

ประมวลผลงานวิจัย
ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย
ช่วงปี พ.ศ.2529 - 2539

เล่ม 1

โดย

ดวงใจ หล่อชนวนฉิม
นฤตย์ นิยมสมบุญ

สนับสนุนการวิจัยโดย
ฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการผลิตและการวิจัย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

พ.ศ. 2542

ลิขสิทธิ์ในงานวิจัยนี้เป็นของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
ผู้สนใจนำผลการวิจัยนี้ไปเผยแพร่ กรุณาติดต่อ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ชั้น 19 อาคารมหานครยิบซัม

539/2 ถนนศรีอยุธยา

พญาไท ราชเทวี

กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 642 - 5186 - 9 โทรสาร 642 - 5190

คณะผู้วิจัย เปิดรับข้อคิดเห็นและคำแนะนำจากทุกท่าน เพื่อปรับปรุงผลการวิจัย กรุณาติดต่อ

ดวงใจ หล่อธนวิชัย

ภาควิชาภาษาญี่ปุ่น

คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ถนนพระจันทร์

กรุงเทพฯ 10200

โทรศัพท์ 221 - 6111 - 20 ต่อ 2621

E - mail : Duangjai@alpha.tu.ac.th

นฤตย์ นิมสมบุญ

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ถนนพระจันทร์

กรุงเทพฯ 10200

โทรศัพท์ 221-6111-20 ต่อ 2617

E-mail : nar@alpha.tu.ac.th

กิตติกรรมประกาศ

“โครงการประมวลผลงานวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของประเทศไทย” นี้ ได้รับทุนสนับสนุนจาก ฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการผลิตและการวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ได้แก่ น.ส.โสธรศรี พิบูลย์มณี น.ส.จันทร์กานต์ จินตนารักษ์ น.ส.อัจฉริยา คงสม น.ส.วิภา กิบุญมี น.ส.สมัญญา อนุโลก น.ส.สุษมา เทอดสัณธิศักดิ์ น.ส.ศิริบงอร สุรินทร์ น.ส.นวลักษณ์ กลางบุรัมย์ และนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ภาษาญี่ปุ่น ได้แก่ น.ส.ชวัลนาถ ศรีสวัสดิ์ น.ส.ปานใจ จารุสาร และ น.ส.พรทิพย์ ไชยมงคล ในการรวบรวมข้อมูลและจัดทำสาระสังเขป คุณรุ่งทิวา จิมแย้ม ผู้พิมพ์และจัดทำต้นฉบับของรายงานฉบับนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณหน่วยงานและบุคลากรดังกล่าวข้างต้นเป็นอย่างสูง ประโยชน์อันพึงมีจากประมวลงานวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบให้นักวิจัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยทุกท่าน ความผิดพลาดอันเกิดจากการจัดทำ คณะผู้จัดทำ ขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

คณะผู้วิจัย

20 กุมภาพันธ์ 2541

คำนำ

โครงการ “ประมวลผลงานวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมผลงานวิจัย และจัดทำบทคัดย่อของผลการวิจัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย เพื่อเตรียมจัดทำฐานข้อมูล สำหรับการค้นคว้าด้านการท่องเที่ยว และ วิเคราะห์ สรุปประเด็นสำคัญจากงานวิจัยแต่ละชิ้น ศึกษาบทบาท หน้าที่ของหน่วยงานทั้งภาครัฐ และ เอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แล้วจัดเวทีแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่าง นักวิชาการ นักธุรกิจ องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนองานวิจัย ที่เป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การปรับกระบวนการทัศน์ของการท่องเที่ยวไทย

ขอบเขต

รวบรวมเอกสารดังต่อไปนี้ ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2529 - 2539

1. วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา
2. รายงานการวิจัย รายงานการศึกษา
3. รายงานการประชุม เอกสารประกอบการสัมมนา

วิธีการรวบรวม

รวบรวมรายชื่อผลงานวิจัยในขอบเขตดังกล่าวข้างต้นจาก

1. การสืบค้นระบบการเข้าถึงรายการแบบออนไลน์ (Online Public Access Catalog - OPAC) ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet)
 2. เอกสารรวบรวมผลงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
 3. สํารวจเอกสารวิจัย ณ สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 4. สืบค้นฐานข้อมูล วิทยานิพนธ์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย
- ณ ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (Technical Information Access Center - TIAC)
5. สืบค้นฐานข้อมูลของห้องสมุด สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
 6. สืบค้นฐานข้อมูลของ ศูนย์เอกสารประเทศไทย

เมื่อรวบรวมรายชื่อเอกสารดังกล่าวได้ครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำบทคัดย่อ เพื่อนำไปวิเคราะห์เนื้อหาในลำดับต่อไป

ปัญหาและอุปสรรค

ผู้วิจัยไม่สามารถค้นพบตัวเล่มของงานวิจัยบางชื่อ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
บทคัดย่อ.....	1
ดรรรชนีผู้แต่ง.....	796
ดรรรชนีหัวเรื่อง.....	817
ดรรรชนีชื่อเรื่อง.....	839

0001

วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, สถาบัน. การศึกษาขีดความสามารถในการ

รองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเกาะสมุย. (ม.ป.ท.), 2531.

ศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง ปริมาณนักท่องเที่ยวสูงสุดที่สามารถอยู่ได้ในทุกเวลาในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวหนึ่ง ๆ ในปริมาณที่จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพแวดล้อม และนักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างเพียงพอโดยไม่กระทบต่อความจำเป็นพื้นฐานและความรู้สึกนึกคิดของประชาชนท้องถิ่น ซึ่งแต่เดิมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว นั้น จะเริ่มต้นที่การชักจูงนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวมากที่สุด โดยไม่ได้คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรและผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่น ต่อมาระยะหลัง ๆ จึงได้ให้ความสนใจในการศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยทั่วไปจุดเน้นของการพัฒนามักจะมุ่งไปในแง่การสร้างความพร้อมของการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวหรือสร้างสิ่งดึงดูดใจให้มากขึ้น เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โรงแรม บังกาโล ร้านอาหารและแหล่งบันเทิง เพื่อให้เพียงพอและเป็นທີ່ประทับใจแก่นักท่องเที่ยว แต่บ่อยครั้งในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ได้ทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวมากเกินไปจนเกินกว่าการบริการเหล่านี้จะรองรับได้ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนที่พัก น้ำ อาหาร สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ถูกทำลาย ซึ่งหากวันใดสภาพเช่นนี้เข้าถึงขีดจำกัด แหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ อาจหมดความสำคัญ ที่ลงทุนไปอาจประสบความเดือดร้อนได้ สภาพเช่นนี้มีสาเหตุมาจากไม่ได้มีการวางแผนการพัฒนาที่ดีและอาจไม่ได้ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ สำหรับเกาะสมุยยังไม่มีใครสามารถบอกได้อย่างชัดเจนว่าเกาะที่มีพื้นที่ 231.36 ตร.กม. ควรมีปริมาณประชากรและนักท่องเที่ยวสูงสุดเท่าใด วท. จึงดำเนินการศึกษาวิจัยขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสมุย เพื่อจะได้มีการกำหนดระดับการพัฒนาปริมาณนักท่องเที่ยวและปริมาณสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมต่อไป พื้นที่ศึกษาวิจัยได้แก่ เกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวประเภท ชายหาด น้ำตก ภูเขาและวัฒนธรรม โดยในการศึกษาได้กำหนดพื้นที่ศึกษาที่เป็นตัวแทนของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 ประเภท เช่น หาดเฉวง หาดละไม หาดเชิงมน หาดแม่น้ำ น้ำตกหน้าเมือง น้ำตกหินลาด และสำนักสงฆ์พระใหญ่ เกาะฟาน เป็นต้น วิธีการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามและสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามเป็นการรวบรวมข้อมูลด้านตลาดการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวได้สอบถามลักษณะบุคคล รูปแบบการท่องเที่ยว กิจกรรมและทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่เป็นตัวบ่งชี้ขีดความสามารถทางสังคมในการรองรับการท่องเที่ยว รวมทั้งได้มีการรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการในด้านการ

ประกอบ การบริการ การดำเนินการและการบันทึกจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการในช่วงสำรวจ (19 - 30 พ.ย. 2530) เพื่อนำมาประกอบการศึกษา ตลาดการท่องเที่ยว การลงทุนและการให้บริการ ส่วนการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น พบว่าจะมีความแตกต่างกันในบุคคลแต่ละกลุ่มและแต่ละช่วงเวลา และการปรับตัวของท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่มีอยู่ตลอดเวลา แรงต่อต้านผลกระทบของท้องถิ่นที่เกิดขึ้นอาจเป็นจุดใช้วัดขีดความสามารถได้ระดับหนึ่ง แต่เป็นเพียงขีดความสามารถของสังคมในช่วงเวลานั้นเท่านั้น เนื่องจากเวลาอันจำกัดจึงได้เลือกบุคคลเป้าหมายที่จะสามารถเป็นตัวแทนความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นได้ดีที่สุด ผลจากการศึกษาพบว่า เกาะสมุย มีขีดความสามารถค่อนข้างสูงในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยว (โดยพิจารณาจากความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว) แต่เนื่องจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวในระยะที่ผ่านมาขาดการจัดการที่เหมาะสมจึงทำให้เกิดปัญหาในหลายด้าน ทั้งที่เป็นปัญหาต่อการท่องเที่ยว เช่น ความแออัดในบางพื้นที่ การขาดความสงบ ทัศนียภาพที่เปลี่ยนไป ราคาการบริการที่สูงขึ้น ความไม่สะดวกในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว การขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ปัญหาขยะตกค้าง เป็นต้น ด้านผลกระทบต่อประชากรท้องถิ่นมี อาทิ ค่าครองชีพสูงขึ้น บางส่วนประมาณ ร้อยละ 20 มีงานทำและรายได้สูงขึ้น ภาพพจน์เกาะสมุยเป็นที่รู้จักมากขึ้นและความขัดแย้งทางสังคมและวัฒนธรรมตลอดจนความขัดแย้งในการใช้น้ำ เป็นต้น ปัจจัยที่มีขีดจำกัดต่ำที่สุดและมีแนวโน้มที่จะเกินขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวมากที่สุดได้แก่ น้ำประปา เพราะในปัจจุบัน (ปี 2530) การประปาสุราษฎร์ธานีให้บริการเพียงเฉพาะบริเวณตลาด หน้าทอนเท่านั้น ประชากรและนักท่องเที่ยวได้นำน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ (บ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล น้ำตก) โดยตรงโดยไม่มีการบำบัดก่อน นอกจากนี้ยังมีปัญหาความขาดแคลนในบางพื้นที่และ ระดับเกาะสมุยในบางช่วงเวลาด้วย (ฤดูแล้ง) ขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสมุยมีได้หลายระดับขึ้นอยู่กับปัจจัยสถานที่ ฤดูกาลและนโยบายการพัฒนา สำหรับเกาะสมุยการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความเป็นไปได้ในเชิงพาณิชย์ โดยรักษาสภาพแวดล้อม ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมของท้องถิ่นให้คงความเป็นเอกลักษณ์ของเกาะสมุยนั้น จึงได้ใช้ Resource oriented approach ในการตัดสินใจ โดยเลือกขีดความสามารถที่เหมาะสม สำหรับ เกาะสมุยควรพัฒนาและควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวในระดับที่มีนักท่องเที่ยวสูงสุด 14,200 คน - วัน/วัน (ในเดือนเมษายน) หรือคาดว่าจะเท่ากับนักท่องเที่ยวปี 2537 (2536) ซึ่งมีนักท่องเที่ยวเฉลี่ย 9,500 คน - วัน/วัน ในระดับนี้จะต้องเร่งผลิตและบริการน้ำประปาทั่วทั้งเกาะวันละ 5,000 ลบ.ม. /วัน ตามโครงการของ กปภ. งบประมาณ 74.5 ล้านบาท เก็บมูลฝอยจากนักท่องเที่ยว 25.3 ลบ.ม. /วัน เพิ่มห้องพักสูงสุด 8,000 ห้อง เพิ่มแพทย์และตำรวจ 1 และ 13 นาย ตามลำดับ ซึ่งเป็นระดับที่เหมาะสม โดยให้มีการกระจายอย่างเหมาะสมไปยังชายหาดต่าง ๆ ตามลำดับการพัฒนา คือ

หาดฉะไม ให้มีการพัฒนาสูง หาดแม่น้ำ หาดบ่อผุด หาดบางรัก หาดเชิงมน และหาด
แหลมดิน/ห้องยาง มีการพัฒนาปานกลาง หาดหน้าทอนเป็นชุมชนหลักของเกาะที่ให้บริการหลัก
แก่นักท่องเที่ยวทั้งหมด

0002

ดาต้าเสิร์ช. แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อเป็นรางวัล (Domestic Incentive Travel). (ม.ป.ท.), 2535.

การท่องเที่ยวในประเทศเพื่อเป็นรางวัลหรือ Domestic Incentive Travel ที่ใช้ใน งานวิจัยนี้ หมายถึง การท่องเที่ยวภายในประเทศ ที่บริษัทจัดให้แก่พนักงานของบริษัทในระดับ ต่าง ๆ กัน จุดประสงค์เพื่อให้เป็นรางวัลแก่พนักงานที่ทำการกรรมการขายที่ถึงเป้าที่บริษัทได้ตั้งไว้ อย่างเด่นชัด เช่น ทำยอดขายถึงเป้าในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ ในงานวิจัยนี้จะเน้นการท่องเที่ยว เฉพาะภายในประเทศ ที่บริษัทภายในประเทศจัดให้เป็นรางวัลแก่พนักงานเท่านั้น ฉะนั้น บริษัท ผู้ซื้อบริการในที่นี้จะหมายถึง บริษัทธุรกิจภายในประเทศที่จัดเองหรือซื้อบริการการท่องเที่ยว ภายในประเทศให้เป็นรางวัลพนักงาน ซึ่งนักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการส่วนมากเป็นคนไทย แต่อาจจะรวม ชาวต่างชาติที่พำนักและทำงานอยู่ในประเทศไทยด้วย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างและ แนวโน้มของตลาดการท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อเป็นรางวัลในปัจจุบัน ศึกษากลุ่มเป้าหมายและ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจตัดสินใจเลือกการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ศึกษา เปรียบเทียบความเป็นไปได้ในการดำเนินการตลาดการท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อเป็นรางวัล เมื่อ ต้องแข่งขันกับการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลไปยังต่างประเทศ

กลุ่มเป้าหมาย คือ บริษัทผู้ซื้อบริการท่องเที่ยวให้แก่พนักงานเพื่อเป็นรางวัล บริษัทที่เป็นตัวแทนทางด้านการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล ได้แก่ บริษัทท่องเที่ยวภายในประเทศ บริษัทผู้ให้บริการทางด้านการพัก สถานที่ท่องเที่ยวและด้านพาหนะ พนักงานบริษัทที่ได้รับรางวัล เป็นการท่องเที่ยว และหน่วยงานที่ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อเป็นรางวัล เช่น TICA, TAT, SITE

วิธีการวิจัย ใช้วิธีการหาข้อมูลหลายรูปแบบ รวมวิธีการของ Desk Research คือ ศึกษาหาข้อมูลจากนิตยสาร / เอกสาร / บทความและสิ่งตีพิมพ์ของต่างประเทศเกี่ยวกับตลาด อินเทอร์เน็ต มีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ติดตามและสอบถาม

ผลจากการศึกษาสรุปเป็นสาระสำคัญ ได้ดังนี้ ตลาดการท่องเที่ยวในประเทศเพื่อ เป็นรางวัลเป็นตลาดที่อยู่ในภาวะที่กำลังเริ่มที่จะเจริญเติบโต บริษัทที่จัดทัวร์อินเซ็นทิฟส่วนมาก เป็นบริษัทชั้นนำในประเทศที่มีจุดประสงค์หลักที่เน้นการขายทั้งสินค้าอุปโภคบริโภค และสินค้า อุตสาหกรรมและสินค้าบริการ จากการสำรวจสาเหตุที่บริษัทส่วนมากไม่ใช้การท่องเที่ยวเพื่อเป็น รางวัลแก่พนักงานเป็นเพราะนโยบายของบริษัทหรือฝ่ายบริหารไม่เห็นความสำคัญของการ ท่องเที่ยว จากการสำรวจทัศนคติของผู้ซื้อบริการการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลพบว่า บริษัทผู้ซื้อ

ส่วนมากมีความพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุกภาคทั่วประเทศ ด้วยสาเหตุที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของแต่ละสถานที่ท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังพอใจในด้านบริการต่าง ๆ ในระหว่างการท่องเที่ยวแบบทัวร์อินเซ็นทิฟ โดยทั่วไปบริษัทผู้ซื้อบริการมีความเห็นว่าการท่องเที่ยวแบบนี้ให้ผลคุ้มค่า เพราะนอกจากบริษัทจะได้ยอดขายที่สูงตามเป้าและผลกำไรที่ตามมาแล้ว พนักงานของบริษัทยังมีความรู้สึกที่ดีต่อบริษัท การสำรวจแบบแผนการท่องเที่ยวพบว่า พาหนะที่นิยมใช้มากที่สุด คือ รถบัสปรับอากาศเครื่องปรับอากาศและรถไฟ ตามลำดับ สถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมมากคือ ชายทะเล การล่องเรือในมหาสมุทร การเที่ยวน้ำตก แม่น้ำ ล่องแพ เทียวภูเขาและโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่ไปท่องเที่ยว เช่น งบประมาณ เวลา ที่จัด วัตถุประสงค์ของบริษัท กิจกรรมระหว่างการเดินทาง สถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทาง สถานที่ท่องเที่ยว สรุปลแล้วในอนาคต 3 - 5 ปีข้างหน้า ตลาดทัวร์อินเซ็นทิฟ จะเป็นตลาดของผู้ซื้อมากกว่าผู้ขาย เพราะบริษัทผู้ซื้อจะมีจำนวนจำกัด

ดาต้าเสิร์ชได้เสนอแนะให้ ททท. มีมาตรการที่จะสนับสนุนให้หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ในตลาดนี้ ได้เข้าใจตลาดทัวร์อินเซ็นทิฟดีขึ้น โดยให้มีความรู้ถึงแนวคิดที่แท้จริง หลักการ และยุทธวิธีในการให้บริการ หรือแม้แต่การคาดหวังในการบริการ

0003

ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย, สาขาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ. แนวทางการพัฒนาและส่งเสริม
การท่องเที่ยวเพื่อสวัสดิการสังคมของผู้ใช้แรงงาน. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย, 2536.

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญในการศึกษาสภาพทางการตลาดการท่องเที่ยว
ของผู้ใช้แรงงานในปัจจุบันและศักยภาพในอนาคต ตลอดจนเพื่อแสวงหาแนวทางให้ฝ่ายนายจ้าง
ลูกจ้าง รัฐและบริษัทนำเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของกลุ่มผู้ใช้
แรงงานเป็นที่นิยมและเป็นสวัสดิการสังคมพื้นฐานของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

การวิจัยเริ่มจากการศึกษาเอกสารด้านแนวคิดเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างของผู้ใช้
แรงงาน ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของลูกจ้าง การค้นคว้าด้านเอกสารที่สำคัญอีก
ส่วนหนึ่ง คือ แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตตลอดจนกฎหมายของกลุ่มประเทศอาเซียนที่เกี่ยวข้อง
กับโอกาสการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวของลูกจ้าง อย่างไรก็ตามสาระสำคัญของการวิจัย คือ การ
ศึกษาภาคสนามจากกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยภาคสนาม เป็นการสำรวจจากตัวอย่างโดยจำแนกกลุ่มประชากร เป็น 4
กลุ่ม คือ

1. สถานประกอบการที่มีคนงาน 20 คนขึ้นไป ในเขตกรุงเทพฯ สมุทรปราการ นนทบุรี
และ ปทุมธานี
2. ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการรอบเขตทำนองเดียวกับ ข้อ 1.
3. สภาพแรงงานในพื้นที่ 4 จังหวัดข้างต้น โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ประธานสหภาพหรือ
ผู้แทน
4. บริษัทนำเที่ยวที่จัดบริการภายในประเทศในพื้นที่ 4 จังหวัดข้างต้น

จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของนายจ้างนั้น มีทั้งที่ฝ่ายจัดการ
เป็นผู้ดำเนินการ มอบให้ฝ่ายลูกจ้างไปจัดการหรือไม่ก็ใช้บริการจากบริษัทนำเที่ยวและโดยภาพ
รวมแล้ว ทักษะของนายจ้างต่อการท่องเที่ยวอยู่ในระดับดี ในด้านระยะเวลาการท่องเที่ยวนั้น ฝ่าย
นายจ้างคิดว่าเวลาเฉลี่ยควรจะประมาณ 3 วัน โดยควรจัดในช่วงเดือนเมษายน หรือ ธันวาคม
หรือ มกราคม ตามลำดับ จังหวัดที่ฝ่ายนายจ้างเห็นว่าเหมาะสมสำหรับการจัดท่องเที่ยวเรียงลำดับ
ตามความนิยมได้ดังนี้คือ ระยอง เชียงใหม่ กาญจนบุรี ชลบุรี และภูเก็ต สำหรับปัจจัยที่มีความ
สัมพันธ์กับพฤติกรรมการส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวของนายจ้างอย่างชัดเจนได้แก่ อนาคตของ
สถานประกอบการ ประเภทของสถานประกอบการ สถานที่ตั้ง สภาพแรงงาน (สามารถเรียก

ร้องให้นายจ้างจัดสรรงบประมาณอุดหนุนกิจกรรมนี้) และอายุของสถานประกอบการที่ตั้งมานานแล้วมีแนวโน้มในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนได้มากกว่า)

สำหรับการท่องเที่ยวโดยการใช้จ่ายของลูกจ้างเองนั้นพบว่า ลูกจ้างสามารถใช้เวลาในการท่องเที่ยวได้เฉลี่ยประมาณ 3.5 วัน โดยช่วงเดือนที่ลูกจ้างพิจารณาว่าเหมาะสมจะได้แก่ เดือน เมษายน มกราคม และ ธันวาคม เช่นเดียวกับความคิดเห็นฝ่ายนายจ้าง ในด้านจังหวัดที่ลูกจ้างนิยมจะเป็นกลุ่มเดียวที่ระบุโดยนายจ้าง แต่ลูกจ้างจะให้ความสำคัญกับจังหวัดที่มีระยะไกลมากกว่า สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของลูกจ้างจะได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ประเภทของงานและการศึกษา ภูมิสำเนา

ส่วนการส่งเสริมการท่องเที่ยวของสหภาพแรงงาน โดยทั่วไปแล้วผู้นำสหภาพแรงงานเสนอช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวตลอดจนจังหวัดที่นิยมไม่แตกต่างไปจากกลุ่มนายจ้างและลูกจ้าง อย่างไรก็ตามบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของสหภาพแรงงานยังมีน้อย ปัจจัยด้านสหภาพที่มีผลต่อการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวของลูกจ้าง ได้แก่

1. จำนวนสมาชิก - สหภาพที่มีอัตราสมาชิกสูงจะตื่นตัวในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวมากกว่าและมีความสามารถในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนมากกว่าสหภาพที่มีอัตราสมาชิกน้อย
2. อายุของสหภาพ - สหภาพที่มีอายุการก่อตั้งปานกลางจะมีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวมากกว่าสหภาพใหม่และที่ตั้งมานานแล้ว อย่างไรก็ตามกลุ่มสหภาพตั้งใหม่พร้อมที่จะตอบสนองการส่งเสริมของรัฐมาก

0004

มหิดล, มหาวิทยาลัย. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. โครงการศึกษาผลกระทบของการ

ท่องเที่ยวเดินป่าต่อสถานะแวดล้อมและประชาชนในท้องถิ่น, 2535.

การเดินป่าในประเทศไทย ได้เริ่มเป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ถึงแม้ว่าจะมีผลดีในทางเศรษฐกิจอย่างเห็นได้ชัด แต่ยังคงมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ต่อพืชและสัตว์ในท้องถิ่น และนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงของชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของประชาชนในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้คือ เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มการขยายตัวของการท่องเที่ยวเดินป่าในประเทศไทย โดยเปรียบเทียบกับประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย นอกจากนี้เพื่อหารูปแบบของพฤติกรรมและปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว รวมตลอดถึงเพื่อวัดผลกระทบของการท่องเที่ยวเดินป่าที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม การทบทวนนโยบายปัจจุบันของรัฐบาล การกำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบขององค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเดินป่า และการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวเดินป่าในประเทศไทย

ข้อมูลวิจัยได้จัดทำทั้งวิธีเชิงปริมาณ (แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม) และวิธีเชิงคุณภาพ (วิเคราะห์เอกสาร สังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึก) ประชากรตัวอย่างประกอบด้วย ประชาชน ผู้นำชุมชน นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบกิจการท่องเที่ยวเดินป่า ผู้นำทางระดับท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ผู้ให้ข้อมูลด้านนโยบายระดับจังหวัดและส่วนกลาง เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมกายภาพ นักวิชาการทางสังคมศาสตร์ ดำรวจท่องเที่ยว การศึกษานี้ได้ทำในพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ตาก เพชรบูรณ์ นครราชสีมา ปราจีนบุรี นครนายก กาญจนบุรีและอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2534 ถึงเดือนมีนาคม 2535

ผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวเดินป่าส่วนใหญ่ยังคงอยู่ที่อุทยานแห่งชาติและในพื้นที่ของจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย และมีแนวโน้มขยายตัวขึ้นทุกปี เนื่องจากได้รับความนิยมาจากกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งชอบความสวยงามของธรรมชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่นและการผจญภัย ส่วนในประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซียมีการตรวจสอบและควบคุมการท่องเที่ยวเดินป่าที่ดีกว่า เนื่องจากได้พยายามจำกัดกิจกรรมของการท่องเที่ยวเดินป่าให้อยู่ในอุทยานแห่งชาติ

ผลประโยชน์สำคัญของการท่องเที่ยวเดินป่า คือ การที่ประชาชนท้องถิ่นได้รับโอกาสในการประกอบอาชีพและมีรายได้ อย่างไรก็ตามก็มีผลเสียทางด้านกายภาพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม การเกิดความเสื่อมโทรมทางสิ่งแวดล้อม เพราะมีการแสวงหาเส้นทางเดินป่าใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องและไม่มีการควบคุม ตลอดจนไม่มีการบริหารจัดการที่ดีสำหรับเส้นทางเดินป่าทางเดิม การพังทลายของดินและการประสบปัญหาสำคัญในเรื่องการทำลายพืชและสัตว์ป่าในพื้นที่ วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวเขาได้เปลี่ยนไปและถูกทำลายไปโดยระบบการแสวงหาผลกำไร ส่วนปัญหาอื่น ๆ พบว่าขาดนโยบายระดับท้องถิ่นจังหวัดและระดับชาติ งบประมาณ กำลังคน ข้อมูลทางสถิติและการประสานงานในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเดินป่า ผู้ประกอบกิจการท่องเที่ยวเดินป่าจำนวนมากมีการแข่งขันระหว่างกันสูงมาก เป็นผลให้คุณภาพการบริหารต่ำ ขาดความรู้เกี่ยวกับ “นิเวศการท่องเที่ยว” ในกลุ่มสาธารณชนและรัฐบาล ผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติ พฤติกรรมที่ไม่ดีของนักท่องเที่ยวที่มีความตระหนักรู้ต่ำและไม่รู้จักการใช้ทรัพยากรอย่างถูกต้องเหมาะสม

0005

แฟรงค์ สمولล์ แอนด์ อะโซซิเอตส์ จำกัด, บริษัท. แนวทางการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ
กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อน. (ม.ป.ท.), 2538.

ในปัจจุบันมีแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพอยู่หลายประเภทและมีความแตกต่างระหว่างกิจกรรมอย่างมากแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพนี้ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้พอสมควร การเดินทางของนักท่องเที่ยวที่จะใช้บริการจากแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ มักจะเป็นการใช้บริการในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของการเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เช่น น้ำตก ทะเล ภูเขาหรือป่า และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ นักท่องเที่ยวที่แสวงหาการบริการจากแหล่งท่องเที่ยวทางสุขภาพนั้น เป็นการใช้บริการในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวไปตามแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ คือ เพื่อศึกษาตลาดนักท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศที่นิยมแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพประเภทน้ำพุร้อน รวมถึงความสนใจ ทักษะ และความต้องการในเรื่องการบริการ เพื่อศึกษาความคิดเห็น ทักษะของผู้ประกอบธุรกิจแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนและผู้ประกอบธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการตลาดที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพ สำหรับตลาดนักท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพประเภทน้ำพุร้อน

วิธีการวิจัย คือ การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพประเภทน้ำพุร้อน เพื่อให้ทราบถึงสภาพการณ์และสถานะตลาดโดยทั่วไปของทรัพยากรการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว ชนิดเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์คือ ผู้ประกอบธุรกิจน้ำพุร้อน ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการนำเที่ยว นักวิชาการแพทย์ บุคคลที่มาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับน้ำพุร้อน และชาวต่างชาติที่เคยมาท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในประเทศไทย และการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวคนไทยที่เคยไปน้ำพุร้อนและไม่เคยไปน้ำพุร้อน และคนต่างชาติที่ไม่เคยไปหรือใช้บริการน้ำพุร้อน อาจเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติหรือคนต่างชาติที่ประกอบอาชีพหรืออยู่ในประเทศไทย

บ่อน้ำพุร้อนในประเทศไทยมีอยู่หลายจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ ของประเทศในจังหวัดดังกล่าวเหล่านี้ บ่อน้ำพุร้อนเป็นที่ดึงดูดของประชาชนในพื้นที่และใกล้เคียงอยู่แล้ว จึงขยายไปสู่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไปชมบ่อน้ำพุร้อน จากผลการศึกษาพบว่า การจะพัฒนาบ่อน้ำพุร้อนให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางสุขภาพที่นักท่องเที่ยวและประชาชนจะใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหรือรักษาสุขภาพ ขึ้นอยู่กับศักยภาพของบ่อน้ำพุร้อนแต่ละแห่ง บ่อน้ำพุร้อนที่ปัจจุบันได้พัฒนาอยู่ในระดับที่สนองความต้องการของนักท่องเที่ยวนั้นมีอยู่จำนวนน้อย ส่วนบ่อน้ำพุ

จำนวนมากยังอยู่ในระดับที่มีทั้งสามารถพัฒนาไปสู่การบริการทางสุขภาพ และหลายบ่อไม่สามารถจะพัฒนาไปสู่สถานบริการทางสุขภาพได้เลย การพัฒนาแหล่งน้ำพุร้อนให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางสุขภาพ จึงต้องมีการแบ่งระดับหรือจัดศักยภาพของบ่อน้ำร้อนที่จะพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางสุขภาพในขั้นต้น การกำหนดว่า บ่อน้ำพุร้อนใดมีศักยภาพการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางสุขภาพที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้ในการฟื้นฟูหรือบำรุงสุขภาพและรักษาสุขภาพขึ้นอยู่กับโครงสร้างพื้นฐานของบริเวณที่บ่อน้ำพุร้อนตั้งอยู่เป็นสิ่งแรก ความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของถนนและการบ่งบอกทิศทาง ตลอดจนการรับส่ง การคมนาคม จะเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าแหล่งน้ำพุร้อนบ่อใดที่จะมีศักยภาพการพัฒนาไปสู่สถานที่ท่องเที่ยวทางสุขภาพ นอกจากนี้ เส้นทางคมนาคมจะต้องเป็นเครือข่ายกับเส้นทางที่ติดต่อสะดวกกับแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ

การส่งเสริมและการพัฒนาบ่อน้ำพุร้อนและน้ำแร่ที่ประสบความสำเร็จถึงขั้นที่นักท่องเที่ยวและประชาชนได้ใช้บริการ เช่น มีบริเวณอาบน้ำแร่ มีการใช้ผลิตภัณฑ์จากน้ำร้อนและน้ำแร่ กล่าวได้ว่าดำเนินการโดยเอกชน แม้จะมีบ่อน้ำพุร้อน และน้ำแร่หลายแห่งที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาไปสู่การบริการเช่นที่เอกชนดำเนินการ แต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากขาดบุคลากรและทุนทรัพย์สนับสนุนจากรัฐบาล ดังนั้น จึงควรมุ่งให้ชุมชนและหน่วยราชการได้เห็นความสำคัญของการส่งเสริมแหล่งทรัพยากรประเภทน้ำร้อนและน้ำแร่ และดำเนินการพัฒนาเองไปสู่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพที่สมบูรณ์ โดยการผสมกับความสามารถของเอกชนในการลงทุนกิจการท่องเที่ยวประเภทนี้

ตลาดเป้าหมายของแหล่งท่องเที่ยวบ่อน้ำพุร้อนควรจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีอายุเกินกว่า 40 ปี ซึ่งเริ่มจะมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ถึงแม้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยจะมีความสนใจกับการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนมากกว่านักท่องเที่ยวต่างชาติ แต่ความถี่ในการมาใช้บริการก็ยังไม่บ่อยนัก ประกอบกับการมายังแหล่ง น้ำพุร้อนก็เป็นการมาเพียงแค่วะเท่านั้น เนื่องจากความไม่พร้อมทั้งสถานที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาตินั้นดูเหมือนจะมีความสนใจในแหล่งน้ำพุร้อนในประเทศไทยค่อนข้างต่ำ ถึงแม้ว่าโดยส่วนใหญ่แหล่งน้ำพุร้อนจะตั้งอยู่ในแหล่งธรรมชาติ แต่เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีประสบการณ์กับแหล่งน้ำพุร้อนในต่างประเทศมาแล้ว จึงมีความรู้สึกว่แหล่งน้ำพุร้อนในประเทศไทยมีศักยภาพที่ต่ำและด้อยกว่าแหล่งน้ำพุร้อนในต่างประเทศในทุกกรณี จึงทำให้ความสนใจที่จะมาใช้บริการบ่อน้ำพุร้อนในประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ค่อยดีนัก ประกอบกับวัตถุประสงค์หลักของการมาท่องเที่ยวประเทศไทยเพื่อต้องการชมศิลปวัฒนธรรมมากกว่ามาท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อน

0006

เฮอร์น - ออมนิเทร็ค จำกัด, บริษัท. แนวทางพัฒนากลยุทธ์การตลาดและการโฆษณาของตลาด
นักท่องเที่ยวญี่ปุ่น. (ม.ป.ท.), 2538.

ตลาดนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น เป็นตลาดนักท่องเที่ยวที่มีความสำคัญยิ่งต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจการท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้วยความที่ตลาดนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นเป็นตลาดที่มีคุณภาพสูง ประเทศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทั้งหลายจึงได้ทุ่มเทงบประมาณด้านการตลาดลงไป เพื่อแข่งขันกันดึงดูดนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นเข้าประเทศตน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาตลาดนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นที่เดินทางมาประเทศไทย
2. เพื่อสำรวจรวบรวมความคิดเห็น ทักษะคตินักท่องเที่ยวญี่ปุ่นต่อแหล่งท่องเที่ยว การบริการและภาพลักษณ์โดยรวมของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษากลยุทธ์การตลาดของประเทศไทยในปัจจุบัน ว่าเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ตลาดนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นมากน้อยเพียงใด
4. เพื่อกำหนดกลยุทธ์การตลาดและแนวทางโฆษณาที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสถานการณ์ตลาดญี่ปุ่นในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

วิธีการวิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในประเทศญี่ปุ่น และประเทศไทย ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและใช้แบบสอบถามทางไปรษณีย์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของสื่อมวลชนของญี่ปุ่นที่มีต่อประเทศไทย ประชากรตัวอย่างประกอบด้วยกลุ่มชาวญี่ปุ่นที่มีที่พักอาศัยหรือทำงานประจำในประเทศไทย กลุ่มผู้ประกอบการนำเที่ยวที่ดำเนินธุรกิจในประเทศญี่ปุ่นและสื่อมวลชนของญี่ปุ่น

ผลการวิจัยพบว่า ประเทศที่นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นมีความพอใจจากที่เคยไปเที่ยวมาแล้วพบว่า ประเทศไทยได้รับการกล่าวถึงมากที่สุด รองลงมาคือยุโรปตะวันตก ฮาวาย อินโดนีเซีย - บาห์ลี ออสเตรเลีย สิงคโปร์ จีน ในส่วนที่กล่าวถึงประเทศไทยนั้นพบว่า นักท่องเที่ยวชายพอใจมากกว่านักท่องเที่ยวหญิง เมื่อถามถึงประเทศที่นักท่องเที่ยวปรารถนาจะไปเที่ยวมากที่สุด คือ ยุโรปตะวันตก ออสเตรเลีย อเมริกาใต้ นิวซีแลนด์ ตามลำดับ เหตุผลของการท่องเที่ยวยังต่างประเทศ คือ ต้องการเปลี่ยนบรรยากาศ รองลงมาคือ ต้องการเห็นความเป็นอยู่ของชนชาติอื่น ต้องการประสบการณ์ใหม่ ๆ ต้องการเห็นสถานที่ต่าง ๆ

รูปแบบของการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นอ้างถึงมากที่สุด คือ ไปเที่ยวแบบที่ได้ชื่นชมกับศิลปวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไปในประเทศที่ต่างจากประเทศของตน, ไปเที่ยว

แบบกลับไปสู่ธรรมชาติ ซึ่งจะได้หนีชีวิตในเมืองอย่างสิ้นเชิง, ไปเที่ยวชายหาด เน้นในเรื่อง แสงแดด ทะเล และหาดทราย ตามลำดับ

เหตุผลที่นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นกล่าวถึงเมืองไทยมากที่สุด คือ แสงแดด ทะเล หาดทราย และภูมิอากาศ รองลงมาคือ ต้องการเปลี่ยนบรรยากาศ, อยากเห็นว่าคนอื่นเขาอยู่กันอย่างไร, อยากได้ประสบการณ์ใหม่ๆ

แหล่งข้อมูลที่นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นใช้บริการมากที่สุด คือ อาศัยข้อมูลจากเอเจนต์เดินทางและบริษัททัวร์ทั้งหลาย แหล่งข้อมูลอื่นๆ คือ หนังสือและนิตยสารแนะนำการท่องเที่ยว, การแนะนำจากเพื่อนหรือญาติ, บริการข้อมูลของสำนักงานท่องเที่ยวของรัฐหรือสำนักงานท่องเที่ยวแห่งชาติ

นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวแบบอิสระ ซึ่งนอกจากบางคนมาโดยลำพังแล้ว ยังมากับเพื่อนหรือมาเที่ยวกันแบบครอบครัว

ระยะเวลาทั้งหมดที่ใช้ในการท่องเที่ยวประมาณครึ่งหนึ่งเที่ยวไม่เกิน 7 วัน รองลงมา 7 - 10, 11 - 20, 21 - 30 วัน ตามลำดับ ผู้ชายมักใช้เวลาในการท่องเที่ยวยาวนานกว่าผู้หญิง

ประมาณ 1 ใน 3 ของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเลือกพักในโรงแรมชั้นหนึ่ง รวมถึงนักท่องเที่ยวที่มากับกรุ๊ปทัวร์ กลุ่มนักท่องเที่ยวอิสระมักเลือกพักในโรงแรมแบบประหยัด และโรงแรมระดับทัศนาวรร

สถานที่ที่ได้รับความนิยมของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น คือ กรุงเทพฯ รองลงมาคือ ภูเก็ต เชียงใหม่ ชลบุรี - พัทยา เกาะสมุย อยุธยาและสุโขทัย ตามลำดับ

ถ้าตั้งเกณฑ์การให้คะแนนอยู่ระหว่าง 1 - 10 โดยรวมแล้วนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นให้คะแนนประเทศไทยโดยเฉลี่ยที่ระดับ 8 ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวหญิงพอใจประเทศไทยมากกว่านักท่องเที่ยวชาย กลุ่มนักท่องเที่ยวอิสระพอใจประเทศไทยมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มากับกรุ๊ปทัวร์

สิ่งที่นักท่องเที่ยวประทับใจในประเทศไทย คือ ความสวยงามของธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสวยของทะเลไทย อากาศดี อากาศอบอุ่นและป่าไม้ รองลงมาได้แก่ ความเป็นมิตรและน้ำใจของคนไทย โดยกล่าวถึงคนไทยในลักษณะที่ให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยความอบอุ่น มีน้ำใจ อธิษาศัยดี คนไทยเป็นเพื่อนเดินทางที่ดี ไกด์และพนักงานโรงแรมบริการดี และประทับใจสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ของไทย เช่น ตลาดน้ำ สถานที่ท่องเที่ยวในภูเก็ต พระบรมมหาราชวัง โรงแรมที่หรูหร่า โบราณสถานที่อยุธยา เป็นต้น นอกจากความประทับใจที่กล่าวแล้ว ยังมีนักท่องเที่ยวอีกส่วนหนึ่งที่ประทับใจศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของไทย ตลอดจนวัด

ไทย โบราณสถานและความไพเราะของภาษาไทย ประทับใจอาหารและผลไม้ไทย และประทับใจ
ชีวิตความเป็นอยู่ ค่าครองชีพที่ถูกและชีวิตชาวเขา

อุปสรรคหรือปัญหาที่เผชิญในระหว่างการท่องเที่ยวในประเทศไทย กว่าร้อยละ
50 ของนักท่องเที่ยว ตอบว่า ไม่มีปัญหาอะไร อย่างไรก็ตามมีนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งกล่าวถึงปัญหา
การสื่อสารและแนะนำให้คนไทยปรับปรุงเรื่องการใช้ภาษาให้ดีขึ้น นักท่องเที่ยวบอกว่าเคยถูก
โกงราคาสินค้า ถูกข่มขู่ให้นักท่องเที่ยวซื้อสินค้า ถูกขโมยของที่โรงแรมและยังมีคนไทยบาง
คนเข้ามาพุดจาจก้าง เพื่อหวังผลประโยชน์บางอย่างจากนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ก็เป็นปัญหาสภาพ
การจราจรของกรุงเทพฯ ปัญหามลภาวะ

0007

มหิดล, มหาวิทยาลัย. ภาควิชาสังคมศาสตร์. แนวทางการพัฒนาทรัพยากรใต้ทะเลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวกรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางกายภาพของทรัพยากรใต้ทะเลและลักษณะความต้องการ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมทางน้ำ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวและพัฒนาทรัพยากรใต้ทะเลเพื่อการท่องเที่ยวต่อไป

วิธีการวิจัย คือ การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งนักวิชาการและนักปฏิบัติ, ใช้วิธีการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เป็นการรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณ, ใช้วิธีสังเกตการณ์และวิธีการสัมภาษณ์

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศจากทวีปยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และกลุ่มผู้ประกอบการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ผลการศึกษาสภาพทางกายภาพของทรัพยากรใต้ทะเล ได้ทำการสำรวจใน 3 บริเวณ คือ แนวปะการังชายฝั่งของเกาะภูเก็ตและแนวปะการังของหมู่เกาะพีพี บริเวณเกาะราชาหัวแหลมอ่าวใต้ เป็นบริเวณที่มีสภาพแนวปะการังจัดอยู่ในสภาพดีเหมาะแก่กิจกรรมดำน้ำตื้น ดำน้ำลึกและการถ่ายภาพ ส่วนบริเวณเกาะคอกไม้ฝั่งตะวันออก เกาะราชาน้อยปึกอ่าวตะวันตก เกาะราชาน้อยปลายเกาะใต้ฝั่งตะวันออก เกาะพีพิตอนอ่าวใต้ สภาพปะการังอยู่ในขั้นดีแต่เหมาะเฉพาะกิจกรรมดำน้ำลึกและถ่ายภาพเท่านั้น สำหรับบริเวณที่น่าเป็นห่วงคือ บริเวณที่สภาพแนวปะการังเสื่อมโทรม ซึ่งได้แก่บริเวณหาดป่าตองปึกอ่าวเหนือ เหมาะแก่กิจกรรมว่ายน้ำ ดำน้ำตื้นและดำน้ำลึก บริเวณเกาะพีพิตอนอ่าวเหนือ เหมาะแก่การดำน้ำตื้น ดำน้ำลึกและถ่ายภาพ บริเวณเกาะพีพีเลอ่าวมาหา เหมาะแก่กิจกรรมทั้ง 4 ประเภท บริเวณจุดเสื่อมโทรมดังกล่าวสมควรได้รับการพิจารณาปรับปรุงและแก้ไขสภาพโดยด่วน เพราะทั้ง 3 บริเวณเป็นจุดน่าสนใจและมีคุณสมบัติเหมาะแก่การพัฒนาหรือเพื่อให้มีสภาพเหมาะแก่การเป็นตลาดการท่องเที่ยวประเภทสนใจพิเศษ

ผลการศึกษาด้านการตลาดพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ จะเดินทางมาภูเก็ตด้วยตนเองโดยเครื่องบินและรถประจำทางปรับอากาศ และพักในจังหวัดภูเก็ตประมาณ 3 - 6 วัน และชอบที่จะพักในโรงแรมมากกว่าที่พักประเภทอื่น ๆ กิจกรรมทางน้ำที่ชอบได้แก่ การว่ายน้ำ การอาบแดด ทักษะคตินักท่องเที่ยวใต้ทะเล พบว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติที่ดีต่อทรัพยากรใต้ทะเลทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความงามของทราย ความใสของน้ำทะเล ชนิดและความสวยงามของสัตว์ใต้ทะเล

ในด้านความนิยมและความพึงพอใจเกี่ยวกับกิจกรรมทางน้ำทุกประเภท พบว่ากิจกรรมที่มีผู้เข้าร่วมมากที่สุด คือ ว่ายน้ำ รองลงมาได้แก่ การอาบแดด การดำน้ำ วินเซิร์ฟ สกู๊ตเตอร์ เรือใบ การตกปลาน้ำลึก และสกี ตามลำดับ

ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ปัญหาค่าเช่าอุปกรณ์แพง ถูกโกงค่าเสียหายและไม่มีที่เฉพาะสำหรับกิจกรรมแต่ละประเภท

เมื่อศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้มาดำน้ำโดยเฉพาะพบว่านักดำน้ำมีทัศนคติที่ดีต่อทรัพยากรใต้ทะเลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของปะการัง พืชใต้ทะเล กัลปังหา ความใสของน้ำทะเลและความสวยงามของทราย สำหรับสถานที่ที่นักท่องเที่ยวประทับใจมากที่สุด คือ เกาะพีพี

0008

เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ. แนวทางการพัฒนาสถาน

บริการที่พักแรมแบบประหยัด สำหรับนักท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2532.

การศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานบริการที่พักแรมแบบประหยัด สำหรับนัก
ท่องเที่ยวนี้ได้ทำการสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและประเภทของสถานบริการที่พัก
แรมแบบประหยัดสำหรับนักท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวหลัก 7 พื้นที่ ได้แก่ กาญจนบุรี
กรุงเทพฯ เชียงใหม่ เชียงราย พัทธยา ภูเก็ตและสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นการศึกษาด้านอุปทานของ
สถานบริการที่พักแรมแบบประหยัด นอกจากนั้นได้ศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการที่
ที่พักแรมแบบประหยัด ปัญหาและข้อขัดข้องที่เกิดจากกฎหมายดังกล่าว ตลอดจนแนวทางการพัฒนา
สถานบริการที่พักแรมแบบประหยัด

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการแนะนำ
ภาคธุรกิจเอกชนได้ดำเนินการจัดการที่พักแรมให้สอดคล้องกับแนวทางที่เหมาะสมกับความ
ต้องการของนักท่องเที่ยวที่นิยมสถานบริการที่พักแรมแบบประหยัดและการวางแผนพัฒนาส่งเสริม
การท่องเที่ยวตามนโยบายพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 6

วิธีการศึกษา ใช้การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และใช้ข้อมูล
ปฐมภูมิโดยได้จากการสัมภาษณ์และสอบถามผู้ประกอบการโรงแรมและที่พัก นักท่องเที่ยว ผู้
พักแรมและบุคคลต่าง ๆ ทั้งในหน่วยงานของราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาอุปทานของสถานบริการที่พักแรมแบบประหยัดประเภทที่สำคัญ คือ
โรงแรมและเกสต์เฮาส์ ซึ่งปรากฏในเกือบทุกพื้นที่ยกเว้นเกาะสมุย นอกจากนั้นยังมีประเภทของ
สถานที่พักแรมในรูปแบบอื่น ๆ คือ บังกาโล ซึ่งจะมีเฉพาะจังหวัดกาญจนบุรี ภูเก็ตและเกาะ
สมุยเท่านั้น เรือนทึบสนาจร เรือนแพ และที่พักแบบผสมมีเฉพาะจังหวัดกาญจนบุรีเท่านั้น สถานที่
ที่มีจำนวนสถานบริการที่พักแรมมากที่สุดคือ กรุงเทพฯ รองลงมาคือเกาะสมุย ทำเลของสถาน
บริการที่พักแรมแบบประหยัดค่อนข้างดี โดยใกล้เส้นทางคมนาคม ร้านอาหาร สถานเริงรมย์และ
แหล่งท่องเที่ยว ด้านสภาพห้องพักและสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานบริการที่พักแรมฯ ส่วน
ใหญ่อยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ ลูกค้านักท่องเที่ยวของสถานบริการที่พักแรมฯ ทุก
ประเภทส่วนใหญ่ที่สำคัญ คือ นักท่องเที่ยว ด้านการหาลูกค้าของสถานบริการที่พักแรมฯ นั้น
กระทำโดยการโฆษณาในสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ร่วมกับวิทยุ โทรทัศน์ วิธีการดึงดูดลูกค้าส่วนใหญ่ใช้วิธีลด

อัตราค่าที่พัก ร่วมกับจุดเด่นในด้านต่าง ๆ ของสถานบริการที่พัก นโยบายในการบริหารกิจการจะยึดความพอใจของลูกค้าเป็นเป้าหมายหลัก สำหรับปัญหาใหญ่ของสถานบริการที่พักแฟมๆ คือปัญหาด้านแขกผู้มาพักโดยเฉพาะการติดค้างค่าที่พักและค่าอาหาร การส่งเสียงรบกวน, ปัญหาด้านเงินทุน, ปัญหาด้านการแข่งขัน, ปัญหาด้านกฎระเบียบ ตลอดจนความไม่สะดวกในการติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ และอัตราภาษีสูง, ปัญหาด้านสาธารณูปโภคในเรื่องของน้ำประปา ไฟฟ้าและโทรศัพท์ ซึ่งพบเฉพาะบางพื้นที่ คือ พัทยา และสุราษฎร์ธานี

ผลการศึกษาเรื่องอุปสงค์ของสถานบริการที่พักแฟมแบบประหยัคพบว่า นักท่องเที่ยวผู้พักแฟมทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนั้น ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย นักท่องเที่ยวไทยส่วนใหญ่มักจะมีรายได้อยู่ในระดับ 3,001 - 6,000 บาทต่อเดือน ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศอยู่ในระดับมากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน ถิ่นที่มาของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มักมาจากกรุงเทพฯ รองลงมาคือภาคใต้ ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มักมาจากยุโรป วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คือ เพื่อการท่องเที่ยว ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยนอกจากการท่องเที่ยวแล้วยังเพื่อการติดต่อธุรกิจอีกด้วย ประเภทของสถานบริการที่พักแฟมๆ ที่นักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมดต้องการ คือ สถานบริการประเภทโรงแรม ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต้องการประเภทเกสต์เฮาส์ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มักต้องการที่พักที่ตั้งอยู่ในตัวเมือง ส่วนชาวต่างประเทศต้องการที่พักที่ตั้งอยู่ในชานเมือง ปัญหาหลักของนักท่องเที่ยวในการใช้บริการที่พักแฟมแบบประหยัคคือ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ ปัญหาเรื่องความสกปรกและกลิ่นไม่ดี ปัญหาเสียงรบกวนและสิ่งรบกวน

0009

บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สถาบัน. คณะสถิติประยุกต์. การขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว
ระหว่างเกาะชายฝั่งทะเลในอ่าวไทยและทะเลอันดามัน. (ม.ป.ท.), 2533.

วัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนาโครงข่ายการขนส่ง
ศึกษาปริมาณ รูปแบบและประเภทของยานพาหนะที่ใช้ และเสนอแนะแนวทางในการกำหนด
นโยบายส่งเสริมการลงทุนด้านการขนส่ง

วิธีการศึกษา ได้ทำการศึกษาในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว บริเวณเกาะชายฝั่งทะเลทั้ง
ทางด้านอ่าวไทยและด้านทะเลอันดามัน, การหาข้อมูลเบื้องต้นเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้
บริการเกี่ยวกับการขนส่ง เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวระหว่างเกาะและชายฝั่งทะเลทั้งในกรุงเทพฯ
และในต่างจังหวัด การสำรวจบริษัทนำเที่ยวในกรุงเทพฯ ผู้ประกอบการขนส่งและการสัมภาษณ์
นักท่องเที่ยว

จากการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันการขนส่งจากกรุงเทพฯ สู่แหล่งท่องเที่ยวชายฝั่ง
ทะเลมีทั้งทางบก ทางอากาศ และทางน้ำ ส่วนการขนส่งระหว่างฝั่งกับเกาะมีเฉพาะทางน้ำ

การบริการท่องเที่ยวในทะเลมี 5 รูปแบบ คือ การนำเที่ยวโดยเรือเดินสมุทร ท่อง
เที่ยว การนำเที่ยวโดยบริษัทในกรุงเทพฯ การนำเที่ยวโดยบริษัทในท้องถิ่น การบริการเรือ
โดยสารและการให้เช่าเรือ เรือที่ใช้ในการบริการมี 7 ชนิด คือ เรือเดินสมุทรท่องเที่ยว เรือเฟอร์รี
เรือโดยสารความเร็วสูง เรือโดยสารธรรมดา เรือยอร์ชหรือเรือใบ เรือคัดแปลงจากเรือประมง
และเรือหางยาว เรือที่ใช้มีปริมาณมากพอแต่ยังขาดคุณภาพ

จากการศึกษาพบว่ายังไม่มีท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ แต่มักใช้กับ
ท่าเทียบเรือประมง แม้ว่าจะมีท่าเทียบเรือที่ใญ่อยู่มาก แต่มีสภาพไม่เหมาะกับการท่องเที่ยว เกาะที่
เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่พัฒนาแล้วมีที่พักแรมหลายระดับ ส่วนที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติมีที่พักแรม
ยังไม่ถึงระดับมาตรฐาน เกาะแทบทุกแห่งมีปัญหาด้านสาธารณูปโภค

จำนวนนักท่องเที่ยวที่ไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่วน
ใหญ่ไม่มีปัญหาในการเดินทางมาเที่ยวเกาะ มีความพอใจในการเดินทางมาเที่ยวเกาะ คาดว่าจะ
กลับมาเที่ยวอีก และแนะนำให้ผู้อื่นมาด้วย แต่มีความห่วงใยด้านมลภาวะและสิ่งแวดล้อม เห็นว่า
ควรควบคุมการเจริญเติบโตของแหล่งท่องเที่ยว และเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยในการเดิน
ทาง

ในการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวมีเส้นทางเดินเรือที่ควรพัฒนาอยู่หลายเส้นทาง
เรือเดินสมุทรท่องเที่ยวควรเพิ่มการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ควรเพิ่มเรือโดยสารระหว่าง

กรุงเทพฯ กับเกาะโดยเดินทางกลางคืน ควรมีเส้นทางเรือเฟอร์รี่มากขึ้น เพิ่มเส้นทางเรือยกลำตัว ขณะวิ่งระหว่างแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งเพิ่มเส้นทางเรือด่วนและเรือธรรมดาในบางจุด ส่งเสริมให้มีเรือพิเศษให้เช่าในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ การขนส่งทางอากาศควรเพิ่มเที่ยวบินและจุดรับส่ง เพิ่มการบริการด้วยเครื่องบินสะเทินน้ำสะเทินบก และเฮลิคอปเตอร์สู่เกาะแหล่งท่องเที่ยวและ ส่งเสริมการเช่าเหมาลำจากต่างประเทศ

อย่างไรก็ตามกิจการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวทางทะเลเป็นกิจการที่ต้องลงทุนสูงและลักษณะภูมิอากาศมีอิทธิพลต่อการบริการ จึงเป็นกิจการที่รัฐควรสนับสนุน ส่งเสริมการลงทุนซึ่งก็ควรเป็นไปตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ของทางราชการ ไม่ว่าจะเป็นด้านเงินกู้ การให้การส่งเสริมที่ว่าด้วยการลงทุน สัดส่วนการลงทุนของคนไทย ลักษณะเรือ การนำเรือเข้ามาประกอบการค้าในน่านน้ำไทย การจดทะเบียนเรือ การให้หลักประกันการคุ้มครองและสิทธิประโยชน์ของผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวที่ปราศจากการวางแผนและการควบคุม จะทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว แต่เมื่อมีการวางแผนและควบคุมดี จะช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม จึงควรมีการวางแผนและควบคุมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ กำหนดพื้นที่ที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ มีแผนการพัฒนาอย่างเด่นชัด กำหนดพื้นที่ควบคุม ส่วนที่ให้เอกชนเข้าไปพัฒนา ส่วนที่จะอนุรักษ์รักษาสภาพเดิมไว้ การจำกัดการใช้พื้นที่ กำหนดศูนย์กลางการบริการ

0010

มหิดล, มหาวิทยาลัย. ภาควิชาสังคมศาสตร์. **ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรม
กรณีศึกษา จังหวัดเชียงใหม่.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.

อิทธิพลของการท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและประชาชนมีความหมายถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมของประชาชน อาจจะเป็นไปในเรื่องการเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพ การเปลี่ยนแปลงประเพณีที่เคยปฏิบัติกันอยู่ การเปลี่ยนแปลงด้านการแต่งกาย การกินอยู่ และการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบความสัมพันธ์ของบุคคล

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลกระทบทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของการท่องเที่ยว ดังนั้น การเสนอผลการวิจัยจึงมุ่งเสนอลักษณะทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของประชาชนที่เกิดจากอิทธิพลของกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นหลักสำคัญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น และการสัมภาษณ์ในรายละเอียดกับบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องหัวข้อการวิจัยและการประชุมกลุ่มย่อย การเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามโดยทำการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยบริเวณแหล่งท่องเที่ยว จากนั้นยังใช้วิธีการศึกษาหมู่บ้านที่เรียกว่า หมู่บ้านควบคุม เพื่อเพิ่มการเปรียบเทียบให้ได้ผลชัดเจนขึ้น หมู่บ้าน ควบคุมเป็นหมู่บ้านที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวน้อยที่สุด หรือกล่าวได้ว่าไม่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน วิธีการวิเคราะห์ผลกระทบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ พิจารณาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ในพื้นที่ 3 แบบคือ หมู่บ้านที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเมือง หมู่บ้านที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวนอกเมืองและหมู่บ้านควบคุม

ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบทางสังคม มีดังนี้

1. ความเจริญจนกลายเป็นสังคมเมือง มีอิทธิพลทำให้ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด

จัดแบบสังคมชนบทลดน้อยถอยลง

6. องค์การทางสังคม - กลุ่มหนุ่มสาวมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะกิจกรรม

ทั้งนี้เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ทางการปกครองและการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง

5. การท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อการใช้เวลาว่างและการพักผ่อนหย่อนใจ

กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวมากขึ้นไปเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

4. ลักษณะบ้านเรือนที่อยู่อาศัยเปลี่ยนแปลงจากลักษณะบ้านเรือนแบบล้านนา

ไทย เนื่องจากเจ้าของต้องการความทันสมัย ประกอบกับมีฐานะทางเศรษฐกิจดีพอที่จะปรับปรุงบ้านได้ สำหรับการใช้จ่ายที่บ้านเรือนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวในเมืองใช้ประโยชน์เพื่ออยู่อาศัยและทำการค้ามากกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น

5. ปัญหาโสเภณีมิใช่เกิดเนื่องจากการท่องเที่ยว การค้าประเวณีมีมานานแล้ว เพียงแต่การท่องเที่ยวเป็นตัวเร่ง อันเนื่องจากการต้องการบริการประเวณีนี้มีมากขึ้น

6. การท่องเที่ยวมิได้มีผลต่อการเกิดอาชญากรรมโดยตรง ฤดูกาลท่องเที่ยวจะเป็นช่วงที่มีอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวเป็นตัวเร่งให้อาชญากรรมจากต่างถิ่นเข้ามาหาถิ่นก่อความเดือดร้อน ลักษณะของนักท่องเที่ยวที่มีปัญหา คือ นักท่องเที่ยวประเภทเดินทางมาเอง และพักตามเกสต์เฮาส์

7. ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างตอบว่าการท่องเที่ยวมิได้มีผลกระทบต่อปัญหามลภาวะด้านขยะ เสียง อากาศ ความสวยงามตามธรรมชาติ ยกเว้นบางแห่งที่มีปัญหามลภาวะทางเสียง

8. ถ้าพิจารณาในแง่ผลกระทบการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการย้ายออกในภาพรวมพบว่าการย้ายถิ่นออกน้อย เนื่องจากมีงานทำ ยกเว้นมีการเคลื่อนย้ายแรงงานสตรี อาชีพหญิงบริการไปสู่ชายแดนภาคใต้ ถ้าพิจารณาเฉพาะบางแห่งมีการย้ายถิ่นเข้า

ผลการวิจัยพบว่าผลกระทบทางด้านวัฒนธรรม มีดังนี้

1. เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านประเพณีในแง่ของการเพิ่มกิจกรรมบางอย่างให้มีความสนุกสนาน มีผลทำให้มีการอนุรักษ์ ส่งเสริมเผยแพร่ประเพณีของเชียงใหม่

2. ปัจจัยการท่องเที่ยวเป็นแรงเสริมที่ทำให้ภาษาพูดมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการใช้ภาษาในการติดต่อกับนักท่องเที่ยว แต่ในทางตรงกันข้าม นักท่องเที่ยวก็รับเอาคำพื้นเมืองไปเผยแพร่เช่นกัน

3. การท่องเที่ยวทำให้คนส่วนใหญ่ใช้เวลาเพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ทำให้การใช้เวลาเพื่อปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาลดลง

4. การเปลี่ยนแปลงประเภทของอาหารที่ชาวพื้นเมืองรับประทาน มิได้เป็นผลจากการท่องเที่ยว แต่การที่มีอาหารพื้นเมืองขายกันอย่างแพร่หลายนั้น เป็นผลโดยตรงจากการท่องเที่ยวมากกว่า

5. การท่องเที่ยวมีส่วนช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการแต่งกายด้วย โดยมีการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปแบบทันสมัยและอนุรักษ์การแต่งกายแบบเดิมด้วย

6. ศิลปดนตรีและศิลปหัตถกรรมเป็นผลจากการท่องเที่ยวโดยตรง ทั้งนี้เพราะการท่องเที่ยวทำให้ศิลปะของเชียงใหม่คลี่คลายจากการหิบบัณฑิตปะต่างชาติดลบบ้าง และเกิดการปรับปรุงศิลปะเพื่อรักษาเอกลักษณ์บางส่วนไว้ แม้จะไม่ทั้งหมดก็ตาม ซึ่งมีผลในแง่มีการ

อนุรักษ์ ส่งเสริมเผยแพร่ศิลปะเหล่านี้ไว้ และยังเป็นการนำเอาวัฒนธรรมเดิมมาปรับใช้สังคมให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดศิลปะร่วมสมัย แต่ในอีกแง่มุมหนึ่ง ศิลปะบางอย่างอาจถูกบิดเบือนรูปแบบไป ขาดสุนทรีย์ภาพและขาดการถ่ายทอดงานศิลปะในแนวตั้งหรือจากบิดาลงสู่บุตร แต่กลายเป็นถ่ายทอดระหว่างกลุ่มชน ทำให้ศิลปะการผลิตบางอย่างสูญหายไป

0011

เอดอร์น ออมนิเทิร์ค จำกัด, บริษัท. การศึกษาตลาดนักท่องเที่ยวสูงอายุ. (ม.ป.ท.), 2537.

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การเดินทางท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพ ผู้เดินทางท่องเที่ยวไม่จำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคลที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว หากรวมถึงบุคคลผู้สูงอายุซึ่งขณะนี้ได้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ขณะเดียวกันได้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนบริการทางการท่องเที่ยวให้เจริญรุดหน้าจนทำให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่เป็นไปได้สำหรับทุกคน โดยอายุมิได้เป็นอุปสรรคเช่นแต่ก่อน ตลาดนักท่องเที่ยวสูงอายุจัดได้ว่าเป็นตลาดใหม่และเป็นตลาดคุณภาพ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นผู้มีกำลังซื้อสูง มีวันหยุดค่อนข้างยาวนานและมีความต้องการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน จึงเป็นที่สนใจของประเทศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ ศึกษาตลาด บทบาทและความสำคัญของ นักท่องเที่ยวสูงอายุ เพื่อพัฒนาศักยภาพของประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุ

การเก็บข้อมูล จะเก็บข้อมูลทุติยภูมิในเรื่องทั่วไปของนักท่องเที่ยวสูงอายุและข้อมูลทางการตลาดและใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวจากประเทศต่าง ๆ ได้แก่ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา เยอรมนี อังกฤษและฝรั่งเศส กับวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนักท่องเที่ยวสูงอายุจากประเทศต่าง ๆ รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในด้านการบริการนักท่องเที่ยวและกลุ่มผู้นำทางด้านวิชาการและการท่องเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคสูงอายุจะให้ความสนใจกับคุณภาพของการบริการมากกว่าราคาของการบริการ พวกเขาจะจับจ่ายของเพื่อทดแทนของเดิมที่มีอยู่ ซื้อเพื่อเป็นของขวัญและการได้รับประสบการณ์ที่พึงปรารถนา

นักท่องเที่ยวสูงอายุแต่ละชาติมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับประเทศไทยแตกต่างกันไป ซึ่งก็มีผลต่อความรู้สึกและความคาดหวังในการมาเที่ยวประเทศไทยด้วย อย่างไรก็ตามพวกเขาก็มีความรู้ความเข้าใจในประเทศไทยทั้งในทางที่ดีและไม่ดี สิ่งที่ดีก็คือ การที่ประเทศไทยมีความสวยงามทางธรรมชาติ มีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ มีวัฒนธรรมอันเก่าแก่ ในขณะที่สิ่งที่ไม่ดีคือ การจราจรที่ติดขัด บ้านเมืองสกปรกและผู้คนยากจน เป็นที่ที่มีอาชญากรรมสูง

ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุจาก 7 ประเทศ โดยรวมนักท่องเที่ยวสูงอายุส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวประเทศไทยเป็นครั้งแรก ส่วนสาเหตุที่กลับมาอีกสำหรับคน

ที่มาครั้งที่ 2 คือ รักในสถานที่ท่องเที่ยว เยี่ยมเยือนเพื่อนหรือญาติ ผู้คนที่เป็นมิตรและรอยยิ้ม รักเมืองไทย ส่วนสาเหตุที่มาเมืองไทยครั้งนี้คือ ผู้คนที่เป็นมิตร ประเพณีและวัฒนธรรมและความงามตามธรรมชาติ โดยรวมแล้วกว่าครึ่งของนักท่องเที่ยวพักอยู่ในเมืองไทยไม่เกิน 1 สัปดาห์ นอกจากกรุงเทพฯ แล้ว สถานที่หลักอื่นที่นักท่องเที่ยวสูงอายุไปเที่ยวได้แก่ พัทยา เชียงใหม่ ภูเก็ต เชียงราย อุบลราชธานี กาญจนบุรี

โดยรวมแล้วปัจจัยทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสูงอายุให้ความสำคัญมากที่สุด 6 อันดับแรกคือ ความสวยงามตามธรรมชาติ ความเป็นมิตรของประชาชน ความปลอดภัย วัฒนธรรมและประเพณี คุณภาพของที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการที่เอาใจใส่ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวของไทยโดยรวม ๆ แล้วอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะในด้านของโรงแรมที่พัก การดูแลและการให้บริการของโรงแรม บริษัทนำเที่ยว ตลอดจนมัคคุเทศก์ที่มักจะมีอัธยาศัยดีเป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยวสูงอายุ ส่วนที่มีปัญหาก็คือ การตรวจคนเข้าเมือง ที่น่าจะทำได้รวดเร็วขึ้น สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ พาหนะในการเดินทาง การถูกเอารัดเอาเปรียบและการโกงราคาและปัญหาในเรื่องการสื่อสาร (ภาษา) แต่ไม่ใช่เรื่องสำคัญนัก

การเปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ ของไทยและประเทศคู่แข่ง ไทยมีจุดดีค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในด้านความสวยงามตามธรรมชาติ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ มีวัฒนธรรมประเพณีที่หลากหลายและผู้คนที่เป็นมิตร ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสิงคโปร์ ไทยจะดีกว่าในทุกด้านเท่ากับอินโดนีเซีย ในด้านความสวยงามแต่ดีกว่าในด้านความเป็นมิตรของผู้คน ด้านที่ไทย เสียเปรียบสิงคโปร์ก็คือด้านภาษา แหล่งสำหรับการจับจ่ายใช้สอย ความปลอดภัย ระบบการติดต่อสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง การอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ในด้านการจัดการและการบริหารด้านการท่องเที่ยว ไทยก็มีความสามารถใกล้เคียงกับสิงคโปร์และดีกว่าประเทศคู่แข่งอื่น ๆ เล็กน้อย แต่ถ้าพิจารณาถึงความสามารถด้านการตลาด การส่งเสริมการท่องเที่ยวของสิงคโปร์มีความคล่องตัวสูง สิงคโปร์เป็นเกาะเล็ก ไม่มีจุดเด่นด้านอื่น ๆ เหมือนไทยและอินโดนีเซีย แต่สิงคโปร์มีความสามารถในการสร้างตลาด สร้างสินค้าของตน เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวในด้านที่ตนมีศักยภาพ เช่น การจัดรายการลดราคาและของปลอดภาษี สำหรับดึงดูดนักท่องเที่ยวจากญี่ปุ่น และประเทศใกล้เคียงแข่งกับฮ่องกง การพยายามพัฒนาตัวเองไปเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมนานาชาติของภูมิภาค ซึ่งเป็นการใช้ศักยภาพที่มีอยู่สร้างภาพของประเทศขึ้นมาให้เป็นที่น่าสนใจ ภาพพจน์ของสิงคโปร์ก็คือสวิสเซอร์แลนด์ของเอเชีย ความเขียวของต้นไม้ อากาศที่บริสุทธิ์ ความปลอดภัย สิ่งเหล่านี้อย่างน้อยก็สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวอยากมาเที่ยวสิงคโปร์ได้

ถ้ามองอย่างพินิจพิเคราะห์ ไทยยังคงแข็งแกร่งในการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยว สิ่งที่เป็นปัญหาหลักของไทยคือ ปัญหาจราจร และมลภาวะที่จะทำให้นักท่องเที่ยวสูงอายุและ นักท่องเที่ยวโดยทั่วไปไม่ยอมมาเที่ยวเมืองไทย

0012

อาร์ชีเปเลน (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัท. โครงการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียด
เพื่อปรับปรุงพื้นที่บริเวณชายหาดบางแสน แหลมแท่น เขาสามมุข. (ม.ป.ท.),
2537.

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเสนอความคิดในการวางแผนความก้าวหน้าของโครงการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดเพื่อปรับปรุงพื้นที่บริเวณชายหาดบางแสน แหลมแท่น เขาสามมุข จ.ชลบุรี แนวทางการพัฒนามุ่งเน้นให้เกิดการกระจายนักท่องเที่ยวไปสู่แหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงให้เป็นวงจรการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ จากบริเวณบางแสน - แหลมแท่น - เขาสามมุข - อ่างศิลา ให้ต่อเนื่องโดยโครงข่ายถนนเพื่อลดความแออัดของนักท่องเที่ยวบริเวณหาดบางแสน

การปรับปรุงพื้นที่โครงการฯ พอที่จะสรุปเป็นจุดประสงค์หลัก ๆ ได้ถึง 3 ประเด็นสำคัญ คือ

1. ปรับปรุงด้านโครงข่ายระบบคมนาคม - ขนส่งและเส้นทางสัญจรของยานพาหนะต่าง ๆ ภายในพื้นที่โครงการฯ เพื่อเพิ่มกิจกรรมใช้พื้นที่ของผู้ใช้ในส่วนต่าง ๆ ของโครงการ
 2. ศึกษาเสนอแนวทางพัฒนาพื้นที่ภายในการดูแลรับผิดชอบของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 3. พัฒนาปรับปรุงพื้นที่ ซึ่งเน้นความสำคัญบริเวณเขาสามมุข
- องค์ประกอบของแบบผังโครงการ

ส่วนที่ 1 บริเวณพื้นที่เขาสามมุข เป็นแนวเขาซึ่งมีจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวอยู่หลายแห่ง การเตรียมพื้นที่และสิ่งก่อสร้างขมวี่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวนำเสนอการจัดวางผังพื้นที่โดยกำหนดให้มีลานจอดรถอยู่ที่บริเวณเชิงเขาเพื่อเป็นการบรรเทาความหนาแน่นของการจราจรบนเส้นทางของถนนรอบเขา มีการจัดทำเส้นทางเดินขึ้นเขาและมีบริการรับส่งนักท่องเที่ยวขึ้นไปยังสถานที่ชมวิว เพื่ออำนวยความสะดวกการขยายพื้นที่ชมวิว พร้อมติดตั้งกล้องส่องทางไกลและแผนภูมิแสดงจุดสำคัญต่าง ๆ ของพื้นที่ชายหาดบางแสน ศรีราชา พัทยา นำเสนอให้มีพื้นที่ลานอเนกประสงค์เพื่อรองรับกิจกรรมที่จัดขึ้นในเทศกาลต่าง ๆ สถานที่บริการอาหาร เครื่องดื่ม ร้านค้าที่ระลึก สวนสาธารณะ เป็นองค์ประกอบสนับสนุนแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวแห่งนี้

ส่วนที่ 2 พื้นที่ชายหาดริมทะเลบางแสน มีการกำหนดเป็นพื้นที่เปิดโล่งและพื้นที่กิจกรรมย่านพาณิชยกรรมชายหาดสลับกันไปเป็นระยะ ๆ ตลอดจนห้องอาบน้ำจืด ห้องน้ำ ส้วม

สาธารณะ และพื้นที่สำหรับเล่นกีฬาบนหาดทรายและกีฬาทางน้ำไว้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้และนักท่องเที่ยวทั่วไป การกำหนดเส้นทางเท้าและเส้นทางจักรยานริมชายหาดเพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสุขภาพของนักท่องเที่ยวและลดปัญหาการจราจรคับคั่งบนถนน การจัดเตรียมม้านั่ง ถังขยะ ที่จอดรถจักรยาน ฯลฯ เพื่อจัดระเบียบกิจกรรม เตรียมให้มีจุดรับส่ง รถรับส่งประจำทางในจุดสำคัญ ๆ เพื่อให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในบริเวณชายหาดบางแสน โดยที่นักท่องเที่ยวไม่จำเป็นต้องใช้รถยนต์ส่วนตัว ภายในพื้นที่บริเวณโครงการและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น โดยการรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ระหว่างชายหาดและถนนเลียบริมชายหาด

ส่วนที่ 3 พื้นที่บริเวณแหลมแท่น เป็นบริเวณที่มีธรรมชาติและแนวชายหาดที่สวยงาม การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและอาคารบ้านพักตากอากาศของอดีตนายกรัฐมนตรี จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นอาคารที่มีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์และมีความสวยงามทางด้านสถาปัตยกรรม นำเสนอให้เปิดเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงประวัติอดีตนายฯ เป็นแหล่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อีกแห่งหนึ่ง นอกจากนี้ยังเปิดเป็นสวนสาธารณะเชื่อมโยงพื้นที่หาดบางแสน โดยมีทางเท้าเปิดเชื่อมต่อถึงกัน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงให้นักท่องเที่ยวชมสถานที่และความงดงามของธรรมชาติรอบหาดแหลมแท่นได้อย่างทั่วถึง การจัดพื้นที่จอดรถเหนือแหลมแท่นเพื่อรองรับพาหนะของนักท่องเที่ยว โดยจัดเป็นลานจอดรถกว้างในบริเวณพื้นที่ทางตะวันออกของถนนสายเลียบริมชายฝั่งทะเลไปเขาสามมุข ซึ่งเป็นส่วนที่จะบริการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถยนต์ และเพื่อทำให้การสัญจรบนเส้นทางผ่านแหลมแท่นไปยังเขาสามมุขเป็นไปได้อย่างคล่องตัว

ส่วนที่ 4 เส้นทางสัญจรรถรับ - ส่ง นักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน แหลมแท่น เขาสามมุขและอ่างศิลา การเชื่อมโยงของถนนสาธารณะเป็นส่วนสำคัญในการเดินทางสัญจรต่อเนื่องกันและมีส่วนช่วยสร้างโอกาสในการฟื้นฟูพัฒนาพื้นที่ในโครงการศึกษาทั้ง 4 แห่ง รูปแบบลักษณะของถนนต่าง ๆ อาจถูกพัฒนาโดยคำนึงถึงตำแหน่ง จุดน่าสนใจของพื้นที่เป็นปัจจัยในการวางแผนความคิดในเรื่องนี้ ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นการกระจายความหนาแน่นของ นักท่องเที่ยวในบริเวณชายหาดบางแสนไปยังพื้นที่ใกล้เคียงนอกเหนือจากแหลมแท่นและเขา สามมุข เพื่อเป็นการวางแผนคิดในการเดินเส้นทางสัญจรของรถรับส่งให้เหมาะสม จึงควรคำนึงถึงเส้นทางเดินรถปกติ จุดที่มีความหนาแน่นของนักท่องเที่ยว ระยะทาง ความปลอดภัย ความสะดวกสบายของนักท่องเที่ยว เส้นทางที่ผ่านทัศนียภาพอันสวยงาม ช่วงวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ที่จะมีความแออัดมากกว่าปกติ

0013

เซ้าท์อีสท์เอเชียเทคโนโลยี จำกัด, บริษัท. โครงการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ จังหวัดขอนแก่น.
(ม.ป.ท.), 2538.

วัตถุประสงค์ของโครงการคือ เพื่อสำรวจ ศึกษาและทบทวนเพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมในการพัฒนาพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูเวียงและจัดทำเป็นแผนพัฒนาพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ (ชื่อโครงการเดิม) หรือโครงการพัฒนาทางกายภาพพื้นที่ศึกษาทางโบราณชีววิทยา บริเวณภูประตูดิหมา อุทยานแห่งชาติภูเวียง จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้เป็นสถานที่ที่ให้ความรู้ทางด้านธรรมชาติและประวัติศาสตร์ แก่ผู้มาเยี่ยมชม

การกำหนดเขตพื้นที่เพื่อควบคุมการพัฒนาตามลำดับความสำคัญของคุณค่าทรัพยากรในพื้นที่และการพัฒนาได้กำหนดแบ่งพื้นที่ในเขตอุทยานและพื้นที่ข้างเคียงดังต่อไปนี้

1) เขตสงวน ได้แก่ พื้นที่ที่มีคุณค่าต่อสาธารณชน ทั้งทางด้านวิชาการและด้านเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและเนื่องจากคุณค่าและลักษณะของพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงหรือถูกทำลายได้ง่าย จึงถูกกำหนดให้เป็นเขตที่มีการรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่เดิมให้คงอยู่ตลอดไป เป็นพื้นที่หวงห้ามมิให้มีการกระทำใด ๆ ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพ ธรรมชาติโดยไม่จำเป็นอย่างเด็ดขาด กิจกรรมในพื้นที่นี้คือ กิจกรรมด้านการอนุรักษ์และสงวนไว้ซึ่งคุณค่าของทรัพยากรและกิจกรรมด้านศึกษาวิจัยและบริการด้านวิชาการ

2) เขตอนุรักษ์ คือ พื้นที่บริเวณโดยรอบพื้นที่สงวน ซึ่งมีความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณค่าของทรัพยากรในพื้นที่สงวน ได้ถูกกำหนดให้เป็นเขตที่มีการดูแลควบคุมการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยใกล้ชิด ยินยอมให้มีกิจกรรมบางประเภทซึ่งต้องได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาตรวจสอบแล้วว่าไม่มีผลกระทบอันจะก่อปัญหา และผลเสียหายต่อคุณค่าของสภาพแวดล้อมธรรมชาติและคุณค่าของทรัพยากรในเขตสงวน ทั้งนี้ กิจกรรมที่ยินยอมให้มีเกิดขึ้นในเขตอนุรักษ์จะต้องไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่มากเกินไป กิจกรรมในพื้นที่นี้คือ กิจกรรมด้านการปฏิบัติงานของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูเวียงและศูนย์จัดการต้นน้ำชี กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวได้แก่ การ ปลูกสร้างอาคารบริการย่อย จัดให้มีสิ่งบริการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวและกิจกรรมด้านการศึกษาวิจัย

3) เขตพัฒนา คือ พื้นที่ข้างเคียงหรืออยู่ห่างไกลกับทรัพยากรที่มีคุณค่าในพื้นที่ดังกล่าวมาแล้วในข้อ 1), 2) ซึ่งมีความเกี่ยวพันค่อนข้างน้อยกับสภาพแวดล้อมของบริเวณซากไดโนเสาร์ เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมและจำเป็นต่อการพัฒนา กล่าวคือ มีสภาพลักษณะทางกาย

ภาพที่เหมาะสม มีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ มีบริการพื้นฐานและความพร้อมด้านสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่พอสมควร กิจกรรมในเขตพื้นที่นี้ คือ กิจกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานประจำในพื้นที่เขตสงวนและพื้นที่เขตอนุรักษ์ กิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ควรอยู่ในเขตพื้นที่พัฒนา เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายต่อ คุณค่าของสภาพแวดล้อมธรรมชาติและของซากไดโนเสาร์และกิจกรรมด้านการศึกษาวิจัย ได้แก่ สถานีวิจัยด้านโบราณชีววิทยา และสถานีวิจัยธรรมชาติวิทยาภูเวียง

แผนงานด้านการอนุรักษ์และสงวนไว้ซึ่งคุณค่าของทรัพยากร ได้แก่

1) โครงการก่อสร้างอาคารและสิ่งก่อสร้างครอบคลุมคั่นซากไดโนเสาร์และรอยเท้าไดโนเสาร์ เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับซากฟอสซิลและสภาพแวดล้อมโดยรอบ ทั้งจากภัยธรรมชาติและจากนักท่องเที่ยว

2) โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณภูประตูดี้หมา

การทบทวนแผนงานด้านการอนุรักษ์และสงวนไว้ซึ่งคุณค่าของทรัพยากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกำลังดำเนินงานได้แก่

- 1) จัดทำแนวทางเดินบริเวณหลุมซากไดโนเสาร์
- 2) จัดทำบริเวณที่จอดรถปากทางขึ้นหลุมขุดค้นไดโนเสาร์ ภูประตูดี้หมา
- 3) จัดทำอาคารครอบคลุมขุดค้นที่ 1 สำหรับนำซากไดโนเสาร์จำลองมาตั้งแสดงตามลักษณะการขุดค้นในตำแหน่งเดิม
- 4) จัดทำทางเดินไม้ยกพื้นครอบคลุมบริเวณรอยเท้าไดโนเสาร์
- 5) จัดทำบริเวณที่จอดรถปากทางขึ้นสู่พื้นที่บริเวณรอยเท้าไดโนเสาร์

0014

สถาปนิก 49 จำกัด, บริษัท. โครงการศึกษาความเป็นไปได้และการออกแบบเบื้องต้น ศูนย์ประชุม
บริเวณบ้านพักรับรองสำนักนายกรัฐมนตรี เขตสามมุข. (ม.ป.ท.), 2540.

บริเวณสถานตากอากาศบางแสนและเขตสามมุข มีระยะทางอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 108 กม. เท่านั้น อีกทั้งเป็นพื้นที่พัฒนาเมืองในโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมหลักชายฝั่ง ทะเลภาคตะวันออก ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวยังมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญหลาย ประเภท ในปัจจุบันการพัฒนาพื้นที่ในบริเวณนี้ยังขาดประสิทธิภาพและบริการสาธารณะที่พอ เพียงที่จะรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้และด้วยเหตุนี้จึงมีการริเริ่มโครงการศึกษานี้ขึ้น ซึ่งเป็น โครงการตามนโยบายของรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์ ประชุม เพื่อให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนมาจัดประชุมและสัมมนา ทั้งยังเป็ นการเพิ่มพูนขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในบริเวณดังกล่าวให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น และยังเป็นการเปิดตลาดนักท่องเที่ยวเข้าสู่บริเวณโครงการพร้อมกับการพัฒนาที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวก ระบบทางและโครงสร้างพื้นฐานที่จะสนับสนุนการฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่โดยรวม ให้เป็นพื้นที่สวยงามและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ คือ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดสร้างศูนย์ ประชุมบริเวณบ้านพักรับรอง สำนักนายกรัฐมนตรี ในพื้นที่ 50 - 1 - 14 ไร่

รายงานฉบับนี้เป็นร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ซึ่งจะมีสาระที่ครอบคลุมถึงทั้งการ ศึกษาความเป็นไปได้และการออกแบบ รวมทั้งการประมาณราคาขั้นต้น ในการดำเนินโครงการ ส่วนหนึ่งขณะที่ปรึกษาได้จัดทำแบบสอบถามขึ้น เพื่อให้ทราบถึงข้อคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องภายในท้องถิ่น

จังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีเศรษฐกิจอยู่ในระดับแนวหน้าของประเทศไทย อีกทั้งได้มีการวางแผนโครงสร้างทางกายภาพไว้ เพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางภาคอุตสาหกรรม และธุรกิจ เช่น ระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบการศึกษาและการสาธารณสุข จากการวิเคราะห์ โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่า จังหวัดชลบุรี มีแนวโน้มและศักยภาพในการที่จะพัฒนา ให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว โรงแรมและการบริหารธุรกิจ รวมถึงธุรกิจการประชุมสัมมนาและ ศูนย์แสดงสินค้าอีกด้วย การจัดตั้งโครงการศูนย์ประชุมที่บริเวณหาดบางแสนและเขตสามมุขนั้น นับว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์ของภาครัฐในการสร้างงาน การจ้างงาน และ การกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่น ประชาชนจะได้รับการบริการด้านสาธารณสุขที่ดียิ่งขึ้น ตลอดจน สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมและพัฒนาภาค

ธุรกิจ ศูนย์ประชุมสัมมนาและศูนย์แสดงสินค้า อันจะนำมาซึ่งภาพลักษณ์ใหม่ที่จะเป็นจุดเริ่มต้นของการลงทุนรูปแบบใหม่ ๆ ของภาคเอกชนต่อไป

การวิเคราะห์ทางการตลาดของศูนย์ประชุมและแสดงนิทรรศการ สามารถสรุปได้ว่า ศูนย์ประชุมและแสดงนิทรรศการสามารถดำเนินการได้ ในบริเวณพื้นที่บ้านพักรับรองของสำนักนายกรัฐมนตรีเขาสามมุก แต่ระดับกิจกรรมเหมาะสมสำหรับระดับชาติและระดับท้องถิ่นภายในประเทศในช่วงแรกจนกว่าสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานที่จะต้องรองรับการขยายตัวของบริเวณพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกเสร็จสมบูรณ์และมีการเปิดใช้จึงจะสามารถขยายเพื่อรองรับกิจกรรมระดับนานาชาติได้

ความต้องการศูนย์ประชุมและแสดงนิทรรศการบริเวณชายฝั่งตะวันออกของประเทศไทย มีความจำเป็นมาก ปัจจุบันผู้ประกอบการภาคเอกชนและภาครัฐายังคงใช้สิ่งอำนวยความสะดวกของภาคเอกชนที่ได้เตรียมการรองรับในบริเวณโรงแรมเกือบทั้งสิ้น ซึ่งความสะดวกสบายต่าง ๆ ดังกล่าว รวมถึงความพร้อมของการบริการรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้จัดการประชุมหรือจัดกิจกรรมแทบไม่ต้องทำอะไรเลย

การที่จะให้ศูนย์ประชุมและแสดงนิทรรศการ เป็นที่ยอมรับของผู้ประกอบการ ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาลย่อมจะต้องเกิดจากการแสดงความพร้อมของพื้นที่ โดยผู้ดำเนินโครงการฯ จะต้องชี้หรือแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ต่าง ๆ โดยเฉพาะสิ่งอำนวยความสะดวกที่กำลังอยู่ระหว่างการก่อสร้างและที่สำคัญคือ การยอมรับคุณภาพ ศักยภาพหรือสภาพของพื้นที่ที่ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาในบริเวณชายหาดบางแสนและบริเวณโดยรอบ

0015

เสาเอก สถาปนิก จำกัด, บริษัท. โครงการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่อาคารห้องอาบน้ำจัดบางแสน
จังหวัดชลบุรี. (ม.ป.ท.), 2539.

วัตถุประสงค์ของโครงการ คือ

- 1) เพื่อเป็นการพัฒนาพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของ การท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยง
- 2) เพื่อเป็นการพัฒนารูปแบบของสถานที่ให้มีกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจ
มากขึ้น
- 3) เพื่อให้เป็นโครงการที่สามารถมีรายได้ในการเลี้ยงตัวเอง และมีรายได้ที่
สามารถนำมาพัฒนาตัวเองให้มีความน่าสนใจมากขึ้น
- 4) เพื่อเป็นการเพิ่มกิจกรรมในพื้นที่ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
และจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต

วิธีการศึกษา คือ

- 1) เก็บข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลทุติยภูมิที่มีการบันทึกไว้ ประกอบด้วยแหล่ง
ข้อมูลเอกสารรายงานการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ธนาคารแห่งประเทศไทยและเอกสาร
ตีพิมพ์อื่น ๆ รวมถึงการสำรวจพื้นที่โครงการจริง
 - 2) การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการบริการห้องอาบน้ำจัด บริการ
ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก
 - 3) การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามภาคสนาม ด้านทัศนคติ ความคิดเห็น
พฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภคนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย
- ด้านการตลาด เห็นควรให้มีการปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นแหล่งนัดพบของ
นักท่องเที่ยวและตกแต่งสร้างภาพพจน์ในด้านความสะอาด ความสะดวกสบาย ความพร้อมของ
สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ประกอบกับอาจจัดทำเป็นสโมสร มีร้านค้า ร้านอาหาร การ
ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์พื้นที่ ชักชวนให้ภาค เอกชน
เข้ามาลงทุน

ด้านการออกแบบ วางผังโครงการและการก่อสร้าง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหาดบางแสนได้รับประโยชน์ ดังนี้

- 1) การใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างคุ้มค่า - ได้ทั้งด้านสังคมและผลตอบแทน
- 2) อาคารตัวอย่าง ริมหาดบางแสน - เรียบง่าย ประชาชนทั่วไปใช้ประโยชน์และนำมาประยุกต์ใช้ได้ง่าย
- 3) ทศนคติที่ดีต่อ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ด้านการบริหารการเงิน การลงทุนและผลตอบแทนทางการเงิน เนื่องจากเงินลงทุนค่อนข้างสูง คณะผู้ศึกษาจึงเสนอให้มีการจัดหาแหล่งเงินทุน โดยให้ภาคเอกชนเข้ามารับสัมปทานลงทุนก่อสร้างเอง ดำเนินการบริหารเอง โดยจะต้องจัดสรรเงินให้กับ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตามข้อตกลงในระยะเวลาของสัญญาหลังหมดอายุสัญญาโครงการ ต้องตกเป็นของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ปัจจัยที่ต้องพิจารณาหลัก ๆ ในการปรับปรุงตามโครงการฯ คือ การจัดสภาพห้องอาบน้ำจืดให้เป็นสัดส่วนแยกห้องชายหญิงให้ชัดเจน ในขณะเดียวกันต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสะอาดของพื้นที่ ที่สำคัญที่สุด คือ ต้องปรับปรุงโดยเสริมธุรกรรมอื่น ๆ ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาใช้บริการห้องอาบน้ำจืดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายไม่ให้ความสำคัญกับชื่อของสถานที่ว่าเป็นของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือไม่ แต่กลับให้ความสำคัญในด้านความสะอาด ความพร้อมของสถานที่ ความใกล้ชิดของสถานที่กับชายหาด และนักท่องเที่ยวจะไม่เลือกห้องอาบน้ำจืดถึงขนาดที่เล่นน้ำทะเลบริเวณหนึ่งแล้วเดินมาใช้ห้องน้ำจืดอีกบริเวณหนึ่ง เพราะฉะนั้นปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวมาเลือกใช้บริการ คือ ต้องสร้างธุรกรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาจอร์ณบริเวณสถานที่ห้องอาบน้ำ และใช้บริการห้องอาบน้ำจืด

0016

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะเศรษฐศาสตร์. โครงการศึกษาเพื่อปรับปรุงการจัดการสถานที่
ท่องเที่ยวประเภทเขื่อน กรณีศึกษาเขื่อนก๊วลม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2537.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในเรื่องนี้ คือ

- 1) เพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษาอันได้แก่ เขื่อนก๊วลมในด้านศักยภาพ
ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและในด้านพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง
- 2) เพื่อหาข้อยุติเกี่ยวกับการจัดสรรและการบริหารทรัพยากรสาธารณะประเภท
เขื่อน อันมีองค์ประกอบหลัก ๆ คือ พื้นที่ห้วยงานและใต้เขื่อน พื้นที่เหนือเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ
เกาะแก่งและพื้นที่อุทยานป่าไม้รอบ ๆ อ่างเก็บน้ำ

ได้ทำการศึกษาโดยรวบรวมข้อมูลทุกมิติจากเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กับการท่องเที่ยวและเขื่อนก๊วลม นอกจากนี้ คณะผู้ทำการศึกษายังได้เดินทางไปพื้นที่ที่ทำการศึกษา
คือ เขื่อนก๊วลม จังหวัดลำปาง เพื่อทำการรวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ใน
หน่วยราชการที่มีที่ตั้งและรับผิดชอบดูแลพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งได้รวบรวมข้อคิดเห็นจากธุรกิจการ
ท่องเที่ยวในภาคเอกชนของจังหวัดลำปาง และผู้ประกอบการธุรกิจสถานที่พัก ประเภทแพและรีสอร์ท
บริเวณเขื่อนก๊วลมและพื้นที่ใกล้เคียง

ผลการศึกษาด้านอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวเขื่อนก๊วลม ในกรณีที่ให้สภาพ
การท่องเที่ยวของเขื่อนก๊วลมดำรงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันโดยไม่มีการลงทุนพัฒนาใด ๆ จำนวน
นักท่องเที่ยวของเขื่อนจะอยู่ในสภาพที่เติบโตค่อนข้างช้า เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อื่นที่
พัฒนาขึ้นใหม่ จะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวไปแทน ส่วนในกรณีที่มีการลงทุนเพื่อพัฒนา
ปรับปรุงพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว รวมทั้งมีการดำเนินการทางการตลาด
เพื่อประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวรู้จักและสนใจเดินทางมาเยี่ยมชมเขื่อนมากขึ้น จะทำให้เขื่อนก๊วลม
กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงขึ้นมาได้ในอนาคต

เขื่อนก๊วลมมีศักยภาพเพียงพอสำหรับการพัฒนาเพื่อให้เป็นสภาพแหล่งท่องเที่ยวที่
สำคัญได้ คือ พื้นที่บริเวณเขื่อนก๊วลมจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ มีทัศนียภาพที่
สวยงามเหมาะสมสำหรับการจัดเป็นแหล่งหรือเส้นทางในการท่องเที่ยว เส้นทางในการเดินทางเข้า
มายังเขื่อนก๊วลม คือ เส้นทางรถยนต์ ซึ่งผู้ที่มาจากถิ่นอื่นสามารถเดินทางมายังจังหวัดลำปางได้
โดยทางเครื่องบิน รถไฟ หรือ รถยนต์ หลังจากนั้นจึงเดินทางต่อด้วยรถยนต์เข้ามายังตัวเขื่อน

หรืออาจเดินทางโดยรถยนต์ตลอดเส้นทางมายังตัวเขื่อนโดยตรงหรือการเพิ่มความสนใจแก่นักท่องเที่ยวด้วยการใช้รถยนต์เดินทางแล้วต่อด้วยแพหรือเรือยนต์ในการเดินทางเข้าถึงเขื่อน

ส่วนปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน บริเวณเขื่อนกัวมั้นยังมีปัญหาที่จะต้องทำการพัฒนาในทุกด้าน ยกเว้นเรื่องน้ำประปาซึ่งไม่มีปัญหา เนื่องจากอยู่ในแหล่งน้ำโดยตรง ปัจจัย อื่น ๆ ที่ต้องการปรับปรุง ได้แก่

- 1) การขยายบริการด้านการโทรคมนาคม คือ โทรศัพท์ โทรสาร
 - 2) การปรับปรุงระบบการจ่ายกระแสไฟฟ้า เพื่อให้เพียงพอในการรองรับความต้องการของประชาชนและนักท่องเที่ยว ซึ่งจะมีมากขึ้นเมื่อพื้นที่ได้รับการปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
 - 3) ระยะถนนหนทางที่จำเป็นต้องปรับปรุงสภาพและขยายขนาดของถนนให้สามารถรองรับจำนวนและขนาดของรถยนต์ที่จะต้องมีมากขึ้นและขนาดใหญ่ขึ้น
- ทั้ง ๆ ที่เขื่อนกัวมียุทธศาสตร์ด้านความสวยงามของธรรมชาติสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดีได้ แต่การที่ยังขาดในด้านการลงทุนเพื่อพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีคุณภาพ สามารถรองรับนักท่องเที่ยวระดับนานาชาติ จึงทำให้ปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวในบริเวณเขื่อนกัวมจะหนาแน่นเฉพาะช่วงวันหยุดติดกันหลายวันเท่านั้น ส่วนวันอื่น ๆ หรือแม้แต่วันเสาร์ - อาทิตย์ ทั่วไปจะอยู่ในสภาพค่อนข้างเงียบเหงา

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการพัฒนาพื้นที่เขื่อนกัวมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคือ

- 1) การพัฒนาพื้นที่บริเวณเขื่อนเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวด้วย
- 2) เพื่อสนองตอบนโยบายการกระจายรายได้
- 3) เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4) เพื่อสนองนโยบายการตลาดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน
- 5) ผลพลอยได้จากการพัฒนาดังกล่าว คือ จะทำให้เกิดการกำหนดเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจนระหว่างหน่วยราชการหลายหน่วยที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ซึ่งปัจจุบันยังมีปัญหาค่อนข้างมาก

0017

เสาเอกสถาปนิก จำกัด, บริษัท. โครงการศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่ออนุรักษ์
และจัดการทรัพยากรธรรมชาติทางการท่องเที่ยว. (ม.ป.ท.), 2540.

ธรรมชาติป่าเขาเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีแนวโน้มจะได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากความเป็นธรรมชาติของสภาพป่าและพันธุ์ไม้ ช่วยลดสภาพความตึงเครียดทางจิตใจของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี การท่องเที่ยวธรรมชาตินั้น ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวประเภทที่มีความสนใจพิเศษ เช่น กลุ่มคนรัก กลุ่มวิจัยพันธุ์พืช และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาพักผ่อนหย่อนใจในสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ ซึ่งกลุ่มหลังนี้บางครั้งอาจก่อผลกระทบในทางด้านลบต่อชีวิตของสัตว์และธรรมชาติได้ทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา ซึ่งสาเหตุของผลกระทบนั้น ประการหนึ่ง เนื่องจากผู้จัดการท่องเที่ยว ยังขาดความรู้ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประการที่สองเนื่องจากนักท่องเที่ยวเอง ยังไม่เข้าใจถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำให้กิจการท่องเที่ยวเหล่านั้นเป็นไปในลักษณะของการทำลายธรรมชาติให้เสียไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ

- 1) เพื่อศึกษาสภาพความเหมาะสมและความเป็นไปได้ทางการตลาด
- 2) เพื่อศึกษาทัศนคติ ความคิดเห็นและพฤติกรรมรวมทั้งลักษณะความต้องการและปัจจัยที่ผู้บริโภครู้หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายในการเลือกพื้นที่โครงการฯ
- 3) เพื่อศึกษาและนำเสนอ แนวทางการสร้างและขยายการประชาสัมพันธ์ภาพพจน์ของโครงการฯ

4) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการลงทุน

วิธีการศึกษา คือ

- 1) วิธีการสำรวจและเก็บข้อมูล
- 2) การสัมภาษณ์ ข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้บริหารในการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจโดยเฉพาะเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมแนวอนุรักษ์ฯ รวมถึงผู้ประกอบการท่องเที่ยวสำคัญ ๆ นักธุรกิจและผู้บริหารโครงการอื่น ๆ
- 3) การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ใช้กับกลุ่มเป้าหมายทางด้านความต้องการของตลาดเป็นหลัก

จากข้อมูล แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ พบว่าส่วนใหญ่ กลุ่มเป้าหมายเห็นว่ามีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะมีโครงการอย่างเช่นศูนย์ฯ ที่กำลังดำเนินการศึกษาอยู่ ดังนั้น จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าศักยภาพในการพัฒนาโครงการฯ ทางด้านการตลาดมีความเป็นไปได้ เนื่องจากตลาดกลุ่มเป้าหมายยอมรับในบริการพื้นที่โครงการฯ ซึ่งสามารถสนองความต้องการของตลาดกลุ่มเป้าหมาย ประกอบกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่โครงการฯ กำลังศึกษาและเสนอนั้นเป็นการสร้างความแตกต่างในบริการที่ชัดเจน จึงยังไม่มีคู่แข่งกันโดยตรง ขณะที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีโครงการประชาสัมพันธ์และด้วยภาพพจน์ที่เป็นหน่วยงานสร้างและสนับสนุน การท่องเที่ยวของประเทศโดยตรงจึงทำให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีจุดแข็งในการนำเสนอ ประชาสัมพันธ์โครงการให้เป็นที่ยอมรับและใช้บริการในการเป็นศูนย์อบรมสัมมนาเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ไม่ยากนัก

สาระสำคัญของผลการศึกษาฉบับนี้ที่สามารถนำไปปฏิบัติงานได้ จะเกิดผลดังนี้

- 1) การใช้ประโยชน์จากที่ดินของรัฐอย่างคุ้มค่า ส่งเสริมศักยภาพที่ดีของสภาพทำเลและที่ตั้งโครงการให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 2) โครงการตัวอย่างติดอุทยานแห่งชาติ การที่เน้นให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอยู่อย่างธรรมชาติเป็นตัวอย่างที่ออกแบบและวางแผนสามารถนำมาใช้ประโยชน์และประยุกต์ใช้กับการดำรงชีวิตโดยตรง
- 3) ทศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จากการพัฒนาและแนวคิดในเชิงสร้างสรรค์เพื่อสังคม โดยมีได้เน้นผลตอบแทนด้านการเงิน

จากผลการวิเคราะห์ด้านการเงินพบว่า โครงการนี้ มีความเสี่ยงสูงมากและผลตอบแทนทางการเงินไม่คุ้มค่า เนื่องจากเงินที่ใช้ลงทุนเกินกว่าครึ่งหนึ่งนำไปใช้ในส่วนที่เกี่ยวกับการสร้างโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการพัฒนาเป็นศูนย์สาธิตด้าน Eco - tourism แต่ถ้าหากโครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ก็จะทำให้โครงการนี้มีความคุ้มค่าสำหรับการลงทุน

อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนา พื้นที่โครงการฯ โดยให้มีการศึกษาพัฒนาปรับปรุงพื้นที่โครงการฯ เพื่อให้เป็นโครงการตัวอย่างสำหรับเป็นศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่ออนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพลักษณ์และการดำเนินงานของโครงการจะมุ่งเน้นไปในทิศทางที่เป็นศูนย์สาธิต ศูนย์ข้อมูลและศูนย์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระดับชาติ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนั้น การดำเนินการศึกษาและพัฒนาพื้นที่โครงการนี้เป็นสิ่งใหม่ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากแหล่งพื้นที่โครงการที่ให้บริการเพื่อการพักผ่อนและท่องเที่ยว การอบรมสัมมนาอื่น ๆ ที่มีอยู่ในตลาดปัจจุบัน แนวโน้มการพัฒนาการท่องเที่ยวทั่วโลก กำลังมุ่งประเด็นเรื่องการท่องเที่ยว

เที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไม่เว้นแม้แต่ประเทศไทย ซึ่งจะได้รับการสนับสนุนทั้งจากองค์การภาครัฐ เอกชน และชาวบ้านท้องถิ่น โดยสรุปสภาพโอกาสทางธุรกิจของโครงการฯ จึงมีอยู่ค่อนข้างสูง

0018

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ. การศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคใต้ตอนล่างจังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ

- 1) เพื่อศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมาของภาคใต้ตอนล่าง
- 2) เพื่อเป็นกรอบและแนวนโยบาย ตลอดจนบทบาทการท่องเที่ยวของพื้นที่

ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

- 3) เพื่อจัดทำรายละเอียดโครงการพัฒนาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา ภูมิประเทศเป็นภูเขาหรือทิวเขา ลักษณะที่ราบต่ำทางฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก ภูมิอากาศแบ่งเป็น 2 บริเวณ คือ ฝั่งตะวันออก จัดอยู่ในอากาศแบบฝนเมืองร้อนตลอดปี หรืออากาศแบบป่าดงดิบ ส่วนฝั่งตะวันตกของคาบสมุทร จัดอยู่ในอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดปีสูงกว่าฝั่งตะวันออกของคาบสมุทร ลักษณะการกระจายตัวของประชากร ส่วนใหญ่จะรวมตัวอยู่ในเขตพื้นที่ชายทะเลและพื้นที่ราบทางฝั่งตะวันออก

แผนพัฒนาเมืองสงขลาและหาดใหญ่ อันเป็นชุมชนสำคัญของพื้นที่ศึกษาและภาคใต้ตอนล่างจึงได้รับการกำหนดให้เป็นศูนย์กลางหลักด้านการค้า บริการการท่องเที่ยวและบริหารของภาคใต้ตอนล่าง โดยให้สงขลาเป็นเมืองท่า แหล่งท่องเที่ยวและศูนย์กลางบริหาร ราชการ ส่วนหาดใหญ่ให้เป็นศูนย์กลางคมนาคม ธุรกิจการค้า พร้อมทั้งเชื่อมโยงการพัฒนา กับปัตตานีและจุดการค้าชายแดน ได้แก่ สะเดา จังหวัดสงขลา สุไหงโกทิงก์ จังหวัดนราธิวาส และเบตง จังหวัดยะลา

ตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดสตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส จังหวัดสงขลามีส่วนแบ่งการตลาดสูง รองลงมาคือ ยะลา นราธิวาส สตูล และปัตตานี ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย จัดเป็นกลุ่มตลาดหลักของจังหวัดสงขลา สตูล และ ปัตตานี ในขณะที่จังหวัดนราธิวาส มีผู้ เยี่ยมเยือนชาวต่างประเทศเป็นกลุ่มตลาดหลัก

ฤดูกาลท่องเที่ยวของผู้มาเยี่ยมเยือนชาวไทย ได้แก่ ช่วงเดือนธันวาคม - พฤษภาคม ซึ่งมีวันหยุดนักขัตฤกษ์หลายวัน ประกอบกับเป็นช่วงเวลาปิดภาคเรียน ซึ่งชาวไทยนิยมเดินทางท่องเที่ยวและมีการจัดเทศกาลต่าง ๆ อาทิ งานประเพณีเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว งานนกเขาชวา

อาเซียน เทศกาลว่า จังหวัดสตูล ส่วนช่วงเดือนมิถุนายน - กันยายน มีผู้เดินทางท่องเที่ยวเป็นสัดส่วนค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะจังหวัดสตูล ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวเป็นฤดูมรสุม ทำให้การเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวหลักของ จังหวัดสตูล ตามหมู่เกาะต่าง ๆ มีน้อยเนื่องจากไม่สามารถเดินทางได้หรือเดินทางได้แต่ไม่สะดวกและอันตราย

ฤดูกาลท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมชมชาวต่างประเทศได้แก่ ช่วงเดือนธันวาคม - พฤษภาคม โดยเฉพาะเดือนธันวาคม กุมภาพันธ์ มีนาคมและเมษายน เป็นเดือนที่มีสัดส่วนของผู้เยี่ยมชมชาวต่างประเทศค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตามในช่วงเดือนอื่น ๆ ก็ไม่ลดลงมากนัก เนื่องจากตลาดผู้เยี่ยมชมชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ คือ ชาวมาเลเซีย ซึ่งสามารถเดินทางมาประเทศไทยทางภาคใต้ได้สะดวกตลอดทั้งปี

ทัศนคติต่อการพัฒนาและปรับปรุง ผู้เยี่ยมชมชาวไทยส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ควรปรับปรุงด้านถนน เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว บริการด้านห้องสุขาในแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพของที่พักรวม ที่จอดรถและสิ่งอำนวยความสะดวก การขายของที่ระลึก ป้ายชี้ทางและป้ายอธิบายแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว การบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม การพัฒนาด้านสนามบิน ทั้งสนามบินเดิมและความต้องการให้มีสนามบินโดยเฉพาะที่จังหวัดยะลา การปรับปรุงด้านตารางเวลาการบินและจำนวนเที่ยวบิน การพัฒนาปรับปรุงด้านพาหนะนำเที่ยว การจัดการท่องเที่ยวเชื่อมต่อไปยังประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ และการบริการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ รวมทั้งด้านความปลอดภัย

กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดสงขลา

1) กำหนดบทบาทให้สงขลา / หาดใหญ่ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีการบริการการท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ (โบราณวัตถุสถาน ประเภทศิลปวัฒนธรรมและทะเลสาบสงขลาเป็นฐานรองรับ

2) ปรับปรุงและพัฒนาประตูสู่ประเทศไทยด้าน จังหวัดสงขลา ให้เอื้ออำนวยต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียและอื่น ๆ

3) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภท

4) ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้สนับสนุนการท่องเที่ยว

5) พัฒนาเมืองสงขลา / หาดใหญ่ ให้เป็นเมืองหลักของภาคใต้อย่างแท้จริง

6) ควบคุมการใช้ทรัพยากรและดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้ดี

7) ยกระดับคุณภาพการให้บริการ

8) เพิ่มการโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดสตูล

1) กำหนดบทบาททางการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติทางทะเลหลักของพื้นที่ชายแดนภาคใต้

2) พัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เน้นความสำคัญของการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว

3) ปรับปรุงและพัฒนาชายแดนสตูลให้เป็นประตูการท่องเที่ยว

4) เพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางโดยรถยนต์ ระหว่าง จังหวัดสตูลกับ

สงขลา

5) โฆษณาประชาสัมพันธ์ขยายการท่องเที่ยวไปสู่แหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยเน้นการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

6) ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดยะลา

1) กำหนดบทบาทให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ วัฒนธรรมและ

กิจกรรม

2) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การจัดเทศกาล การจัดการแข่งขัน

กีฬาต่างๆ

3) ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านสุขภาพ

4) รักษาความสงบเรียบร้อยให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ

ผู้เยี่ยมชม

กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดปัตตานี

1) กำหนดบทบาทให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานศาสนาและวัฒนธรรม

2) เร่งรัดให้มีการดำเนินการอนุรักษ์อ่าวปัตตานีโดยเร็ว

3) ส่งเสริมการจัดเทศกาลและงานประเพณีของท้องถิ่น เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและสร้างจุดดึงดูดทางการท่องเที่ยว

4) ส่งเสริมการท่องเที่ยวของกลุ่มผู้เยี่ยมชมที่มีคุณภาพ กลุ่มครอบครัวและกลุ่มความสนใจเฉพาะ

5) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้เยี่ยมชมและปรับปรุงสภาพแวดล้อมของสถานที่ท่องเที่ยว

6) จัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับปฏิบัติกิจทางศาสนาของผู้เยี่ยมเยียนที่นับถือศาสนาอิสลามในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ

7) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการต่าง ๆ

กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดนราธิวาส

1) กำหนดบทบาทให้เป็นศูนย์กลางทางจิตใจและการค้าชายแดนภาคใต้

2) พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวหลักที่มีศักยภาพและสถานที่ท่องเที่ยวรองเพื่อรองรับการท่องเที่ยวแบบครบวงจร

3) พัฒนาสนามบินทั้งในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานและเส้นทางบิน

4) ควบคุม ป้องกันมิให้การพัฒนาทำลายสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

5) ยกระดับคุณภาพการให้บริการ

6) ส่งเสริมการผลิต การจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก

7) ส่งเสริมเผยแพร่การจัดเทศกาล ประเพณีต่าง ๆ ของจังหวัด

0019

วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, สถาบัน. การศึกษากำหนดแนวทางการควบคุม
พัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเต่าและ เกาะนางยวน. (ม.ป.ท.), 2537.

ในบรรดาแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ นั้น แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายทะเล และเกาะต่าง ๆ ซึ่งได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ มักเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการขยายตัวของนักท่องเที่ยวอย่างไม่จำกัด ทำให้สภาพกายภาพของ แหล่งท่องเที่ยวขาดความสงบ สกปรกและปะการังที่สวยงามถูกทำลายมากมาย เกาะเต่าและเกาะ นางยวน เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เริ่มได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากขึ้น เพราะเป็นเกาะที่สงบ สะอาด มีชายหาดและหาดทรายที่สวยงาม เหมาะแก่การพักผ่อนและเล่นน้ำทะเล ซึ่งหาก เกาะเต่าและเกาะนางยวน ไม่ได้รับการวางแผนและควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวตั้งแต่เบื้องต้นแล้ว เกาะทั้งสองจะมีสภาพเสื่อมโทรมและหมดความนิยม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยว กำหนดปริมาณโครงสร้างพื้นฐานและการบริการต่าง ๆ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการที่เป็นไปได้ของโครงการฯ

การศึกษานี้ ได้บอกถึงข้อมูลพื้นฐานทางด้านกายภาพและทรัพยากร การใช้ที่ดิน และการถือครองที่ดิน สภาพเศรษฐกิจและสังคม แหล่งท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยว การคมนาคม และคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การควบคุมการใช้ประโยชน์ในระดับที่เหมาะสม หรือต่ำกว่าที่เหมาะสม จะเป็นโอกาสเดียวที่สามารถรักษาและสงวนคุณค่าของทรัพยากรเกาะเต่าไว้ได้ การกำหนดระดับขีดความสามารถในการรองรับฯ จึงพิจารณาเลือกปัจจัยที่ค่อนข้างต่ำไว้ เพื่อให้โอกาสการสูญเสียมีน้อยที่สุด แต่จะเป็นระดับที่จัดการได้ยากที่สุดเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเกิดผลกระทบต่อ ผลประโยชน์ของผู้ลงทุนและประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายที่มักมีข้อจำกัด การคัดเลือกระดับขีดความสามารถในการรองรับฯ มี 2 ระดับที่ควรพิจารณา ได้แก่

1) ระดับสูงสุดในแนวโน้มการอิ่มตัว ครั้งที่ 2 ของตลาดการท่องเที่ยว ซึ่งคาดว่าจะอยู่ในปี พ.ศ. 2543 ในระดับที่มีห้องพัก 1,420 ห้อง ระดับนี้จะรับนักท่องเที่ยวสูงสุดได้ 2,840 คน - วัน / วัน มีนักท่องเที่ยวเฉลี่ยสูงสุด เดือนเมษายน ซึ่งจะในช่วงปีที่ขยะมูลฝอยจะมีปริมาณขีดความสามารถในการกำจัดโดยเตาเผาและปริมาณน้ำใช้จะเริ่มขาดแคลนเป็นบางเวลา

2) ระดับที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวพักผ่อนชายหาดได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเทียบเป็นห้องพัก 2,166 ห้อง รองรับนักท่องเที่ยวพักผ่อนสูงสุด 4,330 คน - วัน / วัน ในราวปี 2553 เกะเต๋า จะมีนักท่องเที่ยวเกินขีดความสามารถของชายหาดที่รองรับได้ในระดับนี้ แม้ว่าด้านกายภาพรองรับได้เพียงพอ แต่จำเป็นต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้นหลายด้าน เช่น การบำบัดน้ำเสีย การกำจัดมูลฝอย การสาธารณสุขโรคอื่น ๆ ตลอดจนการแสวงหาหรือสะสมน้ำดิบไว้ใช้ในฤดูแล้ง

การพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับได้ และภายใต้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน จะต้องมีการควบคุมและพัฒนาควบคู่กันไป ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาใด ๆ ที่จะเกิดขึ้นไม่ส่งผลในการทำลายสภาพแหล่งท่องเที่ยวและธรรมชาติ ในขณะที่เดียวกันจะต้องแก้ไขและส่งเสริมการท่องเที่ยวและการบริการให้สะดวกและสมบูรณ์ด้วย ดังนั้นกรอบการจัดการจึงแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1) การจัดการเพื่อรักษาขีดความสามารถในการรองรับฯ เป็นการจัดการที่ต้องการควบคุมการพัฒนาให้อยู่ในพื้นที่จำกัด มีการขยายตัวในอัตราที่พอเหมาะและไม่มีหรือ มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

2) การจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นการจัดการที่มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สร้างเสริมสิ่งที่ยังขาดหรือจำเป็นและส่งเสริมให้ระบบการท่องเที่ยวดำเนินไปได้โดยเกิดประโยชน์ต่อทั้งผู้ประกอบการและประชาชนท้องถิ่น ทั้งนี้ ต้องสร้างความพอใจแก่นักท่องเที่ยวด้วย

แนวทางและมาตรการต่าง ๆ จึงต้องมีการจัดการในหลาย ๆ เรื่อง ซึ่งจะต้องประสานสอดคล้องกัน แนวทางบางส่วนอาจสามารถสนองตอบการจัดการทั้ง 2 ประเภท หรือประเภทเดียว ทั้งนี้ ได้พิจารณาการควบคุมผสมผสานกันระหว่าง 4 แนวทาง คือ ควบคุมอัตราการเจริญเติบโต เปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริโภค เปลี่ยนแปลงรูปแบบการลงทุน และควบคุมมลพิษ และการอนุรักษ์สมดุลทางนิเวศวิทยา โดยใช้มาตรการทั้งทางกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการทางการจัดการ และการชดเชยต่อผู้ที่อาจสูญเสียประโยชน์บางส่วนด้วย

0020

คอร์ แพลนนิ่ง แอนด์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด, บริษัท. แผนแม่บทส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัด
 เพชรบูรณ์. (ม.ป.ท.), 2539.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อดำเนินการศึกษาทบทวนแผนและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมา เพื่อกำหนดกรอบแนวนโยบายตลอดจนบทบาททางการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบูรณ์ ให้มีความสอดคล้องต่อแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ฉบับที่ 7 (2535 - 2539) และรองรับต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) และเพื่อการจัดทำ รายละเอียดแผนงานและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในพื้นที่

เพชรบูรณ์ เป็นจังหวัดในภาคเหนือตอนล่าง แบ่งเขตการปกครองเป็น 11 อำเภอ ชุมชนที่สำคัญได้แก่ เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ และเทศบาลตำบลหล่มสัก มีลักษณะภูมิประเทศเป็นแอ่งแบบท้องกะทะ ประกอบด้วยภูเขา เนินเขา ป่าและที่ราบเป็นตอน ๆ สลับกันไป ลักษณะ ภูมิอากาศโดยทั่วไปจะร้อนจัดในฤดูร้อนและหนาวจัดในฤดูหนาว

ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มีแนวโน้มการขยายตัวของการท่องเที่ยวอย่างมาก โดยเฉพาะภายหลัง พ.ศ. 2533 และส่วนหนึ่งเป็นผลจากการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดในงานเทศกาลท่องเที่ยวเมืองไทย กลุ่มครอบครัวและเพื่อนฝูง นับเป็นกลุ่มตลาดหลักของจังหวัด โดยมีการวางแผนการท่องเที่ยวและติดต่อสถานที่พักเอง แหล่งท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว ห้วยสแลงหลวง ภูหินร่องกล้า และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ การสอบถามธุรกิจท่องเที่ยวพบว่า แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติจะเริ่มมีผู้เยี่ยมชมเดินทางมามาก ตั้งแต่เดือนตุลาคมไปจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ และในเดือนเมษายนซึ่งมีวันหยุดเทศกาล ส่วนใน ฤดูฝนมีผู้เยี่ยมชมค่อนข้างน้อย ยกเว้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำหนาวที่มีผู้เยี่ยมชมชาวไทยเดินทางไปค่อนข้างสม่ำเสมอตลอดปี

กิจกรรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของผู้เยี่ยมชมชาวไทย คือ การพักผ่อน การเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ กิจกรรมท่องเที่ยวแบบเดินป่า นับว่ามีผู้ให้ความสนใจมากพอสมควร โดยเฉพาะกลุ่มหนุ่มสาวและผู้สนใจธรรมชาติ นอกจากนี้ยังสนใจกับการซื้อหาสินค้า ต่าง ๆ ส่วนผู้เยี่ยมชมชาวต่างประเทศมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต่างจากชาวไทย คือ ส่วนมากให้ความสนใจกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การเดินป่า การเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยว ต่าง ๆ ตามเอกสารหรือคำแนะนำบอกกล่าว ซึ่งส่วนมากเป็นแหล่งธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ส่วนกิจกรรมด้านการซื้อของนั้นไม่ได้รับความสนใจจากผู้เยี่ยมชมชาวต่างประเทศมากนัก

ผู้เยี่ยมชมส่วนมากทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมีความประทับใจต่อการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ และต้องการกลับมาท่องเที่ยวใหม่อีกหากมีโอกาส สิ่งที่ผู้เยี่ยมชมชาวไทยให้ความเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ การปรับปรุงถนน เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว การจัดให้มีบริการโทรศัพท์ในแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะบริเวณเขาค้อ การบริการข้อมูลข่าวสาร การจัดทำป้ายแนะนำและสื่อความหมายต่าง ๆ รวมทั้งป้ายเตือนภัย บริการห้องสุขาที่สะอาด ที่จอดรถ รวมทั้งบริการด้านอาหาร เครื่องดื่ม สภาพแวดล้อมและความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่

1) กลุ่มเพชรบูรณ์ตอนบน - อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า น้ำตกตาดฟ้า อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง ศาลหลักเมืองเพชรบูรณ์ ถ้ำถ้ำมถ้ำมถ้ำ ถ้ำพระ วัดนาทราย อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง อนุสรณ์สถานผู้เสียสละ พิพิธภัณฑ์อาวุธ น้ำตกศรีดิษฐ์ น้ำตกเจ๊กน้อย น้ำตกสันติสุข สวนสัตว์เปิดเขาถือ พระตำหนักเขาค้อ หอสมุดนานาชาติ ไร่บีเอ็น หมู่บ้านชาวเขา

2) กลุ่มเพชรบูรณ์ตอนกลาง - วัดไตรภูมิ วัดมหาธาตุ ศาลหลักเมืองเพชรบูรณ์ วัดพระแก้ว กำแพงเมืองเก่า น้ำตกตาดหมอก อ่างเก็บน้ำป่าแดง สวนรุกขชาติผาเมือง วัดช้างเผือก (หลวงพ่อบพ)

3) กลุ่มเพชรบูรณ์ตอนล่าง - อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสรีเทพ ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช สวนรุกขชาติชัยชมพู่ หมู่บ้านทอผ้า

เทศกาลงานประเพณีที่สำคัญ คือ ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ ประเพณีตักบาตรเทโว ประเพณีสงกรานต์น้ำพระดำน้ำ ประเพณีแข่งเรือวัดบ้านทุ่ง งานวันสมเด็จพระนเรศวรมหาราช งานเทศกาลมะขามหวานและกาชาดจังหวัดเพชรบูรณ์ งานสมโภชอนุสรณ์ผู้เสียสละเขาค้อ ประเพณีรำเชบลานหล่มสัก รำโจ่ง

บริการท่องเที่ยวมีเฉพาะร้านอาหารและภัตตาคารในโรงแรมหรือสถานตากอากาศที่มีขนาดใหญ่ สามารถรองรับกรุ๊ปทัวร์ได้ บริการอื่น ๆ เช่น รถเช่าและแหล่งบันเทิง มุ่งให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่า บริการเหล่านี้มักจะกระจุกตัวอยู่ในชุมชนสำคัญ

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก ได้แก่ มะขามหวานเมืองเพชรบูรณ์ สะเดาเพชร ปาล์ม พืชผัก ผลไม้ และดอกไม้เมืองหนาว ผ้าทอมือตำบลวังโปสถ์ ขนมหินหล่มเก่า ไก่ย่างวิเชียรบุรี

แผนและการพัฒนาที่ผ่านมา ได้แก่ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับชาติ, การสำรวจเบื้องต้นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว, โครงการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว, การ

พัฒนาการท่องเที่ยวตามแผนลงทุนจังหวัดเพชรบูรณ์ การพัฒนาตาม “ยุทธศาสตร์ 3 พ.” จังหวัดเพชรบูรณ์ พิจิตร พิษณุโลก, ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์

แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบูรณ์ เน้นการพัฒนาเพชรบูรณ์ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่งดงาม หลากหลาย และการมีอากาศที่ดี โดยมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรมเป็นจุดเสริม เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวมีส่วนอนุรักษ์ พัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ ศิลปกรรม วัฒนธรรมท้องถิ่น ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและนำประโยชน์มาสู่ท้องถิ่น

การพัฒนาจะแบ่งพื้นที่จังหวัด เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มพื้นที่ตอนบนเน้นการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การพักผ่อนหย่อนใจในแหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี กลุ่มพื้นที่ตอนล่างจะเน้นการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ ศาสนาและวัฒนธรรมและการเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในกลุ่มภาคกลางทางบน กลุ่มพื้นที่ตอนกลางคือ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดให้มีการเข้ามาท่องเที่ยวและเป็นจุดเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างพื้นที่ตอนบนและตอนล่าง

การส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2539 - 2544 จะประกอบด้วยแผนพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่ แผนพัฒนาด้านการศึกษาวิจัย พื้นฐานสำหรับส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว ด้านการฟื้นฟูและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านการพัฒนาคน แผนงานและโครงการที่เสนอนี้ให้ดำเนินการบรรลุผลภายในระยะแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 นอกจากแผนการที่จัดการสิ่งแวดล้อมเขาค้อ ซึ่งเป็นแผนระยะยาวจะต้องดำเนินการเป็นแผนต่อเนื่องในระยะยาว 10 - 20 ปี จึงจะเห็นผล

0021

วิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, สถาบัน. โครงการศึกษาทบทวนแผนแม่บทในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ. (ม.ป.ท.), 2536.

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2519 เป็นแผนที่เน้นการใช้การท่องเที่ยวแสวงหาเงินตราต่างประเทศเป็นหลัก การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวของไทย บริการการรองรับนักท่องเที่ยว ตลอดจนระบบข้อมูล จึงพัฒนาเพื่อนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ปัญหาของการเน้นตลาดต่างประเทศก็คือ ทำให้เสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจท่องเที่ยวค่อนข้างต่ำและมีความไวต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางสังคม นอกจากนี้ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติและแผนจังหวัดที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เป็นแผนด้านกายภาพและจะเน้นการปรับปรุงสาธารณูปโภคและ สิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว นอกจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวแล้ว การขยายตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศก่อให้เกิดความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐานเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน ดังนั้น จึงก่อให้เกิดความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐานเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน ดังนั้น จึงก่อให้เกิดแรงกดดันต่อการบริการของรัฐซึ่งเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่าการที่เศรษฐกิจภายในประเทศขยายตัว เมื่อประเทศและท้องถิ่นพัฒนาไปแผนการท่องเที่ยวไม่สามารถเป็นแผนที่แยกออกมาต่างหาก แต่จำเป็นต้องผสมผสานไปกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และแผนพัฒนาระดับจังหวัดเพื่อนำไปปฏิบัติให้เห็นผล

ผลการศึกษาพบว่า นอกเหนือจากกรุงเทพฯ แล้ว จังหวัดที่จะมีแรงกดดันจากนักท่องเที่ยวสูงสุดใน 5 ปีข้างหน้าจะเป็นเชียงใหม่ พัทธยา ภูเก็ตและสงขลา ซึ่งในปัจจุบันก็มีปัญหาการขาดแคลนสาธารณูปโภคสำหรับคนท้องถิ่นอยู่แล้ว ถ้าหากวางแผนทางกายภาพและการพัฒนา ยังไม่สามารถรองรับอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นทั้งสำหรับคนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวอาจทำให้เกิดปัญหาทางสังคมในท้องถิ่น

การส่งเสริมการท่องเที่ยวในอนาคตควรให้ความสำคัญกับธรรมชาติมากที่สุด กล่าวคือ พยายามรักษาให้ธรรมชาติยังคงเป็นธรรมชาติเพื่อเป็นสิ่งดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวไทยและต่างประเทศ ส่วนทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ช่วยเสริมความน่าสนใจของธรรมชาติ คือ วัฒนธรรมท้องถิ่น เนื่องจากประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีธรรมชาติและภูมิอากาศคล้ายคลึงกัน แต่ถ้าหากวัฒนธรรมไทยมีความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น จะสามารถช่วยดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้ตัดสินใจมาไทยได้ อย่างไรก็ดี วัฒนธรรมที่จะหยิบยกขึ้นมาส่งเสริมควรมีความเป็นเอกลักษณ์ของไทยอย่างแท้จริง โดยไม่จำเป็นต้องดัดแปลงให้แตกต่างไปเพื่อเอาใจนักท่องเที่ยว

แนวทางและมาตรการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ มาตรการยกระดับตลาด นักท่องเที่ยว มาตรการขยายตลาดภายในประเทศ มาตรการฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน มาตรการให้การท่องเที่ยวเป็นการคืนภาษีและให้สวัสดิการทางสังคมแก่คนไทย มาตรการสนับสนุนให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในอินโดจีนและประตูสู่เอเชียตอนใน มาตรการเปลี่ยนภาพพจน์การท่องเที่ยวไทย มาตรการประสานแผนและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยต่าง ๆ มาตรการส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรม ส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวเอกชน และขยายสาธารณูปโภคที่มีผลต่อการท่องเที่ยว

0022

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม. **คู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว.**
(ม.ป.ท.), 2531.

เมืองเป็นที่รวมของคนหรือของกิจกรรม เป็นบริเวณที่เจริญแล้ว มีความหนาแน่นของประชากรพอสมควร และมีอาคารบ้านเรือนหนาแน่นพอสมควร เมื่อพิจารณาในแง่การ ท่องเที่ยวอาจแบ่งเมืองออกได้เป็น 3 แบบ คือ เมืองธรรมชาติ เมืองประวัติศาสตร์และ เมืองศิลปวัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรม นอกจากการแบ่งประเภทดังที่กล่าวแล้วนั้น เมืองยังอาจจำแนกออกเป็นลักษณะต่าง ๆ ตามหน้าที่และบทบาทของเมืองที่มีต่อการท่องเที่ยวดังต่อไปนี้ คือ เมืองที่เป็นจุดหมายของการท่องเที่ยว เมืองที่เป็นเมืองบริการ เมืองที่เป็นจุดแวะพักและเมืองที่เป็นทางผ่าน

การท่องเที่ยวเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของคนที่เกิดขึ้นเมื่อมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กัน ดังนี้คือ ความอยากรู้อยากเห็นในด้านต่าง ๆ การพักผ่อนหย่อนใจ ความสนใจทางด้านศาสนาและไสยศาสตร์ อาชีพและธุรกิจและอื่น ๆ จากการรวบรวมความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและผู้นำทางท่องเที่ยวในเมืองต่าง ๆ พบว่าการท่องเที่ยวในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวมักประสบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ คือ ขาดการบอกทิศทาง ขาดความสะดวกสบายในบริเวณ การที่เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวนั้นถูกทำลาย ความไม่สะดวกในการเข้าถึงจุดต่าง ๆ มีความแออัดหรือขาดการระบายอากาศที่ดี ขาดความต่อเนื่องของเส้นทาง สภาพอากาศร้อนและมีฝุ่นมาก และขาดกิจกรรมในเวลาว่าง

โดยส่วนรวมเมืองจะดูสวยและมีความน่าประทับใจต่อผู้เยี่ยมชมและต่อชาวเมืองได้ หากองค์ประกอบต่าง ๆ ของเมืองได้รวมตัวกันภายใต้หลักการดังต่อไปนี้ คือ ความเป็นระเบียบ ความสบาย การมีภาพรวมที่ชัดเจน การมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนและการมีลักษณะเชิงสุนทรียภาพที่ดี

กระบวนการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง แบ่งออกได้ 8 ขั้นตอนคือ

- 1) ขั้นตระหนักและรู้ลึกถึงปัญหา
- 2) ขั้นเรียนรู้ หมายถึง การศึกษาถึงหลักการปรัชญาต่าง ๆ
- 3) ขั้นสำรวจเมือง ให้ได้รู้ข้อมูลเกี่ยวกับเมืองอย่างละเอียดและลึกซึ้ง
- 4) ขั้นบ่งชี้ปัญหา
- 5) ขั้นกำหนดวิธีการแก้ปัญหาหรือวิธีพัฒนา
- 6) ขั้นประเมินและเลือกวิธีการแก้ปัญหาด้วยการนำเอาทางเลือกต่าง ๆ มา

พิจารณาอย่างละเอียด

7) ^{ขั้น}วางแผนโครงการ

8) ^{ขั้น}ทำให้เป็นจริง

ข้อพิจารณาในการปรับปรุงองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง

1) ย่านและที่รวมกิจกรรม - การปรับปรุงภาพรวมของย่าน การแก้ปัญหาความขัดแย้งของการจราจร การส่งเสริมกิจกรรม การปรับปรุงสิ่งประกอบภูมิทัศน์ การปรับปรุงขอบเขต

2) สวนหย่อม - ความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมโดยรวม ความกลมกลืนกับทางสัญจรของเมือง การพิจารณาในการใช้งาน ความสะดวกในการบำรุงรักษา คำนึงถึงประโยชน์อื่น ๆ ที่จะได้รับ

3) ลานกิจกรรม ลานอเนกประสงค์ - การแยกกิจกรรมและการสัญจรที่เหมาะสม การเลือกวัสดุพิจารณาถึงการเข้าถึงของรถบริการ คำนึงถึงสภาพอากาศของบริเวณ คำนึงถึงการระบายน้ำ การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

4) บ่อน้ำ สระน้ำ แม่น้ำลำคลองที่มีอยู่ตามธรรมชาติ - การใช้พื้นที่ริมน้ำเพื่อกิจกรรมของเมือง การปรับปรุงบริเวณชายน้ำ การพิจารณาให้มีกิจกรรมทางน้ำ การเพิ่มความสวยงามให้แก่สระน้ำ การใช้พืชพันธุ์ในน้ำ การใช้พืชพันธุ์ริมน้ำ

5) เส้นทางนักทัศนจร ขั้นตอนในการกำหนดเส้นทาง การจัดเส้นทางในลักษณะวงบรรจบ การจัดเส้นทางให้มีความแตกต่างภายในเมือง การให้ข้อมูลข่าวสารในเส้นทางพิจารณาจัดประเภทของพาหนะตามสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ การปรับปรุงบริเวณจุดเริ่มต้นของเส้นทาง ความต่อเนื่องกับเส้นทางทัศนจรภายนอกเมือง

6) ถนน การเสริมทัศนภาพของการเข้าสู่เมือง การมีขนาดของถนนเหมาะสมกับปริมาณการสัญจร การคำนึงถึงความสะดวกและความปลอดภัย ความสวยงามในแนวถนน ความสวยงามของภาพที่มองเห็นได้จากถนน

7) ทางเดินเท้า ความต่อเนื่องของทางเดินเท้า ความปลอดภัย การมีความกว้างทางเท้าเพียงพอกับปริมาณผู้สัญจร การเพิ่มทางเดินเท้าในเมือง ผิวพื้นของทางเดินเท้า การเข้าถึงได้โดยรถบริการบางประเภท ความสวยงามของทางเดินเท้า การใช้ทางเท้าเพื่อกิจกรรมอื่น

การดูแลรักษาภูมิทัศน์เมือง คือ การกระทำเพื่อให้ภูมิทัศน์ของเมืองมีความเรียบร้อยสมบูรณ์ สวยงาม และมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยมีหลักการดังนี้ คือ จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานการดูแลรักษา การดูแลรักษาจะต้องทำด้วยความประหยัด จะ

ต้องมีแผนในการจัดเตรียมเป็นอย่างดี จะต้องเน้นเป้าหมายการดูแลรักษาเชิงป้องกันเป็นสำคัญ
องค์กรของหน่วยดูแลรักษา โปรแกรมการดูแลรักษา ความปลอดภัยของโปรแกรมการดูแลรักษา

นอกจากนี้ยังเป็นรายละเอียดองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง ซึ่งเป็นการกล่าวรายละเอียด
ของการออกแบบ ได้แก่ ขนาดความกว้าง ความยาว ระยะต่าง ๆ ที่เหมาะสม วัสดุที่เหมาะสม
รายชื้อต้นไม้ที่เหมาะสมสำหรับการใช้งานในเมือง การดำเนินโครงการซึ่งกล่าวถึงรายละเอียดการ
จัดทำโครงการและการดำเนินงาน การประมาณราคา การตรวจรับงาน และยังมีกรณีศึกษาซึ่ง
กล่าวถึงเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญ 3 เมือง คือ เมืองพัทยา เมืองนครราชสีมา และเมืองลำปาง

0023

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านกายภาพประเภทวัดเล่มที่ 4 วัดในภาคใต้. (ม.ป.ท. , ม.ป.ป.)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาที่เกิดขึ้นกับผังบริเวณด้านกายภาพของวัดในภาคใต้ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงผังบริเวณให้เหมาะสมกับบทบาทของวัด และเพื่อเสนอแนะวัดที่ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายให้มีศักยภาพในการท่องเที่ยวสูงขึ้น

วัดในภาคใต้มีลักษณะแตกต่างไปจากวัดในภาคเหนือและภาคอีสาน เพราะไม่สามารถจัดกลุ่มตามรูปแบบเฉพาะทางสถาปัตยกรรมได้ เนื่องจากวัดในภาคใต้ได้รับอิทธิพลของศิลปกรรมหลากหลาย หากจัดกลุ่มตามรูปแบบสถาปัตยกรรมจะมีปริมาณกลุ่มหลายกลุ่ม และไม่สามารถกำหนดตัวแทนในการศึกษาและเสนอแนะได้ชัดเจน จึงได้กำหนดการวิเคราะห์การจัดประเภทวัดตามปริมาณและประเภทของกิจกรรม ซึ่งกำหนดได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

- 1) วัดที่มีปริมาณและประเภทของกิจกรรมอยู่ในกลุ่มมาก เป็นวัดที่มีลักษณะเฉพาะหรือจุดดึงดูดที่เป็นสัญลักษณ์การเคารพสักการะ
- 2) วัดที่มีปริมาณและประเภทของกิจกรรมอยู่ในกลุ่มปานกลาง เป็นวัดที่มีสิ่งดึงดูดเป็นในลักษณะของความเชื่อท้องถิ่นหรือสัญลักษณ์เฉพาะกลุ่ม
- 3) วัดที่มีปริมาณและประเภทของกิจกรรมอยู่ในกลุ่มน้อย เป็นวัดที่มีลักษณะเฉพาะของชุมชน แต่เป็นวัดที่มีแนวโน้มที่มีศักยภาพในการเพิ่มปริมาณผู้มาเยือนมากขึ้น หากมีการปรับปรุงให้เหมาะสม

วัดในภาคใต้มีการจัดเตรียมองค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรมค่อนข้างน้อย ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ตามปริมาณและประเภทของกิจกรรมแล้วพบว่า วัดที่อยู่ในกลุ่มกิจกรรมมาก เป็นวัดที่มีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาเยือนเกือบครบถ้วน

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผังบริเวณ คือ

- 1) ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ที่ดินของวัดไม่แบ่งสัดส่วนและระบุกิจกรรมและการใช้ที่ดินชัดเจน ทำให้เกิดกิจกรรมที่สับสน ทำให้เกิดปัญหาในการใช้สอยโดยเฉพาะกิจกรรมชุมชน ศาสนาและประเพณี ปะปนกับส่วนสังฆาวาส
- 2) ปัญหาของกิจกรรมการค้าขายที่เข้ามามีบทบาท เกี่ยวข้องกับวัดในกรณีของวัดที่มีปริมาณของกิจกรรมมาก

3) ปัญหาการขาดพื้นที่รวมและกระจายคนในบริเวณที่มีปริมาณและความถี่ของการใช้กิจกรรมสูง

4) ปัญหาการขาดการบำรุงรักษาพื้นที่ในบริเวณ ทำให้รกรุงรัง เป็นผลเสียต่อโบราณสถาน

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงผังบริเวณ คือ จัดการใช้ที่ดินในวัดให้เป็นสัดส่วนไม่ปะปนกัน คงไว้ซึ่งบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและลักษณะเด่นของวัด ปรับพื้นที่ของเส้นทางสัญจรให้ต่อเนื่องกันได้ภายในบริเวณที่มีกิจกรรมต่อเนื่องกัน เพิ่มบริเวณหยุดของกิจกรรมหรือบริเวณพักผ่อนของผู้มาเยือนวัดให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม คือ เสนอแนะการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมที่สัมพันธ์กับการปรับปรุงผังบริเวณ ในกรณีที่ต่อเติมหรือสร้างอาคารใหม่ในบริเวณเพิ่มเติม ควรยึดหลักเกณฑ์การอนุรักษ์โบราณสถานโดยเคร่งครัด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรม คือ ใช้หลักการการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเป็นตัวแบ่งเขตการใช้ที่ดินในวัด การปลูกต้นไม้ควรคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย พยายามหลีกเลี่ยงผลกระทบที่จะทำลายตัวโบราณสถาน เพิ่มเติมองค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรมที่อำนวยความสะดวกในบริเวณที่มีกิจกรรม เช่น ม้านั่ง ถังขยะ ห้องสุขา เป็นต้น

0024

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะเศรษฐศาสตร์. การศึกษาปัญหาที่จอดรถของแหล่งท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

กรุงเทพมหานคร นอกจากเป็นประตูแรกสำหรับการท่องเที่ยวในประเทศไทยแล้ว ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ โดยเฉพาะวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบรมมหาราชวัง โบราณสถานและแหล่งบันเทิงอันทันสมัยต่าง ๆ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จึงแวะพักและเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ก่อนที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป อย่างไรก็ตามปัญหาที่สำคัญสำหรับกรุงเทพมหานครปัญหานี้ คือ ปัญหาการจราจรติดขัดและการจัดหาสถานที่จอดรถ แม้ว่าหน่วยราชการของรัฐที่เกี่ยวข้องได้พยายามหาแนวทางแก้ไขอยู่ก็ตาม ปัญหาเหล่านี้ยังคงเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ และเป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อรวบรวมปัญหาความไม่เพียงพอของที่จอดรถภายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ ของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ ที่ต่อเนื่องและเพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการในการแก้ไขและบรรเทาปัญหาที่จอดรถไม่เพียงพอและปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สภาพปัจจุบันและปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวบริเวณพระบรมมหาราชวัง แหล่งท่องเที่ยวบริเวณนี้ประกอบไปด้วยพระบรมมหาราชวัง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม สถานที่ทั้ง 3 แห่งนี้เป็นโบราณสถานที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม ทั้งของชาวไทยและชาวต่างประเทศ อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมสถานที่เหล่านี้ ต้องประสบปัญหาด้านการคมนาคมอย่างมาก เช่น ปัญหาการนำรถมารับ - ส่งนักท่องเที่ยวและการขาดแคลนที่จอดรถ ทำให้ต้องนำรถไปจอดในสถานที่ห่างไกลออกไปหรือทำการจอดอย่างไม่เป็นระเบียบ ทำให้บังคับหรือสูญเสียทัศนียภาพที่ดีต่อโบราณสถานเหล่านี้ นอกจากนี้ยังเป็นส่วนทำให้เพิ่มปัญหาการจราจรรอบบริเวณแหล่งท่องเที่ยวและเกิดการสูญเสียพลังงาน และค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการท่องเที่ยวไปโดยเปล่าประโยชน์

สภาพปัจจุบันและปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวบริเวณวัดไตรมิตรวิทยาราม เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีพระพุทธรูปทองคำขนาดใหญ่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะ นักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออก ด้วยความจำกัดของสถานที่และสภาพการจราจร การท่องเที่ยวชมวัดไตรมิตรจึงประสบกับปัญหาการรับส่งและไม่มีที่จอดรถ โดยเฉพาะรถบัสขนาดใหญ่ ทำให้ต้อง

ขับรถวนรอบบริเวณใกล้เคียง เพื่อให้ทันเวลามารับนักท่องเที่ยวในเที่ยวกลับ ซึ่งใช้เวลาที่เขวชมวัดประมาณ 30 นาที ผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงคล้ายคลึงกับแหล่งท่องเที่ยวบริเวณ

พระบรมมหาราชวัง คือ ปัญหาการจราจรที่รุนแรงมากขึ้น การสูญเสียทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ

แนวทางและมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวในแหล่งท่องเที่ยวบริเวณพระบรมมหาราชวัง ประกอบด้วยแนวทางต่าง ๆ ดังนี้

1) แนวทางและมาตรการในระยะสั้น

1.1) แนวทางด้านการจัดการระบบการจราจร

- มาตรการเพิ่มงวดการจราจรในที่จอด
- มาตรการจัดการระบบการจราจร

1.2) แนวทางด้านการหาพื้นที่จอดรถเพิ่มเติม

- กรมการรักษาดินแดน
- โรงเรียนวัดราชบพิธ
- ราชตฤณมัยสมาคม
- ที่ดินว่างเยื้องห้างตั้งฮั่วเส็ง
- ที่ดินว่างตรงข้ามสถานีขนส่งสายใต้

2) แนวทางและมาตรการในระยะปานกลาง

2.1) แนวทางด้านการจัดการการท่องเที่ยว - การจัดการระบบเวลาการท่องเที่ยว

2.2) แนวทางด้านการหาพื้นที่จอดรถเพิ่มเติม - โครงการสวนสันติพร

3) แนวทางมาตรการในระยะยาว

3.1) โครงการรกรางในเกาะรัตนโกสินทร์

3.2) การสร้างที่จอดรถภายในสวนสาธารณะอื่น ๆ

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวบริเวณวัดไตรมิตรวิทยาราม พบว่าการขับรถรอบสถานที่เพื่อรับนักท่องเที่ยวน่าจะเป็นวิธีการที่ดีที่สุด เนื่องจากลักษณะของพื้นที่ซึ่งไม่มีที่ดินว่างที่จะนำมาสร้างที่จอดรถและมาตรการต่าง ๆ ที่นำเสนอจึงเกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกในการขับรถวนและการกำหนดเขตรับส่งและการปฏิบัติตามกฎจราจรที่เคร่งครัดเท่านั้น

0025

เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย, ศูนย์วิจัยป่าไม้, โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ :

กรณีภาคใต้, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538.

การศึกษานี้ได้นำแนวความคิดของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ที่ประสานประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกันมาประยุกต์ใช้เป็นหลักการพื้นฐานสำหรับการศึกษาวางแผนเรื่องการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ อย่างไรก็ตามแนวคิดของการท่องเที่ยวพื้นที่ธรรมชาติในลักษณะที่กล่าวมาแล้วได้รับอิทธิพลมาจากประเทศกำลังพัฒนาที่มีศักยภาพของการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติสูง จัดได้ว่าเป็นแนวความคิดค่อนข้างใหม่สำหรับประเทศไทย โดยเฉพาะเรื่องความร่วมมือของชุมชนท้องถิ่นในการท่องเที่ยว ดังนั้น การศึกษาเรื่องนี้มุ่งเน้นการปรับแนวความคิดของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เป็นนามธรรมไปสู่รูปธรรมอย่างชัดเจนขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานส่งเสริมและจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เหมาะสมกับประเทศไทยในอนาคตต่อไป

รูปแบบและความต้องการด้านการท่องเที่ยวในภาคใต้ มีการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวใน 2 ลักษณะใหญ่ ๆ กล่าวคือ Tourism with high development ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่อาศัยทรัพยากรธรรมชาติเป็นฐานในการดึงดูดนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและความสบายให้แก่นักท่องเที่ยว มักปรากฏตามชายหาดหรือสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกับเมืองหรือชุมชนใหญ่ ๆ เช่น หาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต แหลมสมิหลา จังหวัดสงขลา เป็นต้น และ Ecotourism ที่อาศัยทรัพยากรธรรมชาติในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเช่นกัน แต่มีการพัฒนาสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่แก่นักท่องเที่ยวน้อยที่สุด ในระหว่างการท่องเที่ยว 2 รูปแบบนี้ ยังมีการท่องเที่ยวที่จัดอยู่ในระหว่างกลาง เช่น รูปแบบการท่องเที่ยวในรีสอร์ท ที่พยายามคงสภาพความเป็นธรรมชาติให้มากที่สุด

Ecotourism เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชื่นชม ศึกษาเรียนรู้และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณและสัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาติเหล่านั้น ด้วยความระมัดระวังไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือทำลายคุณค่าของระบบนิเวศ และในขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเกิดประโยชน์ต่อประชาชนท้องถิ่น ดังนั้น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีองค์ประกอบสำคัญที่ควรพิจารณาอยู่ 3 ประการ คือ การ

สร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สำหรับพื้นที่ธรรมชาติในภาคใต้สมควรส่งเสริมในพื้นที่คุ้มครองประเภทอุทยานแห่งชาติ วนอุทยานและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าต่าง ๆ ที่มีสภาพสวยงามและคุณค่าตามธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ การส่งเสริมการท่องเที่ยวควรจะทำด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และมีแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน สามารถควบคุมดูแลการท่องเที่ยวดังกล่าว ไม่ให้มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ ทั้งยังส่งผลดีในด้านการส่งเสริมให้ นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ นอกเหนือจากความเพลิดเพลินที่จะได้รับจากการท่องเที่ยวอีกด้วย ส่วนพื้นที่ที่มีบทบาทในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อย ได้แก่ พื้นที่ธรรมชาติที่มีรูปแบบการท่องเที่ยวแบบทั่วไป ซึ่งมีนักท่องเที่ยวเข้าไปใช้ประโยชน์เป็นจำนวนมาก มีการตัดแปลงพื้นที่หรือพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมรูปแบบ ส่วนพื้นที่ธรรมชาติที่ไม่สมควรส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในขณะนี้ ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งต่าง ๆ เนื่องจากรัฐยังไม่มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวใด ๆ ในพื้นที่ดังกล่าว

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้แก่ กิจกรรมเดินป่า กิจกรรมการศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมถ่ายรูปธรรมชาติ บันทึกเทปวีดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ กิจกรรมส่อง/ดูนก กิจกรรมศึกษา/เที่ยวถ้ำ กิจกรรมศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์ กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมพายเรือแคนู/เรือคายัค/เรือใบ กิจกรรมดำน้ำชมปะการังน้ำตื้น กิจกรรมดำน้ำลึก กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ กิจกรรมปีน/ไต่เขา กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์ กิจกรรมเครื่องร่อนขนาดเล็ก กิจกรรมล่องแพยาง/แพไม้ไผ่ กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร กิจกรรมเที่ยวน้ำตก กิจกรรมวินด์เซิร์ฟ

สิ่งสำคัญของการส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาติที่มีศักยภาพสูงในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้น จะต้องคำนึงถึงเสมอว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีความงดงามเป็นธรรมชาติ ทั้งยังมีความเป็นธรรมชาติที่บริสุทธิ์อยู่มาก ถ้าส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยไร้ทิศทางจริงจัง ปราศจากการเอาใจใส่ ระมัดระวังรอบคอบและความตั้งใจจริงในการควบคุมดูแลรักษาพื้นที่ธรรมชาติแล้ว คุณค่าของพื้นที่ก็จะถูกทำลายไปอย่างน่าเสียดาย ทั้งยังเป็นการนำละอายอย่างยิ่งที่เราไม่สามารถเก็บรักษามรดกธรรมชาติเหล่านี้ไว้ให้ลูกหลานได้ดูได้เห็นอีกต่อไปในอนาคต

0026

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศภาคเหนือ.

(ม.ป.ท. , ม.ป.ป.)

ในการศึกษานี้ ได้ใช้หลักการในเชิงวิชาการเพื่อพิจารณาเรื่องการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศโดยจะศึกษาในกรณีภาคเหนือของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ให้เห็นถึงศักยภาพของภาคเหนือที่มีต่อการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ จากการศึกษาเรื่องนี้มีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณและการเดินทางไปสำรวจพื้นที่ภาคเหนือ จึงศึกษาเป็นกรณีตัวอย่างสำหรับการล่องแพลำน้ำแม่กลอง ที่จังหวัดตาก

นโยบายการพัฒนาการล่องแพแม่น้ำแม่กลองนั้นดำเนินการตามแนวทางของ Eco - Tourism โดยมีแนวทางนโยบาย ดังนี้

- 1) การดำเนินงานการท่องเที่ยวจะต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม
- 2) ให้เป็นการท่องเที่ยวในธรรมชาติที่สมบูรณ์และเน้นให้คุณค่าความรู้และความเข้าใจในธรรมชาติ วัฒนธรรม
- 3) ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา อนุรักษ์และรับฟังข้อคิดเห็นความต้องการของท้องถิ่น

เนื่องจากลำน้ำแม่กลอง ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตอำเภอยี่งอ ในการศึกษานี้จึงเป็นการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่เขตอำเภอยี่งอ ซึ่งพบว่า มีธรรมชาติที่หลากหลายและยังไม่ถูกทำลายไปมาก สามารถให้ความรู้ได้หลายด้าน อำเภอยี่งอมีที่ตั้งอยู่บริเวณชายขอบของประเทศ มีข้อจำกัดทั้งระยะทางไกลและใช้ระยะเวลาในการเดินทางนานในการเข้าถึงจึงเป็นเหตุทำให้นักท่องเที่ยวยังคงมีจำนวนจำกัดและยังสามารถเตรียมหามาตรการแนวทางการควบคุมจัดการได้ ปัจจุบันประชาชนและธุรกิจท้องถิ่นมีสำนึกในการอนุรักษ์อยู่ในระดับหนึ่งแล้ว เช่น การจัดการการล่องแพของเอกชนท้องถิ่น เป็นต้น และพื้นที่ท่องเที่ยวส่วนหนึ่งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอู้มปาง ซึ่งเป็นองค์หลักที่มีหน้าที่และกฎหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ - สัตว์ป่า อยู่แล้ว หากมีมาตรการเสริมต่าง ๆ ทั้งจากฝ่าย ธุรกิจ - ภาครัฐอื่น ๆ ในอู้มปาง จะยิ่งทำให้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีบทบาทโดดเด่นและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ ได้แก่ แนวทางจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวและรักษาแนวทางการสื่อความหมาย - บริการความรู้ แนวทางการส่งเสริมมาตรฐาน ที่

พัก - การบริการท่องเที่ยว แนวทางส่งเสริมให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมและแนวทางป้องกัน
ผลกระทบทางวัฒนธรรม

0027

วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, สถาบัน. การศึกษาขีดความสามารถในการ
รองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะพีพี. (ม.ป.ท.), 2535.

จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วนั้น ถ้ามองในแง่เศรษฐกิจถือว่าเป็นผลดี ทั้งนี้เพราะสามารถนำเงินเข้าให้แก่ประเทศจำนวนมากและสร้างงานให้แก่คนไทยจำนวนมาก แต่ในทางกลับกัน ถ้ามองไปยังตัวแหล่งท่องเที่ยวแล้วจะเห็นว่าได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งท่องเที่ยว เพราะเกินความสามารถที่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ สามารถรองรับได้จึงก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวจนไม่สนใจที่จะเดินทางมาอีกต่อไป ด้วยเหตุดังกล่าวจึงได้มีการศึกษาเรื่องนี้ขึ้น ซึ่งเกาะพีพี เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม มีความสำคัญและมีชื่อเสียงในหมู่นักท่องเที่ยวทั่วโลกและมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อศึกษาและกำหนดระดับขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของเกาะพีพี ทั้งทางด้านกายภาพ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม เพื่อเสนอแนวทางการนำผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนและกำหนดมาตรการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นและที่เกิดขึ้นแล้ว

ผลการศึกษาพบว่า ทางด้านกายภาพของเกาะพีพี ยังมีขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวได้อีกเล็กน้อย ทั้งนี้เพราะปัจจุบันพื้นที่ที่เหมาะสมในการพัฒนา ยังเป็นที่ว่างอยู่และมีความหนาแน่นเฉลี่ยไม่สูงมากนัก บริเวณที่มีการใช้ประโยชน์แล้วยังมีการใช้อย่างเบาบางโดยเป็นบังกะโลขนาดเล็กชั้นเดียว

ขีดความสามารถในการรองรับด้านสิ่งแวดล้อมในสภาพการจัดการปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่า โดยส่วนรวมแล้วยังมีกำลังรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวได้อีก แต่เฉพาะพื้นที่ย่อยต่าง ๆ อาจมีปัญหาบ้างแล้ว ดังนั้น การขยายตัวของการท่องเที่ยว ควรพิจารณาตามความเป็นไปได้ที่เหมาะสม ซึ่งอาจคงรักษานาการการท่องเที่ยวในปัจจุบันไว้ให้มีการขยายตัวอย่างช้า ๆ โดยการขยายตัวน่าจะเกิดขึ้นเมื่อมีการแก้ไขปัญหาระบบหรือวางมาตรการที่เหมาะสมแล้ว

ขีดความสามารถในการรองรับด้านเศรษฐกิจ สำหรับในส่วน of ประชาชนท้องถิ่นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ คือ ความรู้ความสามารถในฐานะผู้ประกอบการค้าและบริการ คุณภาพแรงงานและความพร้อมในการพัฒนาที่ดิน ส่วนผู้ประกอบการ ปัจจัยกำหนดขีดความสามารถ ได้แก่ การหาแหล่งน้ำจืด การเข้าถึงตลาดและความรู้ความสามารถในการจัดการธุรกิจ ดังนั้น จึงพบว่าด้านเศรษฐกิจยังมีขีดจำกัดด้านแหล่งเงินทุน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุนและการให้บริการ และขาดข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมต่อการพัฒนา

จากการประเมินขีดความสามารถในการรองรับฯ ด้านต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า น้ำเป็นปัจจัยที่อ่อนไหวที่สุด คือ มีน้ำที่มีคุณภาพใช้เพียงเฉพาะฤดูฝนและต้นฤดูแล้ง หลังจากนั้นเป็นระยะฤดูท่องเที่ยวเกาะพีพีจะขาดแคลนน้ำจืด น้ำบ่อที่จะใช้จะกร่อยและกระด้าง ปัจจัยปะการังควรรักษาระดับการใช้ประโยชน์เท่าปัจจุบัน การดูแลรักษาที่ดีและการใช้อย่างระมัดระวัง จะเป็นการรักษาคุณภาพปะการังได้ดีที่สุด การกำจัดขยะมูลฝอยมีการจัดการโดยเอกชนและคณะกรรมการจัดการเกาะพีพี ยังสามารถแก้ไขปัญหาได้บ้างและเมื่อมีการเปิดใช้เตาเผารวม การกำจัดขยะมูลฝอยจะดีขึ้น แต่ยังอยู่ในระดับพอดีกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ซึ่งคาดว่าจะไม่เพียงพอเมื่อนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จากสภาพการท่องเที่ยวในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวต่างรู้สึกว่าเกาะพีพีมีสภาพเสื่อมโทรม ไม่เป็นระเบียบและมีมลพิษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกาะพีพี ยังขาดการจัดการที่ดีนั่นเอง

ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพีพี มีแนวทางการดำเนินงาน 2 ลักษณะ คือ การแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขให้ปัญหานั้น ๆ ลุกล่วงไป ซึ่งจะรักษาสภาพที่เหมาะสมให้ เกิดขึ้น กับการวางมาตรการในการควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวไม่ให้เกินขีดความสามารถในการรองรับ ซึ่งคาดว่าจะส่งผลให้การขยายตัวของการท่องเที่ยวเกาะพีพี ดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ กล่าวคือ

- 1) การขยายตัวของการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง รายได้จากการท่องเที่ยว แม้จะไม่สูงมากนัก หากแต่จะมีความสม่ำเสมอและรับกับปริมาณทรัพยากรที่มีอยู่
- 2) ความหนาแน่นของกิจกรรมและสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ จะไม่สูงจนเกินไปและไม่ มีลักษณะพลุกพล่าน
- 3) การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินและการควบคุมการปลูกสร้างอาคาร จะทำให้เกาะพีพีสามารถรักษาสภาพธรรมชาติและทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติไว้
- 4) การจัดระเบียบชุมชนจะทำให้เกาะพีพีเป็นชุมชนที่น่าอยู่อาศัย
- 5) ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมจะทำให้ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ของเกาะสามารถรองรับและเอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องในระยะยาวได้
- 6) มีมาตรการป้องกันความเสียหายหรือเสื่อมโทรมของปะการังจากกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 7) ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยบนเกาะพีพี จะบรรเทาเบาบางลง ทุกฝ่ายจะร่วมมือกันในการดำเนินงานพัฒนาที่มีเป้าหมายร่วมกัน

หากดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพีพีอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของทรัพยากรธรรมชาติที่จะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและการจัดระเบียบการพัฒนาให้ควบคู่กันไป ภายใต้ขีดความสามารถที่รองรับได้ที่เหมาะสมแล้ว จะเป็นการรักษาหรือได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติของเกาะพีพีได้อย่างยาวนาน

0028

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม. การศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคกลางฝั่งตะวันตก กาญจนบุรี อุทัยธานี สุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2539.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทบทวนแผนการท่องเที่ยวที่ผ่านมาของภาคกลางฝั่งตะวันตก เพื่อวางกรอบและแนวนโยบาย ตลอดจนกำหนดบทบาททางการท่องเที่ยวของจังหวัดต่าง ๆ ให้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ฉบับที่ 7 เพื่อกำหนดแนวทางและแผนงานเพื่อรองรับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เพื่อจัดทำรายละเอียดแผนงานและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในพื้นที่ให้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการวางแผนของกลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาพบว่า ภาคกลางฝั่งตะวันตก แบ่งการปกครองเป็น 6 จังหวัด คือ กาญจนบุรี อุทัยธานี สุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ มีเนื้อที่ประมาณ 49,445.035 ตารางกิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศประกอบด้วยภูเขาทางทิศตะวันตกและทิศเหนือ ที่ราบลูกฟูกบริเวณตอนกลางของพื้นที่ ที่ราบลุ่มแม่น้ำและที่ราบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก ลักษณะภูมิอากาศมี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 26 - 28.2 องศาเซลเซียส แหล่งน้ำสำคัญเป็นแหล่งน้ำผิวดิน และมีลุ่มน้ำที่สำคัญ คือ ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำสะแกกรัง ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำเพชรบุรี และลุ่มน้ำปราณบุรี พื้นที่ป่าไม้ส่วนใหญ่อยู่ด้านตะวันตก มีการจัดพื้นที่ป่าไม้ส่วนหนึ่งเป็นป่าอนุรักษ์ พื้นที่ป่าที่มีลักษณะเป็นอุทยานแห่งชาติ 13 แห่ง พื้นที่ที่ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติแล้ว 9 แห่ง และพื้นที่เตรียมประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ 4 แห่ง ในปี พ.ศ. 2538 ภาคกลางฝั่งตะวันตก มีประชากร 3,587,769 คน เป็นชาย 1,789,414 คน หญิง 1,799,355 คน ประชากรส่วนใหญ่มีเชื้อชาติไทย และนับถือศาสนาพุทธ ผลิตภัณฑ์มวลรวมมีมูลค่า 154,602.978 ล้านบาท อาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม ทั้งด้านสาขาสัตว์ปศุสัตว์ ประมง การแปรรูปทางการเกษตรและบริการ ทางเกษตร สินค้าส่งออกที่สำคัญคือ ผลผลิตทางการเกษตร สินค้านำเข้า ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง และสินค้าอุปโภคบริโภค ส่วนธุรกิจการค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวมีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมทางบก เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สำคัญที่สุด การคมนาคมทางน้ำลดบทบาทลงอย่างมากในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะใช้เพื่อการท่องเที่ยว การคมนาคมทางอากาศ มีบริการเที่ยวบิน กรุงเทพฯ - หัวหิน วันละ 2 เที่ยวบิน ระบบไฟฟ้า มีเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังน้ำ คือ เขื่อนศรีนครินทร์ เขื่อนเขาแหลม และเขื่อนท่าทุ่งนาและมีโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงาน

ความรื้อร่อนขนาดใหญ่ในจังหวัดราชบุรี ระบบประปามีการดำเนินการหลายหน่วยงาน ทั้งการประปาส่วนภูมิภาค เทศบาล สุขาภิบาล และเอกชน ระบบการสื่อสารและโทรคมนาคม เป็นการดำเนินการขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทย ปัญหาที่พบในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม การเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม และปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ภาคกลางฝั่งตะวันตกเป็นแหล่งท่องเที่ยวและนันทนาการที่สำคัญของประเทศ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาจะมีทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางมาจากกรุงเทพมหานครและภาคกลาง อายุระหว่าง 15 - 44 ปี การศึกษาระดับอุดมศึกษา อาชีพ รับราชการ รัฐวิสาหกิจ และลูกจ้างเอกชน มีรายได้เดือนละประมาณ 10,000 บาท นิยมเดินทางเป็นกลุ่มเล็กกับเพื่อนหรือครอบครัว โดยใช้รถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่า วัตถุประสงค์ในการเดินทาง เพื่อการท่องเที่ยวพักผ่อน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย คนละ 100 - 1,000 บาทต่อวัน ใช้เป็นค่าอาหารมากที่สุด สิ่งที่ต้องการให้มีการปรับปรุง คือ ห้องสุขา โทรศัพท์ และสภาพแวดล้อมทั่วไป ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่เดินทางมาจากกลุ่มประเทศยุโรป มีอายุระหว่าง 15 - 64 ปี การศึกษาระดับอุดมศึกษา อาชีพพนักงานเอกชน รายได้เฉลี่ยต่อปี 10,000 - 79,999 เหรียญสหรัฐ ชอบเดินทางในเดือนกรกฎาคม - กันยายน นิยมเดินทางกับกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มครอบครัว กลุ่มละ 1 - 5 คน โดยเดินทางมาด้วยบริษัทนำเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยว โดยได้แรงจูงใจจากเพื่อนหรือญาติมากที่สุด รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ของบริษัทนำเที่ยวและจากวารสารการท่องเที่ยว ในด้านค่าใช้จ่ายแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ค่าใช้จ่าย 500 - 1,000 บาทต่อวัน (ร้อยละ 25.8) และค่าใช้จ่ายมากกว่า 3,000 บาทต่อวัน (ร้อยละ 23.3) ส่วนใหญ่เป็นค่าอาหาร เครื่องดื่ม ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายในการซื้อของ สิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุง คือ ห้องสุขา ถนนเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว และสภาพแวดล้อมทั่วไป

ทรัพยากรการท่องเที่ยวของภาคกลางฝั่งตะวันตก แต่ละแห่งมีคุณสมบัติ ศักยภาพและ ข้อจำกัดการพัฒนาที่แตกต่างกัน การประเมินกลุ่มท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มที่มีศักยภาพในการพัฒนามาก ได้แก่ กลุ่มไทรโยค กลุ่มศรีสวัสดิ์ กลุ่มบ้านไร่

กลุ่มเมืองสุพรรณบุรี กลุ่มดำเนินสะดวก กลุ่มเมืองเพชรบุรี กลุ่มชะอำ และกลุ่มหัวหิน

6. กลุ่มที่มีศักยภาพปานกลาง ได้แก่ กลุ่มเมืองกาญจนบุรี กลุ่มบ่อพลอย กลุ่มเมือง-

อุทัยธานี กลุ่มด่านช้าง กลุ่มสวนผึ้ง กลุ่มแก่งกระจาน กลุ่มเมืองประจวบฯ และกลุ่มบางสะพาน กลุ่มที่มีศักยภาพน้อย ไม่มีกลุ่มท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีศักยภาพน้อย นักท่องเที่ยวที่จะ เดินทางเข้า

มาในช่วงปี พ.ศ. 2539 - 2549 คาดว่าจะมีอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 5.25 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราเพิ่มร้อยละ 5.25 และนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศมีอัตราเพิ่มร้อยละ 5.28 การพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาโดยการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และให้มีการรักษาคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่ไปด้วย โดยการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศให้มากขึ้น การให้บริการด้านการเป็นแหล่งซื้อของที่สำคัญภาครัฐและเอกชนในธุรกิจการท่องเที่ยวต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยวอย่างจริงจัง ปรับบทบาทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้เน้นการพัฒนาและ ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงการปลูกจิตสำนึกและทัศนคติของการเป็นนักท่องเที่ยวที่ดีให้แก่คนไทย ซึ่งเป้าหมายทางการท่องเที่ยวของ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่สำคัญ มี 3 ประการ คือ การทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศให้ขยายตัวโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 14 ต่อปี การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้ขยายตัวโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 ต่อปี และการเพิ่มจำนวนชาวไทยให้เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้ขยายตัวโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2 ต่อปี โดยมีมาตรการและนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การฟื้นฟูอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในระยะยาว การพัฒนากำลังคนที่เป็นคนไทยให้เข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและภาคเอกชน ให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีระบบ การผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง การท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน และอินโดจีน การส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การเชิญชวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพให้เดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น การส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น และการผลักดันให้มีการบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ ในการให้ความ คุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวภาคกลางฝั่งตะวันตก พบว่ามีปัญหาของการพัฒนาการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาที่สำคัญ คือ การขาดการพัฒนาวงจรการท่องเที่ยวอย่าง เหมาะสมในพื้นที่ การขาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง การขาดการกระจายตัวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ความแออัดในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ การขาดองค์การในการจัดการและประสานงานการพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยว การบริการท่องเที่ยวไม่เพียงพอและไม่ได้มาตรฐาน การขาดการประชาสัมพันธ์ การขาดบุคลากร และการขาดการควบคุมดูแลด้านสภาพแวดล้อมทั่วไป ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคกลางฝั่งตะวันตก มีแนวทางที่สำคัญในการพัฒนา 6 ประการ คือ จัดกลุ่มท่องเที่ยวและสร้างวงจรการท่องเที่ยวในพื้นที่ พัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว การจัดเพื่อแก้ปัญหาในแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์การ ท่องเที่ยวให้ตรง

กลุ่มเป้าหมาย การส่งเสริมการให้สิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักท่องเที่ยว และการเพิ่มมาตรฐานของบริการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ

0029

ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. การศึกษาเพื่ออนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเมือง
แม่ฮ่องสอนและบริเวณเกี่ยวเนื่อง. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.)

จากการศึกษาเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเมืองแม่ฮ่องสอนและบริเวณเกี่ยวเนื่องทั้งในด้านกายภาพ วัฒนธรรมท้องถิ่น ลักษณะเฉพาะทางธรรมชาติและเรื่องราวเกี่ยวเนื่องตามกระบวนการศึกษาตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงรายละเอียดในกรณีศึกษาเฉพาะแหล่งพบว่า ลักษณะเด่นของเมืองแม่ฮ่องสอน ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

ตัวชุมชนเมืองต่าง ๆ ซึ่งยังคงลักษณะของท้องถิ่นอย่างเห็นได้ชัด ในชุมชนเมืองแต่ละแห่งสามารถสะท้อนภาพของลักษณะพื้นบ้าน ซึ่งเป็นได้จากสภาพแวดล้อมกายภาพของการตั้งถิ่นฐานการกระจุกตัวของชุมชน ความกว้างของถนนซึ่งสัมพันธ์กับขนาดและกลุ่มของสถาปัตยกรรมศาสนสถาน ซึ่งสัมพันธ์กับชุมชน สัดส่วนของสถาปัตยกรรมในเมืองซึ่งยังคง คุณลักษณะท้องถิ่น วัสดุและรูปลักษณะเฉพาะของสถาปัตยกรรม ซึ่งในบรรยากาศและจินตภาพของเมืองและชุมชนที่ต่างไปจากชุมชนเมืองอื่น

ลักษณะโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ซึ่งสวยงามและยังคงความสำคัญของคุณค่าตามธรรมชาติอย่างสูง อันได้แก่ ถ้ำ น้ำตก น้ำพุร้อน และอื่น ๆ

ชุมชนชนบท ซึ่งยังให้คุณค่าของวัฒนธรรมดั้งเดิมอย่างสูงทั้งในแง่กายภาพ ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งมีวัฒนธรรมไต (ไทยใหญ่) เป็นวัฒนธรรมหลักและ วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่ม ซึ่งสมควรแก่การอนุรักษ์

เมื่อแม่ฮ่องสอนมีลักษณะเด่นเฉพาะตัวหลายลักษณะ และต่างจากจังหวัดอื่น ๆ และในการวางแผนเพื่อการพัฒนาโดยทั่วไป พื้นที่ทุกระดับจำเป็นต้องมีการพัฒนาตามระบบของการปกครองอย่างครบวงจร ดังนั้น เพื่อให้การอนุรักษ์และพัฒนาสามารถเดินควบคู่กันไปได้ จำเป็นต้องพิจารณาคำนวณน้ำหนักของการพัฒนาที่เน้นการอนุรักษ์ ซึ่งสรุปโดยสังเขปตามกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกเป็นกรณีศึกษา ดังนี้

ชุมชนเมืองจำเป็นต้องรักษาจินตภาพของเมือง ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมไว้ ดังนั้นการพัฒนาทางกายภาพ จำเป็นต้องจำกัดตัวในขอบเขตตามการศึกษา ดังนี้ จำกัดความสูงของอาคารสร้างใหม่ในเมือง จำกัดความกว้างของถนนให้เหมาะสมกับสัดส่วนของอาคาร บังคับการใช้วัสดุก่อสร้างและรูปแบบอาคาร จำกัดขนาดของรถที่จะเข้าในเมือง ไม่ควรให้รถโดยสารขนาดใหญ่เข้าสู่ตัวเมือง ควรจำกัดที่จอดรถขนาดใหญ่ไว้นอกเมืองตามถนนสายหลักสู่เมืองและถ่ายเข้าสู่ชุมชนด้วยรถขนาดเล็กสร้าง ความเชื่อมโยงจุดสำคัญในเมืองด้วยทางเท้าและจัดภูมิ

สถาปัตยกรรมที่เข้ากับสภาพแวดล้อมเดิม จัดมาตรการควบคุมความเข้มในการกำกับดูแลพื้นที่ ในเมือง ทั้งในแง่การใช้ที่ดิน การก่อสร้างอาคาร และการควบคุมสภาพแวดล้อม สนับสนุนให้ใช้อาคารเดิมที่ถูกต้อง โดยไม่ต้องสร้างอาคารใหม่ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นและคุณค่าของการรักษาจินตภาพเดิมของเมือง

แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติในเมืองแม่ฮ่องสอน นับได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีคุณค่าในระดับสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งอื่น ๆ ในประเทศและบางแห่ง เช่น ถ้าหลายแห่งมีคุณค่าสูงเปรียบเทียบได้ในระดับนานาชาติ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีคุณค่ามากมายและยังไม่ได้มีการสำรวจอย่างเป็นทางการ ผู้ที่ทำการสำรวจ คือ คณะสำรวจชาวต่างประเทศ ซึ่งบันทึกข้อมูลเก็บไว้เป็นส่วนตัว ดังนั้น การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้จำเป็นต้องศึกษาในรายละเอียดเพิ่มเติมอย่างมาก การประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องกระทำอย่างระมัดระวังที่จะไม่ทำลายแหล่งท่องเที่ยวโดยรู้เท่าไม่ถึงการ การแบ่งพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ ได้แก่ พื้นที่ธรรมชาติที่ต้องรักษาสภาพแวดล้อมไว้ให้คงเดิม พื้นที่เพื่อการพัฒนา พื้นที่เพื่อกิจการพิเศษ แหล่งท่องเที่ยวที่เสนอมาตรการดังกล่าวแบ่งเป็น กลุ่มถ้ำ น้ำตก น้ำพุร้อน และทุ่งบัวตอง แต่อย่างไรก็ตามยังมีพื้นที่หลายแห่งที่ยังไม่ได้สำรวจรายละเอียด ควรปิดไว้ก่อนไม่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปทำลายสภาพธรรมชาติ โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ชุมชนชนบทที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ซึ่งได้แก่ หมู่บ้านต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางวัฒนธรรมและทางกายภาพที่น่าสนใจ ซึ่งมีหลายแห่งและบางแห่งซึ่งเคยเป็นหมู่บ้านที่มีลักษณะท้องถิ่นสูงมากในอดีตได้เปลี่ยนแปลงไปจนสภาพเดิมหลงเหลืออยู่น้อยมาก จึงได้เสนอมาตรการเพื่อให้คงสภาพทางกายภาพและจินตภาพของหมู่บ้านไว้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม ได้แก่ เก็บรักษาคุณลักษณะของการวางผังหมู่บ้านเดิมไว้ ไม่ให้รถขนาดใหญ่เข้าในหมู่บ้าน จัดให้จอดไว้ปากทางเข้าหมู่บ้าน สิ่งก่อสร้างใหม่ให้คงรูปลักษณะที่ไม่ขัดกับสภาพแวดล้อม ปรับปรุงแก้ไขอาคารสาธารณะเดิมที่สร้างแล้วให้เหมาะสม ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้านรับรู้ถึงความสำคัญและคุณค่าของหมู่บ้าน

จากมาตรการการอนุรักษ์และพัฒนาตามที่ได้ศึกษามา จะเห็นได้ว่าความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเมืองแม่ฮ่องสอน และบริเวณเกี่ยวเนื่องนี้ จำเป็นต้องดำเนินการตามแผนงานที่อาศัยความร่วมมือของหลายฝ่าย ที่สำคัญที่สุดคือ ความร่วมมือจากประชาชนของเมืองแม่ฮ่องสอนเอง ที่จะต้องเข้ามามีส่วนรับรู้และร่วมมือในการอนุรักษ์ การดำเนินงานจึงจะสามารถประสบผลตามแผนงานได้

0030

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ. การศึกษาเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว, กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว เป็นจังหวัดที่กำลังมีการขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่หลายแห่ง ประกอบกับมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศกัมพูชา ซึ่งสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในกลุ่มประเทศอินโดจีน อันเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานทางด้านการสาธิตปฏิบัติ สาธารณูปการ และการให้บริการทางการท่องเที่ยว ให้มีประสิทธิภาพพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบัน และอนาคต และเพื่อศึกษาแนวทางการสนับสนุนการลงทุนธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องในพื้นที่โครงการเพื่อกระจายรายได้ การสร้างงาน สร้างอาชีพแก่ประชาชนในท้องถิ่น

ตลาดการท่องเที่ยวของทั้งสองจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นผู้เยี่ยมชมชาวไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อน ให้ความสนใจต่อตลาดชายแดนและสถานที่ท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ กิจกรรมที่นิยมได้แก่ การซื้อของและเที่ยวชม

ลักษณะการกระจายตัวของสถานที่ท่องเที่ยวอาจแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปราจีนบุรี กับ กลุ่มอรัญประเทศ กลุ่มปราจีนบุรีมีสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่า มีลักษณะเด่น คือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณวัตถุสถานในกลุ่มนี้ เป็นโบราณวัตถุสถานแบบทวารวดีและเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทประเพณีและเทศกาล สถานที่ท่องเที่ยวบางส่วนได้รับการพัฒนาไปบ้างแล้ว ศูนย์กลางที่พักแรม สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการท่องเที่ยวอยู่ที่เทศบาลเมืองปราจีนบุรี ส่วนกลุ่มอรัญประเทศนั้นมีสถานที่ท่องเที่ยวจำนวนน้อยกว่า แต่มีลักษณะเด่นที่แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณวัตถุสถานในกลุ่มนี้เป็นโบราณวัตถุสถานขอม ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับโบราณวัตถุสถานขอมในอีสานใต้และประเทศกัมพูชา สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของกลุ่มยังไม่ได้รับการพัฒนาศูนย์กลางที่พักแรม สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการท่องเที่ยวอยู่ที่เทศบาลตำบลอรัญประเทศ

ปัญหาที่สำคัญของการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาคือ ขาดการประชาสัมพันธ์ ส่วนสถานที่ท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานและความพร้อมของเมืองก็ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรใน

ด้านที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสำหรับผู้เยี่ยมชมยังมีจำนวนน้อย และคุณภาพไม่ได้มาตรฐานพอที่จะรองรับตลาดท่องเที่ยวต่างประเทศ นอกจากนี้ยังขาดความพร้อมทางด้านบุคลากรในธุรกิจท่องเที่ยว

แผนรองรับการขยายตัวธุรกิจท่องเที่ยว จังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ การพัฒนาสถานที่ตากอากาศ การพัฒนาโรงแรมในเมือง การพัฒนาสถานที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก การพัฒนาสถานที่พักผ่อนและสิ่งอำนวยความสะดวกรายทาง การพัฒนาห้องอาหารและภัตตาคารในระดับมาตรฐาน การจัดน้ำเที่ยวทางน้ำในแม่น้ำปราจีนบุรี

แผนรองรับการขยายตัวธุรกิจท่องเที่ยว จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ การพัฒนาที่พักในเทศบาลตำบลรัฐประเศให้เป็นที่พักระดับมาตรฐาน การพัฒนาห้องอาหารและภัตตาคารในระดับมาตรฐาน การพัฒนาศูนย์การค้าที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคทั้งปลีกและส่ง การจัดให้มีร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าปลอดภาษี การจัดให้มีธุรกิจนำเที่ยวที่ได้มาตรฐาน การจัดให้มีธุรกิจบริการรถยนต์เช่าเพื่อการท่องเที่ยว การพัฒนาศูนย์การเงินระหว่างประเทศที่ทันสมัย และการพัฒนาจุดแวะพักที่สระแก้ว ประกอบด้วยที่จอดรถ ที่รับประทานอาหารและเครื่องดื่ม ร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก รวมทั้งห้องสุขา

0031

สงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัย. สำนักวิจัยและพัฒนา. การศึกษากำหนดแนวทางการควบคุม
พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ จังหวัดตรัง. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.)

จังหวัดตรังเป็นจังหวัดที่มีหมู่เกาะมากมาย และเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์หายาก คือ พะยูน สภาพโดยทั่วไปของหมู่เกาะในจังหวัดตรังยังคงความสวยงามและเป็นธรรมชาติอยู่มาก จึงทำให้มีผู้นิยมเดินทางไปท่องเที่ยวในหมู่เกาะจังหวัดตรังเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดการพัฒนาเพื่อรองรับพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวตามหมู่เกาะที่สำคัญ ๆ อันอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความงดงามตามธรรมชาติของพื้นที่แถบนี้ได้ ดังนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการควบคุมกำหนดขีดจำกัดการพัฒนา รวมทั้งการวางแผนทางการพัฒนาที่ถูกต้องและเหมาะสม

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เหมาะสม รวมทั้งการกำหนดระดับขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและวางแผนมาตรการควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวให้อยู่ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งท่องเที่ยววันนั้น ๆ

ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดตรังนับได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวมากจังหวัดหนึ่งในเขตภาคใต้ตอนกลาง โดยที่ภาคใต้มีข้อได้เปรียบภาคอื่น ๆ คือ มีทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวมาก กรณีจังหวัดตรังนั้นมีแหล่งท่องเที่ยวที่เด่นในด้านการท่องเที่ยว 4 อย่าง คือ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ทางประเพณี ทางวัฒนธรรมและเทศกาลต่าง ๆ ในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในจังหวัดตรังมีอยู่ถึง 16 แห่ง ผู้มาเยี่ยมและท่องเที่ยวจังหวัดตรังส่วนใหญ่เดินทางมาจากภาคใต้ รองลงมาคือ กรุงเทพฯ ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มาจากทวีปยุโรปและอเมริกา และการศึกษาพบว่าวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวที่มาจังหวัดตรัง คือ มาทำธุรกิจ รองลงมาคือ ท่องเที่ยว/พักผ่อน และมาปฏิบัติราชการ

การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยเน้นเรื่องธรรมชาติที่สวยงาม และการจัดสร้างที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยวระดับชุมชนนั้น ในด้านสิ่งแวดล้อมอาจจะได้รับผลกระทบในทางลบบ้าง ถ้าผู้ท่องเที่ยวนั้นไม่มีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม แต่ชุมชนตระหนักและวางแผนทรัพยากรการท่องเที่ยวก็จะมีผลทำให้ระมัดระวังและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสังคมได้มาก การลงทุนสร้างที่พักของนักท่องเที่ยวอาจให้ชุมชนดำเนินการ แทนที่จะดำเนินการโดยเอกชน ย่อมจะเป็นหลักประกันในการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสังคม

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเมืองต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาโครงข่ายคมนาคมไม่สะดวกและเพียงพอ ความไม่พร้อมของเมืองในเรื่องระบบไฟฟ้า การบริการ ประปา

และโทรศัพท์ การขาดแคลนปัจจัยพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ปัญหาของทรัพยากรธรรมชาติ การแก้ไขอาจทำได้ด้วยการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชน ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวทั้งในระดับภูมิภาคและระหว่างภาค เพื่อรองรับการเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการประเมินขีดความสามารถในการรองรับ พบว่า หมู่เกาะจังหวัดตรัง มีพื้นที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาบริการท่องเที่ยวได้เพียงเกาะละ 30 - 50 ไร่ มีชายหาดประมาณเกาะละ 7.5 ไร่ มีปริมาณน้ำบ่อประมาณ 24 ลบ. / วัน ไม่มีเตาเผาขยะมูลฝอยที่จะสามารถรับปริมาณมูลฝอยได้ นอกจากนี้พื้นที่เกือบทั้งหมดของพื้นที่ศึกษาอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ดังนั้นจึงควรมีการจำกัดการพัฒนาในระดับหนึ่ง ซึ่งประเมินเป็นปริมาณนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมได้หลายระดับ แต่เมื่อพิจารณาเชิงเปรียบเทียบแล้ว สามารถสรุปได้ว่าหมู่เกาะจังหวัดตรังควรกำหนดเป้าหมายการรองรับได้ 2 ระดับ คือ ระดับที่มีห้องพัก 75 ห้อง รองรับนักท่องเที่ยวได้ 150 คน - วัน / วัน และระดับที่มีห้องพัก 150 ห้อง / เกาะ รองรับนักท่องเที่ยวเฉลี่ย 300 คน - วัน / วัน ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้การควบคุม ขนาด และรูปแบบของอาคาร ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย

0032

สาริต แสงมหาชัย. การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ECO-TOURISM) ในจังหวัดมหาสารคาม เน้นเนื้อหา ด้าน
 พิธีบายศรีสู่ขวัญ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาด้านพิธีบายศรีสู่ขวัญสำหรับประชาชนในท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อศึกษาแนวทางในการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อศึกษาผลกระทบจากการใช้ บทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในหมู่บ้านสระ ตำบลคันธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 10 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถามเพื่อวัดทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t - test Dependence.

ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาด้านพิธีบายศรีสู่ขวัญ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น วิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ และหลังจากการสอนบทเรียนภาษาอังกฤษแล้ว ผู้เรียนมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประการ คือ 1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษ การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายและความจำเป็นในการใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก เนื้อหา แบบฝึกหัดและวิธีการสอน ต้องปรับให้เหมาะสมกับตัวผู้เรียน 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษ วิธีการสอนภาษาอังกฤษควรเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้ ไม่ควรเน้นในเรื่องของโครงสร้างทางภาษา ควรมีการทำกิจกรรมการใช้ภาษาที่มีลักษณะเหมือนการใช้ชีวิตประจำวัน และผู้สอนควรแก้ไขความผิดพลาดเฉพาะที่จำเป็น ไม่ควรแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนทุกครั้ง เพราะจะทำให้ผู้เรียนขาดความเชื่อมั่นในตัวเองและไม่กล้าแสดงออก

0033

วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, สถาบัน. การศึกษาแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพะงัน. (ม.ป.ท.), 2538.

ภาพการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสมุย/สุราษฎร์ธานี คือ เกาะพะงัน เป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับเกาะสมุยมาก แต่มีการขยายตัวของการท่องเที่ยวช้ากว่า ดังนั้น สภาพธรรมชาติจึงยังไม่ถูกกระทบกระเทือนมากนัก ปัจจุบันนักท่องเที่ยวเริ่มนิยมไปเที่ยวมากขึ้นอย่างขาดการควบคุม การพัฒนาเร่งด่วนจะต้องเน้นในการควบคุมและรักษาสภาพธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์ไว้ให้มากที่สุด และพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางทะเลที่สำคัญ โดยการพัฒนาจะต้องประสานและร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนทั้งจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพะงัน และเพื่อทราบถึงสถานการณ์การท่องเที่ยวของเกาะพะงัน ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตและรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้น

เกาะพะงันมีแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชายหาดที่สวยงาม เหมาะแก่การพักผ่อน เล่นน้ำ ทำให้เป็นที่ชื่นชอบของชาวต่างประเทศที่นิยมพักอยู่นาน ๆ รวมทั้งมีจุดทัศนียภาพในเกาะและมีปะการังที่ดีพอสมควร ตลาดหลักการท่องเที่ยวยังเป็นชาวต่างประเทศที่ต้องการอยู่อย่างสงบ เป็นธรรมชาติและค่าใช้จ่ายต่ำ แต่มีบางเวลาที่ต้องการกิจกรรมพิเศษเช่น ฟูลมูนปาร์ตี้ การบริการที่พักที่เป็นการบริการหลัก ซึ่งรวมการจำหน่ายอาหารภายในสถานบริการด้วย นอกจากนั้น ยังมีการท่องเที่ยวดูปะการัง ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ทั้งหมดอยู่ในระดับกลาง - ต่ำ มีราคาถูก มีสิ่งอำนวยความสะดวกพอสมควร โครงสร้างพื้นฐานยังอยู่ในระดับต่ำ แต่ไม่ใช่วิทยุมากนัก สามารถรองรับรูปแบบการท่องเที่ยวในปัจจุบันได้ดีพอสมควร โดยภาพรวม ดังกล่าวจึงทำให้เกาะพะงันยังไม่สามารถพัฒนา หรือขยายตัวได้ทัดเทียมกับเกาะสมุย และจะ เติบโตช้ากว่าเกาะเต่าอีกด้วย ปรากฏการณ์ดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่าจะเป็นผลดีต่อเกาะพะงันในระยะยาว ในอันที่จะดูแลรักษาทรัพยากรและปรับรูปแบบ ทิศทางการพัฒนาให้ก้าวรุดหน้าไปอย่างยั่งยืน

ขีดความสามารถในการยอมรับของประชากรต่อการขยายตัวของการท่องเที่ยวยังมีอยู่ ตราบใดที่ยังมีการกระจายผลประโยชน์สู่ประชาชนและไม่มีการทำลายสภาพแวดล้อมทางสังคมและธรรมชาติ ทั้งนี้ การพัฒนาการท่องเที่ยวจึงควรมีระดับที่ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมมากขึ้น ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศยังคงนิยมเที่ยวเกาะพะงัน นิยมงานฟูลมูนปาร์ตี้ ยัง

ยอมรับการขยายตัวได้อีกบ้างแต่ไม่ต้องการการขยายตัวแบบเกาะสมุยและเกาะเต่า ซึ่งกำลังขยายตัวเกินกว่าเกาะพะงัน

การพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ขีดความสามารถที่รองรับได้ ภายใต้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน จะต้องมีการควบคุมและพัฒนาควบคู่กันไป ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาใด ๆ ที่จะเกิดขึ้นไม่ส่งผลในการทำลายสภาพแหล่งท่องเที่ยวและธรรมชาติ ในขณะเดียวกันจะต้องแก้ไขและส่งเสริมการท่องเที่ยวและการบริการให้สะดวกและสมบูรณ์ด้วย ดังนั้น กรอบการจัดการจึงแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1) การจัดการเพื่อรักษาขีดความสามารถในการรองรับฯ เป็นการจัดการที่ต้องการควบคุมการพัฒนาให้อยู่ในพื้นที่จำกัด มีการขยายตัวในอัตราที่พอเหมาะ และไม่มีหรือมีผลกระทบต่องสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

2) การจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นการจัดการที่มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สร้างเสริมสิ่งที่ยังขาดหรือจำเป็นและส่งเสริมให้ระบบการท่องเที่ยวดำเนินไปได้ โดยเกิดประโยชน์ต่อทั้งผู้ประกอบการและประชาชนท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องสร้างความพอใจต่อนักท่องเที่ยวด้วย

แนวทางและมาตรการต่าง ๆ จึงต้องมีการจัดการในหลาย ๆ เรื่อง ซึ่งจะต้องประสานสอดคล้องกัน แนวทางบางส่วนอาจสามารถสนองตอบการจัดการทั้ง 2 ประเภท หรือประเภทเดียว ทั้งนี้ได้พิจารณาการควบคุมผสมผสานกันระหว่าง 4 แนวทาง คือ ควบคุมอัตราการเจริญเติบโต เปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริโภค เปลี่ยนแปลงรูปแบบการลงทุน และควบคุมมลพิษ และการอนุรักษ์สมดุลทางนิเวศวิทยา โดยใช้มาตรการทั้งทางกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการทางการจัดการและการชดเชยต่อผู้ที่อาจสูญเสียประโยชน์บางส่วนด้วย แนวทางการพัฒนา ได้แก่ แนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดการรักษาแนวปะการัง การจัดการพื้นที่ป่าและสัตว์ป่า การจัดการเพื่อส่งเสริมและควบคุมสถานประกอบการ แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อม

0034

เย็นจิตร สิงห์ทอง. ทักษะของนักท่องเที่ยวต่อสินค้าในตลาดอินโดจีน จังหวัดมุกดาหาร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะของนักท่องเที่ยวต่อปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจซื้อสินค้าในตลาดอินโดจีน จังหวัดมุกดาหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักท่องเที่ยว จำนวน 800 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต การสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละและการทดสอบสถิติ ไค - สแควร์

ผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าในตลาด อินโดจีน จังหวัดมุกดาหารจากเพื่อนและคนรู้จัก นักท่องเที่ยวนิยมซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป ของเล่นเด็ก และอาหารแห้งเพื่อเป็นของที่ระลึกและของฝาก โดยจะเลือกชมและซื้อสินค้าบริเวณแผงลอยและที่วางจำหน่ายกับพื้นมากกว่าจะเลือกชมและซื้อในร้านค้าใหญ่ สิ่งที่เป็นปัจจัยของการตั้งใจมาซื้อสินค้า คือ สินค้ามีหลายตราห้อย มีความแปลกใหม่ ทันสมัย ราคาถูก สามารถต่อรองราคาสินค้าได้และผู้ขายต้อนรับดี สิ่งที่เป็นปัจจัยของการตัดสินใจซื้อสินค้าเมื่อได้เลือกชมแล้ว คือ สินค้ามีคุณภาพดี มีหลากหลายตราห้อย มีความแปลกใหม่ ทันสมัย มีราคาถูก สามารถต่อรองราคาสินค้าได้ มีการบริการบรรจุน้ำห้อยที่ดีและผู้ขายให้การต้อนรับดี นักท่องเที่ยวที่มีเพศ วัย ระดับการศึกษา อาชีพ ความสามารถในการใช้จ่ายใช้สอยและลักษณะการใช้จ่ายใช้สอยของครอบครัวที่แตกต่างกัน จะมีทักษะต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในตลาดอินโดจีน จังหวัดมุกดาหารต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ ทางจังหวัดควรหาแนวทางสนับสนุนให้มีศูนย์ส่งเสริมศิลปหัตถกรรม เพื่อจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าให้แก่นักท่องเที่ยว ควรจัดทำของที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด ควรใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักท่องเที่ยวและควรมีการควบคุมดูแลมาตรฐานของสินค้า เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในการซื้อสินค้า

0035

จินตนา วีระปรียากร. การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ECO - TOURISM) ในจังหวัดมหาสารคาม เน้นเนื้อหา
ด้านการปั่นหม้อ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษสำหรับประชาชนในท้องถิ่นที่ประกอบอาชีพปั่นหม้อ ซึ่งมีศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อศึกษาแนวทางในการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อศึกษาผลกระทบจากการใช้ บทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนในหมู่บ้านหม้อ ตำบลเขวาสองเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 22 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การทดสอบวัดทัศนคติด้านการเรียนภาษาอังกฤษ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t - test Dependence.

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) การสร้างบทเรียน การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาด้านการปั่นหม้อ สำหรับประชาชนในท้องถิ่น ที่มีศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดมหาสารคาม ได้คำนึงถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนและตัวผู้เรียน บทเรียนที่สร้างขึ้นจึงมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน 2) แนวทางการสอน แนวทางการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นแนวทางการสอนที่เหมาะสมกับประชาชนในหมู่บ้านหม้อ เนื่องจากผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 3) ผลกระทบของการใช้บทเรียนภาษาอังกฤษ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และภายหลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอน ผู้เรียนมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ประการ คือ 1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษ การสร้างบทเรียนควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เนื้อหาและโครงสร้างทางภาษาของบทเรียนต้องเหมาะสมกับความรู้ความสามารถด้านทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ วิธีการสอนที่เหมาะสม คือ วิธีการสอนเพื่อการสื่อสาร เพราะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม รัฐบาลหรือหน่วยงานต่างๆ ควรส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านยึดวิธีการปั่นหม้อแบบเดิม เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมทางด้านการ

ปิ่นหม้อ ควรมีสวนย์กลางการรับซื้อ - รับส่งผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ประชาชนแน่ใจว่ามีการช่วยเหลือ
ด้านเศรษฐกิจสำหรับพวกเขา และควรมีการสร้างเตาเผาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อลดปัญหาการตัดไม้
เพื่อใช้ทำฟืนและปัญหาความสกปรกที่อาจเกิดขึ้นหลังจากการเผาแบบเตาโล่ง (เผากลางแจ้ง)

0036

กฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา. การศึกษาเพื่อพัฒนาเส้นทางเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยว

กรุงเทพมหานคร. (ม.ป.ท.), 2531.

จากความต้องการที่จะพิจารณาเส้นทางเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวในส่วนต่าง ๆ หลายส่วนของกรุงเทพมหานคร ผู้ทำการศึกษาจึงได้เลือกบริเวณถนนพระรามที่ 1 จากสี่แยก ราชประสงค์ ถึงสี่แยกปทุมวัน, ถนนราชดำริ, ถนนพญาไท, ถนนพระรามที่ 4, ถนนสีลม, ถนนสุรวงศ์, ถนนอังรีดูนังค์ เป็นบริเวณที่จะปรับปรุงเนื่องจากความเหมาะสมหลายประการคือ เป็นเส้นทางเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยว ที่มีระยะทางที่เหมาะสมกับการเดินเท้า กล่าวคือ มีระยะทางไม่มากจนเกินไป ใช้เวลาประมาณไม่เกิน 1 ชั่วโมง และสามารถเชื่อมต่อกับเส้นทางเดินเท้าอื่นข้างเคียงด้วย SHUTTLE BUS ซึ่งมีเส้นทางวิ่งที่เชื่อมทางเดินเท้านี้อยู่แล้วเพื่อให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและประหยัดเวลาในการเดินทาง นอกจากระยะทางที่เหมาะสมกับการเดินเท้าแล้ว บริเวณนี้ยังเหมาะสมในแง่จำนวนนักท่องเที่ยวที่มีอย่างหนาแน่น มีสถานที่ท่องเที่ยวและ SHOPPING CENTER มากมาย สามารถปรับปรุงในเวลาอันสั้น เพื่อสนองความต้องการได้อย่างรวดเร็วและเพื่อเป็นบริเวณตัวอย่างสำหรับการพัฒนาในบริเวณอื่นของกรุงเทพมหานคร ตลอดจนต่างจังหวัดได้

ปัญหาที่พบได้แก่

1) ปัญหาเกี่ยวกับทางเท้า ได้แก่ การทรุดของพื้น การชำรุดของวัสดุ ความแคบของทางเท้า สิ่งกีดขวางบนทางเท้า

2) ปัญหาเกี่ยวกับต้นไม้ ได้แก่ จำนวนของต้นไม้ที่มีอยู่น้อย การขาดการดูแลรักษา

3) ถังขยะ มีหลายแบบจนเกิดความไม่เป็นระเบียบ

4) สะพานลอย มีสภาพไม่ดี จำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการ

5) โทรศัพทสาธารณะและโทรศัพทนักท่องเที่ยว มีไม่เพียงพอ

6) ที่จอดรถรับจ้างมีน้อย ไม่มีไหล่ทางให้จอดสำหรับ แท็กซี่และรถบัส

7) ปัญหาสายไฟ ระโยงระยางไม่เป็นระเบียบ

ปัญหาดังกล่าวเหล่านี้ เป็นปัญหาที่พบเห็นได้โดยทั่วไป ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาหนทางในการแก้ปัญหา และเพิ่มเติมจุดบริการนักท่องเที่ยวโดยได้ผลดังนี้

1) ปรับปรุงสภาพทางเท้า โดยปรับระดับของพื้นและใช้วัสดุใหม่ที่ทนทานกว่าเดิม

2) ปลุกต้นไม้เพิ่ม

3) เพิ่มสะพานลอยคนข้ามในจุดที่ยังขาด

4) เพิ่มถังขยะและออกแบบรูปแบบใหม่

5) หาจุดจอดของแท็กซี่ โดยพิจารณาจากทางเท้าที่มีความกว้างมาก มีการออกแบบป้าย TAXI STAND โดยสามารถให้ร้านค้าเช่าเนื้อที่ป้ายโฆษณาบนป้าย TAXI STAND

6) ออกแบบ INFORMATION BOOTH สำหรับนักท่องเที่ยว มีการให้บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว แลกเปลี่ยนเงินตรา ดำรวจท่องเที่ยว โทรศัพท์สาธารณะและแผนที่กรุงเทพมหานคร โดยจัดทำเป็น 2 แบบ คือ CENTER INFORMATION BOOTH จัดตั้งตามจุดสำคัญ และ INFORMATION BOOTH ธรรมดาตั้งตามจุดปลีกย่อยอื่น ๆ

7) ออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและแผนที่ใหม่

8) ออกแบบเก้าอี้นั่งพักผ่อน

9) ออกแบบลายปูพื้นทางเท้าและบริเวณปลุกต้นไม้ สำหรับทางเท้าขนาดต่าง ๆ กัน

10) ออกแบบกะบะต้นไม้ที่สามารถจัดเรียงตัวในรูปแบบที่สวยงาม

0037

เชียงใหม่, มหาวิทยาลัย. การศึกษาเพื่อจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ บริเวณ
ถ้ำน้ำลอด จังหวัดแม่ฮ่องสอน. (ม.ป.ท.), 2538.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติ
ที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วน โดยคำนึงถึงระบบนิเวศและสภาพแวดล้อม ในปัจจุบัน
บริเวณถ้ำน้ำลอด จังหวัดแม่ฮ่องสอน และเพื่อเป็นแนวทางบรรจุไว้ในแผนระดับจังหวัด สำหรับ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ

ถ้ำน้ำลอดเป็นถ้ำหนึ่งที่มีลักษณะเด่นมากทั้งในแง่ลักษณะทางกายภาพ กล่าวคือ มี
ลักษณะทางธรณีวิทยาที่สวยงามและแปลกตาหลายแห่ง อีกทั้งยังมีรูปเขียนสีโบราณและโลงศพ
โบราณ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี นอกจากนั้นแล้วกล่าวได้ว่าถ้ำน้ำ
ลอดและบริเวณข้างเคียงยังอยู่ในสภาพที่ดี เนื่องจากมีหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลโดยมี
กฎหมายรองรับอย่างชัดเจน อีกทั้งเนื่องจากตำแหน่งที่ตั้งและการเข้าถึงถ้ำน้ำลอดได้มีส่วนควบคุม
จำนวนและคุณภาพของนักท่องเที่ยว

เป้าหมายของการจัดทำแผนจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติบริเวณถ้ำน้ำลอด
จังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ ส่งเสริมให้เป็นสถานศึกษาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและการอนุรักษ์ โดยการ
บูรณะฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมธรรมชาติให้มีสภาพใกล้เคียงกับสภาพดั้งเดิมมากที่สุดและอนุรักษ์ให้อยู่ใน
สภาพที่ดีต่อไป โดยได้จำแนกแผนออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

1) แผนการใช้ที่ดิน ได้จำแนกการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษาออกเป็น 4 ส่วนคือ

- ส่วนที่ 1 พื้นที่พัฒนา ได้แก่ พื้นที่ส่วนหน้าของสถานีฯ และพื้นที่ใน
สถานี ซึ่งจะเป็นที่ตั้งของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่หลักในการให้บริการแก่ผู้เข้ามาศึกษา ธรรมชาติ
เป็นสถานที่ทำงานและที่พักของเจ้าหน้าที่ ซึ่งส่วนนี้จะตั้งอยู่ใกล้ทางเข้าออกมากที่สุด และ
กำหนดให้มีกิจกรรมน้อย โดยเฉพาะร้านอาหาร เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งที่มีกิจกรรมที่มีโอกาสจะ
ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติ

- ส่วนที่ 2 พื้นที่อนุรักษ์ ได้แก่ พื้นที่ภายในถ้ำและพื้นที่ข้างเคียงโดย
รอบ ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากพื้นที่พัฒนาออกมา เป็นพื้นที่ที่มีความสงบและเป็นธรรมชาติมากขึ้น สิ่ง
ก่อสร้างที่จัดไว้ในพื้นที่ส่วนนี้จะเน้นที่การให้ความคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าและเพิ่มความ
ปลอดภัยให้แก่ผู้เข้ามาศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่นี้เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการ
ศึกษาธรรมชาติ การใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ ที่ขัดแย้งกับหน้าที่ของพื้นที่อนุรักษ์จะต้องย้ายออกไป
ตั้งอยู่ที่อื่น

- ส่วนที่ 3 พื้นที่สงวน ได้แก่ พื้นที่ที่อยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปายซึ่งเป็นพื้นที่ที่จะไม่มีกิจกรรมอื่นใดนอกจากป่าไม้ธรรมชาติ การใช้ที่ดินที่ขัดแย้งกับพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าจะต้องย้ายออก

- ส่วนที่ 4 พื้นที่เกี่ยวข้อ ได้แก่ พื้นที่ที่ตั้งอยู่นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และพื้นที่ป่าสงวน คือ หมู่บ้านนาหลวง ซึ่งจะต้องได้รับการควบคุมไม่ให้ขยายตัวเข้าบุกรุกพื้นที่ป่า และควบคุมไม่ให้ใช้เป็นที่ตั้งกิจกรรมที่ขัดแย้งกับบทบาทของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

2) แผนปรับปรุงสถาปัตยกรรม ได้แก่ การออกแบบปลูกต้นไม้เสริมเพื่อเพิ่มความเป็นธรรมชาติแก่พื้นที่ โดยเลือกใช้พืชพรรณที่มีอยู่ดั้งเดิมในท้องถิ่น การปลูกต้นไม้ พุ่มไม้เพื่อบังสายตาจากสิ่งที่ไม่น่าดูและลดความเด่นของอาคารสิ่งก่อสร้าง รวมทั้งการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในบริเวณต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความสวยงามแก่พื้นที่

3) แผนควบคุมรูปร่าง ลักษณะอาคารสิ่งก่อสร้าง การควบคุมนี้จะเกิดขึ้นในพื้นที่นอกถ้ำและในถ้ำ โดยพยายามลดจำนวนอาคารสิ่งก่อสร้างที่ไม่จำเป็น และควบคุมการออกแบบให้รูปร่างลักษณะอาคารสิ่งก่อสร้างกลมกลืนไปกับธรรมชาติ รวมทั้งแสดงออกถึงลักษณะสถาปัตยกรรมของท้องถิ่น รวมไปถึงการใช้วัสดุก่อสร้างและสีภายนอก

4) แผนปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค ได้แก่ การปรับปรุงระบบการบำบัดน้ำเสียจากร้านอาหาร การกำจัดขยะ การปรับปรุงคุณภาพน้ำใช้และการปรับปรุงระบบถนน

5) แผนปรับปรุงด้านกฎหมาย การบริหารและองค์กร การบริหารถ้ำน้ำลอดนั้น มีองค์กรรับผิดชอบและมีกฎหมายรองรับที่ชัดเจนอยู่แล้ว คือ สถานีศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอดและพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ดังนั้น จึงสมควรให้คงรูปแบบเดิมไว้ และปรับปรุงโครงสร้างการบริหารของสถานีฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

6) แผนพัฒนาด้านสังคม - เศรษฐกิจ ได้แก่ การส่งเสริมให้ชาวบ้านมีรายได้อื่นๆ เพิ่มเติมจากการเกษตร เพื่อลดความจำเป็นที่จะต้องบุกรุกป่า รวมทั้งการให้ความรู้ด้านความสำคัญของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและการอนุรักษ์และให้ความรู้ด้านการป้องกันโรคเอดส์และผลเสียจากยาเสพติด

ในแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติบริเวณถ้ำน้ำลอด จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้เสนอการจัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน หน่วยงานที่รับผิดชอบ งบประมาณและช่วงเวลาดำเนินการไว้แล้ว

0038

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การสำรวจศักยภาพเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัด
แม่ฮ่องสอน, (ม.ป.ท.), 2529.

การจัดทำการสำรวจศักยภาพเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสำรวจศักยภาพและศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอนในระยะสั้น และเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาและวางแผนในขั้นต่อไป

ลักษณะเฉพาะตัวทางการท่องเที่ยวของ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในการดึงดูด นักท่องเที่ยวก็คือ ลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ จังหวัดแม่ฮ่องสอนถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีลักษณะเฉพาะตัวดังคำขวัญที่ว่า “หมอกสามฤดู กองมูเสียดฟ้า ป่าเขียวขจี สตรีแสนหวาน ดอกไม้มานับต้อง เชิญแวะลงเข็ญแล้ว” จังหวัดแม่ฮ่องสอนถือเป็นจังหวัดในฝันของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่จะต้องไปเที่ยวให้ได้สักครั้งในชีวิต เพราะถือว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายและด้วยความที่เป็นเมืองแยกอยู่โดดเดี่ยวอย่างเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ลักษณะเส้นทางอันคดเคี้ยวผ่านเทือกเขาต่าง ๆ โดยในเส้นทางจากจังหวัดเชียงใหม่ ถึง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จะมีจำนวนโค้งถึง 1,864 โค้ง ประกอบกับความสวยงามของลักษณะภูมิประเทศสองข้างทาง ทำให้เป็นปัจจัยหนึ่งในการดึงดูดนักท่องเที่ยวประเภทต้องการผจญความยากลำบากในการเดินทาง

ลักษณะภูมิประเทศ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ถือเป็นเมืองแห่งภูเขา เพราะจากพื้นที่ ทั้งหมดของจังหวัด จะประกอบไปด้วยป่าทึบและเทือกเขาสูง จากสภาพภูมิประเทศที่เป็นหุบเขา จึงทำให้ภูมิอากาศมีหมอกปกคลุมพื้นที่อยู่เสมอ โดยเฉพาะในฤดูหนาวจะมีหมอกมากเป็นพิเศษ

ส่วนขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปวัฒนธรรม จังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมไทยใหญ่และพม่า ประชาชนส่วนใหญ่มีเชื้อสายไทยใหญ่ ทำให้เกิดขนบธรรมเนียมประเพณี การละเล่นพื้นเมืองเป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากจังหวัดอื่น ๆ

ถึงแม้ว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน จะมีลักษณะเด่นเป็นที่ดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวมากมายเพียงไรก็ตาม แต่ปัจจุบัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนก็ยังมีปัญหาอีกมากมายในด้านการท่องเที่ยวที่ทำให้ จังหวัดแม่ฮ่องสอนเพ็ญอยู่ในระยะเริ่มต้นทางด้านการท่องเที่ยว ข้อจำกัดและปัญหาเหล่านี้ ได้แก่

1) ปัญหาการคมนาคมสู่ตัวจังหวัด นอกเหนือจากการที่เส้นทางอันคดเคี้ยวมีสภาพธรรมชาติสวยงามเป็นที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว นั้น ถ้าพิจารณาในด้านของความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยวนับว่าเป็นปัญหา โดยเฉพาะเส้นทางบางสายยังเป็นเส้นทาง

ลูกวัง ซึ่งเป็นปัญหาต่อการคมนาคมและการขนส่งเป็นอันมาก ซึ่งได้แก่ เส้นทางช่วงจาก อำเภอ
ปาย ถึงตัวเมืองแม่ฮ่องสอน

2) ปัญหาการรักษาเอกลักษณ์ของแม่ฮ่องสอน ได้แก่

- นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต่างก็มีความมุ่งหมายจะ
มาชมเมืองเล็ก ๆ มีลักษณะเฉพาะตัว ทั้งอาคารบ้านเรือนและสภาพบริเวณ แต่ในปัจจุบันลักษณะ
ดังกล่าวเริ่มหาได้ยากในตัวเมืองของแม่ฮ่องสอน

- เมื่อมีการรับวัฒนธรรมภายนอกเข้ามา วัฒนธรรมท้องถิ่นก็เริ่มสูญเสีย
ไป อาทิเช่น วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยใหญ่ วัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เป็นต้น

3) ปัญหาความพร้อมในการบริการนักท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอนถือได้ว่าเป็น
จังหวัดที่กำลังอยู่ในการเริ่มต้นการท่องเที่ยว ฉะนั้น สิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ นัก
ท่องเที่ยวจึงยังอยู่ในลักษณะเริ่มต้นด้วยเช่นกัน

4) ปัญหาการขาดการพัฒนาของทรัพยากรการท่องเที่ยว ได้แก่ ปัญหาการเข้าถึง
ปัญหาการสื่อสาร การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ปัญหาการขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวก
ปัญหาการเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาด้านความปลอดภัย

แนวโน้มในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
คือ

1) การท่องเที่ยวต้องเน้นที่ความเป็นแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว
ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต้องได้รับการพิจารณาเอกลักษณ์ของแม่ฮ่องสอนเป็น
สำคัญ มาตรฐานที่เป็นสากลในบางสิ่งไม่จำเป็นที่จะต้องนำมาใช้กับจังหวัดแม่ฮ่องสอนหรือกล่าว
อีกประการหนึ่ง แม่ฮ่องสอนควรมีจุดยืนในการพัฒนาเพื่อเป็นจังหวัดการท่องเที่ยวโดยแท้จริง

2) ลักษณะการท่องเที่ยวควรเป็นลักษณะ ONE WAY TRIP ลักษณะของ
แม่ฮ่องสอนมีลักษณะเป็นแนวยาวตามแนวเหนือ - ใต้ มีเส้นทางหลักเพียงสายเดียว พาดตามแนว
กึ่งกลางของพื้นที่ ทำให้เกิดลักษณะเส้นทางเมื่อเชื่อมกับจังหวัดเชียงใหม่ เป็นวงกลม แต่เป็นวง
กลมที่มีความยาวมาก ในอนาคตสามารถมีเส้นทางจาก อำเภอขุนยวม ไปยังจังหวัดเชียงใหม่

3) แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งซึ่งอาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญน้อย ก็อาจ
จะต้องพัฒนาปรับปรุงขึ้นมา หากแหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้นอยู่ในตำแหน่งของช่วงการเดินทางที่ควร
หยุดพัก

4) แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ขาดการพัฒนาทั้งในด้านกายภาพและการให้บริการ
แก่นักท่องเที่ยว

5) กำหนดจุดปลายทางของนักท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว

ในด้านที่พัก สาธารณูปโภค สาธารณูปการ เป็นต้น

6) การพัฒนาควรอยู่ในลักษณะผสมผสานทุก ๆ สาขาให้สอดคล้องกัน อันเนื่องมาจากแนวทางในการที่จะขยายความเป็นแม่ฮ่องสอน ฉะนั้น ทุก ๆ สิ่งในจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะถือว่ามีส่วนเกี่ยวข้องและเกิดผลกระทบต่อการท่องเที่ยว

7) คึงดูคไ้ให้นักท่องเที่ยวมีวันพักค้างเพิ่มขึ้น ซึ่งทั้งนี้จะต้องมีความพร้อมในด้านที่พักการสร้างกิจกรรมดึงดูดนักท่องเที่ยว เป็นต้น

0039

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ. การศึกษาแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
หนองหาร จังหวัดสกลนคร. (ม.ป.ท.), 2535.

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้คือ เพื่อทำการสำรวจ รวบรวมข้อมูล ศึกษาและ
วิเคราะห์ถึงอุปสงค์และอุปทานการท่องเที่ยวและแนวโน้มของการพัฒนาหนองหารหลวง ให้เป็น
สถานที่ท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและเพื่อจัดทำแผนหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวหนองหารหลวง

จังหวัดสกลนคร ได้รับการกำหนดเป็นเมืองศูนย์กลาง แห่งหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และมีความสำคัญในฐานะจุดเชื่อมต่อการท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว
ชายฝั่งแม่น้ำโขง และการติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การที่จังหวัดสกลนคร
มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน และเป็นแหล่งอารยธรรมนับแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ จึง
มีแหล่งท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนาหลายแห่ง ที่มีสภาพธรรมชาติ
ที่สวยงามและขนบธรรมเนียมประเพณีที่น่าสนใจ การท่องเที่ยวจึงนับเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริม
เพื่อช่วยสร้างความเจริญและรายได้ให้ประชาชนในท้องถิ่น

การท่องเที่ยวหนองหารมีความเกี่ยวข้องกับตลาดการท่องเที่ยวของ จังหวัด
สกลนคร ซึ่งเป็นจุดแวะท่องเที่ยวปลายทางของเส้นทางท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การ พัก
แรมของนักท่องเที่ยวในจังหวัดสกลนครมีส่วนค่อนข้างต่ำ เนื่องจากคุณภาพของที่พักรและสิ่ง
อำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวภายในจังหวัดยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ในขณะที่
จังหวัดข้างเคียง เช่น จังหวัดอุดรธานี มีความพร้อมของที่พักร สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการมาก
กว่าส่วนจังหวัดนครพนม ส่วนจังหวัดนครพนม มีลักษณะของการเป็นชายแดนริมแม่น้ำโขง เป็น
แรงดึงดูดสำคัญที่ทำให้มีผู้สนใจมาท่องเที่ยวและพักร ผู้ที่ค้างคืนในจังหวัดสกลนครส่วนมาก
จึงเป็นผู้ที่เดินทางมาติดต่อธุรกิจ ปฏิบัติงานและประชุมสัมมนาต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดส่วนใหญ่เป็นประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ
สถานและศาสนา รองลงมาคือประเภทธรรมชาติและประเภทวัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยวส่วน
มากกระจายอยู่ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร หนองหารหลวงจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภท ธรรมชาติ
โดยเป็นแหล่งเก็บน้ำกว้างใหญ่ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่สำคัญ
อีกทั้งเป็นสถานที่เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์ปลาน้ำจืด ในขณะที่เดียวกันก็เป็นแหล่งน้ำบริโภคและ
แหล่งรองรับน้ำเสียจากชุมชนเมืองสกลนครในปัจจุบัน ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว
ของจังหวัด พบว่าหนองหารหลวงจัดเป็นสถานที่ซึ่งมีศักยภาพสูง รวมกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ

ในกลุ่มอำเภอเมืองได้แก่ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ วัดพระธาตุเชิงชุม วัดป่าสุทธาวาส วัดพระธาตุนารายณ์เจงเวง อุทยานแห่งชาติภูพาน และพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์

ปัญหาในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดที่สำคัญได้แก่ ปัญหาในด้านการประชาสัมพันธ์ข่าวสารและข้อมูล ขาดการนำเสนอรูป (image) ทางการท่องเที่ยวมาใช้ประโยชน์ในการดึงดูดให้มีผู้เดินทางมาท่องเที่ยว ปัญหาสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะการบุกรุกพื้นที่หนองหาร การทิ้งน้ำเสีย ขยะ และสิ่งปฏิกูลลงสู่หนองหาร ปัญหาด้านการพัฒนา สิ่งอำนวยความสะดวก การขาดการจัดสถานที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้น่าสนใจและการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว

แนวความคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสกลนคร คือ การพัฒนาศักยภาพในด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวรายทาง และการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในกลุ่มพื้นที่ท่องเที่ยว สกลนคร - นครพนม หนองหาร ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ประชิดเทศบาลเมืองสกลนคร จัดว่ามีโอกาสต่อการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเป็นแหล่งท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติรายทาง สำหรับผู้มาแวะท่องเที่ยวสกลนคร การเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชากรในท้องถิ่น การเป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติศึกษา นิเวศวิทยา ประวัติศาสตร์และโบราณคดี และการมีบทบาทเป็นสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมท่องเที่ยวในเทศกาลต่าง ๆ

เนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่บริเวณโดยรอบหนองหาร ได้รับการพัฒนาไปบ้างพอสมควร ข้อเสนอแนะการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณหนองหารจึงมุ่งที่จะใช้ประโยชน์สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาแล้วอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการปรับปรุงทางเข้า ป้าย จี๋ ทางสื่อความหมาย การปรับปรุงบริเวณและจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น

นอกจากข้อเสนอแนะการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแล้ว การศึกษานี้ยังได้เสนอแนะแนวทางพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดในด้านกลุ่มตลาดเป้าหมาย การส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยว รวมไปถึงการพัฒนากำลังคน การเสนอแนะแนวทางพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการท่องเที่ยว และแนวทางการพัฒนาด้านสินค้าของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง เพื่อให้การพัฒนานำประโยชน์มาสู่ท้องถิ่นในด้านการส่งเสริมให้เกิดการมาท่องเที่ยว การพักผ่อน การใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าที่ระลึกและการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว

0040

การจัดการ โรงแรมและการท่องเที่ยวนานาชาติ (I-TIM), สถาบัน. การประเมินผลโครงการจัดงาน
ฉลองมรดกโลก ณ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ปี 2537. (ม.ป.ท.), 2538.

การประเมินผลโครงการจัดงานฉลองมรดกโลก ณ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
ในระหว่างวันที่ 15 - 17 พฤศจิกายน 2537 นี้ ได้ผลการประเมิน ดังนี้

จากการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าจังหวัดสุโขทัย แสดงให้
เห็นว่างานฉลองมรดกโลกซึ่งจัดในงานประเพณีลอยกระทง เผาเทียน เล่นไฟ เป็นงานประจำปีที่
ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาจังหวัดสุโขทัยได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นงานที่มีชื่อเสียงและเป็น
ที่รู้จักอย่างแพร่หลาย และในคืนสุดท้ายของงานจะมีจำนวนผู้เข้าชมงานสูงกว่าวันอื่น ๆ มาก ซึ่งคง
เป็นผลมาจากเป็นวันลอยกระทงและเป็นวันงานคืนสุดท้ายด้วยนั่นเอง

ผลของการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการมาท่องเที่ยวแสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่
เดินทางมาท่องเที่ยวนั้นมีมาจากทั่วทุกภาคและเขตต่าง ๆ ในโลก ลักษณะเช่นนี้ ย่อมสะท้อนถึง
ความมีชื่อเสียงของงานประเพณีลอยกระทงที่สุโขทัยเป็นอย่างดี นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มี
วัตถุประสงค์ที่ตั้งใจมาเที่ยวงานนี้โดยเฉพาะในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางมาเพื่อ
ท่องเที่ยวและพักผ่อน

ผลการประเมินการรับรู้เกี่ยวกับงานฉลองมรดกโลกพบว่า ทั้งนักท่องเที่ยวชาว
ไทย ชาวต่างประเทศและประชาชนในท้องถิ่น ส่วนใหญ่เข้าใจว่างานนี้เป็นงานประเพณีลอย
กระทง รองลงไปเข้าใจว่าเป็นทั้งงานประเพณีลอยกระทงและงานฉลองมรดกโลก นอกจากนี้ส่วน
ใหญ่จะทราบว่าอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยว
ชาวไทยและประชาชนในท้องถิ่น ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ไม่ทราบมีจำนวนถึง
ร้อยละ 48.76 แหล่งรับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์งานของนักท่องเที่ยวชาวไทย และประชาชน
ในท้องถิ่นนี้ส่วนใหญ่แล้วรับรู้จากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงไปคือ วิทยุ ส่วนนักท่องเที่ยวชาว
ต่างประเทศจะรับรู้จากบริษัทนำเที่ยวและเพื่อนหรือญาติในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ผลการประเมินเกี่ยวกับสิ่งดึงดูดใจให้มาเที่ยวงาน พบว่า ประเพณีลอยกระทงเป็น
สิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาจังหวัดสุโขทัย ในช่วงระหว่างที่มีงานประเพณีลอยกระทงโดย
เฉพาะ ส่วนเรื่องความสวยงามของอุทยานประวัติศาสตร์นั้น เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมา
เที่ยวจังหวัดสุโขทัยในช่วงปกติอยู่แล้ว จากผลการสำรวจอันดับกิจกรรมที่จัดขึ้นในงานที่ นัก
ท่องเที่ยวประทับใจที่สุด 5 อันดับ พบว่า การแสดงแสง สี เสียงเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวทั้งชาว
ไทย และชาวต่างประเทศมีความประทับใจที่สุดเป็นอันดับแรก ส่วนรองลงมาตามลำดับถึงลำดับที่

สิ่งที่ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศมีความประทับใจเช่นเดียวกัน คือ การเล่นไฟ การแห่พระประทับและพิธีลอยกระทง อันดับที่ทำของนักท่องเที่ยวชาวไทยคือ การประกวดนางนพมาศ และนิทรรศการมรดกโลก แต่สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศคือ นิทรรศการมรดกโลก

ผลการประเมินเกี่ยวกับการแสดงแสง เสียง ปรากฏว่าส่วนใหญ่ผู้ท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศและประชาชนท้องถิ่นมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดการแสดงแสง เสียง ในครั้งนี้ จัดทำได้อยู่ในระดับดีมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของสีสันกับการสร้างบรรยากาศและสถานที่จัดแสดง นอกจากนั้นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศยังให้ความเห็นว่า เสียงเพลงประกอบ สถานที่จัดแสดง เสียงบรรยาย ระดับเสียงและระยะเวลาการแสดงก็จัดได้ดีมากเช่นกัน ส่วนการเสนอความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย เนื้อเรื่องที่นำเสนอ กำหนดการแสดง ลักษณะที่นั่งชมการแสดง อัตราค่าเข้าชม การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ ระบบการจองบัตร การประชาสัมพันธ์นั้นจัดได้ในระดับดี แสดงให้เห็นว่าการจัดงานในครั้งนี้สร้างความพอใจให้กับผู้มาชมงานเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงแสง เสียงที่สวยงาม

ในแง่ของจุดคุ้มทุน หากจะพิจารณาระหว่างการลงทุนกับการได้กำไรเป็นตัวเงินนั้น จะเห็นได้ว่ารายจ่ายในการลงทุนสูงกว่ารายได้ที่ได้รับ เนื่องจากจังหวัดมีนโยบายที่จะคืนกำไรให้กับประชาชน จึงไม่มีการเก็บค่าบัตรผ่านประตูเข้ามชมงาน แต่หากจะพิจารณาจากผลคุ้มค่าที่ได้รับจากการสอบถามประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยประชาชนในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ กรรมการจัดงาน และสื่อมวลชน ผลปรากฏว่าประชาชนในท้องถิ่น มีความคิดเห็นว่าการจัดงานฉลองมรดกโลกในครั้งนี้เกิดผลอย่างคุ้มค่าอย่างมาก ทั้งในด้านการเผยแพร่ชื่อเสียงประวัติศาสตร์วัฒนธรรมของชาติไทย การเผยแพร่ความรู้และความสำคัญของอุทยานประวัติศาสตร์ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลก สร้างความรู้สึกรักภาคภูมิใจ ความรักและความห่วงใยที่จะร่วมกันอนุรักษ์มรดกโลกแห่งนี้ไว้ และเป็นการรักษาและฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของไทย ทั้งยังเป็นผลดีอย่างมากต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวส่วนภูมิภาคและการเสนอขายทางการท่องเที่ยว ทั้งยังเป็นการสร้างสรรค์อาชีพและส่งเสริมรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างมากอีกด้วย

0041

นักวิชาชีพไทยในญี่ปุ่น, สมาคม. รายงานผลการวิจัยเรื่อง นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นกับโอกาสในการยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2538.

นักท่องเที่ยวญี่ปุ่น มีบทบาทเป็นอย่างสูงในการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวไทย เนื่องจากเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีการใช้จ่ายทางเศรษฐกิจสูงที่ การยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้พ้นจากลักษณะความไม่ยั่งยืนในปัจจุบัน จึงสามารถทำได้โดยการส่งเสริมนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นกลุ่มที่มีพฤติกรรมในการท่องเที่ยวซึ่งไม่สร้างปัญหา และการจัดเตรียมรูปแบบของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพไว้รองรับนักท่องเที่ยวเหล่านั้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ คือ ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น ทั้งในการท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศในแง่ความเป็นมา ภูมิหลังทางสังคม ภูมิหลังการใช้เวลาว่างตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยว วิเคราะห์แนวโน้มการท่องเที่ยวต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นระบุกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่จะเติบโตต่อไปในอนาคต และกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่ควรเป็นเป้าหมายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย เสนอแนวความคิดทั่วไป ตลอดจนรูปแบบที่เป็นรูปธรรมของการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ ในรูปของการท่องเที่ยวแบบมีความสนใจพิเศษ ที่สามารถดำเนินการได้ในประเทศไทย เสนอวิธีการเตรียมการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพและข้อควรระวัง เพื่อให้ก่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจโดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาตามมา รวมทั้งเสนอแนวคิดในการพัฒนาสินค้าท่องเที่ยว ตลอดจนการประชาสัมพันธ์เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่มีคุณภาพสนใจเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย และให้นักท่องเที่ยวที่เคยเดินทางมาประเทศไทยแล้วเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำอีก

ระเบียบวิธีในการวิจัยประกอบด้วย การศึกษาวิเคราะห์เอกสารทางวิชาการ กึ่งวิชาการ และเอกสารทั่วไป โดยเฉพาะเอกสาร ภาษาญี่ปุ่น ที่กล่าวถึงแนวโน้มและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังวิเคราะห์เอกสารโฆษณาและประชาสัมพันธ์ของบริษัทท่องเที่ยวในญี่ปุ่น เอกสารประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในญี่ปุ่น และยังให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อเอกสารการท่องเที่ยวประเทศไทย และประเทศที่อาจเป็นคู่แข่ง เพื่อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบถึงภาพพจน์ของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่มีต่อการท่องเที่ยวในประเทศเหล่านี้ รวมทั้งระดมความคิดเห็นจากสมาชิกในคณะวิจัย และจากนักวิชาชีพไทยในประเทศญี่ปุ่น เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นที่อาจเป็นไปได้ในประเทศไทยและเพื่อสังเคราะห์ข้อเสนอในการปรับปรุงคุณภาพการท่องเที่ยวไทย สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญนักวิชาการ

บริษัทท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและผู้เกี่ยวข้องในวงการท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวญี่ปุ่นในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินถึงความเป็นไปได้เบื้องต้นในการจัดการท่องเที่ยวในรูปแบบที่เสนอขึ้น และเพื่อสังเคราะห์ข้อเสนอในการปรับปรุงคุณภาพของการท่องเที่ยวไทย

ในส่วนของการศึกษาภูมิหลังในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น ได้มีการวิเคราะห์ถึงประวัติความเป็นมาของการท่องเที่ยวของชาวญี่ปุ่น โดยเฉพาะการท่องเที่ยวต่างประเทศ การศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้เวลาว่าง ทั้งในภาพรวม และการใช้เวลาว่างในการเล่นกีฬา การทำงานอดิเรก และการเข้าร่วมในกิจกรรมบันเทิง ตลอดจนการวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการท่องเที่ยวต่างประเทศของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น ส่วนในการศึกษาพฤติกรรมและแนวโน้มการท่องเที่ยวต่างประเทศของชาวญี่ปุ่น ได้ศึกษาเปรียบเทียบสินค้าท่องเที่ยวไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียในตลาดการท่องเที่ยวญี่ปุ่น และแนวโน้มการท่องเที่ยวต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นและกลุ่มนักท่องเที่ยวที่จะเติบโตในอนาคต ในส่วนของการศึกษาพฤติกรรมของการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นที่จะเติบโตในอนาคตจะศึกษานักท่องเที่ยวญี่ปุ่นกลุ่มต่าง ๆ ที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ กลุ่มนักท่องเที่ยวครอบครัว กลุ่มนักเรียนที่ไปทัศนศึกษา และกลุ่มสาวออฟฟิศ โดยกล่าวถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว แต่ละกลุ่มโดยละเอียด จากภูมิหลังทางสังคม ครอบครัว เศรษฐกิจ และจิตวิทยา ตลอดจนศึกษาถึงรูปแบบของการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม ทั้งการท่องเที่ยวในประเทศและ ต่างประเทศ และในด้านการเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพและความเป็นไปได้ในประเทศไทย ได้มีการศึกษา การท่องเที่ยวแบบมีความสนใจพิเศษและโอกาสของประเทศไทยในการพัฒนาการท่องเที่ยว 5 รูปแบบหลัก คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พลาณามัย การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสชาติพันธุ์และชีวิต วัฒนธรรมพื้นถิ่น โดยวิเคราะห์ถึงภูมิหลังและประวัติความเป็นมาของการท่องเที่ยว ลักษณะเฉพาะ และ แรงจูงใจของชาวญี่ปุ่นต่อการท่องเที่ยวในแต่ละรูปแบบ และยังได้วิเคราะห์ถึงรูปแบบการท่องเที่ยวแบบมีความสนใจพิเศษ เพื่อนำเสนอตัวอย่างการท่องเที่ยวที่น่าจะเป็นไปได้ในประเทศไทย พร้อมทั้งจุดขาย และการเตรียมการในการท่องเที่ยว ตลอดจนวิเคราะห์ถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดการท่องเที่ยวในแต่ละแบบ และแนวทางทั่วไปในการป้องกันแก้ไขปัญหาล่าช้า

ในด้านองค์ความรู้เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ได้กล่าวถึงองค์ความรู้ที่จะช่วยปรับเปลี่ยนการท่องเที่ยวไปสู่กระบวนการทัศน์ใหม่โดยแบ่งเป็น 3 อาณาบริเวณหลัก คือ องค์ความรู้เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวและสินค้าท่องเที่ยว องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว และองค์ความรู้เกี่ยวกับมิติทางสิ่งแวดล้อมและมิติทางวัฒนธรรม ซึ่งในปัจจุบันองค์ความรู้ทั้ง 3 ส่วนของประเทศไทยยังคงไม่สมบูรณ์ ตัดขาดแยกจากกัน และผู้วิจัยมีความเห็นว่าจำเป็นต้องวิจัยอย่างต่อเนื่องและเป็น

ระบบในประเด็นที่สำคัญอย่างน้อย 2 ประเด็น คือ การสร้างส่วนร่วมระหว่างรัฐ เอกชน และชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว และการผนวกมิติทางสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมเข้าในการจัดการท่องเที่ยว

0042

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและสำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

**เอกสารประกอบการสัมมนา โครงการศึกษาวิเคราะห์ ศักยภาพแผนการลงทุนของ
จังหวัดทั่วประเทศด้านการท่องเที่ยว ณ โรงแรมปรีณซ์พาเลซ กรุงเทพมหานคร
วันที่ 25 เมษายน 2540. กรุงเทพมหานคร , 2540.**

การสัมมนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นและรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องในแต่ละจังหวัด นำมาปรับปรุงผลการศึกษาให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและเหมาะสมสามารถนำมาใช้ให้เกิดผลได้ในทางปฏิบัติและเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของภาครัฐ และธุรกิจภาคเอกชน ในการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ให้มีการพัฒนาเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง โดยจัดสัมมนาผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมกันพิจารณาร่างรายงานขั้นสุดท้ายการศึกษาโครงการศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพแผนการลงทุนของจังหวัดทั่วประเทศ ด้านการท่องเที่ยวให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อจัดทำเป็นรายงานขั้นสุดท้ายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิเคราะห์ ศักยภาพแผนการลงทุนของจังหวัด ทั่วประเทศด้านการท่องเที่ยวนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ตามเอกสารและรายงานแผนการลงทุนของจังหวัด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และด้านการให้บริการการท่องเที่ยว ให้มีประสิทธิภาพที่พร้อมในการรองรับ นักท่องเที่ยวและเพื่อเป็นคู่มือในการชี้แนะแนวทางการลงทุนของภาครัฐ และเอกชนหรือประชาชนทั่วไป รวมทั้งเพื่อส่งเสริมการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวและเพื่อเป็นคู่มือในการชี้แนะแนวทางการลงทุนของภาครัฐ และเอกชน หรือประชาชนทั่วไป รวมทั้งเพื่อส่งเสริมการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปยังไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทำให้เกิดการจ้างงานที่ถาวรในจังหวัด ตลอดจนการลดจำนวนการย้ายถิ่นฐานที่ทำกินมาสู่ส่วนกลาง โดยมีขอบเขตในการศึกษา ดังนี้คือ ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว รวมถึงศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และสิ่งที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวเสริมบริเวณใกล้เคียง เส้นทางที่เชื่อมโยงกันระหว่างภายในจังหวัดกับเส้นทางภายนอกของจังหวัด ในลักษณะการเดินทางที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังศึกษาวิเคราะห์แนวโน้มทางการตลาดการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยว และรายละเอียดเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว พยากรณ์แนวโน้มของนักท่องเที่ยวในอนาคต กลยุทธ์การ

ตลาดที่เหมาะสม พฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบ ต่อท้องถิ่น ขอบเขตการศึกษาในลำดับถัดไป คือ ประเมินศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวและ การลงทุนในอนาคตในด้านต่อไปนี้เป็น ประเมินศักยภาพในการพัฒนา การท่องเที่ยวและขีดความ จำกัในการพัฒนาของแต่ละจังหวัดที่มีผลต่อการท่องเที่ยว และขีดความจำกัในการพัฒนาของแต่ละ จังหวัดที่มีผลต่อการท่องเที่ยว ศักยภาพของทำเลที่ตั้งอันเหมาะสม การคมนาคมขนส่งที่ สะดวกและผังเมือง ปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต และสภาพการแข่งขันในแต่ ละพื้นที่ และความร่วมมือที่จะนำไปสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติได้ นอกจากนี้ยัง ศึกษาสู่ทางการลงทุนกิจการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ จัดลำดับความสำคัญขั้นตอน และระยะเวลาของการพัฒนาและการลงทุนในโครงการต่าง ๆ ศึกษาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ และสังคมของการพัฒนาการท่องเที่ยวและการลงทุนโดยรวม ศึกษาปัญหาอุปสรรคในเรื่องกฎ ระเบียบของภาครัฐ และจัดทำแผนและแนวทางในการสนับสนุนและ ส่งเสริมให้เกิดการลงทุน ตามผลการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

สำหรับพื้นที่โครงการในการศึกษาได้ศึกษาพื้นที่โครงการทั่วประเทศ 76 จังหวัด โดยข้อมูลพื้นฐานที่ได้ทำการสำรวจและรวบรวมมีดังนี้ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยวใน พื้นที่โครงการ ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่โครงการตลอดการท่องเที่ยวของประเทศไทย อุป ทานการท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการสถิติการท่องเที่ยวในประเทศไทย เส้นทางคมนาคมขนส่ง ใน พื้นที่โครงการจุดผ่านแดนทั่วประเทศ ระดับการจัดนำเที่ยวในจังหวัดต่าง ๆ โดยบริษัทนำเที่ยว และวงจรเส้นทางท่องเที่ยว งานเทศกาล ประเพณี

ในด้านการพัฒนาการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยว ได้กล่าวถึง แนวทางโดยรวมของ การพัฒนาการลงทุน อนาคตการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทิศทางการพัฒนาในแผน พัฒนาฯ ฉบับที่ 8 นโยบายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลปัจจุบัน ซึ่ง พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา นอกจากนี้ยังกล่าวถึงโครงการพัฒนาหลักจากภาครัฐซึ่งมีผล สนับสนุนการท่องเที่ยว

การประเมินระดับศักยภาพการลงทุนด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดทั่วประเทศ ได้ จำแนกจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพสูง ปานกลาง และด้านอื่น ๆ โดยแบ่ง ตามภาค และเสนอแผนและโครงการลงทุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจากแผนลงทุน จังหวัดทั่วประเทศด้านการท่องเที่ยว ซึ่งได้เสนอข้อเสนอที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจต่าง ๆ ดังนี้ คือ ธุรกิจ ที่พักแรม ธุรกิจ ภัตตาคาร ร้านอาหาร ธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าที่ระลึก ธุรกิจนำเที่ยว ศูนย์การค้า และธุรกิจนันทนาการ นอกจากนี้ยังได้เสนอข้อจำกัและศักยภาพการลงทุนด้าน การท่องเที่ยว ในพื้นที่ศึกษา โดยจำแนกเป็นภาค และนำเสนอข้อเสนอโครงการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวเพิ่มเติม

จากแผนลงทุนจังหวัด โดยนำเสนอเป็นแผนต่าง ๆ คือ แผนพัฒนาการจัด นำเที่ยว แผนพัฒนา
บริการท่องเที่ยว แผนการประชาสัมพันธ์และการศึกษา แผนพัฒนาและ ส่งเสริมการลงทุนใน
ท้องถิ่น และแผนงานอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

สำหรับวงจรการท่องเที่ยวได้จำแนก เป็นกลุ่มตามภาคต่าง ๆ คือ ภาคกลาง ภาค
เหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก โดยแต่ละภาคจะกล่าวถึง โครงการลง
ทุนในแต่ละจังหวัดในวงจรมานั้น และในแต่ละวงจร จะแบ่งจังหวัดในวงจรเป็น จังหวัด ศูนย์
กลาง จังหวัดพักแรม และจังหวัดแวะพัก

0043

ปนัดดา ปิ่นทะนา. การศึกษาการดำเนินธุรกิจไม้แกะสลักของบ้านถวาย อำเภอหางดง จังหวัด
เชียงใหม่, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยพายัพ 2539.

การศึกษาการดำเนินธุรกิจไม้แกะสลักของบ้านถวาย อำเภอหางดง จังหวัด
เชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะและวิธีการดำเนินงานของร้านค้าในบ้านถวาย
การจัดการ การผลิต การตลาด ทรัพยากรบุคคล ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ข้อเสนอแนะและแนว
ทางแก้ไข โดยมีขอบเขตการศึกษา คือ เลือกศึกษาเฉพาะร้านค้าที่ทำการผลิตและจำหน่าย ในบ้าน
ถวาย ร้านค้าที่ผู้ผลิตอยู่รอบนอกและจังหวัดใกล้เคียงที่ทำส่งร้านค้าในบ้านถวาย หรือ ร้านค้าใน
บ้านถวายไปว่าจ้างช่างแกะสลักที่อยู่รอบนอกและจังหวัดใกล้เคียงแล้วนำมาตกแต่งทาสีเองให้เรียบ
ร้อย โดยเลือกศึกษาจาก 3 ร้านค้าเป้าหมาย

จากการศึกษาพบว่าธุรกิจไม้แกะสลักมีแนวโน้มที่จะเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นตามการ
ขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว แต่ธุรกิจนี้โดยส่วนใหญ่แล้วมีรูปแบบการบริหาร
โดยเจ้าของคนเดียว ไม่มีการวางแผนและการจัดโครงสร้างองค์กร ผู้ประกอบการอาศัยประสบ
การณ์ของตนเองเป็นหลักในการบริหารด้านการผลิต ส่วนใหญ่ร้านค้าในบ้านถวายจะรับเอาโครง
ร่างอย่างคร่าว ที่เรียกว่า “หุ่น” ซึ่งแกะสลักมาจากแหล่งอื่นก่อนแล้ว แล้วนำมาอบแห้ง ขัด ตก
แต่งทำส่วนละเอียดเอง รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายแต่ละร้านมีลักษณะคล้ายคลึงกันเพราะนำ
หุ่นมาจากแหล่งเดียวกัน แต่เมื่อนำมาตกแต่งทาสีแล้ว ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละร้านจะมีความคิด สร้าง
สรรค์อย่างไรให้เกิดความสวยงาม การผลิตยังคงใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่ มีการนำเครื่อง หุ่นแรง
แบบง่าย ๆ เข้ามาช่วยบ้าง ปัญหาด้านการผลิต คือ การขาดแคลนไม้และการขาดความรู้ในการ
ผลิต ด้านการตลาด ประมาณร้อยละ 40 ของผลิตภัณฑ์จะจำหน่ายส่งออกต่างประเทศ โดยส่งไป
ยังประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศในแถบยุโรปเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 35 ของผลิตภัณฑ์จะค้า
ส่งในประเทศ และร้อยละ 25 จะค้าปลีกในประเทศ การตั้งราคาจำหน่ายส่งออก ต่างประเทศจะ
บวกกำไรที่ต้องการราว 30% - 50% ของต้นทุนรวมทั้งหมด ราคาค้าส่งในประเทศจะสูงกว่าราคา
ส่งออกต่างประเทศราว 10% และราคาค้าปลีกหน้าร้านจะสูงกว่าราคาส่งออก ต่างประเทศราว
20% ปัญหาด้านการตลาดที่สำคัญ คือ การที่ร้านค้าขนาดเล็กไม่สามารถรวมตัวกันเพื่อกำหนด
ราคาและคุณภาพของผลิตภัณฑ์จึงเกิดการขายตัดราคากันเอง ส่วนลักษณะการจัดจำหน่ายของร้าน
ค้า ส่วนใหญ่อาศัยลูกค้ามาติดต่อเอง ด้านแรงงาน มีทั้งแรงงานประจำ และ แรงงานจ้างเหมา คน
งานส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่เคยผ่านการเล่าเรียนหรืออบรมทางการแกะสลัก ทำสีมาก่อน แต่อาศัย

การเรียนรู้ฝึกฝนจากคนงานที่ทำอยู่ก่อนแล้ว ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในช่วงฤดูการทำนาหรือในช่วงเทศกาลของชุมชนยังเป็นปัญหาใหญ่ที่ทำให้ร้านค้าผลิตสินค้าไม่ทันกำหนดสั่งซื้อของลูกค้าในการพัฒนาธุรกิจไม้แกะสลักของบ้านถวาย จึงควรพิจารณาปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย การพัฒนาการจัดการ การพัฒนาการผลิต การพัฒนาการตลาด และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินไปพร้อม ๆ กัน จึงจะสามารถทำให้ธุรกิจไม้แกะสลักประสบความสำเร็จได้

0044

ศุภลักษณ์ พรหมกันธา. สถานธุรกิจบันเทิงครบวงจรโครงการเชียงใหม่ศรีประเสริฐคอมเพล็กซ์,
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยพายัพ 2539.

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคเหนือตอนบนของประเทศ ซึ่งอยู่ใน
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและศูนย์กลาง การ
ขนส่ง สินค้าของโครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ อันประกอบด้วยความร่วมมือของ 4 ประเทศ คือ
ไทย ลาว พม่า และจีนตอนใต้ ซึ่งโครงการนี้จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจภาคใน ภาคเหนือ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จังหวัดเชียงใหม่ในระยะ 3 ปีข้างหน้า ดังนั้นจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือจึงมี
การปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นใน
อนาคต ประกอบกับจังหวัดเชียงใหม่ เป็นศูนย์กลางแห่งความเจริญในภาคเหนือ มี ขนบธรรมเนียม
ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงาม ตลอดจนมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ อยู่มาก เหล่า
นี้เป็นแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ให้เข้ามาเยี่ยมเยือนเชียงใหม่ใน
ปริมาณเพิ่มสูงขึ้นทุกปี

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ ส่งผลกระทบต่อให้ระบบเศรษฐกิจของจังหวัด
เชียงใหม่เริ่มฟื้นตัวและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวมากขึ้น มีการจดทะเบียนบริษัท ห้างหุ้นส่วน ร้าน
ค้า และสถานประกอบธุรกิจเพิ่มขึ้นในอัตราสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจบันเทิงประเภท คาราโอ
เกะ ปัจจุบันมีการจดทะเบียนพาณิชย์แล้วถึง 29 แห่ง ภายในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา และบริษัท
เชียงใหม่ศรีประเสริฐคอมเพล็กซ์ จำกัด ได้ดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ของธุรกิจสถานบันเทิง
ครบวงจรจึงได้ดำเนินการก่อสร้างศูนย์รวมแหล่งบันเทิง และพักผ่อนหย่อนใจครบวงจรขึ้น เพื่อ
รองรับปริมาณความต้องการที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในอนาคต โครงการดังกล่าวเป็นอาคาร 6 ชั้น บน
โฉนดที่ดินเลขที่ 19682 ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ 1 ไร่ 1 งาน 87 ตา
รางวา ในซอยใจแก้ว บนถนนสายเชียงใหม่ - ลำพูน ประกอบด้วยห้องอาหาร คาราโอเกะ ห้อง
พักผ่อน VIP ห้องจัดเลี้ยง ห้องสัมมนาและสันทนาการคลับ นับว่าเป็นแหล่งบันเทิงครบวงจรใน
สถานที่เดียวกัน การศึกษาธุรกิจสถานบันเทิงครบวงจรนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็น ไปได้
ของธุรกิจที่อยู่ในสมัยนิยม ไม่ว่าจะเป็นด้านภาวะเศรษฐกิจ วิศวกรรม การตลาด การเงิน ตลอดจน
การจัดการธุรกิจ เนื่องจากเป็นโครงการใหญ่ที่ต้องใช้บุคลากร และทีมงานที่มีความรู้ ความ
สามารถเฉพาะด้าน และยังคงพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจการ อาทิ
สภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ การตลาด คู่แข่งขัน จุดเด่น - จุด

ด้วย ของโครงการ สภาพแวดล้อมภายใน ซึ่งได้แก่ กระบวนการบริหาร บริษัทฯ บุคลากรทีมงาน ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่จะนำมากำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการ และนำกลยุทธ์นั้นมาใช้ ประกอบการตัดสินใจวางแผนการควบคุม และติดตามงานเพื่อประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้ เกิดความเสี่ยงในการลงทุนต่ำที่สุด วิเคราะห์หามูลค่าการลงทุนในโครงการ (Investment value) ระยะเวลาคืนทุน (Pay back period) Net Present Value (NPV) ผลตอบแทนการลงทุน (ROI) ROA และอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ (IRR) ตลอดจนศึกษาโครงสร้างทางการเงินของบริษัท ทำ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจากงบการเงินประมาณการของบริษัท วิเคราะห์ รายได้ - รายจ่าย ที่เกิดขึ้น ฐานะทางการเงินของกรรมการบริษัท ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้บริหาร บริษัทฯ สามารถกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการและวางแผนงานได้อย่างถูกต้อง ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

การศึกษารูถกิจบันเทิงครบวงจร “เชียงใหม่ศรีประเสริฐคอมเพล็กซ์” นี้ทำให้ได้ ข้อเสนอแนะที่สำคัญหลายประการ คือ การลงทุนในธุรกิจบันเทิงนี้เป็นธุรกิจที่ผันผวนไปตามแฟชั่น สมัยนิยม ทำให้ต้องมีการเข้าเร็วออกเร็ว ระยะเวลาคืนทุนต้องเร็ว ถ้าไรค่อนข้างสูง (ประมาณ 25% ขยายขยายเฉลี่ย) และต้องเตรียม ธุรกิจอื่นมารองรับในอนาคต โดยธุรกิจนี้คาดว่าจะปรับเปลี่ยนเป็นธุรกิจที่อยู่อาศัย เช่น โรงแรม อพาร์ทเมนต์ให้เช่า ซึ่งดูเหมือนว่าจะเป็นการลงทุนที่เหมาะสมที่สุด สำหรับธุรกิจบันเทิงครบวงจรของบริษัท จากการศึกษาพบว่า ความเหมาะสมในการลงทุนค่อนข้างน้อย เนื่องจากสภาพการจราจรบริเวณตลาดหนองหอยเป็นจุดคับคั่งสถานที่ ประกอบการอยู่ในซอยใจแก้ว ค่อนข้างลึกและแคบ รถสวนทางกันลำบาก อีกประการหนึ่ง สถานที่ตั้งอยู่ในย่านที่อยู่อาศัยเสี่ยงกับการถูกรื้อเรียนและถูกต่อต้าน อย่างไรก็ดี ทางบริษัทฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรรมการผู้จัดการของบริษัทฯ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านธุรกิจบันเทิงเป็นอย่างดี ประสบความสำเร็จจากโรงแรมกนิรีเพลส ไอศคาราโอเกะ ไนท์สเตรชั่นคาราโอเกะ เป็นผู้มีชื่อเสียงทางการค้าค่อนข้างเป็นที่ยอมรับในวงกว้างขวาง ค่อนข้างมีอิทธิพลในบรรดา เจ้าหน้าที่ตำรวจ ตลอดจนมีฐานการเงินที่ค่อนข้างแข็ง คาดว่าจะประสบความสำเร็จได้ หากมีการปรับปรุงตามกลยุทธ์ SWOT (TOWS) MATRIX ที่ได้วิเคราะห์และเสนอแนะในรายงานนี้

0045

อัญชลี อินทริยงค์. ความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนในพื้นที่โครงการอุทยาน

ประวัติศาสตร์ : ศึกษากรณีชุมชนเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย, วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิจัยประชากรและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
2534.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม
ในชุมชนเมืองเก่า ภายหลังการดำเนินการโครงการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทาง ประวัติ
ศาสตร์สิ้นสุดลง โดยเปรียบเทียบระหว่างครัวเรือนที่อยู่ภายในเขตกำแพงเมืองซึ่งมีความสัมพันธ์
กับโครงการและการท่องเที่ยวมากกับครัวเรือนที่อยู่ภายนอกเขตกำแพงเมือง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับ
โครงการและการท่องเที่ยวน้อย โดยใช้ครัวเรือนของชุมชนเมืองเก่า หมู่ที่ 3 ตำบลเมืองเก่า อำเภอ
เมือง จังหวัดสุโขทัย เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสำรวจด้วยตนเอง ในช่วงปี
พ.ศ. 2533 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายได้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 60 ครัวเรือน รวมจำนวน
ทั้งสิ้น 120 ครัวเรือน เสนอผลการศึกษาโดยใช้ร้อยละ และการทดสอบไคสแควร์

โครงการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม
ของชุมชนเมืองเก่า บริเวณภายในเขตกำแพงเมืองได้กลายเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาโครงการ
และการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างสองเขตพื้นที่ของชุม
ชน ผลการศึกษาพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในประเด็นทางด้านเศรษฐกิจ คือ การประกอบ
อาชีพรอง ระบุว่ารายได้ครัวเรือน และฐานะของครัวเรือน นอกจากนี้ยังพบความแตกต่างใน
ประเด็นทางสังคมและวัฒนธรรมอื่น ๆ คือ การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของชุมชน ความคิดเห็น
ต่อผลของการพัฒนาโครงการอุทยานประวัติศาสตร์ที่มีต่อครัวเรือนและชุมชน และความคิดเห็น
ต่อผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อครัวเรือน ประเด็นการศึกษาที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
คือ การเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีวัดเป็นศูนย์กลางของการประกอบ
กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่สะดวกต่อการเข้าร่วม และความคิดเห็นต่อผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อ
ชุมชน คือ ส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลดีต่อชุมชน

จากผลของการศึกษาครั้งนี้พบประเด็นที่น่าสนใจว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ
ของชุมชนจำกัดอยู่เพียงเฉพาะในเขตศูนย์กลางเดิมของชุมชนเป็นส่วนใหญ่ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้
เพราะ พื้นที่ในเขตชุมชนเมืองเก่ามีการจำกัดการถือครองสิทธิที่ดิน และรูปแบบของอาคารต่าง ๆ
ภายในเขตโครงการ ดังนั้นการลงทุนในเชิงธุรกิจการท่องเที่ยวด้านที่พัก สถานบริการ ต่าง ๆ จึง
ขาดความมั่นคง และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะใช้เวลาการเที่ยวชมโบราณสถานต่าง ๆ ในช่วงเวลา

อันจำกัด แล้วหลังจากนั้นจะเดินทางต่อไปยังโครงการอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และ
เชียงใหม่

0046

นิธิดา ประยงค์. การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ - สังคม เนื่องจากการท่องเที่ยว กรณีศึกษา
อำเภอเกาะสมุยจังหวัดสุราษฎร์ธานี, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2530.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ - สังคม เนื่องจากการท่องเที่ยว กรณีศึกษา อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเกาะสมุย โดยแบ่งกลุ่มที่ทำการศึกษากเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว และกลุ่มที่ไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว กลุ่มละ 150 ตัวอย่างรวมทั้งหมด 300 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ทำการศึกษาคือ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบลึก (In - depth Interview) ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS คำนวณหาอัตราส่วนร้อยละ ไคสแควร์ และการวิเคราะห์ความผันแปร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ากลุ่มที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ - สังคมมากกว่ากลุ่มที่ไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวทำให้เกาะสมุยพัฒนาขึ้นในแง่ความเจริญของท้องถิ่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแต่ในด้านเศรษฐกิจ นอกจากทำให้รายได้สูงขึ้นแล้วยังทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นด้วย เนื่องจากเมื่อมีการเพิ่มการบริโภคมากขึ้น ทำให้ราคาสินค้าและบริการมีราคาสูง ซึ่งเป็นผลกระทบต่อประชาชนทั่วทั้งเกาะสมุย ในขณะที่รายได้ที่เพิ่มขึ้นนี้เพิ่มขึ้นเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ค่าครองชีพสูงเป็นผลต่อทั้งกลุ่มที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและกลุ่มที่ไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของสังคม ทำให้เกิดภาวะรายได้ไม่พอรายจ่าย ประกอบกับเกิดภาวะตกต่ำของราคามะพร้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจของเกาะสมุย ซึ่งส่งผลกระทบต่อด้านสังคม โดยมีการขายที่ดิน และอพยพย้ายออกไปประกอบอาชีพในถิ่นอื่น

ในการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม จากการศึกษานี้พบการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงชัดต่อวัฒนธรรม ทั้งนี้เนื่องจากเกาะสมุยเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ไม่ใช่ประเภทวัฒนธรรม ที่นักท่องเที่ยวจะเข้ามาสัมผัสชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วทั้งเกาะ แต่นักท่องเที่ยวของเกาะสมุยจะมีเฉพาะที่หน้าทอน แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ และส่วนใหญ่ที่ชายหาดเท่านั้น ซึ่งทำให้เกิดการปะทะสังสรรค์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนท้องถิ่นเฉพาะกลุ่มที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจากการศึกษาก็พบว่า กลุ่มนี้มีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ - สังคมมาก

นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบว่า การท่องเที่ยวทำให้คนในท้องถิ่นมีความ
 สมัยมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว พบว่ามีความทันสมัยในระดับสูง ส่วนกลุ่ม
 ที่ไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว พบว่ามีความทันสมัยในระดับปานกลาง ซึ่งความทันสมัยนี้มีผลทำให้
 คนยอมรับนวัตกรรมใหม่ ๆ อันเป็นสัญลักษณ์ที่ดีต่อการพัฒนาใด ๆ ก็ตามในชุมชนต่อไปในอนาคต

0047

นันทิวา เกิดชื่น. **ขีดความสามารถทางสังคมของแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด ศึกษาเฉพาะกรณีเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2533.**

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาขีดความสามารถทางสังคมของแหล่งท่องเที่ยวเกาะเสม็ด และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อระดับความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาหนึ่งบริเวณชายหาดเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง

วิธีดำเนินการวิจัยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวไทยประเภทแพคเกจและไม่แพคเกจที่มาพักผ่อนบริเวณหาดทรายแก้ว และอ่าววงเดือน ในช่วงเวลาการสำรวจโดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่ากับ 300 ราย และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่น หรือ มีขีดความสามารถทางสังคมบริเวณชายหาดเกาะเสม็ด ระหว่าง 11 - 25 ตารางเมตรต่อคน เฉลี่ย 18.50 ตารางเมตรต่อคน โดยพอใจจะมาเที่ยวพักผ่อนที่เกาะเสม็ดอีกหากจำนวนนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดเพิ่มขึ้นสูงกว่าปัจจุบัน 50 เปอร์เซ็นต์ (1/2 เท่าของจำนวนนักท่องเที่ยวที่นับได้ในขณะนี้)

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความหนาแน่นที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจกับตัวแปรทางด้านลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว รูปแบบการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว กิจกรรมการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว และสภาพแวดล้อมของพื้นที่ท่องเที่ยว พบว่า ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว ที่อยู่ปัจจุบันของนักท่องเที่ยว ประเภทนักท่องเที่ยว จำนวนวันพักของนักท่องเที่ยว ระยะห่างจากกลุ่มข้างเคียงที่นักท่องเที่ยวต้องการ กิจกรรมการพักผ่อนอื่น ๆ ของนักท่องเที่ยวอันได้แก่ อ่านหนังสือ ถ่ายภาพ และนอนเล่น สภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความหนาแน่นที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์เพื่อสร้างแบบจำลองในการพยากรณ์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อระดับความหนาแน่นบริเวณชายหาดเกาะเสม็ด โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยที่สามารถอธิบายหรือพยากรณ์ระดับความหนาแน่นที่นักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดเกาะเสม็ดพึงพอใจ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ท่องเที่ยว ระยะห่างจากกลุ่มข้างเคียงที่นักท่องเที่ยวต้องการ กิจกรรมพักผ่อนอื่น ๆ (อ่านหนังสือ ถ่ายภาพ และนอนเล่น) และกิจกรรมเล่นกีฬา

จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อเสนอแนะว่า ควรพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณชาย
หาด เกาะเสม็ด ให้มีรูปลักษณ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ประเภทชายหาดที่มีหาดทรายกว้าง
ขาวสะอาด น้ำทะเลใสสะอาด ธรรมชาติ ทิวทัศน์ สวยงาม สงบ ร่มรื่น และมีขีดความ
สามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว เท่ากับ 18.50 ตารางเมตรต่อคน

0048

ภิรมย์ บุญรอดพานิช ผลกระทบของปัญหาอาชญากรรมต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย (ศึกษาเฉพาะกรณีความรู้สึกละเอียดของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ), วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2531.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงความรู้สึกละเอียดของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีต่อความปลอดภัย และปัญหาอาชญากรรมในประเทศไทย ตลอดจนการรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายที่รัฐบาลได้วางไว้ อันจะนำมาซึ่งรายได้มาสู่ประเทศชาติโดยส่วนรวมต่อไป

วิธีการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ประชากรที่ทำการศึกษาคือ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางออกจากประเทศไทยที่ท่าอากาศยานกรุงเทพ โดยสายการบินต่าง ๆ จำนวน 271 ราย

ผลการศึกษา พบว่า ความรู้สึกละเอียดของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศส่วนใหญ่ เห็นว่าปัญหาอาชญากรรมในประเทศไทยไม่ใช่ปัญหาที่ร้ายแรง และหากมีโอกาสจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยอีก

นอกจากนี้ ยังพบว่าในการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้น นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เพศหญิงมีความรู้สึกละเอียดมากกว่าชาย ในด้านอายุ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีอายุเกินกว่า 55 ปี จะมีความรู้สึกละเอียดในระหว่างเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากกว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทุกกลุ่มอายุ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 55 ปีทั้งสิ้น สำหรับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เคยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากกว่าหนึ่งครั้ง มีความรู้สึกละเอียดในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยมากกว่าผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวเป็นครั้งแรก

ส่วนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเข้ามาในประเทศแตกต่างกัน กล่าวคือ มีจุดมุ่งหมายและประเภทของวิชาแตกต่างกันนั้นมีความรู้สึกละเอียดต่อความปลอดภัยในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกันแต่อย่างใด

ผลของการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นเครื่องบ่งชี้ว่า การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัย

หนึ่งในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีทั้งจากหน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชน จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้เป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรที่จะได้ดำเนินการตามแนวทางและนโยบายที่วางไว้อย่างต่อเนื่องต่อไป

แต่อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่คาดว่าจะประสบปัญหาอาชญากรรมในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี 2530 มีจำนวนถึง 2 แสนคน และนักท่องเที่ยวเหล่านี้ จะเป็นผู้กระจายข่าวให้ผู้อื่นทราบถึงประสบการณ์ในการประสบอาชญากรรมในประเทศไทย และการปฏิบัติของผู้ที่เกี่ยวข้องภายหลังเกิดเหตุ นอกจากนี้สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ ยังเป็นแหล่งสารนิเทศที่นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้รับข่าวอาชญากรรมในประเทศไทยสูงที่สุด ดังนั้นปัญหาอาชญากรรมจึงมีแนวโน้มที่จะเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยในอนาคตอันใกล้นี้ อนึ่ง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศกลุ่มตัวอย่างยังได้ประสบปัญหาที่สร้างความไม่ประทับใจและรู้สึกเดือดร้อนรำคาญ ได้แก่ ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาความไม่สะอาดของบ้านเมือง และขอทานตามถนนซึ่งควรได้รับการแก้ไขเช่นกัน

ตำรวจท่องเที่ยวซึ่งรับการจัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับภารกิจพิเศษเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศต้องเป็นหน่วยงานหลักที่รับหน้าที่แก้ปัญหาดังกล่าว ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา โดยการเน้นแผนการปฏิบัติทั้งในด้านการหาข้อมูลข่าวสาร , แผนประทุษกรรมของคนร้าย , การตรวจตราป้องกันเหตุ , กวาดล้างอาชญากรรมและจับกุมเหล่ามิจฉาชีพเป็นครั้งคราว , สืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดอย่างเฉียบขาดแล้วรวบรวมพยานหลักฐานให้แน่นแฟ้นขอความร่วมมือกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวให้มีส่วนร่วมในการป้องกันเหตุร้ายที่จะเกิดกับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และวางมาตรการมิให้กลุ่มผู้ประกอบการดังกล่าว เอารัดเอาเปรียบในการเสนอขายสินค้าและบริการ , การช่วยเหลืออำนวยความสะดวกและบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวที่ประสบเหตุร้ายต่าง ๆ เพื่อสกัดกั้นการกระจายข่าวในแง่ลบ ซึ่งจะมีผลเสียหายต่อภาพพจน์การท่องเที่ยวของประเทศไทย ประการสุดท้ายได้แก่ การให้บริการและอำนวยความสะดวก ตลอดจน ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ในการปฏิบัติทุกประการดังกล่าวข้างต้นนี้ จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องภายในอำนาจหน้าที่รับผิดชอบตามกำลังและความสามารถที่มีอยู่ในขณะนี้

นอกจากนี้แล้ว หน่วยงานตำรวจท่องเที่ยวเองควรจะได้มีการเตรียมการในการจัดโครงสร้างองค์กร กำลังพล คุณภาพของบุคลากร งบประมาณ ยานพาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้ให้เพียงพอที่จะรองรับภารกิจการรักษาความปลอดภัย และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

เกี่ยวข้องกับประเทศที่จะเพิ่มจำนวนตามการขยายตัวของการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวตามนโยบายของรัฐบาล โดยการจัดให้มีการวิเคราะห์หาปริมาณงานและความเหมาะสมของรูปแบบของหน่วยงานตำรวจท่องเที่ยวที่เหมาะสมอย่างมีระบบเพื่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยต่อไป

0049

กฤติยาภรณ์ ไชยธวัช. ผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อธรรมชาติและ การปฏิบัติทางศาสนา : ศึกษาเปรียบเทียบ กรณีชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาศาสนาเปรียบเทียบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2533.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนและที่มีต่อธรรมชาติและ การปฏิบัติศาสนาของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ภาคคือ การศึกษาภาคเอกสารและการศึกษาภาคสนาม การศึกษาภาคเอกสารเป็นการศึกษานโยบายและบทบาทของการท่องเที่ยวต่อสังคมไทย และประวัติความเป็นมาทรัพยากรการท่องเที่ยวของอำเภอกะสมุย ส่วนการศึกษาภาคสนาม ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเฉพาะกรณีโดยเลือกหมู่บ้านห้วยถนน ตำบลมะเร็ด และหมู่บ้านแหลมดิน ตำบลอ่างทอง อำเภอกะสมุย เนื่องจากหมู่บ้านทั้งสองมีชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมอาศัยอยู่ร่วมกัน และใกล้ชิดกับแหล่งท่องเที่ยว การศึกษาใช้วิธีสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนหรือภริยาหัวหน้าครัวเรือนจำนวนของกลุ่มศาสนิกสองศาสนา 160 ครัวเรือน แบ่งเป็นครัวเรือนชาวไทยพุทธ และครัวเรือนชาวไทยมุสลิม ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว หรือประชากรที่มีอาชีพหรือทำธุรกิจเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวนกลุ่มศาสนิกละ 40 ครัวเรือน และครัวเรือนชาวไทยพุทธ ครัวเรือนชาวไทยมุสลิมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว หรือกลุ่มประชากรที่ไม่ได้ประกอบอาชีพหรือทำธุรกิจกับการท่องเที่ยว กลุ่มศาสนิกละ 40 ครัวเรือนการวิจัยภาคสนามนั้นได้กระทำระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนตุลาคม 2532

จากการศึกษาภาคเอกสารพบว่านโยบายการท่องเที่ยวของรัฐบาลและการพัฒนาการท่องเที่ยวในอำเภอกะสมุย ส่วนใหญ่จะคำนึงถึงเรื่องความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจและทางด้านวัตถุที่จะนำไปสู่รายได้ ธุรกิจการปลูกสร้างอาคารสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว อันเป็นปัจจัยผลประโยชน์ในแง่เศรษฐกิจเพียงด้านเดียว โดยขาดการคำนึงถึงวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมของประชาชนในแง่ความคิดและการปฏิบัติศาสนาของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม จากการวิจัยภาคสนามดังนี้

1. กลุ่มชาวไทยพุทธและกลุ่มชาวไทยมุสลิมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีการยอมรับกิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่าที่ไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชากร

กลุ่มดังกล่าวได้รับผลประโยชน์ในด้านรายได้จากการพัฒนาการท่องเที่ยวมากกว่าประชากรอีกสองกลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

2. การขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนหลายด้าน เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย ปัญหาค่าครองชีพสูง ปัญหายาเสพติด ปัญหาการลักขโมย ปัญหาอาชญากรรม ซึ่งมีแนวโน้มเกิดขึ้นกับกลุ่มประชากรที่ไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มชาวไทยพุทธ

3. โดยทั่วไปกลุ่มชาวไทยมุสลิมจะเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อความคิดและการปฏิบัติศาสนามากกว่ากลุ่มชาวไทยพุทธ

4. แม้ว่าการยึดมั่นในความเชื่อถือ และการปฏิบัติศาสนาโดยทั่วไปจะคลายความเคร่งครัดลง ซึ่งพบมากในกลุ่มชาวไทยพุทธทั้งสองกลุ่มมากกว่ากลุ่มชาวไทยมุสลิมทั้งสองกลุ่ม ระหว่างกลุ่มชาวไทยมุสลิมทั้งสองกลุ่ม เกิดขึ้นในกลุ่มแรกมากกว่ากลุ่มหลัง (กลุ่มชาวไทยมุสลิมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว) มีแนวโน้มเกิดขึ้นมาก ในกลุ่มวัยรุ่น ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมทั้งสองกลุ่ม

0050

เบ็ญจา จิรภัทรพิมล. รายงานการวิจัยการใช้แรงงานเด็กและผู้หญิง : ทิศทางการพัฒนาชนบทและการขยายตัวของเมืองเชียงใหม่บนพื้นฐานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. เชียงใหม่ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2531.

การขยายตัวอย่างรวดเร็วของเมืองเชียงใหม่ นั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาเมืองเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในภาคเหนือของประเทศไทย อุตสาหกรรมดังกล่าวผลักดันให้เกิดความต้องการแรงงานจำนวนมาก เพื่อป้อนกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ธุรกิจประเภทบริการ การก่อสร้างและหัตถกรรม อันมีผลเชื่อมโยงไปถึงการผลิตทางเกษตรกรรมในชนบท เนื่องจากงานแต่ละอย่างมีความต้องการแรงงานแตกต่างกันทั้งเพศและวัย

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นการศึกษาการใช้แรงงานเด็ก และผู้หญิงในกิจการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งในเมืองและชนบทรอบเมือง ในรัศมี 15 กิโลเมตรนับจากตัวเมือง โดยทำการศึกษาคณะที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ทั้งเด็กชายและเด็กหญิง ส่วนผู้หญิงนั้น ศึกษาผู้ที่มีอายุ 16 - 35 ปี ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มอายุที่มีการใช้แรงงานมากที่สุด เพื่อให้เห็นภาพรวมของการใช้แรงงานอย่างสมบูรณ์ จึงได้แบ่งการศึกษออกเป็น การใช้แรงงานในชนบท และการใช้แรงงานในเมือง นอกจากนี้ ยังได้พิจารณาไปถึงรายละเอียด กล่าวคือ ในชนบทนั้น ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของครัวเรือนเกษตร ที่สัมพันธ์กับการใช้แรงงานผู้หญิงและเด็ก และศึกษาถึงแรงงานหญิงรับจ้างในชน โดยพิจารณาถึงการใช้แรงงานผู้หญิงในธุรกิจที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในชนบท เนื่องจากการใช้แรงงานเด็กในชนบทมีน้อย และส่วนใหญ่จะแอบแฝงอยู่ในครอบครัว ดังนั้น จึงพิจารณาควบคู่ไปกับการใช้แรงงานในครัวเรือน สำหรับในเมืองนั้น ได้มีการศึกษาแรงงานหญิงรับจ้างในเมืองซึ่งทำงานอยู่ตามสถานประกอบการต่าง ๆ ในธุรกิจที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในเมือง และเป็นงานคนละประเภทกับงานในชนบทรวมทั้งได้มีการศึกษาการใช้แรงงานเด็กในเมือง ซึ่งทำงานรับจ้างมีลักษณะต่างออกไปจากผู้หญิงเช่นกัน

ผลจากการศึกษา ปรากฏว่า ครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่ แม้ว่าจะยังคงทำการเกษตรอยู่ แต่แทบทุกครัวเรือนได้มีสมาชิกอย่างน้อยหนึ่งคนออกไปทำงานรับจ้างนอกภาคเกษตร โดยมีครัวเรือนตัวอย่างเกินครึ่งที่สมาชิกทำงานรับจ้างตลอดทั้งปี สำหรับงานที่ทำส่วนใหญ่เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวและรายได้เงินสดจากงานรับจ้างนอกการเกษตรนี้ ได้กลายเป็นรายได้สำคัญที่สุดในบรรดารายได้ทั้งหมดของครัวเรือนซึ่งมากกว่ารายได้จากการเกษตรถึงสองเท่า ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามมา คือ วิธีการทำงาน พบว่าครัวเรือนตัวอย่างเกือบจะทั้งหมดต้อง

จ้างคนภายนอกมาช่วยทำการเกษตรของครัวเรือนยกเว้นเพียงครัวเรือนเดียวที่ยังคงมีการแลกเปลี่ยนแรงงาน

ส่วนการใช้แรงงานผู้หญิงในชนบทนั้น พบว่า มีผู้หญิงจำนวนค่อนข้างมากออกมาทำงานรับจ้างนอกภาคการเกษตร โดยที่ผู้หญิงตัวอย่างมากกว่าครึ่งมาจากครัวเรือนเกษตร และทำงานรับจ้างตลอดปี งานที่ทำส่วนใหญ่เป็นงานหัตถกรรมที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นใกล้บ้าน ซึ่งเป็นงานที่ต่อเนื่องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แม้ว่างานนี้จะเป็นโอกาสของการมีงานทำ และเป็นแหล่งรายได้สำคัญก็ตาม แต่ค่าจ้างแรงงานที่ผู้หญิงได้รับนั้นต่ำ รวมทั้งมีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนานกว่าที่กฎหมายแรงงานได้กำหนดไว้

สำหรับการใช้แรงงานของผู้หญิงในเมืองนั้น ปรากฏว่าส่วนมากเป็นการทำงานของผู้หญิงโสดและผู้หญิงตัวอย่างเหล่านี้ ส่วนใหญ่มาจากครัวเรือนเกษตรเช่นกัน โดยเคลื่อนย้ายมาจากอำเภอต่าง ๆ ที่อยู่รอบเมืองเชียงใหม่ แต่ที่มากที่สุดนั้นมาจากอำเภอหางดง ผู้หญิงตัวอย่างเหล่านี้ ทำงานในธุรกิจท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นงานบริการ ซึ่งเป็นคนละประเภทกับงานในชนบท สิ่งที่น่าสนใจที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ คือ สถานภาพสมรสค่อนข้างจะมีส่วนสำคัญต่อการทำงานของผู้หญิง ทั้งในแง่ของประเภทงาน และประสิทธิภาพในการทำงาน รวมตลอดถึงการเคลื่อนย้ายแรงงาน ส่วนใหญ่ในด้านค่าจ้างแรงงานพบว่า ผู้หญิงในเมืองได้รับค่าจ้างแรงงานต่ำเช่นเดียวกับผู้หญิงในชนบท

ทางด้านการใช้แรงงานเด็กนั้น จากการวิจัยพบว่า มีเฉพาะเขตเมืองซึ่งมีกระจายอยู่ตามสถานประกอบการต่าง ๆ แต่ที่มากที่สุดคือ งานเร่ขายดอกไม้ และเป็นเด็กกลุ่มที่มีอายุโดยเฉลี่ยน้อยที่สุด นับเป็นปรากฏการณ์ของเมืองเชียงใหม่ โดยเฉพาะ สำหรับสถานภาพการทำงานของเด็กเป็นไปในทำนองเดียวกับผู้หญิง กล่าวคือ ได้รับค่าจ้างแรงงานต่ำ และมีเด็กบางส่วนที่ไม่ได้รับค่าจ้างเป็นตัวเงิน ที่สำคัญคือ มีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน โดยเฉลี่ยต้องทำงานวันละ 9 ชั่วโมง และทำงานตลอดทั้งอาทิตย์ไม่มีวันหยุด

ผลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้คือ สภาพความเป็นจริงที่ต้องยอมรับกันว่า แม้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะมีส่วนทำให้เกิดการสร้างงานมากมาย และยังผลให้คนในท้องถิ่นมีงานทำ แต่สภาพการทำงานรวมทั้งอัตราค่าจ้างที่ได้รับยังคงมีความไม่เป็นธรรม ซึ่งสิ่งนี้สมควรได้รับการแก้ไขจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป

0051

สิทธิรัตน์ ปาจิณบุรารัตน์. **ขีดความสามารถทางสังคมสำหรับการท่องเที่ยวชายหาดชะอำ,**
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล 2531.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อหาระดับขีดความสามารถทางสังคม หรือระดับความหนาแน่นที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรลักษณะส่วนบุคคล รูปแบบการพักผ่อน การเลือกสถานที่และกิจกรรมการพักผ่อนกับความพึงพอใจ ตลอดจนศึกษาอิทธิพลของตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้ว่า สามารถนำมาพยากรณ์ระดับความหนาแน่นในอนาคตได้หรือไม่

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี ที่เดินทางมาพักผ่อนบริเวณชายหาดชะอำ ในวันหยุด เสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามแบบเปิดและปิด สำหรับสถานที่ทำการสัมภาษณ์ คือ บริเวณชายหาดชะอำ ที่มีนักท่องเที่ยวนั่งหรือนอนพักผ่อนอยู่ ตลอดแนวชายหาดประมาณ 3 กิโลเมตร

ผลการวิจัยสรุปได้เป็น 6 ส่วน คือ

ลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงมีระดับอายุเฉลี่ย 28 ปีส่วนมากทำงานแล้ว โดยประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชน และนักธุรกิจมากที่สุด และมีระดับรายได้อยู่ในขั้นปานกลางไปจนถึงขั้นสูง และพบว่าค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวที่ชายหาดชะอำนี้มีมูลค่าไม่สูงนัก เนื่องจากพบว่านักท่องเที่ยวเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในแถบภาคกลาง และกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนใหญ่

รูปแบบการพักผ่อนและการเลือกสถานที่ ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบมาเช้า - เย็นกลับ และใช้เวลาอยู่บนชายหาดค่อนข้างนาน ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวได้เลือกสถานที่พักผ่อนที่มีสภาพแวดล้อมซึ่งให้ความร่มรื่นตามธรรมชาติมากกว่าสภาพแวดล้อมที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกและมีความพลุกพล่าน แต่ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพแวดล้อมแบบไหนก็ตาม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของหาดในระดับดี

กิจกรรมการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวที่ชะอำ ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมการพักผ่อนแบบสงบโดยเฉพาะการนั่ง และนอนพักผ่อนบนชายหาด ส่วนกิจกรรมแบบสนุกสนานนั้น กิจกรรมเล่นน้ำเป็นที่นิยมที่สุด การใช้พื้นที่เพื่อมีกิจกรรมของนักท่องเที่ยว จะมีรูปแบบเฉพาะตามลักษณะการวางเก้าอี้ผ้าใบสำหรับให้เช่า โดยเฉลี่ยประมาณกลุ่มละ 3 เมตร

ระดับความหนาแน่นต่อพื้นที่ของชายหาดชะอำ จำนวนนักท่องเที่ยวในวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์มีความแตกต่างกันมากแต่โดยเฉลี่ยจะมีนักท่องเที่ยววันละ 774 คน เฉลี่ย 18.4 ตารางเมตรต่อคน และมีความพึงพอใจที่จะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอีกคิดเป็นความหนาแน่นต่อพื้นที่ 15.023 ตารางเมตรต่อคน

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับระดับความหนาแน่นต่อพื้นที่ พบว่าปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะส่วนบุคคล รูปแบบการพักผ่อนการเลือกสถานที่และกิจกรรมการพักผ่อน มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามดังนี้คือ รายได้ การศึกษา รายจ่าย ภูมิภานา จำนวนวันพัก ระยะห่างที่นักท่องเที่ยวต้องการ การเลือกสภาพแวดล้อม และกิจกรรมที่จึกรยาน ตัวแปรแต่ละตัวดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับระดับความหนาแน่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

ความสามารถในการพยากรณ์ระดับความหนาแน่นของชายหาดจากการนำตัวแปรต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวมาพิจารณาพร้อมกันทั้งหมด พบว่าตัวแปรเกี่ยวกับจำนวนวันพัก ระยะห่างที่นักท่องเที่ยวต้องการ และค่าใช้จ่ายในการมาพักผ่อนของนักท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ในการกำหนดระดับความหนาแน่นของชายหาดได้ประมาณร้อยละ 12 โดยจะเริ่มมีอิทธิพลเมื่อระดับความหนาแน่นเกิน 2.44 ตารางเมตรต่อคนเป็นต้นไป ทั้งนี้มีตัวแปรเกี่ยวกับจำนวนวันพัก เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาคือ ระยะห่างที่นักท่องเที่ยวต้องการ และค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยว ตามลำดับ

จากการวิจัยพบว่า ชายหาดชะอำยังมีปัญหาและสิ่งที่ควรปรับปรุง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านกายภาพ ซึ่งจะมีผลต่อการจัดระดับความหนาแน่นที่เหมาะสมด้วย การปรับปรุงทางกายภาพที่ควรจัดทำคือ การจัดพื้นที่ท่องเที่ยว การปรับปรุงที่จอดรถ และควรมีการส่งเสริมการตลาดด้วย

0052

วิสุทธิ ศรีคง. ทศนคติของผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่อปัญหาอาชญากรรม ต่อนักท่องเที่ยวบนเกาะสมุย, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2535.

การศึกษาเรื่อง ทศนคติของผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่อปัญหาอาชญากรรมต่อนักท่องเที่ยวบนเกาะสมุยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวผู้มีอาชีพบริการและตำรวจ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบนเกาะสมุย เกี่ยวกับสาเหตุ และลักษณะการเกิดปัญหาอาชญากรรมตลอดถึงการดำเนินการป้องกันปราบปรามและแนวทางการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมต่อนักท่องเที่ยวบนเกาะสมุย โดยเก็บข้อมูลการวิจัยในแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่กล่าวแล้ว รวม 323 ราย สรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ส่วนใหญ่ในกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินเป็นอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวมากและรุนแรง และมีผลกระทบต่อ การท่องเที่ยวบนเกาะสมุย เป็นอันดับหนึ่ง
2. ส่วนใหญ่ในกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่ากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจมีไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณและความรุนแรงของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวบนเกาะสมุย
3. ส่วนใหญ่ในกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าการป้องกันตนเองของนักท่องเที่ยวจากอาชญากรรมบนเกาะสมุยค่อนข้างต่ำ รวมถึงการเผยแพร่ข่าวสารอาชญากรรมแก่นักท่องเที่ยวได้รู้แนวทางป้องกันอาชญากรรม การให้ความร่วมมือของประชาชนและผู้นำท้องถิ่นในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ป้องกันอาชญากรรม (ที่เกิดกับนักท่องเที่ยว) มีน้อยหรือในการให้ข่าวสารเป็นพยานในคดีที่เกิดกับนักท่องเที่ยวมีน้อย
4. ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าปัญหาการพนันและยาเสพติด มีผลกระทบต่อปัญหาอาชญากรรมที่เกิดกับนักท่องเที่ยวบนเกาะสมุย ค่อนข้างมาก
5. ส่วนใหญ่ในกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่า การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวบนเกาะสมุยค่อนข้างต่ำ
6. กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาขึ้นไปและกลุ่มอาชีพบริการมีความเชื่อมั่นน้อยที่สุด ในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดต่อนักท่องเที่ยวของเจ้าหน้าที่ตำรวจบนเกาะสมุย อย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ควรมีการพัฒนาปรับปรุงตัวเจ้าหน้าที่ให้เคร่งครัดต่อหน้าที่มีความรับผิดชอบ
รู้สำนึกและจริงใจในอาชีพ
2. หาแนวทางวิธีการกำหนดทิศทางของงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมให้
อยู่ในทิศทางเดียวกัน มีเป้าหมายเป็นช่องทางและอยู่ในความเข้าใจถูกต้องตรงกันของแต่ละ
หน่วยงานจนถึงผู้ปฏิบัติ
3. ควรมีการรณรงค์ให้บิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง ช่วยกันดูแลเด็กเดือน
และให้ความอบอุ่นแก่บุตรหลานที่เป็นวัยรุ่น เพื่อป้องกันพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำผิด
กฎหมาย

0053

บุญช่วย ศรีคำพร. ธุรกิจการท่องเที่ยว : เอกสารทางวิชาการประกอบการสัมมนาพิเศษทางเศรษฐกิจ

ไทยปี '34. กรุงเทพฯ : สมาคมเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2533.

การท่องเที่ยวทำให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค สร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงินของประเทศ และสร้างการจ้างงานให้กับประเทศ สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของไทยยังคงมีแนวโน้มที่สดใสต่อเนื่องจากปี 2531 ตลาดนักท่องเที่ยวของไทยแบ่งเป็น 6 ตลาด คือ ตลาดอเมริกา ตลาดยุโรป ตลาดเอเชียและแปซิฟิก ตลาดเอเชียใต้ตลาดตะวันออกกลางและตลาดแอฟริกา สำหรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทยนั้น บริษัทคูโอนิ (KUONI) ซึ่งเป็นบริษัทนำเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และมีสาขาในประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ ได้ตัดสินให้ประเทศไทยเป็นอันดับ 1 ในด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม ในละแวกประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย - แปซิฟิก ทั้งนี้โดยตัดสินจากจำนวนนักท่องเที่ยวจากยุโรปที่ซื้อทัวร์จากบริษัทในเครือคูโอนิ และประเทศไทยได้ครองอันดับ 1 มาถึง 4 ปี คือ ปี พ.ศ. 2529 - 32 พาหนะที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เดินทางเข้ามาในประเทศไทย คือ เครื่องบินหรือทางอากาศ เพราะเป็นการประหยัดเวลากว่าพาหนะประเภทอื่น สำหรับการเดินทางโดยรถยนต์หรือรถไฟนั้น มักจะเป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศใกล้เคียงซึ่งมีทางรถยนต์หรือรถไฟเชื่อมต่อถึงกันได้ ดังเช่นประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย เป็นต้น นักท่องเที่ยวซึ่งเดินทางมาประเทศไทยทางทะเลส่วนหนึ่งจะเดินทางมากับเรือเดินสมุทร (Cruise Ship) ซึ่งเน้นความหรูหราสะดวกสบาย และ ผู้โดยสารส่วนใหญ่เป็นอเมริกัน ในอนาคตธุรกิจแขนงนี้จะเน้นการส่งเสริมในลักษณะที่เรียกว่า “Theme Cruise” มากขึ้นโดยจะพยายามเสนอการท่องเที่ยวและบริการเป็นกรณีพิเศษกับลูกค้าบางกลุ่ม เช่น การเฉลิมฉลองในโอกาสพิเศษของสมาคม สโมสร เป็นต้น แต่ความพร้อมของ ท่าเรือ เพื่ออำนวยความสะดวกยังอยู่ในขอบเขตจำกัด แต่ผู้โดยสารทางเรือก็ยังมีจำนวนไม่มากนัก ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนค่อนข้างน้อย

เมื่อพิจารณาประเทศไทยทางด้านการท่องเที่ยวจากจำนวนผู้โดยสารที่เดินทางผ่านท่าอากาศยานสำคัญของประเทศและจำนวนเที่ยวบินก็พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทุกท่าอากาศยาน และท่าอากาศยานภูเก็ตนับเป็นท่าอากาศยานที่มีแนวโน้มเติบโตเร็วที่สุด ซึ่งเป็นผลของการผลักดันของรัฐบาลให้เป็นสนามบินนานาชาติ ตลาดนักท่องเที่ยวที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศไทยคือ ตลาดยุโรป เพราะเป็นตลาดที่มีการขยายตัวในเกณฑ์สูง นักท่องเที่ยวยุโรปนิยมเดินทางมาประเทศไทยเนื่องจากค่าใช้จ่ายถูกลง และชาวยุโรปมีความคุ้นเคยกับภูมิภาคในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ค่อนข้างดี แต่ตลาดที่เป็นตลาดหลักของไทยคือ ตลาดเอเชียและแปซิฟิก

อัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวค่อนข้างสูง เนื่องจากอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชียเป็นไปอย่างรวดเร็ว นักท่องเที่ยวได้หัน เถาหลี่ และญี่ปุ่นนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น แต่ตลาดตะวันออกกลางเป็นตลาดที่นักท่องเที่ยวมีจำนวนน้อยลงเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้ไม่แจ่มใส กอปรกับมีปัญหาทางการเมืองที่เรื้อรังและปัญหาความไม่ปลอดภัยในประเทศไทย

การท่องเที่ยวในประเทศนั้น กรุงเทพมหานครจะมีผู้มาท่องเที่ยวสูงสุด และเป็นชาวไทยมากกว่าชาวต่างประเทศถึง 3 เท่า และอัตราการเข้าพักแรมในกรุงเทพฯ ก็สูงที่สุดในประเทศ ระยะเวลาการพำนักในประเทศไทยนั้นก็ยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเพราะประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเข้าถึงได้มากขึ้น และอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยยาวนานกว่าปกติ อันได้แก่ นักท่องเที่ยวจากยุโรปเพิ่มสูงกว่าอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวโดยรวมสำหรับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวถึงแม้จะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นแต่อัตราการเพิ่มของค่าใช้จ่ายเฉลี่ยก็อยู่ในระดับต่ำ จึงไม่มีผลกระทบต่อความรู้สึกของนักท่องเที่ยวมากนัก เป็นค่าใช้จ่ายที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลางที่นักท่องเที่ยวยอมรับได้ และนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายต่อวันสูงสุดคือนักท่องเที่ยวจากตะวันออกกลาง รองลงมาคือ สหรัฐอเมริกา ส่วนนักท่องเที่ยวชาวยุโรปและเอเชียใช้จ่ายเงินต่อคนต่อวันในระดับที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน

การกระจายค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวพบว่าค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวใช้ไปมาก ที่สุด ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการซื้อของที่ระลึก รองลงไปคือ ค่าที่พัก ค่าเดินทางท่องเที่ยว และส่วนที่เหลือเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะมากกว่าค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย สำหรับลักษณะอื่น ๆ ของนักท่องเที่ยวที่น่าสนใจคือ วัตถุประสงค์ของการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะระบุว่า เข้ามาพักผ่อนและมีความเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจน คือ ในช่วงปี 2528 - 2531 วัตถุประสงค์ในการเข้ามาประชุมสัมมนาและทำธุรกิจจะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยชดเชยการลดลงของนักท่องเที่ยวบางกลุ่มได้ ซึ่งกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีอำนาจซื้อสูง ทำให้ประเทศมีรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น สำหรับลักษณะการเดินทางเข้ามาในประเทศ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ แบบกลุ่ม ซึ่งจะใช้จ่ายเงินค่อนข้างต่ำ และแบบไม่เป็นกลุ่ม ซึ่งนักท่องเที่ยวพวกนี้จะยอมจ่ายเงินค่อนข้างสูง เพื่อได้รับบริการที่ดีพอ นอกจากนี้ความถี่ของการมาท่องเที่ยวก็เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 50 ทุกปี ซึ่งทำให้การท่องเที่ยวมีเสถียรภาพ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวมากเกินไป และนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้นักชวนเพื่อนบ้านใหม่มาเที่ยวเป็นการช่วยเผยแพร่ภาพพจน์ที่ได้ผลสูงกว่าการโฆษณาชวนเชื่อ และความสำเร็จของการท่องเที่ยวไทยเกิดจากปัจจัยหลายด้านซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ การขยายตัวด้านการท่องเที่ยวของโลก การมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวเพียงพอและมีแหล่งท่องเที่ยวดึงดูดใจ รวมถึง

อุปนิสัยที่อ่อนโยน มีน้ำใจของคนไทย นอกจากนี้ต้นทุนการท่องเที่ยวของไทยยังต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ และยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ การเคลื่อนย้ายการลงทุนของ นักลงทุนต่างชาติเข้ามายังประเทศไทยและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่อยู่ในเกณฑ์สูง การผลักดันให้มีการเปิดสนามบินภูมิภาคเพิ่มขึ้น นอกจากนี้บรรยากาศทางการเมืองของไทยยังแจ่มใส และการส่งเสริมการท่องเที่ยวประสบความสำเร็จอย่างสูง

แนวโน้มของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยยังคงแจ่มใสอยู่ต่อไป แม้จะมีอุปสรรคบ้างแต่ยังมีปัจจัยในทางบวกคือ ภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นตลาดท่องเที่ยวหลักของ ไทยยังคงขยายตัวดี การเติบโตทางเศรษฐกิจและการเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้ทำให้นักธุรกิจเดินทางเข้ามาประเทศไทยเพื่อทำธุรกิจบ่อยขึ้น ภาวะตึงเครียดทางการเมืองในแหลมอินโดจีนคลี่คลายลง รัฐบาลสนใจจัดสรรงบประมาณให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมากขึ้น ประเทศไทยจะได้รับผลประโยชน์จากการขยายตัวของการท่องเที่ยวจากประเทศสมาชิกประชาคมยุโรป และประการสุดท้ายประเทศไทยมีทรัพยากรท่องเที่ยวอยู่เป็นจำนวนมากและมีความหลากหลาย

การคาดคะเนรายได้จากการท่องเที่ยวในปี 2533 คาดหมายว่าจะนำเงินตราเข้าประเทศจำนวน 113,575 ล้านบาทและยังคงมีนักท่องเที่ยวเข้ามาประเทศไทยมากเช่นเดิม สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะมีผลต่อการท่องเที่ยวคือ การถดถอยของภาวะเศรษฐกิจโลก การขาดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ในประเทศ การขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน การขาดแคลนบุคลากร ที่มีความรู้ความชำนาญ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การท่องเที่ยวทุกแขนง การขาดแคลนที่นั่งของเครื่องบิน การเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว และมัคคุเทศก์ที่ด้อยคุณสมบัติ รวมทั้งปัญหาอาชญากรรม และประการสุดท้าย คือ แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม เช่น ที่ภูเก็ต พัทยา กาญจนบุรี และเชียงใหม่ ซึ่งเสื่อมโทรมทั้งด้านทัศนียภาพ ขนบธรรมเนียมประเพณี และระบบนิเวศน์

0054

จินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช. **ขีดความสามารถทางสังคมของแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน ศึกษาเฉพาะกรณีวัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์**
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
2534.

วัดพระศรีรัตนศาสดารามเป็นโบราณสถานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศไทย และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวต่อพื้นที่ และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อระดับความหนาแน่นในช่วงเวลาหนึ่งในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมการท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 300 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) และแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการสุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความหนาแน่นในปัจจุบันของวัดพระศรีรัตนศาสดารามอยู่ในระดับ 24.30 ตารางเมตรต่อคน และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่น ระหว่าง 14 - 26 ตารางเมตรต่อคน เฉลี่ย 18.61 ตารางเมตรต่อคน สำหรับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 32 ปี ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพลูกจ้าง รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 57,674 บาท และส่วนใหญ่ที่มีอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิก รูปแบบการมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาวัดพระศรีรัตนศาสดารามเพื่อชมโบราณสถานที่มีความงามทางสถาปัตยกรรม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาเที่ยวกันเองและมาเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งแรก ใช้ระยะเวลาในการเข้าชมระหว่าง 61 - 120 นาที และต้องการระยะห่างจากกลุ่มข้างเคียงระหว่าง 1 - 7 เมตร สภาพแวดล้อมของพื้นที่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ แต่รู้สึก เหนื่อย ๆ ต่อสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการกลับมาเที่ยววัดพระศรีรัตน-ศาสดาราม เนื่องจากประทับใจในความงามทางสถาปัตยกรรม ปัญหาที่ประสบ คือ เสียงดัง คนมาก และเวลาการจำหน่ายตั๋ว

จากการทดสอบทางสถิติโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของ นัก

ท่องเที่ยวต่อระดับความหนาแน่นบริเวณวัดพระศรีรัตนศาสดารามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ส่วนที่อยู่ปัจจุบันพบว่า มีความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดย นักท่องเที่ยวเพศชาย มีความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่นบริเวณวัดพระศรีรัตนศาสดารามมากกว่าเพศหญิง นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 25 ปีและต่ำกว่า มีความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่นในบริเวณวัดมากกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอายุอื่น นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมมีความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่นในบริเวณวัดมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาในระดับอื่น ๆ นักท่องเที่ยวที่เป็นนักศึกษามีความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่นบริเวณวัดมากกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอาชีพอื่น ๆ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน 31,000 บาทและต่ำกว่า มีความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่นบริเวณวัดมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 30,001 - 60,000 บาท 60,001 - 90,000 บาท และ 90,001 บาทและมากกว่า และนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาปัจจุบันอยู่ในยุโรป มีความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่นบริเวณวัดมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภูมิภาคอื่น

สำหรับรูปแบบการมาเที่ยวของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวประเภทมาเที่ยวกับบริษัทท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่นในบริเวณวัดมากกว่านักท่องเที่ยวประเภทมาเที่ยวด้วยตนเอง นักท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาในการชมวัด 60 นาทีและต่ำกว่า มีความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่นในบริเวณวัดมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาในการชมวัดมากกว่านั้น นักท่องเที่ยวที่ต้องการระยะห่างจากกลุ่มข้างเคียง 15 เมตรและมากกว่า มีความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่นบริเวณวัดมากกว่านักท่องเที่ยวที่ต้องการระยะห่างน้อยกว่า 15 เมตร จากการทดสอบทางสถิติโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ปัจจัยทางด้านรูปแบบการมาเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวในบริเวณวัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ประเภทนักท่องเที่ยว ระยะเวลาที่ใช้ในการชมวัดและระยะห่างจากกลุ่มข้างเคียงที่นักท่องเที่ยวต้องการ และสำหรับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่นบริเวณวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อระดับความหนาแน่นบริเวณวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์เพื่อสร้างแบบจำลองในการพยากรณ์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อระดับความหนาแน่นบริเวณวัด โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis) พบว่า ปัจจัยที่สามารถอธิบายหรือพยากรณ์ระดับความหนาแน่นที่

นักท่องเที่ยวพึงพอใจ ได้แก่ ระยะห่างจากกลุ่มช้าง เคียงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ อายุ เพศ สิ่งอำนวยความสะดวกและระยะเวลาในการชมวัด

จากแบบจำลองในการพยากรณ์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อระดับความหนาแน่นสามารถนำมาเป็นข้อเสนอแนะได้ กล่าวคือ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวทราบถึงระเบียบและการปฏิบัติตนขณะอยู่ในวัด และเมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวหลายกลุ่มหรือหลายหมู่คณะในเวลาเดียวกัน ก็ควรจัดเจ้าหน้าที่คอยสอดส่องดูแลเป็นพิเศษ เพื่อมิให้เกิดความแออัดหรือพลุกพล่านเกินไป ปรับปรุงที่จำหน่ายตั๋ว ให้เป็นที่สังเกตเห็นได้ง่าย การเปิดบริการจำหน่ายตั๋วตลอดเวลา ตั้งแต่ 08.30 - 15.30 น. เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวก คู่มือนำเที่ยวที่ทางวัดแจกแก่นักท่องเที่ยว ควรจัดทำเป็นหลายภาษา นอกจากนี้ ควรจัดทำป้ายสำหรับอธิบายสิ่งต่าง ๆ เพิ่มเติม รวมทั้งจัดวางถังขยะให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม โดยสิ่งเหล่านี้ควรมีความสอดคล้องและกลมกลืนกับสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมภายในวัด

0055

สุริย์ ชัมเจริญ. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสวนสัตว์ดุสิต, วิทยานิพนธ์ ปริญญา

มหาบัณฑิต สาขาสังแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2532.

สวนสัตว์ดุสิต เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เก่าแก่และสำคัญของไทย เป็นสถานที่ที่มีสัตว์นานาชนิดมากมาย และเป็นสถานที่ที่มีธรรมชาติสวยงาม สามารถช่วยลดความเครียดได้ และการคมนาคมก็สะดวก ตลอดจนค่าบริการก็ไม่แพงเหมือนสวนสัตว์เอกชน จึงมีประชาชนเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก และการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสวนสัตว์ดุสิต ศึกษาปัจจัยที่มีผลทำให้ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน ตลอดจนเพื่อต้องการทราบปัญหาและความต้องการของผู้ที่มาสวนสัตว์ดุสิต

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยได้แก่ ประชาชนที่มาสวนสัตว์ดุสิต จำนวน 400 คน อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive) ผสมกับแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

ประชาชนเพศชาย มีความคิดเห็นเชิงบวกต่อสวนสัตว์ดุสิตมากกว่าเพศหญิง และประชาชนที่มีอายุ 28 - 35 ปี มีความคิดเห็นเชิงบวกต่อสวนสัตว์ดุสิตมากกว่าประชาชนกลุ่มอายุอื่น ๆ ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นเชิงบวกต่อสวนสัตว์ดุสิตมากกว่ากลุ่มประชาชนที่มีการศึกษาระดับที่สูงกว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่ำ มีความคิดเห็นเชิงบวกต่อสวนสัตว์ดุสิตมากกว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูง ประชาชนที่มีบ้านบริเวณบ้านน้อย มีความคิดเห็นเชิงบวกต่อสวนสัตว์ดุสิตมากกว่าประชาชนที่มีบริเวณบ้านมาก กลุ่มประชาชนที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด มีความคิดเห็นต่อสวนสัตว์ดุสิตโดยทั่วไปในเชิงบวกมากกว่าประชาชนที่มี ภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพมหานคร และประชาชนที่มาสวนสัตว์ดุสิตวันเสาร์ - อาทิตย์ มีความคิดเห็นต่อสวนสัตว์โดยทั่วไปในเชิงบวกมากกว่ากลุ่มประชาชนที่มาสวนสัตว์ดุสิตวันจันทร์ - ศุกร์ เพราะในวันเสาร์ - อาทิตย์ จะมีกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของผู้มาเที่ยวมากกว่า

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มาเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตโดยส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีอายุอยู่ในช่วง 15 - 27 ปี มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ส่วนมากจะมีอาชีพรับจ้างและบริการ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนค่อนข้างต่ำ ส่วนมากมีสถานภาพสมรสเป็นโสด สภาพที่อยู่ปัจจุบันไม่มีบริเวณบ้านเป็นส่วนใหญ่ และเป็นคนภาคกลางมากกว่าภาคอื่น ๆ เดินทางมาสวนสัตว์โดยรถประจำทางใช้เวลาเดินทางจากบ้านถึงสวนสัตว์ประมาณ 30 นาที และต่ำกว่า เสียค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทาง ไป - กลับ ระหว่างบ้านและสวนสัตว์ดุสิต ประมาณ 1 - 10 บาท เสียค่าใช้จ่ายภายในสวนสัตว์ประมาณ

25 บาทและต่ำกว่า ส่วนมากจะมาเที่ยวสวนสัตว์เพื่อต้องการพักผ่อนมากกว่าจุดมุ่งหมายอื่น และผู้ที่มาเที่ยวจะใช้เวลาอยู่ในสวนสัตว์ประมาณ 3 - 4 ชั่วโมงเป็นส่วนใหญ่

ข้อเสนอแนะที่สวนสัตว์คูสิตควรปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับความต้องการของประชาชน คือ อาหารที่นำมาจำหน่ายในสวนสัตว์ ควรจะมีการปรับปรุงให้มีปริมาณเหมาะสมกับราคา ตลอดจนเข้มงวดกวดขันในเรื่องของความสะอาด ควรจะมีการปรับปรุงบริเวณภายในสวนสัตว์คูสิตโดยทั่วไปให้มีความสะอาด ห้องน้ำควรสะอาดกว่าเดิม และกรงสัตว์ควรทำให้สะอาด ตลอดจนดูแลเอาใจใส่สุขภาพของสัตว์ให้มากขึ้น จัดให้มีการรักษาความปลอดภัยเพิ่มขึ้น เพิ่มม้านั่งและก๊อคน้ำให้มากขึ้น ปรับปรุงสระน้ำให้อยู่ในสภาพที่สะอาด

0056

สายฤดี วรกิจโกคาทร อำนวย พิรุณสาร และ ริชาร์ด แคม. พฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ในกลุ่ม

นักท่องเที่ยวสตรี : การศึกษาในจังหวัดภูเก็ต. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย-

ประชากรและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงทัศนคติและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในหมู่นักท่องเที่ยวสตรีชาวญี่ปุ่น ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากและอายุน้อยที่สุดที่เกาะภูเก็ต ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทยในกลุ่มของชาวต่างชาติ การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ใช้วิธีการสัมภาษณ์ระดับลึก และการสนทนากลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูล 5 กลุ่มที่ประกอบด้วย นักท่องเที่ยวสตรีชาวญี่ปุ่น 12 คน (เป็นผู้ที่เข้ามาพักในภูเก็ตอย่างต่ำเป็นเวลา 2 - 3 วัน) และการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างชาวญี่ปุ่น ได้ใช้พนักงานเก็บข้อมูลชาวญี่ปุ่นที่ผ่านการอบรมในการเก็บข้อมูลภาคสนามแล้วเป็นผู้สัมภาษณ์ หนุ่มชายหาด (Beachboy) ที่ให้บริการกีฬาทางน้ำบริเวณชายหาดเกาะภูเก็ต และเกาะที่อยู่รอบ ๆ จำนวน 59 คน มัคคุเทศก์ 10 คน ผู้จัดการในบริษัทท่องเที่ยวที่ตั้งในภูเก็ต 5 คน ดำรวจท่องเที่ยวในเกาะภูเก็ต 3 คน

การศึกษานี้พบว่า มีปัจจัยหลายประการที่ทำให้สถานการณ์ของนักท่องเที่ยวยุโรปเป็นปัญหาต่อความปลอดภัยจากโรคเอดส์ ปัจจัยดังกล่าวประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวของภูเก็ตในกลุ่มสตรีนักท่องเที่ยวอายุน้อย การขาดการให้ข้อมูลอันแท้จริงของสภาพท้องถิ่น สังคม วัฒนธรรม และพฤติกรรมอันเป็นวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นที่เที่ยงตรงและเพียงพอที่จะเป็นข้อมูลพื้นฐานให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ที่มีมักเป็นนักท่องเที่ยวอิสระ เพื่อสามารถเตรียมทำความเข้าใจในสถานการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นในการเดินทางไปยังสถานที่แปลกใหม่ ประกอบกับการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมและปลอดภัยต่อตนเอง นอกจากนั้น ยังมีลักษณะบุคลิกภาพอันเป็นลักษณะเฉพาะของสตรีชาวญี่ปุ่น ที่เน้นบทบาททำที่นันทนาการ สุภาพ มีความทันสมัยในการแต่งกายและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง การอยู่ในสังคมญี่ปุ่น การใช้เหล้า บุหรี่ และความคิดอ่าน การอบรมเลี้ยงดูที่เน้นการไม่แสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผยชัดเจน ซึ่งอาจเกี่ยวกับการอ่อนน้อมในการฝึกทักษะชีวิตที่จะมีผลถึงพฤติกรรมการรักษา รับผิดชอบตนเองขณะเดินทาง ที่ทำให้สตรีกลุ่มนี้ดูจะตกเป็นเป้าหมาย ให้ดูเหมือนเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้าได้ง่ายสำหรับชายหนุ่มท้องถิ่น ที่มีวัตถุประสงค์ต้องการมีความสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวยุโรปและต้องการเพิ่มสถานภาพของตน ประกอบกับต้องการผลตอบแทนธุรกิจ เช่น ส่วนแบ่งจากการนำนักท่องเที่ยวไปใช้บริการสำหรับ นักท่องเที่ยวแหล่งต่าง ๆ และอื่น ๆ ที่มีได้จำเป็นว่าต้องเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ ปัจจัย อื่น ๆ

ที่เกี่ยวข้องอีก เช่น การรณรงค์เรื่องป้องกันโรคเอดส์ในจังหวัด และมาตรการในการเพิ่มความปลอดภัยในส่วนของรัฐบาลมีค่อนข้างน้อย จากสถานการณ์ปัจจุบัน พบว่ามีเพียงตำรวจท่องเที่ยวเท่านั้นที่เป็นผู้รับผิดชอบดูแลและบริการในด้านต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งโดยแท้จริงแล้ว ตำรวจท่องเที่ยวขาดอำนาจในการจัดการอย่างเต็มรูปแบบ นอกจากนี้ ยังขาดอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น เรือลาดตระเวนตามฝั่ง ยานพาหนะในสภาพดี และยังมีปัญหาเรื่องการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร และขาดอุปกรณ์การสื่อสาร ในส่วนของหนุ่มชายหาด ซึ่งเป็นผู้ที่ติดต่อนักท่องเที่ยวโดยตรงนั้น ยังขาดการให้ความรู้เรื่องจรรยาบรรณของผู้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเรื่อง สุขภาพอนามัยและการป้องกันโรคหรือวิธีการให้ความรู้และจัดการเกี่ยวกับสุขภาพ โดยจากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมและวิถีชีวิตของเขามีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อ หรือช่วยแพร่กระจายโรคได้

คณะผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในปัจจัยและพฤติกรรมเสี่ยงข้างต้น เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรตระหนักและให้ความสำคัญ ในการพัฒนาด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวสตรี โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อย ไม่ว่าจะเป็นการจัดการอบรม การเตรียมความพร้อมให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและปลอดภัย ทั้งก่อนการเดินทาง ขณะเดินทางและหลังการเดินทาง หรือการจัดทำคู่มือในการป้องกันเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันของนักท่องเที่ยวสตรี ยิ่งไปกว่านั้นในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวสตรีและกลุ่มอื่น ๆ ทางด้านสังคม วัฒนธรรม และการคาดหวังของนักท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่น่าทำการศึกษาต่อไป เพื่อเป็นการช่วยให้เกิดประโยชน์และความชัดเจนในการลดหรือขจัดพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อ เอชไอวี หรือ เอดส์

0057

ฐานิส กุลขจรพันธ์. แนวทางการอนุรักษ์ผ้าฝ้ายทอมือที่ย้อมด้วยวัสดุจากธรรมชาติ : กรณีศึกษา
อำเภอจอมทองและอำเภอสอดจังหวัดเชียงใหม่, วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหาร
สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
2539.

การทอผ้าฝ้ายทอมือในปัจจุบันเป็นการเสริมรายได้กับครอบครัว และอนุรักษ์
วัฒนธรรม ลูกค้านของผ้าฝ้ายทอมือจะมีทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ และลูกค้าที่นำ
ไปใช้ในกิจการต่าง ๆ เช่น ใช้ในครัวเรือน ใช้เป็นของที่ระลึกเป็นต้น ดังนั้น จึงควรมีการอนุรักษ์
ผ้าฝ้ายทอมือเพื่อให้เป็นมรดกของล้านนาต่อไป การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนว
ทางในการอนุรักษ์ผ้าฝ้ายทอมือที่ย้อมด้วยวัสดุจากธรรมชาติใน 4 ตำบล คือ ตำบลบ้านตาล ตำบล
นาคอเรือ อำเภอสอด ตำบลสบเตี๊ยะ และตำบลแม่สอย อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็น
แหล่งผลิตผ้าฝ้ายทอมือแหล่งผลิตใหญ่ของจังหวัด ในการศึกษาครั้งนี้ได้แยกการศึกษาออกเป็น 2
ส่วน คือ กลุ่มผู้ผลิต และกลุ่มผู้บริโภค ในกลุ่มผู้ผลิตเลือกศึกษาเจาะจงผู้ทำหน้าที่ในการย้อม
(Purposive Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 37 ราย ส่วนกลุ่มผู้บริโภคทำการศึกษาผู้บริโภคทั่วไปในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า โดยแยกตามพื้นที่ศึกษา รวมจำนวน
200 ราย ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากการศึกษาสามารถ สรุปผลได้ดังนี้

ด้านกลุ่มผู้ผลิต ลักษณะการผลิตผ้าฝ้ายทอมือในกลุ่มพื้นที่ดังกล่าวมีทั้งการใช้ สี
สังเคราะห์และสีธรรมชาติ ส่วนใหญ่นิยมทอเป็นผืนผ้ามากกว่าการทำเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูป โดยมี
วัตถุประสงค์ในการผลิตเพื่อขายเป็นสินค้ามากกว่าใช้เอง สำหรับความรู้การย้อมสีผลิตภัณฑ์ ผ้า
ฝ้ายทอมือพบว่า ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ ส่วนวัสดุที่ใช้ในการย้อมสีธรรมชาติ ส่วน
ใหญ่ได้มาจากส่วนต่าง ๆ ของพืช สัตว์ได้มาจากตัวและรังครั้ง แร่ธาตุได้มาจากดินโคลน วัสดุ
เหล่านี้มาจากป่าใกล้บ้าน ส่วนการดูแลรักษาแหล่งวัตถุดิบที่นิยมใช้ในการย้อมพบว่า มีลักษณะ
ของการอนุรักษ์ กล่าวคือ มีวิธีการถากเปลือกเพียงบางส่วนแล้วพอกโคลนไว้

สำหรับกระบวนการย้อมสีพบว่า มีการใช้สารช่วยติดสีโดยส่วนใหญ่เป็นสารส้ม
ส่วนตัวติดสีนิยมใช้ตัวติดสีที่เป็นวัสดุธรรมชาติ คือ เกลือ สำหรับเชื้อเพลิงที่ใช้ในการย้อมพบว่า มี
การใช้ไม้ฟืนจากป่าสงวน และเศษกิ่งไม้จากไร่สวน สำหรับแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค
ของประชากรตัวอย่าง รวมทั้งที่ใช้ในการย้อมพบว่า เป็นแหล่งน้ำเดียวกัน คือ น้ำประปาหมู่บ้าน
และน้ำใต้ดิน โดยไม่มีกระบวนการบำบัดน้ำก่อนนำมาใช้และวิธีการกำจัดน้ำเสียที่เหลือจากการ

ย้อมสี นิยมเททิ้งลงพื้นดินมากที่สุด ส่วนเศษวัสดุที่เหลือจากการย้อมนั้น อาทิ เปลือกไม้ พบว่า นิยมนำไปทำเป็นเชื้อเพลิง และนำไปผสมกับน้ำเพื่อทำน้ำค้างใช้ในกระบวนการย้อมสี แต่ไม่ปรากฏว่ามีระบบบำบัดน้ำเสีย ผลกระทบด้านสุขภาพที่เกิดจากการย้อมสีในกระบวนการผลิตผ้าฝ้าย ทอมือ พบว่า การย้อมสีธรรมชาติส่งผลต่อสุขภาพของผู้ย้อมน้อยกว่าสีสังเคราะห์

ด้านกลุ่มผู้บริโภค ด้านความรู้ของประชากรกลุ่มตัวอย่างต่อผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ทอมือ ทราบว่ามีการย้อมผ้าฝ้ายทอมือด้วยสีธรรมชาติและสีสังเคราะห์ ส่วนความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่างเมื่อกล่าวถึงผ้าฝ้ายทอมือ สิ่งแรกที่คำนึงถึง เป็นเรื่องของกรอนุรักษ์วัฒนธรรม ล้านนา ชนิดและประเภทของผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ประชากรตัวอย่างกลุ่มผู้บริโภคนิยมประเภท เครื่องแต่งกายสำเร็จรูป ประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูป และผ้าชิ้น จากการศึกษาทราบว่ามูลเหตุจูงใจในการซื้อพบว่า ความสวยงามของลวดลายมาเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ความสวยงามของเนื้อผ้า และคุณภาพการทอ ทั้งนี้จากการศึกษาทราบว่า โอกาสในการซื้อของกลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมซื้อในช่วงเทศกาล เช่น ปีใหม่ หรือสงกรานต์ โดยมีการใช้จ่ายเงินโดยเฉลี่ย ต่อครั้ง ประมาณ 200 - 500 บาท

แหล่งและสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างนิยมได้แก่ ในที่สาธารณะ ตลาดวโรรส และแหล่งผลิต รวมทั้งการจัดงานนิทรรศการต่าง ๆ สีผ้าฝ้ายทอมือที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างนิยม พบว่า สีแดง สีเขียว สีครีม สีขาว สีน้ำตาล เรียงตามลำดับ ส่วนการรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างทราบจากการบอกเล่าปากต่อปากมากที่สุด เป็นที่น่าสังเกตว่า การโฆษณาไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ แผ่นพับ ใบปลิวมีน้อย

สำหรับแนวทางการอนุรักษ์ผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติด้านการตลาดนั้น ควรมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์เป็นหลายรูปแบบ นอกจากเป็นผืน เช่น อาจเปลี่ยนเป็นผ้าพันคอ ผ้ารองจาน เป็นต้น ควรมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ แต่ยังคงอนุรักษ์ลวดลายเดิมเพื่อปรับขยายตลาดสู่ลูกค้ากลุ่มต่าง ๆ ได้มากขึ้น ควรมีการแนะนำขั้นตอนในการดูแลรักษาผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้อง เพื่อยืดอายุการใช้งานและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ควรมีขนาดความกว้างและความยาวตาม มาตรฐานสากล ควรมีการวางแผนการผลิตล่วงหน้าให้ทันกับความต้องการของตลาด โดยเฉพาะช่วงเทศกาลต่าง ๆ จึงควรมีการแบ่งความชำนาญในการผลิตให้เป็นเฉพาะมากยิ่งขึ้น เช่น แยกเป็นช่างย้อมสี ช่างทอ เป็นต้น ควรมีการควบคุมการผลิตในเรื่องความอ่อนแก่ของสี และคิดค้นสีธรรมชาติให้มีสีหลากหลายมากกว่านี้ ควรคำนึงถึงลักษณะของลูกค้า และคำนึงถึงข้อมูลความต้องการพื้นฐานของกลุ่มผู้บริโภค เช่น กลุ่มผู้ที่มีอายุ 25 ปี ขึ้นไป และมีกำลังซื้อ หรือลูกค้ากลุ่มวัยรุ่น ควรผลิตสินค้าให้เหมาะสมกับลูกค้าแต่ละกลุ่ม และนอกจากนี้ควรมีกลุ่มออกไปจำหน่ายสินค้าร่วมกับหน่วย

งานอื่น เช่น ร่วมกับศูนย์อุตสาหกรรมภาคเหนือ โรงแรม หรือห้างสรรพสินค้า เพื่อเป็นการขยายช่องทางการจำหน่าย แต่กลุ่มผู้จำหน่ายจำเป็นต้องมีสินค้าที่หลากหลายและมีปริมาณมาก เนื่องจากการออกร้านแต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายมาก

แนวทางการอนุรักษ์ผ้าฝ้ายทอมือด้านวัสดุจากธรรมชาติ ควรคำนึงถึงความปลอดภัยในด้านวัตถุดิบในการใช้ย้อม เช่น เปลือกไม้ ใบไม้ ควรประหยัดพลังงาน เช่น น้ำและอุปกรณ์เพื่อประหยัดพลังงาน ควรมีการส่งเสริมการปลูกต้นไม้ทดแทน นำน้ำที่ใช้ย้อมสีธรรมชาติกลับมาใช้ใหม่ ควรมีการรักษาสภาพแวดล้อม เช่น บำบัดน้ำที่ใช้ย้อมก่อนทิ้ง ไม่เททิ้งลงดิน ขณะที่น้ำร้อนเพราะจะทำให้ดินเสีย และสิ่งมีชีวิตตายได้ พยายามค้นหาวัสดุธรรมชาติที่ให้สีใหม่ ๆ และย้อมให้ได้สีใกล้เคียงสีเดิม โดยจัดทำ Catalog ของสีฝ้ายไว้

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ด้านการผลิตเพราะผ้าฝ้ายทอมือมีราคาแพง ควรมีการสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อขยายช่องทางการจำหน่าย ควรมีการชี้แจงให้ผู้บริโภคทราบถึงวิธีการดูแลรักษาเพราะผ้าฝ้ายทอมือมีข้อจำกัด ควรมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์รวมทั้งควรมีช่องทางการจำหน่ายมากยิ่งขึ้น บุคลากรภาครัฐ เช่น ข้าราชการควรเป็นแบบอย่างในการใช้ผลิตภัณฑ์ ควรสนับสนุนให้องค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามามีส่วนช่วยเหลือ มีการออกแบบ ลวดลายให้เหมาะสม ส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม และควรมีการรวมกลุ่มผู้ผลิตเพื่อมีอำนาจต่อรองในการจัดจำหน่าย และกำหนดราคา

0058

วลัยภรณ์ ดาวสุวรรณ. การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบึง
ขุนทะเล, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล 2533.

บึงขุนทะเล เป็นแหล่งน้ำจืดคล้ายทะเลสาบขนาดใหญ่ที่สุดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความสำคัญทั้งในเชิงนิเวศวิทยาและเศรษฐกิจ สังคม มีประโยชน์ทั้งการใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภค การเกษตร เป็นแหล่งปลาน้ำจืดชุม เป็นที่อยู่อาศัยของนกน้ำชนิดที่สำคัญ มีทัศนียภาพสวยงามเหมาะที่จะปรับปรุงให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยวได้

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ให้ทราบถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขโดยกลุ่มประชากรที่ศึกษาอาศัยในหมู่ที่ 1, 2, 3 ตำบลขุนทะเล หมู่ที่ 3 ตำบลขุนทะเล หมู่ที่ 3 ตำบลมะขามเตี้ย หมู่ที่ 6 ตำบลวัดประดู่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 250 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประกอบการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว การวิเคราะห์การผันแปรประกอบกับการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ ซึ่งผลการศึกษาปรากฏดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบึงขุนทะเล ยังอยู่ในระดับต่ำและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมน้อย ตัวแปรอิสระที่ศึกษาได้แก่ แหล่งที่พักอาศัย เพศ อาชีพ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางสังคม การรับรู้ข่าวสาร และ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่แตกต่างกันจะก่อให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบึงขุนทะเลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและอายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่แตกต่างกันจะก่อให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม บึงขุนทะเลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการศึกษาระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น การใช้ประโยชน์จากบึงขุนทะเล ไม่พบว่ามามีผลต่อการมีส่วนร่วมในเรื่องนี้

เมื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบึงขุนทะเล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การผันแปรประกอบกับการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีแหล่งที่พักอาศัยในหมู่ที่ 2 ตำบลขุนทะเล กลุ่มที่มีระดับการศึกษาจบประถมศึกษาปีที่ 4 และต่ำกว่า กลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 - 8 คน กลุ่มที่ประกอบอาชีพสวนผัก กลุ่มที่มีรายได้ 2,001 - 4,000 บาทต่อเดือน กลุ่มที่ได้รับประโยชน์จากบึงขุนทะเล 1 อย่าง กลุ่มที่ได้รับทราบข่าวจากแหล่งข่าวมากกว่า 1 แหล่ง กลุ่มที่มีสถานภาพทางสังคม กลุ่มที่มีการติดต่อกับ เจ้าหน้าที่ของ

รัฐ 2 ครั้งขึ้นไปต่อเดือน และกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย เป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบึงขุนทะเลมากกว่ากลุ่มย่อยอื่น ๆ ในเรื่องเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ ส่งเสริมความรู้และการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบให้แก่ประชาชนทุกระดับที่อาศัยอยู่บริเวณรอบ ๆ บึงขุนทะเล จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ทราบและตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและผลกระทบจากการทำลายสิ่งแวดล้อมที่จะย้อนกลับมาสู่ประชาชนในที่สุด ควรกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยการมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบอย่างเป็นทางการเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและช่วยพิทักษ์รักษาสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นตน และควรออกกฎหมายคุ้มครองพื้นที่บึงขุนทะเล โดยกำหนดบริเวณอาณาเขตให้แน่ชัดและมีมาตรการป้องกันการบุกรุก ทำลายสิ่งแวดล้อมบึงขุนทะเล เนื่องจากบึงขุนทะเลเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นทุกปี และมีโรงงานตั้งอยู่ใกล้บึงขุนทะเลหลายโรงงาน

0059

สิริวดี อินทรกำแหง ณ ราชสีมา. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปิดถนนสัลมเพื่อเป็นทางเดินเท้าในวันอาทิตย์, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2538.

การศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปิดถนนสัลมเพื่อเป็นทางเดินเท้าในวันอาทิตย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับความพึงพอใจของประชาชน ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจ ปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการปิดถนนสัลมเพื่อเป็นทางเดินเท้าในวันอาทิตย์ กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนในเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการสุ่มแบบเป็นไปตามโอกาสทางสถิติ การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม และการสุ่มตัวอย่างการกระจายแบบง่าย จำนวน 384 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการปิดถนนสัลมเพื่อเป็นทางเดินเท้าในวันอาทิตย์ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีความพึงพอใจต่อการปิดถนนสัลมเพื่อเป็นทางเดินเท้า เห็นว่าเป็นการลดมลพิษทางอากาศและเสียง และลดความเครียดได้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่พึงพอใจเห็นว่าได้รับผลกระทบทางการค้า และทางเศรษฐกิจ

ผลการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์การผันแปร และการวิเคราะห์การจำแนกพหุพบ ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการปิดถนนสัลมเพื่อเป็นทางเดินเท้าในวันอาทิตย์ คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะห่างของที่พักอาศัยจากถนนสัลม การได้รับข่าวเกี่ยวกับโครงการปิดถนนสัลมเพื่อเป็นทางเดินเท้าในวันอาทิตย์ และการติดตามข่าวเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศและเสียง

ปัญหาที่พบจากการวิจัย คือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่า จะมีปัญหาในด้านการเดินทางผ่านเข้าออกถนนสัลม เนื่องจากรถโดยสารประจำทางจะไม่ได้ผ่านเข้าตามซอยที่แยกถนนสัลมเป็นส่วนมาก ทำให้การเดินทางเข้าออกลำบาก บางกลุ่มจะได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ คือกลุ่มที่เป็นร้านค้าย่อยเกรงว่าจะมีผู้เข้ามาซื้อของที่ร้านน้อยลงกว่าเดิม มีกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มที่ไม่เคยได้รับทราบข่าวเกี่ยวกับโครงการปิดถนนสัลมเพื่อเป็นทางเดินเท้าในวันอาทิตย์ กลุ่มตัวอย่างบางคนให้ความเห็นว่าจะเกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย จำนวนขยะ และความสกปรกเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนหาบเร่ แผงลอยที่จะต้องเกิดขึ้นแน่นอน และคิดว่าปิดการจราจรที่ถนนสัลมจะทำให้การจราจรติดขัด เกิดการสะสมของมลพิษทางอากาศและเสียงบริเวณข้างเคียง

ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ควรให้มีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องโครงการปิดถนนสีลมเพื่อเป็นทางเดินเท้าในวันอาทิตย์ ให้ชัดเจนและทราบโดยทั่วกัน เสนอให้จ่อครได้บริเวณถนนตัดใหม่จากด้านถนนสารไปถนนสุรวงศ์ จัดระบบการจราจรให้สามารถเดินทางได้สะดวก ในกรณีที่ใช้รถโดยสารประจำทาง และควรให้มีการจัดแสดงดนตรี นอกเหนือจากการจัดนิทรรศการต่าง ๆ เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดใจเพิ่มขึ้น

จากการศึกษาพบว่าควรมีการร่วมมือป้องกันระหว่างคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร ตำรวจจราจรของสถานีตำรวจนครบาลบางรักและลุมพินี องค์การเอกชนต่าง ๆ เช่น มูลนิธิป้องกันควันพิษและสิ่งแวดล้อม เพื่อร่วมมือกันในการวางแผนป้องกันและหาทางแก้ไขปัญหาการจราจรในพื้นที่ข้างเคียง ถนนสีลม จัดหาพื้นที่สำหรับหาบเร่ แผงลอย จัดหาสถานที่จ่อครสำหรับผู้ที่จะมาเดินในถนนสีลมในวันอาทิตย์และปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นเมื่อมีการปิดถนนสีลมเพื่อเป็นทางเดินเท้าในวันอาทิตย์ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงโครงการปิดถนนสีลมเพื่อเป็นการเดินเท้าในวันอาทิตย์อย่างชัดเจน ส่งเสริมและชี้แนะให้ประชาชนได้ทราบถึงอันตราย วิธีป้องกัน และลดการเกิดมลพิษทางอากาศและเสียง โดยผ่านกระบวนการศึกษานอกระบบ และสื่อมวลชนต่าง ๆ

0060

ภมรรัตน์ สุธรรม. ความรู้และทัศนคติของประชาชนอำเภอเกาะพะงัน ที่มีต่อการอนุรักษ์

ทรัพยากรชายฝั่ง, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาสังคมศาสตร์ สาขาสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2533.

ทรัพยากรชายฝั่งเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าทั้งด้านการช่วยรักษาสมดุลธรรมชาติ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่ควรแก่การอนุรักษ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับความรู้และทัศนคติของประชาชนอำเภอเกาะพะงันที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง และการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความรู้ และทัศนคติ รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และทัศนคติของประชาชนอำเภอเกาะพะงันที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง ในการวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์จากประชาชนอำเภอเกาะพะงัน จำนวน 360 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ ประชาชนส่วนใหญ่ที่มีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งในระดับปานกลางค่อนข้างสูง และมีทัศนคติในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งในระดับปานกลางค่อนข้างสูง และมีทัศนคติในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งในระดับดี และผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ และทัศนคติในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การผันแปร และการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสแล้ว กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่น 31 ปี และสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 3,001 - 6,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการรับข่าวสารจากการเข้าถึงสื่อมวลชนบ่อยครั้ง มีความรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ นอกจากนี้ ความรู้และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง จะมีความสัมพันธ์เชิงบวก หรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ผลการวิจัยซึ่งได้มาจากการเก็บข้อมูลโดยใช้คำถามแบบปลายเปิด พบว่า ทรัพยากรชายฝั่งอำเภอเกาะพะงันส่วนใหญ่ถูกทำลายลง เนื่องจากราษฎรไม่มีที่ทำกินจึงบุกรุก จับจอง ทำลายป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอย ทำสวน ทำให้ป่าไม้ถูกทำลาย มีปัญหาเกี่ยวกับระบบนิเวศ จึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนปลูกป่าทดแทน จัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ป่าไม้โดยประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ควรปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มงวด และลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง ควรมีการจัดทำป้ายโปสเตอร์ หรือคำขวัญ เกี่ยวกับวิธีการดูแลรักษาและป้องกันป่าไม้ถูกทำลาย โดยติดตามที่สาธารณะ จัดให้มีการอบรมเรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้แก่ผู้นำท้องถิ่นและประชาชน และควรส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ ทดแทนอาชีพตัดไม้ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรอบรมให้ความรู้ในการปรับปรุงดินที่

เสื่อมคุณภาพ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าและยาวนาน ไม่ต้องไปบุกเบิกป่าเพิ่มเนื่องจาก ดินเสื่อมคุณภาพ

ในด้านทรัพยากรชายฝั่งด้านปะการัง พบว่า ปะการังส่วนใหญ่ถูกทำลายเนื่องจากการระเบิดปลา การใช้วนล้อม และการทิ้งสมอเรือ นอกจากนี้ประชาชนในท้องถิ่นได้ลักลอบหักปะการังเพื่อนำมาขายเป็นสินค้าที่ระลึกและนักท่องเที่ยวเก็บปะการังไปเป็นที่ระลึกด้วย จึงควรมีหน่วยอนุรักษ์ปะการังคอยสอดส่องดูแลการทำลายปะการังอย่างจริงจัง จัดอบรมให้ความรู้ด้านปะการังแก่ประชาชนในท้องถิ่นโดยเฉพาะชาวประมง ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบถึงคุณค่าและผลเสียหากทำลายปะการัง ควรมีบทลงโทษผู้ฝ่าฝืน จัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ปะการัง

ในด้านทรัพยากรชายฝั่งด้านชายหาด พบว่าชายหาดมีสภาพเสื่อมโทรม เนื่องจากการปลูกบังกะโลรูกกล้า ตัดต้นไม้บริเวณชายหาด ทิ้งขยะมูลฝอย เศษปลาที่เน่าเปื่อย ทำให้สกปรกและมีกลิ่นเหม็น จึงควรจัดให้มีที่ทิ้งขยะบริเวณแหล่งท่องเที่ยว กำหนดบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนทิ้งขยะไม่ถูกที่อย่างจริงจัง เจ้าหน้าที่ควรสอดส่องการสร้างที่พักอาศัยมิให้รูกกล้าชายหาด ควรมีโครงการรณรงค์ทำความสะอาดชายหาดอย่างน้อยปีละครั้ง ห้ามมิให้ตัดต้นไม้ เก็บหิน เปลือกหอย เพื่อป้องกันการพังทลายของชายหาด จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาชายหาดแก่ประชาชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรจัดให้มีการกำจัดขยะให้ถูกวิธี

ในด้านทรัพยากรชายฝั่งด้านคุณภาพน้ำทะเล พบว่าน้ำทะเลคุณภาพเสื่อมลง เนื่องจาก บังกะโล และที่พักอาศัย ร้านค้า ปล่อยน้ำทิ้งลงสู่ทะเลโดยไม่มีการบำบัด มีการทิ้งขยะมูลฝอยรวมทั้งปล่อยน้ำมันลงทะเลโดยเรือขนาดเล็ก จึงควรมีการอบรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาคุณภาพน้ำทะเลแก่ประชาชน โดยทั่วไปโดยเฉพาะ ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และชาวประมง นอกจากนี้ควรมีบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนและควรให้เรือทุกลำมีที่ทิ้งขยะในเรือ

ข้อเสนอแนะโดยรวมเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งคือ ควรจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จัดสัปดาห์อนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง จัดให้มีพนักงานทำความสะอาดชายหาด มีการประกวดความสะอาดของบังกะโลและบริเวณชายหาด นอกจากนี้ควรมีการอบรมผู้นำท้องถิ่นและประชาชนให้มีความรู้เข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง มีโครงการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติด้วยการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ และควรมีการเผยแพร่ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งให้กับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนเกาะพัง เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนมีความรู้และความรับผิดชอบตั้งแต่เยาว์วัย นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวบนเกาะพังมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอำเภอเกาะพังและทรัพยากรชายฝั่ง ดังต่อไปนี้คือ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ - สังคม พบว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยว

ทำให้เศรษฐกิจของประชาชนส่วนหนึ่งดีขึ้น มีงานทำเพิ่มขึ้น แต่ประชาชนอีกส่วนหนึ่งที่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมผลผลิตราคาตกต่ำ รายได้ไม่เพียงพอเนื่องจากค่าครองชีพสูงขึ้น ค่านิยมของคนเปลี่ยนไปสู่ลัทธิวัตถุนิยมมากขึ้นเนื่องจากสังคมเปลี่ยนจากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง ประชาชนต่างกันอพยพเข้าไปเกิดปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด ราคาที่ดินขึ้นสูงสำหรับทรัพยากรชายฝั่งมีการทำลายมากขึ้นด้วยการเจริญเติบโตของธุรกิจการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวโดย รัฐบาลควรมีการประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพียงพอโดยไม่ต้องขายที่ดิน และควรให้คำแนะนำถึงผลเสียของการขายที่ดินแก่นายทุนต่างถิ่น ควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนร่วมกันประชุมวางแผนหาแนวทางในการส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชน เพื่อประชาชนจะได้มีรายได้เพียงพอไม่หวนกลับไปทำลายทรัพยากรชายฝั่ง และควรมีเจ้าหน้าที่คอยสอดส่องดูแลเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด เพื่อป้องกันให้ประชาชนมีความอบอุ่นใจขึ้น

0061

คารณี อารณพัฒนา. ความรู้และความตระหนักของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ศิลปกรรมในท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์พระปฐมเจดีย์จังหวัดนครปฐม,
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหิดล 2533.

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความรู้และความตระหนักของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย โดยศึกษาว่าตัวแปร แหล่งที่พักอาศัย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยในท้องถิ่น จำนวนครั้งที่เข้าไปในแหล่งศิลปกรรมในรอบ 1 ปี การให้คุณค่าแหล่งศิลปกรรม และพฤติกรรมการรับข่าวสาร มีผลต่อความรู้และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอนครชัยศรี และอำเภอดอนตูม จำนวน 420 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ประชาชนมีความรู้และความตระหนักต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ในท้องถิ่นในระดับปานกลาง สำหรับความแตกต่างของความรู้และความตระหนักของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น โดยพิจารณาจากตัวแปรต่อไปนี้ คือ แหล่งที่พักอาศัย อาชีพ อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัย จำนวนครั้งที่เข้าไปในแหล่งศิลปกรรม การให้คุณค่าแหล่งศิลปกรรม และพฤติกรรมการรับข่าวสาร สรุปผลได้ดังนี้ คือ

แหล่งที่พักอาศัยและอาชีพที่แตกต่างกันก่อให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องความรู้และความตระหนักต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และอายุที่แตกต่างกันก่อให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องความรู้และความตระหนัก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มิแหล่งที่พักอาศัยที่แตกต่างกันจะมองเห็นและเข้าใจปัญหาที่ไม่เหมือนกันโดยอาจจะเป็นเรื่องมาจากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไป ซึ่งทำให้ผู้ที่มีแหล่งที่พักอาศัยต่างกัน มีความรู้และความตระหนักต่างกันไปด้วย

กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ เป็นกลุ่มที่มีความรู้และความตระหนักมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะบุคคลที่ประกอบอาชีพแตกต่างกันจะมองเห็นสิ่งแวดล้อมในแง่ที่ต่างกัน

สำหรับอายุ พบว่ากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 30 - 39 ปี เป็นกลุ่มที่มีความรู้และความตระหนักมากที่สุด ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าบุคคลในช่วงอายุที่ต่างกันจะมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง

ใดเรื่องหนึ่งต่างกัน สำหรับเรื่องเพศพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความรู้และความตระหนักต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะในปัจจุบันเพศชายและหญิงมีโอกาสในการเข้ารับการศึกษาคู่เทียมกัน ทำให้มีความรู้ไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษาและรายได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้และความตระหนักต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เพราะผู้ที่มีระดับการศึกษาและรายได้ที่สูงกว่าย่อมมีโอกาสในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น ทำให้มีความรู้และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาและรายได้ต่ำกว่า

ผู้ที่อาศัยในชุมชนที่มีระยะเวลานานกว่าและจำนวนครั้งที่เข้าไปในแหล่งศิลปกรรมมากกว่าจะมีความรู้และความตระหนักต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากกว่าผู้ที่อาศัยในชุมชนที่มีระยะเวลาสั้นกว่าและจำนวนครั้งที่เข้าไปในแหล่งศิลปกรรมน้อยกว่า อาจเป็นเพราะผู้ที่มีโอกาสเข้าชมบริเวณใดบริเวณหนึ่งบ่อยครั้งจะสามารถเห็นความเปลี่ยนแปลงและปัญหาได้เด่นชัดกว่า

ผู้ที่ให้คุณค่าแหล่งศิลปกรรมที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันในเรื่องความรู้และความตระหนักต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยที่กลุ่มที่ให้คุณค่าแหล่งศิลปกรรมในระดับสูงมีความรู้และความตระหนักมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การให้คุณค่าในลักษณะต่าง ๆ นี้ ตัวบุคคลจะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการตีคุณค่าของวัตถุสิ่งของใด ๆ โดยการแสดงความสนใจหรือประทับใจของบุคคลนั้น ทั้งนี้ย่อมขึ้นกับการรับรู้สภาพแวดล้อมด้วย

พฤติกรรมการรับข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้และความตระหนักต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการรับข่าวสารสูงย่อมจะทำให้ทราบถึงข่าวสารต่าง ๆ ตลอดจนปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นว่ามีสาเหตุมาจากอะไร จึงทำให้มีความรู้และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากกว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมการรับข่าวสารน้อย

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าย่อมมีความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้นด้วย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรู้และความตระหนักของประชาชนต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น พบว่า กลุ่มที่เป็นเพศหญิง กลุ่มที่ประกอบอาชีพกับเอกชนมีเงินเดือนประจำ กลุ่มที่มีระยะเวลาที่อาศัย 14 ปี และต่ำกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 8,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน และกลุ่มที่เข้าไปในแหล่งศิลปกรรม 8 ครั้งขึ้นไป จะมีความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มย่อยอื่น ๆ ทั้งนี้อาชีพ รายได้ เป็นปัจจัยที่มี

ผลทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้และความตระหนักต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่นแตกต่างกัน ส่วนจำนวนครั้งที่เข้าไปในแหล่งศิลปกรรมเป็นปัจจัยที่มีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักแตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีการเผยแพร่ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น โดยการเผยแพร่ผ่านทางสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ตลอดจนหลักสูตรในโรงเรียนและควรจะเข้มงวดในเรื่องความสะอาด ปรับปรุงบริเวณภายในองค์พระปฐมเจดีย์โดยทั่วไป ให้มีความสะอาด ควรให้มีการปลูกดอกไม้ ไม้ประดับ ไม้ยืนต้น และสนามหญ้าเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกิดความร่มรื่นและสวยงาม ควรปรับปรุงสระน้ำ เพิ่มม้านั่งและถังขยะให้มากขึ้น ควรมีการปรับปรุงร้านค้า ที่จอดรถ และสภาพแวดล้อมให้สวยงามและเป็นระเบียบ ตลอดจนมีการวางกฎระเบียบ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการค้าภายในเขตองค์พระปฐมเจดีย์ให้เหมาะสม

0062

อรรถน์ สีหะอำไพ. การใช้ภาษาของมัลลเทศก์ : การสับเปลี่ยนภาษาระหว่างไทยและอังกฤษ,
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์และภาษาเอเชียอาคเนย์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2530.

การสับเปลี่ยนภาษาระหว่างไทยและอังกฤษนั้น นับว่าเป็นวิธีการหรือระบบการใช้ภาษาที่มัลลเทศก์นิยมใช้กันเพราะเป็นกลุ่มอาชีพหรือสังคมที่ใช้ตั้งแต่ 2 ภาษาขึ้นไปเป็นประจำ และมัลลเทศก์ส่วนใหญ่จะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหลัก นอกจากนี้คำศัพท์เฉพาะทางที่มัลลเทศก์ใช้กันส่วนมากนั้นจะเป็นคำภาษาอังกฤษเสียเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นการใช้คำภาษาอังกฤษทับศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน มัลลเทศก์นั้นสามารถเพิ่มพูนความรู้ทางด้านคำศัพท์จากประสบการณ์ทางสังคมและการทำงาน

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการสับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยและอังกฤษของมัลลเทศก์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากการใช้ภาษาใน 3 สถานการณ์ คือ ในสังคมมัลลเทศก์ นอกสังคมมัลลเทศก์ และในขณะปฏิบัติหน้าที่ และวิเคราะห์ตามองค์ประกอบทางสังคม คือ เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ การเก็บข้อมูล ทำโดยวิธีสัมภาษณ์ บันทึกเทป การสังเกต และแบบสอบถาม

การเลือกใช้คำภาษาอังกฤษของมัลลเทศก์เป็นที่เข้าใจกันว่าเป็นการใช้ในระดับคำเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งกล่าวได้ว่า เป็นภาวะแทรกซ้อนทางคำ อาจจะเนื่องจากความไม่สะดวกในการใช้ศัพท์ในภาษาไทยบางคำที่ไม่ค่อยได้ใช้ หรืออาจเนื่องมาจากผู้พูดนั้นไม่สามารถใช้ภาษาทั้งสองได้ดีเท่ากัน จึงส่งผลถึงการใช้ภาษาของมัลลเทศก์ในลักษณะสับเปลี่ยนภาษา

ผลการวิจัยการใช้ภาษาของมัลลเทศก์ในลักษณะการสับเปลี่ยนภาษาไทยและอังกฤษ สามารถแยกได้ดังต่อไปนี้

1. ใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษน้อยที่สุดในทุกตัวแปรสังคมของสถานการณ์นอกสังคมมัลลเทศก์ แสดงว่าในสถานการณ์นี้มีการใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ
2. ใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ในสังคมมัลลเทศก์และในขณะปฏิบัติหน้าที่มาก เพราะเป็นสถานการณ์ที่มีการทำธุรกิจอื่น ๆ มาร่วมสนทนามากกว่าใน สถานการณ์นอกสังคมมัลลเทศก์
3. อายุเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดการสับเปลี่ยนภาษาโดยผลการวิจัยพบว่าการสับเปลี่ยนภาษามากในมัลลเทศก์ชาย อายุ 40 - 50 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และทำงานมานานกว่า 10 ปี และการนำคำภาษาอังกฤษมาใช้นั้นเป็นไปตามโครงสร้างภาษาไทย

4. การใช้คำทับศัพท์เพื่อต้องการให้ตรงกับความต้องการในการสื่อความหมาย เช่นคำว่า “Credit Card” ใช้อยู่แล้วให้ความหมายได้ทันที ถ้าใช้ “บัตรสินเชื่อ” จะฟังดูแปลก และอาจจะต้องอธิบายคำเพิ่มเติม

5. การใช้คำภาษาอังกฤษเป็นด้วยความเคยชิน

ผลพลอยได้จากการวิจัย คือ ทราบถึงขั้นตอนในการปฏิบัติงานรวมทั้งระบบการบริหารงานการท่องเที่ยวนอกเหนือจากรู้จักคำศัพท์เฉพาะทางที่สำคัญของธุรกิจมัลลเทศก์ และที่มัลลเทศก์นิยมใช้กัน

อย่างไรก็ตาม อาจคาดได้ว่าปริมาณการใช้ภาษาแบบสลับเปลี่ยนของมัลลเทศก์จะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับโอกาสที่จะได้ศึกษาภาษาอังกฤษเฉพาะทางและพัฒนาการสังคมมัลลเทศก์

0063

ธรรมนูญรัฐ ทวีกุล. การศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมสวนสาธารณะของ

ประชาชน : ศึกษากรณีผู้ที่มาใช้สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร,

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมสวนสาธารณะของประชาชนในกรุงเทพมหานคร และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมสวนสาธารณะของประชาชน

สวนสาธารณะที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ สวนลุมพินี สวนจตุจักร และสวนธนบุรีรมย์ สุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบโควต้าและแบบบังเอิญ จากผู้ที่ใช้สวนสาธารณะ 400 ราย แยกเป็นสวนลุมพินี 133 ราย สวนจตุจักร 134 ราย และสวนธนบุรีรมย์ 133 ราย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นโสด อายุ 24 ปีและต่ำกว่า มี การศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า อาชีพรับจ้างและบริการรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อเดือน มีการใช้สวนสาธารณะไม่เกิน 4 ครั้งต่อเดือน และไม่เกิน 3 ชั่วโมงต่อครั้ง ส่วนใหญ่มาเป็นกลุ่มในวันหยุดเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากนั้นพบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับสูง

ผลการศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมสวนสาธารณะของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะในเชิงบวก เพศ การศึกษา รายได้ ลักษณะการมาใช้สวนสาธารณะและอายุกับระยะเวลาที่ใช้สวนสาธารณะ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมสวนสาธารณะ และจากผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยพบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมสวนสาธารณะในเชิงบวก เพศชายและหญิงมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ผู้มีอายุสูงจะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครมากกว่าผู้มีอายุต่ำ ผู้มีการศึกษาสูงจะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครมากกว่าผู้มีการศึกษาต่ำ ผู้ที่แต่งงานแล้วและผู้เป็นโสด จะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ผู้ที่มีอาชีพและผู้ยังไม่มีอาชีพมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ผู้มีรายได้สูงและผู้มีรายได้ต่ำจะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ผู้ที่ใช้สวนสาธารณะมากครั้งและผู้ที่ใช้สวน

สาธารณะน้อยครั้ง มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ผู้ที่มาใช้สวนสาธารณะแบบเดี่ยว จะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมมากกว่าผู้ที่มาใช้สวนสาธารณะแบบกลุ่ม ผู้ที่มาใช้สวนสาธารณะในเวลายาวนานและเวลาอันสั้น มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง และผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรม จะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครไม่ต่างกัน และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมสวนสาธารณะของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ การศึกษา อายุ อาชีพ การมาใช้สวนสาธารณะ ระยะเวลาในการใช้สวนสาธารณะและเพศ

จากการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสวนสาธารณะ สามารถสรุปได้ว่า ประชาชนที่มาใช้สวนสาธารณะ ต้องการให้มีสถานที่นั่งพักผ่อนในสวนสาธารณะมากขึ้น ไม่ต้องการให้มีการนำอาหารหรือสินค้าเข้ามาจำหน่ายหรือการให้บริการอย่างอื่น เช่น ถ่ายรูป เพราะทำความเดือดร้อนรำคาญ อยากให้สวนสาธารณะเป็นระเบียบ ร่มรื่น และพฤติกรรมของประชาชนที่เข้ามาใช้สวนสาธารณะเมื่อพิจารณาจากคำตอบในแบบสอบถามพบว่า ประชาชนยังขาดระเบียบในการเข้ามาใช้สวนสาธารณะและไม่กล้าเตือนผู้ฝ่าฝืนระเบียบในการใช้ สวนสาธารณะ

ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบมีนโยบายที่ชัดเจนในการให้ความสะดวกแก่ประชาชนที่มาใช้สวนสาธารณะ และดำเนินการที่เคร่งครัดเกี่ยวกับการรักษากฎระเบียบข้อบังคับสวนสาธารณะ คอยดูแลประชาชน ชี้แจง ประชาสัมพันธ์ ให้ทราบระเบียบข้อบังคับ ควรมีการจัดสร้างสวนสาธารณะเพิ่มขึ้นเพราะประชาชนต้องการพักผ่อนหย่อนใจเป็นกลุ่มกันมาก ไม่ควรสร้างสวนสาธารณะใหญ่ๆ เพราะประชาชนกลัวไม่ปลอดภัย

0064

จิราวรรณ พิเศษสกลกิจ. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโบราณ

สถาน : ศึกษากรณีป้อมมหากาฬ จังหวัดกรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
2534.

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโบราณสถาน ศึกษากรณีป้อมมหากาฬ จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ภูมิลำเนาเดิม) ปัจจัยทางสังคม (ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ระยะห่างของที่พักอาศัยจากป้อม การถูกเวนคืนที่ดิน การใช้ประโยชน์ที่พังกอาศัย) และปัจจัยทางจิตวิทยา (การให้คุณค่าป้อมมหากาฬ ความรู้ต่อแนวทางในการอนุรักษ์ การทราบข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ) มีผลต่อความคิดเห็นในการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณป้อมมหากาฬ หรือไม่ อย่างไร พร้อมกับการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของโครงการดังกล่าว ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการสุ่มตัวอย่างประชาชนและเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากประชาชนในเขตพระนคร แขวงบวรนิเวศ และแขวงสำราญราษฎร์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย แขวงบ้านบาตร เป็นจำนวน 384 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครัวเรือน เป็นเพศชาย ร้อยละ 54.7 อายุโดยเฉลี่ย 32 ปี มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 29.4 ภูมิลำเนาเดิมส่วนใหญ่เป็นคนกรุงเทพฯ และประกอบอาชีพค้าขาย มีธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 55.7 มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน 1 - 10 ปี ร้อยละ 36.2 ในทางสังคม กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดรู้จักป้อมมหากาฬ ระยะห่างของที่พักอาศัยจากป้อมมหากาฬ 10 - 200 เมตร ร้อยละ 52.6 มีการใช้ประโยชน์ที่พังกอาศัยเพื่อประกอบการค้าด้วย ร้อยละ 48.2 ส่วนใหญ่จะไม่ทราบเรื่องการถูกเวนคืนที่ดิน ในทางจิตวิทยา มีการให้คุณค่าป้อมมหากาฬในระดับต่ำ ร้อยละ 66.1 มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการอนุรักษ์สูง ร้อยละ 55.2 และมีการรับทราบข่าวสารในระดับต่ำ ร้อยละ 52.9

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณป้อมมหากาฬในระดับปานกลาง โดยตัวแปรการศึกษา การใช้ประโยชน์ที่พังกอาศัย การถูกเวนคืนที่ดิน การให้คุณค่าต่อป้อมมหากาฬ และความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการอนุรักษ์ก่อให้เกิดการผันแปรในเรื่องความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณป้อมมหากาฬอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรระยะห่างของที่พักอาศัยจากป้อม ก่อให้เกิดการผันแปรในเรื่องความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณป้อมมหากาฬอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยที่มีผลกับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อม

บริเวณป้อมมหากาฬ พบว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า หรือสูงกว่า กลุ่มที่ใช้ประโยชน์ที่พักอาศัยเพื่อประกอบธุรกิจค้าขายและพักอาศัยด้วย กลุ่มที่ไม่ถูกเวนคืนที่ดิน กลุ่มที่ให้คุณค่าต่อป้อมมหากาฬในระดับสูง และกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการอนุรักษ์ในระดับสูง มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณป้อมมหากาฬในเชิงบวกมากกว่ากลุ่มย่อยอื่น ๆ ในเรื่องเดียวกัน สำหรับผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของโครงการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณป้อมมหากาฬ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าน่าจะเกิดปัญหาอุปสรรคจากประชาชนในบริเวณพื้นที่เดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัย และที่ทำมาค้าขาย ทำให้เกิดการต่อต้านประท้วงขึ้นได้ สำหรับข้อเสนอแนะนั้นควรจัดหาที่อยู่อาศัยและที่ทำมาค้าขายสถานที่แห่งใหม่ให้ประชาชนให้เรียบร้อยก่อน จัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง และมีมาตรการป้องกันอาชญากรรมที่ควบคุมอย่างจริงจัง

ป้อมมหากาฬ เป็นโบราณสถานที่สำคัญในเกาะรัตนโกสินทร์ สมควรที่จะอนุรักษ์ไว้เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และความภาคภูมิใจของคนในชาติและเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่ากรุงเทพมหานครควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการให้ชัดเจน โดยเฉพาะประโยชน์ที่ประชาชนได้รับเพิ่มมากขึ้น โดยการเผยแพร่ทางสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือเจ้าของโครงการในการวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ และควรเพิ่มประสิทธิภาพในการประสานงานกับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการยอมรับและทุกฝ่ายสามารถบรรลุเป้าหมายในที่สุด

0065

กันทิมา อินทรบุตร. ทศนคติของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น :

ศึกษากรณีในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดเพชรบุรี, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2538.

จังหวัดเพชรบุรี เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพสูงในด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย และเป็นจังหวัดที่มีศิลปกรรมประเภทวัดที่มีความสำคัญองงาน ประติมากรรมปูนปั้น ปรากฏอยู่ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรมในท้องถิ่นและปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติในเรื่องดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ในการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น โดยมีตัวแปรทางด้านประชากรและด้านสังคมที่ใช้ในการวิจัย คือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น จำนวนครั้งที่เข้าไปในแหล่งศิลปกรรมในรอบ 1 ปี ระยะทางจากที่พักอาศัยไปยังแหล่งศิลปกรรม การเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมการให้คุณค่าต่อ แหล่งศิลปกรรม การได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 420 ราย และ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างพบว่า เป็นชายและหญิง ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน อายุเฉลี่ยประมาณ 31 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและสูงกว่า ประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้าง อาศัยอยู่ในท้องถิ่นเกิน 20 ปีขึ้นไป เข้าไปในแหล่งศิลปกรรมไม่เกิน 6 ครั้ง ในรอบ 1 ปี และอยู่ห่างจากแหล่งศิลปกรรมไม่เกิน 1 กิโลเมตร สำหรับลักษณะทางสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น ให้คุณค่าต่อแหล่งศิลปกรรมมาก ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมนาน ๆ ครั้ง โดยรวมแล้วมีการได้รับข่าวสารน้อย สำหรับความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านนี้มากพอสมควร ทศนคติของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี ทัศนคติเห็นด้วยต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่นในระดับสูง เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าประชาชนให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปกรรม มากกว่าการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของแหล่งศิลปกรรม อาจเป็นเพราะเห็นว่าปัญหานี้เนื่องมาจากสภาพ แวดล้อมของแหล่งศิลปกรรม ยังไม่รุนแรงนัก และบางส่วนยังเห็นว่าการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเป็นอุปสรรค

ต่อการพัฒนาบ้านเมือง สำหรับหน้าที่ในการอนุรักษ์กลุ่มตัวอย่างเพียง ร้อยละ 53.1 เห็นว่าการอนุรักษ์ควรดำเนินการโดยประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าทางราชการปล่อยปละละเลยไม่สนใจเท่าที่ควร สังเกตได้จากการสอบถามข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่รัฐ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าไม่เคยได้รับข่าวสารด้านนี้ อีกประการหนึ่งกลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่าทางราชการน่าจะทำหน้าที่นี้เพราะถือว่า ศิลปกรรมทั้งหลายเป็นสมบัติของแผ่นดิน และทางราชการก็มีอำนาจในการออกกฎหมายระเบียบต่าง ๆ เพื่อการอนุรักษ์ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐก็น่าจะมีรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องมากกว่าประชาชน และปัญหาสำคัญของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประการหนึ่งก็เกิดจากการพัฒนาบ้านเมืองโดยไม่ได้พิจารณาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมของแหล่งศิลปกรรมอันเป็นการกระทำของรัฐเอง ดังนั้น การดูแลรักษา จึงควรเป็นหน้าที่ของรัฐหรือทางราชการควรจะให้ความสนใจมากกว่าที่เป็นอยู่

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุ อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในท้องถิ่น ระยะทางจากที่พักไปยังแหล่งศิลปกรรม การได้รับข่าวสาร ไม่มีผลต่อ การผันแปรของทัศนคติของประชาชนต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของประชาชนในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากที่สุด คือ การให้คุณค่าต่อแหล่งศิลปกรรม รองลงมาได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม การเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และการศึกษาตามลำดับ โดยกลุ่มที่คุณค่าต่อแหล่งศิลปกรรมมาก กลุ่มที่มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์มาก กลุ่มที่เคยเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและสูงกว่าจะมีทัศนคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่นดีกว่ากลุ่มอื่น ๆ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างจะให้คุณค่าต่อแหล่งศิลปในเรืองความงามและการทำให้ชุมชนมีชื่อเสียงมากกว่าคุณค่าทางด้านอื่น ซึ่งการให้คุณค่านั้นเป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิดในทางที่ดี จึงทำให้มีผลให้มีทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมด้วย

ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ได้เสนอแนะความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการดำเนินการในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ดังนี้คือ ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการที่ถูกต้องในเรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น โดยการใช้สื่อที่เข้าใจง่าย ในหลาย ๆ รูปแบบ รวมทั้งมีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำให้ความรู้ ปลุกฝังค่านิยมความเป็นไทย จัด กิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งมีการสอนในระบบโรงเรียนด้วย ควรส่งเสริมบุคลากรที่มีฝีมือและความรู้ที่เป็นช่างพื้นเมืองในท้องถิ่น ให้ดูแลรักษาแหล่งศิลปกรรมและตรวจตราอย่างสม่ำเสมอ ให้อำนาจแก่ผู้นำท้องถิ่น จัดหาอาสาสมัครในการพัฒนาร่วมกับหน่วยงานของรัฐ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ปัญหา อุปสรรค กับแหล่งศิลปกรรมในท้องถิ่นอื่น ๆ และควรมีมาตรการที่เหมาะสมในการคุ้มครอง

ครองแหล่งศิลปกรรม นอกจากนี้ควรแจ้งข่าวการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมให้คนในท้องถิ่นทราบเสมอ และการประกาศเขตอนุรักษ์หรือฟื้นฟูบูรณะต้องไม่ทำความเดือดร้อนแก่ประชาชน

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ ศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัด หรือหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น ควรดำเนินการประสานงานให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เป็นการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและวิธีการที่ถูกต้องในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมแก่ประชาชน จัดการอบรมแก่ผู้นำชุมชน ตัวแทนสถาบันหรือกลุ่มทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชน เพิ่มการประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมทางสื่อมวลชนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและพัฒนาบุคลากรในการเผยแพร่ข่าวสารให้มีประสิทธิภาพ ควรให้มีการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่นในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่นขึ้นด้วย

0066

ศิริวรรณ ทาปัญญา. ปัจจัยที่มีผลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งโบราณสถาน : กรณีศึกษามี
 ส่วนร่วมของประชาชนผู้มีถิ่นพำนักใกล้แหล่งโบราณสถาน อำเภอเมือง จังหวัด
 เชียงใหม่, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม
 ล้อมบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2539.

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพสูงในด้านการท่องเที่ยว และมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญเป็นจำนวนมาก รวมทั้งโบราณสถานต่าง ๆ ในจังหวัด ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชากรผู้มีถิ่นพำนักใกล้แหล่งโบราณสถาน ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโบราณสถาน เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แหล่งโบราณสถานโดยพิจารณาจากลักษณะส่วนบุคคล เจตคติต่อแหล่งโบราณสถาน และพฤติกรรมที่ได้รับข่าวสาร และวัตถุประสงค์ประการสุดท้าย เพื่อศึกษาปัญหาแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งโบราณสถานในจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มประชากรที่ศึกษาได้แก่ ประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยกำหนดว่าต้องมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีช่วงระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ไม่น้อยกว่า 5 ปี ขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 400 คน สุ่มตัวอย่างโดยสุ่มเลือกตำบลขึ้นมา แยกละ 2 ตำบล ในแต่ละตำบล เลือกประชากรโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ โดยแบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มประชากรที่มีถิ่นพำนักใกล้แหล่งโบราณสถานร้าง และกลุ่มประชากรที่มีถิ่นพำนักใกล้แหล่งโบราณสถานที่ยังมีชีวิต โดยมีรัศมีการอาศัยจากแหล่งโบราณสถานไม่มากกว่า 1 กิโลเมตร จากการเก็บตัวอย่างประชากร 4 แขวง แขวงละ 100 คน จะได้ประชากรตัวอย่าง จำนวนรวมทั้งสิ้น 400 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและทดสอบกับกลุ่มประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คราวเรือน เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษาและทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จนได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ ประชากรส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งโบราณสถานในระดับต่ำ โดยพบว่า ประชากรที่เพศ อายุ ศาสนา อาชีพ ภูมิลำเนา และระยะเวลาที่อาศัยในท้องถิ่นแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แหล่งโบราณไม่แตกต่างกัน ส่วนประชากรที่มีการศึกษาแตกต่างกัน พบว่ามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งโบราณสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประชากรที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งโบราณสถานไม่แตกต่างกัน โดยประชากรที่มีรายได้ ทรัพย์สินในที่ดิน ตำแหน่งทางสังคมต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งโบราณสถานไม่แตกต่างกัน แต่ประชากรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารและได้รับการอบรมมากกว่า จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมแหล่งโบราณสถานมากกว่า สำหรับประชากรที่มีถิ่นพำนักใกล้แหล่งโบราณสถานร้าง และประชากรที่มีถิ่นพำนักใกล้แหล่งโบราณสถานที่ยังมีชีวิต มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งโบราณสถานไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้มีการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โดยเฉพาะการให้ข่าวสารและการอบรมแก่ประชากรในพื้นที่ที่มีแหล่งโบราณสถานตั้งอยู่ โดยใช้สื่อทุกแขนงเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมแหล่งโบราณสถาน คุณค่า สาเหตุและการป้องกันความเสื่อมโทรม ตลอดจนความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแหล่งโบราณสถานด้วย ควรให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม และริเริ่มในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมแหล่งโบราณอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอน และควรให้มีการกำหนดความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมแหล่งโบราณสถานเข้าไปในหลักสูตร การศึกษาแก่เยาวชนทุกระดับชั้น เพื่อปลูกฝังความเข้าใจในเรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งโบราณสถาน เพื่อเป็นแรงกำลังสำคัญในการรักษาแหล่งโบราณสถานต่อไป

0067

ขวัญ สวณเสริมศรี. ความรู้และความตระหนักของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการอนุรักษ์
 ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม : ศึกษากรณีอำเภอไทรโยค จังหวัด
 กาญจนบุรี, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยมหิดล 2529.

ปัจจุบันการพักผ่อนที่เป็นที่นิยมกันมากที่สุด คือ การท่องเที่ยว โดยเฉพาะตาม
 แหล่งธรรมชาติที่สวยงาม โบราณสถาน หรือสถานที่ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ทำให้เกิดการค้น
 พบสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอ ในขณะเดียวกันการบุกรุกเข้าหาผลประโยชน์จากธรรม
 ชาติ หรือ จากสิ่งที่เป็นมรดกตกทอดจากคนรุ่นก่อนก็มีมากขึ้นตามไปด้วย หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
 โดยตรงไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง ผู้ที่จะดูแลรักษาได้ดีที่สุดก็น่าจะได้แก่ประชาชนใน
 ท้องถิ่นนั้น ๆ โดยเฉพาะผู้นำท้องถิ่นในระดับหมู่บ้าน และการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมรับ
 ฝิดชอบสิ่งต่าง ๆ ในชุมชนของตนได้นั้น ต่อเมื่อมีความรู้และความตระหนักในสิ่งนั้นเสียก่อน ดัง
 นั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความรู้และความตระหนักของคณะกรรมการหมู่บ้าน
 ในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความรู้และ
 ความตระหนักของคณะกรรมการหมู่บ้านในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และ
 เพื่อศึกษาหาแนวทางในการปลูกฝังความรู้และความตระหนักในการอนุรักษ์ธรรมชาติและ สิ่ง
 แวดล้อมศิลปกรรมให้กับคณะกรรมการหมู่บ้าน การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัย จัดทำ
 ขึ้นเอง รวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการหมู่บ้านของอำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน
 266 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คณะกรรมการหมู่บ้านส่วนใหญ่มีความรู้ในการอนุรักษ์ธรรมชาติและ
 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีอายุ ตั้งแต่ 44 ปี
 ขึ้นไป จะมีความรู้มากกว่าคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีอายุน้อยกว่า ส่วนลักษณะการดำรงตำแหน่ง
 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดที่ดินที่ใช้ประโยชน์ ระยะทางจากที่พักอาศัยถึงแหล่งธรรม
 ชาติ หรือ โบราณสถานที่ใกล้ที่สุด การรับข่าวสาร และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ก่อให้เกิด
 ความแตกต่างของความรู้ในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

คณะกรรมการหมู่บ้านส่วนใหญ่มีความตระหนักในการอนุรักษ์ธรรมชาติและ
 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีที่พักอาศัยห่างจากแหล่ง
 ธรรมชาติหรือโบราณสถานที่ใกล้ที่สุด ตั้งแต่ 5 - 14 กิโลเมตร จะมีความตระหนักในการอนุรักษ์
 ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากกว่ากลุ่มที่อยู่ใกล้ หรือใกล้กว่านี้ สำหรับอายุ ลักษณะการ
 ดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดที่ดินใช้ประโยชน์ การรับข่าวสาร และการมี

ส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างกันของความตระหนักในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีขนาดที่ดินที่ใช้ประโยชน์มาก จะยังมีความรู้ในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากขึ้นด้วย และคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนมาก จะยังมีความตระหนักในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากขึ้นด้วย

ผู้วิจัยได้เสนอแนะความคิดเห็นในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ควรจะมีการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปยังผู้นำชุมชนให้มากขึ้นโดยผ่านทางเจ้าหน้าที่รัฐบาลที่ทำงานในชนบท โดยวิธีอบรมเจ้าหน้าที่ดังกล่าวให้มีความรู้ความเข้าใจตลอดจนเห็นคุณค่าหรือประโยชน์ของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่กับผู้นำชุมชนอีกต่อหนึ่ง ควรจัดให้มีการอบรมหรือให้ความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์ฯ โดยตรงกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยให้ทางจังหวัดร่วมกับสถาบันการศึกษาในจังหวัด จัดวิทยากรเคลื่อนที่ออกให้ความรู้ในการประชุมสภาตำบลควรให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดูแลรักษาโบราณสถานตลอดจนแหล่งธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน ควรมีการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ความรู้ตลอดจนประโยชน์ของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกเผยแพร่ให้ประชาชนในชนบททราบ ควรให้ศูนย์วัฒนธรรมของจังหวัดร่วมกับ คณะกรรมการสภาตำบล จัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในตำบลที่เป็นแหล่งที่ตั้งของแหล่งธรรมชาติ หรือ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และควรมีการกระตุ้นให้มีการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำ ตลอดจนให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะจากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านจะมีความตระหนักในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น ถ้าหากคณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนมากขึ้น

0068

ศิริ ศิริวัลย์. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชัยนาทต่อสวนนกชัยนาท, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2532.

สวนนกชัยนาท เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดชัยนาท เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั่วไปที่ได้แวะเยี่ยมจังหวัดชัยนาท ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชัยนาทต่อสวนนกชัยนาท และศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลทำให้ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแตกต่างกัน ตลอดจนเพื่อต้องการทราบปัญหาและความต้องการของผู้ที่มาใช้สวนนกชัยนาท กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชัยนาทที่มีอายุตั้งแต่ 14 ปี ขึ้นไป ใช้วิธีการสุ่มโดยกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวน 200 ราย ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชัยนาท จำนวน 200 ราย สำหรับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ กลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชัยนาทใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่มและวิธีสุ่มอย่างมีระบบ

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจปานกลางต่อสวนนกชัยนาทในด้านสภาพธรรมชาติของนก การจัดสภาพแวดล้อมและบำรุงรักษาสวนนก รวมทั้งด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และมีความพึงพอใจค่อนข้างมากต่อสวนนกชัยนาทในด้านบรรยากาศสวนนก การจัดระเบียบของสวนนกและด้านสินค้าพื้นเมืองและอาหาร สำหรับผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อสวนนกชัยนาทโดยส่วนรวม พบว่ากลุ่มที่มีอายุ 14 - 19 ปี กลุ่มที่มีที่อยู่ปัจจุบันอยู่จังหวัดอื่น ๆ กลุ่มที่มีบริเวณบ้าน 101 ตารางวาขึ้นไป กลุ่มที่เห็นด้วยกับค่าธรรมเนียมในการเข้าพื้นที่ และกลุ่มที่มีเขตที่อยู่อาศัยอยู่นอกเขตเมือง มีความพึงพอใจต่อสวนนกชัยนาทมากกว่ากลุ่มย่อยอื่น ๆ ในเรื่องเดียวกัน ผลการประเมินระดับความพึงพอใจรวมต่อสวนนกชัยนาท พบว่าจัดอยู่ในช่วงระดับความพึงพอใจปานกลาง

สิ่งที่เสนอแนะกับสวนนกชัยนาท เพื่อให้ปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว คือควรมีการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ และไม้ยืนต้นเพิ่มขึ้น เพื่อให้เกิดความร่มรื่นและสวยงาม ควรมีการปรับปรุงในเรื่องการรักษาความสะอาดของกรงนก คอกสัตว์ สระว่ายน้ำ บ่อน้ำ สุขาสาธารณะ ตลอดจนดูแลเอาใจใส่สุขภาพของนกให้มากขึ้น จัดให้มีการรักษาความปลอดภัยเพิ่มขึ้น เพิ่มม้านั่ง ก้อนน้ำ และถังขยะให้มากขึ้น อาหารเครื่องดื่มนำมาจำหน่ายควรปรับปรุงให้มีปริมาณเหมาะสมกับราคา รสชาติดีกว่าเดิม ตลอดจนเข้มงวดในเรื่อง

ความสะอาด ควรมีการปรับปรุงสภาพร้านค้า ชุม สภาพภายในร้านค้าให้สะอาดสวยงามและเป็นระเบียบเพิ่มขึ้น

0069

มรดกโลก จำกัด, บริษัท. รายงานการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดการให้แสงสว่างโบราณสถานในตัวเมืองเชียงใหม่, กรุงเทพมหานคร : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2537.

เมืองเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางความเจริญรุ่งเรืองในบริเวณภาคเหนือของประเทศไทยมาเป็นระยะเวลาหลายร้อยปี และในปัจจุบันก็ยังเป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญในด้านต่าง ๆ ในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาเที่ยวชมเมืองเชียงใหม่เป็นจำนวนมาก การจัดติดตั้งแสงสว่างโบราณสถานในยามค่ำคืน จะเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง เพราะทำให้มีทัศนียภาพที่สวยงามและเที่ยวชมได้อย่างสะดวก ทำให้ได้บรรยากาศที่งามประทับใจนักท่องเที่ยว รวมทั้งคนในท้องถิ่นด้วย

วัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ เพื่อทำการศึกษาและจัดศักยภาพของโบราณสถานในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ควรได้รับการให้แสงสว่างในเวลากลางคืน เพื่อศึกษาความเหมาะสมและกำหนดแหล่งโบราณสถาน ที่จะทำการให้แสงสว่างในจังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อกำหนดรูปแบบออกแบบรายละเอียดประมาณราคาและการบริหารจัดการในการให้แสงสว่างโบราณสถานในจังหวัดเชียงใหม่ สำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานจริง พื้นที่ที่ศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ พื้นที่หลักของโครงการ คือ บริเวณภายในกำแพงเมืองเชียงใหม่ และพื้นที่รองของโครงการ คือ บริเวณนอกกำแพงเมืองเชียงใหม่ หรือพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลแต่มีศักยภาพเด่นมาก รวมจำนวนโบราณสถานและสถานที่ที่สำคัญในตัวเมืองเชียงใหม่ ที่อยู่ในและนอกกำแพงเมืองที่ทำการศึกษา จำนวน 40 แห่ง ขอบเขตการศึกษา คือ ศึกษารายละเอียดด้านวิชาการ ด้านความสนใจของนักท่องเที่ยว และด้านกายภาพของโบราณสถานในจังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาความเหมาะสม และจัดลำดับศักยภาพของโบราณสถานในพื้นที่โครงการฯ คัดเลือกโบราณสถานเพื่อออกแบบรายละเอียดระบบการให้แสงสว่าง กำหนดรูปแบบ และออกแบบรายละเอียดของระบบการให้แสงสว่างโบราณสถาน that คัดเลือกแล้วสำหรับนำไปปฏิบัติงานจริง จัดทำประมาณการราคาติดตั้งและค่าดำเนินการในแต่ละรายการ และกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการ และองค์กรรับผิดชอบในการให้แสงสว่างโบราณสถานในจังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของโบราณสถาน วัด อาคาร ป้อม กำแพงเมือง ฯลฯ จากเอกสารทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี และทำการสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยแบ่งเป็น 2 วิธี คือ สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น บริษัทนำเที่ยวในกรุงเทพฯ บริษัทนำเที่ยว

ในเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือมีหน้าที่รับผิดชอบโบราณสถาน วิธีการสัมภาษณ์จะใช้แบบสัมภาษณ์เป็นหลัก และอีกวิธีหนึ่ง คือ การสำรวจภาคสนามด้านกายภาพ ผู้ศึกษาได้ออกไปสำรวจโบราณสถานต่าง ๆ ทุกแห่งเพื่อ รวบรวมข้อมูลทางด้านกายภาพ ตามความเป็นจริงโดยมีหลักเกณฑ์การศึกษาแบ่งออกเป็นด้าน กายภาพ ทัศนียภาพ ความสะดวกในการเข้าถึง และความต่อเนื่องในการเที่ยวชมกับโบราณสถานแหล่งอื่น ๆ และในระหว่างการสำรวจผู้ศึกษาได้ถ่ายภาพ ทำผังติดต่อสอบถามเจ้าของสถานที่ พิจารณามุมมองในด้านต่าง ๆ ไปพร้อมกัน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการประเมินศักยภาพร่วมกับการศึกษาด้านอื่น ๆ ต่อไป

หลังจากทำการศึกษาแล้ว คณะทำงานได้คัดเลือกโบราณสถานเพื่อออกแบบให้แสงสว่างจำนวน 20 แห่ง จำแนกเป็นวัด 8 แห่ง แจ่ง (ป้อม) 4 แห่ง ประตุมือง 5 แห่ง อาคารเก่า 2 หลัง และอนุสาวรีย์ 1 แห่ง ซึ่งมีคุณสมบัติตรงตามหลักเกณฑ์ในการศึกษาสถานที่จำนวน 18 แห่ง ให้ชมได้จากภายนอก และสถานที่อีก 2 แห่ง ซึ่งเป็นวัดให้เข้าชมได้ ในส่วนที่เป็นพุทธาวาสที่ให้แสงสว่างไว้เท่านั้น ไม่ล่งล้าเข้าไปในเขตสังฆาวาส ผู้ศึกษาเสนอให้เปิดไฟฟ้าวันละ 4 ชั่วโมง แต่บางแห่งอาจปรับลดได้ตามต้องการ ส่วนสถานที่ที่มีการคัดค้านก็อาจตัดสินใจให้เปิดเฉพาะช่วงเทศกาล หรือวาระสำคัญเท่านั้นก็ได้ งบประมาณการติดตั้งทั้งหมดประมาณ 20 - 21 ล้านบาท รวมค่าไฟฟ้าวันละ 4 ชั่วโมงต่อเดือน จำนวน 17,000 บาท

การออกแบบให้แสงสว่าง ผู้ศึกษาได้สำรวจเลือกบริเวณที่จะส่องสว่าง ทำผังบริเวณวัดขนาดความกว้างความสูงของอาคารกำหนดตำแหน่งติดตั้งโคมไฟ ขนาดโคมไฟ สีของแสง กำลังส่องสว่าง แนวเดินสายไฟฟ้า และจุดติดตั้งมาตรควบคุม การปิดเปิดไฟฟ้า โดยไม่กระทบต่อกายภาพของอาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสิ่งก่อสร้าง แล้วนำผลมาคำนวณค่าของแสงที่เหมาะสมด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพิ่มแนวคิดปรับปรุงให้มีแสงเจ้าน่าดูขึ้น ไม่มีแสงจ้าที่จะรบกวนสายตาเจ้าของสถานที่และผู้อยู่ใกล้เคียง สามารถชมได้จากภายนอกและภายใน โดยการเดินหรือนั่งรถชมได้

หลังจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณารายงานการศึกษาโครงการแล้ว ได้ลงมติรับรายงานการศึกษานี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้จัดให้คณะผู้ศึกษาแถลงผลการศึกษาที่จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้เข้าประชุมสอบถามและแสดงความคิดเห็นซึ่งสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการติดตั้ง ส่วนที่ไม่เห็นด้วยให้เหตุผลว่ารบกวนความสงบของวัดและพระสงฆ์ การบริหารจัดการของโครงการนี้มีหลายหน่วยงานที่ต้องช่วยรับผิดชอบ คือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะต้องหางบประมาณมาติดตั้ง เจ้าของสถานที่แต่ละแห่งยินดีดูแลอุปกรณ์ให้ ส่วนการซ่อมบำรุงและค่ากระแสไฟฟ้า ควรเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารท้องถิ่นหรือเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยให้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทำแผนดำเนินการเสนอไป และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตั้งวัตถุประสงค์ให้โครงการนี้เป็นกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสที่ได้เสวยราชสมบัติครบ 50 ปีและงานฉลองครบรอบ 700 ปี ของการสถาปนานครเชียงใหม่เป็นสำคัญ ไม่ได้หวังรายได้ทางตรงจากค่าบัตรเข้าชมสถานที่ แต่ผลที่ได้ทางเศรษฐกิจของส่วนรวมอันเกิดจากการท่องเที่ยว นั้นมาจากค่าใช้จ่ายหลายอย่าง เป็นต้นว่า การเดินทาง อาหาร ที่พัก และสินค้าพื้นเมือง หรือของที่ระลึกบางประเภท ซึ่งอาจจะเป็นกอบเป็นกำมากกว่ารายได้ อันพึงเกิดจากการจำหน่ายบัตรเข้าชมเป็นอันมาก

0070

เทคโนโลยีพระจอมเกล้า, สถาบัน. วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. คณะสถาปัตยกรรม
ศาสตร์. ภาควิชาสถาปัตยกรรม. เอกสารการวิจัย **คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว**
ชายทะเล : กรณีตัวอย่าง เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี, กรุงเทพมหานคร :
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, (ม.ป.ป.)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลในปัจจุบันขาดการควบคุมก่อให้เกิดผลเสีย
หายต่อสภาพแวดล้อมและทรัพยากรการท่องเที่ยว ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาเรื้อรังซึ่งควรมี
มาตรการแก้ไขและป้องกัน อีกทั้งหาทางส่งเสริมการพัฒนาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อมุง
สนองเป้าหมายของกิจกรรมการท่องเที่ยว การเผยแพร่ความรู้และแนวทางการพัฒนาอย่างเหมาะสม
สำหรับผู้ประกอบกิจการบริการการท่องเที่ยวและหน่วยงาน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นวิธีการที่ควร
นำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว และคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลเป็นเครื่องมือที่จะช่วย
ให้การเผยแพร่ความรู้เป็นไปอย่างกว้างขวางและทั่วถึง เป็นคู่มือที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
ในพื้นที่ชายทะเลทั่ว ๆ ไป เพื่อให้โครงการศึกษาและจัดทำคู่มือสอดคล้องตามเป้าหมายของ การ
ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการไว้ดังนี้คือ เพื่อศึกษาหาข้อมูล
เพื่อจัดทำคู่มือการพัฒนาแหล่งการท่องเที่ยวชายทะเลให้กับผู้ประกอบกิจการการท่องเที่ยวด้าน
บริการที่พักขนาดเล็กที่ต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้เป็นแนวทางในการพัฒนาตามรูปแบบ
ที่กำหนดให้ และเพื่อเสนอแนะแนวทางและมาตรฐานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลให้
กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัดหรือหน่วยปกครองระดับท้องถิ่นได้ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อควบคุม
การพัฒนาให้เป็นไปอย่างมีแบบแผนที่เหมาะสม

ขอบเขตของการศึกษานี้เน้นหนักในขอบเขตของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชาย
ทะเลในกิจกรรมของโครงการบริการที่พักและบริการในระดับโครงการขนาดเล็ก ได้แก่ ที่พัก
ประเภทบังกะโล และกระท่อมชายทะเล ที่อยู่นอกขอบเขตการควบคุมการก่อสร้างและการควบคุม
การพัฒนาทางกายภาพของกฎหมาย โดยเลือกเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นกรณีตัวอย่างใน
การศึกษา เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง มีโครงสร้างและสภาพแวดล้อมในด้านการท่องเที่ยว
ที่จะเริ่มมีปัญหากับการพัฒนาชายหาดค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในด้านการก่อสร้าง
ประเภทที่พักประเภทต่างๆ ไม่เหมาะสมกลมกลืนกับธรรมชาติอันเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
โดยมีแนวทางในการวิจัยอยู่ในขอบเขตดังนี้คือ วางแนวทางการพัฒนาทางกายภาพของแหล่ง
ท่องเที่ยวขนาดเล็ก บริเวณชายหาดอันได้แก่ แนวทางในการวางผังบริเวณและภูมิสถาปัตย์ แนว
ทางในการออกแบบทางสถาปัตยกรรม แนวทางในการบริการทางด้านสุขาภิบาล ซึ่งมุ่งที่จะสนอง

การท่องเที่ยวและควบคุมสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพดี แจกแจงกิจกรรมที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับการพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งรวบรวมแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในแนวทางประกอบการพิจารณาในการลงทุนสำหรับภาคเอกชน

การวิจัยใช้แบบการวิจัยเชิงบรรยายประเภทการสำรวจ เป็นการวิจัยประยุกต์ ซึ่งอยู่ในลักษณะของการวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนาม โดยการวิจัยเอกสารได้พิจารณาองค์ประกอบของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวและแผนหลักอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริเวณที่ติดกับชายทะเล นำมาประกอบการพิจารณาหลักเกณฑ์ทั่วไปของการพัฒนาการท่องเที่ยวและบริเวณชายฝั่งทะเลจากทฤษฎีและตัวอย่างการพัฒนาจากประเทศอื่น ๆ สำหรับการวิจัยภาคสนาม ใช้วิธีการสำรวจ 2 แบบ คือ สำรวจแบบสังเกตการณ์ โดยวิธีการบันทึกการถ่ายภาพ บันทึกข้อมูลลงในแผนที่และการสเก็ตซ์ภาพ และการสำรวจด้วยแบบสอบถาม โดยกำหนดกลุ่มประชากรที่จะศึกษาคือ นักท่องเที่ยว เจ้าของกิจการ และช่างก่อสร้าง

ผลการวิจัยปรากฏว่าแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลมีลักษณะการพัฒนาด้านบริการที่พักแก่นักท่องเที่ยว แยกเป็น 2 ชนิดตามขนาดของการลงทุน คือ ลักษณะบริการที่พักประเภทเจ้าของที่ดินพัฒนาเอง โดยใช้บริเวณที่ดินอันเป็นที่อยู่อาศัยของตนมาพัฒนาซึ่งมีสภาพการณ์ที่น่าวิตกเนื่องจากเป็นโครงการขนาดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไปตามตำแหน่งของเจ้าของที่ดินเอง หรือเช่าจากญาติพี่น้อง มักสร้างสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมให้แก่แหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากผู้ลงทุนมีทุนทรัพย์น้อยและขาดความรู้เกี่ยวกับการปลูกสร้างและจัดบริเวณให้เหมาะสมกับสภาพของชายทะเลเพื่อการท่องเที่ยว ส่วนอีกลักษณะหนึ่งคือ ที่มีผู้ลงทุนซื้อที่ดินและพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเฉพาะมักจะประกอบด้วยทีมงานผู้เชี่ยวชาญหลายสาขาทำงานร่วมกัน จึงไม่สร้างปัญหามากนัก เมื่อเทียบกับกรณีแรก และปรากฏการณ์เช่นนี้ประเทศไทยไม่อาจแก้ไขได้โดยวิธีอื่น นอกจากการ ชี้แนะให้ผู้ประกอบการได้ทราบถึงประเด็นต่าง ๆ ที่ถูกต้อง และข้อควรคำนึงถึงเพื่อประโยชน์ อันแท้จริงทั้งของตนเองและส่วนรวม แต่บุคลากรและองค์กรรวมทั้งอำนาจและสิทธิขององค์กรเหล่านั้นถูกจำกัดอยู่ในระดับหนึ่งที่ไม่อาจบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ทันเวลากับการสูญเสียสภาพแวดล้อมของการท่องเที่ยวชายทะเลที่มีผู้ดำเนินการอยู่มากมายตลอดเวลา ดังนั้นการสร้างสื่อความหมายที่มีแรงจูงใจสูงและให้ความรู้ในสิ่งที่ผู้ประกอบการไม่ทราบมาก่อน เป็นหนทางเดียวที่อาจกระทำได้ทันทีและมีปริมาณการแพร่กระจายได้มากและรวดเร็ว โดยการสร้างสื่อความหมายจะแสดงด้วยภาพและข้อความต่าง ๆ ซึ่งแสดงไว้ในภาคสองของเล่ม ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะอันประกอบด้วยหลักเกณฑ์และมาตรฐานในการพัฒนาที่พักเพื่อการท่องเที่ยว การเสนอแนะจัดเป็นหมวดหมู่ตามประเภทขององค์ประกอบของโครงการอันได้แก่รูปแบบอาคารและสิ่งก่อสร้าง การบริการด้านสาธารณูปโภค การจัดบริการนักท่องเที่ยว ฯลฯ มุ่งเน้นในเรื่องการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว และ

การป้องกันที่กำลังจะเกิดขึ้น รวมทั้งเสนอแนะสิ่งที่ดีและไม่ควรกระทำและการจำกัดการใช้ทรัพยากรในการก่อสร้าง นอกจากนี้ในภาคสาม ยังได้แสดงตัวอย่างวิธีการจัดทำโครงการที่พักรเพื่อการท่องเที่ยวซึ่งได้คัดเลือกกรณีตัวอย่างบนเกาะสมุย 3 โครงการ โดยทั้ง 3 โครงการมีลักษณะพื้นที่โครงการแตกต่างกัน คู่มือในภาคนี้จะได้นำเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ของโครงการในภาคสองประมวลมาตามความเหมาะสม เพื่อจัดผังบริเวณในพื้นที่โครงการตามข้อเสนอแนะเป็นขั้นตอนรูปแบบที่จะแสดงในภาคนี้เป็นการแสดงด้วยแผนภูมิ ภาพเขียนทางสถาปัตยกรรม รูปทัศนียภาพประกอบคำอธิบาย

สำหรับภาคผนวกมีการเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษารื่องเกาะสมุย เช่น ข้อมูลเบื้องต้น สภาพการท่องเที่ยวในเกาะสมุย แหล่งท่องเที่ยวและลักษณะนักท่องเที่ยวบนเกาะสมุย นอกจากนี้ยังได้จัดวางกระบวนการวิเคราะห์ในเชิงแยกแยะและสรุปย่อโดยแบ่งเนื้อหาเป็น 3 ส่วน คือ สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เป็นการสรุปลักษณะสำคัญในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ในสภาพปัจจุบันเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐาน ในการพิจารณาหาข้อดีและข้อเสีย ปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นการสรุปตั้งประเด็นปัญหาให้แจ่มชัด จากสภาพการที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และแนวทางเสนอแนะเป็นการให้แนวทางอย่างกว้าง ๆ ในการแก้ปัญหา เท่าที่สภาพความเป็นจริงจะเอื้ออำนวย ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การนำเสนอรายละเอียดทางรูปแบบกายภาพ

0071

วัชรพงศ์ วราภรณ์. การศึกษาเพื่อการวางแผนโครงสร้างด้านการท่องเที่ยวและการเกษตรชุมชน
เกาะสมุย, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนภาคและ
เมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2534.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อให้ทราบแนวทางในการจัดการกับปัญหาด้าน
การเกษตร ซึ่งได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของการท่องเที่ยวในเขตสุขาภิบาลเกาะสมุย เพื่อให้
ทราบแนวทางในการจัดการปัญหาในตัวเองของด้านการท่องเที่ยวชายทะเลเกาะสมุย ในอันที่จะใช้
ทรัพยากรชายหาด และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่อย่างได้ประโยชน์สูงสุดและยาว
นาน และเพื่อให้ทราบแนวทางในการจัดการปัญหาในตัวเองของการเกษตรในเขตสุขาภิบาลเกาะส
มุย

ผลการศึกษาพบว่าสุขาภิบาลเกาะสมุยมีพัฒนาการและลักษณะกายภาพ 2 ด้าน คือ
การท่องเที่ยวและการเกษตร ผลกระทบจากการเติบโตในสาขาการท่องเที่ยวทำให้ค่าครองชีพของ
ประชากรในชุมชนเกาะสมุยสูงขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการอพยพออกของประชากร โดยอัตรา
การเติบโตด้านประชากรต่อปีเท่ากับร้อยละ -1.06 โดยเฉพาะประชากรการเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่ไม่
สามารถเปลี่ยนสาขาอาชีพได้ พบว่าการเติบโตของการท่องเที่ยวส่งผลต่อความไม่เพียงพอด้าน
สาธารณูปโภคและสาธารณูปการในช่วงฤดูการท่องเที่ยว แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของ นักท่อง
เที่ยวในอนาคตอาจเกินขีดความสามารถของพื้นที่ที่จะรองรับได้ ส่วนในด้านการเกษตร พบว่ามี
ปัญหาการใช้พื้นที่ไม่สอดคล้องกับศักยภาพ เช่นความไม่แน่นอนด้านแรงงาน การขาดความรู้ด้าน
วิธีการเพาะปลูกสมัยใหม่ ปัญหาแหล่งน้ำ และราคาผลผลิต ผลการศึกษารูปได้ว่าในระยะยาว
หากมีการพัฒนาแหล่งน้ำใช้ ควรมีการจำกัดเขตพื้นที่ท่องเที่ยวชายทะเลเพื่อการเข้าพักของนักท่องเที่ยว
ไม่เกิน 10,242 ไร่ โดยมีการเข้าพักของนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 52,000 คนต่อวัน แต่หากไม่มี
การพัฒนาแหล่งน้ำใช้ควรมีการชลอการเติบโตของบริการที่พักภายในปี พ.ศ. 2535 ควรมี
การกำหนดเขตพื้นที่เกษตรและแยกออกจากเขตพื้นที่ท่องเที่ยวให้เป็นเขตพื้นที่สีเขียวซึ่งมีพื้นที่ทั้ง
หมด 63,273 ไร่

ข้อเสนอแนะในการพัฒนา คือ ให้กำหนดพื้นที่ศึกษามีบทบาทหลักคือด้านการ
ท่องเที่ยวชายทะเลแบบสงบ บทบาทรองคือพัฒนาการเกษตรเพื่อทดแทนการนำเข้าในช่วงฤดูการ
ท่องเที่ยว หรือเพื่อการส่งออกในช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยวให้เพิ่มขีดความสามารถบริการด้าน
สาธารณูปโภค และสาธารณูปการให้สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของประชากรและนักท่องเที่ยว โดย

มุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งน้ำ ตลอดจนมีแนวทางควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ทั้งในด้านการท่องเที่ยวและการเกษตร

0072

ทวิสุข สายะศิลป์. โครงสร้างและการประมวลผลฐานข้อมูลการท่องเที่ยวประเทศไทย,
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2537.

ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากผลตอบแทนที่ได้รับคุ้มค่ากว่าการลงทุนในระบบอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ นอกจากนี้ยังสามารถเผยแพร่ ชื่อเสียง ศิลปะ วัฒนธรรม และสภาพพจน์ของประเทศด้วย แต่การที่จะก่อให้เกิดการท่องเที่ยวได้นั้น จำเป็นต้องมีการให้ข้อมูลการท่องเที่ยวที่ดีแก่ นักท่องเที่ยว แต่ในช่วงที่ผ่านมานักท่องเที่ยวจำนวนมากมักประสบปัญหาไม่ได้รับข้อมูลตามต้องการเพราะสาเหตุจากการสื่อสารทางภาษา เวลาของการให้บริการ หรือข้อมูลที่ต้องการไม่ได้ถูกรวบรวมไว้ในที่แห่งเดียวกัน ดังนั้น การนำคอมพิวเตอร์มาใช้โดยกำหนดโครงสร้างข้อมูลการท่องเที่ยวได้จัดเก็บอยู่ในฐานข้อมูลที่เหมาะสมจะทำให้การเก็บ ค้นหา และเรียกใช้ข้อมูลในลักษณะต่าง ๆ มีความสะดวกรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำและสามารถกระทำได้เอง ณ บริเวณที่มีคอมพิวเตอร์ตั้งไว้บริการได้ตลอดเวลา ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เสนอออกแบบโครงสร้างฐานข้อมูลสำหรับจัดเก็บข้อมูลหลักของระบบการท่องเที่ยวในรูปแบบข้อมูลเชิงสัมพันธ์โดยอาศัยแผนภาพ โอ - อาร์ เป็นเครื่องมือช่วยในการออกแบบและได้พัฒนาโปรแกรมประยุกต์ เพื่อประมวลผลข้อมูลของระบบงาน โดยอาศัยระบบการจัดฐานข้อมูลโอราเคิล

0073

วาสนา งามภักตร์. การศึกษาเบื้องต้นเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีโดยระบบเส้น
 ทางนิเวศน์สัญจร, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาการวางแผนชุมชน
 เมืองและสภาพแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
 คุณทหารลาดกระบัง 2531.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้ศึกษาถึงการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี
 โดยนำสภาพทางนิเวศน์วิทยามาเป็นปัจจัยในการพิจารณาเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากปัจจัยด้านความ
 พร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว วิธีการศึกษาความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวได้นำวิธีวิเคราะห์
 PSA (Potential Analysis) มาประยุกต์ใช้ วิธี PSA นี้เป็นการวิเคราะห์พื้นที่เพื่อหา ศักยภาพใน
 การพัฒนาพื้นที่ ผู้ศึกษานำมาประยุกต์โดยกำหนดปัจจัยในการท่องเที่ยวของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว
 เป็นค่าคะแนน เพื่อความสะดวกในการคำนวณ และวัดระดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อ
 การพัฒนาโดยแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าคะแนนมาก หรือระดับความสำคัญสูงจะได้รับการพัฒนา
 ก่อน และในการวางแผนการพัฒนาจะคำนึงถึงสภาพการรวมตัวของแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย

ผลจากการศึกษาได้ทราบถึงสภาพการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี ในด้าน
 ความได้เปรียบในการท่องเที่ยว ปัญหาด้านการท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาที่มีผลต่อการ
 พัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรี โดยสรุปแล้วแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่มี
 ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวและมีสภาพนิเวศน์วิทยาที่ดี ควรที่จะได้รับการพัฒนา
 ด้านการท่องเที่ยว ผู้ศึกษาได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่ง
 ท่องเที่ยว พร้อมเส้นทางการท่องเที่ยว และคู่มือการเดินทางท่องเที่ยว เชิงระบบเส้นทางนิเวศน์สัญจร
 (Ecotour) เพื่อดึงดูดความสนใจและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

0074

สถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์, สมาคม. การประชุมทางวิชาการในงานสถาปนิก 30

สถาปัตยกรรมกับการพัฒนาการท่องเที่ยว. วันที่ 16 - 19 เมษายน 2530 ณ

บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลพลาซ่า. กรุงเทพมหานคร : สมาคมฯ , 2530.

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนับเป็นอุตสาหกรรมภาค “ส่งออก” ที่ทำรายได้สูงสุดของประเทศ นอกจากนี้แนวโน้มในการขยายตัวทางความต้องการที่มีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีมากกว่าสินค้าประเภทพืชผลด้วยเหตุผลดังกล่าว รัฐจึงได้เริ่มมาให้ความสนใจอย่างจริงจังกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และในบรรดาปัจจัยต่าง ๆ ที่จะมีส่วนดึงดูดนักท่องเที่ยว สถาปัตยกรรมซึ่งมีความหมายรวมถึงการจัดบริเวณ การออกแบบสิ่งแวดล้อม ภูมิสถาปัตย์ สิ่งปลูกสร้าง นับเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะเสริมสร้างให้สถานที่ท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรืออาจกล่าวได้ว่าสถาปัตยกรรมมีส่วนอำนวยความสะดวกหรือความล้มเหลวของโครงการท่องเที่ยวได้โดยตรง

สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการเรื่องสถาปัตยกรรมกับการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้มีการอภิปราย และการหารื้อร่วมกันระหว่างสถาปนิกกับผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในทุกแขนง ทั้งภาครัฐบาล เอกชน และนักวิชาการ เพื่อให้ตระหนักถึงปัจจัยหรือข้อจำกัดของแต่ละฝ่าย ในการดำเนินการและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

หัวข้อในการสัมมนาดังนี้ คือ มิติใหม่ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวมาแปลงเป็นกลยุทธ์ในทางปฏิบัติ หัวข้อสถาปัตยกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างไร วิทยากรจะบรรยายประกอบภาพสไลด์ ซึ่งให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานที่ต่าง ๆ พัฒนาขึ้นมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำของโลก เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ร่วมสัมมนาในการพิจารณาการพัฒนาสถานที่ ซึ่งอาจมีความเหมาะสมให้เป็นสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ หัวข้อแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งให้เห็นว่าการท่องเที่ยวนั้นไม่จำเป็นต้องรอให้เกิดขึ้นเอง ขณะเดียวกันสถาปัตยกรรมก็มีทั้งอิทธิพลและผลกระทบต่อการท่องเที่ยวมาก จนเราสามารถที่จะสร้างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ โดยการวิเคราะห์ธรรมชาติของอุปสงค์ และอุปทานของธุรกิจนี้ การพัฒนาที่กล่าวถึงได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมกับการก่อสร้างสถาปัตยกรรมเท่าที่จำเป็นเพื่อใช้รองรับการท่องเที่ยว การก่อสร้างสถาปัตยกรรมขึ้นมาโดยเจตนา เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่า ตลอดจนโบราณสถาน ผังเมือง ฯลฯ เพื่อจูงใจการท่องเที่ยว เพื่อ

การศึกษา พร้อมทั้งความเพลิดเพลิน และการดัดแปลงแก้ไขสถาปัตยกรรมเก่าเพื่อเพิ่มศักยภาพในการจูงใจให้เกิดการท่องเที่ยว หัวข้อข้อคิดในการออกแบบแหล่งเที่ยว เป็นการบรรยายเกี่ยวกับประสบการณ์ในการออกแบบโครงการแหล่งท่องเที่ยวหรือโครงการที่สนับสนุนการท่องเที่ยว รวมทั้งปัจจัยที่พึงพิจารณา หัวข้อข้อคิดศึกษา : วงจรของการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นการกล่าวถึงกระบวนการพัฒนาโครงการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจนครบวงจร ตลอดจนบทบาทของสถาปนิกและผู้ร่วมโครงการอื่นๆ โดยผู้จัดได้ยกตัวอย่างโครงการจริง 2 โครงการเป็นกรณีศึกษา สำหรับหัวข้อสุดท้าย คือ เสี่ยงสะท้อนสำหรับสถาปนิก เป็นการอภิปรายกลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิแขนง ต่าง ๆ ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเป็นข้อมูล ข้อคิด และข้อเสนอแนะ แก่สถาปนิกใน ลักษณะของผลสะท้อนจากมุมมองที่สถาปนิกไม่มีโอกาสจะทราบได้ แต่เป็นประโยชน์เพื่อนำไปปรับปรุงงานของตนเองได้

ในการสัมมนาครั้งนี้ คณะอนุกรรมการฝ่ายวิชาการของสมาคมฯ ได้รวบรวมเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อสัมมนา และสรุปคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 7 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด ในภาคเหนือ และกรุงเทพมหานคร แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ น้ำตก ชายทะเลและเนินเขา นอกจากนี้ยังเสนอแนวทางทั่วไปในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการหรือกิจการ ทุกประเภท โดยงานพัฒนาเทคนิคและประสานการวิเคราะห์ กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

0075

นันทนา อนันต์ไทย. การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี,

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 2537.

การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงลักษณะทั่วไปทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมไปถึงการศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยว และสภาพปัญหาหรืออุปสรรคที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อที่จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดแนวทางที่จะนำไปพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดต่อไป และจากการที่ได้ศึกษาข้อมูล ตั้งแต่ปี 2529 - 2534 พบว่า สถานภาพโดยทั่วไปเอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว กล่าวคือ ทั้งสภาพภูมิประเทศ วัฒนธรรม และประเพณีที่เก่าแก่ตลอดจนความพร้อมของการให้บริการทางด้านสาธารณูปการ จึงส่งผลให้ตลาดการท่องเที่ยวขยายตัวเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่านักท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี นั้น จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยมากกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามา ท่องเที่ยวจะมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.34 % และมีระยะเวลาในการพักค้างคืนประมาณ 2 วัน สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวจะเป็นชาวอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 38.09% และใช้เวลาพักค้างคืนมากกว่า 4 วันขึ้นไป ในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 33 แห่ง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ประเภทประวัติศาสตร์และโบราณสถาน และประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ในอำเภอเมือง อำเภวารินชำราบ อำเภอพิบูลมังสาหาร และอำเภอโขงเจียม สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในอำเภอเมืองนั้น จะมีจุดเด่นในด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน รวมทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีกิจกรรมของท้องถิ่น ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนี้ยังมีศักยภาพในการพัฒนาอยู่ในเกณฑ์สูงด้วย ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในอำเภวารินชำราบ และอำเภอพิบูลมังสาหาร จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดเด่นทั้งในด้านธรรมชาติและด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน รวมทั้งในด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีและ กิจกรรมของคนในท้องถิ่น ถึงแม้ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวจะอยู่ในเกณฑ์สูง แต่เมื่อเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในอำเภอเมืองแล้วพบว่ายังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่า แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในอำเภอโขงเจียมจะมีจุดเด่นในด้านธรรมชาติมาก ทั้งนี้เพราะมีสภาพธรรมชาติที่สวยงาม และยังมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์อีกด้วย ซึ่งก็นับได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอนี้มีศักยภาพในการพัฒนาอยู่ในเกณฑ์สูงเช่นเดียวกับอำเภออื่น ๆ

ในด้านปัญหาหรืออุปสรรคที่มีต่อการท่องเที่ยวที่พบว่าเป็นปัญหาในด้านการขาดการอนุรักษ์และปรับปรุง แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ความไม่พร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่จะชักจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่ยังไม่ชัดเจน และจริงจังเท่าที่ควร มีผลส่งให้การขยายตัวในการท่องเที่ยวไม่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยและจากผลสรุปนี้เองทำให้สามารถเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ โดยในด้านแหล่งท่องเที่ยวสนับสนุนให้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงก่อนเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ในด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยการให้มุ่งเน้นรสนิยมของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน รวมไปถึงด้านวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมในท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยให้ด้านธรรมชาติเป็นแหล่งท่องเที่ยวรองและในที่นี้ยังได้เสนอแนะ เส้นทางท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีที่มีทั้งการท่องเที่ยวแบบวันหยุดสุดสัปดาห์ คือ จะใช้เวลา 1 วัน 1 คืน 2 วัน และแบบฤดูกาล หรือเทศกาล คือ จะใช้เวลา 2 คืน 3 คืน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงรสนิยมของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก

0076

ชยันต์ วรรณภูติ และ ชยันต์ ผลโคก , บรรณาธิการ. รายงานการสัมมนาผลกระทบของ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ : เอกสารชุดวัฒนธรรมกับการพัฒนา ลำดับที่ 2. เชียงใหม่ : โครงการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ , 2530.

วัตถุประสงค์ของการสัมมนา คือ เพื่อให้คนท้องถิ่นได้เข้าใจ และตระหนักใน ความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อศึกษาผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวใน เชียงใหม่ ทั้งด้านดีและด้านเสีย เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม กับท้องถิ่น และเพื่อให้ชาวท้องถิ่นได้สนองนโยบายปีท่องเที่ยวไทยของรัฐบาล ผู้จัดสัมมนา คือ สถานักรธรรมจังหวัดเชียงใหม่ สังคมสงฆชา จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มหนุ่มสาว จังหวัดเชียงใหม่ สโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ โครงการฟื้นฟูและธรรมชาติ กลุ่มนักพัฒนาเอกชนภาคเหนือ ชมรมชาวเหนือสัมพันธ์ คณะกรรมการศึกษาผลกระทบการท่องเที่ยว และโครงการศูนย์ส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนา คือ บุคลากรจากภาครัฐบาลและเอกชน ทั้งในเชียงใหม่และส่วนกลาง

ผลการสัมมนาสรุปได้ดังนี้ คือ จากการอภิปรายของนายเกริกเกียรติ พิพัฒน์ เสรีธรรม สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวมีผลทั้งด้านบวกและลบต่อเศรษฐกิจของท้องถิ่น แต่การกระจาย รายได้จากการท่องเที่ยวไปถึงภาคชนบทน้อยมาก เนื่องจากขาดกลไกการกระจาย รายได้ที่ยุติ ธรรม ส่วนมากกระจุกตัวอยู่ในธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าคนในชนบทไม่มีบทบาทใน การกำหนดทิศทางการท่องเที่ยว นายนิธิ เอียวศรีวงศ์ อาจารย์ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะ มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เสนอความเห็นเรื่อง “mass tourism” ที่มีผลต่อวัฒนธรรม ท้องถิ่น โดยภาพรวมวัฒนธรรมท้องถิ่นจะกลายเป็นสินค้ามากขึ้น ด้วยความต้องการของ นักท่อง เที่ยว ศิลปะและงานฝีมือท้องถิ่นเป็นเพียงของที่ระลึกของนักท่องเที่ยว แต่ไม่ได้สัมพันธ์กับวิถีชีวิต ของคนพื้นเมือง คือ สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวัน และการผลิตหรือหัตถกรรมเป็นแบบพึ่ง พา คือ ต้องอาศัยวัตถุดิบจากต่างประเทศ สำหรับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

นายขวัญสรอง อดิโพธิ อาจารย์สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสนอความ เห็นว่าการท่องเที่ยวมีผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ศิลปะและวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ที่ ใดที่การท่องเที่ยวเข้าถึงจะทำให้ความบริสุทธิ์ของธรรมชาติหมดไป เกิดความเสื่อมโทรม เพราะ แหล่งท่องเที่ยวไม่มีขีดความสามารถพอที่จะรองรับได้ นอกจากนี้ยังทำให้มีความเปลี่ยนแปลงทาง

วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ผู้คนเสียนิสัย อาชญากรรม ค่าครองชีพสูงขึ้น และรัฐบาลยังไม่มีบทลงโทษผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่ทำผิดกฎหมาย เบียดเบียน อ่อนแอ จากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ ได้กล่าวถึงผลกระทบการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ต่อแหล่งท่องเที่ยว 4 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประเภทเสริมแต่งธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวศิลปะป๊อปนิม พบว่าการท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตดั้งเดิม การประกอบอาชีพ สภาพแวดล้อมและการรับเอา วัฒนธรรมใหม่ๆ เข้ามาในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นข้อที่ควรระวัง สำหรับผลกระทบการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนบนภูเขา เตือนใจ ดีเทศน์ จากโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนในเขตภูเขา กล่าวว่า การท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อชาวเขาในด้านวัฒนธรรมมากที่สุด และถ้าต้องการพัฒนาหมู่บ้าน ชาวเขาก็ควรจะมีการเตรียมมัคคุเทศก์ที่รู้จักวัฒนธรรมของชาวเขา ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และเป็นไปเพื่อจะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ควรถามความพอใจของชาวบ้านว่า ต้องการให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาหรือไม่ และผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวควรนำกลับมาพัฒนาหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ ที่เป็นระบบ

สำหรับการประชุมย่อย 10 กลุ่ม ได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม กล่าวโดยสรุปแล้วทุกกลุ่มเห็นว่ามีปัญหา และต้องการให้มีการแก้ไขโดยหน่วยงานต่าง ๆ ควรมีการเตรียมการที่ดีพอสำหรับคนในชุมชน สร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และส่งเสริมการท่องเที่ยวไปในทิศทางที่ถูกต้อง สำหรับทางเลือกในการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น Harald Hundius จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เสนอว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรพิจารณาและหาวิธีการปรับปรุงเพิ่มเติมการท่องเที่ยวในแง่คุณภาพมากกว่าปริมาณและสิ่งสำคัญที่สุดคือ ควรช่วยกันหาทางเพื่อพิทักษ์รักษาศิลปวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป ชยันต์ ผลโกลจาก Life Travel Service กล่าวถึงผลกระทบของ “mass tourism” ว่าถ้านักท่องเที่ยวมีจำนวนมากและเข้าไปท่องเที่ยวในหมู่บ้านถี่ แล้วจะทำให้วิถีชีวิตปกติถูกรบกวน และควรระวังเรื่องวิถีของการบริโภคเพราะชาวบ้านที่มีฐานะทางการเงินไม่ดีอาจคิดกอบโกยผลประโยชน์จากนักท่องเที่ยวทำให้เกิดการแข่งขัน ชัดแจ้งในชุมชน เกิดปัญหาด้านอื่น ๆ ตามมา สำหรับบทบาทของท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยว คณะผู้อภิปรายมีความเห็นว่า ควรมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของเชียงใหม่ สถาบันการศึกษาควรมีส่วนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ถูกต้อง

0077

มหิดล, มหาวิทยาลัย. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท. การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเกะลันตา จังหวัดกระบี่.
กรุงเทพมหานคร : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2535.

จังหวัดกระบี่ เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ที่มีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ และมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นทุกปี ทำให้สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอจึงควรมีการเตรียมการศึกษาด้านการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเพื่อรองรับการขยายตัวทางการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้น และเกาะลันตา เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นชายหาดมีความสวยงาม ควรส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และมีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น มีประเพณีที่เป็นลักษณะเด่นสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ และการศึกษาครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อเสนอแผนพัฒนาเกาะลันตาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลของฝั่งทะเลอันดามัน อันได้แก่ แผนพัฒนาด้านกายภาพ แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ แผนพัฒนาและส่งเสริมการตลาดตลอดทั้งแผนอนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับแผนพัฒนา โดยมีขอบเขตพื้นที่ศึกษา ได้แก่ พื้นที่เกาะลันตาใหญ่ และเกาะลันตาน้อย และจะศึกษาในด้านลักษณะทางกายภาพเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว สภาพเศรษฐกิจและสังคม ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ศึกษาและวางแผนโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ในพื้นที่ศึกษา ศึกษาและวิเคราะห์แนวโน้มการตลาดการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต ประเมินศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวและการลงทุน ศึกษาสู่ทางการลงทุนกิจการด้าน สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ ตลอดจนประเภทธุรกิจ รูปแบบและขนาดของการลงทุนที่ต้องการ กำหนดแนวทางการใช้ที่ดินในการพัฒนาการท่องเที่ยว กำหนดแนวความคิดในการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมในพื้นที่ ศึกษาผลกระทบของการขยายตัวทางการท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม จัดลำดับความสำคัญ ขั้นตอนและระยะเวลาของการพัฒนา และการลงทุนในโครงการต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาโครงสร้าง รูปแบบ และวิธีการทางการตลาด

ในการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเกาะลันตา ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว นั้น ได้พิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น ลักษณะทางกายภาพและศักยภาพของเกาะลันตา แหล่งน้ำ พื้นที่รองรับนักท่องเที่ยวและการขยายตัวของชุมชน การใช้ที่ดินบนเกาะลันตา และการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งรายละเอียดของแต่ละปัจจัยสรุปได้ว่า โดยลักษณะทางกายภาพและศักยภาพแล้ว เกาะลันตามีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสม และภูมิประเทศสวยงาม มีแหล่งท่องเที่ยวทางด้านศิลปวัฒนธรรม จึงเหมาะสมที่จะ

พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพราะในอนาคตจังหวัดกระบี่ เป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจะมีการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึก นิคมอุตสาหกรรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการสะพานเศรษฐกิจ ซึ่งจะทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในจังหวัดกระบี่และเกาะลันตามากขึ้น สำหรับแหล่งน้ำนั้น จากการสำรวจภาคสนามพบว่าแหล่งน้ำเพียง 3 แห่ง เท่านั้นที่มีศักยภาพพอจะพัฒนาเป็นแหล่งน้ำเพื่ออนาคตได้ คือ คลองจาก คลองบางน้ำจืด และคลองนิล ถ้าประมาณความสามารถของแหล่งน้ำเก็บกักสูงสุด ($200,000 \text{ m}^3$) แหล่งน้ำทั้ง 3 จะรองรับการใช้น้ำของประชากรท้องถิ่นได้ 200,000 คน และนักท่องเที่ยว 640,000 คน สรุปได้ว่า แหล่งน้ำบนเกาะลันตามีเพียงพอจะรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวและประชากรท้องถิ่นในอนาคตได้ สำหรับพื้นที่รองรับนักท่องเที่ยวและการขยายตัวของชุมชน พบว่าที่ตั้งที่พักนักท่องเที่ยวเหมาะสมที่จะตั้งอยู่ทางด้านพื้นที่ด้านตะวันตกของเกาะลันตา ส่วนพื้นที่ทางด้านตะวันออกของเกาะเป็นพื้นที่เหมาะที่จะรองรับการพัฒนาที่ตั้งชุมชนซึ่งจะถือเป็นแนวทางในการวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป การใช้ที่ดินบนเกาะลันตาบริเวณชายฝั่งตะวันออก ถ้าพิจารณาจากโครงสร้างการใช้ที่ดินในปัจจุบัน พบว่าถ้ามีการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้เกาะลันตาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลเป็นแหล่งรองรับนักท่องเที่ยวจากหมู่เกาะใกล้เคียง โดยการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกนั้น จะต้องคำนึงถึงการพัฒนาชุมชนซึ่งมีอยู่เดิมด้วย เพื่อให้เกิดการสอดคล้องประสานประโยชน์ซึ่งกันและกัน การพัฒนาในแนวทางที่เหมาะสมจึงมีการกำหนดมาตรการใช้ประโยชน์ที่ดินและการใช้ที่ดินบริเวณชายฝั่งด้านตะวันตก พบว่ามีการพัฒนาการที่ไม่เหมาะสม เป็นเหตุให้มีการเสื่อมสลายของสภาพแวดล้อมธรรมชาติ จึงมีมาตรการกำหนดเขตสิ่งแวดล้อมโดยแบ่งเป็นเขตสงวน เขตอนุรักษ์ และเขตพัฒนา สำหรับความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการแนวทางในการพัฒนาจึงกำหนดให้มีการสร้างสถานที่พักแรมที่ไม่บดบังและทำลายความงดงามของธรรมชาติ มีลักษณะกลมกลืน มีการสร้างสถานบริการอาหารและเครื่องดื่ม โดยมีบริเวณที่ตั้งแยกจากส่วนที่พักแรมโดยตั้งอยู่ในบริเวณบ้านศาลาด่าน ซึ่งเป็นศูนย์กลางนักท่องเที่ยวและเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าวัตถุดิบประเภทอาหารให้กับพื้นที่ใกล้เคียงด้วย นอกจากนี้ก็มีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่ต้องอาศัยการบริการเป็นส่วนรวม คือ การดำน้ำดูปะการัง และการนำเที่ยวโดยทางเรือ เนื่องจากมีท่าเรือสำหรับบริการนักท่องเที่ยวที่บ้านศาลาด่าน ดังนั้น ที่ทำการของการบริการจึงควรอยู่ใกล้ท่าเรือด้วยโดยขอความร่วมมือกับสถานที่บริการพักแรมในด้านการซื้อขายบริการการให้เช่าเรือและการรับ - ส่ง นักท่องเที่ยวเพื่อให้เกาะลันตาเป็นแหล่งท่องเที่ยวและศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลในแถบทะเลอันดามัน ควรมีการพัฒนาแบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนี้คือ พัฒนาระบบการเดินทางโดยรถยนต์ เพื่อให้สามารถเดินทางเข้าถึงตัวอำเภอเกาะลันตา และแหล่งท่องเที่ยวได้โดยสะดวก พัฒนาระบบการเดินทางโดยทางเรือ เพื่อ

ให้การเชื่อมโยงระหว่างเกาะลันตากับจังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ จังหวัดใกล้เคียงอื่น ๆ รวมทั้งหมู่เกาะต่าง ๆ เป็นไปด้วยความสะดวก และพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพื่อ รองรับปริมาณนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมายังเกาะลันตา

0078

ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. การศึกษาจัดทำแผนพัฒนาศูนย์ศิลปาชีพ

บางไทรฯ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพมหานคร : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, (ม.ป.ป.)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนวทางของการพัฒนาในอนาคตของศูนย์ศิลปาชีพฯ เพื่อให้สามารถดำเนินงานตอบสนองนโยบายหลักของศูนย์ ที่ถูกจัดตั้งขึ้นให้เป็นศูนย์รวมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมของทุกภาค ซึ่งเป็นการส่งเสริมสนับสนุนขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์ไทยแล้ว ยังเป็นการศึกษารูปแบบแนวทางในการพัฒนาที่เหมาะสมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและกายภาพเพื่อเพิ่มบทบาทและศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวของศูนย์ฯ ให้สมบูรณ์ขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้สามารถทำรายได้ในส่วนของการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นผลตอบแทนกลับคืนมาบำรุงศูนย์ฯ ในที่สุด

บทบาทของศูนย์ฯ เริ่มจากเป็นองค์การในการฝึกอบรมอาชีพศิลปหัตถกรรม พื้นบ้านสำหรับเกษตรกรที่ยากจน ต่อมาได้พัฒนาบทบาทรองรับเพิ่มขึ้นกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และได้คงบทบาทหลักและรองนี้มาจนถึงปัจจุบัน

ลักษณะทางกายภาพของศูนย์ฯ ตั้งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากนัก การเข้าถึงทำได้สะดวกทั้งทางบกโดยรถยนต์ รถไฟและการเข้าถึงทางน้ำ นอกจากนั้นก็ตั้งอยู่ใกล้กับพระราชวังบางปะอิน และเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่บริเวณนี้ กิจกรรมต่าง ๆ ที่กระจายตัวอยู่ภายในศูนย์ฯ ประกอบด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น สวนนก โรงช้าง ร้านค้าริมน้ำ เป็นต้น และในปัจจุบันทางศูนย์ฯ ก็สามารถให้บริการกับนักท่องเที่ยวได้พอสมควร

ลักษณะทางเศรษฐกิจ รายได้ของศูนย์ฯ นั้นมีความไม่แน่นอน บางปีก็มาก บางปีก็น้อย รายรับจากการท่องเที่ยวได้เป็นส่วนน้อย รายได้ที่มีความแปรปรวนมากก็คือ รายได้จากการบริจาค ส่วนรายจ่ายนั้นค่อนข้างคงที่

จากการศึกษานักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเยือนศูนย์ฯ นั้น ยังใช้เวลาในศูนย์ค่อนข้างน้อย และยังไม่ประทับใจกับบรรยากาศของศูนย์ฯ เท่าที่ควร และนักท่องเที่ยวยังมีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสบายเพิ่มขึ้นอีกในอนาคต

ลักษณะเด่นที่สำคัญของศูนย์ฯ คือ เป็นสิ่งที่สะท้อนความเอื้ออาทรของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อพสกนิกร โดยดำเนินการฝึกฝนอาชีพศิลปหัตถกรรมตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึงการจำหน่าย นอกจากนั้น ลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งก็คือทำเลที่ตั้งของศูนย์ศิลปาชีพบาง

ไทรฯ ที่อยู่ริมแม่น้ำและไม้ไกลจากกรุงเทพมหานคร และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด พระนครศรีอยุธยา

ปัญหาที่สำคัญ ๆ ของศูนย์ฯ ได้แก่ การใช้ที่ดินปะปนกันไม่เป็นหมวดหมู่ กิจกรรมต่าง ๆ กระจายตัวมาก ผังบริเวณขาดความร่วมมือและไม่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานไม่พอเพียง เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยือนจำนวนมาก ปัญหาทางด้านจินตภาพที่ไม่เด่นชัดเป็นต้น แนวโน้มของศูนย์ฯ ในด้านเศรษฐกิจนั้น ในอดีตที่ผ่านมา ยังไม่สามารถสรุปได้แน่นอน เนื่องจากสถิติข้อมูลที่ได้มามีจำนวนน้อย จึงยังไม่สามารถนำไป คาดการณ์ในอนาคตได้

ศักยภาพในการพัฒนาของศูนย์ฯ ในอนาคตคาดว่าจะอยู่ในระดับสูงเนื่องจากสภาพการพัฒนาเดิมที่ดีพอสมควร มีการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ที่ชัดเจนในอนาคต มีการวางแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการท่องเที่ยวและการพัฒนาชุมชนเมืองที่จะส่งเสริมศูนย์ฯ และมีโครงการก่อสร้างและปรับปรุงถนนที่จะช่วยทำให้การเดินทางมายังศูนย์ฯ ทำได้สะดวกสบายขึ้นมาก

ข้อเสนอแนะที่สำคัญได้แก่

1. การปรับผังบริเวณโดยเน้นการจัดกลุ่มการใช้ที่ดินให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมทั้งกิจกรรมเดิมและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2. ปรับระบบโครงข่ายถนนเดิมให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้นและสัมพันธ์กับลักษณะของการใช้ที่ดิน

3. เสนอแนะการพัฒนาจุดท่องเที่ยว

4. เน้นเรื่องการจัดภูมิทัศน์ที่จะช่วยเสริมความร่มรื่นโดยการเพิ่มต้นไม้และพื้นที่ที่เป็นน้ำ

5. เสนอแนะรูปแบบทางสถาปัตยกรรม โดยนำเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมในท้องถิ่นภาคกลางมาเป็นตัวอย่างในการประยุกต์ใช้เพื่อให้อาคารและสิ่งก่อสร้างในปัจจุบันและอนาคตมีความกลมกลืนกันมากที่สุด

6. เสนอแนะเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน

7. เสนอแนะการจัดเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างกรุงเทพฯ - ศูนย์ฯ - พระราชวังบางปะอิน และเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา โดยใช้ทั้งเส้นทางรถยนต์และทางเรือ

0079

มรดกโลก จำกัด, บริษัท. การศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทย

กรุงเทพมหานคร : เพทายการพิมพ์, 2537.

กรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวของประเทศ ในแต่ละปีมี นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจำนวนมากเดินทางผ่านและมาเที่ยวชม จึงควรมหา สถานที่ที่จัดแสดงศิลปวัฒนธรรมเพื่อการประชาสัมพันธ์ประเทศ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกต่อการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอีกอย่างหนึ่งด้วย อาคารสถานีดำรงดัดเพลิงบางรักเป็นอาคารเก่าที่มีความสวยงามมากแห่งหนึ่ง สร้างในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เดิมเคยเป็นที่ทำการศุลกากรมาก่อน เป็นสถานที่เหมาะสมทั้งในด้านความงามทางด้านสถาปัตยกรรม สถานที่ตั้งซึ่งอยู่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยา สามารถเดินทางมาทางเรือได้อย่างสะดวกและยังตั้งอยู่ใกล้กับโรงแรมใหญ่ ๆ หลายแห่งซึ่งเป็นการสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่จะมาเที่ยวชมได้เป็นอย่างดี จึงสมควรได้รับการอนุรักษ์และซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดีและนำมาใช้ประโยชน์เป็นศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทย กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์เพื่อเป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองราชย์ได้ 50 ปี ใน พ.ศ 2539 เพื่อเป็นศูนย์นิทรรศการศิลปวัฒนธรรมไทยแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพื่อเป็นการอนุรักษ์อาคารโบราณสถานที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรม เพื่อเป็นศูนย์ด้านความสะดวกและบริการการท่องเที่ยวทางน้ำ และเพื่อเป็นการฟื้นฟูคุณภาพของสภาพแวดล้อมในที่ตั้งโครงการโดยศึกษาเอกสาร ตัวอาคารและพื้นที่ที่เกี่ยวข้องตลอดจนการจัดการและความเป็นได้ทางการเงิน ในส่วนที่เป็นข้อมูลทางเอกสารได้ศึกษาความเป็นมาของเมืองบางกอก ความสำคัญของเมืองบางกอก กรุงเทพฯ เมื่อแรกสถาปนา ตำแหน่งที่ตั้งบ้านเรือนและชุมชนสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตลาดในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เส้นทางสัญจรในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ประเพณีและการละเล่นของเด็ก เพื่อเป็นข้อมูลตัวอย่างที่นำไปประยุกต์ใช้ได้

การศึกษาด้านสถาปัตยกรรม แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. การศึกษาทางด้านกายภาพของพื้นที่ สภาพ ปัญหา รายละเอียดของอาคารในปัจจุบันและแนวทางปรับปรุงเพื่อใช้งาน
2. การออกแบบและประมาณการงบประมาณการก่อสร้างและปรับปรุงเบื้องต้น ซึ่งแสดงด้วยผังรายละเอียด 3 แบบ แต่คณะกรรมการตรวจรับงานโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทย กรุงเทพมหานครมีมติว่า แบบที่ 1 เหมาะสมที่สุด คือ แบบพื้นที่โครงการทั้งหมด รวมสถานี

ตำรวัดบเพลิงบางรัก และ กองตำรวนน้ำบางรัก พื้นที่ประมาณ 4 ไร่ 1 งาน งบประมาณรวม 107,410,000 บาท

ในด้านการศึกษารื่ององค์กร การจัดการ และวิเคราะห์ทางการเงิน ได้ศึกษาในส่วนที่เป็นแนวคิด การจัดตั้ง การวิเคราะห์ทางการเงิน การจัดองค์การบริหาร โดยเสนอโครงสร้างองค์การบริหารแบบบริษัท และวิธีการจัดการที่ตดัขึ้นตอนที่เป็นทางการลงและเพิ่มการจัดการร่วมกันขึ้น

คณะผู้ศึกษาได้เสนอรูปแบบของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยแห่งนี้ให้เป็น Interpretive Center แสดงชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนที่ผูกพันกับลำน้ำเจ้าพระยาดั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จัดนิทรรศการประวัติอาคารแสดงและจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านทุกภาคของประเทศไทยแบบหมุนเวียน สาธิตและจำหน่ายอาหารโดยมีส่วนสำนักงานให้บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว บริการด้านโสตทัศนศึกษา ห้องสมุดทางศิลปวัฒนธรรมไทยและร้านหนังสือเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ

คณะกรรมการตรวจรับงานโครงการฯ เห็นด้วยกับข้อเสนอที่ให้ศูนย์แห่งนี้บริหารให้มีรายได้พอเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่คำนึงถึงกำไรที่เป็นตัวเงินมากนัก เพราะประโยชน์อื่น ๆ ที่จะได้โดยตรงและโดยอ้อมน่าจะคุ้มกับการลงทุนแล้ว ประโยชน์ดังกล่าวได้แก่ การใช้เป็นศูนย์ประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวในประเทศ โรงแรม ร้านอาหาร งานช่างฝีมือและข้อมูลที่เกี่ยวข้องประเภทอื่น การใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มขึ้นอีกแห่งหนึ่ง ในเมืองหลวงที่มีปัญหาการจราจร นอกเหนือไปจากการใช้ประโยชน์ของอาคารประวัติศาสตร์ให้เหมาะสมกว่าการใช้เป็นที่พักของข้าราชการและครอบครัวในปัจจุบัน

0080

วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, สถาบัน. **แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะ
สมุย / สุราษฎร์ธานี**, กรุงเทพมหานคร : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2538.

สุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บริเวณกึ่งกลางของภาคใต้ มีความเหมาะสมในการเป็นศูนย์กลางการคมนาคมของภาคใต้ทั้งทางบก เรือและทางอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคมนาคมทางบก นั้น จังหวัดสุราษฎร์ธานี เหมาะที่จะเป็นจุดแวะพักของการเดินทางไปยังภาคใต้ตอนล่างทั้งฝั่งทะเลอันดามันและอ่าวไทย ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร โดยเฉพาะทรัพยากรทาง ธรรมชาติที่หลากหลายได้แก่ เกาะ ชายหาด ภูเขา น้ำตก เป็นต้น นอกจากนี้ สุราษฎร์ธานี ยังมีความสำคัญแต่โบราณกาล ทำให้มีโบราณสถานและวัตถุ ตลอดจนสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์หลายแห่ง ทรัพยากรเหล่านี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังจังหวัดสุราษฎร์ธานี นักท่องเที่ยวชาวไทยจะมาจากกรุงเทพฯ มากที่สุด ส่วนชาวต่างประเทศจะมาจากภาคพื้นยุโรป โดยนักท่องเที่ยวจาก ออสเตรเลียและภาคพื้นเอเชียแปซิฟิกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การเดินทางมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย มักมาเป็นกลุ่มหรือครอบครัว แต่ชาวต่างประเทศนั้นมาคนเดียวเป็นจำนวนมาก สิ่งดึงดูดใจและกิจกรรมของนักท่องเที่ยวเกือบทั้งหมด คือ ธรรมชาติและที่พักผ่อนท่องเที่ยวซึ่งจะเห็นได้ว่า ความสนใจของนักท่องเที่ยวต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวหลักของภาคใต้ อื่น ๆ คือ ภูเก็ต - สงขลา มีสิ่งดึงดูดใจด้านการประกอบธุรกิจ การค้าและการบันเทิงเรีรรมย์ในสัดส่วนที่สูง ลักษณะเช่นนี้ถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของสุราษฎร์ธานีที่จะต้องคงไว้ เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดใจในการเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดและไม่ให้เกิดการแข่งขันกันเองภายในประเทศมากนัก

การบริการการท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ สถานบริการที่พัก ภัตตาคารและร้านอาหาร สถานบันเทิงเรีรรมย์ บริการนำเที่ยวและร้านค้าต่าง ๆ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการบริการเหล่านี้มาก ในเกาะสมุยและบ้านดอน การบริการนับว่าเพียงพอต่อการท่องเที่ยวในปัจจุบัน กล่าวคือ มีสถานบริการที่พัก 146 แห่ง มีโรงแรมให้เลือก 3 ระดับ ส่วนบังกะโลมีแบบตกแต่ง ง่าย ๆ เป็นธรรมชาติ ราคาถูกมาก จนถึงบังกะโลที่ได้มาตรฐานของการบริการอย่างพร้อมเพรียง นอกจากนั้นในเกาะสมุยนั้นยังมีวัดและโรงเรียนให้บริการที่พักสำหรับชาวไทยที่มาเป็นกลุ่มใหญ่ ในช่วงฤดูท่องเที่ยวอีกด้วย

ภัตตาคารและร้านอาหารที่มีบริการตั้งแต่ระดับพื้นบ้าน ตามบังกะโลและในตลาด จนถึงร้านอาหารทะเลพร้อมบรรยากาศธรรมชาติหรือมีดนตรี ส่วนสถานบันเทิงเรีรรมย์มีเฉพาะที่

บ้านคอนเป็นเพียง บาร์ ในที่ลับ เท่านั้น แต่ในเกาะสมุยมีบริการเหล่านี้บ้าง แต่ยังไม่ค่อยถูกต้องตามกฎหมาย

การบริการนำเที่ยวยังมีน้อยและไม่แพร่หลาย ปัจจุบันมีเพียง 3 - 4 บริษัท ที่ให้บริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด โดยเฉพาะในเกาะสมุยและหมู่เกาะอ่างทอง นอกจากนั้น อาจมีกลุ่มผู้ให้บริการเช่าเหมาเรือโดยสารเป็นครั้งคราว

สินค้าพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงของ สุราษฎร์ธานี คือ ผ้าไหมพุมเรียง ไข่เค็มไชยา หอยนางรม เครื่องประดับจากหอย วัสดุมะพร้าว ไม้ไผ่ เสื่อยี่ดมีสัญลักษณ์เกาะสมุย สินค้าต่าง ๆ เหล่านี้ยังมีปริมาณและคุณภาพต่ำ โดยเฉพาะสินค้าหัตถกรรม และยังไม่เป็นที่แพร่หลายในหมู่นักท่องเที่ยว ร้านค้าจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองจึงมีไม่มากนัก มีพบมากที่พุมเรียง ตลาดหน้าทอนและบริเวณหินตา - หินยาย

ในการพัฒนาได้มีการกำหนดโครงการออกเป็น 3 ประเภท คือ โครงการพัฒนาหลัก โครงการอนุรักษ์ / ควบคุมและแผนงานโครงการเสริมการพัฒนา ซึ่งใน 5 ปีแรกของการพัฒนาควรดำเนินงานดังนี้

1. โครงการหลักได้แก่ โครงการพัฒนาหาดเฉวง , โครงการพัฒนาหาดละไม , โครงการพัฒนาน้ำตกหน้าเมือง , โครงการพัฒนาน้ำตกหินลาด , โครงการพัฒนาแหลมชูย , โครงการพัฒนาบึงขุนทะเล , โครงการพัฒนาทุ่งไทรงาม

2. โครงการอนุรักษ์และควบคุม ได้แก่ การจัดตั้งอุทยานแห่งชาติและเกาะบรัวร์ , จัดตั้งอุทยานแห่งชาติเกาะเต่า - เกาะนางยวน , การกำหนดแผนและมาตรการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินและการปลูกสร้างอาคารชายหาดต่าง ๆ , ประกาศเขตควบคุมอุทยานประวัติศาสตร์วัดเวียงสระ, ประกาศเขตควบคุมอุทยานประวัติศาสตร์แหลมโพธิ์

3. แผนงานและโครงการเสริมการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาโครงข่ายถนน , การปรับปรุงท่าเทียบเรือโดยสาร , พัฒนาชุมชนศูนย์กลาง เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี , พัฒนาชุมชนศูนย์กลาง บ้านหน้าทอน , แผนงานส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์

แผนงานและโครงการเหล่านี้ บางส่วนสามารถดำเนินการได้โดยใช้เครื่องมือที่มีอยู่เช่น กฎหมาย ข้อบังคับ งบประมาณประจำปี ตลอดจนการเสนอให้มีการกำหนดเขตควบคุม แต่อีกบางส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการหลักจำเป็นต้องมีการวางแผนงานในรายละเอียดและการศึกษาความเหมาะสมในการลงทุน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลงทุนขนาดใหญ่ ที่ต้องได้รับการสนับสนุนจากหลาย ๆ ฝ่าย

0081

วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, สถาบัน. การศึกษาขีดความสามารถในการ
รอง

รับการพัฒนาการท่องเที่ยวและจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่
เกาะและชายฝั่งทะเล จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,
2537.

เกาะช้างและชายฝั่งทะเลจังหวัดตราดเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่กำลังจะมีปัญหาเพราะ
ตราดเป็นจังหวัดชายฝั่งทะเลสุดภาคตะวันออก ที่มีทรัพยากรธรรมชาติค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะสภาพธรรมชาติของหมู่เกาะต่าง ๆ และตามบริเวณพื้นที่ชายฝั่งที่ยังคงความงดงามเป็นที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ในระยะที่ผ่านมาระดับของการท่องเที่ยวจังหวัดตราดเกิดขึ้นค่อนข้างมาก และรวดเร็ว ได้มีการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวตามหมู่เกาะและชายฝั่งทะเลอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ อันอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความงดงามตามธรรมชาติของพื้นที่แถบนี้ได้ หากไม่มีการควบคุมและกำหนดขีดจำกัด รวมทั้งแนวทางการพัฒนาที่ถูกต้องและเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาและกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สำคัญของเกาะช้างทางด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสังคม เพื่อวางแผนทางและมาตรการควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวให้อยู่ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ และเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการที่เป็นไปได้ของโครงการ

ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่ศึกษา เป็นลูกคลื่นลอนลาด ที่ราบและภูเขา โดยบริเวณชายฝั่งในอำเภอแหลมงอบและอำเภอเมืองมีลักษณะเป็นที่ราบ ชายฝั่งอำเภอคลองใหญ่และบางส่วนของตำบลแหลมงัด อำเภอเมืองเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดและมีภูเขาอยู่ตอนกลาง ส่วนสภาพภูมิอากาศโดยทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณหมู่เกาะช้างจัดได้ว่าเหมาะแก่การท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ กล่าวคือ ไม่ร้อนจัดหรือหนาวจัดจนเกินไป แต่มีข้อจำกัดในการเดินทางโดยทางเรือในช่วงมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ประมาณเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ชายฝั่งด้านตะวันตกของหมู่เกาะซึ่งเป็นด้านรับลมจะมีคลื่นลมแรงไม่สามารถเดินทางโดยทางเรือได้สะดวก ส่วนช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์จะมีคลื่นลมน้อยที่สุดสามารถเดินทางโดยทางเรือได้สะดวก สำหรับเดือนมีนาคมและเมษายนบริเวณเกาะช้าง สภาพภูมิอากาศค่อนข้างแปรปรวนยังมีคลื่นลมเป็นอุปสรรคในการเดินทางโดยเรืออยู่บ้างในบางช่วง

สภาพนิเวศที่สำคัญ ๆ ของพื้นที่ศึกษาได้แก่

- 1) ป่าไม้ ประกอบด้วยป่าดงดิบ, ป่าชายเลนและสวนมะพร้าว สวนยางพารา สวนผลไม้ เกาะช้างมีความอุดมสมบูรณ์ของป่าโดยรวมมากกว่าเกาะกูด
- 2) สัตว์ป่า เกาะช้างมีชนิดสัตว์ป่ามากกว่าเกาะกูดถึง 2 เท่า เพราะอยู่ใกล้กับแผ่นดินใหญ่มากกว่าและมีขนาดเกาะใหญ่กว่า
- 3) ปะการัง ในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างนับว่าเป็นหมู่เกาะที่มีปะการังอยู่ในสภาพที่สวยงามและสมบูรณ์มากแห่งหนึ่งในบริเวณชายทะเลฝั่งตะวันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวปะการังรอบเกาะต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปะการังระดับน้ำลึกปานกลาง ซึ่งจะก่อตัวตั้งแต่ชายฝั่งลงไปถึงพื้นที่ระดับลึกประมาณ 8 - 15 เมตร
- 4) น้ำตก ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยวและใช้เป็นประโยชน์สำหรับบริโภค อุปโภคได้เป็นอย่างดีเพราะมีน้ำไหลตลอดปี
- 5) ชายหาด มีทั้งหาดเลนและหาดทราย หาดเลนเป็นแหล่งของป่าไม้ชายเลนและเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและกำเนิดของสัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ จะพบที่บริเวณอ่าวตราด ส่วนหาดทรายเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำและเป็นสถานที่สำคัญในการพักผ่อนหย่อนใจ พบได้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเกาะช้างและหมู่เกาะต่าง ๆ

ลักษณะพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อนและท่องเที่ยว กิจกรรมของนักท่องเที่ยวได้แก่ การเล่นน้ำทะเล การเล่นน้ำตกและการเดินป่า จากการที่นักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของเกาะช้าง นักท่องเที่ยวมีความประทับใจต่อแหล่งท่องเที่ยวหาดทรายขาวมากที่สุด รองลงมาคือ น้ำตกธารมะยม น้ำตกคลองพลู หาดคลองพร้าวและเกาะหวาย จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทหาดทรายและน้ำตก ซึ่งเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของพื้นที่ท่องเที่ยว และเหตุผลที่ประทับใจแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวก็คือ ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ความเหมาะสมสำหรับพักผ่อน สะดวกในการเดินเท้าและความเป็นมิตรของคนท้องถิ่น

การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณเกาะช้าง พบว่าเกาะช้างมีขีดความสามารถในการรองรับฯ ก่อนข้างสูง เพราะมีพื้นที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวถึง 3,360 ไร่ (ยังสามารถขยายได้อีกเท่าตัว) มีปริมาณน้ำท่ามาก มีการยอมรับของประชากรและนักท่องเที่ยวด้วยกันเองพอสมควร แม้ว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมเริ่มปรากฏแต่กำลังได้รับการดำเนินการจัดการในหลายส่วน ระบบนิเวศวิทยาที่อุดม

สมบูรณ์มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและอยู่ในพื้นที่นอกเขตการพัฒนาการท่องเที่ยว ยกเว้นปะการังที่มีนักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว ซึ่งอยู่ในความดูแลของอุทยานแห่งชาติฯ จึงคาดว่าโอกาสได้รับผลกระทบต่ำ ส่วนเกาะกูดมีพื้นที่เหมาะสมถึง 2,770 ไร่ มีสภาพความสามารถและการจัดการเช่นเดียวกับเกาะช้าง สำหรับหมู่เกาะต่าง ๆ นั้น พื้นที่รองรับความแออัดที่มีการขยายจากสภาพปัจจุบันได้ไม่มากนัก

แนวทางการพัฒนาแบ่งได้ 2 ประเภทคือ

- 1) การจัดการเพื่อรักษาขีดความสามารถในการรองรับฯ เป็นการจัดการที่ต้องการควบคุมการพัฒนาให้อยู่ในพื้นที่จำกัด มีการขยายตัวในอัตราที่พอเหมาะและไม่มีหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด
- 2) การจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นการจัดการที่มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สร้างเสริมสิ่งที่ยังขาดหรือจำเป็นและส่งเสริมให้ระบบการท่องเที่ยวดำเนินไปได้โดยเกิดประโยชน์ต่อทั้งผู้ประกอบการและประชาชนท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องสร้างความพึงพอใจต่อนักท่องเที่ยวด้วย

0082

ป่าไม้, กรม. แผนแม่บทอุทยานแห่งชาติเขาแหลมจังหวัดกาญจนบุรี. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2537.

อุทยานแห่งชาติเขาแหลม เป็นอุทยานแห่งชาติ 1 ใน 5 แห่งของโครงการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติเพื่อการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ วันที่ 5 ธันวาคม 2530 ซึ่งอุทยานแห่งชาติแห่งนี้ตั้งอยู่ในบริเวณป่าสงวนแห่งชาติเขาช้างเผือก ป่าเขาพระฤๅษี ป่าเขาบ่อแร่และป่าห้วยเขย่ง ซึ่งอยู่ในท้องที่ของอำเภอสังขละบุรีและอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี และได้ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534

การจัดการอุทยานแห่งชาติเป็นการดำเนินงานที่มุ่งคุ้มครอง รักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ กระบวนการทางนิเวศวิทยา สนับสนุนการดำรงชีพของสิ่งมีชีวิตและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่นั้นให้คงสภาพและบทบาทหน้าที่ไว้ดังเดิม ขณะเดียวกันก็พัฒนาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างสม่ำเสมอและยาวนานแก่สังคม โดยหลีกเลี่ยงมิให้เกิดการสูญเปล่าและส่งผลกระทบต่อทรัพยากรและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาตินั้นๆ การที่จะดำเนินงานดังกล่าวให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือทางการบริหารจัดการคือแผนแม่บทอุทยานแห่งชาติ

คุณค่าและความสำคัญของอุทยานแห่งชาติเขาแหลมได้แก่

- 1) เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศธรรมชาติในพื้นที่ภาคตะวันตกของประเทศ เนื่องจากพื้นที่ในบริเวณนี้มีลักษณะเป็นภูเขาสูงชันและป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์
- 2) เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ต้นน้ำของเขื่อนเขาแหลม ซึ่งเขื่อนเขาแหลมนั้นไม่เพียงแต่จะใช้ประโยชน์เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าเท่านั้น แต่ยังเป็นแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคของประชาชนที่อาศัยอยู่สองฝั่งของลำน้ำอีกด้วย
- 3) เป็นแหล่งท่องเที่ยวและศึกษาธรรมชาติที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดกาญจนบุรีเพราะในพื้นที่ส่วนนี้มีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากทั้ง อ่างเก็บน้ำ น้ำตก ถ้ำและโบราณสถาน

4) เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์พืชและสัตว์

ปัญหาของอุทยานแห่งชาติเขาแหลมได้แก่ ปัญหาจากการลักลอบตัดไม้และล่าสัตว์ ปัญหาจากการท่องเที่ยว (บุกรุกพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติโดยผู้ประกอบการต่าง ๆ) ปัญหา

ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัญหาขาดแคลนบุคลากรและเครื่องมือเครื่องใช้ และปัญหาขาดแคลนข้อมูลที่ใช้ในการจัดการอุทยานแห่งชาติ

แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติเขาแหลม

1) แผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

1.1) การป้องกันและปราบปราม

- จัดตั้งหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเพิ่มเติมเพื่อทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายในเขตอุทยานแห่งชาติ
- จัดทำเครื่องหมายแนวเขตอุทยานแห่งชาติ
- จัดชุดลาดตระเวน โดยให้หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติทุกหน่วยดำเนินการในเรื่องนี้
- การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกของราษฎร โดยดำเนินการในลักษณะของคณะกรรมการ

1.2) การสำรวจและศึกษาวิจัย

- สำรวจชนิด ปริมาณ ความอุดมสมบูรณ์ของพืชและสัตว์ป่า
- สำรวจการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินทุก 2 ปี
- สำรวจสภาพสังคมและเศรษฐกิจของราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ
- ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับโบราณสถานที่มีอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ

1.3) การฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ เนื่องจากได้มีพื้นที่จำนวนมากที่ราษฎรได้บุกรุกและทิ้งร้างที่มีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม วิธีดำเนินการมี 2 ลักษณะคือ ปล่อยให้ฟื้นตัวตามธรรมชาติและการปลูกป่าเสริม

1.4) การประชาสัมพันธ์ โดยการให้ความรู้และทำความเข้าใจถึงความสำคัญของธรรมชาติ

1.5) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมีการจัดโครงการพัฒนาระบบสื่อสารของอุทยานแห่งชาติ โครงการปรับปรุงระบบประปาอุทยานแห่งชาติ โครงการปรับปรุงระบบไฟฟ้าของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ

2) แผนสื่อความหมายธรรมชาติเพื่อบริการการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ของประชาชน

2.1) กำหนดเขตและรูปแบบการท่องเที่ยวโดยรวม โดยให้มีพื้นที่บริการ พื้นที่ศึกษาหาความรู้ทางธรรมชาติ

2.2) กำหนดจัดเขตบริการ เขตพักผ่อนหย่อนใจ เขตธรรมชาติศึกษาและเขตอนุรักษ์ในแต่ละแห่ง

- 2.3) จัดทำผังบริเวณและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
- 2.4) จัดให้มีเส้นทางเดินป่าหรือเดินทางไปยังจุดธรรมชาติต่างๆ ภายในแหล่ง
- 2.5) จัดสื่อความหมายธรรมชาติในรูปของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ป้ายบอกทาง ป้ายชี้ลักษณะธรรมชาติที่ควรสนใจและข้อมูลทางธรรมชาติรักษา
- 2.6) จัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยอย่างเพียงพอ และกำหนดระบบการกำจัดมูลฝอยในแต่ละแหล่งหรือรวม โดยให้มีการรักษาความสะอาดบริเวณอย่างสม่ำเสมอ
- 2.7) กำหนดข้อห้ามการนำบรรจุภัณฑ์ประเภทใช้แล้วทิ้ง
- 3) แผนพัฒนาและบำรุงรักษาสสิ่งก่อสร้างและเครื่องมือเครื่องใช้ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลม
 - 3.1) โครงการบำรุงรักษาสสิ่งก่อสร้างในเขตอุทยานแห่งชาติ
 - 3.2) การบำรุงรักษาและซ่อมแซมเครื่องมือ

0083

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, สำนักงาน. สถานภาพและแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษทาง
น้ำเมืองพัทยา. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2532.

การเติบโตของเมืองพัทยารวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของ
สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความแออัดของชุมชน ปัญหา
การระบายน้ำและการบำบัดน้ำเสีย ปัญหาการจัดการมูลฝอยและปัญหาความเสื่อมโทรมของ
คุณภาพน้ำในอ่าวพัทยา ปัญหาต่างๆ เหล่านี้มีความสำคัญอย่างมากต่อการรักษาสภาพความสำคัญใน
ด้านการท่องเที่ยวสำหรับปัจจุบันและในอนาคตและมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องได้รับการแก้ไข
อย่างจริงจังพร้อมทั้งเตรียมการในด้านต่าง ๆ เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับการ
พัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคตด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขและ
ป้องกันปัญหาความเสื่อมโทรมของคุณภาพน้ำทะเลเมืองพัทยาและการจัดการน้ำเสีย เพื่อเป็นข้อ
มูลพื้นฐานในการพิจารณากำหนดนโยบาย แนวทาง แผนงานและมาตรการในการแก้ไขและปอง
กันปัญหา

คุณภาพน้ำในอ่าวพัทยาในปัจจุบันเสื่อมโทรมลงกว่าเมื่อ 10 ปีก่อนมาก โดย
เฉพาะอย่างยิ่งบริเวณชายฝั่ง ซึ่งพบค่าโคลิฟอร์มสูงเกินกว่าค่าที่กำหนดไว้ในมาตรฐานเพื่อการว่ายน้ำ
น้ำมาก นอกจากนี้ยังพบว่าบริเวณพื้นทรายและบนชายหาดมีขยะมูลฝอยปะปนอยู่ทั่วไปและใน
บางแห่งที่มีท่อระบายน้ำและปากคลองพัทยามีสีดำและมีกลิ่นเหม็นเป็นที่รังเกียจ ความเสื่อม
โทรมของคุณภาพน้ำและหาดพัทยาดังกล่าวเป็นที่กล่าวขวัญของนักท่องเที่ยว ประชาชนและสื่อ
มวลชนเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะเห็นได้จากการร้องทุกข์ไปยังหน่วยงานต่างๆ และการเขียนบทความ
ร้องเรียนซึ่งมีอยู่เป็นประจำ

การดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหการจัดการน้ำเสียสำหรับเมืองพัทยา
เป็นไปอย่างเหมาะสม เนื่องจากข้อจำกัดในด้านต่างๆ ทั้งกำลังคนและงบประมาณ อีกทั้งยังขาด
การประสานงานและการร่วมดำเนินการกันอย่างจริงจัง สภาพและสาเหตุของปัญหาได้แก่

1) ระบบรวบรวมน้ำเสียเพื่อนำไปบำบัดที่ระบบ RBC ในปัจจุบันครอบคลุม
เฉพาะพื้นที่ตามแนวชายหาด จากการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเมืองพัทยาทำให้มีกิจกรรมต่างๆ มาก

ขึ้นทั้งในพื้นที่แนวชายหาดและในพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้มีปริมาณน้ำเสียเพิ่มมากขึ้นและระบายลงสู่แหล่งน้ำโดยตรง ขนาดและวิธีการวางท่อของระบบรวบรวมน้ำเสีย RBC ปัจจุบันไม่เหมาะสม

2) ระบบบำบัดน้ำเสีย ขนาดของระบบบำบัดน้ำเสีย RBC ในปัจจุบันไม่เพียงพอกับปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น ในการดำเนินงานของระบบ RBC ในปัจจุบันมีปัญหาด้านการอุดตันของท่อและปั๊มต่าง ๆ ทำให้ต้องหยุดเดินเครื่อง น้ำเสียที่เก็บรวบรวมมาจึงไหลลงคลองพญาโดยไม่ผ่านการบำบัดแต่อย่างไร

3) ระบบการทิ้งน้ำเสีย ของเสียที่เกิดขึ้นจากเมืองพญาส่วนใหญ่จะทิ้งลงคลองพญาและอ่าวพญาโดยไม่ผ่านการบำบัดที่เหมาะสม ยังผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของคุณภาพน้ำอย่างรุนแรง

คุณภาพน้ำในอ่าวจอมเทียนในปัจจุบันยังอยู่ในสภาพที่ดีอยู่ แต่อย่างไรก็ดีเนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วทำให้มีจำนวนประชากรและการปลูกสร้างอาคาร โรงแรมในบริเวณนี้มากขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของคุณภาพน้ำ ในอนาคตถ้าไม่มีการควบคุมและป้องกันที่เหมาะสมประกอบทั้งยังไม่มีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียสำหรับบริเวณนี้ ในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการในการจัดการน้ำเสียมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลสำหรับพื้นที่นี้โดยด่วนเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

การศึกษานี้ได้เสนอแนวทาง / มาตรการแก้ไขปัญหาดังนี้

1) ขยายระบบรวบรวมน้ำเสียให้มีพื้นที่บริการครอบคลุมเขตที่พักอาศัยทั้งหมดของเมืองพญา

2) ใช้ปั๊มน้ำเสียจากระบบรวบรวมน้ำเสียบริเวณพญาได้ ไปบำบัดที่ระบบบำบัดน้ำเสีย RBC เพราะการที่จะไปปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย (เก่า) สำหรับพญาได้ ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้นเป็นไปได้ยาก

3) ให้มีการให้ความรู้และฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ควบคุมระบบ เพื่อให้ประสิทธิภาพของระบบบำบัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4) นำกฎหมายและเทคโนโลยีต่างๆ ที่มีอยู่มาใช้ให้เหมาะสมและมีผลทางปฏิบัติ

5) ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐบาลและเอกชนอย่างใกล้ชิดทั้งในระดับนโยบายและระดับทำงาน

6) ให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อประชาชนและส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันมากขึ้น

0084

วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, สถาบัน. แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด
เพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,
 2530.

จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตั้งอยู่ด้านตะวันตกของอ่าวไทยเป็น
 แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ
 มีเส้นทางคมนาคมสะดวกทั้งทางถนน ทางรถไฟ นอกจากนี้การที่มีพื้นที่ติดชายทะเลและมีสนาม
 บินบ่อฝ้าย ทำให้มีโอกาสดูสูงในการพัฒนาการคมนาคมทางเรือและเครื่องบินในอนาคต

สภาพภูมิประเทศที่ประกอบด้วยที่ราบ พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดและพื้นที่ภูเขาที่มีทาง
 น้ำสำคัญหลายสายและมีพื้นที่ชายฝั่งเป็นระยะยาวถึง 315 กม. ทำให้เกิดทรัพยากรการท่องเที่ยว
 ธรรมชาติที่สวยงามหลากหลายถึง 50 แห่ง ได้แก่ ชายหาดและเกาะแก่งที่สวยงาม รวมทั้งภูเขา
 ถ้ำและน้ำตก โดยมีอุทยานแห่งชาติถึง 2 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานและอุทยานแห่ง
 ชาติเขาสวนร้อยยอด ส่วนภูมิอากาศก็เหมาะสมที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยช่วงเวลาตั้งแต่เดือน
 ธันวาคม - เมษายน เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดของปีและตรงกับฤดูกาลท่องเที่ยวของทั้งชาวไทย
 และชาวต่างประเทศด้วย

นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่วางแผนได้แก่

1) พัฒนาให้จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์มีความสำคัญในการท่องเที่ยว
 ระดับชาติ รองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทั้งประเภทพักผ่อนและมาเช่าเย็น
 กลับ และให้เชื่อมโยงเป็นโครงข่ายเกี่ยวกับกรุงเทพมหานคร แหล่งท่องเที่ยวในภาค
 ตะวันตกและเมืองพัทยา

2) พัฒนาให้กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน - ชะอำ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว
 หลักและเป็นฐานที่พักของนักท่องเที่ยว โดยหัวหินมีความสำคัญในด้านการเป็นศูนย์กลางบริการ
 การท่องเที่ยวและชะอำมีความสำคัญเป็นแหล่งบริการและบันเทิง

3) พัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งจะเกิดความหลาก
 หลายในการท่องเที่ยวและเป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริมการท่องเที่ยวหลัก โดยมีโครงข่ายการท่องเที่ยว
 ที่กระจายออกจากศูนย์กลางหลักในรูปของการทัศนจรมากขึ้น

4) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เน้นตอบสนองนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลัก แต่การพัฒนาจะยังมุ่งเน้นการขยายการรองรับชาวต่างประเทศมากขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับชาวต่างประเทศ

5) วางแผนการใช้ที่ดิน มาตรการควบคุมการใช้ที่ดิน ควบคุมการปลูกสร้างอาคารและการใช้ประโยชน์ที่สาธารณะโดยการกำหนดขอบเขต ประเภทและระดับของกิจกรรมที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วย

6) ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนในการลงทุน การผลิตสินค้าและบริการอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดเล็กมากขึ้น ทั้งนี้ควรดูแลให้การพัฒนาของภาคเอกชนอยู่ในกรอบที่เหมาะสม สอดคล้องกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมน้อยที่สุด

7) พัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้เพียงพอต่อการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและประชากรที่จะเพิ่มขึ้น ตลอดจนพัฒนาระบบการสื่อสารและคมนาคมเพื่อรองรับและขยายการท่องเที่ยวให้สะดวกรวดเร็วขึ้น

8) ในการพัฒนาต้องคำนึงถึงการสงวนรักษาไว้ ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นไว้ให้มากที่สุด

9) ส่งเสริมอาชีพด้านอื่น ๆ แก่ประชาชนในท้องถิ่น การกลั่นกรอง ปศุสัตว์ ประมง และหัตถกรรมเป็นการผลิตที่ให้บริการทางอ้อมต่อการท่องเที่ยว ดังนั้นการส่งเสริมประชาชนในท้องถิ่นให้ขยายการผลิตทางด้านอาหารและวัตถุดิบ เพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวในอนาคต ซึ่งจะเป็นการสร้างงานเพิ่มรายได้และลดการนำเข้าสินค้าจากต่างถิ่นอีกด้วย

10) ส่งเสริมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ โรงเรียนแก่ประชาชนท้องถิ่น ด้านความเข้าใจต่อการท่องเที่ยว ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ด้านการผลิตและให้บริการการท่องเที่ยว

11) ปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย องค์กรและการจัดการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพ เกิดการประสานงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนท้องถิ่น เสริมสร้างระบบการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ทั้งนี้ให้มีการประสานงานและร่วมมือกันระหว่าง 2 จังหวัดมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างอำเภอหัวหินกับอำเภอชะอำ

12) ส่งเสริมและสนับสนุน การโฆษณาประชาสัมพันธ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

0085

ศิลปากร, กรม. กองโบราณคดี. แผนแม่บทนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ :

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, (ม.ป.ป.)

พื้นที่ที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาตั้งอยู่ เป็นศูนย์กลางของกรุงศรีอยุธยาในอดีต สภาพโดยทั่วไปของพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม บางแห่งลุ่มมากจนอาจเป็นบึงน้ำใหญ่ เช่น บึงในวิทยาลัยเกษตรกรรม เป็นต้น เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาเคยมีกำแพงเมืองและป้อมปราการก่อสร้างด้วยอิฐล้อมรอบ แต่ปัจจุบันหลงเหลือเพียงบางส่วนและอยู่กระจัดกระจายเช่นเดียวกับซากเมืองและโบราณสถานถูกทิ้งร้างมาเป็นระยะเวลานานหลังจากเสียกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. 2310 จนถึงปัจจุบันนับเป็นเวลากว่า 200 ปี ตลอดเวลานั้นโบราณสถานได้ถูกไถทำลายไปเพื่อสร้างอาคารใหม่ ถูกประชาชนรื้อถอนหรือสร้างบ้านเรือนทับ รวมทั้งการลักลอบขุดหาโบราณวัตถุเสมอมา อันเป็นสาเหตุใหญ่ที่ทำให้โบราณสถานอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม นอกเหนือจากการเสื่อมสภาพด้วยสาเหตุทางธรรมชาติ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็นเมืองหลวงเก่าที่สำคัญยิ่งของไทย ในภาคพื้นเอเชียอาคเนย์เป็นสินค้าที่สำคัญเป็นหลักของตลาดการท่องเที่ยว การศึกษาและการดำรงอยู่ของความเป็นไทย ดังนั้นมิฉะนั้นจะมีแต่นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่สนใจมาเยี่ยมชมจังหวัดอยุธยา ชาวไทยทุกคนสมควรต้องมาเยี่ยมชมกรุงศรีอยุธยา ส่วนชาวต่างประเทศที่มาเยี่ยมชมอยุธยามีปัจจัยที่สำคัญขึ้นอยู่กับการโฆษณาและชักจูงส่งเสริมการท่องเที่ยว สายการบิน บริษัทนำเที่ยวและชื่อเสียงของอยุธยาซึ่งถ้าอยุธยาได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรศิลปวัฒนธรรมของประเทศเป็นหลักสำคัญ รวมทั้งผลได้ในการเป็นสินค้าที่สำคัญของตลาดการท่องเที่ยวภาคพื้นเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อกรุงศรีอยุธยากำลังได้รับการพิจารณาให้ขึ้นทะเบียนมรดกโลก

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาในการที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยายังไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์โบราณสถานและพื้นที่ให้เป็นสถานที่ทางประวัติศาสตร์แห่งชาติและโน้มน้าวให้ผู้มาเที่ยวชม ศึกษาหาความรู้ เพลิดเพลินและน่ายินดีสู่ประชาชนในท้องถิ่นเท่าที่ควรจึงได้มีการวางแผนพัฒนาโครงการอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2534 - 2544 ขึ้น

แผนพัฒนาโครงการจะครอบคลุมถึงเรื่องต่างๆ ที่จำเป็นต้องอนุรักษ์ ปรับปรุง พัฒนาและดำเนินการในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวซึ่งจะแบ่งเป็นแผนงานต่าง ๆ ได้ดังนี้

1) แผนการใช้ที่ดิน มุ่งเน้นการจัดพื้นที่ให้เป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ให้แสดงความยิ่งใหญ่และความสำคัญของเมืองหลวงในอดีตออกมาได้เด่นชัดในลักษณะเป็นแหล่งศึกษา อนุสรณ์ และท่องเที่ยว เพื่อผลทางวัฒนธรรม สังคมและเศรษฐกิจของชาติ ทั้งให้เป็นมรดกโลกด้วย

2) แผนงานโบราณคดี ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน สำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาจะต้องดำเนินการค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ ขุดแต่งแหล่งโบราณสถาน ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากที่อยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรม เพื่อหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์และเพื่อการบูรณะซ่อมแซมโบราณสถาน เสริมความมั่นคงโบราณสถานอย่างเร่งด่วนและทำการบูรณะให้ต่อเนื่อง เพื่อมิให้โบราณสถานซึ่งเป็นสมบัติและทรัพย์สินของชาติพังทลายลงมา

3) แผนพัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปโภคและสาธารณูปการหลัก ได้แก่

- แผนงานถนนทางเดินเท้าและแผนการจัดการระบบสัญจรทางบก
- แผนงานแม่น้ำลำคลอง ทางระบายน้ำ ระบบป้องกันน้ำท่วมและระบบสัญจรทางน้ำ
- แผนงานระบบไฟฟ้าและโทรศัพท์
- แผนงานระบบประปาและน้ำใช้
- แผนงานระบบกำจัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล
- แผนงานป้องกันอุบัติเหตุและการรักษาความปลอดภัย

4) แผนบูรณะและปรับปรุงสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ ได้แก่ งานภูมิทัศน์ในบริเวณโบราณสถานแต่ละจุด , ในสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ , ในหมู่บ้านหัตถกรรม , ในส่วนบริการวิชาการและการท่องเที่ยว และงานภูมิทัศน์ประกอบในพื้นที่อื่น ๆ เช่นแนวถนน คู คลอง ทางแยก ฯลฯ

5) แผนพัฒนาและปรับปรุงชุมชนในอุทยานประวัติศาสตร์

- โยกย้ายบ้านเรือน สิ่งก่อสร้างและต้นไม้ ที่อยู่ในบริเวณสำคัญที่เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โดยจ่ายค่าชดเชยให้
- สร้างสิ่งก่อสร้างทดแทน
- ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมให้ชุมชนทั้งหมดที่อยู่ในเขตอุทยานประวัติศาสตร์ฯ

- ออกระเบียบหรือเทศบัญญัติเฉพาะในการควบคุมลักษณะการใช้ การต่อเติม ดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงที่ดินและ/หรือสิ่งปลูกสร้างในเขตชุมชนในอุทยาน ประวัติศาสตร์

6) แผนพัฒนาสำนักงานและกำลังคนอุทยานประวัติศาสตร์ประกอบด้วยการเพิ่ม อัตรากำลังบุคลากรและพัฒนาคุณภาพบุคลากร , ก่อสร้างสำนักงานบริหารงานนครประวัติศาสตร์ , ก่อสร้างศูนย์ปฏิบัติการอนุรักษ์โบราณสถานแห่งชาติ , ก่อสร้างบ้านพักเจ้าหน้าที่

7) แผนงานบริการวิชาการและการท่องเที่ยว จัดพื้นที่ส่วนหนึ่งในเขตอุทยานซึ่ง อยู่ติดกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยาให้เป็นพื้นที่ส่วนบริการด้านวิชาการและ การท่องเที่ยวและสมควรให้มีการก่อสร้างอาคารเพิ่มเติม

0086

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การศึกษาเพื่อหาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว
เยาวชน. (ม.ป.ท.), 2533.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะหาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับสภาพของการจัดท่องเที่ยวทัศนศึกษาสำหรับเยาวชนในปัจจุบัน ความต้องการและทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อการท่องเที่ยวทัศนศึกษา ทัศนคติของผู้ปกครอง ครูอาจารย์ที่มีต่อการท่องเที่ยวทัศนศึกษาของเยาวชน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดในการจัดการท่องเที่ยวทัศนศึกษาสำหรับเยาวชน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทัศนคติของเยาวชน การศึกษาครอบคลุม 21 จังหวัดในภาคของประเทศไทย การศึกษากระทำโดยศึกษาจากข้อมูลเอกสารและรายงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์เยาวชน ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ตลอดจนผู้บริหารในหน่วยงานต่างๆ

การท่องเที่ยวทัศนศึกษาของเยาวชนในปัจจุบันมีทั้งที่จัดโดย สถานศึกษาหน่วยงานทั้งของรัฐ เอกชน ผู้ปกครองพาไป ตลอดจนเยาวชนจัดกันเอง ความมุ่งหมายในการจัดก็เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ทำให้เยาวชนหูตากว้างไกลขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้เยาวชนได้รู้จักและรักประเทศของตนเองมากขึ้นและยังเป็นการฝึกให้เยาวชนเรียนรู้การอยู่ร่วมกันและการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นหมู่คณะ สถานศึกษาและหน่วยงานต่างๆ มักจะจัดการท่องเที่ยวทัศนศึกษาสำหรับเยาวชนในรูปแบบของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ค่ายหรือการอบรมสัมมนาและส่วนมากจะเป็นการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในประเทศ นอกจากนี้ยังมีการท่องเที่ยวทัศนศึกษาสำหรับเยาวชนในต่างประเทศในลักษณะของโครงการแลกเปลี่ยน ซึ่งมีทั้งประเภทที่เยาวชนต้องเสียค่าใช้จ่ายเองและประเภทที่มีหน่วยงานสนับสนุนค่าใช้จ่าย

การจัดท่องเที่ยวทัศนศึกษาสำหรับเยาวชนมีทั้งประเภทค้างแรมและไม่ค้างแรม ซึ่งการจัดประเภทหลังนี้จะมีมากกว่าเพราะขั้นตอนการจัดไม่ยุ่งยากและเสียค่าใช้จ่ายไม่มาก แหล่งท่องเที่ยวที่เยาวชนไปท่องเที่ยวทัศนศึกษาปัจจุบันคือ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศิลปวัฒนธรรมซึ่งได้แก่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สำหรับสถานที่ตากอากาศชายทะเลนิยมไปเฉพาะการท่องเที่ยวทัศนศึกษาประเภทค้างแรม สถานที่พักแรมที่ใช้ในการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในปัจจุบันคือ แคมป์ที่พักของหน่วยราชการ สถานศึกษาและวัด แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทัศนศึกษาที่ดีที่สุดในปัจจุบันคือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีหน่วยงาน

ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในจังหวัด หนังสือแนะนำเที่ยวและบริษัทนำเที่ยว ซึ่งปัจจุบันการขอข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับความสะดวกพอสมควร

ผู้ประกอบการ ครูอาจารย์และเยาวชนส่วนมากมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยว ทัศนศึกษาของเยาวชน ทุกฝ่ายมีความเห็นสอดคล้องกันว่าประโยชน์ที่สำคัญที่สุดของการไปท่องเที่ยวทัศนศึกษาของเยาวชนก็คือ ทำให้เยาวชนมีประสบการณ์ที่ดีขึ้น เยาวชนได้รับความรู้ ได้พบเห็นสิ่งใหม่ๆ ทำให้หูตากว้างขวางขึ้น ประโยชน์ที่สำคัญรองลงมาคือเป็นการพักผ่อนทำให้เยาวชนได้รับความเพลิดเพลินและทำให้เยาวชนมีโอกาสได้รู้จักประเทศของตนเองดียิ่งขึ้น มีผู้ประกอบการ ครูอาจารย์และเยาวชนเพียงส่วนน้อยที่มีทัศนคติในด้านลบต่อการท่องเที่ยวทัศนศึกษาของเยาวชน ประเด็นที่ครูอาจารย์ ผู้ปกครองและเยาวชนเป็นห่วงก็คือความปลอดภัยของเยาวชนโดยเฉพาะในการเดินทาง

ความเห็นเกี่ยวกับสถานที่ที่เยาวชนควรไปท่องเที่ยวทัศนศึกษา ผู้ปกครองและครูอาจารย์ให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานมากกว่าอุทยานแห่งชาติหรือแหล่งท่องเที่ยวชมธรรมชาติ

ความเห็นเกี่ยวกับพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครูอาจารย์และเยาวชนสอดคล้องกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความห่วงใยในด้านความปลอดภัยในการเดินทางของเยาวชนคือ เยาวชนควรเดินทางโดยรถของสถานศึกษาซึ่งสามารถควบคุมได้ หรือรถไฟ นอกจากนี้ก็มีรถเช่าและรถทัวร์

ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวทัศนศึกษา ครูอาจารย์มีปัญหากับการจัดท่องเที่ยวทัศนศึกษาสำหรับเยาวชนมากกว่าผู้ปกครอง ปัญหาที่ครูอาจารย์ประสบเรียงตามลำดับความสำคัญคือ ปัญหาเกี่ยวกับตัวเยาวชน ปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย ปัญหาเกี่ยวกับผู้นำเยาวชน ปัญหาที่พักแรมและปัญหาความปลอดภัย สำหรับปัญหาใหญ่ของผู้ปกครองคือ ความปลอดภัย ในส่วนของตัวเยาวชนเองเห็นว่าผู้ปกครองเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด รองลงไปตามลำดับคือ ปัญหาค่าใช้จ่าย ปัญหาที่พักแรม ปัญหาเกี่ยวกับเยาวชนเองและปัญหาด้านความปลอดภัย

0087

แฟรงค์ สมอลล์ แอนด์ อะโซซิเอตส์ จำกัด, บริษัท. โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาในประเทศไทย. (ม.ป.ท.), 2537.

วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงความต้องการทางการตลาดและข้อมูลการตลาดของนักท่องเที่ยว เพื่อการกีฬาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของประเทศไทยโดยเฉพาะในเรื่องของการท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาและเพื่อให้ทราบถึงแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาที่เหมาะสม โดยมีวิธีการวิจัยดังนี้

1) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ จะเป็นการรวบรวมความเห็นจากกลุ่มผู้ที่อยู่ในวงการกีฬาและการท่องเที่ยว 4 กลุ่มดังนี้ หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา นักข่าวกีฬา บริษัททัวร์ บริษัทผู้ผลิตและตัวแทนจำหน่ายเครื่องกีฬา

2) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ จะเป็นการสำรวจข้อมูลด้านผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยว เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านปัจจัยในการเลือกประเทศสำหรับการท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา พฤติกรรมการท่องเที่ยว ประเภทของกีฬาที่สนใจ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาในประเทศไทยและกีฬาที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเคยจัด

ผลการวิจัยสำหรับนักท่องเที่ยวท้องถิ่น (นักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในประเทศไทย) คือ พฤติกรรมการท่องเที่ยวมีลักษณะของการไปพักผ่อน ออกกำลังกายและสังสรรค์สมาคมมากกว่าจะไปเที่ยวเพื่อการกีฬาอย่างจริงจังและนอกเหนือจากกีฬาแล้ว สภาพแวดล้อมก็มีส่วนสำคัญมากสำหรับนักท่องเที่ยวท้องถิ่น ทางด้านการตลาดจะเน้นการปรับปรุงกีฬาซึ่งมีการจัดอยู่แล้วให้มากกว่าการพัฒนากีฬาประเภทใหม่ ๆ โดยเริ่มที่กีฬาที่เป็นที่นิยมสูง โดยอาจจะมีการจัดการแข่งขันกีฬาที่น่าสนใจในจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ หรือจัดให้มีการแข่งขันกีฬาสำหรับประชาชนทั่วไปแบบต่างๆ ให้มากขึ้น จัดให้มีกิจกรรมสำหรับครอบครัว สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ดีคือ การบอกกันปากต่อปาก การโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่าง ๆ ช่วงเวลาในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ควรจะเป็นช่วงก่อนฤดูกาลท่องเที่ยว เพื่อให้ นักท่องเที่ยวมีเวลาวางแผนการท่องเที่ยว

ผลการวิจัยสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ คือ การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาในประเทศไทย มีข้อจำกัดทางการตลาด เนื่องจากภาพพจน์ของประเทศไทยในสายตาของชาวต่าง

ประเทศ ไม่ใช่ประเทศที่จะเดินทางมาเพื่อการศึกษา กีฬาในความหมายของนักท่องเที่ยวต่างชาติคือ กิจกรรมกลางแจ้งเท่านั้น พฤติกรรมการท่องเที่ยวจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อมาเล่นกีฬามากกว่ามาดูกีฬา โดยคำนึงถึงช่วงเวลาและภูมิอากาศที่เหมาะสมกับการกีฬาแต่ละประเภท การเลือกประเทศที่จะไปท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา จะพิจารณาที่ประเภทของกีฬาที่มีให้เล่นหรือดูในแต่ละประเทศเป็นหลัก โดยมีปัจจัยเรื่องภูมิอากาศ ทัศนียภาพ วัฒนธรรมที่น่าสนใจและสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยสำคัญประกอบการพิจารณา ทางด้านการตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติสนใจกีฬาไทย ๆ คือมวยไทย ตะกร้อมากกว่าประเภทอื่น จึงควรที่จะมีการส่งเสริมให้มีการจัดทัวร์เพื่อมาดูกีฬาดังกล่าวให้มากขึ้น กีฬาที่อาศัยทรัพยากรธรรมชาติ (วัยน้ำ , ดำน้ำ , เดินป่า) เป็นกีฬาที่นักท่องเที่ยวสนใจจะเล่นมากที่สุด ขณะนี้โปรแกรมดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของรายการทัวร์จึงควรมีการพัฒนาให้มีลักษณะของกีฬามากขึ้น การจัดการแข่งขันทางการกีฬาควรจัดในช่วงฤดูท่องเที่ยวคือ ธันวาคม - กุมภาพันธ์ สื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาประเทศไทยมากที่สุดคือ คำบอกเล่าของเพื่อนฝูง นอกจากนั้นควรมีบทความด้านการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา ในสิ่งพิมพ์หรือนิตยสารการท่องเที่ยวให้แพร่หลายมากขึ้น ควรมีโบรชัวร์หรือโปสเตอร์ ภาพยนตร์สารคดี

กีฬาที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเคยจัดได้แก่ การแข่งเรือยวณานาชาติ แข่งว่าวณานาชาติ วิ่งมาราธอน แรลลี่ ศิลปะป้องกันตัวนานาชาติ กีฬาและการละเล่นพื้นบ้านไทย และกอล์ฟจอห์นนี่วอล์คเกอร์คลาสสิก ซึ่งผลการวิจัยในกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ผลการวิจัยดังนี้

1) นักท่องเที่ยวท้องถิ่น - วิ่งมาราธอน แข่งเรือยวณานาชาติ แรลลี่และกอล์ฟจอห์นนี่วอล์คเกอร์คลาสสิก เป็นกีฬาที่มีนักท่องเที่ยวเคยได้ยืนมากแต่ในแง่ของการร่วมแข่งขันยังมีน้อยมาก นักท่องเที่ยวไทยมีความสนใจแรลลี่มากที่สุด นักท่องเที่ยวต่างชาติสนใจกีฬาพื้นบ้านมากที่สุด

2) นักท่องเที่ยวต่างชาติ - กอล์ฟจอห์นนี่วอล์คเกอร์คลาสสิก ศิลปะป้องกันตัวนานาชาติ ตลอดจนกีฬาและการละเล่นพื้นบ้านไทย เป็นกีฬาที่มีนักท่องเที่ยวเคยได้ยืนมาก โดยสนใจกีฬาและการละเล่นพื้นบ้านไทยมากที่สุด แต่การมีส่วนร่วมมีน้อยมาก นักท่องเที่ยวต้องการให้เพิ่มการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ตลอดจนเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลในต่างประเทศให้มากขึ้น

0088

ประภาวดี เผ่าทองจีน. ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินจังหวัดเพชรบุรี

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2538.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาท ความสัมพันธ์และผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดิน รวมถึงการเสนอแนะแนวทางและมาตรการในการป้องกัน เพื่อลดผลกระทบที่เป็นปัญหาต่อพื้นที่

ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีก่อให้เกิดการขยายตัวของการใช้ที่ดินใน 2 ลักษณะคือ การขยายตัวของสถานที่พักแรมประเภทโรงแรมและรีสอร์ทต่างๆ และการขยายตัวของสหกรณ์การเกษตรที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นจุดขาย ซึ่งอยู่ในรูปคอนโดมิเนียม สนามกอล์ฟและที่ดินจัดสรร การขยายตัวของการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ตามการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มชายฝั่งทะเล กลุ่มชุมชนเมือง กลุ่มแก่งกระจานและกลุ่มฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำ

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจำแนกได้เป็น 4 สาขาหลักคือ สาขากายภาพ ได้แก่ ด้าน

- 1) สาขากายภาพ ได้แก่ ด้านภูมิฐานและทรัพยากรน้ำ
- 2) สาขานิเวศวิทยา ได้แก่ ด้านป่าไม้และป่าชายเลน
- 3) สาขาคูณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ ได้แก่ ด้านการใช้ที่ดินและโครงสร้าง

พื้นฐาน

4) สาขาคูณค่าต่อคุณภาพชีวิต ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจและสังคม สุขภาพและการพักผ่อนหย่อนใจ

ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดินนั้นเป็นผลทางลบมากกว่าผลทางบวก นั้นหมายถึงการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลลบต่อการใช้ที่ดิน แต่ไม่ได้หมายความว่าพัฒนาทางการท่องเที่ยวจะนำมาซึ่งผลทางลบเสมอไป ฉะนั้นใน

การวางแผนทางพัฒนาการท่องเที่ยว จึงควรพิจารณาผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวประกอบไปด้วย

พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบสูงสุดคือ พื้นที่ชายฝั่งทะเล โดยมีผลกระทบที่อยู่ในขั้นรุนแรงมากในสาขาคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ด้านการใช้ที่ดินและโครงสร้างพื้นฐาน สาขาคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตในด้านสุนทรียภาพ และสาขากายภาพด้านภูมิทัศน์ พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบรองลงมาคือพื้นที่ฝั่งตะวันตกของอำเภอชะอำ โดยมีผลกระทบขั้นรุนแรงมากในสาขาคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ด้านการใช้ที่ดิน และสาขาคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคม สำหรับพื้นที่แก่งกระจานนั้นผลกระทบขั้นรุนแรงมากมีเพียงในสาขาคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ด้านการใช้ที่ดิน ส่วนพื้นที่ชุมชนเมืองไม่มีผลกระทบที่รุนแรงมากแต่อย่างใด

เพื่อเป็นการแก้ไขและควบคุมผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการใช้ที่ดินจังหวัดเพชรบุรีจึงเสนอแนะให้มีการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน โดยแบ่งเป็นเขตพัฒนา เขตควบคุมการพัฒนา เขตอนุรักษ์และเขตสงวน กำหนดมาตรการทางภาษีเพื่อควบคุมการใช้ที่ดิน ตลอดจนเร่งดำเนินการจัดทำผังเมืองรวมและกำหนดบทบาทของชุมชน สำหรับด้านโครงสร้างพื้นฐานเสนอให้มีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและหาแหล่งน้ำดิบเพิ่มเติม ส่วนด้านเศรษฐกิจและสังคมเสนอให้ใช้มาตรการทางภาษีควบคุมการกว้านซื้อที่ดินและสนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม

0089

ปัญญาโชติ สอนคม. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน, วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2538.

แนวทางการพัฒนาบริเวณชายหาดบางแสน เป็นการหาความเป็นไปได้ในการที่จะทำผังพัฒนาเพื่อเป็นชายหาดตัวอย่างและในการทำแผนพัฒนาย่อยของหน่วยงานในการพัฒนาพื้นที่ชายหาดของรัฐ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการกำหนดลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมกับพื้นที่บริเวณชายหาดและพื้นที่ต่อเนื่องโดยยึดหลักในประเด็นที่ว่าที่ดินนั้นเป็นที่ดินของรัฐ ซึ่งมีหน่วยราชการหลายหน่วยงานรับผิดชอบอยู่ในพื้นที่ทำให้การกำหนดการพัฒนาจะต้องศึกษาในรายละเอียดในด้านต่างๆ หลายด้าน

วิธีการศึกษาจะเป็นการสำรวจเชิงคุณภาพ เป็นการใช้ข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากการสำรวจ สังเกตการณ์ สัมภาษณ์ ในพื้นที่ซึ่งเน้นลักษณะทางกายภาพของพื้นที่เป็นหลัก โดยการศึกษาเริ่มจากข้อมูลทางด้านสังคม เศรษฐกิจและกายภาพ ตั้งแต่ระดับภาค จังหวัด เทศบาลบางแสน จนถึงชุมชน เพื่อภาพรวมปัจจุบันทำให้ทราบสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นและศึกษาศักยภาพแนวโน้มในอนาคต ทั้งยังศึกษาถึงหลักการและทฤษฎีในการพัฒนาชุมชน ซึ่งเน้นการวางแผนการจัดพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในอนาคตโดยการกำหนดเขตพัฒนา กำหนดการใช้ที่ดิน เพื่อรองรับกิจกรรมและควบคุมลักษณะทางกายภาพของอาคารและพื้นที่ให้สอดคล้องกับการพัฒนา ซึ่งไม่ทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาถึงลักษณะของพื้นที่ศึกษาจะเห็นได้ว่าการพัฒนาของพื้นที่บริเวณชายหาดบางแสนปัจจุบันไม่มีแผนการพัฒนา ดังนั้นจึงต้องมีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาขึ้น โดยมีการจัดตั้งหน่วยงานที่จะมาดำเนินการทำแผนหลักของการพัฒนา ในที่นี้หน่วยงานที่รับผิดชอบการทำแผนหลักของการพัฒนาควรเป็นเทศบาลตำบลแสนสุข ร่วมกับหน่วยงานผู้ครอบครองที่ดินทั้งหมด การที่จะได้นำผู้ครอบครองที่ดินมาช่วยในการทำแผนหลักด้วยนั้น

เนื่องจากสภาพปัญหาด้านการพัฒนาพื้นที่ในปัจจุบันปัญหาใหญ่ที่สุดก็คือ การที่แต่ละหน่วยงานในพื้นที่ไม่สามารถเข้าใจปัญหาและความต้องการที่แท้จริง อีกทั้งไม่มีการกระตุ้นให้เห็นปัญหาใหญ่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จึงไม่มีการเตรียมการในด้านการวางแผนเพื่อการรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยว ดังนั้นความจำเป็นในการหาหน่วยงานโดยตรงมารับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนา จึงเป็นหนทางที่ดีในการทำให้ชายหาดบางแสนยังคงความเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของนักท่องเที่ยวในระดับนี้ต่อไป

จากแนวทางของแผนพัฒนาซึ่งผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น โดยศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของพื้นที่บริเวณชายหาดบางแสนจะเห็นได้ว่า การปรับปรุงชายหาดบางแสนในปัจจุบันเป็นการแก้ปัญหาตามความต้องการที่เกิดขึ้นในขณะนั้น อันเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวโดยมิได้มีการวางแผนการแก้ปัญหาล่วงหน้าแต่อย่างใด แสดงให้เห็นถึงความไม่สอดคล้องของนโยบายของหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบอยู่ในพื้นที่ ดังนั้นจึงต้องมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาขึ้นมาใหม่ โดยกำหนดให้มีการศึกษาสภาพของปัญหาทางกายภาพของพื้นที่ที่เกิดจากการขยายตัวของกิจกรรมการท่องเที่ยว และจากกรอบของแนวทางการศึกษาที่วางไว้ ทำให้การวางแผนเพื่อแก้ปัญหาสภาพชายหาดบางแสนในด้านต่าง ๆ อาทิสภาพธรรมชาติ กิจกรรมของนักท่องเที่ยวการกำหนดพื้นที่กิจกรรม การวางมาตรการควบคุมอาคารและการปรับปรุงสาธารณูปโภค เป็นการอำนวยความสะดวกต่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมธรรมชาติตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้

0090

ยงยุทธ เกษสาคร. การใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยวระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยครู.

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยว
ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู และศึกษาถึงปัญหาการใช้หลักสูตรนี้

สภาพการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยว ตามการปฏิบัติจริงของผู้บริหาร อาจารย์
ผู้สอน และนักศึกษา พบว่าการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนในด้านการจัดทำแผนการสอนและแผน
การสอน เอกสารประกอบการสอน ส่วนใหญ่ผู้บริหารกำหนดให้อาจารย์ในคณะวิชาจัดทำร่วมกัน
โดยผู้บริหารให้การช่วยเหลือและสนับสนุน

การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตรวิทยาลัย ได้สำรวจความพร้อม
ของบุคลากรก่อนการใช้หลักสูตร และเปิดโอกาสให้อาจารย์ผู้สอนเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน
และเชิญวิทยากรมาบรรยาย นอกจากนี้ วิทยาลัยได้จัดเตรียมนักศึกษาโดยจัดให้เข้าฟังคำบรรยาย
และรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนที่วิทยาลัยจัดให้มากที่สุด คือ
หลักสูตรแม่บทและเอกสารประกอบหลักสูตร

สำหรับการจัดการเรียนการสอนในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอน
ได้ชี้แจงแผนการเรียนและแผนปฏิบัติงานตลอดภาคเรียนให้นักศึกษาทราบเป็นบางครั้ง เนื่องจากมี
เวลาจำกัด และการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนได้รับความร่วมมือ และความสนใจจาก
นักศึกษาเป็นอย่างดี ส่วนเทคนิคและวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุด คือ การบรรยาย การวัด
และประเมินผลจะเน้นในเรื่องการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพ โดยการใช้แบบ
ทดสอบ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยว ตามสภาพความ
เป็นจริงของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา พบว่าสภาพการใช้หลักสูตร ความเหมาะสมของจุด

มุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร ลักษณะของเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร สภาพการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก

ปัญหาการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยวของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดในการวางแผนการใช้หลักสูตรคือการจัดสรรงบประมาณด้านการจัดทำแนวการสอน แผนการสอน เอกสารประกอบหลักสูตรและคู่มือครู คือ อาจารย์ขาดความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านการเตรียมอาจารย์ผู้สอนเพื่อการใช้หลักสูตร คือ บุคลากรที่มีคุณวุฒิตรงกับสาขาวิชามีไม่เพียงพอ ด้านการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนคือ งบประมาณไม่เพียงพอ ด้านการใช้แหล่งวิชาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ คือ จำนวนสถานประกอบการในท้องถิ่นไม่เพียงพอ

สำหรับอาจารย์ผู้สอนพบว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดในการจัดทำแผนการสอน แนวการสอนเอกสารประกอบ หลักสูตรและคู่มือครู คือ ขาดเอกสารตำราเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้านการเตรียมอาจารย์ผู้สอนจะกำหนดตัวผู้สอนรายวิชาต่าง ๆ ด้านการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนคือ หลักสูตร คู่มือการประเมินผลและเอกสารประกอบการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ด้านการใช้แหล่งวิทยาการ คือ งบประมาณที่จะนำมาช่วยส่งเสริมการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาในแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระมีไม่เพียงพอ

ปัญหาการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยวของอาจารย์ผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคือ อาจารย์ผู้สอนไม่มีเวลาเตรียมการสอนได้เต็มที่เท่าที่ควร ด้านการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน คือ งบประมาณไม่เพียงพอ ด้านเทคนิคและวิธีสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนคือ ขาดโอกาสในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการสอนแผนใหม่และระเบียบวิธีวัดและประเมินผล

0091

จังหวัดสุโขทัย, สำนักงาน. แผนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัย. (ม.ป.ท.), 2529.

จังหวัดสุโขทัย เป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่มากมายและหลายประเภทด้วยกันคือ มีแหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษาศิลปวัฒนธรรม เป็นการเพิ่มพูนความรู้ทางประวัติศาสตร์เชิงโบราณคดี และยังมีสถานที่อันสวยงามตามธรรมชาติที่จะให้ความร่มรื่นแก่ผู้มาเยือน แม้ว่าจังหวัดสุโขทัยจะมีแหล่งท่องเที่ยวอยู่มากมายหลายประเภทก็ตาม แต่ประโยชน์ที่เกิดจากการมีแหล่งท่องเที่ยวที่มากมายนี้ ยังไม่ได้รับผลคุ้มค่ากับทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ ถ้าปล่อยให้ภาวะการณ์เป็นไปโดยปราศจากการศึกษาวางแผนและควบคุมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและสังคมที่ถูกผลกระทบให้เสื่อมโทรมเสียหายไป ย่อมเป็นการยากที่จะหามาทดแทนได้ จังหวัดสุโขทัยตระหนักถึงปัญหานี้จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวขึ้นโดยคำนึงถึงลักษณะ ปริมาณและความต้องการของนักท่องเที่ยวและศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดที่มีอยู่

วัตถุประสงค์ คือ

- 1) เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โบราณสถานทางประวัติศาสตร์อันเป็นประโยชน์ในการพัฒนา ด้านสังคม
- 2) เพื่อให้มีการผสมผสานกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ทาง ธรรมชาติ วัฒนธรรมและการศึกษา
- 3) เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตนี้ให้สามารถท่องเที่ยวได้เป็นวงรอบและ สามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลักเข้าด้วยกัน

ภาวะการท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่นิยมมาเที่ยว จังหวัดสุโขทัยมากคือ นักท่องเที่ยวจากยุโรปนิยมมาอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยมานานแล้ว รอง

ลงมาคือ ญุ่นและออสเตรเลีย เพิ่งเริ่มมาให้ความนิยมในปี 2522 ฤดูกาลท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวมากคือ ในช่วงเดือนพฤษภาคม-เมษายน ซึ่งเป็นช่วงที่มีงานเทศกาลและงานประเพณีประจำปีคือ งานลอยกระทง เผาเทียนเล่นไฟ งานพระแม่ย่าและงานกาชาดจังหวัด และงานสงกรานต์ในระหว่างตรุษสงกรานต์

แนวทางและมาตรการให้บรรลุวัตถุประสงค์คือ การประชาสัมพันธ์ พัฒนาและปรับปรุงสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว การอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยและป้องกันอุบัติเหตุ การส่งเสริมอาชีพเพื่อรับการท่องเที่ยว

แผนหลักในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวได้แก่

1) แผนการตลาดท่องเที่ยว จังหวัดสุโขทัย - จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัด เพื่อจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาเที่ยวชมจังหวัดมากขึ้น ซึ่งจะช่วยนำรายได้กระจายสู่ประชาชนในท้องถิ่นเป็นการสร้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อม

2) แผนรักษาความปลอดภัยและป้องกันอุบัติเหตุแก่นักท่องเที่ยว

3) แผนงานโครงการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย - เพื่อดำเนินการศึกษาวิจัยปัญหาต่างๆ อย่างรอบคอบ

4) แผนงานโครงการอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย - เพื่อการอนุรักษ์ทำนุบำรุงรักษาสถาปัตยกรรมคหทางศิลปวัฒนธรรมไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์และอารยธรรมของชาติสืบต่อไป

5) แผนงานอุทยานแห่งชาติรามคำแหง - เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพธรรมชาติให้คงอยู่เช่นเดิม มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนสภาพไป เพื่อประโยชน์ในการพักผ่อนหย่อนใจของประชาชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและเพื่ออำนวยความสะดวกอื่นแก่รัฐและประชาชน

6) แผนงานอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย - เพื่อรักษาสภาพป่าอันเป็นแหล่งน้ำลำธารและสงวนไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่เป็นมรดกของชาติสืบไป

0092

จิรนุช ศิริรัตน์พิริยะ. **ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อแนวนโยบายของรัฐให้เอกชนรับสัมปทาน
พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ, วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2534.**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแนวนโยบายของรัฐให้เอกชนรับสัมปทานพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยเสนอต่อหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องใช้ประกอบการพิจารณากำหนดขอบเขตและรูปแบบการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกชนิดต่าง ๆ ในอุทยานแห่งชาติ การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามที่แบ่งการวัดออกเป็น 4 ด้าน คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกโดยทั่วไป ความคิดเห็นต่อสิ่งอำนวยความสะดวกหลักๆ ที่มีอยู่ ความคิดเห็นต่อการลงทุนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการในอนาคตรวมและความคิดเห็นต่อการลงทุนและการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะอย่าง

ผลการศึกษาพบว่าโดยเฉลี่ยนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็น เห็นด้วยกับแนวคิดการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งนี้นักท่องเที่ยวควรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และควรมีการกำหนด ชนิด ปริมาณ รวมถึงการกำหนดเขตสำหรับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้วย ทางด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกหลักๆ พบว่านักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยเห็นด้วยกับจำนวนที่พักแรม ร้านอาหาร แต่ทางด้านคุณภาพและการบริการจะต้องมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น

สำหรับการลงทุนและการให้บริการในอนาคตรวม พบว่าโดยเฉลี่ยนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็น เห็นด้วยโดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและให้บริการนักท่องเที่ยวเองทั้งหมด แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของรัฐด้วย

ในด้านการลงทุนและการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะอย่างนั้น โดยเฉลี่ยนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเห็นด้วยกับการให้รัฐเป็นผู้ดำเนินการ เช่น ด้านการขนส่งภายในอุทยานแห่งชาติ การลงทุนเกี่ยวกับการสื่อสาร การให้บริการเกี่ยวกับที่กางเต็นท์และค่ายพัก การกำหนดราคา

ค่าบริการ รวมทั้งการให้บริการด้านสื่อความหมายต่างๆ ส่วนการลงทุนพัฒนาและบริการด้านที่พักแรม ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึก ควรเปิดโอกาสให้เอกชนรับสัมปทานไปภายใต้เงื่อนไขของรัฐ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1) ในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ รัฐควรเปิดโอกาสให้เอกชนรับสัมปทานพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ภายใต้เงื่อนไขของรัฐ เฉพาะด้านการลงทุนพัฒนาและบริการที่พักแรม ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกเท่านั้น ส่วนทางด้านบริการขนส่งในอุทยานแห่งชาติ การสื่อสารโทรคมนาคม การสื่อความหมายธรรมชาติ การจัดสถานที่กางเต็นท์และการกำหนดอัตราค่าบริการนั้น ควรให้รัฐเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการเองทั้งหมด

2) การให้เอกชนเข้ารับสัมปทาน เพื่อพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรได้จัดทำแผนการจัดการอุทยานแห่งชาตินั้น ๆ ให้สมบูรณ์โดยเฉพาะการจัดแบ่งโซนการใช้ประโยชน์ในแต่ละพื้นที่ เช่น โซนบริการ โซนท่องเที่ยว โซนหวงห้าม เป็นต้น และควรระบุชนิด ปริมาณ สัดส่วนและการกระจายของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ด้วย

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบในการให้เอกชนเข้ารับสัมปทานพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์และความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ โดยเฉพาะวัตถุประสงค์ของอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวโดยละเอียด เกี่ยวกับการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตอุทยานแห่งชาติด้านการให้บริการที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ทั้งนี้เพื่อหาข้อสรุปและเป็นแนวทางพิจารณากำหนดนโยบายที่ชัดเจนของรัฐในการให้เอกชนรับสัมปทานพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว ในเขตอุทยานแห่งชาติต่อไป

2) ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาถึงข้อดีข้อเสียโดยละเอียด ระหว่างการให้รัฐเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก กับการให้สัมปทานแก่เอกชนในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก จากความคิดเห็นของบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย เช่น นักวิชาการ นักอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือบุคคลอื่น ๆ ในหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อนำความคิดเห็นมาใช้พิจารณาประกอบการกำหนดนโยบายของรัฐให้เอกชนรับสัมปทานพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติต่อไป

3) ในการศึกษาครั้งต่อไปควรได้ศึกษาถึงรูปแบบการบริหารของรัฐที่จะทำหน้าที่ควบคุมการให้เอกชนเข้ารับสัมปทานพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติด้วย

0093

วิภาวดี วงษ์บริสุทธิ์ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดจอมเทียน เมืองพัทยา, ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2536.

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาด เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาชายหาดจอมเทียน อย่างมีทิศทางที่เหมาะสมทั้งนี้เพื่อให้สาธารณชนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน

จากการศึกษาถึงสภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดจอมเทียนพบว่าการใช้ที่ดินบริเวณชายหาดโดยทั่วไปนั้น เป็นบ้านพักตากอากาศทั้งของส่วนตัวให้เช่าและของหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีตึกร้านค้า อาคาร โรงแรม คอนโดมิเนียม กระจายอยู่ทั่วไปตลอดชายหาด เมื่อนำเอาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมาพิจารณาประกอบพบว่าบริเวณชายหาดจอมเทียนอยู่ในขั้นต้องปรับปรุง เพื่อมิให้สภาพแวดล้อมในปัจจุบันได้แย่ลงไปกว่าเดิม ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดไม่ว่าจะเป็นสภาพหาดทราย ความใสสะอาดของน้ำทะเล สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการต่าง ๆ บนชายหาดความสามารถในการเข้าถึงชายหาด ตลอดจนอาคารสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ตลอดแนวชายหาด ขณะนี้ได้สร้างความไม่พอใจให้แก่นักท่องเที่ยว ดังนั้นถ้าไม่มีมาตรการควบคุมรักษา กำหนดขนาดและคุณภาพของสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดจอมเทียนทั้งที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นอย่างเหมาะสมแล้ว ย่อมก่อให้เกิดปัญหาขึ้นอย่างแน่นอน

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ค่อนข้างพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นบริเวณชายหาดจอมเทียน แต่ก็ยังมีบางเรื่องที่นักท่องเที่ยวไม่ค่อยพอใจคือ จำนวนแผ่นป้ายและสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยว การก่อสร้างอาคารร้านค้าติดริมบ้านช่องตลอดแนวชายหาด การพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวควรมีการสร้างโรงแรมและคอนโดมิเนียมและสภาพแวดล้อมโดยทั่ว ๆ ไปในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1) ทางเมืองพัทยาควรร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดจอมเทียนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่น ให้สามารถสร้างความประทับใจและความพึงพอใจให้นักท่องเที่ยวได้ตลอดไป

2) เพิ่มประสิทธิภาพและจำนวนเจ้าหน้าที่ของคณะทำงานเมืองพัทยาในการอนุรักษ์รักษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดจอมเทียน ทั้งนี้เนื่องจากเมืองพัทยาในปัจจุบันได้ประสบกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษอย่างรุนแรง เพื่อมิให้ลุกลามไปยังชายหาดจอมเทียน ดังนั้นควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานและเพิ่มประสิทธิภาพของคณะทำงาน ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะตัวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

3) จังหวัดและเมืองพัทยาและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรจัดให้มีการรณรงค์รักษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเมืองพัทยา โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเมืองพัทยาอย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพราะตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาในการรณรงค์อนุรักษ์รักษาสภาพแวดล้อมนั้น ได้มีการทำกิจกรรมต่างๆ เฉพาะกลุ่ม ดังนั้นทางเมืองพัทยาควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง เพื่อที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนช่วยกันอนุรักษ์รักษาสภาพแวดล้อมภายในท้องถิ่นของตนให้คงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจได้ตลอดไป

4) เมืองพัทยาควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดในการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ โดยมีการกำหนดรูปแบบและขนาดของอาคารสิ่งก่อสร้างให้ถูกต้องตามที่กฎหมายได้ระบุไว้ กรณีถ้ามีผู้ฝ่าฝืนก็จะรับโทษตามกฎหมายที่ระบุไว้

5) ควรมีเจ้าหน้าที่ของเมืองพัทยาคอยตรวจตรา กำกับดูแล ความเป็นระเบียบเรียบร้อย บริเวณชายหาดจอมเทียน โดยเฉพาะในช่วงวันหยุด ควรเพิ่มอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาขึ้นแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาพักผ่อนยังบริเวณชายหาดจอมเทียน

0094

เสาวณิต ตั้งตระกูล. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณ

ชายหาดหัวหิน, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2533.

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาด เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษา มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาชายหาดหัวหินอย่างมีทิศทางที่เหมาะสม

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน พบว่าการใช้ที่ดินบริเวณชายหาดโดยทั่วไปนั้นเป็นบ้านพักตากอากาศทั้งของส่วนตัว ให้เช่า และของหน่วยงานต่าง ๆ เรียงรายอยู่ตลอดแนวชายหาด สภาพชายหาดหัวหินนั้นมีทรายที่ขาวละเอียด จัดว่าเป็นชายหาดที่ค่อนข้างกว้าง เมื่อเทียบกับชายหาดอื่น ๆ ที่เป็นที่นิยมบางแห่ง มีความลาดชันน้อยเหมาะแก่การเล่นน้ำทะเลและกิจกรรมการพักผ่อนอื่น ๆ ความร่มรื่นและความสะอาดบริเวณชายหาด เป็นสิ่งที่ควรมีการปรับปรุง คุณภาพน้ำทะเล เมื่อเทียบกับค่ามาตรฐานพบว่า ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหามลภาวะ แต่ก็ต้องมีการควบคุมรักษาที่ดีเช่นกัน สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการชายหาดหัวหินในขณะนี้ยังมีจำนวนไม่มากเท่ากับชายหาดแห่งอื่น ๆ คือ อยู่ในขั้นไม่ก่อให้เกิดความรำคาญ หรือทำลายบรรยากาศในการพักผ่อนนัก ความสะดวกในการเข้าถึงยังชายหาด เป็นสิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง โดยการพัฒนาเส้นทางลงสู่ชายหาดที่มีอยู่ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มที่และเป็นที่รู้จักแก่สาธารณชนโดยทั่วไป

นักท่องเที่ยวที่ยังชายหาดหัวหินพบว่าเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุโดยเฉลี่ย 29.8 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรี - สูงกว่ามากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ทำงานแล้ว มาจากกรุงเทพฯ เป็นส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมายังบริเวณชายหาดหัวหินมีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อนโดยตรง ประเภทของกลุ่มเดินทางนั้น จะเป็นประเภทกลุ่มเพื่อนมากที่สุด นักท่องเที่ยวที่พักผ่อนบริเวณชายหาดหัวหินส่วนใหญ่

มีกิจกรรมการพักผ่อนทั้งแบบสนุกสนานและแบบสงบ โดยที่กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวทำมากที่สุด คือ นั่ง - นอนพักบริเวณชายหาด รองลงมาก็คือเดินเล่นและเล่นน้ำ

ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน

สภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในเรื่องของสภาพชายหาดมีความกว้าง ความขาว - สะอาดและสะอาด สภาพน้ำทะเลสะอาดและมีความตื้น - ลึกเหมาะสมแก่การเล่นน้ำและกิจกรรมต่าง ๆ มีชายหาดที่สวยงาม มีความเงียบสงบตามธรรมชาติ นอกเหนือจากนี้พบว่าสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่พอใจคือ เรื่องความร่มรื่นของต้นไม้บริเวณชายหาด ความเป็นอุปสรรคของชายหาดที่มีต่อกิจกรรมการพักผ่อน

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในเรื่องของความสะดวกของทางลงสู่ชายหาด จำนวนทางลงสู่ชายหาด ความเป็นระเบียบของร้านค้า - ร้านอาหารบริเวณทางลง ความสะดวกของที่จอดรถ ความสะอาดของห้องน้ำ และความเป็นระเบียบในการตั้งเก้าอี้ - ร่ม การวางกองห่วงยางให้เข้า การเดินไปมาของหาบเร่ รวมทั้งเรือประมงที่จอดอยู่บริเวณสะพานปลา เนื่องจากในสภาพปัจจุบันบริการต่าง ๆ เหล่านี้ยังไม่มีมากเมื่อเทียบกับสถานที่ท่องเที่ยวชายทะเลแห่งอื่น ๆ ส่วนในเรื่องที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่พอใจ คือ เรื่องของความร่มรื่นของเส้นทางลงสู่ชายหาด ปริมาณถังขยะ จำนวนแผ่นป้ายสื่อความหมาย และ ความเหมาะสมของการเลือกที่ตั้งแผ่นป้าย

นักท่องเที่ยวจำนวนมากกว่าครึ่งเล็กน้อยมีความพึงพอใจต่ออาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีอยู่ตลอดแนวชายหาดในขณะนี้และการสร้างรั้ว - กำแพงกั้นน้ำทะเล ส่วนการสร้างอาคารชุดและโรงแรมเพิ่มขึ้นในอนาคตนั้นพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย โดยเฉพาะชาวต่างชาติ

0095

ศรีสุดา ลอยผา การประเมินมูลค่าของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง สงขลา

นครศรีธรรมราช กรณีเป็นแหล่งท่องเที่ยว, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2532.

การศึกษานี้เป็นการประเมินมูลค่าจากมูลค่าที่ไม่ได้ปรากฏเป็นตัวเงินอย่างชัดเจนให้เป็นมูลค่าในตัวเงิน รวมทั้งศึกษาลักษณะพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้มาท่องเที่ยวปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมาท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวที่ตกแก่ท้องถิ่น

วิธีการศึกษาใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้มาท่องเที่ยวโดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงทั้งช่วงเวลาและนักท่องเที่ยว ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่าง 341 ตัวอย่าง แบ่งเป็นวันหยุดราชการ 244 ตัวอย่าง วันทำงานปกติ 97 ตัวอย่าง และสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวทุกๆ คนที่ 5 ที่เดินทางกลับโดยผ่านประตูเข้าออกของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย แล้วประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้มาท่องเที่ยวที่มีต่อการได้มาท่องเที่ยว 2 วิธีคือ วัดจากพฤติกรรมโดยวิธี The travel cost approach และวัดจากทัศนคติ โดยวิธี Visitor survey method ส่วนการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมาท่องเที่ยวทำการศึกษา 4 ปัจจัยคือ ระดับรายได้ ระดับการศึกษา ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการเดินทางระหว่างที่พักกับเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยและแหล่งท่องเที่ยวทดแทนอื่น ๆ ของผู้มาท่องเที่ยวด้วยวิธีการวิเคราะห์กำลังสองน้อยที่สุดในรูปสมการถดถอยเชิงเส้นตรงและประเมินมูลค่ารายได้ที่ตกแก่ท้องถิ่นจากข้อมูลที่ได้ในแบบสอบถาม

ผลการศึกษาสรุปได้ว่าผู้มาท่องเที่ยวเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ส่วนใหญ่เป็นเพศชายอยู่ในวัยหนุ่มสาวและกลางคน มีระดับการศึกษานานกลางค่อนข้างสูง อยู่ในวัยทำงานประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ มีรายได้ระดับ 2,001-5,000 บาทต่อเดือน วัดอุปประสงค์ในการมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนและตากอากาศ โดยมีสิ่งจูงใจคือบรรยากาศที่ร่มรื่นเงียบสงบ ส่วนใหญ่เคยมาเที่ยวแล้วอย่างน้อย 1 ครั้งในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา นิยมมากับกลุ่มเพื่อน และพาหนะที่นิยมใช้มากที่สุดคือรถยนต์ส่วนตัว โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยครั้งละ 122.07 บาทต่อวัน และมาท่องเที่ยว

เฉลี่ยคนละ 1.16 วัน ในปีพ.ศ. 2530. สำหรับแหล่งท่องเที่ยวทดแทนอื่นพบว่านิยมไปท่องเที่ยว ณ แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กับที่พัก เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าคือ เฉลี่ยครั้งละ 68.44 บาทต่อวัน ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยพบว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการเดินทางเป็นเพียงปัจจัยเดียวที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว ณ แหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการเดินทางกับจำนวนครั้งของการมาท่องเที่ยวในลักษณะผกผันกัน สำหรับมูลค่าของการได้มาท่องเที่ยว ณ แหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ ในปี พ.ศ. 2530 ปรากฏว่ามูลค่าที่วิเคราะห์จากการวัดพฤติกรรมมีมูลค่าสูงกว่าการวัดจากทัศนคติของนักท่องเที่ยวถึง 3.35 เท่า กล่าวคือ มูลค่าประโยชน์ที่วิเคราะห์จากพฤติกรรมมีมูลค่าเท่ากับ 11.07 ล้านบาท ในขณะที่การวัดจากทัศนคติมีมูลค่าเพียง 3.30 ล้านบาท และเมื่อมีการอนุรักษ์พื้นที่ไว้ในสถานภาพที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป จะมีมูลค่าประโยชน์ทั้งหมดในรูปมูลค่าปัจจุบันที่เป็นตัวเงินตลอดอายุโครงการ 25 ปี พบว่า ณ ระดับอัตราส่วนลด ร้อยละ 12.50 และ 7.25 มูลค่าปัจจุบันที่วิเคราะห์จากพฤติกรรมมีมูลค่าเท่ากับ 83.91 และ 126.19 ล้านบาทตามลำดับ และมูลค่าปัจจุบันที่วิเคราะห์จากทัศนคติมีมูลค่าเท่ากับ 25.01 และ 37.62 ล้านบาทตามลำดับ และรายได้จากการมาท่องเที่ยวเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยของนักท่องเที่ยวที่ตกแก่ท้องถิ่นคือ จังหวัดพัทลุง ในปี 2530 มีมูลค่าโดยการกะประมาณจากการศึกษาครั้งนี้เท่ากับ 9.11 ล้านบาท

0096

อภิวรรณ เกียงขวา . ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่พัก
 แรมที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา
 วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2534.

วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นประการใดต่อแนวคิด
 เกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่พักแรมและทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการ
 ประโยชน์สถานที่พักแรมและส่วนบริการอื่น ๆ

กลุ่มนักท่องเที่ยวตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ได้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้า
 มาพักค้างแรมในบ้านพักและค่ายพักที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และมีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน
 219 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธี purposive sampling ตามสัดส่วนความจุของที่พักแรม
 แต่ละหลังตามที่กองอุทยานแห่งชาติได้กำหนดไว้ การเก็บข้อมูลใช้วิธีแจกแบบสอบถามให้นัก
 ท่องเที่ยวตัวอย่างเป็นผู้ตอบ ซึ่งแบบสอบถามนี้จะมีทั้งคำถามแบบปิดและคำถามแบบเปิด

นักท่องเที่ยวตัวอย่างเป็นเพศชายและหญิงใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่เป็นโสด อยู่ใน
 วัยหนุ่มสาวที่กำลังศึกษาหรือเพิ่งเริ่มต้นทำงานและมากกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาใน
 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยมีที่อยู่ปัจจุบันในกรุงเทพฯ ถึงสามในสี่ส่วนของนักท่องเที่ยวกลุ่มเดียว
 กันนี้ วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาเพื่อต้องการมาท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจโดยเฉพาะและ
 เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวมากที่สุด

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่งมีความเห็นว่า สภาพทั่วไปของ
 ที่พักแรมและส่วนบริการในสภาพปัจจุบันมีความเหมาะสมดีได้แก่ วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง ตำแหน่งที่
 ตั้ง สีและรูปทรงของตัวอาคารที่พักแรมที่มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ การถ่ายเทอากาศและแสง
 แดด รวมถึงปริมาณของถังขยะในบริเวณที่พักแรมมีอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ส่วนในเรื่องที่นัก
 ท่องเที่ยวเห็นว่ามีความเหมาะสมโดยมีจำนวนที่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งลงมาได้แก่ ปริมาณและคุณภาพ
 ของน้ำใช้ สิ่งอำนวยความสะดวกและห้องน้ำห้องส้วมภายในที่พักแรม โดยที่พักรับรองจะมีความ

เหมาะสมในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้มากที่สุด รองลงมาคือ ที่พักแรมประเภทบ้านบริการและค่ายพักแรมตามลำดับ

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างมีความพอใจต่อสภาพแวดล้อมในบริเวณที่พักแรมและส่วนบริการ และมีจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่งได้แก่ความเป็นธรรมชาติของบริเวณโดยรอบ การมีเส้นทางเข้าถึงที่สะดวก ความสะอาดของตัวอาคารที่พักแรมและบริเวณโดยรอบ ส่วนในเรื่องการดูแลรักษาความปลอดภัย การบริการอาหาร - น้ำดื่มและความสะอาดของสุขภัณฑ์ ห้องน้ำห้องส้วมในบริเวณที่พักแรม มีจำนวนของนักท่องเที่ยวที่พอใจน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยผู้ที่มาพักอยู่ในบ้านพักรับรองมีความพอใจในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้มากกว่าผู้ที่มาพักในบ้านบริการและค่ายพักเมื่อเปรียบเทียบตามจำนวนเรื่องที่นักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มของที่พักแรมมีความพอใจมากที่สุด

ปัญหาและอุปสรรคในด้านการมาพักแรมที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามิใช่เพียงพอทำให้ต้องจองที่พักล่วงหน้าเป็นเวลานาน ๆ โดยเฉพาะวันหยุดราชการและในช่วงเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัญหาลำดับแรกสำหรับการที่นักท่องเที่ยวต้องการที่จะมาพักค้างแรมที่อุทยานในช่วงดังกล่าว ส่วนปัญหาในลำดับรองลงมาซึ่งมีนักท่องเที่ยวประมาณหนึ่งในสามของกลุ่มตัวอย่างได้ระบุว่าสถานที่ในการติดต่อสอบถามและจองที่พัก ณ กองอุทยานแห่งชาติไม่สะดวกรวดเร็วเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ส่วนใหญ่เพิ่งเคยมาพักค้างในอุทยานฯ เป็นครั้งแรก จึงอาจยังไม่คุ้นเคยกับสถานที่และขั้นตอนของการจองที่พักแรมอุทยานเท่าที่ควร

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่พักแรมที่อุทยานฯ ในเรื่องต่าง ๆ และในส่วนของการที่พักแรมนั้น นักท่องเที่ยวเห็นว่าควรปรับปรุงซ่อมแซมอาคารให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมและกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมอยู่เสมอเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ควรจัดและตกแต่งบริเวณโดยรอบให้มีความร่มรื่นเป็นธรรมชาติมากขึ้นและควรจัดให้มีครัวหรือบริเวณสำหรับประกอบอาหารให้เป็นสัดส่วนและมีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นภายในที่พักแรมและในกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนประมาณครึ่งหนึ่งที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยกับการจัดสร้างหรือพัฒนาที่พักแรมเพิ่มขึ้นในอุทยานฯ เนื่องจากเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ หากสนองความต้องการการใช้ประโยชน์ของนักท่องเที่ยวมากเกินไป สำหรับในด้านของส่วนบริการนั้นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดให้มีไฟฟ้าให้แสงสว่างตามเส้นทางเข้าถึงที่พักแรมเป็นลำดับแรก รองลงมาคือควรจัดให้มีร้านค้า ร้านอาหาร เพิ่มขึ้นในบริเวณกลุ่มที่พักแรมและในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกนั้นมีนักท่องเที่ยวประมาณครึ่งหนึ่งเห็นด้วยกับการปรับราคาค่าธรรมเนียมของที่พักแรมให้สูงขึ้นได้หากมีการปรับ

ปรับปรุงคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีมาตรฐานมากขึ้น โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเพิ่มชนิดของสิ่งอำนวยความสะดวกภายในที่พักแรม แต่มีนักท่องเที่ยวประมาณหนึ่งในสี่ที่เห็นว่าไม่ควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกใด ๆ อีกภายในที่พักแรมเพราะในขณะนี้ยังมีสภาพที่เหมาะสมเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ของนักท่องเที่ยวแล้ว

0097

พันทิพา โฉมประดิษฐ์. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร 2530.

วัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และทราบถึงอิทธิพลของตัวแปรที่มีต่อความคิดเห็นดังกล่าว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ต่อไป

กลุ่มนักท่องเที่ยวตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่ได้เดินทางไปเยือนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำนวน 321 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างวิธี purposive sampling การเก็บข้อมูลใช้วิธีแจกแบบสอบถาม

นักท่องเที่ยวที่ไปพักผ่อนหย่อนใจในบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง ส่วนใหญ่เป็นโสด อยู่ในวัยหนุ่มสาวและอยู่ในระหว่างการศึกษาล่าเรียน เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีที่อยู่อาศัยในเขตภาคกลางโดยเฉพาะจากกรุงเทพฯ

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยมาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แล้ว 1 - 3 ครั้ง ส่วนสาเหตุที่มาเยือนอุทยานฯ นั้นนอกจากจะชอบสภาพธรรมชาติแล้ว ยังนิยมจัดทัศนศึกษานำเที่ยว เข้าค่ายพักแรม รวมทั้งการจัดประชุมสังสรรค์ระหว่างผู้ร่วมงาน ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการคมนาคมที่สะดวกและมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมที่จะบริการแก่ผู้มาเยือน ส่วนยานพาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้มากที่สุดคือรถส่วนตัว รองลงมาคือ รถบัสท่องเที่ยว ซึ่งโดยทั่วไปนักท่องเที่ยวจะพักค้างแรมบนเขาใหญ่ประมาณ 1 - 2 คืน

ประมาณร้อยละ 85 ของนักท่องเที่ยวมีประสบการณ์ในการเดินทางไปท่องเที่ยวตามพื้นที่ธรรมชาติมาก่อน โดยเฉพาะพวกที่เคยไป 1 - 3 ครั้ง จะมีมากที่สุด จึงอาจกล่าวได้ว่านัก

ท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้ที่คุ้นเคยกับสภาพธรรมชาติมาก่อนแต่ไม่บ่อยครั้งนัก นักท่องเที่ยวเคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งแต่ละประเภทแตกต่างกัน กล่าวคือ กิจกรรมที่มีผู้เคยเข้าร่วมมากที่สุด คือ การเดินเล่นชมธรรมชาติและกิจกรรมที่มีผู้เคยเข้าร่วมน้อยที่สุดคือ การเล่นกอล์ฟ

สำหรับความสนใจในประเภทกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งบริเวณพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ของนักท่องเที่ยว พบว่ากิจกรรมที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือการเดินป่า รองลงมาคือ การถ่ายรูป และการตั้งแคมป์พักแรม ส่วนกิจกรรมที่ได้รับความนิยมลำดับท้าย ๆ คือ การเล่นกอล์ฟและการเล่นแบดมินตัน

จากการที่ได้มาเยือนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการมาเยือนและเมื่อเสร็จสิ้นจากการพักผ่อนในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ แล้วจะเดินทางกลับภูมิลำเนาทันทีแต่ก็มีจำนวนไม่น้อยที่แวะในพื้นที่ใกล้เคียง เนื่องจากบริเวณนั้น ๆ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเช่นกัน

ความคิดเห็นโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เนื่องจากเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากในการจัดการพื้นที่แต่มีข้อแม้ว่าต้องมีการกำหนดเขตและขนาดของพื้นที่ในการพัฒนาด้วย สำหรับเรื่องที่จะให้เอกชนมาร่วมดำเนินการให้บริการนั้น นักท่องเที่ยวมีความคิดเป็นกลาง ๆ แต่ถ้ารัฐจะมีมาตรการที่รัดกุมและเหมาะสมในการควบคุมการดำเนินการของเอกชนแล้ว นักท่องเที่ยวก็เห็นด้วยที่จะให้เอกชนมาลงทุนดำเนินการ นอกจากนี้ควรหาวิธีป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนา ให้มีน้อยที่สุดสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทห้างสรรพสินค้า ก็ควรสร้างเพิ่มเติมขึ้น เพราะนอกจากจะช่วยในการศึกษาธรรมชาติของสัตว์ได้อย่างใกล้ชิดแล้ว ยังอาจแก้ปัญหาการวิ่งของรถสองล้อที่ขาดระเบียบในการจัดการได้ ในด้านการก่อสร้างที่พักแรมนั้น นักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับการที่จะจัดสร้างที่พักแรมหลายประเภท รวมทั้งมีสิ่งประกอบภายในพร้อม โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และงบประมาณของนักท่องเที่ยว ส่วนด้านการบริการอื่น ๆ นั้นสมควรพัฒนาในเรื่องของทางเดินเท้า ห้องน้ำ - ห้องส้วม และศาลาที่พักชมวิว รวมทั้งให้มีการพัฒนาในเรื่องของป้ายคำเตือนและการดำเนินการภายในศูนย์บริการนักท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

0098

ศิริมา ปุรินทราภิบาล. การสำรวจความต้องการเรียนภาษาฝรั่งเศสและปัญหาในการเรียนภาษา

สอนภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาและครูในโปรแกรมวิชาการท่องเที่ยวในสถาบัน

อุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา

ศึกษาศาสตร์- การสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2535.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อสำรวจความต้องการและปัญหาในการเรียนภาษา
ฝรั่งเศสของนักศึกษาโปรแกรมวิชาธุรกิจการท่องเที่ยว โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและ
โปรแกรมวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างต้องการเรียนภาษาฝรั่งเศสและต้องการให้สถาบันการศึกษา
ของตนเปิดสอนภาษาฝรั่งเศสด้วย เพราะในปัจจุบันสถาบันที่เปิดสอนภาษาฝรั่งเศสมีเพียง 10 แห่ง
เท่านั้น นักศึกษาเหล่านี้ต้องการให้หลักสูตรภาษาฝรั่งเศสที่จะเปิดสอนเป็นหลักสูตรที่เน้นทักษะ
ฟัง - พูดภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม ต้องการเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว
ในประเทศไทยและในท้องถิ่นของตน ในขณะเดียวกันยังต้องการมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา
ภาษาฝรั่งเศสที่จะเรียนด้วย สำหรับความต้องการด้านการเรียนการสอนนั้น นักศึกษาต้องการฝึก
ทักษะและเนื้อหาโดยการฝึกฟัง - พูด อ่านและเขียนเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริง ๆ ในชีวิต
ประจำวันและการประกอบอาชีพต่อไป โดยให้ครูฝึกทักษะการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว
และการโรงแรมด้วยการฝึกบทสนทนาที่ครูกำหนดให้ซ้ำ ๆ จนสามารถโต้ตอบได้อย่างคล่องแคล่ว
ให้ครูใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นส่วนใหญ่ในการสอนและเชิญวิทยากรชาวฝรั่งเศสมาช่วยสอนเป็นครั้ง
คราว ให้ใช้สื่อการสอนหลาย ๆ รูปแบบในการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้ครูฉายส
ไลด์ วีดีโอและภาพยนตร์เกี่ยวกับสารคดีการท่องเที่ยวของประเทศไทย นอกจากนี้ยังต้องการให้
มีการฝึกงานในสถานที่ที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในการติดต่อสื่อสารประกอบการเรียนการสอน

นักศึกษากลุ่มนี้ต้องการให้ครูใช้สื่อประเภทวีดีโอ เทปบันทึกเสียงในการจัดการเรียนการสอนมาก
ที่สุดและต้องการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนในเรื่องที่จำเป็นมากที่สุด ในส่วนของการวัดและ
ประเมินผลนั้นนักศึกษากลุ่มนี้ต้องการให้ครูชี้แจงหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลก่อนจะมีการวัดและ

ประเมินผลและให้ครูใช้วิธีการวัดผลโดยการให้ทำข้อสอบทั้งแบบข้อเขียนและสอบปากเปล่าในสัดส่วนที่เท่า ๆ กัน โดยใช้วิธีการอิงกลุ่มหรือตัดสินจากระดับความสามารถของผู้เรียนส่วนใหญ่ในกลุ่ม เป็นวิธีการตัดสินผลการเรียนและต้องการให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนเมื่อจบบทเรียนแต่ละบท นอกจากนี้ นักศึกษายังเห็นด้วยที่จะให้ท้องถิ่นของตนและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว และการโรงแรม

ส่วนนักศึกษาที่เรียนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรมในปัจจุบันชอบภาษาฝรั่งเศสที่ตนเรียนอยู่เพราะเห็นว่าภาษาฝรั่งเศสมีบทบาทและจำเป็นมากต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ นักศึกษาเหล่านี้มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นประโยชน์ต่ออาชีพการงานในอนาคตและเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของสังคมในปัจจุบัน สำหรับด้านเนื้อหาที่นักศึกษาคิดว่าสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมาก แต่อย่างไรก็ตามเนื้อหาวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่เรียนอยู่มีเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพเพียงปานกลางเท่านั้น และเนื้อหาที่เรียนก็ค่อนข้างยาก นอกจากนี้ นักศึกษายังได้ฝึกการใช้วัฒนธรรมต่าง ๆ ที่นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้ภาษาฝรั่งเศสในระดับน้อยถึงปานกลาง เช่นเดียวกับการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนต่างๆ ประกอบการสอนในส่วนของการวัดและประเมินผลนั้น ผู้สอนทำการวัดและประเมินผลทุกครั้งที่จบบทเรียนเป็นส่วนใหญ่ ข้อสอบที่ใช้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตรและผู้สอนใช้วิธีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการต่าง ๆ ในระดับปานกลางยกเว้นการสอบปากเปล่าซึ่งมีน้อยมาก และนอกจากนี้ นักศึกษายังประสบปัญหาด้านต่างๆ อีกมากมายตามลำดับดังนี้คือ ความสามารถในการพูดให้เจ้าของภาษาเข้าใจการฟังบทสนทนาของเจ้าของภาษาจากเทปบันทึกเสียง การฟังคำสั่งเป็นภาษาฝรั่งเศสของครูผู้สอน การอ่านบทความทางด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เป็นภาษาฝรั่งเศส ตลอดจนการสนทนากับเจ้าของภาษาโดยใช้ภาษาที่ถูกต้องตามกาลเทศะ เป็นต้น

ครูสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรมในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการประสบกับปัญหาด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) ครูส่วนใหญ่นอกจากจะสอนภาษาฝรั่งเศสแล้วยังต้องสอนวิชาอื่นและต้องรับผิดชอบงานอื่นด้วย
- 2) ครูผู้สอนได้เข้ารับการอบรมสัมมนาหรือประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการโรงแรมรวมทั้งวิธีการสอนภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้านในประเทศและในประเทศฝรั่งเศสน้อย

- 3) ไม่มีหลักสูตรที่แน่นอนเป็นของตนเอง ยังคงต้องร่วมมือกับอาจารย์สถาบันอื่นๆ ในการสร้างหลักสูตรรวมทั้งจำนวนคาบสอนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีน้อยเกินไป
- 4) เนื้อหามีมากกว่าเวลาที่ใช้เรียนจึงทำให้การจัดกิจกรรมได้ไม่ครบถ้วนและครูขาดความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในการเลือกเนื้อหามาใช้ในการสอนให้เหมาะสม รวมทั้งยังขาดแคลนหนังสือและเอกสารประกอบการเลือกเนื้อหาในการสอน
- 5) ขาดเอกสาร ตำรา ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรมเพื่อการศึกษา ค้นคว้าในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน ขาดอุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบการสอน ขาดงบประมาณในการจัดหาและจัดทำสื่อและอุปกรณ์การสอน และแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีน้อย
- 6) ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แบบทดสอบชนิดต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์

0099

นิธิ เอียวศรีวงศ์. รายงานการวิจัยเรื่องการท่องเที่ยวในงานบุญบั้งไฟและการแกะสลักไม้.

กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2535.

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้คือ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างปัจจัยต่าง ๆ และการท่องเที่ยวในการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม และประเมินว่าการท่องเที่ยวมีส่วนอย่างไรในการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม

บุญบั้งไฟเป็นงานประเพณีในเดือน 6 ที่ทำกันทั่วไปในภาคอีสาน นับเป็นเทศกาลของการเที่ยวเตร่สนุกสนานถือว่าใกล้เคียงกับเทศกาลที่จัดขึ้นเพื่อการท่องเที่ยวอย่างที่ยอมรับจัดกันหลายจังหวัดในปัจจุบัน โดยเฉพาะที่บึงโขงหลวงบุญบั้งไฟที่นั่นได้รับการอุดหนุนส่งเสริมจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้เป็นเทศกาลประจำปีดึงดูดนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวถูกใช้เป็นเหตุผลในการจัดงานอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้หน่วยราชการยโสธรก็ยังถือว่างานบุญบั้งไฟเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด

จากการตรวจสอบพัฒนาการของงานบุญบั้งไฟจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทำให้เชื่อว่างานบุญบั้งไฟตามที่ทำกันมาแต่โบราณนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปบ้างแล้ว แต่ความเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นในท้องถิ่นต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน แล้วแต่จะมีปัจจัยอะไรเข้ามากระทบระบบความสัมพันธ์ทางสังคมในท้องถิ่นนั้นมากน้อยเพียงใด แนวโน้มความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้แก่ การแห่บั้งไฟและการแข่งชิงครั่งหนึ่งเคยเป็นเวทีที่ผู้ชายผูกขาดถูกผู้หญิงเข้ามามีบทบาทมากขึ้น , สมัยโบราณเป็นงานบุญของชุมชน แต่ปัจจุบันไม่จำกัดอยู่เฉพาะแต่เพียงในชุมชนหมู่บ้านหนึ่งๆ เท่านั้น มีการบอกกล่าวไปยังหมู่บ้านอื่น ๆ ให้มาร่วมด้วย , มีการแสดงมากขึ้นพิธีกรรมทางศาสนาและความเชื่อซึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญเริ่มเสื่อมคลายลง , การพนันกลายเป็นส่วนสำคัญคือ การยิงบั้งไฟแข่งกันและความเปลี่ยนแปลงจากชุมชนเกษตรเป็นชุมชนเมืองทำให้งานบุญบั้งไฟอาจไม่มีคนจัดอีกเลย

ความเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดในขบวนบั้งไฟคือ รูปแบบที่เคยเป็นการละเล่นร่วมกันของคนทั้งชุมชนมาหลายเป็นการแสดงหรือการโชว์และเพราะเป็นการแสดงซึ่งไม่มีความศักดิ์สิทธิ์ของพิธีกรรมมาช่วยเป็นกรอบให้ ในขณะที่เดียวกันขบวนแห่และแข่งก็เป็นการจัดเตรียมการอย่างมากไม่มีลักษณะธรรมชาติ มีการประกวดธิดาบั้งไฟยังเป็นการเน้นการโชว์ของงานอย่างชัดเจน นอกจากการแสดงดังกล่าวแล้วในขบวนยังมีซออู้มโหรี โรงเรียน ซี่อ้อเกอ บริษัทร้านค้าที่ให้การอุดหนุนการโฆษณาสินค้าของผู้อุดหนุน ซึ่งของนักการเมืองท้องถิ่นที่ให้ความอุปถัมภ์ เป็นต้น

การท่องเที่ยวเข้ามาส่งผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงนี้โดยตรงไม่มากนัก แต่อาจทำให้แนวโน้มของความเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่แล้วเข้มข้นขึ้นเท่านั้น เช่นหลังจากที่ ททท. ได้เข้ามาให้คำแนะนำช่วยเหลือแล้วมีการปรับปรุงขบวนแห่โดยเพิ่มจำนวนให้มากขึ้น มีระเบียบกำหนดให้แน่นอนว่าแต่ละขบวนจะต้องทำอย่างไรบ้าง สิ่งที่ทำให้ผลกระทบต่องานบุญบั้งไฟจึงมีหลากหลายซับซ้อน แม้แต่ความพยายามที่จะให้โทรทัศน์ถ่ายทอดสดงานนี้ก็มีส่วนทำให้ต้องปรับการแสดงให้เห็นให้กระชับขึ้นเพื่อเหมาะแก่การถ่ายทอดสด แต่ความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในบุญบั้งไฟที่ยโสธรนั้นเป็นผลมาจากความเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชนเมือง ยโสธรเองกล่าวคือ การที่ยโสธรกลายเป็นชุมชนเมืองมีคนหลายวัฒนธรรมเกี่ยวโยงกันเข้ามาอยู่ร่วมกันในชุมชนนั้นมีความสัมพันธ์กันในอีกลักษณะหนึ่งคือ ทางการเมืองและเศรษฐกิจ เป็นต้น และแน่นอนว่ามีการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเข้ามาชมบุญบั้งไฟจำนวนมากขึ้นด้วย แม้กระนั้นไม่ว่าจะมีหรือไม่มีการท่องเที่ยวบุญบั้งไฟที่ยโสธรรก็จะต้องแตกต่างจากที่เคยจัดกันในหมู่บ้านอีสานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ได้เพียงแต่ว่าความเปลี่ยนแปลงอาจไม่รวดเร็วเท่านี้

ส่วนกรณีศึกษาอีกอันหนึ่งคือ หัตถกรรมแกะไม้ในเชียงใหม่มื่อเปรียบเทียบกับบุญบั้งไฟแล้วจะเห็นว่าแตกต่างกันไกล ฉะนั้นหากดูผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อศิลปการแกะสลักไม้ของพื้นเมืองแล้ว ก็ต้องกล่าวว่าไม่มีผลในทางลบทั้งนี้เพราะสกุลช่างพื้นเมืองได้อันตรธานไปก่อนหน้าการท่องเที่ยวจะเฟื่องฟูขึ้นนานแล้ว หัตถกรรมแกะสลักไม้ที่เราพบเห็นในทุกวันนี้ของเชียงใหม่เป็นสกุลช่างอีกสำนักหนึ่ง เกิดขึ้นโดยนักท่องเที่ยวและดำรงอยู่เพื่อนักท่องเที่ยวเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่ไม่มียุทธศาสตร์เป็นขั้นเป็นอันมาจากของเดิม แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่อาจอ้างได้ว่าการท่องเที่ยวได้สนับสนุนให้ศิลปการแกะสลักไม้ของล้านนาได้สืบลมหายใจต่อไป เพราะช่างที่ทำงานแกะสลักในตลาดการท่องเที่ยวทุกวันนี้ ไม่มีความรู้และไม่พยายามสืบทอดปรับปรุงความรู้ฝีมือเก่าอีกเลยเช่นกัน การแกะสลักลอกเลียนของเก่าหรือของพม่าทำขึ้นโดยช่างที่ปราศจากความรู้ในลวดลายเหล่านั้นอย่างดีพอ อีกทั้งไม่มีปัจจัยอะไรที่จะจูงใจให้ช่างเหล่านั้นให้ความสนใจกับสกุลช่างโบราณเป็นพิเศษด้วย

0100

มรดกโลก จำกัด, บริษัท. การศึกษาเส้นทางวัฒนธรรมขอมเพื่อการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ :
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2535.

การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงศักยภาพของโบราณสถานในศิลปะขอมหรือเขมรโบราณในพื้นที่ภาคอีสานและภาคตะวันออก (จังหวัดปราจีนบุรี) เพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์โดยคัดเลือกเฉพาะโบราณสถานที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งทางด้านคุณค่าทางวิชาการสภาพปัจจุบัน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน

วิธีการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ

- 1) รวบรวมเอกสารและศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของโบราณสถานในศิลปะขอมในภาคอีสาน รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 2) ประเมินศักยภาพโบราณสถานด้วยการออกสำรวจภาคสนาม
- 3) ประเมินศักยภาพและจัดลำดับความสำคัญของโบราณสถาน เพื่อจัดทำเป็นเส้นทางท่องเที่ยวและคู่มือแนะนำเที่ยว

บรรดาโบราณสถานในพื้นที่โครงการศึกษานี้มีร่องรอยของความรุ่งเรืองครั้งอดีตอันยาวนานนับพันปี โดยมีหลักฐานที่ยังหลงเหลือเช่น ศิลาจารึก ชิ้นส่วนสถาปัตยกรรมโบราณสถาน ฯลฯ ที่มีอายุในช่วงพุทธศตวรรษที่ 12 และยังมีหลักฐานของความเจริญรุ่งเรืองต่อเนื่องมาจนถึงพุทธศตวรรษที่ 18 ด้วยการศึกษาเปรียบเทียบกับศิลปกรรมในประเทศกัมพูชา ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับกลุ่มโบราณสถานในวัฒนธรรมเดียวกันในประเทศไทย โดยมีเส้นทางติดต่อหรือถนนโบราณที่ยังมีร่องรอยเหลืออยู่บางส่วน

จากจำนวนโบราณสถานที่ทำการคัดเลือกจากเอกสารจำนวน 68 แห่ง ในพื้นที่ 11 จังหวัดนั้นได้ทำการคัดเลือกอีกครั้งหลังจากออกสำรวจภาคสนามตามขั้นตอนที่กล่าวมาแล้วนั้นเหลือจำนวนโบราณสถานเพียง 45 แห่ง และตัดทอนอีกครั้งสำหรับจัดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวได้เพียง 16 แห่ง ในพื้นที่ 7 จังหวัดที่สามารถเข้าชมได้โดยสะดวกและความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดในพื้นที่ตั้งโบราณสถานอยู่ในเกณฑ์ปานกลางจนถึงดีมากและบางแห่งกำลังทำการพัฒนาปรับปรุงเพื่อขยายการรองรับการท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต ได้แก่

- 1) จังหวัดนครราชสีมา - อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ปราสาทหินพนมวัน

ปราสาทพะโค

- 2) จังหวัดชัยภูมิ - ปรางค์กู๋
- 3) จังหวัดปราจีนบุรี - ปราสาทเขาน้อย
- 4) จังหวัดบุรีรัมย์ - อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ ภูเก้าฝ้ายบ้านโคกเมือง ปราสาทโคกจิว ปราสาทหนองหงส์
- 5) จังหวัดสุรินทร์ - ปราสาทศีขรภูมิ ปราสาทบ้านพลวง
- 6) จังหวัดศรีสะเกษ - ปราสาทสระกำแพงใหญ่ ปราสาทสระกำแพงน้อย ปราสาทเขาพระวิหาร
- 7) จังหวัดสกลนคร - พระธาตุนารายณ์เจงเวง

นอกจากแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นโบราณสถานแล้ว ในการเสนอแนะเส้นทางการท่องเที่ยวได้แทรกแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นไว้ด้วยเพื่อการผ่อนคลายแก่นักท่องเที่ยวและทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสหลากหลายในระหว่างการท่องเที่ยวโบราณสถานบางกลุ่มไม่สามารถแทรกแหล่งท่องเที่ยวอื่นนอกเหนือได้เพราะอยู่นอกเส้นทางแต่พื้นที่โดยรอบโบราณสถานเหล่านั้นมีทิวทัศน์รอบข้างที่งดงาม สามารถเป็นที่พักสายตาแก่นักท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้ยังมีแหล่งสาธิตศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น การทอผ้าไหม การทำลูกปะเกียมเงิน ฯลฯ ที่นักท่องเที่ยวสามารถจับจ่ายซื้อหาได้ในราคาย่อมเยากว่าซื้อจากร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกในตัวจังหวัด

นอกจากนี้โบราณสถานบางแห่งต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดูดีและรองรับนักท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้น โดยไม่ไปบดบังหรือกีดขวางมุมมองทัศนียภาพอันงดงามของโบราณสถานและเกือบทุกแห่งยังต้องมีการปรับปรุงในด้านการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในเรื่องของโบราณสถานแห่งนั้น ๆ

ในส่วนของสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานแก่นักท่องเที่ยว นั้น หลายพื้นที่มีศักยภาพเพียงพอสำหรับการรองรับนักท่องเที่ยว แต่บางพื้นที่ยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติมทั้งในเรื่องของที่พักร้านอาหาร สถานเริงรมย์ ฯลฯ ตลอดจนการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่น่าสนใจ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศรวมไปถึงการส่งเสริมงานศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นที่นอกจากจะดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างงานในชนบทที่สามารถทำรายได้แก่ประชากรในช่วงว่างจากการประกอบกรกสิกรรมซึ่งเป็นอาชีพหลักอีกด้วย

0101

จิรวลย์ ต่อศรี. การศึกษาประเมินความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสื่อความหมาย
 ของผู้มาพักผ่อนที่สวนหลวง ร.9, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขา
 วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2534.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้แนวคิดที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมในการ
 จัดทำสื่อความหมายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของสวนหลวง ร.9 ซึ่งจะช่วยให้ผู้มาพักผ่อนได้รับ
 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่และเกิดทัศนคติที่ดีในด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและเป็นนัก
 อนุรักษ์ที่มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ที่เข้ามาพักผ่อนใน
 บริเวณสวนหลวง ร.9 จำนวน 321 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบ
 ถาม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาพักผ่อนส่วนใหญ่เป็นผู้อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร
 และเป็นเพศหญิง โดยมีอายุระหว่าง 17 - 25 ปี มีสถานภาพเป็นโสด วุฒิก่อนศึกษาอยู่ในระดับ
 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนหรือค้าขาย

สำหรับการเดินทางเข้ามาในสวนหลวง ร.9 นั้นพบว่าประมาณร้อยละ 60 เป็นผู้เข้า
 มาเป็นครั้งแรก และเกือบครึ่งหนึ่งเดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัว กลุ่มในการมาพักผ่อนส่วนใหญ่
 เป็นกลุ่มเพื่อน โดยมีจำนวนสมาชิกในกลุ่ม 1 - 5 คน

ส่วนชนิดของสื่อที่ผู้มาพักผ่อนต้องการ 5 อันดับแรกได้แก่ เครื่องหมายและแผ่น
 ป้าย แผ่นพับ นิทรรศการ ทางเดินเท้าศึกษาธรรมชาติและโปสเตอร์ ตามลำดับ

สำหรับความต้องการทราบประวัติและวัตถุประสงค์ในการสร้างนั้นปรากฏว่า
 อันดับหนึ่งคือ บริเวณหอรัชมงคล รองลงมาคือบริเวณสวนพฤกษศาสตร์ ส่วนความต้องการเรียนรู้
 รายละเอียดเกี่ยวกับพรรณไม้นั้นพบว่าอันดับแรกเป็นบริเวณสวนพฤกษศาสตร์ รองลงมาเป็น
 สวนนานาชาติและยังพบว่าผู้ที่มาพักผ่อนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้
 การเคยมา ยานพาหนะที่ใช้ในการเดิน ประเภทกลุ่มและจำนวนสมาชิกในกลุ่มที่แตกต่างกันมี
 ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสื่อความหมายที่แตกต่างกันด้วย

0102

สุภาพรณ ขวัญศรีวงศ์. ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย

จากวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซีย : ศึกษากรณีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ,
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2535.

จากวิกฤตการณ์สงครามในอ่าวเปอร์เซียระหว่างวันที่ 2 สิงหาคม 2533 ถึงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2534 ได้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยอย่างมาก อันส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังธุรกิจทางการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรมและธุรกิจการบิน

วัตถุประสงค์หลักในการศึกษานี้ก็เพื่อประเมินและวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวและธุรกิจทางการท่องเที่ยวและการปรับตัว การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของหน่วยงานต่างๆ

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมจากหนังสือพิมพ์และเอกสารที่เผยแพร่แก่สื่อมวลชนทั่วไป จากหน่วยงานต่าง ๆ และใช้วิธีการคิคอมโพสิชันประกอบการประเมินผลกระทบโดยทั่วไปในการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยว

ผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าวปรากฏให้เห็นชัดเจนขึ้น เมื่อสงครามเกิดขึ้นและมีข่าวว่ากรุงเทพมหานครเป็นเป้าหมายแห่งหนึ่งของการก่อการร้าย ภาวะการท่องเที่ยวของไทยจึงได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง สายการบินหลายสายยกเลิกเส้นทางบินมาไทย จำนวนเที่ยวบินลดลง นักท่องเที่ยวยกเลิกแผนการเดินทางมาท่องเที่ยว สัมมนาและประกอบธุรกิจ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาแล้วก็รีบเดินทางกลับ ส่งผลให้อัตราเข้าพักของโรงแรมในกรุงเทพฯ ลดลงจากปกติ ทำให้โรงแรมชั้นนำในกรุงเทพฯ ประสบปัญหารายได้ลดลงจนมีโรงแรมหลาย ๆ แห่งต้องปรับราคาห้องพักลดลงหรือใช้นโยบายทางการตลาดในการจูงใจการพิเศษต่าง ๆ เพื่อเป็นการหลอกล่อเข้าพักและพยายามลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง

ทางด้านธุรกิจการบินของบริษัทการบินไทย จำกัด ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว โดยต้องประสบปัญหาในด้านต้นทุนการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันอากาศยาน บริษัทต้องรับภาระค่าใช้จ่ายด้านเชื้อเพลิงที่เพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล ขณะที่รายได้ของบริษัทลดลงจากจำนวนนักท่องเที่ยวและปริมาณการขนส่งสินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์ที่ลดลง บริษัทจึงต้องดำเนิน

มาตรการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มรายได้และลดค่าใช้จ่าย เช่น การปรับราคาค่าโดยสารเพิ่มขึ้น การลดเส้นทางบินหรือเที่ยวบินหรือยกเลิกเที่ยวบินโดยสารบางเที่ยวบินและการชะลอการลงทุนในโครงการใหม่ๆ เป็นต้น

ถึงแม้ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวจะได้อยู่ติลงไปแล้วแต่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยก็ยังต้องอาศัยเวลาในการปรับตัวและฟื้นตัวให้รุ่งเรืองในอนาคต จึงเป็นการสำคัญที่ทุก ๆ ฝ่ายทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชนและประชาชนคนไทยที่จะมาร่วมมือกันสร้างภาพพจน์ที่ดีแก่ประเทศและส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศให้มากกว่าเดิมอย่างจริงจัง

0103

บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สถาบัน. ศูนย์บริการวิชาการ. การกระจายและการไหลออกของรายได้จากการท่องเที่ยวในธุรกิจโรงแรม และธุรกิจนำเที่ยว. (ม.ป.ท.), 2532.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาลักษณะและประเภทการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่จ่ายให้กับโรงแรมและบริษัทนำเที่ยว
- 2) เพื่อศึกษาการกระจายตัวของรายได้ที่โรงแรมและบริษัทนำเที่ยวได้รับจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศไปตาม สาขาการผลิตทางเศรษฐกิจและประเมินผลทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น
- 3) เพื่อศึกษาลักษณะการไหลออกของรายได้ที่โรงแรมและบริษัทนำเที่ยวที่ได้รับจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

ขอบเขตการศึกษา

- 1) การศึกษานี้จะพิจารณาผลทางเศรษฐกิจที่กระจายไปตามสาขาการผลิตอันเกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมายังประเทศไทย โดยไม่รวมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวคนไทย
- 2) จะพิจารณาการใช้จ่ายเงินเฉพาะที่นักท่องเที่ยวจ่ายให้โรงแรมและบริษัทนำเที่ยวเท่านั้น โดยไม่รวมพิจารณาผลต่างๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้จ่ายอื่นๆ เช่น การซื้อของ การบันเทิง ฯลฯ ซึ่งบริษัทนำเที่ยวและโรงแรมมิได้รับเงินมาเป็นรายรับ
- 3) จะใช้ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ คือ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศตามสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการคำนวณต่าง ๆ
- 4) พื้นที่ที่ทำการศึกษาอยู่ในเขตกรุงเทพฯ นครราชสีมา พัทธยา กาญจนบุรี สงขลา ภูเก็ตและเชียงใหม่
- 5) จะครอบคลุมโรงแรมและที่พัก 5 ระดับตามอัตราค่าที่พักต่อคนต่อห้อง ตั้งแต่ต่ำกว่า 500 บาท - ตั้งแต่ 2,500 บาทขึ้นไป

วิธีการศึกษา

- โดยการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจ และศึกษาลักษณะโครงสร้างการเป็นเจ้าของของโรงแรมและบริษัทนำเที่ยว ตลอดจนการส่งเงินออกนอกประเทศด้วย

- ตารางปัจจัย ผลผลิตมาช่วยในการวิเคราะห์ว่าผลที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศนั้นเมื่อผ่านมือโรงแรมและบริษัทนำเที่ยวแล้ว ยังมีส่วนก่อให้เกิดการผลิตและรายได้ในสาขาการผลิตอื่น ๆ อย่างไรบ้างหรือไม่

แหล่งข้อมูล

- ข้อมูล จำนวนนักท่องเที่ยว แหล่งที่พัก อัตราค่าที่พักในบางจังหวัด

- จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว ผู้ประกอบการโรงแรมและที่พัก และผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่ที่ทำการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

คือ แบบสอบถามนักท่องเที่ยว แบบสอบถามธุรกิจโรงแรม และแบบสอบถามธุรกิจนำเที่ยวและวิธีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิไม่มีแบบสอบถามแต่เป็นการสัมภาษณ์โดยเตรียมประเด็นล่วงหน้าไว้เป็นกรอบเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล จะจำกัดอยู่เฉพาะสิ่งที่โรงแรมและบริษัทนำเที่ยวมีไว้บริการ เช่น ห้องพัก อาหาร บริการนำเที่ยว ฯลฯ

สภาพการดำเนินธุรกิจโรงแรมและธุรกิจนำเที่ยวและทางไหลออกของเงินสู่ต่างประเทศ

ทางไหลออกของเงินรายได้เกิดจากการที่นักท่องเที่ยวซึ่งเป็นหุ้นส่วนใหญ่นักหรืออาจเป็นเจ้าของทั้งหมด ได้ใช้บริการจัดการหรือเช่าสัมปทานการใช้ชื่อเครือโรงแรมจากบริษัทข้ามชาติเข้ามาบริหารกิจการ และทำให้เกิดภาพของปัญหาการขาดแคลนบุคลากรชาวไทยที่จะบริหารธุรกิจโรงแรมได้ทัดเทียมกับชาวต่างประเทศอีกด้วย

การแก้ไขเพื่อลดการไหลออกของเงินในจุดนี้เกี่ยวพันไปถึงการสร้างบุคลากรด้านการบริหารการโรงแรมรวมทั้งบุคลากรในระดับต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของโรงแรมให้เพียงพอต่อความต้องการ และจะต้องมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับเพื่อลดความจำเป็นในการใช้บุคลากรต่างชาติดังให้มากที่สุด

การแก้ไขเรื่องการซื้อสิทธิในการใช้ชื่อเครือโรงแรมข้ามชาติ ควรจะต้องมองไปตรงจุดที่ว่า จะทำอย่างไรให้โรงแรมซึ่งเป็นของคนไทยและมิได้เข้าอยู่ในเครือโรงแรมข้ามชาติสามารถรักษาส่วนแบ่งการตลาดไว้ได้ ทั้งนี้จำเป็นต้องมีความร่วมมือระหว่างรัฐกับภาคเอกชนตั้งแต่ในระดับนโยบาย

ทางไหลออกของรายได้ในธุรกิจนำเที่ยว คือ การเข้ามาประกอบอาชีพนำเที่ยวอย่างแอมแปงของคนต่างชาติ ซึ่งไม่อาจเอาผิดทางกฎหมายได้เนื่องจากมีวิธีการหลีกเลี่ยงต่าง ๆ

พบมากที่สุดในพัทธา และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต การที่มีบริษัทนำเที่ยวของนักธุรกิจบางชาติเข้ามาดำเนินธุรกิจซึ่งจะได้ประโยชน์จากร้านค้ามากกว่าจากการนำเที่ยว และใช้วิธีจูงใจนักท่องเที่ยวด้วยการตั้งราคารายการท่องเที่ยวให้ต่ำ แต่นักท่องเที่ยวจะต้องมาพบกับสภาพการนำเที่ยวที่ไม่ได้ทำให้เขารู้จักประเทศไทยอย่างแท้จริง

ควรแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการพิจารณาส่งเสริมการผลิตมัคคุเทศก์ไทยที่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในกลุ่มเอเชียได้ และไม่ควรปล่อยให้มิชชันนารีต่างชาติแอบแฝงเป็นมัคคุเทศก์ และการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลการท่องเที่ยว จะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกซื้อรายการท่องเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยวในประเทศของเขาได้อย่างถูกต้อง และให้ข้อมูลในทันทีที่นักท่องเที่ยวเข้าประเทศ

0104

ดาต้าเสิร์ช (ประเทศไทย) จำกัด. **Survey of Malaysian Tourist Market 1991.** (ม.ป.ท.),
1991.

สิ่งที่นักท่องเที่ยวมาเลเซียประทับใจมากที่สุด คือ แหล่งบันเทิงเรีงรมย์ในยามราตรี รองลงมาได้แก่ พ่อค้าแม่ค้าจำนวนมากขายสินค้าในราคาถูก อาหารทะเลของไทยและผลไม้ โดยเฉพาะมะม่วงสุก ลำไย มังคุด และทุเรียน

สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุด ได้แก่ ปัญหาการจราจรและมลภาวะ ปัญหาในการสื่อสารกับคนไทย ปัญหาคนขับรถสามล้อหรือตุ๊กตุ๊กค่อนข้างขับรถเร็วและประมาท ปัญหาภัยจากการจี้ปล้นและล้วงกระเป๋า ทางรัฐบาลไทยควรปรับปรุงให้มีป้ายบอกทางเป็นภาษาอังกฤษให้ชัดเจนมากกว่าเดิม

ข้อคิดเห็นจากผู้ทำการศึกษาวิจัย

1. ควรมีการดำเนินการให้การคุ้มครองจากบริษัทประกันภัยเพิ่มระยะทางครอบคลุมทั้งประเทศไทยเป็นปัจจัยเสริมประการสำคัญ

- ป้ายแสดงเส้นทางเดินทางโดยรถยนต์ควรเขียนเป็นภาษาอังกฤษที่ชัดเจน

2. ภาพพจน์ของไทยอยู่ในแง่ลบ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับโสเภณี

3. ปัจจัยที่ส่งเสริมการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี

- ต้องการเรียนรู้เทคโนโลยีและความก้าวหน้าของต่างประเทศ

- สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวจะต้องตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

ไว้

- ปรับปรุงกิจกรรมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจดี

- เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศไทยอย่างต่อเนื่องและทันเหตุการณ์

- ค่าของเงินบาทหากแข็งกว่าเงินริงกิตอาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีชะลอการเดินทางมาประเทศไทย

- ควรจะจัดนิทรรศการทางการค้าและการผลิตที่ก้าวหน้าของประเทศไทย เพื่อชักจูงให้ผู้มีการศึกษาสนใจเมืองไทยเพิ่มขึ้น
- ปรับปรุงเอกสารทางการท่องเที่ยวให้เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวด้วยตนเอง และเน้นแหล่งท่องเที่ยวเฉพาะแหล่ง โดยมีเอกสารทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาท้องถิ่น (Bahasa Malya)
- คำนึงถึงด้านนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว โดยปรับปรุงให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยและสมดุลทางธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะจากคณาจารย์

กลุ่มนักท่องเที่ยวระดับกลาง - สูง

การเดินทางโดยเครื่องบิน

1. ทัวร์เอเยนซ์ที่ชำนาญเกี่ยวกับลูกค้าระดับกลางและสูงสามารถจะออกแบบแพคเกจทัวร์ในประเทศไทยที่เป็นที่สนใจแก่ลูกค้า เพราะมีความเข้าใจตลาดนี้ดีกว่า
2. องค์การที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการการจองที่นั่งบนเครื่องบินแบบใครจ่ายเงินก่อนได้รับการบริการก่อน ความสูญเสียจะมีน้อยลงและจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยเครื่องบินจะมีเพิ่มขึ้น

การเดินทางโดยรถไฟ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรร่วมกับการรถไฟแห่งประเทศไทยพิมพ์เอกสารล่าสุดเกี่ยวกับการเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยทางรถไฟให้แก่ ชาวมาเลเซีย เอกสารหรือโบชัวร์ควรมีข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเส้นทางเป็นภาษาอังกฤษ/จีน/มาเลย์ อัตราค่าบริการ วิธีจองที่นั่ง แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่รถไฟไปถึง สถานที่พัก อัตราค่าที่พักล่าสุด ฯลฯ

การเดินทางโดยรถยนต์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรเร่งรีบให้มีการบริการประกันอุบัติเหตุทางรถยนต์ที่ด่านตรวจรถต่างชาติและออกใบอนุญาตข้ามพรมแดนเพื่อความสะดวก ควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจระหว่างทาง เพิ่มป้ายชี้ทางเป็นภาษาอังกฤษ / จีน / มาเลย์ เพิ่มสิ่งที่น่าสนใจระหว่างทาง ปรับมาตรฐานร้านอาหาร / ร้านอาหาร ระหว่างเส้นทางเดินรถที่ปกติรถประจำทางปรับอากาศในประเทศกำลังให้บริการ ให้มีมาตรฐานระดับชาติหรือนานาชาติ

การสร้างภาพพจน์ที่ดีสำหรับประเทศไทย

- ต้องมาจากการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยพิมพ์และแจกฟรี นิวส์เลตเตอร์
อย่างทั่วถึง ควรมีสรุปล่าวย่อที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ล่าสุดในประเทศ ด้านการเมือง เศรษฐกิจและ
สังคมด้วย
- ตารางเปรียบเทียบข้อมูลของประเทศไทยกับประเทศอื่นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การ
ท่องเที่ยว
- การวางแผนเพื่อส่งเสริมประเทศไทยในระดับสูง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
จะต้องร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้มาตรการรักษาสีสิ่งแวดล้อม และพยายามหาทางป้องกัน
ไม่ให้โรคเอดส์แพร่หลาย

0105

บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สถาบัน. ศูนย์บริการวิชาการ. โครงการการศึกษาเพื่อวางแผนการ
ตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้ตอนกลาง กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
พัทลุง และตรัง. (ม.ป.ท.), 2537.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ตรังและ
พัทลุง
2. เพื่อศึกษาความต้องการและความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว
นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีต่อสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวของจังหวัด
ทั้ง 3 จังหวัด
3. เพื่อจัดทำแผนตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดทั้ง 3 จังหวัด

ขอบเขตการศึกษา

1. สำรวจและประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัดในพื้นที่สำรวจ
2. สำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีศักยภาพทาง
การท่องเที่ยวและความต้องการด้านการตลาด
3. สำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศที่มีต่อ
สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา
4. สำรวจและกำหนดเส้นทางที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่สำรวจและ
จังหวัดใกล้เคียง
5. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนตลาดการท่องเที่ยวเปรียบเทียบกับ
จังหวัดท่องเที่ยวหลักที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวคล้ายคลึงกัน
6. เสนอแนวทางการจัดทำแผนตลาดการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ และ
สามารถนำไปปฏิบัติได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

แนวทางการศึกษา

1. การศึกษาภาพรวม เป็นการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ
2. การสำรวจและสังเกตการณ์พื้นที่ศึกษา จากข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากการสำรวจภาคสนามและการสังเกตการณ์ของคณะผู้วิจัย
3. การสัมภาษณ์ในแนวลึก เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพจากกลุ่มบริษัทนำเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดกรณีศึกษา (รวมทั้งที่พักและร้านอาหาร) ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง
4. การศึกษาเชิงปริมาณ เป็นการศึกษาจากข้อมูลภาคสนามซึ่งได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

การเก็บข้อมูล

เก็บข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารของหน่วยงานต่าง ๆ และสำรวจข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มต่าง ๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี สงขลา กรุงเทพมหานคร

จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ที่มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เช่น ชายหาดและน้ำตกเป็นจำนวนมาก และมีวัดพระมหาธาตุเป็นจุดท่องเที่ยวหลักที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว ประกอบกับมีศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เช่น เครื่องบิน หนังตะลุง มีอาหารสด อาหารทะเลและผลไม้ เช่น มังคุด นครศรีธรรมราชยังมีค่าครองชีพต่ำกว่าจังหวัดท่องเที่ยวสำคัญทางภาคใต้หลายจังหวัด

จุดอ่อน

- สถานที่ท่องเที่ยวหลักของนครศรีธรรมราชมีน้อย นักท่องเที่ยวใช้เวลาอยู่เพียงสั้น ๆ
- การขาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวขึ้นมาใหม่ เช่น การนำเอาประวัติศาสตร์ของจังหวัด หรือประวัติของศรีปราชญ์มาส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ทรัพยากรที่นำมาใช้อยู่ได้รับการดูแลและพัฒนาไม่มากพอ ทำให้ไม่สามารถใช้เป็นจุดดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยว รวมทั้งขาดคำอธิบายเป็นภาษาอังกฤษตลอดจนเอกสารเผยแพร่
- การขาดการประชาสัมพันธ์ ต้องสร้างภาพลักษณ์ของการเป็นที่ท่องเที่ยว
- ขาดโรงแรมที่พักที่ได้มาตรฐาน

- ภาคเอกชนยังไม่เข้มแข็ง ภายในจังหวัดนครศรีธรรมราชยังไม่มียุทธศาสตร์ภาคเอกชนในธุรกิจท่องเที่ยวที่จะเป็นแกนนำในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด ยังไม่มีบริษัทนำเที่ยวในพื้นที่ที่จะบริการนักท่องเที่ยวได้

จังหวัดพัทลุง มีทรัพยากรการท่องเที่ยวค่อนข้างน้อยมาก มีแหล่งท่องเที่ยวหลักคือ อุทยานนกน้ำทะเลน้อยเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด

จุดอ่อน คือ ทรัพยากรสถานที่ท่องเที่ยวมีไม่มากที่เป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว ทรัพยากรประเภทวัฒนธรรมหรือประเพณีท้องถิ่นและสินค้าหัตถกรรมหรือสินค้าพื้นเมืองอื่น ๆ ยังไม่มีศักยภาพมากพอ

จังหวัดตรัง มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวประเภทเกาะและชายหาดที่มีศักยภาพสูง มีความสะอาดบริสุทธิ์และงดงาม ทางจังหวัดควรมีการจัดการดูแลด้านบริการเพื่ออนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะเรื่องของการรักษาความสะอาดและป้องกันการบุกรุกพังทลายธรรมชาติเพื่อประโยชน์ทางการค้า

- จังหวัดตรังได้นำเอาการอนุรักษ์ปลาทะเลและหอยทะเลมาเป็นจุดส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มไปจากการจัดเทศกาลต่าง ๆ

- มีภาคเอกชนที่เข้มแข็งในการสร้างตลาดการท่องเที่ยว ร่วมกับภาครัฐการได้เป็นอย่างดี

จุดอ่อน

- การลงทุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขยายตัวไม่ทัน โดยเฉพาะการพัฒนาถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว การสาธารณูปโภคสาธารณูปการ เช่น ห้องสุขา น้ำสะอาด และการเก็บและกำจัดขยะ

- การคมนาคมบางประเภท ยังมีจำนวนน้อยและขาดการดูแลด้านความปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน

- การขาดการสนับสนุนจากธุรกิจนำเที่ยว

0106

เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. คณะวนศาสตร์. **ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการพัฒนาอุทยานดอยตุง.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย , 2533.

การศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งการศึกษาวิจัยออกเป็น 4 โครงการย่อย คือ โครงการการศึกษาวิจัยผลกระทบของการจัดการ พื้นที่โครงการพัฒนาอุทยานดอยตุงต่อเศรษฐกิจ สังคมของประชากร โครงการการศึกษาวิจัยผลกระทบของการจัดการพื้นที่โครงการพัฒนาอุทยานดอยตุงที่มีต่อปริมาณ คุณภาพและช่วงเวลาการไหลของน้ำ โครงการการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่โครงการพัฒนาอุทยานดอยตุง และโครงการการศึกษาวิจัยข้อมูลพื้นฐานภูมิศาสตร์ของพื้นที่โครงการพัฒนาอุทยานดอยตุง

ในส่วนของการจัดการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่โครงการพัฒนา ดอยตุงมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว และนันทนาการให้เหมาะสม และ สอดคล้องกับเป้าหมายหลักของโครงการพัฒนาอุทยานดอยตุง โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ ที่ไม่ขัดแย้งหรือทำลายสังคม ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ของท้องถิ่นและสามารถส่งเสริมการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมของพื้นที่โครงการ

การทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว และนันทนาการพื้นที่โครงการพัฒนาอุทยานดอยตุงได้ศึกษาถึงการจัดทำแผนครอบคลุมเนื้อหาด้วยนโยบายการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติระดับต่าง ๆ เพื่อใช้กำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในพื้นที่ดอยตุง โดยการศึกษาจัดทำแผนครั้งนี้ ยึดถือกระบวนการ และขั้นตอนของการวางแผนโดยเคร่งครัด

ในภาพรวมแล้ว ศักยภาพของการพัฒนาอุทยานดอยตุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและนันทนาการมีค่อนข้างสูง โดยมีกรอบความคิดและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวและนันทนาการที่สอดคล้องกับระบบธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรมสนับสนุนให้เกิดการกระจายรายได้ และการจ้างงานสู่ราษฎรท้องถิ่นและแลกเปลี่ยนเคียงกำหนดว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงของแผน 5 ปีแรก ควรมีลักษณะเป็น day trip tourism และพยายามเน้นกิจกรรมด้านการสื่อความหมายธรรมชาติ (nature

interpretation) เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ของพื้นที่สำหรับแนวทางการพัฒนาในช่วงของแผน 5 ปีแรก สามารถกำหนดขั้นตอนต่าง ๆ เรียงลำดับตามความสำคัญก่อนหลังดังนี้

1. ออกแบบผังบริเวณและรายละเอียดอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและส่วนประกอบอื่น ๆ หน่วยงานที่ดำเนินการคือ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2. ดำเนินการก่อสร้างศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและส่วนประกอบ

อื่น ๆ หน่วยงานที่ดำเนินการคือ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

3. ปรับปรุงและพัฒนาบริเวณพระธาตุดอยตุง หน่วยงานที่ดำเนินการคือ กรมการศาสนา กรมศิลปากร จังหวัดเชียงราย และมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง

4. ออกแบบและจัดทำแผนผังจำนวน 50,000 ชุดทุกปี หน่วยงานที่ดำเนินการคือ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

5. พัฒนาจุดชมวิวพระตำหนัก หน่วยงานที่ดำเนินการคือ กรมทางหลวง กรมป่าไม้

6. ปรับปรุงและพัฒนาบริเวณสถูปช้างมูบ หน่วยงานที่ดำเนินการคือ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง กรมป่าไม้ และกรมศิลปากร

7. ปรับปรุงและพัฒนาบ้านอีโก้ว ป่าคา หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กรมประชาสัมพันธ์มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง และ กรมทางหลวง

8. ปรับปรุงพื้นผิวจราจรและจัดทำแผนป้ายบริเวณพื้นที่ทรงงานดำเนินการโดย

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง และกรมทางหลวง

9. ออกแบบผังบริเวณ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตอนล่างของดอยตุงดำเนินการโดย กรมป่าไม้ และจังหวัดเชียงราย

สำหรับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวนี้ได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 ถึง พ.ศ. 2537 โดยแต่ละขั้นตอนมีระยะเวลาการดำเนินการที่แตกต่างกันตามลำดับความสำคัญก่อนหลัง นอกจากนี้แผนฯ นี้ยังได้กำหนดจำนวนงบประมาณ และหน่วยงานสนับสนุนด้วย

0107

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ. การศึกษาโครงการพิพิธภัณฑสถานสามเหลี่ยม
ทองคำ. จังหวัดเชียงราย. (ม.ป.ท.), 2536.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาและจัดทำแผนหลักพิพิธภัณฑสถานสามเหลี่ยมทองคำ
2. เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการออกแบบรายละเอียดและพัฒนา

พิพิธภัณฑสถานสามเหลี่ยมทองคำในระยะต่อไป

3. เพื่อศึกษาความเหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจและด้านการเงินของโครงการ
4. เพื่อประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
5. เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารโครงการและแผนการดำเนินงานให้บรรลุผล

พื้นที่ศึกษา

ที่ดินซึ่งมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงเช่าจากกรมป่าไม้ขนาดพื้นที่ประมาณ 259 ไร่ 80 ตาราง

วา

สรุป

สำหรับผู้เดินทางไปที่ท่องเที่ยวเชียงแสน สามเหลี่ยมทองคำ ผู้เยี่ยมชมชาวไทย
ส่วนมากให้ความเห็นว่าควรมีการพัฒนาและปรับปรุงด้านสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นระเบียบ ถนน
ห้องสุขา ป้ายชี้ทาง การพัฒนาที่พักแรมที่มีราคาเหมาะสม การพัฒนาจุดท่องเที่ยวใหม่และการ
ปรับปรุงจุดชมวิว สำหรับชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมทั่ว
ไป ป้ายสื่อความหมายและชี้ทาง ถนน การสร้างจุดท่องเที่ยวใหม่ และปรับปรุงด้านการขายสิน
ค้าที่ระลึก

การศึกษาวិเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโครงการพิพิธภัณฑสถานสามเหลี่ยม
ทองคำนี้เป็นเพียงการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น ซึ่งครอบคลุมทรัพยากรสิ่งแวดล้อม 4 ประเภท คือ

1. ผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมกายภาพ

- โครงการพิพิธภัณฑสถานฯ จะทำให้เกิดเสียงดังเพิ่มจากระดับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ในระยะก่อสร้างจะเป็นเสียงรถบรรทุกวัสดุก่อสร้าง และเสียงจากเครื่องจักรกลที่ใช้ในการก่อสร้าง ส่วนในระยะดำเนินการจะเป็นเสียงจากรถส่งของและรถผู้เยี่ยมชม

- การกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่โครงการพิพิธภัณฑสถานฯและบริเวณโดยรอบ เนื่องจากอยู่นอกเขตสุขาภิบาลเชียงใหม่ จึงไม่มีบริการเก็บรวบรวมและกำจัดขยะของท้องถิ่นในบริเวณนี้ซึ่งทางจังหวัดเชียงใหม่กำลังดำเนินการจัดตั้งสุขาภิบาลสามเหลี่ยมทองคำขึ้น

2. ผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมชีวภาพ

- พื้นที่โครงการพิพิธภัณฑสถานฯ และบริเวณโดยรอบเป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมซึ่งกรมป่าไม้ได้ให้มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงเข้าทำประโยชน์ โครงการพิพิธภัณฑสถานฯ มุ่งที่จะปลูกไม้ยืนต้นเพื่อฟื้นฟูสภาพป่า โดยใช้พันธุ์ไม้ท้องถิ่นจึงไม่เกิดผลกระทบต่อนิเวศวิทยานบนบก

3. ผลกระทบต่อคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์

- การใช้ที่ดินและเกษตรกรรมจากการที่โครงการพิพิธภัณฑสถานฯ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงควรประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนแม่บทการจัดการและดำเนินการสงวนรักษาพื้นที่ สถานที่ท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมในกลุ่มนี้มีให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ทำลายบรรยากาศการท่องเที่ยวลงในภายหลัง

4. ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

- การดำเนินงานโครงการพิพิธภัณฑสถานฯ จะทำให้เกิดผลกระทบทางตรง คือ สร้างการจ้างงานทำขึ้นในโครงการฯ แต่ก็มีจำนวนไม่มากนัก ส่วนผลกระทบทางอ้อมนั้นเกิดจากการที่โครงการฯ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจเมื่อเปิดดำเนินการจะทำให้มีผู้เยี่ยมชมมาขึ้น สามเหลี่ยมทองคำมากขึ้น และขยายวันพักมากขึ้นเป็นผลดีต่อธุรกิจโรงแรม สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการท่องเที่ยวในเมืองเชียงใหม่กับแหล่งท่องเที่ยวข้างเคียง

- การท่องเที่ยวและนันทนาการ

ปัจจุบันสามเหลี่ยมทองคำมีเพียงจุดที่ชมทัศนียภาพแม่น้ำรวกซึ่งเป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่าบรรจบกับแม่น้ำโขง ทำให้ไม่ประทับใจผู้เยี่ยมชมเท่าที่ควร

โครงการพิพิธภัณฑสถานฯ ประกอบด้วยพิพิธภัณฑที่แสดงเรื่องราวความเป็นมาของพื้นที่เกี่ยวข้องกับประชาชนและพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ นอกจากนี้ยังมีสวนป่า สวนไม้ประดับ สวนน้ำ สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ จึงเป็นจุดดึงดูดทางการท่องเที่ยวเป็นอย่างดี

0108

มรดกโลก จำกัด, บริษัท. รายงานโครงการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดการให้
แสงสว่างโบราณสถานในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : สมาพันธ์, (ม.ป.ป.)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อศึกษาความเหมาะสม กำหนดแหล่งโบราณ
สถานและทำการออกแบบรายละเอียดการให้แสงสว่างโบราณสถานในกรุงเทพมหานครซึ่งแบ่ง
ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. พื้นที่หลัก คือ โบราณสถานในเกาะรัตนโกสินทร์ จำนวน 123 แห่ง
2. พื้นที่รอง คือ โบราณสถานในพื้นที่ต่อเนื่องกับเกาะรัตนโกสินทร์ จำนวน 18

แห่ง

ขั้นตอนและวิธีการศึกษารวบรวมข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการออกสำรวจโบราณสถานต่างๆ เพื่อเก็บ
ข้อมูลทางด้านกายภาพ ทัศนียภาพ ความสะอาดในการคมนาคม เป็นต้น ลงในแบบฟอร์มบันทึก
ประกอบด้วยข้อพิจารณาด้านต่างๆ ประกอบกับการถ่ายภาพจุดที่น่าสนใจของโบราณสถาน การ
สัมภาษณ์บุคคลทั่วไป เพื่อนำมาพิจารณาร่วมกับความเหมาะสมด้านอื่นต่อไป
2. การรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร เป็นการค้นคว้าเอกสารทางด้านประวัติศาสตร์
โบราณคดี จากข้อมูลนี้นำมาประเมินความสำคัญของโบราณสถานทางด้านประวัติศาสตร์และด้าน
ศิลปกรรม

การคัดเลือกแหล่งและการจัดเส้นทางเที่ยวชมโบราณสถาน โดยคัดเลือกโบราณ
สถานที่มีศักยภาพสูงจำนวน 30 แหล่ง เพื่อออกแบบรายละเอียดการให้แสงสว่างโบราณสถานเป็น
จุดๆ ส่วนการจัดเส้นทางเที่ยวชมโบราณสถานนั้นจัดโดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่เอื้ออำนวย เช่น การ
จราจร สถานที่จอดรถ ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ฯลฯ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 เส้นทาง
ใหญ่ คือ เส้นทางรถ เส้นทางเรือ และเส้นทางเดินชมโบราณสถาน

วิธีการให้แสงสว่างและรายละเอียดของโบราณสถานเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา
ส่วนวิธีการให้แสงสว่างนั้นคำนึงถึงสีของแสงที่จะไม่บิดเบือนความเป็นจริงของวัตถุ ประสิทธิภาพ
ของหลอดไฟฟ้าเพื่อให้เกิดความประหยัด กำหนดรูปแบบของเสาติดตั้งดวงโคมให้เหมาะสมและ

กลมกลืนกับสถานที่ กำหนดระดับค่าความเข้มของการส่องสว่างโดยคำนึงถึงระดับค่าความสว่างของบริเวณใกล้เคียง สีผิววัตถุ ประเภทของวัตถุ การสะท้อนแสงและกระจายแสงของวัตถุโดยแสดงเป็นตารางและแผนผัง

การบริหารการจัดการ เป็นรายละเอียดเรื่องของหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบโดยตรงและที่เกี่ยวข้อง การดูแลรักษาอุปกรณ์ที่ติดตั้งแล้ว รวมทั้งค่าใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ ได้ส่งแบบสอบถามความร่วมมือและความคิดเห็นจากหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบโบราณสถานนั้น ๆ

ส่วนท้ายของรายงาน คือ รายการประกอบแบบเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการด้านไฟฟ้า เพื่อที่จะใช้ประกอบวิธีการให้แสงสว่าง เพื่อนำไปปฏิบัติจริงได้หรือเป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไป

0109

เจ้าทอัสท์เอเชียเทคโนโลยี จำกัด, บริษัท และบางกอก เอ็นจิเนียริง เซอร์วิส แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด, บริษัท. โครงการศึกษาความเหมาะสมในการพัฒนาศูนย์ท่องเที่ยวทางทะเล เขาตะเกียบ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2538.

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาบริเวณเขาตะเกียบ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้เป็นท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวและศูนย์กีฬาทางน้ำและสันทนาการต่าง ๆ
2. เพื่อพัฒนาบริเวณดังกล่าว โดยแบ่งเป็นเขตพัฒนาและเขตอนุรักษ์
3. เพื่อศึกษาผลกระทบทั้งด้านกายภาพและด้านเศรษฐกิจ / สังคมในบริเวณที่ตั้งโครงการ

4. เพื่อพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวทางน้ำบริเวณชายฝั่ง จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
5. เพื่อเปิดตลาดนักท่องเที่ยวและวิธีการท่องเที่ยวใหม่ให้แก่พื้นที่ศึกษา
6. เพื่อเป็นตัวอย่างในการพัฒนาตลอดจนขึ้นเอกชนตามแนวคิดที่จะให้ภาคเอกชนเป็นแกนนำในการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวบริเวณเพชรบุรีจนถึงประจวบคีรีขันธ์ในปัจจุบัน มีการขยายตัวอย่างกว้างขวางโดยมีจุดศูนย์กลางความเจริญอยู่ที่หัวหิน - ชะอำ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาพักผ่อนเพื่อสัมผัสธรรมชาติหาดทรายที่สวยงาม โดยส่วนมากนิยมเดินทางโดยรถยนต์หรือรถไฟ

การศึกษาทางด้านการตลาด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงทิศทางความต้องการของตลาดการท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยวทางเรือ รวมทั้งแนวโน้มในการท่องเที่ยวโดยใช้แบบสอบถาม และการจัดสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ศึกษา ผลการศึกษาสรุปได้คือ

1. นักท่องเที่ยวมีความต้องการให้มีการพัฒนาบริเวณเขาตะเกียบ
2. ถ้ามีการพัฒนาบริเวณเขาตะเกียบ สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการมากที่สุด คือ ท่าเรือท่องเที่ยว รองลงมาคือ ศูนย์การค้า ภัตตาคารอาหารทะเล ร้านขายของที่ระลึก โรงแรมและศูนย์กีฬาทางน้ำตามลำดับ

3. ทำเรือที่จะพัฒนาควรเป็นท่าเรือท่องเที่ยวขนาดเล็ก สามารถรองรับเรือท่องเที่ยวขนาด 10 - 20 ที่นั่ง และไม่เกิน 50 ที่นั่ง โดยมีจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่อุทยานสามร้อยยอดและเกาะสิงโต

การพัฒนาศูนย์ท่องเที่ยวทางทะเล พื้นที่เป้าหมายหลักของการพัฒนาในเบื้องต้นจะอยู่บริเวณคลองตะเกียบ ริมคลองตะเกียบ และริมชายหาด ซึ่งองค์ประกอบหลักของการพัฒนาจะประกอบด้วย การพัฒนาท่าเรือท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก และการพัฒนาปรับปรุงคลองตะเกียบ

การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับท่าเรือท่องเที่ยวจะประกอบด้วย กิจกรรมที่ต่อเนื่องและมีความสัมพันธ์กับท่าเรือท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ คือ จะต้องทำหน้าที่ให้บริการในเรื่องที่จอดรถ ร้านค้าและร้านอาหารเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวและยังมีบริเวณที่ใช้แสดงถึงความ เป็นมาหรือเอกลักษณ์ของท้องถิ่นด้วย

การปรับปรุงคลองตะเกียบที่สำคัญ ได้แก่ การขุดลอกคลอง เพื่อให้เรือประมงท้องถิ่นสามารถเข้าออกได้โดยสะดวก การจัดสร้างท่าเรือประมงขนาดเล็กภายในคลองตะเกียบ และบริเวณริมตลิ่งปากตรงข้ามกับเขาตะเกียบ ควรพัฒนาให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

ผลการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐศาสตร์และการเงิน สรุปได้ว่า แนวทางการลงทุน ทั้งของภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ภาครัฐบาลลงทุนสร้างท่าเรือ และสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน โดยใช้เงินทุนทั้งโครงการประมาณ 40 ล้านบาท และให้เอกชนดำเนินการบริหาร หรือการให้เอกชนเข้ามารับสัมปทานจากภาครัฐบาลหรือหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งก็คือ เทศบาลในการพัฒนาท่าเรือและสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน โดยใช้เงินลงทุนทั้งโครงการประมาณ 40 ล้านบาท หรืออีกทางเลือกหนึ่งคือ รัฐบาลลงทุนสร้างท่าเรือและที่ดิน เอกชนลงทุนในเรือท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกเต็มรูปแบบ

การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นของโครงการนี้ ได้ใช้แนวทางการศึกษา สำหรับโครงการท่าเทียบเรือ ซึ่งมีเกณฑ์การศึกษาที่ครอบคลุมทรัพยากรทั้ง 4 ด้านคือ

1. ผลกระทบต่อทรัพยากรทางกายภาพ ระหว่างการก่อสร้างท่าเรือ อาจมีผลกระทบต่อน้ำทะเลในรูปของความขุ่นของตะกอน อาจเกิดปัญหาน้ำทิ้งและขยะจากคนงานและนักท่องเที่ยวทั้งในระหว่างก่อสร้างและเปิดดำเนินการแล้วทำให้เกิดปัญหาต่อคุณภาพน้ำทะเลได้นอกจากนี้ยังมีปัญหาน้ำมันรั่วไหลลงสู่ทะเลจากการปฏิบัติงานหรืออุบัติเหตุ มาตรการป้องกันและแก้ไขจะต้องระบุในรายละเอียดในขั้นตอนการออกแบบรายละเอียดการก่อสร้าง เช่น มาตรการการกำจัดน้ำเสียและขยะ

2. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพและนิเวศวิทยา ได้แก่ องค์ประกอบของระบบนิเวศวิทยาทางทะเล เช่น สัตว์หน้าดิน พืชน้ำ ท้องทะเล สภาพชายหาด พันธุ์พืชบริเวณชายฝั่ง

3. ผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ของมนุษย์

ในด้านคมนาคม ผลกระทบเกิดจากการขนส่งวัสดุอุปกรณ์ช่วงการก่อสร้างก่อให้เกิดเสียงดัง ฝุ่นและแรงสั่นสะเทือน ควรกำหนดมาตรการขนส่งวัสดุก่อสร้างพร้อมทั้งกำหนดช่วงเวลา และเส้นทางให้ชัดเจน

ด้านน้ำเสียและขยะมูลฝอย ควรจัดเตรียมระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย จากห้องน้ำ ห้องส้วมและกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดจากโครงการอย่างเหมาะสมก่อนการปล่อยลงสู่ทะเลหรือคลองตะเกียบ ส่วนขยะมูลฝอยควรจัดเตรียมภาชนะรองรับ การเก็บรวบรวมและกำจัดโดยอาจให้เทศบาลเก็บขนไปดำเนินการต่อไป

0110

อริสิริ ปาณินท์ และคนอื่นๆ. **คู่มือการพัฒนาทางด้านกายภาพของวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดพิษณุโลก.** (ม.ป.ท. , ม.ป.ป.)

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดพิษณุโลก เป็นศาสนสถานที่มีความสำคัญและมีศักยภาพสูงในการเพิ่มปริมาณผู้มาเยือนในอนาคต กิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องอำนวยความสะดวกสบายให้กับผู้มาเยือนวัดเป็นสิ่งจำเป็นทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ จึงต้องมีการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาลักษณะทางด้านกายภาพของวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหารและพื้นที่ต่อเนื่องข้างเคียงเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพปัจจุบัน ป้องกันมิให้เกิดขึ้นอีกในอนาคต

มีการศึกษาสภาพทั่ว ๆ ไปของภาคเหนือตอนล่างทั้งสภาพทางด้านกายภาพ สังคมและเศรษฐกิจ ศึกษาเรื่องสภาพปัจจุบันของชุมชนเมืองพิษณุโลก ความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับภาคที่จะมีผลต่อการวางแผนและออกแบบวัดในพื้นที่โครงการ จัดเป้าหมายของโครงการคือ วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหารและเข้าร่วมโครงการคือวัดราชบูรณะและวัดนางพญา โดยเนื้อหาสาระของการศึกษาจะเน้นถึงลักษณะทางกายภาพเป็นเรื่องสำคัญ เช่น การใช้ที่ดิน ผังบริเวณ ภูมิสถาปัตยกรรม ตลอดจนสถาปัตยกรรมของวัด

ปัญหาหลักที่พบในผังบริเวณซึ่งส่งผลให้เกิดสภาพทางกายภาพที่ไม่ส่งผลดีต่อคุณลักษณะของวัดคือปัญหาเกี่ยวกับที่จอดรถผู้มาเยือนและรถบริการ ปัญหาของร้านค้าปะปนกับส่วนที่เป็นพื้นที่ปฏิบัติศาสนกิจ และในการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ประกอบกัน ได้พบว่า ศักยภาพการพัฒนาโดยการขยายพื้นที่วัดเพื่อเป็นที่จอดรถยนต์และรถบริการต่าง ๆ เป็นไปได้ยากเนื่องจากขัดต่อผังการใช้ที่ดินของเมืองพิษณุโลก เมื่อมีการวิเคราะห์สรุปผลแล้วได้พิจารณาเสนอแนะการปรับปรุงผังบริเวณ การปรับพื้นที่ใช้สอยในผังบริเวณเพื่อรองรับกิจกรรมเกี่ยวกับรถยนต์และรถยนต์ โดยเสนอแนวทางการพัฒนาต่าง ๆ คือ

- เสนอแนะการจัดระเบียบการใช้ที่ดินในผังบริเวณ
- เสนอแนะการเชื่อมต่อและการสัญจรภายในวัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหารและพื้นที่โดยรอบโครงการ

- เสนอแนะเกี่ยวกับการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าในพื้นที่โครงการ
 - เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดภูมิสถาปัตยกรรมและองค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรม
- จากกรณีศึกษาวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดพิษณุโลก ได้จัดทำขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากการสำรวจทางด้านกายภาพโดยภาพถ่าย ภาพร่าง แผนที่ และข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง

0111

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ. การศึกษาโครงการไร่แม่ฟ้าหลวง จังหวัด
เชียงราย (รายงานฉบับสมบูรณ์). (ม.ป.ท.), 2536.

ไร่แม่ฟ้าหลวงเป็นสถานที่อนุรักษ์ ป่าพันธุ์ เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นชาวเขา
และชาวล้านนา ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง นับเป็นจุดดึงดูดผู้เยี่ยมชมที่เดิน
ทางมายังจังหวัดเชียงรายแห่งนี้ ปัจจุบันไร่แม่ฟ้าหลวงยังขาดความพร้อมในการรองรับผู้
เยี่ยมชมที่จะเข้าชม จึงมีการศึกษาเรื่องนี้ขึ้นเพื่อจัดทำแผนหลักไร่แม่ฟ้าหลวงใช้เป็นกรอบและ
แนวทางในการออกแบบรายละเอียด และพัฒนาไร่แม่ฟ้าหลวงในระยะต่อไป เพื่อศึกษาความ
เหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจและการเงินของโครงการฯ ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และเพื่อ
เสนอแนะแนวทางบริหารโครงการและแผนการดำเนินการให้บรรลุผล

การศึกษาลักษณะแบบแผน พฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมชมจังหวัด
เชียงรายเพื่อให้ทราบถึงผู้ที่สนใจท่องเที่ยวไร่แม่ฟ้าหลวง และพิพิธภัณฑ์พื้น ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง
สอบถามผู้เยี่ยมชมกลุ่มต่าง ๆ โดยเน้นการกระจายกลุ่มตัวอย่างและพื้นที่ในการสัมภาษณ์ผู้
เยี่ยมชมรวมทั้งธุรกิจท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ

ปัญหาที่สำคัญของไร่แม่ฟ้าหลวง ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยของอาคารและ
ศิลปโบราณวัตถุจากการโจรกรรมและอัคคีภัย การปรับปรุงการเข้าถึงอาคารสำคัญ การปรับปรุง
บริเวณ การเก็บรักษาศิลปโบราณวัตถุ การตกแต่งภายในอาคาร และการจัดแสดงศิลปวัตถุ

ปัจจัยภายในไร่แม่ฟ้าหลวง ประกอบกับสภาพแวดล้อมปัจจัยภายนอกสมควร
กำหนดทิศทางดำเนินการไร่แม่ฟ้าหลวงไว้ 2 ทิศทางคือ ไร่แม่ฟ้าหลวงในฐานะแหล่งอนุรักษ์เผย
แพร่ศิลปวัฒนธรรมล้านนาและไร่แม่ฟ้าหลวงในฐานะของแหล่งธรรมชาติ โดยมีกิจกรรมสำคัญ
ได้แก่ การรวบรวมและจัดแสดงศิลปโบราณวัตถุพื้นถิ่นแนวต่าง ๆ การประกอบพิธีกรรมตามขนบ
ธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมพื้นถิ่น การส่งเสริมศิลปพื้นถิ่นด้วยการจัดให้มีอาศรมศิลปิน
และการสร้างสวนพฤกษศาสตร์ให้เป็นสถานที่ศึกษาและพักผ่อนหย่อนใจ

ผังแม่บทไร่แม่ฟ้าหลวง เสนอให้ย้ายส่วนหอพักนักเรียนในอุปถัมภ์ของมูลนิธิแม่
ฟ้าหลวงออกไป กำหนดให้ทางเข้าหลักจากด้านทิศเหนือ วางแผนการใช้ที่ดินภายในออกเป็นสอง
ส่วนใหญ่คือ ส่วนสงบสงัดประกอบด้วย ลานพระรูปฯ หอคำ หอคำน้อย ศาลาพระเทพฯ เรือน
หอม และส่วนพิพิธภัณฑ์ USAID ประกอบด้วยลานต้อนรับ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกและ
สวนไม้ดอกไม้ประดับ สำหรับบุคคลทั่วไปที่ต้องการพักผ่อนหย่อนใจ

สำหรับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่ปรากฏว่าโครงการได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ แต่สมควรให้มีการปรับปรุงพิจารณา ถนนทางเข้าชมไร่แม่ฟ้าหลวงให้เป็นทางหลวงผิวแข็ง เพื่อให้การสัญจรไปมามีความคล่องตัว สะดวกรวดเร็วและลดมลภาวะจากฝุ่น

0112

นงคราญ อนุกุล. การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรม และส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ECO - TOURISM) ในจังหวัดมหาสารคาม เน้นเนื่อ
หาด้านการแสดงหมอลำ หมู่บ้านโนนค้อ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2538.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างบทเรียนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมสำหรับ
ประชาชนในท้องถิ่นที่ประกอบอาชีพการแสดงหมอลำ และมีศักยภาพในการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อศึกษาแนวทางในการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อศึกษา
ผลกระทบจากการใช้บทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนในหมู่บ้านโนนค้อ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัด
มหาสารคาม จำนวน 20 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบวัดทัศน
คติด้านการเรียนภาษาอังกฤษ การอนุรักษ์วัฒนธรรมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และแบบ
ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t - test Dependence.

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) การสร้างบทเรียน การสร้างบทเรียน
ภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาด้านการแสดงหมอลำ สำหรับ ประชาชนในท้องถิ่น ที่มีศักยภาพในด้าน
การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดมหาสารคาม ได้คำนึงถึงจุดมุ่งหมายในการเรียน
และตัวผู้เรียน บทเรียนที่สร้างขึ้นจึงมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน 2) แนวทางในการสอนภาษา
อังกฤษ การสอนภาษาอังกฤษสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและความต้องการของผู้เรียน มีการสอน
แทรกกิจกรรมที่ปลูกฝังให้เกิดความรัก ความภูมิใจในวัฒนธรรมและถิ่นฐานของตน 3)
ผลกระทบของการใช้บทเรียนภาษาอังกฤษ ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลัง
เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และภายหลังการเรียน ผู้เรียนมีทัศนคติต่อการ
เรียนการสอนภาษาอังกฤษ การอนุรักษ์วัฒนธรรมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ประการ คือ 1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ
สร้างบทเรียน การสร้างบทเรียนต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เนื้อหาและโครง
สร้างทางภาษาต้องเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน ควรมีคำอ่านภาษาไทยได้คำศัพท์
มีความหมายของคำและประโยค มีภาพประกอบคำศัพท์ และควรมีแบบฝึกหัดท้ายบท 2)
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอน วิธีการสอนที่เหมาะสมควรเป็นการสอนภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสาร เพราะสอดคล้องกับความต้องการและจุดประสงค์ของผู้เรียน ควรมีให้มีการฝึก

ปฏิบัติจริง ควรจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลาย และผู้สอนควรแก้ไขข้อผิดพลาดเฉพาะที่ จำเป็น เพื่อไม่ให้ผู้เรียนกลัวความผิดพลาด ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและไม่กล้าแสดงออก

0113

มหิดล, มหาวิทยาลัย. คณะวิจัยคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. โครงการสำรวจข้อมูลและ
ศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.

รายงานวิจัยเรื่องแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ เป็นการสำรวจ
เบื้องต้นในแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมด้านสุขภาพ 3 ประเภทใหญ่ คือ น้ำพุร้อน การนวดแผน
โบราณ และสถานพักผ่อนหย่อนใจ โดยทำการศึกษาในจังหวัดท่องเที่ยวสำคัญๆ ของประเทศ 10
จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย นครราชสีมา กรุงเทพฯ ชลบุรี สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช
ระนอง สงขลา และภูเก็ต

การวิจัยนี้ใช้วิธีการสำรวจและการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อ
มูลจากวรรณกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการสำรวจและศึกษาภาคสนาม และใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยการ
สัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ประกอบกิจการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และจัดกลุ่มอภิปรายเฉพาะ
กลุ่มเล็กและการสังเกต ดังนั้นวิธีวิเคราะห์ข้อมูลจึงเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นสำคัญและเสนอ
แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ จากการสรุปวิเคราะห์ของคณะวิจัยเป็นหลัก

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพทั้ง 3 ประเภท ควรมีการกำหนด
นโยบายเสริมด้านการท่องเที่ยวสุขภาพ โดยแยกเป็นประเภทคือ บ่อน้ำพุร้อน ควรพัฒนาแหล่งน้ำ
พุร้อนที่มีอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของประเทศให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ใช้กลยุทธ์เชิงรุก จัดให้มีการบริการ
ขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และพัฒนาหน่วยงานให้ดำเนินงานเชิงธุรกิจการท่องเที่ยวมากขึ้น มีส่วน
ร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพด้วย

แนวทางในการปฏิบัติต่อการบริการนวดแผนโบราณที่ปรากฏคือ การให้เอกชน
แต่ละบุคคลเป็นผู้กำหนดและตัดสินใจลงทุน ตลอดจนดำเนินการโฆษณาแต่ในการโฆษณา
ประชาสัมพันธ์กิจการนวดแผนโบราณยังจำกัดในกรอบที่เข้มงวด เพราะปัญหาด้านกฎหมายที่ยัง
ไม่ยอมรับให้เป็นกิจกรรมที่จดทะเบียนทั้งในประเภทสถานบริการหรือสถานรักษาได้

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านสถานศึกษาพยาบาลพักผ่อนและศูนย์สุขภาพ

สถานบริการด้านสุขภาพทั่ว ๆ ไปและทุกประเภทยังติดอยู่กับระเบียบข้อบังคับของสมาคมวิชาชีพ
ทำให้กิจกรรมด้านการเผยแพร่การบริการถูกจำกัด การส่งเสริมสถานรักษาพยาบาลและสุขภาพที่

สำคัญคือ การหาการสนับสนุนทั้งในรูปแบบเครื่องมือและยา ในวงการของการแพทย์และสาธารณสุข แพทย์ และบุคลากรสาธารณสุข มีความสำคัญต่อวิทยาและบริษัทเครื่องมือแพทย์

ปัญหาและอุปสรรคของสถานบริการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ คือ ปัญหาทางด้าน สาธารณูปโภค ปัญหาทางด้านนโยบาย ผู้ประกอบการ วิชาการและเทคโนโลยี รวมถึงการประชาสัมพันธ์ ปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ถ้าสามารถแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นจะส่งผลให้ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพมีแนวโน้มที่ดีขึ้น

0114

จิตติมา สุขผลิน. แนวทางการกำหนดแผนการประชาสัมพันธ์งานการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับปัจจัย
ด้านวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.

การศึกษาเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งศึกษางานการท่องเที่ยวในประเทศไทยที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านวัฒนธรรม เมื่อวัฒนธรรมนั้นถูกนำมาเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวทั้งประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน ศาสนสถาน และประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมโดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ ศึกษางานการท่องเที่ยวในประเทศไทยในด้านที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านวัฒนธรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ศึกษาแนวโน้มของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อนำมาปรับใช้กับปัจจัยด้านวัฒนธรรมเมื่อเป็นทรัพยากรท่องเที่ยว และเพื่อการนำเสนอแผนงานการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมสำหรับงานการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านวัฒนธรรม โดยทำการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิที่เป็นเอกสารทางวิชาการแขนงต่างๆ ทั้งด้านทฤษฎีการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวและด้านวัฒนธรรม

การศึกษางานการท่องเที่ยวได้นั้นศึกษาถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยว ที่เกิดขึ้นกับปัจจัยด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะผลกระทบที่เป็นด้านลบซึ่งผลที่ปรากฏคือการทำลายโบราณวัตถุสถานทั้งทางตรงและทางอ้อม การฟื้นฟูงานเทศกาลประเพณีและการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมโดยคงไว้เฉพาะรูปแบบของงานแต่ขาดการนำเสนอถึงสาระที่แฝงอยู่และการสร้างความเข้าใจในความสำคัญที่วัฒนธรรมนั้นสัมพันธ์อยู่กับคนในสังคมและชุมชน ตลอดจนการสืบทอดงานศิลปะที่ด้อยคุณค่าลงเพราะมุ่งผลิตเพื่อตอบสนองต่อตลาดหรือความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นประการสำคัญ

ผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นกับปัจจัยด้านวัฒนธรรมดังกล่าว ถูกหยิบยกขึ้นมาวิพากษ์วิจารณ์เป็นประเด็นสำคัญในสังคม โดยกลุ่มนักวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรมและองค์กรพัฒนาเอกชนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายลงความเห็นว่าการดำเนินการตามนโยบายของรัฐที่มุ่งผลด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญนั้นมีข้อบกพร่อง จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า การดำเนินงานของหน่วยงาน ททท. หน่วยงานต่าง ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องที่นำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติหรือนำไปขยายผลต่อได้นั้นได้ละเลยผลกระทบที่เกิดขึ้นกับวัฒนธรรมหรือมีการใช้วัฒนธรรมเป็นทรัพยากรหรือสินค้าทางการท่องเที่ยวโดยปราศจากจิตสำนึกอนุรักษ์ ทำให้เกิดปัญหาด้านวัฒนธรรมที่เรื้อรังและกระทบไปในส่วนอื่นๆ ของสังคม ทาง ททท.พิจารณาเห็นว่าการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับ

แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาตินั้น สามารถนำแนวทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco - tourism) มาใช้แก้ไขปัญาและป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้

ผู้ศึกษามีความเห็นว่ สารหลักที่มีอยู่ในแนวทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้นสามารถนำมาปรับใช้กับงานการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านวัฒนธรรมได้ จึงได้ศึกษาการนำแนวทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาใช้แก้ปัญหาด้านวัฒนธรรมให้สัมฤทธิ์ผล จำเป็นจะต้องเผยแพร่เรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กับปัจจัยด้านวัฒนธรรมออกไปสู่กลุ่มต่าง ๆ ในสังคมให้กว้างขวางมากที่สุด โดยพิจารณาจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญไปที่กลุ่มสื่อมวลชนก่อนเป็นกลุ่มแรกเพราะเป็นกลุ่มที่จะช่วยขยายแนวความคิดใหม่นี้ไปในสังคมได้มากขึ้นและกลุ่มวิชาการไปพร้อม ๆ กัน เพราะเป็นกลุ่มที่ต่อต้านนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวและยังนำเสนอแนวคิดของตนให้กลุ่มต่าง ๆ ในสังคมคล้อยตาม ซึ่งเป็นการสร้างกระแสคัดค้านงานการท่องเที่ยวให้มีมากขึ้นจะเป็นอุปสรรคต่องานการท่องเที่ยวได้ในอนาคต นอกจากสองกลุ่มนี้แล้วยังเห็นควรที่จะทำการประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว กลุ่มหน่วยงานรัฐ กลุ่มนักท่องเที่ยว กลุ่มมัคคุเทศก์ กลุ่มคนในท้องถิ่นและกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนตามลำดับ เนื่องจากแต่ละกลุ่มมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันออกไป หากจะให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจและยอมรับในแนวทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จนถึงขั้นปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสอดคล้องกับแนวทางการท่องเที่ยวแบบใหม่นี้ ก็จะช่วยให้อาจแก้ไขหรือลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับปัจจัยด้านวัฒนธรรมได้ในอนาคต

เนื่องจากการดำเนินงานที่นำเอาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาใช้แก้ปัญาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านวัฒนธรรมนี้ต้องใช้เวลาและกระทำการอย่างต่อเนื่องจึงจะเห็นผล ผู้ศึกษาจึงได้เสนอให้กำหนดเป็นแผนงานประชาสัมพันธ์ทั้งที่เป็นแผนระยะสั้นประมาณ 1 ปี โดยดำเนินการในลักษณะแผนรณรงค์และควรจัดทำเป็นแผนระยะยาวไว้ด้วย และควรให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ด้วยเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตเช่นเดียวกับแนวทางของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ในอนาคตหากจะมีการศึกษาเกี่ยวกับงานการท่องเที่ยวกับวัฒนธรรมที่ลึกลงไปในรายละเอียดเฉพาะวัฒนธรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นประเภท ๆ ไป คาดว่าผลของการศึกษาในลักษณะดังกล่าวจะนำมาปรับใช้ในงานการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านวัฒนธรรมให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

0115

ประชุม สุวดี, พานิตชนัด สิริพานิช และเดือนเพ็ญ ชีววรรณวิวัฒน์. รายงานการวิจัย เรื่อง
แรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : คณะสถิติประยุกต์
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2535.

การศึกษานี้เพื่อศึกษาจำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศในปี 2534 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจและคุณสมบัติของแรงงาน ศึกษาความต้องการแรงงานของธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ประเมินการแนวโน้มความต้องการแรงงานในธุรกิจต่าง ๆ ในอนาคต สํารวจจำนวนผู้ศึกษาทางด้านการท่องเที่ยวและบริการจากสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน ศึกษาปัญหาการผลิตบุคลากรสาขาการท่องเที่ยว แนวโน้มความสนใจต่อการศึกษาทางด้านการท่องเที่ยวพร้อมทั้งกำหนดแนวทางการวางแผนการผลิตและพัฒนาแรงงานด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ

การสำรวจแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของการศึกษานี้ได้ใช้ข้อมูลจากสถานประกอบการในธุรกิจที่เกี่ยวข้อง 7 ประเภท คือ ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจภัตตาคารและร้านอาหาร ธุรกิจบันเทิงและพักผ่อน ธุรกิจอื่น ๆ รวม 1,680 แห่ง จาก 33 จังหวัด ส่วนการศึกษาการผลิตบุคลากรทางการท่องเที่ยวนี้ผู้วิจัยได้หาข้อมูลจากสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่าในจำนวนแรงงานทางตรงในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในปี 2534 เป็นแรงงานหญิงมากกว่าชาย คุณวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายลงมา แรงงานเกือบทั้งหมดเป็นคนไทย ธุรกิจต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นโดยส่วนรวม และปัญหาที่เกิดขึ้นในการหาแรงงานและการจ้างงานคือปัญหา พนักงานขาดความรู้ความชำนาญด้านภาษาต่างประเทศ การขาดประสบการณ์ของพนักงาน การหาแรงงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานได้ยาก และพนักงานมีการเปลี่ยนงานและลาออกบ่อย

ในทัศนะผู้ประกอบการเห็นว่าแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่มี คุณภาพระดับปานกลาง เรียนมาไม่ตรงกับงานที่ทำ ยังขาดประสบการณ์ในการทำงานสถาบันด้านนี้ผลิตบุคลากรได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ มีความต้องการให้สถานศึกษาทำการฝึกอบรมระยะสั้นมากกว่าการศึกษาระดับอื่น ๆ

สถานศึกษาที่ผลิตบุคลากรทางการท่องเที่ยวมีปัญหาในการดำเนินการอยู่หลายด้าน โดยเฉพาะการขาดแคลนอาจารย์ วิทยากร การขาดแคลนเอกสาร ตำรา สถานที่ฝึกงานที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตร การสนับสนุนจากฝ่ายบริหารในด้านงบประมาณและการดำเนินการ และความร่วมมือจากภาคเอกชน

การผลิตบุคลากรทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีนโยบายแผนการดำเนินการและการดำเนินงานอย่างมีระบบ ต้องมีความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถาบันการศึกษา และธุรกิจเอกชนจะต้องดำเนินการในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

0116

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน, กระทรวง. สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่ง
ชาติ. แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติ หาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี จังหวัด
กระบี่ (พ.ศ. 2533-2537). (ม.ป.ท.), 2533

แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี มีลักษณะเป็น
Issue - Oriented คือเป็นการเน้นการแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งปรากฏอยู่ในปัจจุบัน โดยการแบ่ง
ประเด็นปัญหาออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ 4 กลุ่มคือ ทรัพยากรทางทะเลและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ การ
ท่องเที่ยวและนันทนาการ เศรษฐกิจและสังคม และการบริหารอุทยานแห่งชาติและการประสาน
งาน

ข้อเสนอแนะในการจัดการและพัฒนากิจกรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรให้สอดคล้อง
กับการเกื้อหนุนจากธรรมชาติ และเพื่อปกป้องทรัพยากรและสภาพแวดล้อมในเขตอุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ในช่วงแผน 5 ปี (พ.ศ. 2533 - 2537) เรียงลำดับตาม
ความเร่งด่วนของปัญหาสามารถสรุปได้ดังนี้คือ เรื่องทรัพยากรชายฝั่งและสภาพแวดล้อม เกี่ยวกับ
ปะการังควรมีการติดตั้งระบบหุ่นในแนวปะการังที่สำคัญพร้อมกับการประชาสัมพันธ์ และวาง
แผนกำหนดเขตอนุญาตให้ทิ้งสมอเพื่อการจอดเรือนอกฝั่งที่อ่าวตันไทรและแหลมคง เพื่อลด
อันตรายอันเกิดระหว่างการเดินเรือและการท่องเที่ยวทางน้ำ เรื่องของคุณภาพน้ำชายฝั่งควรมีการ
ดำเนินการสาธิตวิธีการกำจัดหรือควบคุมขยะมูลฝอยและน้ำเสีย บำรุงรักษาป่าชายเลนที่ปากน้ำกระบี่
ให้มีสภาพสมบูรณ์โดยดำเนินงานร่วมกับกรมป่าไม้และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประสานงานกับ
กรมประมงและเจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำเพื่อสนับสนุนให้ข้อบังคับทางกฎหมายในการอนุรักษ์สัตว์ทะเล
มีผลทางปฏิบัติมากขึ้น ควรให้มีการศึกษาวิจัยเรื่องการอนุรักษ์ปลาพวย การศึกษาผลกระทบของ
การสัมปทานรังนกนางแอ่นและเรื่องของป่าไม้และสัตว์ป่าอื่น ๆ ด้วย

ด้านการท่องเที่ยวและนันทนาการ ควรมีการสื่อความหมายธรรมชาติและ
ประชาสัมพันธ์เพื่อให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ผู้ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวและประชาชนในท้อง
ถิ่น โดยการจัดทำเทพวิทูรบรรยายเกี่ยวกับอุทยานฯ และหาดนพรัตน์ธารา ผลิตภัณฑ์ประกอบ
เสียง จัดพิมพ์ใบปลิว มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและเส้นทางที่เดินทางไปยังแหล่งท่อง
เที่ยว และดูแลเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

ด้านเศรษฐกิจและสังคม ดำเนินการร่วมกับสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวกระบี่และภูเก็ตหรือองค์กรท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อหาแนวทางให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มากขึ้น ส่งเสริมการมีงานทำและคุณภาพของคนในท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณเพื่อโครงการพัฒนาท้องถิ่น จัดให้มีการประชุมรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้นำท้องถิ่นและผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวเป็นประจำทุกปี

ด้านการบริหารอุทยานแห่งชาติและการประสานงาน ควรจัดทำนโยบายระยะยาวสำหรับอุทยานแห่งชาติทางทะเลหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี เพื่อเป็นกรอบกำหนดแนวทางการจัดการด้านต่าง ๆ ของอุทยานฯ จัดทำกรอบการบริหารของอุทยานฯ หลังจากได้จัดทำนโยบายเสร็จสิ้นแล้วจัดสรรอัตรากำลังพร้อมงบประมาณเพื่อบรรจุบุคลากรในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประสานงานประจำอุทยานฯ จัดตั้งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี จัดให้มีการฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่อุทยานฯ ดำเนินการเก็บเงินค่าผ่านเข้าอุทยานฯ จัดตั้งหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติทางทะเลที่หมู่เกาะพีพี เพื่อทำหน้าที่หลักในการรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว และเพื่อปกป้องแนวปะการังในพื้นที่หมู่เกาะพีพี ควรจัดเตรียมแผนสำหรับการตรวจการทางทะเลเป็นประจำทุกปี

0117

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการพัฒนา

คุณภาพสิ่งแวดล้อมของเมืองหลัก : เล่มที่ 3 รายงานหลักการศึกษาและจัดทำ

แนวทางการจัดการมูลฝอยสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่ห่างไกลชุมชน. กรุงเทพฯ :

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

ภาวะมลพิษที่สำคัญประการหนึ่งของชุมชนต่าง ๆ ในประเทศไทย คือภาวะมลพิษด้านมูลฝอย ซึ่งมีระดับความรุนแรงสูงขึ้นตามความเจริญเติบโตหรือการขยายตัวของชุมชน ในขณะที่ยังประเทศไทยมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว จึงทำให้นักท่องเที่ยวมากขึ้นการทิ้งมูลฝอยในแหล่งท่องเที่ยวก็ยิ่งมีมากขึ้นตามจำนวนผู้มาเยือน จนก่อให้เกิดปัญหาสภาวะแวดล้อมที่เสื่อมโทรมทำลายทัศนียภาพและความงามของแหล่งท่องเที่ยวตลอดจนทำลายความรู้สึกที่ดีของผู้มาเยือนต่อแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้นๆ จึงมีการศึกษานี้เพื่อจัดเตรียมวิธีปฏิบัติของการรวบรวม เก็บขนและแบบมาตรฐานในการกำจัดมูลฝอย สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่ห่างไกลชุมชนในลักษณะของระบบจัดการ แหล่งกำเนิดของมูลฝอย และเพื่อจัดเตรียมวิธีปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยของแหล่งท่องเที่ยวที่ห่างไกลชุมชนในรูปของการจัดหาอุปกรณ์ ผู้ดูแลรักษา ค่าธรรมเนียมและอาสาสมัคร

คณะผู้ทำการศึกษาได้กำหนดแหล่งท่องเที่ยวที่จะทำการศึกษาตามประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้กำหนดไว้ คือ ประเภทแหล่งธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม โดยมีเกณฑ์ในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวคือ ต้องเป็นสถานที่ที่อยู่ห่างไกลจากชุมชน และไม่มีเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในระดับเทศบาลหรือสุขาภิบาลคอยดูแลรักษาความสะอาด แต่สถานที่ท่องเที่ยวนั้นมีการจัดการมูลฝอยของตัวเองอย่างครบวงจรตั้งแต่ เกิด เก็บขน ไปจนทำลาย โดยมีเจ้าหน้าที่ของสถานที่ท่องเที่ยวนั้นเป็นผู้ดำเนินการ อาทิ เจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ กรมศิลปากร กรมทางหลวง การรถไฟแห่งประเทศไทยหรือชาวบ้านเจ้าของสถานที่

จากผลการศึกษาแนวทางในการจัดการมูลฝอยสำหรับสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ห่างไกลชุมชน สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้คือ การออกแบบภาชนะรองรับมูลฝอยพบว่า สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีจำนวนภาชนะรองรับมูลฝอยที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยว แต่มีปัญหาในด้านการบำรุงรักษาและซ่อมแซม เกณฑ์การออกแบบภาชนะรองรับมูลฝอยที่ควรพิจารณาคือ จำนวนภาชนะ ขนาดความจุของภาชนะรองรับ ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รูปทรงที่กลมกลืนกับสถานที่ท่องเที่ยว องค์ประกอบของภาชนะควรมีฝาปิดมิดชิด มีทางระบายน้ำ นอกจากนี้ควร

คำนึงถึงงบประมาณในการสนับสนุน และการใช้วัสดุที่ได้ในท้องถิ่นเพื่อทำภาชนะรองรับมูลฝอย สำหรับภาชนะที่จะต้องตั้งในเขตป่าต้องสามารถป้องกันการรื้อค้นของสัตว์ป่าได้

การออกแบบอุปกรณ์ในการเก็บขน โดยทั่วไปสถานที่ท่องเที่ยวที่มีพื้นที่ขนาดเล็กจะใช้แรงงานคนในการเก็บขนรวบรวมมูลฝอย แต่สำหรับพื้นที่ขนาดใหญ่ เช่น อุทยานแห่งชาติ นิยมใช้รถบรรทุกเล็กหรือรถเต็นในการเก็บรวบรวมมูลฝอย ดังนั้นในการออกแบบรถเก็บขนมูลฝอยสำหรับสถานที่ท่องเที่ยวควรพิจารณาในเรื่องปริมาณมูลฝอยที่ต้องเก็บขน ระยะทางเก็บขนและนำไปกำจัด การบำรุงรักษารถเก็บขน สถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งสามารถกำหนดเลือกใช้ประเภทของรถเก็บขนได้ตามความสามารถในการใช้งาน เช่น การใช้แรงงานคนหรือแรงงานเครื่องยนต์ เป็นต้น ต้องพิจารณาสภาพภูมิประเทศของสถานที่ท่องเที่ยวด้วย นอกจากนั้นงบประมาณสนับสนุนในการจัดซื้อรวมทั้งการซ่อมแซมบำรุงรักษา

การออกแบบอุปกรณ์กักเก็บเพื่อลดปริมาณมูลฝอย มูลฝอยที่เกิดขึ้นในสถานที่ท่องเที่ยวมีศักยภาพสูงในการนำมาขายหรือกลับมาใช้ใหม่ โดยส่วนใหญ่แล้วพนักงานของสถานที่ท่องเที่ยวได้ทำการเก็บคัดแยกมูลฝอยไว้ก่อนที่จะนำไปทำลายซึ่งเป็นการลดปริมาณมูลฝอย แต่ในการคัดแยกมูลฝอยไม่มีคอกพักเพื่อคัดแยก ดังนั้นในการออกแบบอุปกรณ์เพื่อคัดแยกมูลฝอยจึงควรพิจารณามูลฝอยที่เกิดขึ้นและเก็บขนได้ จุดที่ตั้งคอกพักมูลฝอยที่เหมาะสมและสะดวกในการลำเลียงมูลฝอยมาพัก คอกพักมูลฝอยควรแข็งแรง ทนทาน และมีขีด เพื่อป้องกันสัตว์ป่า สัตว์เลี้ยง มาคุ้ยเขี่ย คอกพักควรมีทางระบายน้ำจากมูลฝอย นอกจากนั้นจะต้องทำความสะอาดทุกๆ วันหลังจากคัดแยกและเก็บขนเสร็จ

การออกแบบเตาเผามูลฝอยขนาดเล็ก มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งใช้เตาเผามูลฝอยแต่ไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้มาจากความไม่เข้าใจในการดำเนินงาน ขาดงบประมาณสนับสนุนและขาดความสนใจจากผู้ดูแล สถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดมีปัญหาเรื่องการหาสถานที่ฝังกลบ ควรนำเตาเผามูลฝอยมาใช้และควรเผามูลฝอยให้เสร็จภายในวันต่อวัน เตาเผาขนาดเล็กควรใช้น้ำมันเชื้อเพลิงหรือแก๊ส เพื่อลดปริมาณมูลฝอยให้เหลือน้อยที่สุด หลังจากที่ทำกาเผาเสร็จแล้วจะต้องทำความสะอาดเตาเผามูลฝอย นำขี้เถ้าออกจากเตาให้หมดและดูแลความสมบูรณ์ของเตาพร้อมกับการซ่อมแซม

สภาพทั่วไปของสถานที่ท่องเที่ยว มีการฝังมูลฝอยแต่ไม่ได้กลบโดยปล่อยให้มูลฝอยแห้งแล้วเผาหรือบางครั้งเทมูลฝอยลงในเหวหรือหุบเขา ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้สถานที่ท่องเที่ยวทำการฝังกลบมูลฝอยอย่างถูกต้อง สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวที่มีพื้นที่กว้างขวาง เช่น อุทยานแห่งชาติ ซึ่งมีพื้นที่มากพอในการหาสถานที่ฝังกลบพื้นที่ที่ใช้ในการขุดหลุมฝังกลบควรเป็นดินร่วนปนทราย ห่างไกลจากแหล่งน้ำ และห่างไกลจากที่พักของนักท่องเที่ยว หลังจากฝังกลบ

มูลฝอยแล้วจะต้องบดอัดดินที่กลบไว้เพื่อไม่ให้สัตว์ป่ามาคุ้ยเขี่ยได้ เมื่อกลบจนเต็มหลุมจึงปรับพื้นที่หลุมและทำความสะอาดให้เรียบร้อย

การศึกษาทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว สามารถสรุปประเด็นปัญหาที่สำคัญคือ ขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ ปริมาณเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่เพียงพอ นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวไม่ให้ความร่วมมือในการรักษาความสะอาด ดังนั้นควรได้มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ทุกฝ่ายช่วยกันรักษาความสะอาด การจัดสรรงบประมาณที่พอเพียงต่อการรักษาความสะอาด

การศึกษาค่าใช้จ่ายเพื่อกำหนดค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในแหล่งท่องเที่ยวพบว่าแหล่งท่องเที่ยวประเภทหาดทราย เกาะหรือใกล้ทะเล ค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอยต่อคนต่อวันเท่ากับ 1.87 บาท แหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ น้ำตก ป่าไม้ ค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอยต่อคนต่อวันเท่ากับ 2.40 บาท และสำหรับแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด โบราณสถาน และอุทยานประวัติศาสตร์ ค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอยต่อคนต่อวันเท่ากับ 2.34 บาท รวมค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยต่อคนต่อวันสำหรับแหล่งท่องเที่ยวประมาณ 2.20 บาท

0118

ชินกรอนกรู๊ป จำกัด, บริษัท. แผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ:
พิมพ์พรรณการพิมพ์, 2537.

การจัดทำแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ เป็นการศึกษา และจัดทำแผนงานและโครงการให้มีการอนุรักษ์อาคารสถานที่ที่มีคุณค่ารวมทั้งสภาพแวดล้อมโดยรอบ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีระเบียบสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเชิงอนุรักษ์โดยเน้น เฉพาะพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ 2 พื้นที่แรกคือ บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน ซึ่งครอบคลุมบริเวณ ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาด้านพระบรมหาราชวังไปจนถึงคลองคูเมืองเดิมเนื้อที่ประมาณ 1.8 ตาราง กิโลเมตร และบริเวณพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอกครอบคลุมพื้นที่จากฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาด้าน เหนือและใต้คลองคูเมืองเดิมไปจรดคลองรอบกรุงเนื้อที่ประมาณ 2.3 ตารางกิโลเมตร

กรอบแนวคิดในการจัดทำแผนแม่บท ได้แก่ การศึกษาสถานภาพด้านประวัติ ศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว กายภาพ การบริหาร เพื่อนำมากำหนดรูปแบบโครงการ หลังจากนั้นจะจัดทำแผนการบริหารและการจัดการโครงการซึ่งประกอบด้วยระยะเวลา งบประมาณ มาตรการ องค์กรและการบริหารเพื่อให้การพัฒนาเชิงอนุรักษ์บริเวณดังกล่าวสัมฤทธิ์ผล โครงการ ที่บรรจุในการจัดทำแผนแม่บทในรายงานฉบับนี้ ได้ยึดถือผลสรุปจากการประกวดผลงานด้าน สถาปัตยกรรมและการออกแบบผังเมืองเพื่อสภาพแวดล้อมที่พึงปรารถนาสำหรับ กรุงรัตน โกสินทร์ในปี 2525 เป็นแนวทางในการกำหนดโดยพิจารณาจากโครงการที่ยังมิได้มีหน่วยงานใด ดำเนินการมีจำนวนรวม 20 โครงการ

รายงานฉบับสมบูรณ์นี้ โครงการจัดทำแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา กรุงรัตนโกสินทร์แบ่งการเสนอรายงานเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 : แผนแม่บทโครงการกรุงรัตน-โกสินทร์ ส่วนที่ 2 : แผนการบริหารและการจัดการโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ และส่วนที่ 3 : สถาน ภาพปัจจุบันโครงการกรุงรัตนโกสินทร์

การประเมินเพื่อจัดลำดับความสำคัญและขั้นตอนของโครงการจะได้กลุ่มโครง การจำแนกตามขั้นตอนการพัฒนาแผนการทั้งหมด คือ กลุ่มแผนระยะต้น กลุ่มแผนระยะกลาง กลุ่มแผนระยะยาว โดยผลของการดำเนินการตามแผนของโครงการต่าง ๆ จะปรากฏผลซึ่งนำมา กำหนดเป็นเป้าหมายคือ

แผนระยะต้น คือ การเปิดมุมมองและพื้นที่โล่งบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาช่วงวัดพระแก้ว - พระบรมหาราชวัง และวัดบวรสถานสุทธาราษและวัดสุทัศน์ การปรับปรุงโบราณสถานที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์ป้อมมหากาฬ วัดเทพธิดาราม วัดราชนัลดารามและภูเขาทอง สามารถแก้ไขปัญหาคือความเสื่อมโทรมของพื้นที่ เน้นให้สังคมเห็นความสำคัญโดยจัดทำขอบเขตพื้นที่และสร้างเอกลักษณ์ของกรุงรัตนโกสินทร์

แผนระยะกลาง ผลการดำเนินงานตามแผนในระยะนี้เป็นการอนุรักษ์โบราณสถาน การจัดทำพื้นที่เปิดโล่งมากขึ้นและการแก้ไขปัญหาคือสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม

แผนระยะยาว ผลการดำเนินงานตามแผนในระยะนี้จะปรากฏผลทางด้านการทำให้พื้นที่เปิดโล่งเพิ่มขึ้น การเปิดมุมมองโบราณสถาน การแก้ไขปัญหาคือความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและการปรับปรุงพื้นที่ย่านการค้าให้เข้าสู่ยุคสมัยเดียวกันกับกรุงรัตนโกสินทร์

ในส่วนที่ 3 สถานภาพปัจจุบันโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ กล่าวถึงประวัติศาสตร์กรุงรัตนโกสินทร์ สถานภาพด้านสังคมเศรษฐกิจ สถานภาพด้านการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม สถานภาพด้านกายภาพและกฎหมายระเบียบราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพบว่าปัญหาด้านการท่องเที่ยวของสถานที่ท่องเที่ยวในเขตเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นในที่พบคือ ปัญหาเรื่องที่ดินจอร์ด การประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ปัญหาความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ ปัญหาการอนุรักษ์โบราณสถานที่เก่าแก่ สิ่งปรักหักพังของอาคารสถานที่ การต่อเติมหรือซ่อมแซมวัตถุโบราณไม่เหมาะสม การจัดเขตพื้นที่ท่องเที่ยวให้เหมาะสมเพื่อมิให้รบกวนกิจกรรมของสงฆ์ ปัญหาความแออัดของกลุ่มอาคารและสิ่งก่อสร้างเพิ่มเติมจนอาจทำลายภูมิสถาปัตย์ของกลุ่มโบราณสถาน และปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ด้านประชาสัมพันธ์ ส่วนปัญหาด้านการท่องเที่ยวในเขตรัตนโกสินทร์ชั้นนอก และกลุ่มฝั่งธนบุรี ตรงข้ามเกาะรัตนโกสินทร์จะมีปัญหาส่วนใหญ่ที่เหมือนกัน แต่จะมีปัญหาเพิ่มเติมคือ ปัญหาการรักษาความสะอาด ปัญหาความแออัดของขบวนและประชาชนเนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งการค้า

0119

เสรี วังสไพจิตร. เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา เรื่อง จุดหักเหของ
 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวชนวนให้เกิดขบวนการนิเวศวิทยาทางการเมือง.
 กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2534.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพรวมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
 ทั้งระบบเกี่ยวกับจุดหักเหของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอันได้แก่ปัญหา ผลกระทบของอุตสาหกรรม
 ท่องเที่ยวซึ่งเป็นชนวนให้เกิดขบวนการนิเวศวิทยาทางการเมืองในประเทศไทย โดยจะวิเคราะห์
 ปัญหาอันเป็นเงื่อนไขของปฏิกริยาและทัศนคติในทางลบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเฉพาะทัศน
 คติที่เกี่ยวเนื่องกับคุณภาพของสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศและวัฒนธรรมประเพณีอันจะก่อให้เกิด
 ขบวนการนิเวศวิทยาทางการเมืองขึ้นมาเผชิญหน้ากับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคต พร้อมทั้ง
 แสวงหาแนวทางแก้ไขและรูปแบบองค์กรที่เหมาะสมเพื่อเข้ามาจัดการและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่
 เกิดขึ้น

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะปัญหา ผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
 ของประเทศไทยเท่านั้น และการศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและส่งเสริมการ
 ท่องเที่ยวจะศึกษาจากประชากรในพื้นที่ซึ่งมีสำนักงาน ททท. ประจำอยู่จำนวน 9 แห่ง ส่วนตัว
 อย่างกลุ่มพลังหรือกลุ่มผลประโยชน์ที่มีบทบาทในการต่อต้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศ
 ไทยจะศึกษาจากกลุ่มต่อต้านโครงการกระเช้าไฟฟ้าคอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ และกลุ่มต่อต้าน
 โครงการทำนุตรไซย จังหวัดภูเก็ตเป็นกรณีศึกษา

เนื้อหาของการวิจัยกล่าวแยกเป็นบทคือ บทที่ 1 จะเป็นความสำคัญและที่มาของ
 ปัญหาที่ทำการวิจัยอันได้แก่ จุดหักเหของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ชนวนให้เกิดขบวนการนิเวศ
 วิทยาทางการเมือง ซึ่งจะได้กล่าวถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อประเทศไทยและ
 สมมุติฐานของการศึกษา

บทที่ 2 จะกล่าวถึงทฤษฎี แนวคิด และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทฤษฎีและ
 แนวคิดที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยทฤษฎีการจำแนกประชากรนักท่องเที่ยวหรือกลุ่ม นักท่อง
 เที่ยวตามแนวคิดจิตวิทยาและทฤษฎีวงจรชีวิตของแหล่งท่องเที่ยว ของ ดร.พลีอก และ บัทเลอร์ นำ
 มาขยายเพิ่มเติมด้วย นอกจากนี้ยังได้นำทฤษฎีแบบจำลองนิเวศวิทยารวมศูนย์มาใช้ในการ

วิเคราะห์สภาพของแหล่งท่องเที่ยว ส่วนในเรื่องของกลุ่มพลังหรือกลุ่มผลประโยชน์จะใช้แบบจำลองที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายสาธารณะมาวิเคราะห์อันจะเกี่ยวเนื่องกับการกำหนดกลุ่มพลังต่อต้านโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยตรงส่วนในด้านการจัดการก็จะใช้แนวความคิดเกี่ยวกับการประสานงานมาเป็นแบบวิเคราะห์

บทที่ 3 จะกล่าวถึงวิวัฒนาการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของโลก และศึกษาถึงวิวัฒนาการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยนับตั้งแต่มีการทำสัญญาเบาริง รวมทั้งวิเคราะห์ถึงความสำเร็จของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยในรอบ 3 ทศวรรษที่ผ่านมาด้วย แสดงให้เห็นว่าภูมิหลังของการท่องเที่ยวสามารถนับย้อนหลังไปได้หลายศตวรรษ ได้เจริญเติบโตและเป็นที่ยอมรับในสังคมโลกและยังไม่มีปัญหามากนักในระยะต้น ๆ

บทที่ 4 กล่าวถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศ รวมทั้งความสำคัญที่มีต่อสังคมและสังคมจิตวิทยา ซึ่งจะทำให้เห็นบทบาทของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงแห่งชาติได้อย่างชัดเจน

บทที่ 5 จะเป็นการประมวลปัญหา ผลกระทบอันเป็นจุดหักเหของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย อันเป็นจุดที่ชักนำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเริ่มก้าวเข้าไปสู่วงจรแห่งความเสื่อมโทรมในอนาคต จากนั้นได้ศึกษาทัศนคติของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 6 เป็นการวิเคราะห์ลักษณะของปัญหาที่มาหรือสาเหตุของปัญหา ผลกระทบที่นำไปสู่ความเสื่อมโทรมและความไม่มีระเบียบในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งจากปัญหาและสาเหตุเหล่านั้นได้มีการพิสูจน์สมมติฐานของการวิจัยที่ว่า "จุดหักเหของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกิดขึ้นเนื่องจากการบริหารและจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวไม่เหมาะสม"

บทที่ 7 เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับทักษะและบทบาท ตลอดจนกำเนิดและการดำเนินงานของกลุ่มพลังที่มีอิทธิพลต่อการก่อตัวของขบวนการนิเวศวิทยาทางการเมืองในประเทศไทย และความเคลื่อนไหวของกลุ่มพลังเหล่านี้ที่คัดค้านโครงการกระเช้าไฟฟ้าดอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่และโครงการท่าฉัตรไชย จังหวัดภูเก็ต ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย ผลการศึกษาก็แสดงการยืนยันสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า " จุดหักเหของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก่อให้เกิดขบวนการต่อต้านโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว " และ " ขบวนการต่อต้านโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวใช้แนวคิดทางนิเวศวิทยามากระตุ้นประชาชนให้ขึ้นมาต่อต้านโครงการดังกล่าว"

บทที่ 8 เป็นการประมวลให้เห็นถึงแนวทางและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาและผลการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา และที่ควรจะดำเนินการในช่วงต่อไป โดยเน้นความสำคัญของ

การแก้ไขมูลเหตุแห่งปัญหาพยายามสร้างความเข้าใจ และความตระหนักให้เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะก่อให้เกิดลักษณะบูรณาภาพทางการบริหาร (Integrated Management) โดยอาศัยเทคนิคทางการบริหารในรูปแบบต่าง ๆ และใช้กระบวนการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อโน้มนำให้เกิดการดำเนินงานเชิงรุกในการแก้ไขปัญหา และในขณะเดียวกันเพื่อลดกระแสการต่อต้านและการคัดค้านจากประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) ในลักษณะต่าง ๆ ด้วย นอกจากนี้ได้กล่าวถึง เทคนิคที่ควรนำมาใช้เพื่อสลายกำลังหรือลดระดับความรุนแรงของกลุ่มผลประโยชน์ที่มุ่งต่อต้านคัดค้านโครงการ และหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ ด้วย

บทที่ 9 เป็นการสรุปผลการศึกษาทั้งหมดพร้อมข้อเสนอแนะและแนวคิดใหม่ในการพัฒนาท่องเที่ยวอันได้แก่หลักอภิปัจจยตาแห่งพระพุทธศาสนาและปรัชญาตะวันออก คือ ทฤษฎีหยิน-หยาง เพื่อความสมดุลพร้อมทั้งแนวทางสลายกลุ่มคัดค้านการท่องเที่ยวสุดขั้วที่เป็นไปได้

จากการศึกษาวิจัยทำให้ได้ข้อเท็จจริงว่าปัญหา/ผลกระทบของอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวนั้นมีอยู่จริงทั้งยังได้ทราบอย่างแน่ชัดว่า แม้ประชาชนโดยทั่วไปจะมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแต่ต้องระมัดระวังในอนาคต เพราะปัจจุบันผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีมากขึ้นและมีการต่อต้านการท่องเที่ยวปรากฏขึ้นต่อเนื่องตลอดมา โดยหยิบยกเอาปัญหาผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไปเป็นจุดวิพากษ์วิจารณ์และจากตัวอย่างโครงการที่ต้องล้มเลิกไปก็จะเห็นอิทธิพลของกลุ่มพลัง ซึ่งได้พยายามใช้แนวคิดทางนิเวศวิทยามาปลูกฝังมวลชนอย่างได้ผลยิ่ง ทางแก้ไขเพื่อสลายปัญหาเหล่านี้ก็ต้องพิจารณาทั้ง 2 ด้านคือด้านของปัญหา ผลกระทบที่เกิดขึ้นจริง ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้หมดไปโดยอาศัยการสร้าง ความเข้าใจระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ให้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาให้มีระบบการจัดการที่มีบูรณาภาพในการบริหารและการจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ใช้เทคนิคการประสานงานในรูปแบบต่าง ๆ จัดให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมมีการปรับบทบาทขององค์กรที่รับผิดชอบ มีการวางแผนแม่บทให้รัดกุมและมีการติดตามการปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ และภายใต้ข้อจำกัดกว้าง ๆ ที่มีอยู่สภาพปัจจุบันดูเหมือนว่า จะเป็นการหลีกเลี่ยงได้ยากที่หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรง คือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะต้องเข้าไปสร้างบทบาทเป็นตัวกระตุ้นหรือเข้าไปทำหน้าที่สอดแทรก (Duty of Interference) ในปัญหานี้ให้คลี่คลายลงถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีกรอบบทบาททำหน้าที่นั้นให้แก่หน่วยงานนี้ก็ตาม ขณะเดียวกันด้านของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์หรือแนวคิดต่อการท่องเที่ยว นั้น คาดว่าเมื่อปัญหาในส่วนที่ปรากฏอยู่จริงได้รับการแก้ไขแล้ว กระแสต่อต้านก็คงจะเบาบางลง ส่วนที่เหลือ

อาจแก้ไขได้โดยอาศัยข้อเท็จจริง คือ การให้ความรู้รอบด้าน การประชาสัมพันธ์ การสัมมนา รวมทั้งอาจต้องนำยุทธวิธีในกระบวนการโฆษณาชวนเชื่อมาประกอบด้วย และในการพัฒนาที่เหมาะสมนั้นต้องเชื่อในกฎอภิปัจจยตาและถือเอาความสมดุลเป็นหัวใจสำคัญตามแนวทฤษฎีหยิน - หยาง ซึ่งจากจุดนี้ตัวอย่างการจำกัดจำนวนประชากรนักท่องเที่ยวตามความสามารถในการรองรับของพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวก็จะเป็นแนวทางหนึ่งของการรักษาความสมดุล และจะต้องรวมไปถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดทั้งสิ้นอย่างสมดุล

0120

คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. การสัมมนาเรื่อง ทศวรรษแห่งการอนุรักษ์ทรัพยากร
พันธุ์พืช. ณ สมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 26 - 27 กรกฎาคม
2533, กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2533.

ในการสัมมนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นการดำเนินการดำเนินงานและ
แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ของนักวิชาการและผู้เกี่ยวข้อง แสวงหาแนวทางในเรื่องของการ
อนุรักษ์ทรัพยากรพันธุ์พืชอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลอีกทั้งรณรงค์ให้นักวิชาการและผู้
เกี่ยวข้องได้มีความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุ์พืช

การอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุ์พืชนั้นมีคุณค่าต่อการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ การฝึก
อบรมและการพักผ่อนหย่อนใจโดยการดำเนินการนั้นจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และการให้
ลำดับความสำคัญ การเลือกพื้นที่และกำหนดรูปแบบของการอนุรักษ์ ความสอดคล้องต้องกันของ
การอนุรักษ์และความต้องการของมนุษย์ การจัดการและการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

สำหรับสาเหตุซึ่งจะต้องอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุ์พืชมีหลายประการได้แก่
ประโยชน์ของพืชและป่าไม้ซึ่งมีทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรง คือ เป็นอาหาร เครื่องนุ่งห่มและ
เครื่องใช้ ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย สำหรับประโยชน์ทางอ้อม เช่น ลดการชะล้างพังทลายของหน้า
ดิน เป็นต้น ประการที่สอง เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตในป่า ประการที่สาม พืชป่าที่มี
ประโยชน์บางชนิดใกล้สูญพันธุ์ เช่น เปล้าน้อย เนื่องจากป่าชนิดต่างๆ ในประเทศไทยเหลือน้อยลง
และประการสุดท้ายคือ การสูญเสียเชื้อพันธุ์พืชจากการทำลายป่าเพื่อการประกอบอาชีพ การทำลาย
ป่าเพื่อการก่อสร้าง เช่น อ่างเก็บน้ำ ถนน การทำการเกษตรสมัยใหม่ เช่น การใช้ปุ๋ยเคมีหรือสาร
เคมีปราบวัชพืช มลภาวะต่าง ๆ เช่น อากาศแห้งแล้ง ภาวะดินเสื่อมโทรม ซึ่งการอนุรักษ์
ทรัพยากรพันธุ์พืชนั้นสามารถทำได้โดย สภาพป่า, สภาพแปลงรวบรวมพันธุ์ เช่น ตามศูนย์วิจัย
สถานีทดลอง, สภาพเมล็ดพันธุ์ในธนาคารพืช, สภาพพันธุ์รวม และสภาพในหลอดแก้ว ในปัจจุบัน
แหล่งทรัพยากรเชื้อพันธุ์พืชป่าที่ทางราชการและเอกชนรักษามีดังนี้ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และ
เขตห้ามล่าสัตว์ป่า, ป่าสงวนแห่งชาติ, อุทยานแห่งชาติ, วนอุทยานแห่งชาติ, สวนพฤกษศาสตร์และ
สวนรวบรวมพันธุ์พืชอื่น ๆ ซึ่งการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุ์พืชทั้งรัฐและเอกชนก็ควรให้การ
สนับสนุนไปตามลำดับความสำคัญ และกำลังความสามารถในด้านงบประมาณและกำลังคนที่มีอยู่

ในส่วนของการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการอนุรักษ์นั้น แนวความคิดในการวางแผนนั้นมี 3 ประการคือ

1. การวางแผนแบบประสานความต้องการ : โดยเป็นการประสานความต้องการในการพัฒนาระดับชาติและ/หรือ ระดับภาคให้สอดคล้องและเอื้ออำนวยประโยชน์ซึ่งกันและกันกับความต้องการในการพัฒนาของผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่วางแผน

2. การวางแผนแบบผสมผสานองค์ประกอบการพัฒนา : ซึ่งเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นการพัฒนาในสาขาเศรษฐกิจสังคมที่เกี่ยวข้องและยังจะส่งผลให้เพิ่มโอกาสการมีงานทำและรายได้ของประชาชนในจังหวัด ตลอดจนเป็นการกระจายและปรับปรุงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและบริการทางสังคมให้ทั่วถึงและดียิ่งขึ้น

3. การวางแผนที่คำนึงถึงขีดความสามารถของคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อรักษาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมให้สามารถอำนวยประโยชน์เกื้อกูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน พร้อมกับใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สำหรับกระบวนการวางแผนนั้น ในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอาจสรุปขั้นตอนการจัดทำแผนไว้คือ การจัดทำแผนการดำเนินการ การวินิจฉัยสภาพการพัฒนา (การตรวจสอบทบทวนข้อมูลเบื้องต้นและสรุปสภาพ) การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การประสานผลและการกำหนดเป้าหมายและกลวิธีการพัฒนา การกำหนดแผนพัฒนาและแผนการดำเนินการ

การอนุรักษ์เป็นจิตสำนึกที่ถูกแทรกอยู่ทั้งขั้นตอนการวางแผนการวินิจฉัยปัญหามักจะคำนึงถึงผลกระทบเป็นสำคัญ การรวบรวมข้อมูลจะสำรวจตรวจสอบสภาพแวดล้อมทุก ๆ ด้าน เมื่อการประสานผลแล้วแผนพัฒนาจะให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ในทุกระดับของการพัฒนาด้วย

การพัฒนาในด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบันนั้นก็ย่อมต้องควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ด้วย ซึ่งกลวิธีการพัฒนามีการกำหนดเขตพื้นที่พัฒนาที่แน่นอนคือ

1. การสงวน ซึ่งได้แก่ การสงวนทรัพยากรพื้นฐาน การสงวนสิ่งที่ไม่ได้ยาก การสงวนสิ่งที่ยากต่อการถูกทำลาย การสงวนสิ่งที่ฟื้นฟูได้ยาก

2. การอนุรักษ์ ซึ่งได้แก่ การอนุรักษ์สภาพแวดล้อม การอนุรักษ์ลักษณะเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

3. การพัฒนา ซึ่งได้แก่ การพัฒนาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นสากล การพัฒนาที่สอดคล้องกับศักยภาพของที่ตั้ง การพัฒนาภายใต้การอนุรักษ์ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม และการพัฒนาให้ได้ประโยชน์ต่อคนท้องถิ่น

การพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะเติบโตไปในทิศทางที่สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมได้นั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงธรรมชาติของทรัพยากรการท่องเที่ยวว่าจะสามารถรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมได้เท่าใดโดยที่สิ่งแวดล้อมไม่เสียหาย ไม่กระทบกระเทือนต่อปัจจัยสี่และความรู้สึกนึกคิดของประชาชนท้องถิ่น ขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวเองก็ยังได้รับบริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ตามที่ต้องการได้ในระดับหนึ่ง

แนวความคิดข้างต้นนี้ ในทางนิเวศวิทยาเรียกว่า “ขีดความสามารถในการรองรับ” ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้พยายามนำมาใช้เป็นแห่งแรกที่เกาะสมุย โดยมอบหมายให้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยเป็นผู้ศึกษา ต่อมาได้พัฒนาผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเป็นแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสมุยภายใต้ขีดความสามารถที่รองรับได้ โดยใช้วิธีการวางแผนแบบมีส่วนร่วมระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคเอกชนและสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

การศึกษาเกี่ยวกับขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสมุย ได้พิจารณาองค์ประกอบของขีดความสามารถใน 3 เรื่องด้วยกันทั้งนี้เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณา กำหนดตัวปัจจัยที่จะทำการศึกษาในรายละเอียด กล่าวคือ ขีดความสามารถด้านกายภาพ ขีดความสามารถด้านสิ่งแวดล้อม ขีดความสามารถด้านสังคม

ในด้านการท่องเที่ยวกับอนุรักษ์พันธุ์พืชนั้น ควรจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. คำนึงถึงพันธุ์พืชท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญ รักษาไว้หรือดัดแปลงให้เสริมความดึงดูดของแหล่ง เช่น การรักษาดินมะพร้าวที่เป็นเอกลักษณ์ของเกาะสมุย เป็นต้น
2. การจัดภูมิสถาปัตย์ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของพันธุ์ไม้ที่ใช้ควรจำกัดพันธุ์ไม้แปลกปลอมที่อาจทำให้บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวถูกดัดแปลงไป
3. ควรได้มีการศึกษาขีดความสามารถ พันธุ์ไม้ต่อการรองรับการท่องเที่ยวในบริเวณต่างๆ เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ , น้ำตก, ภูเขา เป็นต้น
4. ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควรมีการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ การให้ความรู้ การศึกษาด้านพันธุ์พืชต่อนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น ทั้งนี้โดยไม่จำกัดเฉพาะในเขตอุทยานแห่งชาติ เท่านั้น

การท่องเที่ยวจำเป็นต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์การท่องเที่ยวควรวางแผนเพื่อให้เป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์ในทางตรงกับการอนุรักษ์จะก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่ายควรได้ร่วมกันพิจารณาเพื่อให้เกิดประโยชน์เอื้อต่อกันมากที่สุด

0121

หอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี, หอการค้าไทย, บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและ
หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ. รายงานผลการสัมมนาเรื่อง แผนรุกปลูกอีสานใต้.
ณ โรงแรมปทุมรัตน์ วันที่ 15 - 16 สิงหาคม 2530 : ม.ป.พ. , พ.ศ. 2530.

สำหรับการสัมมนานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมนโยบายการพัฒนา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐบาล เสริมสร้างบรรยากาศและกระตุ้นให้เกิดการลงทุนและการค้า
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ให้กว้างขวางอีกทั้งนำผลการรวบรวมปัญหา ระดมความคิด
ข้อเสนอแนะต่างๆ และผลสรุปจากการสัมมนาเสนอไปยังภาครัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำ
ไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

เศรษฐกิจอีสานกับการพัฒนาในอนาคตนั้น ทรัพยากรอันดับหนึ่งของภาคนี้คือ
ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตร และทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญมากในภูมิภาคนี้
คือ น้ำ บางจุดของภูมิภาคนี้มีฝนน้อย ในขณะที่เดียวกันบางจุดก็เป็นเขตฝนมาก สภาพ
ภูมิศาสตร์ของภูมิภาคนี้ยากต่อการจัดระบบชลประทานทำให้ระบบเก็บกักน้ำมีอยู่ไม่มากนักในภูมิภาคนี้
ทรัพยากรดินมีปัญหาหลายรูปแบบต่างกัน ซึ่งแต่ละรูปแบบกินพื้นที่กว้างขวางมาก เช่น
ปัญหาดินเค็ม บางพื้นที่มีหินปน ดังนั้นจึงต้องเลือกกิจกรรมการเกษตรที่เหมาะสม จากสภาพที่
กล่าวมานี้ทำให้ผลผลิตของภาคนี้ต่ำกว่าภาคอื่นๆ ของประเทศ ปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ เรื่องป่า
ไม้ซึ่งสัมพันธ์กับเรื่องน้ำ ถ้าขาดป่าเมื่อฝนตกก็มีปัญหาการไหลของน้ำอย่างรวดเร็ว หลายพื้นที่ใน
ภาคอีสานเกือบจะไม่มีป่าเลย ทั้งนี้เพราะอัตราการขยายตัวของภาคเกษตรเข้าทำลายป่ามีมากถึงปีละ
ประมาณ 1 ล้านไร่ ซึ่งโดยสรุปแล้วรากฐานของการพัฒนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ทรัพยากรที่เคยมีอยู่ได้ถูกใช้อย่างมากในอดีต ดังนั้นจึงต้องให้ความสนใจในการบำรุงรักษา
ทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาในอนาคต

ในเรื่องของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจระยะ 4 - 5 ปี ที่ผ่านมามีอีสานเจริญขึ้นใน
อัตราที่ค่อนข้างสูง แต่เหตุที่อัตราการเจริญเติบโตของภาคนี้สูงเพราะฐานรายได้ต่ำ รายได้ส่วนใหญ่
ของภาคนี้มาจากการเกษตรซึ่งต่างจากภาคอื่นที่มีการกระจายโครงสร้างการผลิตไปยังการผลิต
อย่างอื่นๆ ด้วย เช่น อุตสาหกรรม นอกจากนี้การเกษตรของภูมิภาคนี้ขึ้นอยู่กับพืชหลักไม่กี่ชนิด
เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ปอ และพืชไร่อื่น ๆ บ้าง ซึ่งราคาค่อนข้างต่ำ ส่วนอุตสาหกรรมเกือบจะไม่มี
เลยนอกจากอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมันสำปะหลัง โรงสีข้าวหรือหัตถกรรมที่มีบางพื้นที่ของ
ภาคนี้

การพัฒนาอีสานได้ในปัจจุบัน มีอยู่ 2 ระยะ คือ ระยะแรกเป็นระยะบุกเบิกพัฒนา ซึ่งเป็นเรื่องโครงการก่อสร้างสาธารณูปโภค และสาธารณูปการขั้นพื้นฐานต่าง ๆ เช่น สร้างถนน ไฟฟ้า การชลประทาน เป็นต้น ที่คิดว่าการพัฒนาสาธารณูปการจะนำความเจริญมาให้ นั่น แต่ผลผลิตและรายได้กลับเท่าเดิม ยิ่งกว่านั้นกลับเป็นการเพิ่มรายจ่าย ทั้งนี้เพราะเป็นการพัฒนาที่ล้าหน้าความสามารถในการหารายได้ การพัฒนาโดยอาศัยโครงสร้างพื้นฐานอย่างเดียวนั้นไม่พอ ในระยะต่อมาเป็นการพัฒนาสมบูรณ์แบบตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รัฐบาลจึงมีแผนพัฒนาชนบทในพื้นที่ยากจนซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภาคอีสาน การพัฒนาสมบูรณ์แบบในภาคอีสานคือ การเพิ่มความสามารถของประชาชนที่จะปรับระบบการผลิตเพื่อเพิ่มความสามารถในการหารายได้ และคุณภาพชีวิต

สำหรับแนวโน้มของการพัฒนาในอนาคตและความเป็นไปได้ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 นั้น เป็นยุคใหม่ที่เรียกว่าแผนรุกเป็นยุคของการปรับระบบการผลิตโดยทำให้คนพร้อมที่จะปรับตัวให้สอดคล้องกับการตลาด การผลิตก็เป็นอีกเรื่องที่สำคัญกันเราต้องมีการกระจายการผลิตภาคเกษตรกรรมให้เหมาะสมกับพื้นที่ เรื่องที่ควรให้ความสำคัญนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วคือ เรื่องเงินทุน และเรื่องประสิทธิภาพและคุณภาพสินค้า ซึ่งสิ่งที่สำคัญอย่างมากคือ คุณภาพของผู้ประกอบการ

โดยสรุปกลยุทธ์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 คือ

1. กลยุทธ์ที่ตลาดนำ 2. ต้องสอดคล้องกับสภาพการณ์ของประเทศ 3. เรื่องประสิทธิภาพและคุณภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาผู้ประกอบการ

ในปี 2530 นั้นการท่องเที่ยวในประเทศไทยเฟื่องฟู แต่มีนักท่องเที่ยวจำนวนน้อยมากที่เดินทางมาในภาคอีสาน ทำให้ภาคนี้ไม่ได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวมากเท่าที่ควร จริง ๆ แล้วภาคอีสานมีจุดเด่นที่แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ถึงร้อยละ 78 แต่แหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้กระจายกระจาย การที่จะให้การท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้เฟื่องฟูขึ้นนั้นก็ต้องให้สะดวกเพื่อดึงดูดและการคิดก็ต้องมีแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้นจะเข้ามาช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี เอกชนลงทุนไปเป็นจำนวนมากในเรื่องของการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการด้าน การท่องเที่ยวมีการจัดตั้งชมรม สมาคมที่เกี่ยวข้องทางด้านการท่องเที่ยวในหลายจังหวัด หอการค้าจังหวัดต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้พยายามจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นมา ซึ่งเป็นวิธีการที่ดีมากที่จะก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวมาสู่ภูมิภาคนี้ ขณะเดียวกันการที่หอการค้าจัดประชุมหรือจัดสัมมนาเท่ากับเป็นการทบทวนในเรื่องที่เคยได้พูดกันมาแล้วนั้นได้มีการนำไปปฏิบัติกันมากขึ้นน้อยเพียงใด

ขนบธรรมเนียมประเพณีของภาคอีสานมีความสวยงามสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ ปัจจัยสำคัญในการที่จะสร้างความสนใจของจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวตนเองที่เป็นปัจจัยสำคัญซึ่งแหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีการพัฒนา ส่วนการคมนาคมก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การท่องเที่ยวธุรกิจโรงแรมหรือธุรกิจบริการ รายได้ส่วนใหญ่ของการท่องเที่ยวคือ รายจ่ายของนักท่องเที่ยว รายจ่ายส่วนใหญ่ร้อยละ 28 - 30 ก็คือรายจ่ายในการที่จะซื้อสินค้า ของที่ระลึกหรือผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ งานของศิลปหัตถกรรม อันดับที่สองรองลงมาจากการจำหน่ายสินค้า คือ ด้านโรงแรม การทำโรงแรมนั้นควรที่จะศึกษาความต้องการสถานที่ว่าจะมีผู้มาใช้บริการมากน้อยแค่ไหน ประการต่อมาคือ จำเป็นที่จะต้องหาทำเลที่ดีที่สุด ประการต่อมาคือ การออกแบบ ในด้านการบริหารนั้นนักบริหารจะต้องมีความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ

การคมนาคมนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญของการท่องเที่ยว การสร้างโรงแรมนั้นสิ่งสำคัญที่สุดคือ สร้างให้ถูกสุขลักษณะไม่มีคทึบจนเกินไป และควรให้ความปลอดภัยกับผู้พัก เช่น มีสัญญาณเตือนภัย พนักงานและเจ้าหน้าที่ควรพัฒนาตัวเองให้มีประสิทธิภาพและมีความสามารถเพิ่มมากขึ้น สำหรับโรงแรมในต่างจังหวัดไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นโรงแรมที่มีการลงทุนสูงมาก แต่ควรจะต้องศึกษาผู้ที่มาใช้บริการหรือบริษัททัวร์ที่จะนำนักท่องเที่ยวเข้ามานั้นสามารถที่จะจ่ายเงินค่าห้องในอัตราเท่าใด ซึ่งการสร้างหรือการลงทุนนั้นต้องคำนึงถึงมาตรฐานเป็นหลักซึ่งมาตรฐานก็คือ ความสะอาด ถูกสุขลักษณะ มีความสะดวก ปลอดภัยใหม่เสมอ

ในภาคอีสานนั้น ปัญหาหลักเกี่ยวกับการท่องเที่ยว คือ เรื่องของโรงแรมที่ยังไม่ดีพอ เนื่องจากยังขาดบุคลากรเฉพาะทางจำนวนค่อนข้างมาก จึงต้องมีสถาบันเพื่อผลิตบุคลากรซึ่งสถาบันนั้นก็คือ วิทยาลัยครู ในส่วนของมัคคุเทศก์นั้นควรจะใช้มัคคุเทศก์ซึ่งเป็นคนท้องถิ่นมากกว่าคนนอกท้องถิ่น เพราะจะทำให้เกิดความชำนาญในการที่จะอธิบายถึงโบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวได้ชัดเจนทำให้ผู้ที่มาเกิดความประทับใจ

0122

พิชญ์สินี แสงขำ. การสื่อความหมายในการจูงใจนักท่องเที่ยวด้านเนื้อหาในแผ่นพับเพื่อการ

โฆษณาประชาสัมพันธ์ขององค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2536 - 2537

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2538.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าใจถึงวิธีการจูงใจนักท่องเที่ยวผ่านการสื่อความหมายทั้งด้านวจนภาษาและด้านอวจนภาษา ในสื่อแผ่นพับเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ขององค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาถึงกระบวนการเข้ารหัสสารเพื่อการจูงใจนักท่องเที่ยวของผู้ส่งสารผ่านสื่อแผ่นพับเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ขององค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยว และเพื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของการกำหนดเนื้อหาในสื่อแผ่นพับเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์กับโครงการรณรงค์ขององค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยว

งานวิจัยนี้จะศึกษาจากสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวประเภทแผ่นพับเป็นภาษาอังกฤษและแจกจ่ายให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2536 - 2537 และศึกษาโครงการรณรงค์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2537 ภายใต้ชื่อโครงการ “Discover The Treasures of a Kingdom”

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยแบ่งออกเป็นแหล่งข้อมูลประเภทเอกสารที่ได้จากการค้นคว้าตามแหล่งข้อมูล จากห้องสมุดในสถาบันการศึกษา แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากแผ่นพับและรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการตลาดในโครงการรณรงค์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2537 และรวมถึงแหล่งข้อมูลประเภทบุคคลที่เป็นพนักงานที่เกี่ยวข้องกับงานการผลิตสื่อแผ่นพับเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และบุคคลที่มีหน้าที่สร้างสรรค์งานโฆษณาในบริษัทโฆษณา ในการวิจัยครั้งนี้จะตรวจสอบความน่าเชื่อถือข้อมูลประเภทบุคคลจะตรวจสอบโดยถามจากการสัมภาษณ์หลายบุคคลแล้วนำคำตอบมาเปรียบเทียบกัน และได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากสื่อสิ่งพิมพ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เฉพาะแผ่นพับที่เป็นภาษาอังกฤษ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเอาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการศึกษาวิจัยเพื่อเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ วิเคราะห์เนื้อหาทั้งในส่วนที่เป็นวจนภาษาและ อวจนภาษา โดยดูว่าเทคนิควิธีการจูงใจนักท่องเที่ยวสามารถทำได้ด้วยวิธีใด วิเคราะห์กระบวนการเข้ารหัสในการจูงใจนักท่องเที่ยวของผู้ส่งสารผ่านสื่อแผ่นพับดังกล่าว วิเคราะห์โครงการรณรงค์ทางการตลาดว่ามีส่วนกำหนดเนื้อหาในสื่อแผ่นพับหรือไม่

ผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาในสื่อแผ่นพับด้านวันภาษาพบว่า เทคนิควิธีการจูงใจสามารถทำได้โดยใช้จุดจับใจสองประเภทคือ จุดจับใจด้านอารมณ์ความรู้สึก และจุดจับใจที่เป็นเหตุผล และการใช้จุดจับใจด้านอารมณ์ความรู้สึก จะมีการเลือกสรรด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้การจูงใจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและการจูงใจในแผ่นพับจะมีจุดจับใจทั้งสองด้านควบคู่กันไปและจากการวิเคราะห์เนื้อหาด้านอวัจนภาษา และจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีหน้าที่สร้างสรรค์งานโฆษณาพบว่า การจูงใจสามารถสร้างสรรค์งานผ่าน สี ภาพประกอบ การจัดหน้าตัวอักษรเพื่อให้เกิดการรับรู้และเกิดความรู้สึกที่ดี ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์พนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่า ในกระบวนการเข้าชมหัตถ์สาธิตยังมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทิศทางและลักษณะเนื้อหา คือปัจจัยในการเข้าชมหัตถ์สาธิตของผู้ส่งสาร ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ทักษะ สถานภาพทางสังคม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังพบว่าโครงการณรงค์เป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวของสื่อแผ่นพับซึ่งก็คือการปรับเปลี่ยนเนื้อหาทั้งด้านวันภาษากับอวัจนภาษาไปตามโครงการณรงค์

0123

อรรถสิทธิ์ อินทร์พิบูลย์. ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์แบบโต้ตอบสำหรับการท่องเที่ยว : กรณี

ศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี (Interactive geographic information system for tourism : A case study of changwat Kanchanaburi), วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาภูมิศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2538.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้ซอฟต์แวร์ พีซี อาร์คอินโฟ และดีเบสโฟร์ พร้อมทั้งวิธีไทยให้สามารถสอบถามเป็นภาษาไทยได้

โครงสร้างฐานข้อมูลประกอบด้วยข้อมูลกราฟิกและข้อมูลลักษณะประจำซึ่งเชื่อมโยงกันได้ มีการออกแบบให้นักท่องเที่ยวสามารถสอบถามข้อสนเทศโดยผ่านระบบเมนู และการแสดงผลในรูปแบบของแผนที่และข้อความบนจอคอมพิวเตอร์ หรือพิมพ์ลงบนกระดาษฐานข้อมูลกราฟิกแสดงตำแหน่งสถานที่ท่องเที่ยวรวม 69 แห่ง สถานที่พัก 135 แห่ง ร้านอาหาร 58 แห่ง และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวพร้อมด้วยเขตการปกครอง และเส้นทางคมนาคมบนแผนที่จังหวัดกาญจนบุรี มาตราส่วน 1 : 250,000 ส่วนข้อมูลลักษณะประจำบอกรายละเอียดของสถานที่ท่องเที่ยว ที่พักและร้านอาหารเป็นข้อมูลให้นักท่องเที่ยวใช้ตัดสินใจ

จากการศึกษารายการสารสนเทศแก่นักท่องเที่ยวเพื่อกำหนดเป้าหมายและขอบเขตของการวิจัยจะเป็นการให้บริการให้ข้อสนเทศเป็นการนำข้อมูลที่จัดเก็บอยู่แสดงออกมาตามที่นักท่องเที่ยวสอบถามโดยใช้ซอฟต์แวร์ พีซี อาร์คอินโฟ (PC ARC/INFO) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ช่วยในการนำเข้าข้อมูลตรวจสอบและแก้ไขข้อมูล จัดทำฐานข้อมูลและนำเสนอข้อมูล การให้บริการสารสนเทศประกอบด้วยการนำเสนอข้อมูลกราฟิกและข้อมูลลักษณะประจำร่วมกันโดยผู้ใช้สามารถเลือกใช้บริการสอบถามข้อสนเทศต่าง ๆ ผ่านระบบเมนูนบนจอคอมพิวเตอร์โดยมีขั้นตอนคือการเตรียมการเบื้องต้นโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ศึกษาวิธีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ และโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในงานวิจัย นำข้อมูลที่ได้นำมาทำการจัดเก็บข้อมูลเข้าระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ที่แบ่งเป็นข้อมูล กราฟิกและข้อมูลประจำ ทำการเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกันโดยใช้ item User_ID หรือสร้าง Item ต่อท้ายโครงสร้างข้อมูลของ Attribute file. โดยใช้ Item ที่สร้างขึ้นเป็นตัวเชื่อมโยงข้อมูล ทำการแสดงผลและนำเสนอข้อมูล

ผลลัพธ์ที่ได้จากการสอบถามข้อมูลกราฟิก ผู้วิจัยได้เน้นการแสดงผลข้อสนเทศบนจอคอมพิวเตอร์สามารถแสดงผลทั้งข้อมูลกราฟิกและข้อมูลลักษณะประจำได้อย่างสัมพันธ์กันรวมทั้งยังสามารถจะย่อหรือขยายภาพบริเวณที่ต้องการสอบถามข้อมูล ส่วนผลลัพธ์ที่ได้จากการสอบถามข้อมูลลักษณะประจำ ผู้วิจัยได้เน้นการแสดงผลข้อสนเทศบนจอคอมพิวเตอร์ซึ่งสามารถส่งออกข้อมูลทางเครื่องพิมพ์ได้ทันทีและส่งออกข้อมูลในรูปของรายงานทั้งหมด ผลลัพธ์ที่เป็นแผนที่ เป็นการ Plot แผนที่จากมาตราส่วน 1 : 250,000 แสดงเส้นทางคมนาคม ตำแหน่งสถานที่ท่องเที่ยวรวมทั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว

จากผลการวิจัยนี้โดยใช้ซอฟต์แวร์ พีซี อาร์คอินโฟ และซอฟต์แวร์ ดีเบสโพรมาประยุกต์ในการนำเสนอข้อสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว นั้น การสอบถามข้อมูลนั้นมีความสะดวกรวดเร็วและข้อสนเทศที่ได้รับจากการสอบถามข้อมูลมีความถูกต้องและประหยัดเวลาในการค้นหาข้อมูล

0124

ปราโมทย์ สุกใส. การศึกษาความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวบริเวณ

ที่ราบตอนกลาง จังหวัดเชียงใหม่ (A study of economic linkages in the tourism industry central area of Chiang Mai province), วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย 2538.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว ของจังหวัดเชียงใหม่ และมุ่งเน้นศึกษาเฉพาะที่ราบตอนกลางของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอสันกำแพง อำเภอสันทราย อำเภอแม่ริม อำเภอหางดง อำเภอสารภี อำเภอดอยสะเก็ดและอำเภอสันป่าตอง โดยจะศึกษาถึงลักษณะของกิจกรรมวิธีการดำเนินของกิจกรรมและผลความเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลังของแต่ละกิจกรรม ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

การรวบรวมเอกสารและข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ เอกสารที่ใช้กำหนดกรอบการศึกษา และข้อมูลที่ใช้ในการสร้างตารางวิเคราะห์ ส่วนแรกรวบรวมได้จากหนังสือ ทฤษฎี แนวความคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์การพัฒนาค สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการสร้างตารางวิเคราะห์ประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ข้อมูลปฐมภูมิได้จากการออกแบบสอบถามกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ร้านค้าบริการต่าง ๆ โรงแรม สถานิชนสง เป็นต้น รวมทั้งส่วนที่ได้จากการสัมภาษณ์พูดคุยและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการใน แต่ละกิจกรรม ข้อมูลทุติยภูมิได้จากหน่วยงานราชการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่ได้เก็บรวบรวมไว้นอกจากนี้ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษาบางส่วนได้จากผลการศึกษา วิจัย ที่มีหน่วยงานและผู้วิจัยอื่น ๆ ได้ทำการศึกษาไว้แล้ว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมการผังเมือง ที่ว่าการจังหวัดเชียงใหม่ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฯลฯ

วิธีการศึกษาความเชื่อมโยงของกิจกรรมทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดเชียงใหม่ จะทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลัก โดยจะทำการเก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่จริง ทำการตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อนำมาคำนวณหน่วยให้เป็นระบบเดียวกันและนำเสนอในรูปของปริมาณและมูลค่า โดยแสดงในรูปของแผนผังการดำเนินกิจกรรมในแต่ละอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาและประมวลข้อมูลจากแบบสอบถาม

เนื้อหาความเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลังของแต่ละกิจกรรม โดยมีขั้นตอนการศึกษาคือ ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและประชากร โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ศึกษากิจกรรมทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่อย่างละเอียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจความเชื่อมโยงโดยการสำรวจหน่วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการสำรวจนี้ทำเพื่อค้นหาความสัมพันธ์ของกระบวนการผลิตที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาภาค สุดท้ายทำการวิเคราะห์และคาดการณ์ ผลที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าการผลิตของแต่ละอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในรูปของมูลค่าเพิ่มและการว่าจ้างแรงงาน

ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวมีความเชื่อมโยงกัน 2 แบบคือ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะมีความเชื่อมโยงในเชิงส่งเสริมซึ่งกันและกัน ส่วนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวจะมีความเชื่อมโยงกันเชิงประจวบ โดยแต่ละกิจกรรมจะมีวิธีการดำเนินกิจกรรมที่แตกต่างกันทั้งในด้านวัตถุดิบ ผลผลิต ตลอดจนแรงงานที่ใช้ในการผลิตก็จะมีทักษะในการผลิตที่แตกต่างกันด้วย สำหรับความเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลังของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ทำการศึกษาพบว่า แต่ละกิจกรรมมีความเชื่อมโยงไปข้างหลังค่อนข้างสูง ในขณะที่ความเชื่อมโยงไปข้างหน้าค่อนข้างน้อยเนื่องจากผลผลิตที่ได้จะเป็นสินค้าขั้นสุดท้ายซึ่งผู้ซื้อนำไปบริโภคได้เลย นอกจากนั้นจากการศึกษาการกระจายของสินค้าพบว่าสินค้าที่ผลิตได้จะถูกส่งไปขายในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ สำหรับการกระจายภายในประเทศจะมีมากในพื้นที่จังหวัดที่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคเช่น กรุงเทพฯ ชลบุรี นครราชสีมา ภูเก็ต เป็นต้น

จากการศึกษาความเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลัง ตลอดจนลักษณะและวิธีการดำเนินของกิจกรรมสามารถแบ่งพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวได้เป็น 2 ลักษณะคือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการกระจายผลผลิต และพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิตซึ่งจะมีผลทำให้

1) อำเภอเมืองและอำเภอสันกำแพง เป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้า ส่วนอำเภออื่น ๆ โดยรอบเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว

2) ภาครัฐบาลต้องปรับปรุงระเบียบและขั้นตอนให้รวดเร็วขึ้นตลอดจนสร้างสาธารณูปโภคสาธารณูปการให้สามารถรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษในพื้นที่ได้

0125

สาริต ประสริฐ. การศึกษาประเมินศักยภาพทางกายภาพและสังคมในการรองรับการท่องเที่ยว

องอุทยานแห่งชาติภูกระดึง, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชา

เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2538.

จากความคับคั่งแออัดของนักท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติภูกระดึง โดยเฉพาะในฤดูกาลท่องเที่ยว ทำให้เกิดปัญหาด้านนันทนาการและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติ จึงจำเป็นต้องศึกษาในด้านการรองรับได้ของบริการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2537) หรืออีกนัยหนึ่งคือ การหาขีดจำกัดของศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยว (Carrying Capacity) โดยใช้วิธีการสำรวจจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละวันด้วยแบบสอบถามจำนวน 200 ชุด เพื่อหา ความพึงพอใจและการยอมรับจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละจุดท่องเที่ยว ร่วมกับการสำรวจข้อมูล สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในเขตบริการของอุทยานฯ

ผลจากการศึกษา มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ในช่วงของวันที่มีจำนวนนักท่องเที่ยว สะสมหนาแน่นจะมีบางปัจจัยที่เพียงพอในการรองรับหรือให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้ เช่น ปริมาณน้ำใช้ สถานที่พักแรมและพื้นที่ที่ใช้ในการกำจัดขยะ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ยังเพียงพอจนถึงปี พ.ศ. 2546 แต่ยังคงมีปัจจัยบางส่วนที่ต้องปรับปรุง เช่น จำนวนห้องน้ำ - สุขาไม่เพียงพอแก่การ ให้บริการจึงมีความจำเป็นต้องจัดหาห้องน้ำ - สุขาเพิ่มเติม

อย่างไรก็ตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยือนอุทยานแห่งชาติภูกระดึงก็มีแนวโน้ม จะเพิ่มขึ้นทุกปี ถ้าหากไม่มีการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวก็จะส่งผลกระทบในทางลบต่อสภาพ ธรรมชาติ รวมทั้งความสามารถในด้านการบริการต่างๆ ก็จะมีคุณภาพน้อยลง ดังนั้นมาตรการ หนึ่งที่น่าสนใจคือ การควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวซึ่งนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 78.5 ของ นักท่องเที่ยวทั้งหมดเห็นด้วยกับมาตรการดังกล่าวเพราะเป็นการช่วยอนุรักษ์และช่วยลดการทำลายสิ่ง แวดล้อม อีกทั้งในปัจจุบันมีสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอในการให้บริการต่อจำนวน นักท่องเที่ยว ในส่วนของนักท่องเที่ยวที่ไม่เห็นด้วยประมาณร้อยละ 21.5 นั้นเห็นว่าเป็นมาตรการที่ เข้มงวดเกินไปและเป็นการจำกัดเสรีภาพของนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาใช้ประโยชน์จากอุทยาน แห่งชาติภูกระดึง อย่างไรก็ตามมาตรการนี้เป็นเพียงทางเลือกหนึ่งที่จะนำไปพิจารณาในการควบคุม จำนวนนักท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติภูกระดึง หากจะนำไปปฏิบัติจริงจะต้องมีการประสานงาน ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อไม่ให้กระทบต่อผลประโยชน์ของนักท่องเที่ยวและ ให้สอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของอุทยานฯ ด้วย

นอกจากมาตรการดังกล่าวแล้ว อีกมาตรการหนึ่งที่น่าสนใจคือ การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงเป็นแหล่งรองรับ เพราะจากการศึกษานักท่องเที่ยวในสถานะที่เมื่อมาถึงแล้วหากไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปเยี่ยมชม จะพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 54.6 จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงแทน ซึ่งจุดท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูเรือ อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง และอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ตามลำดับ ส่วนนักท่องเที่ยวร้อยละ 21.5 จะรออยู่บริเวณศูนย์บริการบ้านศรีฐานจนกว่าจะมีไค้ด้า และอีกร้อยละ 12.27 จะเดินทางกลับ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาพัฒนาจุดท่องเที่ยวดังกล่าว เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รองรับนักท่องเที่ยวทดแทนจากอุทยานแห่งชาติภูกระดึง นอกจากนี้ควรมีการปรับปรุงค่าธรรมเนียมในการเข้าเยี่ยมชมให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน รวมถึงค่าจ้างลูกหาบด้วย กล่าวคือ ในปัจจุบันค่าธรรมเนียมในการเข้าเยี่ยมชมนั้นมีราคา 5 บาทต่อคน ซึ่งนับว่าเป็นราคาที่ถูกลงมากหากเปรียบเทียบกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ต้องเสื่อมโทรมลง ในการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวไม่ให้เกิน 2,000 คน (จาก 2,063) ต่อวันนั้น ในปี 2537 ต้องปรับเป็น 61 บาท ปี2538 ปรับเป็น 66 บาท ปี 2539 ปรับเป็น 97 บาท และในปีต่อ ๆ ไปจะมีการปรับตามความเหมาะสม จนกระทั่งปี 2546 ปรับเป็น 138 บาท ซึ่งอัตราดังกล่าวจะใช้ในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวสะสมหนาแน่น แต่จะมีอัตราค่าธรรมเนียมเป็นปกติในช่วงเวลาอื่นที่มีนักท่องเที่ยวไม่หนาแน่น ส่วนค่าจ้างลูกหาบซึ่งมีอัตราปกติกรัมละ 6 บาท ก็ควรปรับให้มีอัตราสูงขึ้นด้วย

ในด้านการประชาสัมพันธ์ควรมีการประชาสัมพันธ์โดยตรงด้านการอนุรักษ์ เช่น ติดป้ายเตือนสติให้มีความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของธรรมชาติ ติดเป็นข้อความให้ช่วยกันรักษาความสะอาด ติดป้ายเตือนและบอกบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืน รวมทั้งติดป้ายเตือนอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ต่อนักท่องเที่ยว นอกจากนี้การประกาศเตือนนักท่องเที่ยวด้วยระบบเสียงตามสายควรมีการปรับปรุงให้มีความชัดเจนในการประกาศแต่ละครั้ง หรืออาจทำแผ่นพับแจกแก่นักท่องเที่ยวที่ด่านเก็บค่าธรรมเนียม เป็นต้น และเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการกระจุยตัวของนักท่องเที่ยวตามจุด ท่องเที่ยวในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ก็ควรมีการแจ้งความหนาแน่นของจุดท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวด้วย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ได้แก่ การนำไม้ล้มมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาด้านสิ่ง ก่อสร้างที่เป็นประโยชน์ต่ออุทยานฯ เช่น นำมาสร้างที่นั่งพัก สร้างหรือซ่อมแซมบ้านพัก เป็นต้น นอกจากนี้ในส่วนของไม้แปรรูปยังสามารถนำไปใช้เป็นพื้นเพื่อให้ความอบอุ่นหรือแคมป์ไฟไว้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของทางกรมป่าไม้ ในด้านการกำจัดขยะมูลฝอยซึ่งมีการไถหน้าดินแล้วทำการกลบฝังในบริเวณป่าเสื่อมโทรมจากไฟป่า นั้น ควรมีการล้อมรั้วด้วยไฟหนามเพื่อป้องกันการคุ้ยเขี่ยหาอาหารของสัตว์ป่า รวมถึงถังขยะตามจุดท่องเที่ยวต่าง ๆ ก็ควรมี

การปรับปรุงรูปแบบให้มิดชิดมากขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ควรมีการประกาศห้ามก่อไฟในช่วงสภาพอากาศปิดและช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น เพราะจะทำให้เกิดควันไฟตกลงไปทั่วบริเวณที่พักศูนย์ฯ ว่างขวาง ในส่วนของน้ำดื่มที่ทางอุทยานฯ จัดไว้บริการนั้นควรมีการล้างถังกรองน้ำดื่มหรือล้างถังกักเก็บบ่อย ๆ เนื่องจากผลของความชุ่มชื้นที่สำรวจได้มีค่าสูงกว่ามาตรฐาน ข้อเสนอแนะสุดท้ายคือ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงร้านค้าที่ตั้งอยู่บริเวณยอดดัดภูกระดึง (หลังแป) ซึ่งทำให้เสียทัศนียภาพที่เป็นธรรมชาติไป จึงควรม้าย้ายร้านค้าหลบไปจากบริเวณเดิมและให้หลบสายตานักท่องเที่ยวที่เดินทางขึ้นมาถึง โดยอาจย้ายไปทางทิศตะวันออกของบริเวณเดิมประมาณ 500 เมตร ซึ่งมีแนวไม้พุ่มช่วยบังสายตา ไม่ให้เกิดการขัดสายตาแก่นักท่องเที่ยวแต่อย่างใด

จากการเปรียบเทียบความต้องการของนักท่องเที่ยว พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวที่ได้ทำการสำรวจอยู่ที่จำนวน 3,376 คนต่อวัน ซึ่งได้จากการหาจำนวนต่ำสุดของนักท่องเที่ยวที่มีอยู่ในแต่ละจุดท่องเที่ยวแต่ละแห่งมาใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนด อย่างไรก็ตามในการใช้จำนวนนี้เป็นตัวกำหนดขีดจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวจะต้องได้รับการพิจารณาจากทางรัฐ และได้รับการยอมรับจากนักท่องเที่ยวด้วยจึงประสบผลสำเร็จ

0126

ไพลินพันธุ์ สร้อยจาตุรงค์. กลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติแนวอนุรักษ์ใน

อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ โดยใช้คู่มือแนะนำเชิงระบบนิเวศ : กรณีศึกษา

นักศึกษาชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, วิทยานิพนธ์

ปริญญามหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล 2538.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประโยชน์ของกลุ่มคู่มือแนะนำเชิงระบบนิเวศ ซึ่งนักศึกษาชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ได้รับจากการนำไปใช้ในการท่องเที่ยวและพักผ่อนในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ และเพื่อศึกษาเกี่ยวกับความตระหนักและรับผิดชอบของนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมในอุทยานฯ โดยศึกษานักศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง ซึ่งได้แก่นักศึกษาที่ศึกษาคู่มือแนะนำเชิงระบบนิเวศขณะท่องเที่ยว และกลุ่มควบคุมซึ่งได้แก่นักศึกษาที่ไม่ได้ใช้คู่มือดังกล่าว เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการใช้คู่มือ และแบบสอบถามตลอดจนการสังเกตพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างขณะท่องเที่ยวและพักผ่อนในบริเวณอุทยานฯ

จากการรวบรวมเบื้องต้นเพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์ในอุทยานฯ พบว่ามีปัจจัยทางกายภาพและชีวภาพที่สนับสนุนการท่องเที่ยวได้ดี และยังเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกถิ่นที่อยู่อาศัยของชาวเขาต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์ระหว่าง "คน" กับ "พื้นที่" ต่างมีส่วนสร้างผลกระทบให้เกิดขึ้น ซึ่งผลการศึกษารูปได้ว่า หลังจากใช้คู่มือแล้วนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มทดลองจะมีความรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อมหรือการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยลดการก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติภายในอุทยานฯ ให้น้อยลง ส่วนนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มควบคุมจะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่ากลุ่มทดลอง

นอกจากจะช่วยเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสภาพแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยวแล้ว คู่มือฯยังช่วยเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ไม่ทำให้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเกิดความเสื่อมโทรมแต่จะคงอยู่ตลอดไปอันจะเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นอีกด้วย ซึ่งผลการศึกษานี้สามารถนำไปปรับปรุงใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์ของอุทยานแห่งชาติอื่น ๆ ต่อไป อย่างไรก็ตามหากมีจำนวนนักท่องเที่ยวเกิน

กว่า 10 คน ก็อาจไม่ได้รับความรู้เฉพาะด้านได้เพียงพอ เพราะเป็นจำนวนที่มากเกินไปจนกว่าเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าจะให้คำอธิบายเพิ่มเติมได้ในระยะเวลาสั้น

ในการวิจัยครั้งนี้มีปัญหาและอุปสรรค คือ การเก็บข้อมูลเบื้องต้นในพื้นที่ทำได้ไม่สะดวกในช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม เพราะเป็นฤดูฝน อีกทั้งยังขาดแคลนเจ้าหน้าที่ผู้นำทางเพราะเป็นช่วงวันหยุดติดต่อกันหลายวัน ในส่วนของนักท่องเที่ยวก็มีจำนวนมากเกินไปไม่อาจดูแลและให้ความรู้ได้ทั่วถึง และยังขาดแคลนอุปกรณ์ในการศึกษาเฉพาะด้าน เช่น กล้องส่องทางไกลสำหรับดูนก เป็นต้น นอกจากนี้ยังไม่มีสถานที่เข้ารับฟังการบรรยาย ชมนิทรรศการหรือการแสดงภาพนิ่งจากทางอุทยานฯ ก่อนการเดินทางท่องเที่ยวและพักแรม เจ้าหน้าที่อุทยานฯ ที่มี ความรู้สามารถเป็นทั้งผู้นำทางและวิทยากรได้ก็มีน้อย ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้ คือ

1. ควรจัดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะด้าน รวมทั้งจัดทำคู่มือเอกสารที่ให้ความรู้เฉพาะด้านเช่นกัน หรือจัดทำคู่มือแนะนำเชิงระบบนิเวศฯ เฉพาะเส้นทางท่องเที่ยว ที่น่าสนใจตามที่ทางอุทยานฯ แนะนำ

2. หน่วยงานหรือองค์กรทั้งของภาครัฐและเอกชนควรจัดทำคู่มือแนะนำเชิงระบบนิเวศเพื่อใช้ในการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ซึ่งคู่มือนี้ควรครอบคลุมรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นในการท่องเที่ยวและพักแรม และการจัดทำเผยแพร่ไปยังผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกสาขา

3. จัดหาอาสาสมัครที่เป็นนักศึกษา สมาชิกชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมหรือคนในท้องถิ่นมาช่วยปฏิบัติงานบริการในอุทยานแห่งชาติ ในช่วงที่มี นักท่องเที่ยวมาก

4. ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าและอาสาสมัครให้มีความสามารถเป็นได้ทั้งผู้นำทางและวิทยากรเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมตลอดจนการรักษาสภาพพื้นที่อุทยานฯ ได้

5. ผู้นำการท่องเที่ยวของบริษัทนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ควรมีความสามารถเป็นวิทยากรแนะนำการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์ได้

6. ควรมีการวิจัย ทัศนศึกษากลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวอื่น เช่น ชาวต่างชาติ เป็นต้น

0127

อรัญญา สุวรรณดี. ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการท่องเที่ยวแก่งคุดคู้ บ้านน้อย

ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2538.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม จากการท่องเที่ยวบริเวณแก่งคุดคู้ที่มีต่อชุมชนบ้านน้อย ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ผู้รู้ในหมู่บ้าน การสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทน จำนวน 40 คน และการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจำนวน 40 คน โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือร้อยละ นำเสนอโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า บ้านน้อย เดิมชื่อว่า บ้านน้อยหาดพรหม เป็นหมู่บ้านที่ ชาวบ้านทั้งหมดพูดภาษาไทย นับถือศาสนาพุทธ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ต่อมาเมื่อแก่งคุดคู้ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ชาวบ้านจึงหันมาประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เพราะสามารถสร้างรายได้ดีกว่าอาชีพเกษตรกรรม ในส่วนของผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวแก่งคุดคู้ต่อชาวบ้านในหมู่บ้านน้อย มี 2 ด้านที่สำคัญ ดังนี้

1. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ชาวบ้านหันมาประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแทนการทำไร่ทำนา ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ภาระหนี้สินลดลง มีการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น ราคาที่ดินบริเวณใกล้เคียงแก่งคุดคู้มีราคาสูงขึ้นมากต้องใช้ทุนหมุนเวียนสูงในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว นอกจากนี้ชาวบ้านจะได้รับข่าวสารการตลาดจากสื่อต่างๆ มากขึ้น ทำให้มีความรู้เรื่องข่าวสารการท่องเที่ยวและข่าวสารอื่นๆ ได้มาก โดยภาพรวมแล้วการพัฒนาการท่องเที่ยวแก่งคุดคู้มีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจในทางที่ดีขึ้นและเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาหมู่บ้าน

2. ผลกระทบทางด้านสังคม การพัฒนาการท่องเที่ยวแก่งคุดคู้ ทำให้ชาวบ้านมีงานทำมากขึ้น ภาวะการว่างงานลดลงโดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานสตรี การอพยพแรงงานไปทำงานนอกหมู่บ้านลดลง การส่งเสริมให้บุตรหลานมีการศึกษาต่อเพิ่มขึ้น การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมการรักษาความสะอาดความเป็นระเบียบมีมากขึ้น เกิดปัญหาคนท้องถิ่นถูกแย่งอาชีพ โดยภาพรวมแล้วการพัฒนาการท่องเที่ยวแก่งคุดคู้ส่งผลกระทบทางด้านสังคมต่อหมู่บ้านน้อยในทางที่ดีขึ้นและเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาสังคมของหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประการ คือ 1) ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น ควรมีการพัฒนาอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอาชีพอื่น ๆ ให้ครบวงจร ควรให้ความรู้ด้านภาษาอังกฤษ การรักษาความสะอาด การอนุรักษ์ธรรมชาติและ การรักษาวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ควรมีการปรับปรุงถนนให้มีสภาพดีขึ้นและควรให้การส่งเสริมและปรับปรุงศูนย์โภชนาการเด็กเล็กของ หมู่บ้านให้พร้อมที่จะรับและให้บริการแก่เด็กก่อนวัยเรียน 2) ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาเพื่อสร้างเสริมการท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวควรเป็นการพัฒนาแบบผสมผสานในด้านรูปแบบ ทิศทางและการตลาด เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาอย่างสม่ำเสมอ หน่วยงานราชการควร ดูแล และการสงวนและการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ควบคุมและป้องกันการกระทำที่มีผลต่อการทำลายบรรยากาศการท่องเที่ยว และหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกัน ในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการปรับปรุงด้านสาธารณูปโภค และการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวรู้จักและเข้ามาใช้บริการให้มากขึ้น

0128

ธีรพงศ์ คุรุชิตกานันท์. ผลกระทบของอุทกภัยปี 2531 ที่มีต่อพื้นที่พาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยวเมืองหาดใหญ่, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและลักษณะการใช้ที่ดินเพื่อพาณิชย์กรรมที่เป็นผลมาจากการท่องเที่ยวในอำเภอหาดใหญ่ ศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบจากอุทกภัยทางด้านพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว เสนอแนวทางในการแก้ไขและบรรเทาความเสียหายจากภavnน้ำท่วม ที่มีต่อธุรกิจท่องเที่ยวและพื้นที่พาณิชย์กรรมของเมืองและเสนอแนะ ทิศทางที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของเมืองหาดใหญ่ในอนาคต โดยทำการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร บทความ หนังสือและรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อของการศึกษาและทำการศึกษาข้อมูลในพื้นที่จริงโดยการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน การสำรวจพื้นที่เมืองได้รับความเสียหายจากอุทกภัยรวมทั้งสัมภาษณ์บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารเมืองหาดใหญ่

ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่าอุทกภัยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ.2531 ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการค้าและการท่องเที่ยวของเมืองหาดใหญ่เป็นอย่างมาก ภาวะอุทกภัยได้สร้างความเสียหายให้กับย่านธุรกิจของเมือง สถานประกอบการประเภทต่าง ๆ ต้องปิดดำเนินการในช่วงระยะเวลาหนึ่งก่อให้เกิดภาวะการค้าชะงักงันและเกิดการสูญเสียรายได้ ขณะเดียวกันผู้ประกอบการยังประสบกับความเสียหายทางธุรกิจอันเนื่องมาจากสินค้าและทรัพย์สินต่างๆ ถูกน้ำท่วม ซึ่งสถานประกอบการค้าส่วนใหญ่ได้รับความเสียหายเฉลี่ยแห่งละไม่ต่ำกว่า 100,000 บาท นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังต้องเสียเวลาในการปรับปรุงและซ่อมแซมกิจการให้อยู่ในสภาพเดิม ส่งผลทำให้ต้นทุนในการประกอบการเพิ่มสูงขึ้น จากความเสียหายดังกล่าว ทำให้อุทกภัยที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการค้าในอำเภอหาดใหญ่ เป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี

สำหรับในด้านการท่องเที่ยวอุทกภัยที่เกิดขึ้นมีผลทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง ก่อให้เกิดภาวะชบเซาในธุรกิจการท่องเที่ยว และเกิดการสูญเสียรายได้ทางการท่องเที่ยวภายหลังการเกิดอุทกภัย นอกจากนั้นยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอันได้แก่ โรงแรม ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว สถานบันเทิงและร้านจำหน่ายสินค้าประเภทต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว ความเสียหายที่เกิดกับธุรกิจการท่องเที่ยวมีมูลค่าประมาณถึง 70 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม

ก็ตามผลกระทบที่เกิดขึ้นกับภาวะการท่องเที่ยวกลับปรากฏอยู่ในช่วงระยะเวลาที่สั้นคือ ประมาณ 1 - 2 เดือน ภายหลังการเกิดอุทกภัย จากผลกระทบและความเสียหายที่มีต่อธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยวสามารถประเมินมูลค่าได้เท่ากับ 1,000 ล้านบาทโดยประมาณ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะทางเพื่อบรรเทาหรือลดระดับความเสียหายจากอุทกภัย ด้วยการตั้งสถานีเตือนภัยทางอุทกศาสตร์ในบริเวณลุ่มน้ำ การเตรียมมาตรการฉุกเฉินเพื่อรับมือกับสภาวะน้ำท่วมและการเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำ โดยปรับปรุงระบบระบายน้ำภายในตัวเมืองหาดใหญ่ รวมทั้งการกำหนดแนวทางระบายน้ำตามธรรมชาติซึ่งจะสามารถลดความรุนแรงของอุทกภัยลงได้ สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนี้ ผู้วิจัยได้เสนอให้มีการเพิ่มประเภทของสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว รวมถึงขยายตลาดการท่องเที่ยวให้กว้างขึ้น และให้มีการเปลี่ยนฐานทางเศรษฐกิจของเมืองใหม่โดยหันมาเน้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านการค้าขายผลิตผลแทนการท่องเที่ยวซึ่งมีแนวโน้มที่ไม่แจ่มใสนัก เพื่อคงไว้ซึ่งสภาพเศรษฐกิจและความเจริญของเมืองหาดใหญ่ต่อไปในอนาคต

0129

อารยา หุณทนะเสวี. มาตรการทางกฎหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในแหล่งท่องเที่ยว ศึกษาเฉพาะกรณีระบบอุทยานแห่งชาติทางบก,
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2538.

ปัญหาเรื่องความเสื่อมโทรมของอุทยานแห่งชาติอันเนื่องมาจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวไปในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งการแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นสาเหตุให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติถูกทำลายเป็นอันมาก แม้จะมีการออกกฎหมายหลายฉบับเพื่อให้ความคุ้มครองดูแลและรักษา แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงมีอยู่และนับวันจะมีมากขึ้นหากไม่มีการควบคุมและจัดการที่ดีพอ การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

1. เพื่อศึกษาถึงแนวความคิด วิธีการ และมาตรการต่าง ๆ ที่นำไปใช้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาถึงกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ
3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะถึงแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมาย การจัดการ และการบริหารงานอุทยานแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสม

โดยทำการศึกษาจากเอกสารทั่วไปและการวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุทยานแห่งชาติจากพระราชบัญญัติต่าง ๆ อีกทั้งได้มีการวิจัยภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เชิงสนทนากับเจ้าหน้าที่ของส่วนอุทยานแห่งชาติ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้ และการใช้แบบสอบถามศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้าอุทยานแห่งชาติและหัวหน้าวนอุทยานซึ่งเป็นผู้ที่ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตลอดจนเป็นผู้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งพัฒนาและปรับปรุงอุทยานแห่งชาติ ที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติรวมถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในอุทยานแห่งชาติ

จากการศึกษายังพบว่าปัญหาการท่องเที่ยวไม่ใช่สาเหตุเพียงประการเดียว ที่มีส่วนทำให้อุทยานแห่งชาติเสื่อมโทรมแต่ยังมีปัญหาอื่น ๆ ด้วย คือ การบุกรุกและใช้ประโยชน์จากพื้นที่ปัญหาจากไฟป่าและปัญหาจากภัยธรรมชาติ ซึ่งทุกปัญหาที่ได้กล่าวมาล้วนแต่ส่งผลให้อุทยานแห่ง

ชาติเสื่อมโทรมมากขึ้นเรื่อย ๆ ทรัพยากรแห่งชาติและสิ่งแวดล้อมได้ถูกทำลายและรบกวนโดยไม่
มีที่ท่าจะลดลงยอมแสดงให้เห็นว่า กฎหมายและการดำเนินงานของรัฐในเรื่องนี้ยังไม่สามารถแก้
ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้คือควรมีมาตรการในการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยแนวทางในการดำเนินการ
ที่สำคัญ 3 ประการคือ

ด้านการจัดการ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเพราะรัฐไม่มีนโยบายที่แน่นอนหรือแม้จะมี
นโยบายที่แน่นอนแล้วในบางเรื่อง แต่ก็ไม่มีมาตรการรองรับกับนโยบายที่กำหนดไว้รัฐจึงควร
กำหนดนโยบายและมาตรการเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติที่ชัดเจนและต่อเนื่อง
สามารถนำไปปฏิบัติได้ในระยะยาวเพื่อนำไปสู่แนวทางการดำเนินงานที่ถูกต้อง และมีความสอดคล้อง
กับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติที่ต้องการคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มี
อยู่ให้อยู่ในสภาพเดิมมากที่สุด เช่น สนับสนุนให้สร้างที่พักแรม ร้านค้าและส่วนบริการอื่น ๆ นอก
เขตอุทยาน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการขยายตัวของชุมชนในเขตอุทยานแห่งชาติ นอกจากนี้รัฐ
ควรกำหนดมาตรการในการอนุญาตที่สามารถใช้เป็นกลไกควบคุมผู้ประกอบการหรือผู้รับ
สัมปทานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น มีการแบ่งเขตการจัดการ (Management Zoning) หรือมีเงื่อนไข
ในการอนุญาตให้รัดกุมกว่าเดิม

ด้านกฎหมาย ควรมีการเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการอุทยานแห่งชาติโดยจัด
ทำเป็นอีกหมวดหนึ่งของพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการอุทยานแห่งชาติและมีการวางแนว
ทางการจัดการและควบคุมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม นอกจากนี้ควรเพิ่มโทษทั้งทางแพ่งและ
อาญาโดยคำนึง และให้ความสำคัญกับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติและสาธารณ
สมบัติของแผ่นดินเป็นหลัก

ด้านการบริหารพบว่าการบริหารงานวนอุทยานอยู่ในความรับผิดชอบของหลาย
หน่วยงานทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน รัฐจึงควรรวมการบริหารงาน วน
อุทยานให้อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนอุทยานแห่งชาติเพียงหน่วยงานเดียว เพื่อจะมีการดำเนิน
งานไปในแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ

จากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดจะเห็นได้ว่าการที่จะทำให้อุทยานแห่งชาติได้รับการคุ้มครอง
ดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นทั้งแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยว
ที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวด้วยสภาพความงามตามธรรมชาติตลอดไปนั้นจำเป็นต้องมีการแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ เหล่านี้ อันจะทำให้การปกป้องรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยาน
แห่งชาติประสบความสำเร็จกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

0130

สมจิต ปิยะศิลป์. การจัดการมูลฝอยในพื้นที่ท่องเที่ยว : กรณีศึกษาในเกาะสมุย, วิทยานิพนธ์

ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2538.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และสาเหตุของปัญหา เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการมูลฝอยบนเกาะสมุย รวมถึงอัตราการเกิดมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวโดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการวิจัยที่มีอยู่เดิมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสำรวจเก็บข้อมูลเพิ่มเติมภาคสนามในพื้นที่ศึกษา คือ เขตพื้นที่สุขาภิบาลเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งแหล่งกำเนิดมูลฝอยที่สำคัญในเขตสุขาภิบาลเกาะสมุยมี 3 แหล่งด้วยกันคือ ชุมชน โรงแรมและสถานที่ท่องเที่ยว โดยทำการเก็บตัวอย่างติดต่อกันเป็นเวลา 11 วัน ในระหว่างวันที่ 10 - 21 เมษายน 2535 ซึ่งเป็นช่วงฤดูท่องเที่ยวไทยคือ เป็นช่วงที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุดในแต่ละปี

ในปัจจุบันการให้บริการเก็บขยะมูลฝอยอยู่ในความรับผิดชอบของสุขาภิบาลเกาะสมุยซึ่งทำการเก็บขนมูลฝอยทุกวัน โดยไม่มีวันหยุด ด้วยระบบถังมูลฝอยประจำที่ (Stationary container system) โดยแบ่งเขตเก็บขยะขนมูลฝอยออกเป็น 4 เขต แต่ละเขตมีรถขยะมูลฝอย 1 คัน สามารถเก็บขนปริมาณมูลฝอยได้รวมเฉลี่ยวันละ 15.6 ตัน ซึ่งครอบคลุมการให้บริการได้ทั่วถึงเพียงร้อยละ 37 ส่วนการกำจัดมูลฝอยนั้นใช้วิธีเทกองและฝังกลบในหุบเขาบริเวณเขาแหลมใหญ่ ซึ่งเป็นที่ดินเอกชนและไม่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย เนื่องจากตั้งอยู่ใกล้ชุมชน บดบังสภาพธรรมชาติสำหรับการท่องเที่ยว อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อน้ำทะเลด้วย

ในอนาคตปริมาณมูลฝอยในเขตสุขาภิบาลเกาะสมุยจะเพิ่มสูงขึ้นตามการกระจายตัวของประชากรท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ทำให้แหล่งกำเนิดมูลฝอยที่กระจายอยู่รอบเกาะสมุยมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการจัดหาที่ดินแหล่งใหม่เพื่อใช้ในการกำจัดมูลฝอย โดยทำการเปรียบเทียบระหว่างวิธีการกำจัดมูลฝอยแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลและวิธีเผาในเตาเผาพบว่าระบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลซึ่งประกอบด้วยชั้นฝังกลบจำนวน 4 ชั้น ระบบป้องกัน การซึมด้วยแผ่นพลาสติกกันซึม ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบแก๊ส เครื่องจักรกลสำหรับดำเนินงาน ฝังกลบและอาคารสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ต้องการพื้นที่ก่อสร้างรวม 75 ไร่ รวมราคา ค่าก่อสร้างทั้งสิ้น 75.61 ล้านบาท ในขณะที่ระบบเตาเผาแบบเผงตะกรับ ซึ่งประกอบด้วยระบบเตา

เผา ระบบกำจัดเถ้า ระบบกำจัดแก๊สพิษ เครื่องจักรกลสำหรับดำเนินงานฝังกลบเถ้าและอาคารสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ต้องการพื้นที่ก่อสร้างเพียง 35 ไร่ แต่ราคาก่อสร้างสูงถึงประมาณ 693.75 ล้านบาท

จากการประเมินความเหมาะสมโดยมีการทดลองวางแผนการจัดเก็บและขนมูลฝอยในเขตสุขาภิบาลเกาะสมุยเป็นระยะเวลา 20 ปี (2534 - 2554) พบว่าวิธีกำจัดมูลฝอยแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลเป็นวิธีที่เหมาะสมและมีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้มากที่สุด เนื่องจากมีที่ดินเอกชนบริเวณบ้านโคกขนุน ตำบลตลิ่งงาม พื้นที่ 45 ไร่ 48 ตารางวา ซึ่งมีสภาพโดยทั่วไปเหมาะสมสำหรับการก่อสร้างสถานที่กำจัดมูลฝอยและต้องมีการจัดหาที่ดินเพิ่มเติมอีก 30 ไร่ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะจัดหาได้และใช้งบประมาณในการดำเนินการเพียง 75 ล้านบาท

0131

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะเศรษฐศาสตร์. รายงานฉบับสมบูรณ์แนวทางการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวระหว่างไทยและอินโดจีน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการตลาดของ นัก
ท่องเที่ยวที่เข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวลาว กัมพูชา และเวียดนามทั้งที่เป็นชาวไทยและชาว ต่าง
ประเทศที่เดินทางผ่านประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของ
จังหวัดชายแดนของประเทศไทยที่เชื่อมกับเขตของประเทศอินโดจีน เพื่อความเป็นไปได้ที่จะ
ผนวกทรัพยากรการท่องเที่ยวของประเทศเหล่านี้เข้าด้วยกันและเพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนา
เศรษฐกิจขั้นพื้นฐานของประเทศในแถบอินโดจีนว่ามุ่งเน้นไปด้านใด

ผลการศึกษาตลาดการท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวที่มาเยือนอินโดจีนมากที่สุดคือ
ชาวอเมริกาและฝรั่งเศส ส่วนใหญ่ผู้มาเยือนเป็นเพศชาย อายุอยู่ในช่วง 35 - 44 ปี โดยส่วนใหญ่มี
จุดมุ่งหมายหลักเพื่อการพักผ่อนและติดต่อธุรกิจ

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย - อินโดจีน แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับรัฐ
บาลกับรัฐบาล และระดับเอกชนกับเอกชน

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับรัฐบาลกับรัฐบาล รัฐบาลไทยควรมี
นโยบายที่ชัดเจนในการเชื่อมความสัมพันธ์ไทย - อินโดจีน ผ่านการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่าง
กันและกัน และร่วมกันสร้างตลาดการท่องเที่ยวไทย อินโดจีนให้เป็นเอกภาพโดยใช้มาตรการที่ 1
คือผ่อนคลากระเบียบต่าง ๆ ในการผ่านแดนโดยเฉพาะในด้านความมั่นคงต่างๆ โดยการเจรจาฉันท
มิตร และโดยการผ่อนคลาให้คนต่างด้าว ผู้อพยพชาวอินโดจีนเดินทางเข้า - ออก ไทยไปยัง
ประเทศอินโดจีนได้สะดวกขึ้น ซึ่งเป็นผลดีคือ เป็นการขยายตลาดการท่องเที่ยวชาวอินโดจีนที่เป็น
ผู้อพยพในยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย ฯลฯ กลับเยี่ยมบ้าน ผู้อพยพเหล่านี้มีกำลังซื้อและอยากจะ
เดินทางผ่านประเทศไทยเพื่อจับจ่ายใช้สอย แต่มีผลเสียคือ การปรับนโยบายเพื่อความมั่นคงให้
เป็นการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนศิลปกรรม การศึกษาและการท่องเที่ยวเป็นแกนนำอาจทำให้เกิด
ความไม่พร้อมบ้างในช่วงแรก ๆ มาตรการที่ 2 คือ เสริมสร้างความง่ายต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
ในอินโดจีนโดยให้มีการร่วมมือพัฒนาพื้นฐานทางน้ำและท่าเรือ ทางรถไฟและ ท่าอากาศยาน
 ตลอดจนเสริมทักษะด้านการจัดการดูแล โครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ให้กับบุคลากรของ
ประเทศอินโดจีนแต่การลงทุนพื้นฐานมีมูลค่าสูงมาก จึงต้องมีการร่วมทุนระหว่างประเทศอินโด
จีน - ไทย - ประเทศผู้บริจาค องค์การระหว่างประเทศที่ให้อุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อกำหนดลำดับก่อนหลัง

ของแต่ละโครงการ ระบบการบริหารโครงการและเงินทุน ซึ่งจะเป็นผลดีในแง่การส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย อินโดจีนและการร่วมทุนด้านธุรกิจอื่น ๆ ด้วย แต่ผลเสียที่อาจมีคือ การเข้าถึงจะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างรวดเร็วเกินไป อาจทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมคุณภาพและการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ โบราณสถานตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมไว้ให้ยั่งยืน มาตราการ 2.2 คือ ร่วมพัฒนาโดยการลงทุนเพื่อ ยกกระดานรูปแบบและการบริการโรงแรม อาหาร ของที่ระลึก ความสะอาด การจัดการ ฯลฯ และมาตรการสุดท้าย คือ การสร้างระบบเครือข่าย การออกประทับตราหนังสือเดินทางเพื่อขออนุญาตไปยังประเทศอินโดจีนที่สะดวกสบายมากกว่าปัจจุบัน

แนวทางการส่งเสริมในระดับเอกชนกับเอกชน ให้มีนโยบายการตลาดโดยรวม ตลาดการท่องเที่ยวไทย อินโดจีนให้เป็นเอกภาพเพื่อขายการท่องเที่ยวไทย-อินโดจีน ในด้านต่าง ๆ โดยในแต่ละภูมิภาคของไทยจะมีจุดขายที่แตกต่างกัน เช่น กรุงเทพฯ และส่วนกลางเป็นที่เหมาะจะเป็นประตูแรกในการเข้าออกสู่อินโดจีน ซึ่งจุดขายคือความสะดวกทันสมัยมีการจัดการดี อาหารอร่อย บริการประทับใจ เป็นเมืองที่เหมาะสมกับการซื้อของซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะตอบสนองต่อนักธุรกิจที่มาพักผ่อน อาจนับเป็นจุดแรกจากการเดินทางไกลจากยุโรป อเมริกาและญี่ปุ่นซึ่งควรมีการตั้งราคาให้เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้มีการเดินทางผ่านประตูในจุดนี้ สำหรับจังหวัดชายแดนไทย - อินโดจีนจะมีแหล่งท่องเที่ยวโดยการสร้างถนนจะทำให้การส่งเสริมการขายวัฒนธรรม กัมพูชาและธรรมชาติ ไทย - ลาว สองฝั่งโขงมีความเป็นไปได้สูงและถ้าการเดินทางสามารถเข้าถึง เวียดนามตอนกลาง - ใต้ได้จะทำให้ตลาดเป็นเอกภาพมากขึ้น สำหรับตลาดกัมพูชา เวียดนาม ลาว และไทย มีจุดขายคือ ปราสาทและวัฒนธรรมชายฝั่งทะเลที่ยาวและหาดทราย ล่องตามแม่น้ำโขง แก่งและน้ำตก ธรรมชาติ ซึ่งถ้ามีการรวมตลาดเข้าด้วยกันไม่ว่าด้านยุโรป อเมริกา ญี่ปุ่นหรือตลาดผู้อพยพจะทำให้การเข้าออกสู่ภูมิภาคทำได้ครบวงจรตามแต่ความต้องการของนักท่องเที่ยวและโปรแกรมทัวร์ที่นำเสนอและจุดขายที่นำเสนอจะไม่ขัดแย้งกันเพราะเป็นการเสนอขายคนละสินค้า ผลประโยชน์ที่ได้จะสมดุลแม้ว่าไทยจะมีหาดทรายและทะเลที่สวยงาม มีวัฒนธรรมภาคเหนือและธรรมชาติที่งดงาม การขายแหล่งท่องเที่ยวทั้งสองจะเป็นคนละตลาดกับท่องเที่ยวอินโดจีนและรวมกันไม่ได้ เพราะต้นทุนในการท่องเที่ยวจะสูงเกินไปเนื่องจากเวลา การเดินทางและงบประมาณจำกัด

0132

จิรภัทร อัครเสนา. การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการ

ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ECO - TOURISM) ในจังหวัดมหาสารคาม

เน้นเนื้อหาด้านโบราณสถานและโบราณวัตถุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมสำหรับประชาชนในท้องถิ่นที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวและมีความสนใจเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ศึกษาแนวทางในการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ และศึกษาผลกระทบจากการใช้บทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในหมู่บ้านจำปาศรี อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 11 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบวัดทัศนคติด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า t - test Dependence.

ผลการวิจัย พบว่า การสร้างบทเรียนที่เน้นเนื้อหาด้านโบราณสถานและโบราณวัตถุสำหรับประชาชนในท้องถิ่นที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ในจังหวัดมหาสารคามต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนและความต้องการของผู้เรียน จึงสามารถจัดสร้างบทเรียนให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนได้ แนวทางการสอนต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและความต้องการของผู้เรียน สอดเนื้อหาและสอดคล้องประสบการณ์และข่าวสารที่ปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรักและความภูมิใจในวัฒนธรรมและถิ่นฐานของตน สอนโดยการให้ฝึกปฏิบัติจริง ดำเนินการสอนตามแนวทางการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเสนอเนื้อหา ขั้นการฝึก และขั้นการใช้ภาษาที่สื่อสาร ซึ่งบทเรียนภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผู้เรียนมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การอนุรักษ์วัฒนธรรมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเด็น คือ 1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างบทเรียน ซึ่งการสร้างบทเรียนต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เนื้อหาและโครงสร้างทางภาษาต้องเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน บทเรียนภาษาอังกฤษควรมี คำอ่าน

ภาษาไทยได้คำศัพท์ มีความหมายของคำและประโยค มีภาพประกอบคำศัพท์ และควรมีแบบฝึกหัดตอนท้ายของทุกบท 2. ข้อเสนอแนะด้านการเรียนการสอน วิธีสอนที่เหมาะสมควรเป็นการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพราะเป็นวิธีการสอนที่ตรงกับจุดประสงค์ของการเรียนและผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ควรให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงมากที่สุด ควรแทรกความสำคัญของวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในระหว่างการสอน และควรแก้ไขข้อผิดพลาดเฉพาะที่จำเป็น เพื่อให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจและไม่กล้าแสดงออก ซึ่งจะเกิดผลทางด้านลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียน

0133

นรินทร์ ทวยเจริญ. กระบวนการประกอบธุรกิจจำหน่ายอาหารและของที่ระลึกอีสานในแหล่ง
ท่องเที่ยว อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2538

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการประกอบธุรกิจจำหน่ายอาหารและของที่ระลึกอีสาน ความคิดเห็นของผู้ซื้ออาหารและของที่ระลึกอีสาน และผลกระทบจากการประกอบธุรกิจจำหน่ายอาหารและของที่ระลึกอีสานที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจร้านจำหน่ายอาหารอีสาน จำนวน 8 คน ผู้ประกอบธุรกิจแผงลอยจำหน่ายอาหารอีสาน จำนวน 10 คน ผู้ประกอบธุรกิจรถเข็นจำหน่ายอาหารอีสาน จำนวน 18 คน ผู้ประกอบธุรกิจหาบเร่จำหน่ายอาหารอีสาน จำนวน 24 คน ผู้ประกอบธุรกิจร้านจำหน่ายของที่ระลึกอีสาน จำนวน 3 คน และผู้ซื้ออาหารและของที่ระลึกอีสาน จำนวน 600 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตและการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ

1) การประกอบธุรกิจจำหน่ายอาหารและของที่ระลึกอีสาน ผู้ประกอบธุรกิจจำหน่ายอาหารและของที่ระลึกอีสานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อยู่ในวัยกลางคน มีประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจประเภทนี้หรือธุรกิจประเภทอื่นมาก่อน ทั้งในภาคอีสานและภาคอื่น ๆ เมื่อสะสมทุนได้เพียงพอหรือได้รับการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจอยู่ก่อนแล้ว ประกอบกับมีความรู้ด้านอาหารและของที่ระลึกอีสาน จึงตัดสินใจดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างฐานะของครอบครัวให้ดีขึ้น สำหรับผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจมาก่อนจะเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยได้รับความช่วยเหลือจากญาติพี่น้องหรือเพื่อนบ้าน ทำการประกอบธุรกิจเป็นอาชีพหลักและนำครอบครัวมาอยู่อาศัยด้วยเพื่อเป็นแรงงาน ให้บริการตลอดปีไม่มีวันหยุด ทำให้มีโอกาสดูแลไปเยี่ยมญาติมาเดิมปีละ 1 ครั้ง แต่อย่างไรก็ตามผู้ประกอบธุรกิจส่วนใหญ่ไม่ประสงค์จะอยู่อาศัยในอำเภอเกาะสมุยอย่างถาวร

2) ความคิดเห็นของผู้ซื้ออาหารและของที่ระลึกอีสาน ในส่วนของธุรกิจอาหารอีสาน พบว่าผู้ซื้อพอใจในรสชาติอาหาร ความหลากหลายของชนิดอาหาร อาหารมีคุณภาพดี ราคาเหมาะสม สะอาด ภาชนะและอุปกรณ์ใส่อาหารสะอาด ผู้ขายมีกิจกรรมขายดี มีการบริการรวดเร็ว ที่จอดรถสะดวก ปลอดภัย การตกแต่งสถานที่ดึงดูดใจลูกค้าและห้องน้ำสะอาด ในส่วน

ของธุรกิจขายของที่ระลึกอีสาน พบว่าของที่ระลึกมีป้ายบอกราคาชัดเจน มีความปราณีต สวยงาม มีให้เลือกหลายชนิด มีราคาเหมาะสม มีการบรรจุหีบห่อที่ดี ผู้ขายแต่งกายเรียบร้อยสวยงาม มีกิจกรรมขายที่ดี การตกแต่งสถานที่ดึงดูดใจลูกค้า มีการประชาสัมพันธ์ที่ดีและมีที่จอดรถที่สะดวก และปลอดภัย

3. ผลกระทบจากการประกอบธุรกิจจำหน่ายอาหารและของที่ระลึกอีสานที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคม ในด้านเศรษฐกิจ ผู้ประกอบธุรกิจมีรายได้ตลอดปี เพียงพอสำหรับเลี้ยงดู ตนเอง ครอบครัวและเหลือเก็บออม สามารถส่งให้พ่อแม่ และลูกในภาคอีสาน ทำให้ฐานะความเป็นอยู่และการใช้จ่ายภายในครอบครัวดีขึ้น สามารถชำระหนี้สิน ชื้อเครื่องอำนวยความสะดวกและนำไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบธุรกิจ แต่ผู้ประกอบธุรกิจจะไม่นำรายได้ไปลงทุนซื้อที่ดิน ซ่อมแซมสิ่งปลูกสร้างเดิมหรือปลูกสร้างขึ้นมาใหม่ ในด้านสังคมผู้ประกอบธุรกิจจะส่งให้บุตรศึกษาในระดับสูง มีความอบอุ่นภายในครอบครัวและสุขภาพอนามัยเหมือนเดิม มีการรักษาพยาบาลดีขึ้น มีการรวมกลุ่มทางสังคมมาก สามารถบริจาคเงินทำบุญในภาคอีสานได้มากขึ้น แต่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นกำเนิดและอำเภอเกาะสมุยปานกลาง ผู้ประกอบการได้รับความเชื่อถือจากบุคคลอื่นมากขึ้น แต่ส่วนใหญ่ไม่เคยชักชวนผู้อื่นให้เข้ามาสู่การประกอบธุรกิจ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุน และช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น การให้ความรู้ในด้านการดำเนินธุรกิจ การใช้ภาษา และการสนับสนุนด้านเงินทุน เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจสนใจ ตั้งใจ และมั่นใจในการประกอบธุรกิจมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับท้องถิ่นและประเทศชาติ

0134

กิตติพงษ์ ประชุมแดง. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม จากการพัฒนาการท่องเที่ยวชาวบ้าน
 คู่มือ ตำบลแจระแม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจ สังคม บ้านคู่มือ
 การประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ตลอดจนผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม จากการ
 พัฒนาการท่องเที่ยวชาวบ้านคู่มือ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัว
 จำนวน 116 คน สัมภาษณ์ผู้รู้ในหมู่บ้าน สอบถามนักท่องเที่ยว และการสังเกตสภาพต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน

ผลการวิจัยพบว่า บ้านคู่มือไม่ปรากฏหลักฐานการก่อตั้งที่ชัดเจน ซึ่งจากการ
 บอกเล่าทราบว่าผู้ก่อตั้งอพยพมาจากเมืองอุบลราชธานี ชาวบ้านในหมู่บ้านพูดภาษาไทยอีสาน นับ
 ถือศาสนาพุทธ มีวัดเป็นศูนย์กลางการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความเป็นอยู่เป็นแบบกึ่ง
 สังคมเมืองกึ่งชนบท มีโรงเรียนประถมศึกษา 1 โรง มีถนนเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้านกับเมือง มีการ
 นำเทคโนโลยีเข้าสู่หมู่บ้านอย่างรวดเร็ว มีสิ่งอำนวยความสะดวกเกือบทุกครัวเรือน มีอาชีพดั้งเดิม
 คือ การเกษตรกรรม ปัจจุบันประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ทั้งธุรกิจร้านอาหาร บริการรับ
 ฝากรถ หาบเร่และบริการอื่นๆ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาส่วนใหญ่เป็นชาวจังหวัดอุบลราชธานี
 อายุระหว่าง 20-30 ปี เป็นนักเรียน นักศึกษาที่เดินทางมากับกลุ่มเพื่อน เพื่อพักผ่อนเปลี่ยน
 บรรยากาศ ได้รับคำแนะนำจากเพื่อน ญาติ หรือคนรู้จักมากที่สุด นักท่องเที่ยวประทับใจใน
 สถานที่และบรรยากาศ และเห็นว่าหาดคู่มือมีที่ตั้ง การคมนาคมและลักษณะเด่นทางกายภาพที่ดึงดูด
 ดึงดูดนักท่องเที่ยว สิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง คือ ห้องน้ำ การบริการ ราคาค่าบริการ สาธารณูปโภค
 และสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณแหล่งท่องเที่ยว สำหรับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวมี
 2 ด้าน ดังนี้

1. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ชาวบ้านหันมาประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
 เป็นจำนวนมาก มีรายได้ รายจ่ายและการออมเพิ่มขึ้น หนี้สินลดลง การถือครองและใช้ประโยชน์
 จากที่ดินน้อยลงแต่ราคาที่ดินสูงขึ้น มีการบริโภค การใช้เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก การ
 ลงทุนประกอบธุรกิจหรือค้าขายมากขึ้น

2. ผลกระทบด้านสังคม ทำให้ชาวบ้านมีงานทำมากขึ้น มีการพัฒนาท้องถิ่นในด้านความเจริญและสาธารณูปโภค มีการทำลายสภาพแวดล้อมธรรมชาติ มีค่าครองชีพสูงขึ้น มีปัญหาด้านการพนัน ยาเสพติด อาชญากรรมและการมั่วสุมทางเพศบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ 2 ประการ คือ 1) ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรมีการพัฒนาแบบผสมผสานในด้านรูปแบบ ทิศทาง และการตลาด เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการส่งเสริมให้มีการสงวนและรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ควบคุมและป้องกันการกระทำที่ทำลายบรรยากาศการท่องเที่ยว หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน การประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวรู้จักและเดินทางมาท่องเที่ยวและควรเพิ่มมาตรการป้องกันและรักษาความปลอดภัยบริเวณแหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น ควรมีการพัฒนาอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอาชีพอื่น ๆ ให้ครบวงจร ควรมีการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว เพื่อให้มีอำนาจต่อรองทางการตลาด ควรให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้เข้าใจผลในระยะยาวที่จะได้รับจากการท่องเที่ยวและการรักษาความสะอาด การอนุรักษ์ธรรมชาติ และควรให้การศึกษาแก่เยาวชนในด้านการรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวสำนึกในเรื่องของวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าของการท่องเที่ยวในส่วนที่ดีและในแง่ของการสร้างสรรค์

0135

ศรัณยา กิจสำนอง. ความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตในช่วงแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ในฐานะที่ภูเก็ตเป็นเขตเป้าหมายของการท่องเที่ยว โดยทำการศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวไปยังจังหวัดภูเก็ต เพื่อคาดคะเนปริมาณนักท่องเที่ยวในช่วงระยะเวลาต่างๆ ศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของรัฐบาลในการเพิ่มขีดความสามารถให้เหมาะสมกับปริมาณนักท่องเที่ยว รวมทั้งศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรชายฝั่งทะเลของจังหวัดภูเก็ตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ผลของการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัญหาการทำลายทรัพยากรชายฝั่งทะเลซึ่งเป็นสิ่งสนใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางไปจังหวัดภูเก็ตนั้นเกิดจากกลุ่มบุคคล 3 กลุ่มคือ ชาวประมงและชาวเล ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและกลุ่มนักท่องเที่ยว ปัญหาที่เกิดจากกลุ่มชาวประมงได้แก่ การจับปลาโดยใช้ระเบิด การจับปลาที่มีความสวยงาม หอยและปะการัง และการทิ้งสิ่งปฏิกูลตามชายฝั่งทะเล ปัญหาที่เกิดจากกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การขาดความรับผิดชอบและจิตสำนึกที่ดีในการเป็นตัวแทนของการท่องเที่ยว สำหรับปัญหาที่เกิดจากกลุ่มนักท่องเที่ยวมักเกิดจากการขาดระเบียบวินัยส่วนตัวที่ชอบทิ้งขยะตามชายหาดและในทะเล ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว คือ นโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยรัฐบาลควรสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องปีเว้นปี ซึ่งจะส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางไปจังหวัดภูเก็ตใน พ.ศ. 2535 และ 2539 เป็นจำนวน 853,966 คน และ 1,618,866 คน ตามลำดับ และในขณะเดียวกันรัฐบาลต้องเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวทั้งในด้านที่พักอาศัย น้ำใช้ การจัดเก็บมูลฝอย การคมนาคมและบริการต่างๆ ของรัฐควบคู่กันไปด้วย โดยรัฐบาลจะต้องปรับปรุงน้ำประปาให้ผลิตและบริการนักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2530 เป็นจำนวน 7,649 ลบ.ม./วัน และ 17,041 ลบ.ม./วัน ใน พ.ศ. 2535 และ พ.ศ. 2539 ตามลำดับ ในด้านที่พักอาศัยควรเพิ่มห้องพักจำนวน 640 ห้อง และ 8,083 ห้อง ใน พ.ศ. 2539 ส่วนในด้านคมนาคมนั้นต้องเพิ่มเที่ยวบินหรือเที่ยวรถยนต์โดยสารปรับอากาศเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น 421 คน/วันและ 3,295 คน/วันใน พ.ศ. 2535 และ พ.ศ. 2539 ตามลำดับ และในด้านการจัดเก็บมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น

นอกจากจะขยายขีดความสามารถในการรองรับให้เหมาะสมกับปริมาณนักท่องเที่ยวแล้ว ควรจะมีนโยบายด้านอื่นๆ ด้วยเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ได้แก่ การสงวนเกาะรอบๆ จังหวัดภูเก็ตให้มีสภาพตามธรรมชาติ จัดหาแหล่งอุปทานในด้านอาหารให้เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยจัดหาจากจังหวัดใกล้เคียง พัฒนาของที่ระลึกเพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวและนโยบายขยายแหล่งท่องเที่ยวไปยังจังหวัดอื่นๆ ในบริเวณใกล้เคียง เช่น จังหวัดกระบี่ พังงา ระนอง และตรัง เป็นต้น เพื่อกระจายนักท่องเที่ยวไม่ให้มุ่งไปที่จังหวัดภูเก็ตเพียงอย่างเดียว

0136

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, รายงานการสัมมนาเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว ภาคตะวันออก

เชียงใหม่ ครั้งที่ 5 วันที่ 3 - 5 กรกฎาคม 2529. อุบลราชธานี : การท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย 2529.

วัตถุประสงค์ของการสัมมนาในครั้งนี้คือ เพื่อติดตามผลการสัมมนาเพื่อ
พัฒนาการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 11-13 ตุลาคม 2527 และเพื่อเสริมสร้าง
ความร่วมมือของหน่วยงานราชการ ธุรกิจเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ในการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเชียงใหม่

ผลการสัมมนาสรุปได้ดังนี้ คือ ศักยภาพทางการท่องเที่ยวของภาคตะวันออกเชียง
เหือนั้น จุดที่สามารถจะดึงให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวได้มากคือ วัฒนธรรมประเพณี , สถานที่
ท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์ , การคมนาคม , สินค้าที่ระลึกที่มีชื่อ , ความปลอดภัยต่อนัก
ท่องเที่ยวค่อนข้างสูง , ค่าใช้จ่ายค่อนข้างถูก แต่ข้อด้อยทางด้านศักยภาพของการพัฒนาการท่อง
เที่ยวในภาคตะวันออกเชียงใหม่ คือ ความแห้งแล้ง , แหล่งท่องเที่ยวกระจุกกระจาย , สถานที่พักที่
มีมาตรฐานทางด้านโครงสร้าง , ขาดบริการนำเที่ยว , สถานที่ท่องเที่ยวไม่ได้รับการพัฒนาให้น่าสน
ใจ , ขาดศูนย์รวมด้านการแสดงวัฒนธรรมประเพณีและศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก การจะ ส่งเสริม
การท่องเที่ยวในภาคอีสาน คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ทั้งภายในภาคอีสานและภายนอก ควรทำ
ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการทำป้ายชี้ไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ
เพื่อบอกทาง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรส่งตัวแทนไปแนะนำบริษัททัวร์ต่าง ๆ เมื่อใกล้จะ
ถึงเทศกาล

สำหรับการประชุมกลุ่มย่อยกลุ่มที่ 1 สิ่งสนใจทางการท่องเที่ยวของภาคตะวันออก
เชียงใหม่ที่ควรได้รับการพัฒนาและนำเสนอออกเผยแพร่รวมทั้งรายการนำเที่ยวที่ควรแนะนำได้แยก
หัวข้อเป็น 4 ประเด็น คือ ทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจสูงของแต่ละจังหวัด การสร้างภาพพจน์
ใหม่บนแผ่นดินอีสาน การจัดรายการนำเที่ยว และแนวทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

การประชุมกลุ่มที่ 2 ความต้องการในด้านการลงทุนจากรัฐและเอกชนเพื่อพัฒนา
อีสานให้เป็นศูนย์การท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ ผลการประชุมมุ่งเน้นความต้องการในการ ลง
ทุนการท่องเที่ยวภาคอีสานในด้านต่อไปนี้ คือ การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว การคมนาคม การ
จัดจำหน่ายของที่ระลึก การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ที่พักและอาหาร ความปลอดภัย การจ้ดนำ
เที่ยว สถาบันการเงินเพื่อการท่องเที่ยว แผนการลงทุน การจัดองค์กรเพื่อการติดตามงาน

กลุ่มที่ 3 แนวทางแก้ไขปัญาและอุปสรรคในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้เสนอปัญหาด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการตลาด และด้านระบบการจัดการ รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญาในแต่ละด้าน

0137

เงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, บริษัท. หอการค้าไทยและหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ,

รายงานผลการสัมมนาเรื่อง **เปิดแนวเศรษฐกิจพหิตะวันตก ณ โรงแรมริเวอร์**

แคว จังหวัดกาญจนบุรี วันที่ 12 - 13 มีนาคม 2531. กรุงเทพฯ : บริษัท-

เงินทุนฯ , 2531.

การสัมมนานี้มีวัตถุประสงค์ คือ ระดมความคิดและข้อเสนอแนะรวมทั้งปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสัมมนาจากบุคคลฝ่ายต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการในเชิงเศรษฐกิจของภูมิภาคด้านตะวันตก นำข้อสรุปจากการสัมมนาเสนอไปยังภาครัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติหรือ แก้ไขปรับปรุงให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคด้านตะวันตก เสริมสร้างบรรยากาศและกระตุ้นให้เกิดการลงทุนและการค้าในภาคตะวันตกให้กว้างขวาง เสริมสร้างและกระชับความร่วมมืออันดีในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของภาครัฐและเอกชนให้เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติโดยส่วนรวมมากขึ้น

สำหรับประเด็นการสัมมนานั้นแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นที่สำคัญ คือ “ โค-สุกร : ปศุสัตว์ครบวงจรที่น่าลงทุน ” , “ ทิศทางใหม่ของธุรกิจท่องเที่ยวภาคตะวันตก ” และ “ เกษตรเชิงพาณิชย์และธุรกิจต่อเนื่อง : ทางเลือกใหม่ที่สดใสกว่า ”

ประเด็นสุดท้ายคือ “ ทิศทางใหม่ของธุรกิจท่องเที่ยวตะวันตก ” ซึ่งจากการสัมมนาสามารถสรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขของการท่องเที่ยวภาคตะวันตก ดังนี้

ประเด็นปัญหา

1. การท่องเที่ยวในภาคตะวันตกมักเป็นไปในลักษณะ Package Tour คือใช้เวลาในการท่องเที่ยวเพียง 1-2 วัน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพียงวันละ 500 บาท

2. ผลประโยชน์ที่ได้รับจากบริการนำเที่ยวไม่ตกอยู่กับคนท้องถิ่นแต่ตกอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

3. บริการนำเที่ยวและร้านขายของที่ระลึกยังมีอยู่น้อยมาก ที่มีอยู่ก็ไม่ได้เป็นของที่ระลึกเฉพาะตัว เป็นส่วนของที่ระลึกที่นำมาจากกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง ทำให้ไม่สามารถเสริมรายได้ให้กับประเทศ

4. การพัฒนาอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารภาครัฐบาลในท้องถิ่นว่า จะมีการสนับสนุนมากน้อยเพียงใดอันเป็นเหตุให้ไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร

5. ขาดการประชาสัมพันธ์

6. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการท่องเที่ยว

7. แหล่งท่องเที่ยวถูกทำลายโดยขาดหน่วยงานรับผิดชอบ

แนวทางการแก้ไข

1. พัฒนาสินค้าหัตถกรรมเฉพาะท้องถิ่น

2. เสริมการประชาสัมพันธ์

3. ภาครัฐบาลและภาคเอกชนควรร่วมมืออย่างใกล้ชิดให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง เช่น การจัดจ้างบุคลากรที่จบการศึกษาด้านอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวซึ่งนอกจากจะส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นมาตรฐานและบริการที่ดีแล้ว ยังเป็นการช่วยลดปัญหาการว่างงานของผู้จบการศึกษาด้านนี้

4. ภาครัฐและภาคเอกชน ควรร่วมมือกันอนุรักษ์และบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ให้คงอยู่ต่อไป

0138

จงพิศ กนกโชติ. สถานการณ์และแนวโน้มในการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคใต้. (สงขลา) :

ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่, 2532.

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวภาคใต้มีอัตราการเจริญเติบโตอย่างเด่นชัด โดยพิจารณาจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น และการลงทุนในธุรกิจประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น การสร้างโรงแรมเพิ่มมากขึ้น การหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ รวมทั้งการเชื่อมต่อระหว่างแหล่งท่องเที่ยว การศึกษาสถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคใต้ พิจารณาถึงองค์ประกอบ 3 ประการ คือ สถานที่ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการท่องเที่ยวในภาคใต้ พบว่านักท่องเที่ยวมีจุดมุ่งหมายของการเดินทางมาท่องเที่ยว คือ การพักผ่อน โดยเฉลี่ยแล้วระยะเวลาที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดสุราษฎร์ธานีสูงกว่าจังหวัดสงขลาอย่างมาก คือ 17 วัน และ 4 วัน ตามลำดับ ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะพักในโรงแรม สภาพการคมนาคมในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดสำคัญอยู่ในสภาพดี แต่ระบบการจราจรควรมีการปรับปรุงแก้ไขโดยเฉพาะมารยาทของผู้ขับขี่รถ อย่างไรก็ตามการคมนาคมเชื่อมต่อระหว่างเมืองหลักทั้งสามกับเมืองรอบๆ ยังไม่ดี เนื่องจากขาดกำหนดเส้นทางที่แน่นอนของรถประจำทาง

สภาพของสถานที่ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดหลักทั้งสาม พบว่าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจในเรื่องการอำนวยความสะดวกทางด้านการเดินทาง และอาหาร อย่างไรก็ตามการบำรุงรักษาสถานที่จะออกมาในด้านไม่ดี โดยมีความเห็นว่าขาดการดูแลรักษาสภาพให้คงความเป็นธรรมชาติ บางแห่งนักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวไม่น่าสนใจอีกต่อไป

ทางด้านการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตจะเป็นจังหวัดที่มีการจัดการเหล่านี้ดีมาก เนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีมาก่อนจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดสงขลา ปัญหาที่เด่นชัดเกี่ยวกับการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว คือ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถในการเข้าใจในวิชาชีพของตนเองและความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ

แนวโน้มการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต เนื่องจากสภาพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยจะมีจำนวนคู่แข่งกันมากขึ้น โดยเฉพาะจากกลุ่มประเทศอาเซียนซึ่งมาเลเซียและสิงคโปร์จะเป็นคู่แข่งที่น่ากลัวของการท่องเที่ยวภาคใต้ ดังนั้นการจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว

จะต้องมีมากขึ้นในด้านการอนุรักษ์ และการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเดิมให้มีสภาพดีขึ้น นอกจากนี้
 นี้จะต้องมีการกระจายแหล่งท่องเที่ยวออกไปยังเมืองรอบ ๆ เมืองหลักทั้งสาม รวมทั้งการวางแผน
 ทางการท่องเที่ยวที่ชัดเจน เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวในอนาคตจะเป็น city-oriented tourists

การจัดการ โรงแรมและการท่องเที่ยวจะต้องมีการวางตำแหน่งของธุรกิจแต่ละ
 ประเภทให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นเพื่อการเจาะกลุ่มลูกค้า เนื่องจากสภาพปัจจุบันมีจำนวนโรงแรม
 ร้านอาหาร และบริษัทนำเที่ยวเกิดขึ้นมากมาย แต่นักท่องเที่ยวบางกลุ่มยังมีความเห็นว่าคุณภาพ
 ของธุรกิจเหล่านี้ยังมิได้มาตรฐานสากล การสนองความต้องการของลูกค้าอย่างเหมาะสมเป็นสิ่งที่
 ธุรกิจบริการคำนึงถึง ประกอบกับในอนาคตนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มแยกกันอย่างเห็นชัดเจน การ
 วางตำแหน่งของธุรกิจจึงมีความจำเป็น นอกจากนี้ในการพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว แม้ว่าจะได้
 มีการเปิดสถาบันฝึกอบรมทางด้านนี้โดยตรงหรือเปิดหลักสูตรใหม่ขึ้นในสถาบันการศึกษาหรือ
 เป็นหลักสูตรที่แทรกอยู่ในวิชาการทางด้านการจัดการมากขึ้นแล้วก็ตาม การพัฒนาบุคลากรด้าน
 การท่องเที่ยวคงยังไม่เพียงพอกับความต้องการของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งเติบโตขึ้นอย่าง
 รวดเร็ว

0139

กัลย์ สายวิจิตร. การพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับแนะนำนักท่องเที่ยวด้วยคอมพิวเตอร์,

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533.

สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับแนะนำนักท่องเที่ยว โดยระบบที่พัฒนาขึ้นจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้ คือ สามารถให้บริการสารสนเทศสำหรับแนะนำนักท่องเที่ยวได้ ทั้งในลักษณะการให้ข้อเท็จจริงและการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการคมนาคม สามารถแสดงสารสนเทศที่ให้บริการในรูปแบบข้อความและข้อความประกอบแผนที่ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ที่ทำหน้าที่บำรุงรักษาระบบ สามารถปรับปรุงข้อมูลและหัวข้อสารสนเทศที่ให้บริการให้ถูกต้องทันสมัย และตรงกับความเหมาะสม จะต้องเป็นตัวแทนประสานกับผู้ใช้แบบตอบโต้

(Interactive User Interface) สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่บำรุงรักษาระบบและผู้สอบถามสารสนเทศ มีการพัฒนาระบบโดยใช้ภาษาคอมพิวเตอร์ระดับสูง สามารถทำงานบนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้จะต้องสามารถทำงานได้ตามเป้าหมายข้างต้นโดยใช้กรุงเทพมหานครเป็นข้อมูลตัวอย่าง เพื่อทดสอบระบบและสามารถนำไปปรับปรุงเพื่อให้บริการสารสนเทศสำหรับนักท่องเที่ยวในสถานที่อื่นๆ ได้ด้วย

วิทยานิพนธ์นี้ได้กล่าวถึงการพัฒนาระบบสารสนเทศระบบหนึ่งที่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเป็นต้นแบบสำหรับการบริการสารสนเทศแก่นักท่องเที่ยว ระบบที่พัฒนาขึ้นสามารถให้บริการสารสนเทศได้ใน 2 ภาวะ คือ ภาวะข้อความและภาวะกราฟฟิก ขณะอยู่ในภาวะข้อความจะเป็นการแสดงข้อความบรรยายเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เช่น อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราหรือเหตุการณ์สำคัญ ๆ และเมื่อเข้าสู่สภาวะกราฟฟิกจะเปลี่ยนเป็นการแสดงภาพแผนที่ขึ้นบนจอภาพทันที ข้อมูลแผนที่ที่ได้จัดเตรียมขึ้นในงานวิจัยนี้เป็นภาพแผนที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร(ชั้นใน) ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่คลองสาน ราษฎร์บูรณะ บางนาขึ้นไปจนถึงหลักสี่ ภาพแผนที่นี้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับเส้นทางคมนาคมแนวแม่น้ำเจ้าพระยา ตลอดจนสถานที่สำคัญ ๆ เช่น โรงแรมและสถานทูต เป็นต้น

ด้วยเทคนิคทางวิชาเรขภาพคอมพิวเตอร์สามารถเลือกเฉพาะส่วนของภาพแผนที่หรือที่เรียกว่า “ บัญชร ” ที่อยู่ในความสนใจมาแสดงเป็นส่วนๆ ได้โดยผ่านเมนู โดยสามารถเปลี่ยนแปลงขนาดของบัญชรดังกล่าวเพื่อดูภาพแผนที่ที่มีความละเอียดยิ่งขึ้นหรือครอบคลุมบริเวณกว้างขึ้น สามารถเปลี่ยนบริเวณของบัญชรไปทางซ้าย ขวา บน หรือล่าง จากเดิม สามารถกำหนดรายละเอียดหรือองค์ประกอบของแผนที่ที่แสดงออกมาได้ตามความต้องการของผู้ใช้ และสามารถ

ให้บริการค้นหาเส้นทางที่สั้นที่สุดสำหรับการคมนาคมระหว่างสถานที่ โดยใช้เทคนิควิธีการกำหนดการเชิงคณิตศาสตร์

นอกจากนี้ในระบบยังเอื้ออำนวยให้ผู้มีอำนาจสามารถบำรุงรักษาข้อมูลที่เก็บอยู่ได้ ทั้งโดยการเพิ่มเติม แก้ไขชื่อ ลบหรือจัดการข้อมูลที่เป็นภาพแผนที่ ชนิดของเส้นทางคมนาคม เส้นทางคมนาคม ประเภทของสถานที่ สถานที่และข้อความสารสนเทศต่างๆ หรือเปลี่ยนแปลงบริเวณสถานที่ทั้งหมด จากจังหวัดกรุงเทพมหานครไปเป็นที่อื่นๆ

ระบบนี้ได้ผ่านการทดสอบและประเมินผลโดยใช้ข้อมูลจังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้ผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งในแง่ความเร็วในการประมวลผลและการเชื่อมประสานกับผู้ใช้

0140

ทัศนัย สุนทรวิภาต. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยกับการมาท่องเที่ยวเมืองไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ณ เมืองพัทยา, วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2532.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยกับการมาท่องเที่ยวเมืองไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เขตเมืองพัทยา โดยการสุ่มตัวอย่างมาศึกษาจำนวน 290 คน จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว ณ เมืองพัทยา โดยจากผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยด้านประชากรในเรื่องเพศของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยจากสื่อหนังสือพิมพ์ อายุมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วีดีโอ สไลด์ โปสเตอร์ แผ่นพับ การจัดนิทรรศการ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว และหน่วยงานภาคเอกชน สัญชาติมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยจากโทรทัศน์ วิทยุ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวและหน่วยงานภาคเอกชน และท้ายสุดประเทศถิ่นที่อยู่อาศัยของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยจากโทรทัศน์ วิทยุ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวและหน่วยงานภาคเอกชน

2. ปริมาณการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยจากสื่อมวลชนอันประกอบไปด้วยโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการมาท่องเที่ยวเมืองไทย

3. ปริมาณการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยจากสื่อเฉพาะกิจ คือ สไลด์และการจัดนิทรรศการต่างๆ เกี่ยวกับเมืองไทย หรืองานแสดงสินค้าไทยหรืองานขายสินค้าไทย มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการมาเที่ยวเมืองไทย

4. ปริมาณการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยจากสื่อบุคคล คือญาติพี่น้องหรือเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการมาท่องเที่ยวเมืองไทย

จากการวิจัยยังพบอีกว่า ข่าวสารข้อมูลที่มีผลเสีย หรือผลในทางลบต่อการมาท่องเที่ยวเมืองไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้แก่ ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม รองลงมาคือ ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาเสพติดและอันดับสาม ได้แก่ ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาโสเภณี

0141

ธรรมรงค์ อุทัยรังษี. ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการตั้งถิ่นฐานและการใช้ที่ดินบริเวณ

เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผน
ภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2529.

จุดมุ่งหมายของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ต้องการศึกษาถึง ผลกระทบที่มีต่อการตั้งถิ่น
ฐานและการใช้ที่ดินบริเวณเกาะสมุย อันเป็นผลจากการพัฒนาการท่องเที่ยว จากการวิเคราะห์การ
กระจายประชากร การย้ายถิ่นและทัศนคติของชาวเกาะสมุยที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่
บริเวณนี้

วิธีการศึกษา คือ การใช้เทคนิคทางภูมิศาสตร์ การแปลภาพถ่ายทางอากาศและ
การใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัว หรือสมาชิกในครอบครัวที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มี
กิจกรรมท่องเที่ยวปรากฏอยู่อย่างเด่นชัด และเขตพื้นที่ที่มีกิจกรรมท่องเที่ยวปรากฏไม่เด่นชัด

จากการใช้หลักการวิเคราะห์ความใกล้เคียง พบว่าภายหลังที่กิจกรรมท่องเที่ยวเข้า
ไปมีบทบาทภายในเกาะสมุยแล้ว ชุมชนเกาะสมุยมีแนวโน้มที่จะเกาะกลุ่มกันเป็นกระจุกเพิ่มมาก
ขึ้นกว่าแต่ก่อน นอกจากจะมีการตั้งถิ่นฐานอยู่กันเป็นกลุ่มตามบริเวณที่เป็นสวนมะพร้าวและใน
บริเวณที่เป็นที่สูงโดยรอบเกาะที่มีระดับความสูงไม่เกิน 500 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง
แล้ว ยังพบอีกว่าได้เริ่มมีการตั้งถิ่นฐานหรือบ้านเรือนหนาแน่นอยู่เรียงรายตามสองฟากถนนหรือ
เส้นทางคมนาคมทางบกซึ่งเพิ่งได้รับการก่อสร้างขึ้นใหม่ ตลอดบริเวณชายฝั่งทะเลที่เป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวอย่างเห็นได้ชัดและมีแนวโน้มว่าในอนาคตชุมชนบนเกาะสมุยจะมีการขยายตัวใน
ลักษณะตามแนวถนนและชายฝั่งทะเลเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะย่านที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เช่น
ชุมชนหน้าทอน และย่านที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว คือ บริเวณหาดละไมและหาดเฉวงตลอด
จนย่านที่มีการคมนาคมขนส่งสะดวก เช่น ชุมชนลิปะน้อยและชุมชนท้องยาง

ส่วนการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินพบว่า การขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยวที่มี
ส่วนก่อให้เกิดรูปแบบการใช้ที่ดินแบบใหม่ขึ้นมาอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ความเจริญด้านต่าง ๆ
ดำเนินไปนั้น ปัญหาความต้องการทรัพยากรที่ดินในแหล่งท่องเที่ยวย่อมตามมา ที่ดินในบริเวณ
พื้นที่หลายแห่งบนเกาะสมุยถูกจับจองเพื่อใช้ในกิจการต่างๆ นับตั้งแต่ โรงแรม บังกาโล อาคาร
พาณิชย์ แหล่งท่องเที่ยว ท่าเรือ สนามบิน โรงพยาบาล ธนาคาร และสถานีดำรง ตลอดจน
โครงสร้างพื้นฐานประเภทอื่น ๆ นอกจากพื้นที่บริเวณชายหาดแล้ว ที่ดินบริเวณที่สูงในเกาะสมุยก็
ถูกนำไปใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวด้วย

จากการที่เกาะสมุยมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไปสู่การใช้ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรมและบริการต่าง ๆ ผลที่ตามมาคือ ที่ดินมีราคาสูงขึ้น เจ้าของที่ดินหรือเกษตรกรชาวเกาะสมุยหาประโยชน์จากการขายที่ดิน พร้อมทั้งนำไปสู่การกว้านซื้อที่ดินเพื่อการเก็งกำไรซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตทั้งภาคเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคต ตลอดจนนำไปสู่ปัญหาการสูญเสียกรรมสิทธิ์ที่ดินและการย้ายถิ่นในที่สุด

ในปัจจุบันปัญหาความขัดแย้งในด้านการใช้ที่ดินระหว่างภาคเกษตรกรรมกับภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในขณะนี้ยังไม่ปรากฏเด่นชัด แต่ในทางกลับกันกิจกรรมท่องเที่ยวสามารถช่วยลดปัญหาด้านการใช้ที่ดินไม่ได้ประโยชน์เต็มที่ในเกาะสมุยโดยมีการตัดแปลงพื้นที่เกษตรกรรมที่ให้ผลตอบแทนต่ำและพื้นที่ที่กว้างว่างเปล่ามาใช้ประโยชน์ในด้านกิจกรรมท่องเที่ยว

ส่วนในด้านการกระจายประชากรและการย้ายถิ่น ภายหลังจากที่กิจกรรมท่องเที่ยวเข้าไปมีบทบาทในเกาะสมุยแล้ว ประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณต่างๆ บนเกาะแห่งนี้มีการรวมตัวกันอยู่เป็นกลุ่มก้อนมากขึ้นกว่าเดิม ขณะที่หลายท้องที่มีจำนวนประชากรลดลง ซึ่งลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีสภาพการตั้งถิ่นฐาน การใช้ที่ดิน และการเคลื่อนย้ายของประชากรในพื้นที่ที่เสียเปรียบไปสู่พื้นที่ที่ได้เปรียบ ทั้งนี้เป็นไปตามศักยภาพของพื้นที่และระดับการพัฒนาในพื้นที่ โดยเฉพาะย่านที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจสูง การคมนาคมขนส่งสะดวกและย่านที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ตลอดจนการย้ายถิ่นออกไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในเขตจังหวัดต่างๆ บนแผ่นดินใหญ่ด้วย

จากการสำรวจทัศนคติต่อการท่องเที่ยวพบว่า ชาวเกาะสมุยส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวและต้องการให้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในเกาะสมุยให้มากยิ่งขึ้น การท่องเที่ยวมีผลช่วยสร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มพูนรายได้ ทำให้ที่ดินมีราคาสูงขึ้นและเป็นปัจจัยที่นำความเจริญมาสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะในด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ แต่ในทางกลับกันชาวเกาะยอมรับว่าการท่องเที่ยวเป็นตัวการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิต และก่อให้เกิดปัญหาการสูญเสียกรรมสิทธิ์ที่ดินและการย้ายถิ่น

0142

จักร์ชัย อนุศาสน์อมรกุล และคนอื่นๆ. การใช้สื่อโทรทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว.

ม.ป.ท. , 2531.

สำหรับการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการทำงานของสถานีโทรทัศน์ในส่วนภูมิภาค หาประสบการณ์นอกเหนือจากการศึกษาในสถานศึกษาและพัฒนาความรู้และความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวปี 2530 โดยใช้สื่อโทรทัศน์ในส่วนภูมิภาค โดยศึกษาจากข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 จังหวัดภูเก็ต ผังรายการของสถานีในช่วงเวลาหนึ่ง นโยบายของสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 จังหวัดภูเก็ตจากเอกสาร รวมทั้งสัมภาษณ์หัวหน้าสถานีโทรทัศน์ ในเรื่องนโยบายในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของสถานีโทรทัศน์

สำหรับบทบาทของสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ภูเก็ตต่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ ด้านนโยบาย ด้านการปฏิบัติและด้านผลสำเร็จ

ทางด้านนโยบายนั้นประการแรกจะส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวนอกจังหวัด โดยจะรับเทปจากหน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถานีโทรทัศน์ช่อง 10 หาดใหญ่ ที่จัดทำเทปรายการโทรทัศน์ส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น รายการสารคดี สปอตส่งเสริมการท่องเที่ยวมาเผยแพร่แก่ประชาชนชาวภูเก็ตและจังหวัดที่แพร่ภาพถึง เพื่อเป็นการจูงใจไปท่องเที่ยวในจังหวัดอื่นๆ

ประการต่อไปเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต โดยทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ภูเก็ตจัดรายการสารคดีท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและสปอตเทศกาลต่างๆ ของจังหวัดภูเก็ต เช่น เทศกาลกินเจ เทศกาลท่องเที่ยว ฯลฯ และจัดส่งไปยังสถานีโทรทัศน์เครือข่ายของกรมประชาสัมพันธ์เผยแพร่ เพื่อชักชวนให้มาเที่ยวจังหวัดภูเก็ต และประการสุดท้ายสร้างให้คนในท้องถิ่นสำนึกและเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว เช่น การจัดทำสปอตให้รักษานขนบธรรมเนียมประเพณี รักษาความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยว การปฏิบัติตัวอย่างไรต่อกนักท่องเที่ยว ฯลฯ

ในด้านของการปฏิบัตินั้นทางสถานีเสนอรายการต่างๆ ในแต่ละวันโดยไม่รวมวันเสาร์ - อาทิตย์ จะเริ่มเมื่อเวลา 05.30 - 10.00 น. และ 16.00 น. - 24.00 น. รวมเวลาทั้งหมด 12.30 ชั่วโมง รวม 750 นาที เวลาของการประชาสัมพันธ์รวม 15 นาที ต่อวัน คิดเป็น 2% ดังนั้นช่วงเวลาที่ไม่ใช่การประชาสัมพันธ์ คือ 735 นาที เท่ากับ 68% โดยประเภทของการประชาสัมพันธ์ได้แก่

1. สปอตของการประชาสัมพันธ์งานท่องเที่ยวของหน่วยงานราชการและสถาบันต่างๆ เช่น สปอตตำรวจท่องเที่ยวชุดต่างๆ เช่น สปอตงานสวัสดิ์อันดามัน จังหวัดพังงา, สปอตงานลอยกระทง จังหวัดภูเก็ต สุโขทัย, สปอตงานเผาเทียนเล่นไฟ จังหวัดสุโขทัย เป็นต้น
2. รายการสารคดีท่องเที่ยวแผ่นดินไทยของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
3. สารคดีเที่ยวเมืองไทยใน 1 นาที

โดยจากนโยบายและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโดยใช้สถานีโทรทัศน์ท้องถิ่นนั้น จังหวัดภูเก็ตประสบความสำเร็จในการท่องเที่ยวคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สูงมาก เห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่ผ่านการเดินทางโดยเครื่องบินมากที่สุดในประเทศไทย ทำให้เกิดโครงการขยายสนามบินภูเก็ตอย่างเร่งด่วน จำนวนโรงแรมที่เพิ่มขึ้นและจำนวนห้องพักเต็ม

0143

ประสาร พันธุ์ลิมา. การประสานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน - ชะอำ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2537.

หัวหิน - ชะอำเป็นแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลที่มีความสำคัญและมีพัฒนาการโดย
ตลอดมาเป็นเวลานาน แต่จากสภาพการพัฒนาที่มีความต่อเนื่องทางด้านภูมิประเทศถูกแบ่งแยก
ด้วยเขตการบริหารราชการทั้งในระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น ก่อให้เกิดความจำเป็นต่อการ
ประสานการพัฒนา ซึ่งการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์นโยบาย แผนและการดำเนินการ
พัฒนาของภาครัฐ เปรียบเทียบกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น โดย
เฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะแนวทางใน
การประสานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน - ชะอำ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน - ชะอำประกอบด้วยนโยบายซึ่งได้แก่ แผนหลัก
พัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
แผนภาคตะวันตก ผังโครงสร้างจังหวัดเพชรบุรีและผังโครงสร้างจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ของ
สำนักผังเมือง นโยบายดังกล่าวได้นำมาสู่แผนพัฒนาต่างๆ ซึ่งได้แก่ ผังเมืองรวมชุมชนหัวหิน และ
ผังเมืองรวมชุมชนชะอำของสำนักผังเมืองและแผนทางด้านสาธารณูปโภคของหน่วยราชการส่วน
กลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต่างๆ อย่างไรก็ตามการพัฒนา
ของภาคเอกชนโดยการชี้นำด้วยระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเหล่านี้จะอยู่ภายใต้การควบคุม
ทั้งจากมาตรการควบคุมทางผังเมืองของสำนักผังเมืองและการควบคุมอาคารโดยกฎกระทรวง
ของกรมโยธาธิการและข้อบัญญัติของเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง

จากการศึกษานโยบายแผนและมาตรการควบคุมดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการ
สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานรัฐ
วิสาหกิจต่างๆ ประกอบกับความคิดเห็นจากภาคเอกชนซึ่งได้แก่ ผู้ดำเนินกิจการด้านการท่องเที่ยว
และนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทั้งสองแสดงให้เห็นความไม่สอดคล้องระหว่างนโยบาย แผน
และมาตรการควบคุมซึ่งกำหนดโดยหน่วยราชการในระดับต่างๆ ทั้งยังขาดการประสานการเชื่อมโยง
กันระหว่างหน่วยราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นที่มีอาณาเขตติดต่อกัน การพัฒนาและ
การควบคุมดังกล่าวยังขาดการตอบรับกับการพัฒนาของภาคเอกชนและความต้องการของนักท่องเที่ยว

การประสานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน - ชะอำ จึงจำเป็นต้องการเชื่อมโยงระหว่างนโยบายแผนและการดำเนินการในแนวตั้งโดยหน่วยราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต่างๆ ประกอบกับการเชื่อมโยงในแนวนอนโดยการประสานนโยบายแผนและการดำเนินการในระหว่างหน่วยราชการในระดับเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานการพัฒนาระหว่างหน่วยงานส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ซึ่งถูกแบ่งแยกพื้นที่การบริหารราชการออกจากกัน ทั้งนี้การพัฒนาจะต้องคำนึงถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวและการตอบสนองต่อความต้องการนั้นๆ โดยเฉพาะการพัฒนาของภาคเอกชน

0144

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ. โครงการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมหลังการ

ดำเนินโครงการโรงแรมและอาคารขนาดใหญ่ในจังหวัดภูเก็ตและระยอง.

กรุงเทพฯ : กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน, 2537.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ เพื่อให้ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อม และมาตรการในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการโรงแรมและอาคารขนาดใหญ่ในพื้นที่ศึกษา เพื่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมจะได้กระจายอำนาจการควบคุม การจัดการสิ่งแวดล้อมของโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและโครงการที่พิกัดอากาศให้กับท้องถิ่นตามบทบาทและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในทางกฎหมายและทางปฏิบัติ และเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนประกาศราชกิจจานุเบกษาของรัฐมนตรีในการกำหนดยกเว้นให้โครงการโรงแรมและอาคารขนาดใหญ่ ที่จะจัดตั้งในพื้นที่ศึกษาไม่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมและจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและกิจกรรมเกี่ยวเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำมามาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ศึกษามาประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมของโครงการอื่นๆ ที่ไม่ได้จัดทำรายงานฯ เพื่อลดปัญหาสิ่งแวดล้อมในภาพรวม และเพื่อกำหนดเป็นนโยบายแนวทางปฏิบัติ และแผนปฏิบัติการสำหรับหน่วยราชการท้องถิ่นในพื้นที่ศึกษาในการบังคับใช้และในการกำหนดให้โครงการพัฒนาของเอกชนถือปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและกำหนดนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อื่นๆ ตามความเหมาะสม พื้นที่ศึกษาคือ แหล่งพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดระยองและภูเก็ต

ภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีลักษณะเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยมีความสำคัญในฐานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดและทะเลที่สวยงามอันดับต้นๆ ของประเทศ ในการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมหลังการดำเนินการโครงการโรงแรมและอาคารขนาดใหญ่ได้ทำการศึกษากรณีศึกษาหาดป่าตอง ซึ่งเป็นหาดที่มีความสำคัญที่สุดต่อการท่องเที่ยวและนันทนาการของจังหวัดภูเก็ต เพื่อรองรับตลาดการท่องเที่ยวซึ่งขยายตัวอย่างรวดเร็วอันจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้ออกกฎกระทรวงกำหนดให้โรงแรม สถานที่พิกัดอากาศซึ่งมีขนาดเกิน 80 ห้องขึ้นไปที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ฝั่งทะเล ทะเลสาบ

หรือชายหาด หรือที่อยู่ใกล้ หรือในอุทยานแห่งชาติ ซึ่งเป็นบริเวณที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมจะต้องจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณา สำหรับช่วยบรรเทาปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2524

นับแต่ประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับดังกล่าวมาจนถึงปี 2535 มีผู้ประกอบการโรงแรมและสถานพักตากอากาศบริเวณหาดป่าตอง เสนอรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมและผ่านการพิจารณาเพียง 17 ราย คิดเป็นห้องพักรวม 3,962 ห้อง ขณะที่ยังคงมีผู้ประกอบการในหาดป่าตองอีก 63 ราย จำนวนห้องพักรวม 2,213 ห้อง ไม่อยู่ในข่ายที่ต้องจัดทำรายงาน นอกจากนั้นแล้วการขยายตัวของชุมชนอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวก็เป็นเหตุให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณหาดป่าตองเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็วทั้งบนบกและในทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพน้ำทะเลและแหล่งปะการังที่ริมฝั่งด้านเหนือและด้านทิศใต้ของอ่าวป่าตอง

แม้ว่ากิจการ โรงแรมและสถานตากอากาศส่วนใหญ่ต้องจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อม แต่จากกรณีศึกษาหาดป่าตองแล้วจะเห็นได้ว่ายังคงมีกิจการอีกจำนวนมากซึ่งไม่อยู่ในข่ายต้องจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งชุมชนที่เกิดขึ้นจากการขยายตัวของการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้สภาพแวดล้อมต้องเสื่อมโทรมลงจนรัฐบาลต้องเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมขึ้นและประกาศให้จังหวัดภูเก็ตเป็นเขตควบคุมมลพิษ ซึ่งจะมีผลทำให้แหล่งกำเนิดมลพิษทั้งหลายถูกควบคุม และกำหนดให้ต้องสร้างระบบบำบัดหรือกำจัดน้ำเสียของตนขึ้นหรือส่งน้ำเสียของตนไปทำการบำบัดยังระบบบำบัดและกำจัดของเสียส่วนกลางก็ได้ อย่างไรก็ตามมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลได้เข้ามาดำเนินการก็เป็นเพียงการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในภายหลังและแก้ไขเฉพาะด้านเท่านั้น

สำหรับจังหวัดระยองนับว่าเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากมีที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกซึ่งกำลังมีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมและมีทรัพยากรทางธรรมชาติประเภทชายหาดและทะเลสวยงามเหมาะแก่การท่องเที่ยว ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาหาดแม่รำพึงซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดระยอง พบว่าการเติบโตของการท่องเที่ยวบริเวณหาดแม่รำพึง มิได้ขยายตัวมากนักจนเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมดังเช่นกรณีหาดป่าตอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพื้นที่บริเวณชายหาดอยู่ในเขตอุทยานเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด ทำให้สามารถควบคุมการพัฒนาบริเวณชายหาดโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติอย่างเต็มที่ และในปี พ.ศ. 2532 พบว่าการพัฒนาที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวของจังหวัดระยอง ส่วนใหญ่ขยายตัวในบริเวณหาดบ้านเพและเกาะเสม็ดมากกว่า

ภายหลังการดำเนินโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของราคาที่ดินในระยะเวลาต่อมา ทำให้เกิดการพัฒนาโรงแรมสถานตากอากาศและอสังหาริมทรัพย์แบบอาคารชุดขึ้นบริเวณหาดแม่รำพึง ในลักษณะของอาคารสูงและอาคารขนาดใหญ่จากสถิติของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมพบว่า มีอาคารประเภทดังกล่าวเสนอรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและผ่านการพิจารณาถึง 7 ราย คิดเป็นจำนวนห้องพักรวม 1,503 ห้อง มากกว่าจำนวนห้องพักของที่พักรีสอร์ทสถานตากอากาศซึ่งมีอยู่เพียง 27 แห่ง คิดเป็นจำนวนห้องพักรวม 537 ห้อง ซึ่งทั้งหมดเป็นกิจการขนาดเล็กไม่อยู่ในข่ายต้องจัดทำรายงาน ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ออกกฎหมายเพื่อควบคุมการก่อสร้างอาคาร และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกับหาดป่าตอง ยกเว้นในเรื่องเขตคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและเขตควบคุมมลพิษยังไม่ได้ประกาศใช้บังคับ เนื่องจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของหาดแม่รำพึงยังไม่ถึงจุดวิกฤติ

แม้ว่าจุดเริ่มต้นการพัฒนาหาดแม่รำพึงจะมีมาตรการในการจัดการและควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมดีกว่าหาดป่าตอง แต่เมื่อพิจารณาถึงมาตรการต่าง ๆ ตลอดจนองค์การที่รับผิดชอบนั้นเป็นแบบเดียวกันที่ใช้ในบริเวณหาดป่าตองมาก่อน จึงมีปัญหาและข้อจำกัดแบบเดียวกัน การกำหนดให้กิจกรรมการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นบริเวณหาดแม่รำพึง ต้องจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมนั้นมีความจำเป็น ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นจะไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังช่วยเหลือท้องถิ่นซึ่งยังคงขาดความพร้อมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพอีกด้วย

0145

สมชาย รัตนโกมุท. โครงการวิจัยการศึกษาข้อมูลเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะแผน
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 2530-2534. ๖ กรุงเทพฯ :
ม.ป.ท. , 2529.

เนื่องจากการท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศในประเทศไทยนับได้ว่าเป็นกิจกรรมที่
น่ายินดีเข้าประเทศในลำดับสูงเสมอมา เพื่อเป็นการวางแผนการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาและวางแผนให้
สอดคล้องกัน

การศึกษานี้เป็นโครงการการศึกษาข้อมูลเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะ
แผนศึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ปี พ.ศ. 2530 ถึง พ.ศ. 2534 โดยทางการท่อง
เที่ยวแห่งประเทศไทยได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องศึกษาข้อมูลทางการท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อให้
สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยส่วนรวมโดยแบ่งหัวข้อการศึกษาออก
เป็น 4 ข้อ คือ

1. การศึกษาเกี่ยวกับอุปสงค์ทางการท่องเที่ยว โดยที่วัตถุประสงค์หลัก คือ การ
คาดการณ์ความต้องการหรืออุปสงค์ในการท่องเที่ยวในประเทศไทย
2. การศึกษาเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเน้นหนักในเรื่องสถานบริการ
พักผ่อน เพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาลและเอกชน
3. โครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว
4. ผลทางการจ้างงานของการท่องเที่ยว

จุดมุ่งหมายของการศึกษานี้คือ การที่จะทำการพยากรณ์อุปสงค์ทางการท่องเที่ยว
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวในระหว่างช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 ของนักท่องเที่ยวจากต่างชาติ
นอกจากนี้ยังได้ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อตัวกำหนดช่วงเวลาการพำนัก (Length of stay) ของ
นักท่องเที่ยว การพยากรณ์รายได้รวมจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ความ
ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการห้องพักในโรง
แรม โดยแยกตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ข้อสรุปของการศึกษา คือ

ค่าอัตราความเจริญของนักท่องเที่ยวจะมีค่าประมาณร้อยละ 7.69 สำหรับการ
ประมาณการขั้นสูงและ 7.26 สำหรับการประมาณการขั้นต่ำ โดยเพิ่มจากค่าอัตราการเจริญเติบโต
4.36 และ 4.06 ตามลำดับ

จากข้อมูล ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง หลายประเทศพบว่าตัวแปรระยะเวลาพำนักรถยนต์มีความสัมพันธ์ตามกันกับตัวแปรระดับรายได้เฉลี่ยต่อหัว แต่มีความสัมพันธ์ผกผันกับขนาดของจำนวนนักท่องเที่ยว คือ ถ้าหากระดับรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงขึ้นระยะเวลาพำนักรถยนต์จะสูงขึ้นตามไปด้วย แต่ยิ่งจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศนั้นมากขึ้น ค่าระยะเวลาพำนักรถยนต์จะยิ่งต่ำลง

จากข้อมูล ณ เวลาใดเวลาหนึ่งระดับการใช้จ่ายต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวผันแปรไปอย่างไม่มีระบบ จากข้อมูลอนุกรมเวลารายประเทศพบว่าตัวแปรระดับรายได้เฉลี่ยต่อหัวและระดับรายได้ประชาชาติมีความสำคัญในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงของระยะเวลาพำนักรถยนต์

จากการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อุปสงค์ของห้องพักชี้ให้เห็นว่าในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งมีความต้องการสูงกว่าจำนวนห้องพักที่มีอยู่มาก จึงควรจะได้มีการขยายตัวของจำนวนห้องพักในแหล่งท่องเที่ยวขึ้นให้เพียงพอกับความต้องการ

สำหรับผลกระทบต่อการทำงานคาดว่า การเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์การท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศจะสามารถก่อให้เกิดการทำงานในระหว่างแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 เพิ่มจำนวนขึ้น

0146

สุริย์ บุญญาพงศ์ และสุรศักดิ์ ป้อมทองคำ. **ประเพณีเพื่อการท่องเที่ยว : จุดเปลี่ยนของระบบ**

ความสัมพันธ์ทางสังคม. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2539.

เมื่อกิจกรรมทางประเพณีกลายเป็นวัตถุ癖ในการท่องเที่ยว รูปแบบของกิจกรรมตามแบบเดิมของท้องถิ่น มักจะถูกปรับเปลี่ยนไปเพื่อให้เกิดความน่าตื่นตา ตื่นใจแก่นักท่องเที่ยว ผู้ที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมประเพณี มิใช่มีเพียงชาวบ้านหรือคนในชุมชนเท่านั้น หากแต่มีหน่วยงานและองค์กรต่างๆ เข้ามาร่วมด้วย ซึ่งมีผลทำให้ต้องมีการปรับระบบการจัดการดำเนินงานเสียใหม่ ในการศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์สำคัญที่จะต้องทราบว่าการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมตามประเพณีเพื่อการท่องเที่ยว มีส่วนทำให้ระบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชนได้รับความกระทบกระเทือนอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ได้เลือกศึกษาในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่งเป็นชุมชนที่เพิ่งเปิดตัวในตลาดการท่องเที่ยวและเป็นชุมชนที่ยังมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมตามแบบดั้งเดิมที่โดดเด่น โดยเลือกศึกษาในกิจกรรมประเพณีการบรรพชาสามเณรหรือปอยส่างลอง ซึ่งเป็นกิจกรรมตามประเพณีที่มีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทยและถือเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

พิธีปอยส่างลอง เป็นพิธีกรรมหนึ่งที่สะท้อนถึงศรัทธา ความเชื่อมั่นทางศาสนาของชาวไทยใหญ่ วัตถุประสงค์สำคัญของพิธีกรรม คือ การสร้างบุญคุณเพื่อสืบทอดพระศาสนา ปัจจุบันปอยส่างลองถูกนำมาเสนอต่อสาธารณชนในฐานะ “สินค้า” การท่องเที่ยวซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เหมาะสมสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ หน่วยงานของรัฐต้องเข้ามาดำเนินงานในฐานะผู้ประสานงานการจัดพิธีและจากการเข้ามามีบทบาทของหน่วยงานของรัฐเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนระบบความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงาน ได้ทำลายระบบความสัมพันธ์ทางสังคมของคนในชุมชนลง การจัดพิธีกรรมจึงเป็นเพียงการแสดงให้นักท่องเที่ยวได้ชม

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นเพียงการนำเสนอผลกระทบอย่างหนึ่งของการจัดกิจกรรมประเพณีเพื่อตอบสนองการส่งเสริมการท่องเที่ยว ในประเด็นที่เกี่ยวกับระบบความสัมพันธ์ทางสังคมของคนในชุมชนเพราะขณะที่การเปลี่ยนรูปแบบประเพณีเพื่อการท่องเที่ยวได้ทำลายระบบความสัมพันธ์ทางสังคมแบบเดิมให้หมดไป ก็ได้สร้างระบบความสัมพันธ์ทางสังคมแบบใหม่ ซึ่งเป็นระบบความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นผลดีต่อการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน รวมทั้งไม่เป็นผลดีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาต่าง ๆ ขึ้นมาแทน ระบบความสัมพันธ์แบบใหม่นี้ เป็น

ระบบที่คนในชุมชนมีความห่างเหินกันมากขึ้น เป็นระบบที่คนต้องคิดคำนวณทุกครั้งก่อนจะตัดสินใจร่วมกิจกรรมใดๆ ทางสังคมว่า การมีส่วนร่วมนี้ตนเองจะได้ประโยชน์คุ้มหรือไม่และใครจะได้ประโยชน์มากกว่า ซึ่งหากระบบคิดคำนวณเช่นนี้เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ก็เป็นเรื่องที่ยากยิ่งที่จะสามารถรักษาวัฒนธรรมประเพณีใดๆ ไว้ได้อย่างสมบูรณ์

0147

โสภณ จงสมจิต. การศึกษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์ประวัติศาสตร์สถานที่เกาะเมือง
รัตนโกสินทร์ชั้นใน, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาโบราณคดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2530.

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเฉพาะพื้นที่ที่จัดว่าเป็นบริเวณสำคัญของเมืองและ
ความเป็นไปได้ของการวิจัยและเพื่อเป็นแบบอย่างในการอนุรักษ์เกาะเมืองรัตนโกสินทร์ชั้นนอก
ต่อไป วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ เพื่อศึกษาถึงสภาพผังเมือง การใช้ที่ดิน ตลอดจนกิจกรรม
ต่างๆ ในอดีตของเกาะเมืองรัตนโกสินทร์ชั้นในและศิลปกรรมที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมของเกาะ
เมืองรัตนโกสินทร์ชั้นในในอดีต เพื่อศึกษาถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงของเกาะเมืองรัตนโกสินทร์
ชั้นในและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในปัจจุบันที่มีผลกระทบต่อประวัติศาสตร์สถาน และเพื่อเสนอ
แนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขการอนุรักษ์เกาะเมืองรัตนโกสินทร์ชั้นในเพื่อเป็นอุทยานประวัติศาสตร์
ต่อไป

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมของเกาะเมืองรัตนโกสินทร์ชั้นใน มีผลทำให้สภาพ
เมืองที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และ โบราณคดีต้องเสียไปเป็นอย่างมากด้วยสาเหตุของการรื้อ
ทำลาย เปลี่ยนแปลงโบราณสถาน การก่อสร้างอาคารที่ไร้คุณค่าทางสถาปัตยกรรมและไม่คำนึงถึง
ปัญหาทางด้านสุขอนามัย ปัญหาเหล่านี้เกิดจากการเติบโตของเมืองที่ขาดการเอาใจใส่อย่างจริงจัง
ของผู้มีส่วนรับผิดชอบตลอดจนการขาดระเบียบวินัยของประชาชนในเขตเกาะเมืองรัตนโกสินทร์
ชั้นใน ปัญหาดังกล่าวจึงควรได้รับการแก้ไข การศึกษาวิจัยถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยการ
ศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ เช่น พงสาวดาร จดหมายเหตุ ประวัติศาสตร์สถาน ผังเมืองและการ
สำรวจในพื้นที่จริงทางภาคสนามด้วยการจดบันทึกข้อมูลการถ่ายภาพและทำแผนผังแล้วนำมา
จำแนกพื้นที่การใช้ประโยชน์บนเกาะเมือง โดยการจัดประเภทและรูปแบบโบราณสถานรวมทั้งสิ่ง
แวดล้อม เช่น คลองคูเมือง สะพานเก่าและสะพานใหม่ แม่น้ำ ท่าเรือ การใช้พื้นที่เพื่อประโยชน์
ทางธุรกิจและมาตรการว่าด้วยการอนุรักษ์ประวัติศาสตร์สถาน

ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า การใช้พื้นที่เกาะเมืองรัตนโกสินทร์ชั้นในเป็นไปตาม
ยถากรรมขาดการควบคุมดูแลรักษา ทำให้สภาพแวดล้อมของเมืองเสื่อมโทรมมาก โดยการทำลาย
โบราณสถานด้วยการรื้อสร้างใหม่โดยพลการ และขาดคุณค่าทางศิลปสถาปัตยกรรมไม่ผสมผสาน
เสริมโบราณสถานที่มีอยู่ก่อน การรื้อกำแพงที่สาธารณะและการทิ้งสิ่งปฏิกูลอันมีผลทำลายความ
สัมพันธ์ของพื้นที่ทางกายภาพของสิ่งแวดล้อมของเมือง

การปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะต้องประกอบด้วย 5 ประการได้แก่ เส้นทาง
 เส้นขอบ ย่าน ศูนย์ชุมชนและภูมิสัญลักษณ์ด้วยการย้ายตลาดปากคลองและทำเตียนไปอยู่บริเวณ
 อื่น เช่น ที่สี่แยกบางโพ กับการบูรณาการพาณิชย์ที่สร้างใหม่และไม่มีคุณค่าริมน้ำบริเวณท่าช้างวัง
 หลวงถึงท่าพระจันทร์ ห้ามการซื้อขายบนถนนและทางเท้าบริเวณเกาะเมือง ปรับปรุงบริเวณริมแม่น้ำ
 น้ำและทัศนียภาพเกาะเมืองด้านทิศตะวันออก รื้อฟื้นโบราณสถานที่ถูกทำลายไปโดยการสร้าง
 ขึ้นใหม่ตลอดจนจัดกิจกรรมที่เคยมีในอดีตขึ้น เช่น การใช้คลอง คูเมือง รถม้า และอื่น ๆ จะทำให้
 เกาะเมืองรัตนโกสินทร์มีสภาพชีวิตในอดีตกลับคืนมาอีกครั้งหนึ่งและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
 สวยงามเป็นศรีสง่าแก่ชาติบ้านเมือง และเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาเกาะเมืองรัตนโกสินทร์
 ชั้นนอกและแหล่งโบราณสถานทั่วประเทศต่อไป

0148

วาที ทรัพย์สิน. การท่องเที่ยวกับการพัฒนาหัตถกรรมการทำรูปหนังตะลุง : ในเขตอำเภอเมือง
 จังหวัดนครศรีธรรมราช, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขามานุษยวิทยา
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2538.

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลจากการท่องเที่ยวที่ทำให้งานหัตถกรรม
 การทำรูปหนังตะลุงเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยการศึกษากลุ่มช่างทำรูปหนังตะลุงในเขตอำเภอเมือง
 จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการในการทำรูปหนังตะลุง และผลจากการ
 ท่องเที่ยวที่ทำให้รูปหนังตะลุงและสังคมของกลุ่มช่างทำรูปหนังตะลุงเกิดการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัย
 ใช้วิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยา โดยการเข้าไปสังเกตและสัมภาษณ์ครอบครัวช่างทำรูปหนังตะลุง
 และศึกษาขยายผลไปถึงบุคคลที่เข้ามาติดต่อซื้อรูปหนังตะลุง รวมถึงผู้ที่มีผลประโยชน์ร่วมกับช่าง
 ทำรูปหนังตะลุง

ผลการศึกษาพบว่า การทำรูปหนังตะลุงเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่ได้รับอิทธิพล
 อารยธรรมจากอินเดีย รูปหนังตะลุงมีความสำคัญควบคู่มากับการแสดงหนังตะลุง ซึ่งเป็นมรดก
 ทางวัฒนธรรมของภาคใต้ การศึกษาเกี่ยวกับจุดประสงค์ของช่างทำรูปหนังตะลุง พบว่าระยะเริ่ม
 แรกรูปหนังตะลุงที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการแสดงหนังตะลุงเป็นสำคัญ ต่อมาประมาณ พ.ศ.
 2500 ผลจากการเกิดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาล ทำให้มีการท่อง
 เที่ยวเกิดขึ้นภายในประเทศ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้เดินทางไปท่องเที่ยวใน
 ภูมิภาคต่างๆ และจากการที่นักท่องเที่ยวซื้อของจากท้องถิ่นไปเป็นของที่ระลึก มีผลทำให้งานศิลป
 วัฒนธรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่นได้รับการพัฒนาเพื่อขายเป็นของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว

ผลจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบหนังตะลุง เพื่อขายในตลาดสินค้า
 ของที่ระลึกและเนื่องจากปริมาณความต้องการรูปหนังตะลุงมีมาก ช่างทำรูปหนังตะลุงจึงได้
 พัฒนาระบบการทำงานโดยให้สมาชิกของครอบครัวมีส่วนร่วมในการผลิต การทำรูปหนังตะลุง
 กลายเป็นอุตสาหกรรมในครอบครัว ทั้งนี้เพื่อให้ทันและเพียงพอต่อความต้องการของตลาด
 เนื่องจากการทำรูปหนังตะลุงมุ่งประโยชน์ด้านการค้าเพียงอย่างเดียว ทำให้รูปหนังตะลุงที่ช่าง
 สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ ขาดเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและจากจำนวนช่างทำรูปหนังตะลุงที่มีเพิ่มม
 ขึ้น มีผลทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นภายในกลุ่มช่างทำรูปหนังตะลุง ซึ่งมีสาเหตุมาจากการแย่งวัตถุดิบ

ดิบ การแข่งขันในการทำรูปหนังตะลุงและการแย่งกันขายรูปหนังตะลุงตัดราคากัน ประโยชน์จึงตกอยู่ที่พ่อค้าและร้านขายของที่ระลึกซึ่งได้โอกาสเลือกซื้อรูปหนังตะลุงในราคาถูก

แม้ว่าการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการทำรูปหนังตะลุง หากพิจารณาในด้านประโยชน์พบว่า การท่องเที่ยวมีผลทำให้เกิดการถ่ายทอดและสืบทอดในกระบวนการทำรูปหนังตะลุง ซึ่งทำให้ศิลปหัตถกรรมการทำรูปหนังตะลุงคงอยู่สืบไป

0149

วสิน อิงคพัฒนากุล. รายงานชิ้นสุดท้าย การสำรวจทางปักษีวิทยาเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2538.

การสำรวจทางปักษีวิทยาเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี ได้ดำเนินการสำรวจเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนกในอุทยานแห่งชาติฯ ระหว่างเดือนตุลาคม 2536 ถึงเดือนกันยายน 2537 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อสำรวจและศึกษาชนิด สถานภาพและการใช้ประโยชน์พื้นที่ของนกในอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ ตลอดจนหาความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของนกในธรรมชาติในฤดูกาลต่างๆ เพื่อนำเสนอข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักปักษีวิทยา นักธรรมชาติวิทยา และนักชีววิทยา เพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยและการวางแผนการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาเส้นทางเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ ที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวในลักษณะการดูนกในสภาพธรรมชาติ และเพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของพื้นที่อนุรักษ์ภาคตะวันตกในการเป็นแหล่งพันธุกรรมของสัตว์ป่าที่สำคัญของประเทศ

จากการดำเนินโครงการสำรวจทางปักษีวิทยาครั้งนี้ได้กำหนดเส้นทางการสำรวจ 2 เส้นทางที่มีศักยภาพในการพัฒนาต่อไปเพื่อเป็นเส้นทางท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติฯ ครอบคลุมรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินที่แตกต่างกัน 8 ประเภท พบว่า ในพื้นที่ศึกษานั้นสำรวจพบนกจำนวนทั้งสิ้น 103 ชนิด 71 สกุล 36 วงศ์ 12 อันดับ ซึ่งสามารถใช้เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญของอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ได้ แต่อุทยานแห่งชาติฯ ต้องมีการดำเนินการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในลักษณะต่างๆ คือ การกำหนดกิจกรรมการเดินป่า ศึกษาธรรมชาติ และกิจกรรมการดูนกตามเส้นทางการสำรวจทั้งสองเส้นทางที่ได้มีการพัฒนาให้มีความเหมาะสมต่อกิจกรรมดังกล่าว โดยมีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น เช่น ปรับปรุงหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ที่ 1 (บ้านเขาเหล็ก) ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกตามเส้นทางกิจกรรมดูนก ปรับปรุงพื้นที่พักผ่อน ปรับปรุงระบบรถโดยสารประจำทางให้สามารถเดินทางถึงที่ทำการอุทยานฯ ได้อย่างสะดวก เป็นต้น รวมทั้งอุทยานฯ ต้องดำเนินการพัฒนาพื้นที่ให้สามารถตอบสนองความต้องการปัจจัยพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิตของนกได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยเกี่ยวกับอาหาร ที่หลบภัย แหล่งน้ำ พื้นที่เพื่อกิจกรรมและปัจจัยเฉพาะของนกแต่ละชนิด เป็นต้น

นอกจากนี้อุทยานฯ ต้องดำเนินการพัฒนาและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับนกในพื้นที่สู่นักท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในโปรแกรมการสื่อความหมายด้วย

0150

นางนุช โรจนเวทย์ และคนอื่นๆ. รายงานการศึกษาเรื่องการพัฒนาโครงข่ายและแบบแผนการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ : ศึกษาเฉพาะเส้นทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2529.

รายงานการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของเส้นทาง การนำเที่ยวที่จะจัดไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโครงข่ายการเดินทางท่องเที่ยวในภาคนี้ อันจะก่อให้เกิดการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวไปในภาคต่างๆ ของประเทศ

ในการศึกษาได้ทำการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวโดยการพิจารณาในด้านต่างๆ คือ ด้านความดึงดูดใจ ด้านความปลอดภัย ด้านความสามารถในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านภาวะแวดล้อม นอกจากนี้ยังได้ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วย โดยใช้แบบสอบถามและนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการเสนอแนะเส้นทาง การนำเที่ยว

ผลการศึกษาด้านแหล่งท่องเที่ยวซึ่งพิจารณาเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่มีการโฆษณาขายกันอย่างแพร่หลายพบว่า แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน และศาสนามีศักยภาพสูงที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่จำพวกโบราณวัตถุสถาน ได้แก่ ปราสาทหินต่างๆ และสถานที่จำพวกศาสนสถานที่มีสถาปัตยกรรม ได้แก่ วัดต่างๆ ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพอันดับรองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ซึ่งมีสถานที่เด่นได้แก่ สถานที่จำพวกแม่น้ำและภูเขา สำหรับแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมมีระดับศักยภาพต่ำที่สุดโดยเปรียบเทียบ เนื่องจากส่วนใหญ่ยังต้องการการปรับปรุงด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอีกมาก

ในด้านความต้องการของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่เคยไปภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาแล้วส่วนใหญ่จะประทับใจในวัฒนธรรม ประเพณี และชีวิตความเป็นอยู่ของคนอีสาน ส่วนผู้ที่ยังไม่เคยไปนั้นโดยมากสนใจจะไปเที่ยวในภาคนี้เช่นกันแต่ไม่มีข้อมูลข่าวสารเพียงพอ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสนใจจะไปมากที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ในขณะที่แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนาได้รับความสนใจในอันดับรองลงมาและไม่แตกต่างกันมาก

ในด้านเส้นทางการนำเที่ยวนั้น พบว่าเส้นทางนำเที่ยวที่ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวหลายประเภทละกันและครอบคลุมหลายจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวภายในประเทศมากที่สุด ซึ่งรายงานการศึกษานี้ได้เสนอตัวอย่างเส้นทางการนำเที่ยวไว้ด้วย

0151

ปริญญ์ เหลืองประเสริฐ. การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวางแผนปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว

ทางประวัติศาสตร์ : กรณีศึกษาสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี.

กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2538.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาแนวทางการวางแผนที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยศึกษา ณ สถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ คือ สะพานข้ามแม่น้ำแควซึ่งเป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทย ชาวต่างประเทศและประชาชนในท้องถิ่น โดยทำการศึกษาด้านระดับความรู้ ความเข้าใจ การเห็นความสำคัญของอนุสรณ์สถานศึกษาสภาพแวดล้อม ความสวยงามตามธรรมชาติ สภาพปัญหาที่พบในพื้นที่เป็นการศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาให้ตอบสนองความต้องการมากที่สุด ซึ่งการศึกษานี้ได้นำไปกำหนดเป้าหมาย รายละเอียดโครงการออกแบบ การประเมินผังสร้างมาตรการเพื่อให้ผังมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ และสุดท้ายคือประเมินแนวทางและขั้นตอนการวางแผนตามที่ได้ดำเนินการมาในการศึกษา

ผลการศึกษารูปเป็นแผนพัฒนาบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว โดยมีฐานมาจากความคิดเห็นและการยอมรับจากประชาชน โดยประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับอนุสรณ์สถานที่ทำการศึกษานี้ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงสภาพแวดล้อม การเสริมสร้างความรู้โดยการประชาสัมพันธ์และเก็บรวบรวมความรู้ต่างๆ แล้วนำเสนอไว้ในพิพิธภัณฑ์ และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาดที่สอดคล้องกับกิจกรรม กลมกลืนกับธรรมชาติ และความสำคัญของพื้นที่ในทางประวัติศาสตร์ กระบวนการประเมินโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นและตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่อาศัยการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์พิเศษ ยืนยันว่าแผนพัฒนาที่กำหนดมีความเป็นไปได้สูงในการนำไปปฏิบัติและสนับสนุนความคิดที่ว่าเมื่อได้รับแรงสนับสนุนจากประชาชนย่อมจะทำให้สามารถกำหนดแผน ที่มีมาตรการในการปฏิบัติจริงที่มีประสิทธิภาพในการบรรลุวัตถุประสงค์ให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้เกี่ยวกับการวางแผนคือ ควรจะพัฒนาการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำผัง ทั้งผังเมืองรวม ผังเฉพาะและผังโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ทั้งของรัฐและเอกชนเพราะจากการ

ศึกษาประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการวางผังและยอมรับผังได้ แต่โอกาสที่จะเข้าร่วมประชุมที่ผ่านมานั้นการประชาสัมพันธ์ไม่ดีเท่าที่ควรไม่มีการกระตุ้นที่มีประสิทธิภาพ และรูปแบบสอบถามควรเข้าใจง่าย กระชับ และสั้น สะดวกในการแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ข้อมูลที่กลับมานั้นถูกต้องตรงตามที่ต้องการนำเสนอจริง ๆ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุง คือ ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดูแลรักษา สะพาน ทางรถไฟ สภาพแวดล้อมและการบริหารการท่องเที่ยวที่สะพานโดยตรง เพื่อการดูแลจะได้ไม่ก้ำก๋ายหรือซ้ำซ้อนกัน เพราะในปัจจุบันสะพานได้ถูกใช้ประโยชน์หลายด้าน เช่น เพื่อการคมนาคม การท่องเที่ยว ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่เข้ามาดูแลบริเวณนี้ ดังนั้นการปรับปรุงดูแลรักษาจึงทำได้ล่าช้าและไม่ดีเท่าที่ควร

0152

สุจินต์พร จินตนา. การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย : กรณีศึกษา

นักท่องเที่ยวจากบางประเทศที่สำคัญ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกริก, 2538.

ในประเทศไทย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือว่าเป็นสินค้าสาธารณะที่มีการลงทุนในตัวสินค้าต่ำ มีปัญหาในด้านการแข่งขันน้อยกว่าสินค้าอุตสาหกรรมประเภทอื่น รายได้จากการท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญในการช่วยแก้ปัญหาการขาดดุลการค้า การขาดดุลการชำระเงินของประเทศไทยได้เป็นอย่างมาก ตลอดจนก่อให้เกิดการจ้างงานในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอีกหลายสาขา เช่น ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจนำเที่ยว เป็นต้น ซึ่งเมื่อการท่องเที่ยวได้ขยายตัวไปอย่างรวดเร็วก็จำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ควบคู่กันไปด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ทางการท่องเที่ยวหรือจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ โดยอาศัยข้อมูลสถิติภูมิระหว่างปี 2528 - 2537 มาทำการวิเคราะห์ และเพื่อศึกษาอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยว และอัตราการเติบโตของรายได้จากการท่องเที่ยว โดยใช้ข้อมูลปี พ.ศ. 2528 - 2537 มาใช้ในการวิเคราะห์แบบแนวโน้มกาลเวลา

ผลการศึกษาในส่วนของปัจจัยผันแปรอิสระที่มีผลต่ออุปสงค์ทางการท่องเที่ยวหรือจำนวนนักท่องเที่ยว พบว่าราคาค่าห้องพักของโรงแรมระดับ 4 ดาว มีความสัมพันธ์ ในทิศทางตรงข้ามกับจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น เยอรมนี และอังกฤษ ซึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ปัจจัยผันแปรอิสระค่าห้องพักของโรงแรมระดับ 4 ดาว มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ทั้งนี้ เนื่องจากว่าประเทศมาเลเซีย เป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย มีการคมนาคมที่สะดวก สามารถเดินทางไปกลับได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว และนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียส่วนใหญ่นิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตจังหวัดแถบภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งจะเป็นการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อสินค้าและพักผ่อนในระยะเวลาสั้น ๆ ดังนั้น นักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียจึงไม่ใคร่ให้ความสำคัญกับราคาค่าห้องพักของโรงแรมในประเทศไทยมากนัก

สำหรับปัจจัยผันแปรอิสระการแลกเปลี่ยนเงินตราเปรียบเทียบกับระหว่างสกุลเงินบาทกับสกุลเงินของประเทศนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับจำนวนนักท่องเที่ยว

เที่ยวจากทั้ง 4 ประเทศ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ เมื่ออัตราการแลกเปลี่ยนเงินตรา ระหว่างสกุลเงินบาทของไทยกับสกุลเงินของประเทศนักท่องเที่ยวสูงขึ้น ย่อมทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกว่ามีอำนาจในการจับจ่ายใช้สอยซื้อสินค้าในประเทศไทยได้มากขึ้น

ปัจจัยผันแปรอิสระอีกปัจจัยหนึ่ง คือ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ นักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับจำนวนนักท่องเที่ยวจากทั้ง 4 ประเทศ เมื่อประเทศของนักท่องเที่ยวมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นย่อมส่งผลให้ประชาชนของประเทศนั้นมีรายได้สูงขึ้น และพร้อมในการเดินทางไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศมากขึ้น

ผลการศึกษาในเรื่องอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว พบว่าอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น เยอรมนี และอังกฤษ มีอัตราการเติบโตร้อยละ 4.84, 11.16, 12.99 และ 11.89 ต่อปี ตามลำดับ ในส่วนของรายได้จากการท่องเที่ยวพบว่าประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น เยอรมนี และอังกฤษ มีอัตราการเติบโตร้อยละ 11.22, 19.56, 19.19 และ 18.79 ต่อปี ตามลำดับ

การศึกษาในครั้งนี้ทำให้สามารถมองเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน และมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ คือ

1. รัฐบาลควรหาวิธีการในการส่งเสริม หรือกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ใต้หวัน ให้มีจำนวนวันพักเฉลี่ยในการท่องเที่ยวในประเทศไทยให้มากขึ้น หรืออาจจะหาแนวทางในการส่งเสริมหรือโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจากตลาดที่นิยมมาพักในประเทศไทยเป็นระยะเวลานาน ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจากยุโรปให้มีจำนวนมากขึ้น ในปัจจุบันประเทศที่เป็นลูกค้าสำคัญของประเทศไทยมาจากกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ ญี่ปุ่น มากขึ้น ซึ่งนักท่องเที่ยวจากประเทศดังกล่าวมักจะมีจำนวนวันพักเฉลี่ยอยู่ในประเทศไทยน้อยกว่า เมื่อเทียบกับนักท่องเที่ยวจากประเทศในแถบยุโรปหรืออเมริกา ที่เคยเป็นประเทศที่เป็นลูกค้าสำคัญของประเทศไทยในอดีต ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สถิติคืนพักนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวทั้งหมดลดลง ซึ่งจะมีผลต่อรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง

2. จากการศึกษาพบว่าปัจจัยผันแปรอิสระหลายประการ ที่เป็นปัจจัยในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งบางปัจจัย เช่น ราคาห้องพักของโรงแรมระดับต่าง ๆ ซึ่งทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ควรให้ความสนใจและร่วมมือกันในการพัฒนาการให้บริการและการกำหนดราคาของห้องพักให้มีความเหมาะสม

3. นอกจากปัจจัยผันแปรอิสระที่สามารถวัดค่าออกมาเป็นตัวเลขได้ ที่กำหนดไว้ในแบบจำลองที่ทำการศึกษาแล้ว ยังมีปัจจัยด้านคุณภาพอื่น ๆ ซึ่งมีผลต่อจำนวนนักท่องเที่ยว

ระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน เช่น ปัจจัยด้านการเมือง ปัญหาอาชญากรรม การโฆษณาประชาสัมพันธ์ และการสร้างภาพพจน์ที่ดีของประเทศไทย ซึ่งปัจจัยด้านคุณภาพเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทั้งรัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจควบคู่ไปกับปัจจัยด้านปริมาณด้วย

4. ในการศึกษาที่ผู้ศึกษาได้ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลที่ไม่เป็นระบบและไม่ละเอียดเพียงพอ เช่น ราคาของห้องพักในโรงแรมระดับต่าง ๆ ที่ผู้ที่เกี่ยวข้องยังไม่มี การเก็บข้อมูลจากราคาขายจริงแต่เป็นข้อมูลจากราคาที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งยังไม่มี การจัดเก็บเป็นรายเดือนหรือรายไตรมาสจะมีเพียงข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ยของแต่ละปีเท่านั้น ซึ่งผู้ศึกษามีความเห็นว่า ควรมีการเก็บรวบรวม จากข้อมูลที่เป็นราคาขายจริง และมีความละเอียดในเรื่องของเวลามากกว่านี้ เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิเคราะห์ต่อไปในอนาคต

0153

วจินี แสงสว่าง. พฤติกรรมของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการรักษาความสะอาดเพื่อส่งเสริม
การท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหิดล 2535.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการรักษาความสะอาด เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม การเก็บ และกำจัดขยะของผู้คนในชุมชน ทั้งบริเวณที่เป็นและไม่ใช่แหล่งท่องเที่ยว ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 333 ราย ประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้คือ Chi - square test ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ลักษณะการประกอบอาชีพ ระดับการศึกษา ขนาดของครัวเรือน รายได้ของสมาชิกในครัวเรือน การรับข้อมูลข่าวสารกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดและการรับรู้ปัญหาขยะมูลฝอยและผลกระทบต่อการท่องเที่ยว

จากการสำรวจข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นครัวเรือนขนาดเล็ก ภายในครัวเรือนมีถังขยะจำนวน 1 ถัง ซึ่งไม่มีฝาปิด และส่วนใหญ่บริเวณบ้านจะไม่มียังขยะ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยรับข่าวสารเรื่องการรักษาความสะอาดตลาดน้ำดำเนินสะดวก และปฏิบัติตาม นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้ปัญหาขยะมูลฝอยและผลกระทบต่อการท่องเที่ยว การรับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสะอาดอยู่ในระดับสูง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คนในชุมชนอำเภอดำเนินสะดวกส่วนใหญ่ยังมีพฤติกรรมการเก็บและกำจัดขยะไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลเท่าที่ควร ขยะจากครัวเรือนยังไม่มีแยกทิ้งในถังขยะเปียกและขยะแห้ง และบางส่วนจะนำไปทิ้งในถังขยะของสุขาภิบาล แต่บางส่วนจะทิ้งลงคลองข้างถนนหรือใต้ถุนบ้าน ส่วนขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ ก็จะนำไปขาย การกำจัดสัตว์ที่ตายภายในบ้านส่วนใหญ่จะนำไปฝังดิน ส่วนพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยในที่สาธารณะนั้น จากการสำรวจพบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยทำทั้งขยะในที่สาธารณะ ตรงข้ามกับพฤติกรรมการทิ้งขยะลงคลอง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มักจะเคยทำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความเคยชินที่ได้ปฏิบัติกันมานานและผู้ปฏิบัติยังไม่ได้รับผลกระทบจากพฤติกรรมดังกล่าว

จากการเปรียบเทียบพฤติกรรมของประชาชน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา พบว่า

1. พฤติกรรมการรักษาความสะอาดของประชาชนทั้งที่ประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว หรือไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวก็ตามจะไม่แตกต่างกัน
2. ระดับการศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ไม่รู้หนังสือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และปริญญาตรี ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน
3. พฤติกรรมการรักษาความสะอาดไม่ขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่แตกต่างกัน
4. พฤติกรรมการรักษาความสะอาดส่วนใหญ่ ไม่ขึ้นอยู่กับรายได้รวมของสมาชิกในครัวเรือนที่แตกต่างกัน
5. พฤติกรรมการรักษาความสะอาดส่วนใหญ่ไม่ขึ้นอยู่กับมารับข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกัน
6. พฤติกรรมการรักษาความสะอาดส่วนใหญ่ไม่ขึ้นอยู่กับมารับรู้ปัญหาขยะมูลฝอยและผลกระทบต่อการท่องเที่ยว หรือการรับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสะอาดที่แตกต่างกัน

จากข้อค้นพบดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดบริการเก็บขยะให้ทั่วถึง และควรหาวิธีกระตุ้นให้ประชาชนตระหนัก และมีจิตสำนึกในการร่วมมือกันรักษาความสะอาด เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เช่น ออกเสียงตามสาย จัดฝึกอบรม หรือการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสะอาดมาบังคับใช้อย่างจริงจัง

0154

คมกริช ค้วงเงิน การศึกษาขีดความสามารถทางจิตวิทยาในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้าน

นันทนาการ บริเวณน้ำตกเหวสุวัต อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่, วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2534.

วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวขณะประกอบกิจกรรมนันทนาการเพื่อนำมาประเมินขีดความสามารถทางจิตวิทยาในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการบริเวณน้ำตกเหวสุวัต และผลการศึกษาจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมกับความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและจะเป็นแนวทางในการศึกษาขีดความสามารถทางจิตวิทยาในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวอื่นต่อไป วิธีการศึกษาใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวจำนวน 265 ตัวอย่าง ทำการรวบรวมตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ

ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่อยู่ในวัยหนุ่มสาวมีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่กำลังอยู่ในวัยศึกษา อาชีพที่พบส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนและมีที่อยู่ปัจจุบันในกรุงเทพมหานคร จุดมุ่งหมายหลักของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อน เหตุที่เลือกมาพักผ่อนที่นี้เนื่องจากชื่อเสียงด้านความงามของธรรมชาติ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยมาแล้ว จุดท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักดีคือน้ำตกเหวสุวัต กิจกรรมนันทนาการของนักท่องเที่ยวได้แก่ การชมทิวทัศน์ รองลงมาได้แก่ การถ่ายรูป จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาน้ำตกเหวสุวัตเฉลี่ยวันละ 605 คน ด้านความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากต่อความสะดวกของที่จอดรถ สภาพทั่วไปของทางเดินเท้า สภาพแผ่นป้ายและสัญลักษณ์สื่อความหมาย ที่ตั้งของร้านอาหารและปริมาณห้องสุขา นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจปานกลางต่อความสะอาดของห้องสุขาและมีความพึงพอใจในระดับน้อยต่อที่รองรับขยะ สำหรับความพึงพอใจปานกลางต่อความสะอาดโดยรอบของบริเวณน้ำตก ความสะอาดของน้ำในน้ำตกและลำธาร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากต่อความร่มรื่นของต้นไม้บริเวณน้ำตก ความกว้างของบริเวณน้ำตกและความเงียบสงบ ส่วนความพึงพอใจต่อความร่มรื่นของต้นไม้บริเวณลานจอดรถอยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อยในสัดส่วนที่เท่ากัน ความพึงพอใจต่อปริมาณความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวสำหรับการประกอบกิจกรรมนันทนาการ

แต่ละประเภท นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลางและพึงพอใจน้อยตามลำดับ ไม่ว่าจะประกอบกิจกรรมประเภทไหนหรือมีความหนาแน่นในระดับใด

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนักท่องเที่ยวและความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรด้านการศึกษาที่มีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ตัวแปรด้านอายุ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนักท่องเที่ยวและความหนาแน่นกับประเภทของกิจกรรมนั้นพบว่าการที่ประกอบ จำนวนครั้งที่เคยมาและระยะเวลาที่ใช้ในการหยุดพักผ่อนที่มีต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวพบว่าอิทธิพลของความแตกต่างของกิจกรรมนั้นพบว่าการ จำนวนครั้งที่เคยมาและระยะเวลาที่ใช้ในการหยุดพักผ่อนไม่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังและความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวกับความพึงพอใจเกิดความแปรปรวน นักท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจค่อนข้างมากซึ่งผลของความสัมพันธ์ดังกล่าวกับค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยรวมสามารถประเมินได้ว่า การใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการของนักท่องเที่ยวบริเวณน้ำตกเหวสุวัตในสภาพปัจจุบันยังไม่เกินขีดความสามารถทางจิตวิทยาในการรองรับ

0155

ชลพรรณ ลิขิตวสินกุล. ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของ

มัคคุเทศก์อาชีพ, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึง ความรู้ ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของมัคคุเทศก์อาชีพว่ามีมากน้อยเพียงใด และปัจจัยที่มีผลก่อให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของมัคคุเทศก์อาชีพ เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้เสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรการอบรมมัคคุเทศก์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยต่อไป โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากมัคคุเทศก์อาชีพในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 245 คน ซึ่งจะศึกษาตัวแปรด้านต่างๆ คือลักษณะส่วนบุคคล พฤติกรรมการรับข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความตระหนักและการสนใจปฏิบัติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการรับข่าวสาร ได้แก่ ข่าวสารทั่ว ๆ ไป ข่าวสารทางสื่อระหว่างบุคคลและข่าวสารทางสื่อมวลชน การรับข่าวสารทั่ว ๆ ไป สรุปได้ว่ายังอยู่ในระดับต่ำเพราะ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกของชมรมหรือ สมาคมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใดๆ เลย เนื่องจากไม่รู้จักชมรมหรือสมาคมดังกล่าว อีกทั้งยังมีความสนใจต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง การได้รับความรู้ข่าวสารต่างๆ ส่วนใหญ่ทราบทางวิทยุหรือโทรทัศน์ ส่วนการรับข่าวสารทางสื่อระหว่างบุคคลก็ยังอยู่ในระดับต่ำมาก เพราะอาชีพนี้ต้องเดินทางเป็นประจำ จึงทำให้มีเวลาสนทนากับบุคคลอื่นๆ ไม่มากนัก การรับข่าวสารทางสื่อมวลชนก็ยังอยู่ในระดับปานกลาง

2. กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมยังมีน้อยเกินไป

3. กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับกลาง และจากการวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว พบว่า การศึกษา การได้รับความรู้ และอาชีพเดิมของมัคคุเทศก์ รวมทั้งประเภทของนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดการผันแปรในเรื่องความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่วนตัวแปรอื่นๆ อันได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ประเภทของมัคคุเทศก์ รายได้ ภูมิลำเนา ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ พฤติกรรมการรับข่าวสารทั้งสื่อระหว่างบุคคลและสื่อมวลชน ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

4. การสนใจปฏิบัติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับ

ปานกลาง และจากการวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว พบว่า รายได้พิเศษ อาชีพเดิม เพศ การศึกษา ประเภทของนักท่องเที่ยว ความสนใจต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม การเผยแพร่ความรู้ทางวิทยุ/โทรทัศน์ ก่อให้เกิดความผันแปรต่อการสนใจปฏิบัติ นอกจากนี้ยังมีตัวแปรสถานภาพสมรส ภูมิลำเนา การเผยแพร่ความรู้ทางนิตยสาร/วารสาร ซึ่งก่อให้เกิดความผันแปรต่อการสนใจปฏิบัติเช่นกัน

5. ความรู้และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.45

จากการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องควรจะร่วมมือกัน เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยจัดอบรมหรือเผยแพร่ความรู้ผ่านทางสื่อต่าง ๆ หรือจัดทำเอกสารทางวิชาการให้แก่ภาคเอกชน เพื่อใช้ประกอบในการเผยแพร่ข้อมูลให้นักท่องเที่ยวได้ทราบอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ในการอบรมภาคเอกชนควรจัดให้มีการสอนวิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นวิชาแยกออกมาต่างหาก รวมทั้งควรกำหนดเงื่อนไขว่าผู้ขอใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์อาชีพจะต้องเข้ารับการอบรมเป็นครั้งคราวตามที่สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพจัดให้มีขึ้นในเวลาที่เหมาะสม เมื่อมัคคุเทศก์อาชีพมีความรู้เพิ่มขึ้นก็จะทำให้มีความตระหนักและการสนใจปฏิบัติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นด้วย

0156

บุษบง กฤษณะโยธิน. ประสิทธิภาพของตัวกลางในการสื่อความหมาย การอนุรักษ์สภาพแวดล้อม

ลุ่มแก่นักท่องเที่ยวบริเวณอุทยานแห่งชาติ น้ำตกพลิว จังหวัดจันทบุรี,

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2534.

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพของสื่อประเภท ชนิดต่าง ๆ และบทบาทของสื่อที่ให้ความรู้ ส่งเสริม เผยแพร่ การอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสื่อชนิดต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการด้านโปรแกรมสื่อชนิดต่างๆ ในอุทยานแห่งชาติ น้ำตกพลิว กลุ่มนักท่องเที่ยวตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่ได้เดินทางไปเยือนอุทยานแห่งชาติ น้ำตกพลิวจำนวน 250 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง การเก็บข้อมูลใช้วิธีนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์สอบถามและสังเกต

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของนักท่องเที่ยวที่เข้าไปเยือนพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกพลิวเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ผู้มาท่องเที่ยวที่อยู่ในวัยหนุ่มสาวมีช่วงอายุ 15-25 ปี และส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา และรับจ้างทั่วไป นักท่องเที่ยวมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนมาก

ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวจำนวนเกือบครึ่งไม่เคยมาอุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิว ส่วนที่เหลือเป็นผู้ที่เคยมา 1-3 ครั้งและเคยมามากกว่า 3 ครั้ง แหล่งข่าวสารที่ทำให้นักท่องเที่ยวทราบเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติฯ ส่วนมากทราบได้จากคำแนะนำจากเพื่อนหรือญาติ ในด้านวัตถุประสงค์ของการมาอุทยานแห่งชาติฯ มาเพื่อท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ โดยมากกับเพื่อนเป็นกลุ่มและมีสมาชิกเป็นกลุ่มใหญ่ ส่วนยานพาหนะที่นักท่องเที่ยวนิยมใช้มาในพื้นที่ นิยมเดินทางโดยรถบริการนำเที่ยวเป็นนักท่องเที่ยวรายวันคือ ไปเช้าเย็นกลับมากกว่าพักค้างแรม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รู้จักน้ำตกพลิวมากกว่าน้ำตกอื่น ๆ กิจกรรมนันทนาการที่นิยมกระทำมากที่สุดคือ การชมธรรมชาติและสภาพแวดล้อม รองลงมาคือ การถ่ายภาพและการเล่นน้ำในลำธารและน้ำตก ส่วนกิจกรรมที่ได้รับความนิยมในลำดับท้าย ๆ คือ ดื่มหล้า เบียร์และเล่นเกมส์ ร้องเพลง - แต่งสรรค์

สื่อที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริม เผยแพร่ ด้านการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมคือ แผ่นที่นักท่องเที่ยวเกินกว่าครึ่งจะสนใจหุุดดูและเข้าใจดี ข้อความบนแผ่นป้ายที่นักท่องเที่ยวชอบมากที่สุดคือ “ท่องเที่ยวเพลินตา ถ้าทิ้งของถูกที่” และที่ชอบน้อยที่สุดคือ “ห้ามจับปลา” สำหรับสื่อชนิดต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวได้ใช้ในอุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิวมากที่สุด คือ เครื่องหมายและแผ่นป้าย รองลงมาคือ ทางเดินเท้าศึกษาธรรมชาติ ลักษณะของแผ่นป้ายที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจคือ ตัว

อักษรรูปภาพโตชัดเจน นักท่องเที่ยวเห็นด้วยเกี่ยวกับเครื่องหมายบอกทิศทางและสถานที่ว่ามีมากพอแล้วและนักท่องเที่ยวเห็นด้วยเกี่ยวกับความสามารถในการให้บริการของ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่สามารถให้บริการด้านต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเห็นด้วยในการสร้างเส้นทางเท้าเชื่อมโยงน้ำตกอื่นๆ ในพื้นที่ นักท่องเที่ยวเห็นว่าสื่อต่างๆ ที่มีอยู่ในอุทยานแห่งชาติ น้ำตกพลิวเมื่ออ่านหรือเห็นแล้วได้รับความรู้ ความเข้าใจ สำหรับความคิดเห็นในการรักษาสภาพแวดล้อมนักท่องเที่ยวเห็นด้วยว่าเป็นหน้าที่ของทุกคนในการช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อม

การจัดลำดับชนิดของสื่อที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมเผยแพร่ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่อนักท่องเที่ยว พบว่า 3 อันดับแรกคือ เครื่องหมายและแผ่นป้ายทางเดินเท้าศึกษาธรรมชาติ แผนที่และอันดับท้าย ๆ คือ นิทรรศการและเอกสารแจก

สื่อชนิดต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวต้องการให้อุทยานแห่งชาติ น้ำตกพลิวจัดทำขึ้นหรือปรับปรุง เรียงตามลำดับความต้องการ 3 อันดับแรกคือ เครื่องหมายและแผ่นป้าย ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ทางเดินเท้าศึกษาธรรมชาติ ส่วนสื่ออันดับท้าย ๆ คือ รายการเผยแพร่ทางสื่อมวลชน การนำชมศึกษาธรรมชาติเป็นกลุ่มตามลำดับ

0157

ชมพูนุท พุ่มท่าอิฐ. ความสัมพันธ์ระหว่างการย้ายถิ่นและการเลื่อนฐานะทางสังคมของ
 ประชาชนในจังหวัดภูเก็ต อันเป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว,
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์ 2534.

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการย้ายถิ่นและการเลื่อนฐานะทางสังคมของประชาชนในจังหวัดภูเก็ตและศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการย้ายถิ่นและการเลื่อนฐานะทางสังคมของประชาชนอย่างไร รวมถึงศึกษาว่ามีปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางสังคมทั้งสองดังกล่าวของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต

ประชากรเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้าครัวเรือน หรือคู่สมรสของหัวหน้าครัวเรือน(คนใดคนหนึ่ง) จำนวน 299 คน จาก 3 อำเภอของจังหวัดภูเก็ตคือ อำเภอเมือง อำเภอดอนตาล และอำเภอกระทุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีการย้ายถิ่นกันอยู่ภายในภูมิภาค คือ ภาคใต้ซึ่งเป็นระยะทางในการย้ายถิ่นไม่ไกลกันมากนักทำให้สะดวกในการเดินทาง อีกทั้งไม่ต้องปรับตัวมากนักเนื่องจากจังหวัดภายในภาคใต้มีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ได้แก่ อาหาร ภาษา ศาสนา ไม่แตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างอาชีพของกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มจะเปลี่ยนจากอาชีพหลักเดิมของจังหวัดภูเก็ตคือ การทำเหมืองแร่ สวนยาง สวนมะพร้าว ไปสู่อาชีพบริการมากขึ้น นับได้ว่าเป็นการตอบสนองต่อการไปสู่จังหวัดท่องเที่ยว พบว่ามีอาชีพค้าขายเพิ่มมากขึ้นในทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนอาชีพ นอกจากนี้ยังมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงคือ มัคคุเทศก์ บริษัทนำเที่ยว การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล มีอิทธิพลต่อการเลื่อนฐานะพอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับข่าวสารจากพัฒนากรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่นำนโยบายการพัฒนาประเทศมาปฏิบัติและตามแผนการพัฒนาจังหวัดภูเก็ตได้มุ่งให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นหลัก เป็นไปได้ว่าพัฒนากรจะเป็นสื่อที่สำคัญที่นำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด ไปเผยแพร่ให้กับประชาชนในท้องถิ่นนำไปปฏิบัติ เป็นการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการพัฒนาจังหวัดภูเก็ต

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยมีดังนี้ คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างอาชีพจากเดิมเกิดอาชีพใหม่ๆ ขึ้น แม้ว่าผลการวิจัยนี้จะชี้ว่ามีการเลื่อนฐานะทางสังคมไม่มากนัก แต่ก็มีแนวโน้มว่าจะมีการเลื่อนฐานะทางสังคมสูงขึ้น หากเป็นไป

ได้ควรส่งเสริมให้คนท้องถิ่นหันมาประกอบอาชีพที่ตอบสนองต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มากขึ้น แทนการดึงคนจากภายนอกท้องถิ่นเข้ามา เช่น การผลิตสินค้าพื้นเมืองหรือเปิดอบรมอาชีพในด้านบริการซึ่งเป็นการตอบสนองต่อตลาดแรงงานของท้องถิ่น

จากการพัฒนาทำให้ที่ดินมีราคาแพงขึ้นหลายเท่าตัวในช่วงระยะเวลาอันสั้น ผลคือ เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการถือครองที่ดินจากเดิม จากเจ้าของที่ดินกลายเป็นผู้เช่าที่ดิน ขยายที่ดินของตนไปให้กับกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทำให้พื้นที่เกษตรลดลงอย่างมาก จึงควรสนับสนุนให้มีการป้องกันการกว้านซื้อที่ดินและชลอการเติบโตของการท่องเที่ยวลงบ้าง เพื่อหยุดยั้งการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมและรักษาสมดุลธรรมชาติไว้เพราะ ธุรกิจท่องเที่ยวต่างๆ ที่เกิดขึ้นมากและรวดเร็วย่อมก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมและทัศนียภาพตามธรรมชาติ

เมื่อมีการพัฒนาการท่องเที่ยวจนถึงจุดอิ่มตัว โอกาสการมีงานทำจากกิจกรรมดังกล่าวลดลงทำให้เกิดปัญหาการไม่มีงานทำตามมา ดังนั้นการวางแผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ตจึงควรคำนึงถึงปัญหาข้อนี้ด้วย

การเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวมาก ๆ นอกจากจะทำให้สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็วแล้ว นับเป็นปัญหาสำคัญของจังหวัดภูเก็ต เพราะภูเก็ตมีพื้นที่เกาะทำให้มีแหล่งน้ำธรรมชาติอยู่อย่างจำกัด ปัญหาการขาดแคลนน้ำจะรุนแรงมากขึ้นในอนาคต

ควรสนับสนุนให้มีการวางแผนการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในจังหวัดภูเก็ตทั้งในระยะสั้นและยาว เพื่อเตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติโดยการชลอการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดินเป็นอันดับแรกฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจ การเกษตรและความเป็นสังคมเดิมของชาวภูเก็ตให้คงเอกลักษณ์ต่อไป

0158

สุชาติ สัยละมัย. การใช้โมเดลอุปสงค์ค่าใช้จ่ายในการเดินทางวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยว หัวหิน -
ชะอำ, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2531.

วัตถุประสงค์หลักของการศึกษานี้เพื่อ นำทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินค่าสินค้าที่มี
ได้ผ่านตลาดมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยว โดยการพัฒนาโมเดลอุปสงค์ค่าใช้จ่าย
ในการเดินทางพักผ่อนเพื่อ การวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยว

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประเด็น คือ การศึกษาประโยชน์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อวิเคราะห์
ประโยชน์ต้นทุนและการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต ส่วนการนำโมเดลไปใช้วิเคราะห์
อุปสงค์ของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่าโมเดลที่ได้มีข้อจำกัด เนื่องจากค่าใช้จ่ายใน
การเดินทางสามารถอธิบายการใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวได้น้อย

หัวหิน-ชะอำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เป็นทรัพยากรที่ให้ประโยชน์ด้านการ
พักผ่อนหย่อนใจแก่สังคม โดยอยู่ในรูปบริการของรัฐ ลักษณะทางกายภาพมีขนาดใหญ่ มีความ
สวยงามตามธรรมชาติ มีชื่อเสียงมานาน จึงมีนักท่องเที่ยวมาพักผ่อนจำนวนมากและมีแนวโน้มสูง
ขึ้นในแต่ละปี เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวแต่การใช้ประโยชน์
แหล่งท่องเที่ยวมิได้ถูกกำหนดราคาโดยตรงเช่นเดียวกับสินค้าและบริการทั่วไป ผู้บริโภคจ่าย
ค่าเดินทางไปยังแหล่งพักผ่อน ค่าเดินทางจึงเปรียบเสมือนราคาในการเข้าถึงแหล่งพักผ่อน หัว
หิน - ชะอำ จึงมีลักษณะเป็นสินค้าที่ไม่ได้ผ่านตลาด

การพัฒนาโมเดลอุปสงค์ค่าใช้จ่ายการเดินทางพักผ่อน เป็นการหาทางอธิบาย
พฤติกรรมผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวให้อยู่ในรูปแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ซึ่งจะสมารถนำไป
วิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในประเด็นต่าง ๆ

แนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่นำมาใช้ได้แก่ ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค
ทางด้านอุปสงค์ มีขอบเขตเนื้อหาทางด้านราคา อรรถประโยชน์ ความยินดีจะจ่ายและส่วนเกินผู้
บริโภค ซึ่งในการศึกษานี้ได้พยายามกำหนดวิธีการศึกษาโดยการประยุกต์ให้เข้ากับประเภทแหล่ง
ท่องเที่ยว ลักษณะและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

สรุปผลการศึกษาพบว่าสมการที่เหมาะสมใช้อธิบายอุปสงค์การเดินทางมาพัก
ผ่อนหัวหิน-ชะอำ ได้แก่สมการที่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นแบบ LOG MODEL ปัจจัยที่
ใช้อธิบายอุปสงค์การเดินทางท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ 3 ประการได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (EXPL) เวลาในการเดินทาง (TIML) และรายได้เฉลี่ยของนักท่องเที่ยว (INCL) ในเขตนั้น ๆ

นอกจากนี้ยังได้มีการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวแบ่งประเด็นได้คือ การตีค่าประโยชน์แหล่งท่องเที่ยว หัวหิน - ชะอำ มีมูลค่าประมาณ 185.5 ล้านบาทต่อปี เฉลี่ยต่อคนเท่ากับ 221 บาทต่อปี, การวิเคราะห์ประโยชน์ต้นทุนของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ผลจากการตีมูลค่าประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวนำมาวิเคราะห์ประโยชน์ต้นทุนของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวจากการวิเคราะห์ปรากฏว่าการลงทุนจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว โครงการมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์ เนื่องจากประโยชน์ของโครงการสูงกว่าต้นทุนจากเกณฑ์การพิจารณา B/C Ratio และ IRR ประเด็นสุดท้ายการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต โดยกำหนดให้การเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคตขึ้นอยู่กับปัจจัยการเพิ่มของประชากรและรายได้ ปรากฏว่าอัตราการเพิ่มของจำนวนนักท่องเที่ยวหัวหิน - ชะอำ จะน้อยกว่าอัตราการเพิ่มของรายได้

ปัญหาและข้อจำกัดของการใช้โมเดลอุปสงค์ค่าใช้จ่ายในการเดินทางวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวพบว่าวิธีค่าใช้จ่ายในการเดินทางพัฒนาขึ้นเพื่อประเมินค่าสินค้าที่มีได้ผ่านตลาดซึ่งได้นำไปใช้วิเคราะห์แหล่งพักผ่อนของเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ แต่เมื่อนำมาใช้วิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวอาจมีข้อจำกัดหลายประการซึ่งสามารถสรุปเปรียบเทียบได้ดังนี้

ข้อสมมติในการศึกษาการใช้วิธีค่าใช้จ่ายในการเดินทางวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยว หัวหิน-ชะอำ ยังอยู่ภายใต้ข้อสมมติเกี่ยวกับการได้รับประโยชน์จากแหล่งพักผ่อน ส่วนเกินผู้บริโภค ต้นทุนการเดินทางและปริมาณการใช้บริการแหล่งพักผ่อนของผู้บริโภคที่มาจากส่วนต่างๆ ของพื้นที่

ต้นทุนการเดินทางแหล่งพักผ่อนในเมือง ต้นทุนการเดินทางจะขึ้นอยู่กับค่าพาหนะและค่าเวลาในการเดินทาง แต่ในกรณีแหล่งท่องเที่ยวต้นทุนการเดินทางพักผ่อนส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่นอกจากค่าพาหนะ จากลักษณะดังกล่าวนี้ในกรณีแหล่งพักผ่อนในเมืองระยะทาง หรือค่าใช้จ่ายในการเดินทางจะมีอิทธิพลต่อจำนวนครั้งที่มาใช้บริการแหล่งพักผ่อน แต่ในกรณีแหล่งท่องเที่ยว ค่าพาหนะเดินทางคิดเป็นสัดส่วนค่อนข้างต่ำต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมด ดังนั้นค่าใช้จ่ายในการเดินทางจึงมีอิทธิพลน้อยต่ออัตราการเดินทางมาใช้บริการ

ประโยชน์ของแหล่งพักผ่อนมูลค่าประโยชน์แหล่งพักผ่อนในเมืองจะตกอยู่กับแหล่งที่มีขอบเขตพื้นที่และทรัพยากรค่อนข้างชัดเจนแต่แหล่งท่องเที่ยวประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะเกิดกับตัวแหล่งท่องเที่ยวและองค์ประกอบอื่นๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นแหล่งท่องเที่ยว

ผู้มาใช้บริการแหล่งพักผ่อนในเมือง ผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นประชาชนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่โดยรอบ แต่ในกรณีแหล่งท่องเที่ยว ผู้มาใช้บริการจะมาจากที่อาศัยอยู่ใกล้และที่ไกลออกไปและมีนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศมาใช้บริการอีกด้วย

จากการนำทฤษฎีทางด้านนี้วิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวหัวหิน - ชะอำ ยังพบว่ามีปัญหาในด้านอื่นๆ อีกคือ ปัญหาการแบ่งเขตที่มาของนักท่องเที่ยวจากการแบ่งเขตแบบวงแหวน โดยให้เทศบาลหัวหิน-ชะอำ เป็นศูนย์กลาง กลุ่มประชากรที่ตกอยู่ในเขตเดียวกันอาจมีความแตกต่างด้านการเดินทางทั้งยานพาหนะและค่าใช้จ่ายในการเดินทางค่อนข้างสูง เนื่องจากปัญหาทางกายภาพของพื้นที่และเส้นทางคมนาคมการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การเดินทางด้วยยานพาหนะที่แตกต่างกันจะมีปัญหายากในการปรับค่าพาหนะให้อยู่ในระดับเดียวกันหรือตามต้นทุนของการเดินทางที่แท้จริงซึ่งมีผลต่อการวิเคราะห์

อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวด้วยวิธีนี้ก็ยังมีหลักทฤษฎีสนับสนุนและมีผลการศึกษาที่ผ่านมาเปรียบเทียบ จึงคาดว่าวิธีการนี้น่าจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ต่อไป

0159

อิสระ ชาญศรี. ประสิทธิภาพของสื่อความหมายธรรมชาติ ในการให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพ
พื้นที่และนันทนาการแก่นักท่องเที่ยวบริเวณอุทยานแห่งชาติภูกระดึง จ.เลย,
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2533.

วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาลักษณะและสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและ
สังคมของนักท่องเที่ยวที่ไปเยือนอุทยานแห่งชาติภูกระดึง ศึกษาชนิดและประสิทธิภาพของสื่อ
ความหมายธรรมชาติ และศึกษาความคิดเห็นของสื่อความหมายธรรมชาติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ
สื่อต่าง ๆ ที่ต้องการให้อุทยานแห่งชาติภูกระดึงจัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการ
จัดการด้านโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติในบริเวณอุทยานแห่งชาติภูกระดึง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเยือนวนอุทยาน
แห่งชาติภูกระดึง จำนวน 300 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง

การเก็บข้อมูลใช้วิธีนำแบบสอบถามไปทำการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้
การแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนวนอุทยานแห่งชาติภูกระดึงเป็นเพศหญิงมากกว่าชาย ผู้
มาท่องเที่ยวอยู่ในวัยหนุ่มสาวมีช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปีไปจนถึง 29 ปี และเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับ
สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่ของนักท่องเที่ยวจะประกอบอาชีพ นักเรียน นิสิต นัก
ศึกษาและพนักงานบริษัทเอกชน รายได้ของนักท่องเที่ยวจะอยู่ในช่วง 1,001 - 3,000 บาท นัก
ท่องเที่ยวส่วนมากมีที่อยู่ปัจจุบันในกรุงเทพมหานคร

นักท่องเที่ยวที่ไม่เคยมาวนอุทยานแห่งชาติภูกระดึงเคยคิดเป็นร้อยละ 79.0 ส่วนผู้
ที่เคยมา 1 - 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.0 ที่เหลือเป็นผู้ที่เคยมา 4 - 10 ครั้ง แหล่งข่าวสารที่ทำให้นัก
ท่องเที่ยวทราบเกี่ยวกับวนอุทยานแห่งชาติภูกระดึงส่วนมากคือ คำแนะนำจากญาติ พี่น้อง เพื่อน
วัตถุประสงค์ในการมาส่วนใหญ่เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ โดยมากจะมากับกลุ่มญาติและเพื่อนมี
สมาชิกกลุ่มตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ยานพาหนะที่ใช้เดินทางมักนิยมรถเช่าร่วมกับผู้อื่น นักท่องเที่ยว
ส่วนมากจะพักค้างคืน ส่วนในเรื่องกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งที่นิยมมากที่สุด คือ การเดินชม
ธรรมชาติรองลงมาคือ การถ่ายรูปและจุดชมวิวยอดนิยมตามหน้าผาต่าง ๆ และปีคณิก ส่วนกิจ
กรรมที่นิยมเป็นลำดับท้าย ๆ คือ เล่นน้ำตก เล่นน้ำในลำธารและการกีฬา

ตัวกลางสื่อความหมายธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวเห็นว่ามีในอุทยานแห่งชาติ ภูกระดึงมากที่สุด 4 อันดับแรกคือ เครื่องหมายและแผ่นป้าย ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ทางเดินเท้า ศึกษาธรรมชาติและสื่อบุคคล (เจ้าหน้าที่) การเข้าไปใช้บริการด้านต่าง ๆ ในศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ลูกหาบ ส่วนที่ใช้บริการน้อยที่สุดคือ การซื้อของที่ระลึก ส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่ตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว ส่วนทางเดินเท้าศึกษาธรรมชาตินั้นมีผู้ทราบและเข้าใจอย่างถูกต้องเป็นจำนวนน้อยคือ ร้อยละ 27.3 นอกนั้นเป็นผู้ที่ไม่ทราบร้อยละ 72.7 สำหรับการนำศึกษาธรรมชาติเป็นกลุ่มนั้นส่วนใหญ่จะเป็นผู้ไม่ทราบ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้รับแผ่นพับหรือไม่เคยเห็นมาก่อน เนื้อหาสาระของแผ่นพับนั้นอยู่ในระดับพอใช้ การจัดลำดับชนิดของสื่อความหมายธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพในการให้ความรู้ความเข้าใจในสภาพพื้นที่และนันทนาการพบว่า 3 อันดับแรกได้แก่ เครื่องหมายและแผ่นป้าย ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและทางเดินเท้าศึกษาธรรมชาติ ส่วนลำดับกลาง ๆ คือ สื่อบุคคล แผ่นพับ สไลด์ประกอบคำบรรยาย วิดีโอ ส่วนลำดับท้าย ๆ คือ แผ่นปลิว โปสเตอร์และนิทรรศการ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะทราบถึงสภาพพื้นที่มาก่อนแล้วโดยเฉพาะผาหล่มสักและผานกแอ่น น้ำตกที่นักท่องเที่ยวก่อนมาไม่ทราบมากนัก ได้แก่ น้ำตกวังกกวางและน้ำตกตาคร้อง สำหรับนักท่องเที่ยวที่ทราบสภาพพื้นที่มาก่อนแต่ไม่ทราบมากนัก หลังได้มาท่องเที่ยวได้ทราบเพิ่มมากขึ้นมี ผานกแอ่น ผาเหยียบเมฆ น้ำตกเพ็ญพบใหม่ สระอโนดาตและสระแก้ว ดงกุหลาบขาว น้ำตกวังกกวางและน้ำตกตาคร้อง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทราบกิจกรรมนันทนาการคือ ถ่ายรูปและเดินชมธรรมชาติและเมื่อหลัมาเยือนแล้วพบว่ามิกิจกรรมนันทนาการที่นักท่องเที่ยวทราบเพิ่มวกาก่อนมาคือ เดินชมธรรมชาติ ถ่ายรูปและจุดชมวิว ส่วนสื่อชนิดต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวต้องการให้อุทยานแห่งชาติภูกระดึงจัดทำขึ้นเรียงลำดับตามความต้องการ 5 อันดับแรก คือ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เครื่องหมายและแผ่นป้าย แผ่นพับ สื่อบุคคล (เจ้าหน้าที่) โทรทัศน์ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลของการวิจัยมีดังนี้

1. การจัดการด้านโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติควรคำนึงถึงลักษณะต่างๆ ให้สอดคล้องกับภูมิหลังของนักท่องเที่ยวให้มากที่สุด เช่น จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ไปวนอุทยานแห่งชาติภูกระดึงส่วนใหญ่อยู่ในวัยหนุ่มสาว กำลังศึกษาเล่าเรียน มีรายได้ไม่สูงมากนัก พักค้างแรมไม่เกิน 3 วัน จึงควรจัดหาที่พักให้พอเพียงในราคาประหยัด จัดนิทรรศการให้ความรู้ความเข้าใจในสภาพพื้นที่และนันทนาการแก่นักท่องเที่ยวใกล้ๆ กับที่พักค้างแรม

2. อุทยานฯ ควรจัดให้มีสถานพยาบาลและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถประจำอยู่ เพื่อกอยดูแลและให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว

3. ควรมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวตั้งอยู่หลายจุดโดยเฉพาะในจุดที่พักระหว่างบนยอดภูกระดึง เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้แวะเยี่ยมชมศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและศึกษาข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในศูนย์บริการนักท่องเที่ยวนี้ตั้งอยู่ในที่ปัจจุบันคือ เิงเขาก่อนขึ้นสู่ยอดภูกระดึง แต่นักท่องเที่ยวรีบเดินทางขึ้นไปบนภูกระดึงและไม่อาจกลับลงมาใช้บริการได้

4. อุทยานฯ ควรมีการแนะนำ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับทางเดินเท้าศึกษาธรรมชาติ หรือ “ Self Guide-Trial ” ให้มากกว่านี้ เพราะนักท่องเที่ยวเกินครึ่งไม่ทราบและไม่เข้าใจความหมาย

5. อุทยานฯ ควรแนะนำ ให้ความสำคัญการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สื่อความหมายธรรมชาติให้มากขึ้น เพราะจากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ทราบหรือไม่เข้าใจความหมายของการนำศึกษาธรรมชาติเป็นกลุ่ม

6. ควรจะออกแบบแผ่นพับและเนื้อหาสาระควรให้มีสีสันเด่นสะดุดตา กระตุ้นให้ผู้พบเห็นต้องการที่จะเก็บรักษาและควรจะพกพาติดตัวไปด้วยความสะดวกเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในสภาพพื้นที่และนันทนาการได้อย่างชัดเจน อีกทั้งควรพิมพ์ไว้แจกจ่ายให้กับนักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง

7. อุทยานฯ ควรประชาสัมพันธ์หรือจัดนิทรรศการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพพื้นที่และกิจกรรมนันทนาการแก่นักท่องเที่ยว โดยการจัดนิทรรศการควรมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาและรูปภาพอธิบายประกอบไปตามฤดูกาลต่าง ๆ ของธรรมชาติในบริเวณอุทยานแห่งชาติภูกระดึง ควรขยายการจัดโปรแกรมของนิทรรศการไปในทุกๆ จุดที่มีนักท่องเที่ยวไปรวมตัวอยู่เป็นจำนวนมาก ไม่ใช่จัดเฉพาะข้างล่างในศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเท่านั้น

0160

มณฑา กลอวุฒิวัฒน์. ชุดการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวและการ
โรงแรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์
จ.พระนครศรีอยุธยา, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์-
การสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2530.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ สร้างชุดการสอน “ ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร
ด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม ” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจอมสุรางค์
อุปถัมภ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์
มาตรฐาน 80/80

วิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกได้เป็น

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนโรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2530 จำนวน 40 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ ชุดการสอน “ ภาษาฝรั่งเศส
เพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม ” จำนวน 3 หน่วย และแบบทดสอบเพื่อใช้วัด
ความรู้ก่อนและหลังเรียนชุดการสอนจำนวน 3 ชุด

สรุปผลการวิจัย ปรากฏว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นนี้มีประสิทธิภาพ 92.89/84.06
ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนชุดการ
สอนยังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นสามารถ
ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นจริง

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้มีดังนี้

1. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาของบทเรียนและคู่มือครูอย่างละเอียดก่อนนำชุดการ
สอนไปใช้ในการเรียนการสอน
2. ครูผู้สอนสามารถดัดแปลงขั้นตอนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนของตน
3. ควรจัดกลุ่มกิจกรรมของนักเรียนเป็นจำนวนคู่เพราะในชุดการสอนมีบทฝึกพูด
เป็นคู่อยู่มาก ควรจัดกลุ่มไม่เกิน 6 คน กลุ่มที่มีขนาดเหมาะสมที่สุดคือ 4 คน
4. วิธีการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มจัดได้ 2 วิธีคือ

วิธีที่ 1 กรณีมีอุปกรณ์เทปบันทึกเสียงหลายเครื่องอาจแบ่งกลุ่มแยกเด็กเก่งกับ
เด็กอ่อน เพื่อให้เด็กเก่งล่วงหน้าไปได้ไม่ต้องเสียเวลาคอยเพื่อนและครูสามารถอธิบายบทเรียนให้
กับเด็กอ่อนได้อย่างเต็มที่

วิธีที่ 2 จัดให้มีเด็กเก่ง ปานกลาง อ่อน คละกันไปในแต่ละกลุ่มและให้เด็กเก่ง ทำหน้าที่ผู้ช่วยครูคอยอธิบาย แนะนำบทเรียนให้เพื่อนๆ ในกลุ่ม

5. ต้องคอยควบคุมเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมฝึกพูดอย่าให้นานเกินไป ควรจะ สนับสนุนให้นักเรียนได้ทบทวนบทฝึกพูดนอกเวลาเรียน

6. ควรใช้ชุดการสอนในชั่วโมงเรียนที่เป็น 2 คาบติดต่อกันจะได้ผลดีกว่า เพราะ บทเรียนแต่ละบทส่วนใหญ่ใช้เวลา 2 คาบเรียน

7. ก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรมในชุดการสอน ผู้สอนควรจะแนะนำคำศัพท์ใหม่ๆ ที่ ปรากฏอยู่ในแต่ละบท ให้นักเรียนได้ฝึกออกเสียงก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรมจะช่วยให้ นักเรียนออก เสียงได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

8. ครูผู้ใช้ชุดการสอนนี้ควรจะเน้นในเรื่องความซื่อสัตย์แก่นักเรียน เพื่อ ประโยชน์ต่อการใช้ชุดการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

0161

เชียงใหม่, มหาวิทยาลัย. คณะสังคมศาสตร์. โครงการสตรีศึกษา. รายงานการประชุมเสนอผล
งานทางวิชาการด้านสตรีศึกษาในภาคเหนือ ณ โรงแรมนอร์ทเทอร์นอินน์
จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 25-26 สิงหาคม 2531. เชียงใหม่, 2532.
(เฉพาะเรื่องแรงงานหญิงรับจ้างในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดย เบญญา
จิรภัทรพิมล)

การวิจัยนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษาเกี่ยวกับแรงงานหญิงรับจ้างใน
อุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ การใช้แรงงานเด็กและผู้หญิง : ทิศทาง
การพัฒนาชนบทและการขยายตัวของเมืองเชียงใหม่ บนพื้นฐานอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ” ผู้ศึกษา
ได้นำข้อมูลของผู้หญิงมาวิเคราะห์ใหม่ โดยจำกัดขอบเขตเฉพาะผู้หญิงที่เข้ามารับจ้างทำงาน ใน
อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและ/หรืองานที่อยู่ในเครือข่ายเกี่ยวข้องที่ตั้งอยู่ในเมืองเชียงใหม่ ซึ่งส่วน
ใหญ่มีลักษณะเป็นงานบริการ และที่ตั้งอยู่ในชนบทรอบเมืองเชียงใหม่รัศมี 15 กม. จากตัวเมือง ที่
ส่วนมากเป็นลักษณะงานหัตถกรรมอันเป็นงานอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

จุดประสงค์ของการเสนอรายงานนี้ เพื่อเสนอข้อมูลของผู้หญิงที่เข้ามาทำงาน
รับจ้างในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นคือ 1. พิจารณาถึงภูมิหลังครอบครัว
ของผู้หญิงตัวอย่าง ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการเข้ามาทำงานรับจ้างของผู้หญิง 2. พิจารณาถึงการ
เคลื่อนย้ายแรงงานผู้หญิงจากชนบท 3. พิจารณาถึงสภาพการทำงานของผู้หญิงในสถานประกอบ
การต่างๆ และ 4. พิจารณาสถานภาพของผู้หญิงกับการเข้ามาทำงานรับจ้าง

ผู้หญิงตัวอย่างที่ทำงานรับจ้างศึกษาครั้งนี้มีทั้งหมด 200 ตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2
กลุ่มเท่าๆ กันคือ กลุ่มหนึ่งทำงานอยู่ตามสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในเมือง ส่วนอีกกลุ่มหนึ่ง
ทำงานอยู่ตามสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในชนบท ทั้งสองกลุ่มมีสัดส่วนของผู้หญิงประเภทต่างๆ
ต่างกันคือ ผู้หญิงในเมืองประกอบด้วยหญิงโสด 60 คน หญิงมีสามี 33 คน และหญิงหม้าย 7 คน
ส่วนผู้หญิงชนบทมีหญิงโสด 56 คนและหญิงมีสามี 44 คน มีอายุเฉลี่ยเกือบจะเท่ากันทั้งสองกลุ่ม
คือ เฉลี่ย 21 ปีสำหรับหญิงโสด หญิงมีสามีเฉลี่ยอายุ 27-28 ปี ส่วนหญิงหม้ายมีอายุเฉลี่ย 30 ปี ผู้
หญิงตัวอย่างเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ยกเว้นหญิงหม้ายในเมืองที่มีบางส่วนนับถือศาสนา
คริสต์ (ร้อยละ 14)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการสร้างงานมากมายในชุมชน เปิดโอกาสให้
แรงงานที่เหลือจากภาคเกษตรกรรมอันสืบเนื่องมาจากการขาดแคลนที่ดินทำกิน หรือทำการเพาะ
ปลูกไม่ได้ผลได้มีงานทำโดยเฉพาะผู้หญิง การที่ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในการทำงานเชิงเศรษฐกิจ

เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบันนี้ เพราะความจำเป็นทางด้านครอบครัวเพื่อหารายได้มาจุนเจือ ซึ่งการทำงานของผู้หญิงนั้นมีทั้งผู้หารายได้หลักและรายได้เสริม โดยบางส่วนหางานทำในละแวกบ้าน บางส่วนย้ายเข้ามาทำงานในเมืองเชียงใหม่ การย้ายเป็นลักษณะชั่วคราว ซึ่งผู้ที่ย้ายส่วนใหญ่เป็นหญิงโสดหรือหญิงหม้าย กรณีหญิงมีสามีจะย้ายเพราะติดตามสามีเข้ามาอยู่ในเมือง

สภาพการทำงานรับจ้างของผู้หญิง แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ งานทางด้านบริการ หญิงมีสามีและหญิงหม้ายส่วนใหญ่ ทำงานเกี่ยวกับยานพาหนะ ที่พักและสถานบันเทิง ต่างจากหญิงโสดที่ส่วนใหญ่มักทำงานตามร้านอาหาร และแหล่งผลิตอาหารพื้นเมืองเพื่อขายให้แก่นักท่องเที่ยวมากกว่า ส่วนงานทางด้านหัตถกรรมส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในชนบท และพบว่าหญิงโสดส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวกับทอผ้าและเย็บผ้า ในขณะที่หญิงมีสามีทำงานเกี่ยวกับเซรามิค เครื่องปั้นดินเผา และเครื่องเงิน เมื่อเปรียบเทียบกันหญิงในเมืองจะมีประสบการณ์มากกว่า จะได้ค่าจ้างสูงกว่าหญิงในชนบท

การทำงานรับจ้างของผู้หญิงยังมีความเกี่ยวข้องกับสถานภาพสมรส เพราะย่อมเป็นผลให้ผู้หญิงมีบทบาทและภาระหน้าที่รับผิดชอบแตกต่างกัน คือ หญิงหม้ายในฐานะหัวหน้าครอบครัวจึงมีบทบาทสำคัญมากในการเลี้ยงดูครอบครัว รองลงมาคือหญิงโสดที่ต้องรับผิดชอบตัวเอง ต่อบิดา มารดา ญาติพี่น้องในครัวเรือน สำหรับหญิงมีสามีเป็นเพียงผู้หารายได้มาเสริม นอกจากนี้สถานภาพครอบครัวยังมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้หญิง หญิงโสดซึ่งมีภาระหน้าที่ครอบครัวน้อยกว่า จะมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงกว่าหญิงกลุ่มอื่น

จากการศึกษานี้แสดงให้เห็นค่อนข้างชัดเจนว่าแรงงานหญิงนอกจากเป็นแรงงานสำคัญภายในครัวเรือนแล้วยังเป็นแรงงานเชิงเศรษฐกิจที่สำคัญของครัวเรือนไม่แตกต่างไปจากแรงงานชาย แต่ปัญหาคือ แรงงานหญิงได้รับค่าจ้างอยู่ในขั้นต่ำรวมทั้งยังไม่ได้รับสวัสดิการในการทำงานนั้นเป็นสิ่งที่ควรหาทางแก้ไขจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

0162

สถาปนิกสยาม, สมาคม. การประชุมวิชาการเรื่อง สถาปัตยกรรมในประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ณ

ห้องวิภาวดีบอลรูม โรงแรมไฮแอทเซ็นทรัลพลาซ่า ณ 19-20 ตุลาคม 2532.

กรุงเทพฯ : สมาคม, 2532.

(เฉพาะเรื่องสถาปัตยกรรมและการก่อสร้างด้านการท่องเที่ยว โดย นายธรรมบุญ
ประจวบเหมาะ)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกิดขึ้นได้ด้วยองค์ประกอบหลายด้าน อาทิ ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจที่พัก - อาหาร สินค้าของที่ระลึก และธุรกิจนำเที่ยว ทั้งยังจะต้องประกอบด้วยโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกายภาพอีกหลายอย่างเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว อาทิ ถนน ทางรถไฟ สนามบิน ท่าเทียบเรือ ระบบไฟฟ้า ประปา ระบายน้ำ การกำจัดขยะและน้ำเสีย โครงข่ายโทรคมนาคม ป้ายชี้ทาง เป็นต้น สิ่งที่สำคัญก็คือ

“ วัตถุศิลป ” หรือทรัพยากรการท่องเที่ยวซึ่งได้แก่ สิ่งดึงดูดใจรอบๆ ตัว วัตถุศิลปของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ประเภทธรรมชาติ ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา รวมทั้งประเภทศิลปวัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรม วัตถุศิลปทั้ง 3 ประเภทนี้ล้วนเกี่ยวกับงานสถาปัตยกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อมในระดับต่างๆ กันคือ ประเภทธรรมชาติในส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวกับด้าน “ ภูมิสถาปัตยกรรม ” ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนานี้เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับ “ สถาปัตยกรรมหลัก ” “ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ” และ “ ภูมิสถาปัตยกรรม ” ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม ก่อนข้างที่จะเกี่ยวข้องทั้งในระดับกว้าง เช่น “ ภูมิทัศน์เมือง ” “ การออกแบบชุมชน ” และในระดับรายละเอียด เช่น “ การออกแบบตกแต่ง ” และงาน “ ประณีตศิลป์ ”

ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ใด ๆ ก็ตาม มักจะใช้กระบวนการวางแผนแบบเดียวกับ “ การวางแผนภูมิภาค (Regional Planning) ” “ การวางแผนเมือง ” (Urban Planning) และ “ การออกแบบชุมชน ” (Urban design) เป็นหลักใหญ่ซึ่งต้องอาศัยการพิจารณาตลอดจนการวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหาและการพัฒนาทั้ง “ ระดับมหภาค ” และ “ ระดับจุลภาค ” การพัฒนาเมืองหลักกับการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นเป็นการพัฒนาที่ใช้กระบวนการเดียวกันและส่งผลกระทบถึงกันอย่างใกล้ชิด

สิ่งสำคัญสิ่งแรกที่จะสร้างความประทับใจแก่ผู้มาเยือนคือสภาพทั่วไปของเมืองที่พบ ดังนั้นจึงต้องพยายามส่งเสริมและสร้างสรรค์เอกลักษณ์ของเมือง โดยเฉพาะในเชิงของสถาปัตยกรรมและภูมิทัศน์ให้เห็นอย่างเด่นชัด และเนื่องจากความปรารถนาของนักท่องเที่ยวโดย

ทั่วไปคือ ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความจำเจจากสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันเป็นสำคัญ ความแปลกตา ความสวยงาม และเอกลักษณ์ท้องถิ่นของเมืองอันเกิดจากแนวความคิดในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและศิลปกรรมท้องถิ่น จึงสอดคล้องอย่างยิ่งกับแนวความคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเมืองและสถาปัตยกรรมตลอดจนภูมิทัศน์ของเมืองที่เป็นอยู่ในปัจจุบันล้วนเกิดจากการพัฒนาอย่างไม่เป็นระบบ กฎหมายการวางผังเมืองยังไม่มีผลอย่างเต็มที่ ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรม ความสกปรก และความขัดแย้งกันเองของรูปแบบในงานสถาปัตยกรรม เมืองจะดูสวยและมีความน่าประทับใจต่อผู้มาเยือนและต่อชาวเมืองได้หากมีองค์ประกอบต่าง ๆ ของเมืองรวมตัวกันภายใต้หลักการคือ ความเป็นระเบียบ มีความสะอาดสบาย มีภาพรวมที่ชัดเจนของเมือง มีเอกลักษณ์ของเมือง และมีลักษณะเชิงสุนทรียภาพที่ดี

ผู้มีอาชีพในทางสถาปัตยกรรมทุกคนจำเป็นต้องรู้ถึงหลักเกณฑ์พื้นฐานต่างๆ ซึ่งมีเรียนอยู่แล้วในหลักสูตรการศึกษาแต่สิ่งพื้นฐานง่ายๆ เหล่านี้เมื่อประกอบอาชีพนานไปบางครั้งเงื่อนไขต่างๆ อาจทำให้ต้องละเลยสภาพของเมืองโดยรวมได้ และสิ่งหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างยิ่งจากงานสถาปัตยกรรมโดยที่คนทั่วไปนึกไม่ถึงก็คือ “อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว” นั่นเอง

0163

สุปิยะ ดั่นศรีสวัสดิ์. การศึกษาทัศนะของผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อการปฏิบัติ
งานของตำรวจท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีพัทยา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2534.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงทัศนะ ความคาดหวัง ข้อเสนอแนะและ ข้อ
คิดเห็นของผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการปฏิบัติงาน
ของตำรวจท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น โดยเป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจซึ่งทำการศึกษา 2 ลักษณะคือ ค้น
คว้าจากเอกสารและการวิจัยภาคสนาม โดยมีผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตเป็นกลุ่ม
ประชากรที่ใช้ศึกษา

ซึ่งจากผลการศึกษางานวิจัยนี้ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 53.00 เป็นเพศ
ชาย อายุผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวอยู่ระหว่าง 20 - 30 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ
อนุปริญญา - ปริญญาตรี และมีอายุการทำงานมาเป็นระยะเวลา 1 - 5 ปี ผู้ประกอบธุรกิจการ ท่อง
เที่ยวส่วนใหญ่ร้อยละ 26.50 มีรายได้เฉลี่ยประมาณเดือนละ 2,000 - 4,000 บาท เกี่ยวกับความคิ
เห็นของผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวต่อปัญหาความไม่สะดวกของนักท่องเที่ยว แยกพิจารณา
เป็น 2 กรณี กรณีแรกเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับอาชญากรรม รวมทั้งปัญหาการประทุษร้ายต่อร่างกาย
และชีวิตนักท่องเที่ยวนั้นเกิดขึ้นน้อย เพราะตำรวจท่องเที่ยวได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับ สวัสดิภาพ
และความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี สายตรวจของตำรวจท่องเที่ยวผ่านมาในบริเวณ
แหล่งท่องเที่ยวและสถานบริการเสมอ รวมทั้งตำรวจท่องเที่ยวก็ได้จัดทำประวัติ ผู้เกี่ยวข้อง
กับธุรกิจการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพมากด้วย กรณีที่สองเป็นปัญหาที่ไม่เกี่ยวกับอาชญา
กรรมอันได้แก่ ปัญหานักท่องเที่ยวถูกรบกวนเสนอขายสินค้าหรือบริการและปัญหา ถูกปลอม
ปนสินค้า หรือเสนอขายสินค้าต่ำกว่ามาตรฐาน ซึ่งเป็นปัญหาที่ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว
เห็นว่าเป็นปัญหาที่นักท่องเที่ยวประสบกันมาก เพราะธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตมีการแข่ง
ขันกันสูง และต้นทุนของสินค้าในปัจจุบันสูงขึ้น ทั้งกำลังพลของตำรวจท่องเที่ยวมีน้อยเกินไปไม่
สามารถที่จะให้บริการต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนควบคุมดูแลผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว
ได้อย่างทั่วถึงจึงทำให้ปัญหาดังกล่าวเกิดมากขึ้น

เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของตำรวจท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวมีความ
เห็นว่าการหาข้อมูลเกี่ยวกับคนร้ายและวิธีการกระทำผิดของคนร้ายยังไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง
ควรปรับปรุงแก้ไขให้ตำรวจท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวและหน่วยงานอื่น ๆ ใน ภาค

รัฐบาลมีการประสานงานมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการท่องเที่ยวแสดงความไม่แน่ใจในด้านการสืบสวนหาตัวคนร้ายและการระงับเหตุร้ายของตำรวจท่องเที่ยว

นอกจากนี้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าตำรวจท่องเที่ยวสามารถควบคุมดูแลพาหนะที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้อย่างเที่ยงตรง แต่ในบางด้านผู้ประกอบการท่องเที่ยวยังไม่แน่ใจในการปฏิบัติงานของตำรวจท่องเที่ยว เช่น การให้บริการแก่นักท่องเที่ยวของตำรวจท่องเที่ยวสุภาพและเป็นกันเองเพียงพอหรือไม่ การประชาสัมพันธ์ระหว่างตำรวจท่องเที่ยวกับผู้ประกอบการท่องเที่ยว การปฏิบัติงานของตำรวจเป็นการเข้าช้อนกับตำรวจท้องถิ่น นอกจากนี้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเสนอแนะให้ตำรวจท่องเที่ยวปรับปรุงการใช้ภาษาต่างประเทศให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

ในภาพรวมแล้ว ผู้ประกอบการท่องเที่ยวมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานของตำรวจท่องเที่ยวทำให้บรรยากาศในการประกอบการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างราบรื่น ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดภาพพจน์ที่ดีต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย

สำหรับความคาดหวังของผู้ประกอบการท่องเที่ยวต่อการปฏิบัติงานของตำรวจท่องเที่ยวนั้นมี 4 ประการคือ ตำรวจท่องเที่ยวขยายงานจากระดับกองกำกับการเป็น กองบังคับการ ประการที่สองให้ตำรวจท่องเที่ยวประสานงานกับธุรกิจเอกชนให้มากขึ้น สามให้ตำรวจท่องเที่ยวมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีขึ้น ประการสุดท้ายให้ตำรวจท่องเที่ยวจัดอาสาสมัครที่มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศช่วยเหลือการปฏิบัติงาน

0164

เงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, บริษัท. ฝ่ายวิจัย. **อนาคตอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย.**

(กรุงเทพฯ) : บริษัท, 2535.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ศึกษาแนวโน้มของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวและวางแผนการลงทุน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2528 - 2534 นั้น นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวในกลุ่มอาเซียนโดยเฉพาะชาวมลายูเซีย และนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นและไต้หวัน นอกจากนี้ก็เป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรปเป็นส่วนใหญ่ ธุรกิจการท่องเที่ยวก็ผันผวนตามเศรษฐกิจโลกและในช่วงระยะหลังประเทศไทยประสบปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมอีกทั้งปัญหาอื่น ๆ มากมาย อาทิ ปัญหาของโรคเอดส์ ประเทศต่างๆ ในแถบอาเซียนก็มีการโฆษณาแหล่งท่องเที่ยวในประเทศของตนมากขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศไทยลดลง

ส่วนนักท่องเที่ยวที่ทำรายได้ให้ประเทศไทยสูงที่สุด คือ ชาวมลายูเซีย ญี่ปุ่น อเมริกา และเยอรมันตะวันตก

ในปี พ.ศ. 2535 ภาพพจน์ของประเทศไทยได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬอย่างมาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงจัดโครงการเพื่อแก้ไขภาพพจน์ 3 โครงการคือ 1. Back to normal project 2. Come , See and tell project 3. The world : our quest project

สำหรับแนวโน้มการท่องเที่ยวในช่วงปี 2536 - 2539 นั้น จะมีปัจจัยหลักที่เกื้อหนุน 5 ประการคือ 1. สนามกอล์ฟซึ่งค่าเล่นกอล์ฟในประเทศไทยถูกกว่าในยุโรป 2. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจัดทำแผนตลาดการท่องเที่ยว 3. แหล่งท่องเที่ยวของไทยมีความหลากหลายครบทุกรูปแบบที่นักท่องเที่ยวนิยม 4. การเดินทางสะดวก สถานการณ์ทางเศรษฐกิจค่อนข้างมั่นคง 5. การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก

0165

ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. คณะมัณฑนศิลป์. การศึกษาจัดทำแผนพัฒนาศูนย์ศิลปาชีพบางไทร
ด้านการออกแบบและฝึกอบรมงานศิลปหัตถกรรม. ม.ป.ท. , 2534.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและประเมินศักยภาพปัจจุบันของศูนย์ศิลปาชีพบางไทรในการดำเนินการเกี่ยวกับ การฝึกอบรม การออกแบบพัฒนางานศิลปหัตถกรรม การผลิต การตลาดและการส่งเสริมการขาย เพื่อเสนอแนะแนวทางพัฒนาศักยภาพของศูนย์ศิลปาชีพบางไทรในขอบเขตการดำเนินงานด้านการออกแบบและฝึกอบรมงานศิลปหัตถกรรม และเพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดตั้งศูนย์บริการออกแบบ (Design Center) ให้เป็นองค์กรจัดฝึกอบรม เป็นคลังข้อมูล และศูนย์กลางการออกแบบงานศิลปหัตถกรรม

ผลการศึกษาศักยภาพในปัจจุบันของศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ด้านการฝึกอบรม ศูนย์ศิลปาชีพบางไทรได้เปิดการอบรมทางด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านและส่งเสริมอาชีพและความเป็นอยู่ทั้งหมด 21 แผนก แต่มีผู้สนใจสมัครเข้าอบรมเพียง 12-13 แผนก แผนกที่ได้รับความนิยมสูงสุดมีอยู่ 3 แผนกคือ แผนกช่างเครื่องยนต์ แผนกเกษตรกรรม และแผนกตัดเย็บเสื้อผ้า แผนกทางด้านศิลปหัตถกรรมจะมีคนเรียนค่อนข้างน้อยสาเหตุเพราะว่าผู้เข้ารับการอบรมได้คำนึงถึงการประกอบอาชีพหลักเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง การหารายได้เสริมโดยผลิตสินค้าทางหัตถกรรมนั้นจำเป็นต้องใช้เวลาในการทำงานมาก ค่าตอบแทนน้อย ขาดวัสดุอุปกรณ์และเงินทุน ข้อเสนอแนะสำหรับงานฝึกอบรมคือ ควรหาทางเพิ่มจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมทางด้านศิลปหัตถกรรมให้มากขึ้น โดยไม่ควรจำกัดเฉพาะเกษตรกรผู้ยากไร้เท่านั้น ควรขยายระยะเวลาฝึกอบรมเพราะเวลาที่ใช้ในการอบรม 4 เดือนไม่เพียงพอที่จะทำให้ผลงานออกมามีคุณภาพที่ดีได้ ควรเน้นการใช้เครื่องมือเครื่องจักรที่เหมาะสมแก่ฐานะความเป็นไปได้ของชาวบ้านที่จะนำไปประกอบอาชีพด้วยตนเอง

ด้านการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกมาจากนักเรียนของศูนย์ศิลปาชีพบางไทรพบว่า ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เหล่านั้นยังไม่แสดงเอกลักษณ์ของบางไทรได้ชัดเจน ส่วนใหญ่จะเป็นการลอกเลียนแบบผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้วในภาคต่างๆ ของประเทศและต่างประเทศ มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดบางอย่างเท่านั้น ควรมีการเพิ่มหลักสูตรด้านการออกแบบและจัดหาวิทยากรที่มีความรู้มาสอนนักเรียน ควรให้ผู้สอนและผู้เข้าอบรมได้มีโอกาสเดินทางไปดูงานด้านการผลิตสินค้าหัตถกรรมทั้งภายในและภายนอกประเทศ ควรสร้างระบบควบคุมการผลิตให้มีคุณภาพ มีการประเมินผลของผลิตภัณฑ์ มีการสำรวจแนวโน้มความนิยม และควรมีคณะกรรมการพัฒนาแบบเพื่อหาทางปรับปรุงพัฒนาเพื่อลดข้อบกพร่องต่างๆ

ด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ สิ่งของที่ผลิตออกมาแต่ละชิ้นใช้เวลามากและมีคุณภาพไม่แน่นอน นอกจากนี้จะต้องลงทุนเพื่อซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรมาก ผู้เข้าอบรมซึ่งเป็นเกษตรกรไม่มีเงินทุนพอเพียงที่จะดำเนินการประกอบอาชีพตามความรู้ที่ได้อบรมมา จึงเท่ากับว่าการลงทุนของศูนย์ฯ เป็นการสูญเปล่า ดังนั้นทางศูนย์ฯ ควรขยายงานโดยทำหน้าที่เป็นนายทุนการผลิตสินค้าด้วย โดยให้ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมและมีฝีมือดีเข้าทำงานเป็นพนักงานของศูนย์ฯ เพื่อให้ผลผลิตสินค้ามีคุณภาพดี สม่าเสมอ ผลิตได้มาก

ด้านการตลาด นโยบายคือ การหาเงินมาช่วยตนเองโดยการนำผลผลิตของนักเรียนผู้เข้าอบรมมาขาย สินค้าเหล่านั้นยังไม่สำเร็จและเท่าที่ควรในด้านเอกลักษณ์ของบางไท่ร การศึกษาพบว่าสินค้าที่ผลิตนั้นยังมีจำนวนน้อย รูปแบบและคุณภาพของสินค้ายังไม่ดี ควรปรับปรุงให้ได้มาตรฐานเดียวกัน เพิ่มคุณภาพและปริมาณของสินค้า มีกระดาส ถุงและหีบห่อเพื่อบรรจุสินค้าที่เป็นของบางไท่รโดยเฉพาะ ควรมีการประชาสัมพันธ์สินค้าของศูนย์ฯ ทุกรูปแบบ มีการสำรวจความนิยมของลูกค้าและควรมีการทำตลาดลือกกำหนดเลขผลิตภัณฑ์ รูปแบบ ภาพ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยทางการตลาด

แนวทางการพัฒนาศูนย์ศิลปาชีพบางไท่รด้านการออกแบบและฝึกอบรมงานศิลปหัตถกรรม คือ วัตถุประสงค์เดิมของศูนย์ศิลปาชีพบางไท่รคืออยู่แล้ว แต่ควรมีการแก้ไขการบริหารงานโดยเฉพาะควรมีการปรับเปลี่ยนรูปองค์กรใหม่คือ ใ้หน่วยฝึกอบรมและหน่วยผลิตเพื่อการขายแยกออกจากกัน ควรมีการแก้ไขในเรื่องหลักสูตรการอบรมด้านการออกแบบและวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มีความประสงค์เข้าอบรมอย่างแท้จริง ควรมีวิทยาการประจำ ในด้านผลิตภัณฑ์ควรมีโรงงานผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายโดยตรง ควรมีผู้รับผิดชอบการตลาดโดยตรง และควรรหาทุนหมุนเวียนหรือขอความสนับสนุนเงินทุนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนเท่าที่จำเป็น

0166

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, สำนักงาน. การประชุมทางวิชาการประจำปี 2534/2535

เรื่องการเตรียมรับปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่หัวหินและชะอำ. ณ โรงแรม

โซฟีเทลเซ็นทรัล หัวหิน วันที่ 9 - 10 กุมภาพันธ์ 2534 . กรุงเทพฯ : สมาคมไทย

อเมริกัน, 2534.

ปัจจุบันหัวหินและชะอำซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและสวยงาม กำลังอยู่ในระยะเปลี่ยนแปลงในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นเมือง และมีแนวโน้มไปในทิศทางที่ไม่พึงประสงค์ด้วยสาเหตุปัจจัยต่างๆ ซึ่งต้องหาทางปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างยิ่ง สมาคมไทยอเมริกันร่วมด้วยกรมวิเทศสหการและสำนักงานยูเนสโก ประเทศไทย ได้ตระหนักถึงเรื่องนี้จึงเห็นสมควรให้จัดการประชุมทางวิชาการขึ้น เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาหัวหินและชะอำให้มีสถานะสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว แหล่งทำมาหากินของประชาชนที่มีคุณค่าสูง และนำเสนอให้รัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าประชุมได้ทราบปัญหาสิ่งแวดล้อมปัญหาเรื่องน้ำ อากาศ และการใช้ทรัพยากรในปัจจุบันของสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่หัวหินและชะอำ รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาข้อยุติในการแก้ปัญหา พร้อมทั้งหาแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหัวหินและชะอำโดยมี ร.ต. อำนวย ไทยานนท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์, นายเอนก โรจนไพบุลย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี, ศ.ดร. ชงชัย พรรณสวัสดิ์, ดร. พันสัทศนิยานนท์, ดร. สุวิทย์ ยอดมณี เป็นวิทยากรและร่วมอภิปรายและดำเนินการอภิปรายโดย ศ.ดร. วิษณุ เครืองาม

หัวหินและชะอำเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติประเภทชายหาดทางฝั่งตะวันตกของอ่าวไทย ซึ่งมีประวัติความเป็นมายาวนานกว่าชายหาดอื่นๆ นอกเหนือจากชายหาดที่มีความยาวต่อเนื่องกันแล้ว ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนสถานอีกด้วย แต่การพัฒนาในช่วงระยะ 20 ปีที่ผ่านมาเป็นไปค่อนข้างช้าเนื่องจากมีการพัฒนาทางด้านชายฝั่งตะวันออกอย่างรวดเร็ว เพราะมีปัจจัยเสริมมากกว่า เช่น การคมนาคมที่สะดวก ประกอบกับมีการพัฒนาเมืองและอุตสาหกรรม จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวทางชายฝั่งตะวันออกได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเป็นอันมาก แต่การพัฒนาดังกล่าวขาดการวางแผนและการมลพิษที่เหมาะสมจึงทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมา ด้วยเหตุดังกล่าวในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมาหัวหินและชะอำจึงได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวมากขึ้นอีกครั้งหนึ่ง มีการลงทุนสร้างที่พักในรูปแบบต่างๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อน จึงจำเป็นต้องมีการพิจารณาวางแผนเพื่อป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมในบริเวณนี้ไว้ก่อนที่จะมีปัญหาอย่างรุนแรงจนยากที่จะแก้ไข

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของหัวหินและชะอำในปัจจุบัน พบว่าที่ดินบริเวณชายหาดมีการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่หลายแห่ง แต่สภาพแวดล้อมในบริเวณดังกล่าวยังขาดการดูแลปรับปรุงให้เหมาะสม เมื่อดูสภาพการใช้ที่ดินโดยส่วนรวม จะเห็นได้ชัดว่าเป็นการใช้ที่ดินที่ขาดการควบคุมซึ่งหากปล่อยให้เป็นเช่นนี้ต่อไปอาจก่อให้เกิดปัญหาทางด้านความเป็นระเบียบและสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมได้ นอกจากนี้ยังพบว่าได้มีโครงการสนามกอล์ฟขึ้นหลายโครงการในบริเวณซึ่งเคยเป็นพื้นที่เกษตรกรรมมาก่อน โครงการในลักษณะนี้จำเป็นต้องใช้น้ำมากในการดูแลรักษา ในขณะที่ปัจจุบันน้ำที่ใช้ในการเกษตรและผลิตน้ำประปาเพื่ออุปโภคบริโภคก็ขาดแคลนอยู่แล้ว ดังนั้นจึงคาดว่าในอนาคตอันใกล้นี้จะมีปัญหาขัดแย้งเรื่องการใช้ทรัพยากรน้ำตามมาอย่างแน่นอน ส่วนคุณภาพน้ำทะเลชายหาดหัวหินพบว่าบริเวณดังกล่าวมีปริมาณออกซิเจนละลายน้ำค่อนข้างต่ำและความสกปรกในรูปของบีโอดีมีค่าค่อนข้างสูง เช่นเดียวกับชายหาดชะอำบริเวณตอนกลางของชายหาด พบว่าค่าโคลิฟอร์มแบคทีเรียมีค่าเกินกว่ามาตรฐาน ซึ่งคาดว่ามีส่วนมาจากการรั่วซึมจากบ่อเกรอะ บ่อซึมของอาคารต่างๆ ริมชายหาดออกสู่ทะเล สำหรับการจัดเก็บขยะมูลฝอยทั้งบริเวณหัวหินและชะอำพบว่าเทศบาลไม่สามารถจัดการกับขยะมูลฝอยได้หมดยังมีขยะตกค้างอยู่อีกประมาณ 30 - 40% และการกำจัดขยะมูลฝอยที่จัดเก็บไปแล้วยังไม่มีการฝังกลบที่ถูกต้องวิธี ในด้านมลภาวะทางอากาศและทางเสียงพบว่าขณะนี้ยังอยู่ในระดับมาตรฐานแต่มีแนวโน้มจะมีปัญหามลภาวะทางเสียงในอนาคต เนื่องมาจากจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

จากการศึกษาพบว่าสภาพปัญหาที่ปรากฏชัดเจนในบริเวณหัวหินและชะอำ คือความขัดแย้งกันอย่างรุนแรงในด้านการใช้ที่ดินที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากขาดการวางแผนและการควบคุมการใช้ที่ดินดังจะเห็นได้จากการก่อสร้างอาคารในหลายๆ บริเวณ ทั้งนี้เนื่องจากยังไม่มีการใช้กฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในเรื่องกำหนดให้ครอบคลุมพื้นที่เขตเทศบาลทั้งสอง จึงมีอาคารสูงตั้งอยู่ริมชายหาดขึ้นเป็นระยะๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงระหว่างชายหาดหัวหินถึงเขาตะเกียบ ซึ่งทำให้คุณค่าความงามของชายหาดอันเป็นสมบัติของประชาชนส่วนรวมเสียหายไป นอกจากนี้การจัดระเบียบของกิจกรรมต่างๆ บริเวณชายหาดเพื่อการบริการนักท่องเที่ยว เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร หาบเร่ การกางร่มระเกะระกะ ฯลฯ เป็นการทำลายทัศนียภาพที่สวยงามของชายหาด และยังสร้างความรำคาญให้นักท่องเที่ยว และสถานที่จอดรถยังจัดไม่เป็นระเบียบและไม่เพียงพอสำหรับผู้มาท่องเที่ยว

การดูแลรักษาความสะอาดของชายหาดยังไม่ได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจังทั้งจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบรวมทั้งขาดความร่วมมือจากผู้ประกอบการต่างๆ จึงทำให้สถานที่ท่องเที่ยว

สกปรก ซึ่งถ้าปล่อยไว้เช่นนี้ก็จะเป็สาเหตุให้สัคยภาพในการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวต่ำลง รวมทั้งปัญหามลพิษทางทะเลที่จะเกิดตามมา จึงเป็นสิ่งที่ต้องรีบดำเนินการป้องกันแก้ไขโดยเร็ว ในด้านของสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่างๆ ก็เป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้มีอย่างเพียงพอและทันต่อการขยายตัวของเมืองไม่ว่าจะเป็นน้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ ถนน ฯลฯ

จากปัญหาที่เริ่มปรากฏในการใช้ที่ดินและปัญหามลพิษดังได้กล่าวมาแล้ว จึงควรให้มีการประสานมาตรการทางผังเมืองให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เพื่อให้การใช้ที่ดินและการขยายตัวของชุมชนเป็นระเบียบโดยมีการควบคุมการบังคับใช้ผังเมืองให้มีผลปฏิบัติอย่างจริงจังและมีการใช้ พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เพื่อควบคุมการก่อสร้างอาคารให้มีความแข็งแรง ปลอดภัย สอดคล้องกับความเป็นระเบียบทางด้านผังเมืองและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้รัฐยังควรให้การสนับสนุนการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมสำหรับชุมชนและอุตสาหกรรมอย่างเร่งด่วน เพื่อป้องกันปัญหามลพิษทางน้ำและรักษาระบบนิเวศน์ให้คงอยู่อย่างเหมาะสม รวมถึงให้การสนับสนุนการศึกษา การให้ความรู้ความเข้าใจทางด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมและร่วมมือในการรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อประโยชน์ส่วนรวมร่วมกัน นอกจากนี้ท้องถิ่นควรถือเป็นนโยบายในการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดระเบียบกิจกรรมต่างๆ สำหรับการท่องเที่ยวจะต้องดำเนินการควบคุมอย่างเข้มงวด เพื่อให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่น่าท่องเที่ยวอันจะส่งผลให้เป็นการเพิ่มรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่น

หัวหินและชะอำในแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพคล้ายคลึงกันและตั้งอยู่ใกล้กัน การพัฒนาการท่องเที่ยวจึงควรมีการประสานเพื่อกำหนดบทบาทที่ชัดเจนมิให้เกิดปัญหาการแข่งขันซึ่งกันและกัน แต่ให้เป็นการส่งเสริมซึ่งกันและกัน การดำเนินงานตามนโยบายทั้งด้านการวางแผน การควบคุมบังคับใช้กฎหมายและระเบียบ จะต้องได้รับการปฏิบัติและประสานงานติดตามผลอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาดังเช่น บริเวณอื่นๆ จนยากแก่การแก้ไข และขณะนี้ยังไม่ช้าเกินไปที่จะดำเนินการกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจน พร้อมทั้งกระตุ้นให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังเพื่อช่วยกันรักษาและส่งเสริมหัวหินและชะอำให้เป็นแหล่งพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนของประเทศต่อไป

0167

เด่นพงศ์ เจริญทิพย์. การศึกษาผังเฉพาะเมืองท่องเที่ยวชายทะเล : กรณีศึกษาเมืองพัทยา,

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิต

วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2532.

เมืองพัทยาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ รายได้จากการท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อเมืองพัทยาและจังหวัดชลบุรี แต่ความเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็วของเมืองพัทยาได้ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้นแก่ท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านกายภาพ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอย่างรวดเร็วและเป็นไปโดยปราศจากการวางแผนและควบคุมตามหลักผังเมืองที่ถูกต้อง ก่อให้เกิดปัญหาการใช้ที่ดินเป็นอันมาก ซึ่งหากขาดการสนใจดูแลให้เกิดความถูกต้องทางด้านการใช้พื้นที่ให้สอดคล้องกับกิจกรรมแล้ว เมืองพัทยาก็จะเกิดปัญหานานาความสำคัญในฐานะแหล่งท่องเที่ยว

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการกำหนดลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมกับพื้นที่ริมหาดนาจอมเทียน โดยพิจารณาจากนโยบายในการกำหนดให้พื้นที่บริเวณนาจอมเทียนเป็นศูนย์กลางรอง สำหรับที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยวที่สงบได้มาตรฐานร่วมกับการพิจารณาลักษณะทางกายภาพที่เด่นของพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมที่สวยงาม ควบคุมการพัฒนาทางกายภาพให้เหมาะสมกับสภาพธรรมชาติและการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกันระหว่างชุมชนพักอาศัยกับนักท่องเที่ยว โดยบริเวณพื้นที่ริมชายหาดนาจอมเทียนจะถูกกำหนดให้เป็นผังเมืองเฉพาะ ซึ่งเป็นอีกขั้นตอนในการพัฒนาที่จะทำให้ผังเมืองสามารถบรรลุผลตามเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง

วิธีการศึกษาจะเป็นการใช้ข้อมูลทุติยภูมิมาประกอบกับข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจในพื้นที่ซึ่งเน้นลักษณะทางกายภาพของพื้นที่หลัก โดยการศึกษาเริ่มจากข้อมูลทางด้านสังคมเศรษฐกิจและกายภาพ ตั้งแต่ระดับเมืองพัทยามาจนถึงระดับชุมชนหาดนาจอมเทียน เพื่อทราบภาพรวมปัจจุบัน ปัญหาที่เกิดขึ้น ศักยภาพและแนวโน้มในอนาคต ศึกษาหลักและทฤษฎีในการพัฒนาชุมชนซึ่งเน้นถึงการออกแบบจัดย่านที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว ศูนย์กลางการให้บริการระหว่างชุมชนพักอาศัยกับนักท่องเที่ยวให้มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เพื่อกำหนดย่านการใช้ที่ดิน กิจกรรม และควบคุมลักษณะทางกายภาพอาคารในพื้นที่ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและนโยบายในการพัฒนาของพื้นที่

ผลของการศึกษาชี้ให้เห็นว่า แนวโน้มการเจริญเติบโตของศูนย์กลางรองหาดนาจอมเทียนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมาก เนื่องจากคุณสมบัติที่เด่นของชายหาดที่มีความยาวต่อเนื่อง

ประมาณ 6 กิโลเมตรและที่ว่างที่จะทำการพัฒนายังมีอีกมาก ซึ่งการขยายตัวเป็นแบบเส้นความยาว เฉพาะบริเวณชายหาดอันจะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่นเดียวกับบริเวณอ่าวพัทยา จากผลของการ วิเคราะห์ได้ข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาศูนย์กลางหาดนาจอมเทียน สรุปได้ดังนี้

ในการกำหนดผังการแบ่งย่านการใช้ที่ดินและกิจกรรมสำหรับชุมชนพักอาศัยกับ นักท่องเที่ยวรวมถึงศูนย์กลางการให้บริการของย่านทั้งสองให้แยกจากกันอย่างชัดเจน แต่ให้มีความสัมพันธ์กันในระยะทางและการใช้บริการที่เกื้อกูลกัน โดยมีการกำหนดแนวทางในการควบคุมการปกคลุมที่ดินของอาคารไม่ให้เกิน ร้อยละ 25 และควรมีความสูงไม่เกิน 4 ชั้น ซึ่งในแต่ละ บริเวณที่ทำการแบ่งย่านที่พักอาศัยจะมีจำนวนชั้นตอยร์ที่แตกต่างกัน โดยบริเวณถนนเลียบริมชายหาดตลอดแนวจะมีความสูงได้ไม่เกิน 8 เมตร และระยะตอยร์ 15 เมตร รวมทั้งควรมีการควบคุมความหนาแน่นของอาคารบริเวณที่อยู่อาศัยของชุมชนเมือง เพื่อส่งเสริมและสอดคล้องกับบริเวณ วางผังซึ่งกำหนดให้เป็นที่พักนักท่องเที่ยวและศูนย์กลางบริการชุมชนของทั้งสองควรมีความสัมพันธ์กันในด้านระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ควรส่งเสริมให้สามารถตอบสนองและ แก้ปัญหาในอนาคตได้โดยเฉพาะระบบกำจัดน้ำเสีย ระบบระบายน้ำฝนตามธรรมชาติและควรมี การจัดระบบการจราจรให้เหมาะสมกับกิจกรรมของนักท่องเที่ยวกับชุมชนพักอาศัย และให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมด้วย

ในการกำหนดผังเมืองรวมของเมืองพัทยานั้นเป็นการกำหนดผังการใช้ที่ดินตาม นโยบายการพัฒนาพัทยาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบ โดยการพัฒนาที่อยู่อาศัยและ พาณิชยกรรมสำหรับชุมชนพักอาศัยและนักท่องเที่ยว ดังนั้นการพัฒนาทางกายภาพของพื้นที่ บริเวณชายหาดจะต้องมีความสัมพันธ์ควบคู่ไปกับการพัฒนาพื้นที่บริเวณด้านใน คือ ที่อยู่อาศัยของ ชุมชนเมือง ซึ่งจะก่อให้เกิดความเกี่ยวเนื่องแก่กันทั้งในด้านการให้บริการแรงงาน บริการการท่องเที่ยวและการพึ่งพากันและกันระหว่างศูนย์กลางการให้บริการทั้งสองแห่ง ซึ่งจะทำให้การใช้ที่ดิน บริเวณหาดนาจอมเทียนเป็นไปอย่างมีระเบียบและสามารถรักษาสภาพแวดล้อมที่สวยงามไว้ได้

0168

กรุณา เศษดิวงศ์ ณ อยุธยา. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสาร ความทันสมัยและ
 ความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ กับทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว
 ตัวอย่างของชาวบ้านปราสาท ตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัด
 นครราชสีมา, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2539.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้จัดทำ “โครงการพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยวตัวอย่าง” ขึ้นบนแนวความคิด “การพัฒนาแบบยั่งยืน” ที่บ้านปราสาท ตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นการดำเนินการพัฒนาที่คำนึงถึงขีดความสามารถของ
 คุณภาพสิ่งแวดล้อม (environmentally sound development) โดยตระหนักถึงข้อจำกัดของ
 ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่จะใช้ประโยชน์ในการพัฒนาควบคู่ไปกับการควบคุมป้องกัน จากการ
 พัฒนาบ้านปราสาทให้เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวตัวอย่างจนประสบความสำเร็จนั้น พบว่ามีปัจจัยหลาย
 ประการที่ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นยอมรับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาข้อ
 เท็จจริงด้านทัศนคติซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมที่แสดงถึงการยอมรับการพัฒนาเหล่านั้นของชาวชุมชน
 บ้านปราสาท เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยวตัวอย่างในชุมชนอื่น ๆ ให้
 ประสบความสำเร็จต่อไป

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว
 ตัวอย่างของชาวบ้านปราสาท โดยจำแนกตามลักษณะทางประชากรคือ เพศ อายุ การศึกษา
 รายได้ ตำแหน่งทางสังคม อีกทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาเป็นหมู่บ้าน
 ท่องเที่ยวตัวอย่างกับปัจจัยต่างๆ ต่อไปนี้ คือ ลักษณะทางประชากร พฤติกรรมการสื่อสาร ความ
 ทันสมัยในระดับบุคคล และความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การศึกษา
 ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบสอบถามและการ
 สังเกตเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสุ่มจากประชากรในหมู่บ้านธารปราสาท
 ได้ ตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 208 คน และทำการวิเคราะห์
 ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละเพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 208 คน แบ่งเป็นเพศชาย 66 คน เพศ
 หญิง 142 คน กลุ่มอายุที่มีจำนวนมากที่สุดคือ 41 - 50 ปี และส่วนใหญ่จำนวน 133 คน จบการ
 ศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และสมรสแล้วถึง 150 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพทำนามีรายได้อยู่ระหว่าง
 30,001 - 35,000 บาทต่อปี และมีสถานภาพเป็นสมาชิกกลุ่มได้แก่ สมาชิกกลุ่มสตรีแม่บ้านและจัก

สถาน สมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตร (ธกส.) ในด้านพฤติกรรมการสื่อสารกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาเป็นวิทยุ ในขณะที่มีการเปิดรับสื่อทางหนังสือพิมพ์น้อยมากเพียง 1 วันต่อสัปดาห์ สำหรับข่าวสารเกี่ยวกับการฝึกอบรมนั้น กลุ่มตัวอย่างจะได้รับจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและหัวหน้าคุ้มเป็นส่วนใหญ่

สำหรับความทันสมัยในระดับบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นของตัวเอง ชอบความยุติธรรม มีความทะเยอทะยานด้านการศึกษาและเชื่อในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนข้อมูลด้านความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวกลุ่ม ตัวอย่างเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของ ททท. มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินโครงการ มีความน่าไว้วางใจ และมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า เพศ อายุ อาชีพ และการศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวตัวอย่าง เพราะพบว่าเพศหญิงมีทัศนคติไปในเชิงบวกมากกว่าเพศชายเนื่องจากต้องการนำความรู้ที่ได้รับการอบรมไปผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายเป็นรายได้เสริมแก่ครอบครัว และกลุ่มที่มีทัศนคติต่อการพัฒนาดีกว่ากลุ่มอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพทำนาและค้าขาย ส่วนกลุ่มการศึกษาที่มีทัศนคติดีที่สุดได้แก่ กลุ่มที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำหรับปัจจัยด้านรายได้และตำแหน่งในหมู่บ้านไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการพัฒนาฯ น่าจะเป็นเพราะชาวบ้านส่วนใหญ่มีรายได้ไม่สูงนักจึงเห็นว่าการได้พัฒนาหมู่บ้านไม่ว่าวิถีทางใดย่อมเป็นสิ่งที่ช่วยให้สภาพความเป็นอยู่ส่วนรวมดีขึ้น

สำหรับพฤติกรรมการสื่อสารพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยวตัวอย่าง เนื่องจากชาวบ้านได้เปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนต่างๆ ในแง่ของการรับข่าวสารเพื่อความทันสมัย ทันโลก มากกว่าที่จะเจาะจงในเรื่องของการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนั้น พฤติกรรมการรับข่าวสารของชาวบ้านไม่มีความสัมพันธ์ที่จะทำให้ชาวบ้านเปลี่ยนทัศนคติได้ เพราะเนื้อหาไม่เกี่ยวข้องกับการจูงใจให้ตระหนักในการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ขณะเดียวกันความทันสมัยระดับบุคคลและความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกลับมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการพัฒนา เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่มีความทันสมัยในระดับค่อนข้างสูงทำให้มีความกล้าเสี่ยงที่จะยอมรับสิ่งใหม่ๆ เพิ่มขึ้น และประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่เชื่อว่า เจ้าหน้าที่ของทางราชการมีความสามารถและเป็นที่น่าเชื่อถือแก่ประชาชนในภาคอีสานอยู่แล้ว

จากการสังเกตผู้วิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านหลังจากโครงการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ยังไม่ปรากฏผลสำเร็จมากนัก บริเวณแหล่งท่องเที่ยวของหมู่บ้านเท่านั้นที่ได้รับการ

ดูแลความสะอาดและจากการสัมภาษณ์พบว่า เมื่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะนำนักท่องเที่ยวมาพักในหมู่บ้านก็จะมีภาระให้ทราบล่วงหน้า ซึ่งชาวบ้านจะร่วมมือกันทำความสะอาดบริเวณหมู่บ้านเป็นครั้งคราวและต้นไม้ที่ปลูกไว้บริเวณแหล่งท่องเที่ยวก็ขาดการดูแลรดน้ำ เนื่องจากไม่มีหน่วยงานใดรับภาระในเรื่องนี้โดยตรงจึงขาดความต่อเนื่องในการบำรุงรักษา ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงควรจัดตั้งองค์กรระดับชาวบ้าน ในการมีส่วนร่วมหรือช่วยกันรับผิดชอบดูแลสาธารณสมบัติและเข้าไปดำเนินการพัฒนาอาชีพเสริมให้แก่ชาวบ้านพร้อมกับสร้างกลไกทางตลาดและการลงทุนที่เป็นรูปธรรมแน่นอนเพื่อให้เกิดการสร้างรายได้เสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

0169

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองแผนงาน ฝ่ายวิชาการ. การติดตามและประเมินผลโครงการ

ปีการท่องเที่ยวไทย 2530 : 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2530. กรุงเทพฯ , 2531.

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ประกาศปี พ.ศ. 2530 เป็นปีท่องเที่ยวไทยและมีนโยบายให้หน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชนให้ความร่วมมือสนับสนุนนั้น ททท. ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้องจึงได้จัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนปีท่องเที่ยวไทย 2530 และเพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ และพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษกขึ้น

ดังนั้นเพื่อที่จะทราบถึงประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการจัดทำโครงการปีท่องเที่ยวไทย 2530 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงกำหนดให้มีการประเมินผลการจัดทำโครงการปีท่องเที่ยวไทย 2530 ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2530 ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการปีการท่องเที่ยวไทยโดยส่วนรวม โดยเน้นความสำเร็จด้านสังคมตามวัตถุประสงค์ของโครงการปีการท่องเที่ยวไทยในประเด็นต่างๆ คือ ความคิดเห็นและความสนใจของประชาชนชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการจัดทำโครงการปีท่องเที่ยวไทย 2530 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการปีท่องเที่ยวไทย การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาความร่วมมือในอนาคตรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโดยได้ทำการรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตและใช้แบบสอบถามเป็นระยะเวลาต่อเนื่องกันตลอดทั้งปี จากกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย และในการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในแบบสอบถามได้มีการแบ่งคำถามออกเป็น 4 ประเด็นหลักคือ การรับรู้เรื่องปีท่องเที่ยวไทย 2530 โอกาสการเข้าร่วมเฉลิมฉลองปีท่องเที่ยวไทย 2530 ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ และสรุปความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวโดยอาศัยเทคนิคการเลือกแบบ Likert's Scale ซึ่งในคำตอบแต่ละข้อจะเป็นการระบุระดับน้ำหนักของคำตอบ มาพิจารณา และสามารถเทียบเป็นเกณฑ์ได้ 4 ระดับของการแปลความหมายคือ น้อย ปานกลาง ค่อนข้างมาก และมาก ในการสรุปข้อมูลแต่ละข้อหรือแต่ละประเด็น

ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ ทราบว่าเกี่ยวกับ “1987 Visit Thailand Year” หรือ “ปีท่องเที่ยวไทย 2530” ก่อนหน้าการเดินทางมายังประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่ทราบข่าวมาจากการโฆษณาในหนังสือพิมพ์และแมกกาซีนต่าง ๆ การโฆษณาทางโทรทัศน์และการประชาสัมพันธ์ของสำนักงาน ททท. ในต่างประเทศ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

พบว่า มีการรับรู้เกี่ยวกับ “ปีท่องเที่ยวไทย 2530” ถึงร้อยละ 98.13 และสื่อที่มีอิทธิพลในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข่าวสารเหล่านี้คือ วิทยุ และโทรทัศน์ รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์และนิตยสารต่างๆ ในด้านการเข้าร่วมเฉลิมฉลองปีท่องเที่ยวไทย 2530 นั้น ปรากฏว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้มีโอกาสเข้าชมงานเทศกาลเที่ยวเมืองไทย และเสริมสร้างเอกลักษณ์ไทยที่จัดขึ้น ณ สวนอัมพรมากที่สุด ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยมีโอกาสเข้าชมงานแห่ประเพณีไทย เปิดปีท่องเที่ยวไทย ซึ่งจัดขึ้นตามถนนราชดำเนินมากที่สุด ส่วนในด้านความคิดเห็นต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ ปรากฏว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและนักท่องเที่ยวชาวไทยต่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ณ ท่าอากาศยานดอนเมือง โรงแรมและที่พักต่างๆ ในระดับค่อนข้างสูงเหมือนกัน และต่างมีความคิดเห็นพ้องกันว่าควรมีการปรับปรุงด้านการรักษาความสะอาดของโรงแรม ร้านอาหารและสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ มากที่สุด

จากการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อประเมินผลสามารถสรุปได้ว่าในระหว่างปี 2530 (1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2530) ที่ผ่านมามีหน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชนตลอดจนจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศไทยได้ร่วมกันจัดทำโครงการและกิจกรรมเพื่อสนับสนุนโครงการปีท่องเที่ยวไทย 2530 เฉพาะส่วนที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการดำเนินงานปีท่องเที่ยวไทย รวมทั้งสิ้น 72 รายการ ในจำนวนนั้นดำเนินการแล้วเสร็จ 57 รายการ คิดเป็นร้อยละ 79.16 ของโครงการทั้งหมด นอกจากนี้ยังได้ร่วมมือกันจัดงานเทศกาล งานประเพณีประจำปีที่สำคัญขึ้นในแต่ละจังหวัดเพื่อร่วมสนับสนุนปีท่องเที่ยวไทย และได้ดำเนินการแล้วเสร็จไปแล้วไม่น้อยกว่า 62 งาน และยังพบว่าในรอบปี 2530 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางมาเยือนประเทศไทยเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2529 คิดเป็นร้อยละ 23.59 ทำให้ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวในรูปเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้นจากปี 2529 คิดเป็นร้อยละ 34.040 ซึ่งหากเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในปี 2530 กับจำนวนเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 ซึ่งคาดไว้ว่าจะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมาเยือนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2529 เพียงร้อยละ 10 - 13 นับได้ว่าการดำเนินงานปีการท่องเที่ยวไทยในรอบปี 2530 ประสบความสำเร็จและบรรลุผลเกินเป้าหมายที่วางไว้

ผลการดำเนินงานปีท่องเที่ยวไทย 2530 ยังได้ส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อเนื่องมาถึงปี พ.ศ. 2531 ทั้งนี้สังเกตได้จากการขยายตัวของธุรกิจโรงแรม สถานที่พักตากอากาศและบริการต่างๆ ดังนั้นเมื่อสิ้นปีการท่องเที่ยวไทย 2530 แล้วควรมีการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยควรมีการจัดทำแผนงานท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดและจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านนี้ขึ้น รวมทั้งการวางมาตรการเพื่ออนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและธรมรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว หากการดำเนินงานเพื่อ

ส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับการสนับสนุนให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องดังกล่าว อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยก็จะเจริญก้าวหน้า และนำประโยชน์มาสู่ประชาชนสมดังเจตนารมณ์ของรัฐบาล

0170

สุริดา วนะชกิจ. **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย**, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2530.

หลายประเทศในโลกสนใจพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมากเพื่อตอบสนองต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ สำหรับประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากการเกษตรแล้วอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนับเป็นกิจการประเภทที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศได้มากกว่าการส่งออกสินค้าทางการเกษตร และเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ที่ทำเงินตราให้แก่ประเทศจะเห็นได้ว่า การท่องเที่ยวสามารถทำรายได้เป็นอันดับหนึ่งของประเทศ ซึ่งรายรับสุทธิเป็นเงินตราต่างประเทศจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงมีส่วนช่วยลดการขาดดุลการค้าของประเทศอีกด้วย และมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ คำนวณผลของรายได้และรายจ่ายจากการท่องเที่ยวที่มีต่อรายได้ประชาชาติและเพื่อเปรียบเทียบระหว่างรายได้ประชาชาติที่คาดคะเน เมื่อรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น กับรายได้ประชาชาติที่คาดคะเนเมื่อให้รายได้จากการท่องเที่ยวมีค่าคงที่ ทำให้สามารถมองเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของชาติได้ดี

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลสถิติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 - 2528 ซึ่งเก็บรวบรวมจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการประมาณสมการ โครงสร้างและสมการลดรูปด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดาและนำสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณสมการต่าง ๆ เหล่านี้มาแปลความหมายในทางเศรษฐศาสตร์ต่อไป ซึ่งจากการประมาณสมการเหล่านี้เมื่อคำนวณรายได้ประชาชาติที่คาดคะเนในสองกรณี คือ เมื่อรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่ม และเมื่อรายได้จากการท่องเที่ยวคงที่จะทำให้ทราบว่ารายได้ประชาชาติจากการคาดคะเนเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏว่า รายได้ประชาชาติเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับรายได้จากการท่องเที่ยว ในขณะเดียวกันรายได้ประชาชาติจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของคนไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ นอกจากนี้การจะทำให้ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศมากขึ้นจะต้องทำให้สัดส่วนในการนำเข้าสินค้าและบริการน้อยลง นั่นคือเราจะต้องพึ่งสินค้าภายในประเทศให้มากขึ้นกล่าวคือเมื่อรายได้จากการส่งออกเพิ่มขึ้น รายได้จากการท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศมาเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้น อัตราการค้าเพิ่มขึ้นเนื่องจากอัตราการค้าของประเทศจะได้เปรียบถ่วงราคาต่อหน่วยของ

สินค้าออกสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับราคาต่อหน่วยของสินค้าเข้า ซึ่งเมื่อระยะเวลาผ่านไปจะทำให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นด้วย ในทางตรงข้ามถ้าค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของคนไทยไปต่างประเทศเพิ่มขึ้น จะทำให้รายได้ประชาชาติเบื้องต้นลดลง จากการวิเคราะห์ผลปรากฏว่าค่าตัวทิวของรายได้จากการท่องเที่ยวมีค่าเท่ากับ 1.5406 หมายความว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไป 1 ล้านบาท จะทำให้รายได้ประชาชาติเปลี่ยนแปลงไป 1.5406 ล้านบาท ดังนั้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีผลสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย

จากการวิเคราะห์ผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อรายได้ประชาชาติผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะที่อาจใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผนทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยคือ ควรศึกษาถึงความต้องการที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวโดยติดตามสัมภาษณ์มิใช่ดูจากที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายอย่างเดียว เพื่อจะได้จัดอุปทานการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับอุปสงค์การท่องเที่ยว และจากการศึกษาพบว่าตัวทิวของค่าใช้จ่ายที่คนต่างประเทศมาเที่ยวประเทศไทย เท่ากับตัวทิวของค่าใช้จ่ายที่คนไทยไปเที่ยวต่างประเทศ และมีเครื่องหมายตรงข้ามกัน ฉะนั้นการลดค่าใช้จ่ายของคนไทยไปเที่ยวต่างประเทศเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้ามเพราะให้ผลเหมือนคนต่างประเทศมาเที่ยวประเทศไทย นอกจากนั้นควรมีกฎหมายกีดกันมิให้คนต่างชาติลงทุนการท่องเที่ยวในเรื่องโรงแรมและบริษัทนำเที่ยว มิฉะนั้นแล้วรายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลตัวทิวต่อรายได้ประชาชาติน้อยและจากผลการศึกษาทั้งหมดจะเห็นว่ารายได้จากการท่องเที่ยวของคนต่างประเทศมาเที่ยวประเทศไทยได้ผลเช่นเดียวกับการส่งสินค้าออก จึงควรสนใจให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีส่วนแก้ปัญหาการขาดดุลการค้าด้วย

0171

นริวรรณ จินตกานนท์. การสำรวจแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวปี 2530. กรุงเทพฯ :

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2531.

การศึกษาครั้งนี้เป็นการสำรวจแรงงานทางตรงในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึงแรงงานทางตรงในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีอายุ 11 ปีขึ้นไป และมีเงินเดือนและค่าจ้างประจำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจำนวนปริมาณแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งประเทศปี 2530 โดยจำแนกแรงงานตามระดับความรู้ ความชำนาญของแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและความต้องการแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำแนกแรงงานตามความชำนาญของแรงงานในอนาคตรวมถึงศึกษาผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อการจ้างงานและการลดปัญหาการว่างงานเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในอนาคต โดยจำแนกธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยตรงออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจการจัดนำเที่ยว ธุรกิจภัตตาคารและร้านอาหาร ธุรกิจร้านขายสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจบันเทิงและพักผ่อน และธุรกิจอื่น ๆ วิธีการศึกษากระทำโดยการสำรวจด้วยตัวอย่าง โดยเลือกตัวอย่างสถานประกอบการในธุรกิจแต่ละประเภทจากรายชื่อสถานประกอบการที่ได้จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสัมภาษณ์พนักงานระดับบริหารของสถานประกอบการที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง การเลือกตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบสองชั้นโดยสุ่มตัวอย่างจังหวัด 44 จังหวัดจากจังหวัดทั้งหมด 73 จังหวัด และสถานประกอบการตัวอย่าง 1,578 แห่ง สำหรับการประมาณค่าใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยของพนักงานต่อ 1 สถานประกอบการคูณด้วยจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด และการประมาณแรงงานจำแนกตามประเภทธุรกิจ ภาค และจังหวัดท่องเที่ยวหลัก ซึ่งมี 7 จังหวัดได้แก่ กรุงเทพฯ กาญจนบุรี ชลบุรี เชียงใหม่นครราชสีมา ภูเก็ตและสงขลา นอกจากนี้ยังประมาณตามคุณสมบัติและระดับของแรงงานด้วย

จากผลการสำรวจสามารถสรุปได้ว่า แรงงานทางตรงในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวปี 2530 มีทั้งสิ้น 458,825 คน หรือประมาณร้อยละ 1.7 ของกำลังแรงงานปัจจุบันทั่วประเทศ แรงงานทางตรงในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นแรงงานภาคเอกชน 438,825 คน หรือร้อยละ 95.6 ของแรงงานทางตรงทั้งหมด และพบว่าร้อยละ 31 ของแรงงานอุตสาหกรรมท่องเที่ยวปี 2530 อยู่ในกรุงเทพฯ ที่เหลือกระจายอยู่ในทุกภาค แรงงานเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 91.8) เป็นแรงงานในระดับปฏิบัติการ ซึ่งเป็นระดับที่ไม่ต้องใช้เทคนิคหรือใช้เทคนิคระดับกลาง ธุรกิจที่ใช้แรงงานมากที่สุดคือ ธุรกิจภัตตาคารและร้านอาหาร (ร้อยละ 32 ของแรงงานทั้งหมด) รองลงมาคือ ธุรกิจที่พักแรม (ร้อยละ 30.4) ธุรกิจที่ใช้แรงงานน้อยที่สุดได้แก่ธุรกิจนำเที่ยว แรงงานเพศชายและหญิงมีจำนวน

พอๆ กัน ธุรกิจที่มีแรงงานเพศหญิงมากกว่าเพศชายคือ ธุรกิจร้านขายของที่ระลึก ธุรกิจบันเทิง และพักผ่อน ร้อยละ 96 ของแรงงานทางตรงทั้งหมดสำเร็จการศึกษาภายในประเทศ และร้อยละ 91.4 มีการศึกษาดำรงระดับปริญญาตรี

สำหรับแนวโน้มของความต้องการแรงงานทางตรงในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้น ปรากฏว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่จะขยายตัวขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากความสำเร็จในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ ประกอบกับความสะดวกในเรื่องการคมนาคมทำให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นจึงมีผลให้สถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวมีแผนการที่จะขยายกิจการและต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น ผลจากการสำรวจพบว่าร้อยละ 34 ของสถานประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีแผนที่จะขยายกิจการภายในปี 2535 ธุรกิจที่มีแนวโน้มการขยายตัวสูงที่สุดคือ ธุรกิจท่องเที่ยว และภาคที่มีแนวโน้มขยายตัวทางการท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ภาคใต้ แรงงานทางตรงที่ต้องการเพิ่มขึ้นในปี 2531 มีทั้งสิ้น 34,178 คน หรือร้อยละ 7.8 ของแรงงานในปี 2530 ซึ่งนับได้ว่าค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับความต้องการแรงงานในอุตสาหกรรมอื่น แรงงานที่ต้องการเพิ่มนี้จะกระจายไปทุกภาคในปริมาณที่ไม่แตกต่างกันมากนักยกเว้นภาคตะวันตก จำนวนแรงงานที่ต้องการเพิ่มคิดเป็นร้อยละ 6 ของแรงงานที่ต้องการเพิ่มทั่วประเทศ

ธุรกิจที่มีอัตราการเพิ่มของพนักงานสูงสุดคือ ธุรกิจการจัดนำเที่ยวซึ่งต้องการพนักงานเพิ่มร้อยละ 13 ของพนักงานในธุรกิจนี้ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาตามจำนวนเนื่องจากธุรกิจนำเที่ยวเป็นธุรกิจที่ใช้แรงงานน้อย จำนวนที่ต้องการเพิ่มจึงมีเพียง 1,174 คน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อตลาดแรงงานน้อยมาก หากพิจารณาในภาพรวมจะพบว่าจำนวนพนักงานที่ต้องการเพิ่มนี้ส่วนมากจะอยู่ในธุรกิจภัตตาคารและร้านอาหาร คือ ร้อยละ 53.6 ของจำนวนพนักงานที่ต้องการเพิ่มทั้งหมด

เนื่องจากในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีทั้งแรงงานทางตรงและทางอ้อม ในปี 2530 ประมาณได้ว่าแรงงานทางอ้อมมีประมาณร้อยละ 33 ของแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งหมด ดังนั้นแรงงานทางอ้อมจึงมีความสำคัญสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากเช่นเดียวกับแรงงานทางตรง จึงน่าจะมีการสำรวจแรงงานทางอ้อมในลักษณะเดียวกันด้วย เพื่อที่จะให้ได้ภาพรวมที่แท้จริงของแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและควรมีการฝึกอบรมแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีคุณสมบัติและความสามารถพิเศษ เช่น ความสามารถด้านภาษา ความสามารถในการบริการ ฯลฯ เนื่องจากบริการที่นักท่องเที่ยวได้รับย่อมมีผลกระทบต่อภาพพจน์การท่องเที่ยวของประเทศ นอกจากนี้ควรมีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการสำรวจแรงงานของประเทศไทยอยู่แล้ว เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติและกรมแรงงาน กับการท่องเที่ยว

เที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งจะทำให้การท่องเที่ยวต้องสำรวจข้อมูลเองเพียงบางส่วน จึงสามารถทำการสำรวจแรงงานได้ทุกปีโดยไม่ต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่ายมากเช่นปัจจุบัน

0172

ปานใจ สุมะดินันท์. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมกับระยะทางในการ

เดินทางของนักท่องเที่ยวในประเทศ : ศึกษากรณีเขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัด

กาญจนบุรี, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภูมิศาสตร์ บัณฑิต

วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2532.

ภายหลังการก่อสร้างเขื่อนศรีนครินทร์ซึ่งอยู่ตอนบนของแม่น้ำแควใหญ่ ที่บ้านเจ้า
เณร ตำบลท่ากระดาน อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแล้วเสร็จในปี
2523 ทำให้บริเวณดังกล่าวกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดกาญจนบุรี และได้รับความ
นิยมนักท่องเที่ยวมากขึ้นทุกปี จึงเป็นที่น่าสนใจว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมานั้นมาจาก
จังหวัดใด และการเลือกเดินทางจะเป็นไปในลักษณะเดียวกับการเลือกรับบริการจากแหล่งบริการ
ที่กล่าวไว้ในทฤษฎีหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระยะทางในการเดินทางและ
ลักษณะของนักท่องเที่ยวในประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่เขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี
รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมบางประการกับระยะทางในการเดินทาง
มาท่องเที่ยว โดยทำการศึกษาบุคคลผู้เดินทางมาท่องเที่ยวที่เขื่อนศรีนครินทร์เฉพาะที่เป็นชาว
ไทยเท่านั้น วิธีการเลือกตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญแล้วทำการสัมภาษณ์ และเมื่อเก็บ
รวบรวมข้อมูลภาคสนามแล้วจึงนำไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
โปรแกรม SPSS - X (Statistical Package for the Social Science Program)

จากการวิเคราะห์ลักษณะของนักท่องเที่ยวที่มาที่เขื่อนศรีนครินทร์จำนวน 500 ราย
พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่ศึกษาเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงและมีอายุระหว่าง 25-35 ปี
จำนวนมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่สมรสและมีบุตรแล้ว การประกอบอาชีพของนัก
ท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันแต่ที่พบจำนวนมากกว่ากลุ่มอื่นคือรับราชการ และประกอบธุรกิจส่วนตัว
ส่วนระดับรายได้เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 4,000 - 6,000 บาทมากที่สุด ในด้านภูมิลำเนาของ
นักท่องเที่ยวปรากฏว่ามาจากกรุงเทพมหานครมากกว่าจังหวัดอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็น
จังหวัดในภาคกลาง นักท่องเที่ยวที่มาเขื่อนศรีนครินทร์ส่วนใหญ่ต้องการมาพักผ่อนโดยตรงและ
นิยมเดินทางมาโดยรถส่วนตัวและเดินทางมากับเพื่อนมากกว่ามากับครอบครัวหรือกลุ่มที่ทำงาน
ร้อยละ 45.8 ของนักท่องเที่ยวเป็นผู้ที่เดินทางมาเขื่อนศรีนครินทร์เป็นครั้งแรก และเนื่องจากนัก
ท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นระยะเวลาสั้นๆ ดังนั้นนักท่องเที่ยวจึงมีช่วงเวลา
ในการเดินทางตั้งแต่เริ่มเดินทางจนกลับส่วนใหญ่ภายใน 1-2 วันเท่านั้น นักท่องเที่ยวร้อยละ 15.4
ต้องการพักผ่อนในบริเวณพื้นที่ของเขื่อนศรีนครินทร์โดยนิยมพักในที่พักแรมของเอกชน เพราะ

สะดวกในการติดต่อหาที่พัก ถึงแม้ว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการพักในที่พักของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตก็ตาม แต่จำนวนที่พักอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอและนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสนใจกับที่พักที่สวยงามในบริเวณเขื่อนซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมาเขื่อนศรีนครินทร์ และมีความเห็นว่าบริเวณเขื่อนและโรงไฟฟ้าเป็นบริเวณที่ดึงดูดใจมากที่สุด ส่วนความสะดวกในการเดินทางนั้นส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสะดวกดีและในด้านค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทาง ส่วนใหญ่อยู่ในระหว่าง 100-500 บาทต่อคน

จากผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาจากภูมิลาเนาที่มีระยะทางไม่เกิน 130 กิโลเมตรจากตัวเขื่อนศรีนครินทร์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดเรื่องหลักของการใช้ความพยายามน้อยที่สุดของ จอร์จ เค ซีฟซ์ และจากการวิเคราะห์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมกับระยะทางในการเดินทางของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวพบว่าระยะทางในการเดินทางของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับรายได้ วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาเขื่อนศรีนครินทร์ พาหนะเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยว จำนวนครั้งที่มาเขื่อนศรีนครินทร์ ระยะเวลาในการเดินทาง เหตุผลที่เดินทางมา ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และจำนวนผู้ร่วมเดินทางมากับผู้ตอบแบบสอบถามแต่ไม่สัมพันธ์กับปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม ที่เกี่ยวกับเพศ ลักษณะการเดินทาง การพักแรม สถานที่พักแรม ความสะดวกในการเดินทาง และสิ่งดึงดูดใจในบริเวณเขื่อนศรีนครินทร์ สำหรับการวิจัยหาปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมที่มีผลต่อระยะทางในการเดินทางของนักท่องเที่ยวพบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวผู้ร่วมเดินทางมากับผู้ตอบแบบสอบถาม มีผลกระทบต่อระยะทางในการเดินทางของนักท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ระดับรายได้ และความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

จากผลการศึกษาที่ว่าจำนวนผู้ร่วมเดินทางเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเดินทางมาท่องเที่ยว แสดงให้เห็นว่าแนวโน้มของการเดินทางของนักท่องเที่ยวจะเป็นกลุ่มใหญ่มากขึ้นจึงควรมีการพัฒนาและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ที่พัก อาหาร ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ยังพบว่าความสะดวกในการเดินทางไม่มีความสัมพันธ์กับระยะทางในการเดินทางท่องเที่ยว แสดงว่าไม่ว่าความสะดวกในการเดินทางจะเป็นอย่างไร ถ้านักท่องเที่ยวพอใจหรือสนใจจะเดินทางแล้ว การตัดสินใจเดินทางย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ ดังนั้นหากมีการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ให้แพร่หลายกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เขื่อนศรีนครินทร์ก็จะได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

0173

อดิศร จรณะจิตต์. **มิติใหม่ของการท่องเที่ยวไทย**. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร,
2536.

วัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ทิศทางการเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติแต่ละประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย รวมทั้งปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลทั้งในทางลบและทางบวกต่อจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

จากผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มยังคงมีค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันโดยรวมแล้วเพิ่มขึ้นในแต่ละปี แม้ว่าในบางปีค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันจะลดลงก็ตาม นอกจากนี้แล้วนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยทุกกลุ่ม แต่สิ่งที่น่าสังเกตคือจำนวนวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายสูงระหว่างปี 2533-2535 นั้น กำลังมีแนวโน้มที่ลดลงจากปีก่อนหน้าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถ้าแนวโน้มการลดลงยังคงมีต่อไปอาจจะกระทบต่อรายได้ของประเทศไทยที่เคยได้รับจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ได้ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวหรือวันพักนักท่องเที่ยวลดลงได้ก็คือ ปัญหาต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ปัญหาที่เกิดขึ้นและจะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวได้ถ้าไม่ได้รับการปรับปรุง ได้แก่ ปัญหาการจราจร ปัญหาความไม่สะดวกที่ทำอากาศยาน ปัญหาไกด์ผี แท็กซี่ป้ายดำ ปัญหาความไม่ปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ปัญหาสถานที่จอดรถในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ปัญหาการขึ้นราคาห้องพักของโรงแรม ปัญหาการติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยว ปัญหาเกี่ยวกับป้ายบอกทางและข้อมูล ปัญหาการฉ้อโกงโดยเจ้าพนักงานและรถแท็กซี่ ปัญหาความไม่สะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก ห้องน้ำสาธารณะ ร้านอาหาร นอกจากนี้เมื่อมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นจำนวนมากเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ที่มีชื่อเสียงดังกล่าวยังเป็นจำนวนมาก ผลเสียที่ตามมาก็คือ ความเสื่อมโทรมของธรรมชาติ การบุกรุกที่สาธารณะ เกิดปัญหาแก๊งค์มิจฉาชีพ ปัญหาศีลธรรม ปัญหาการขายบริการทางเพศ ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ้าไม่ได้มีการดำเนินการแก้ไขอย่างเหมาะสมแล้วในระยะยาวก็จะกลายเป็นปัญหาเรื้อรังที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างแน่นอน

องค์กรที่ทำหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้แก่ สถาบันบัญญัติซึ่งมีทั้งวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการการศึกษาและดำเนินการทางด้านการท่องเที่ยว เช่น การได้จัดตั้งคณะกรรมการเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม คณะกรรมการเพื่อศึกษาการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คณะกรรมการวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

เที่ยว กรรมการวิสามัญเพื่อการศึกษาการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น แต่ก็ไม่ได้มีอำนาจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่เนื่องจากเป็นคณะกรรมการที่ประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานราชการ เอกชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต่างก็มีงานประจำกันอยู่มากแล้ว นอกจากนี้คณะกรรมการนี้ก็ยังมียุทธศาสตร์ต่าง ๆ กันไปซึ่งเมื่อครบวาระแล้วก็ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ขึ้นมาทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง

กระทรวงมหาดไทยได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้จังหวัดที่มีศักยภาพเพียงพอได้รับการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้ ดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยเน้นการพัฒนาเส้นทางคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวก เร่งรัดมาตรการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวโดยตำรวจท่องเที่ยว รวมทั้งควบคุมการก่อสร้างอาคารเพื่อให้ไม่ขัดกับทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยวและวางผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถานที่ท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังได้มีการแต่งตั้งคณะที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาและวางมาตรการแก้ไขปัญหาสำคัญที่เกิดแก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น ปัญหาการโก่งราคาสินค้า ปัญหาแท็กซี่ป้ายดำ ไกด์ผี ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะ ปัญหาขยะ น้ำเสียที่ระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ เป็นต้น แต่เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบปัญหาต่างๆ นั้นก็ไม่ได้ขึ้นตรงกับหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการท่องเที่ยว ดังนั้นก็จะแก้ไขปัญหาไปตามหน้าที่ของตน โดยไม่ได้รับแรงแก้ไขและตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดแก่การท่องเที่ยว

ส่วน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นเพียงหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว แต่มันจะเป็นหน่วยงานแรกที่ทุกคนนึกถึงเมื่อพูดถึงการท่องเที่ยวและปัญหาที่เกิดขึ้น โดยไม่มีอำนาจในการบังคับหรือให้คำแนะนำแก่ผู้ที่ก่อให้เกิดผลเสียต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวไว้ ทำให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และเนื่องจากเป็นองค์กรขนาดเล็กไม่ค่อยมีอำนาจในการต่อรองกับองค์กรขนาดใหญ่ ดังนั้นจึงมีปัญหาในการขอความร่วมมือ ความช่วยเหลือและประสานงานกับองค์กรขนาดใหญ่ ซึ่งมีผลให้การดำเนินการบางประการต้องประสบกับอุปสรรคมากมาย

นอกจากนี้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นองค์กรที่บริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการประธานกรรมการต้องเปลี่ยนแปลงไปตามวาระของรัฐบาล เพราะมีนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยก็เป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีรัฐมนตรีเจ้าสังกัดรับผิดชอบดูแล ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามวาระของรัฐบาลเช่นกัน ดังนั้นการดำเนินงานจึงไม่ต่อเนื่อง รวมทั้งรัฐมนตรีที่รับผิดชอบก็ยังต้องมีการรับผิดชอบในงานอื่น ๆ อีกมากและไม่มียุทธศาสตร์ใดที่จะมารองรับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ

0174

ประเสริฐ รักไทยดี. **คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ :

สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2539.

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่สามารถมีรายได้เข้าประเทศไทยเป็นลำดับที่หนึ่งมากกว่ามูลค่าส่งออกของสินค้าภาคเกษตรในบางปี ในภูมิภาคแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรของการท่องเที่ยวมากมายไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมและโบราณคดี แต่การจัดการท่องเที่ยวของไทยที่ผ่านมานั้นยังขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะมองจากเป้าหมายที่ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรในพื้นที่ ควรจะได้รับผลประโยชน์มากขึ้น สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนของการจัดการท่องเที่ยวที่ผ่านมามีเฉพาะคนกลุ่มหนึ่งที่ได้รับประโยชน์ โดยเฉพาะธุรกิจที่เกี่ยวข้องต่างๆ แต่ประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์น้อยมาก

อันที่จริงถ้าพูดถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ได้รับการสนับสนุน ประชาชนในพื้นที่ควรจะมียุทธศาสตร์ที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นประชาชนส่วนใหญ่จะต้องมีความพึงพอใจเพราะประชาชนได้รับประโยชน์ไม่ว่าอาชีพในธุรกิจต่างๆ มีรายได้สูงขึ้น มีความสะดวกเกิดขึ้น สาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ประชาชนมีความพอใจและภูมิใจ ปัญหาทางสังคมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไขและประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไข

การจัดการท่องเที่ยวในประเทศไทย ควรจะได้มีการปรับแนวทางใหม่ โดยจะต้องคำนึงถึงประชาชนทั่วไปให้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น โดยเฉพาะประชาชนในท้องถิ่นที่อยู่ในแหล่งของทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อให้การดำเนินโครงการการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสร่วมวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วการพัฒนาการท่องเที่ยวก็จะเกิดประโยชน์แก่คนส่วนน้อย แต่สร้างปัญหาที่ตามมาต่อคนส่วนใหญ่และบางที่ทำให้ยากแก่การแก้ไขปัญหา อย่างกรณีของเมืองพัทยาที่มีปัญหาสภาพแวดล้อม ที่จังหวัดเชียงใหม่ที่มีปัญหาทั้งทางสังคมและสิ่งแวดล้อม หรือที่เกาะสมุย เกาะพะงัน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ประชาชนในท้องถิ่นเริ่มอพยพไปอยู่ที่แห่งใหม่ เพราะที่เดิมประชาชนต้องได้รับผลกระทบในด้านความเป็นอยู่ เช่น ค่าครองชีพที่แพงขึ้น โอกาสในการหางานทำมียากมากขึ้น มีปัญหาหลักเล็กขโมยน้อย ปัญหาการค้าประเวณีและอีกมากมายที่กลายเป็นการสร้างปัญหาเพิ่มขึ้นในชุมชนทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่แย่กว่าเดิม

ในการจัดการโครงการพัฒนาในอนาคต ความร่วมมือของประชาชน นอกเหนือจากภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนจะต้องมีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดและจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจและมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุผลเกิดประโยชน์แก่ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่มากที่สุด ประชาชนก็จะเกิดความพึงพอใจ เกิดความภูมิใจในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและการพัฒนาการท่องเที่ยวก็จะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อยู่ในแหล่งพื้นที่การท่องเที่ยวมากขึ้น

0175

คาต้าเลิร์ซ (ไทยแลนด์). โครงการศึกษาการจัดประชุมนานาชาติ นิทรรศการและการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลในประเทศไทย ปี 2537. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2537.

การศึกษาเพื่อเก็บสถิติข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับงานนิทรรศการ งานประชุมนานาชาติ และการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล โดยใช้วิธีการจัดเก็บข้อมูลและคำถาม ตามมาตรฐานขององค์การระหว่างประเทศ AACVB ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

งานนิทรรศการนานาชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2536 - 2537 มีการจัดนิทรรศการนานาชาติในประเทศไทย 63 งาน ลดลงจากปี พ.ศ. 2536 1 งาน งานนิทรรศการที่จัดบ่อยเป็นงานที่เกี่ยวกับขบวนการผลิต งานด้านพาณิชย์กรรมและทางด้านเทคโนโลยี งานแสดงสินค้าโดยทั่วไปมีจุดประสงค์ที่จะขยายเครือข่ายเพื่อหาช่องทางการจัดจำหน่าย งานนิทรรศการที่จัดมีผู้เข้าร่วมแสดงนิทรรศการจากต่างประเทศ 21 - 50 บริษัท ผู้ร่วมแสดงนิทรรศการจากท้องถิ่น 100 - 200 บริษัท งานนิทรรศการเกือบทั้งหมดจัดขึ้นในกรุงเทพมหานคร เพราะมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ พร้อม มีเพียงบริษัทเดียวที่จัดต่างจังหวัด โดยมีจุดประสงค์เพื่อจำหน่ายสินค้าแก่สาธารณชน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายของผู้เข้าชมจะต่างจากงานที่จัดในกรุงเทพมหานคร ผู้เข้าชมนิทรรศการในปี ค.ศ. 1994 มีจำนวน 425,410 คน เป็นคนไทย ร้อยละ 97 นิทรรศการที่มีผู้เข้าชมมากกว่า 10,000 คน ร้อยละ 87 ความคิดเห็นของบริษัทผู้จัดนิทรรศการหลายแห่งเห็นว่า สถานที่จัดงานควรอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร หรืออยู่ในที่ที่กลุ่มเป้าหมาย สามารถเดินทางไปได้อย่างสะดวก ซึ่งสถานที่ที่น่าจะพัฒนาเป็นแหล่งจัดแสดงนิทรรศการนานาชาติ ได้แก่ พัทยา

งานจัดประชุมนานาชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2536 - 2537 จำนวนงานประชุมนานาชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 32 จากเดิม 597 งาน เพิ่มเป็น 793 งาน มีการจัดประชุมเพิ่มขึ้นในกรุงเทพมหานคร พัทยา และภูเก็ต แต่มีการจัดประชุมลดลงในเชียงใหม่ ซึ่งแม้ว่ากรุงเทพมหานครจะมีปัญหาการจราจรแออัด แต่ก็ยังเป็นศูนย์กลางการจัดประชุมนานาชาติ เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมและมีพนักงานที่มีประสิทธิภาพ งานประชุมนานาชาติส่วนใหญ่เป็นงานเกี่ยวกับธุรกิจการค้า (ร้อยละ 27) ส่วนที่เหลือเกี่ยวกับงานด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ งานด้านสังคม-ศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยเฉลี่ยจะใช้เวลาในการประชุม 2 - 3 วัน ส่วนใหญ่เป็นงานประชุมขนาดเล็ก มีผู้เข้าประชุมน้อยกว่า 100 คน (ร้อยละ 65) มีจำนวนผู้เข้าประชุมเพิ่มขึ้นร้อยละ 54 เป็นการเพิ่มของผู้เข้าประชุมชาวต่างชาติ ร้อยละ 38 และการเพิ่มของผู้เข้าประชุมชาวไทย ร้อยละ 77 ผู้เข้าประชุมชาวต่างชาติส่วนใหญ่เดินทางมาจาก มาเลเซีย ญี่ปุ่น จีน สิงคโปร์

อินเดีย และเกาหลี ลักษณะของผู้เข้าร่วมประชุม อายุ 21 - 50 ปี มีตำแหน่งเป็นนักวิชาการ นักบริหาร หรือ ผู้จัดการ งานประชุมที่มาร่วมมีระยะเวลา 3.8 วัน แต่จะอยู่ในประเทศไทย 4.9 วัน ผู้เข้าประชุมส่วนใหญ่เดินทางตามลำพัง และเดินทางมาประเทศไทยเป็นครั้งแรก ในเรื่องของค่าใช้จ่าย ผู้เข้าประชุมส่วนใหญ่ไม่เสียค่าใช้จ่าย เพราะหน่วยงานเจ้าภาพเป็นผู้รับผิดชอบ (มากกว่าร้อยละ 50) ผู้เข้าประชุมเสียค่าใช้จ่าย 1,000 - 2,000 เหรียญสหรัฐ (ร้อยละ 37) และเสียค่าใช้จ่ายมากกว่า 2,000 เหรียญสหรัฐ (ร้อยละ 25) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาประชุมในประเทศไทย เฉลี่ยต่อคนเป็นเงิน 1,214.75 เหรียญสหรัฐ ลดลงร้อยละ 11 จากปี พ.ศ. 2536 ที่ต้องเสียค่าใช้จ่าย 1,368.20 เหรียญสหรัฐ เนื่องจากค่าที่พัก ค่าอาหาร เครื่องดื่ม ค่าบันเทิง และค่าใช้จ่ายในการซื้อขอลดลง ในปี พ.ศ. 2537 มีชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาประชุมในประเทศไทย 88,520 คน ทำให้เกิดรายได้เข้าประเทศประมาณ 2,628 ล้านบาท

การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล ในระหว่างปี พ.ศ. 2536 - 2537 มีอินเซ็นทิฟกรุ๊ป (การท่องเที่ยวเพราะเป็นรางวัล) ที่มาเที่ยวในประเทศไทยร้อยละ 83 โดยได้รับการสนับสนุนจากบริษัทผู้ผลิตอาหารและเครื่องดื่ม บริษัทประกันภัย และบริษัทผู้ผลิตของใช้ภายในบ้านจาก ต่างประเทศทั่วโลก มีชาวต่างชาติเข้ามาเที่ยว 107,115 คน เพิ่มจากปี พ.ศ. 2536 ร้อยละ 170 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากมาเลเซียและญี่ปุ่น กรุ๊ปอินเซ็นทิฟส่วนใหญ่เป็นกลุ่มไม่เกิน 100 คน (ร้อยละ 62) โดยเฉลี่ยกลุ่มหนึ่งมีขนาด 93.5 คน ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่กว่าปี พ.ศ. 2536 ที่มีขนาด 78.4 คน แต่จะใช้เวลาในประเทศไทย 4.1 วัน สั้นกว่าเดิมที่ใช้เวลา 4.8 วัน เนื่องจากบางส่วนต้องการเดินทางต่อไปยังประเทศอื่น เช่น ส่องกง ปีนัง กรุ๊ปอินเซ็นทิฟส่วนใหญ่แวะพักและท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 46) พักและท่องเที่ยวพื้ชยาเนื่องจากอยู่ใกล้กรุงเทพ (ร้อยละ 36) พักและท่องเที่ยวภูเก็ต เนื่องจากมีธรรมชาติสวยงาม (ร้อยละ 22) การท่องเที่ยวแบบกรุ๊ปอินเซ็นทิฟจะไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ เพราะบริษัทเป็นเจ้าภาพจะเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามในการจัดรายการทัวร์ จำนวน 254 รายการ พบว่า มีค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวใช้ในการซื้อของ 301 - 400 เหรียญสหรัฐ ต่อคน ร้อยละ 39 401 - 500 เหรียญสหรัฐ ร้อยละ 35 และค่าใช้จ่าย สูงกว่า 500 เหรียญสหรัฐ ร้อยละ 5 ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายจะขึ้นอยู่กับเมืองและระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวพัก

0176

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอันเนื่องมาจากการซื้อ

สินค้าของที่ระลึก. กรุงเทพฯ : ททท. , 2532.

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เข้าประเทศเป็นอันดับหนึ่งมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 โดยมีสินค้าของที่ระลึกเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินมากที่สุด แต่ในปัจจุบันสินค้าประเภททองรูปพรรณ อัญมณี และเครื่องประดับได้กลายเป็นสินค้าที่ก่อปัญหาให้นักท่องเที่ยวอย่างมาก ปัญหาที่เกิดขึ้นได้แก่ ปัญหาสินค้าปลอม สินค้าไม่ได้มาตรฐาน จ่ายเงินซื้อสินค้าแล้วไม่ส่งสินค้าให้ตามที่ตกลงกัน และการจำหน่ายสินค้าในราคาสูง ปัญหาเหล่านี้เกิดจากสาเหตุต่างๆ คือ การขาดมาตรการกำหนดและควบคุมคุณภาพของสินค้าทำให้เกิดปัญหาสินค้าไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด และในบางครั้งผู้ประกอบการแข่งขันกันในการให้ค่าตอบแทนแก่มัคคุเทศก์เพื่อนำนักท่องเที่ยวมาซื้อสินค้าหรือบางครั้งอาจทำการเปิดบริษัทนำเที่ยวหรือร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว นำคณะนักท่องเที่ยวมายังร้านค้าสินค้าตามภาวะอุปสงค์อุปทาน ทำให้ผู้ประกอบการกำหนดราคาได้อาตามความพอใจสินค้าจึงมีราคาสูงมาก นักท่องเที่ยวที่ประสบปัญหาดังกล่าวจะมีวิธีการร้องเรียน 2 วิธี คือ การร้องเรียนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงการต่างประเทศ สำนักพระราชวัง ฯลฯ และการร้องเรียนด้วยตนเอง ที่ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือ ตำรวจท่องเที่ยว สำหรับการดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวได้มีมาตรการต่างๆ ดังนี้

1. มาตรการประณาม โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะเป็นผู้ประสานงานสอบสวนหาข้อเท็จจริง เมื่อมีหนังสือร้องเรียนมาจากนักท่องเที่ยว เพื่อให้ผู้กรณีทำการตกลงกัน
2. การลงโทษตามกฎหมาย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ประสานงานกับตำรวจท่องเที่ยวพยายามหาทางดำเนินการลงโทษผู้ประกอบการที่ก่อปัญหาแก่นักท่องเที่ยว
3. มาตรการประชาสัมพันธ์เพื่อปราบปรามผู้ประกอบการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทำการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าว การลงโทษผู้ประกอบการที่ก่อปัญหาให้ผู้ประกอบการรายอื่นได้ทราบ เพื่อไม่ให้ผู้ประกอบการรายอื่นทำตาม
4. มาตรการรวบรวมกลุ่มผู้ประกอบการที่ดีเข้าด้วยกัน และนำออกเผยแพร่ให้

นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการ คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมมาตรฐานร้านค้าของที่ระลึก ทำหน้าที่คัดเลือกร้านค้าเข้าเป็นสมาชิกและนำรายชื่อร้านค้าไปเผยแพร่ในเอกสาร Thailand Shopping Guide เพื่อให้นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการ

5. มาตรการประชุมผู้ประกอบการร้านค้าของที่ระลึก คณะอนุกรรมการส่งเสริมมาตรฐานร้านค้าของที่ระลึกกำหนดให้มีการประชุมร้านค้าของที่ระลึก เป็นประจำทุกปี เพื่อสร้างสำนึกและปลูกฝังคุณธรรมในการประกอบอาชีพแก่ผู้ประกอบการ

6. การสัมมนาเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาคาใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศอันเนื่องมาจากการซื้อสินค้าของที่ระลึกประเภททองรูปพรรณ อัญมณี และเครื่องประดับ ซึ่งการสัมมนาครั้งนี้มีการกำหนดมาตรการที่สำคัญ 3 ประการ คือ มาตรการให้ความรู้ โดยการจัดทำเอกสาร คู่มือในการซื้อสินค้า และจัดอบรมผู้ประกอบการและพนักงานขายสินค้า เพื่อให้ผู้บริโภคและผู้ประกอบการมีความรู้อย่างแท้จริงเกี่ยวกับอัญมณีและเครื่องประดับ มาตรการทางกฎหมายโดยการกำหนดให้มีการควบคุมฉลากสินค้าประเภททองรูปพรรณ อัญมณี และเครื่องประดับ กำหนดให้มีใบรับประกันคุณภาพ กำหนดให้มีหน่วยงานกลางประเมินราคากำหนดมาตรฐานสินค้า กำหนดให้กระทรวงพาณิชย์มีอำนาจในการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการของร้านที่ประพฤติมิชอบ และกำหนดให้มีหน่วยงานกลางตรวจสอบคุณภาพสินค้า มาตรการทางการค้าโดยการกำหนดให้บริษัทบัตรเครดิตยกเลิกการเป็นสมาชิกของร้านค้าที่ประพฤติมิชอบ และการส่งเสริมมาตรฐานสินค้า

7. การอบรมผู้ประกอบการและพนักงานขายสินค้าของที่ระลึกประเภททองรูปพรรณ อัญมณี และเครื่องประดับ เพื่อยกระดับความรู้และพัฒนาการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

8. การอบรมผู้ประกอบการและพนักงานขายสินค้าหัตถกรรมไทย เนื่องจากผู้ประกอบการขาดความรู้ ไม่สามารถถ่ายทอดรายละเอียดเกี่ยวกับหัตถกรรมไทยแก่นักท่องเที่ยวได้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้จัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ

9. การประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้มีสภาพบังคับทางกฎหมายที่จะควบคุมคุณภาพสินค้า กระทรวงพาณิชย์จึงควรประกาศให้ทองรูปพรรณ อัญมณีและเครื่องประดับเป็นสินค้าควบคุมราคา เพื่อป้องกันการค้ากำไรเกินควร และให้มีการใช้มาตรการเด็ดขาดลงโทษผู้ประกอบการที่สร้างปัญหาแก่นักท่องเที่ยว

การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ คือ ควรขอความร่วมมือให้กระทรวงพาณิชย์พิจารณา ทบทวนเพื่อออกประกาศ กำหนดมาตรฐานการควบคุมคุณภาพและราคาทองรูปพรรณ ที่จำหน่ายปลีกในราชอาณาจักร และหาทางกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการลง

โทษผู้ประกอบการที่ก่อปัญหาขอความร่วมมือให้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
พิจารณาดำเนินการให้มาตรฐานทองรูปพรรณที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานบังคับ และขอความร่วมมือ
ให้คณะกรรมการว่าด้วยฉลาก สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค พิจารณากำหนด
ให้สินค้าที่ระลึก ประเภททองรูปพรรณ อัญมณี และเครื่องประดับ เป็นสินค้าควบคุมฉลาก ตาม
พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค

0177

วิจิตร ชัยศรี. **ทัศนคติของประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัด**

แม่ฮ่องสอน, วิทยานิพนธ์หลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒน
สังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2537.

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยด้านอายุ อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่ม / ชมรม และ
ภูมิฐานะเดิมที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างว่าจะมีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
หรือไม่ต่อการพัฒนาจังหวัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยมุ่งวิเคราะห์ทัศนคติเฉพาะองค์ประกอบด้าน
ความคิดเห็นในมิติ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและในมิติด้านการมีส่วนร่วม
ในกิจกรรมการท่องเที่ยวได้รวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนตามแนวคำสัมภาษณ์
แบบมีโครงสร้างจำนวน 162 คน และเพื่อเป็นการเสริมข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงได้ทำการสัมภาษณ์
เจาะลึกผู้นำท้องถิ่น จำนวน 8 คน ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาจังหวัด นายกเทศ
มนตรี เทศมนตรี ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดฝ่ายการศึกษา เจ้าคณะจังหวัด ประธานหอการค้า
จังหวัดและเลขาธิการศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน

มิติผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จากการพัฒนาจังหวัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวพบว่า
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวจะมีผลให้เกิดการสร้างงานหรือมี
งานทำเพิ่มมากขึ้น ทำให้รายได้เพิ่มขึ้น ทำให้คนต่างถิ่นเข้ามาซื้อที่ดินในหมู่บ้านที่เป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวและทำให้ที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีราคาสูงขึ้น ทั้งนี้ได้ขอค้นพบจากการศึกษาว่า

1) ประชาชนที่ตั้งถิ่นฐานในหมู่บ้านซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มิได้มีการ
เปลี่ยนแปลงอาชีพ มีกลุ่มตัวอย่างเพียงจำนวนน้อยที่เป็นลูกจ้างในธุรกิจโรงแรม รีสอร์ทและร้าน
อาหาร

2) รายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวที่ศึกษาเป็นผลมา
จากผลิตผลทางการเกษตร

3) รายจ่ายที่เพิ่มขึ้นเป็นอิทธิพลของสื่อมวลชนในการโฆษณาสินค้าอุปโภค
บริโภคที่เน้นความทันสมัยและความสะดวกสบาย ประกอบกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น ตามภาวะ
เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

4) ราคาที่ดินในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยทั่วไปแล้วมิได้มีราคาสูงกว่าราคา

ประเมินมาก ทั้งนี้เพราะสภาพความห่างไกลของพื้นที่ในการติดต่อกับจังหวัดอื่น และที่ดินส่วนใหญ่ไม่มีเอกสารสิทธิ์การซื้อขายที่ดินที่มีราคาค่อนข้างสูง มีคนต่างถิ่นซื้อไว้เพื่อลงทุนปลูกสร้างโรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหาร ไม่ถึง 10 แห่ง

มิติผลกระทบทางด้านสังคม

1) การที่คนต่างถิ่นอพยพเข้ามาในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้นนั้นไม่ได้เป็นผลมาจากการพัฒนาหมู่บ้านเป็นแหล่งท่องเที่ยวแต่เป็นผู้ที่หลบหนีเข้าเมืองมาจากชายแดนด้านประเทศพม่า เพื่อเข้ามารับจ้างเป็นแรงงานราคาถูกภายในหมู่บ้าน

2) กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยว่าการที่หมู่บ้านเจริญขึ้น เป็นผลมาจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แต่เป็นเพราะถึงกำหนดเวลาที่ทางราชการจะเข้ามาดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ และการท่องเที่ยวทำให้ถนนในหมู่บ้านชำรุดเสียหายและมีปัญหาเรื่องฝุ่นมากขึ้น

3) ปัญหามลภาวะด้านขยะและความสะอาดในหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างครึ่งหนึ่งเห็นว่าตามปกติชาวแม่ฮ่องสอนมีนิสัยรักความสะอาดเรียบร้อยอยู่แล้ว บริเวณบ้านจะสะอาดอยู่เสมอ แต่กลุ่มตัวอย่างอีกครึ่งหนึ่งเห็นด้วยว่าตั้งแต่มีการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางคณะกรรมการหมู่บ้านมักจะเชิญชวนให้ทำความสะอาดบ้านเรือน สาธารณสถานต่างๆ เพื่อให้สะอาดตาแก่นักท่องเที่ยว ส่วนปัญหามลภาวะด้านขยะนั้นมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากเดิมมากเพราะจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น

4) การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาโสเภณีเพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับสภาพแม่ฮ่องสอนในอดีต

5) การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเป็นตัวเร่งให้อาชญากรจากต่างถิ่นเข้ามาหากินและก่อความเดือดร้อน

มิติผลกระทบทางด้านวัฒนธรรมในประเด็นการท่องเที่ยวทำให้มีการฟื้นฟูอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีและการละเล่นพื้นเมือง และทำให้รักและหวงแหนสภาพแวดล้อมขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดผลในประเด็นดังกล่าว

0178

ศิริพร ธรรมภักดี. ผลกระทบของวิกฤติการณ์ทางการเมืองต่อการท่องเที่ยวของไทย : กรณี

ศึกษาพฤษภามิพ, วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชา

รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2539.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อต้องการให้ทราบถึงหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับวิกฤติการณ์ทางการเมืองในประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุของเหตุการณ์พฤษภามิพ
- 2) เพื่อต้องการทราบถึงผลกระทบทั้งในแง่การเมืองและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากกรณีพฤษภามิพ โดยเน้นประเด็นที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของประเทศ
- 3) เพื่อศึกษาถึงบทบาทของรัฐและหน่วยงานของเอกชนที่เกี่ยวข้องในการฟื้นฟูการท่องเที่ยวหลังเหตุการณ์พฤษภามิพ
- 4) เสนอแนวทางป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดต่อการท่องเที่ยวของประเทศจากวิกฤติการณ์ทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นข้อสรุปที่ผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

จากการศึกษาทำให้เห็นได้ว่าเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการรัฐประหารหรือการชุมนุมต่อต้านรัฐบาลจนมีการสังหารประชาชน ล้วนแต่มีผลให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศรู้สึกถึงความไม่มั่นคงปลอดภัย จึงมีการยกเลิกการมาท่องเที่ยวประเทศไทยหรือหันไปท่องเที่ยวประเทศอื่นแทน ซึ่งเป็นผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวลดน้อยลง และรายได้ของประเทศจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็ลดน้อยลงตามไปด้วย

จากเหตุผลของการยึดอำนาจของคณะ รสช. 5 ประการนั้น ประการที่จะทำให้ประชาชนเห็นด้วยกับการรัฐประหารมากที่สุดก็คือ ประเด็นที่รัฐบาลมีการทุจริตคอร์รัปชันมาก จนมีการกล่าวขวัญกันว่าเป็นบุฟเฟต์คาบิเน็ต ซึ่งเมื่อมีการกล่าวขานกันในเรื่องนี้รัฐบาลก็เรียกร้องให้นำใบเสร็จมาแสดง อันเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากแต่เป็นผลให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในความไม่สุจริตมากขึ้น ดังนั้นเมื่อคณะ รสช. เข้ายึดอำนาจการปกครองและประกาศว่าจะปราบปรามผู้ทุจริตคอร์รัปชัน โดยการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นสอบสวนรัฐมนตรีและผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งร่ำรวยผิดปกติและประกาศยึดทรัพย์สินที่ไม่มีที่มาแจ้งชัดเข้าเป็นของรัฐก็สามารถสร้างความพอใจให้กับประชาชนได้

ระดับหนึ่ง อีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ประชาชนไม่แสดงการคัดค้านการรัฐประหารเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2534 คือการที่คณะ รสช. แสดงบทบาทในการปกป้องพระมหากษัตริย์และกล่าวหารัฐบาลชุดพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ว่าได้ปล่อยให้ผู้มีส่วนในการลอบปลงพระชนม์ยังลอยนวลอยู่ จึงจำเป็นต้องเข้ายึดอำนาจเพื่อดำเนินการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ จากเหตุผลสำคัญดังกล่าวนี้เอง รัฐบาลในยุคต่อมาจึงพยายามไม่สร้างเงื่อนไขการปฏิวัติ

ในส่วนของการเกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬนั้น สาเหตุสำคัญมาจากรัฐบาลไม่มีความชอบธรรม โดยได้มีการปลุกกระแสให้เห็นว่ารัฐบาลของพลเอกสุจินดา คราประยูร เป็นรัฐบาลที่มีรากเหง้ามาจากสภา รสช. มีความพยายามที่จะร่างรัฐธรรมนูญ ในลักษณะที่เป็นการสืบทอดอำนาจปกครองประเทศฝ่ายทหาร ดังนั้นเมื่อพลเอกสุจินดา คราประยูร ยอม “เสียสัจย์เพื่อชาติ” เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ตามคำเชิญของพรรคการเมืองฝ่ายเสียงข้างมากจึงทำให้ประชาชนโดยทั่วไปไม่พอใจ การจุดกระแสคัดค้านจึงทำได้ง่าย

สำหรับผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นั้น ระบบการสื่อสารมวลชนของโลกที่มีความรวดเร็วและฉับไวนั้น ทำให้ประเทศเปิดอย่างประเทศไทย ไม่สามารถซ่อนเร้นเหตุการณ์ที่เลวร้ายใด ๆ ไว้ได้อีกต่อไป ภาพลักษณ์ของประเทศจึงเป็นไปตามกระแสข่าวของสื่อมวลชน แต่ก็โชคดีที่ประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์อันทรงคุณธรรมและเป็นที่ยอมรับนับถือของทุกฝ่าย จึงทำให้เหตุการณ์เลวร้ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวสามารถฟื้นฟูภาพลักษณ์ต่าง ๆ ของประเทศไทยโดยรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการให้ข่าวสารผ่านสถานทูต สำนักงานท่องเที่ยวประเทศต่าง ๆ หรือเชิญผู้สื่อข่าวต่างประเทศมาเยือนเมืองไทย ซึ่งล้วนมีผลให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในความสงบเรียบร้อยของประเทศได้ในเวลาอันสั้น และทำให้ผลเสียที่มีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่มากนักอย่างที่เกรงกันไว้

0179

อาคม พฤษะและคนอื่นๆ. รายงานการวิจัยเรื่องผลกระทบจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อ

วัฒนธรรมภาคใต้. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ,

2533.

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของการท่องเที่ยวในภาคใต้ และผลกระทบที่เกิดจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมองผลกระทบ 6 ด้าน คือ ผลกระทบต่อวิถีการยังชีพ ต่อความสัมพันธ์ทางสังคม ต่อชนบประเพณี พิธีกรรมและความเชื่อ ต่อหัตถกรรมและงานช่างพื้นบ้านต่อนันทนาการชาวบ้านและต่อศาสนาและโบราณสถาน ผู้ให้ข้อมูลเป็นชาวบ้านทั่วไป ผู้นำชุมชน เช่น พระ ครู นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ปกครอง พัฒนาการ ฯลฯ และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว เช่น ศิลปิน มัคคุเทศก์ เจ้าของร้านอาหาร ภัตตาคาร โรงแรม ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก คนขับรถรับจ้าง พนักงานต้อนรับและผู้ประกอบธุรกิจอื่นๆ การเก็บข้อมูลดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. 2534 - 2535 โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และสังเกต เน้นการเสนอภาพรวมเป็นหลัก

ในปัจจุบันภาคใต้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแหล่งหนึ่ง กิจการด้านการท่องเที่ยวในภาคนี้ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ หลายแห่งใน 14 จังหวัดของภาคใต้ ทั้งนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณวัตถุสถาน - ประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยวประเภทกิจกรรมและวัฒนธรรม ผลจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ทำให้ผู้คนนิยมมาเที่ยวในภาคใต้มากขึ้นทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมภาคใต้ในด้านต่างๆ ดังนี้

1) ผลกระทบต่อวิถีการยังชีพในด้านต่าง ๆ ได้แก่ อาหารการกินและวัฒนธรรมการบริโภค ลักษณะที่อยู่อาศัย การจัดตกแต่งบ้านเรือนแปลกๆ ออกไป การแต่งกายและลักษณะการแต่งกาย การใช้เวลาในชีวิตประจำวัน ใช้เวลาพักผ่อนน้อยลง มีการใช้เวลาเพื่อการสังสรรค์ธุรกิจและการท่องเที่ยวมากขึ้น มีอาชีพต่างๆ หลากหลายขึ้น ค่าครองชีพโดยทั่วไปสูงขึ้น เกิดระบบเศรษฐกิจแบบนายทุนมากขึ้น มีเส้นทางคมนาคมและพาหนะโดยสารสะดวกขึ้น

2) ผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางสังคมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์ใน

ครอบครัวเปลี่ยนไปในลักษณะขาดความอบอุ่นมากขึ้น ขาดความเคารพตามสถานภาพและลำดับอาวุโสมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับบ้าน บ้านกับองค์กรอื่น ๆ มีการรวมกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ กันมากขึ้น บางกลุ่มผลประโยชน์เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลในสังคม เกิดช่องว่างทางสังคมมากขึ้น ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางไม่พึงประสงค์ ให้ความสำคัญต่อวัตถุมากกว่าจิตใจและมีผลทำให้เกิดการย้ายถิ่นของคนมากขึ้น

3) ผลกระทบต่อขนบธรรมเนียมประเพณีคือ มีการนำเอาประเพณีและพิธีกรรมที่ยังปฏิบัติอยู่มาใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมจนทำให้เกิดความเสียหายต่อประเพณีดั้งเดิม การฟื้นฟูประเพณีบางอย่างเพื่อรับการท่องเที่ยว มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปบ้างและมีการสร้างประเพณีขึ้นใหม่เพื่อประโยชน์ในการท่องเที่ยว

4) ผลกระทบต่อหัตถกรรมพื้นบ้านในด้านต่างๆ ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิต ผู้สนับสนุน และผู้ใช้มีจำนวนมากขึ้น มีการพัฒนาฝีมือของตนเองสูงขึ้น มีปริมาณการผลิตมากขึ้น มีตลาดจำหน่ายกว้างขวางขึ้น และงานหัตถกรรมพื้นบ้านของท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมมากขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในภาคใต้

5) ผลกระทบต่อนันทนาการชาวบ้าน ได้แก่ มีการแสดงอย่างรวบรัดเกินไป องค์ประกอบต่างๆ ของการแสดงเปลี่ยนไปจากเดิม ศิลปินและชาวบ้านรู้จักตระหนักในคุณค่าของนันทนาการชาวบ้านมากขึ้น มีการฟื้นฟูนันทนาการชาวบ้านที่เสื่อมความนิยมหรือสูญหายไปแล้วขึ้นมาใหม่

6) ผลกระทบต่อโบราณสถานและศาสนสถานในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ อันเป็นผลเนื่องจากการดำเนินการในด้านต่าง ๆ เพื่อรับนักท่องเที่ยว มีการใช้โบราณสถานและศาสนสถานผิบบทบาทหน้าที่ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อมุงอวดหรือเป็นจุดขายแก่นักท่องเที่ยวมากเกินไปโดยไม่คำนึงถึงบทบาทหน้าที่เดิมของสถานที่เหล่านั้น มีการใช้ประโยชน์โดยขาดความเคารพ มีการลักลอบขุดของเก่าและมีการใช้บริเวณเพื่อประกอบกิจการส่วนตัว

0180

เดือนรัตน์ รัตนศิริ. ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียง,

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2534.

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงตอนล่างเขตพื้นที่ 3 จังหวัด คือ ระยอง จันทบุรี ตราด โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อสำรวจการเปิดรับข่าวสารของนักท่องเที่ยวชาวไทยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงตอนล่าง และเพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของการเผยแพร่ข่าวสารของสื่อบุคคล สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจกับการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงตอนล่าง สุดท้ายคือ เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวกับการไปท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงตอนล่าง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ใช้แบบสอบถามถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปท่องเที่ยวในจังหวัด ระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 210 ราย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาย อายุระหว่าง 30 - 39 ปี การศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ทำงานแล้วและมีอาชีพเป็นลูกจ้างบริษัทฯ ร้านค้า รายได้ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท

ก่อนไปท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีโอกาสรับข่าวสารเผยแพร่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากสื่อบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือสื่อมวลชน ส่วนสื่อเฉพาะกิจนั้นมีผู้ได้รับน้อยที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงตอนล่าง เริ่มตั้งแต่ การเปิดรับสื่อบุคคล ปรากฏว่าในรอบ 1 เดือน นักท่องเที่ยวมีโอกาสพบ - สนทนา กับญาติ พี่น้อง เกือบทุกวัน ส่วนเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยว ครู-อาจารย์ ปรากฏว่าไม่มีโอกาสพบ-สนทนากันเลย ปัจจัยต่อมาคือ การเปิดรับสื่อมวลชนปรากฏว่าในรอบ 1 สัปดาห์ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีโอกาสอ่านนิตยสาร หนังสือพิมพ์ ชมโทรทัศน์ ตั้งแต่ 5 ครั้ง ส่วนการฟังวิทยุมีโอกาสฟัง 3-4 ครั้ง ส่วนความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภท โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยข้อที่ 3 คือ การเปิดรับสื่อเฉพาะกิจ ปรากฏว่าในรอบ 1 เดือน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ 3 - 4 ครั้งและน้อยกว่า 2 ครั้ง ซึ่งมีจำนวนพอๆ กัน ส่วนผู้ที่ได้รับตั้งแต่ 5 ครั้ง มีน้อยมาก

ความถี่ในการเปิดรับสื่ออยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยข้อที่ 4 คือ การติดต่อกับสังคมภายนอก ปรากฏว่าในรอบ 6 เดือน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยเดินทางไปต่างประเทศและมีโอกาสเดินทางไปต่างจังหวัดนาน ๆ ครั้ง ส่วนโอกาสในการพูดคุยกับคนต่างถิ่นนั้นเกือบทุกเดือนและนักท่องเที่ยวเองก็มีความพอใจในการพูดคุยกับบุคคลต่างถิ่นมาก ปัจจัยข้อที่ 5 คือ ประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวคาดว่าจะได้รับเรียงตามลำดับ คือ การได้พักผ่อนหย่อนใจและคลายความเครียด, การมีโอกาสดูทัศนศึกษาเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์, ได้เรียนรู้ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้ดีขึ้น, การได้สมาคมกับผู้อื่นหรือ ผู้ร่วมกลุ่มท่องเที่ยวมีเพื่อนเพิ่มขึ้น, การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาน้อยกว่า 1 เดือน ในการตัดสินใจไปท่องเที่ยว หลังจากที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและยังมีความเห็นว่าเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง พร้อมกับมีความตั้งใจชักชวนให้บุคคลอื่นไปท่องเที่ยวและจะกลับไปถ้ามีโอกาส

จากการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยข้อแรกที่ว่า การเผยแพร่ข่าวสารของสื่อบุคคล สื่อมวลชนและสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับการไปท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกันพบว่า การเผยแพร่ข่าวสารของสื่อบุคคล สื่อมวลชนและสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับการไปท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่แตกต่างกัน ส่วนสมมติฐานข้อที่สองที่ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับการไปท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการทดสอบพบว่า การเปิดรับสื่อบุคคล การติดต่อสัมพันธ์กับสังคมภายนอกเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการไปท่องเที่ยว ส่วนการเปิดรับสื่อเฉพาะกิจเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทางลบ และการเปิดรับสื่อมวลชน ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและฐานะทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการไปท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว (ศทท.) ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ทำหน้าที่ในการบริการข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอยู่ที่กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นศูนย์ใหญ่และมีศูนย์ย่อยประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีเพียงแห่งเดียว ทำให้นักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่ได้รับความสะดวกในการสอบถามข้อมูลข่าวสารเท่าที่ควรเพราะการเดินทางไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถเดินทางไปโดยใช้ถนนสายชลบุรี - แกลง ซึ่งช่วยย่นระยะเวลาในการเดินทางได้มากโดยไม่ต้องผ่านเข้าไปในเมืองพัทยา จึงปรากฏว่าเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวที่จังหวัดชลบุรีอยู่แล้วที่ไปสอบถามข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ของการท่องเที่ยว ส่งผลให้สื่อเฉพาะกิจที่มีอยู่ใน ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ไม่สามารถเผยแพร่ข่าวสารให้แก่ นักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง

ความสัมพันธ์ระหว่างการเผยแพร่ข่าวสารของสื่อบุคคลกับการไปท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับต่ำ อาจเป็นเพราะเนื้อหาข่าวสารที่เผยแพร่จากสื่อบุคคลอาจไม่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละคน ประกอบกับสถานที่ท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอยู่มากมาย การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับรายละเอียดของสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งอาจไม่ตรงกับทัศนคติของนักท่องเที่ยว รวมทั้งปัจจัยในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว สภาพภูมิอากาศ ระยะเวลา ตลอดจนความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทางและอื่น ๆ ต่างก็เป็นปัจจัยประกอบในการตัดสินใจไปท่องเที่ยวทั้งสิ้น นอกจากข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแล้ว ลักษณะภูมิอากาศก็เป็นส่วนหนึ่งที่นักท่องเที่ยวใช้ประกอบการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ในการเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารที่ว่า การพิจารณาว่าสื่อใดจะมีอิทธิพลมากกว่ากันหรือสื่อใดจะมีอิทธิพลมากที่สุดที่จะใช้เผยแพร่ข่าวสาร ย่อมขึ้นอยู่กับสถานการณ์ สถานที่และผู้รับสารด้วย

การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยใช้สื่อมวลชนและสื่อเฉพาะกิจไม่ว่าจะมากหรือน้อยก็ไม่ทำให้เกิดพฤติกรรมการไปท่องเที่ยวมากขึ้นหรือน้อยลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเผยแพร่ข่าวสารโดยใช้สื่อมวลชน เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการเผยแพร่ข่าวสารจากสื่อมวลชนนั้น ผู้รับสารอาจหลีกเลี่ยงไม่รับฟังเนื้อหาที่ขัดแย้งกับทัศนคติและความเชื่อของตนหรือ เรื่องที่ตนไม่สนใจได้ง่าย ส่วนการใช้สื่อเฉพาะกิจจะเป็นการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นเรื่องราวเฉพาะอย่างโดยมีกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้แน่นอน สื่อเฉพาะกิจของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยโดยทั่วไปให้ความสำคัญต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมากกว่าชาวไทย ดังนั้นการเผยแพร่ข่าวสารของสื่อเฉพาะกิจไม่มีความสัมพันธ์กับการไปท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การเปิดรับสื่อบุคคลและการติดต่อสัมพันธ์กับสังคมภายนอกมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการไปท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาจเนื่องมาจากสื่อบุคคลมีประสิทธิภาพมากกว่าสื่อประเภทอื่น ฉะนั้น เมื่อนักท่องเที่ยวมีการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลมากก็จะทำให้มีการตัดสินใจไปท่องเที่ยวมากขึ้นตามไปด้วย เพราะการสื่อสารระหว่างบุคคลจะมีลักษณะง่าย ๆ เป็นกันเองจึงง่ายต่อการชักจูงใจ ส่วนการติดต่อสัมพันธ์กับสังคมภายนอกนั้นนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการยอมรับนวัตกรรมในหมู่ผู้รับสารได้ง่ายขึ้น เมื่อนักท่องเที่ยวมีความชอบที่จะพบปะพูดคุยกับบุคคลภายนอกและชอบที่จะเดินทางออกนอกภูมิลำเนา โอกาสที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวย่อมมีมากขึ้นด้วย

การเปิดรับสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับการไปท่องเที่ยวในทางลบ ผลการวิจัยสอดคล้องกับความจริงที่ว่าสื่อเฉพาะกิจที่ใช้เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีน้อยมากเมื่อเทียบกับจังหวัดชลบุรีและส่วนมากพบว่าเป็นภาษาอังกฤษ รวมทั้งจาก

การวิเคราะห์สื่อเฉพาะกิจของบริษัทท่องเที่ยวพบว่า นอกจากจะมีรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยว ที่พักและการเดินทางแล้ว ยังเสนอรายละเอียดค่าใช้จ่ายปรากฏอยู่ด้วยอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ตัดสินใจไปท่องเที่ยวน้อยลง เพราะค่าใช้จ่ายเรื่องที่พักและการไปท่องเที่ยวในสถานที่บางแห่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง

การเปิดรับสื่อมวลชนนั้น นักท่องเที่ยวไม่จำเป็นต้องอาศัยสื่อมวลชนในการตัดสินใจไปท่องเที่ยวเลย ส่วนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับนั้นนักท่องเที่ยวเดินทางไปโดยไม่ได้มุ่งหวังว่าจะได้รับผลประโยชน์

ปัจจัยเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายในการไปท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับความสะดวกและความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งไม่ว่ามีฐานะทางเศรษฐกิจระดับใดก็สามารถเลือกไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการได้

ข้อเสนอแนะทั่วไปมีดังนี้

1. ในการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ควรจะได้มีการพิจารณาความสำคัญของสื่อบุคคลให้มีบทบาทมากขึ้น และยังต้องให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่ากับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ขณะเดียวกันการเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อมวลชนและสื่อเฉพาะกิจ ควรเพิ่มเติมเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการไปท่องเที่ยวให้มากขึ้น เพื่อจะได้ใช้สื่อทุกประเภทควบคู่ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. หน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวควรมีการส่งเสริมให้มีการเผยแพร่กิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างกว้างขวาง เพื่อที่จะสามารถให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างกว้างขวาง เพื่อให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง สมควรที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวจะได้พิจารณาจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวประจำในแต่ละจังหวัด

3. นอกจากข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเรื่องแหล่งท่องเที่ยว การเดินทาง ระยะเวลาและที่พักแล้ว ข่าวสารในเรื่องของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวก็เป็นข้อมูลที่นักท่องเที่ยวใช้ประกอบการตัดสินใจไปท่องเที่ยวด้วย ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องนี้ คือ ตำรวจท่องเที่ยว ในภาคตะวันออกมีศูนย์ของตำรวจท่องเที่ยวอยู่ที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี มีอัตรากำลังประจำศูนย์ไม่เพียงพอแต่ต้องรับผิดชอบจังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออกทั้งหมดและในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 25 จังหวัด จึงสมควรที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจะได้พิจารณาขยายอัตรากำลังของตำรวจท่องเที่ยวเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักท่องเที่ยวได้ต่อไปในอนาคต

0181

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะนิติศาสตร์. ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา. รายงานการศึกษา
วิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่อง “ผลกระทบต่อการค้าบริการจากการเปิดเสรีภายหลัง
จากการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัย” สาขาการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2538.

เศรษฐกิจภาคบริการมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม
ประเภทและรูปแบบบริการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ แสดงให้เห็นว่าความสำคัญของการค้า
บริการจะเพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับการขยายตัว และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หลาย ๆ ประเทศ
สามารถพัฒนาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในด้านการบริการโดยเฉพาะ จนนำความสำเร็จมาสู่
การพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมได้ ดังนั้นภาคบริการยังคงมีความสำคัญต่อการขยายตัวและการ
พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเทศเหล่านี้จะสามารถเสริม
สร้างความสามารถในการแข่งขันระหว่างผู้ผลิตบริการในประเทศและที่มาจากต่างประเทศได้ใน
ลักษณะใด

เมื่อพิจารณาแนวโน้มการค้าบริการที่เกิดขึ้นในระหว่างประเทศต่าง ๆ พบว่า การ
ค้าบริการมีลักษณะเป็นการให้บริการข้ามพรมแดนมากขึ้นทำให้การกำหนดขอบข่ายข้อแตกต่าง
ระหว่างการค้าบริการในพรมแดนและการค้าบริการข้ามพรมแดนไม่ชัดเจนเหมือนแต่ก่อน นอก
จากนี้การเปิดเสรีด้านการค้าบริการระหว่างประเทศอย่างเป็นลำดับจะประสบอุปสรรคด้าน
กฎหมาย มาตรการ และข้อจำกัดต่าง ๆ จึงเห็นความสำคัญและข้อจำเป็นต้องมีการจัดร่างกฎ
ระเบียบและข้อบังคับเพื่อควบคุมกำกับ โดยจัดให้มีการเจรจาทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อ
จัดร่างกรอบความตกลงพหุภาคีสำหรับการค้าบริการสำหรับให้ประเทศต่าง ๆ ถือปฏิบัติ

บทวิจัยนี้ได้ศึกษาโดยอาศัยความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการเป็นหลักในการ
พิจารณา เพื่อวัดและประเมินพันธกรณีที่ประเทศไทยต้องรับและปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบเพื่อให้
สอดคล้องกับบทบัญญัติดังกล่าว โดยจะพิจารณาจากหลักการสำคัญ 6 ประการ คือ หลักความ
โปร่งใส (Transparency), หลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งและการไม่เลือกปฏิบัติ
(Most - Favoured - Nation Treatment and Non - Discrimination), หลักการเรื่องสิทธิของประเทศ
กำลังพัฒนาในการเข้าร่วมมากขึ้นในเรื่องการค้าบริการ (Increasing Participation of Developing

Countries), หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment), หลักการเข้าสู่ตลาด (Market Access), หลักการอุดหนุน (Subsidies)

ในปัจจุบันการค้าบริการสาขาท่องเที่ยวและธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องไม่ได้มีการเสนอ Annex แนบท้ายเพื่อขยายความในขอบทของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องใช้บทบัญญัติแม่บทและประเด็นในการเจรจาเป็นกรอบของการอ้างอิงเพื่อหาข้อสรุป เหตุผลของการศึกษาในเรื่องนี้มุ่งหมายที่จะดูข้อบทต่างๆ ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงโครงสร้างกฎหมายภายใน ในการประกอบธุรกิจการค้าท่องเที่ยวและธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ บทบัญญัติต่าง ๆ ของกฎหมายอันอาจเกี่ยวข้องตลอดจนกฎหมายระหว่างประเทศรวมทั้งสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกอีกด้วย

ไทยมีพันธกรณีตามความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) ที่จะต้องมาปรับใช้แก่การค้าบริการสาขาท่องเที่ยวและธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก) พันธกรณีตามที่ได้บัญญัติไว้ในหมวดที่ 2 ว่าด้วยพันธกรณีและข้อวินัยทั่วไป (General Obligations and Disciplines) มี 10 ข้อ คือ ข้อ II หลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง (Most - Favoured - Nation Treatment), ข้อ III หลักความโปร่งใส (Transparency), ข้อ IV สิทธิของประเทศกำลังพัฒนาในการเข้าร่วมมากขึ้นในเรื่องการค้าบริการ (Increasing Participation of Developing Countries), ข้อ V การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (Economic Integration), ข้อ VI กฎระเบียบภายในของรัฐ (Domestic Regulation), ข้อ VII การยอมรับ (Recognition), ข้อ VIII การผูกขาดและการให้สิทธิแก่ผู้ให้บริการแต่ผู้เดียว (Monopolies and Exclusive services Provider), ข้อ IX การปฏิบัติทางธุรกิจ (Business Practices), ข้อ X มาตรการป้องกันเร่งด่วน (Emergency Safeguard Measures), ข้อ XI การจ่ายเงินและการโอนเงิน (Payments and Transfers) และ ข้อ XII การใช้มาตรการกักกันเพื่อป้องกันดุลการชำระเงิน (Restrictions to Safeguard the Balance of Payment), ข้อ XV การอุดหนุน (Subsidies)

ข) พันธกรณีตามที่ได้บัญญัติไว้ในหมวดที่ 3 ว่าด้วยข้อผูกพันเฉพาะ (Specific commitment) มี 2 ข้อคือ ข้อ XVI การเข้าสู่ตลาด (Market Access), ข้อ XVII การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment)

บทสรุปและแนวทางการเปิดเสรีความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ โดยจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ การสรุปผลการศึกษาทางเศรษฐศาสตร์และสรุปผลการศึกษาทางกฎหมายจะแยกกล่าวในแต่ละส่วนดังนี้

สรุปผลการศึกษาทางเศรษฐศาสตร์ โดยจะเริ่มจากกิจการโรงแรมสามารถเปิดเสรีได้เพราะในปัจจุบันชาวต่างชาติเข้ามามีบทบาทในกิจการโรงแรมอย่างมาก แต่ยังไม่สามารถเป็นเจ้าของกิจการได้ 100% ในระยะ 3 - 4 ปี จากนั้นไปหากเปิดเสรีก็คงจะไม่มีผลกระทบมากนัก แต่หากบรรยากาศการท่องเที่ยวอยู่ในสถานะที่ดีและเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวมักจะมาประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ดีอาจทำให้การแข่งขันและการลงทุนจากธุรกิจโรงแรมต่างชาติมีมากขึ้น อย่างไรก็ตามประเทศไทยคงไม่ได้รับผลประโยชน์มากนักจากการเปิดเสรีครั้งนี้ สำหรับทุนที่จะใช้ในกิจการนี้คาดว่าจะอาจไม่ขาดแคลนเพราะการลงทุนส่วนใหญ่ในธุรกิจการโรงแรมเป็นของคนไทย และในอนาคตหากได้มีการพัฒนาขึ้นทุนสะสมในประเทศก็คงจะมากขึ้น การต้องการทุนและเทคโนโลยีด้านนี้ยังมีความจำเป็นน้อยลง ผู้ประกอบการในธุรกิจนี้เป็นห่วงเรื่องผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการลงทุนจากต่างประเทศ เพราะหากปล่อยให้ต่างชาติสามารถเป็นเจ้าของกิจการได้ 100% ผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนจะถูกส่งออกไปนอกประเทศทั้งหมด แทนที่จะต้องแบ่งส่วนให้กับผู้ประกอบการคนไทยในกรณีการบังคับให้ธุรกิจต้องมีการร่วมทุน ในกรณีของบริษัทนำเที่ยวคาดว่าจะขณะนี้ยังไม่มีความพร้อมในการเปิดเสรีจะต้องใช้เวลาในการปรับตัวระยะหนึ่ง เพราะมีโครงสร้างเป็นผู้ประกอบการรายย่อย ทุนน้อย ภาวะการแข่งขันสูง หากเปิดเสรีจะทำให้เสียเปรียบบริษัทต่างชาติ ในส่วนของมัคคุเทศก์นั้นคงไม่ได้รับผลกระทบมากนักเพราะมีการลักลอบใช้มัคคุเทศก์ซึ่งเป็นชาวต่างชาติอยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตามการเข้ามาแข่งขันจากมัคคุเทศก์ต่างชาติก็คงทำให้มัคคุเทศก์ไทยขาดรายได้โดยเฉพาะกรณีการนำนักท่องเที่ยวไปซื้อของที่ระลึก นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังมีความเป็นห่วงเรื่องความสามารถในการถ่ายทอดและความเข้าใจของมัคคุเทศก์ถึงขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย กล่าวโดยสรุปในการเปิดเสรีตามความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการในส่วนของการท่องเที่ยว นั้น ปัจจุบันยังไม่พร้อมที่จะเปิดได้ หากจำเป็นต้องเปิดเสรีรัฐบาลน่าจะมีระยะเวลาที่ชัดเจน มีมาตรการเสริมเพื่อให้ธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถแข่งขันได้ และมาตรการป้องกันการตัดราคาที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้การส่งเสริมให้ธุรกิจนี้ขยายตัวไปยังตลาดประเทศอินโดจีนก็อาจเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้อุตสาหกรรมนี้มีความเจริญต่อไปในอนาคต

สรุปผลการศึกษาทางกฎหมาย หากจะต้องเปิดเสรีแล้วมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องและต้องทำการปรับปรุงแก้ไข เริ่มจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281, พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535, พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478, พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ส่วนกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยอ้อมมี กฎหมายควบคุมมาตรฐานอาชีพและวิชาชีพ, กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา, กฎหมายคุ้มครองแรงงาน,

กฎหมายป้องกันการผูกขาดและป้องกันการครอบงำกิจการ โดยคนต่างด้าว
กฎหมายเกี่ยวกับคนเข้าเมือง

และสุดท้ายคือ

0182

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. การศึกษาความเหมาะสมแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงใหม่และภาค

เหนือตอนล่างฉบับย่อ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2535.

วัตถุประสงค์หลักของการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะนำไปปฏิบัติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530-2534) โดยประเมินผลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ผลทางการเงิน ผลทางสังคม และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามที่ได้เสนอไว้ในแผนหลัก ซึ่งจะนำไปสู่แผนปฏิบัติการและแผนการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นไปอย่างเหมาะสมที่สุดต่อไป

ขอบเขตการศึกษาจำแนกตามข้อกำหนดได้เป็นสองประเด็นหลักคือ ด้านแนวคิดในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อประเมินสถานะของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในปัจจุบัน ตลอดจนกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นอยู่ ประเด็นที่สองคือ การศึกษาความเหมาะสมของแผนงานพัฒนาต่างๆ ในระดับพื้นที่ เพื่อประเมินผลตอบแทนของแผนงานพัฒนาพื้นที่ต่างๆ ตลอดจนวิเคราะห์ความพร้อมของแผนงานในด้านต่างๆ อันจะนำไปสู่แผนปฏิบัติการและแผนการลงทุนที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

แนวทางและกลยุทธ์การพัฒนาที่ผู้วิจัยได้เสนอไว้มี 3 ประเด็นหลัก ประเด็นแรกคือ แนวทางการพัฒนา แนวทางพัฒนาที่เหมาะสมควรเน้นประเด็น “พัฒนาแล้วต้องขายได้” ในขณะที่ประเทศมีต้นทุนทางด้านการพัฒนา อนุรักษ์และการบำรุงรักษาต่ำที่สุดซึ่งแนวคิดนี้เป็นที่มาของข้อเสนอในรูปของการพัฒนาโดยใช้การตลาดเป็นแกนนำ (Market oriented) แทนการใช้ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเป็นตัวนำ (Product oriented) โดยเน้นการเสริมจุดแข็ง พัฒนาส่วนที่ขาดและแก้ไขจุดบกพร่อง การพัฒนาโดยใช้การตลาดเป็นแกนนำจะเน้นการพัฒนาให้การท่องเที่ยวของไทยสอดคล้องกับลักษณะความต้องการของนักท่องเที่ยวมากที่สุด แต่เนื่องจากลูกค้าของไทยมาจากหลายตลาดและทรัพยากรท่องเที่ยวของไทยมีอยู่มาก ประกอบกับขีดจำกัดในด้านการลงทุนทั้งในภาครัฐและเอกชนของไทย ทำให้ไม่สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยได้พร้อมกันทุก

ด้าน จึงควรกำหนดตลาดลูกค้าเป้าหมายให้ชัดเจนเพื่อกำหนดแผนงานพัฒนาปัจจัยการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด ซึ่งควรเป็นตลาดลูกค้าเป้าหมายแบบมีอัตราการขยายตัวสูง มีจำนวนวันพักยาวนานและมีค่าใช้จ่ายต่อวันสูง ประเด็นที่สอง คือ วิธีการกำหนดกลยุทธ์และแผนงานพัฒนา คณะผู้ศึกษาได้แยกการศึกษาออกเป็นสองส่วน คือ การศึกษาศักยภาพด้านการตลาดและศักยภาพด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวแล้วประมวลผลการศึกษาทั้งสองส่วนเข้าด้วยกัน เมื่อได้ผลการศึกษาทั้งสองด้านแล้วจึงใช้ลักษณะความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมายมากำหนดประเภทและจุดของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่ควรนำขึ้นมาทำการพัฒนาก่อนและใช้ความเห็นของลูกค้ากลุ่มเป้าหมายมากำหนดกลยุทธ์การพัฒนาเพื่อให้เป็นแรงดึงดูดต่อกลุ่มเป้าหมายนั้นในอนาคต ส่วนแผนงานพัฒนาต่าง ๆ ตามกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นนั้นเน้นให้แผนงานต่าง ๆ มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับแผนงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มากที่สุด ประเด็นสุดท้าย คือ กลยุทธ์หลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยการปรับแนวของการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดนักท่องเที่ยวมากที่สุด ทุก ๆ แผนงานพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องเป็นแผนงานที่ขายได้ มีกลุ่มผู้ซื้อที่ชัดเจนแน่นอนและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าที่สุด โดยมุ่งให้กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งที่ได้รับการเสนอให้มีการพัฒนาให้มีเอกลักษณ์แตกต่างกันไปเพื่อให้มีพลังดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้ดีขึ้นและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยและให้จับจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้นให้มากที่สุด ทั้งนี้ต้องอาศัยกลยุทธ์ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ถูกต้อง มุ่งเข้าสู่การรับรู้และความสนใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายโดยหยิบยกเฉพาะส่วนที่นักท่องเที่ยวต้องการทราบ จากกลยุทธ์ดังกล่าวเห็นได้ว่า การวางแผนเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจำเป็นต้องใช้การบริหารและปฏิบัติผสมผสานกันอย่างมีประสิทธิภาพในรูปของ Strategic Planning ประกอบด้วย การกำหนดตลาดเป้าหมาย (Market segmentation), การกำหนดกลยุทธ์การกระจายการขาย (Channel of distribution), การกำหนดนโยบายราคา (Pricing), การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก (Product development), การส่งเสริมการขาย (Promotion) และการกำหนดนโยบายการบริหารให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ

การประเมินผลการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ ประเด็นแรก พื้นที่การท่องเที่ยวให้ผลตอบแทนมากน้อยเพียงไรซึ่งขึ้นอยู่กับว่าการลงทุนพัฒนานั้นให้ประโยชน์คุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่และการพัฒนาก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาวะแวดล้อมของพื้นที่นั้นๆ อย่างไร ผลการประเมินประโยชน์ตอบแทนในด้านการเงินของการพัฒนาแล้วปรากฏผลว่าทุกพื้นที่การท่องเที่ยวมีผลประโยชน์ตอบแทนสุทธิจากการลงทุนเป็นค่าบวกค่อนข้างสูง ให้รายได้มาก

กว่ารายจ่าย แสดงว่าแผนงานพัฒนาการท่องเที่ยวในทุกพื้นที่เป็นแผนงานที่คุ้มกับการลงทุน สำหรับผลกระทบของการพัฒนาต่อภาวะแวดล้อมของพื้นที่ต่าง ๆ นั้นได้ประเมินจากหัวข้อสำคัญ 4 ประการคือ ทรัพยากรกายภาพ (Physical resources), ทรัพยากรนิเวศวิทยา (Ecological resources), คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ (Human use value) และคุณภาพชีวิต (Quality of life) โดยพิจารณาว่าหลังจากการพัฒนาแล้ว ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงเป็นสัดส่วนเท่าใดของสภาพแวดล้อมที่มีอยู่เดิม ประเด็นถัดมา คือ แผนงานพัฒนามีปัจจัยสนับสนุนหรือไม่ แผนงานที่จะบรรลุเป้าหมายได้ง่ายขึ้นควรจะต้องเป็นแผนงานที่สอดคล้องกับโครงการที่รัฐบาลมีอยู่แล้วเพราะย่อมได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐบาลทั้งในด้านการเงินและการประสานงานและควรจะต้องเป็นแผนงานที่จะได้รับการตอบสนองจากพื้นที่นั้นๆ โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ ด้านบริการ ด้านศักยภาพในการพัฒนาสินค้าเพื่อขายและด้านความเห็นของผู้ทำธุรกิจท่องเที่ยวที่ได้พิจารณาว่าผู้ทำธุรกิจท่องเที่ยวเห็นว่าพื้นที่นั้นๆ มีศักยภาพมากน้อยเพียงใด ประเด็นสุดท้ายของการประเมินผลการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวนั้นก็คือ แผนงานพัฒนามีผลต่อเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างไร จากการประเมินปรากฏว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวมีผลช่วยเพิ่มรายได้เพิ่มการผลิตและเพิ่มเงินตราต่างประเทศ ซึ่งช่วยให้ฐานะดุลการชำระเงินของประเทศดีขึ้นจากการประมาณรายได้จากการท่องเที่ยวคาดว่าจะภายหลังการพัฒนาประเทศไทยจะมีรายได้จากการท่องเที่ยว ในปี 2534 เพิ่มขึ้นเป็น 39.57 พันล้านบาท มากกว่ากรณีไม่มีการพัฒนา 13.57 พันล้านบาท รายได้เงินตราต่างประเทศจะเพิ่มขึ้น 7.35 พันล้านบาท รัฐบาลมีรายได้จากภาษีมากขึ้น 1.96 พันล้านบาท การผลิตในประเทศเพิ่มขึ้น 13.53 พันล้านบาท และมีการว่าจ้างงานเพิ่มขึ้นอีกถึง 157,650 คน ทั้งนี้การผลิตและการว่าจ้างที่เพิ่มขึ้นจะกระจายไปยังภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ทั้งภาคเกษตรกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมและบริการ ทำให้เศรษฐกิจโดยรวมได้รับผลประโยชน์มากขึ้นทุกด้าน

0183

กองแก้ว ภูลายคอก. การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco - tourism) ในจังหวัดมหาสารคาม เน้นเนื้อหาด้านการทำข้าวปุ้น (ขนมจีน). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาลัยมหาสารคาม, 2539.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษสำหรับประชาชนในท้องถิ่นที่ประกอบอาชีพการทำข้าวปุ้น (ขนมจีน) เพื่อศึกษาแนวทางในการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพและเพื่อศึกษาผลกระทบจากการใช้บทเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในหมู่บ้านขนมจีน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 20 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถามเพื่อวัดทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t - test Dependence

ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการนำบทเรียนภาษาอังกฤษ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำ ข้าวปุ้นไปใช้สอนประชาชนในท้องถิ่นที่ประกอบอาชีพการทำข้าวปุ้นแล้ว ผู้เรียนสามารถอธิบายกรรมวิธีและขั้นตอนการทำข้าวปุ้น โดยใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแนวการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพต้องสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นการสอนภาษาอังกฤษด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประการ คือ 1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างบทเรียน การสร้างบทเรียนต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เนื้อหา และโครงสร้างทางภาษา ต้องเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอน ควรมีการสอนแยกเป็นกลุ่มย่อย วิธีสอนที่เหมาะสมกับบทเรียนที่สร้างขึ้น

คือ วิธีสอนเพื่อการสื่อสาร เพราะวิธีสอนนี้ตรงกับจุดประสงค์ของผู้เรียน และควรใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้มาก จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนได้ดีขึ้น

0184

ณรงค์ พิระภิญโญ. การศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาชุมชนสุขาภิบาลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี, วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2529.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาและความเปลี่ยนแปลงของชุมชนสุขาภิบาลแสนสุขในด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยต่าง ๆ ตลอดจนปัญหาที่จะมีผลกระทบต่อ การขยายตัวและการพัฒนาของชุมชนสุขาภิบาลแสนสุข รวมถึงบทบาทความสำคัญของชุมชนสุขาภิบาลแสนสุขที่กำลังเป็นอยู่ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตพร้อมทั้งเสนอแนะแนวการพัฒนาที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารของส่วนราชการ รวมทั้งสังเกตและสัมภาษณ์ตามสถานที่ที่น่าสนใจและบุคคลที่เกี่ยวข้อง และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Factor Analysis) โดยแสดงผลการศึกษาในรูปแบบการบรรยาย (Description) ในส่วนของการศึกษาการใช้ที่ดิน ใช้วิธีการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ PSA (Potential Surface Analysis) และวิธีซ็อนภาพ (Sieve Map) เพื่อหาศักยภาพของพื้นที่สำหรับการใช้ที่ดินอยู่อาศัย อุตสาหกรรม และพาณิชยกรรมเพื่อกำหนดรูปแบบการใช้ที่ดินในอนาคต

จากการศึกษาพบว่าสุขาภิบาลแสนสุขเป็นชุมชนที่กำลังมีการขยายตัวของความเจริญในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากมีโครงสร้างในด้านต่างๆ ที่ดีหลายประการที่ช่วยสนับสนุนการตั้งถิ่นฐานและการขยายตัวของชุมชน กล่าวคือ มีพื้นที่ราบกว้างขวาง ซึ่งเพียงพอต่อการรองรับจำนวนประชากรและกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นมากในอนาคต ในด้านที่ตั้งมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (สุขุมวิท หรือบางนา - ตราด) ตัดผ่านตลอดพื้นที่ทำให้บริเวณตลาดแสนสุขเป็นจุดแวะผ่านที่สำคัญของผู้ที่เดินทางทั่วไปและนักท่องเที่ยวที่เดินทางจากกรุงเทพมหานครไปยังจังหวัดชายทะเลของภาคตะวันออก และที่ตั้งยังอยู่ระหว่างกลางเทศบาลเมืองชลบุรีและเทศบาลตำบลศรีราชาที่ประชาชนจะสามารถเดินทางไปใช้บริการด้านต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและยังเป็นเขต

ที่สามารถรองรับการขยายตัวจากเทศบาลทั้ง 2 ได้คืออีกด้วย ในด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยว การค้าและบริการจะเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของชุมชนที่จะช่วยสนับสนุนการเจริญเติบโตของเมือง นอกจากนี้ยังมีการวางโครงข่ายสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพื่อให้บริการแก่ประชาชนภายในท้องถิ่นอีกด้วย สำหรับทิศทางการขยายตัวของชุมชนในอนาคตคาดว่าจะได้รับอิทธิพลจากการขยายตัวของเทศบาลเมืองชลบุรีที่มีแนวโน้มจะลงมาทางทิศใต้ และบทบาทการขยายตัวของย่านการค้าตลาดแสนสุข หนองมนที่จะมีแนวโน้มขึ้นไปทางทิศเหนือและได้ตลอดแนวนนสุขุมวิท ซึ่งจะเป็นลักษณะ “Ribbon Development” โดยมีบริเวณย่านการค้าตลาดแสนสุขหนองมนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งในภาพรวมจะมีบทบาทเป็นเขตการท่องเที่ยว การค้าและบริการ และเป็นเมืองรองที่สนับสนุนเมืองหลักเทศบาลเมืองชลบุรี

แต่อย่างไรก็ตามสภาพปัจจุบัน สุขาภิบาลแสนสุขยังมีปัญหาในด้านต่างๆ ที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเมืองในอนาคต เนื่องจากเป็นปัญหาที่ครอบคลุมในหลายสาขา เช่น ลักษณะและสมรรถนะของดิน ประชากร เศรษฐกิจ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การใช้ที่ดิน การบริหารและการคลัง และสิ่งแวดล้อม ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบควรจะร่วมมือกันแก้ไข ปัญหาและกำหนดแผนพัฒนาขึ้น เพื่อสร้างความเจริญให้กับชุมชนต่อไปในอนาคต ซึ่งได้มีการเสนอแนวทางการกำหนดพื้นที่การพัฒนาเมืองให้สอดคล้องกับสภาพการขยายตัวในปัจจุบันและอนาคต โดยกำหนดเขตพัฒนาเมืองครอบคลุมตลอดแนวนนสุขุมวิทในเขตตำบลเหมือง ห้วยกะปิและเสม็ด และภายในพื้นที่แบ่งเขตการพัฒนาเป็น 4 เขต คือ บริเวณพื้นที่ราบชายฝั่งทะเล จะเป็นเขตการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชายฝั่ง บริเวณพื้นที่ราบตอนกลางจะเป็นเขตเกษตรกรรม บริเวณพื้นที่ตอนในและแนวนนสุขุมวิทจะเป็นเขตรวมตัวของประชากรและกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะเป็นศูนย์กลางหลักของสุขาภิบาล และบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องจากตลาดแสนสุขหนองมนทางทิศใต้จะเป็นเขตเกษตรกรรมและพัฒนาด้านอุตสาหกรรม สำหรับรูปแบบในการใช้ที่ดินจะเป็นรูปแบบที่ผสมแนวความคิดทฤษฎี Multiple Nuclei and Sector Theory โดยมีศูนย์กลางกิจกรรมและชุมชนย่อยๆ หลายศูนย์ การขยายตัวของกิจกรรมและที่อยู่อาศัยสามารถขยายตัวไปได้ตามแนวนนสายหลัก ขณะเดียวกันการขยายตัวของเมืองจะถูกควบคุมด้วยพื้นที่ว่าง เกษตรกรรมที่มีเป็นจำนวนมากและมีเขตอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังกำหนดให้การท่องเที่ยว การค้าและบริการเป็นฐานเศรษฐกิจหลักพร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม หัตถกรรม เกษตรกรรม ประมงทะเล ฯลฯ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและดำเนินการปรับปรุงสาธารณูปโภคและสาธารณูปการทั้งไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ รวมถึงการให้บริการสถานีนอนัมย์ประจำตำบลต่าง ๆ ให้ส่งเสริมงานด้านนอมนัมย์ชุมชนให้กว้างขวางขึ้น สำหรับการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนและการบรรเทาสาธารณภัย ให้เพิ่มขอบเขตอำนาจหน้าที่ของสถานีตำรวจ

แสนสุขให้ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเสม็ด เมืองและห้วยกะปิ และให้ขยายหน่วยงานตำรวจเพิ่มขึ้น ได้แก่ ตำรวจท่องเที่ยวและตำรวจน้ำ รวมทั้งให้เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์การดับเพลิงเพิ่มขึ้นและติดตั้งเครื่องดับเพลิงที่บริเวณตลาดแสนสุข หนองมน ตลาดอ่างศิลาและบริเวณที่มีบ้านเรือนหนาแน่น นอกจากนี้ในด้านการบริหารการปกครองควรปรับปรุงงานบริการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและยกฐานะของสุขาภิบาลให้เป็นเทศบาล เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของการบริหารในอนาคต และควรมีการปรับปรุงการจัดทำงบประมาณรายจ่ายให้สอดคล้องกับความต้องการที่จำเป็นของการบริหารและการพัฒนาและให้หารายได้ด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนรายจ่ายที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต สำหรับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควรกำหนดเขตการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตลอดแนวชายฝั่งทะเลเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวและการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง และให้ความร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตลอดจนองค์กรสาธารณะต่างๆ ในการแก้ไขปัญหามลพิษของน้ำทะเล

0185

ถาวร เกียรติทับทิวและ พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์. รายงานการวิจัยเรื่องค่านิยมของสังคมที่มีต่อสตรีบางประเภทในเขตเมืองท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีของเมืองสงขลา-หาดใหญ่-ภูเก็ต. สงขลา : ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ 2536.

ค่านิยมเกี่ยวกับการเป็นสตรีบางประเภทพิจารณาได้ 2 อย่าง คือ ค่านิยมของสตรีบางประเภทและครอบครัวและค่านิยมของสังคมเมืองท่องเที่ยว ซึ่งค่านิยมทั้งสองมีส่วนเป็นปัจจัยเสริมให้สตรีจำนวนหนึ่งที่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจและปัญหาครอบครัวต้องตัดสินใจยึดอาชีพสตรีบางประเภทเพื่อการยังชีพสำหรับตนเองและคนในครอบครัว

ค่านิยมของสตรีบางประเภทที่เป็นปัจจัยเสริมให้ตัดสินใจค้าประเวณี ได้แก่ ค่านิยมที่เกิดจากมูลเหตุจูงใจตนเองให้ประกอบอาชีพค้าประเวณี อันเนื่องมาจากความยากจนเป็นสำคัญ ประกอบกับความเป็นคนกตัญญูรู้คุณและความเสียสละเพื่อครอบครัวและการรักความสบาย ไม่ต้องทำงานหนัก ได้แต่งตัวสวย ๆ นอกจากนี้ค่านิยมที่ตนเชื่อว่าครอบครัวเพื่อนบ้านหรือสังคมท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ไม่มีความรังเกียจต่ออาชีพที่ตนกำลังกระทำและภายหลังเลิกกระทำแล้ว เป็นค่านิยมที่ช่วยให้สตรีโดยเฉพาะจากจังหวัดภาคเหนือ ไม่รังเกียจการเป็นสตรีบางประเภท

ส่วนค่านิยมของสังคมเขตเมืองท่องเที่ยวที่มีต่อสตรีบางประเภทในแง่บวกหรือแง่เห็นอกเห็นใจยิ่งกว่าการดำเนินคดีหรือรังเกียจในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ ก็น่าจะเป็นเหตุจูงใจส่วนหนึ่งให้สตรีส่วนหนึ่งย้ายถิ่นเข้ามาประกอบอาชีพค้าประเวณีในเมืองท่องเที่ยวกันมากขึ้น ค่านิยมของสังคมเมืองท่องเที่ยวที่เอื้ออำนวยหรือไม่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพค้าประเวณีมีหลายกรณีด้วยกันคือ

ค่านิยมของสังคมในเขตเมืองท่องเที่ยว มีแนวโน้มที่จะไม่รังเกียจสตรีบางประเภท เพราะเห็นว่าอาชีพบางประเภทเป็นอาชีพสุจริตที่สตรีจำนวนหนึ่งที่ยากไร้และด้อยการศึกษาจำเป็นต้องกระทำ อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อสังคมในด้านการป้องกันอาชญากรรมทางเพศและเป็นส่วนช่วยหารายได้ให้กับเมืองท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างไรก็ตามแม้สังคมเมืองท่องเที่ยวจะมีค่านิยมที่ไม่รังเกียจสตรีบางประเภทดังที่กล่าวมา แต่ก็มิได้หมายความว่าสังคมเมืองท่องเที่ยวจะมีความพอใจต่อการมีสตรีบางประเภทไปด้วย แม้ส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกเฉย ๆ แต่ก็พบว่าผู้ที่รู้สึกไม่พอใจต่อการมีสตรีบางประเภทมากกว่าผู้ที่พอใจ โดยเฉพาะสังคมเมืองภูเก็ตมีความรู้สึกต่อปัญหานี้ค่อนข้างมากกว่าเมืองสงขลา - หาดใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเมืองภูเก็ตมีจุลชาตินิยมมากกว่าก็ได้ จึงต้องการให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมธรรมชาติมากกว่าการเที่ยวสตรีบางประเภทหรือสถานเริงรมย์ต่าง ๆ

สังคมเมืองท่องเที่ยวทั้งเมืองสงขลา - หาดใหญ่และภูเก็ต ต่างมีค่านิยมป้องกันคือไม่คิดรังเกียจสตรีบางประเภทที่เลิกค้าประเวณีแล้ว

สังคมเมืองท่องเที่ยวเห็นด้วยกับการมีกฎหมายรับรองอาชีพค้าประเวณี และการจดทะเบียนสตรีบางประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมเมืองภูเก็ตมีแนวโน้มเห็นด้วยมากกว่าเพราะต้องการควบคุมการมีธุรกิจบริการสตรีบางประเภทไม่ให้เสียหายต่อภาพพจน์เมืองท่องเที่ยวที่มีธรรมชาติเป็นจุดขายหลัก ย่อมแสดงให้เห็นว่าสังคมเมืองท่องเที่ยวต้องการที่จะให้มีสตรีบางประเภทเป็นกิจจะลักษณะ ไม่ต้องหลบซ่อนเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ต้องอยู่ภายใต้การดูแลของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่มีสตรีบางประเภทมากก็คือ ค่านิยมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่มักมีการนิยมเที่ยวสตรีบางประเภทแอบแฝงปะปนมาด้วย จึงเป็นเหตุให้เกิดมีธุรกิจบริการสตรีบางประเภทหลากหลายรูปแบบ เพื่อสนองตอบความต้องการของแขกผู้ใช้บริการในเขตเมืองท่องเที่ยวสงขลา-หาดใหญ่และภูเก็ต สังคมมีความเห็นว่าการท่องเที่ยวมีส่วนทำให้มีสตรีบางประเภทมากขึ้นจริง โดยเฉพาะในเมืองภูเก็ตประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นสาเหตุสำคัญให้มีการหลั่งไหลเข้ามาของสตรีบางประเภทมากขึ้นกว่าเมืองสงขลา - หาดใหญ่

ในทางกลับกันสังคมเชื่อว่าการมีสตรีบางประเภทในเมืองท่องเที่ยวก็มีผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาหาความสำราญมากขึ้นนอกเหนือจากการท่องเที่ยวตามปกติ แต่ก็ไม่เห็นด้วยที่จะมีนโยบายให้เมืองท่องเที่ยวสตรีบางประเภทเพื่อเป็นปัจจัยในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

จะเห็นว่าค่านิยมของสังคมเมืองท่องเที่ยวที่มีต่อสตรีบางประเภท ทั้งในทางที่ไม่รังเกียจจนจะประกอบอาชีพค้าประเวณีและภายหลังเลิกค้าประเวณีแล้ว ในการที่ยอมรับเกี่ยวกับความถูกต้องตามกฎหมายและการจดทะเบียนเป็นสตรีบางประเภทอีกทั้งไม่เห็นด้วยกับการใช้การปราบปรามโดยการจับกุมดำเนินคดีในทางอาญา นอกเหนือจากการใช้วิธีการสงเคราะห์เพื่อการฝึกอบรมอาชีพและในทางที่เห็นด้วยว่าสตรีบางประเภทกับการท่องเที่ยวมีส่วนเสริมซึ่งกันและกันเป็นค่านิยมที่มีผลไม่โดยทางตรงก็ทางอ้อมในทางเอื้ออำนวยหรือไม่เป็นอุปสรรคต่อการเป็นสตรีบางประเภทในเขตเมืองท่องเที่ยว เพราะค่านิยมของสังคมที่ยอมรับให้มีสตรีบางประเภทเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเช่นนี้ ย่อมเป็นเหตุให้สตรีบางประเภทไม่สู้จะมีความรู้สึกต่อต้านการประกอบอาชีพค้าประเวณีเท่าที่ควรจะเป็นอย่างเช่นในสังคมที่ไม่ยอมรับการมีสตรีบางประเภท

0186

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะเศรษฐศาสตร์. แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทย

พม่า และจีนตอนใต้, 2537.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อหาแนวทางและกลยุทธ์ด้านการตลาดที่เหมาะสมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย-พม่า-จีนตอนใต้ และเพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวพม่าและจีนตอนใต้เพื่อเสนอแนะการเชื่อมแหล่งท่องเที่ยวระหว่างไทยกับพื้นที่ศึกษาเพื่อให้ไทยเป็นประตูสู่สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจอินโดจีนและจีนตอนใต้

จังหวัดเชียงรายตั้งอยู่เหนือสุดของประเทศไทยอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านถึง 2 ประเทศ ได้แก่ สหภาพพม่าและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นอกจากนี้ยังมีพรมแดนใกล้ชิดกับมณฑลยูนนานสาธารณรัฐประชาชนจีน เพราะความได้เปรียบในที่ตั้งทางสภาพภูมิศาสตร์ การเอื้ออำนวยของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและศักยภาพความพร้อมของการลงทุนจากภาคเอกชนภายใต้การสนับสนุนนโยบายโดยภาครัฐ ที่จะพัฒนาจังหวัดเชียงรายให้เป็นศูนย์กลางทางการท่องเที่ยวของอินโดจีนและจีนตอนใต้สร้างความสนใจให้กับนักลงทุนและนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

การเปิดเชียงรายเป็นศูนย์กลางทางการท่องเที่ยวของสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ (พม่า ลาว และมณฑลยูนนาน) เป็นสิ่งที่ควรทำอย่างยิ่งด้วยศักยภาพของเชียงรายที่เหนือกว่าในการเป็นศูนย์กลางอันเนื่องจาก

1) เหตุผลทางด้านที่ตั้ง เชียงรายเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่เชื่อมต่อกับประเทศถึง 3 ประเทศ คือ ไทย พม่า และลาว ทั้งยังสามารถเชื่อมต่อไปยังจีนตอนใต้ มณฑลยูนนานได้

2) ศักยภาพในการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวสูง

- ทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่เพียงพอต่อการส่งเสริมโดยมีความหลากหลายในแหล่งท่องเที่ยวทั้งแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ธรรมชาติและวัฒนธรรม
- ความได้เปรียบในเชิงบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการให้บริการและจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- เชียงรายมีสถานที่พักที่ได้มาตรฐานพอเพียงที่จะรองรับนักท่องเที่ยวในราคาที่เหมาะสม
- นอกจากนี้เชียงรายยังเป็นศูนย์กลางในการจำหน่ายของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยวที่สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งอำเภอแม่สาย

3) ความได้เปรียบในด้านการคมนาคมที่ถึงพร้อม

- การคมนาคมทางบก เส้นทางในไทยมีความพร้อมที่จะรับการขยายตัวในอนาคตได้มากกว่า อีกทั้งยังเป็นจุดที่สามารถเชื่อมกับถนนที่เชื่อมต่อกับประเทศพม่า ลาวและจีนได้สะดวก หากถนนในส่วนของประเทศเหล่านี้ได้รับการพัฒนาเมืองเชียงรายจะกลายเป็นจุดผ่านที่สำคัญของทั้งสินค้าและนักเดินทาง
- การคมนาคมทางอากาศ ปัจจุบันสนามบินเชียงรายได้รับการปรับปรุงให้เป็นสนามบินนานาชาติ มีเที่ยวบินติดต่อได้ทั้งภายในและต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศพม่า ลาว และจีนตอนใต้
- การคมนาคมทางน้ำ โดยการล่องเรือทางลำน้ำโขง แม้ในปัจจุบันยังไม่คุ้มต่อการเดินเรือ เนื่องจากต้องใช้เรือขนาดเล็ก แต่หากได้รับการพัฒนาจะเป็นเส้นทางท่องเที่ยวและขนถ่ายสินค้าที่สำคัญ

4) พืชการทางศุลกากรที่ง่ายกว่าเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน

5) ความปลอดภัยในการพักค้างคืนก่อนท่องเที่ยวในพื้นที่สนใจสูง ทำให้การที่นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเที่ยวในฝั่งพม่าและลาวพักในเมืองเชียงราย จะเป็นสิ่งที่ดีกว่าในสายตานักท่องเที่ยว

แม้การพัฒนาจะส่งผลเสียอยู่บ้าง แต่เมื่อเทียบกับผลที่ได้รับนับว่าคุ้มค่าสำหรับการพัฒนา ประเด็นต่อมาที่ควรพิจารณาก็คือ จะพัฒนาเส้นทางใดเป็นหลักและพัฒนาเส้นทางใดก่อน คือ การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยเชื่อมเส้นทางผ่านพม่าและการส่งเสริมโดยเชื่อมเส้นทางผ่านลาว

0187

กมล สุขกะสมบัติ. นโยบายการพัฒนาระบบส่งเสริมการท่องเที่ยว : ศึกษาผลกระทบที่มีต่อ

อุตสาหกรรมโรงแรม, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชา

รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2537.

การเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในช่วงปี 2530 - 2532 มีการขยายตัวสูงมาก เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย แต่หลังจากที่นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ภาพพจน์การท่องเที่ยวของไทยกลับเสื่อมถอยลง เพราะการขาดมาตรการป้องกันและรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่ดีพอ อีกทั้งการขยายตัวของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็วในช่วงแรกทำให้ขาดแคลนห้องพักและเริ่มทำให้อัตราค่าเช่าห้องพักสูงขึ้น จนวกกับเกิดวิกฤตการณ์ตะวันออกกลางและการยึดอำนาจจากรัฐบาลของคณะ รสช. ใน พ.ศ. 2534 ทำให้เกิดผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทยในด้านลบเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นแล้วยังส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมโรงแรมซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แม้อุตสาหกรรมโรงแรมจะซบเซาแต่ในขณะเดียวกันก็มีการสร้างห้องพักใหม่ในกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าจากปี พ.ศ. 2533 ส่งผลให้อุตสาหกรรมโรงแรมไทยในปัจจุบันก้าวเข้าสู่ภาวะจำนวนห้องพักเกินเกินความต้องการ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา นโยบายการพัฒนาระบบส่งเสริมการท่องเที่ยวในภาพรวมโดยเฉพาะแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในปีพ.ศ. 2537 - 2538 และศึกษาเรื่องอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย รวมทั้งวิเคราะห์สถานการณ์อุตสาหกรรมโรงแรมระหว่างปี พ.ศ. 2528 - 2538 รวมทั้งวิเคราะห์นโยบายการพัฒนาระบบส่งเสริมการท่องเที่ยวในปัจจุบันและ

อนาคตที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมโรงแรมโดยตรงโดยเน้นการศึกษาตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดนโยบายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมโรงแรม และการวิเคราะห์ส่วนใหญ่จะเน้นการวิเคราะห์สถานการณ์อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมโรงแรมในช่วงปี พ.ศ. 2534 - 2538

ในปี พ.ศ. 2534 การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เข้าสู่ประเทศสูงสุด และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นอีกทุกปี อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย รัฐบาลได้บรรจุการพัฒนาอุตสาหกรรมนี้ไว้ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 เพื่อทำการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง แม้สภาพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2536-2538 จะมีแนวโน้มที่สดใส ทว่าอุตสาหกรรมโรงแรมอันเป็นธุรกิจเกี่ยวเนื่องสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลับมีแนวโน้มที่ซบเซา ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาจำนวนห้องพักที่ล้นเกินความต้องการอย่างมากมายทั้งในกรุงเทพฯ และเมืองท่องเที่ยวสำคัญ ๆ ทุกภาคของประเทศ และในขณะที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวยังไม่กระเตื้องขึ้นเท่าที่ควร บรรดาผู้ประกอบการโรงแรมทั้งหลายต่างปรับตัวและนำกลยุทธ์ต่าง ๆ มาใช้เพื่อกระตุ้นตลาดและเตรียมรับมือกับภาวะการแข่งขันที่มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงขึ้น โดยมุ่งประหยัดลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง เช่น การปิดห้องพักบางส่วนลงและการปลดพนักงาน ส่วนกลยุทธ์ทางการตลาดได้มีการลดราคาห้องพักและจัดบริการพิเศษเพิ่มให้ลูกค้าโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ซึ่งเมื่อกระทำเช่นนี้ติดต่อกันนาน ๆ ก็ส่งผลกระทบต่อระดับรายได้ของกิจการโดยเฉพาะต่อโรงแรมที่เพิ่งเปิดใหม่และอาจทำให้ต้องเลิกกิจการไปในที่สุด

อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมโรงแรมไทยยังมีแนวโน้มที่จะเจริญเติบโตได้ โดยเฉพาะในช่วง พ.ศ. 2538 - 2539 เพราะเป็นปีที่ประเทศไทยมีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่สำคัญมากมาย เช่น งานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การที่ไทยเป็นเจ้าภาพแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ปรากฏการณ์สุริยุปราคา ฯลฯ ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจโรงแรมสดใสขึ้นแต่ทั้งนี้โรงแรมต้องปรับกลยุทธ์การบริหารงานภายในของโรงแรมและทางด้านการตลาดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ด้านการตลาดที่เปลี่ยนไปอันจะช่วยให้ธุรกิจอยู่รอด นอกจากนี้รัฐบาลและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะต้องริบผลึกคั่นคือ จะต้องสามารถจัดปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวให้ได้ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาด้านภาพพจน์การท่องเที่ยว ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาการจราจร ฯลฯ ซึ่งหากสามารถทำได้ก็จะช่วยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และรัฐบาลควรเปลี่ยนแปลงนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากเดิมที่มุ่งหวังเพียงจำนวนนักท่องเที่ยวหรือหารายได้จากเงินตราต่างประเทศให้ได้มากที่สุดโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นอันเป็นเหตุของการนำไปสู่ปัญหาในอนาคต

0188

ชาญชัย ดวงจิตต์. การส่งเสริมการท่องเที่ยวและองค์การเพื่อส่งเสริมและพัฒนการท่องเที่ยว
 ของประเทศไทย, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2529.

ปัจจุบันรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศเป็นแหล่งเงินตราที่สำคัญที่สุด การขยายตัวของการท่องเที่ยวมีลักษณะที่กระจายออกไปสู่แหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคและท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งเป็นผลดีต่อการกระจายรายได้และการจ้างงานในภูมิภาคและท้องถิ่นโดยตรง อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการท่องเที่ยวจะขยายตัวเพิ่มขึ้นจนเป็นที่น่าพอใจก็ตาม แต่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศก็ยังสามารถขยายตัวได้อีกมาก ถ้าหากได้มีการเร่งรัดพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ภายในประเทศ รวมทั้งให้มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ส่งเสริมด้านการตลาดให้มากขึ้น แต่จากระยะที่ผ่านมาการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศได้ประสบกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มากมายหลายประการ ทั้งที่เกี่ยวข้องและอยู่ในข่ายความรับผิดชอบขององค์การการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่น รวมทั้งเงื่อนไขปัญหาจากภายนอกประเทศที่นอกเหนือการควบคุม ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีระดับของความรุนแรงในการส่งผลกระทบต่างกันไปตามสถานการณ์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังไม่อยู่ในฐานะที่จะทำหน้าที่ทั้งทางด้านส่งเสริมการท่องเที่ยวและการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้ผลดีภายใต้อำนาจหน้าที่ และวัตถุประสงค์ขององค์การที่มีอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นจึงมีแนวคิดที่จะให้มีการปรับปรุงองค์การทั้งทางด้านโครงสร้าง

และสถานภาพจากองค์การรัฐวิสาหกิจที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปสู่สถานภาพองค์การราชการเต็มรูปแบบ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ในการที่จะเป็นตัวแทนประสานงานในเชิงนโยบายและปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

จากการศึกษาและวิเคราะห์แนวทางในการแก้ปัญหการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวของประเทศโดยการปรับปรุงโครงสร้างและสถานภาพขององค์การในลักษณะดังกล่าว นั้น อาจกล่าวได้ว่ายังไม่สามารถแก้ปัญหการประสานงานในเชิงนโยบายและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่กระจายอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่นๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันได้ ทั้งนี้เพราะนโยบายและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวนั้นมีมากมายกระจายอยู่ในความรับผิดชอบของเกือบทุกกระทรวงในประเทศไทย ถึงแม้จะได้มีการปรับโครงสร้างและสถานภาพขององค์การไปเป็นทบวงการท่องเที่ยวแล้วก็ตาม องค์การก็จะต้องทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานเหล่านี้ต่อไป อนึ่งปัญหาด้านการประสานงานระหว่างองค์การนั้น เป็นปัญหาพื้นฐานของระบบราชการไทยที่ทุกกระทรวง ทบวง กรม ประสบอยู่ อีกประการหนึ่งปรับปรุงองค์การไปสู่สถานภาพของราชการเต็มรูปแบบนั้น จะก่อให้เกิดความไม่คล่องตัวในการดำเนินงานหลายประการทั้งด้านการบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคคลและการบริหารการเงินเพราะต้องผูกพันกับระเบียบและกฎเกณฑ์ของทางราชการอย่างเคร่งครัด จนไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปได้ โดยเฉพาะในการดำเนินงานทางด้านการตลาดซึ่งมีการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อันจำเป็นต้องวางกลยุทธ์และวิธีดำเนินงานให้เหมาะสมในแต่ละช่วงเวลา การเปลี่ยนสถานภาพเป็นทบวงการท่องเที่ยวจะทำให้สูญเสียความคล่องตัวในการดำเนินงานไปและอาจมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวขององค์การได้

การแก้ปัญหการประสานงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยว ควรจะดำเนินการภายใต้โครงสร้างขององค์การการท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยขยายขอบเขตการดำเนินงานออกไปและใช้เทคนิครูปแบบของการประสานงานในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากรูปแบบของคณะกรรมการควบคู่กันไปด้วย ทั้งนี้เพื่อสร้างระบบการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่น ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในวัตถุประสงค์และเป้าหมายทางการท่องเที่ยวของประเทศ ซึ่งในการนี้ภายในองค์การการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเองก็ควรจะมีการปรับปรุงหน่วยงานภายในให้รองรับกับบทบาทในการเป็นผู้นำการประสานงานในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและเพื่อประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวของประเทศต่อไป

0189

อนุชา เล็กสกุลดิลก. การศึกษาและวางแผนพัฒนาอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี,
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2532.

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของอำเภอเกาะพะงัน
(โดยเน้นเฉพาะเกาะพะงัน ซึ่งประกอบด้วยตำบลเกาะพะงันและตำบลบ้านใต้) ในด้านกายภาพสิ่ง
แวดล้อมและเศรษฐกิจสังคม

ผลการศึกษาพบว่าเกาะพะงันเป็นชุมชนที่มีทรัพยากรธรรมชาติมากและค่อนข้าง
สมบูรณ์แต่การใช้ประโยชน์ทรัพยากรยังไม่เหมาะสม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร
กรรมโดยเฉพาะการทำสวนมะพร้าวและการประมง โดยมีอาชีพรับจ้าง เลี้ยงสัตว์ในครัวเรือนเป็น
อาชีพเสริม ส่วนการค้าและบริการเป็นอาชีพที่กำลังขยายตัวเนื่องมาจากการขยายตัวทางการท่องเที่ยว

เกาะพะงันประสบปัญหาที่สำคัญหลายด้าน คือ การบุกรุกทำลายป่า การใช้
ประโยชน์ทรัพยากรไม่เหมาะสม การขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการชลประทาน
ปัญหาความด้อยพัฒนาด้านการผลิต โครงสร้างพื้นฐานและบริการ ประชากรมีรายได้เฉลี่ยปาน
กลางค่อนข้างต่ำและมีการกระจายรายได้ไม่เท่าเทียม ทั้งนี้เกี่ยวเนื่องมาจากปัญหาด้านผลผลิตและ
ราคาที่ตกต่ำ จึงเป็นผลให้มีประชากรอพยพออกมาก ในปัจจุบันเกาะพะงันมีการขยายตัวด้านการ
ท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว แต่ยังขาดทิศทางและมาตรการในการรักษาสภาพแวดล้อม

อย่างไรก็ตามทรัพยากรของเกาะพะงันยังมีศักยภาพในการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจเกาะพะงันให้ดีขึ้นได้อีก ถ้าหากมีการจัดการที่เหมาะสมเช่น ศักยภาพในการขยายและยกระดับการผลิตทางการเกษตรและศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นต้น

ผลของการศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาให้เกาะพะงันเป็นชุมชนเกษตรกรรมที่มีการปรับปรุงและกระจายการผลิตให้สูงขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ในระดับหนึ่งและเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติแบบสงบ ภายใต้การคงรักษาเอกลักษณ์และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของเกาะพะงันไว้ โดยกำหนดให้มีแผนพัฒนาด้านต่าง ๆ ดังนี้ แผนการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาอย่างเหมาะสม แผนพัฒนาการผลิตทางเกษตรกรรม แผนปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและบริการ แผนพัฒนาแหล่งน้ำ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวและแผนการปรับปรุงองค์กรให้มีขีดความสามารถที่สูงขึ้นและให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ทั้งนี้โดยเสนอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินและการพัฒนาการท่องเที่ยวขึ้นและใช้กฎหมายที่มีอยู่หรือการออกกฎหมายใหม่ใช้บังคับตามความจำเป็น

0190

มนัส สุวรรณ. กว๊านพะเยานิเวศวิทยาและศักยภาพในการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว.

กรุงเทพฯ : ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2534.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษานิเวศวิทยาโดยทั่วไปของกว๊านพะเยา เพื่อศึกษาศักยภาพของกว๊านพะเยาและพื้นที่โดยรอบในส่วนที่จะเป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนเพื่อพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและเพื่อกำหนดแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาในกว๊านพะเยา และพื้นที่โดยรอบเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบ

จังหวัดพะเยามีแหล่งท่องเที่ยวที่เด่นที่สุดในแง่ของกายภาพทางธรรมชาติคือ กว๊านพะเยาและพื้นที่สูงและภูเขาโดยรอบ ความสวยงามและทัศนียภาพธรรมชาติที่เด่นเฉพาะของพื้นที่ดังกล่าวจัดว่าเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างมาก

การคมนาคมและการเข้าถึง ตำแหน่งที่ตั้งกว๊านพะเยาสามารถเดินทางติดต่อกับจังหวัดข้างเคียงโดยรอบได้โดยสะดวก เส้นทางที่ใช้ในการเดินทางเข้าสู่กว๊านพะเยาคือ ทางหลวงหมายเลข 1 (เส้นทางจากลำปาง - พะเยา - เชียงราย) และทางหลวงหมายเลข 1019 (เชียงใหม่ - แม่จัน - วังเหนือ - พะเยา) กรณีเส้นทางคมนาคมโดยรอบที่ผ่านหมู่บ้านริมกว๊านพะเยาและการเข้าถึงแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ในปัจจุบัน ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาจนจัดได้ว่ามีความสะดวกในการเดินทางพอสมควร มีบางช่วงของเส้นทางระหว่างหมู่บ้านเท่านั้นหากมีการปรับปรุงหรือพัฒนาอีกเพียงเล็กน้อยจะสามารถใช้เดินทางรอบริมกว๊านพะเยาและเดินทางไปยังสถานที่และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้

ร้านค้าและร้านอาหารภายในจังหวัดพะเยาโดยเฉพาะบริการหน้ากว๊านพะเยามีจำนวนมากพอสมควรที่จะรองรับนักท่องเที่ยวได้จำนวนมาก แต่คงต้องมีการปรับปรุงในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานบ้างพอสมควร สิ่งที่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนามาตรฐานร้านอาหารคือ ร้านค้าของที่ระลึกเพราะนอกจากจะเป็นการส่งเสริมเอกลักษณ์ของจังหวัดเองแล้วยังจะเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อีกด้วย

สถานที่บริการและที่พักพิจารณาโดยทั่วไปแล้ว สำหรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมากว๊านพะเยาหรือต้องการพักผ่อนในจังหวัดสามารถที่จะรองรับได้เพียงพอตลอดปี สถานที่บริการที่พักมีการกระจายอยู่ทั่วไปในตัวเมืองพะเยา นอกเหนือจากนี้ก็มีการสร้างบ้านแบบเกสท์เฮ้าส์หลายแหล่ง อย่างไรก็ตามบริเวณหน้ากว๊านพะเยาหรือพื้นที่โดยรอบริมกว๊านพะเยายังสามารถพัฒนาในเรื่องสถานที่บริการได้อีกมาก

ศักยภาพในการพัฒนากว๊านพะเยาเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยอาศัยโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกพบว่าการคมนาคมโดยทางรถยนต์ไปสู่พะเยาและเส้นทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวข้างเคียงสะดวกที่สุด สำหรับโครงข่ายที่จะใช้ในการเดินทางรอบกว๊านพะเยาจะต้องมีการปรับปรุงโดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพผิวถนนและคุณภาพของถนนสายรองที่มีอยู่ในปัจจุบันระหว่างหมู่บ้านต่าง ๆ สภาพถนนที่ยังไม่ดีและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว อาจทำให้การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปได้ยากและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการเดินทางมากขึ้น

สิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการต่าง ๆ ที่มีเอื้ออำนวยสำหรับนักท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยา เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วนับว่ามีความพร้อมพอสมควร โดยเฉพาะบริเวณรอบกว๊านพะเยามีพื้นที่มากที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในเรื่องการท่องเที่ยว สามารถดัดแปลงหรือพัฒนาเพื่อการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวได้ กรณีของบริการสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น การรักษาพยาบาล โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร และร้านค้าต่างๆ มีอยู่เพียงพอที่จะรองรับนักท่องเที่ยวได้ในปัจจุบัน

ถ้าจะมีการพัฒนาการท่องเที่ยวของพะเยาให้ก้าวหน้ามากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ สถานที่บริการและสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น ภัตตาคาร ร้านอาหาร สถานที่พัก ในรูปแบบต่างๆ รวมตลอดจนของที่ระลึกและการจำหน่ายควรได้มีการส่งเสริมพัฒนาอย่างมากเพื่อให้เป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว สาธารณูปโภคพื้นฐานอย่างอื่น เช่น ถนน การสื่อสาร น้ำประปา และบริการด้านสุขภาพอนามัยเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ต้องพัฒนาให้ดีขึ้น อย่างน้อยที่สุดก็เป็นเครื่องประกันความสะดวกและความปลอดภัยให้แก่ชีวิตของนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัด

0191

ธรรมเนียม ประจวบเหมาะ. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ. เอกสารวิจัย

ส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2528 - 2529.

วัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อระบุชี้ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งระดับมหภาคและจุลภาคที่เกิดขึ้นแล้ว กำลังจะเกิด หรืออาจจะเกิดขึ้น อันส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงแห่งชาติในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา รวมทั้งเสนอแนะแนวทางกว้าง ๆ และข้อยุติในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ เพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และวิจัยในรายละเอียด ไว้วางแผนดำเนินการแก้ไขให้เกิดผลทางปฏิบัติ

ปัจจุบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย เป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เป็นสินค้าออกสูงสุดที่มีส่วนเสริมสร้างเสถียรภาพของความมั่นคงแห่งชาติสูงมาก รัฐบาลได้ยึดถือเป็นอุตสาหกรรมหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ สืบเนื่องจากอุตสาหกรรมหลักแขนงอื่น ๆ ของประเทศกำลังประสบปัญหาอย่างรุนแรง อาทิ ราคาผลิตผลทางการเกษตรตกต่ำและประสบปัญหาการส่งออก ปัญหาด้านสิ่งทอถูกกีดกันในเชิงการค้าระหว่างประเทศ ปัญหาผลผลิตเริ่มมีราคาตกต่ำ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็มีผลเสียอยู่มาก หากปราศจากการวางแผนควบคุมและป้องกันที่ดีและมีประสิทธิภาพ

ปัญหาและอุปสรรคพื้นฐานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็คือ การขาดความเข้าใจถึงอุปลักษณะและขอบเขตที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีต่อกิจกรรมแขนงต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจและสังคมของชาติ โดยที่การท่องเที่ยวแทรกซึมอยู่แทบทุกส่วนทุกสาขา และขาดการวิเคราะห์วิจัยผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจแขนงต่าง ๆ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจำกัดวงของปัญหาและอุปสรรคขาดการประสานงานเพื่อแก้ไขและควบคุมให้สอดคล้องมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ในการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศ ยังไม่มีการนำการท่องเที่ยวเข้าไปร่วมกับแผนพัฒนาด้านอื่น ๆ นอกจากด้านการพัฒนาระบบการผลิต การตลาด เทคโนโลยีและการสร้างงานเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่การท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาแขนงต่าง ๆ มากมาย

ผลของอุปสรรคพื้นฐานดังกล่าว ทำให้ขาดการจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาประเทศว่าจะต้องเน้นด้านใด มากน้อยเพียงใด การกำหนดเป้าหมายทางการท่องเที่ยว จะกำหนดให้ชัดเจนรายได้เพื่อช่วยลดปัญหาเศรษฐกิจของประเทศเท่าใด จะคำนึงถึงคุณภาพหรือปริมาณเพื่อให้กำหนดแผนการตลาดได้สอดคล้องกับเป้าหมาย รวมทั้งในการกำหนดการลงทุนด้านการตลาด

(งบประมาณ) ในสัดส่วนที่เหมาะสมในแต่ละตลาด และอัตราการลงทุนต่อหัวนักท่องเที่ยว (Cost per head) ทั้งนี้ โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกันประกอบ นอกจากนี้ จะต้องมีการวางกลยุทธ์ทางการตลาด อาทิ การกำหนดราคาค่าบริการในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว ฯลฯ เป็นต้น เพื่อให้มีอัตราเติบโตของนักท่องเที่ยวสม่ำเสมอตลอดปี

ในด้านนโยบายภาษีของรัฐ ควรมีการศึกษาหามาตรการที่จะเอื้ออำนวยต่อการกระตุ้นให้เกิดการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และมีสัดส่วนเหมาะสมที่จะต้องลงทุนตอบสนองคืนสู่อุตสาหกรรมนี้ มาตรการที่ควรคำนึงในด้านนี้ ได้แก่ การลดภาษีธุรกิจท่องเที่ยว เช่น โรงแรม บริษัทนำเที่ยว ฯลฯ การจัดตั้งร้านค้าปลอดภาษี (Duty - Free Shop) การยกเว้นภาษีอากรบางประเภทเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว เช่น ภาษีอุปกรณ์เผยแพร่ในการประชุมนานาชาติ ฯลฯ การกำหนดช่วงเวลาที่จะเพิ่มภาษีได้ในบางฤดูกาล มาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ควรมีการวางแผนร่วมกับหน่วยงานการท่องเที่ยวอย่างใกล้ชิด

ปัญหาการลงทุนด้านโครงสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อาทิ ที่พักแรม โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เป็นต้น ยังขาดการศึกษาวเคราะห์ในด้านอุปสงค์และอุปทานทางการท่องเที่ยวอย่างถี่ถ้วนเพื่อใช้เป็นกลไกกำหนดแผนการลงทุนให้เกิดผลต่อเศรษฐกิจของชาติโดยรวม และสอดคล้องกับนโยบายการตลาด เช่น ควรจะลงทุนในภาคไหน ที่ใด ด้านใด อย่างไร ควรเปิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ หรือไม่ ฯลฯ ให้เหมาะสมกับอัตราการขยายตัวของนักท่องเที่ยวและไม่เกิดการสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ

ด้านระบบการเมืองและการปกครอง ทั้งในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการปกครองที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา และจัดระเบียบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประกาศกฎหมายแม่บทในการดูแลคุ้มครองธุรกิจท่องเที่ยว รวมทั้งพิจารณาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวข้องต่าง ๆ ที่มีอยู่ อาทิ กฎหมายที่ดิน กฎหมายผังเมือง กฎหมายควบคุมอาคารและสิ่งก่อสร้าง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ฯลฯ ให้ประยุกต์ใช้กับการท่องเที่ยวได้เหมาะสม เพื่อเป็นกลไกในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนการกำหนดอำนาจผู้รับผิดชอบดำเนินการตามกฎหมายเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพ

ทางสังคมจิตวิทยา ควรเน้นนโยบายด้านวัฒนธรรม โดยจัดให้มีการทำแผนหลักศึกษาและรวบรวม จัดทำทำเนียบข้อมูลด้านวัฒนธรรมสาขาต่าง ๆ เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมแห่งชาติ กำหนดแนวทางการพัฒนาที่เกื้อกูลเอกลักษณ์ของประเทศ วางแผนป้องกันการเสื่อมสลาย กำหนดแนวทางระยะยาวในการปลูกฝังและเผยแพร่โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่เยาวชนของชาติเหล่านี้ควรมีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530 - 2534) ให้ชัดเจน

การประชาสัมพันธ์ด้านภาพพจน์ของประเทศก็เช่นเดียวกัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการมีแผนแม่บทในการกำหนดและแจกแจงภารกิจหน้าที่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบ ดำเนินการประชาสัมพันธ์เอกลักษณ์และภาพพจน์ของประเทศให้สอดคล้องกันและกัน รวมทั้งการวางมาตรการในการควบคุมการเผยแพร่ภาพพจน์อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศโดยรวม

จะต้องมีการศึกษาและปรับปรุงรูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสภาพการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถจัดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดจะต้องมีฐานด้านกฎหมายและงบประมาณที่เพียงพอรองรับและเอื้ออำนวยให้สามารถพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยและมีประสิทธิภาพในการดำเนินการ

0192

พจนานวน สนวนศรี. การจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ. มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม , ม.ป.ป.

มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม ได้ทดลองทำโครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และทำต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2539) รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง และจากการประเมินผลพบว่า การทำโครงการนี้องค์กรชาวบ้านและองค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่ ได้เผยแพร่งานพัฒนา ผู้เข้าร่วมโครงการเข้าใจงานที่ชาวบ้านและองค์กรพัฒนาเอกชนทำมากขึ้น และมีการกระจายรายได้สู่ชาวบ้านที่เป็นสมาชิกในการจัดการอาหาร ที่พักและเป็นผู้นำทาง รวมทั้งมีรายได้เข้ากองทุนของหมู่บ้านจากการบริจาคของผู้เข้าร่วมโครงการ ในส่วนของสื่อมวลชนได้ให้ความร่วมมือให้การประชาสัมพันธ์ทุกครั้ง ทำให้เรื่องราวของชุมชนได้เผยแพร่ไปในวงกว้าง ในขณะที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ประกาศว่าการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของ ททท. แต่ยังคงขาดรูปธรรมที่ชัดเจนมารองรับตามหลักการที่ว่า “ คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว ”

มูลนิธิได้ทดลองศึกษาเรื่องการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วม โดยมีกรณีศึกษา คือ ชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน เกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา ซึ่งเกาะยาวเป็นเกาะขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในอ่าวพังงา เป็นเกาะที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว คือ มีเกาะแก่งมากมาย มีถ้ำหินปูน มีจุดดำน้ำดูปะการัง มีป่าชายเลนสมบูรณ์ มีบึงกาโล และมีวิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้านที่น่าสนใจ แต่ในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2537 มีความเสื่อมโทรมของทรัพยากรชายฝั่ง เนื่องจากการบุกรุกป่าชายเลน การใช้เครื่องมือประมงที่ผิดกฎหมาย ทำให้เห็ดทะเลและปะการังถูกทำลาย ทำให้ชาวบ้านรวมตัวกันก่อตั้งชมรมชาวประมงพื้นบ้าน อำเภอเกาะยาวขึ้นเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมชาวฝั่ง ทำให้ท้องทะเลฟื้นตัวอย่างรวดเร็วภายใน 6 เดือน แต่อย่างไรก็ตามปัญหาการใช้เครื่องมือประมงผิดกฎหมาย ก็ยังคงดำรงอยู่ แต่ลดจำนวนลงต่อมาได้มีการจัดตั้งองค์กรชาวบ้านในการจัดการท่องเที่ยวโดยความร่วมมือของมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคมและองค์กรพัฒนาเอกชน ทำให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญของการที่คนภายนอกมารับรู้ปัญหา ชาวบ้านมีบทบาทในการบริหารจัดการทั้งในเรื่องเนื้อหาและการจัดการและผู้เข้าร่วมเข้าถึงวิถีชีวิตของชุมชนจากการแลกเปลี่ยนและพักร่วมกับชาวบ้าน สำหรับโครงสร้างการจัดการ ในการรองรับผู้เข้าร่วมโครงการนั้นมีการจัดการเรื่องที่พัก อาหาร การเดินทาง โปรแกรมในการท่องเที่ยวการให้ความรู้ และการกำหนดราคา โดยมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม จะทำหน้าที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หาผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ ให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของพื้นที่ ข้อควรปฏิบัติในหมู่บ้านแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ สอบถาม

ความคาดหวัง และประเมินผลหลังสิ้นสุดโครงการ องค์การพัฒนาเอกชนในพื้นที่ จะเตรียมความพร้อมชาวบ้าน ในการรองรับเป็นวิทยากรเสริมเนื้อหาองค์กรชาวบ้าน คัดเลือกบ้าน ประสานงานในพื้นที่เป็นวิทยากร

การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกาะยาวนี้ ชาวบ้านไม่ได้คำนึงถึงรายได้เป็นเรื่องหลักแต่มองว่าเป็นกิจกรรมหนึ่งในการเผยแพร่ปัญหาให้คนภายนอกรับรู้ และการที่ได้พานักท่องเที่ยวไปในที่ต่าง ๆ นั้นเป็นการพาไปด้วยความเต็มใจ ภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเองมี สิ่งสำคัญก็คือ การได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน บทบาทของมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม คือ ทำหน้าที่กระตุ้นให้คิด วิเคราะห์ปัญหา ร่วมวางระบบในการบริหารให้มีการกระจายบทบาทความรับผิดชอบไปรังไร ในการบริหาร ได้รับคำตอบแทนที่เป็นธรรม และร่วมสรุปบทเรียนทุกครั้ง หลังจบโปรแกรม เป็นการสร้างเวทีการแลกเปลี่ยนที่ไม่ใช่เพียงเรื่องการจัดการท่องเที่ยวอย่างเดียว แต่ได้ร่วมกับนักพัฒนาในพื้นที่ใช้เวทีประชุมเพื่อคุยเรื่อง อื่น ๆ ที่เป็นปัญหาของชุมชนด้วย ไม่ได้แยกเรื่องตัวออกจากกระบวนการพัฒนาชุมชน บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนพื้นที่ จะช่วยประสานกับชาวบ้านในพื้นที่ ช่วยบอกสถานการณ์ในชุมชนในขณะนั้น จากการทำงานร่วมกับชาวบ้านทำให้มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคมทราบว่า หากกิจกรรมที่ทำเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนจะสามารถพัฒนากิจกรรมนั้นได้ ระบบบริหารการจัดการต้องให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีความโปร่งใสในการจัดสรรผลประโยชน์ ต้องทำให้เป็นธรรมและชัดเจน และคนทำงานและชาวบ้านต้องวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน และมองการพัฒนาแบบเป็นองค์รวมไม่แยกส่วน สำหรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น คือ การเปลี่ยนอาชีพจากชาวประมงเป็นการพึ่งพารายได้จากการท่องเที่ยวแทนที่จะพึ่งตนเองทางการประมงได้ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงขีดจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว และผลที่จะเกิดขึ้นถ้าจำนวนนักท่องเที่ยวมีมากเกินไป การกว้านซื้อที่ดินเพื่อการท่องเที่ยว โครงการพัฒนาของรัฐ เช่น การก่อสร้างถนนเชื่อมระหว่างเกาะ อาจนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชน

บทบาทของมูลนิธิฯ ในอนาคต คือ ช่วยพัฒนาความคิดที่ว่า การท่องเที่ยวเป็นวิธีการเพื่อการแลกเปลี่ยนความคิด เผยแพร่ปัญหา ไม่ใช่แสวงหารายได้หรือกำไรสูงสุด โดยไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ การท่องเที่ยวต้องมีการกระจายตัวที่สมดุล ไม่ใช่เพียงกลุ่มแคบ ๆ นอกจากนี้มูลนิธิฯ ยังมีบทบาท ในการพัฒนาประสิทธิภาพการสื่อสารและเนื้อหาทางวิชาการเสริมแก่ชาวบ้าน ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การสามารถอธิบายระบบนิเวศในเชิงวิชาการได้ เพื่อให้ชาวบ้านสามารถพัฒนาตนได้ในระยะยาว การมองถึงมิติการพัฒนาชุมชนโดยรวม เป็นเรื่องที่ชาวบ้านจะต้องรู้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงและตัดสินใจกำหนดทิศทางของตนเองได้

0193

สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทยและวิทยาลัยครูกาญจนบุรี. การสัมมนาทางวิชาการประจำปี
2530 เรื่องบทบาทของภูมิศาสตร์กับการพัฒนาการท่องเที่ยว ณ โรงแรมริเวอร์
 แคว กาญจนบุรี. วันที่ 26 - 29 ตุลาคม 2530. กาญจนบุรี : สมาคมฯ , 2530.

ในปี 2530 รัฐบาลได้ประกาศให้เป็นปีท่องเที่ยวไทย พร้อมทั้งมีนโยบายที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป แต่เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้พื้นที่ การจัดสรรพื้นที่เพื่อประกอบกิจกรรมใด ๆ ของนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดผลอย่างคุ้มค่าตามศักยภาพของทรัพยากรที่มีอยู่แต่ละแห่งนั้น จำเป็นจะต้องพิจารณาสภาพทางภูมิศาสตร์ด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย แต่นักภูมิศาสตร์ไทยยังไม่ได้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ เหล่านั้น ตลอดจนบทบาทของนักภูมิศาสตร์ในการมีส่วนช่วยพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวของประเทศ ประกอบกับภาคตะวันตกเป็นภูมิภาคแห่งหนึ่งที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ หลายแห่งของประเทศ ซึ่งจังหวัดกาญจนบุรีซึ่งตั้งอยู่ในภูมิภาคที่มีทรัพยากรท่องเที่ยวมากมาย ดังนั้นสมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทยและวิทยาลัยครูกาญจนบุรีจึงจัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการครั้งนี้ขึ้น ซึ่งเป็นการสัมมนาการท่องเที่ยวเชิงภูมิศาสตร์เป็นครั้งแรก การสัมมนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ

1. เพื่อพิจารณาบทบาทของภูมิศาสตร์กับการพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่นและของประเทศ
2. เพื่อระดมและรวบรวมแนวความคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงภูมิศาสตร์
3. เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้สนใจในการท่องเที่ยว
4. เพื่อประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในการศึกษาระดับต่าง ๆ

การสัมมนาครั้งนี้มีวิธีดำเนินการด้วยการระดมแนวความคิดจากวิทยากรและผู้เข้าร่วมสัมมนาด้วยการบรรยาย อภิปราย เสนอผลงานทางวิชาการหรืองานวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทยได้รวบรวมบทความทางวิชาการต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมมนาและที่เกี่ยวข้องกับการสัมมนาดังนี้ การพัฒนาการท่องเที่ยว : ความเห็นเชิงภูมิศาสตร์ , การท่องเที่ยว : กิจกรรมเชิงภูมิศาสตร์สมัยใหม่ , ภูมิศาสตร์ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว , สถานภาพทางภูมิศาสตร์ต่อการท่องเที่ยว , แผนที่เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว , The Recreational Resources of the Mac Sa Valley : viewed in some theoretical context, การกระตุ้นเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยว , กลยุทธ์การขายบริการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี , แนวความคิดสำหรับการเสริมสวยเมืองท่องเที่ยว

เที่ยว , แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย , การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เพื่อจัดตั้งศูนย์รวมแหล่งบริการโรงแรมและการบันเทิง , ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย , นิเวศวิทยากับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว , สิ่งแวดล้อมสำคัญ : การท่องเที่ยวเชิงระบบ , การประเมินผลกระทบจากโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อม : กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย , ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการตั้งถิ่นฐานและการใช้ที่ดินในเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี , บทบาทและศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคตะวันตก , สถานภาพและการพัฒนาการท่องเที่ยวของกาญจนบุรีในปัจจุบันและอนาคต , อุทยานแห่งชาติเอราวัณในด้านการท่องเที่ยว , ตลาดน้ำ , แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี , ผลกระทบจากการท่องเที่ยวในเชิงภูมิศาสตร์ , การวางแผนการใช้ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว , ภูมิศาสตร์กาญจนบุรี , บทบาทของนักภูมิศาสตร์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

0194

เกษม จันทรแก้ว และคณะ. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวต่อเกาะเสม็ด

จังหวัดระยอง. กรุงเทพฯ : โครงการบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์-

สิ่งแวดล้อม ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2531.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ

1. เพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อสภาพ
ธรรมชาติของเกาะเสม็ดในการเป็นทรัพยากรนันทนาการที่สำคัญของจังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษากิจกรรมและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและการท่องเที่ยว รวมทั้ง
ลักษณะโครงสร้างของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติของเกาะ
เสม็ด
3. เพื่อนำข้อมูลมาประยุกต์ในการวางแผนการจัดการและแก้ไขผลกระทบ
สิ่งแวดล้อมของเกาะเสม็ดให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดของการเป็นแหล่งอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่าง
มีประสิทธิภาพ

จากการประเมินผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวโดยใช้วิธี EIA Method ทำให้
ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นมีทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งหมายความว่า
การท่องเที่ยวที่เข้าไปสู่เกาะเสม็ด เกิดทั้งผลดีและผลเสีย ดังนี้

ผลกระทบทางบวก

1. ทางด้านเศรษฐกิจ - จะเห็นว่าการมีนักท่องเที่ยวพากันไปพักผ่อนหรือ
พักแรมบนเกาะเสม็ด ทำให้ภาวะเศรษฐกิจบนเกาะดีขึ้น โดยผู้ประกอบการจะได้ผลประโยชน์มาก
ที่สุด รองลงมาคือ ประชากรในท้องถิ่น ซึ่งถ้ายังมีปริมาณนักท่องเที่ยวมากเพียงไร รายได้ที่จะได้
รับก็จะสูงตามไปด้วย
2. ทางด้านอาชีพ - การมีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวบนเกาะแห่งนี้ทำให้มีการเปลี่ยน
แปลงทางด้านอาชีพ จากอาชีพประมงมาเป็นพ่อค้า แม่ค้าหรือผู้ขายบริการ ซึ่งเป็นการเพิ่มรายได้
อีกทางหนึ่งให้กับครอบครัวและยังช่วยลดปัญหาการว่างงาน เพราะในปัจจุบันอาชีพทางประมงนั้น
มีแรงงานเพียงพอและรายได้ทางด้านนี้ไม่สู้ดีนัก เพราะจำนวนปลาในบริเวณดังกล่าวมีจำนวนต่ำ
ลง
3. ทางด้านคมนาคม - เมื่อมีนักท่องเที่ยวมากจำเป็นต้องมีการอำนวยความสะดวก
สะดวกในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้น ที่เห็นชัดเจนคือ ทางด้านการคมนาคม ซึ่งมีความสะดวกขึ้นกว่าเดิม

แม้จะไม่ดีนัก แต่ก็ดีกว่าดีขึ้น โดยมีรถรับส่งระหว่างจุดต่าง ๆ และมีเรือรับส่งระหว่างเกาะกับฝั่ง เพิ่มขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้ในเกาะก็ยังมีส่วนทางโดยสารทางเรือระหว่างท่าเรือต่าง ๆ

ผลกระทบทางลบ

1. การใช้ที่ดิน - เมื่อนักท่องเที่ยวเข้าไปต้องมีสิ่งก่อสร้างต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น เช่น ที่พักแรมหรือร้านอาหารของ ด้วยเหตุนี้จึงมีการจัดสร้างสิ่งต่าง ๆ ขึ้น กระจัดกระจายอยู่ทั่วไปตามเกาะต่าง ๆ โดยไม่มีการวางแผนล่วงหน้า ซึ่งถ้าปล่อยปัญหานี้ต่อไปก็จะมีปัญหาในเรื่องของการใช้ที่ดินในที่ต่าง ๆ ไม่เหมาะสม

2. ป่าไม้ - ซึ่งเป็นผลมาจากข้อ 1 กล่าวคือ เมื่อมีการสร้างที่พักหรือสถานที่อำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นก็ต้องมีการใช้พื้นที่เพิ่มขึ้น ก็จะทำให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่ามากขึ้น จะทำให้สภาพป่าที่ไม่สมบูรณ์อยู่แล้วจะยิ่งเสื่อมสภาพไปในที่สุด

3. ของเสียที่เกิดขึ้น - เมื่อมีประชากรจำนวนมากอาศัยอยู่ในที่จำกัดก็ต้องมีของเสียต่าง ๆ เกิดมากขึ้นเช่นกัน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ ขยะ อุจจาระหรือน้ำทิ้ง ซึ่งอันนี้ถ้าไม่มีวิธีป้องกันแก้ไขโดยด่วนแล้วก็จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของนักท่องเที่ยว ซึ่งจากผลการสำรวจเป็นที่ยืนยันว่า ได้มีขยะตกค้างตามชายหาดและมีการปล่อยของเสียลงสู่ทะเลโดยตรง โดยดูจากปริมาณ Coliform bacteria ที่ตรวจพบในน้ำทะเล ซึ่ง bacteria เหล่านี้มาจากมนุษย์ ปัญหาทางด้านนี้จึงควรรีบแก้ไขโดยด่วน

4. ขนบธรรมเนียมประเพณี - นักท่องเที่ยวที่เป็นชาวต่างชาติส่วนใหญ่นิยมที่จะมาอาบน้ำแดดตามชายหาดซึ่งอาจอยู่ในลักษณะเปลือยหรือกึ่งเปลือย ซึ่งบนเกาะนี้ก็มีย่านนักท่องเที่ยวชาวไทยซึ่งส่วนใหญ่เป็นเยาวชน อาจทำให้เกิดลัทธิเลียนแบบ ซึ่งจะเป็นการทำลายขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมที่ดีของไทย

5. น้ำดื่มและน้ำใช้ - เมื่อนักท่องเที่ยวมากความต้องการน้ำก็จะสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว จึงเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำดื่มและน้ำใช้ ซึ่งต้องสั่งมาจากฝั่งทำให้มีราคาแพง และได้มีพ่อค้ากลุ่มหนึ่งผลิตน้ำดื่มขึ้นมาโดยใช้ขั้นตอนและกระบวนการที่ไม่ถูกต้อง โดยจากการตรวจสอบพบเชื้อโคลิฟอร์มในน้ำดื่ม ซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

6. ราคาสินค้า - การมีนักท่องเที่ยวเข้าสู่เกาะเสม็ดทำให้ราคาของสินค้าต่าง ๆ สูงขึ้น โดยพ่อค้ามุ่งหวังในกำไรมากเกินไป ราคาสินค้าจึงไม่เป็นธรรมแก่ผู้บริโภค ทำให้ค่าครองชีพบนเกาะเสม็ดสูงตามไปด้วย ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ต่อไปจะทำให้นักท่องเที่ยวลดจำนวนลง เพราะไม่สามารถสู้ราคาสินค้าที่ไม่เป็นธรรมได้

7. อาชญากรรม - แม้ในปัจจุบันผลกระทบทางด้านนี้จะไม่มีมากแต่เป็นที่เชื่อแน่ว่าในอนาคตต้องเกิดปัญหานี้แน่นอน เมื่อมีจำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มสูงขึ้นในขั้นตอนนี้ จึงควร

หาทางแก้ไขและป้องกันเอาไว้ล่วงหน้าเพราะถ้ามีปัญหานี้กับนักท่องเที่ยวแล้ว แน่นอนว่าผู้มาเที่ยวต้องลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว

8. การก่อสร้าง - จากสถิติของนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการในเขตอุทยานแห่งชาติ เขาแหลมหญ้า - เกาะเสม็ดนั้นมีแนวโน้มสูงขึ้นมาก ดังนั้น อุทยานแห่งชาติควรที่จะควบคุมการก่อสร้าง โดยอาศัยตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - เกาะเสม็ด จึงควรจัดระเบียบการก่อสร้างให้มีประสิทธิภาพสูง มิฉะนั้นแล้วประชาชนจะบุกรุกยึดพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติและจะก่อให้เกิดปัญหาในการควบคุมบำรุงดูแลอุทยานแห่งชาติเป็นไปด้วยความลำบาก

0195

ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. และคณะกรรมการศาสตร์และสื่อสารมวลชน. การประชุมว่าด้วย
 แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยว ณ โรงแรมไฮแอทเซ็นทรัลพลาซา
 กรุงเทพมหานคร 16 มีนาคม 2530. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 ไทย, 2530.

การประชุมครั้งนี้เป็นการร่วมเสนอความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของ
 ประเทศไทย ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการต่าง ๆ ธุรกิจเอกชน ผู้ว่าราช
 การจังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัด วิทยากรได้ร่วมเสนอความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้คือ
 สำนักบริการท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่ควรสร้างขึ้น และเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องศึกษาความชอบหรือพฤติ
 กรรมของนักท่องเที่ยวให้ลึกซึ้ง และจะต้องมีหลักการจูงใจให้คนร่วมมือโดยชี้ให้เห็นถึงผล
 ประโยชน์ที่จะได้รับการท่องเที่ยว ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนที่จัดการท่องเที่ยว ก็จำเป็นที่
 จะต้องเรียนรู้จุดอ่อน และจุดแข็งของตน ต้องปรับปรุงความพร้อม ซึ่งหมายถึงความพร้อมของสิน
 ค้าและการให้บริการ ต้องมองออกไปข้างหน้าให้ยาวไกล นอกจากนี้ภาพพจน์ก็เป็นสิ่งสำคัญ ควร
 มีการแก้ไขภาพพจน์ที่ไม่ดีซึ่งมีเงื่อนไขหลายข้อ ที่สำคัญคือ ต้องยอมรับความจริงต้องรับฟังแหล่ง
 ข่าวที่ถูกต้อง ผู้ที่จะช่วยแก้ไขภาพพจน์ควรเป็นบุคคลที่ทุกฝ่ายยอมรับ ถ้าภาพพจน์เป็นภาพพจน์ที่
 ดีอยู่แล้วก็ต้องเสริมหรือตอกย้ำลงไป ถ้าไม่มีภาพพจน์เลยก็ควรที่จะต้องสร้างขึ้นมา การโฆษณา
 และประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งสำคัญ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ลักษณะเด่นของประเทศและหาเหตุผล
 มาสนับสนุนลักษณะเด่นของเราด้วย ในการวางแผนประชาสัมพันธ์ จำเป็นต้องยึดหลัก 3 ประการ
 คือ ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ให้แน่นอน กำหนดเป้าหมายให้แน่นอนและจะต้องทราบว่ากลุ่มเป้าหมาย
 เป็นใคร

เนื่องจากประเทศไทยจำเป็นต้องใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการผ่อนคลายน
 ปัญหาทางเศรษฐกิจ ดังนั้น จึงควรมีการใช้ทรัพยากรด้านต่าง ๆ ด้านการสื่อสารเพื่อให้มีการ
 กระจายแหล่งท่องเที่ยวออกไปสู่ท้องถิ่นต่าง ๆ ให้มากที่สุด เพื่อพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้
 เหมาะสมกับพัฒนาการของท้องถิ่น เพื่อให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวจำนวนมากขึ้นและต่อเนื่อง
 เพื่อให้คนในท้องถิ่นเข้าใจหลักการนำการท่องเที่ยวมาแก้ปัญหาเศรษฐกิจของชาติและร่วมกัน
 สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อธุรกิจการท่องเที่ยว และเพื่อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
 พัฒนาไปอย่างเป็นระเบียบ สามารถติดตามประเมินผล และควบคุมทิศทางการพัฒนาให้เป็น
 ไปตามวัตถุประสงค์ได้ และมีพื้นฐานที่มั่นคงยิ่งขึ้น กลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์ คือ ใช้
 ทรัพยากรด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนพัฒนาการของแหล่งท่องเที่ยว รวม

ทั้งบุคลากร ผลผลิตและบริการที่มีอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ กระตุ้นให้แต่ละท้องถิ่นทำการสื่อสารและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างอิสระด้วยสื่อต่าง ๆ โดยเป็นผู้ผลิตและเผยแพร่ข่าวสารเองภายในท้องถิ่น โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลางกระจายอำนาจและทรัพยากรต่าง ๆ ให้แก่ท้องถิ่นให้มากที่สุด การพัฒนาการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่นจะเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้น มีความคล่องตัวยิ่งขึ้น และการที่จะสำเร็จตามวัตถุประสงค์จะขึ้นอยู่กับ การสื่อสารเพื่อให้เกิดการผลิตเพื่อการท่องเที่ยวภายในท้องถิ่น การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ด้านการตลาด และการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้ความรู้ทางวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวแก่คนในท้องถิ่น นอกจากนี้ระบบการสื่อสารและอุปกรณ์การสื่อสารในท้องถิ่น ระบบการคมนาคม ก็ล้วนเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่นทั้งสิ้น

จากการสำรวจความเห็นภาคเอกชน พบว่ามีข้อเสนอที่จะทำให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นไปในทิศทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานโดยส่วนรวมดังนี้คือ ความต้องการให้มีการประชุมวางแผน โครงการหลัก พร้อมทั้งระบุหน่วยงานที่รับผิดชอบ ต้องการงบประมาณที่เพียงพอ ต้องการให้มีการติดตาม และรายงานผลการปฏิบัติงานตลอดเวลา ต้องการให้มีการจัดโครงการส่งเสริมเทศกาล ต้องการให้มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ต้องการให้มีแผนการทำงานที่ต่อเนื่อง ต้องการให้รัฐเป็นผู้นำในการประสานงาน ต้องการให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีตัวแทนในจังหวัดและให้ความรู้แก่ภาคเอกชน ต้องการให้มีการเสริมสร้างกิจกรรมท่องเที่ยวในลักษณะร่วมมือกันและต้องการให้มีการประสานงานกันล่วงหน้า สำหรับข้อเสนอของภาคเอกชน สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยคือ การปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว การควบคุมความปลอดภัยในการคมนาคม และปรับปรุงกฎหมายมีบทลงโทษที่รัดกุม ระเบียบขาด เพื่อลงโทษผู้ประพฤติผิดแก่นักท่องเที่ยวให้ได้ผลยิ่งขึ้น สำหรับการดำเนินงานของรัฐ ควรนำกลยุทธ์การตลาดมาส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ได้ผลยิ่งขึ้น โดยมีแผนงานที่แน่นอนมีนโยบายที่ต่อเนื่อง และมีการประสานงานที่ดีระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน ควรเสริมสร้างภาพพจน์รวมของประเทศ นอกจากนี้รัฐควรปรับปรุงด้าน การคมนาคม การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลเอกสาร ส่งเสริมบริการของรัฐให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านบุคลากร และอนุรักษ์สภาวะแวดล้อม เอกลักษณ์ วัฒนธรรม ข้อเสนอแนะอื่น ๆ และนโยบายที่รัฐบาลควรจัดทำคือ ควรส่งเสริมการจัดประชุมนานาชาติ จังหวัดใกล้เคียงกันควรจัดโครงการร่วมกันเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ภาคที่ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวมากนัก เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น ควรมีการก่อตั้งองค์กรเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างจริงจังในส่วนต่าง ๆ ของประเทศ ควรพิจารณาขั้นตอนและกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความคล่องตัวต่อนักท่องเที่ยว และให้ความสะดวก

รวดเร็วยิ่งขึ้น และรัฐควรมีนโยบายให้ความสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวแก่จังหวัดต่าง ๆ
เท่าเทียมกัน

0196

วิริยา คุณสุข. การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการสถานที่พักตากอากาศในการพัฒนาคุณภาพ
 สิ่งแวดล้อมบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี, วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโท สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2535.

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ
 สถานที่พักตากอากาศต่อการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณแหล่งท่องเที่ยว โดยได้ศึกษา
 ลักษณะการมีส่วนร่วมจากการเข้าร่วมในกิจกรรมที่มีผลต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในบริเวณแหล่ง
 ท่องเที่ยวทั้งหมด 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมการปลูกต้นไม้ กิจกรรมซ่อมแซมหรือก่อสร้างถนนหรือ
 สะพาน กิจกรรมการรักษาความสะอาดชายหาด กิจกรรมจัดหาถังขยะรองรับแหล่งท่องเที่ยว และ
 กิจกรรมรณรงค์อนุรักษ์ปะการังและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ และวัดระดับการมีส่วนร่วมจากกิจกรรมทั้ง
 5 ที่ผู้ประกอบการได้มีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมและ
 ประชากร ได้แก่ ระดับการศึกษา ภูมิฐานะ ระยะเวลาอยู่อาศัยและความรู้ความเข้าใจด้าน
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ
 สิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์
 ประชากร ซึ่งเป็นผู้ประกอบการสถานที่พักตากอากาศ อันได้แก่ เจ้าของ ผู้จัดการ หรือผู้ควบคุมดูแล
 กิจกรรมสถานที่พักตากอากาศบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเกาะสมุย รวมทั้งสิ้น 151 แห่ง

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาสิ่งแวดล้อมโดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมรักษาความสะอาดชายหาดมากที่สุด รูปแบบที่ผู้ประกอบการ
 ส่วนใหญ่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรมได้แก่ แสดงความคิดเห็น ร่วมบริจาคเงิน และร่วมสมทบแรง
 งาน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
 สิ่งแวดล้อม ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมและประชากรกับการมีส่วนร่วม
 ในการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม
 ของผู้ประกอบการแต่เป็นความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับสมมติฐาน คือ ผู้มีการศึกษาดำ
 มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมมากกว่าผู้มีการศึกษาสูง ทั้งนี้อาจมีปัจจัยอื่นเข้ามาเกี่ยว
 ข้อง เช่น อายุ ประสบการณ์ในการดำรงชีวิตและสถานที่เกิด ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ระยะเวลาอยู่
 อาศัย ภูมิฐานะและความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ พบว่าไม่มีความ
 สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยมีดังนี้ คือ

1. หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องควรกำหนดให้มีการจัดตั้งโรงบำบัดน้ำเสียในสถานประกอบการขนาดใหญ่และควรมีการศึกษาความเหมาะสมเพื่อจัดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียรวมในแต่ละเขตชุมชน เพื่อสถานประกอบการขนาดเล็กและแหล่งชุมชน เพื่อป้องกันการปล่อยน้ำเสียที่ไม่ได้รับการบำบัดลงสู่ชายหาด
2. ควรมีการรณรงค์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์อนุรักษ์ปะการังและสิ่งแวดล้อมอื่นโดยประชาสัมพันธ์ชี้ให้เห็นความสำคัญของปะการัง โดยมีหน่วยราชการเป็นแกนนำ พร้อมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งองค์กร โดยการรวมตัวกันของผู้ประกอบการในการรณรงค์อนุรักษ์ปะการังและทรัพยากรได้ทะเล
3. รัฐควรปรับปรุงระบบสาธรรณูปโภคและสาธรรณูปการให้ดีขึ้น เช่น เพิ่มจำนวนโทรศัพท์สาธารณะตามแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งชุมชนให้เพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชาชนในแหล่งชุมชน ปรับปรุงถนนให้มีมาตรฐานดีขึ้น เพิ่มจำนวนถังขยะเพื่อรองรับขยะตามแหล่งท่องเที่ยวให้เพียงพอ
4. จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า สุขาภิบาลหรือเอกชนนำขยะไปทิ้งหรือกำจัดขยะบริเวณจุดชมวิว ดังนั้น ควรให้สุขาภิบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องศึกษาความเหมาะสมในการปรับปรุงระบบการกำจัดขยะ ควรย้ายที่กำจัดขยะจากจุดชมวิวไปอยู่บริเวณอื่นที่ห่างไกลจากบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

0197

ธีรยุทธ เกียรติพิริยะวงศ์. การศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการร้านอาหารและภัตตาคารของ

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในประเทศไทย วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2529.

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนับว่าเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก อุตสาหกรรมทางด้านอาหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่ก่อให้เกิดรายได้และการจ้างงานในปี 2523 - 2525 รายได้จากค่าอาหารเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาในประเทศไทยมีจำนวนสูงขึ้น ดังนั้นจึงสมควรที่จะมีการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการร้านอาหาร

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมบริโภคอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการใช้บริการร้านอาหารและภัตตาคารในประเทศไทย ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการในการใช้บริการร้านอาหารและภัตตาคารในประเทศไทย เพื่อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอันเป็นการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวให้สูงขึ้นโดยใช้ข้อมูลจากการสำรวนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2528 ตามโครงการแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จำนวน 137 ตัวอย่าง

การวิเคราะห์ใช้วิธีวิเคราะห์ในเชิงบรรยายและการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณโดยศึกษาพฤติกรรมบริโภคของนักท่องเที่ยวตามกลุ่มสัญชาติ อายุ และอาชีพของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ผลการวิเคราะห์พบว่านักท่องเที่ยวในกลุ่มสัญชาติตะวันตกมีค่าใช้จ่ายทางด้านอาหารสูงกว่านักท่องเที่ยวสัญชาติอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ นักท่องเที่ยวสัญชาติอเมริกาและแคนาดา กลุ่มสัญชาติยุโรป และเอเชียและแปซิฟิก ตามลำดับ

ผลการศึกษาเพื่อแยกทำการศึกษาตามสัญชาติ พบว่านักท่องเที่ยวทุกกลุ่มสัญชาติ จะใช้บริการในร้านอาหารตามโรงแรมเป็นส่วนใหญ่ในอาหารมื้อเช้า ส่วนมื้ออื่น ๆ นั้น กลุ่มสัญชาติอเมริกาและแคนาดาจะรับประทานอาหารเช้าในร้านอาหารไทยในมื้อกลางวันและมื้อเย็น ปัจจัยที่มีส่วนทำให้กลับมาใช้บริการอีกครั้ง ได้แก่ รสชาติอาหาร การบริการ ความสะอาดของภาชนะเครื่องใช้ กลุ่มสัญชาติยุโรปจะรับประทานอาหารเช้าในร้านอาหารไทยในมื้อกลางวันและมื้อเย็น โดยมีจำนวนมื้อเฉลี่ยสูงในร้านอาหารประจำชาติ ปัจจัยที่ทำให้กลับมาใช้บริการอีกครั้งได้แก่ รสชาติอาหาร การบริการ ระดับราคา ความสะอาด กลุ่มสัญชาติตะวันตกกลางวัน อาหารกลางวัน และอาหารเย็นจะรับประทานในร้านอาหารประจำชาติบ่อยครั้งที่สุด อาหารที่ชอบได้แก่อาหารไทย ปัจจัยที่ทำให้กลับมาใช้บริการอีกครั้ง ได้แก่ รสชาติอาหาร บริการ สุขอนามัย ความ

สะอาดของเครื่องใช้ กลุ่มสัญชาติเอเชียและแปซิฟิก อาหารมื้อกลางวันและมื้อเย็นจะรับประทานในร้านอาหารไทย โดยชอบอาหารไทยมากที่สุด ปัจจัยที่ทำให้กลับมาใช้บริการอีกครั้ง คือ รสชาติอาหาร ราคาอาหาร การบริการ บรรยากาศของร้านอาหาร

เมื่อพิจารณาแยกตามอาชีพของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักวิชาชีพ จะมีค่าใช้จ่ายทางด้านอาหารสูงสุด รองลงมาได้แก่ อาชีพผู้ใช้แรงงานหรือปฏิบัติงานบริการ ผู้บริหารหรือดำเนินการ ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ แม่บ้านหรือช่วยธุรกิจครอบครัว กลุ่มผู้ปฏิบัติงานธุรการหรือธุรกิจการค้าและกลุ่มนักเรียนนักศึกษาตามลำดับ นักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 35 - 44 ปี จะมีค่าใช้จ่ายทางด้านอาหารสูงกว่าช่วงอายุอื่น ๆ

ผลการศึกษาในเชิงปริมาณพบว่า ทุกกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่จำแนกตามสัญชาติอาชีพ อายุ นั้น รายได้ถาวรและจำนวนวันพักจะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งสองปัจจัย ยกเว้นในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาและกลุ่มผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี จะพบว่าปัจจัยรายได้ถาวรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับค่าใช้จ่ายทางด้านอาหาร

แนวทางในการเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา คือ ควรหามาตรการในการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาพักอยู่ในประเทศไทยนานวันขึ้น โดยอาจใช้กลยุทธ์ทางด้านอาหารมาเป็นจุดดึงดูดความสนใจ ทางด้านการประชาสัมพันธ์ ในหน่วยงานที่มีงบประมาณจำกัด น่าจะพิจารณาประชาสัมพันธ์กลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายสูงเป็นอันดับแรกและให้ข่าวสารที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและการประชาสัมพันธ์ที่ดีควรเข้าถึงตัวนักท่องเที่ยวให้มากที่สุด หน่วยงานที่รับผิดชอบทางการท่องเที่ยวควรจะได้มีการพัฒนาส่งเสริมทางด้านอาหารโดยให้ข่าวสารที่สนองความต้องการต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวและแจ้งให้เจ้าของร้านหรือภัตตาคารได้ทราบ ทางด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรมุ่งไปยังกลุ่มสัญชาติตะวันออกกลางเป็นอันดับแรก โดยเลือกกลุ่มอาชีพนักวิชาชีพ นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป

ทางด้านภาคเอกชน เจ้าของร้านอาหารและภัตตาคาร ควรปรับปรุงและพัฒนาทางด้านรสชาติอาหาร การบริการ ความสะอาดของเครื่องปรุงและอุปกรณ์ที่ใช้ อันจะเป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวกลับมาใช้บริการร้านของตน ส่วนมากบริษัทธุรกิจนำเที่ยวก็ควรเน้นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องอาหารในประเทศต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับพฤติกรรมหรือความต้องการของเขา และในการจัดโปรแกรมรับประทานอาหารของนักท่องเที่ยวก็ควรคำนึงถึงสัญชาติของนักท่องเที่ยวให้มาก

0198

นิสิตปริญญาโทสาขาสังคมวิทยาประยุกต์ รุ่นที่ 2. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่. รายงานการวิจัยหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(สังคมวิทยาประยุกต์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2539.

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและแนวทางในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการท่องเที่ยวกับแนวคิดในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมว่าไปในทิศทางเดียวกันหรือขัดแย้งกัน

วิธีดำเนินการวิจัย คณะผู้วิจัยได้กำหนดหน่วยประชากรแบบโควต้า ในสัดส่วนผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว : กลุ่มนักท่องเที่ยว : กลุ่มผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง เท่ากับ 2 : 2 : 4 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยในด้านข้อมูลพื้นฐานของประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้โครงการ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26 - 35 ปีมากที่สุด สมรสแล้ว และมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา มีการประกอบธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เกิดที่นี่ ไม่ได้ย้ายถิ่นมาจากที่อื่น การทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะทางเศรษฐกิจ (รายได้) ความคิดเห็นต่อแหล่งท่องเที่ยวและพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม (การกำจัดขยะ) มีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม

ผลการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุต่ำกว่า 25 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และเป็นนักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัดอื่น ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ สำหรับพฤติกรรมการท่องเที่ยวและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยมาท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่แล้ว โดยใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยวมากกว่า 3 วัน นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวโดยพาหนะส่วนตัวกับกลุ่มเพื่อน การทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจ ไม่มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว ส่วนพฤติกรรมการท่องเที่ยวบางประการได้แก่ การเคยมาเที่ยวที่เชียงใหม่ ความประทับใจในความรู้ที่ได้รับจากแหล่งท่องเที่ยวและพฤติกรรมกาทิ้งขยะมีผลต่อความคิดเห็นต่อแหล่งท่องเที่ยว ส่วนพฤติกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ไม่มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว

ผลการศึกษากลุ่มเจ้าของกิจการ / ผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว พบว่าผู้บริหารกิจการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วงต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนต้น มีกิจการประเภทร้านขายของที่ระลึก ซึ่งดำเนินกิจการมาไม่เกิน 9 ปี และส่วนใหญ่เป็นเจ้าของกิจการเอง เจ้าของกิจการ / ผู้บริหารส่วนใหญ่จะมีการดำเนินงานและแผน

งานในด้านการท่องเที่ยวที่ไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามพบว่าแผนงานที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มผู้ประกอบการที่มีแผนงาน ซึ่งประกอบด้วยการให้บริการและส่งเสริมการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว การให้ความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว การกำหนดกฎเกณฑ์เชิงพัฒนาแก่ผู้ประกอบการรายใหม่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยไม่ตัดไม้ทำลายป่า/ ธรรมชาติ เป็นต้น เจ้าของกิจการส่วนใหญ่จะไม่มีการดำเนินงานและแผนงานที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์/ การรักษาสิ่งแวดล้อมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ส่วนเจ้าของกิจการที่มีการดำเนินงานหรือแผนงานในเรื่องดังกล่าวประกอบด้วยแผนงานในด้านการพัฒนาและรักษาสภาพเดิมของธรรมชาติ การประชุมวางแผนการวางแผนการอนุรักษ์/ การรักษาสิ่งแวดล้อมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว การจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียก่อนทิ้ง การดูแลรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

0199

ละเอียดย. ศีลาน้อย. การประเมินผลการใช้สื่อของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ใน
ตลาดญี่ปุ่น, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสื่อสารมวลชน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2534.

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต
ของการใช้สื่อของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในตลาดญี่ปุ่นโดยใช้แบบจำลอง CIPP
เป็นแบบจำลองในการประเมินผล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณประกอบกัน
โดยการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ จะใช้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการประเมินผล
สถานะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตของการใช้สื่อ ส่วนการศึกษาวิจัยเชิง
ปริมาณจะศึกษาเพื่อประกอบการประเมินผลผลิตของการใช้สื่อของ ททท. ในตลาดญี่ปุ่น ซึ่งจะใช้
แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น กลุ่มตัวอย่าง 100 คน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การศึกษาสถานะแวดล้อมของการใช้สื่อของ ททท. ใน
ตลาดญี่ปุ่นเอื้ออำนวยต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ทางการตลาดท่องเที่ยวของไทยเป็นอย่างมาก
และนโยบายของรัฐบาลไทยก็ให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ และจากการเติบโตของ
จำนวนนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นตลอดมา ก็ทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์การใช้สื่อของการท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทยในตลาดญี่ปุ่นได้อย่างเหมาะสม

ในการประเมินผลปัจจัยนำเข้าของการใช้สื่อของ ททท. ในตลาดญี่ปุ่นพบว่า
ททท. ได้มีการจัดสรรงบประมาณบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลาและกำหนดแผนการปฏิบัติงานไว้
อย่างเหมาะสม มีการจัดสรรงบประมาณให้สูงกว่าตลาดอื่น มีการว่าจ้างบริษัทโฆษณาทำการ
โฆษณาและมีการใช้ตลาดผสมผสานร่วมในการเผยแพร่การตลาดด้วย ซึ่งน่าจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์
ที่ตั้งไว้ได้

ในการประมวลผลกระบวนการของการใช้สื่อของ ททท. ในตลาดญี่ปุ่นพบว่า ได้
มีการปฏิบัติงานตามแผนงานที่ได้วางไว้อย่างครบถ้วนและใช้จ่ายงบประมาณตามที่ได้ออกแผนไว้
มีกิจกรรมการดำเนินงานด้านการเสนอขาย โฆษณา ประชาสัมพันธ์ ผลิตอุปกรณ์ช่วยขายและส่ง
เสริมการขาย ยกเว้นการว่าจ้างผู้แทนทางการตลาดไม่ได้มีการดำเนินงานในส่วนนี้ เนื่องจากสภาพ
ตลาดยังไม่มีคามจำเป็นและยังเป็นการประหยัดงบประมาณอีกส่วนหนึ่งด้วย

ในการประเมินผลผลิตของการใช้สื่อของ ททท. พบว่านักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นได้
เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากเกินกว่าเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ นับว่าเป็นการดำเนินงานที่

มีประสิทธิภาพและเมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่ ททท. ได้ใช้ในการดำเนินงานการตลาดญี่ปุ่นกับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เดินทางเข้ามาแล้วจะพบว่า ค่าใช้จ่ายต่อหัวต่ำมาก และจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น กลุ่มตัวอย่างที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย พบว่านักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นมีความพอใจต่อสื่อที่ ททท. ใช้ พอใจกับข้อมูลข่าวสารที่ได้รับและระบุว่าสื่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยและมีความประทับใจ เมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องเมืองไทยขณะอยู่ในประเทศญี่ปุ่น นับว่าเป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

สำหรับข้อเสนอแนะจากการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยขยายผลการตลาดในเขตสำคัญให้มากขึ้น และอาจเปิดสำนักงานสาขาเพิ่มขึ้นด้วยก็ได้ และได้เสนอให้มีการศึกษาวิจัยสาร หรือ เนื้อหาข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเน้นใช้สื่อไปถึงนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น เพื่อชักจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยรวบรวมค่าใช้จ่าย ในเรื่องการเดินทางทุก ๆ รายการและของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนต่อหัวที่แท้จริง เพื่อนำไปพิจารณาประกอบการกำหนดแผนการตลาดต่างประเทศ ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

0200

ณัฐภา เกื้อหนุน. ชุดการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเรื่องการนำเที่ยววัด
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์จอห์น กรุงเทพมหานคร,
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ - การสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2532.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสร้างชุดการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการ
การท่องเที่ยว เรื่องการนำเที่ยววัด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์จอห์น
กรุงเทพฯ เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อ
เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนชุดการสอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพฯ
จำนวน 11 คน และนักเรียนโรงเรียนเซนต์จอห์น กรุงเทพฯ จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเรื่องการนำเที่ยววัด
จำนวน 3 หน่วย

2. แบบทดสอบ เพื่อวัดความรู้ก่อนและหลังเรียนชุดการสอน จำนวน 3 ชุด

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้นนี้ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน
80/80 ที่ตั้งไว้ คือ มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 90.05 / 84.16 อันเป็นค่าเฉลี่ยของชุดการสอน
ทั้ง 3 หน่วย ซึ่งหมายความว่านักเรียนสามารถเรียนจากชุดการสอนและทำแบบฝึกหัดในชุดการ
สอนได้ถูกต้อง เฉลี่ยแล้วสูงกว่าคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

คะแนนหลังเรียนของชุดการสอนแต่ละหน่วยมีค่าเพิ่มขึ้นตามลำดับ ซึ่งหมายถึง
ความว่าชุดการสอนแต่ละหน่วยช่วยให้นักเรียนเพิ่มขึ้น ความรู้ในเรื่องการนำเที่ยววัด นักเรียน
สามารถสะสมความรู้จากหน่วยที่ 1 เรื่องการให้ชื่อ ข้อมูลของวัดที่สำคัญ และจากหน่วยที่ 2 เรื่อง
สถาปัตยกรรมและสิ่งประดับตกแต่งภายในวัดมาประยุกต์ใช้ในหน่วยที่ 3 เรื่องการนำชมวัดพระ
แก้ว ซึ่งเน้นการสนทนาและบทบาทสมมติ แสดงให้เห็นว่าชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้มีประ
สิทธิภาพและมีความตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์จริง เมื่อเรียนจบแล้วนักเรียนสามารถนำชม
วัดพระแก้วได้

แบบทดสอบทั้ง 3 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยวิเคราะห์เนื้อหาและจุดมุ่งหมายเชิง
พฤติกรรมตามแผนการสอนในชุดการสอนที่สร้างขึ้นและได้ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากคณะ
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญแล้วนั้น ปรากฏว่านักเรียนบางคนสามารถทำ

คะแนนสอบก่อนเรียนได้มากกว่าเกณฑ์มาตรฐานของข้อสอบอิงเกณฑ์ ดังนั้น ผู้วิจัยได้ปรับปรุงตัวข้อสอบใหม่ อย่างไรก็ดีตาม เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนแล้วก็ยังคงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดการสอนชุดนี้ สามารถช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ นักเรียน ได้จริง เพราะฉะนั้นชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้สามารถนำไปใช้สอนนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบว่าในการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนนี้ การสร้างบรรยากาศในการเรียนเป็นสิ่งสำคัญมาก

จากการสังเกตและสัมภาษณ์นักเรียนทั้ง 2 โรงเรียนปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่ชอบเรียนชุดการสอนชุดนี้ โดยให้เหตุผลดังนี้ คือ

1. เรื่องการท่องเทียวเป็นเรื่องที่นักเรียนกำลังให้ความสนใจ
2. การเรียนด้วยชุดการสอนทำให้นักเรียนรู้สึกว่าการที่เรียนง่ายมาก แม้นักเรียนที่เรียนอ่อนในวิชาภาษาฝรั่งเศสทั่วไปก็สามารถตอบคำถาม พูดบทสนทนาและแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นได้
3. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนอยู่ตลอดเวลาเริ่มตั้งแต่การนำเข้าสู่บทเรียน และกิจกรรมที่หลากหลาย ตลอดจนการแสดงบทบาทสมมติ
4. ในการปฏิบัตินักเรียนสามารถทราบผลได้ทันที อันเป็นการเสริมแรงให้แก่ นักเรียน ได้ดี
5. บรรยากาศในห้องเรียนช่วยให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นการร่วมกันทำกิจกรรมมากกว่าเป็นการเรียน ครูมีโอกาสดึงดูดนักเรียนทุกคนโดยการเดินดูและให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึง
6. นักเรียนพอใจที่ครูเปิดเทปเพลงไทยเดิมให้นักเรียนฟังในขณะที่เขียนแบบฝึกหัด อันเป็นการสร้างบรรยากาศและทำให้เกิดจินตนาการ
7. เมื่อเรียนชุดการสอนจบทั้ง 3 ชุดแล้ว นักเรียนหลายคนอาจจะลองนำชาวฝรั่งเศสชมวัดพระแก้วอันเป็นการปฏิบัติจริงและเป็นช่องทางให้นักเรียนประกอบอาชีพได้

0201

सानนท์ สุขศรี. ศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์บางประการที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดสงขลา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2532.

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญบางประการที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา โดยศึกษาทำความเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับจำแนกกลุ่มนักท่องเที่ยว การเดินทางของนักท่องเที่ยว ศึกษาปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยว รูปแบบการได้รับข่าวสารการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และประเภทของสินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อ

ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาเที่ยวในจังหวัดสงขลา จำแนกได้เป็น 7 กลุ่มตามแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ ยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และกลุ่มจากประเทศอื่น ๆ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดสงขลามากที่สุดคือ นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย เป็นเพศชายและอยู่ในวัย 20 - 30 ปีมากที่สุด

ปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ สถานเริงรมย์ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย รองลงมาคือสิงคโปร์ ปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยวจะมีอิทธิพลดึงดูดนักท่องเที่ยวแตกต่างกันขึ้นอยู่กับกลุ่มนักท่องเที่ยว คือกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ปัจจัยที่ดึงดูดได้มากที่สุดแก่ปัจจัยทางวัฒนธรรมได้แก่ สถานเริงรมย์ สินค้า ส่วนนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัจจัยทางกายภาพ เช่น หาดทราย น้ำตก เกาะ อุทยานนกน้ำ นอกจากแตกต่างกันตามกลุ่มนักท่องเที่ยวแล้วยังแตกต่างกันตามเพศและตามวัยของนักท่องเที่ยว

รูปแบบการได้รับข่าวสารการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะได้รับข่าวสารจากการบอกเล่าของเพื่อนนักท่องเที่ยวและถือว่าข่าวสารรูปแบบนี้ดีที่สุดเพราะเป็นข่าวสารที่แพร่กระจายไปได้เร็วไม่ต้องลงทุนโฆษณาเผยแพร่ข่าวสารมาก กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ได้รับข่าวสารประเภทนี้เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศใกล้เคียง ส่วนกลุ่มประเทศอื่น ๆ ได้รับข่าวสารจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การเดินทางของนักท่องเที่ยวเดินทางมาทางบกโดยใช้รถยนต์เป็นพาหนะในการเดินทางและส่วนใหญ่มาโดยรถของบริษัทนำเที่ยว

ประเภทสินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อมากที่สุดคือ เสื้อผ้า รองลงมาได้แก่ สินค้าประเภทเครื่องหนัง นักท่องเที่ยวที่นิยมซื้อได้แก่ ชาวมาเลเซียและสิงคโปร์ ส่วนนักท่องเที่ยวกลุ่ม

ประเทศยุโรป ออสเตรเลีย อเมริกา และเอเชียตะวันออก นิยมซื้อสินค้าประเภทหัตถกรรม และ
เหตุผลของนักท่องเที่ยวที่นิยมซื้อสินค้าเมื่อมาเที่ยวส่วนใหญ่ตอบว่าเพราะราคาถูก

0202

สิทธิรัตน์ ปาจิณบุรารักษ์ และคณะ. การวิจัยพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเพื่อกำหนด

สมรรถนะทางสังคมที่ยอมรับได้ของพื้นที่ชายหาดกรณีศึกษา : ชายหาดชะอำ.

กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2530.

วัตถุประสงค์ เพื่อหาปริมาณความหนาแน่นที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจต่อการมาท่องเที่ยวและพักผ่อน ซึ่งปริมาณความหนาแน่นที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจนั้นถือว่าเป็นความเหมาะสมหรือความพอดีที่ชายหาดชะอำควรจะรับนักท่องเที่ยวได้โดยไม่ควรสร้างสิ่งดึงดูดใจใด ๆ เพื่อให้ปริมาณนักท่องเที่ยวเกินไปจากจุดความเหมาะสมนี้ ในการศึกษาได้ใช้แนวความคิดทางด้านจิตวิทยา มาศึกษาพฤติกรรมการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวโดยมีลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว พฤติกรรมการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมและบริการการท่องเที่ยวของชายหาดอำเป็นตัวแปรอิสระและระดับความหนาแน่นที่นักท่องเที่ยวประเมินเพิ่มขึ้นจากความหนาแน่นปัจจุบันเป็นตัวแปรตาม การเก็บและรวบรวมข้อมูลได้ใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวจำนวน 450 ชุด

จากการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ พบว่านักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อนยังชายหาดส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวแบบมาเช้า - เย็นกลับ ลักษณะการท่องเที่ยวคือจะมาเป็นกลุ่มเพื่อนและครอบครัวและมีรถมาเอง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นและวัยหนุ่มสาว อายุเฉลี่ย 27 ปี เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลางและกรุงเทพฯ มากที่สุด มีระดับการศึกษาค่อนข้างสูง คือ ระดับอาชีวศึกษาถึงปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการและรับจ้างมากที่สุด พฤติกรรมในการพักผ่อนนิยมเล่นน้ำทะเล รับประทานอาหารและสังสรรค์ โดยใช้บริการการท่องเที่ยวที่มีอยู่คือ เก้าอี้ผ้าใบ ร่ม ห่วงยางเล่นน้ำที่มีอยู่บริเวณชายหาด

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นด้านดีต่อสภาพชายหาดมากคือ มีความพึงพอใจต่อความร่มรื่น ความสงบ ความเป็นระเบียบ และปริมาณที่เหมาะสมของบริเวณชายหาด และปริมาณองค์ประกอบต่าง ๆ บนหาด โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวพอใจต่อปริมาณผู้คนบนหาดขณะนั้น หรืออาจกล่าวได้ว่าชายหาดชะอำปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวไม่เกินสมรรถนะทางสังคมที่ยอมรับได้

การประเมินระดับสมรรถนะทางสังคมที่ยอมรับได้ โดยคำนวณหาปริมาณนักท่องเที่ยวสูงสุด (เป็นความหนาแน่น คน / ไร่) ที่นักท่องเที่ยวเริ่มรู้สึกไม่พึงพอใจ อึดอัด หรือรำคาญ พบว่ามีระดับสมรรถนะ ฯ เฉลี่ย 128.51 คน / ไร่ โดยในระดับ 61 - 90 คน / ไร่ มีมากที่สุดถึงร้อยละ 22.0 และค่อย ๆ ลดลงในระดับความหนาแน่นมากหรือน้อยกว่าตามลำดับโดยการ

กระจุกตัวของระดับสมรรถนะฯ อยู่ระหว่าง 30 - 120 คน / ไร่

0203

สามารถ ป๋อกตั้ง. ผลของการท่องเที่ยวต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตสุขภาพอีสานสูง

จังหวัด ชลบุรี, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาภูมิศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2532.

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของการท่องเที่ยวที่มีต่อการสร้างงานของประชากรในสุขภาพอีสานสูง จังหวัดชลบุรี จัดลำดับความสำคัญของกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การเคลื่อนที่ของผู้ประกอบการ แรงงานและวัตถุดิบเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนศึกษา ปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวในสุขภาพอีสานสูง

การท่องเที่ยวมีบทบาทต่อการสร้างงานของประชาชนในท้องถิ่นเห็นได้จากผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในสุขภาพอีสานสูง มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีภูมิลำเนาในสุขภาพอีสานสูง แต่เกือบทั้งหมดมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดชลบุรี นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังสร้างงานให้กับสมาชิกในครอบครัว หรือพนักงานหรือลูกจ้างของผู้ประกอบการที่ต้องการแรงงานช่วยในการผลิตสินค้า และบริการเฉลี่ยรายละ 7 คน โดยกิจการที่ต้องการแรงงานมากที่สุด คือ กิจการด้านภัตตาคารและสวนอาหาร ซึ่งต้องการแรงงานเฉลี่ยรายละ 18 คน สำหรับรายได้ของผู้ประกอบการแต่ละรายขึ้นอยู่กับแรงงานหรือผู้ร่วมงานมากที่สุด รองลงมาคือตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน อายุและขนาดของพื้นที่ที่ใช้ประกอบกิจการ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยใช้รายได้ที่ได้จากการที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการจากผู้ประกอบการด้านต่าง ๆ เป็นเกณฑ์ แล้วพบว่า กิจการที่สร้างรายได้ให้สูงที่สุด คือ ภัตตาคารหรือสวนอาหาร ห้องอาหาร โรงแรมหรือบังกาโล สถานบริการหรือสถานเริงรมย์ การผลิตสินค้าของที่ระลึก ร้านขายของที่ระลึก หาบเร่ขายของที่ระลึก และกิจการให้เช่าจักรยานน้ำ สกูเตอร์ หรือ เรือ ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายรวมของนักท่องเที่ยวแต่ละรายเฉลี่ย 500 บาท ซึ่งจะใช้จ่ายมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระยะทางในการเดินทางมาจากภูมิลำเนา พาหนะที่ใช้เดินทาง และจำนวนคนที่ร่วมเดินทางมาด้วย กล่าวคือ ผู้ที่มาจากภาคเหนือมีการใช้จ่ายสูงที่สุด รองลงมาคือผู้ที่มาจากภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออก ตามลำดับ ส่วนผู้ที่เดินทางมาด้วยรถประจำทาง หรือรถรับจ้างจะใช้จ่ายต่ำกว่าผู้ที่เดินทางมาโดยส่วนตัว

การเคลื่อนที่ของผู้ประกอบการและแรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีการเคลื่อนที่ที่อยู่ในสุขภาพอีสานสูงเอง เนื่องจากเป็นกิจการขนาดเล็ก ใช้ทุนดำเนินการไม่มาก ไม่ต้องใช้แรงงานที่มีฝีมือหรือทักษะสูง เป็นแรงงานภายใน

ครอบครัว ส่วนผู้ประกอบการที่อพยพมาเพื่อประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเขตสุขาภิบาลแสนสุข เป็นผู้อพยพมาจากภายในจังหวัดชลบุรีทั้งสิ้น

แหล่งที่มาของสินค้าและวัตถุดิบที่นำมาแปรรูปเพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากภายในท้องถิ่น เช่น มะพร้าว ใช้ในการผลิตข้าวหลามหนองมน และน้ำตาลสด อาหารทะเลและอาหารทะเลตากแห้งได้จากท่าเรือเขาสามมุข และอ่างศิลาครกหินได้จากหินภายในตำบลอ่างศิลา เป็นต้น สินค้าบางประเภทได้จากอำเภออื่นภายในจังหวัดชลบุรี เช่น เครื่องจักสานจากอำเภอนันทนิคม สำหรับวัตถุดิบที่ได้จากต่างจังหวัด ได้แก่ หินที่ใช้ทำครก บางส่วนได้จากจังหวัดตากและเพชรบูรณ์ ไม้ไผ่ที่ใช้ทำข้าวหลามได้จากจังหวัดเพชรบูรณ์

ปัญหาของการพัฒนาการท่องเที่ยวในสุขาภิบาลแสนสุขที่สำคัญ ได้แก่ การขาดความเป็นระเบียบของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะผู้ที่หาบเร่ขายของที่ระลึกและขายอาหาร ปัญหาการจราจรติดขัดในวันหยุดและวันนักขัตฤกษ์ ปัญหาการรักษาความสะอาดบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาการขาดความควบคุมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมโดยการปล่อยให้สร้างสิ่งก่อสร้างรุกล้ำลงไปในพื้นที่และปัญหาการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชนลงในทะเล ซึ่งก่อให้เกิดมลภาวะ

0204

เพ็ชรรัตน์ คงเจริญ. ปัญหาการนำความรู้ภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิต ปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกอบรมวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้างาน, วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2534.

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อจุดประสงค์ทางสังคมและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา 2531 และ 2532 จากสถาบันฝึกอบรมวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้างาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 138 คน และหัวหน้างานของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 72 คน จากโรงแรม 36 แห่ง

ผลการวิจัยพบว่าเกี่ยวกับปัญหาการนำภาษาอังกฤษไปใช้เพื่อจุดประสงค์ทางสังคม ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกอบรมวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยวและหัวหน้างานมีความเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีปัญหาในระดับน้อยในเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการกล่าวขอโทษและตอบรับคำขอโทษ การขออนุญาต การขอร้อง การถาม - ตอบ เรื่องวันและเวลา การแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก การแนะนำและการให้ข้อมูล การเชิญหรือการชักชวน

เกี่ยวกับปัญหาการนำภาษาอังกฤษไปใช้เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ ผู้สำเร็จการศึกษาและหัวหน้างานมีความเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากแผนกบริการอาหารและเครื่องดื่ม แผนกครัวและแผนกแม่บ้านมีปัญหาการนำไปใช้เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในระดับน้อยในเรื่องการรับแขก การรับสั่งอาหาร การจ่ายค่าอาหาร การแก้ปัญหาเมื่อลูกค้าหนี การบริการอาหารแบบบุฟเฟต์ การทำความสะอาดและการจัดเตรียมห้องพัก แต่สำหรับแผนกบริการส่วนหน้า ผู้สำเร็จการศึกษาและหัวหน้างานมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องการรับจองห้องพัก การบริการด้านแคชเชียร์ การบริการต่อโทรศัพท์ การต้อนรับและบริการ

0205

สุภาวดี คงเจริญ. **ทัศนคติของผู้ใช้เอกสารภาษาไทยด้านการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2536.**

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเอกสารภาษาไทยด้านการท่องเที่ยวของงานพัฒนาข่าวสารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในด้านเนื้อหาและรูปแบบของเอกสารและเพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ใช้ที่มีต่อเอกสารภาษาไทยด้านการท่องเที่ยว ในด้านความต้องการและการใช้เนื้อหาและรูปแบบของเอกสารรวมทั้งวัตถุประสงค์ในการใช้เอกสาร ประโยชน์ที่ได้รับและปัญหาในการใช้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ คนไทยทั่วไปไม่จำกัดเพศ วัยที่มาขอรับเอกสารภาษาไทยด้านการท่องเที่ยว จากงานพัฒนาข่าวสาร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานส่วนกลาง ถนนราชดำเนินนอก จำนวน 384 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสำรวจเนื้อหาและรูปแบบของเอกสารและแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้เอกสารส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้เอกสารเพื่อประกอบการเดินทางท่องเที่ยวของตนเอง และได้รับประโยชน์จากการใช้เอกสาร เป็นคู่มือในการเดินทางท่องเที่ยวในด้านการนำเสนอเนื้อหาของเอกสาร ซึ่งจำแนกเป็น 10 หัวข้อ พบว่าเนื้อหาที่นำเสนอสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ 4 หัวข้อในระดับมากที่สุด ได้แก่ แผนที่จังหวัด หรือภาค สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ด้านที่พัก สถานที่ท่องเที่ยว และภูมิศาสตร์สภาพทั่วไป ในส่วนของรูปแบบของเอกสารสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ 2 หัวข้อในระดับมากที่สุดเช่นกันได้แก่ การจัดเนื้อหาสถานที่ท่องเที่ยวตามเขตการปกครองและสัญลักษณ์ / ภาพประกอบแสดงสถานที่ท่องเที่ยว

ในการใช้ ความพึงพอใจและความต้องการเนื้อหาของเอกสาร พบว่าหัวข้อเนื้อหาที่ผู้ใช้นำไปใช้ในระดับมากที่สุดคือสถานที่ท่องเที่ยว เรื่องการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว หัวข้อเนื้อหาที่ผู้ใช้พึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ วัฒนธรรม (เรื่องศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน) หัวข้อเนื้อหาที่ผู้ต้องการในระดับมากที่สุด คือ แผนที่จังหวัดหรือภาค (เรื่องการคมนาคม) เมื่อเปรียบเทียบการใช้ ความพึงพอใจ และความต้องการเนื้อหาต่าง ๆ ของเอกสารพบว่า ไม่สอดคล้องกันคือ ผู้ใช้ให้ความพึงพอใจเนื้อหาในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการในระดับมากที่สุด

ในส่วนของรูปแบบพบว่า รูปแบบของเอกสารที่ผู้ใช้พึงพอใจและต้องการสูงสุดตรงกันในระดับปานกลางในหัวข้อสัญลักษณ์ / ภาพประกอบ แผนที่แสดงสถานที่ท่องเที่ยว เมื่อ

เปรียบเทียบความพึงพอใจกับความต้องการรูปแบบด้านต่าง ๆ ของเอกสาร พบว่าผู้ใช้มีความพึงพอใจและมีความต้องการรูปแบบของเอกสารในระดับปานกลางสอดคล้องกัน

0206

ปัญจมา เปมะโยธิน. ความเข้าใจในเอกสารจริงภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 8, วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ - การสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจในเอกสารจริงภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 8 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 261 คน ที่เลือกเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบวัดความเข้าใจในเอกสารจริง ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว จำนวน 55 ข้อ

จากผลการวิจัยปรากฏว่าความเข้าใจในเอกสารจริงภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 8 ต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 แสดงว่านักเรียนส่วนมากยังมีปัญหาในเรื่องความเข้าใจในเอกสารจริงภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของคำศัพท์ ความรู้รอบตัวเกี่ยวกับประเทศไทยบางอย่าง รวมทั้งการสรุปใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในเอกสารจริงต่าง ๆ

ปัญหาสำคัญเหล่านี้แทรกอยู่ในเอกสารจริงบางประเภท เช่น ในเรื่องของคำศัพท์ อาจแทรกอยู่ในใบโฆษณาของโรงแรม เพราะในการโฆษณาต้องใช้ศัพท์บางคำที่จะดึงดูดความสนใจของลูกค้าให้เข้ามาพักในโรงแรมของตนมาก ๆ แต่นักเรียนอาจไม่ทราบความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ จึงไม่สามารถหาคำศัพท์อื่นมาใช้แทนคำที่พบในใบโฆษณาได้ ส่วนในเรื่องของความรู้รอบตัวเกี่ยวกับประเทศไทยนั้น อาจจะอยู่ในรูปภาพต่าง ๆ เช่น ภาพชาวเขา ภาพวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ หรือ ในข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่และวันสำคัญต่าง ๆ เป็นต้น ความรู้เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในการท่องเที่ยว เพราะสามารถใช้ประกอบการอธิบาย เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติรู้จักประเทศไทยมากขึ้น แต่อาจเป็นเพราะนักเรียนขาดความสนใจสิ่งรอบตัวหรือสิ่งนั้นอาจไกลตัวนักเรียนเกินไป จึงทำให้นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามได้ตรงตามที่ต้องการ

นอกจากนี้การสรุปใจความสำคัญจากการอ่านเอกสารจริง ก็นับว่ายังเป็นปัญหาสำคัญเช่นกัน อาจเป็นไปได้ว่าเอกสารจริงนั้น นักเรียนไม่เคยพบเห็นมาก่อนเช่นแบบฟอร์มหรือจดหมายจองห้องพักในโรงแรมต่าง ๆ หรือนักเรียนอาจไม่มีความรอบคอบในการอ่านและตอบคำถาม ทั้ง ๆ ที่ข้อมูลที่ให้มามีคำตอบที่ถูกต้องระบุอย่างชัดเจนแล้วก็ตาม

0207

ทวีเกียรติ กฤษณามระ. แนวทางการดำเนินนโยบายการเงินและการคลังเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว.

กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2529.

เอกสารวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาวิเคราะห์บทบาทของนโยบายการเงินและการคลัง ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงนโยบายการเงินและการคลัง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อเป็นแนวทางของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยในรายละเอียด พร้อมกับวางแผนดำเนินการให้เกิดผลทางปฏิบัติต่อไป

ผลการวิจัยพบว่านโยบายการเงินและการคลังของภาครัฐบาลมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นพื้นฐานและเกื้อหนุนต่อการดำเนินงานของธุรกิจการท่องเที่ยวภาคเอกชน ถือได้ว่าเป็นนโยบายการท่องเที่ยวที่สำคัญของภาครัฐบาลอีกประการหนึ่ง ในระยะที่ผ่านมาการดำเนินนโยบายการเงินและการคลังที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวค่อนข้างน้อย และรัฐบาลได้กำหนดนโยบายการคลังและการเงิน โดยไม่ค่อยคำนึงถึงผลกระทบต่อการท่องเที่ยว และไม่ได้ให้ความสำคัญในการนำนโยบายและมาตรการทางการเงินและการคลังมาใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยว

นโยบายการเงินมีประเด็นที่ควรพิจารณา 3 ประเด็น คือ

1. อัตราแลกเปลี่ยน - การดำเนินนโยบายการเงินให้ค่าเงินบาทเปลี่ยนแปลงตามค่าของกลุ่มสกุลเงินของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ เป็นการดำเนินนโยบายที่เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่ปัญหาที่พบคือ การที่นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความสะดวกและไม่ได้รับความเป็นธรรมในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

2. มาตรการการเงินเกี่ยวกับการควบคุม การปริวรรตเงินตราต่างประเทศ แม้ธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้ผ่อนคลายการนำเงินจากต่างประเทศออกของนักท่องเที่ยวต่างประเทศได้ไม่เกิน คนละ 10,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาก็ตาม แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นและก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่ไม่ทราบและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ในทางปฏิบัติ คือ การถูกยึดเงินส่วนที่เกินจำนวนและอาจถูกดำเนินคดี เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กฎหมายและระเบียบการของประเทศไทยแก่นักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวบางคนไม่ประทับใจและสร้างภาพพจน์ที่ไม่ดีต่อประเทศไทย

3. สินเชื่อเพื่อธุรกิจการท่องเที่ยว เป็นมาตรการทางการเงินที่สำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจการท่องเที่ยวภาคเอกชน ในระยะที่ผ่านมาธนาคารแห่งประเทศไทยยังมิได้กำหนดนโยบายการให้สินเชื่อเพื่อการลงทุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอัตราดอกเบี้ยต่ำ จึงทำให้

ธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่น ๆ ปลดปล่อยสินเชื่อแก่ธุรกิจการท่องเที่ยวบางประเภทที่ควรจะได้รับส่งเสริมและสนับสนุนค่อนข้างน้อยและในอัตราดอกเบี้ยสูง ทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเจริญช้ากว่าที่ควร

นโยบายการคลังเกี่ยวกับการจัดสรรเงินจากภาครัฐบาล มีประเด็นที่ควรพิจารณา 3 ประเด็น คือ

1. การจัดสรรเงินจากภาครัฐบาล เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง ในระยะที่ผ่านมาแม้ภาครัฐบาลจะได้ทุ่มเทการจัดสรรเงินจากภาครัฐบาลเป็นจำนวนมาก เพื่อลงทุนในโครงสร้างระบบบริการพื้นฐานที่จำเป็นต่อความเป็นอยู่ของประชาชน และได้กลายมาเป็นสิ่งสำคัญที่สนับสนุนการท่องเที่ยว คือ สนามบิน ถนน ไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์ แต่การตัดสินใจในการดำเนินการลงทุนของภาครัฐบาลส่วนใหญ่ มักจะล่าช้าไม่ทันกับการขยายตัวของการท่องเที่ยว ทำให้การจัดหาระบบบริการพื้นฐานไม่สอดคล้องกับความต้องการและการขยายตัวของการท่องเที่ยว

2. การจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญในด้านการทำนุบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวให้เป็นสินค้าดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญในด้านการทำนุบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวให้เป็นสินค้าดึงดูดนักท่องเที่ยว ในระยะที่ผ่านมารัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาในด้านนี้ค่อนข้างน้อย

3. การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการตลาด เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้น ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2527 รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญ จึงได้สนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากเดิม ทำให้สัดส่วนการลงทุนกับรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น แต่สัดส่วนดังกล่าวก็ยังต่ำกว่าประเทศคู่แข่งที่สำคัญในภูมิภาคเดียวกันคือ ประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย

นโยบายการคลัง เกี่ยวกับการให้สิ่งจูงใจ และผลกระทบด้านภาษีอากรมีประเด็นสำคัญ คือ

1. ภาษีอากรและระเบียบปฏิบัติ

- ภาษีการค้ามีอัตราสูง มีความซ้ำซ้อนและการประเมินที่ไม่เป็นธรรม โดยเฉพาะภาษีการค้าที่เรียกเก็บจากกิจการโรงแรมมีอัตราสูงกว่าประเทศใกล้เคียง ทำให้ต้นทุนของผู้ประกอบการโรงแรมสูงและทำให้เสียเปรียบในการแข่งขัน

- ภาษีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นสาเหตุทำให้ประเทศอื่น ๆ ใช้มาตรการตอบโต้ อีกทั้งรัฐบาลได้ภาษีดังกล่าวเพียงเล็กน้อย

- ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการขอรับใบผ่านภาษีอากรของคนต่างด้าว ไม่ส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะก่อให้เกิดความล่าช้าและความไม่สะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่ประสงค์จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและพำนักอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลานานเกินกว่า 90 วัน

2. ภาษีสรรพสามิต การเก็บภาษีไวน์ และสุราที่นำเข้าจากต่างประเทศในอัตราสูงเกินไป ทำให้ราคาของเครื่องบริโภคดังกล่าวซึ่งจำเป็นต่อชีวิตประจำวันของนักท่องเที่ยวมีราคาสูง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศใกล้เคียง

3. อากาศสกปรกที่ลดหย่อนแก่ธุรกิจการท่องเที่ยวค่อนข้างน้อยและระเบียบพิธีการเกี่ยวกับการแสดงรายการของนำเข้าไม่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

4. ร้านค้าปลอดภาษี การดำเนินการจัดตั้งทำได้ล่าช้าทำให้เสียเปรียบประเทศคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกัน และการกำหนดนโยบายให้รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ดำเนินการร้านค้าปลอดภาษี โดยไม่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนดำเนินการในขณะนี้ ไม่สามารถสนองบริการแก่นักท่องเที่ยวได้เต็มที่

5. ค่าธรรมเนียมการใช้สนามบินของผู้โดยสารออกจากสนามบินเป็นเรื่องหลุมพราง และไม่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว

0208

คารากร เจียมวิจักขณ์. ประสิทธิภาพของสื่อความหมายธรรมชาติ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2532.

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยวที่ไปอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ศึกษาถึงชนิดและประสิทธิภาพของสื่อความหมายธรรมชาติ ศึกษาความคิดเห็นของสื่อความหมายธรรมชาติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสื่อความหมายธรรมชาติต่าง ๆ ที่ต้องการให้อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่จัดทำ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการด้านโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติในบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กลุ่มนักท่องเที่ยวตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่ได้เดินทางไปเยือนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำนวน 250 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างวิธี Accidental sampling การเก็บข้อมูลใช้วิธีนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่เข้าไปเยือนพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีผู้มาท่องเที่ยวอยู่ในวัยหนุ่มสาว มีช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ไปจนถึง 29 ปี และเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาขึ้นไป นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการและนักเรียนนักศึกษา มีนักท่องเที่ยวเกินครึ่งหนึ่งมีที่อยู่ปัจจุบันอยู่ในกรุงเทพมหานคร

แหล่งข่าวสารที่ทำให้นักท่องเที่ยวทราบเกี่ยวกับอุทยานฯ ส่วนมาก คือ นิตยสารและวารสารที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ส่วนวัตถุประสงค์ในการมาอุทยานฯ ส่วนใหญ่มาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ นักท่องเที่ยวที่ไปเยือนอุทยานฯ จะไปกับเพื่อนที่อยู่ในวัยใกล้เคียงกันและมีสมาชิกในกลุ่มไม่มาก ยกเว้นการจัดทัศนศึกษา อบรมสัมมนา หรือการเข้าค่ายเยาวชนที่มาเป็นกลุ่มใหญ่สำหรับยานพาหนะที่นักท่องเที่ยวมานั้น นิยมเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว นิยมพักค้างแรมมากกว่าไปเช้าเย็นกลับ และส่วนใหญ่พักค้างแรมในบ้านพักของอุทยานฯ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งที่นักท่องเที่ยวนิยมใช้ในการพักผ่อนในบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มากที่สุด คือ การเดินชมทิวทัศน์ รองลงมาคือ การถ่ายรูปและการเล่นน้ำตกหรือเล่นน้ำในลำธาร ส่วนกิจกรรมที่ได้รับความนิยมลำดับท้าย ๆ คือ เวทีกลางแจ้งและหอดูสัตว์

ตัวอย่างสื่อความหมายธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวเห็นว่ามีในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เครื่องหมายและแผ่นป้าย ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและสื่อบุคคล (เจ้าหน้าที่) ตามลำดับนักท่องเที่ยวกว่าครึ่งมีความเข้าใจในความหมายและวัตถุประสงค์ของศูนย์

บริการนักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง สำหรับการเข้าไปใช้บริการด้านต่าง ๆ ในศูนย์ของนักท่องเที่ยว คือ เข้าไปชมนิทรรศการมากที่สุด ส่วนการซื้อของที่ระลึกนั้น นักท่องเที่ยวใช้บริการน้อยที่สุด สำหรับความพอใจในการให้บริการด้านต่าง ๆ ภายในศูนย์ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พอใจเจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับและมีอัธยาศัยดีและภายในศูนย์ฯ สามารถให้ความรู้ ความเข้าใจและความเพลิดเพลินได้เป็นอย่างดี ส่วนความเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่ตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว

การจัดลำดับชนิดของสื่อที่ให้ความรู้ความเข้าใจในสภาพพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติต่อนักท่องเที่ยว พบว่า 3 อันดับแรก คือ เครื่องหมายและแผ่นป้าย ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว แผ่นพับ ตามลำดับ ส่วนลำดับกลาง ๆ คือ สไลด์ประกอบคำบรรยายและโปสเตอร์ และลำดับท้าย ๆ คือ วีดีโอ และ แผ่นปลิว

ส่วนการทราบสภาพพื้นที่ภายในอุทยานฯ ก่อนมาของนักท่องเที่ยวนั้น ส่วนใหญ่จะทราบสภาพพื้นที่มาก่อนแล้ว โดยเฉพาะน้ำตกเหวสุวัตและน้ำตกเหวนรก ตามลำดับ และน้ำตกที่นักท่องเที่ยวก่อนมาทราบแต่ไม่ค่อยมากนัก ได้แก่ น้ำตกมะนาว และน้ำตกผาชมภู เป็นต้น สำหรับนักท่องเที่ยวเมื่อได้มาเยือนอุทยานฯ แล้วพบว่า สภาพพื้นที่ที่ก่อนมานักท่องเที่ยวทราบแต่ไม่มากนัก หลังมานักท่องเที่ยวได้ทราบเพิ่มมากขึ้น มีดังต่อไปนี้ คือ น้ำตกผากระจาย น้ำตกผาตะแบก น้ำตกมะนาว และน้ำตกผาชมภู เป็นต้น

สำหรับนักท่องเที่ยวก่อนมาเยือนอุทยานฯ การทราบแหล่งกิจกรรมนั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทราบกิจกรรมการส่องสัตว์มากที่สุด รองลงมาคือ การเล่นแคมป์ไฟและจุดชมวิว ตามลำดับ และเมื่อหลั้มาเยือนอุทยานฯ แล้ว พบว่ามีกิจกรรมที่ทราบเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนมา คือ เวทีกลางแจ้งและการนำศึกษาธรรมชาติเป็นกลุ่ม

ส่วนสื่อชนิดต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวเห็นว่าเป็นประโยชน์และต้องการให้อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่จัดทำขึ้นเรียงตามลำดับความต้องการ 5 อันดับแรก คือ รายการโทรทัศน์ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว แผ่นพับ วารสาร และโปสเตอร์ ตามลำดับ

0209

สุชาติ สัยละมัยและคนอื่น ๆ การใช้โมเดลอุปสงค์ค่าใช้จ่ายในการเดินทางวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยว
อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด, กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2531.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การทำงานของระบบราคาต่อการจัดสรร
ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นสินค้าที่ไม่ผ่านตลาด โดยใช้วิธีสร้างโมเดลอุปสงค์ค่าใช้จ่าย
การเดินทางวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวต่อสังคม เพื่อ
ประเมินความต้องการแหล่งท่องเที่ยวในอนาคต และเพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ประโยชน์แหล่ง
ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

การสร้างโมเดลอุปสงค์ค่าใช้จ่ายการเดินทางใช้วิธีการแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น
2 ระดับ คือ ระดับเขตซึ่งเป็นการจัดกลุ่มนักท่องเที่ยวตามแหล่งที่มาเข้าด้วยกันตามเขต และ
ระดับบุคคลเป็นการวิเคราะห์ด้วยข้อมูลของนักท่องเที่ยวแต่ละราย เมื่อกำหนดให้การเดินทาง
พักผ่อนขึ้นอยู่กับปัจจัยเดียว ปัจจัยอื่นคงที่ การวิเคราะห์โมเดลระดับบุคคลปรากฏว่าตัวแปรที่
สามารถอธิบายอธิบายอุปสงค์การเดินทางมาพักผ่อน ได้แก่เวลาเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวแข่งขัน
และค่าใช้จ่ายไปเกาะเสม็ด ซึ่งอธิบายได้ว่าเกาะเสม็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวแข่งขันกับแหล่งท่องเที่ยว
ประเภทเดียวกัน การเลือกเดินทางไปพักผ่อนเกาะเสม็ด เนื่องจากระยะทางใกล้กว่าแหล่งท่องเที่ยว
อื่น ส่วนการวิเคราะห์โมเดลข้อมูลแบบแบ่งเขตปรากฏว่าตัวแปรที่สามารถอธิบายอุปสงค์การ
เดินทางพักผ่อนได้ดีที่สุดคือค่าพาหนะเดินทาง ซึ่งอธิบายได้ว่าเมื่อค่าพาหนะเดินทางไปเกาะเสม็ด
สูงขึ้น นักท่องเที่ยวจะเดินทางไปพักผ่อนและเสม็ดน้อยลง

จากการนำโมเดลมาวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวเกาะเสม็ดปรากฏว่าการประเมิน
ประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวมีมูลค่าประมาณ 476.17 ล้านบาทต่อปี หรือคิดเป็นความพอใจ
จะจ่ายของนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อคนเท่ากับ 2,632.6 บาทต่อปี การพยากรณ์ความต้องการแหล่ง
ท่องเที่ยวในอนาคต ซึ่งขึ้นอยู่กับการเพิ่มของประชากรและตัวแปรด้านรายได้ ปรากฏว่าอัตราการ
เพิ่มของจำนวนนักท่องเที่ยวเกาะเสม็ด จะสูงกว่าอัตราการเพิ่มของรายได้ จากการพยากรณ์จำนวน
นักท่องเที่ยวในอนาคตด้วยวิธีนี้ คาดว่าในปี พ.ศ. 2540 จะมีนักท่องเที่ยวมาเยือนเกาะเสม็ดจำนวน
293,279 คน ผลการวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาหรือค่าธรรมเนียมนำอุทยานฯ ปรากฏว่า
เมื่อกำหนดค่าธรรมเนียมสูงกว่า 30 บาท/ครั้ง ค่าความยืดหยุ่นจะเท่ากับศูนย์ และที่ระดับ
ค่าธรรมเนียมต่ำกว่า 30 บาท/ครั้ง ค่าความยืดหยุ่นจะมีแนวโน้มมากกว่าหนึ่ง เนื่องจากการ
เปลี่ยนแปลงจำนวนครั้งพักผ่อนจะสูงกว่าการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียม

จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ในการจัดการท่องเที่ยวในอุทยานฯ สามารถใช้
มาตรการราคาหรือค่าธรรมเนียมเป็นเครื่องมือ เพื่อช่วยในการกำหนดรายได้ปรับปรุงพื้นที่
อุทยานฯ และเป็นเครื่องมือควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว ให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสมกับขีดความ
สามารถรองรับของทรัพยากร

0210

วิทยา บัณฑิตกฤษฎดา. การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางเพื่อ
พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร,
2538.

เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ทำรายได้ระดับสูงให้แก่ประเทศ และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นทุกปี ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ เช่น สภาพการไร้สงครามระหว่างประเทศ และการเปิดตลาดการค้าโดยเสรี ทำให้การดำเนินการด้านธุรกิจเป็นไปอย่างกว้างขวาง ทุกประเทศต่างพยายามหาทางที่จะนำเงินตราเข้าประเทศด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้มีการเดินทางเข้ามาในประเทศมากขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว การจัดสัมมนา การจัดการประชุม และการจัดการแข่งขันกีฬาขึ้นในประเทศของตน นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้า - ออกประเทศไทยส่วนใหญ่มักจะเดินทางโดยทางเครื่องบิน ส่งผลให้สายการบินพาณิชย์ต่าง ๆ พยายามสร้างความประทับใจให้แก่ผู้โดยสาร เพื่อจะได้เลือกใช้บริการจากสายการบินของตน บริษัทการบินของไทยก็อยู่ในข่ายที่จะต้องแข่งขันกับสายการบินอื่น ๆ จึงต้องมีการปรับปรุงกิจการด้านต่าง ๆ ให้เป็นที่พอใจแก่ผู้เดินทางมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาความต้องการการใช้เทคโนโลยีในการให้ความสะดวกรวดเร็วและแน่นอนต่อการสำรองที่นั่งในเครื่องบิน ที่พักและยานพาหนะ เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เดินทางจากประเทศไทยโดยสายการบินต่าง ๆ ทั้งเพื่อการท่องเที่ยว ธุรกิจ หรือเหตุผลอื่น ๆ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เดินทางเป็นชายมากกว่าหญิง ที่แต่งงานแล้วมากกว่าผู้เป็นโสด ส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจ รองลงมาคือ ข้าราชการ ผู้เดินทางเพื่อการพักผ่อนหรือท่องเที่ยวมีปริมาณสูงสุด รองลงไปคือเพื่อไปศึกษาและดูงาน ส่วนมากเดินทางไปมากกว่า 2 แห่ง โดยใช้เวลาไม่เกิน 2 สัปดาห์เป็นการเดินทางไปยังประเทศในทวีปเอเชียมากที่สุด รองลงมาคือ ยุโรปและอเมริกาตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรคที่พบเรียบจากระดับสูงไประดับต่ำ มีดังนี้ คือ

1. ปัญหาด้านการเปลี่ยนถ่ายเครื่องบินที่เป็นปัญหามาก คือ การต้องเสียเวลาเนื่องจากการคอยเครื่องบินที่จะบินต่อ จนบางครั้งทำให้พลาดเวลานัดหมาย หรือต้องไปคอยนานเกินสมควร บางครั้งก็ต้องขนย้ายสัมภาระเอง ทำให้เกิดความเหนื่อยทั้งกายและใจ

2. ปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงแผนการเดินทางซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน ที่เป็นปัญหามากคือ การขอเปลี่ยนแปลงสายการบิน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ใช้เวลาเนิ่นนานเกินไปที่จะตรวจสอบว่าผู้เดินทางจะสามารถเดินทางโดยสายการบินอื่นใดได้บ้าง ทั้งบางครั้งก็ต้องคืนตั๋วเพื่อไปซื้อใหม่แทนที่จะโอนตั๋วกันได้ทันที

3. ปัญหาด้านการสำรองที่นั่ง ที่พักระหว่างทางซึ่งเป็นปัญหามากคือ การเปลี่ยนแปลงเวลาเดินทางโดยสายการบิน ซึ่งส่วนใหญ่จะมาทราบที่สนามบิน หากใช้เวลาคอยไม่นานนักก็คงไม่มีปัญหา แต่บางครั้งใช้เวลาเนิ่นนานสมควร จะกลับเข้าเมืองก็เกรงจะไปไม่ทัน หรือหากจะดำเนินการสำรองที่นั่งและที่พักใหม่ก็ไม่คุ้มค่า จำต้องรออยู่ที่สนามบิน โดยเฉพาะถ้าเป็นเที่ยวกลางคืนก็ยิ่งทรมานมากขึ้นไปอีก ปัญหานี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้แก่ทุกคน

4. ปัญหาด้านการตรวจสอบกระเป๋าเดินทาง รวมทั้งการตรวจคนเข้าเมืองและการศุลกากร ที่เป็นปัญหามากคือ ความไม่สะดวกในการร้องเรียนกรณีที่กระเป๋าหรือสัมภาระได้รับความเสียหายในระหว่างการขนย้าย ในบางครั้งความล่าช้าที่เกิดขึ้นทำให้สิ่งของในกระเป๋าสูญหายไป

5. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพที่พักและยานพาหนะ ที่เป็นปัญหามากคือ ความไม่สะดวกในการใช้สถานที่สำหรับให้บริการ เช่น ห้องสุขา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเส้นทางที่ใช้เวลาบินหลาย ๆ ชั่วโมง ในส่วนที่ที่พักปลายทางหากต้องผ่านตัวแทน บางครั้งจะต้องจ่ายเงินด้วยราคาสูงกว่าปกติเป็นการเอาเปรียบผู้โดยสารเกินสมควร

ข้อเสนอแนะในการวิจัย คือ

1. ควรจะได้ใช้เครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ เพื่อสะดวกต่อการสำรองที่นั่ง การเปลี่ยนแปลงแผนการเดินทาง การจองที่พัก เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้เดินทางอันจะก่อให้เกิดความประทับใจที่จะใช้บริการของสายการบินนั้น ๆ

2. ควรมีการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงานบริการให้เป็นผู้เต็มใจที่จะทำหน้าที่ให้บริการ

3. ควรมีการปรับปรุงระบบการตรวจคนเข้าเมือง การศุลกากรให้มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

4. ควรจัดหาระบบรักษาความปลอดภัยที่มีความทันสมัยและแน่นอน

5. ควรหาทางให้การบินเป็นไปตามตารางการบินให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

0211

วีระ กระสินธุ์ และโนรี ใจใส. รายงานการวิจัยเรื่อง ศักยภาพและแนวโน้มการขยายตัวทางด้าน
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2538.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศักยภาพและความพร้อมในการรองรับการขยายตัว
ทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ศึกษาแนวโน้มการขยายตัวของอุต
สาหกรรมท่องเที่ยวว่ามีแนวโน้มเช่นไร และศึกษาว่ามีสิ่งใดที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการ
ขยายตัวดังกล่าว พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้น เพื่อ
สนับสนุนส่งเสริมให้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับประโยชน์จากการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวให้
มากที่สุดและยั่งยืนที่สุด

ผลการวิจัยพบว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีศักยภาพและความพร้อมที่จะรองรับการ
ขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสูง เนื่องจากมีทรัพยากรท่องเที่ยวทั้งด้านธรรมชาติที่
สวยงาม ทั้งภูเขา ทะเล เขื่อน อุทยาน น้ำตก แหล่งศิลปวัฒนธรรม พุทธสถาน แหล่งโบราณ
วัตถุ มีแหล่งผลิตภัณฑ์อาหารทะเลและพืชผักผลไม้อุดมสมบูรณ์มาก ทางภาคราชการ เอกชนและ
นักธุรกิจต่างก็ร่วมมือกันในการสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างดี มีการเตรียมปรับปรุง
บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้รองรับการขยายตัวทางการท่อง
เที่ยวให้พอเพียงสำหรับอนาคต

สำหรับแนวโน้มการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าจะมี
การขยายตัวเพิ่มขึ้นได้อีกมาก โดยพิจารณาจากสถิติของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังจังหวัดนี้มี
สถิติเพิ่มขึ้นโดยตลอด ยกเว้นในกรณีที่เหตุการณ์ต่าง ๆ ไม่เป็นปกติ และขณะเดียวกันผู้รับผิดชอบ
ด้านการท่องเที่ยวทั้งระดับประเทศ ระดับจังหวัดและท้องถิ่น ต่างก็พยายามทุ่มเททรัพยากร งบ
ประมาณ มีการกำหนดนโยบาย มาตรการและกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูด
ให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพิ่มมากขึ้น และจากการสำรวจความคิดเห็นของ
ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งภาครัฐ องค์กรเอกชนและประชาชน ต่างก็
มองเห็นว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีแนวโน้มการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอยู่ใน
ระดับสูง

ในด้านสิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคและแนวทางแก้ไข การวิจัยครั้งนี้พบว่า ยังมี
ปัญหาเรื่องการคมนาคมโดยเฉพาะทางอากาศ ที่มีเที่ยวบินระหว่างกรุงเทพฯ และเกาะสมุยยังไม่

เพียงพอ และการเดินทางข้ามฟากโดยเรือเฟอร์รี่จากท่าเรืออำเภอคอนสารไปเกาะสมุยก็ไม่สะดวก และมีน้อยเกินไป จะต้องเร่งรัดปรับปรุง เพิ่มเที่ยวบินและเที่ยวเรือโดยด่วน ปัญหาและอุปสรรค รองลงมาคือ การวางแผนประสานงานและส่งเสริมการท่องเที่ยว ปัญหาด้านอาชญากรรม และ ปัญหาสิ่งแวดล้อมเหล่านี้จะต้องมีการปรับปรุง ควบคุมดูแลและเอาใจใส่โดยผู้รับผิดชอบมากยิ่งขึ้น ส่วนผลกระทบด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณี สังคม เศรษฐกิจและค่าครองชีพ อาจป้องกันและแก้ไขโดยภาคราชการให้เหมาะสม ก็จะสามารถจัดปัญหาผลกระทบจากการขยายตัวด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้

0212

จุฑามาศ ไชยสร. การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน, ปรินญาณิพนธ์หลักสูตรปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก ภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2536.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการสำรวจข้อมูลและศึกษารายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 49 แห่งในจังหวัดแม่ฮ่องสอน และศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนำมาทำการเปรียบเทียบศักยภาพและจัดลำดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมทั้งการศึกษาถึงปริมาณการท่องเที่ยว กับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวจำนวน 49 แห่ง นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมายังจังหวัดแม่ฮ่องสอน และบริษัทนำเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการศึกษาพบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 49 แห่ง มีศักยภาพต่างกัน โดยที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงสุดคือ วัดจองคำ - วัดจองกลาง ที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง และแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำสุด คือ ถ้ำแม่ลาเกะ ที่ตั้งอยู่ในอำเภอขุนยวม

จากการศึกษาได้จัดลำดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวตามศักยภาพ กลุ่มที่มีศักยภาพสูง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนสถาน เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกในการเข้าถึง ถนนที่ใช้สัญจรเป็นถนนคอนกรีตหรือถนนลาดยาง ระยะทางไม่ห่างจากชุมชนมาก ใช้เวลาในการเดินทางไม่นาน ประกอบกับแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้อยู่ในเขตชุมชน จึงได้รับการบริการทางด้านสาธารณูปโภคจากชุมชนได้หลายประการ แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลางเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ เนื่องจากในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการจะมีไม่ครบถ้วน ทำให้มีศักยภาพต่ำกว่าแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มแรก แต่จะมีความพร้อมในเรื่องของสภาพแวดล้อมที่มีสภาพเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ค่อยได้รับการดัดแปลงให้เปลี่ยนไปจากเดิมมากนัก ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติทั้งหมด เมื่อพิจารณาตัวแปรต่าง ๆ พบว่าแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความสะดวกในการเข้าถึงต่ำ แต่ในเรื่องของสภาพแวดล้อมและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวสูงเนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ไกล ไม่ถูกรบกวนจากนักท่องเที่ยว

จากการศึกษาพบว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนสถาน และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมมีความแตกต่างกัน โดยแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนสถานมีค่าศักยภาพสูงกว่าแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมมีศักยภาพสูงกว่าแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวกับปริมาณนักท่องเที่ยวพบว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับปริมาณนักท่องเที่ยว แสดงให้เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง จะมีปริมาณนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้นเป็นจำนวนมากด้วย

0213

ศิริธร สุวรรณเลิศ. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพร, วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2533.

ปัจจุบันธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพรเริ่มมีการตื่นตัว และมีการเคลื่อนไหวลงทุนสร้างโรงแรมขนาดใหญ่ที่ได้มาตรฐานเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ เนื่องจากจังหวัดชุมพรเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจอยู่มากมาย ไม่ว่าจะเป็นหาดทรายที่สวยงาม แนวปะการัง เกะต่าง ๆ น้ำตก และถ้ำต่าง ๆ ซึ่งคาดว่าจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพรเพื่อให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นสิ่งเสริมสร้างสภาพเศรษฐกิจให้แก่ประชากรในพื้นที่ต่อไป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและจำนวนวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาพำนักในจังหวัดชุมพร และเพื่อกระจายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ และเสนอแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ในจังหวัดชุมพร โดยนำไปเปรียบเทียบกับจังหวัดในภาคใต้ด้วยกัน ซึ่งเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสำรวจภาคสนาม สัมภาษณ์นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจังหวัดชุมพร

จากการศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่า จังหวัดชุมพรเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่เหนือสุดและใกล้กรุงเทพฯ มากที่สุดในบรรดา 14 จังหวัดในภาคใต้ อีกทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นจำนวนมาก และเมื่อพิจารณาถึงคุณค่าด้านความพร้อมในการรับนักท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวแล้ว สามารถจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวตามลำดับศักยภาพได้ 4 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มที่ 1 เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรกสุด เช่น ถ้ำรับร่อ อ่าวทุ่งวัวแล่น เกาะมัดตรา หาดอรุโณทัย การดำน้ำดูปะการังและตกปลา ฯลฯ กลุ่มที่ 2 เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพค่อนข้างสูง ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับรองลงมาได้แก่ เกาะไข่ และแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นงานประเพณีหรือเทศกาลของจังหวัด กลุ่มที่ 3 เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง เช่น หมู่บ้านชาวประมงอ่าวมะม่วง ถ้ำเขาเกียบ และถ้ำ

ธารลดใหญ่ และกลุ่มที่ 4 เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวต่ำ ซึ่งจะต้องรอรับการพัฒนานในลำดับถัดไป สำหรับการสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ พื้นฐานในจังหวัดชุมพรพบว่ามีการให้บริการไฟฟ้า น้ำประปา การกำจัดขยะ และการสื่อสารโทรคมนาคม อยู่ในตัวอำเภอและตัวเมือง ซึ่งส่วนใหญ่ก็จัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก

เมื่อนำจังหวัดชุมพรมาเปรียบเทียบกับจังหวัดต่าง ๆ อันได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี และภูเก็ต จะเห็นได้ว่า สภาพพื้นฐานโดยทั่วไปไม่แตกต่างกันมากนัก มีเพียงจังหวัดภูเก็ตที่มีความโดดเด่นในโครงสร้างการผลิตเพื่อบริการและสาธารณูปโภค แต่หากมีการเปรียบเทียบอุปทานการท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดแล้ว จะพบว่าต่างก็ประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นจำนวนมาก อันได้แก่ ชายหาด ทะเล และเกาะแก่งต่าง ๆ อันเนื่องมาจากมีสภาพภูมิประเทศที่มีชายฝั่งทะเลยาวตลอดเหนือจดใต้ ในด้านประเพณีและวัฒนธรรมก็มีความคล้ายคลึงกันมาก แต่เป็นที่น่าสังเกตว่านักท่องเที่ยวนิยมไปท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดสุราษฎร์ธานี มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากมีสาธารณูปโภคต่าง ๆ ครบครัน และสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกสบายและรวดเร็วโดยทางเครื่องบิน ขณะที่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวจังหวัดชุมพรใช้บริการรถนำเที่ยวและขับรถไปเองเป็นส่วนใหญ่ และเนื่องจากความเหมือนกันในหลาย ๆ ด้านนี้เอง จึงทำให้เกิดการแย่งนักท่องเที่ยวกันในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวทะเลคือระหว่างเดือนมกราคม - เมษายน เป็นเหตุให้จังหวัดที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวดีกว่าจังหวัดอื่นเช่น จังหวัดชุมพร มีนักท่องเที่ยวนิยมไป และพักค้างคืนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

จากข้อมูลต่าง ๆ ที่กล่าวมาในข้างต้น จึงพอจะสรุปได้ว่า จังหวัดชุมพรมีแนวโน้มในการพัฒนาเป็นจังหวัดที่เหมาะสมในการท่องเที่ยวได้ จากการได้เปรียบด้านที่ตั้ง และทรัพยากรที่น่าสนใจเพียงแต่ยังขาดการพัฒนาในด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการในการท่องเที่ยว และการโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เช่น จังหวัดภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และจังหวัดอื่น ๆ ดังนั้นในการพัฒนาจังหวัดชุมพร จึงควรเร่งดำเนินการพัฒนาสาธารณูปโภค และสาธารณูปการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยยึดหลักพัฒนาควบคู่กับการอนุรักษ์ธรรมชาติเดิมไว้ และทำการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงก่อน พร้อมทั้งโฆษณาเชิญชวนนักท่องเที่ยวและขอความร่วมมือจากบริษัทนำเที่ยวที่มาจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ให้แวะมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพรด้วย พร้อมทั้งเสนอให้นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีและภูเก็ตให้แวะเที่ยวจังหวัดชุมพรก่อนหรือหลังจากที่ไปเที่ยวจังหวัดนั้น ๆ แล้ว อีกทั้งจัดให้มีการฟื้นฟูงานเทศกาลประเพณีต่าง ๆ ตามช่วงเวลาของฤดูกาลท่องเที่ยวของจังหวัด เพื่อสร้างความประทับใจ และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ ทั้งจะทำให้นักท่องเที่ยวจากแหล่งต่าง ๆ สนใจจังหวัดชุมพรและไปเที่ยวตามแหล่งต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งจะเป็นการเพิ่มวันพำนักเฉลี่ยและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของ

นักท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพรให้สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และคาดหวังให้ชุมพรเป็นตลาดการท่องเที่ยวที่สำคัญต่อไปในอนาคต

0214

จุฑามาศย์ นิลเช่น, ม.ล. การศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรีและพื้นที่ใกล้เคียง (ลพบุรี), วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2531.

นับตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นมา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้มีการเติบโตนำหน้ากิจกรรมทางเศรษฐกิจสาขาอื่น ๆ ก่อให้เกิดผลประโยชน์โดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่แล้ว และสามารถลงทุนด้วยงบประมาณต่ำและได้ผลตอบแทนสูงเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ นำเงินตราเข้าประเทศและลดการขาดดุลการค้าของประเทศเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างงานและกระจายรายได้ไปสู่ส่วนภูมิภาคอีกด้วย การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดสระบุรี และพื้นที่ใกล้เคียงเป็นอีกหนทางหนึ่งที่จะนำแนวทางที่ถูกต้องและก่อให้เกิดความสมดุลย์ในการใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของพื้นที่ รวมทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวทุกประเภทที่มีอยู่ในพื้นที่จังหวัดสระบุรีและพื้นที่ใกล้เคียงอันนำมาซึ่งแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ลักษณะประชากร ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว และโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคตจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งทำการสำรวจภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลในพื้นที่ศึกษาด้วย ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ศึกษาพื้นฐานโดยทั่วไปทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ส่วนที่ 2 ศึกษาทรัพยากรและตลาดการท่องเที่ยวตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานของระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ส่วนสุดท้ายเป็นการเสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรีและจังหวัดใกล้เคียง คือ จังหวัดลพบุรี

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า จังหวัดสระบุรีและพื้นที่ใกล้เคียง คือ ลพบุรี เป็นจังหวัดในภาคกลาง อยู่ในโครงข่ายใกล้เคียงกับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นดินแดนซึ่งมีประวัติศาสตร์อารยธรรมของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ มีวิวัฒนาการของความเจริญในอดีตสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน และมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญประเภทศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก จึงมีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว

สูง อีกทั้งยังมีความได้เปรียบในด้านที่ตั้งเนื่องจากตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพฯ สามารถเดินทางได้โดยสะดวก รวดเร็ว แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดสระบุรี คือ มณฑปพระพุทธบาท , วัดและถ้ำพระโพธิสัตว์ และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในเขตอำเภอมวกเหล็ก ส่วนในจังหวัดลพบุรี ได้แก่ พระปรางค์สามยอด , พระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์ , อ่างเก็บน้ำห้วยซับเหล็ก ฯลฯ สำหรับโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวของจังหวัดลพบุรีและสระบุรี พบว่ามีความพร้อมมากในเขตเทศบาลเป็นส่วนใหญ่ ส่วนในบริเวณท้องที่อำเภอต่าง ๆ ก็มีเพื่อบริการประชาชนในท้องถิ่นนั้น และพบว่าจังหวัดสระบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวอยู่ทุกประเภท การคมนาคมมีความสะดวกมากเพราะเป็นศูนย์กลางของการคมนาคมสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ จึงมีความได้เปรียบที่จะทำการพัฒนามากกว่าจังหวัดลพบุรี

สำหรับแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดสระบุรีและพื้นที่ใกล้เคียง เห็นว่าควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดทั้งสองโดยกำหนดบทบาทในการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรีและจังหวัดลพบุรีเป็นพื้นที่วงจรท่องเที่ยวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสระบุรี และความเป็นเอกลักษณ์ของอารยธรรมในจังหวัดลพบุรีเป็นแรงดึงดูดนักท่องเที่ยว ควรกำหนดนโยบายให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการพัฒนาอุตสาหกรรม สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนโดยเพิ่มกิจกรรมและให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธาร รวมทั้งขยายอุปสงค์ความพร้อมทางการท่องเที่ยวและนำมาซึ่งรายได้ กระจายรายได้แก่ภูมิภาคนี้เพื่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่อไป

0215

คัคนา ธรรมเกษม. การศึกษาเพื่อวางแผนใช้ที่ดินเมืองท่องเที่ยว : เทศบาลตำบลชะอำ,

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิต

วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2531.

ชะอำเป็นเมืองชายทะเลเมืองหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เนื่องจากความสวยงามของธรรมชาติชายฝั่งทะเล ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่สวยงามของชะอำ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางด้วยความสะดวกจากกรุงเทพฯ ใช้เวลาเพียง 2 ชั่วโมงครึ่งโดยทางรถยนต์ เหตุนี้จึงทำให้การขยายตัวในด้านการบริการการท่องเที่ยวของชะอำเป็นไปอย่างรวดเร็ว สถานที่พัก ร้านอาหาร รวมทั้งสถานบริการอื่น ๆ มีการขยายตัวอย่างไม่มีแผนควบคุม และชี้นำซึ่งอาจทำให้เกิดความเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็วแก่แหล่งท่องเที่ยวได้เหมือนกับหลายแห่งที่ได้สูญเสียความเป็นธรรมชาติไปแล้ว เหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมการวางแผนสร้างนโยบายและมาตรการเพื่อรองรับประชากรที่อยู่อาศัยในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวที่จะต้องเพิ่มขึ้น รวมทั้งการเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดตามมาในอนาคต

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพ บทบาท และปัญหาต่าง ๆ ของเมืองชะอำ เพื่อกำหนดคุณค่าศักยภาพของพื้นที่ เป็นแนวทางการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า และวางแผนการใช้ที่ดินของเทศบาลตำบลชะอำในอนาคต

ผลการศึกษาพบว่า ชะอำ มีลักษณะพื้นที่ยาวคล้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้า สามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วนตามลักษณะกายภาพของพื้นที่ คือ ส่วนที่ 1 เป็นพื้นที่ส่วนริมฝั่งติดชายทะเล ตลอดแนวเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ซึ่งส่วนมากยังเป็นชายหาดที่ค่อนข้างสงบ ต่อมาเมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวขึ้น จึงทำให้พื้นที่บริเวณชายฝั่งมีแนวโน้มที่จะขยายอาณาเขตอาคารประเภทบ้านพักตากอากาศและโรงแรมออกไปมากขึ้น พื้นที่ส่วนที่ 2 หรือตอนกลางของพื้นที่ตามแนวถนนเพชรเกษม มีศูนย์กลางชุมชนชะอำ ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวจากศูนย์กลางออกไปโดยรอบในอนาคต ส่วนที่ 3 เป็นฝั่งตะวันตกของพื้นที่ คือ หลังทางรถไฟสายใต้ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร เป็นชุมชนชนบท การพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงน่าจะเป็นไปได้ช้ากว่าบริเวณอื่น และจากการศึกษาสภาพกายภาพ ทรัพยากร เศรษฐกิจและสังคม ได้ชี้ให้เห็นว่าระดับชุมชนของเทศบาลตำบลชะอำกำลังอยู่ในระหว่างการเติบโตขยายตัว โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว เพราะได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ประกอบกับสภาพภูมิประเทศ

ภูมิอากาศและทรัพยากรที่เอื้ออำนวยโดยเฉพาะพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก และยังมีระบบการคมนาคมขนส่งที่สะดวก จึงทำให้ชะอำเป็นสถานที่ตากอากาศที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูง นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในเขตชะอำโดยมากเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งนิยมมาพักผ่อนในวันหยุดสุดสัปดาห์และเทศกาล ในระยะ 4 - 5 ปีที่ผ่านมากิจการบ้านพัก บังกาโล โรงแรม และร้านค้า ร้านอาหาร เกิดขึ้นมาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากบริเวณริมหาด โดยเฉพาะหาดชะอำ ซึ่งเมื่อมีการพัฒนาเมือง พัฒนาการท่องเที่ยวขึ้นมานั้นย่อมเกิดปัญหาผลกระทบตามมา เช่น ปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ปัญหาการบุกรุกที่ดิน ผลกระทบต่อระบบนิเวศชายฝั่ง และสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นต่อมนุษย์ นอกจากนี้ยังต้องมีการเร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการต่างๆ เพื่อให้เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยวและประชากรในท้องถิ่นอีกด้วย

การศึกษานี้จึงได้เสนอผังแม่บทจาก 2 แนวความคิดร่วมกัน คือ แนวความคิดหลายศูนย์กลาง และแนวความคิดการมีชุมชนตามแนวยาว โดยกำหนดให้การใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ตามแนวชายฝั่งทะเล มีมาตรการป้องกันปัญหาด้านสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศชายฝั่ง รวมถึงมาตรการต่าง ๆ ด้านผังเมือง ที่พักอาศัยของประชากรท้องถิ่นให้ตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางชุมชนชะอำเก่าและสี่แยกบ้านห้วยทรายเหนือ ส่วนกิจกรรมพาณิชยกรรมให้อยู่บริเวณถนนเพชรเกษมทั้ง 2 ข้าง และอุตสาหกรรมการเกษตรอยู่ตอนใต้ของพื้นที่และมีการกำหนดสงวนพื้นที่ที่เหมาะสมกับการเกษตรไว้ด้วย นอกจากนี้ยังเสนอผังการจัดระบบถนนและจราจร ผังโครงสร้างระบบประปา และระบบระบายน้ำ รวมไปถึงกฎหมายที่จะนำมาใช้ร่วมกับการวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อสงวนรักษาพื้นที่และทรัพยากรที่มีคุณค่าบริเวณชายหาดชะอำ ให้ชะอำเป็นที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยวและน่าอยู่สำหรับคนในท้องถิ่นตลอดไป

0216

สุนิสา โพธิ์เตี้ย. การศึกษารูปแบบการพัฒนาการของชุมชนหัวหิน อันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว,
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2535.

หาดหัวหิน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมทางทรัพยากร โดยเฉพาะชายหาดอันสวยงามและเงียบสงบเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้น หัวหินจึงเป็นพื้นที่หนึ่งที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่ในการวางแผนพัฒนาเพื่อเป็นศูนย์กลางหลักของการท่องเที่ยวของจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ที่ให้บริการทั้งทางด้านที่พัก การสื่อสาร คมนาคม การบริการและแหล่งท่องเที่ยว รองรับการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจที่ไม่ต้องการกิจกรรมมากนัก รวมทั้งรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวทั้งแบบเข้าไปเย็นกลับและแบบพักแรม

ปัจจุบันหัวหินยังคงเติบโต มีความสำคัญด้านการท่องเที่ยวและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมเยือน และพักผ่อนตากอากาศกันตลอดปี และมีจำนวนมากขึ้นเป็นเหตุให้ชุมชนหัวหินมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยว ทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะ 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ชุมชนหัวหินมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอย่างรวดเร็ว การใช้ที่ดินเป็นไปเพื่อธุรกิจและพาณิชยกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้ร้านค้าและบ้านพักตากอากาศที่อยู่คู่หาดหัวหินมาเป็นเวลานานกลายเป็นโรงแรมและอาคารชุดพักอาศัยเพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น หากเป็นเช่นนี้ต่อไปความงามตามธรรมชาติของชุมชนหัวหินจะถูกทำลายและเสื่อมโทรมลง เช่นเดียวกับแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลแห่งอื่น ๆ ทำยที่สุดการขยายตัวของชุมชนหัวหินอาจถึงจุดอิ่มตัวและลดความสำคัญในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวลงก็ได้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาพัฒนาการของชุมชนหัวหินที่เกิดขึ้นจากอดีตจนถึงปัจจุบัน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการท่องเที่ยว เพื่อที่จะทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนหัวหิน โดยเฉพาะในด้านการตั้งถิ่นฐานและการใช้ที่ดิน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้อาจจะเป็นลักษณะที่ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียที่ไม่พึงปรารถนาต่อชุมชนหัวหิน

อีกทั้งยังจะส่งผลต่อสภาพการท่องเที่ยวในชุมชนหัวหินต่อไปในอนาคต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผน การเสนอแนวทางแก้ปัญหาและปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ตลอดจนแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม อันจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนหัวหินต่อไป โดยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ และทำการสังเกตโดยการพิจารณาปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ศึกษา การสัมภาษณ์และสอบถามเรื่องราวต่าง ๆ จากบุคคลในท้องถิ่น ถึงข้อเท็จจริง และปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำไปศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนหัวหินเริ่มมีบทบาททางด้านการท่องเที่ยวหลังจากมีการเดินทางรถไฟสายได้ถึงชุมชนแห่งนี้ในสมัย รัชกาลที่ 6 โดยเป็นแหล่งท่องเที่ยวตากอากาศของเจ้านายชั้นสูงในระยะแรกและเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปในเวลาต่อมา ในช่วงแรกมีการกระจุกตัวของชุมชนอยู่บริเวณริมหาดและสถานีรถไฟ และมีการขยายตัวขึ้นเรื่อย ๆ ตามแนวชายฝั่งทะเล ส่วนชุมชนดั้งเดิมยังเป็นชุมชนเกษตรกรรม และมีศูนย์กลางการค้าและบริการอยู่ที่ตลาดต้นมะขาม หลังจากที่มีการสร้างตลาดนครไชย และมีถนนเพชรเกษม ตัดผ่านพื้นที่ในเวลาต่อมา ทำให้ชุมชนหัวหินมีการขยายตัวออกมาทางด้านถนนเพชรเกษม โดยมีศูนย์กลางการค้าและบริการอยู่ที่ตลาดนครไชย ปัจจุบันชุมชนหัวหินยังเติบโตและมีความสำคัญด้านการท่องเที่ยว มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะบริเวณชายหาดมีการก่อสร้างอาคารสูงเพื่อเป็นที่พักตากอากาศ ขณะเดียวกันทำให้บริเวณชุมชนศูนย์กลางมีการกระจุกตัวหนาแน่นมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ความสับสนของการใช้ที่ดิน การจราจรแออัด และการขาดสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ในอนาคตเพื่อให้ชุมชนหัวหินเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวตากอากาศแบบสงบของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่มีความพร้อมในด้านบริการมากที่สุด จึงควรมีการวางแผนการใช้ที่ดินสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และมีการกำหนดมาตรการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล โดยควบคุมการใช้ที่ดินในศูนย์กลาง และจัดทำโครงการบำบัดน้ำเสียของชุมชน รวมถึงมาตรการอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย

0217

สุริยวรรณ ฉัตรอนันตเวช. ผลของกิจกรรมฟัง - พูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาการท่องเที่ยวและการโรงแรมโดยการใช้การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในห้องเรียน, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาศึกษาศาสตร์ - การสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2537.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสร้างกิจกรรมฟังและพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยการใช้การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในห้องเรียน เพื่อใช้ในการจองห้องพักทางโทรศัพท์ การลงนามเพื่อเข้าพักและการสอบถามสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ทดสอบผลของกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชาเอกการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ ที่กำลังเรียนรายวิชา English Conversation for Hotel and Tourism (MT 384) ในภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2536 - 2537 จำนวน 30 คน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. สร้างแผนการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในห้องเรียน ในหัวข้อตามหน้าที่ทางภาษาทั้ง 3 หน้าที่ คือ
 - Making a reservation by phone
 - Checking in at the hotel reservation counter
 - Enquiring about interesting places
2. นำแผนการสอนและกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและทำการแก้ไขปรับปรุงให้เรียบร้อย
3. สร้างแบบทดสอบ 1 ชุด เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการใช้ภาษาตามหน้าที่ดังกล่าวในข้อ 1 โดยใช้แบบทดสอบนี้ก่อนและหลังการสอนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและทำการแก้ไขปรับปรุงให้เรียบร้อย
4. สร้างแบบสอบถามวัดทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและทำการแก้ไขปรับปรุงให้เรียบร้อย

5. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างก่อนการสอน เพื่อวัดความสามารถของนักศึกษาก่อนการสอนด้วยกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (post - test)
6. นำแผนการสอนที่ได้รับการแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปดำเนินการทดลองสอนด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เวลาทั้งสิ้น 7 คาบเรียน ๆ ละ 50 นาที
7. นำแบบทดสอบชุดเดิมไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างหลังการสอน เพื่อวัดความสามารถของนักศึกษา เมื่อได้รับการสอนโดยกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (post - test)
8. นำแบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้นักศึกษาทำภายหลังสิ้นสุดการสอนหลังการเรียน
9. นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน
10. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบของกลุ่มตัวอย่างมาหาค่าเฉลี่ย
11. นำแบบทดสอบถามทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มาดูผลทัศนคติของนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษในทักษะ ฟัง - พูด ของนักศึกษาส่วนใหญ่ เมื่อนำมาสรุปผลโดยรวมแล้วจะเห็นว่ามีผลอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือค่าเฉลี่ยในหัวข้อการจองห้องพักทางโทรศัพท์ และการลงนามเพื่อเข้าพักอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนค่าเฉลี่ยในหัวข้อการสอบถามสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่ในเกณฑ์ดีมาก จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพดี และเหมาะที่จะนำไปใช้ในการฝึกทักษะ ฟัง - พูด ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นผลจากแบบสอบถามยังแสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอีกด้วย

0218

สุริย์ บุญญานพวงศ์. ผลกระทบจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน.

(เชียงใหม่) : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่นำรายได้จำนวนมากมาสู่พื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว และการที่กิจกรรมนี้เกิดขึ้นโดยอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น เช่น สภาพภูมิประเทศที่งดงาม ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ฯลฯ ทำให้คนในชุมชนมักจะคิดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ไม่ต้องลงทุน ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวถูกใช้ไปโดยขาดการบำรุงรักษาอย่างถูกต้องเหมาะสม

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การเสนอแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของทรัพยากรต่าง ๆ ในพื้นที่ท่องเที่ยวโดยเลือกศึกษาในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื่องจากเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่เพิ่งเปิดใหม่ในช่วงเวลาไม่ถึง 10 ปี และมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ทรงคุณค่าหลายประเภท

การสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสำรวจข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ทั้งแหล่งทุติยภูมิและปฐมภูมิ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงานสถิติ แผนที่ การสัมภาษณ์บุคคลที่เป็น Key Informat เพื่อวิเคราะห์ถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวและภาพรวมของเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ ของชุมชน นอกจากนี้ ยังทำการสัมภาษณ์ประชากรตัวอย่างเพื่อทราบถึงความคิดเห็นและทัศนะต่าง ๆ ต่อการท่องเที่ยว และผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยทำการสัมภาษณ์ประชากรในชุมชนที่มีการท่องเที่ยวและไม่มีการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาได้พบว่า ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชนได้เกิดขึ้นอย่างช้า ๆ ในช่วงเวลา 40 ปีที่ผ่านมา แต่ในช่วง 10 ปีมานี้ การท่องเที่ยวได้เป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชนอย่างรวดเร็ว การพัฒนาด้านการคมนาคม การบริการสาธารณูปโภค และสาธารณูปการต่าง ๆ รวมทั้งการบริการทางสังคมอื่น ๆ ได้รับการสนับสนุนมากขึ้น เพื่อให้สามารถรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม กิจกรรมการท่องเที่ยวได้ส่งผลทำให้เกิดการขยายตัวของชุมชนมากขึ้น มีการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรมเพิ่มขึ้น ประชากรในชุมชนที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเข้าไป มีรายได้เพิ่มขึ้น มีโอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพและการศึกษาสูงขึ้น พร้อม ๆ กับค่าครองชีพที่ขยับตัวสูงขึ้น ขณะที่ชุมชนที่ไม่มีการท่องเที่ยวเข้าไปยังขาดโอกาสดังกล่าวอยู่มาก

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยว นอกจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพและเศรษฐกิจแล้ว ยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทาง สังคม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน

ชนอีกด้วย และการเปลี่ยนแปลงในส่วนนี้เป็นไปในทางลบมากกว่าทางบวก ซึ่งเป็นผลกระทบกลับ มาสู่การขยายตัวของกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วย เนื่องจากองค์ประกอบทางด้านสังคม วัฒนธรรม เป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์ ได้พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น มิได้เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว เพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นเพราะความอ่อนแอของวัฒนธรรมเองด้วย เนื่องจากประชากรในท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจถึงแก่นแท้ของวัฒนธรรม ประเพณีของตนเอง ทำให้ไม่สามารถด้าน กระแสของวัฒนธรรมใหม่ ๆ ที่เข้ามาได้

แม้ว่าประชากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะมีความตระหนักดีถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ในชุมชน แต่ทุกคนก็ยังต้องการที่จะให้กิจกรรมการท่องเที่ยวดำเนินอยู่ต่อไป แม้แต่ภาครัฐและ ธุรกิจเอกชนก็มีความเห็นที่สอดคล้องกันกับประชาชนทั่วไป และได้มีการกำหนดแนวทางและ แผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวไว้หลายประการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนั้น เพื่อที่จะสามารถรักษาสสมดุลระหว่างอิทธิพลของกิจกรรมการท่องเที่ยว กับการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นที่จะต้องมีการมาตรการและวิธีการ หลายประการที่จะต้องดำเนินงาน อาทิ

- การกำหนดเขตพื้นที่ท่องเที่ยว เพื่อป้องกันไม่ให้มีการขยายกิจกรรมการ ท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงทางด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณคดีและศิลปสถาปัตยกรรม เพราะพื้นที่เหล่านี้เปราะบางต่อการถูกทำลาย

- มีการเตรียมความพร้อมในด้านสิ่งบริการ และบุคลากรที่จะให้บริการในแหล่ง ท่องเที่ยว ก่อนที่จะมีการเปิดแหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมโดยเฉพาะการเตรียม ความพร้อมทางด้านบุคลากร ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยว เพราะบุคลากรการท่องเที่ยวจะเป็นผู้ที่สามารถ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าของทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวได้ดีที่สุด รวมทั้งเป็นผู้ทำหน้าที่ดู แลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

- ควรมีการพัฒนากิจกรรมที่สนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวให้แก่ประชากรใน ชุมชนที่ไม่มีการท่องเที่ยว เช่น การส่งเสริมการผลิตสินค้าหัตถกรรม การแปรรูปผลิตผลทางการ เกษตร ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อที่จะช่วยให้เกิดการกระจายรายได้ของกิจกรรมท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง

- ต้องมีการสังคายนาระหว่างผู้อาวุโส และนักวิชาการด้านวัฒนธรรมในท้องถิ่น เพื่อกำหนดรูปแบบวัฒนธรรม ประเพณีที่ถูกต้องตามแบบแผนเดิม รวมทั้งมีการสนับสนุน ส่ง เสริมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแก่นแท้ของวัฒนธรรม ประเพณี แก่คนในท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้ เกิดความเข้มแข็งในวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น และทำให้การอนุรักษ์ รักษาวัฒนธรรม

ประเพณี และการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นไปในแบบแผนที่ถูกต้อง โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน

- การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวทางประเพณีเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาโดยรอบคอบ และควรเป็นการพิจารณาร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนในท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของประเพณี เพื่อให้กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น มิใช่กิจกรรมที่สร้างความตึงเครียดแก่นักท่องเที่ยว แต่ก่อให้เกิดความรู้สึกรักหวงแหนในความรู้สึกรักของประชาชนในท้องถิ่น

0219

เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย, คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ. การศึกษาเพื่อวางแผน

พัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ พะเยา. กรุงเทพฯ :

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2530.

การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดแพร่ น่าน อุตรดิตถ์ พะเยา นี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญและเป็นพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการอันได้แก่ ลักษณะทางกายภาพและภูมิศาสตร์ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ตลาดการท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว ความพร้อมของเมืองและโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปโภค จากข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้ได้ทำการวิเคราะห์เพื่อนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ตลอดจนเสนอแนะโครงการต่าง ๆ ที่ควรจัดทำตามขั้นตอนของการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป ผลการศึกษาทั้งหมดสามารถสรุปได้ดังนี้

พื้นที่โครงการอันได้แก่พื้นที่บริหารราชการ 4 จังหวัด คือ อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน และพะเยา หรือที่เรียกรวมกันว่า “ล้านนาตะวันออก” ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของภาคเหนือของประเทศไทย อาชีพหลักของประชากรในพื้นที่คือ การเกษตร จึงปรากฏว่าฐานะทางเศรษฐกิจของประชากรในพื้นที่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับของประชากรในพื้นที่ใกล้เคียง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องลดช่องว่างนี้ลงโดยการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่โครงการ และการพัฒนาการท่องเที่ยวก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะเข้าไปเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจดังกล่าว สำหรับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นควรเน้นการพัฒนาแบบพึ่งพากันและกันกับพื้นที่ใกล้เคียง ไม่ควรเป็นไปในลักษณะแข่งขัน เนื่องจากพื้นที่โครงการมีระดับการพัฒนาและฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ดีกว่าพื้นที่ใกล้เคียง และควรจัดให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวเกิดขึ้นในลักษณะที่แตกต่างไปจากที่เกิดขึ้นในพื้นที่ล้านนาตะวันตกและภาคกลางตอนบน ซึ่งเท่ากับเป็นการสร้างพื้นที่การท่องเที่ยวในลักษณะใหม่ และเนื่องจากปัจจุบันเส้นทางหลักที่เข้าสู่พื้นที่ล้านนาตะวันตก 2 สาย ได้ตัดผ่านเข้าสู่พื้นที่โครงการ ดังนั้นการพัฒนาจึงควรกระทำในลักษณะที่มีการรักษาผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นอยู่แล้วและเน้นไปในลักษณะร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยให้แต่ละจังหวัดในกลุ่มได้รับประโยชน์จากการพัฒนาที่เกิดขึ้นโดยทั่วถึงกัน ซึ่งจากสภาพที่ตั้งของจังหวัดทั้งสี่จะเห็นได้ว่าควรให้ความสนใจกับจังหวัดน่านเป็นพิเศษ เพราะที่ตั้งของจังหวัดน่านอยู่ลึกเข้าไปในพื้นที่โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดน่าน จะส่งผลให้จังหวัดอุตรดิตถ์ แพร่ และพะเยาได้รับ

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาด้วย เพราะทั้งสามจังหวัดเป็นเมืองที่ต้องผ่านก่อนเข้าสู่จังหวัดน่าน

อย่างไรก็ตามในการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นจะต้องมีการพัฒนาตัวเมืองควบคู่ไปกับการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว สาธารณูปโภค และบริการด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ด้วย ทั้งนี้เพราะตัวเมืองเป็นฐานที่พักของนักท่องเที่ยว ซึ่งในการพัฒนาตัวเมืองนั้นจะต้องกำหนดบทบาทของเมืองก่อนโดยคำนึงถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและบทบาทของตัวเมืองที่มีต่อกิจกรรมอื่น ๆ ฉะนั้นเพื่อให้ตัวเมืองต่าง ๆ ในพื้นที่โครงการแบ่งความรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่เกิดขึ้น จึงกำหนดบทบาทของแต่ละเมืองให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพที่เป็นอยู่ในขณะนี้คือ

เมืองพะเยา กำหนดให้เป็นเมืองเป็นศูนย์บริการสำหรับนักท่องเที่ยวผ่านหรือเป็นประตูเชื่อมพื้นที่ล้านนาตะวันตกและล้านนาตะวันออก ซึ่งหมายความว่าควรพัฒนาตัวเมืองให้มีความสามารถที่จะให้บริการแก่นักท่องเที่ยวซึ่งเดินทางมาจากล้านนาตะวันตกระยะทางไกลในตอนกลางวันโดยไม่พักค้างแรมที่พะเยา ดังนั้นบริการที่จำเป็นที่จะต้องพัฒนา คือ ร้านอาหาร สถานพยาบาล สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ฯลฯ แต่ทั้งนี้ไม่รวมบริการด้านที่พัก

เมืองอุดรดิตถ์ กำหนดให้เป็นเมืองศูนย์ราชการและประตูผ่านเข้าสู่ล้านนาตะวันออกจากทิศใต้ ซึ่งหมายความว่าต้องพัฒนาความพร้อมของเมืองในด้านสถานที่พักแรมสำหรับข้าราชการและผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมและสัมมนาในพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง นอกจากนี้ยังรวมถึงบริการและความสะดวกอื่น ๆ สำหรับผู้เดินทาง เช่น ร้านอาหาร สถานพยาบาล โทรศัพท์ และ สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น

เมืองแพร่ กำหนดให้เป็นเมืองศูนย์กลางการพาณิชย์ของล้านนาตะวันออกเนื่องจากจังหวัดแพร่เป็นศูนย์เชื่อมจังหวัดอื่น ๆ ในล้านนาตะวันออก และโดยที่ถือว่าเป็นเมืองผ่าน จึงจำเป็นต้องพัฒนาบริการที่คาดว่าจะเป็นที่ต้องการของนักธุรกิจผู้ผ่านไปยังจังหวัดอื่น ๆ อย่างเพียงพอ เช่น ด้านที่พัก ด้านอาหาร แหล่งบันเทิง ฯลฯ

เมืองน่าน กำหนดให้เป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวของล้านนาตะวันออกเนื่องจากจังหวัดน่านมีทรัพยากรการท่องเที่ยวหลายประเภทโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพสูงในอนาคต เช่น คอยภูคา คอยผาจิ และเมื่อพิจารณาจากที่ตั้งพบว่ากำหนดยุทธศาสตร์ให้จังหวัดน่านซึ่งอยู่ในส่วนลึกสุดของพื้นที่โครงการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวย่อมจะเกิดผลดีแก่ทุกจังหวัดในพื้นที่โครงการ และทำให้ไม่มีปัญหาในการแข่งขันกับตัวเมืองใหญ่อื่น ๆ ที่อยู่รอบข้าง นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากสภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดน่านพบว่า ประชากรมีรายได้ต่อหัวต่ำมาก ดังนั้น การกำหนดให้ตัวเมืองน่านเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวจึงนับเป็นมาตรการสำคัญที่จะช่วยยกระดับรายได้ของประชากรให้ดีขึ้น และยิ่งไปกว่านั้น จากการศึกษาสภาพเส้นทางท่องเที่ยวภาค

เหนือพบว่า ปัจจุบันตัวเมืองน่านถูกใช้เป็นที่พักแรมของบริการนำเที่ยวหลายบริษัท อีกทั้งสภาพเส้นทางหลวงหมายเลข 101 ที่เข้าสู่ตัวเมืองน่านได้มีการปรับปรุงเป็นเส้นทางหลวงชั้นดีสามารถเดินทางได้ด้วยความเร็วและปลอดภัย ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงได้กำหนดให้ตัวเมืองน่านเป็นศูนย์การท่องเที่ยวของพื้นที่ล้านนาตะวันออก ซึ่งหมายความว่าจะต้องมีการพัฒนาความพร้อมทุกด้านในอันที่จะให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การสื่อสาร บริการนำเที่ยว บริการการเงิน ความปลอดภัยและแหล่งบันเทิง ฯลฯ

ในการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นได้กำหนดแนวทางการพัฒนาออกเป็น 2 ระยะ คือ

1. การพัฒนาในระยะสั้น (ในระยะ 5 ปีแรก) การพัฒนาควมมุ่งไปยังตลาดนักท่องเที่ยวภายในประเทศ

โดยการพัฒนาเมืองให้สามารถบริการนักท่องเที่ยวและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีสภาพสมบูรณ์พร้อมจะรองรับนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งจากข้อจำกัดด้านงบประมาณจึงได้ศึกษาความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวของทั้ง 4 จังหวัดให้เห็นชัดเพื่อเป็นแนวทางให้ทราบว่าในระยะสั้นนั้นควรจะเลือกพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวใดก่อน และจากผลการศึกษาพบว่าในระยะ 5 ปีแรกควรทำการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางกายภาพ 48 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัด รองลงมาเป็นสถานประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติตามลำดับ โดยจะพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวหลักที่มีความสำคัญสูงก่อน แล้วจึงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญรองลงมาต่อไป ขณะเดียวกันก็ควรพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทเทศกาลงานประเพณี งานหัตถกรรมและสินค้าพื้นเมืองควบคู่ไปด้วย อันเป็นการส่งเสริมและฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมของล้านนาตะวันออกให้โดดเด่นยิ่งขึ้น

2. การพัฒนาในระยะยาว ภายหลังเมื่อโครงสร้างการท่องเที่ยวทั้งทางด้าน

ทรัพยากรการท่องเที่ยว ตัวเมืองและบริการอันจำเป็นได้รับการพัฒนาแล้วในระยะสั้น ควรมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สำคัญและมีศักยภาพสูง แต่ยังไม่ได้เปิดในเวลาอันใกล้ เช่น ดอยภูคา ดอยผาจิ ดอยคิ้ว ให้เป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ขณะเดียวกันก็ควรนำทรัพยากรที่มีอยู่เดิมมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น กว๊านพะเยา เขื่อนสิริกิติ์ ฯลฯ นอกจากนี้ควรมีกิจกรรมด้านการตลาดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในพื้นที่โครงการมากขึ้น และใช้จ่ายมากขึ้น เพื่อให้เกิดผลด้านการท่องเที่ยวขึ้นทั่วบริเวณพื้นที่โครงการ ทั้งนี้โดยจะเน้นถึงจุดเด่นของการท่องเที่ยวในล้านนาตะวันออก ซึ่งได้แก่ความงามตามธรรมชาติโดยเฉพาะพื้นที่ภูเขาและแหล่งน้ำ ตลอดจนประวัติศาสตร์ การต่อสู้ทางการเมืองและการทหารก็เป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวเช่นเดียวกับลักษณะของวัฒนธรรมและอารยธรรม รวมทั้งความเป็นอยู่ของชนกลุ่มน้อย เช่น ชาวเขาบางเผ่า เป็นต้น

นอกจากนี้ยังอาจพัฒนาให้มีการท่องเที่ยวในรูปแบบของการจัดทัวร์ป่า (Jungle tour) การเดินป่า (Trekking) และการขับรถชมวิวดตามเส้นทางสายท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีทิวทัศน์สองข้างทางเป็นป่าและภูเขาที่สวยงาม

0220

เชียงใหม่, มหาวิทยาลัย. ภาควิชาวิศวกรรมโยธา. การศึกษาศักยภาพการพัฒนาลุ่มน้ำกก.

(เชียงใหม่) : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรื, 2537.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นการดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้าน อุตุ - อุทกวิทยา ข้อมูลโครงการและแผนงานพัฒนาแหล่งน้ำต่าง ๆ ของลุ่มน้ำกกที่มีอยู่ ทำการประเมินศักยภาพในการพัฒนาแหล่งน้ำทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนวิเคราะห์ความต้องการใช้น้ำเพื่อเสนอแผนการพัฒนาลุ่มน้ำ การจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของโครงการพัฒนาลุ่มน้ำ ทั้งในการพัฒนาระยะสั้นและระยะยาว

บริเวณลุ่มน้ำกกมีพื้นที่ครอบคลุมจังหวัดเชียงรายและเชียงใหม่ สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาและป่าไม้ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เช่น คอยอ่างขาง บ่อน้ำร้อนฝาง การล่องแก่งน้ำแม่กก การเดินป่า ส่วนแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทยภูเขาที่สำคัญได้แก่ หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ในปัจจุบันจังหวัดเชียงรายกำลังพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว 4 เชียง คือ เชียงราย เชียงตุง เชียงรุ้ง และเชียงใหม่ นอกจากนั้นแล้ว แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงนอกเขตลุ่มน้ำกกของจังหวัดเชียงราย ได้แก่ สามเหลี่ยมทองคำ อำเภอเชียงแสน และการค้าชายแดนอำเภอแม่สาย นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่เพิ่งได้รับการพัฒนา ได้แก่ คอยแม่สลอง พระราชตำหนักคอยตุง และท่าเรืออำเภอเชียงแสน ซึ่งเป็นท่าเทียบเรือล่องแม่น้ำโขง ส่วนโบราณสถานที่สำคัญในแถบบริเวณลุ่มน้ำกก ได้แก่ วัดพระสิงห์ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเชียงราย สันนิษฐานว่าเคยเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ พระธาตุคอยจอมทอง ตั้งอยู่บนคอยจอมทองริมฝั่งแม่น้ำกก ในเขตเทศบาลเมืองเชียงราย, เมืองฝาง ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลเวียงฝาง, เวียงสุทโธ เป็นเนินดินอยู่ใกล้เมืองฝางโบราณ เป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ คือ พม่า ใช้เป็นที่ตั้งทัพของพระเจ้าสุทโธทรมหาราช ซึ่งได้ยกทัพมาตีเมืองฝาง

ในปัจจุบันการท่องเที่ยว ในบริเวณแถบลุ่มแม่น้ำกกกำลังขยายตัว และจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตลุ่มน้ำกก คือ เชียงใหม่ และเชียงราย ต่อไปในอนาคต

(การศึกษาศักยภาพการพัฒนาลุ่มน้ำกก เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้าน
อุตุ - อุทกวิทยา โครงการและแผนพัฒนาลุ่มน้ำเป็นส่วนใหญ่ มีการกล่าวถึงการท่องเที่ยวไว้เพียง
เล็กน้อย ในหัวข้อทรัพยากรการท่องเที่ยว หน้า (2 - 28) - (2 - 29)

0221

ไทม์อเมริกัน, สมาคม. ผลกระทบของการพัฒนาอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อม

และคุณภาพชีวิต ณ โรงแรมสยามเบย์ชอร์ พัทยา 27 - 28 มกราคม 2532.

กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2532.

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ทำรายได้จำนวนมากสู่พื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักอาศัยองค์ประกอบที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น เช่น สภาพภูมิประเทศที่งดงาม โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ ผู้ที่ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวอันหมายรวมถึง ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มักลืมนึกถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นภายหลังการทำการกิจกรรมเหล่านั้น เป็นเหตุให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวถูกใช้ไปโดยขาดการบำรุงรักษาอย่างถูกต้องเหมาะสม

การสัมมนาครั้งนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เพื่อป้องกันผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพชีวิต อันเกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว
 2. เพื่อเสริมสร้างและก่อให้เกิดความตระหนัก สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ประกอบการ และประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 3. เพื่อเสนอแนวทางคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจถูกผลกระทบเนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนและมั่นคงต่อไป
- โดยผู้ร่วมอภิปรายประกอบด้วย ศาสตราจารย์คำรบลักข์ สุรัสวดี นายธรรมนุญ ประจวบเหมาะ นายประวิทย์ รุยาพร นางผ่องศรี จันท้าว นายวิจิตร ณ ระนอง นายทองใบ ทองเปาด์ และมีนายชัยยา พูนศิริวงศ์ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย

ผลจากการอภิปรายสามารถสรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาถึงสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในปัจจุบันแล้ว จะเห็นได้ว่าสาเหตุแห่งปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการขาดความรู้ความเข้าใจที่ดี เพียงพอต่อความสำคัญของปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ประกอบกับการมีนิสัยและพฤติกรรมที่รักความสะดวกสบายของประชาชน และนักท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมขึ้น

นอกจากนี้ความสำเร็จของการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดการขยายตัวในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น ปัญหาสิ่งแวดล้อมส่วนหนึ่งนั้นเกิดขึ้นเนื่องจากการขาดการจัดทำแผนรองรับการท่องเที่ยว หรือมีการวางแผนที่ยังไม่สมบูรณ์ หรือยังไม่รัดกุมเพียงพอ นอกจากนี้แล้วส่วนหนึ่งยังขาดการปฏิบัติตามแผนที่ได้กำหนด อันนำไปสู่ปัญหา

การใช้ทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวที่ไม่ถูกต้อง จึงก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมา หากพิจารณาในแง่กฎหมายที่กำหนดไว้แล้ว สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม คือ ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นและประชาชนบางส่วน มักหลบเลี่ยงและไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย นอกจากนี้ผู้รักษากฎหมายบางส่วนยังมิได้ให้ความสนใจเท่าที่ควรในการที่จะควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย

ปัญหาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากความแตกต่างด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคม ระหว่างนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น ประกอบกับการขาดความรู้ความเข้าใจที่ดีพอ ในเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของแต่ละฝ่าย ทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติที่ขัดแย้งกับวัฒนธรรมเดิมในท้องถิ่น รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในทางที่เสื่อมลงของวัฒนธรรมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

ความแตกต่างทางด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยว ส่วนหนึ่งได้ก่อให้เกิดการปฏิบัติตามในลักษณะของการลอกเลียนแบบ เช่น ความฟุ่มเฟือยในการบริโภค การเปลี่ยนแปลงในส่วนของการสนิยมต่าง ๆ นอกจากนี้แรงจูงใจทางเศรษฐกิจส่วนหนึ่งได้ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม โจรกรรม การฉกฉวยโอกาสในเรื่องของการให้บริการและการขายสินค้าต่าง ๆ รวมถึงปัญหาการขายบริการทางเพศ และปัญหาโสเภณีเด็ก

ปัญหาด้านคุณภาพชีวิตที่เกิดขึ้น สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากการเตรียมการรองรับการท่องเที่ยวที่ยังไม่พร้อม เช่น ความด้อยโอกาสในการศึกษาของประชาชนในท้องถิ่น การขาดการแนะแนวในการประกอบอาชีพที่เป็นพื้นฐานของการบริการนักท่องเที่ยว การขาดความเคารพกฎหมาย และไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เป็นต้น นอกจากนี้หากพิจารณาในด้านนักท่องเที่ยวแล้วจะเห็นว่า การให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวให้เข้าใจถึงลักษณะวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่นยังไม่เพียงพอ รวมทั้งการไม่พร้อมในการรักษาความปลอดภัย

จากปัญหาที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น พบว่าประชาชนยังมีความตระหนักและจิตสำนึกในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน้อยมาก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐบาลและเอกชนจึงควรเพิ่มบทบาทในการสร้างเสริมความตระหนักและจิตสำนึกในเรื่องการอนุรักษ์ดังกล่าว รวมถึงการวางแผนทางและนโยบายการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งนโยบายการคุ้มครองระดับชาติและระดับท้องถิ่น เพื่อคุ้มครองให้ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เป็นสิ่งที่ยั่งยืนคู่กับมนุษยชนตลอดไป

0222

ศรัณยา ศรีรัตนะ. การศึกษาปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการใช้จ่ายและระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2535.

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2525 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน รายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศได้สูงเป็นอันดับหนึ่ง ในการดำเนินธุรกิจภาคบริการ เนื่องจากรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศเกิดจากผลคูณของค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน กับระยะเวลาพำนักเฉลี่ยคูณกับจำนวนนักท่องเที่ยว*****

และได้นำไปวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดค่าใช้จ่ายและระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศซึ่งปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ ระดับรายได้ของนักท่องเที่ยว เพศและอายุของนักท่องเที่ยว สัญชาติ จุดประสงค์ที่มา อาชีพของนักท่องเที่ยว รวมถึงต้นทุนต่อหน่วยในหมวดในหมวดสำคัญ ๆ 5 หมวด คือ ต้นทุนต่อหน่วยในหมวดค่าที่พัก ต้นทุนต่อหน่วยในหมวดค่าเดินทางภายในประเทศ ต้นทุนต่อหน่วยในหมวดค่าอาหารและค่าเครื่องดื่ม ต้นทุนต่อหน่วยในหมวดค่าบันเทิง และต้นทุนต่อหน่วยในหมวดค่าซื้อของที่ระลึก

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมากที่สุด คือ ปัจจัยทางด้านจุดประสงค์ที่มาประเทศไทยของนักท่องเที่ยว ปัจจัยรองลงมาได้แก่ ปัจจัยทางด้านระดับรายได้ของนักท่องเที่ยว และสัญชาติของนักท่องเที่ยวตามลำดับ และพบว่าปัจจัยทั้ง 3 มีความสำคัญในการกำหนดค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวถึงร้อยละ 70 และปัจจัยดังกล่าวยังมีผลต่อตัวแปรตาม คือ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในทางบวกทุกตัว หมายความว่า ถ้าปัจจัยทั้ง 3 ตัว คือ จุดประสงค์ที่มาเมืองไทยของนักท่องเที่ยว รายได้ และสัญชาติ เพิ่มขึ้นจะมีผลทำให้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนด

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมากที่สุด คือ ปัจจัยทางด้านจุดประสงค์ที่ มาประเทศไทยของนักท่องเที่ยว รองลงมาได้แก่ ต้นทุนต่อหน่วยในหมวดสำคัญ 2 หมวด คือ ต้นทุนต่อหน่วยในหมวดค่าที่พัก และต้นทุนต่อหน่วยในหมวดค่าซื้อของที่ระลึก ส่วนปัจจัยทางด้าน อาชีพและสัญชาติของนักท่องเที่ยวมีอิทธิพลรองลงมาตามลำดับ ถ้าปัจจัยเหล่านี้เปลี่ยนแปลงจะมี ผลทำให้ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปด้วย

จากผลการศึกษาข้างต้น สามารถสรุปแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนากการ ท่องเที่ยวได้เป็น 2 แนวทางหลัก แนวทางแรกคือ การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยเน้นการเพิ่มค่าใช้จ่าย เฉลี่ยของนักท่องเที่ยว และแนวทางที่สอง คือ การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยเน้นการเพิ่มระยะ ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจทำได้โดยการใช้สื่อชักชวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เจาะจงเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูงกว่า US\$ 10,000 ต่อปี และนักท่องเที่ยวจากอเมริกา เหนือ เพราะจากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มทำให้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงขึ้น นอกจากนี้ควร ส่งเสริมให้เอกชนลงทุนในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อชักชวนให้ชาวต่าง ประเทศเข้ามาจัดประชุม สัมมนาในประเทศไทยมากขึ้น จะทำให้ระยะเวลาพำนัก คือระยะเวลา ระหว่างการประชุมรวมกับระยะเวลาท่องเที่ยวภายหลังการประชุมเสร็จสิ้นยาวนานขึ้นกว่าเดิม

ดังนั้น เมื่อเราทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดค่าใช้จ่ายและระยะเวลา พำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว แล้วนำปัจจัยเหล่านี้มาเป็นแนวทางในการวางแผนทางการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประเทศ แต่นอกเหนือจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวแล้ว ก็ควรมีนโยบายเพื่อ ป้องกันปัญหาที่จะเกิดจากการท่องเที่ยว เพื่อว่าผลประโยชน์ที่ได้จากการท่องเที่ยวจะไม่ก่อให้เกิด ปัญหาระยะยาวแก่ประเทศไทยในอนาคต

0223

ประภัทร สุทธาเวช. บทบาทในการเมืองของนักธุรกิจท้องถิ่นในฐานะกลุ่มผลประโยชน์,
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2534.

จากการที่เศรษฐกิจของโลกเกิดการผันผวนและส่งผลกระทบต่อ การส่งออกของสินค้าไทยทั้งทางด้านการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมในตลาดโลกนับตั้งแต่ 2524 เป็นต้นมา ทำให้รัฐบาลเริ่มหันมาให้ความสนใจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งมีได้ถูกกระทบกระเทือนไปด้วย แต่กลับมีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติให้เจริญรุดหน้าไปเป็นอันมาก รัฐบาลจึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมประเภทนี้อย่างจริงจัง เป็นผลให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวขยายตัวอย่างรวดเร็ว และนักธุรกิจท่องเที่ยวซึ่งเป็นกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มใหม่ได้เริ่มเข้ามามีบทบาททางการเมือง อันเนื่องมาจากรัฐบาลมีนโยบายเน้นความร่วมมือจากภาคเอกชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนที่มีแนวโน้มจะขยายตัวต่อไปในอนาคต

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาบทบาททางการเมืองของนักธุรกิจท้องถิ่นในฐานะกลุ่มผลประโยชน์ว่ามีมากน้อยเพียงไร และเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น
2. เพื่อศึกษาบทบาททางการเมืองของนักธุรกิจท้องถิ่นในฐานะกลุ่มผลประโยชน์ว่ามีแบบแผนในการแสดงออกเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มอย่างไร และสถาบันของกลุ่มมีความเข้มแข็ง มีระบบการดำเนินงานและการเข้าถึงกระบวนการทางการเมืองในการต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มมากน้อยเพียงไร
3. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นในการเมืองของนักธุรกิจท้องถิ่นระดับผู้นำว่าเป็นอย่างไร เพราะความคิดเห็นของนักธุรกิจท้องถิ่นระดับผู้นำอาจมีนัยต่อบทบาททางการเมืองของกลุ่ม

การสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ในการศึกษาข้อมูลระดับทุติยภูมิ นอกจากนี้ยังทำการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง รวมถึงการสังเกตการณ์จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองมาเป็นเวลานาน กลุ่มตัวอย่างที่นำมาทำการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มนักธุรกิจนำเที่ยวประเภทบริการจัดนำเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นสมาชิกส่วนใหญ่ของสมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว และกลุ่มนักธุรกิจโรง

แรม ซึ่งเป็นสมาชิกส่วนใหญ่ของสมาคมโรงแรมไทย ทั้งสองสมาคมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นับเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีบทบาทสำคัญในธุรกิจท่องเที่ยว

ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า บทบาทในทางการเมืองของนักธุรกิจท่องเที่ยวในฐานะกลุ่มผลประโยชน์ยังมีน้อย กลุ่มยังไม่มีการทำหน้าที่อย่างแท้จริงในฐานะกลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตย และในบริบทของการเรียกร้องหรือต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ กลุ่มไม่นิยมวิธีรุนแรง เช่น การประท้วง หรือการกระทำใด ๆ ที่กระทบต่อหน่วยงานของรัฐหรือรัฐบาล แต่กลุ่มนิยมใช้วิธีชี้แจงข้อเท็จจริง พร้อมเสนอแนวทางแก้ไข และการมีบทบาทใด ๆ ทางการเมืองแต่ละครั้งมักขึ้นอยู่กับผู้นำกลุ่มเป็นสำคัญ จึงพอสรุปได้ว่าบทบาทในทางการเมืองของนักธุรกิจท่องเที่ยวในฐานะกลุ่มผลประโยชน์ยังมีไม่สูงนัก เนื่องจากกลุ่มยังไม่เข้มแข็งพอ กลุ่มแสดงออกซึ่งบทบาทของตนเป็นครั้งคราว เมื่อมีเหตุการณ์ใดมากระทบกับการดำเนินงานของกลุ่มเท่านั้น นอกจากนั้นแล้วยังพบว่าความคิดเห็นทางการเมืองของผู้นำกลุ่มมีนัยสำคัญต่อบทบาทในทางการเมืองของกลุ่มเป็นอย่างมาก และจากการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถรวบรวมได้พบว่าการที่นักธุรกิจท่องเที่ยวมีบทบาทในบทบาทในทางการเมืองน้อย เนื่องมาจากปัจจัยทางด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรมทางการเมือง โครงสร้างของกลุ่มรวมถึงความคิดเห็นทางการเมืองของผู้นำกลุ่มไม่เอื้ออำนวยให้กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองท่องเที่ยว มีบทบาทในทางการเมืองได้เท่าที่ควร

0224

อรรถ แก้วประสพ. นโยบาย กรอ. กับการส่งเสริมการท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีของ กรอ.

จังหวัดกาญจนบุรี, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2532.

ในภาวะเศรษฐกิจโลกมีความผันผวนทางการค้าและการเงินระหว่างประเทศ ทำให้มีการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศอย่างรุนแรง เพื่อปกป้องผลประโยชน์ทางการค้า ทำให้ภาครัฐบาลและภาคเอกชนต้องร่วมมือกันมากขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในทางเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงได้กำหนดแนวทางการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนไว้อย่างชัดเจน ตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2531 เกี่ยวกับนโยบายเศรษฐกิจที่เน้นให้ภาคเอกชนมีบทบาทหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศตามระบบเศรษฐกิจเสรี โดยภาครัฐบาลเป็นผู้สนับสนุนเพื่อส่งเสริม แสวงหา พัฒนา และขยายตลาดการค้าและการท่องเที่ยว ตลอดจนการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อการสร้างงานและถ่ายทอดเทคโนโลยี

จากผลการทำงานของคณะกรรมการ กรอ. ในช่วง 2 ปีแรกรัฐบาลเริ่มประสบความสำเร็จในการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคลี่คลายปัญหาทางเศรษฐกิจในระดับหนึ่ง ต่อมาจึงได้ขยายระบบ กรอ. ไปสู่ภูมิภาค โดยกำหนดนโยบายสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง กรอ. จังหวัดและหอการค้าจังหวัดขึ้น โดยมีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดำเนินการและให้คำแนะนำ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์นโยบาย กรอ. ว่าเมื่อนำไปปฏิบัติในส่วนภูมิภาคหรือในระดับจังหวัด แล้วประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคประการใด รวมถึงเสนอแนะความเห็นที่จำเป็นสำหรับการปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่ค้นพบ เพื่อให้การดำเนินงาน กรอ. จังหวัดมีประสิทธิภาพขึ้นในการขยายแนวคิดกระบวนการ กรอ. และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยต่อไปในภายหน้า อีกทั้งนำผลการวิจัยมายืนยันว่าตัวแบบของ Van Horn & Van Meter มีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์นโยบาย กรอ.

การสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสำรวจข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทั้งจากเอกสารขั้นต้น (Primary Source) และเอกสารขั้นรอง (Secondary Source) รวมถึงการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม คือ สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal) และแบบที่มีแนวคำถาม (Interview Schedule)

เนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรี เป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวมากและถูกจัดให้เป็นจังหวัดศูนย์กลางแหล่งท่องเที่ยวของภาคตะวันตก มีรายได้จากการท่องเที่ยวต่อปีเป็นลำดับหนึ่งของจังหวัด จึงได้มีการจัดตั้ง กรอ. จังหวัดกาญจนบุรีขึ้น จากการศึกษาพบว่า การดำเนินนโยบาย

กรอ. จังหวัดกาญจนบุรีไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรทั้ง ๆ ที่มีการกำหนดโครงสร้างองค์กร รูปแบบวิธีการทำงานคล้าย ๆ กับ กรอ. ส่วนกลาง จากการสัมภาษณ์และจากเอกสารต่าง ๆ ของทางราชการพบว่า ตั้งแต่จัดตั้ง กรอ. จังหวัดกาญจนบุรีแล้วยังไม่มีการประชุมคณะกรรมการ กรอ. แต่อย่างใด จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า สาเหตุสำคัญ 6 ประการ คือ

1. ผู้ว่าราชการจังหวัดมิได้ให้ความสนใจ และเอาใจใส่งาน กรอ. จังหวัดเท่าที่ควร ไม่เรียกประชุม ทำให้ไม่มีการกระตุ้นคณะกรรมการ กรอ. จังหวัดให้ดำเนินงาน ประกอบกับขาดความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบาย กรอ. จังหวัด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายผู้ว่าราชการจังหวัดและไม่มีการสานต่อนโยบาย

2. หอการค้าจังหวัดยังไม่มีคามเข้มแข็งพอ จึงไม่มีบทบาทใด ๆ ทำให้ไม่มีปัญหาเสนอเข้า กรอ. จังหวัดเพื่อพิจารณา เนื่องจากหอการค้าจังหวัดมีสมาชิกน้อย และสมาชิกแต่ละคนล้วนมีภาระจากธุรกิจส่วนตัว จึงไม่มีเวลามารวมตัวเพื่อประกอบกิจกรรมของหอการค้า นอกจากนั้น คณะกรรมการหอการค้า และเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการยังไม่มีความเข้าใจดีพอและขาดประสบการณ์ในเรื่องหอการค้า

3. ประสิทธิภาพในการทำงานของเลขานุการ กรอ. จังหวัด และทีมงาน ซึ่งจะต้องประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกันและระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน เพื่อให้งาน กรอ. จังหวัดประสบผลสำเร็จตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้ ยังมีน้อย

4. มีหน่วยงานหลายหน่วยงานในจังหวัด ทำหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด ทำให้ไม่ค่อยมีปัญหา หรือมีปัญหาก็ไม่ไ้เรื่องใหญ่จนต้องเข้าที่ประชุม กรอ. จังหวัด

5. ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรของสำนักงานเลขานุการ กรอ. จังหวัด ที่มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน กรอ. จังหวัด ไม่เพียงพอและไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ในการบริหารงาน กรอ. จังหวัดเลย ตลอดจนขาดอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

6. ขาดการติดตามประเมินผลงาน กรอ. จังหวัดจากหน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งมีสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย (สนผ. มท.) เป็นผู้รับผิดชอบในการที่จะกระตุ้นให้จังหวัดดำเนินงาน กรอ. จังหวัด อย่างต่อเนื่อง และได้ผลจริงจึง

นอกจากนั้น จากการศึกษายังพบว่าทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนยังไม่เข้าใจบทบาทของ กรอ. จังหวัดดีพอ ทั้งนี้ เนื่องมาจากการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ไม่ชัดเจนทำให้ผู้ที่ปฏิบัติเกิดความสับสน และอีกประการหนึ่ง คือ การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง ส่วนใหญ่จะจำกัดอยู่

ในวงแคบเฉพาะภาครัฐบาล จึงทำให้การดำเนินนโยบาย กรอ. จังหวัด ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ในอนาคต หากการดำเนินนโยบาย กรอ. ในระดับจังหวัดประสบผลสำเร็จ องค์กร กรอ. จังหวัด อาจถูกยุบไปแต่ยังมีการดำเนินงานในรูปแบบของ กระบวนการ กรอ. อยู่ หรืออาจมีการขยายลงไปสู่ กรอ. อำเภอ ได้เช่นกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรัฐบาลซึ่งจะเป็นผู้กำหนดนโยบายที่ต่อเนื่องและเหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติอันจะนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาประเทศต่อไป

หมายเหตุ * กรอ. = คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ

0225

ลำพอง ศรีทับทิม. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี, วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตร
ศาสตร์ 2535.

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว
ในปัจจุบัน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนักท่องเที่ยว รูปแบบและลักษณะของการ
ท่องเที่ยวและกิจกรรมการพักผ่อน กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทาง
กายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการ
ปรับปรุงหรือแก้ไขให้พื้นที่สถานที่สามารถจะเกิดความพึงพอใจต่อนักท่องเที่ยวได้ เพื่อจะได้ไป
ใช้ประกอบการวางแผนการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควอย่างมี
ทิศทางที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้สาธารณชนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษากำหนดให้เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายัง
บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 364 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่าง
แบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ซึ่งมีคำถามปลาย
เปิดและปลายปิด

ภูมิหลังของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุมากกว่า
20 - 30 ปี เป็นโสดมากที่สุด ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างเป็นส่วนใหญ่ ที่อยู่อาศัยมีทั้งที่อยู่ใน
กาญจนบุรี กรุงเทพมหานคร และจังหวัดอื่น ๆ และอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมือง

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควในสภาพ
ปัจจุบัน เมื่อนำเอาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมาพิจารณาประกอบ พบว่าอยู่ในขั้นเตือนภัย ทั้ง
นี้เนื่องมาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมในบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว อันได้แก่
สภาพความร่มรื่นของต้นไม้ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การบริการ ความสะดวกในการเดินทาง
เข้ามาท่องเที่ยว อาคารและสิ่งปลูกสร้างตลอดแนวชายฝั่งแม่น้ำแคว ขณะนี้องค์ประกอบบางอย่าง
เริ่มที่จะสร้างความไม่พึงพอใจและไม่ประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว จากการศึกษาวิจัยพบว่านัก
ท่องเที่ยวเริ่มมองเห็นความไม่สะอาดในบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว มีขยะทิ้งเกลื่อนกลาดจึงเห็น
สมควรให้มีที่รองรับขยะเพิ่ม แผ่นป้ายและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่บอกเตือนภัยมีน้อยและไม่ชัดเจน
แพอาหาร ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกมีมากมาย ห้องสุขาซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและทางเทศบาลจัด

บริการให้ฟรี ในช่วงสุดสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแควห้องสุขาไม่สะอาดและสกปรกเหม็น ส่วนห้องสุขาของเอกชนก็คิดค่าบริการแพงเกินไป

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมายังบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว มีวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อนโดยตรง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมากันเป็นกลุ่มใหญ่เป็นกลุ่มผู้ร่วมงานและเพื่อน โดยใช้รถยนต์เป็นพาหนะในการเดินทาง มีความสะดวกในการเดินทางมายังบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นลักษณะมาเช้า - เย็นกลับ นักท่องเที่ยวที่พักผ่อนบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ส่วนใหญ่มีกิจกรรมการพักผ่อนทั้งแบบสนุกสนานและแบบสงบ โดยที่กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวทำมากที่สุดคือ เดินเล่นบนสะพานข้ามแม่น้ำแคว รองลงมาคือซื้อของที่ระลึก ถ่ายภาพและชมการแสดงแสงและเสียง

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติของบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว คือ ความเหมาะสมของบรรยากาศในการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจอันเนื่องมาจากริมฝั่งแม่น้ำแควเป็นธรรมชาติ มีบ้านเรือนปลูกอยู่ประปราย มีต้นไม้ให้ความร่มรื่น เงียบสงบ และเหมาะสำหรับการท่องเที่ยวเพราะน้ำไม่ไหลเชี่ยว มีปริมาณน้ำเต็มลำน้ำแคว ไม่มีสิ่งกีดขวางทางน้ำ สำหรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจ คือ ในแม่น้ำแควมีจำนวนเรือหางยาวมากเกินไป ทำให้เกิดเสียงดังรบกวนความเงียบสงบ การเล่นน้ำในแม่น้ำแควไม่เหมาะสมเพราะมีคนมาก การเล่นน้ำอาจเป็นการไม่สุภาพกับสถานที่ เพราะส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเดินเล่นบนสะพานและบริเวณสะพานไม่สะอาดเกิดจากมีขยะให้มองเห็นทั่วไปทั้งริมฝั่งแม่น้ำและบนบก อันเนื่องมาจากริมฝั่งแม่น้ำแควมีแพอาหาร ร้านอาหารที่สร้างขึ้นลงไปในลำน้ำแควทำให้เกะกะสายตา และนักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจกับทางเดินข้าง ๆ สะพานที่คับแคบชำรุดและยังไม่ได้รับการซ่อมแซม

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในเรื่องสถานที่จอดรถที่มีความปลอดภัย (รถไม่หาย) ถึงแม้ว่าจะต้องเสียค่าบริการในการดูแลรถก็ตาม สถานที่จอดรถอยู่ไม่ไกลจากบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควมีที่จอดรถพอเพียง และสะดวก จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวก็เหมาะสมมีไม่มากไม่น้อยจนเกินไป มีความปลอดภัยจากการถูกจี้ ปล้น ทำร้ายร่างกาย ทะเลาะวิวาท และพึงพอใจกับสภาพโดยลักษณะรวมทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างในบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ที่ตั้งแผ่นป้ายเหมาะสมสำหรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นที่นักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจคือ จำนวนที่รองรับขยะที่น้อยเกินไป การสร้างแพอาหาร ร้านขายของที่ระลึก แพลก แพล่องที่สร้างขึ้นลงไปมากในแม่น้ำแควเพื่อจะได้มองเห็นสะพานข้ามแม่น้ำแควได้ชัดเจน หรือเพื่อชมการแสดงแสงและเสียงใน

ช่วงงานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว ห้างสุขาไม่สะอาดส่งกลิ่นเหม็น ไม่สะดวกและมีจำนวน
น้อยเกินไป

0226

สุวดี ศรีเบญจกลางกูร. การประเมินมูลค่าประโยชน์ของแหล่งนันทนาการในเขตเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีสวนสัตว์ดุสิต กรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2529.

ในการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะประเมินมูลค่าประโยชน์ทางนันทนาการของสวนสัตว์ดุสิต ซึ่งเป็นการคำนวณจากมูลค่าที่ไม่ปรากฏเป็นตัวเงินชัดเจนให้ปรากฏออกมาเป็นมูลค่าในรูปตัวเงินอย่างชัดเจน และเพื่อทดสอบว่าวิธีการวิเคราะห์ต้นทุนการเดินทางมีความเหมาะสมหรือไม่ที่จะนำมาใช้ประเมินมูลค่าประโยชน์ของสวนสัตว์แห่งนี้ ซึ่งอยู่ในรูปของมูลค่าของเต็มใจที่จะจ่ายของผู้มาท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งนันทนาการดังกล่าว

วิธีการศึกษาใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้มาท่องเที่ยวที่มีที่อยู่อาศัยในกรุงเทพฯ และมาเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต จำนวนตัวอย่างสำหรับการศึกษา คือ 321 ตัวอย่างและทำการรวบรวมตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

ผลการศึกษาพบว่าประชาชนที่มาใช้บริการทางนันทนาการ ณ สวนสัตว์ดุสิตเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ตามเขตต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครโดยส่วนใหญ่ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองชั้นในและชั้นกลางจะมีจำนวนการมาใช้บริการมากกว่าผู้ที่อยู่อาศัยในเขตเมืองชั้นนอก ทั้งนี้เนื่องจากสวนสัตว์ดุสิตตั้งอยู่ในเขตเมืองชั้นใน และการคมนาคมโดยรอบมีความสะดวกสบาย ประกอบกับสวนสัตว์แห่งนี้มีลักษณะเด่นที่แตกต่างจากสวนสาธารณะอื่น ๆ ในกรุงเทพฯ ในด้านการมีสัตว์นานาชนิดให้ชม รวมทั้งภายในบริเวณสวนสัตว์แห่งนี้ได้รับการตกแต่งให้สวยงามและมีความร่มรื่นเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มาท่องเที่ยวเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 21 - 40 ปี มีรายได้ระดับปานกลาง หรือค่อนข้างต่ำ โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างในหน่วยงานของเอกชนหรือรับราชการ เมื่อทำการแปลงค่าของเวลาในการเดินทางเป็นค่าเงินและนำมารวมกับค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินที่เสียไปในการเดินทางทั้งไปและกลับจากที่อยู่อาศัยของผู้มาท่องเที่ยว โดยเฉลี่ยในแต่ละเขตถึงสวนสัตว์ดุสิต รวมทั้งค่าธรรมเนียมผ่านประตู พบว่ามีค่าใช้จ่ายในการเดินทางทั้งหมดเฉลี่ยครั้งละประมาณ 39.20 บาทต่อคน แต่เนื่องจากผู้มาท่องเที่ยวมีรายได้ปานกลางหรือค่อนข้างต่ำดังที่กล่าวมาแล้ว และค่าใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละครั้งค่อนข้างสูง จึงทำให้ลักษณะการมาใช้บริการพักผ่อนหย่อนใจในบริเวณสวนสัตว์ดุสิตของผู้มาท่องเที่ยวจะมานาน ๆ ครั้ง แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าผู้ที่ไม่มาพักผ่อนที่สวนสัตว์ดุสิตทั้งหมดจะไปใช้บริการนี้จากสวนสาธารณะที่ทดแทนได้อื่น ๆ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสวนสัตว์ดุสิตเป็นแหล่งนันทนาการที่ได้รับการยอมรับในการมาพักผ่อนหย่อนใจจาก

ประชากรเป็นอย่างมาก ทั้งที่ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยที่ใช้ในการเดินทางไปสวนสัตว์คูสตีมีมูลค่าสูงกว่าเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายของการเดินทางไปยังแหล่งนันทนาการทดแทนแห่งอื่น ๆ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาพักผ่อนหย่อนใจของประชากรกรุงเทพฯ จากการศึกษครั้งนี้มีเพียงปัจจัยเดียวคือ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการเดินทางระหว่างที่พักกับสวนสัตว์คูสตีของผู้มาท่องเที่ยว โดยค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการเดินทางนี้มีอิทธิพลต่ออัตราการมาท่องเที่ยว ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษาสูงสุด ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการเดินทางไปยังแหล่งนันทนาการทดแทนอื่น ๆ และความหนาแน่นทางประชากรต่อพื้นที่ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการมาพักผ่อนหย่อนใจ ณ สวนสัตว์คูสตี

สำหรับการศึกษาเพื่อประเมินมูลค่าประโยชน์ของสวนสัตว์คูสตีนี้ เป็นการประเมินมูลค่าจากมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้มาท่องเที่ยวที่มีต่อการได้มาพักผ่อนหย่อนใจ ณ สวนสัตว์แห่งนี้ ซึ่งแสดงออกมาในรูปความเต็มใจที่ยอมสละเงินเพื่อใช้ในการเดินทางมาพักผ่อนที่สวนสัตว์คูสตี โดยทั้งนี้มูลค่าเงินค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการเดินทาง ซึ่งประกอบด้วยค่าพาหนะ ค่าเสียเวลา และค่าธรรมเนียมผ่านประตู นั้นมีค่าเท่ากับอรรถประโยชน์ที่ผู้มาเที่ยวได้รับ ซึ่งจะเป็นมูลค่าที่สะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าประโยชน์ที่แท้จริงของสวนสัตว์แห่งนี้ในแง่ของผู้มาท่องเที่ยวและใช้วิธีการวิเคราะห์ต้นทุนการเดินทางเพื่อประมาณการเส้นอุปสงค์ของผู้ท่องเที่ยวที่มีต่อสวนสัตว์คูสตี ซึ่งเป็นเส้นอุปสงค์ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งของการมาท่องเที่ยวของ ประชากรในกรุงเทพฯ กับค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการเดินทางจากที่พักถึงแหล่งนันทนาการแห่งนี้ระดับต่าง ๆ แล้วทำการคำนวณค่าของมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายที่ผู้มาท่องเที่ยวที่ยินดีจ่ายเพื่อให้ได้รับบริการนันทนาการ ณ สวนสัตว์แห่งนี้ ซึ่งจะเป็นตัวแทนของมูลค่าประโยชน์ที่เป็นตัวเงิน โดยการหาพื้นที่ใต้เส้นอุปสงค์ทั้งหมดในการประเมินมูลค่าประโยชน์ด้วยวิธีการดังกล่าวนี้ ได้ทำการทดสอบแล้วว่า การใช้วิธีการวิเคราะห์ต้นทุนการเดินทางมีความเหมาะสมและสามารถนำมาใช้เพื่อประมาณการเส้นอุปสงค์ได้โดยค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่มีอิทธิพลต่ออัตราการเดินทางมาท่องเที่ยวของผู้มาท่องเที่ยวสวนสัตว์คูสตีถึงร้อยละ 75.35 และมีความสัมพันธ์ในลักษณะผกผันซึ่งกันและกัน คือถ้ามีค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการเดินทางเพิ่มขึ้นจะมีอัตราการเดินทางมาท่องเที่ยวลดลง

0227

วีระพล วงษ์ประเสริฐ. การวิเคราะห์อุปสงค์การท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่าง
ประเทศไทยในประเทศไทย, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
เศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2536.

การท่องเที่ยวมีความสำคัญและมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในการพัฒนาเศรษฐกิจของ
ประเทศ ทำให้รัฐบาลสมัยต่าง ๆ พยายามที่จะวางนโยบายการท่องเที่ยวของประเทศให้มีส่วนช่วย
ในการผลักดันเศรษฐกิจของประเทศให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ประกอบกับในปัจจุบัน
มีความต้องการผลการศึกษาทางด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการศึกษา
เศรษฐกิจการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การ
ท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย และเพื่อพยากรณ์จำนวน
นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในอนาคต

โดยทำการศึกษาจากประเทศที่เป็นตลาดสำคัญของการท่องเที่ยวไทยรวมทั้งสิ้น
13 ประเทศ คือ ประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น ไต้หวันฮ่องกง สิงคโปร์ เยอรมนีตะวันตก สหรัฐ
อเมริกา ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร เกาหลีใต้ ฝรั่งเศส อิตาลีและอินเดีย โดยใช้ข้อมูลแบบ
อนุกรมเวลาและข้อมูลแบบภาคตัดขวางในช่วงปี พ.ศ. 2525 - 2534 มาทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณ
โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด และใช้เครื่องมือทางสถิติที่เรียกว่า การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อวัด
ขนาดของผลกระทบจากตัวแปรต่าง ๆ ในแบบจำลองที่สร้างขึ้นตามแนวคิดเชิงทฤษฎี
เศรษฐศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่าอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศใน
ประเทศไทยขึ้นอยู่กับอัตราส่วนของราคาค่าโดยสารเครื่องบินจากประเทศนักท่องเที่ยวมายัง
ประเทศไทยกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของคนในประเทศนักท่องเที่ยวอัตราส่วนของราคาห้องพักเฉลี่ย
ต่อวันของประเทศไทยกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของคนในประเทศนักท่องเที่ยว อัตราส่วนเปรียบเทียบ
ของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศนักท่องเที่ยวกับดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทย
ตัวแปรหุ่นที่แสดงปีการท่องเที่ยวไทย และตัวแปรหุ่นที่แสดงวิกฤตการณ์ทางการเมือง

ผลการวิจัยทางด้านค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศพบว่า ปัจจัยที่มี
ส่วนในการกำหนดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว คือ อัตราส่วนของราคาค่าโดยสารเครื่องบินจาก
ประเทศนักท่องเที่ยวมายังประเทศไทยกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของคนในประเทศนักท่องเที่ยว อัตรา
ส่วนของราคาห้องพักเฉลี่ยต่อวันของประเทศไทย กับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของคนในประเทศนัก

ท่องเที่ยว และอัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศนักท่องเที่ยวกับดัชนี
ราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทย

0228

ณัฐพงศ์ ดิษยบุตร. รูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับการบริหารเมืองท่องเที่ยวในทัศนะของ
ประชาชนชาวจังหวัดภูเก็ต, เอกสารวิจัยหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหา
บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพิจารณาปัญหา ข้อจำกัดและศักยภาพของรูปแบบการปกครองที่ใช้ในจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบันว่ามีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการรองรับภารกิจจากผู้ให้บริการ และต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหรือไม่ และเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการปกครองและรูปแบบจากทัศนะของประชาชน ในการแสวงหารูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับการบริหารเมืองท่องเที่ยว ซึ่งสามารถจะบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในด้านการอนุรักษ์ความสวยงามตามธรรมชาติและการให้บริการที่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ประชาชนชาวจังหวัดภูเก็ตที่มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 ที่ผ่านมา และสุ่มตัวอย่างมาทำการศึกษา จำนวน 400 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจาก 3 อำเภอและ 1 เทศบาลเมืองที่สุ่มมาได้อย่างเจาะจง การวิจัยกระทำทั้งการสำรวจเอกสารและการวิจัยภาคสนาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีอยู่ 3 ส่วนคือ ส่วนแรกสอบถามเกี่ยวกับสภาพและลักษณะบางประการของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่สองใช้วัดหรือตรวจสอบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการปกครองของจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบัน และส่วนที่สาม ใช้วัดทัศนคติเกี่ยวกับรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับการบริหารเมืองท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ประชาชนส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการปกครองของจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบันระดับปานกลาง
2. ประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนะว่ารูปแบบการปกครองของจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบันทั้งการปกครองส่วนภูมิภาคในรูปของจังหวัด อำเภอและการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปของเทศบาล สุขาภิบาล ในเขตชุมชนเมืองมีความเหมาะสมกับการบริหารเมืองท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต
3. ในทัศนะของประชาชนที่เห็นว่ารูปแบบการปกครองของจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบันไม่เหมาะสมกับการบริหารเมืองท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตทั้งเกาะประมาณเกือบกึ่งหนึ่ง

เห็นว่ารูปแบบการเลือกผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตโดยตรง น่าจะเป็นรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมที่สุดกับการบริหารเมืองท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตทั้งเกาะ

4. ระดับการศึกษาและอาชีพมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการปกครองของจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบัน

5. อาชีพมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อความเหมาะสมของรูปแบบการปกครองของจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบันทั้งในรูปแบบการปกครองส่วนภูมิภาคและการปกครองส่วนท้องถิ่น

6. ประชาชนที่เคยรู้เรื่องรูปแบบการปกครองของเมืองพัทยามาก่อนส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบดังกล่าว สามารถนำมาใช้ในการบริหารเมืองท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตได้

7. ประชาชนมีแนวโน้มที่ต้องการให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตโดยตรงในระดับปานกลางมากที่สุด

8. อาชีพมีความสัมพันธ์กับความประสงค์และการวินิจฉัยทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตโดยตรง

0229

สมศักดิ์ งามพาณิชย์. **ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการส่งมอบบริการของ
ตำรวจท่องเที่ยว. เอกสารวิจัยหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2536.**

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของ
นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการส่งมอบบริการของตำรวจท่องเที่ยว และเพื่อศึกษาความ
สัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศกับทัศนคติที่มีต่อการส่งมอบบริการของ
ตำรวจท่องเที่ยว เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงประสิทธิภาพในการส่งมอบบริการของกอง
บังคับการตำรวจท่องเที่ยวในโอกาสต่อไป

วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ
วิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาแจ้งความหรือมาติดต่อขอรับบริการอย่างใดอย่างหนึ่งจาก
ตำรวจท่องเที่ยวหน่วยต่าง ๆ 15 หน่วยทั่วประเทศจำนวน 290 ราย

ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางสังคมเศรษฐกิจกับความพึงพอ
ใจของนักท่องเที่ยวในแง่มหภาคนั้น นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีสถานภาพการสมรสเป็น
หม้ายจะมีความพึงพอใจในการส่งมอบบริการของตำรวจท่องเที่ยวสูงสุด และนักท่องเที่ยวที่มี
สถานภาพการสมรสแยกกันอยู่จะมีความพึงพอใจต่ำที่สุด นักท่องเที่ยวที่มีสัญชาติเป็นชาวอาฟริกา
จะมีความพึงพอใจในการส่งมอบบริการของตำรวจท่องเที่ยวสูงที่สุด และนักท่องเที่ยวที่มีสัญชาติ
เป็นชาวเอเชียแปซิฟิกมีความพึงพอใจต่ำที่สุด หน่วยงานที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึง
พอใจในการส่งมอบบริการมากที่สุดคือ หน่วยตำรวจท่องเที่ยวเชียงใหม่ และหน่วยตำรวจท่องเที่ยว
ที่มีนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจน้อยที่สุด 3 ลำดับเท่ากัน คือ หน่วยตำรวจท่องเที่ยวอุบลราชธานี
เชียงรายและนครสวรรค์

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางสังคมเศรษฐกิจและความพึงพอใจของนัก
ท่องเที่ยวในแง่จุลภาคซึ่งในส่วนที่สำคัญพบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีอายุมาก จะมีความ
พึงพอใจในการส่งมอบบริการของตำรวจท่องเที่ยวในมิติการป้องกันอาชญากรรมสูงกว่า
นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เป็นเพศชายจะมีความพึงพอใจในการส่ง
มอบบริการของตำรวจท่องเที่ยวในมิติการป้องกันอาชญากรรม และมิติการปราบปรามอาชญา
กรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวที่เป็นเพศหญิง นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีสัญชาติเป็นอาฟริกาจะ
มีความพึงพอใจในการส่งมอบบริการของตำรวจท่องเที่ยวในมิติการรับแจ้งความ

ร้องทุกข์สูงสุดและนักท่องเที่ยวที่มีสัญชาติเป็นชาวตะวันตกกลางจะมีความพึงพอใจในมิตินี้ต่ำที่สุด นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีอาชีพเป็นนักธุรกิจ จะมีความพึงพอใจในการส่งมอบบริการของตำรวจท่องเที่ยวในมิติการปราบปรามอาชญากรรมสูงสุด และนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรับราชการจะมีความพึงพอใจในมิตินี้ต่ำที่สุด นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส จะมีความพึงพอใจในการส่งมอบบริการของตำรวจท่องเที่ยวในมิติการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

คำแนะนำต่าง ๆ และมิติการใช้ภาษาต่างประเทศมากที่สุด ส่วนนักท่องเที่ยวที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นจะมีความพึงพอใจใน 2 มิตินี้ต่ำที่สุด นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป จะมีความพึงพอใจในการส่งมอบบริการของตำรวจท่องเที่ยวในมิติการป้องกันอาชญากรรมมากกว่านักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวเป็นครั้งแรก นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่พักมากกว่า 12 วันขึ้นไป จะมีความพึงพอใจในการส่งมอบบริการของตำรวจท่องเที่ยวในมิติการให้บริการข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำต่าง ๆ และมิติการบริการมากกว่านักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักเพียง 1 - 4 วัน นักท่องเที่ยวที่ไม่เคยประสบปัญหาความไม่สะดวกหรือความไม่ปลอดภัย จะมีความพึงพอใจในการส่งมอบบริการของตำรวจนักท่องเที่ยวในมิติการป้องกันอาชญากรรมและมิติการปราบปรามอาชญากรรมมากกว่านักท่องเที่ยวที่เคยประสบปัญหาดังกล่าว

นอกจากนี้ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังพบอีกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี เป็นเพศชายและเป็นโสด มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพหลายสาขาคละกัน สัญชาติเป็นชาวยุโรป ภาษาที่ใช้เป็นภาษาอังกฤษ เข้ามาท่องเที่ยวเป็นครั้งแรกและพักอยู่ในประเทศไทยมากกว่า 12 วัน โดยเข้ามาท่องเที่ยวด้วยตนเอง ไม่เคยประสบปัญหาความไม่สะดวกหรือความไม่ปลอดภัยและมาขอรับบริการ หรือมาติดต่อจากหน่วยตำรวจท่องเที่ยวที่กรุงเทพฯ มากที่สุด

0230

สมชาติ สุกฤตยานันท์. ความสัมพันธ์ของการแสวงหาข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการตัดสินใจ
 เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวไทย, วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 2533.

วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากระบวนการแสวงหาข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของนัก
 ท่องเที่ยวไทย วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยว
 ไทยกับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแสวง
 หาข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทย กับ การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวภายใน
 ประเทศ

วิธีการวิจัย ใช้การวิจัยเชิงสำรวจแบบ ONE - SHOT POSTTEST โดยกลุ่มตัวอย่าง
 เป็นนักท่องเที่ยวไทยที่มีอาชีพต่าง ๆ กัน จำนวน 415 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บ
 รวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวไทยเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุระหว่าง
 21 - 30 ปี และมีสถานภาพการสมรสเป็นโสด ผู้ที่สมรสแล้วมักแยกครอบครัวมาอยู่เป็นครอบครัว
 เดี่ยว มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี

การแสวงหาข่าวสารด้านการท่องเที่ยว การให้ความสนใจกับข่าวสารด้านการท่องเที่ยว
 และระดับความรู้หรือข้อมูลที่มีอยู่ก่อนการแสวงหาข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเพิ่มเติมอยู่ใน
 ระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ สื่อโทรทัศน์ บริษัททัวร์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสื่อ
 บุคคลเป็นสื่อที่นักท่องเที่ยวไทยมีความเห็นว่าให้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง
 ส่วนสื่อวิทยุและสื่อหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่ให้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย และ
 นิตยสารเป็นสื่อที่นักท่องเที่ยวไทยมีความเห็นว่าให้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวในระดับมาก การ
 แสวงหาข่าวสารด้านการท่องเที่ยว การปรึกษาและขอคำแนะนำจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ ส่วนมาก
 จะแสวงหาข่าวสารและปรึกษาขอคำแนะนำจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ จากแหล่งข่าวสารมากกว่า 1
 แหล่ง ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวที่แสวงหาเพิ่มเติมส่วนใหญ่จะสอดคล้องกัน และในกรณีที่ข่าว
 สารไม่สอดคล้องกัน นักท่องเที่ยวไทยก็ยังคงที่จะรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวดังกล่าวต่อไปและมี
 การแสวงหาข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเพิ่มเติม ซึ่งทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงกับข่าวสารด้านการ
 ท่องเที่ยวที่มีอยู่ก่อน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวหลังจากได้มีการแสวงหา
 ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวในขั้นที่ 1 คือ เมื่อได้มีการเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยว

ลักษณะการเดินทางและการให้ความเชื่อต่อแหล่งข่าวสารด้านการท่องเที่ยว พบว่า สื่อบุคคล คือ สื่อที่นักท่องเที่ยวใช้ประกอบการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวบ่อยมากที่สุด ส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยว 1 - 3 ครั้งต่อปี นิยมที่จะเดินทางไปเองกับเพื่อนหรือครอบครัว การต้องการพักผ่อน พบเห็นสิ่งใหม่ ๆ และได้เห็น รับรู้ รับฟังเกี่ยวกับความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ประกอบกันทำให้เกิดความต้องการเดินทางท่องเที่ยว สถานที่ที่จะเดินทางไปเป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวไทยให้ความสำคัญมากที่สุดในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวสารที่นักท่องเที่ยวไทยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญคือ ประสบการณ์ของแหล่งข่าวสาร

0231

อุไรวรรณ สุภรศหัตถ์รังษี. การให้บริการข่าวสารผ่านสื่อมวลชนแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
ภายในเขตเมืองพัทยา, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสาร-
มวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2536.

ปัจจุบันในวงการธุรกิจ การแข่งขันในเรื่องการให้บริการ ความรวดเร็วในการให้
ข่าวสารที่ถูกต้องและการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนเป็นอย่างมากในการดำเนินการให้
ประสบผลสำเร็จ การท่องเที่ยว นับว่าเป็นธุรกิจหนึ่งที่มีการแข่งขันสูง ดังนั้น ในทุกวันนี้การให้
บริการข่าวสารด้านการท่องเที่ยวผ่านสื่อมวลชน จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ

การวิจัยเรื่อง การให้บริการข่าวสารผ่านสื่อมวลชนแก่นักท่องเที่ยวชาวต่าง
ประเทศภายในเขตเมืองพัทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะการให้บริการข่าวสารผ่านสื่อ
มวลชนแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศภายในเขตเมืองพัทยา และลักษณะการกระจายการบริการ
ข่าวสารผ่านสื่อมวลชนแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศภายในเขตเมืองพัทยา ตลอดจนเพื่อทราบ
ถึงประเภทของข่าวสารที่ปรากฏในสื่อมวลชนที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
ภายในเขตเมืองพัทยา โดยข่าวสารที่นำมาวิจัยต้องเป็นภาษาต่างประเทศและสื่อนั้นต้องมีการ
กระจายการบริการอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปี และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามา
เมืองพัทยา สามารถจะติดตามข่าวสารได้ตามต้องการ

ระเบียบวิธีการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ
(Qualitative research) โดยอาศัยกรอบแนวคิดและทฤษฎีในการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ แนวคิดเรื่อง
การจัดการในการให้บริการ แนวคิดเรื่องการกระจาย และแนวคิดเรื่องประเภทของข่าวสาร
สำหรับแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ข้อมูลประเภทบุคคล และข้อมูลประเภทเอกสารอื่น
ๆ ข้อมูลประเภทบุคคลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ให้ข้อมูล
ประเภทวิธีการให้บริการข่าวสารผ่านสื่อมวลชนแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนวิธีการกระจายการ
บริการข่าวสารและประเภทของข่าวสารผ่านสื่อมวลชน ข้อมูลประเภทเอกสารที่ใช้ในการศึกษา
เป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าตามห้องสมุดต่าง ๆ รวมทั้งสถานที่ที่ไปทำการศึกษาซึ่งส่วนมากเป็น
เอกสารที่แจกฟรีแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศภายในเขตเมืองพัทยา

จากการศึกษาเรื่อง การให้บริการข่าวสารผ่านสื่อมวลชนแก่นักท่องเที่ยวชาว
ต่างประเทศภายในเขตเมืองพัทยาสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะการให้บริการข่าวสารผ่านสื่อมวลชน
แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศภายในเขตเมืองพัทยา มีความหลากหลายเนื่องจากความแตกต่าง
ของนักท่องเที่ยวแต่ละคน รวมทั้งการให้บริการข่าวสารของผู้ให้บริการที่แตกต่างกันในแต่ละครั้ง

จุดมุ่งหมายในการบริการมีทั้งเพื่อให้ห้องค์การให้บริการข่าวสารเป็นไปตามที่ได้รับมอบหมาย การให้บริการเพื่อสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว และการให้บริการข่าวสารเพื่อแสวงหากำไรเพื่อให้ห้องค์การสามารถดำรงอยู่ได้ ส่วนรูปแบบของการให้บริการข่าวสาร สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มองค์กรผู้มีหน้าที่หลักในการให้บริการข่าวสารผ่านสื่อมวลชน เช่น ห้องสมุดเมืองพัทยา ร้านหนังสือบุญรุ่งเรือง ดวงกมล กลุ่มต่อมาเป็นกลุ่มที่ให้บริการข่าวสารเพื่ออำนวยความสะดวกแก่บริการหลัก เช่น การให้บริการข่าวสารผ่านสื่อมวลชนของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่จัดทำเอกสารหรือหนังสือเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อสนองต่อบริการหลัก คือ การท่องเที่ยว กลุ่มสุดท้ายคือ กลุ่มที่ให้บริการข่าวสารเพื่อส่งเสริมให้การบริการของคนดียิ่งขึ้น หรือเหนือไปกว่าคู่แข่ง

ประเภทของข่าวสารที่ปรากฏในสื่อมวลชนเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศภายในเขตเมืองพัทยา สามารถแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 5 กลุ่ม คือ ข่าวสารที่มีลักษณะดึงดูดนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นข่าวสารเกี่ยวกับธรรมชาติ และความสวยงามของชายหาด รวมทั้งสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลของพัทยา ข่าวสารเกี่ยวกับบริการและเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น ที่พัก ร้านอาหาร พาหนะในเมืองพัทยา ข่าวสารที่เกี่ยวกับกฎระเบียบ ถนนหนทาง และแผนที่แสดงถึงโครงสร้างเมืองพัทยา ข่าวสารที่เกี่ยวกับภาพพจน์ของเมืองพัทยา เช่น เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย กลุ่มสุดท้ายเป็นข่าวสารเกี่ยวกับราคาต่าง ๆ สำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อช่วยในการตัดสินใจ เช่น ราคาที่พักของโรงแรม ราคาเช่าเครื่องเล่นทางน้ำ เป็นต้น

ลักษณะการกระจายการบริการข่าวสารผ่านสื่อมวลชนแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศภายในเขตเมืองพัทยา สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ลักษณะการให้บริการข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง เช่น การกระจายข่าวสารผ่านดาวเทียม โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง ฯลฯ และการกระจายข่าวสารในลักษณะของข่าวสารที่เกาะเกี่ยวหรืออาศัยไปกับตัวสื่อ เช่น ม้วนเทปวิดีโอ เทปเพลงคาสเซต เป็นต้น

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่าจะช่วยให้ผู้ให้บริการข่าวสารและผู้มีหน้าที่กระจายข่าวสารเข้าใจและปรับปรุงการให้บริการข่าวสารผ่านสื่อมวลชนแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในเขตเมืองพัทยาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

0232

คัลนาค์ แจ็งใจ. สถานภาพและแนวโน้มการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการ

ประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อระดมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในด้านบทบาทสถานภาพและแนวโน้มของเทคโนโลยีสารสนเทศกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิค EDFR ในการรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทั้งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการท่องเที่ยว โดยถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 ครั้ง ครั้งแรกเป็นการสัมภาษณ์ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพ และแนวโน้มการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในช่วงปี 2533 - 2543 ส่วนครั้งที่สองจะเป็นการตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการให้น้ำหนักข้อความตามความคิดเห็นเท่านั้น

สถานภาพและสถานการณ์ปัจจุบันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อยู่ในสภาพที่มีการลงทุนของเอกชนสูง โดยเฉพาะมีการสร้างที่พักและโรงแรมเพิ่มขึ้น เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่สูงขึ้น นอกจากนี้ยังมีการกระจายรายได้และสร้างงานให้ประชาชนในท้องถิ่นด้วย และมีการคาดการณ์ว่าในช่วง 3 - 4 ปี จะมีแนวโน้มดีขึ้นเรื่อย ๆ เพราะมีการกำหนดเป็นแผนชัดเจนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 และ ฉบับที่ 7 และยังมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ รวมทั้งสินค้าท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

สถานภาพการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวในปัจจุบันมีการใช้มากโดยเฉพาะด้านคมนาคมและโรงแรม แต่เทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ยังค่อนข้างล้าหลัง และมักนำไปใช้ด้านบริการเพื่อจัดการธุรกิจมากกว่าการให้บริการข่าวสารข้อมูลกับประชาชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสนับสนุนของภาครัฐบาลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวยังไม่พอทั้งด้านงบประมาณและกำลังคน แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทในการให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในด้านข่าวสารที่รวดเร็วและถูกต้องมีบทบาทต่อการวิเคราะห์และการตัดสินใจ ทำให้ไม่ขาดจากข่าวสารข้อมูล รวมทั้งยังประหยัดคนในการให้ข่าวสาร และสามารถป้อนข้อมูลให้ผู้มีหน้าที่ในการพัฒนาและส่งเสริมด้าน

อุตสาหกรรมเอาไปใช้ประโยชน์ได้ด้วย และพบว่าทุกหน่วยงานได้พยายามนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เข้ามาใช้มากขึ้น

ในอนาคตคาดว่าจะยังคงมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่ต่างไปจากปัจจุบันนัก แต่คาดว่าจะดีขึ้นควบคู่กับเทคโนโลยี เพราะตอนนี้มีการพัฒนาเทคโนโลยีมากขึ้นโดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะมีการนำมาใช้มากที่สุด คือ โทรศัพท์มือถือ ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด คือ สื่อมวลชนอันได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ สำหรับเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ เช่น ดาวเทียมไฮโดรฟอยล์ หรือรถไฟความเร็วสูง ฯลฯ เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ที่สำคัญ แต่ยังไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ เพราะยังขัดข้องในเรื่องงบประมาณ ตลอดจนความรู้และทักษะในการนำมาใช้ยังไม่พร้อมเพราะยังไม่มีเตรียมบุคลากรเพื่อการนี้ อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้อาจทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวขยายตัวและมีคุณภาพสูงขึ้น พร้อมทั้งตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วย

สำหรับข้อเสนอแนะกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกันว่า ควรมีการปรับปรุงในด้านการรักษาสภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ภาพพจน์ด้านการจราจร การรักษาความสะอาด ความปลอดภัยและราคาโรงแรมที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งพัฒนาในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการและการขนส่ง ควรพัฒนาแนวความคิดเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้ประชาชนได้เข้าใจอย่างแท้จริง โดยการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น และจัดสัมมนาโดยระดมความคิดทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงนักวิชาการและนักปฏิบัติ พร้อมทั้งควรมีการพัฒนาระบบสื่อสารและระบบข้อมูลให้มากขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ตลอดจนพัฒนาประเทศด้วย

0233

รพีพล ยูวะนิยม. การประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2537.

การพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศไทยสามารถทำได้โดยไม่จำเป็นต้องลงทุนมาก
นัก เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ ทางประวัติ
ศาสตร์และทางวัฒนธรรมอยู่แล้ว เพียงแต่หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบการท่องเที่ยว เช่น การ
ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กำหนดนโยบายและวางแผนงานประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมและมีประ
สิทธิภาพก็สามารถส่งเสริม และสร้างภาพพจน์ที่ดีงามให้กับการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษา นโยบายและการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ด้าน
งานประชาสัมพันธ์ รวมถึงอุปสรรคและปัญหาในการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่ง
ประเทศไทยโดยทำการเก็บข้อมูลสถิติจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจาก
การตอบแบบสอบถามของผู้บริหารของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จำนวน 50 คน และเจ้าหน้าที่
ที่ปฏิบัติการในกองประชาสัมพันธ์ จำนวน 10 คน โดยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วน คือ ข้อมูลส่วน
บุคคล นโยบายและการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ด้านการประชาสัมพันธ์
และอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์รวม 32 ข้อ

นโยบายการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คือ การเผยแพร่
ข่าวสารด้านกิจกรรม โครงการ นิทรรศการ และผลการดำเนินงานขององค์การให้แก่ประชาชนทั่ว
ไปและสื่อมวลชน เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กรและประเทศ สร้างความสัมพันธ์อันดีกับสื่อ
มวลชนทุกแขนง รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกประเทศ รวมทั้งการเชิญสื่อมวลชนและ
บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวให้มาทัศนศึกษาตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

จากการศึกษานโยบายและการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ ของการท่องเที่ยวแห่ง
ประเทศไทย ซึ่งแยกเป็นกองประชาสัมพันธ์สำนักงานใหญ่ สำนักงานในประเทศ และสำนักงาน
ต่างประเทศนั้น พบว่านโยบายและการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ของทั้ง 3 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความ
คล้ายคลึงกัน และมีความสอดคล้องกันและกันทั้งในด้านนโยบาย แหล่งข้อมูลในการวางแผน การ
ประสานงานในการวางแผน ลักษณะของแผน การนำแผนงานไปปฏิบัติ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการ
วางแผน และลักษณะของการวางแผน ทั้งนี้จะเป็นเพราะในการทำงานจะมีสำนักงานใหญ่เป็น
ศูนย์กลางในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งต้องมีการประสานงานกันระหว่างสำนักงานใหญ่

กับสำนักงานในประเทศ และสำนักงานต่างประเทศ แต่ละกลุ่มไม่สามารถดำเนินงานเป็นเอกเทศได้ แต่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจทั่วไทย การเมืองหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และบรรทัดฐานทางสังคม ค่านิยมและประเพณี รวมทั้งแหล่งข้อมูลในการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ อันได้แก่ ผลลัพธ์จากการวางแผนงานครั้งก่อน และพบว่านโยบายประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นลักษณะนโยบายที่ดี กล่าวคือ หน่วยงานต่าง ๆ สามารถใช้นโยบายเป็นหลักการในการปฏิบัติภารกิจของตน สามารถประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นซึ่งมีภารกิจแตกต่างกันออกไป และมีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร แต่การวางแผนอาจเกิดความคลาดเคลื่อนได้ เนื่องจากแหล่งข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวางแผน ได้แก่ ประสพการณ์ส่วนตัวของผู้วางแผน ซึ่งอาจทำให้ไม่ทราบถึงสภาพความเป็นจริงอย่างถ่องแท้ นอกจากนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ไม่มีการประเมินผลการประชาสัมพันธ์โดยตรงจึงทำให้ไม่สามารถสรุปได้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น เกิดจากการประชาสัมพันธ์โดยตรงเพียงอย่างเดียวหรือไม่ ทั้งนี้เพราะ การท่องเที่ยวมีการดำเนินงานทางการตลาดเป็นหลัก ผลที่เกิดขึ้นจึงอาจมาจากการดำเนินการทางการตลาดเป็นส่วนใหญ่ก็เป็นได้

ด้านโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ด้านการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองประชาสัมพันธ์สำนักงานใหญ่ มีการแบ่งส่วนงานอย่างชัดเจน ตามหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน ขณะที่สำนักงานในประเทศ และสำนักงานต่างประเทศส่วนใหญ่ไม่มีการแบ่งงานแต่ทำงานร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานในประเทศอาศัยการประสานงานจากสำนักงานใหญ่เป็นหลัก และสำนักงานในต่างประเทศนั้นมีการว่าจ้างบริษัทประชาสัมพันธ์จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์หลักให้อยู่แล้วในบางส่วน บทบาทที่สำคัญของหน่วยงานทั้ง 3 กลุ่ม มีความคล้ายคลึงกัน คือ เผยแพร่ข่าวสารด้านกิจกรรม โครงการ และผลการดำเนินงานขององค์กรแก่ประชาชนทั่วไป และสื่อมวลชน ยกเว้นกองประชาสัมพันธ์ สำนักงานใหญ่ ที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางประสานงานกับสำนักงานในประเทศและสำนักงานในต่างประเทศด้วย

ส่วนอุปสรรคและปัญหาในการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นั้นพบว่าทั้งสำนักงานใหญ่ สำนักงานในประเทศ และสำนักงานต่างประเทศ ส่วนใหญ่มีอุปสรรคและปัญหาด้านบุคลากรและงบประมาณไม่เพียงพอ จึงอาจทำให้คนหนึ่งต้องปฏิบัติงานหลายหน้าที่ อาจก่อให้เกิดสภาพงานล้นมือ และไม่สามารถดำเนินงานได้ครบตามแผนที่วางไว้

0234

วงกต จันทพานิช. บทบาทและอิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย : ศึกษา
เฉพาะกรณีกลุ่มผลประโยชน์ด้านธุรกิจการท่องเที่ยว, วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2533.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อวิเคราะห์ว่า เมื่อโครงสร้างระบบการเมือง
เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่พรรคการเมืองเข้าไปดำรงตำแหน่งในรัฐบาล และรัฐสภาได้เข้าไปทำ
หน้าที่ในการกำหนดนโยบาย รวมทั้งโครงสร้างกระบวนการกำหนดนโยบายเปลี่ยนแปลงไปใน
ลักษณะที่พรรคการเมืองได้เข้าไปทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการกำหนดนโยบายแทนที่ข้าราชการ
แล้ว กลุ่มผลประโยชน์ด้านธุรกิจการท่องเที่ยว ได้ลดบทบาทและอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย
ผ่านข้าราชการแล้วหันมามีบทบาทในการกำหนดนโยบายผ่านพรรคการเมือง รัฐสภา และรัฐบาล
มากขึ้น และยังคงใช้วิธีการแบบไม่เป็นทางการมากกว่าวิธีการแบบเป็นทางการหรือไม่ ซึ่งผลการ
วิจัยพบว่า แม้ว่าโครงสร้างอำนาจทางการเมืองเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่พรรคการเมืองได้เข้าไป
ควบคุมอำนาจทางการเมือง โดยเฉพาะอำนาจในสถาบันฝ่ายบริหาร และได้เข้าไปควบคุมอำนาจใน
การกำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยวไว้โดยสิ้นเชิง รวมตลอดถึงการที่สภาผู้แทนราษฎร โดย
เฉพาะคณะกรรมการวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวได้เข้ามาทำหน้าที่ในกระบวนการกำหนด
นโยบายด้านการท่องเที่ยวแล้ว แต่กลุ่มผลประโยชน์ด้านธุรกิจการท่องเที่ยวก็ยังคงมีบทบาทและ
อิทธิพลผ่านการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงานราชการ มากกว่าพรรคการเมือง และ
คณะกรรมการวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวและการที่กลุ่มได้มีบทบาทและอิทธิพลผ่านสถาบัน
ฝ่ายบริหารโดยเฉพาะรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว ก็เป็นการมีบทบาทและอิทธิพล
เนื่องจากตำแหน่งรัฐมนตรีเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายสูง ไม่ได้เกิดจาก
การที่กลุ่มเห็นว่ารัฐมนตรีผู้นี้มาจากพรรคการเมืองแต่ประการใด ซึ่งสาเหตุเป็นเพราะการท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย มีบทบาทและอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายในระดับสูง จนกระทั่งพรรค
การเมือง สภาผู้แทนราษฎร และรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งต้องสูญเสียบทบาทและอิทธิพลนี้ไป
และกลุ่มผลประโยชน์ด้านธุรกิจการท่องเที่ยวจำเป็นต้องเรียกร้องผลประโยชน์ของตน ผ่านการ
ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ แต่การมีบทบาทและอิทธิพลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ไม่ใช่เงื่อนไขที่สำคัญที่สุดที่ทำให้สถาบันเหล่านี้ไม่สามารถแสดงบทบาทและอิทธิพล
ต่อการกำหนดนโยบายได้ หรือแสดงได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น ผู้วิจัยเห็นว่าเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดอยู่

ที่พรรคการเมืองสามารถทำหน้าที่ในการรวบรวมผลประโยชน์ได้มากนักน้อยเพียงใด และรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งมีนโยบายด้านการท่องเที่ยวชัดเจนเพียงใด

กลุ่มผลประโยชน์ได้ใช้วิธีการแบบไม่เป็นทางการและแบบเป็นทางการประสานกันไป และในการที่กลุ่มมีบทบาทและอิทธิพลผ่านการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเพราะกลุ่มและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้สร้างความสัมพันธ์ในลักษณะพึ่งพิง และมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกันขึ้น นอกจากนี้กลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยวมีบทบาทและอิทธิพลในชั้นที่นโยบายได้รับการนำไปปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ไม่ใช่ชั้นการริเริ่มนโยบาย แต่กลุ่มมีอิทธิพลในการยับยั้งความพยายามของรัฐที่จะควบคุมกลุ่มและธุรกิจการท่องเที่ยวได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลประโยชน์หรือเป้าประสงค์โดยรวมของรัฐ และของกลุ่มมีความใกล้เคียงกันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา

0235

คุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย, มุลนิธิและมูลนิธิฟรีดิช เนาว์มัน. รายงานการ
ประชุมการปฏิบัติการเรื่อง อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย : การจัดการและ
การอนุรักษ์. ณ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วันที่ 14 - 15 มีนาคม
 2534 โครงการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2534.

ดอยสุเทพ - ปุย เป็นภูเขาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของจังหวัดเชียงใหม่ นอกจากจะเป็นที่ตั้งของวัดพระธาตุดอยสุเทพ อันเป็นที่สักการบูชาของชาวเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียงแล้ว ยังมีวัดอีก 2 - 3 วัด ที่มีความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และศาสนาเกี่ยวข้องกับวัดพระธาตุดอยสุเทพ ซึ่งมีอายุยืนยาวเกือบเท่าเมืองเชียงใหม่ ปัจจุบันดอยสุเทพยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้ตัวเมือง ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมากทั้งไทยและต่างประเทศ นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2524 ดอยสุเทพ - ปุย ซึ่งครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ 16,000 ไร่ ได้รับการประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย อันเป็นการให้ความสำคัญแก่ดอยสุเทพ - ปุย ในฐานะแหล่งต้นน้ำลำธาร ซึ่งอุดมไปด้วยพืชพันธุ์และสัตว์นานาชนิด ปัจจุบันป่าดอยสุเทพ - ปุย กำลังเสื่อมสภาพลงเนื่องจากถูกบุกรุกทำลาย อันเป็นผลเนื่องมาจากการขยายพื้นที่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ปัญหาในการจัดการอุทยานแห่งนี้ คือ ขาดแรงสนับสนุนในการอนุรักษ์อุทยานจากคนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว และถ้าไม่เร่งแก้ไขป่าแห่งนี้อาจถูกทำลายและเสื่อมสภาพลง จนสูญเสียสภาพการเป็นแหล่งพืชพันธุ์ธรรมชาติที่ดี การเป็นสถานที่ท่องเที่ยว และมรดกล้ำค่าของชาติ

วัตถุประสงค์ในการประชุมครั้งนี้ คือ เพื่อสร้างความเข้าใจและความตระหนักในสภาพทั่ว ๆ ไปของดอยสุเทพ และปัญหาการจัดการอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและประสบการณ์ในการจัดการและอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย เพื่อส่งเสริมให้เกิดการประสานงานระหว่างหน่วยงานองค์กรและประชาชนที่เกี่ยวข้องในด้านการจัดการและอนุรักษ์อุทยานดอยสุเทพ - ปุย และเพื่อแสวงหาแนวทางในการจัดการและอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีผู้ร่วมเข้าประชุมประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่หรือเกี่ยวข้องกับดอยสุเทพ - ปุย นักวิชาการ ประชาชนที่เกี่ยวข้องและสนใจ รวมทั้งผู้สังเกตการณ์จำนวนทั้งสิ้น 200 คน

สรุปผลจากการพิจารณาปัญหาและข้อเสนอแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย พบว่าปัญหาสำคัญของอุทยานแห่งนี้มีดังนี้ คือ การส่งเสริมการท่องเที่ยวบนอุทยานดอยสุเทพ - ปุย เกินความสามารถที่พื้นที่จะรองรับได้ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการศึกษาศักยภาพของอุทยานในการรองรับการท่องเที่ยวที่ไม่เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวและจัดเวลาขึ้นลงของรถให้จำนวนรถพอเหมาะที่จอดรถ และสภาพการจราจร รวมทั้งควบคุมร้านอาหารที่มีอยู่เดิมและจำกัดจำนวนร้านค้าใหม่ที่จะเพิ่มขึ้น สำหรับปัญหาเรื่อง ความประพฤตินักท่องเที่ยวไม่เหมาะสม หน่วยงานที่รับผิดชอบควรเร่งปรับบทบาทของวัดและนักท่องเที่ยว อบรมมัคคุเทศก์เรื่องมารยาทในการเข้าวัดเพื่อแนะนำแก่นักท่องเที่ยว และกำหนดพื้นที่ที่จะให้นักท่องเที่ยวเข้าชมสวนพื้นที่บางส่วนไว้สำหรับพุทธศาสนิกชน ปัญหาประชากรในอุทยานขยายตัวเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหามาตรการข้อตกลงร่วมระหว่างราชการและเอกชนเพื่อควบคุมจำนวนประชากรที่ให้บริการการท่องเที่ยว ไม่ให้ชาวเขาอพยพเข้าไปเพิ่ม สำหรับผลกระทบจากการเกษตร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้คำแนะนำ แก้ไขและใช้การเกษตรแบบยั่งยืนแก่เกษตรกร ปัญหาเรื่องการใช้พื้นที่ในอุทยานฯ ของหน่วยงานของรัฐ ควรระงับการอนุญาตให้หน่วยงานของรัฐใช้พื้นที่อุทยานเพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างน้อย 1 ปี ทบทวนการใช้พื้นที่ หากไม่จำเป็นหรือผิดเงื่อนไขควรยกเลิก ปัญหาขยะและน้ำเสีย ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อม ควรมีการจัดระบบกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพ ลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎ ให้ชุมชนวัดและส่วนราชการบนดอยมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะ ให้อาสาสมัครเยาวชนกระตุ้นความรับผิดชอบในการทิ้งขยะแก่นักท่องเที่ยว และรับผิดชอบในการเก็บขยะ สำหรับปัญหาการขาดความเข้าใจและตระหนักถึงการอนุรักษ์อุทยานดอยสุเทพ - ปุย หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดตั้งศูนย์ข้อมูลธรรมชาติวิทยาเพื่อศึกษาวิจัยและเผยแพร่ผลงานให้ประชาชนทราบในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้อุทยานฯ ยังมีปัญหาเรื่องหน่วยงานอนุรักษ์และพื้นที่อุทยานฯ มีคนและงบประมาณน้อย อีกทั้งขัดแย้งกับหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งควรแก้ไขด้วยการจัดตั้งโครงการอนุรักษ์และพื้นที่อุทยานดอยสุเทพ - ปุย ระดับจังหวัด ประกอบด้วยตัวแทนทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และองค์กรเอกชน เพื่อวางแผนแม่บทประสานงานและผลักดันให้เกิดแผนพัฒนา และควรจัดตั้งโครงการอนุรักษ์และพื้นที่อุทยานดอยสุเทพ- ปุย ระดับชาติ ดำเนินการโดยคณะกรรมการที่แก้ไขปัญหาดอยสุเทพโดยเฉพาะเพื่อประสานงานกับคณะกรรมการระดับจังหวัด สำหรับปัญหาการทำลายป่าไม้ สัตว์ป่าของชุมชนบนดอยสุเทพ ชุมชนใกล้เคียง และบุคคลภายนอก หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีมาตรการในการป้องกันและควบคุม ตรวจสอบและห้ามนำอาวุธปืนเข้าไปในอุทยานฯ สำรวจสภาพป่าไม้และสัตว์ที่เหลืออยู่เพื่อเป็นข้อมูลในการอนุรักษ์และพัฒนา ส่งเสริมการปลูกป่าทดแทน ส่งเสริมการชมธรรมชาติแบบเดินศึกษา และวางแผนจัดการอุทยานฯ ในระยะยาว

แนวทางการแก้ไขปัญหาในอุทยานฯ แบ่งเป็นแผนเร่งด่วน แผน 6 เดือน และ 1 ปี ซึ่งดำเนินการ โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชน

0236

มานิต ศิริมหาราช. ผลกระทบจากสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจที่มีต่อธุรกิจโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่.”

การค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบจากสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจที่มีต่อธุรกิจโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ โดยที่สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจหมายถึง เขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน อันประกอบด้วย ประเทศไทย (ภาคเหนือ) พม่า ลาว และจีนตอนใต้ (ยูนนาน) ซึ่งความร่วมมือนี้คาดว่าจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในปี พ.ศ. 2543 การศึกษานี้ เป็นการศึกษาถึงผลกระทบจากสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ และค่าใช้จ่ายของธุรกิจโรงแรม โดยที่ในกรณีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักโรงแรม ระยะเวลาพำนักรวมในโรงแรมเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่พักโรงแรมเฉลี่ย รายได้จากค่าที่พักและอัตราการเข้าพักเฉลี่ย ส่วนการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่าย ได้ทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับ ค่าจ้างแรงงาน ประสิทธิภาพของแรงงาน ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร

การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ได้ทำการเก็บรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้ คือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือเขต 1 จังหวัดเชียงใหม่ หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานส่งเสริมการลงทุนภาคเหนือ และสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำหรับข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามไปยังกลุ่มธุรกิจโรงแรมที่มีการดำเนินธุรกิจในจังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งประชากรที่สำรวจเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มโรงแรม และ กลุ่มเกสต์เฮาส์

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ จะส่งผลกระทบในด้านบวกทั้งต่อรายได้ และค่าใช้จ่ายของธุรกิจโรงแรม การวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิพบว่าการเปลี่ยนแปลงทุกปัจจัยที่มีผลกระทบต่อรายได้จะมีแนวโน้มที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นทุก ๆ ปี จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2548 พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักโรงแรมทั้งหมดจะเพิ่มขึ้นถึง 1,544,444 คน เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 66,218 คน และชาวต่างประเทศ 1,478,163 คน ระยะเวลาพำนักรวมเฉลี่ยจะเพิ่มขึ้นจาก 3.0 วัน เป็น 3.85 วัน ค่าใช้จ่ายที่พักโรงแรมเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยจะเพิ่มขึ้น 831.63 บาทต่อคนต่อวัน และของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะเพิ่มขึ้น 254 - 47 บาท ต่อคนต่อวัน ซึ่งจากการเพิ่มขึ้นของปัจจัยทั้งสามประการดังกล่าว มีผลทำให้รายได้จากค่าที่พักของโรงแรมเพิ่มมากขึ้นทั้งสิ้น 16,622.118 ล้านบาท โดยเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย 5,258.995 ล้านบาท และรายได้จาก

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 11,403.123 ล้านบาท นอกจากนั้นอัตราการเข้าพักเฉลี่ยก็มีอัตราที่เพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกัน โดยในปี พ.ศ. 2544 จะมีอัตราการเข้าพักเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ 5.22 ในปี พ.ศ. 2545 เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 7.07 ปี พ.ศ. 2546 เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 5.11 ในปี พ.ศ. 2547 เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 3.24 และในปี พ.ศ. 2548 เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 1.47 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของธุรกิจโรงแรมนั้นจากการศึกษาพบว่า ค่าจ้างแรงงาน ต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร มีการขยายตัวในอัตราที่ลดลง ส่วนประสิทธิภาพของแรงงานจะลดลง ซึ่งมีผลทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงประสิทธิภาพของแรงงานนั้นมากขึ้น

ผู้วิจัยได้เสนอแนะเชิงนโยบายว่ารัฐบาลไทยควรจะทำให้ความสนใจในโครงการพัฒนาสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นกว่าเดิม เพราะภาคเอกชนไม่สามารถจะผลักดันโครงการนี้ได้เต็มที่เนื่องจากข้อจำกัดต่าง ๆ มีมากมาย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยภาครัฐเข้ามาช่วยสนับสนุนและผลักดันโครงการนี้อย่างจริงจัง

จากการศึกษาครั้งนี้จะเห็นได้ว่า การพัฒนาสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ จะมีผลกระทบทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิ ธุรกิจโรงแรมสามารถดำเนินกิจการและมีการขยายตัวที่ค่อนข้างเห็นได้ชัด ถึงแม้ว่าโครงการนี้จะก่อให้เกิดผลเสียตามมาบ้าง เช่น ปัญหาหญิงโสเภณี ปัญหาโรคเอดส์ ฯลฯ แต่ถ้าหากรัฐบาลหาทางป้องกันอย่างจริงจัง ก็ไม่น่าจะทำให้เกิดผลเสียเท่าใดนัก และเมื่อเทียบกับผลได้ที่ประเทศไทยจะได้รับ โครงการนี้น่าจะได้รับการสนใจและผลักดันให้เกิดขึ้นโดยเร็วที่สุด ซึ่งโครงการนี้ถ้าหากบรรลุตามเป้าหมายได้เร็วมากเท่าใดก็จะทำให้เกิดประโยชน์ในระบบเศรษฐกิจของไทยเพิ่มเร็วขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะในส่วนของภาคเหนือของประเทศซึ่งยังมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจต่ำกว่าอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยของประเทศ

0237

อรรถัย เลิศจิตติสุทธิ. กรณีศึกษาตัวชี้วัดการเจริญเติบโตของเมืองจากการพัฒนาอุตสาหกรรมและ
 การท่องเที่ยว : กรณีศึกษาจังหวัดชลบุรี และระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหามบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2537.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาตัวชี้วัดการเจริญเติบโตของเมืองจากการ
 พัฒนาอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว โดยการใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในการคัดเลือก
 ตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการชี้วัดการเจริญเติบโตของเมือง ในจังหวัดชลบุรีและระยอง

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่สามารถใช้เป็นตัวชี้วัดการเจริญเติบโตของเมืองมี 6 ตัว
 แบ่งเป็น ตัวชี้วัดทางด้านกายภาพ ได้แก่ ความหนาแน่นของหลังคาเรือนต่อพื้นที่เมือง (หลังคา
 เรือนต่อตารางกิโลเมตร) ตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนตลาดสด (แห่ง) ร้อยละของ
 แรงงานภาคอุตสาหกรรมต่อประชากรเมือง และจำนวนร้านค้า (แห่ง) ตัวชี้วัดทางด้านสังคม
 ประชากร ได้แก่ รายจ่ายจริงของเมือง ต่อ ประชากร (บาท / คน / ปี) และความหนาแน่นประชา
 กร (คนต่อตารางกิโลเมตร) นอกจากนี้ยังพบว่าการขยายตัวของกิจกรรมพื้นฐาน และกิจกรรม
 บริการของเมือง ทั้งในเรื่องของไฟฟ้า น้ำประปา การสื่อสาร การขนส่ง การปกครอง การค้าหรือ
 การบริการ รวมถึงปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานของเมืองไม่ว่าจะเป็น สาธารณูปโภค สาธารณูปการ
 การคมนาคมขนส่ง จะนำไปสู่การเจริญเติบโตของเมือง โดยการเจริญเติบโตของเมืองจะมี
 ลักษณะ แผ่ขยายออกไปตามเส้นทางคมนาคม ซึ่งมีถนนสุขุมวิท เป็นแกนหลัก เนื้อเมืองจะเกาะ
 ติดถนนสุขุมวิทและถนนบางสายที่สำคัญ แต่การเจริญเติบโตของเมืองก็มีที่เกินอาณาเขตการปก
 ครอง เช่น เทศบาลตำบลศรีราชา หรือ บางเมืองที่มีการเติบโตเนื่องจากเมืองอื่น เช่น สุขุมวิทบาง
 ทราย สุขุมวิทบ้านสวน จากการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เมืองที่เป็นขั้วของการพัฒนา
 จะเป็นเมืองที่มีการเติบโตเร็ว และส่งผลการเจริญเติบโตไปยังเมืองใกล้เคียงในด้านที่อยู่อาศัย การ
 บริการจากเมือง การเงินและการลงทุนการค้าและบริการ รวมถึงการศึกษาและการบริการ ทางสา
 ธารณสุข

0238

กำธร กันต้วงศ์. การศึกษาผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมเมืองของโครงการอาคารชุดบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย , พ.ศ. 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพัฒนาการของโครงการอาคารชุด ศึกษา
วิเคราะห์ ศักยภาพของพื้นที่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาโครงการ
อาคารชุด และศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากอาคารชุด โดยศึกษาจากอาคารชุดบริเวณริมแม่น้ำ
เจ้าพระยาในเขตกรุงเทพมหานคร และ ปริมณฑล

ผลการวิจัยพบว่า โครงการอาคารชุดบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาเกิดขึ้นในช่วงปี
พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 30 โครงการ ซึ่งศักยภาพของพื้นที่บริเวณริมแม่น้ำ
เจ้าพระยา ที่มีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาโครงการอาคารชุด มีลักษณะที่สอดคล้องกับที่ตั้งใน
ปัจจุบันของโครงการอาคารชุดทั้ง 30 โครงการ ผลกระทบที่เกิดจากอาคารชุด จะมีระดับความเข้ม
ขึ้นของผลกระทบแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ซึ่งผลกระทบดังกล่าว ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ต่อชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำและต่อภาพลักษณ์ ของกรุงเทพมหานคร สำหรับแนวโน้มในการ
ขยายตัวของโครงการอาคารชุด บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีปัจจัยที่มาสนับสนุน คือ แนวโน้มของ
ศักยภาพ ของพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งหมายถึงโครงการแก้ไขปัญหาราจรในเขตกรุงเทพฯ และ
ปริมณฑล โดยมีโครงการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา 5 แห่ง เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเข้าถึง
บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยามากขึ้น และการพัฒนาพื้นที่ว่างริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ที่แต่เดิมใช้เป็น
โกดังเก็บของหรือโกดังเก็บสินค้าได้ถูกเปลี่ยนเป็นที่ดินสำหรับพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ประการ คือ

1. การอนุรักษ์เอกลักษณ์ริมน้ำ โดยการกำหนดให้พื้นที่ภายในโครงการที่อยู่ติด
กับแม่น้ำสามารถพัฒนาได้เฉพาะการเชื่อมต่อการคมนาคมทางน้ำสาธารณะ และองค์ประกอบ
อาคารที่ใช้ในงานดังกล่าวเท่านั้น ควรมีการควบคุมรูปแบบทางสถาปัตยกรรมในเขตพื้นที่นอก
เมืองให้มีรูปแบบที่กลมกลืนกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่น รวมทั้งให้มีการเว้นระยะที่ว่างที่ติดริมน้ำ
โดยการให้ใบอนุญาตพิเศษ F.A.R. กับจำนวนชั้นของอาคาร คือให้ระยะถอยร่นของอาคารจากริมน้ำ
สามารถนำไปเพิ่มจำนวนชั้นของอาคารได้ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายควบคุมอาคาร

2. การควบคุมการขยายตัวของโครงการอาคารชุดริมแม่น้ำ โดยกำหนดอัตรา

เจริญเติบโตของโครงการอาคารชุด และอาคารขนาดใหญ่ด้วยการกำหนดโควต้า และควรกำหนดให้การก่อสร้างอาคารในเขตพื้นที่เมืองสูงกว่าในเขตพื้นที่นอกเมืองเพื่อช่วยลดอัตราการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ผลกระทบที่มีต่อย่านพื้นที่ต่าง ๆ และลดปัญหาอาคารสูงที่ข่มอาคารขนาดเล็กในชุมชน

3. การป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละย่าน โดยการประกาศพื้นที่ที่จะต้องควบคุมเป็นพิเศษ ที่ต้องเสนอรายงานผลกระทบต่อชุมชนเมือง และการขออนุญาตก่อสร้างต้องมีแบบขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ที่ต้องรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปด้วย เพื่อศึกษาผลกระทบต่าง ๆ ก่อนที่จะมีการก่อสร้างโครงการ

สำหรับแผนที่จะนำมาใช้กับการจัดการและการจัดระเบียบของพื้นที่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาที่จะไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในเมือง คือ การประกาศเขตพื้นที่อนุรักษ์บริเวณริมแม่น้ำ การควบคุมการก่อสร้างอาคาร การสร้างแผนพัฒนาพื้นที่ และการสร้างกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดต่อการทำลายสภาพแวดล้อมทางน้ำของโครงการอาคารชุด บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา

0239

ประเสริฐ พันธชาติ, สันฐ์ สโรบล และประเวศน์ คิดอ่าน. รายงานการวิจัยข้อมูลในการศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมและการท่องเที่ยว, เชียงใหม่: ศูนย์วิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเกี่ยวกับการโรงแรมและการท่องเที่ยว โดยเน้นในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยในเรื่องของนักท่องเที่ยวและทัศนคติของนักท่องเที่ยวและการบริการต่าง ๆ อันจะนำประโยชน์มาสู่การกำหนดแนวทางสำหรับการพัฒนาการโรงแรมและการท่องเที่ยวในอนาคต เครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือ ใช้แบบสอบถามและประชากรตัวอย่างในการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีลักษณะเป็นนักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist)

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชายและมีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 20 - 34 ปี ส่วนสถานภาพการสมรส นักท่องเที่ยวปี 2526 ส่วนใหญ่สมรสแล้ว ในขณะที่นักท่องเที่ยวปี 2530 ส่วนใหญ่เป็นคนโสด สำหรับอาชีพนักท่องเที่ยวแล้ว นักท่องเที่ยวปี 2526 จะเป็นกลุ่มข้าราชการส่วนใหญ่ และสัดส่วนของกลุ่มอาชีพธุรกิจเอกชนน้อยกว่านักท่องเที่ยวปี 2530 จากการศึกษาถึงจำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปในจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือแล้วพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยเดินทางไปท่องเที่ยวตามจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือเฉลี่ย 9 ครั้งขึ้นไป และยังคงเดินทางไปยังจังหวัดในภาคอื่น ๆ ประมาณ 1 - 2 ครั้ง ยานพาหนะในการเดินทางปกติใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่ การใช้บริการการเดินทางโดยรถไฟหรือรถยนต์โดยสารประจำทางนั้นก็ยังมีอยู่บ้าง ส่วนสถานที่พักนั้นพบว่า นักท่องเที่ยวจะพักค้างคืนตามบ้านเพื่อนหรือญาติพี่น้อง ตลอดจนโรงแรมและเกสเฮาส์โดยเฉลี่ย 2 วัน 1 คืน

เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ นั้น “น้ำตก” ได้รับความนิยมเป็นอันดับ 1 ในกลุ่มประเภทแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ “วัดและศิลปการแสดงพื้นเมือง” ได้รับความนิยมเป็นอันดับ 1 ในกลุ่มประเภทประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น นอกจากนี้ยังพบว่านักท่องเที่ยวยังนิยมซื้อสินค้าบริโภค และหัตถกรรมพื้นเมืองเป็นของฝากแก่เพื่อนและญาติพี่น้องอีกด้วย

การจัดอันดับจังหวัดต่าง ๆ ที่เป็นที่ยอดนิยมของนักท่องเที่ยวปรากฏว่า จังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดที่มีผู้นิยมไปเที่ยวมากที่สุด รองลงมาได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่และสุโขทัย จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยวน้อยที่สุด รองลงมาได้แก่จังหวัดกำแพงเพชร และ พิจิตร

0240

มนัส สุวรรณ , อุดม เกิดพิบูลย์ และชูเกียรติ ลีสุวรรณ. **ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในภาคเหนือ อันเนื่องมาจากนโยบายและโครงการพัฒนาของรัฐบาลและเอกชน กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2534.**

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาลักษณะและการเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากร การศึกษา การมีงานทำ คุณภาพชีวิตของประชาชน และสภาพของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่พัฒนาภาคเหนือ อันเป็นผลมาจากนโยบายและโครงการพัฒนาที่สำคัญทั้งในอดีตที่ผ่านมา ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต เพื่อวิเคราะห์รายการณ์ในพื้นที่เฉพาะถึงผลของการเปลี่ยนสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในพื้นที่พัฒนาภาคเหนือ อันเนื่องมาจากกิจกรรมการพัฒนาที่สำคัญของรัฐบาลและเอกชน และเพื่อเสนอแนะแนวทางและนโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เหมาะสมกับเขตพื้นที่พัฒนาภาคเหนือทั้งในปัจจุบันและในอนาคต โดยใช้วิธีการวิจัยแบบไม่มีการทดลอง (Non - experimental design) โดยมีรูปแบบของการวิจัยในลักษณะของการศึกษาแบบตัดขวาง (Cross - sectional design) เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามและรายการถาม สำหรับพื้นที่ที่กำหนดศึกษาคือ การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม กำหนดศึกษานิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โครงการสร้างงานในชนบท กำหนดศึกษากรณีอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน และการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการสาขาอื่น โดยกำหนดศึกษากรณีของจังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจของสังคมและวัฒนธรรมอย่างรวดเร็วในเขตภาคเหนือ ซึ่งทำให้เกิดทั้งผลดีและผลกระทบต่อการปรับตัวของคนบางกลุ่ม สำหรับสภาพการณ์ทางประชากรพบว่า สัดส่วนของประชากรภาคเหนือต่อประชากรทั้งประเทศจะลดลงเรื่อย ๆ ทั้งนี้เป็นด้วยสาเหตุของอัตราการเพิ่มของประชากรของภูมิภาคที่ต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น ทำให้ประชากรวัยชรามีสัดส่วนมากขึ้น และประชาชนร้อยละ 90 ยังเป็นประชาชนชนบท และการย้ายถิ่นออกยังมีอยู่มาก สำหรับภาวะการมีงานทำของประชากรในภาคเหนือพบว่า สัดส่วนของประชาชนผู้อยู่ในวัยทำงานของภาคเหนือมีใกล้เคียงกับของประเทศมาก คือ ร้อยละ 75 โดยประมาณ กับร้อยละ 74 ตามลำดับ และส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกรรม สำหรับสภาพทางการศึกษาและคุณภาพชีวิต จังหวัดที่อยู่ใกล้เส้นทางคมนาคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางรถยนต์ และรถไฟ จะได้รับการส่งเสริมด้านการศึกษาก่อนจังหวัดอื่นที่อยู่ห่างไกลออกไป ในขณะที่โครงสร้างทางการผลิตของภูมิภาคยังคงต้องอาศัยภาคเกษตรเป็นหลัก แต่สถาบันการศึกษาด้านเกษตรกรรมมีผู้สนใจเข้าเรียนน้อยลงอย่างน่าเป็นห่วง คุณภาพชีวิตของ

ประชาชนอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ประชาชนก็ได้รับผลบ้ำงจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม คือ ได้รับสารพิษอันมีผลต่อสุขภาพและอุบัติเหตุเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนชาวเชียงรายไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากดังที่ทุกคนเข้าใจ การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายขยายตัวเร็วเกินกว่าสภาพทั่วไปที่ควรจะเป็น อีกทั้งศักยภาพของสถานที่และกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวก็ยังมิได้มีการพัฒนาอย่างเต็มที่ ที่พบว่าเป็นข้อเสียเปรียบสำหรับการท่องเที่ยวของเชียงรายด้วย คือ การที่ขาดการประสานเชิงการท่องเที่ยวและขาดกิจกรรมเกี่ยวเนื่องที่สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่ง หัตถอุตสาหกรรม

เมื่อโยงสภาพการณ์ทางการท่องเที่ยวเข้ากับสภาพการณ์ทางทรัพยากรมนุษย์ พบว่าการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายยังไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนมากนัก คงมีการเปลี่ยนแปลงบ้างเฉพาะบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเช่น ผู้ใช้แรงงานหรือผู้ประกอบการเกี่ยวเนื่องเท่านั้น ที่พบว่าจะมีผลกระทบค่อนข้างมากคือ ผลกระทบทางอ้อมที่มีต่อการซื้อ - ขายที่ดิน และการเปลี่ยนแปลงอาชีพของผู้ซื้อ - ขายที่ดิน กรณีของการเตรียมทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย พบว่า ยังไม่มีวิกฤตการณ์ใด ๆ ที่บ่งบอกถึงการขาดแคลนบุคลากรทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ นอกจากนี้ยังเชื่อว่าในระยะ 2 - 3 ปีจากนี้ กิจกรรมการท่องเที่ยวของเชียงรายก็คงไม่เปลี่ยนแปลงมากนักจากสภาพในปัจจุบัน ถึงมีการพัฒนามากขึ้นอีกใน 2 - 3 ปีข้างหน้า การจัดเตรียมทรัพยากรมนุษย์ก็คงมิใช่ปัญหาใหญ่ สถาบันการศึกษาในท้องถิ่น เช่น วิทยาลัยครูเชียงราย และวิทยาลัยเทคนิคเชียงราย สามารถที่จะผลิตบุคลากรเพื่อตอบสนองได้ และถ้าหากมีการขาดแคลนอย่างจริงจังก็เชื่อว่าสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่สามารถช่วยแบ่งเบาภาระได้ ทั้งนี้หมายรวมเฉพาะบุคลากรในระดับกลางขึ้นไปสำหรับบุคลากรระดับต่ำคงไม่มีปัญหาแต่ประการใด

ข้อเสนอแนะสำหรับเตรียมทรัพยากรมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย เน้นที่ประชากร 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ ผู้กำหนดนโยบาย วางแผน และประสานงานการท่องเที่ยวหน้าที่สำคัญของกลุ่มนี้ คือ หาวิธีการและมาตรการในอันที่จะใช้ศักยภาพของสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดให้เต็มที่ มีการวางแผนและประสานงานที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีระบบ กลุ่มที่สองคือ บุคลากรที่จะเป็นแรงงานและผู้ที่จะดำเนินการในธุรกิจต่อเนื่อง บุคคลในกลุ่มนี้ควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้มีการทำงานและดำเนินการทางธุรกิจอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ หากไม่สามารถจัดหาหรือผลิตได้ภายในจังหวัด ก็ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมจากภายนอกหรือไม่ก็ให้มีการชักชวนเข้ามาจากจังหวัดอื่น

ผู้วิจัยได้เสนอแนะนโยบายและมาตรการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังนี้ คือ ด้านการศึกษาอบรม ควรมีการขยายการระดับศึกษาให้สูงขึ้น และพัฒนาคุณภาพของแรงงาน ให้เป็นแรงงานฝีมือ รวมทั้งให้ความสำคัญในการให้การศึกษาอบรมระบบในการฝึกอบรมแก่แรงงานที่โยกย้ายมาจากภาคเกษตรแบบเดิม รวมทั้งผู้ที่ต้องการเปลี่ยนงานควรส่งเสริมให้ประชาชนได้ รับการศึกษาอบรมและเผยแพร่ให้มีพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการที่จะปรับตัวในสังคมที่มีความ เปลี่ยนแปลง มีทัศนคติค่านิยมที่ถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องความมีระเบียบวินัย มีจริยธรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี สำหรับด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย ควรมีการให้ความรู้ส่งเสริมอบรมเรื่องความ ปลอดภัยในการทำงาน การรักษาสุขภาพอันเกิดจากการทำงาน สนับสนุนกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน มีมาตรการควบคุมเสียง การกำจัดน้ำเสียและฝุ่นควัน ระวังรักษาเรื่องมลภาวะ นอกจากนี้การตั้ง ถิ่นฐานก็ควรมีมาตรการการตั้งถิ่นฐานที่เหมาะสมเป็นการล่วงหน้าเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาชุมชน แออัดและเสื่อมโทรม ด้านการจ้างงาน ควรมีการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องการจ้างงาน กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ทั่วถึง มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ดูแลด้านสวัสดิการสังคมมากขึ้น ด้านประเพณีและวัฒนธรรม ควรมีการตั้งสถาบันหรือองค์กรใหม่ ๆ เพื่อควบคุมดูแล สนับสนุน ให้ทุกฝ่ายอยู่ร่วมกันได้เพราะอาจมีการโยกย้ายของคนกลุ่มต่าง ๆ มากขึ้นในอนาคต และควรมี มาตรการอนุรักษ์ และการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมของวัฒนธรรมท้องถิ่น และโครงการปรับปรุง คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ควรเป็น โครงการร่วมระหว่างองค์กรของภาครัฐบาลและภาคเอกชน หน่วยราชการที่รับผิดชอบจะให้ความสำคัญในเชิงตั้งรับของฝ่ายอุตสาหกรรมและบริการอย่างเดียวน ี่ไม่ได้ เพราะมีการเปลี่ยนสภาพการใช้แรงงานจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรม ถ้าไม่มีแผนรองรับ ในอนาคตจะไม่มีแรงงานพอในภาคเกษตรกรรม นอกจากนี้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ แหล่งจ้างงาน อัตราค่าจ้าง และเงื่อนไขการทำงาน ตลอดจนกฎหมายหรือข้อระเบียบอื่น ๆ ควรได้ รับการเผยแพร่อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

0241

มนัส สุวรรณ , อุดม เกิดพิบูลย์ และ จิตติพร วินิจญ์กุล. รายงานการวิจัยเรื่องผลกระทบของ
โครงสร้างทางเศรษฐกิจ (แบบใหม่) ที่มีต่อวิถีชีวิต (ปัจจุบัน) ของประชากรใน
ภาคเหนือ. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2539.

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจในภาคเหนือ เริ่มเด่นชัดเมื่อประมาณ 15 ปีที่ผ่านมา จากโครงสร้างที่เคยเน้นภาคเกษตรกรรมเป็นหลักจนถึงปัจจุบัน เศรษฐกิจในภาคเหนือ มีแนวโน้มขยายตัวในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการมากขึ้น ทั้งนี้เพราะปัจจัยสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ ความเหมาะสมทางกายภาพและทำเลที่ตั้ง โครงข่ายสาธารณูปโภค ศักยภาพด้านพลังงานและทรัพยากรมนุษย์ ความเป็นศูนย์กลางทางการเงินการธนาคาร และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ การได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดกรอบแนวความคิดสำหรับการวางแผนเชิงรุกและเชิงรับในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาคเหนือให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่กำลังเป็นอยู่ และสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะของการวิจัย คือ ศึกษารูปแบบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจในภาคเหนือ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รวมทั้งศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคเหนือของประเทศไทยกับสภาพการณ์ด้านทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้จะเน้นผลกระทบของโครงสร้างทางเศรษฐกิจแบบใหม่ที่มีต่อวิถีชีวิตของประชาชนเป็นสำคัญ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และ แบบนำสัมภาษณ์ โดยประชากรเป้าหมายสำหรับการศึกษา คือ หัตถอุตสาหกรรมไม้แกะสลัก บ้านถวาย อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก เขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน และกิจการการท่องเที่ยวและกิจกรรมเกี่ยวเนื่องในจังหวัด แม่ฮ่องสอน ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการศึกษา รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ ข้อมูล เกี่ยวกับรูปแบบและวิวัฒนาการของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจภาคเหนือรวบรวมจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น ประธานหอการค้าจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด พาณิชย์จังหวัด และแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด เป็นต้น กรณีของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจของประชาชนรวบรวมได้จากประชาชนในพื้นที่ศึกษาโดยตรง

ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภาคเหนือ สรุปได้คือ พื้นฐานทางเศรษฐกิจของภูมิภาคยังพึ่งพาภาคเกษตรค่อนข้างสูง แต่

สัดส่วนการผลิตมีแนวโน้มลดลง และการผลิตในภาคอุตสาหกรรมยังมีสัดส่วนอยู่ในระดับต่ำ และมีอัตราการขยายตัวไม่มากนัก สำหรับเศรษฐกิจภาคบริการโดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ รวมตลอดจนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวเพิ่มขึ้น

หัตถอุตสาหกรรมบ้านฉาง ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางสังคมทั่วไปไม่มีการเปลี่ยนแปลงเด่นชัด ส่วนใหญ่จะมีแบบแผนตามบรรทัดฐานของสังคมทั่วไป เช่น ขนาดของครอบครัวไม่ใหญ่ขึ้น ระดับการศึกษาโดยทั่วไปมีแนวโน้มสูงขึ้น ในส่วนของวัฒนธรรมพบว่าแทบไม่มีอะไรที่เป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมจะถูกเปลี่ยนแปลงไปจากการพัฒนา ทั้งนี้เพราะสาเหตุสำคัญที่ว่าประชาชนผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ทำงานอยู่กับบ้านหรือละแวกบ้าน ลักษณะทางเศรษฐกิจของประชาชนก็มิได้มีอะไรเปลี่ยนแปลงอย่างเด่นชัด จากรายได้ที่ค่อนข้างจะแน่นอน แม้จะไม่มากมายนักแต่ก็ทำให้ประชาชนมีการใช้จ่ายเงินมากขึ้น เพื่อสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุปกรณ์ไฟฟ้าและรถยนต์ รายได้จากการประกอบอาชีพยังไม่มากพอที่จะทำให้ประชาชนนำเงินที่ได้ไปลงทุนในกิจการอย่างอื่น

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน การดำเนินงานของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ทำให้ประชาชนมีรายได้มากขึ้น สังคมมีความทันสมัยมากขึ้น และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่มีผลกระทบในด้านสังคมและวัฒนธรรมคือ ความผูกพันทางครอบครัวมีความห่างเหินมากขึ้น กิจกรรมของคนหนุ่มสาวในชุมชนลดลง พฤติกรรมการบริโภคของประชาชนมีความฟุ้งเฟ้อ และฟุ่มเฟือยมากขึ้น รวมทั้งประสบปัญหาด้านสุขภาพอนามัยเนื่องจากการรับสารพิษจากการทำงาน

การพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในวัยทำงาน โยกย้ายเข้าไปทำงานในภาคบริการในตัวเมืองมากขึ้น ทำให้เด็กและคนชราอยู่กับบ้าน ซึ่งอาจมีส่วนเสียในด้านของสวัสดิภาพของชีวิต ความเป็นปึกแผ่นหรือความผูกพันภายในครอบครัวเริ่มลดลง รวมถึงการมีกิจกรรมร่วมของชุมชนก็ลดลง เริ่มมีการรับวัฒนธรรมต่างถิ่น ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศเข้ามามากขึ้น ประชาชนเริ่มมีความทันสมัยและหลงใหลในวัตถุมากขึ้น พฤติกรรมการบริโภคเริ่มเปลี่ยนแปลง มีความฟุ่มเฟือยมากขึ้น สำหรับผลกระทบด้านบวกพบว่าครอบครัวมีรายได้มากขึ้นและแน่นอนขึ้น และชีวิตความเป็นอยู่ก็มีความสะดวกสบายมากขึ้นเห็นได้จากการพัฒนาสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า และการสื่อสาร เป็นต้น

ผู้วิจัยได้เสนอแนะมาตรการที่อาจนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและมาตรการสำหรับการพัฒนาวิถีชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ดังนี้คือ มาตรการด้านการศึกษาอบรม ควรมีการฝึกอบรมเพิ่มความรู้ในแรงงาน ให้เป็นแรงงานมีฝีมือ มีความรู้ความสามารถมากขึ้น รวมทั้งปลูกฝังนิสัยและจิตสำนึกของการเป็นแรงงานที่ดีด้วย สำหรับมาตรการด้านสังคมและวัฒนธรรม หน่วยราชการควรควบคุมดูแลให้สถานประกอบการและผู้ใช้แรงงานปฏิบัติตามระเบียบ

และข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด เพื่อมิให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบหรือกระทำการผิดสัญญา ควรสนับสนุนสวัสดิการของผู้ใช้แรงงานด้านที่พักอาศัย บริการสาธารณสุข และบริการด้านการศึกษา แก่บุตรหลานของผู้ใช้แรงงาน ควรมีการรวมตัวของผู้ใช้แรงงานเป็นกลุ่ม ชมรม เพื่อจะได้มีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมและลดความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้แรงงานด้วยกัน นอกจากนี้ควรมีมาตรการอื่น ๆ คือ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนให้มากขึ้น เอาใจใส่ดูแลสวัสดิภาพและสวัสดิการของสังคมผู้ใช้แรงงาน เผยแพร่ข่าวสารการจ้างงาน อัตราค่าจ้าง และเงื่อนไขต่าง ๆ ในการเข้าทำงาน ตลอดจนกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้แรงงาน ควรทำอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

0242

พิศมัย จารุจิตติพันธ์. ผลกระทบของการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจและ
การศึกษาในเกาะสมุย. ปรินญาณพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2536.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลกระทบของการพัฒนาอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยวในเกาะสมุยในด้านเศรษฐกิจ เรื่องรายได้ การจ้างงาน และค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพและ
ในการศึกษา ทั้งในระดับชุมชนและระดับครัวเรือนโดยใช้ข้อมูลจากเอกสาร บุคคล ซึ่ง
ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ กลุ่มละ 150 คน หัวหน้าครัวเรือนหรือ ตัว
แทนในเกาะสมุยที่สุ่มจาก ตำบลอ่างทอง และ ตำบลดลึงงาม ตำบลละ 150 คน และตัวแทนจาก
สถานประกอบการซึ่งประกอบด้วยหน่วยธุรกิจเอกชน จำนวน 100 คน และหน่วยงานจัดการศึกษา
ในเกาะสมุยทั้งในและนอกระบบโรงเรียน จำนวน 10 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีบันทึกข้อมูล
จากเอกสาร สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในเกาะสมุยเพื่อประเมินเกี่ยวกับความดี
ใจของนักท่องเที่ยว ความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และความพร้อม
ด้านศักยภาพและโครงสร้างพื้นฐานในหมู่บ้าน เพื่อกำหนดระดับของการพัฒนาของพื้นที่ที่จะใช้
เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบประเมิน 3 ชุด และสัมภาษณ์บุคคลผู้เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบ
สัมภาษณ์ 4 ชุด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิควิธีวิเคราะห์ปัจจัย - ผลผลิต (input - output analysis)
เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจในระดับ ชุมชน ใช้
สัมประสิทธิ์จีนิ (gini - coefficient) เพื่อวัดและเปรียบเทียบลักษณะการกระจายรายได้ของกลุ่มครัว
เรือน และใช้ Z - test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มครัวเรือนในเรื่อง รายได้ การมี
งานทำ ความต้องการบริการการศึกษา และความสามารถในการใช้ภาษา ต่างประเทศ และ
เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างหน่วยธุรกิจเอกชนในเรื่องการกระจายการจ้างงาน และความ
ต้องการบริการการศึกษา

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รายได้ที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในเกาะสมุย
ส่วนที่ตกแก่ชาวเกาะสมุยมีสัดส่วนเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ที่เกิดขึ้นทั้งหมดและ
ที่เกิดขึ้นในเกาะสมุย ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบการคลังให้ท้องถิ่นสามารถใช้เงิน
ภาษีที่จัดเก็บจากประชาชนในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นนั้นโดยตรงในสัดส่วนที่สูงกว่าใน
ปัจจุบัน ซึ่งสามารถกระทำได้ทันทีหรือการปรับปรุงรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถ
พึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า รายได้และการจ้างงานที่เกิดจากการใช้จ่ายของ นัก
ท่องเที่ยวในเกาะสมุยที่ตกแก่ชาวสมุยส่วนใหญ่เป็นรายได้และการจ้างงานโดยตรง เพื่อแก้ไข

ปัญหานี้ รัฐควรมุ่งส่งเสริมการผลิตในสาขาเกษตรกรรมไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งนี้เพราะเป็นสาขาที่มีความเชื่อมโยงสูงกับสาขาบริการการท่องเที่ยวทั้งในแง่ของการเป็นแหล่งผลิตอาหารเพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและของประชาชนที่เพิ่มขึ้น และในแง่ของการสร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่ ซึ่งประกอบอาชีพหลักในสาขาเกษตรกรรม การผลิตสาขาเกษตรกรรมที่ควรทำไปพร้อมกันอีกคือ การผลิตผลผลิตประเภทอาหาร โดยเฉพาะการทำประมงน้ำเค็มและน้ำจืดและการทำสวนผลไม้ ควรมีการแนะนำเรื่องการจัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์น้ำ และการดำเนินงานควรอยู่ในรูปการรวมกลุ่มระหว่างเกษตรกร ผลการวิจัยยังสรุปได้ว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีผลให้หน่วยธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง มีการจ้างแรงงานท้องถิ่นในสัดส่วนที่น้อยกว่าหน่วยธุรกิจเอกชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง และน้อยกว่าการจ้างแรงงานต่างถิ่น และต้องการจ้างบุคลากรที่มีความรู้ในสาขาวิชาที่มีความหลากหลายมากกว่าหน่วยธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง ดังนั้นหน่วยงานจัดการศึกษาควรแสดงบทบาทร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการเตรียมกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยเปิดอบรมภาษาต่างประเทศและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแก่ผู้สนใจโดยเน้นภาคปฏิบัติ และเนื่องจากการท่องเที่ยวไม่ใช่วิธีเดียวที่จะสามารถเพิ่มพูนรายได้และช่วยการกระจายรายได้อย่างที่คาดหวัง รัฐจึงควรมีมาตรการอื่น ๆ ควบคู่ไปกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้วย

นอกจากนี้ความแตกต่างของอิทธิพลของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ต่อความต้องการบริการการศึกษาของหน่วยธุรกิจเอกชนและของครัวเรือนน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ ส่งผลให้แรงงานท้องถิ่นขาดคุณสมบัติที่เหมาะสมที่จะเข้าทำงานในหน่วยธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง หน่วยงานจัดการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในเกาะสมุยจึงควรแนะนำสมาชิกในครัวเรือนให้เห็นความสำคัญของการเตรียมกำลังคนในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าความต้องการในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษามีมากขึ้นแต่ผลการวิจัยพบว่า มีเฉพาะในพื้นที่ที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในระดับสูง ดังนั้น การศึกษาในเรื่องนี้จึงควรให้ความสำคัญในส่วนของความต้องการศึกษาต่อจากหน่วยครัวเรือนโดยตรง มิใช่พิจารณาจากข้อมูลในระบบโรงเรียนเท่านั้น สำหรับเรื่องงบประมาณในการจัดการศึกษาพบว่า เป็นงบประมาณแบบเพิ่มเสริม (Incremental budgeting) ซึ่งไม่เหมาะสมกับท้องถิ่นที่กำลังพัฒนาเช่นเกาะสมุย หน่วยงานจัดการศึกษาควรจัดทำงบประมาณในลักษณะที่เป็น “การงบประมาณแบบแผนงาน” (Program budgeting) ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการกำหนดหลักสูตรและวิชาชีพที่จะเปิดสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตลาดแรงงาน และของท้องถิ่นส่วนรวมมากขึ้น และผลการวิจัยยังพบว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวใน

เกาะสมุยไม่ส่งผลให้หน่วยงานจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีความสามารถในการให้บริการ การศึกษาในสาขาวิชาชีพที่มีความหลากหลายได้มากกว่าหน่วยจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน รัฐ ควรแก้ไขโดยการให้อิสระแก่หน่วยงานจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในเกาะสมุยในการกำหนด หลักสูตรและรายวิชาชีพที่จะเปิดบริการตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และการ พัฒนาการศึกษามุ่งขยายในด้านปริมาณ ก่อให้เกิดความสามารถส่วนเกินในการให้บริการ การ ศึกษา รัฐจึงควรปรับเปลี่ยนนโยบายและวิธีการพัฒนาด้านการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญใน ด้านคุณภาพและความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นให้มากขึ้น

0243

พัชรินทร์ ยาระนะ. ทักษะคติของเกษตรกรชาวเขาที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ : กรณีศึกษา
 คอยภูคา อำเภอปัว จังหวัดน่าน. การค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์
 สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2537.

คอยภูคาเป็นป่าผืนใหญ่ ประกอบด้วยเทือกเขาสูงชันสลับซับซ้อน และเป็นแหล่ง
 ต้นน้ำลำธารหลายสาย มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ นับได้ว่าเป็นป่าบริสุทธิ์ ซึ่งมีสถานที่
 ท่องเที่ยวมากมาย ประกอบไปด้วยทิวทัศน์ที่สวยงาม น้ำตก ถ้ำ หน้าผา ธารน้ำลอด แต่ส่วน
 ใหญ่เส้นทางคมนาคมเพื่อการท่องเที่ยวยังไม่ถึง นอกจากนี้ คอยภูคายังมีพรรณไม้ที่หายาก
 และใกล้จะสูญพันธุ์ เช่น ต้นไม้ปาล์มดึกดำบรรพ์ พันธุ์ไม้ชมพู่ภูคา เป็นต้น

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานทั่วไป ทักษะคติต่ออาชีพ
 เกษตรกรรมและต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนปัญหาความต้องการของเกษตรกรชาวเขา
 ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพเกษตรกรรมและการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พื้นที่ที่ศึกษาคือ ตำบลภูคา อำเภอ
 ปัว จังหวัดน่าน โดยสุ่มตัวอย่างจำนวน 178 คน ใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำ
 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติต่าง ๆ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า
 ไคสแควร์ (Chi - square)

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ คือ เกษตรกรชาวเขาที่ทำการศึกษามากเป็นเพศ
 ชาย มีอายุเฉลี่ย 41.52 ปี ส่วนใหญ่อ่านหนังสือไม่ได้ สมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มีประมาณ 1
 - 4 คน และส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองต่ำกว่า 6 ไร่ อาชีพรับจ้างเป็นอาชีพเสริม เกษตรกร ชาวเขา
 มีรายได้เฉลี่ย 1,867 บาท ต่อครอบครัวต่อปี โดยทั่วไปนับถือศาสนาพุทธ โดยมี พระอธิการ
 วาทย์ พระสงฆ์เป็นที่เคารพนับถือเป็นผู้สั่งสอน และให้ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตและการ
 อนุรักษ์ป่าไม้

ทักษะคติของเกษตรกรชาวเขาต่ออาชีพเกษตรกรรม และต่อการอนุรักษ์ทรัพยากร
 ป่าไม้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี คือ เกษตรกรชาวเขามีความเห็นว่าเป็นอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ดีและการ
 อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำ ในการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ
 ต่าง ๆ คือ เพศ อายุ การอ่านหนังสือได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนพื้นที่ครอบครอง
 ความศรัทธาในผู้นำ กับตัวแปรตาม คือ ทักษะคติของเกษตรกรชาวเขาต่ออาชีพเกษตรกรรมและ
 ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยภาพรวมแล้วไม่มีความสัมพันธ์กัน มีบางประเด็นคำถามเท่านั้น
 ที่มีความสัมพันธ์กันกับตัวแปรอิสระดังกล่าว

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่สำคัญ คือ ปัญหาการทำให้
 เลื่อนลอย ปัญหาไฟไหม้ป่า ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า เกษตรกรชาวเขาส่วนใหญ่ต้องการให้มี
 การปลูกป่าทดแทนพื้นที่เสื่อมโทรม มีการออกกฎหมายคุ้มครองสัตว์ป่า และจัดสรรที่ดินทำกินให้
 เกษตรกรมากขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากพบว่าเกษตรกรชาวเขามีทัศนคติต่อ
 อาชีพเกษตรกร และให้ความสนใจต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเกณฑ์ที่ดี ดังนั้น แนวทาง
 การพัฒนาพื้นที่นี้ควรให้ทุก ๆ หน่วยงานระดมพลังเพื่อปฏิบัติงานในการพัฒนาส่งเสริมให้
 เกษตรกรทำการเกษตรเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร เพื่อการอยู่ร่วมกันและพึ่งพาอาศัยป่าไม้โดยไม่
 สร้างปัญหาการบุกรุกทำลายป่า สามารถทำให้เกษตรกรชาวเขามีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดี
 และทำให้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

0244

สว่างวิทย์ สุทธหลวง. **ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อแผนพัฒนาทวันพะเยา**. การค้นคว้าแบบ
อิสระเชิงวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2538.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนที่มีต่อ
แผนพัฒนาทวันพะเยา เป็นการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยในเขต ชุม
ชนเมืองหรือในเขตเทศบาล กับประชาชนที่อยู่ในชุมชนชนบทหรือนอกเขตเทศบาล ซึ่งแผน
พัฒนาทวันพะเยานั้น ผู้ศึกษาได้นำประเด็นการศึกษาเฉพาะแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเป็น
ประเด็นสำคัญ รวมทั้งศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของประชา
ชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ชาวอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ซึ่งใช้
การสุ่มตัวอย่างแบบผสม (Mixed Sampling Method) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม
และการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลได้ทำการวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปแบบ
SPSS (Statistical Package for Social Science) โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต การทดสอบไค -
สแควร์ และการหาความสัมพันธ์ของข้อมูล

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการศึกษา อาชีพ และที่พักอาศัยมีความสัมพันธ์กับ
ทัศนคติของชาวอำเภอเมืองพะเยาที่มีต่อแผนพัฒนาทวันพะเยา โดยชาวอำเภอเมืองพะเยาที่มีระดับ
การศึกษาที่ค่อนข้างสูงที่สำเร็จการศึกษาในระดับตั้งแต่อนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีแนวโน้ม
ที่จะมีความรู้ความเข้าใจหน่วยงานที่ดูแลรักษาทวันพะเยา แผนพัฒนาทวันพะเยา และมีทัศนคติ
ต่อการพัฒนาทวันพะเยาเพื่อเป็นการรองรับการท่องเที่ยวในระดับสูง ขณะที่ผู้ที่มีระดับการศึกษา
ที่ต่ำกว่า มีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติต่อการพัฒนาทวันพะเยาเพื่อเป็นการรองรับในด้านการประมง
ในระดับที่สูงกว่าด้านอื่น นอกจากนี้ผู้ที่มีการศึกษาที่ค่อนข้างสูงยังมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่เห็น
ด้วยที่ทางราชการจะพัฒนาถนนสายทวัน พัฒนาปรับปรุงพื้นที่ริมทวัน และก่อสร้างอาคารใหม่
ให้มีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบท้องถิ่น สำหรับชาวอำเภอเมืองพะเยาที่มีอาชีพข้าราชการมี แนว
โน้มที่จะมีความรู้ความเข้าใจต่อหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบทวันพะเยาในระดับที่สูงกว่าและ ผู้มี
อาชีพเกษตรกรมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่เห็นด้วยที่ทางราชการจะพัฒนาปรับปรุงถนน สาย
ทวันในระดับที่สูงกว่า ผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและรับราชการมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่เห็นด้วยที่ทาง
ราชการจะพัฒนาปรับปรุงถนนสายทวันในระดับที่สูงกว่า ในด้านที่พกอาศัยพบว่าชาวอำเภอเมือง
พะเยา ที่มีที่พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล มีแนวโน้มที่จะมีความรู้ความเข้าใจต่อหน่วยงานที่ ดูแล

รับผิดชอบกว๊านพะเยา มีทัศนคติที่เห็นด้วยที่ทางราชการจะพัฒนาปรับปรุงถนนชายกว๊าน และเห็นด้วยที่ทางราชการจะพัฒนาอาคารสิ่งก่อสร้างที่เกิดขึ้นใหม่ให้มีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบท้องถิ่น ในระดับสูงกว่า สำหรับผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีแนวโน้มที่จะมีความรู้ความเข้าใจว่า กว๊านพะเยามีประโยชน์ในด้านเกษตรกรรม และเห็นด้วยที่ทางราชการจะพัฒนาศูนย์ฝึกอบรมและแข่งขันกีฬาทางน้ำ ในระดับสูงกว่า

โดยภาพรวมแล้วจะเห็นว่า ชาวอำเภอเมืองพะเยาโดยส่วนใหญ่ที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีทัศนคติที่เห็นด้วยกับการพัฒนากว๊านพะเยาโดยเฉพาะแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตามยังมีชาวอำเภอเมืองพะเยาอีกส่วนหนึ่งไม่ทราบแผนพัฒนาที่ได้ดำเนินการมาบ้างแล้ว และนอกจากนี้ชาวอำเภอโดยส่วนใหญ่ไม่ค่อยเข้าใจต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบกว๊านพะเยา

ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบชี้แจงประชาสัมพันธ์ถึงความรับผิดชอบต่อที่อยู่แก่ประชาชนโดยทั่วไปได้รับทราบ ชี้แจงทำความเข้าใจถึงแผนพัฒนากว๊านพะเยาในแต่ละแผนให้เกิดความเข้าใจแก่ประชาชนโดยทั่วไปและควรรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของประชาชนด้วย ในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ถ้าจะมีการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว ก็ควรดำเนินการพัฒนาในส่วนที่อยู่นอกเขตเทศบาลด้วย โดยวางเป้าหมายในระยะยาวเพื่อที่จะไม่ให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องรายได้และความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันระหว่างประชาชนที่อยู่ในและนอกเขตเทศบาล นอกจากนี้ควรมีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบกว๊านพะเยา แก้ไขปัญหาเร่งด่วนของกว๊านคือ คุณภาพของน้ำในกว๊านพะเยาและ ผู้วิจัยยังเสนอแนะว่าการพัฒนานั้นควรคำนึงถึงการอนุรักษ์ควบคู่กันไป ซึ่งเรียกว่า เป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development) ภาครัฐต้องระมัดระวังมิให้การพัฒนาดังกล่าวเกิดผล กระทบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติของกว๊านพะเยาด้วย

0245

กมลทิพย์ ล้อมลาย. **ทัศนะของนักธุรกิจเมืองเชียงใหม่ต่อผลกระทบที่ไทยจะได้รับจากโครงการ
สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ.** การค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการเมืองและ
การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2537.

การศึกษาค้นคว้าถึงทัศนะของนักธุรกิจเมืองเชียงใหม่ต่อผลกระทบที่ไทยจะได้รับ
จากโครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงทัศนะของนักธุรกิจต่อผลกระทบ
จากโครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจที่มีต่อประเทศไทย ภาคเหนือและจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นกลุ่มนักธุรกิจในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ในหลายสาขา การเก็บข้อมูลใช้ 2 วิธี คือ แบบสอบถามจำนวน 100 ราย และการสัมภาษณ์จำนวน
20 ราย ร่วมกับการใช้ข้อมูลแบบทุติยภูมิ นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าทางสถิติ โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ
และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้ Chi - Square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า นักธุรกิจเห็นว่ารัฐบาลควรสนับสนุนโครงการนี้อย่างจริงจังใน
ทุกด้าน อาทิ สนับสนุนให้มีการลงทุน ส่งเสริมการศึกษา และการสื่อสาร รวมทั้งการหาแหล่ง
เงินทุนทั้งในและต่างประเทศอัตราดอกเบี้ยต่ำ นอกจากนี้รัฐบาลควรได้ปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ที่
เกี่ยวข้อง กล่าวคือ กฎหมายคนเข้าเมือง การออกหนังสือวีซ่า และการขนส่งระหว่างประเทศให้
เหมาะสมต่อการใช้ร่วมกันทั้ง 4 ประเทศ นอกจากนี้นักธุรกิจเห็นว่าประเทศจีนและไทยจะได้
ประโยชน์จากโครงการมากกว่า เพราะมีความพร้อมด้านทุนและเทคโนโลยี ในขณะที่ลาวและพม่า
อาจจะได้ประโยชน์น้อยกว่าในระยะแรก เพราะมีความพร้อมไม่เท่าจีนและไทย แต่ 2 ประเทศ
หลังนี้มีความพร้อมด้านวัตถุดิบและแรงงาน ดังนั้นหากทั้งสี่ประเทศได้มีการประสานอย่างถูกต้อง
และเป็นธรรมทำให้อนุภูมิภาคนี้เจริญเติบโตได้อย่างดี แม้ว่าจะมีความแตกต่างด้านระบอบ การ
ปกครองก็ตามที่จะไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการของโครงการมากนัก

สำหรับผลดีของโครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจที่มีต่อประเทศไทย กลุ่มนักธุรกิจ
เชียงใหม่ เห็นว่าจะช่วยทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของภาคเหนือดีขึ้น มีการกระจายรายได้ไปสู่ ท้อง
ถิ่นเพิ่มขึ้น และสามารถลบภาพลักษณ์ของสามเหลี่ยมทองคำได้เป็นอย่างดี นักธุรกิจส่วนใหญ่มี
ความประสงค์จะเข้าร่วมลงทุนธุรกิจด้านต่าง ๆ ในโครงการ นอกจากนี้ในจังหวัดเชียงใหม่ยัง
มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน อาทิ การเป็นศูนย์กลางทางด้านคมนาคม การสื่อสาร และมี สถาน
ศึกษาพร้อมที่จะช่วยผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับโครงการ

ในด้านผลเสียต่อประเทศ นักธุรกิจให้ทัศนะว่าจะเกิดปัญหาความมั่นคงตามแนว
ชายแดน การถ่ายเทแรงงานจากชนบทสู่เมือง สินค้าหนีภาษี และการเคลื่อนย้ายทุนและฐานการ

ผลิตไปสู่ประเทศจีน สำหรับผลเสียที่มีต่อภาคเหนือ นั้น นักธุรกิจเห็นว่าสินค้าทางการเกษตรไม่สามารถที่จะต่อสู้ในด้านราคาและคุณภาพ เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรมแบบขาดการวางแผน ปัญหาการอพยพแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมืองใหญ่ และการหลั่งไหลของคนต่างด้าว อันเป็นสาเหตุของปัญหาอาชญากรรม และ ชุมชนแออัดในเมือง

สำหรับผลเสียต่อธุรกิจในจังหวัดเชียงใหม่ นักธุรกิจเห็นว่า การท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่จะลดลง และหันไปสู่ประเทศจีนหรือประเทศอื่น ๆ โดยไม่ผ่านประเทศไทย และ อาจทำให้บริษัทธุรกิจเล็กต้องเลิกทำธุรกิจได้ เพราะไม่สามารถแข่งขันต่อไปได้

0246

สุพล ศิริพรรณพร. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษาบริเวณชายฝั่งทะเลเมืองระยอง. การค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาภูมิศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2538.

การท่องเที่ยวได้มีส่วนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น เนื่องจากได้มีการจัดให้มีสิ่งบริการต่าง ๆ เพื่อสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยว และของเสียต่าง ๆ ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวนี้ บางครั้งได้มีส่วนทำให้สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมลงและลดประโยชน์ที่ท้องถิ่นจะได้จากการท่องเที่ยว จึงเป็นเรื่องที่สมควรจะได้มีการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ อันจะนำไปสู่การแก้ไขและป้องกันปัญหา ซึ่งนำเข้าสู่จุดเริ่มต้นสำหรับการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระเรื่องนี้ โดยได้เลือกชายหาดของอำเภอเมืองระยอง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในภาคตะวันออกของประเทศไทยขึ้นมาศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลกระทบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีต่อพื้นที่ชายฝั่งทะเลเมืองระยองในด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ในช่วงปี พ.ศ. 2510 - 2538 และศึกษาพัฒนาการของการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลเมืองระยอง นอกจากนี้ยังศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่ชายฝั่งทะเลเมืองระยอง วิธีการศึกษาคือ การรวบรวมข้อมูลโดยการแปลภาพถ่ายทางอากาศ การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร แผนที่ แบบสอบถาม แบบนำสัมภาษณ์ การสังเกต และการสำรวจภาคสนาม การวิเคราะห์ ได้ดำเนินการโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์เชิงปริมาณภายใต้กรอบของแนวทางการศึกษาเชิงประจักษ์และการศึกษาเชิงประวัติ

ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลเมืองระยองในช่วงปี พ.ศ. 2530 - 2538 ซึ่งเป็นช่วงที่สถานที่ท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาแล้ว มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมมากกว่าช่วงปี พ.ศ. 2510 - 2522 (สถานที่ท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการพัฒนา) และช่วงปี พ.ศ. 2523 - 2529 (สถานที่ท่องเที่ยวเริ่มได้รับการพัฒนา) โดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง 3 ประการ ดังนี้คือ

1. การขยายตัวของสิ่งบริการสำหรับการท่องเที่ยว ได้แก่ สถานที่พักชายทะเล ร้านค้าบริเวณชายหาด สาธารณูปโภค สาธารณูปการ กิจกรรมกีฬาทางน้ำ รวมทั้งการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวและชุมชนที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนใกล้เคียง
2. การพัฒนาอุตสาหกรรมหนักชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด

3. ปัญหาของสภาพแวดล้อม ได้แก่ คราบน้ำมันที่จับตัวอยู่บนชายหาด

จากปัจจัยดังกล่าวข้างต้น ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ อาทิ ปัญหาการบุกรุกที่

สาธารณะริมทะเลบริเวณหาดตากวน หาดแสงจันทร์ หาดปากน้ำระยอง หาดแม่รำพึง หาดก้นอ่าว หาดบ้านเพ และหาดสวนสน เพื่อสร้างที่อยู่อาศัย ร้านอาหารและที่พักตากอากาศ ปัญหาการรุกรานพื้นที่ทะเลเพื่อสร้างที่อยู่อาศัย ร้านค้าและร้านอาหารบริเวณหาดบ้านเพและปากน้ำระยอง ปัญหาการระบายน้ำเสียและการบำบัดน้ำเสียจากอาคารบ้านเรือนและสถานที่พักชายทะเลบริเวณหาดบ้านเพและหาดปากน้ำระยอง ปัญหาขยะที่มีปริมาณมากบนชายหาดบ้านเพ หาดแม่รำพึง และหาดแสงจันทร์ และปัญหาชายฝั่งถูกกัดเซาะพังทลาย บริเวณหาดทรายทอง หาดตากวน และหาดสวนสน เป็นต้น

3.2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ เช่น ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้จากการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น ค่าครองชีพสูงขึ้น มีการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการท่องเที่ยวมากขึ้น และปัญหาราคาที่ดินสูงขึ้น

3.3 ผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม อาทิ ประชาชนในท้องถิ่นเปลี่ยนมาประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการท่องเที่ยว การเปลี่ยนค่านิยมของประชาชน และความขัดแย้งของประชาชนในท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น การเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของมนุษย์หรือตัวของมนุษย์เองมากกว่าที่เกิดจากธรรมชาติ กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม โดยที่โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมหนักชายฝั่งทะเลตะวันออกและสถานะของสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยรองที่ทำให้สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลเมืองระยองเปลี่ยนแปลงไป

เพื่อบรรเทาปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางดังนี้คือ ควรมีการกำหนดพื้นที่ชายฝั่งทะเลเป็นเขตท่องเที่ยว เขตอุตสาหกรรม เพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม แบ่งแยกการใช้ที่ดินและจัดทำผังการใช้ที่ดิน แก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรมีการประเมินผลจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลเมืองระยอง ควรมีการจัดทำผังเมืองรวมฉบับใหม่ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) พื้นฟูสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม ร่วมมือกันในการกำจัดคราบน้ำมันที่ลอยตัวตามชายฝั่ง รวมกลุ่มหรือชมรมของชาวบ้าน เพื่อป้องกันและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมชายฝั่ง หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรสร้างความตระหนักและจิตสำนึกในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมชายฝั่งทะเลแก่ประชาชน รวมทั้งเร่งรัดให้มีการใช้มาตรการทางกฎหมายด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ในการควบคุมการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ตลอดจนเรื่องอื่นที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้อยู่ในทิศทางและคุณภาพที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ

0247

สุภาภรณ์ มุสิกะโสภณ. การบริหารงานบุคคลของโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ การค้นคว้าแบบ
อิสระเชิงวิทยานิพนธ์ สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ 2536.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงวิธีการบริหารงานบุคคลของโรงแรม
ในจังหวัดเชียงใหม่ ปัญหาแรงงานของโรงแรม ความคิดเห็นของแผนกบุคคลต่อสาเหตุของปัญหา
แรงงานและวิธีการแก้ไข คุณสมบัติของพนักงานที่โรงแรมต้องการ รวมทั้งศึกษาถึงปริมาณ
พนักงานของโรงแรมปัจจุบัน การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจจากโรงแรมจำนวน 37 โรงแรมที่มี
ห้องพักมากกว่า 60 ห้องขึ้นไป โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจถามแผนกบุคคล
ของโรงแรม ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

วิธีการบริหารงานบุคคลของโรงแรม ด้านการวางแผนกำลังคนพบว่าส่วนใหญ่ใช้
ปัจจัยในการพิจารณาวางแผน ได้แก่ จำนวนห้องพัก ผลการดำเนินงานของโรงแรม จำนวน
พนักงานปัจจุบัน จำนวนเงินลงทุน และขนาดของสถานที่ การสรรหาพนักงาน ส่วนใหญ่ใช้วิธีผู้
บริหารโรงแรมชักชวนพนักงานจากโรงแรมอื่น ๆ และประกาศรับสมัครงาน และในการคัดเลือก
จะพิจารณาจากใบสมัครงานและการสัมภาษณ์ การประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ใช้วิธีนำ
ผลงานมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานของโรงแรมที่ตั้งไว้ การเลื่อนตำแหน่งพนักงานพิจารณาจาก
ความรู้ความสามารถและอาวุโส การฝึกอบรมพนักงานใช้วิธีส่งพนักงานไปดูงานตามโรงแรมอื่น ๆ
และจัดเองในลักษณะ In House Training และการกำหนดอัตราค่าจ้างเงินเดือนพนักงาน ส่วนใหญ่
พิจารณาถึงคุณภาพและปริมาณงาน การศึกษา ประสบการณ์ อัตราค่าจ้างของท้องถิ่น และอัตรา
ตลาดสภาพการแข่งขัน การจูงใจพนักงานใช้การเพิ่มอัตราค่าจ้างเงินเดือน เพิ่มสวัสดิการ

ผลการศึกษาปัญหาแรงงานของโรงแรมพบว่ามีปัญหา 3 ประการ คือ การขาด
แคลนพนักงาน การลาออกของพนักงาน และ คุณสมบัติพนักงานไม่เหมาะสมกับการทำงานโรง
แรม ซึ่งแผนกบุคคลให้ความเห็นว่าสาเหตุมาจากการขยายตัวด้านธุรกิจโรงแรม อัตราค่าจ้างเงิน
เดือน สวัสดิการ และระบบการบริหารงานของโรงแรมและขาดประสบการณ์ในการทำงานโรง
แรม และแนวทางแก้ไขปัญหาลำดับนี้ คือ สถาบันการศึกษาควรผลิตบุคลากรด้านการโรงแรมเพิ่ม
ขึ้น เพิ่มอัตราค่าจ้างเงินเดือนและเพิ่มสวัสดิการ และคัดเลือกพนักงานโดยพิจารณาจากประส
บการณ์ในการทำงานโรงแรม

ผลการศึกษาด้านคุณสมบัติของพนักงานที่โรงแรมต้องการ พบว่า คุณสมบัติของพนักงานระดับบริหารที่โรงแรมต้องการมากที่สุด คือ มีประสบการณ์ในการทำงานโรงแรม และมีความรับผิดชอบ สำหรับคุณสมบัติของพนักงานระดับปฏิบัติการที่โรงแรมต้องการมากที่สุด คือ มีระดับการศึกษาตรงกับงานที่ปฏิบัติและมีบุคลิกภาพดี สำหรับผลการศึกษาปริมาณพนักงานในโรงแรมปัจจุบันพบว่า โรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ทั้ง 37 โรงแรม มีจำนวนพนักงาน 6,205 คน โดยเฉลี่ยแล้วโรงแรมใช้พนักงาน 1.04 คนต่อห้องพัก

ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาสำหรับโรงแรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้ คือ โรงแรมควรมีการปรับปรุงวิธีการบริหารงานบุคคลให้สอดคล้องกับขนาดของโรงแรม ระดับของโรงแรม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่โรงแรมมีไว้บริการแก่แขกที่มาพัก ควรมีการสำรวจถึงความต้องการของพนักงานในเรื่อง ค่าจ้าง เงินเดือน และสวัสดิการ เพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของพนักงาน และให้ในสิ่งที่พนักงานต้องการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการลาออกของพนักงาน นอกจากนี้โรงแรมควรแจ้งเรื่องปัญหาแรงงานให้หน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อจะได้ร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา และควรแจ้งให้สถาบันการศึกษาทราบถึงคุณสมบัติของพนักงานที่โรงแรมต้องการ เพื่อสถาบันการศึกษาจะได้มีข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามความต้องการ

0248

สุเทพ ประเทืองโกจรูญ. การศึกษาบทบาทและผลกระทบของโรงแรมชั้นหนึ่งใน

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาการวางแผนภาค
และเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2536.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทและผลกระทบของโรงแรมชั้นหนึ่งใน
ในกรุงเทพมหานคร การเปลี่ยนแปลงและการขยายตัวของโรงแรมชั้นหนึ่งจากอดีตถึงปัจจุบัน รวม
ถึงบทบาทของโรงแรมชั้นหนึ่งที่ต่อเนื่องในด้านต่าง ๆ และผลกระทบที่มีต่อการใช้ที่ดิน ทำการ
เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลทุติยภูมิของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยว
และโรงแรม การสำรวจและเก็บข้อมูลภาคสนาม

ผลการวิจัยพบว่า โรงแรมในประเทศไทยเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 4
โดยสร้างเป็นเรือนไม้ขนาดเล็ก บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ต่อ
มาจึงได้มีการพัฒนารูปแบบของอาคารให้มีความใหญ่แข็งแรง มีจำนวนห้องพักมาก มีการตกแต่ง
ภายใน มีสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะแตกต่างกันออกไปตาม มาตรฐาน
ของโรงแรมกลุ่มต่าง ๆ โรงแรมชั้นหนึ่งจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการเพียบพร้อมมาก
ว่ากลุ่มโรงแรมอื่น ๆ โรงแรมชั้นหนึ่งเพิ่มจำนวนขึ้นมากหลังจากปี พ.ศ. 2525 ที่มีการเฉลิมฉลอง
กรุงเทพ 200 ปี และปี พ.ศ. 2530 ที่เป็นปีส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2530 -
2534 มีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 12.50 ต่อปี ในด้านการลงทุน โรงแรมแต่ละแห่งจะมีห้อง
พักประมาณ 400 ห้อง ใช้เงินลงทุน 1.5 - 2.5 ล้านบาทต่อห้อง ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการร่วมทุน
และบริหารจากเครือโรงแรมต่างชาติ โรงแรมเหล่านี้มีการกระจุกตัวอยู่มากในเขตบางรัก ปทุมวัน
และคลองเตย มีทำเลที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการเข้าถึงสะดวก ย่านธุรกิจการค้าและบริการ รวมถึง
บริเวณที่มีคุณค่าทางด้านทัศนียภาพบริเวณริมแม่น้ำ

ผลกระทบที่เกิดจากโรงแรมชั้นหนึ่ง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. ผลกระทบทางด้านกายภาพ ในเขตบางรัก ปทุมวัน และคลองเตย ได้รับผล
กระทบในลักษณะที่คล้ายกัน คือ ทำให้มีการใช้ที่ดินเพื่อการพาณิชย์หนาแน่นมากขึ้น มีการ
พัฒนาพื้นที่มาเป็นย่านการค้าที่สำคัญ มีการดึงดูดกิจกรรมการค้าต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ ท่อง
เที่ยวและโรงแรม รวมทั้งส่งผลกระทบในด้านการจราจร และด้านระบบสาธารณูปโภค

2. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจสังคม โรงแรมชั้นหนึ่งมีการลงทุนสูงและการลง
ทุนนี้ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นในระบบเศรษฐกิจ 1.68 เท่า ของการลงทุน โดยผลส่วนใหญ่จะอยู่ใน
สาขาการก่อสร้าง สาขาเครื่องจักรกล และสาขาอุตสาหกรรม โรงแรมชั้นหนึ่งเป็นแหล่งรายได้ที่

สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รายได้จากโรงแรมชั้นหนึ่งก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังสาขาการผลิตต่าง ๆ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ เป็นจำนวนเงิน 1.7 -1.8 เท่า ของได้ที่โรงแรมได้รับจากนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ทางโรงแรมยังมีอัตราการจ้างงานในระดับสูง และมีแนวโน้มที่จะเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญต่อไป แนวโน้มการเติบโตและการกระจายตัวของ โรงแรมส่วนใหญ่จะอยู่ในย่านศูนย์กลางธุรกิจพาณิชยกรรม ของกรุงเทพมหานคร บริเวณสีลม สาทร และปทุมวัน และกระจายตัวออกมาตามการขยายตัวและการใช้ที่ดินของเมือง ตามแนวถนนสุขุมวิท รัชดาภิเษก พระราม 9 เพชรบุรี รามคำแหง และบางกะปิ รวมถึงการขยายตัวออกไปทางด้านฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร หรือฝั่งธนบุรี ในบริเวณพื้นที่ที่มีเส้นทางคมนาคม เชื่อมต่อกับฝั่งพระนคร การกระจายตัวของโครงการ โรงแรมใหม่ที่ขยายตัวออกมาในพื้นที่เหล่านี้ เนื่องจากสภาพการใช้ที่ดินอย่างหนาแน่นมากในเขตพื้นที่ชั้นใน ทำให้พื้นที่ที่สามารถจะพัฒนาได้อีกมีจำนวนน้อยลง ที่ดินมีราคาสูงมาก มีปัญหาจราจรจึงมีการขยายตัวออกมาบริเวณพื้นที่รอบ ๆ ศูนย์กลางเมือง โดยมีแนวการขยายตัวออกไปตามถนน และซอยที่มีความพร้อมในด้านสาธารณูปโภค และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการนำเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะไว้ 3 ประเด็น ดังนี้

6. ปัญหาการจราจร ทำเลที่ตั้งของโรงแรมส่วนใหญ่อยู่ในย่านพาณิชยกรรมที่สำคัญตามแนวถนนสายหลัก และทางแยกหลักซึ่งเชื่อมการจราจรทิศทางต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดปัญหาจราจรตามมา จึงควรมีการกำหนดให้โรงแรมมีพื้นที่ว่าง พื้นที่จอดรถ ที่เพียงพอกับจำนวนรถและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากโรงแรม

8. ปัญหาด้านสาธารณูปโภค โรงแรมชั้นหนึ่งส่วนใหญ่เป็นอาคารสูง ขนาดใหญ่ มีการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ มาก จึงมีการใช้สาธารณูปโภคมาก ทำให้เกิดการแย่งใช้สาธารณูปโภค จึงควรที่จะมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานด้านสาธารณูปโภคในการอนุญาตให้มีการปลูกสร้างอาคารสูงขนาดใหญ่ที่มีกิจกรรมมาก และควรมีการจัดเก็บภาษีเพิ่ม

6. ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมจากการใช้อาคาร อาคารสูงจะบดบังทัศนียภาพทิวทัศน์ทางลมและแสงแดด แก่อาคารข้างเคียงที่อยู่ในแนวราบ และยังเกิดปัญหาด้านการกำจัดขยะและการระบายน้ำเสีย จึงควรที่จะมีการกำหนดให้อาคารสูงขนาดใหญ่ที่มีที่เว้นว่างมากกว่าอาคารอื่นและกำหนดให้โครงการ โรงแรมที่จะพัฒนาขึ้นใหม่ต้องมีการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นและเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการดำเนินโครงการ

0249

คณะกรรมการร่วมภาคเอกชน (กกร.) จังหวัดเชียงใหม่ - ลำพูน. เอกสารประกอบการสัมมนา

ผ่านแผน 8 : เชียงใหม่ - ลำพูน จะเป็นศูนย์กลางอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน

ได้อย่างไร. ณ โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์ 3 กรกฎาคม 2539. เชียงใหม่ :

คณะกรรมการฯ , 2539.

ภาคเหนือตอนบนเป็นพื้นที่มีศักยภาพสูง และมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานหลายอย่างที่สามารถจะเป็นศูนย์กลางความเจริญในสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจได้ในอนาคต คณะกรรมการกกร. จึงได้จัดให้มีการระดมความคิดเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับ ศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งสรุปได้ว่าแนวความคิดในการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนควร มุ่งเน้นพัฒนาจังหวัดต่าง ๆ ที่มีลักษณะเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน และเป็นการมองภาพการพัฒนาแบบกว้าง คือครอบคลุมพื้นที่เกินกว่า 1 จังหวัด และไกลคือ มองออกไปในอนาคตที่ยาวพอสมควร (15 - 20) ตามแนวคิดนี้จะไม่พัฒนาแบบเน้นทุกด้านแต่จะเน้นเฉพาะด้านที่มีศักยภาพสูงและมีความได้เปรียบในเชิงเปรียบเทียบ โดยคำนึงถึงการตอบสนองความต้องการของพื้นที่โดยรอบและจังหวัดใกล้เคียงในระยะยาว และจากการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญของภาคเหนือตอนบน ทั้งภาคราชการและภาคเอกชน เพื่อทราบถึงวิสัยทัศน์พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนจะสามารถเป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคเหนือตอนบนและของบริเวณอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนได้ภายในปี พ.ศ. 2533 (ค.ศ. 2010)

ยุทธศาสตร์ที่กำหนดเพื่อการพัฒนาจังหวัดภาคเหนือตอนบนได้กำหนด บทบาทหลักและบทบาทรองของจังหวัดในภูมิภาคนี้โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้กำหนดให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบ “มีชีวิต” และเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ โดยภายใต้ยุทธศาสตร์นี้ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนควรพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ๆ และเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในจังหวัดต่าง ๆ ให้ได้รับประโยชน์สูงสุด โดยจัดเส้นทางการท่องเที่ยว ในลักษณะที่นักท่องเที่ยวสามารถผ่านจังหวัดต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงในรูปแบบเส้นทางครบวงจร มีการตัดถนน เชื่อมโยงจังหวัดต่าง ๆ และเปิดเส้นทางบินระหว่างแม่ฮ่องสอนและเชียงราย ส่งเสริมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ เช่น การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนการท่องเที่ยวที่ต่อเนื่องกับการประชุม ซึ่งขณะนี้การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทยกำลังใช้เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญประการหนึ่งในการดึงดูดให้เดินทางมาเที่ยวประเทศไทย การจัดสร้างศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนจะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว

เที่ยวบริเวณนี้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิมหรือที่จะพัฒนาขึ้น ควรเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของคนในท้องถิ่นทางด้านใดด้านหนึ่ง เช่น มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน หรือมีความหมายกับคนในท้องถิ่น เป็นสิ่งที่คนในท้องถิ่นสนใจอยากชมและศึกษาหาความรู้ ไม่ควรเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มี “การประดิษฐ์” ขึ้น ซึ่งไม่อาจพัฒนาให้ยั่งยืนได้

สำหรับยุทธศาสตร์ที่มุ่งเตรียมตัวรองรับสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจโดยการกำหนดนโยบายที่มีความยืดหยุ่นสูง และการปรับเปลี่ยนได้รวดเร็ว ซึ่งการดำเนินการเพื่อรองรับมักอุเทศก์ให้มีความรู้ในด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ จัดระบบการจองและสำรองที่นั่งของสายการบินต่าง ๆ ให้ทันสมัย และเชื่อมต่อกันได้ทุกสายการบิน และเปิดโอกาสให้สายการบินต่างประเทศบินตรงมาเชียงใหม่ได้ จัดระบบการตรวจสอบคนเข้าเมืองและระเบียบภาษีศุลกากรที่ผ่อนปรนและส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยว รวมทั้งจัดระบบการเงินและการธนาคาร ตลอดจนการใช้บัตรเครดิตต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการเดินทางท่องเที่ยว

การพัฒนากลุ่มจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนเพื่อเป็นศูนย์กลางอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน ซึ่งจุดแข็งของเชียงใหม่ - ลำพูน คือ มีอัตราความเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง มีศักยภาพสูงในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีการลงทุนของรัฐในโครงสร้าง พื้นฐานจำนวนมาก มีสถาบันการเงินทั้งธนาคารและสถาบันการเงินในรูปแบบอื่น ๆ จำนวนมากที่สุด มีการคมนาคมสะดวก มีศักยภาพสูงในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับจังหวัดอื่น ๆ และกับประเทศเพื่อนบ้าน มีองค์ทรัพยากรเอกชนที่เข้มแข็งรวมทั้งฐานวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมเกษตรหลายประเภท แต่ก็มีปัญหาสำคัญหลายประการสำหรับปัญหาในสาขาท่องเที่ยวและบริการ พบว่าสนามบินไม่เพียงพอ เอกลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมเริ่มเลือนหาย สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมไม่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร ขาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ไม่มีศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ และการจราจรเริ่มแออัด ซึ่งถ้าจะมุ่งเน้นเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระหว่างประเทศระดับภูมิภาคต้องดำเนินการตามแนวทางดังนี้ คือ พัฒนาเมืองให้เป็นที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ซึ่งควรมีกิจกรรม ควบคุมการใช้ที่ดินให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์ จัดทำแผนปรับปรุงภูมิทัศน์ของเมือง จัดให้มีการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุอย่างถูกวิธี แนวทางต่อมาคือ อนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีการส่งเสริมให้มีการใช้ภาษา แต่งกาย การแสดง ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณี ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องถึงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของล้านนาในทุกสื่อ จัดทำแผนพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ รณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้ชาวเขารักและหวงแหนประเพณีวัฒนธรรมของตน รวมทั้งศึกษาการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยวในแง่ประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษ และการท่องเที่ยวที่ต่อเนื่องกับการประชุม แนวทางที่ควรดำเนินการอีกประการหนึ่งคือ

ปรับปรุงการคมนาคมขนส่งให้เพียงพอโดยส่งเสริมสายการบินต่างประเทศให้บินตรงมายัง เชียงใหม่ให้มากขึ้น เพิ่มเที่ยวบินระหว่างเชียงใหม่ - กรุงเทพฯ และบริการรถไฟให้เพียงพอ นอกจากนี้ควรปรับปรุงบริการด้านอื่น ๆ คือ กำหนดให้มีการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว รมรงค์ให้ประชาชนปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยวด้วยไมตรีจิต จัดตั้งศูนย์บริการการท่องเที่ยว บริเวณ สถานีรถไฟ สถานีขนส่งและสนามบินเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว จัดทำแผนที่ตัวเมืองติดตั้งตามจุดสำคัญ ๆ และจัดอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาและ วัฒนธรรมของไทยและของประเทศต่าง ๆ

0250

ประชาชาติธุรกิจ, ธนาคารกสิกรไทย และหอการค้าเขต 5. เอกสารสรุปการสัมมนาสัญจรครั้งที่

6 พลิกแผ่นดินสี่แคว ร่วมสร้างพลังเศรษฐกิจลุ่มน้ำปิง วัง ยม น่าน.

ณ โรงแรมเพชรโฮเต็ล จังหวัดกำแพงเพชร. วันที่ 30 - 31 ตุลาคม 2530.

กรุงเทพฯ : ประชาชาติธุรกิจ, 2530.

วัตถุประสงค์ของการสัมมนา คือ เป็นการเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาลในอันที่จะก่อให้เกิดการกระจายธุรกิจออกสู่ภูมิภาค และส่งเสริมโอกาสการพัฒนาส่วนรวมในธุรกิจการลงทุน เพื่อสร้างงานขึ้นในภาคเหนือตอนล่าง สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในทิศทางที่ถูกต้องเป็นธรรม รวมทั้งเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของภาคเหนือตอนล่างอย่างสอดคล้องกับความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ ในปัจจุบัน และโครงการในอนาคตของภาคเหนือตอนล่าง เช่น การพัฒนาทางด้านสินค้าเกษตร ทำเรื่อลำนํ้าจังหวัดนครสวรรค์ แนวทางการค้าชายแดนไทย - พม่า รวมไปถึงแผนการพัฒนากองท่องเที่ยวในภูมิภาค

ผู้เข้าร่วมสัมมนา คือ นักธุรกิจ นักลงทุนในกิจการพืชไร่ การทำเรื่อ การท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผู้สนใจทั่วไป ในพื้นที่หอการค้าเขต 5 โดยผลที่คาดว่าจะได้รับคือ เร่งเร้าความสนใจในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจในพื้นที่จังหวัดเป้าหมายและนักลงทุนท้องถิ่น กระตุ้นความตื่นตัวในการประสานความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างเอกชนกับรัฐบาล ทั้งในระดับท้องถิ่นและในส่วนกลาง สร้างความสนใจของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนล่างส่วนใหญ่ต่ออนาคตของท้องถิ่นที่ทุกคนจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง และรับรู้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมอันจะนำไปสู่การร่วมรับผิดชอบเป็นส่วนรวม รวมทั้งการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดียิ่งขึ้นของกลุ่มผู้ร่วมจัดสัมมนาครั้งนี้

ในส่วนที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว นั้น ได้มีการอภิปรายเรื่อง “ทศวรรษท่องเที่ยวใหม่ ลุ่มน้ำสี่แคว” โดยรองผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นายเสรี วงษ์ไพจิตร ตัวแทนจากบริษัทท่องเที่ยว นิติสารศิลปวัฒนธรรม และรองประธานหอการค้าจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งสรุปได้ว่าพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวบริเวณลุ่มน้ำสี่แควนี้มีอาณาเขตกว้างขวางครอบคลุมพื้นที่ 8 จังหวัด และมีสภาพภูมิประเทศที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว คือ มีอุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และสถานที่ที่สำคัญทางศาสนาหลายแห่ง ซึ่งเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ ลักษณะเด่นของการท่องเที่ยวบริเวณนี้ มีจุดเด่นในแง่ของการเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และจารีตประเพณีที่ผูกพันกับศาสนา รวมทั้งมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามหลายแห่ง จากการสำรวจของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมกับสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าพื้นที่

บริเวณนี้มีอยู่ทางในการพัฒนาในด้านการท่องเที่ยวและการตลาดสูงมากถึงประมาณ 70 แห่ง สำหรับด้านการตลาดบริเวณนี้เป็นตลาดของนักท่องเที่ยวชาวไทยมากกว่าชาวต่างประเทศ สำหรับชาวต่างประเทศที่มาเที่ยวในพื้นที่มักเป็นชาวยุโรปโดยเฉพาะฝรั่งเศสและเยอรมัน ในแง่ความพร้อมของพื้นที่ที่น่าจะมีความพร้อมพอสมควรไม่ว่าจะเป็นเส้นทางคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น โรงแรม ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้จนถึงปี 2534 โดยไม่ต้องสร้างเพิ่มเติมใหม่

ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณนี้มีดังนี้คือ การที่บริเวณนี้เป็นเมืองผ่านเพราะได้ถูกอิทธิพลของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ กรุงเทพมหานครและเชียงใหม่ โอกาสที่จะพัฒนาเป็นจุดหมายปลายทางต้องลงทุนสูง และระยะที่ผ่านมามีการเน้นทางด้านตลาดต่างประเทศอย่างมากซึ่งขัดกับหลักความเป็นจริง และการกระจายตัวของตลาดการท่องเที่ยวบริเวณนี้มีความสำคัญเท่าเทียมกันในแต่ละพื้นที่ ไม่สามารถแยกลักษณะเด่นได้ซึ่งจัดเป็นข้อจำกัดด้านการตลาด นอกจากนี้โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกอาจจะต้องมีการปรับปรุงบ้างโดยเฉพาะทางรถไฟและเครื่องบิน ต้องให้อยู่ในระดับนานาชาติให้ได้ และรัฐควรสนับสนุนด้วยการกำหนดนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวของท้องถิ่น ปัญหาสุดท้ายคือ การปรับปรุงและดูแลรักษาคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวยังขาดงบประมาณ สำหรับแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งเสนอโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คือ ควรมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งต้องเน้นในสิ่งที่ชาวต่างประเทศให้ความสนใจโดยเฉพาะ เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ควรมีการปรับปรุงระบบถนน บริการอาหาร หัตถกรรม สินค้าพื้นเมือง ตลอดจนด้านข้อมูลข่าวสาร สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยจะนิยมแหล่งท่องเที่ยวของชาวไทยและต่างประเทศต้องได้รับการพัฒนาในแนวทางที่สามารถตอบสนองนักท่องเที่ยวได้ทั้ง 2 ประเภท โดยเน้นคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้ชัดเจน คือ พื้นฟูศิลปวัฒนธรรมให้เด่นชัดในระดับชาติ รวมทั้งพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้เด่นชัดในระดับท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในประเทศให้มากขึ้น รวมทั้งสร้างบรรยากาศการลงทุนควบคู่ไปด้วย

ตัวแทนจากบริษัท ทัวริสโมไทย จำกัด ได้ชี้ให้เห็นปัญหาของการท่องเที่ยวในพื้นที่นี้ คือ การเป็นทางผ่าน ซึ่งจะต้องหาทางสกัดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่บ้าง วิธีหนึ่งคือต้องรวมแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่นี้และให้มีศูนย์กลางที่สุโขทัยโดยจังหวัดรอบ ๆ คอยหนุน ส่วนในเรื่องการตลาดนั้นภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกัน และจัดโปรแกรมให้มีความสัมพันธ์กันและวางแผนระยะยาว นอกจากนี้ จุดเด่นในเรื่องของประวัติศาสตร์ควรได้รับการดูแลรักษาต่อไป

บรรณาธิการอำนวยการ นิตยสารศิลปวัฒนธรรม ได้ให้ความเห็นว่าจุดขายที่สำคัญของบริเวณนี้ คือ ประวัติศาสตร์ที่เป็นความจริง ซึ่งเน้นว่าควรเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นเพื่อ

การศึกษา นอกจากนั้นจะต้องมีการเสริมในเรื่องการอธิบาย และสื่อความหมายให้คนที่มา ท่อง
เที่ยวเข้าใจในสำคัญของประวัติศาสตร์ของบริเวณนี้มากกว่าที่เป็นอยู่

รองผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้เสนอความคิดเห็นว่า ภาคเอกชนควร
มองภาพการท่องเที่ยวให้กว้างไปกว่าเรื่องสถานเริงรมย์ โดยอาจแสวงหาแนวการลงทุนด้านอื่น
ที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวให้มากขึ้น ซึ่งขณะนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ทำการสำรวจ
และจะแจกจ่ายข้อมูลให้ภาคเอกชนต่อไป

0251

โครงการพัฒนาที่สูงไทย - เยอรมัน. รายงานการศึกษาศักยภาพชุมชนกับการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco - tourism) : กรณีศึกษาในตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. กรุงเทพฯ : โครงการฯ , 2540.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือเพื่อร่วมกับชุมชนในการศึกษาและวิเคราะห์ ศักยภาพทางด้านกายภาพ ธรรมชาติ ศิลปะ และวัฒนธรรมของชุมชน เพื่อหาแนวทางและรูปแบบในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco - tourism) เพื่อร่วมกับชุมชนในการวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดขององค์กรชุมชนในการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเพื่อกำหนดบทบาทที่โครงการพัฒนาที่สูงไทย - เยอรมัน จะสามารถช่วยเหลือและสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์กรชุมชนต่อไป โดยมีวิธีการและขั้นตอนการศึกษา คือ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารการวิเคราะห์ระบบชนบทของโครงการพัฒนาที่สูงไทย - เยอรมัน และคณะผู้ศึกษาได้ร่วมประชุมเพื่อกำหนดประเด็นสำคัญในการศึกษาและแนวคำถาม จัดประชุมกลุ่มย่อยกับชาวบ้านและการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลที่จำเป็นเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้ศึกษาและชุมชน สัมภาษณ์ให้ข้อมูลหลัก ร่วมกับชาวบ้านในการสำรวจสภาพพื้นที่ และเส้นทางเพื่อการท่องเที่ยว สังเกตและการตีความเหตุการณ์แล้วนำมาอภิปรายข้อสรุประหว่างคณะผู้ศึกษา พื้นที่ศึกษาคือ บ้านห้วยฮี้ หมู่ที่ 8 ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการศึกษาพบว่า เส้นทางเดินป่าและชมธรรมชาติมีอย่างน้อย 4 เส้นทางที่สามารถพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวได้ กิจกรรมการเดินป่าจะเน้นไปที่การชมความงามของพรรณไม้ ไม้ดอกนานาชนิด ชมนก สัตว์ป่า และแมลง รวมทั้งการพักผ่อนในป่า เส้นทางล่องแพ 1 เส้นทางคือ จากบ้านห้วยกุ่มใหม่ ลงมายังเขื่อนผาบ่อง ทางด้านวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น มีอย่างน้อย 2 ลักษณะ คือ การสัมผัสชีวิตชุมชนชาวกระเหรี่ยง โดยการพักค้างคืนในหมู่บ้าน และรับประทานอาหารพื้นบ้านจากธรรมชาติและเพื่อสุขภาพ และการชมความงามของผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติและเรียนรู้วิถีการทอ การย้อม รวมถึงการศึกษาพันธุ์ไม้ให้สี ตลอดจนวิถีการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติอย่างยั่งยืนของชุมชน นอกจากนี้ยังพบว่าชุมชนมีความสนใจอย่างมากที่จะทดลองทำธุรกิจบริการนักท่องเที่ยวที่เน้นการรักษาธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น

คณะผู้ศึกษามีความเห็นว่า กิจกรรมสำคัญที่ควรพิจารณาดำเนินการในระดับชุมชนเพื่อพัฒนางานด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืนและชุมชนได้ประโยชน์อย่างแท้จริงนั้นมีดังต่อไปนี้คือ งานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยองค์กรชุมชน (Community - based Management of Natural Resources and Environment) ควรมีการจำแนกพื้นที่

ป่า / พื้นที่ทำกิน และการอนุรักษ์ การจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เช่น ป่าไม้ ความหลากหลายทางพืชพรรณ สัตว์ป่า นกและแมลงและเส้นทางธรรมชาติ รวมทั้งน้ำตก ถ้ำ หน้าผา ลำน้ำ ฯลฯ ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) และการรักษาความสะอาดของสภาพแวดล้อมในหมู่บ้านและแหล่งท่องเที่ยว สำหรับงานด้านการฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตดั้งเดิมที่พึ่งพาและเคารพธรรมชาติ และควรมีการพัฒนาทางเลือกเพื่อเพิ่มพูนรายได้ เช่น จากหัตถกรรมผ้า จักสาน ติ่มมิด การผลิตอาหารเพื่อสุขภาพ เช่น ผักชนิดต่าง ๆ ผลไม้ปลอดสารพิษ การทำเกษตรทางเลือก การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ผลิตโดยชุมชน และพัฒนาความสามารถด้านการจัดการการบริการและการรวมกลุ่มแบบธุรกิจ

กิจกรรมที่โครงการพัฒนาที่สูงไทย - เยอรมัน ควรให้การสนับสนุน เช่น การเตรียมกลุ่มและเตรียมความพร้อมของชุมชน โดยการจัดเวทีพูดคุยในหมู่บ้าน การจัดทัศนศึกษาและแลกเปลี่ยนความรู้จากหมู่บ้านที่ทำเรื่องนี้แล้วเช่นที่ กาญจนบุรี ศรีวิงส์ ประสานงานกับ ภาคธุรกิจเพื่อเชื่อมโยงกับตลาดนักท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและสำนึกของมัคคุเทศก์และบริษัทยานาเที่ยวให้เห็นคุณค่า เห็นความสำคัญและประโยชน์อย่างยั่งยืนของ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการและให้ถือว่าชุมชนเป็นหุ้นส่วน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนา ควรสนับสนุนให้มีการประสานงานกับราชการ เช่น ป่าไม้จังหวัด เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อขออนุญาตและทำความเข้าใจ ทำความตกลงว่าการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ควรจะทำได้โดยชุมชนเป็นผู้ดูแลรักษาสถานที่ท่องเที่ยวไม่ให้เสียหาย ชุมชนต้องเข้มงวดในการรักษาความสะอาดและป้องกันผลกระทบต่าง ๆ ต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และโครงการฯ ควรสนับสนุนด้านการให้คำปรึกษา เช่น การศึกษาเพื่อพัฒนาวิธีการและระบบการส่งเสริมธุรกิจชุมชน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น รวมทั้งควรมีการประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้เกิดความสนใจและสนับสนุนชุมชนในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นต้น

0252

ลลิตา โกชนพันธ์. พฤติกรรมการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศน์สำนิจรของนักท่องเทียวในเขตอุทยาน
แห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2539.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเทียวในเขต
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในเชิงนิเวศน์สำนิจร ซึ่งเป็นการท่องเทียวที่มีความรับผิดชอบต่อ สิ่ง
แวดล้อม และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการท่องเทียวในเชิงนิเวศน์สำนิจรกับตัวแปรที่
ศึกษา อันได้แก่ ขนาดของกลุ่มนักท่องเทียว รูปแบบของการจัดท่องเทียว ประเภทของกลุ่ม นัก
ท่องเทียว วัตถุประสงค์หลักของการเดินทาง และการมีผู้ให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมภายในกลุ่มนัก
ท่องเทียว โดยศึกษาจากนักท่องเทียวในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป
จำนวน 400 คน ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2538 ด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ และการเก็บรวบรวมข้อ
มูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีจำนวนตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
ตัวอย่างแบบบังเอิญ 52 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน ฐานนิยม และ ค่าสถิติ ไค - สแควร์ (Chi - Square test) ผลการวิจัย สรุปได้ดัง
นี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีขนาดของกลุ่มมากกว่า 10 คน รูปแบบของการจัด
ท่องเทียวส่วนใหญ่จัดท่องเทียวกันเอง และมักจะเป็นประเภทกลุ่มเพื่อน วัตถุประสงค์หลักคือ
เพื่อการท่องเทียวพักผ่อนหย่อนใจและส่วนใหญ่ไม่มีผู้ให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ภายในกลุ่ม
2. พฤติกรรมการท่องเทียวในเชิงนิเวศน์สำนิจร อยู่ในระดับที่เหมาะสมเป็นส่วน
ใหญ่ กล่าวคือ พฤติกรรมการศึกษาเรียนรู้สภาพแวดล้อม ธรรมชาติของสถานที่ท่องเทียวอยู่ใน
ระดับที่พอใช้ พฤติกรรมการรักษาความสะอาด และการจัดการของเสียต่าง ๆ ในขณะท่องเทียวอยู่
ในระดับพอใช้ พฤติกรรมการรักษาความสะอาด และการจัดการของเสียต่าง ๆ ในขณะท่องเทียว
อยู่ในระดับพอใช้ พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตในธรรมชาติของสถานที่ท่องเทียวอยู่ในระดับที่
เหมาะสม พฤติกรรมการช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของสถานที่ท่องเทียวใน
ระดับที่เหมาะสม แต่พฤติกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น และการช่วยเพิ่ม ราย
ได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ยังอยู่ในระดับที่ไม่เหมาะสม
3. พฤติกรรมการท่องเทียวในเชิงนิเวศน์สำนิจร จะขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่ม
นักท่องเทียว รูปแบบของการจัดการท่องเทียว ประเภทของกลุ่มนักท่องเทียว วัตถุประสงค์หลัก
ของการเดินทาง และ การมีผู้ให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมภายในกลุ่ม และจากการศึกษาพฤติกรรม

ในแต่ละด้าน พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้สภาพแวดล้อมธรรมชาติของสถานที่ท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับรูปแบบของการจัดท่องเที่ยว ประเภทของกลุ่มนักท่องเที่ยว วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางและการมีผู้ให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมภายในกลุ่ม ส่วนพฤติกรรมการรักษาความสะอาดจะขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มนักท่องเที่ยว พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตในธรรมชาติของสถานที่ท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่ม รูปแบบของการจัดการท่องเที่ยวและประเภทของกลุ่ม พฤติกรรมการช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของสถานที่ท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่ม รูปแบบของการจัดท่องเที่ยว วัตถุประสงค์หลัก และการมีผู้ให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมภายในกลุ่ม ส่วน พฤติกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น และการช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ขึ้นอยู่กับรูปแบบของการจัดการท่องเที่ยว ประเภทของกลุ่มนักท่องเที่ยว ซึ่งพฤติกรรมที่กล่าวมานั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงตัวแปรซึ่งคาดว่าจะมีผลต่อพฤติกรรม การท่องเที่ยวในเชิงนิเวศน์สำัญของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการมีผู้ให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ภายในกลุ่มนั้น ยังไม่มีผู้ใดได้ทำการศึกษาไว้ นอกจากนี้ยังพบว่า มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสังเกตบางส่วนไม่สอดคล้องกันนั่นคือ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีขนาดของกลุ่มมากกว่า 10 คน และมีพฤติกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น และการช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น อยู่ในระดับที่เหมาะสม แต่จากการสังเกต พบว่า ส่วนใหญ่ขนาดของกลุ่มนักท่องเที่ยวมี 1 - 5 คน และพฤติกรรมดังกล่าวอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งผลที่คลาดเคลื่อนนั้นอาจมาจากการสังเกตที่ได้ทำการเก็บข้อมูลโดยศึกษาพฤติกรรมส่วนใหญ่ของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม แต่แบบสอบถามจะได้ข้อมูลจากนักท่องเที่ยวแต่ละคน ซึ่งแม้จะมีพฤติกรรมอยู่ในระดับต่างกัน แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุงแก้ไขเช่นกัน

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการรณรงค์เสริมสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวได้ตระหนักถึงการศึกษาเรียนรู้ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรมีการจัดการเกี่ยวกับสื่อความหมายธรรมชาติให้ดึงดูดความสนใจ และเพียงพอต่อจำนวนของนักท่องเที่ยว รวมทั้งควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ในการให้ความรู้ คำแนะนำต่าง ๆ ในการท่องเที่ยว ตลอดจนคอยควบคุมดูแลนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการรณรงค์เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยวให้มากขึ้น รวมทั้งมีการปรับปรุงนโยบาย มาตรการแก้ไขให้จริงจัง มีการควบคุมให้เข้มงวดมากขึ้น รวมทั้งการจัดเก็บขยะมูลฝอยในที่รองรับต่าง ๆ ควรกระทำอย่างสม่ำเสมอและเพิ่มถึงขยะแยกประเภทให้มากขึ้น ควรมีการรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนได้เห็นถึงความสำคัญของชุมชนท้องถิ่น และส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่นในการเข้ามามีส่วนร่วมกับการพัฒนาการท่องเที่ยว และควรมีการรณรงค์ส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับการ

ท้องถิ่นแบบนิเวศน์สัญจรให้แก่ประชาชน ควรมีการกำหนดรูปแบบ มาตรการ การจัดการให้แน่นอน และให้ความร่วมมือในการดำเนินงานกันอย่างจริงจัง

0253

วิรินทร์ เตชะปณิต. แนวทางการศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินเมืองพัทธากับข้อจำกัดการให้บริการ
น้ำประปา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2536.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทและความสำคัญของเมือง
พัทธ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจากอดีตถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2530 - 2534) ลักษณะและทิศทางการ
ขยายตัวของเมือง รูปแบบการใช้ที่ดินที่เหมาะสมสำหรับอนาคต ซึ่งมีผลกระทบต่อการให้บริการ
น้ำประปา โดยขนาดของพื้นที่ศึกษาเขตการปกครองเป็นหลัก คือ เมืองพัทธ ในพื้นที่อำเภอบาง
ละมุง จังหวัดชลบุรี ครอบคลุม 4 ตำบลได้แก่ ตำบลนาเกลือ ตำบลหนองปรือ บางส่วนของตำบล
หนองปลาไหล และบางส่วนของตำบลห้วยใหญ่ รวมพื้นที่ 53.44 ตารางกิโลเมตร ทั้งนี้ไม่รวมพื้นที่
เกาะและพื้นที่ในทะเล โดยได้ทำการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ จากการศึกษาภาคสนามโดยการสำรวจ
และสังเกตพื้นที่ อีกทั้งทำการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
ศาลาว่าการเมืองพัทธ, สำนักผังเมืองกระทรวงมหาดไทย, ศูนย์วิทยบริการ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กองการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย,
องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และจากแผนที่ที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้นำ
วิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเมืองพัทธ ความเป็นไปได้ของแผน วิเคราะห์จำนวนนักท่องเที่ยวที่
เข้ามาเที่ยวตามช่วงเวลาต่าง ๆ วิเคราะห์ถึงปริมาณการใช้น้ำประปาของโรงแรม คอนโดมิเนียม
แฟลต โรงงานอุตสาหกรรม และที่พักอาศัยทั่วไปทั้งในปัจจุบันและความต้องการในอนาคต และ
วิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาของแหล่งน้ำเดิม เพื่อหาแนวทางแก้ไข

ผลที่ได้จากการศึกษา พบว่า เมืองพัทธมีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว
นานาชาติ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จึงมีอิทธิพลต่อการใช้ที่ดินและเศรษฐกิจของเมือง การ
ขยายตัวของเมืองมีลักษณะของการขยายตัวด้วยแนวชายหาดและถนนสายหลัก (Robbon Develop-
ment) ทำให้เกิดการพัฒนาระยะบริเวณริมชายหาดและบริเวณสองฟากถนนสายหลัก ในขณะที่
พื้นที่ที่ถัดจากชายหาดและพื้นที่ตอนในถูกละเลยและไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร สำหรับแนว
ทางการใช้ที่ดินของเมืองพัทธในอนาคตนั้น เพื่อให้ชุมชนมีการขยายตัวอย่างเป็นระเบียบ และมี
พื้นที่เหมาะสมเพื่อรองรับประชากรที่จะเพิ่มขึ้น มีแนวทางในการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ ดังนี้คือ
การใช้ที่ดินเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และสนามกีฬา

เนื่องจากเมืองพัทยาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและบริการ ทำให้เมืองพัทยามีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เศรษฐกิจของเมืองพัทยาขึ้นอยู่กับการท่องเที่ยว ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา คือ ปัญหาการระบายน้ำ ปัญหาการรुक้าที่สาธารณะ ปัญหาการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย ปัญหาสถานะแวดล้อมเป็นพิษหรือมลภาวะ ปัญหาถนน สะพาน ทางเท้า ไม่เพียงพอ และไม่ได้มาตรฐาน ปัญหาการจราจรไม่เป็นระเบียบ ปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตเมืองพัทยา ปัญหาชุมชนแออัดและแหล่งเสื่อมโทรม และปัญหาการให้บริการน้ำประปาไม่เพียงพอ

จากผลการศึกษาข้างต้น ผู้ศึกษาได้เสนอรูปแบบการใช้ที่ดินในอนาคตของเมืองพัทยา โดยให้กำหนดพื้นที่ว่าตอนในให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคตและจากการที่เมืองพัทยามีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว รวมถึงจำนวนของประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ระบบสาธารณูปโภคที่รองรับไม่ทันต่อการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของเมืองพัทยา ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่ง คือ ความต้องการใช้น้ำมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี จึงเกิดปัญหาในการขาดแคลนน้ำประปาในเขตเมืองพัทยา ในปัจจุบัน ทางกรมประปาพัทยา - นาเกลือ ได้ทำการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน โดยการขยายกำลังผลิตและเพิ่มแหล่งน้ำดิบ ซึ่งในอนาคต ทางกรมประปาส่วนภูมิภาค ได้ทำการแก้ปัญหาระยะยาวโดยการก่อสร้างโรงกรองน้ำใหม่และเพิ่มแหล่งน้ำดิบอีก ทำให้ในอนาคตเมื่อระบบผลิตทั้งหมดเสร็จเรียบร้อย ก็จะคลี่คลายปัญหาการขาดแคลนน้ำประปาของเมืองพัทยาได้

0254

สรณะ นายประเสริฐ. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2530.

การท่องเที่ยวในประเทศไทยได้มีการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวโดยการนำเอาแนวการจัดการท่องเที่ยวมาสัมพันธ์กับหลักการให้ความรู้ทางการศึกษา ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้มีการขยายตัวในการท่องเที่ยว เนื่องจากสามารถดึงดูดใจคนจากหลาย ๆ แขนงอาชีพ หันมาสนใจสาระประโยชน์ที่จะได้รับจากการท่องเที่ยว แนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในลักษณะที่กล่าวมานี้คือ การจัดการท่องเที่ยวเพื่อศึกษานั้นเอง

การจัดการท่องเที่ยวเพื่อศึกษานั้น เป็นการจัดการท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์และเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แตกต่างไปจากการจัดการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจธรรมดา นั่นคือ นักท่องเที่ยวจะได้เห็นสิ่งต่าง ๆ จากสภาพความเป็นจริง ได้สังเกตธรรมชาติ ได้เรียนรู้ศิลปะ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งจะต้องมีการวางแผนเตรียมงานที่รอบคอบและรัดกุมกว่าการท่องเที่ยวทั่ว ๆ ไป

งานวิจัยนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน โดยบุคลากรในการท่องเที่ยวในที่นี้หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวทั้งในระดับผู้บริหาร และระดับปฏิบัติการ อันได้แก่ มัคคุเทศก์ หรือ ผู้นำการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามไปยังบุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน จำนวน 180 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน 138 ชุด คิดเป็นร้อยละ 76.67 จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ระเบียบวิธีทางสถิติ หาค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

จากการวิจัยสามารถสรุปผลได้ว่า ในการวางแผนและเตรียมการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ภาครัฐบาลเห็นความสำคัญของการทำระบบข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด ส่วนในการปฏิบัติการ กำหนดนโยบายในการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวมากที่สุด การประเมินผลการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญน้อยที่สุด ส่วนการปฏิบัติได้มีการทำระบบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด การประเมินผลการให้ความรู้แก่

นักท่องเที่ยวนัก และการจัดหาวิทยากรในท้องถิ่น ผู้ตอบให้ความสำคัญและเห็นว่าการปฏิบัติน้อยตามลำดับ

การให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว พบว่า โดยส่วนรวมทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ต่างเน้นในเรื่องประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ส่วนความรู้อื่น ๆ ที่มีความสำคัญในแง่ของการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา อันได้แก่ความรู้ด้านธรรมชาติวิทยาและการอนุรักษ์ธรรมชาติยังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนยังใช้วิธีให้มัคคุเทศก์เป็นผู้เตรียมข้อมูลและให้ข้อมูลความรู้แก่นักท่องเที่ยวด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ วิธีการนำเสนอข้อมูลแบบอื่น ๆ อันได้แก่ การจัดหาวิทยากรรับเชิญ การใช้สไลด์ และภาพยนตร์ประกอบการบรรยาย ยังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาได้แก่ การขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา นักท่องเที่ยวมักสนใจแต่ความงดงาม และความบันเทิง นอกจากนั้นยังขาดเทคนิคที่จะส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวสนใจใฝ่รู้ในสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว

0255

เอี่ยมพร เสนะเกษตร. ความต้องการและการใช้สารนิเทศของมัคคุเทศก์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2535.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการ , รูปแบบเนื้อหา และภาษาของ
สารนิเทศ รวมทั้งแหล่งสารนิเทศที่มัคคุเทศก์ใช้ ตลอดจนปัญหาในการใช้แหล่งสารนิเทศของ
มัคคุเทศก์ โดยทำการศึกษาจากประชากรเป้าหมาย คือ มัคคุเทศก์สังกัดบริษัทนำเที่ยวในเขต
กรุงเทพมหานคร ประเภทย่อยในประเทศ 38 บริษัท จำนวน 216 ราย และประเภทนำเข้า 58
บริษัท จำนวน 1,059 รวมประชากรเป้าหมายทั้งสิ้น 1,275 ราย จำนวนประชากรดังกล่าว ได้มา
จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับบริษัทและจำนวนมัคคุเทศก์ด้วยวิธีการสอบถามทางโทรศัพท์
โดยใช้รายชื่อบริษัทนำเที่ยวที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยรวบรวมไว้ในพ.ศ. 2531 และกำหนด
ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักความแปรผันร่วมกันระหว่างขนาดของกลุ่มตัวอย่างกับ
ความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นของ Toro Yamane มีการสุ่มตัวอย่างประชากรจากทุกบริษัทอย่างเป็นสัด
ส่วน บริษัทที่มีมัคคุเทศก์ตั้งแต่ 2 รายลงไป เมื่อคำนวณตามสัดส่วนแล้วน้อยกว่า 0.05 ให้คิดเป็น
มัคคุเทศก์ 1 คน ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่างประเภทย่อยในประเทศ จำนวน 57 ราย และประเภทนำ
เข้าในประเทศ 257 ราย รวมมัคคุเทศก์กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาทั้งสิ้น 314 ราย แล้วจึงทำการสำรวจ
โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียดในแบบ สอบถามจะแบ่ง
ออกเป็น 3 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม , การใช้และความต้องการสารนิเทศ
เกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหา และภาษา รวมถึงการใช้แหล่งสารนิเทศ ปัญหาในการใช้แหล่งสารนิเทศ
และข้อเสนอแนะ แล้วจึงรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมด มา วิเคราะห์ด้วยการหาค่า
ร้อยละเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการวิจัยพบว่า มัคคุเทศก์มีความต้องการและใช้สารนิเทศสอดคล้องกันในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านประวัติศาสตร์, ความรู้ทั่วไปสำหรับมัคคุเทศก์, ศิลปวัฒนธรรม, ข้อเสนอแนะสำหรับนักท่องเที่ยว และภูมิศาสตร์ โดยหัวข้อย่อยแต่ละด้านที่มัคคุเทศก์มีความ
ต้องการและให้สูงสุด ด้านประวัติศาสตร์ ได้แก่ หัวข้อโบราณสถาน ด้านความรู้ทั่วไปสำหรับ
มัคคุเทศก์ ได้แก่ หัวข้อการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ด้านข้อเสนอแนะสำหรับนักท่องเที่ยว
ได้แก่ หัวข้อที่พัก และหัวข้อการปฏิบัติตนในสถานที่ท่องเที่ยวและด้านภูมิศาสตร์ ได้แก่ หัวข้อ
การคมนาคม มัคคุเทศก์มีความต้องการและใช้สารนิเทศในรูปแบบหนังสือพิมพ์สูงสุด ส่วนภาษา

ของสารนิเทศที่มัลคอล์มต้องการและใช้ในการแสวงหาสารนิเทศเพื่อปฏิบัติงานสูงสุด คือ ภาษาไทย

มัลคอล์มส่วนใหญ่ ใช้แหล่งสารนิเทศส่วนตัวมากกว่าแหล่งอื่น ปัญหาที่มัลคอล์มเหล่านี้ประสบเหมือนกันในการใช้แหล่งสารนิเทศ คือ ไม่มีเวลาไปใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการใช้บริการ และสารนิเทศมีเนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการแหล่งสารนิเทศที่อยู่ แหล่งสารนิเทศที่มีอยู่ใกล้ตัวมัลคอล์ม และอาจไม่ได้รับความสะดวกในการขอใช้บริการ อีกทั้งการประชาสัมพันธ์ของแหล่งสารนิเทศอย่างเป็นทางการไปยังไม่ทั่วถึง

0256

มรดกโลก จำกัด, บริษัท. รายงานโครงการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ : เพทายการพิมพ์, 2538.

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญแห่งหนึ่ง แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาเที่ยวชมเป็นจำนวนมากและเมื่อ พ.ศ. 2534 องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เล็งเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญ จึงประกาศให้เป็นมรดกโลก โดยทั่วไปสถานที่ท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ได้รับการทำนุบำรุงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ แต่ยังไม่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจได้เท่าที่ควร ดังนั้น โครงการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาจึงเกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ เพื่อนำแผนงานด้านการท่องเที่ยวตามแผนแม่บท นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาไปสู่การปฏิบัติ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการลงทุนพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว และเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโบราณสถานอันเป็นมรดกทาง วัฒนธรรม โดยทำการศึกษาจากเอกสารทางประวัติศาสตร์ถึงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ชาวกรุง ศรีอยุธยา ในอดีตรื้อฟื้นปฏิบัติสืบต่อกันมา เพื่อนำมากำหนดกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งทำการสำรวจภาคสนามบริเวณพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาเพื่อกำหนดพื้นที่ที่ตั้งโครงการทำ กิจกรรม และสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย 5 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ประชาชนในท้องถิ่น บริษัทผู้ประกอบการท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง สำหรับด้านเศรษฐกิจและการลงทุน ด้วยการประมาณราคา ค่าก่อสร้าง แล้วนำมาวิเคราะห์ทางการเงิน

จากการศึกษาสามารถกำหนดกิจกรรมที่จะจัดให้มีขึ้นในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ กิจกรรมถาวร และ กิจกรรมทางวัฒนธรรมตามเทศกาล สำหรับกิจกรรมถาวร หมายถึง กิจกรรมที่สามารถจัดได้ตลอดทั้งปีโดยมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมตามเทศกาลเข้ามาเสริม ซึ่งทางคณะผู้ศึกษาได้เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจำนวน 4 กิจกรรม กิจกรรมแรกคือ ตั้งศูนย์บริการข้อมูลและข่าวสารการท่องเที่ยว (Information Center) กำหนดให้มีขึ้นที่อาคารศาลากลางจังหวัดเก่า และพื้นที่โดยรอบสำหรับอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ทั้งในส่วนข้อมูลประวัติศาสตร์กรุงศรีอยุธยาเบื้องต้นและส่วนบริการมวลชน กิจกรรมที่ 2 คือ จัดยานพาหนะควบคุมและเส้นทางท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยโครงการรถรางไฟฟ้า โครงการรถพ่วงไฟฟ้า และโครงการเรือท่องเที่ยว กิจกรรมที่ 3 คือ จัดหมู่บ้านศิลป

หัตถกรรมและตลาดน้ำ และกิจกรรมสุดท้ายคือ ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก โดยกำหนดให้มีขึ้นบริเวณริมถนนป่าโทนหลังศาลหลักเมือง สำหรับเป็นที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากหมู่บ้านศิลปหัตถกรรมและสินค้าปัจจุบันที่จำเป็น รวมทั้งจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มด้วย

ส่วนกิจกรรมทางวัฒนธรรมตามเทศกาลที่จะจัดขึ้นเสริมกิจกรรมถาวรนั้น จะเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามเทศกาลต่าง ๆ ในแต่ละเดือนโดยกำหนดจากเอกสารโบราณ ได้แก่ พระราชพิธีสิบสองเดือน อันเป็นพระราชพิธีกำหนดกฎมณเฑียรบาล ตั้งแต่แรกสร้างกรุงศรีอยุธยา โดยได้คัดเลือกพระราชพิธีที่สามัญชนสามารถปฏิบัติได้มาดังนี้ คือ พระราชพิธีเดือนห้า พระราชพิธีละเล่นสูก (เถลิงศก) เมื่อสงกรานต์, พิธีวิสาขบูชา, พระราชพิธีเดือนสิบเอ็ด และพระราชพิธีเดือนสิบสอง โดยจัดขึ้นบริเวณหมู่บ้านศิลปหัตถกรรมและตลาดน้ำ นอกจากพระราชพิธีสิบสองเดือนแล้ว ที่ลานอเนกประสงค์ของหมู่บ้านยังสามารถจัดการแสดงมหรสพกลางแจ้ง เช่น การแสดงโขน การแสดงการละเล่นของเด็กไทย การแสดงการต่อสู้แบบไทยโบราณ เป็นต้น โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันตามความเหมาะสมทั้งภาคกลางวันและกลางคืน

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรมีการเร่งระยะเวลาดำเนินการให้น้อยกว่า 10 ปี เพื่อป้องกันการรุกรทำลายโบราณสถาน โดยใช้เงินงบประมาณแผ่นดินเป็นหลัก และควรรณรงค์ให้ชุมชนตระหนักถึงปัญหาและเกิดความสำนึกที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ นครประวัติศาสตร์ รวมทั้งกำหนดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการฟื้นฟูอนุรักษ์โบราณวัตถุ และโบราณสถานของประเทศอย่างเป็นระบบ และเนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ กำหนดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับแผนงานตามแผนแม่บทนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ดังนั้น ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะต้องประสานงานกับ กรมศิลปากร เพื่อทราบรายละเอียดของแผนแม่บท ตามขั้นตอนต่าง ๆ ในขั้นตอนการดำเนินงานต่อไป

0257

สถาบันการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยวนานาชาติ (I - TIM). การศึกษาจัดทำแผนการ
ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเมืองพัทยา. ม.ป.ท., 2537.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงโฉมหน้าของเมืองพัทยา โดยอาศัย
การพัฒนาสิ่งดึงดูดใจใหม่ ๆ และความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งเพื่อพัฒนา
เมืองพัทยาให้เป็นเมืองท่าท่องเที่ยวชายทะเล เพื่อให้สามารถรองรับการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่ง
ทะเลตะวันออกได้ โดยทำการศึกษาคอบคลุมพื้นที่บริเวณชายหาดพัทยาและจอมเทียน บริเวณ
เขาทัพพระยา และเกาะล้าน กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ กลุ่มแรกคือ
กลุ่มผู้ประกอบการและนักลงทุน อันประกอบด้วย นักลงทุนในโครงการต่าง ๆ เจ้าของโรงแรม
และบังกะโล , เจ้าของธุรกิจ สถานบันเทิง และห้างร้านต่าง ๆ , บริษัททัวร์นำเที่ยวทั้งที่อยู่ใน
กรุงเทพฯ และเมืองพัทยา กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจรทั้งชาวไทยและชาวต่าง
ประเทศ โดยให้ทำแบบสอบถามชนิดมีโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิดและคำถาม
แบบปลายปิด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับผู้ประกอบการและนักลงทุน แบบ
สอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย และ แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เห็นว่า
แหล่งท่องเที่ยวเมืองพัทยา ยังมีศักยภาพที่สามารถจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวพักผ่อนระดับ
นานาชาติได้ต่อไป โดยควรคงความสำคัญในการเป็นศูนย์กลางบันเทิงไว้เช่นเดิม แต่ควรมีการควบ
คุมความเป็นระเบียบ ความปลอดภัย และแก้ไขภาพพจน์เกี่ยวกับการเป็นเมืองโสเภณีและโรค
เอดส์ให้หมดสิ้นไป และควรส่งเสริมให้เมืองพัทยากลายเป็นศูนย์กลางนานาชาติ อาทิ ปรับปรุงให้มี
สถานที่ออกกำลังกายกลางแจ้งบริเวณเขาทัพพระยาและเกาะล้าน สนับสนุนให้มีสถานจอดเรือ มา
ริ่นา การแข่งขันวิ่งมาราธอนนานาชาติ การแข่งเจ็ตสกี สกูตเตอร์นานาชาติ การแข่งขันเรือใบ
นานาชาติที่ได้มาตรฐาน เป็นต้น นอกจากนั้น ควรส่งเสริมให้พัทยากลายเป็นศูนย์กลางการประชุมนา
ชาติ ทั้งนี้เพราะพัทยามีความได้เปรียบที่มีสถานที่จัดประชุม ซึ่งสามารถจุคนได้ถึง 5,000 คน มีที่
ตั้งไม่ไกลจากกรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางของกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรม และชุมชนขนาดใหญ่ มีสถาน
ที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ รวมทั้งมีการคมนาคมที่สะดวก
สบาย การจราจรไม่ติดขัด ขณะเดียวกันควรปรับปรุงและพัฒนาเรื่องมลภาวะและสภาพแวดล้อม
อย่างจริงจัง โดยเฉพาะในเรื่องการปล่อยน้ำเสียและทิ้งสิ่งของสกปรกลงทะเล การกำจัดขยะ การ
ป้องกันน้ำท่วม ตลอดจนการจัดระเบียบในเมืองพัทยาด้านหาบเร่แผงลอย รถสองแถวและการ

จราชร รวมทั้งควรส่งเสริมให้มีการลงทุนในด้านสิ่งดึงดูดใจใหม่ ๆ ให้แก่เมืองพัทยาเพิ่มขึ้น เช่น สวนสนุก เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สนุกสนานกับการพักผ่อน

สำหรับแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาเมืองพัทยา ควรดำเนินการจัดระเบียบกิจกรรมการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นสถานที่พักผ่อนริมทะเลและชายหาด ซึ่งถือได้ว่าชายหาดเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยว ดังนั้น จึงควรจัดบริเวณชายหาดให้เป็นบริเวณที่ปลอดจากหาบเร่ แผงลอยและกำหนดเขตพื้นที่สำหรับบริการเก้าอี้ผ้าใบให้เป็นระเบียบ โดยให้เจ้าของกิจการรับผิดชอบดูแลความสะอาดในเขตของตน สำหรับกีฬาทางน้ำประเภทต่าง ๆ ควรมีการแยกโซนอย่างชัดเจนโดยใช้ทุ่นลอยเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่มักเกิดขึ้นบ่อย ๆ รวมทั้งสร้างท่าเทียบเรือที่ได้มาตรฐานเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ขณะเดียวกันควรกำหนดสถานที่สำหรับหาบเร่แผงลอย โดยจัดสถานที่ขายอาหารให้เป็นระเบียบ ซึ่งอาจทำได้โดยการเช่าที่ดินว่างเปล่าที่ห่างจากชายหาดออกไปและมีที่จอดรถสะดวกสบาย นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางจากบริเวณสถานที่ขายของมาในบริเวณชายหาดได้ไม่ไกลนัก

การจัดระเบียบสถานเริงรมย์เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ต้องกระทำ เนื่องจากในปัจจุบันพัทยามีสถานเริงรมย์ในรูปแบบต่าง ๆ อยู่เป็นจำนวนถึง 365 แห่ง และมากกว่า 3 ใน 4 ของสถานเริงรมย์ เหล่านี้เปิดขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาตและได้รับการผ่อนปรนมาโดยตลอด ดังนั้น จึงควรมีการจัดระเบียบและกำหนดขอบเขตของการชักชวนนักท่องเที่ยวให้เข้าไปในร้านตน โดยไม่ให้กระทบต่อภาพพจน์ในการเป็นเมืองท่องเที่ยวในระดับนานาชาติ และควบคุมไม่ให้สถานเริงรมย์รุกราล้ำลงไปทะเล ซึ่งอาจทำได้โดยการถมทะเลเพื่อให้ร้านค้าและสถานเริงรมย์เหล่านี้มาอยู่บนบกแทน ทำให้การจัดเก็บและควบคุมมลภาวะเป็นไปด้วยความสะดวก นอกจากนั้น ยังควรกำหนดขอบเขตของพื้นที่สีแดง (Red Zone) หรือพื้นที่ที่มีสถานเริงรมย์ประเภท บาร์เบียร์ ฟอร์โซว์ ฯลฯ ให้เด่นชัด รวมทั้งแก้ไขปัญหาเรื่องโสเภณี ซึ่งอาจทำได้ยากเนื่องจากมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับโสเภณีมากมาย หนทางที่จะควบคุมจำนวนโสเภณีได้ อาจจะมีการขึ้นทะเบียนโสเภณีในเมืองพัทยา เพื่อให้เมืองพัทยาสามารถควบคุมจำนวนและพยายามขจัดปัญหาการเพิ่มของโสเภณีในพัทยา

ปัจจุบันการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีโครงการจัดทำแผนปฏิบัติการจำกัดประเภทสถานประกอบการบริเวณถนนสายหลักในเขตเมืองพัทยาคือ 4 เขต คือ ทางขึ้นเขาทัพพระยาถึงสุดเขตหาดจอมเทียน ให้เป็นเขตพักผ่อนและท่องเที่ยว โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร - นาเกลือ สุดเขตเมืองพัทยา ให้เป็นเขตที่พักอาศัย เขตวัฒนธรรม รวมทั้งโรงเรียนและศาสนสถานสายหลักสุขุมวิท พัทยาเหนือ พัทยากลาง และ พัทยาใต้ ซึ่งเป็นถนนสายหลักในการนำนักท่องเที่ยวมาสู่เมืองพัทยา ห้ามเพิ่มจำนวนบาร์เบียร์ และตั้งแต่บาร์เนลีย์ - แหลม บาลีสาย ไม่จำกัดประเภทสถานประกอบการ

การดำเนินการดังกล่าวมีทั้งมาตรการในระยะสั้น โดยการขอความร่วมมือ และทำการตรวจสอบสภาพสถานประกอบการทั้งหมด และดำเนินการออกกฎหมาย เพื่อควบคุมบังคับใช้ในมาตรการระยะยาว หากการดำเนินการดังกล่าวประสบผลสำเร็จ จะทำให้เมืองพัทยามีภาพพจน์ที่ดีขึ้น

0258

มหิดล, มหาวิทยาลัย. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. โครงการสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม.

**แนวทางการพัฒนาทรัพยากรใต้ทะเลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว : กรณีศึกษา
จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล , 2530.**

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางกายภาพของทรัพยากรใต้ทะเลและโครงสร้างรูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวประเภทความสนใจพิเศษ รวมทั้งแนวโน้มที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และศึกษาผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวและการบริการอุปกรณ์กีฬาทางน้ำ

วิธีการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งนักวิชาการและนักปฏิบัติ วิธีการสำรวใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์และสัมภาษณ์

การศึกษาทางด้านกายภาพและชีวภาพของทรัพยากรใต้ทะเลของเกาะต่าง ๆ จำนวน 12 เกาะ ในจังหวัดชุมพรเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวประเภทความสนใจพิเศษ พบว่าบริเวณที่มีศักยภาพสมบูรณ์ของแนวปะการัง เหมาะแก่การดำน้ำตื้นและดำน้ำลึก คือ บริเวณเกาะไข่น้ำด้านทิศตะวันตก เกาะไข่น้ำด้านทิศเหนือ เกาะกระชังด้านทิศตะวันออก เกาะทะลุด้านทิศตะวันตก และ เกาะกระโหลกด้านทิศเหนือ และบริเวณที่มีศักยภาพสำหรับการตกปลา คือ หินหลักงามสำหรับด้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทำการสำรวจตามข้อตกลงเบื้องต้นในการศึกษา 3 เกาะ คือ เกาะเต่า เกาะนางยวนและเกาะนางยวน พบว่า บริเวณที่มีความสมบูรณ์ของแนวปะการังดีมาก เหมาะแก่การดำน้ำตื้นและดำน้ำลึก คือ บริเวณเกาะเต่าด้านอ่าวลึก เกาะเต่าด้านหาดทรายรี เกาะเต่าบริเวณหาดและบริเวณที่มีความสมบูรณ์ของแนวปะการังในเกณฑ์ดี คือ เกาะหากเต่าด้านทิศ ตะวันออกและด้านทิศตะวันตก

การศึกษาสภาพตลาดการท่องเที่ยวประเภทความสนใจพิเศษด้านน้ำ ทั้งของจังหวัดชุมพรและสุราษฎร์ธานี ลูกค้านี้จะเป็นกลุ่มเฉพาะ ซึ่งได้แก่ สมาชิกชมรมดำน้ำต่าง ๆ ของประเทศไทยเท่านั้น สำหรับนักท่องเที่ยวประเภทความสนใจพิเศษด้านน้ำไม่สนใจเลือกจังหวัดชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจุดหมายปลายทาง ทั้งนี้เพราะไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เสียไป สำหรับแหล่งตกปลาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นที่รู้จักดีของนักท่องเที่ยวประเภทความสนใจพิเศษตกปลาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งได้แก่บริเวณหมู่เกาะอ่างทอง เกาะพะงัน เกาะแค่นอก เป็นต้น

การศึกษาด้านผู้ประกอบการด้านที่พัก อาหาร/เครื่องดื่ม ในจังหวัดชุมพร มีปัญหาการดำเนินธุรกิจหลายด้าน เนื่องจากจังหวัดชุมพรยังมีตลาดการท่องเที่ยวไม่กว้างนัก รายได้กับ

รายจ่ายไม่พอคืน สำหรับในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เกาะสมุย การประกอบธุรกิจเป็น รูป
ลักษณะระบบครอบครัวกึ่งพาณิชย์

จากการค้นพบดังกล่าว คณะผู้วิจัยได้เสนอแนวโน้มการขยายตลาดการท่องเที่ยว
ประเภทกิจกรรมพิเศษแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยทั่วไป โดยเฉพาะกลุ่มหนุ่มสาว และสำหรับ นัก
ท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ควรเป็นนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวอยู่บนเกาะสมุยอยู่แล้ว ดังนั้น การขยาย
ตลาดสู่ลูกค้าประเภทนี้จึงต้องให้ความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรได้ทะเล แนวปะการัง ให้นัก
ท่องเที่ยวเกิดความตระหนักในการอนุรักษ์และเห็นคุณค่าของทรัพยากร ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติที่
ไม่ทำลายทรัพยากร

0259

นิพนธ์ พงศ์สุวรรณ, ھرรษา จรรย์แสง, อุฤต สดภูมินทร์. การศึกษาและวิเคราะห์สภาพแนวปะการังในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเลแถบทะเลอันดามัน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, 2536.

รายงานฉบับนี้เสนอข้อมูลที่เป็นผลจากการศึกษาทรัพยากรแนวปะการัง ณ บริเวณเกาะต่าง ๆ ในทะเลอันดามันในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล 6 แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน อุทยานแห่งชาติหาดนไยง อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา และอุทยานแห่งชาติตะรุเตา รวมทั้งแนวปะการังสำคัญที่อยู่ใกล้เขตอุทยาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของปะการัง รวมถึงสภาพปัญหาทำให้เกิดความเสียหายในแนวปะการังรวมทั้งเสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนเพื่อการจัดการทรัพยากรแนวปะการังในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเลแถบอันดามันและพื้นที่ใกล้เคียง

ข้อมูลที่เสนอในรายงานเป็นส่วนที่ได้วิเคราะห์จากรายงานในโครงการอาเซียน - ออสเตรเลีย ระยะแรก ซึ่งสถาบันวิจัยชีววิทยาและประมงทางทะเล ได้พิมพ์ข้อมูลทั้งหมดในเอกสารรายงาน ASEAN - Australia Cooperative Program on Marine Science : Subproject on Inventory and Monitoring on Coral Reefs, Seagrasses and Soft Bottom Communities in the Andaman Sea ปี พ.ศ. 2532 เนื้อหารายละเอียดในเรื่องทรัพยากรปะการังได้แยกวิเคราะห์มาจากผลการสำรวจ โดยวิธี Manta - tow technique สภาพแนวปะการังที่เสนอในรายงานฉบับนี้จึงเป็นของเฉพาะโซนด้านหน้าของแนวปะการัง (edge - slope zone) ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ปะการังมีโอกาสอยู่ในสภาพดีที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับโซนอื่น

เนื้อหาในรายงานจำแนกข้อมูลออกเป็น 2 เรื่องใหญ่ คือ เรื่องทรัพยากรปะการังและทรัพยากรปลาในแนวปะการัง จากการศึกษาพบว่า แนวปะการังในทะเลอันดามันในเขตน่านน้ำไทย กระจายอยู่ตามเกาะต่าง ๆ ตั้งแต่เขตจังหวัดพังงาจนถึงจังหวัดสตูล โดยมีลักษณะการก่อตัวได้ดีทางด้านทิศตะวันออกและทิศเหนือของเกาะ เพราะเป็นด้านที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากคลื่นลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ส่วนด้านทิศตะวันตก ชายฝั่งมักเป็นแนวโขดหิน ซึ่งถล่มลาดลึกไปถึงพื้นข้างล่าง มีปะการังขึ้นอยู่บ้างเล็กน้อย หรือก่อตัวเป็นแนวปะการังได้ถ้าหากบริเวณนั้นเป็นเว้าอ่าวหรือมีเกาะอื่นที่อยู่ใกล้เคียงบังคลื่นลมไว้

ลักษณะโครงสร้างโดยภาพรวมของแนวปะการังในแต่ละแห่งแตกต่างกันค่อนข้างชัดเจนในที่นี้สามารถจำแนกกลุ่มเกาะในอุทยานฯ ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ตามลักษณะโครงสร้างของแนวปะการัง คือ

แนวปะการังน้ำลึก พบอยู่ตามเกาะต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ไหล่ทวีป ได้แก่ หมู่เกาะสุรินทร์ หมู่เกาะสิมิลัน และเกาะรอก ปะการังในอ่าวบางจุดสามารถก่อตัวลึกลงไปถึง 30 เมตร สภาพแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพน้ำทะเลในบริเวณนี้เหมาะสมต่อการก่อตัวของแนวปะการังมาก ความใสของน้ำโดยทั่วไปวัดได้ประมาณ 20 - 30 เมตร บริเวณเกาะสิมิลันมีความใสสูงสุด เพราะเป็นหมู่เกาะหินแกรนิตที่ประกอบด้วยเกาะขนาดเล็ก ทำให้ตะกอนที่ถูกน้ำฝนชะลงมาจากเกาะสู่ทะเล มีปริมาณน้อยมาก แต่เนื่องจากเกาะมีขนาดเล็ก (ยกเว้นเกาะ 8) จึงมีที่กำบังคลื่นลมได้น้อย ทำให้มีปริมาณปะการังไม่หนาแน่นมากนัก ในสภาพแวดล้อมเช่นนี้ทำให้หมู่เกาะสิมิลันมีจุดเด่นในเรื่องความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของชนิดกัลปังหาและ ปะการังอ่อน ซึ่งเป็นจุดสนใจอันดับแรกของนักดำน้ำลึก

ในกลุ่มเกาะบริเวณไหล่ทวีปนี้ หมู่เกาะสุรินทร์มีปริมาณปะการังมากที่สุด เพราะเป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ และมีอ่าวหรือชายฝั่งที่กำบังคลื่นลมกระจายอยู่ทั่วไป ทั้งหมู่เกาะสุรินทร์ และหมู่เกาะสิมิลัน มีความหลากหลายของชนิดปะการังมากกว่าที่อื่น เช่น ปะการังเขากวางแปรงล้างขวด (*Acropora echinata* group) และปะการัง *Seriatopora hystrix* พบเป็นชนิดที่เด่น ในขณะที่หมู่เกาะอื่นไม่พบปะการังในกลุ่มนี้เลย ส่วนเกาะรอกถึงแม้จะมีแนวปะการังที่จัดอยู่ในกลุ่มปะการังน้ำลึก แต่มีความหลากหลายของชนิดปะการังเหมือนกับกลุ่มแนวปะการังน้ำลึกปานกลาง

สำหรับแนวปะการังน้ำลึกปานกลาง กระจายอยู่ตามเกาะที่อยู่ไกลจากไหล่ทวีป ได้แก่ หมู่เกาะในอุทยานฯ แหลมสน เกาะภูเก็ต หมู่เกาะพีพี เกาะด้ามหมอก เกาะด้ามขวาน เกาะไหง เกาะกระดาน หมู่เกาะเกตุรา เกาะตะรุเตา และหมู่เกาะอาดัง - ราวี แนวปะการังสามารถก่อตัวลงถึงพื้นข้างล่างที่ระดับลึกประมาณ 8 - 15 เมตร ความใสของน้ำวัดได้ประมาณ 10 - 18 เมตร สาเหตุที่ความใสน้อยกว่ากลุ่มแรกเนื่องมาจากเป็นเกาะที่อยู่ใกล้แผ่นดินใหญ่ และส่วนใหญ่เป็นเกาะหินปูน ซึ่งเมื่อสึกกร่อนจะสลายเป็นตะกอนละเอียดแขวนลอยในน้ำ และโดยทั่วไปปริมาณแพลงตอนพืชจะมีปริมาณสูงมากทำให้น้ำมีสีเขียวตลอดปี

สำหรับการสำรวจประชากรปลาในแนวปะการัง ได้จัดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ Target Species ซึ่งเป็นกลุ่มปลาที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งครอบคลุมกลุ่มปะการัง ปลาเกพง ปลาหมูสี และปลาสร้อยนกเขา หรือกะพงแสม Indicator Species คือ ปลาในครอบครัว Chaetodontidae ซึ่งกินปะการังเป็นอาหารโดยตรง และใช้เป็นตัวบ่งชี้สุขภาพของแนวปะการัง Major Families คือปลากลุ่มอื่น ๆ ทั้งหมดนอกเหนือไปจากปลาทั้งสองกลุ่มดังกล่าวข้างต้น

0260

จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย. คณะเศรษฐศาสตร์. โครงการศึกษาเพื่อปรับปรุงการจัดการสถานที่ท่องเที่ยว
ประเภทเขื่อน (กรณีศึกษาเขื่อนเขาแหลมและเขื่อนศรีนครินทร์). กรุงเทพฯ :
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2534.

การกำหนดพื้นที่บริเวณเขื่อนเพื่อนำมาจัดทำเป็นโครงการตัวอย่าง ได้ทำการ
สำรวจร่วมกัน 3 ฝ่าย คือ คณะผู้ทำการศึกษา เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและเจ้าหน้าที่
ระดับสูงของเขื่อนที่ทำการศึกษาทั้ง 2 แห่ง คือ เขื่อนศรีนครินทร์ และเขื่อนเขาแหลม

เขื่อนเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวมากขึ้น ก่อให้เกิดการบุกรุกอ่างเก็บน้ำและพื้นที่
ใกล้เคียงโดยการก่อสร้างบ้านเรือน ที่พักอาศัย แพพักอาศัย และแพท่องเที่ยว สถานที่ประกอบการ
ท่องเที่ยว ตลอดจนการตัดไม้ทำลายป่าในเขตหวงห้าม ปัญหาต่างๆเหล่านี้ทำให้สภาพป่าไม้ ดินน้ำ
และบริเวณใกล้เคียงเกิดสภาพเสื่อมโทรม เสียสมดุลย์ทางธรรมชาติของระบบแหล่งน้ำ ทำให้มีการ
ทิ้งของเสียและสิ่งปฏิกูลลงในอ่างเก็บน้ำ

มาตรฐานที่พักและการให้บริการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานการท่องเที่ยว บ้านพัก
รับรองยังขาดการดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ การให้บริการยังขาดแคลนบุคลากรและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกทางด้านการพักผ่อน

การประชาสัมพันธ์ยังไม่เพียงพอ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ข้อมูลที่ละเอียด
และถูกต้อง จะช่วยให้นักท่องเที่ยวประหยัดเวลาและสามารถใช้เวลาท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่า หน่วย
ประชาสัมพันธ์ควรจะอยู่จุดที่นักท่องเที่ยวเข้าถึงสะดวก ไม่ควรตั้งอยู่ในอาคารสำนักงานปะปนกับ
หน่วยอื่นๆ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตควรจัดตั้งเป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยว
กับการท่องเที่ยวของเขื่อนเองและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง โดยมีสำนักงานภายในบริเวณเขื่อน

0261

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การประชุมเรื่องการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการ

ท่องเที่ยวทางทะเล. ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร. วันที่ 3 ธันวาคม
2533. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2533.

การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาลและเอกชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยวทางเรือของโลกในปัจจุบัน ศักยภาพการขยายตัวและแนวโน้มของธุรกิจด้านนี้ในประเทศไทย ตลอดจนรับทราบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางเรือ ร่วมกันพิจารณาเสนอแนะและหาแนวทางการแก้ไขปัญหามาเพื่อไปสู่ความร่วมมือในการจัดระบบการดำเนินงานและการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางเรือของประเทศไทยให้ก้าวหน้าต่อไป

ในการจัดประชุมครั้งนี้ได้เชิญผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวทางทะเล ผู้ประกอบการธุรกิจท่าเรือพาณิชย์และสื่อมวลชนมาร่วมประชุมรวมทั้งสิ้นจำนวน 120 ท่าน ทั้งนี้เป็นผู้แทนส่วนราชการและพนักงานของรัฐจำนวน 90 ท่าน ผู้แทนจากภาคเอกชนและสื่อมวลชนจำนวน 30 ท่าน

นายเสรี วังสัพิจิตร กล่าวว่า การท่องเที่ยวทางทะเลมีศักยภาพสูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยน่าจะเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวทะเลมาใช้บริการได้มากขึ้นในอนาคตในเรื่องของการทำเรือ เราก็มียุคที่ไม่มีท่าเรือทางการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ แต่ก็มีโครงการที่จะปรับปรุงสร้างท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวที่พหุในอนาคตรึ่กันนี้ นอกจากนี้ท่านก็ได้พูดถึงเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น สนามบินอู่ตะเภา เป็นฐานเพื่อบริการธุรกิจประเภท Fly Cruise และสามารถที่จะเชื่อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกบนพื้นดิน เช่น รถไฟที่มีความเร็วสูง ท่านได้พูดถึงเรื่องของชาร์เตอร์เรือยอร์ช ซึ่งให้เห็นว่าเป็นตลาดที่น่าสนใจเป็นตลาดที่อยู่ในลำดับที่มีคุณภาพ ผู้ที่ให้บริการจะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมของเราและได้ฝากเรื่องของกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องนี้

นายโกวิท กุวานนท์ กล่าวว่า ปัจจุบันนโยบายทางด้านรัฐ เกี่ยวกับการขนส่งโดยเฉพาะในแผน 6 ได้เน้นในเรื่องของการขนส่งทางบกและทางอากาศเป็นส่วนใหญ่ ยังไม่ค่อยได้เน้นทางน้ำ จึงยังขาดในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางทะเล ท่านจึงได้เสนอแนะว่าจะนำเสนอเรื่องนี้ให้ทางสภาพัฒน์ฯ พิจารณาให้ความจำเป็นที่จะต้องนำเอาเรื่องการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลไปใส่ไว้ในแผน 7 ให้ได้ ท่านได้เสนอให้ทราบเกี่ยวกับหน้าที่ของกรมเจ้าท่าโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับเรื่องของการเดินเรือในน่านน้ำไทย เรื่องเกี่ยวกับท่าเรือที่มีอยู่

ในปัจจุบัน ซึ่งส่วนใหญ่ก็มุ่งไปทางด้านการพาณิชย์ ถ้าหากว่าเอกชนต้องการที่จะมาสร้างท่าเทียบเรือก็มีกระบวนการมีขั้นตอนที่จะต้องขออนุญาตต่อกรมเจ้าท่า นอกจากนี้ กรมเจ้าท่ายังมีหน้าที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้เรือ การออกใบอนุญาตใช้เรือ การเช่าเรือจากต่างประเทศก็เช่นเดียวกัน ท่านได้ชี้แจงให้เราทราบว่า ในปัจจุบันนี้มีเอกชนที่สนใจที่จะเดินเรือในน่านน้ำไทยพอสมควร โดยเฉพาะเรือโดยสารท่านได้ยกตัวอย่างการเดินเรือระหว่างกระบี่กับเกาะพีพี ในอ่าวไทยก็มีระหว่าง กรุงเทพฯ กับสมุย และกรุงเทพฯ - พัทยา - หัวหิน - กรุงเทพฯ โดยใช้เรือที่มีความเร็วสูง เรือที่ยกค่าตัวขณะวิ่งและยังมีเรือประเภทที่ขนถ่ายสินค้าด้วย ขนยานพาหนะด้วย ขนผู้โดยสารด้วย ประเภทเรือเฟอร์รี่ก็มีด้วย

คุณสุพรรณิ เบญจฤทธิ์ กล่าวว่า จุดหนึ่งที่สำคัญมากคือ ผู้โดยสารที่มาขึ้นเรือเป็นผู้โดยสารระดับคุณภาพ ต้องการบริการที่ยอดเยี่ยม ท่านได้พูดถึงปัญหาต่าง ๆ ที่พอสรุปได้ 6 ประการ คือ

- 1) ปัญหาเกี่ยวกับท่าเรือ
- 2) ถนนที่นำไปสู่ท่าเรือที่นำผู้โดยสารมาขึ้น ยังไม่ได้คุณภาพเป็นส่วนใหญ่
- 3) เรื่องของการจัดระเบียบต่าง ๆ ของเรายังไม่ดี โดยเฉพาะเรื่องการจัดท่า ทำให้เกิดความไม่สะดวก
- 4) ขาดบุคลากรบางประเภท โดยเฉพาะมัคคุเทศก์ที่ดี ต้องนำมัคคุเทศก์มาจากกรุงเทพฯ ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น
- 5) ระดับบริการต่าง ๆ ของเรายังไม่เหมาะสมกับผู้โดยสารที่มาทางเรือเดินสมุทร ท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เช่น ร้านอาหารยังไม่ได้คุณภาพ
- 6) การสื่อสารคมนาคมเป็นสิ่งที่เรายังขาดมาก

คุณปาริณี ยะสินธุ ได้เสนอปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางทะเล 5 ประการ คือ

- 1) สิ่งอำนวยความสะดวกมีจำกัด คือ ท่าเทียบเรือ เรื่องสายการบิน เรื่องสนามบิน การบริการของการทำอากาศยาน
- 2) เรื่องกฎหมายและพิธีการต่าง ๆ ในการนำเรือเข้ามาในประเทศ ซึ่งยังมีความสับสนในเรื่องของกฎหมายและพิธีการอยู่
- 3) สิ่งแวดล้อม ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยาสกปรก ทำให้มีผลกระทบต่อการระบายความร้อนของเรือ และความสกปรกโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ
- 4) มาตรฐานความปลอดภัยของเรือ
- 5) เรื่องของการตลาด อยากจะให้ทางภาครัฐ ช่วยในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ ให้ชาวต่างประเทศทราบแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลมากยิ่งขึ้น และอยากให้

ชี้แจงในเรื่องการพยากรณ์สภาพอากาศให้ชัดเจนกว่าที่เป็นอยู่

ปัญหาและการพิจารณาแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลจะต้องกำหนดเป้าหมายของการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเล โดยพิจารณาศักยภาพทางการตลาด ลูกค้า ขอบเขตของการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยเรือเดินสมุทรเสียก่อน จากนั้นจึงพิจารณาปัญหาทำเทียบเรือ พัฒนาการดำเนินกิจการเดินเรือ ปัญหาระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ปัญหาด้านสาธารณสุขโลก ปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาที่ขาดการวางแผนและควบคุมปัญหาที่พักแรม และปัญหาการตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งจะได้จัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของปัญหาทั้งหมดแล้วผลักดันให้เข้าไปในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 ต่อไป

0262

เนาวรัตน์ พลายน้อยและคณะ. การประเมินผลโครงการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวของ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) พ.ศ. 2530 - 2536. กรุงเทพฯ :

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537.

วัตถุประสงค์เพื่อจะมุ่งพิจารณาผลการดำเนินงานทั้งระบบโครงการ ตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ รวมทั้งพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นเพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป โดยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 40 จังหวัด และประเมินโครงการรวมทั้งสิ้น 236 โครงการ และได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารหน่วยงานระดับสูงในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

จากการประเมินกระบวนการดำเนินโครงการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวจากงบประมาณปกติและงบเงินกู้ OECF พบว่า ขั้นตอนในการดำเนินโครงการมีขั้นตอนต่าง ๆ มาก และแต่ละขั้นตอนต้องใช้ระยะเวลา สัดส่วนของระยะเวลาในขั้นตอนที่จำเป็นไม่สอดคล้องกับกิจกรรมในการริเริ่มโครงการส่วนใหญ่เกิดจากการริเริ่มของหน่วยงานภาครัฐ ในขั้นตอนของการอนุมัติและปรับเปลี่ยนโครงการต้องมีการปรับปรุงให้กระชับและรวดเร็วและยืดหยุ่นได้ตามกลไกตลาด ในด้านการติดตามและประเมินผลส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญในขั้นตอนของการดำเนินโครงการ ตรวจงานรับมองงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ แต่เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว การติดตามและประเมินผลยังอยู่ในขอบเขตที่จำกัด

การประเมินทางวิศวกรรมโครงการที่ดำเนินการเสร็จแล้วพบว่า โครงการที่มีที่ตั้งแบบก่อสร้าง ความมั่นคงแข็งแรง คุณภาพงานฝีมือ คุณภาพวัสดุอยู่ในเกณฑ์ดี แต่การบำรุงรักษาสมควรได้รับการพิจารณาปรับปรุง

การประเมินทางสถาปัตยกรรมพบว่า โครงการมีประโยชน์ใช้สอยตามวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพการใช้งาน ความพอใจ ความประทับใจในรูปแบบทางสถาปัตยกรรมและภูมิทัศน์อยู่ในเกณฑ์ดี แต่มีโครงการบางส่วนการที่ออกแบบไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมและมีการดูแลรักษาต่ำกว่าระดับที่ควรจะเป็น

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ จากโครงการพบว่าการเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพและรายได้ในครัวเรือนบริเวณที่ตั้งโครงการในสัดส่วนที่ไม่สูงมากนัก แต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ในลักษณะที่เป็นผลดีมากกว่าผลเสีย

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตั้งโครงการมีทัศนะทางบวกต่อโครงการ แต่มีส่วนร่วมน้อยกับการดำเนินโครงการในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่จะได้อาศัยประโยชน์

จากโครงการในระดับและรูปแบบต่าง ๆ กัน การมีปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น ประชาชนมองเห็นผลทางบวกของโครงการที่จะมีต่อตนเอง ครอบครัวและชุมชน แต่ก็ตระหนักว่าอาจมีปัญหาคความมั่นคงในทรัพย์สิน ปัญหาการย้ายถิ่น ปัญหายาเสพติดเกิดขึ้นได้ แต่ขณะนี้ปัญหาดังกล่าวมีอยู่น้อย อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เริ่มเห็นชัดในบางชุมชนท่องเที่ยว คือ ปัญหาขยะและปัญหาน้ำเสีย

โครงการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมีส่วนทำให้แบบแผนการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ทำให้นักท่องเที่ยวมีการแวะท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ เพิ่มขึ้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในผลของกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการที่ดำเนินการไปแล้ว เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวสามารถอำนวยความสะดวกให้บริการต่าง ๆ ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

หน่วยงานในปัจจุบันมีแผนงานด้านการท่องเที่ยวเป็นแผนงานหนึ่งของหน่วยงาน โดยให้ลำดับความสำคัญแตกต่างกันออกไป และมีความเห็นว่าควรมีการปรับปรุงฐานข้อมูลข้อเสนอแนะที่ใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของหน่วยงาน หน่วยงานเป็นจำนวนมากต้องการให้มีการจัดทำโครงการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวต่อไปอีก รวมทั้งต้องการให้มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่กำลังมีความสำคัญยิ่งขึ้นด้วย

0263

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ.การศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเมือง
พัทธยาและจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2534.

วัตถุประสงค์ เพื่อทำการศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองพัทธยาและ
จังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด และจัดทำรายละเอียดโครงการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งนี้ โดยให้สอดคล้อง
กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะก่อให้เกิด
เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่อส่วนรวม โดยไม่ขัดแย้งหรือทำลายสภาวะแวดล้อม ตลอดจนสังคม
ของท้องถิ่น

ตลาดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง
ฤดูร้อน ช่วงปิดภาคเรียน วันหยุดและเทศกาลต่าง ๆ ส่วนใหญ่เดินทางมาจากกรุงเทพ- มหานคร
ซึ่งเป็นตลาดต้นทางที่สำคัญ ส่วนมากเป็นเพศชายและอยู่ในวัยแรงงาน เมืองพัทธยาเป็นพื้นที่ซึ่งมี
การกระจายของนักท่องเที่ยวในกลุ่มรายได้ต่าง ๆ มากกว่าพื้นที่อื่น เนื่องจากเป็นพื้นที่ซึ่ง นักท่อง
เที่ยวกลุ่มต่าง ๆ สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้สะดวกในรูปแบบต่าง ๆ ประเภทของแหล่งท่อง
เที่ยวที่ให้ความสนใจคือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ นักท่องเที่ยวส่วนมากนิยมเดินทางท่อง
เที่ยวครั้งละหนึ่งจังหวัดที่เป็นจุดหมายปลายทาง การเดินทางไปแะแหล่ง ท่องเที่ยวจังหวัดอื่น ๆ
มักจะเป็นสถานที่ซึ่งอยู่ในเส้นทางผ่านของการเดินทางท่องเที่ยวนั้น

ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนมากมาจากกลุ่มทวีปยุโรป รองลงมาคือ กลุ่ม
เอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิก เพศชายมีสัดส่วนสูงกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่จะให้ความสนใจกับ
แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดมากที่สุด รองลงมาคือ เกาะ ตลาดของที่ระลึกและสถานที่ทาง
ประวัติศาสตร์

จากการประเมินค่าทรัพยากรสถานที่ท่องเที่ยวพบว่า สถานที่ท่องเที่ยวของเมืองพั
ททยาและบริเวณข้างเคียงมีคุณค่าทางการท่องเที่ยวมาก ได้แก่ ชายหาดพัททยา ชายหาดนาจอมเทียน
และวัดฉนวนสังวราราม สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดระยองเป็นหาดทรายชายทะเลและเกาะ สถานที่
ที่ท่องเที่ยวจังหวัดจันทบุรี มีสถานที่ท่องเที่ยวมากเป็นอันดับที่หนึ่ง และมีความหลากหลายมาก
จังหวัดตราดเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวน้อยที่สุดในพื้นที่ศึกษา แต่ก็เป็สถานที่ ท่องเที่ยว
ที่มีแรงดึงดูดต่อนักท่องเที่ยวค่อนข้างมาก ส่วนใหญ่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวประเภทเกาะ หาดทราย
ชายทะเล

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองพัทยา คือ พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับภาค พัฒนาสิ่งแวดล้อม วางระบบผสมผสานการท่องเที่ยว สนับสนุน กิจกรรมเสริมด้านต่าง ๆ ส่งเสริมศิลปและวัฒนธรรม พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เสริมสร้างความ มั่นคงปลอดภัยและพัฒนาพื้นที่ตอนใน

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดระยองคือ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม พัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวชายหาดที่เงียบสงบ สนับสนุนให้พัฒนากิจกรรมเสริมต่าง ๆ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ควบคุมการพัฒนาด้วยมาตรการทางกฎหมาย พัฒนากำลังคนในธุรกิจท่องเที่ยวและสร้างความมั่นใจในความปลอดภัย

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดจันทบุรี คือ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ทรัพยากรทางประวัติศาสตร์ พัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีสภาพหลากหลาย ควบคุมการพัฒนาด้วยมาตรฐานทางกฎหมาย พัฒนากำลังคนในธุรกิจ ท่องเที่ยว และสร้างความมั่นใจในความปลอดภัย

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดตราด คือ เน้นการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแบบเกาะที่มีลักษณะธรรมชาติ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค และสร้างความมั่นใจในความปลอดภัย

0264

ประชุม สุวดี และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องแรงงานที่มีและที่ขาดแคลนในอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,
2536.

วัตถุประสงค์ เพื่อประมาณจำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำแนกตาม
ธุรกิจและตำแหน่งหน้าที่ในปี 2535 และเพื่อประมาณจำนวนแรงงานที่ยังขาดแคลนในตำแหน่ง
หน้าที่ต่าง ๆ ในแต่ละธุรกิจ

ผลการศึกษาพบว่า ในปี 2535 มีแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 933, 911 คน
ซึ่งขาดแคลนประมาณ 44,858 คน

ในธุรกิจที่พักแรม ตำแหน่งงานที่ขาดแคลนบุคลากรมาก 10 อันดับแรก ได้แก่
พนักงานเสิร์ฟอาหาร เจ้าหน้าที่ต้อนรับแขก พนักงานทำความสะอาด พนักงานเก็บและทำความสะอาด
สะอาดโต๊ะอาหาร ช่างซ่อมแซมทั่วไป แคชเชียร์ พ่อครัว ช่างไฟฟ้า พนักงานของ และพนักงาน
ขาย

ในธุรกิจจำหน่ายสินค้า ตำแหน่งงานที่ขาดแคลนบุคลากรมาก 5 อันดับแรกได้
แก่ พนักงานขาย แคชเชียร์ ช่างผลิตสินค้า พนักงานรักษาความปลอดภัยและพนักงานจัดซื้อจัดหา
สินค้าและวัตถุดิบ

ในธุรกิจนำเที่ยว ตำแหน่งงานที่ขาดแคลนบุคลากรมาก 5 อันดับแรก ได้แก่
มัคคุเทศก์ พนักงานขาย พนักงานต้อนรับ พนักงานออกบัตรโดยสารและจัดเส้นทางให้ลูกค้า และ
พนักงานจัดรายการท่องเที่ยว

ในธุรกิจภัตตาคารและร้านอาหาร ตำแหน่งงานที่ขาดแคลนบุคลากรมาก 5
อันดับแรก ได้แก่ พนักงานเสิร์ฟอาหาร พ่อครัว ผู้ช่วยหัวหน้าพ่อครัว กัปตันและพนักงานต้อนรับ

สำหรับธุรกิจขนส่งภาคเอกชน ตำแหน่งงานที่ขาดแคลนบุคลากรมาก ได้แก่
พนักงานต้อนรับหรือบริการบนยานพาหนะ พนักงานขับยานพาหนะ พนักงานประจำยานพาหนะ
และพนักงานขาย

เมื่อพิจารณาทุกธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแล้วพบว่า แรงงานที่ขาด
แคลนมากในแต่ละปี ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขาย การตลาดและบริการ การเตรียมอาหาร
และเครื่องดื่ม ช่างซ่อมบำรุงและผู้ปฏิบัติหน้าที่ทางการเงินและการบัญชี

0265

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. **คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว “หมู่บ้านช้าง” จังหวัดสุรินทร์.** กรุงเทพฯ : สถาบันฯ., ม.ป.ป.

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคอีสานตอนใต้ ซึ่งมีชื่อเสียงทางด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดงานแสดงของช้าง ซึ่งเริ่มจัดมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2503 บ้านตากลาง ต.กะโพ อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์ เป็นหมู่บ้านที่มีการเลี้ยงช้างมากที่สุดในจังหวัด และเป็นสถานที่ฝึกช้างสำหรับแสดงในงานแสดงของช้างด้วย สถาปนิศาสตร์ของบ้านตากลาง เป็นสถานที่สวยงาม น่าท่องเที่ยว โดยเฉพาะส่วนที่เป็นดินดอนหาดทรายสามเหลี่ยมที่แม่น้ำมูลและแม่น้ำชี ไหลมาบรรจบกัน บ้านตากลางจึงมีความเหมาะสมควรจะได้รับการพัฒนาหมู่บ้านช้าง ให้มีมาตรฐานและมีกิจกรรมให้สอดคล้องกันกับนักท่องเที่ยวที่จะมาชมได้ตลอดปี

การพัฒนาบ้านตากลางมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนา 6 ประการ คือ เพื่อดำเนินการพัฒนามุ่บ้านในเชิงท่องเที่ยว เพื่อจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางไปท่องเที่ยว ลดการเดินทางไปต่างประเทศและส่งเสริมให้ท่องเที่ยวภายในประเทศแทน เพื่อเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ โดยใช้วัดตุ๊กติมที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์ เพื่อกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้เจ้าของช้างมีรายได้ในท้องถิ่นตนเองแทนการนำช้างไปหากินในถิ่นอื่น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวในภาคอีสานตอนใต้ และเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์

การศึกษาเพื่อพัฒนาบ้านตากลางให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ การศึกษาจากเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้าง โดยศึกษาถึงวิธีการและหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งบริเวณ ภูมิสถาปัตย์ การสุขาภิบาล การออกแบบสถาปัตยกรรม และการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ และการศึกษาโดยการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างเพื่อหาลักษณะที่ตั้ง การจัดผังบริเวณภูมิสถาปัตย์ การสุขาภิบาล การออกแบบสถาปัตยกรรม การลงทุนและการดำเนินงาน เพื่อประเมินหาข้อดี ข้อเสีย รวมทั้งปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงการ

แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้าง จ.สุรินทร์ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. การพัฒนาหมู่บ้านช้าง โดยการจัดทำป้ายชี้ทางเข้าให้เด่นชัด ปรับปรุงถนนเข้าหมู่บ้านให้รถยนต์เข้าถึงได้โดยสะดวกทุกฤดูกาล ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา

โทรศัพท์ จัดหามาตรการการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว และ จัดบริการข้อมูล ข่าวสาร และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหมู่บ้านช้าง

2. การพัฒนาบ้านตากกลาง โดยจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรม เพื่อทำการแสดงเรื่องราวของชาวส่วยหรือกุ่ม การจับช้าง การเลี้ยงช้าง รวมทั้งการแสดงศิลปพื้นเมืองต่างๆ จัดหาบริเวณฝึกและแสดงของช้าง และจัดช้างให้ประจำอยู่ในหมู่บ้าน 20 - 30 เชือก ตลอดปี ให้บริการขี่ช้าง จัดสาธิตการทอผ้าและผลิตภัณฑ์งานฝีมือ และจัดสถานที่บริการอาหาร เครื่องดื่ม พร้อมบริการห้องน้ำ-ห้องส้วม

3. การพัฒนาส่วนที่เป็นดินคอนหาดทรายสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ โดยการจัดผังบริเวณและสภาพแวดล้อม จัดสถานที่พักและสถานที่พักผ่อนให้นักท่องเที่ยว จัดสถานที่บริการอาหารเครื่องดื่ม พร้อมบริการห้องน้ำ-ห้องส้วม จัดสถานที่ขายของที่ระลึก จัดสถานที่ในการดูช้างอาบน้ำ และการจัดให้มีบริการขี่ช้าง

0266

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. รายงานการสำรวจค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว พ.ศ. 2529,
กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2530.

วัตถุประสงค์หลักคือการศึกษาให้ทราบถึงรูปแบบและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวประเทศไทยและของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปยังต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงรายได้อันเกิดจากการที่ชาวต่างประเทศนำเงินมาใช้จ่ายในประเทศไทยและรายจ่ายอันเกิดจากการที่นักท่องเที่ยวชาวไทยไปใช้จ่ายในต่างประเทศ

ปี 2529 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาประเทศไทยจำนวน 2,818,092 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2528 ร้อยละ 15.28 ใช้เวลาพำนักภายในประเทศไทยโดยเฉลี่ย 5.93 วัน เพิ่มขึ้นจากปี 2528 จำนวน 0.35 วัน โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน 2,233.28 บาท ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประเทศไทยประมาณ 37,321.01 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2528 ร้อยละ 17.48

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางออกไปเที่ยวนอกประเทศ พิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวที่ถือหนังสือเดินทางมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 402,109 คน ใช้เวลาท่องเที่ยวในต่างประเทศโดยเฉลี่ย 8.95 วัน ค่าใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยต่อคนต่อวันประมาณ 2,652.47 บาท ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวประมาณ 9,545.92 ล้านบาท ทั้งนี้ไม่รวมค่าโดยสารเครื่องบินไป - กลับ

0267

สการินทร์ โพธิวาสวริน. ผลกระทบทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัด
เชียงใหม่เปรียบเทียบกับระดับประเทศ วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2536.

วัตถุประสงค์คือ

1. วิเคราะห์ผลกระทบต่อการทวิรายได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยและ
นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ โดยวัดทั้งผลกระทบทั้งหมด ผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม
และผลของการทวิรายได้

2. วิเคราะห์ผลกระทบต่อการจ้างงานจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยและ
นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

ผลการศึกษาพบว่าการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวไทยจะก่อให้เกิด
ผลทางเศรษฐกิจในด้านการทวิรายได้ สูงกว่าการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวระหว่าง
ประเทศ ส่วนการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวไทยจะก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ
ในด้านการทวิรายได้ ต่ำกว่าการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

ผลต่อการเพิ่มรายได้ประชาชาติหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศนั้นพบว่า การ
ใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยภายในประเทศ 1 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 จะก่อให้เกิดรายได้โดยตรง
0.365 ล้านบาท และรายได้โดยอ้อม 1.421 ล้านบาท ดังนั้น ก่อให้เกิดรายได้ทั้งหมดประมาณ 1.786
ล้านบาท และก่อให้เกิดการทวิรายได้ประมาณ 1.42 โดยก่อให้เกิดการทวิรายได้สูงสุดในสาขา
โลหะ (2.19) รองลงมาคือสาขาสถาปัตยกรรม (2.03) และสาขาส่งทอ (1.89)

ส่วนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศภายในประเทศ 1 ล้านบาท ในปี
พ.ศ. 2535 จะก่อให้เกิดรายได้โดยตรง 0.329 ล้านบาท และรายได้โดยอ้อม 1.402 ล้านบาท ดังนั้น
ก่อให้เกิดรายได้ทั้งหมด 1.731 ล้านบาท และก่อให้เกิดการทวิรายได้ประมาณ 1. โดยก่อให้เกิดการ
ทวิรายได้สูงสุดในสาขาสถาปัตยกรรม (3.43) รองลงมาคือสาขาอุตสาหกรรมอาหาร (2.36) และสาขา
ผลิตภัณฑ์โลหะ (1.69)

การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ 1 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535
จะก่อให้เกิดรายได้โดยตรง 0.263 ล้านบาท และรายได้โดยอ้อม 1.294 ล้านบาท ดังนั้น ก่อให้เกิด
รายได้ทั้งหมดประมาณ 1.557 ล้านบาท และก่อให้เกิดการทวิรายได้ประมาณ 1.29 โดยก่อให้เกิด
เกิดการทวิรายได้สูงสุดในสาขาโลหะ (2.29) รองลงมาคือสาขาส่งทอ (1.91) และสาขาสถาปัตยกรรม
(1.88)

ส่วนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ 1 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 จะก่อให้เกิดรายได้โดยตรง 0.293 ล้านบาท และรายได้โดยอ้อม 1.331 ล้านบาท ดังนั้น ก่อให้เกิดรายได้ทั้งหมด 1.624 ล้านบาท และก่อให้เกิดการทวีรายได้ประมาณ 1.33 โดย ก่อให้เกิดการทวีรายได้สูงสุดในสาขาสีกรรม (2.06) รองลงมาคือสาขาอุตสาหกรรมอาหาร(1.77) และสาขาสีทอ (1.54)

การท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวไทยจะก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจในด้านการจ้างงาน สูงกว่าการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปีเดียวกัน ส่วนการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ก็ให้ผลเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาผลทางด้านการจ้างงานภายในประเทศ ปี พ.ศ. 2535 พบว่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยประมาณ 25,983.16 บาท จะก่อให้เกิดการจ้างงาน 1 คน และการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศประมาณ 27,016.28 บาท ถึงจะก่อให้เกิดการจ้างงาน 1 คน ซึ่งในปี พ.ศ. 2535 การท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวไทยก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งหมดประมาณ 6,020,281 คน ส่วนการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งหมด 3,159,923 คน

เมื่อพิจารณาผลทางด้านการจ้างงานในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2535 พบว่า การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยประมาณ 1,178,994.10 บาท จะก่อให้เกิดการจ้างงาน 1 คน และการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 1,260,870.60 บาท ถึงจะก่อให้เกิดการจ้างงาน 1 คน ซึ่งในปี พ.ศ. 2535 การท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวไทยจะก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งหมดประมาณ 4,643 คน ส่วนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งหมดประมาณ 2,033 คน

0268

เพียงจันทร์ ลิขิตเอกราช. การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว : กรณีศึกษางานมหรรมไม้ดอก
ไม้ประดับในจังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2535.

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแบบแผนค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาด
กลาง และขนาดเล็กที่รองรับการท่องเที่ยว
5. เพื่อศึกษาภาระต้นทุนระหว่างรัฐกับเอกชนและสัดส่วนรายได้จากการจัดงาน
ที่ตกแก่ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ

การเก็บข้อมูลใช้การออกแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ
ที่มาเยือนจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 200 ตัวอย่าง และเลือกผู้ประกอบการตัวอย่างที่เกี่ยวกับการ
ท่องเที่ยว จำนวน 80 ราย

การศึกษาพบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาจังหวัด
เชียงใหม่โดยค่าใช้จ่ายที่มากที่สุดคือ ค่าพาหนะเดินทาง รองลงมาเป็นค่าสินค้าที่ระลึก ค่าที่พัก ค่า
อาหาร ค่าสถานบันเทิง และ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติค่าใช้จ่ายมากที่สุดคือ
ค่าสินค้าที่ระลึก รองลงมาเป็นค่าที่พัก ค่าพาหนะเดินทาง ค่าอาหารและค่าสถานบันเทิง ตัวแปรที่
มีอิทธิพลมากที่สุดสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยได้แก่ รายได้ รองลงมาได้แก่ เพศ โดยนักท่องเที่ยว
ชาวไทยที่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากที่สุดคือ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท
ต่อเดือนและเป็นเพศหญิง ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติ ตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด ได้แก่ อาชีพ
และเพศ ตามลำดับ นักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดคือ นักท่องเที่ยวที่เป็นนักธุรกิจหรือ
ผู้บริหารและเป็นเพศหญิง

การจัดงานไม้ดอกไม้ประดับในช่วงวันที่ 7 - 9 กุมภาพันธ์ 2535 ก่อให้เกิดรายได้
จากการท่องเที่ยวแก่จังหวัดและเกิดรายได้เพิ่มจากปกติโดยจะกระจายไปสู่ธุรกิจประเภทพาหนะ
เดินทางมากที่สุด ส่วนธุรกิจประเภทขายสินค้าที่ระลึกและธุรกิจประเภทที่พักก็ได้รับรายได้สูงเช่น
กัน ธุรกิจขนาดใหญ่ที่ได้รับผลประโยชน์มากที่สุดคือ ธุรกิจประเภทพาหนะเดินทางและโรงแรม
โดยธุรกิจที่ร่วมลงทุนในการจัดงานไม้ดอกไม้ประดับในครั้งนี้คือ กลุ่มธุรกิจทางด้านโรงแรม
และธุรกิจท่องเที่ยว การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายต่อวันน้อย จะมีการกระจายรายได้ไป
สู่ธุรกิจขนาดกลางและเล็กเท่าเทียมกับที่กระจายไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่

ในด้านการจัดงานไม่ดอกไม้ประดับ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความประทับใจต่อการจัดงานมากกว่านักท่องเที่ยวต่างชาติเล็กน้อย แต่สิ่งที่ลดความประทับใจของนักท่องเที่ยวก็คือ ปัญหาการจราจร

สิ่งที่สร้างความประทับใจในการมาเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้ ตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างชาติ คือ อาหารที่มีราคาถูกและมีรสชาติอร่อย ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยก็มีความพอใจในเกณฑ์ที่ดีต่อสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่ให้บริการ แต่สิ่งที่ลดระดับความพึงพอใจในสายตาของนักท่องเที่ยวคือ ปัญหาการจราจรติดขัด สภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษและบ้านเมืองสกปรก

0269

ศิริจันทร์ เชื้อสุวรรณ. ความพึงพอใจของพนักงานโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2536.

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจ ลำดับความพึงพอใจและความพึงพอใจ
ในงานโดยภาพรวมของพนักงานโรงแรมระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ

กลุ่มตัวอย่างคือพนักงานของโรงแรมที่มีจำนวนห้องพักมากกว่า 150 ห้องขึ้นไป
ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีอยู่ 14 แห่ง จำนวน 275 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
คือ แบบสอบถาม

จากการศึกษาความพึงพอใจในงาน ได้แยกปัจจัยที่เกี่ยวกับการทำงานเป็น 12
ปัจจัยตามทฤษฎีของเฮิร์ชเบอร์ก ซึ่งประกอบด้วย ความสำเร็จในการทำงาน การได้รับการยอมรับ
ลักษณะของงานที่ทำ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าและเติบโต นโยบายและการบริหารงาน
การบังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน สภาพการทำงาน ผลตอบแทน ความมั่นคง
และชีวิตส่วนตัว

ผลการศึกษาพบว่า พนักงานระดับบริหาร เป็นชายมากกว่าหญิงเล็กน้อย มีอายุอยู่
ในช่วง 30 - 34 ปี มากกว่าช่วงอื่น ส่วนใหญ่สมรสแล้ว มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือ
เทียบเท่าขึ้นไป ระยะเวลาการทำงานในองค์กรปัจจุบัน 1 - 3 ปี และมีรายได้ต่อเดือนในช่วง 5,001
- 7,000 บาท มากกว่าช่วงอื่น ส่วนพนักงานระดับปฏิบัติการเป็นชายและหญิงใกล้เคียงกัน มีอายุต่ำ
กว่า 25 ปี มากกว่าช่วงอื่น ส่วนใหญ่ยังเป็นโสด การศึกษาส่วนมากอยู่ในระดับ ม.6 หรือ ปว.ช.
หรือเทียบเท่า ระยะเวลาการทำงานในองค์กรปัจจุบัน 1 - 3 ปี และมีรายได้ต่อเดือน ในช่วง 3,001 -
5,000 บาท มากกว่าช่วงอื่น

พนักงานระดับบริหารและปฏิบัติการมีความพึงพอใจมากในปัจจัยความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน การบังคับบัญชา ความสำเร็จในการทำงานและชีวิต
ส่วนตัว พนักงานทั้ง 2 กลุ่ม มีความพึงพอใจปานกลางในปัจจัยความก้าวหน้าและเติบโต ความมั่นคง
และผลตอบแทน ส่วนปัจจัยที่พนักงานระดับบริหารมีความพึงพอใจมาก แต่พนักงานระดับ
ปฏิบัติการมีความพึงพอใจปานกลาง ได้แก่ การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่ทำ ความก้าวหน้า
และเติบโต นโยบายและการบริหารงาน และสภาพการทำงาน

ลำดับความพึงพอใจในปัจจัยที่เกี่ยวกับการทำงานทั้ง 12 ด้านของพนักงานโรงแรมระดับบริหาร เป็นดังนี้ 1. ความรับผิดชอบ 2. ความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน 3. ความ

สำเร็จในการทำงาน 4. ชีวิตส่วนตัว 5. การบังคับบัญชา 6. ลักษณะของงานที่ทำ 7. สภาพการทำงาน 8. นโยบายและการบริหารงาน 9. การได้รับการยอมรับ 10. ความก้าวหน้าและเติบโต 11. ความมั่นคง 12. ผลตอบแทน สำหรับพนักงานระดับปฏิบัติการก็มีลำดับความพึงพอใจในปัจจัยที่เกี่ยวกับการทำงานสอดคล้องกับพนักงานระดับบริหาร จะต่างกันเฉพาะลำดับที่ 3, 4 และ 5 ซึ่งได้แก่ ปัจจัยการบังคับบัญชา ความสำเร็จในการทำงานและชีวิตส่วนตัว ตามลำดับ

ความพึงพอใจของพนักงานโดยภาพรวม พนักงานระดับบริหารมีความพึงพอใจในงานโดยภาพรวมมาก ส่วนพนักงานระดับปฏิบัติการมีความพึงพอใจในงานโดยภาพรวมปานกลาง

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับทางโรงแรมดังนี้

1. ควรเน้นการสร้าง ความพึงพอใจในงานของพนักงาน โดยเฉพาะระดับปฏิบัติการให้เพิ่มมากขึ้นในเรื่องของรายได้ การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน สวัสดิการ บรรยากาศในการทำงาน ความเพียงพอของอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เป็นต้น

2. ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยที่พนักงานทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติการมีลำดับความพึงพอใจท้าย ๆ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยความก้าวหน้าและเติบโต ความมั่นคงและผลตอบแทน

3. แนวทางการจูงใจ

- กำหนดเงื่อนไขของการจูงใจไว้
- ให้มีการประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน
- จัดฝึกอบรม ศึกษานอกสถานที่ เพื่อเพิ่มพูนความรู้
- จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความรัก ความสามัคคีและเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างพนักงานกับองค์กรและระหว่างพนักงานด้วยกัน
- ให้พนักงานมีส่วนในการปรับปรุงงานที่รับผิดชอบ
- พัฒนาโครงสร้างการจ่ายผลตอบแทนให้เกิดแรงจูงใจ

0270

ปริยาลักษณ์ สำเพงศ์. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับศัพท์ภาษาฝรั่งเศสสำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาฝรั่งเศส, 2531.

วัตถุประสงค์

1. รวบรวมศัพท์ภาษาฝรั่งเศสที่ใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไว้เป็นหมวดหมู่
2. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับศัพท์เฉพาะต่าง ๆ ที่ใช้ในวงการท่องเที่ยว รวมทั้งศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้เป็นคำทับศัพท์ในภาษาฝรั่งเศส

3. เพื่อให้ทราบคำแปลศัพท์เฉพาะจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ
4. เพื่อให้คำอธิบายเป็นภาษาฝรั่งเศสสำหรับคำไทยที่ยังไม่มีคำแปล
5. เพื่อยกระดับการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
6. สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสจะได้มีเอกสารเสริมการเรียนการสอน

การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามจำนวน 150 ชุด ไปยังผู้ประกอบการด้านท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้ทำงานในหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ โรงแรม บริษัทท่องเที่ยว ร้านอาหารและร้านค้า ซึ่งพบว่าผู้ใช้ภาษาฝรั่งเศสส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่เรียนภาษาฝรั่งเศสจากสถานศึกษาของรัฐ และมีการเพิ่มพูนความรู้จากการเรียนรู้จากงานที่ทำ จากการจ้างครูมาสอนพิเศษ จากการไปอยู่ในประเทศที่พูดภาษาฝรั่งเศส และจากการเรียนที่สมาคมฝรั่งเศส ตามลำดับ

แบบสอบถามการใช้พจนานุกรม ฝรั่งเศส - ไทย , ไทย - ฝรั่งเศส ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้เพื่อช่วยในการทำงาน เหตุผลที่ใช้เพราะไม่ทราบศัพท์ภาษาฝรั่งเศสของคำที่ต้องการใช้ ไม่แน่ใจในศัพท์ภาษาฝรั่งเศสที่คิดว่าทราบแล้ว ต้องการทราบวิธีออกเสียงและต้องการทราบคำเหมือนหรือคำตรงข้าม ตามลำดับจากมากไปน้อย ส่วนผู้ที่ตอบว่าไม่ใช้ให้เหตุผลว่ามีข้อมูลเกี่ยวกับศัพท์จากแหล่งอื่นอยู่แล้ว ไม่ซื้อพจนานุกรมใช้เพราะแพง รู้จักศัพท์ที่ใช้ทุกคำแล้วและไม่อยากเสียเวลาเปิดตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้ศัพท์ภาษาฝรั่งเศสมากที่สุดในด้านต่อไปนี้ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเดินทางท่องเที่ยว การติดต่อได้ตอบ การค้า , วัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตประจำวันของคนไทย ธรรมเนียมปฏิบัติ การแต่งกายแบบไทย , สถาปัตยกรรมไทย และที่เกี่ยวกับศาสนาพุทธ ศิลปะ หัตถกรรม ประวัติศาสตร์ , การโรงแรม การประกอบการขนส่ง , สื่อมวลชน โทรคมนาคม สัตว์ต่าง ๆ , ศาสนาความเชื่อ , ด้านนันทนาการ , อาหาร , เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย , การเงิน ธนาคาร ภูมิศาสตร์ สัตว์ - พืช - ผัก ผลไม้ไทย และด้านการประกอบอาชีพ เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ข่าวดังและเหตุการณ์ปัจจุบัน

แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 200 ชุด ไปตามแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ โรงแรม บ้านพักแรม บริษัททัวร์ต่าง ๆ ในเชียงใหม่และกรุงเทพฯ และที่อื่น ๆ เช่น ท.ท.ท. เชียงใหม่ , สถานีรถไฟ , สนามบิน เป็นต้น

ผลการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติรู้จักเมืองไทยโดยจากการบอกเล่าของเพื่อนฝูง อ่านพบจากการโฆษณาในสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ จากบริษัทท่องเที่ยว จากเพื่อนและบริษัทท่องเที่ยว จากเพื่อนและสิ่งตีพิมพ์ และจากเพื่อน การโฆษณาและบริษัทท่องเที่ยว ตามลำดับ

จุดประสงค์ในการมาเยือนเมืองไทยส่วนใหญ่เพื่อการท่องเที่ยวอย่างเดียว นอกจากนี้ก็เพื่อศึกษาโบราณสถานทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมและเพื่อธุรกิจ

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อมัคคุเทศก์ พนักงานต้อนรับ ฯลฯ และคนไทยทั่วไปที่ได้ติดต่อพบปะโดยใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นสื่อ พบว่า

- ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวทั่ว ๆ ไปมีความเข้าใจในการฟังอยู่ในระดับน่าพอใจ สามารถอธิบายเป็นภาษาฝรั่งเศสอยู่ในระดับดีและปานกลาง

- มัคคุเทศก์และผู้นำทัวร์ การใช้ศัพท์ทั่ว ๆ ไปอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ แต่ในบางด้านผู้พูดยังรู้ศัพท์ภาษาฝรั่งเศสจำกัดอยู่เช่น ในด้านการค้า - อุตสาหกรรม ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ศิลปะหัตถกรรม พุทธศาสนา และพฤกษศาสตร์ เป็นต้น ความรู้ด้านวัฒนธรรมอยู่ในเกณฑ์ดี ด้านศีลธรรม - จริยธรรม ส่วนใหญ่มีความซื่อสัตย์ มีความเต็มใจในการบริการและมีความพร้อมในการให้บริการ

- เกี่ยวกับการจัดแผนการท่องเที่ยว จะเน้นด้านการท่องเที่ยวมากเกินไป ทำให้ไม่เห็นความเป็นไปตามธรรมชาติของผู้คนหรือสถานที่ท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะเน้นทัวร์วัดกับชมโรงงานหัตถกรรมแล้วก็ซื้อของที่ระลึกเท่านั้น

สิ่งที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุดในการมาเยือนเมืองไทย เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ การติดต่อพบปะกับคนไทย การชมแหล่งหัตถกรรมและซื้อของที่ระลึก การชมโบราณสถาน ศิลปไทย ภูมิประเทศ พุทธศาสนา ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมประเพณี และชีวิตยามราตรี ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ

1. การไปชมวัดและโบราณสถาน ถ้ามีมัคคุเทศก์ที่เชี่ยวชาญทางพุทธศาสนาหรือประวัติศาสตร์ หรือทางสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนาโดยตรงจะน่าสนใจมากกว่านี้

2. อยากให้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ไปยาก ๆ และต้องเดินไป ให้มีมากขึ้นและปลอดภัยขึ้น แต่ไม่ต้องการให้ตัดถนนจนถึงที่เพราะจะทำให้ธรรมชาติเสีย

3. โรงแรมใหญ่ ๆ หรือร้านอาหารใหญ่ ๆ น่าจะมีพนักงานพูดภาษาฝรั่งเศสบ้าง

(หรือมากกว่าที่เป็นอยู่)

0271

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. เอกสารประกอบการสัมมนาโครงการถวายเป็นความรู้ด้านการ

ปรับปรุงและอนุรักษ์วัดแต่พระสงฆ์ ณ ศาลาการเปรียญ วัดถ้ำก่อ อ.เมือง

จ.แม่ฮ่องสอน วันที่ 6 กันยายน 2537. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2537.

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการเสนอรูปแบบแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมในการปรับปรุงและอนุรักษ์วัด โบราณสถาน ตลอดจนศิลปกรรมในวัด ให้พระภิกษุสงฆ์ได้รับทราบและเข้าใจอันจะเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมและเอกลักษณ์ท้องถิ่นให้คงไว้

2. เพื่อให้พระสงฆ์ได้ทราบถึงบทบาทและขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนในการพัฒนาวัด

3. เพื่อให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมปรับปรุงและอนุรักษ์วัดและโบราณวัตถุ

4. เพื่อให้วัดยังคงดำรงสถานภาพเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมและศูนย์รวมแห่งจิตใจของพุทธศาสนิกชนอยู่ต่อไป

กลุ่มเป้าหมายคือ พระภิกษุสงฆ์จากวัดต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและ/หรือที่มีความสำคัญหรือมีโบราณวัตถุสถานที่น่าสนใจในจังหวัดแม่ฮ่องสอนประมาณ 70 รูป

การดำเนินโครงการจะใช้ระยะเวลา 1 วัน โดยมีลักษณะเป็นการเชิญวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานสถาบันต่าง ๆ มาบรรยายและตอบข้อซักถามซึ่งมีหัวข้อบรรยายดังนี้

“วัดกับการท่องเที่ยว” โดย ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์ วัดเป็นสถานที่ที่มีความผูกพันกับมนุษย์มาตั้งแต่อดีต ไม่ว่าจะเป็นชนชาติใด ศาสนาใด จากบันทึกต่าง ๆ ก็เป็นสิ่งยืนยันได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นชนชั้นกษัตริย์ ขุนนางหรือสามัญชน ล้วนออกเดินทางท่องเที่ยวโดยมีศาสนกิจเป็นแรงจูงใจ วัดกับการท่องเที่ยวจึงมีความผูกพันกับมาช้านาน และด้วยความผูกพันกันเช่นนี้เอง ต่างฝ่ายต่างยังประโยชน์ซึ่งกันและกัน พอจะกล่าวได้ดังนี้ วัดเป็นสถานที่ที่มีประโยชน์นานาประการโดยเฉพาะด้านการเป็นแหล่งดึงดูดใจสำคัญ วัดเป็นศูนย์รวมความศรัทธา จึงเป็นที่รวบรวมศิลปกรรมและแฝงไปด้วยอารยธรรม ความเจริญต่าง ๆ แม้ปัจจุบันวัดจะมีบทบาทน้อยลงไปจากอดีต แต่หากพระจะมีบทบาทในการช่วยดูแลรักษาสถานและศาสนสมบัติ สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือรวมทั้งสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักท่องเที่ยว ก็จะเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้อภาพพจน์ของวัดและพระในสังคมดีขึ้น วัดก็จะเป็นสถานที่ที่มีผู้คนอยากเดินทางไปเยี่ยมชมและเมื่อมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมชมวัด วัดก็จะได้รับประโยชน์ในรูปของรายได้จากการประกอบ

ธุรกิจต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างไรก็ตามในการพัฒนาวัด เพื่อวัตถุประสงค์ด้านการท่องเที่ยว เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ การพัฒนาวัดจึงควรมีรูปแบบแตกต่างไปจากการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวอื่น ๆ ต้องคำนึงถึงในแง่ของการอนุรักษ์ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม รวมทั้งคำนึงถึงกิจกรรมต่อเนื่องต่อลักษณะทางกายภาพของวัด

“แนวทางปฏิบัติของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์โบราณสถาน” โดย เขตชาติ

เทพไชย ความหมายของการอนุรักษ์โบราณสถานก็คือ การดูแลรักษาสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางด้านศิลป ประวัติศาสตร์ โบราณคดีให้คงไว้ โดยมีที่มาของปัญหาเริ่มมาจากการที่โบราณสถานทางภาคเหนือ ซึ่งเป็นศูนย์รวมของมรดกทางศิลปวัฒนธรรมกำลังประสบกับสภาวะวิกฤต จากการถูกรื้อถอนปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลง เพื่อก่อสร้างอาคารใหม่ทดแทนของเดิมอย่างไร้กรอบและทิศทาง ทำให้โบราณสถานที่มีคุณค่าทางด้านสถาปัตยกรรมเดิมนั้นเสื่อมค่าเสียหาย ยากที่จะฟื้นฟูกลับคืนสู่สภาพเดิมได้ เป็นที่น่าวิตกว่าการสูญเสียสิ่งเหล่านี้ ทำให้เอกลักษณ์และมรดกทางศิลปวัฒนธรรมหมดตามไปด้วย ความเสื่อมของโบราณสถานมีสาเหตุอยู่หลายประการ ได้แก่ การกระทำของมนุษย์ทั้งโดยความตั้งใจและไม่ตั้งใจ การกระทำของสัตว์ ด้านวัสดุที่นำมาก่อสร้างโบราณสถานและด้านสภาพภูมิศาสตร์และสภาพแวดล้อม โดยแนวทางในการจัดการโบราณสถานก็ต้องอาศัยหลักการบริหารเช่นเดียวกันคือ การวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยความสะดวกและการควบคุม

“อนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม : มาพัฒนาวัดให้น่าชื่นชมกันเถอะ” โดย พงศธร เกษสำลี วัดมรดกทางศิลปวัฒนธรรมอันสำคัญของชาติ นอกจากจะเป็นที่พึ่งทางกายและใจ ตลอดจนเป็นศูนย์รวมของไทยมาแต่โบราณแล้ว แต่ในปัจจุบันวัดหลายแห่งได้กลายสภาพไปเนื่องจากความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เช่น วัดกลายเป็นท่าขนทราย กลายเป็นตลาดขายของ กลายเป็นสวนสนุก เป็นต้น หรือไม่วัดที่มีเศรษฐกิจดีก็จะกระทำให้สิ่งที่คิดว่าเป็นการพัฒนา เช่น สร้างโบสถ์ใหม่ให้ใหญ่กว่าเก่าทั้งที่โบสถ์หลังเล็กของเดิมก็ยังใช้ได้ดี เพราะฉะนั้นจึงต้องมีการพัฒนาหรืออนุรักษ์วัดให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยในขั้นแรกควรศึกษาถึงความเป็นมาและคตินิยมในการสร้างวัดเสียก่อน ขึ้นต่อไปก็ศึกษาปัญหาและความต้องการของวัด ซึ่งองค์ประกอบหลักของปัญหาของวัดแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ผังบริเวณ ตัวอาคารและองค์ประกอบอื่น ๆ ในด้านของผังบริเวณ สำหรับขั้นตอนการแก้ไขปัญหาก็ขึ้นอยู่กับกำลังเงิน มีเท่าไรก็ทำเท่านั้น เริ่มตั้งแต่เรื่องสำคัญและจำเป็นก่อนค่อย ๆ ไล่ไป

“คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านกายภาพประเภทวัดภาคเหนือ” กล่าวถึงลักษณะเด่นของสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมของโบสถ์และวิหารแบบล้านนาและแบบพม่า ปัญหาทางกายภาพของโบราณสถานในวัดภาคเหนือ ได้แก่ ปัญหาเรื่องการขาดการวางแผนการควบคุมการใช้ที่ดินในบริเวณวัด สภาพแวดล้อมและองค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรมและปัญหา

กายภาพของอาคารโบราณสถาน ส่วนแนวทางการพัฒนาและการแก้ปัญหาได้แก่ การจัดการใช้ที่ดินในวัด จัดระบบสัญจรภายในให้สอดคล้องกับการใช้ที่ดิน การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและองค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรม รวมถึงเหตุผลต่าง ๆ ที่ควรพิจารณาในการดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมของอาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์

“วัดกับการท่องเที่ยว” โดย ละเอียด ศิลาน้อย วัดเป็นศาสนสถาน เป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวในหมวดของศิลปวัฒนธรรมและโบราณวัตถุสถาน และเป็นสถานที่เปิด จึงมีผู้สัญจรแวะเวียนมาเยี่ยมชมวัดเป็นประจำ วัดจึงจำเป็นต้องจัดระเบียบการเข้าชมวัดให้เหมาะสม จำเป็นต้องพร้อมในด้านต่าง ๆ ไว้คอยต้อนรับและอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ บริการห้องน้ำห้องส้วม สถานที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึก ร้านค้าขายอาหารเครื่องดื่ม เป็นต้น

“แนวทางการบริหารวัดด้านการอนุรักษ์ศิลปกรรม” โดย ศิริชัย นฤมิตรเรขการ

1. จัดทำบัญชีรายการโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุทุกแห่ง ทุกชิ้นในวัด โดยระบุลักษณะอายุ ประวัติความเป็นมา ที่รวมตั้งแต่กำเนิดไปถึงการบูรณะปฏิสังขรณ์แต่ละครั้ง คุณค่าทางศิลปกรรม สิ่งก่อสร้างหรือสิ่งของแต่ละชิ้นควรมีภาพกำกับไว้ด้วย

2. จัดการดูแลสถานที่และสิ่งของต่าง ๆ ที่ขึ้นบัญชีไว้ให้อยู่ในสภาพดี

0272

เชียงใหม่, วิทยาลัยครู. สหวิทยาลัยล้านนา เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่. ณ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ 17 - 20 มิถุนายน 2530. เชียงใหม่ : วิทยาลัยครูฯ , 2530.

ในปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายที่จะให้ประชาชน นักศึกษาและนักเรียนในท้องถิ่น ได้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่นตน เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นต่อไป แต่เนื่องจากข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นยังไม่เป็นที่แพร่หลายโดยทั่วไป บางเรื่องและบางท้องถิ่นกำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาค้นคว้าและบางเรื่องบางแห่งได้เริ่มเผยแพร่บ้างแล้ว หน่วยงานของรัฐโดยเฉพาะสถาบันในท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดจะต้องรับผิดชอบดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลเรื่องราวในท้องถิ่นให้สมาชิกในสังคมได้ศึกษาและเข้าใจ ดังนั้น การสัมมนาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในเมืองเชียงใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กรมการศาสนา และกรมศิลปากร ในการอนุรักษ์ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมของชาติ และเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนเรื่องราวในท้องถิ่น ในการสัมมนาครั้งนี้จะเน้นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชนโบราณ เช่น เวียงกุมภาม เวียงท่ากาน และเวียงเชียงใหม่ นอกจากนี้จะได้ศึกษาเกี่ยวกับเอกลักษณ์และวิวัฒนาการของบ้านและวัดในล้านนา เช่น วัดพระสิงห์ วัดสวนดอก วัดเชียงมั่น เป็นต้น รวมทั้งประเพณีที่สำคัญ เช่น ประเพณีการแห่กลองหลวง ประเพณีการทานตุง เป็นต้น

การสัมมนามีการบรรยายและนำชมสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในเวียงเชียงใหม่

0273

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและมูลนิธิพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว. เอกสารสรุปผล

การประชุมเชิงปฏิบัติการ Ecotourism Network '96. ณ ห้องเพลินิจิต โรง

แรมอิมพีเรียล. 6 มีนาคม 2539. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวฯ , 2539.

ปัจจุบันการประกอบธุรกิจนักท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือ Ecotourism กำลังได้รับความสนใจจากผู้เดินทางท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับประเทศไทยจากสถิติพบว่า อัตราการเพิ่มของบริษัทนำเที่ยว ในลักษณะนี้มีกระจายทั่วไปทั้งในกรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ภูเก็ต กาญจนบุรี ซึ่งจังหวัดเหล่านี้ถือเป็นจังหวัดหลักในการท่องเที่ยว ดังนั้นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในฐานะเป็นหน่วยงานหลักด้านการท่องเที่ยวได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้จึงจัดการสัมมนาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และบทบาทขององค์กรที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อรับทราบถึงสถานการณ์และร่วมกำหนดมาตรฐาน ในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประเทศไทยและเพื่อสร้างเครือข่ายประสานงานในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ดร. สุวิทย์ ยอดมณี ได้บรรยายถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในประเทศไทย ซึ่งสรุปได้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพสูง เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติจำนวนมาก ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ แต่มีประเด็นที่ควรคำนึงคือ การค้นหาและการรักษาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว การจัดเตรียมบุคลากรรองรับ และการป้องกันไม่ให้ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นถูกทำลายหรือถูกทำให้เสื่อม โดยสรุปแล้วการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต้องมีการศึกษาวางแผนอย่างรอบคอบ มีการปรึกษาหารือร่วมกันทุกระดับ จัดตั้งเครือข่ายร่วมกัน ปฏิบัติงานอย่างมีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ จึงจะสามารถทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวและการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมดำเนินไปได้พร้อม ๆ กัน และเอื้อประโยชน์ต่อกันแนวทางที่นำไปสู่ความสำเร็จคือ ต้องมีความร่วมมือจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมอื่น ๆ อย่างมีเอกภาพ มีมาตรการคัดเลือกนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการมีบทบาท โดยเป็นผู้กำหนดวิธีการปฏิบัติ และผู้ตรวจสอบดูแลการประกอบกิจการการท่องเที่ยว ภาครัฐและเอกชนร่วมกันจัดตั้งสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อดำเนินการกำหนดแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว ส่งเสริมให้ประเด็นกิจกรรมพิทักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นจุดขายสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เผยแพร่ข่าวสารข่าวสารให้แก่สมาชิก นักท่องเที่ยว พัฒนาบุคลากรร่วมกับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น รัฐต้องมีบทบาทในการจัดทำกลยุทธ์ และแผนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นอกจากนี้การพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ โดยภาครัฐ ต้องทำ

รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม และกำหนดขีดความสามารถในการรองรับ และภาครัฐและเอกชน ร่วมกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ เช่น มาตรฐานการใช้พลังงาน เป็นต้น

นายราเชน พยัฆวิเชียร ได้กล่าวถึงสถานการณ์เชิงอนุรักษ์ ในอดีตจนถึงปัจจุบัน สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวมีความเปลี่ยนแปลง โดยมีสาเหตุจากความกดดันของสังคมเมือง มีความต้องการธรรมชาติมากขึ้น และการท่องเที่ยวถูกพัฒนาไปในรูปอุตสาหกรรมมากขึ้นจนไม่สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานได้ นักท่องเที่ยวจึงนิยมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ปี 2538 - 2539 ขึ้นใช้เป็นการชั่วคราว โดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สิ่งที่จะดำเนินการร่วมกับส่วนราชการอื่น ๆ คือ เรื่องการหาพื้นที่รองรับเพิ่มเติม โดยความจริงที่ว่า พื้นที่อนุรักษ์มีความละเอียดอ่อนเปราะบางไม่สามารถจะพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวได้ทุกแห่ง ขณะเดียวกันก็มีความต้องการเข้าไปในพื้นที่อ่อนไหวเหล่านี้สูงมาก เพราะการเดินทางของคนไทยจะมีลักษณะกระจุกตัวเฉพาะในวันหยุดทำให้เกิดช่วงวิกฤติของแหล่งท่องเที่ยว และมีการกระจุกตัวด้านสถานที่ เช่น อุทยานแห่งชาติฯ ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก จึงจำเป็นต้องหาพื้นที่รองรับเพิ่มเติม ในปัจจุบัน ททท. ได้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมกับกรมป่าไม้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติ ซึ่งมีการกำหนดและวิเคราะห์ร่วมกัน โดยคำนึงถึงกรณีต่าง ๆ เพื่อกำหนดพื้นที่ที่ยอมรับสามารถตอบสนองผู้ประกอบการได้

ดร. วรินทร์ วงศ์หาญเขาว์ ได้บรรยายถึงเรื่องเครือข่ายประสานงานความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องเร่งจัดตั้ง ซึ่งมีข้อที่ควรพิจารณา 4 ประการคือ การจัดการผลประโยชน์ ส่วนหนึ่งจะต้องตกอยู่กับชุมชน จำกัดปริมาณนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมการตลาด การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และวางตำแหน่งสินค้า และการกำหนดมาตรฐานสินค้า ประเด็นที่ควรพิจารณาในการจำกัดปริมาณนักท่องเที่ยว ถ้าเน้น Carrying Capacity มากอาจจะเกิดการไม่คุ้มทุน ดังนั้นจึงควรจัดทัวร์ผสมกันระหว่างทัวร์กลุ่มใหญ่ (Mass tourism) และ Eco - Tourist จึงจะคุ้มทุน สำหรับหน่วยงานที่จะเข้ามาอยู่ในเครือข่ายคือ ททท. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรสำคัญ คือกรมป่าไม้ กรมทางหลวง การไฟฟ้าฝ่ายผลิต กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องประกอบด้วย นักวิชาการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ป่าไม้ สังคมวิทยา ชาวบ้านผู้รับผลประโยชน์ ซึ่งมีความ ห่วงเห่นและอนุรักษ์ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) รวมทั้งผู้ประกอบการนำเที่ยวโดยหน่วยงานและบุคลากรทั้งหมดดังกล่าว ต้องร่วมมือกันจัดตั้งเป็นองค์กรเพื่อปฏิบัติงานพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หน้าที่ขององค์กร คือ วางแผนแม่บทในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กำหนดวิธีปฏิบัติ กำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยมีสถาบันรับรองและการทำการตลาด การโฆษณา สร้างเครือข่ายในต่างประเทศ

นายสุกฤษฎ์ สุรางกูร ได้บรรยายพิเศษเรื่อง Ecotourism : Ethics or Eco sell สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นที่ยอมรับกันมากขึ้นและเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีอัตราการเจริญสูงสุดในหลาย ๆ ประเทศ มีความแตกต่างกับการท่องเที่ยวแบบดั้งเดิม การพัฒนาหรือจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง องค์ประกอบ 3 ประการคือ ต้องมีการสร้างจิตสำนึก และความเข้าใจในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิธีการต่าง ๆ ประการที่สองคือ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว Ecotourist มักเป็นผู้สนใจเรียนรู้ และไม่ค่อยสนใจความสะดวก กลุ่มนี้ต้องการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้ความรู้ความเข้าใจทางสภาพแวดล้อมมากกว่า จึงต้องมีคนสื่อความหมายธรรมชาติในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งระดับ กว้างและลึก ประการสุดท้ายคือ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งทำให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญคุณค่าของทรัพยากร และเกิดการอนุรักษ์ในชุมชน ในทางปฏิบัติต้องมีการวางแผนและแนวทางที่ชัดเจน สำหรับผู้ประกอบการควรมีการกำหนดจริยธรรมและบรรทัดฐานขยายผลให้กว้างขึ้น ผู้ประกอบการต้องมีความรับผิดชอบไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

0274

รัชชัช อาทรรุระสุข และคณะ. โครงการศึกษาความสามารถในการรองรับได้ด้านการท่องเที่ยว
บริเวณน้ำตกแม่กลาง ยอดดอย น้ำตกวชิรธาร น้ำตกลิวิภูมิ ก.ม. 31 และน้ำตก
แม่ยะ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะ
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.

อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ นับเป็นอุทยานแห่งชาติที่สำคัญยิ่งในระบบพื้นที่
คุ้มครองของประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวครอบคลุมระบบนิเวศน์ทางธรรมชาติและให้
ประโยชน์ทั้งในแง่ของ การป้องกันรักษาต้นน้ำลำธาร ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน เป็น
แหล่งสงวนพันธุ์พืช เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ ตลอดจนเป็นสถานที่สำหรับการศึกษาวิจัยและการ
พักผ่อนนันทนาการ จากเหตุผลดังกล่าวกรมป่าไม้ได้ตระหนักถึงผลกระทบต่อระบบนิเวศน์
บริเวณแหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติ จึงได้มอบหมายให้มีการศึกษา ความสามารถในการ
รองรับได้ด้านการท่องเที่ยว และนันทนาการบริเวณน้ำตกแม่กลาง ยอดดอย น้ำตกวชิรธาร น้ำตกลิวิภูมิ
กม.31 และน้ำตกแม่ยะ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบถึง
ความสามารถในการรองรับได้ด้านการท่องเที่ยวบริเวณน้ำตกแม่กลาง ยอดดอย น้ำตกวชิรธาร
น้ำตกลิวิภูมิ กม.31 และน้ำตกแม่ยะ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ เพื่อศึกษาแนวทางในการ
พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์พื้นที่ให้มีประโยชน์สูงสุดทาง
นันทนาการ โดยให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และเพื่อศึกษามาตรการและแนวทางในการ
ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และเกิดผลกระทบต่อระบบ
นิเวศน์และการท่องเที่ยวน้อยที่สุดตามหลักการจัดการอุทยานแห่งชาติ

การดำเนินการวิจัยได้ออกสำรวจแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณที่ศึกษา เพื่อรวบรวม
ข้อมูลทางกายภาพ ชีวภาพ สภาพแวดล้อม และระบบนิเวศน์ของพื้นที่ศึกษา บันทึกสถิติ
นักท่องเที่ยวแต่ละบริเวณแหล่งท่องเที่ยวตั้งแต่ พ.ศ. 2531 - 2535 สุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวบริเวณ
แหล่งท่องเที่ยวทุกจุดรวม 330 ราย เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานลักษณะและรูปแบบของการท่องเที่ยว
ความคิดเห็นต่อสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ตลอดจนสอบถามถึงสภาพปัญหาบริเวณแหล่ง
ท่องเที่ยว และข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ยังได้สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ซึ่งเป็นราษฎร
ชาวเขาที่อาศัยอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ โดยการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการ
หมู่บ้าน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทราบถึงสภาพทั่วไปของชุมชนการมีส่วนร่วมของชุมชนใน
การรักษาทรัพยากรธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติ ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการท่องเที่ยว
และแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในเขต

อุทยานแห่งชาติ ศึกษาสภาพปัญหาและการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติ โดยการสัมภาษณ์หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เพื่อทราบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อนักท่องเที่ยว และราษฎรชาวเขาที่อาศัยอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาต่าง ๆ บริเวณแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนความคิดเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อม บริเวณแหล่งท่องเที่ยวด้านกายภาพ ชีวภาพ ระบบนิเวศน์ของแหล่งท่องเที่ยว ประกอบกับการศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านการท่องเที่ยว เพื่อประมวลเป็นภาพรวมของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่ศึกษา ผลจากการศึกษาสรุปได้ดังนี้คือ บริเวณน้ำตกแม่กลาง สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 600 คน/ช่วงเวลา บริเวณยอดดอยสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 350 คน/ช่วงเวลา บริเวณน้ำตกกวชิรธารสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 150 คน/ช่วงเวลา บริเวณ กม. 31 (ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ) สามารถรองรับนักท่องเที่ยวประเภทไม่ค้างคืนได้ไม่เกิน 650 คน/ช่วงเวลา และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวประเภทค้างคืนได้ไม่เกิน 550 คน/วัน บริเวณน้ำตกลิธิภูมิสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 120 คน/ช่วงเวลา บริเวณน้ำตกแม่ยะสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 2,000 คน/ช่วงเวลา

ในส่วนของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อการใช้ประโยชน์พื้นที่ให้มีประโยชน์สูงสุดทางนันทนาการในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนั้น ควรเพิ่มห้องสุขา ปรับปรุงลานจอดรถ และทางเดินเท้า สถานที่กางเต็นท์ เตาเผาขยะ ถังขยะเพิ่มและปรับปรุงบ้านพักเจ้าหน้าที่ให้มีปริมาณเพียงพอ และมีคุณภาพดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

สำหรับมาตรการและแนวทางในการลดผลกระทบต่องสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติคือ ควบคุมการใช้ประโยชน์พื้นที่ของราษฎรชาวเขาอย่างเคร่งครัด มิให้มีการบุกรุกทำลายป่า ควบคุมและจัดตั้งหน่วยงานป้องกันไฟป่าบริเวณน้ำตกแม่ยะ พร้อมทั้งรณรงค์ให้ราษฎรชาวเขา ชาวไทยพื้นราบ และนักท่องเที่ยวร่วมกันป้องกันไฟป่า และมีความตระหนักต่อการสูญเสียทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า คุณภาพดินและน้ำ ตลอดจนขอความร่วมมือจากหน่วยงานทางวิชาการ เช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กองวัดคูมิพิษการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ให้ทำการวิเคราะห์วิจัยคุณภาพน้ำและตะกอนดินในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง หัวหน้าอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ ควรประสานงานกับหัวหน้าหน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้ามาใช้พื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติ จัดฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเหล่านั้น โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ระดับล่างซึ่งเป็นฝ่ายปฏิบัติ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดความตระหนักในสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

0275

สัณฐาน ใจเอื้อ. ความคาดหวังของผู้นำท้องถิ่นต่อการศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว
ของอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2538.

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังทางการศึกษาที่เหมาะสม
ต่อธุรกิจท่องเที่ยว และเพื่อแสวงหารูปแบบของการศึกษาและเนื้อหาสาระเพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนา
เศรษฐกิจและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เหมาะสม กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น
ทุกระดับผู้บริหาร ตัวแทนธุรกิจท่องเที่ยว พระสงฆ์ระดับเจ้าอาวาส เจ้าหน้าที่สุขาภิบาล จำนวน
218 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
SPSS ในการประมวลข้อมูล

ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สถานภาพสมรส
มีอายุอยู่ในระหว่าง 19 ปี ถึง 60 ปีขึ้นไป วุฒิการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาถึงปริญญาตรี
ภูมิถิ่นกำเนิดเกิดที่เกาะสมุยร้อยละ 54.5 ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับผลประโยชน์จาก
การท่องเที่ยวมีความเห็นด้วยกับการที่เกาะสมุยกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยว
เป็นจำนวนมาก เพราะมีปัจจัยดึงดูดหลายประการเช่นทรัพยากรทางทะเลที่สวยงาม ธรรมชาติป่า
ไม้และน้ำตกเป็นต้น ในขณะที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ส่งผลดีต่อชาวเกาะสมุย เช่น เป็นแหล่งสร้าง
รายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น อันเป็นผลมาจากการจ้างงานของธุรกิจท่องเที่ยว

กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการศึกษาในเกาะสมุยยังไม่เหมาะสมและ
สอดคล้องกับความต้องการของสภาพท้องถิ่น จึงมีความต้องการให้สถาบันการศึกษาสนับสนุน
และส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับสายวิชาชีพในระดับอาชีวศึกษาถึงปริญญาตรี เพื่อรองรับกับสถาน
การณ์ท่องเที่ยวในเกาะสมุยปัจจุบัน

ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่ากลุ่มประชากรมีความคาดหวังต่อรูปแบบ
ทางการศึกษา ตามลักษณะเนื้อหาดังนี้

การศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) คือต้องการให้มีการเรียนการ
สอนในระดับอาชีวศึกษาถึงระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวซึ่งสามารถ
แบ่งออกเป็น 5 ระดับการศึกษาได้แก่ 1) การศึกษาวิชามัธยมศึกษา 2) การศึกษาวิชาชีพระยะสั้น
ไม่เกิน 1 ปี 3) การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.
) 4) การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
หรือระดับอนุปริญญา 5) การศึกษาระดับปริญญาตรี

การศึกษาวิชาชีพที่สามารถนำไปประกอบอาชีพในแหล่งท่องเที่ยวเช่น วิชาการบริหารธุรกิจ วิชาการโรงแรม การประกอบอาหาร การบริการในรูปแบบต่าง ๆ

การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non - formal Education) คือต้องการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติการพึ่งตนเองเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การศึกษาเกี่ยวกับการเกษตร และการศึกษาเกี่ยวกับการผลิตศิลปหัตถกรรมจากวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นในรูปแบบของการอบรมวิชาชีพระยะสั้นไม่เกิน 1 ปี หรือ ระยะเวลา 1 - 3 ปี หรือรูปแบบการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพโดยใช้ระบบการศึกษาทางไกลในสาขาวิชาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

การศึกษาไม่เป็นทางการ (Informa Education) คือต้องการศึกษาจากประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น จากวิถีชีวิตและการดำรงชีพในครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยการศึกษาจากการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน

การศึกษาจากสื่อมวลชน สื่อสารหรือสื่อโทรคมนาคมในชีวิตประจำวัน โดยการศึกษาห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน หรือแหล่งบริการข่าวสารทั้งในภาครัฐและเอกชน

การศึกษาที่ได้รับจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในหน่วยธุรกิจรวมถึงวิชาชีพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น

จากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

6. ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้นำท้องถิ่นควรร่วมมือกันสนับสนุนและฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้เป็นรูปลักษณะของเกาะสมุยโดยเฉพาะ เช่น ประเพณีชักพระ - ทอดผ้าป่า ประเพณีชนควาย การแสดงของลิงในรูปแบบของการเข้าร่วมกิจกรรมจากชุมชน

4. การพัฒนาด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมในครัวเรือน หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของชาวเกาะสมุย ควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตในอาชีพที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพการผลิตที่สูงขึ้น เช่น การเกษตร การประมง ปศุสัตว์ และการผลิตทางด้านศิลปหัตถกรรมจากวัสดุในท้องถิ่น ในรูปแบบของการอบรมวิชาชีพระยะสั้น หรือแปลงสาธิต

8. การท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยว ควรคำนึงถึงความสมดุลระหว่างนักท่องเที่ยวกับสาธารณูปโภคที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยพิจารณาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่นั้น ๆ ในขณะเดียวกันการสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากวัสดุในท้องถิ่นและผลผลิตของคนในท้องถิ่น และควรคำนึงถึงคุณภาพของการทำงาน การจ้างแรงงานของคนในท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งในการวางแผนการท่องเที่ยวในอนาคต

4. การศึกษา การจัดการศึกษาในท้องถิ่นควรใช้ภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยเน้นการศึกษาเพื่อการพึ่งตนเองกล่าวคือ การสร้างความตระหนักและจิตสำนึกที่ถูกต้อง พัฒนาการเรียนการสอนจากชี้นำมาเป็นการวิเคราะห์ และการกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาสู่ชุมชนพร้อมทั้งปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

0276

สุทธิเกียรติ จิราธิวัฒน์. บทบาทธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมที่มีผลต่อความมั่นคงและมั่งคั่ง
ของประเทศ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2532.

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรมนั้นนอกจากจะทำรายได้ให้กับประเทศในปีหนึ่งๆเป็นมูลค่ากว่า 50,000 ล้านบาทแล้ว ยังก่อให้เกิดการจ้างงาน การกระจายรายได้ไปสู่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นแรงงานทั้งทางตรงและทางอ้อมในปีหนึ่งๆไม่ต่ำกว่า 2 ล้านคน ทั้งนี้ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยเจริญรุดหน้ายิ่งขึ้น ตลอดจนเสริมสร้างความเจริญมั่งคั่งให้กับประเทศ นอกจากนี้ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศอันดับที่ 17 ของประเทศผู้นำทางด้านการท่องเที่ยวของโลก

จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้รัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยมีการกำหนดนโยบายแผนพัฒนาการท่องเที่ยวลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งในปัจจุบันนี้ (ปี พ.ศ.2532) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวมีผลใช้บังคับมาเป็นฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 - 2534)

การท่องเที่ยวสามารถทำรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นมูลค่าถึง 2,000 ล้านบาทหรือสุทธิ จึงสามารถสร้างความมั่งคั่งให้กับประเทศได้ และการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและสอดคล้อง ซึ่งจะเป็นการช่วยส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้แผนพัฒนาการท่องเที่ยวไทยประสบผลสำเร็จได้นั้น ทางหน่วยงานราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรมจะต้องให้ความร่วมมือและประสานงานกันอย่างจริงจัง จึงจะสามารถนำแผนมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ได้ ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ รวมทั้งสาเหตุที่มาของปัญหาและแนวทางแก้ไขและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นประเด็นสำคัญที่รัฐบาลต้องเร่งส่งเสริมอย่างจริงจัง รัฐบาลควรประชาสัมพันธ์จุดเด่นของประเทศไทย บุณยะสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ สร้างเส้นทางคมนาคมให้สะดวก หามาตรากการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว จัดปัญหาระเบียบพิธีการเข้าเมืองที่ซับซ้อน ตลอดจนจัดหาหรือลดภาษีขาเข้าแก่สินค้าที่เราผลิตเองไม่ได้แต่เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว จัดหาของที่ระลึกที่เหมาะสมจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว

0277

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ฝ่ายวิชาการ. กองสถิติและวิจัย. รายงานการสำรวจ และศึกษา
 รายละเอียดและทัศนคติที่มีต่อประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่
 เดินทางเข้ามายังราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2529. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยว-
 แห่งประเทศไทย, 2529.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้ทราบถึงรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว
 และพฤติกรรม ตลอดจนทัศนคติและความรู้สึกของนักท่องเที่ยวที่มีต่อประเทศไทย รวมทั้งศึกษา
 ถึงความพร้อมหรือไม่พร้อมในแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ตลอดจนความเห็นของนักท่องเที่ยว
 ที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้ไปเยี่ยมชม ขอบเขตการ
 ศึกษาครอบคลุมเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เป็นตลาดหลัก 13 ตลาด ที่เดินทางเข้ามายัง
 ราชอาณาจักรไทย คือ สหรัฐอเมริกา เยอรมันตะวันตก ฝรั่งเศส สแกนดิเนเวีย สหราชอาณาจักร
 ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น อินเดีย มาเลเซีย สิงคโปร์ฮ่องกงและไต้หวัน การเก็บข้อมูลทำโดยวิธีการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างที่กำลังเดินทางออก ณ จุดเดินทางออกทาง
 อากาศและทางบก โดยจำนวนตัวอย่างทำอากาศยาน 2,287 ตัวอย่าง สำหรับทางบกจำนวนกลุ่ม
 ตัวอย่าง 441 ตัวอย่าง รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,728 ตัวอย่าง โดยได้กระจายตัวอย่างจำแนก
 ตามถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยวตามสัดส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศไทยในปี
 พ.ศ. 2528

ในด้านแหล่งท่องเที่ยว ได้ทำการสำรวจนักท่องเที่ยวได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น
 จำนวน 1,122 ตัวอย่าง โดยกระจายไปตามแหล่งท่องเที่ยวตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย 5
 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ประเภทศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน ประเภท
 ชายทะเล ประเภทกิจกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น และประเภทตัวเมือง

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นชายมากกว่าหญิง อายุอยู่ระหว่าง 25 - 34 ปี มีอาชีพส่วนใหญ่เป็นนักบริหารและนักวิชาชีพ รายได้เฉลี่ยของนักท่องเที่ยวอยู่ระหว่าง 1,001 - 1,500 เหรียญสหรัฐมากที่สุด จุดมุ่งหมายในการเดินทางส่วนใหญ่จะเป็นการพักผ่อนมากกว่าอย่างอื่น ๆ วิธีการจัดการเดินทาง นักท่องเที่ยวจากทุกตลาดจะเดินทางโดยการจัดการเดินทางเองมากกว่าการใช้บริการของบริษัทนำเที่ยว และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยส่วนใหญ่ จะเคยเดินทางมาแล้วและกลับมาเที่ยวซ้ำอีกเป็นครั้งที่สองหรือมากกว่าสามครั้ง การทราบข่าวสารและรู้จักประเทศไทย พบว่าส่วนใหญ่ทราบจากคำบอกเล่าของเพื่อนที่เคยเที่ยวมาแล้ว และการเดินทาง

มาท่องเที่ยวประเทศไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะท่องเที่ยวประเทศอื่น ๆ ในแถบเอเชียด้วย การใช้บริการของบริษัทนำเที่ยว โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะใช้บริการบริษัทนำเที่ยวช่วยในการจองตั๋วเครื่องบินมากที่สุด สิ่งจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยปรากฏว่า แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน ประวัติศาสตร์ และความสวยงามของชายหาดเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากจะได้สัมผัส สำหรับทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อสภาพการท่องเที่ยวในประเทศไทย พบว่า ความมีอัธยาศัยไมตรีของคนไทยเป็นความชอบอันดับหนึ่งของนักท่องเที่ยว และสำหรับสิ่งที่ปัญหาของนักท่องเที่ยวได้แก่ การเข้าใจในเรื่อง ภาษา มาตรการรักษาความปลอดภัย สภาพแวดล้อม การจราจร ความสะอาด ซึ่งจะต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไป ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความพอใจต่อการได้ท่องเที่ยวประเทศไทยมากกว่าประเทศอื่น ๆ ในแถบเอเชียโดยให้เหตุผลว่าประเทศไทยได้เปรียบในเรื่องค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ ในแถบเดียวกัน ในขณะที่สิ่งอำนวยความสะดวกของประเทศไทย ไม่ด้อยกว่าประเทศอื่น และอาจดีกว่าในแง่ที่ให้บริการที่ประทับใจ ตลอดจนความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศที่นักท่องเที่ยวสามารถที่จะเลือกไปท่องเที่ยวได้ โดยความสะดวกสบายที่เรามีให้มากกว่าประเทศอื่น ๆ

จากการวัดระดับความพอใจของนักท่องเที่ยวที่ให้ความพอใจต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละประเภทได้เป็นอย่างดี แม้จะมีปัญหาบ้างด้านการขาดการให้ข่าวสารในแหล่งท่องเที่ยวบางพื้นที่ และการคมนาคมตลอดจนความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวก็เป็นสิ่งที่แก้ไขได้

0278

ธรา วาณิชย์เจริญ. แนวทางการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ประชาชน ที่รับผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2533.

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตลอดจนศึกษาความต้องการบริการสวัสดิการ สังคมของประชาชนในพื้นที่ทำการศึกษา โดยพิจารณาจากบริการด้านการประกันรายได้ บริการด้านที่อยู่อาศัย บริการด้านสุขภาพอนามัย บริการด้านการศึกษา การจ้างงานและสวัสดิการแรงงาน และบริการด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่างในหมู่บ้านเจ็ดย้อยและเจ็ดย้อยใหญ่ จำนวน 135 ครัวเรือน โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้ คือ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ศึกษาแผนงานพัฒนาอำเภอเกาะสมุยในเรื่องเกี่ยวกับบริการสวัสดิการสังคม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการศึกษาแบบเจาะลึกเฉพาะกรณี (Case Study) การนำเสนอข้อมูลเสนอในเชิงพรรณนา (Descriptive) ใช้สถิติในรูปของตัวเลขที่เป็นคำร้อยละ (Percent)

ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการของประชาชน ในด้านบริการสวัสดิการสังคมพบว่ามีปัญหาดังนี้ ด้านบริการการศึกษา พบว่าประสบปัญหาในเรื่องค่าเล่าเรียนของสมาชิกในครอบครัว ปัญหาวิชาเรียนไม่ตรงกับความต้องการ ด้านบริการสุขภาพอนามัย พบว่ามีปัญหาในเรื่องการบริการไม่ทั่วถึง เจ้าหน้าที่พูดจาไม่สุภาพ แพทย์และพยาบาลมีไม่เพียงพอ ไม่มีรถโดยสารเข้าไปถึงโรงพยาบาล เป็นต้น สำหรับบริการด้านที่อยู่อาศัยและที่ทำกินพบว่า ประสบปัญหาในเรื่องการทำมาหากินลำบากมากขึ้น ที่ดินมีคุณภาพต่ำลง บริการด้านการจ้างงานและสวัสดิการแรงงาน พบว่า ประชาชนที่เป็นลูกจ้างประสบปัญหาดังนี้คือ ปัญหาค่าจ้างแรงงานต่ำ ชั่วโมงการทำงานมากเกินไป ไม่ค่อยมีโอกาสดูพักผ่อน ประชาชนที่เป็นนายจ้างมักประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนลูกจ้าง และลูกจ้างลาออกจากงานบ่อย ๆ สำหรับบริการด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่รู้สึกว่าการปลอดภัยในชุมชนมีน้อยลงเนื่องจากมีคดีอาชญากรรมเกิดขึ้นบ่อย ๆ ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ปัญหาอุบัติเหตุจากยานพาหนะ ซึ่งมีสถิติเพิ่มสูงขึ้น เฉลี่ยวันละ 4.6 คน บริการด้านสาธารณสุขพบว่ามีปัญหาในเรื่องขาดแคลนน้ำโดยเฉพาะในฤดูแล้ง ปัญหาไฟฟ้าขัดข้องบ่อย ๆ และปัญหาบริการโทรศัพท์ไม่ทั่วถึงและเพียงพอ โดยเฉพาะในสถานประกอบการต่าง ๆ

ผู้ศึกษาได้เสนอแนะแนวทางการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ประชาชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้ ในด้านสวัสดิการทางการศึกษา ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรการสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ในทุกระดับการศึกษา หลักสูตรดังกล่าวได้แก่ ภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานในธุรกิจท่องเที่ยว งานบริการต้อนรับนักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ และการผลิตของที่ระลึกโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น เป็นต้น สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย ควรมีการให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านป้องกันและรักษาโรคเป็นระยะ สถานพยาบาลควรมีการเตรียมพร้อมทั้งด้านบุคลากรและอุปกรณ์ทางการแพทย์ ในด้านสาธารณสุขควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างถูกสุขลักษณะ ควรเพิ่มงบประมาณในการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลให้มากขึ้น พร้อมทั้งเร่งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวช่วยกันรักษาความสะอาดของชุมชน บริการในด้านการประกอบอาชีพ ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ด้านวิชาการเกษตรแผนใหม่ ตลอดจนปลูกพืชเศรษฐกิจใหม่ ๆ อบรมอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือนเพื่อเป็นการเสริมรายได้ สนับสนุนให้มีการตั้งกลุ่มเกษตรกร มีมาตรการการนำเข้าผลิตภัณฑ์มะพร้าวและปาล์มน้ำมันจากต่างประเทศ มีการประกันราคามะพร้าว บริการด้านการว่าจ้าง และสวัสดิการแรงงาน ควรมีการกำหนดนโยบายให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเข้าร่วมประกอบอาชีพเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ให้ความรู้อบรมทักษะให้ประชาชนในการประกอบอาชีพธุรกิจท่องเที่ยว มีการกำหนดอัตราค่าจ้างและชั่วโมงทำงานที่เหมาะสม บริการด้านความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ควรมีมาตรการเข้มงวดและเด็ดขาดแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบจราจร เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มากขึ้น บริการด้านสาธารณสุขโรค ควรเร่งพัฒนาแหล่งน้ำ ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง เพิ่มบริการไฟฟ้าโทรศัพท์ให้ทั่วถึงและเพียงพอ ในด้านการคมนาคมควรมีการขยายให้ถนนสร้างถนนใหม่ ในด้านบริการทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาสภาพแวดล้อม ควรเร่งประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีจิตสำนึก โดยมีมาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดแก่ผู้ฝ่าฝืน และทำลายควบคุมดูแลการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวอย่างใกล้ชิดภายใต้กฎระเบียบของกฎหมาย เร่งออกโฉนดที่ดิน เพื่อป้องกันการบุกรุกที่สาธารณะ ห้ามเอกชนปิดกั้นถนนเป็นถนนส่วนบุคคล ตลอดจนดำเนินการใช้กฎหมายควบคุมการก่อสร้างอาคารอย่างจริงจัง มาตรการที่สำคัญคือ กำหนดนโยบายการใช้ที่ดินที่แน่ชัดและจะต้องมีผลบังคับใช้ในทางกฎหมายอย่างแท้จริง เพื่อให้การควบคุมการใช้ที่ดินในชุมชนและในเกาะสมุยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นโยบายของรัฐบาลนั้นควรสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ จังหวัดและระดับท้องถิ่น โดยมีการวางแผนล่วงหน้า ควรมีการประสานงานระหว่างหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนและในเกาะสมุยดำเนินไปในทิศทางที่เหมาะสม

0279

สันทัด จีระธรรมสุนทร. การบริการข่าวสารบนเครื่องบินของบริษัทรการบินไทยจำกัด.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงลักษณะของการบริการข่าวสารบนเครื่องบินของบริษัทรการบินไทย จำกัด ด้วยวิธีการวิจัยถึงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตโดยการเข้าไปมีส่วนร่วม

ผลการศึกษาพบว่า มีการบริการข่าวสารลักษณะต่าง ๆ แก่ผู้โดยสาร แต่ผู้วิจัยคาดว่าข่าวสารประเภทความบันเทิงจะมีบทบาทสูงสุดในการสร้างความพึงพอใจให้ผู้โดยสารในอนาคตอันใกล้ และคาดว่าข่าวสารประเภทอื่น ๆ จะลดความสำคัญลง เนื่องจากผู้โดยสารจะคุ้นเคยกับสาระที่มีเนื้อความเหมือนเดิม ในขณะที่ข่าวสารประเภทความบันเทิงมีสิ่งใหม่ ๆ ที่ไม่ซ้ำกัน ผลที่ออกมาอยู่เรื่อย ๆ การจัดระเบียบการบริการข่าวสารแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การจัดระเบียบในลักษณะใช้เวลาเป็นหลัก และการจัดลำดับโดยใช้ความสำคัญและราคาโดยสารเป็นหลัก นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า การสร้างคุณค่าทางด้านการบริการข่าวสารมีส่วนที่ทำให้เกิดภาวะสมดุลย์ขึ้นในการบริการโดยรวม ผลก็คือผู้โดยสารเกิดความพึงพอใจ และพนักงานฯ สามารถ “ควบคุม” ผู้โดยสารให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย สามารถทำให้การเดินทางเป็นไปอย่างปลอดภัย และพนักงานฯ เองสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ และการนำทฤษฎีไซเบอร์เนติกมาใช้ในการอธิบายการบริการข่าวสารทำให้เข้าใจถึงระบบการไหลเวียนของข่าวสารบนเครื่องบินในแง่ของกลไก การควบคุมการไหลเวียนของข่าวสาร ระหว่างพนักงานฯ กับผู้โดยสาร และระหว่างพนักงานฯ ด้วยกัน ในขั้นที่จะรักษาความสมดุลย์ให้เกิดขึ้นในระบบหรือบรรลุเป้าหมายของการให้บริการข่าวสารในระดับหนึ่ง ถึงแม้ว่าระบบการให้บริการข่าวสารจะไม่ได้ได้รับความสนใจจากบริษัทเท่าที่ควร การสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นกับงานบริการทางด้านข่าวสารประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้คือ ลูกค้ำ ปฏิสัมพันธ์ กระบวนการ และผู้จัดหาทรัพยากร แต่ในปัจจุบันการบินไทยให้ความสำคัญเพียงองค์ประกอบทางด้านปฏิสัมพันธ์เท่านั้น แต่ด้านอื่น ๆ ยังให้ความสำคัญน้อยมาก นอกจากนี้ราคาค่าโดยสารเป็นตัวกำหนดสิทธิ ทรัพยากร และความต้องการของ ผู้โดยสาร

ผู้วิจัยได้เสนอแนะการแก้ไขบริการข่าวสารบนเครื่องบินไว้ดังนี้คือ ควรกำหนดกลยุทธ์ และการวางแผนและกำหนดนโยบายอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการบริการข่าวสารบนเครื่องบิน ทั้งนี้เนื่องจากการแข่งขันทางด้านนี้ได้ทวีความรุนแรงและเข้มข้นมากขึ้น ถ้าการบินไทยยังต้องการรักษาความเป็นสายการบินชั้นนำของโลกควรจัดองค์กรและเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอเพื่อที่จะได้

ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่จัดให้องค์กรนี้ขึ้นตรงต่อกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ เพราะหน่วยงานนี้มีงานที่ต้องทำอยู่มากมาย ฝึกอบรมพนักงานฯ ให้มีความชำนาญในการบริการ ข่าวสาร ผลิตวัสดุสื่อความทุกประเภทเป็นประจำวัน นอกจากนี้หน่วยงานนี้ยังเป็นแหล่งรายได้ที่มาจากค่าโฆษณา ลักษณะงานดังกล่าวมานี้สายการบินชั้นนำอื่น ๆ ได้ประสบความสำเร็จมาแล้ว เนื่องจากพนักงานฯ ไม่มีความชำนาญทางด้านการบริการข่าวสาร ดังนั้นจึงควรปรับโครงสร้างของชุดพนักงานฯ ในแต่ละเที่ยวบิน เช่นการเพิ่มพนักงานฯ ที่มีความชำนาญทางด้านการบริการข่าวสาร เที่ยวบินละ 1 - 2 คน โดยขึ้นอยู่กับชั่วโมงบิน และเพื่อให้การบริการบนเครื่องบินประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการบริการข่าวสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรจำแนก ผู้โดยสารในชั้น ต่าง ๆ ออกจากกันในทุกเที่ยวบิน นั่นคือเที่ยวบินกรุงเทพฯ - ฮองกง ใน 1 วันมี 3 เที่ยวบิน โดยที่ในแต่ละเที่ยวบิน จัดให้มีการบริการเพียงชั้นเดียวเท่านั้น ลักษณะดังกล่าวจะทำให้การบริการด้านทรัพยากรทางด้านข่าวสารและด้านอื่น ๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของผู้โดยสารโดยไม่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องสิทธิใด ๆ

0280

สุขเกษม โยธาสุมทร. งานบริการข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลในต่างประเทศ ศึกษา
โครงสร้างและการปฏิบัติงานของสถานเอกอัครราชทูตไทย สำนักงานแถลงข่าว
ไทย และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประจำกรุงลอนดอน. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ 2530.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบเกี่ยวกับงาน
ด้านการบริการข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลในต่างประเทศ โดยศึกษาถึงหน่วยงาน 3
หน่วยงานของไทย ซึ่งประจำอยู่ ณ กรุงลอนดอน ในการศึกษาดังกล่าวจะครอบคลุมถึงนโยบาย
และแผนการดำเนินงานในปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปรับปรุงระบบ
การประชาสัมพันธ์ในอนาคต ซึ่งจะชี้ให้เห็นว่า การทำการประชาสัมพันธ์นั้นจะต้องใช้ขบวนการ
ทางความรู้ และกระทำอย่างเป็นระบบมากขึ้นโดย การดำเนินงานจำเป็นจะต้องนำเอาปฏิบัติ
การทางการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ เช่น การบริการทางข่าวสาร การใช้จิตวิทยามาใช้
ประกอบกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้มีประสิทธิภาพและได้ผลให้มากที่สุด ดังนั้น อาจกล่าว
ได้ว่า นอกจากจะศึกษาถึงระบบการบริหารงานและวิธีการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของหน่วย
งาน ดังกล่าวข้างต้น ยังจะศึกษาถึงยุทธวิธีของการใช้สื่อต่าง ๆ ให้เหมาะสม ในการดำเนินงาน
ประชาสัมพันธ์ด้วยเช่นกัน

ขอบเขตของการศึกษา คือ เพื่อศึกษาถึงความสำคัญของการบริการข่าวสารเพื่อ
การประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะการบริการข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน
ของรัฐในต่างประเทศ ว่าสามารถดำเนินนโยบายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียง
ใด เพื่อศึกษาเปรียบเทียบถึงการกำหนดนโยบายโครงสร้างในการบริหารงาน วิธีการ รูปแบบ
ข้อแตกต่าง หรือคล้ายคลึงกันในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศของแต่ละหน่วยงาน
ดังกล่าว และเพื่อนำข้อมูลและความรู้ที่ได้รับจากการศึกษามาเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะในการ
ปรับปรุงระบบการประชาสัมพันธ์ในด้านต่างประเทศให้เกิดความเหมาะสมประสิทธิภาพ และ
ประสิทธิผลแก่ประเทศชาติต่อไปในอนาคต

วิธีการศึกษาคือค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ
ที่ตั้งอยู่ในกรุงลอนดอน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น หรือสอบถามกับเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบ
ขอบในงานด้านต่าง ๆ ที่อยู่ในขอบเขตการศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนด
นโยบายของหน่วยงานดังกล่าว

จากผลของการสรุปวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และปัญหาต่าง ๆ ของหน่วยงานทั้ง 3 คือ สถานเอกอัครราชทูตไทย สำนักงานแอลงข้าวไทย และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประจำกรุงลอนดอน สรุปได้ว่ามีผลดังนี้คือ มุ่งในจุดประสงค์เดียวกันคือ ประชาสัมพันธ์ ประเทศไทยในทุกรูปแบบและวิถีทาง โดยอาศัยสื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่เท่าที่จะมีอยู่ เพื่อ ส่งเสริม รักษาผลประโยชน์ เกียรติภูมิ และภาพพจน์ที่ดีของชาติ ความมั่นคง การได้ตอบแก้ไข ข้าว ตลอดจนเสริมสร้างชื่อเสียงของชาติในต่างประเทศต่อไป การดำเนินการประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่จะอยู่ใน รูปแบบของแผนระยะยาวและต่อเนื่องเพื่อก่อให้เกิดผลดีในด้านการประชาสัมพันธ์ กับต่างประเทศ ตลอดจนให้ความสำคัญต่อการดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อมุ่งสนองการ สร้างระบบและหน่วยงานโดยเน้นเพื่อปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังส่งเสริมความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ โดย เผยแพร่ นโยบายของประเทศทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทยด้วย สำหรับข้อบกพร่องมีดังนี้คือ เมื่อได้ดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ไปแล้ว ต่อมาไม่ได้มีการประเมินผลของการประชาสัมพันธ์อย่างมีแบบแผนและ ต่อเนื่อง จึงยังไม่สามารถที่จะสรุปปัญหาและข้อเท็จจริงได้ ซึ่งอาจจะมีสาเหตุจากการขาดแคลน งบประมาณและบุคลากร เป็นต้น สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ ต่างฝ่ายต่างผลิตบางครั้ง อาจเกิดการซ้ำซ้อนกัน ทำให้เสียเวลาและงบประมาณซึ่งควรจะมีศูนย์กลางในการผลิตข่าวสาร หรือสื่อแห่งเดียวเพื่อไม่ให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อนกันทั้งนี้ทำให้เกิดความรวดเร็วในการ ประชาสัมพันธ์ ทั้งยังประหยัดงบประมาณอีกด้วย หากพิจารณาในแง่แนวนโยบาย สื่อและกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนกลุ่มเป้าหมาย จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกัน ดังนั้นถ้าหากมีการ ประสานกันหรือแบ่งภาระหน้าที่กันก็ย่อมจะทำให้การประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศมีความ คล่องตัวและเกิดประสิทธิภาพแก่ประเทศชาติเป็นอย่างดี

สำหรับปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานทั้ง 3 มีดังนี้คือ ปัญหาโครงสร้างและ การบริหาร เนื่องจากหน่วยงานทั้ง 3 สังกัดขึ้นอยู่กับส่วนราชการต่าง ๆ หลายส่วนราชการด้วยกัน และไม่มีกฎหมายกำหนดเพื่อเป็นหลักในการบริหารงานไว้ จึงทำให้เกิดการขาดการประสานงาน ในรูปแบบของการร่วมมือกันทำ (Teamwork) ที่ดี ขาดการวางแผนร่วมกัน ขาดเอกภาพในการ บังคับบัญชา ปัญหาด้านบุคลากร เนื่องจากข้าราชการและพนักงาน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานใน ต่างประเทศ สังกัดต่างกระทรวง ต่างสำนักต่างกรม การประสานงานขณะนี้จึงขึ้นอยู่กับ ตัวบุคคลเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องขาดการวางแผนกำลังคนร่วมกัน ทำให้ขาดความ คล่องตัวในการปฏิบัติงานและไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร ปัญหาด้านงบประมาณและระเบียบการ เบิกจ่ายเงินของคลัง โดยเฉพาะด้านงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานไม่เพียงพอ ปัญหาการ

บริหาร งบประมาณ ซึ่งใช้ระเบียบและวิธีปฏิบัติเหมือนส่วนราชการในประเทศทำให้ขาดความคล่องตัว ปัญหาการรวบรวม รายงานและการเผยแพร่ข้อมูล หน่วยงานแต่ละแห่งเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเฉพาะในส่วนที่ตนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบอยู่ ยังไม่มีการรวบรวมให้เป็นระบบ ข้อมูลที่สามารถใช้ประโยชน์ในการทำงานร่วมกันได้ และปัญหาสุดท้ายคือปัญหาสถานที่ ทำการ เนื่องจากสำนักงานที่ทำการของแต่ละแห่งตั้งอยู่กระจัดกระจายทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ และไม่เอื้ออำนวยให้การประสานงานเป็นไปอย่างคล่องตัว และทันต่อเหตุการณ์

ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้พิจารณาปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานให้มีลักษณะเป็น Unified Structure เพื่อความมีเอกภาพของหน่วยงาน ปรับปรุงระเบียบบริหารต่าง ๆ หน่วยงานต่าง ๆ ควรพิจารณาปรับปรุงความเหมาะสมของจำนวนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับรองเพื่อหาข่าวสาร และข้อมูลในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและความจำเป็น ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ในระยะยาวควรปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานมีลักษณะเป็น Unified Structure พิจารณาจ้างบุคคลภายนอกที่มีความชำนาญเฉพาะด้านเข้ามาเป็นที่ปรึกษา หรือมาร่วมปฏิบัติงานกับข้าราชการให้มีฐานะเป็นลูกจ้างพิเศษ สร้างที่ทำงานของ สำนักงานต่าง ๆ ให้มาอยู่รวมกันในสถานที่แห่งเดียว ซึ่งจะสามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อแล้ว ยังจะเป็นการประหยัดงบประมาณในด้านการลงทุนอีกด้วย

0281

ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้าน

กายภาพประเภทวัด เล่มที่ 2 : วัดในภาคเหนือ. (ม.ป.ท. : ม.ป.พ., ม.ป.ป.)

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาที่เกิดขึ้นกับวัดในภาคเหนือ โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดกับลักษณะทางกายภาพของวัดและเพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาลักษณะทางกายภาพของวัดให้เหมาะสมกับบทบาทสำคัญของวัดในปัจจุบันและในอนาคต

ลักษณะของวัดในภาคเหนือจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ได้แก่ วัดล้านนาและวัดไทยใหญ่ วัดล้านนาจะรวมตัวอยู่ในบริเวณจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน ส่วนวัดไทยใหญ่จะอยู่ในบริเวณจังหวัดลำปาง

ลักษณะสำคัญของผังบริเวณสถาปัตยกรรมและองค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรมคือแนวแกนหลักของวัดจะวางตัวอยู่ในแนวตะวันออก ตะวันตกโดยมีอาคารและสิ่งก่อสร้างสำคัญของวัดอยู่ในแนวแกนนี้ คือโบสถ์ วิหาร เจดีย์ เมื่อนับเรียงจากประตูทางเข้าเข้าไป การจัดผังบริเวณจะมีการเน้นองค์ประกอบภายในวัดให้มีความรู้สึกกว้างเปิดโล่ง เพราะไม่ได้มีการปิดล้อมพื้นที่ด้วยกำแพงแก้วหรือระเบียงคต สถาปัตยกรรมจะระบุแน่ชัดถึงรูปแบบตามลักษณะเฉพาะของสถาปัตยกรรมล้านนา และสถาปัตยกรรมซึ่งได้รับอิทธิพลของพม่า

คตินิยมดั้งเดิมนิยมปลูกต้นไม้ใหญ่ที่เป็นต้นไม้ท้องถิ่นภาคเหนือและไม่นิยมปลูกหญ้าในบริเวณลานวัด เนื่องจากในงานประเพณีต่าง ๆ จะใช้ลานวัดในการประกอบกิจกรรมและเนื่องจากลักษณะอากาศที่หนาวเย็นทั้งปี ทำให้ลักษณะของโบสถ์ วิหาร วิหารโถง จะคู้หน้ากั เตี้ยไม่สูงโปร่งเหมือนกับวัดในภาคกลาง และยังมีลักษณะเด่นในการใช้ไม้สักเป็นวัสดุสำคัญในการก่อสร้าง

ปัญหาที่เกิดขึ้นได้แก่

1) ปัญหาเรื่องการขาดการวางแผนและควบคุมการใช้ที่ดินภายในวัดและบริเวณข้างเคียง ที่ดินเขตพุทธาวาส สังฆาวาส ไม่ได้แยกเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน เป็นผลให้เกิดกิจกรรมที่เกิดขึ้นปะปนกัน อาคารตลอดจนสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาในระยะหลัง ๆ เพื่อสนองประโยชน์ใช้สอยนั้น ตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม

2) ปัญหาสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการก่อสร้างอาคารและสิ่งก่อสร้างใหม่ๆ ที่มีรูปแบบที่ไม่เหมาะสม และการจัดองค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรม เช่น แก้วสีนาม โคมไฟ ฯลฯ ที่ไม่สอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอย ทำให้สภาพแวดล้อมโดยรวมไม่กลมกลืนกัน และความเด่นสง่าของโบราณสถานลดลงไป

3) ปัญหาการทำลายโบราณสถาน อันเนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศ ที่สำคัญได้แก่น้ำและความชื้น

4) ปัญหาเรื่องที่เกิดจากการท่องเที่ยวเข้ามามีบทบาทในวัด เป็นผลทำให้เกิดกิจกรรมที่ต่อเนื่องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเข้ามาใช้พื้นที่ภายในบริเวณวัด

ข้อเสนอแนะในเรื่องของผังบริเวณ ได้แก่

- 1) จัดการใช้ที่ดินภายในบริเวณวัดใหม่ให้เป็นสัดส่วน
- 2) เสนอแนะตำแหน่งที่ตั้งกิจกรรมให้สอดคล้องกับการใช้ที่ดินในผังบริเวณของวัด

7) ยึดหลักเกณฑ์ผังไว้ซึ่งบรรยากาศและสภาพแวดล้อมซึ่งส่งเสริมคุณค่าโบราณในวัด

4) การเพิ่มพื้นที่ของเส้นทางสัญจรหรือการปรับเส้นทางสัญจร (ทางเท้า) ภายในวัดให้เป็นวงรอบ

5) เสนอแนะให้พื้นที่จอดรถเดิมภายในวัดไปอยู่ในที่ใหม่นอกบริเวณวัด

ข้อเสนอแนะในเรื่องของสถาปัตยกรรม

- 3) เสนอแนะการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม ซึ่งสัมพันธ์กับการออกแบบผังบริเวณ
- 4) เสนอแนะรูปแบบของการปรับปรุงองค์ประกอบสถาปัตยกรรมในลักษณะที่ใช้งานได้หลายชนิด และวัดสามารถดำเนินการเองได้

ข้อเสนอแนะในเรื่ององค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรม

- 2) ใช้การจัดภูมิสถาปัตยกรรมในการแบ่งเขตการใช้ที่ดินภายในวัด
- 3) การปลูกต้นไม้ควรคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญที่สุด พยายามหลีกเลี่ยงผลกระทบที่จะทำลายโบราณสถาน

3) เพิ่มเติมองค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรมตามกิจกรรมให้เหมาะสม เช่น ม้านั่ง ถังขยะ ร้านขายของ และห้องน้ำ

0282

ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้าน

กายภาพประเภทวัด เล่มที่ 3 วัดในภาคอีสาน. (ม.ป.ท : ม.ป.พ., ม.ป.ป.)

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาที่เกิดขึ้นกับวัดในภาคอีสาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกิดขึ้นทางกายภาพอันสัมพันธ์กับกิจกรรมต่าง ๆ ตามบทบาทหลักของวัด และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาผังบริเวณให้เหมาะสมกับบทบาทของวัดในปัจจุบันและอนาคต วัดที่เลือกขึ้นมาเป็นตัวอย่างคือวัดพระธาตุเรณู วัดหนองป่าพง และวัดศาลาลอย

วิธีการศึกษาใช้หลักการทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ มาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อสรุปผลและเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา เช่นเดียวกับที่อ้างอิงในคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านกายภาพประเภทวัดเล่มที่ 2 : วัดในภาคเหนือ

วัดในภาคอีสานสามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเภทคือ

- 3) วัดพระธาตุ - เป็นตัวแทนและเป็นศูนย์รวมของคนในชุมชนขนาดต่าง ๆ เน้นความสำคัญที่องค์พระธาตุเจดีย์ ซึ่งเป็นศูนย์รวมความเคารพศรัทธาของประชาชน
- 4) วัดป่า - เป็นลักษณะพิเศษของภาคอีสาน เกิดขึ้นจากความศรัทธาในองค์พระสงฆ์ที่ปฏิบัติธรรม โดยใช้ความวิเวกของธรรมชาติเป็นสื่อ เน้นความสำคัญที่พระสงฆ์ เน้นลักษณะเฉพาะของธรรมชาติที่ก่อให้เกิดความวิเวกเหมาะแก่การปฏิบัติธรรม
- 6) วัดซึ่งมีการออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย - มีทั้งวัดในเมืองและวัดป่า เน้นความสำคัญของสถาปัตยกรรมร่วมสมัยที่เกิดขึ้นใหม่เป็นจุดดึงดูดความสนใจ
- 4) วัดพื้นบ้าน - มีสิมหรือโบสถ์พื้นบ้านเป็นศูนย์รวมความศรัทธา เป็นวัดที่ไม่พบอยู่ในเส้นทางการท่องเที่ยวหลัก แต่เป็นประเด็นที่น่าสนใจที่ควรส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์วัดประเภทนี้ไว้เพื่อการเพิ่มเส้นทางการท่องเที่ยวในอนาคต

ลักษณะสำคัญขององค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรม วัดประเภทวัดพระธาตุไม่นิยมปลูกต้นไม้ใหญ่รอบบริเวณองค์พระธาตุแต่จะปลูกในบริเวณสังฆวาสนอย่างหนาแน่น พื้นผิวลานรอบองค์พระธาตุเป็นพื้นแข็ง ส่วนบริเวณว่างอื่น ๆ เป็นพื้นดิน ไม่ปลูกพืชคลุมดิน พื้นที่ที่ระบุเป็นบริเวณจอดรถส่วนใหญ่ไม่ใช้ลานจอดรถพื้นแข็ง ใช้ลานดินปนทรายทึบแน่น เพื่อสามารถเปลี่ยนเป็นลานเอนกประสงค์ได้เมื่อมีกิจกรรมอื่น ๆ ทางเท้าจะเป็นทางเท้าถาวรแต่สำหรับวัดอื่น ๆ เป็นทางเท้าธรรมชาติคือดินปนทรายทึบแน่น

ปัญหาที่เกิดขึ้น

1) ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ที่ดินในวัดไม่แบ่งสัดส่วนและระบุกิจกรรมกับการใช้ที่ดินที่ชัดเจนทำให้กิจกรรมปะปนกัน อาคารต่าง ๆ ที่สร้างในวัดเกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไม่ได้เตรียมการไว้ในผังแม่บท ทำให้ตำแหน่งและการบริการเกิดปัญหา ปัญหาเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นปัญหาของวัดประเภทวัดพระธาตุซึ่งมีผู้คนเข้าสักการะและประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และมีความถี่ของการบริการสูง

2) ปัญหาสภาพแวดล้อมที่เกิดจากการต่อเติมอาคาร การสร้างอาคารกึ่งถาวรปะปนกับโบราณสถาน ตลอดจนการใช้องค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรมและผังบริเวณที่ไม่เหมาะสมกับกิจกรรมและการใช้สอย

3) ปัญหาการทำลายโบราณสถานอันเนื่องมาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และการทำลายอันเนื่องมาจากสภาพภูมิอากาศ

4) ปัญหาของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เข้ามามีบทบาทวัด ซึ่งมีผลกระทบต่อลักษณะทางกายภาพของวัดก่อให้เกิดความไม่เป็นระเบียบ และทำลายสภาพแวดล้อมของวัด

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาผังบริเวณ คือ ควรจัดการใช้ที่ดินในวัดให้เป็นสัดส่วนไม่ปะปนกัน ยึดหลักเกณฑ์การคงไว้ซึ่งบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และองค์ประกอบที่สำคัญของวัดเป็นหลัก และปรับพื้นที่ของเส้นทางสัญจรทางเท้าให้เป็นวงรอบ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม คือ ควรอนุรักษ์สถาปัตยกรรมที่สัมพันธ์กับการพัฒนาผังบริเวณ หากจำเป็นต้องเพิ่มเติมหรือต่อเติมสถาปัตยกรรม ไม่ควรต่อเติมสถาปัตยกรรมหลักหรือโบราณสถาน ควรดัดแปลงการใช้พื้นที่โดยละเว้นการต่อเติมองค์ประกอบถาวร

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรม คือ ใช้หลักการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมแบ่งเขตการใช้ที่ดินในวัด การปลูกต้นไม้ควรคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย และเพิ่มเติมองค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรมตามกิจกรรมให้เหมาะสม

0283

นิธนา เมลื่องนนท์. ปัจจัยการสื่อสารที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการของการบินไทย : ศึกษา

กรณีผู้โดยสารชั้นธุรกิจในเส้นทางบินระหว่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์
2534.

วัตถุประสงค์

1. ศึกษากรณีเปรียบเทียบการให้ความสำคัญระหว่างการสื่อสารเชิงวัจนะกับ
อวัจนะในความคิดเห็นของผู้โดยสารชั้นธุรกิจในเส้นทางบินระหว่างประเทศ
 2. ศึกษาปัจจัยการสื่อสารประเภทต่าง ๆ ที่มีผลให้ผู้โดยสารชั้นธุรกิจเลือกใช้บริการของการบินไทย
 3. ศึกษาการป้อนกลับ (Feedback) จากผู้โดยสารชั้นธุรกิจที่เดินทางบินระหว่าง
ประเทศที่มีต่อปัจจัยการสื่อสารประเภทต่าง ๆ ที่การบินไทยเผยแพร่ออกไป
 4. ศึกษาประสิทธิภาพของการสื่อสารระหว่างบุคคลของพนักงานต้อนรับภาคพื้น
และพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินขณะให้บริการแก่ผู้โดยสาร
 5. นำหลักการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการด้านการตลาด การประชาสัมพันธ์
ภาพพจน์ของ บริษัทการบินไทย จำกัด และภาพพจน์ของประเทศไทยโดยรวม
- วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามซึ่งจัดทำเป็น 2 ภาษาคือ
ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือผู้โดยสารชั้นธุรกิจที่ใช้บริการของการบินไทยใน
เส้นทางบินระหว่างประเทศ ขณะนั่งรอเวลาเครื่องบินออกเดินทางภายในห้องรับรองพิเศษ ณ
ท่าอากาศยานกรุงเทพ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้โดยสารชั้นธุรกิจที่เดินทางในเส้นทางภาคพื้น
เอเชียและเส้นทางข้ามทวีป เป็นผู้โดยสารที่มีภูมิลำเนาอยู่ในทวีปเอเชียเป็นส่วนใหญ่และทวีปยุ
โรปรองลงมา เป็นผู้โดยสารเพศชายมากกว่าเพศหญิง อยู่ในกลุ่มอาชีพผู้จัดการ ผู้เชี่ยวชาญและ
ระดับบริหารมากเป็นอันดับหนึ่ง ส่งผลให้จุดประสงค์ของการเดินทางในครั้งนี้เป็นการเดินทาง
เพื่อประกอบธุรกิจในอัตราสูงที่สุด นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มลูกค้าประจำของ
การบินไทย โดยให้เหตุผลว่าการบินไทยให้บริการดีเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็นเพราะภาพพจน์ดี
และการโฆษณาดีเป็นอันดับสุดท้าย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าภาษาท่าทางของพนักงานต้อนรับภาค
พื้นและพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน อยู่ในเกณฑ์ดีเป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสุภาพ

และการยืมเข็มแจ่มใสเป็นกันเอง ในขณะที่พนักงานต้อนรับภาคพื้น ยังควรปรับปรุงในส่วนของการให้ความสนใจดูแลอย่างทั่วถึง และพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินควรปรับปรุงในส่วนของการยืมเข็มแจ่มใสให้ดีขึ้น ส่วนการบริการก็อยู่ในเกณฑ์ดีเป็นที่น่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้เกียรติแก่ผู้โดยสารและการเอาใจใส่ดูแลอย่างทั่วถึง ในขณะที่พนักงานต้อนรับภาคพื้นยังควรปรับปรุงเรื่องการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินควรปรับปรุงในเรื่องความสามารถในการใช้ภาษาพูด

การโฆษณาของการบินไทย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยเห็นโฆษณาของการบินไทย สื่อโฆษณาที่เห็นมากที่สุดและชื่นชอบมากที่สุดคือสื่ออนิตยสาร รองลงมาคือสื่อโทรทัศน์ ขณะที่สื่อที่พบเห็นน้อยที่สุดคือสื่อภาพยนตร์และชื่นชอบน้อยที่สุดคือสื่อภาพยนตร์และสื่อวิทยุ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่า โฆษณาของการบินไทย สวยดีและเข้าใจง่าย สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสื่อโฆษณาประเภทต่าง ๆ กับการเลือกใช้บริการของการบินไทย พบว่าผู้โดยสารจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งไม่ตอบ ไม่ว่าจะเป็นสื่อประเภทใด อย่างไรก็ดีผู้โดยสารยังมีความคิดเห็นสื่อโทรทัศน์น่าจะเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุด ตามด้วยสื่ออนิตยสาร และสื่อหนังสือพิมพ์

ในส่วนของภาพพจน์ของการบินไทยพบว่าภาพพจน์ของการบินไทยอยู่ในเกณฑ์ดีในขณะที่ภาพพจน์ด้านการบริการของพนักงานต้อนรับภาคพื้นและบนเครื่องบินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก รองลงมาคือภาพพจน์เกี่ยวกับความสะดวกสบายของเครื่องบิน และความปลอดภัยของเที่ยวบิน สำหรับภาพพจน์ที่ยังต้องปรับปรุงคือภาพพจน์เกี่ยวกับการตรงต่อเวลาของเที่ยวบิน

0284

บุญลือ กษเสนีย์. ความรู้และความตระหนักของประชาชนในท้องถิ่นของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวชายทะเล : ศึกษาเฉพาะกรณี เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2532.

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาความรู้และความตระหนักของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวชายทะเล โดยศึกษาตัวแปรเพศ อายุ ลักษณะการประกอบอาชีพระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับรายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นและพฤติกรรมการรับข่าวสาร ว่ามีผลต่อความรู้และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสถานที่ท่องเที่ยวชายทะเลหรือไม่ อย่างไร ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากประชาชนในเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง จำนวน 96 คน พร้อมการจัดสนทนากลุ่ม

ลักษณะส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครัวเรือนซึ่งเป็นเพศชาย อายุระหว่าง 30 - 39 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาและต่ำกว่า ระดับการศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพครัวเรือนละ 2 คน เมื่อ 5 ปีที่แล้วส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักที่ไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว และส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพรอง ในปัจจุบันส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการประกอบอาชีพหลัก ประชาชนบนเกาะเสม็ดมีรายได้ 2,500 - 5,000 บาทต่อเดือน ประชากรกลุ่มตัวอย่างครึ่งหนึ่งของผู้ให้สัมภาษณ์มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่เกาะเสม็ด ระยะเวลาที่อาศัยอยู่บนเกาะเสม็ดมากกว่า 20 ปี สาเหตุของประชาชนบางส่วนที่ย้ายมาอยู่บนเกาะเสม็ด ย้ายมาเพื่อประกอบอาชีพและส่วนใหญ่ไม่คิดจะย้ายไปอยู่ที่อื่น

ผลการวิจัยพบว่าประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้ ความตระหนักต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวเกาะเสม็ดในระดับสูง ในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้และความตระหนักพบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวเกาะเสม็ดไม่แตกต่างกัน โดยผู้ที่มีระดับการศึกษา สูงกว่ามีความตระหนักมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ผู้ที่อาศัยในท้องถิ่นน้อยกว่ากลับมีความตระหนักมากกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นมากกว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพหลักเกี่ยวกับการท่องเที่ยว จะมีความตระหนักมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพหลักที่ไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการรับข่าวสารในระดับปานกลางและผู้ที่ไม่มีพฤติกรรมการรับข่าวสารที่แตกต่างกันจะมีความตระหนักที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) กองสันทัดและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ควรจะมีการเผยแพร่ความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวชายทะเลไปยังประชาชนในท้องถิ่นให้มากขึ้น

2) เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด ต้องคอยประสานงานกับเจ้าของกิจการท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของอุทยานแห่งชาติอย่างเคร่งครัด ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ปะการังและปลาที่สวยงามแก่ชาวประมง และเจ้าหน้าที่ควรจะเข้าไปช่วยเหลือและประสานงานกับเจ้าของบังกาลีและร้านอาหารในการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย

3) สำนักงานจังหวัดระยองต้องประสานงานกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการกำหนดนโยบาย แผนและมาตรการในการส่งเสริม รักษาและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายทะเล

0285

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กองวิชาการและแผนการ. **สัมมนาวิสัยทัศน์การพัฒนา**

บุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. ณ โรงแรมพญาปาร์ค เมืองพัทยา

วันที่ 11 - 12 กันยายน พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2539.

วัตถุประสงค์ในการสัมมนาครั้งนี้คือเพื่อให้สถาบันการศึกษา และหน่วยงานธุรกิจการท่องเที่ยว ได้รับทราบถึงสถานการณ์แรงงานอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในปัจจุบัน เพื่อระดมความคิดเห็นในการพิจารณาเสนอแนวทางเพื่อการผลิตและพัฒนาบุคลากรให้ไปโดยเหมาะสม ทั้งด้านคุณภาพ มาตรฐาน ความทันสมัย และปริมาณให้สนองตอบความต้องการ แรงงานในระดับต่าง ๆ ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมทั้งเพื่อเสนอผลการสัมมนาต่อ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาท่องเที่ยวแห่งชาติพิจารณาแก้ไขปัญหาในระดับนโยบายต่อไป

ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ผู้แทนธุรกิจการท่องเที่ยว โรงแรม ภัตตาคาร ร้านอาหาร การบิน ขนส่ง สินค้าที่ระลึกและธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว อาจารย์จากสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนด้านการโรงแรมและการท่องเที่ยว ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

บุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้น จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมเป็นพิเศษโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านภาษา ซึ่งควรมีการลงทุนให้ส่งบุคลากรไปศึกษาต่างประเทศ และควรมีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เนื่องจากภาครัฐมีปัญหา คือสถานที่ฝึกปฏิบัติสำหรับบุคลากรไม่พอเพียง หรือไม่ได้มาตรฐาน เอกชนควรมีการฝึกอบรมบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้ในสถานการณ์จริง ถ้าต้องการบุคลากรที่มีคุณภาพ ควรมีการฝึกอบรมครู/อาจารย์ ผู้สอน ได้ไปศึกษาดูงานในกิจการจริง เช่นในบริษัทนำเที่ยว โรงแรมต่าง ๆ หาผู้มีความรู้ความสามารถที่ทำงานในวงการท่องเที่ยว การโรงแรมไปช่วยสอนเป็นการแลกเปลี่ยนจ้างผู้มีความรู้ความสามารถทั้งในประเทศและต่างประเทศ มาเป็นผู้ฝึกอบรม และนำระบบจากต่างประเทศมาใช้ โดยการเชิญหรือจ้างผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มาฝึกอบรมให้หรือจัดตั้งเป็นสถาบันฝึกอบรม ซึ่งลักษณะเช่นนี้ต้องใช้ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ดังนั้นรัฐบาลหรือเอกชนอาจให้ทุนการศึกษา เพื่อให้นักเรียนเข้ามาเรียนได้ สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการผลิตกำลังคนที่ผ่านมามีเกิดจากการขาดการประสานงานที่ดี ไม่มีการรวมกลุ่มกันทางวิชาชีพ ขาดความต่อเนื่องของกิจกรรม ของงานของโครงการ ผู้ที่จะเข้ามาปฏิบัติงานในสาขานี้ยังขาดเจตคติที่ดีในเรื่องของวิชาชีพ นอกจากนี้ยังไม่มีแนวคิดค่าใช้จ่ายในการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว เพื่อ

นำมาขอการสนับสนุนจากรัฐบาล และการกำกับควบคุมดูแล การผลิตกำลังคนของหน่วยงานที่ผลิตบุคลากร ยังขาดการประสานงานที่ดี ควรมีการกำกับในเชิงมาตรฐานความร่วมมือกัน เพื่อผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพในอนาคต

การสัมมนากลุ่มแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 แนวทางการพัฒนาบุคลากรสาขาการโรงแรม

กลุ่มที่ 2 แนวทางการพัฒนาบุคลากรสาขาบริการนำเที่ยว

กลุ่มที่ 3 แนวทางการพัฒนาบุคลากรสาขาธุรกิจ การท่องเที่ยวอื่น ๆ

ผลการสัมมนาสรุปได้ดังนี้คือ

กลุ่มที่ 1 สถานการณ์ปัญหาแรงงานในปัจจุบัน คือ ปริมาณบุคลากรที่สถาบันการศึกษาผลิตมีไม่เพียงพอ คุณภาพของแรงงานที่ผลิตออกมาไม่ตรงกับความต้องการของธุรกิจโรงแรม และมีอัตราการเปลี่ยนงานสูง ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพและผลิตแรงงานเพิ่มระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษาควรดำเนินการดังนี้คือ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เข้าศึกษาและประกอบอาชีพนี้มากขึ้น ธุรกิจโรงแรมควรร่วมมือกับสถาบันการศึกษาโดยรับครู อาจารย์ เข้าฝึกงานในสถานประกอบการ ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานจริง ให้ความร่วมมือในการใช้สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ควรส่งบุคลากรมาช่วยสอน และไม่เอาเปรียบนักศึกษาที่เข้าฝึกงาน สำหรับสถาบันการศึกษาควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกนักศึกษา ให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการ มีการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาอย่างจริงจัง และเปิดหลักสูตรรองรับเพื่อให้โอกาสแก่ผู้ทำงานแล้ว เน้นรูปธรรมของความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจกับสถาบันการศึกษาโดยใช้ระบบทวิภาคี จัดตั้งสมาคมหรือองค์กร เพื่อเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนด้านการโรงแรมและการท่องเที่ยว โดยแข่งขันทักษะด้านบริการระหว่างสถาบันทั้งระดับชาติและนานาชาติ แลกเปลี่ยนความรู้ ตำรา วัสดุอุปกรณ์ และขอความร่วมมือสถานประกอบการ สมาคมโรงแรมไทยในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และ ททท. เพื่อผลิตบุคลากรสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงาน

กลุ่มที่ 2 สภาพปัญหาด้านการพัฒนาบุคลากรสาขาบริการนำเที่ยวในปัจจุบันมีปัญหหลายด้าน คือ ด้านหลักสูตร มีปัญหาคือไม่ครอบคลุม ไม่สอดคล้องไม่มีเอกภาพ และความรู้ภาษาต่างประเทศยังไม่ดีพอ กลุ่มได้เสนอวิธีการแก้ไขปัญหาคือ ปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้อง กับความต้องการของตลาดแรงงาน จัดตั้งองค์กรรวมที่มาจากทุกหน่วยงานโดยมี ททท. เป็นแกนหลัก และปรับหลักสูตร โดยจัดให้มีรายวิชาภาษาต่างประเทศเป็นวิชาเลือก สำหรับกิจกรรมนั้นควรให้มีการจัดตั้งกรรมการพัฒนาหลักสูตร โดยประกอบด้วยผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ

และผู้รับผิดชอบเรื่องหลักสูตรควรเป็น ทพท. สถานประกอบการ กระทรวง ทบวง กรม และ สมาคม สำหรับปัญหาด้านผู้เรียนพบว่า ผู้เลือกเรียนด้านนี้น้อยและไม่มีคุณภาพ นอกจากนี้เจตคติของผู้เรียนยังไม่ถูกต้องและวุฒิของผู้จบการศึกษาไม่พร้อมที่จะทำงานบริการ วิธีการแก้ไขคือ ประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นทุกระดับ สร้างแรงจูงใจ เช่น ให้ทุนการศึกษา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเข้าเรียน และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นมัลติเทสต์ กิจกรรมที่ควรจัดเพื่อแก้ปัญหานี้คือปลูกฝังเจตคตินิยมแก่ผู้เรียน ผู้รับผิดชอบควรเป็นกระทรวง ทบวง กรม สถานประกอบการ ปัญหาด้านผู้สอน คือ ขาดบุคลากรในสาขาท่องเที่ยว ขาดหน่วยงานในการประสานงานเพื่อพัฒนาบุคลากร และคำตอบแทนต่ำไม่มีแรงจูงใจ วิธีแก้ไขคือ จัดตั้งองค์การ/หน่วยงาน ที่เป็นผู้ประสานการพัฒนาบุคลากร โดยเชิญวิทยากรจากสถานประกอบการ จัดการศึกษาดูงาน/ให้ทุนการศึกษาและฝึกงานทั้งในและต่างประเทศ โดยความร่วมมือกับเอกชน และปรับปรุงระเบียบราชการด้านคำตอบแทน/อนุญาตให้ ข้าราชการครูดำเนินธุรกิจได้ ผู้รับผิดชอบการแก้ปัญหาคควรเป็นกระทรวงการคลัง สำหรับปัญหาด้านสถานที่และอุปกรณ์ คือ ขาดแคลนสถานที่อุปกรณ์ในการฝึกงาน ขาดการประสานงานในการฝึกปฏิบัติ และนโยบาย / งบประมาณไม่ได้รับการสนับสนุน วิธีการแก้ไข คือสนับสนุนให้มีการใช้อุปกรณ์ร่วมกัน จัดทำและแปลดำราจัดตั้งหน่วยงานกลางในการประสานงาน ปรับนโยบายและเพิ่มงบประมาณ กิจกรรมที่ควรจัดคือการร่วมมือและประสานงานกันตั้งกรรมการประสานงาน วิเคราะห์ วิจัย ผู้รับผิดชอบการแก้ปัญหาคควรเป็นสถานศึกษาและสถานประกอบการ ทพท. กระทรวง ทบวง กรม สำนักงานงบประมาณ

กลุ่มที่ 3 ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรสาขาธุรกิจการท่องเที่ยวอื่น ๆ ซึ่งหมายถึงธุรกิจด้านการคมนาคมขนส่ง ร้านค้าของที่ระลึก ภัตตาคารร้านอาหาร และสถานที่ท่องเที่ยวและสถานบริการ มีปัญหาดังนี้คือ ปัญหาเรื่องบุคลากรมีคุณสมบัติไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน การแก้ไขปัญหาคือการเพิ่มความรู้โดยการจัดอบรมสัมมนาเชิญวิทยากรบรรยายเพิ่มทักษะและประสบการณ์ตรง เช่น การดูงาน การฝึกอบรม อบรมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและธุรกิจเอกชนอย่างจริงจัง รวมถึงจัดทำหลักสูตรร่วมกัน เช่น ทวิภาคี ปัญหาการผลิตบุคลากรไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ควรมีการณรงค์และสนับสนุนให้มีการเปิดสอนหลักสูตรด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสถาบันการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ประชาสัมพันธ์ ชักจูง ให้มีผู้สนใจศึกษาด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากขึ้น เช่นการแนะแนว การให้ทุนการศึกษา ปัญหาบุคลากรขาดจิตสำนึกในการให้บริการที่ดีต่อวิชาชีพ และการปฏิบัติงานควรแก้ปัญหาคโดย เสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ เช่น การจัดอบรมคุณธรรม จริยธรรม สร้างจรรยาบรรณ ให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ดี เชิญผู้ที่ประสบความสำเร็จ ใน

ธุรกิจนั้น ๆ มาเล่าประสบการณ์ที่ดีให้ฟัง และผู้สอนควรสอดแทรกคุณธรรมเวลาสอนด้วย ปัญหาบุคลากรไม่มีใจรักและศรัทธาในวิชาชีพนั้น ควรสร้างทัศนคติที่ดีในวิชาชีพและ คัดเลือกบุคลากรที่มีความตั้งใจเรียนและ/หรือ มีความสนใจจริง ๆ และสร้างค่านิยมที่ดีต่อวิชาชีพมาตรฐานในการบริการของบุคลากรยังต่ำกว่ามาตรฐาน ขาดมาตรฐานในการให้บริการควร แก้ปัญหาโดยเพิ่ม ความรู้โดยการอบรม ประชุม สัมมนา เชิญวิทยากรบรรยายเพิ่มทักษะและประสบการณ์ตรง และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ ระหว่างสถาบันการศึกษาและธุรกิจเอกชน ควรทำอย่างจริงจัง รวมถึงการจัดทำหลักสูตรร่วมกันสำหรับบุคลากรมีอัตราการเปลี่ยนงานสูง ควรเพิ่มสวัสดิการค่าตอบแทน และปัญหาบุคลากรขาดโอกาสในการพัฒนาตนเองทั้งในระดับบริหารและปฏิบัติการควรแก้ไข โดยสร้างจิตสำนึกและทัศนคติของผู้ประกอบการให้เห็นคุณค่าของบุคลากร ออกไปประกาศเกียรติคุณให้แก่สถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือและ ประชาสัมพันธ์และโฆษณาให้แก่สถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือ สำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ปัญหาเหล่านี้ ควรเป็นหน่วยงานทั้งในภาครัฐและเอกชน

ของสินค้าในปัจจุบันสูงขึ้น รวมทั้งกำลังพลของตำรวจท่องเที่ยวใน แผนก 7 (ภูเก็ต) กองกำกับการ 8 กองปราบปราม มีน้อยเกินไปไม่สามารถที่จะให้บริการต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนควบคุมดูแลผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง จึงทำให้ปัญหา ดังกล่าวเกิดมากขึ้น

เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของตำรวจท่องเที่ยว ผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวมีความเห็นว่าการหาข้อมูล เกี่ยวกับคนร้าย และวิธีการกระทำผิดของคนร้ายยังไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งควรปรับปรุงแก้ไข ให้ตำรวจท่องเที่ยว ผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวและหน่วยงานอื่น ๆ ในภาครัฐบาลมีการประสานงานมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือกันในการปฏิบัติงานต่อไป อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวแสดงความไม่แน่ใจในด้านการสืบสวนหาตัวคนร้าย และการระงับเหตุร้ายของตำรวจท่องเที่ยว

นอกจากนี้ผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าตำรวจท่องเที่ยวสามารถควบคุมดูแลยานพาหนะที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้อย่างเที่ยงตรง แต่ในบางด้านผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวยังไม่แน่ใจในการปฏิบัติงานของตำรวจท่องเที่ยว เช่น การให้บริการแก่นักท่องเที่ยวของตำรวจท่องเที่ยวสุภาพและเป็นกันเองเพียงพอ การประชาสัมพันธ์ระหว่างตำรวจท่องเที่ยวกับ ผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยว รวมทั้งไม่แน่ใจว่า การปฏิบัติงานของตำรวจเป็นการเข้าซื้อกับตำรวจท้องถิ่น นอกจากนี้ผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวเสนอแนะให้ตำรวจท่องเที่ยวปรับปรุงแก้ไขภาษาต่างประเทศให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

สำหรับในภาพรวมแล้วอาจกล่าวได้ว่า ผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานของตำรวจท่องเที่ยวทำให้บรรยากาศในการประกอบการกิจการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างราบรื่น ซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดภาพพจน์ที่ดีต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับความคาดหวังของผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวต่อการปฏิบัติงานของตำรวจท่องเที่ยวนั้น ผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวคาดหวังไว้ 4 ประการคือ ประการที่หนึ่งให้ตำรวจท่องเที่ยวขยายงานจากระดับกองกับการ เป็นกองบังคับการประการที่สองให้ตำรวจท่องเที่ยวประสานงานกับธุรกิจเอกชนให้มากขึ้น ประการที่สามให้ตำรวจท่องเที่ยวมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีขึ้นและประการสุดท้าย ให้ตำรวจท่องเที่ยวจัดอาสาสมัครที่มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศช่วยเหลือการปฏิบัติงาน

ผู้ศึกษาเสนอแนะว่า ควรมีการประสานงานภายใน กล่าวคือ ตำรวจท่องเที่ยว ควรประสานความร่วมมือกับตำรวจหน่วยอื่น ๆ เพื่อร่วมกันป้องกันและปราบปราม รวมทั้งเอื้ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนโดยทั่วไปนอกจากนั้น ควรมีประสานงานระหว่างองค์กร คือระหว่างตำรวจท่องเที่ยวกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งหน่วยงานรัฐบาลและองค์กรเอกชนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยการประสานงานนั้นควรกำหนดเป็นนโยบาย และขณะ

เดียวกันควรมีการกำหนดแผนงานในทางปฏิบัติด้วย นอกจากนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์งานของตำรวจท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปได้ทราบและเข้าใจ รวมทั้งเห็นความสำคัญของตำรวจท่องเที่ยวโดยการเผยแพร่ทางสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ขณะเดียวกัน ตำรวจท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองด้วยการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านภาษาต่างประเทศ และเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ การสร้างเสริมบุคลิกภาพที่ดี เป็นต้น

นอกเหนือจากการพัฒนาบุคลากรดังกล่าวแล้ว ควรมีการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกำลังพลของตำรวจท่องเที่ยวด้วยการเพิ่มอัตรากำลังให้มากยิ่งขึ้น ควบคู่กับการเพิ่มอุปกรณ์การปฏิบัติงานที่ทันสมัย และเพียงพอกับความต้องการในการปฏิบัติงานด้วย

นอกจากนี้ ตำรวจท่องเที่ยวสมควรที่จะได้มีมาตรการจำกัดจำนวนประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อให้การควบคุมดูแลเป็นไปอย่างทั่วถึง อันจะทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจท่องเที่ยวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

0287

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สถาบันวิจัยสังคม. ผลการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์การลงทุน

ของธุรกิจการท่องเที่ยวภาคใต้. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2533.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดของธุรกิจการท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในแต่ละภูมิภาค โดยครอบคลุมด้านการบริหารและสิ่งอำนวยความสะดวกทุกประเภท ที่ดำเนินอยู่แล้วโดยภาคเอกชนอย่างชัดเจนและจัดเป็นหมวดหมู่ตามขนาดของธุรกิจแต่ละประเภท เพื่อศึกษาศักยภาพและความเป็นไปได้เบื้องต้นทางด้านการลงทุน ตลอดจนแนวโน้มรูปแบบการลงทุน ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการชี้แนะและสนับสนุนการลงทุนแก่ภาคเอกชน ให้มีระดับมาตรฐานตรงต่อความต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่องในระยะยาว และเพื่อสนับสนุนแนวทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ที่มุ่งจะปรับปรุงโครงสร้างการผลิตของประเทศ โดยมุ่งแก้ไขสภาพ มิให้ชุมชนแต่ละชุมชนพึ่งรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรแต่เพียงอย่างเดียว

พื้นที่การศึกษาครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของแต่ละภูมิภาค และพื้นที่ภาคใต้ จะศึกษาในจังหวัดภูเก็ต หาดใหญ่/สงขลา สุราษฎร์ธานี และอำเภอสุไหงโกลก โดยประเภทของธุรกิจที่จะทำการศึกษาคือ สถานที่พักแรม ภัตตาคาร/ร้านอาหาร ธุรกิจการผลิต และจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก ธุรกิจการจัดนำเที่ยว ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจเพื่อการสนันทนาการ และธุรกิจประเภทอื่น ๆ

เพื่อให้ นักลงทุนได้ทราบถึงความเป็นไปได้สำหรับการลงทุนในธุรกิจประเภทต่าง ๆ ของแต่ละจังหวัดจึงได้มีการกำหนดระดับความสามารถ (Rating) ของแนวโน้มการลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ โดยปัจจัยที่นำมาพิจารณาในการกำหนด Rating มี 11 ตัว แบ่งเป็นปัจจัยที่สนับสนุนทางลงทุน 9 ตัว และเป็นปัจจัยที่มีผลเสียต่อการลงทุน 2 ตัว แล้วนำมาจัดเรียงลำดับความสำคัญในแต่ละธุรกิจด้วยตารางการตัดสินใจ (Decision Matrix) ที่พิจารณาร่วมกันจากผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน โดยการกำหนดน้ำหนักของปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อการลงทุน ตามวิธีการ Delphi Method และจากตารางการตัดสินใจ สามารถประเมินประเภทธุรกิจที่ควรสนับสนุนในแต่ละจังหวัดในภาคใต้ได้ดังนี้

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีธุรกิจที่ควรสนับสนุนให้มีการลงทุน 5 ประเภทธุรกิจ ทั้งนี้ หลังจากที่มีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้กำหนดระดับน้ำหนักของปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน จนได้คะแนนรวมเฉลี่ยตามที่ปรากฏในตารางข้างต้นแล้ว พบว่าในจังหวัดสุราษฎร์ธานีควรสนับสนุนให้มีการลงทุนเกี่ยวกับธุรกิจ ศูนย์อาหารทะเลระดับสากล ศูนย์ท่องเที่ยวซึ่งเป็นศูนย์รวมวัฒนธรรม

ธรรมชาติได้ และธุรกิจจัดนำเที่ยวมากที่สุดตามลำดับ ส่วนธุรกิจที่พักแรมขนาด C1 ขึ้นไป ธุรกิจขนส่งด้วยการสร้างท่าเทียบเรือขนาดใหญ่ และธุรกิจเพื่อสันตนาการ เป็นประเภทธุรกิจที่มีคะแนน การสนับสนุนการลงทุนเชิงบวก แต่อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งหมายถึงว่าธุรกิจประเภทหลังนี้ยังอาจไม่ต้องรับเรื่องให้มีการลงทุน ณ ตอนนี

จังหวัดสงขลา มีธุรกิจที่ควรสนับสนุนให้มีการลงทุน 5 ประเภทธุรกิจ ทั้งนี้หลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้กำหนดระดับน้ำหนักของปัจจัยที่มีผล ต่อการลงทุนจนได้คะแนนรวมเฉลี่ยตามที่ปรากฏในตารางแล้ว พบว่าในจังหวัดสงขลาควรสนับสนุนให้มีการลงทุนเกี่ยวกับธุรกิจ ศูนย์อาหารขนาดใหญ่ริมทะเลสาปสงขลา หรือบ้านแพที่ท่องเที่ยวในทะเลสาปสงขลามากที่สุด รองลงมาควรสนับสนุนให้มีการธุรกิจที่พักแรมขนาด B ขึ้นไป ธุรกิจจัดนำเที่ยวที่มีรูปแบบมาตรฐาน และธุรกิจเพื่อการสันตนาการ ตามลำดับ นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญยังคิดเห็นว่าให้มีการพัฒนาธุรกิจขนส่ง โดยการสร้างกระเช้าไฟฟ้าไปยังเขาดังกวน ซึ่งจะเป็นการเสริมกับธุรกิจนำเที่ยวด้วย แต่อย่างไรก็ตามระดับของน้ำหนักคะแนนที่กำหนดยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

จังหวัดภูเก็ต มีธุรกิจที่ควรสนับสนุนให้มีการลงทุน 3 ประเภทธุรกิจ ทั้งนี้หลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้กำหนดระดับน้ำหนักของปัจจัย ที่มีผลต่อการลงทุนจนได้คะแนนรวมเฉลี่ยตามที่ปรากฏในตารางแล้ว พบว่า ในจังหวัดภูเก็ตควรสนับสนุนให้มีการลงทุนเกี่ยวกับธุรกิจศูนย์ผลิต/จำหน่ายสินค้า ของที่ระลึก และศูนย์รวมอาหารทะเลมากที่สุด ส่วนธุรกิจที่พักแรมขนาด B ขึ้นไป ได้รับน้ำหนักของคะแนนการสนับสนุนในระดับที่ต่ำมาก

จังหวัดนราธิวาส (อำเภอสุไหงโกลอก) มีธุรกิจที่ควรสนับสนุนให้มีการลงทุน 4 ประเภทธุรกิจ ทั้งนี้หลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้กำหนดระดับน้ำหนักของปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนได้คะแนนรวมเฉลี่ยตามที่ปรากฏในตารางข้างต้นแล้ว พบว่าในอำเภอสุไหงโกลอกควรสนับสนุนให้มีการลงทุนในธุรกิจนำเที่ยวมากที่สุด เพื่อสร้างจุดสนใจแก่นักท่องเที่ยว นอกเหนือจากการหาความบันเทิงจากหญิงบริการ หรือสิ่งบันเทิงยามราตรีเท่านั้น ซึ่งจะเป็นการขยายกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมากขึ้นส่วนธุรกิจที่ควรสนับสนุนให้มีการลงทุนในระดับรองลงมาได้แก่ ธุรกิจร้านอาหาร/ภัตตาคาร ธุรกิจการจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก และธุรกิจเพื่อการสันตนาการตามลำดับ

0288

วิไลลักษณ์ สุวจิตตานนท์. การกำหนดนโยบายและแผนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

“ศึกษาเฉพาะกรณีพฤติกรรมการรับข่าวสารของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่

มาเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชา
สื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ 2532.

วัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ

1. เพื่อศึกษาสภาพลักษณะทางประชากรและสังคม ลักษณะการเดินทางและ
ลักษณะข่าวสารที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมาเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาเที่ยว
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหรือปรับปรุงนโยบายและแผนการสื่อสารให้
สอดคล้องและเกิดประสิทธิภาพต่อการท่องเที่ยวในทิศทางที่ถูกต้องและเหมาะสม

วิธีการศึกษาในส่วนแรกเป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัว
อย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทั่วไปที่มาเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 310 คน
ส่วนที่สองเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนการส่งเสริม
การท่องเที่ยว โดยนำข้อมูลที่ได้จากส่วนแรกมาพิจารณาร่วมกันเพื่อเสนอแนะและปรับปรุง
นโยบายและแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีทิศทางที่สอดคล้องต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของ
ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ อันเป็นเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่ง
ชาติ

ลักษณะทางประชากรและสังคมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ พบว่า กลุ่มตัว
อย่างมีภูมิลำเนาในยุโรปเป็นส่วนใหญ่ และมีจำนวนเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่
เป็นกลุ่มวัยหนุ่มสาวซึ่งมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้ที่มี
อาชีพลูกจ้างและมีสถานภาพเป็นโสด ลักษณะการเดินทางมาเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วน
มากจะเดินทางมาเป็นส่วนตัวและสื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ รอง
ลงมากคือ วิทยุ โทรทัศน์และนิตยสาร

ในด้านการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดพระนครศรีอยุธยาของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่าส่วนใหญ่จะทราบข้อมูลจากทั้งในและนอกประเทศไทย โดยแหล่งข้อมูลหรือสื่อที่มีลักษณะ
เป็นทางการนอกประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่มาจากบริษัทนำเที่ยว ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจได้รับ

จากหนังสือแนะนำเที่ยวจำนวนสูงสุด และถ้าเป็นสื่อมวลชนก็ได้รับจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เป็นส่วนใหญ่ สำหรับแหล่งข้อมูลหรือสื่อที่มีลักษณะเป็นทางการในประเทศไทยนั้น สื่อระหว่างบุคคลได้รับจากบริษัทนำเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ ส่วนสื่ออื่น ๆ ก็พบว่า ถ้าเป็นสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ ส่วนมากจะได้รับข้อมูลจากจุลสาร (Brochure) สื่อมวลชนก็จะได้รับจากหนังสือพิมพ์และนิตยสาร มากเช่นเดียวกับสื่อต่างประเทศไทย ในด้านทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อต่างประเทศไทย พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าสื่อที่สะดวกที่สุดที่จะรับข้อมูลข่าวสารคือสื่อระหว่างบุคคล สื่อที่น่าเชื่อถือมากที่สุดคือสื่อสิ่งพิมพ์และสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ ส่วนสื่อในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่เห็นว่าสื่อที่สะดวกและน่าเชื่อถือมากที่สุดเป็นสื่อระหว่างบุคคล และสำหรับลักษณะข่าวสารที่ดึงดูดใจกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ก็คือ ภาพของโบราณสถานและปฏิมากรรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา งานเขียน และการพูดคุยหรือบอกเล่าที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และปฏิมากรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ส่วนใหญ่แล้วนักท่องเที่ยวมาเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในลักษณะส่วนตัว และส่วนใหญ่ก็เดินทางมาคนเดียวเป็นครั้งแรก อีกทั้งหลังจากได้เที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ แล้วก็คิดว่าเมื่อกลับไปก็จะแนะนำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้กับเพื่อนหรือญาติ

จากการศึกษาค้นคว้านโยบายและแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยว ปรากฏว่า หน่วยงานระดับจังหวัดยังไม่มีนโยบายและแผนงานหลักด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว ดังนั้น หากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้มีการวางแผนงานด้านการประชาสัมพันธ์ก็จะช่วยให้การท่องเที่ยวของจังหวัดมีการเติบโตมากขึ้นโดยการพิจารณาใช้สื่อต่าง ๆ ผสมผสานกัน (Multi - media) เพื่อเสริมด้านการตลาดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

0289

จุฑาทพร สุรเชษฐคมสัน. การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2532.

การท่องเที่ยวได้เจริญเติบโตจนกลายเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถทำรายได้สูง เป็น
อันดับหนึ่งให้แก่ประเทศไทยในรอบ 8 ปีที่ผ่านมา และจังหวัดภูเก็ตก็เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของ
ภาคใต้ที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย จนทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในอัตราสูงทุกๆ ปี ก่อให้เกิด
รายได้เข้าสู่จังหวัดเป็นจำนวนมาก และมีส่วนช่วยลดการขาดดุลการชำระเงินของประเทศด้วย

วัตถุประสงค์ในการศึกษารั้งนี้เพื่อทราบถึงโครงสร้างของอุปสงค์และสภาพการ
ท่องเที่ยวภายในจังหวัดภูเก็ต และศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์หรือจำนวนนักท่องเที่ยว
เที่ยว รวมทั้งการพยากรณ์อุปสงค์ของการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตในอนาคต

การศึกษารั้งนี้อาศัยข้อมูลทุติยภูมิระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2530 มาวิเคราะห์เชิง
พรรณนาเกี่ยวกับโครงสร้างของอุปสงค์และสภาพการท่องเที่ยวภายในจังหวัดภูเก็ต และวิเคราะห์เชิง
ปริมาณเกี่ยวกับการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับอุปสงค์หรือจำนวนนักท่องเที่ยว
ทั้งหมดในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งจำแนกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 10
สัญชาติ ซึ่งใช้การวิเคราะห์ทางสถิติโดยอาศัยสมการถดถอยเชิงซ้อนเพื่อหาคำตอบ รวมทั้งทำการ
พยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดระหว่างปี 2531 - 2534

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี
และตลาดนักท่องเที่ยวหลักของภูเก็ตได้แก่นักท่องเที่ยวจากยุโรป อเมริกา เอเชียและชาวไทย
ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดใน
จังหวัดภูเก็ต โดยพิจารณาเฉพาะตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติแสดงให้เห็นว่าจำนวนห้องพักของ
โรงแรมทั้งหมดในจังหวัดภูเก็ต จำนวนเที่ยวบินที่เสนอบริการ ณ ท่าอากาศยานสากล จังหวัดภูเก็ต
และตัวแปรหุ่นที่แสดงเหตุการณ์พิเศษในปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ส่งผล
กระทบให้จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าปัจจัยต่าง ๆ
แต่ละตัวดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เพิ่มขึ้นจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดเปลี่ยน
แปลงไปในทิศทางที่เพิ่มขึ้นด้วย โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ในขณะที่จำนวนเที่ยวบริการของ
รถโดยสารระหว่างจังหวัด ณ สถานีขนส่งจังหวัดภูเก็ต ส่งผลกระทบให้จำนวนนักท่องเที่ยวทั้ง
หมดเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าปัจจัยดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่

เพิ่มขึ้นจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ลดลง โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

0290

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สัมมนาเรื่องการพัฒนาบุคลากรสาขาการท่องเที่ยว. ณ โรงแรม เอเชีย กรุงเทพมหานคร. วันที่ 30 - 31 สิงหาคม 2533 กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2533.

การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมา เป็นผลให้ธุรกิจประเภทต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นทั้งในด้านจำนวนและคุณภาพ หน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้จัดให้มีการศึกษาอบรมในสาขาวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในระดับอุดมศึกษาต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก เพื่อให้มีจำนวนแรงงานเพียงพอต่อความต้องการของธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบัน

การสัมมนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันการศึกษาธุรกิจท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและร่วมมือกันในการกำหนดแนวทางการจัดหลักสูตร การศึกษาวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงานให้มากที่สุด ทั้งในด้านจำนวนและคุณภาพ และให้หลักสูตรในแต่ละระดับการศึกษา มีความสอดคล้องและต่อเนื่องกัน รวมทั้งให้สถาบันการศึกษาซึ่งจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยวมีความเข้าใจตรงกัน และจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการอภิปรายระดมความคิดเห็นให้ข้อเสนอเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรการศึกษาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตัวแทนจากหน่วยงานการศึกษา ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจโรงแรม เป็นผู้เสนอปัญหาและนำการอภิปรายโดยมีผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาบุคลากรสาขาการท่องเที่ยว ดำเนินการอภิปราย พร้อมทั้งมีการแบ่งกลุ่มสัมมนาในการพิจารณาแนวทางการศึกษาหลักสูตรวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยวแต่ละระดับ ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงาน สถาบันการศึกษา ธุรกิจการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ กรมอาชีวศึกษา กรมการฝึกหัดครู กรมการศึกษานอกโรงเรียน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน มหาวิทยาลัย วิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนวิชาธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว สมาคมโรงแรมไทย สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพ คณะอนุกรรมการพัฒนาบุคลากรสาขาการท่องเที่ยว คณะทำงานพัฒนาบุคลากรสาขาธุรกิจโรงแรม และคณะทำงานพัฒนาบุคลากรสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมประมาณ 150 คน

จากการสัมมนา สามารถสรุปได้ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีผลต่อเนื่องกับความต้องการบุคลากรเพิ่มเติมในอัตราที่ค่อนข้างสูง บุคลากรเหล่านี้เป็นผู้ให้บริการโดยตรงแก่นักท่องเที่ยว ความพอใจและความประทับใจของนักท่องเที่ยวต่อบริการที่ได้รับเป็นจุดที่จะต้องแข่งขันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจมากมายหลายประเภท ซึ่งล้วนแต่ต้องการบุคลากรที่มีคุณลักษณะระดับการศึกษาต่าง ๆ กัน ซึ่งหากสถาบันการศึกษาสามารถผลิตได้ใกล้เคียงหรือตรงกับความต้องการ หลากหลายเหล่านั้นได้ จะช่วยเร่งความเจริญรุดหน้าของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นอย่างมาก

การอภิปรายในช่วงแรกได้ชี้ให้เห็นว่าการกำหนดนโยบายการศึกษาระดับชาติโดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาบริการทางด้านการท่องเที่ยวโดยตรงนั้น น่าจะมีการศึกษาในรายละเอียดอย่างลึกซึ้งถึงความต้องการแรงงานในสาขานี้ เพื่อจะได้มีการวางแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล ที่จะตอบสนองต่อธุรกิจท่องเที่ยวได้อย่างแท้จริง ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีความต้องการมากน้อยแตกต่างกันไป

จากการสัมมนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการจัดหลักสูตรสาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยวซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามระดับวุฒิการศึกษา กลุ่มแรก คือ กลุ่มการศึกษาระดับวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปว.ช.) ซึ่งกลุ่มมีมติให้เพิ่มการสอนวิชาทรัพยากรการท่องเที่ยวในสาขาวิชาการโรงแรมด้วย เนื่องจากนักท่องเที่ยวอาจสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประวัติศาสตร์ ดังนั้น พนักงานหรือนักเรียนทางด้านการโรงแรม ความรู้พื้นฐานทางด้านนี้ด้วย รวมถึงเสนอให้มีการปรับปรุงบุคลิกภาพนักศึกษาให้รู้จักควบคุมอารมณ์ มีจิตใจรักบริการ รู้จักกาลเทศะ และมีความรู้ด้านภาษาเพิ่มอย่างน้อยอีก 1. ภาษานอกจากภาษาอังกฤษ และพูดถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น การขาดแคลนบุคลากรในวิชาเฉพาะ การขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน ขาดสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน และค่าตอบแทนไม่เพียงพอ และกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มการศึกษาระดับวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และอนุปริญญา เสนอความคิดให้จัดทำหลักสูตรซึ่งเป็นมาตรฐานของอาเซียน และได้วิเคราะห์ว่าการสอนวิชาพื้นฐานในด้านการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนควรจะพัฒนาทั้งภายนอกและภายในคือ ทั้งจิตใจและการปฏิบัติ และกลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มการศึกษาระดับวุฒิปริญญาตรี เสนอว่าควรมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องบุคลากรที่จะสอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของทบวงมหาวิทยาลัย

0291

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. โครงการวางแผนการพัฒนาและจัดการทรัพยากร
และสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลทั่วประเทศ. แผนการจัดการอุทยานแห่ง
ชาติตะรุเตา จังหวัดสตูล (พ.ศ. 2533 - 2537). กรุงเทพฯ , 2533.

อุทยานแห่งชาติตะรุเตา เป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเลแห่งแรกของประเทศไทย
ตั้งอยู่ในเขตตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมือง จ.สตูล ประกอบด้วยเกาะขนาดต่าง ๆ จำนวน 51 เกาะ
โดยสามารถจัดแบ่งเป็นหมู่เกาะได้ 2 กลุ่ม คือ หมู่เกาะตะรุเตา และหมู่เกาะ อาดัง - ราวี
ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของอุทยานแห่งชาติตะรุเตาได้แก่ หาดทรายและแนวปะการังอันสวย
งาม ด้วยตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของอุทยานแห่งชาติที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมของประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ได้กำหนด
ให้มีการจัดทำแผนแม่บทเพื่อการจัดการอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อใช้เป็น
เครื่องมือและแนวทางในการจัดการพื้นที่อนุรักษ์ดังกล่าวอย่างมีระบบและต่อเนื่อง

การจัดทำแผนการจัดการอุทยานแห่งชาติตะรุเตาได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือน
มกราคม 2531 ควบคู่กับการจัดทำแผนการจัดการอุทยานแห่งชาติ หาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี
โดยเป้าหมายรวมของแผนการจัดการฉบับนี้ ก็เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ภายใน
อุทยานแห่งชาติตะรุเตา ซึ่งส่งผลไปถึงการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในภูมิภาคโดยมีเป้าหมาย
เฉพาะ คือ เพื่อสงวนและดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรทางวัฒนธรรมเพื่อประโยชน์
แก่การศึกษา ค้นคว้าวิจัย และใช้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุม
ชนท้องถิ่นและภูมิภาค อีกทั้งสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการและการพัฒนาด้านการ
ท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับระบบธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติ รวมถึงสนับสนุนให้
มีโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติ และการสร้างความตระหนัก ที่ทำให้สาธารณชนได้เข้าใจ
และตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรชายฝั่ง ตลอดจนความสำคัญของอุทยานที่มีต่อชุมชน
ท้องถิ่นและภูมิภาค สนับสนุนให้มีการกระจายผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมกันเกิดจากกิจ
กรรมการจัดและการพัฒนาต่าง ๆ ของอุทยานไปสู่ราษฎรท้องถิ่นและเปิดโอกาสให้ราษฎรท้องถิ่น
ส่วนราชการต่าง ๆ ของจังหวัด และหน่วยราชการต่าง ๆ ของส่วนกลางเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด
การและการพัฒนาอุทยาน

แผนการจัดการฉบับนี้มีลักษณะเป็น Issue - Oriented หรือเป็นการเน้นการแก้ไข
ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งปรากฏอยู่ในปัจจุบัน โดยแบ่งประเด็นปัญหาออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ทรัพยากร

ทางทะเลและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ , การท่องเที่ยวและนันทนาการ , เศรษฐกิจและสังคม และการบริหารอุทยานและการประสานงาน

ในส่วนของทรัพยากรทางทะเลและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติได้แบ่งการจัดการออกเป็น 4 ประเด็น

ประเด็นแรก คือ การจัดการปะการัง ซึ่งมีการจัดการโดยติดตั้งทุ่นหมายแนวเขตปะการัง และทุ่นลอยสำหรับผูกเรือบริเวณแนวปะการังที่กำหนดให้เป็นเขตนันทนาการโดยเฉพาะ พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการเรือทัวร์และชาวประมง และศึกษาหาวิธีการจัดปลาดาวหนาม โดยขอความร่วมมือไปยังมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ/หรือ ศูนย์วิจัยชีวทางทะเลภูเก็ต ประเด็นที่ 2 คือ การจัดการคุณภาพน้ำ โดยออกแบบและจัดสร้างระบบการกำจัดขยะและน้ำเสียที่อ่าวพันตะมะสะกาและที่แหลมสน รวมทั้งฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของอุทยานฯ ให้เข้าใจถึงวิธีการตรวจสอบคุณภาพน้ำแบบง่าย ๆ และตรวจสอบคุณภาพน้ำบริเวณอ่าวพันตะมะสะกา และบริเวณแหลมสน ทุก 15 วัน ในช่วงฤดูท่องเที่ยวเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำ ประเด็นที่ 3 คือ สัตว์น้ำ จัดการโดยจัดระบบลาดตระเวนทางเรือในบริเวณที่มีการกระทำผิด พรบ. อุทยานแห่งชาติและ พรบ. ประมงอย่างสม่ำเสมอ จัดวิธีการอนุรักษ์เต่าทะเลเพิ่มขึ้น โดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวางไข่ พร้อมทั้งเสนอให้มีการเพาะฟักลูกเต่าก่อนปล่อยลงสู่ทะเล และเสนอให้มีการกำหนดขอบเขตห้ามเรือประมงจับสัตว์น้ำ ประเด็นสุดท้ายคือ ป่าไม้และสัตว์ป่า จัดการโดยสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย และติดตามผลเกี่ยวกับสัตว์ป่าชนิดที่สำคัญและกำลังจะสูญพันธุ์ไปจากอุทยานฯ และขอความร่วมมือจากสถาบันด้านวิชาการให้นักวิจัยเข้าศึกษาผลกระทบเกี่ยวกับการเก็บรังนกนางแอ่นของเอกชน เพื่อกำหนดเงื่อนไขการให้สัมปทานและมั่นใจว่าประชากรนกนางแอ่นยังคงปริมาณที่ให้ผลผลิตยั่งยืนถาวรตลอดไป

ในส่วนของการท่องเที่ยวและนันทนาการ ได้มีการแบ่งการจัดการออกเป็น 3 ประการ ประการแรก คือ การสื่อความหมายธรรมชาติและสร้างความตระหนักแก่สาธารณชน โดยให้ความรู้แก่ผู้เข้ามาใช้ประโยชน์เกี่ยวกับสภาพพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมระบบของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความสำคัญของอุทยานทางทะเลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม ในชนบทของประเทศโดยรวม ประการที่ 2 คือ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกโดยยึดถือปัจจัยข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสธรรมชาติและทรัพยากรทางวัฒนธรรมของสิ่งที่เป็นเกณฑ์ ประการที่สาม คือ ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวโดยกำหนดให้เรือที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว มีขนาด สภาพ และความพร้อมในระบบให้ความปลอดภัย รวมทั้งจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำบนหอคอยชายฝั่งและลาดตระเวนดูแลนักท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ

ในส่วนของเศรษฐกิจและสังคม แบ่งการจัดการออกเป็น 2 ประการ ประการแรก คือ การพัฒนาชุมชนเกาะลิเป๊ะ ซึ่งเป็นชุมชนหลักและเป็นส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ซึ่งจะส่งผลทางบวกต่อการจัดการทรัพยากรของอุทยานฯ และสนับสนุนให้เป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวและพักผ่อนอีกจุดหนึ่ง ประการที่ 2 คือ จัดการบทบาทของอุทยานแห่งชาติตะรุเตาในการพัฒนาท้องถิ่นและภูมิภาค โดยพยายามให้ราษฎรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มากขึ้น รวมทั้งให้ความรู้ให้มีความรู้ทักษะในการบริการ และพิจารณาจัดสรรเงินรายได้จากค่าธรรมเนียมต่าง ๆ อย่างน้อย 10% แก่โครงการพัฒนาต่าง ๆ ของชุมชนรอบอุทยานฯ

สำหรับประเด็นปัญหาสุดท้าย คือ การบริหาร การจัดการและการประสานงาน ได้แบ่งการจัดการออกเป็น 3 ประการ ประการแรก คือ การจัดการด้านนโยบาย กฎหมายและการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยการกำหนดเป็นนโยบายการจัดการและพัฒนาอุทยานแห่งชาติตะรุเตาเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ จัดตั้งหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติทางทะเล และศูนย์รักษาการณ์ชายฝั่ง เพิ่มและจัดโปรแกรมการออกลาดตระเวนทางทะเลอย่างมีระบบ รวมทั้งพิจารณาและกำหนดแนวทางเรื่องการอนุญาตให้สัมปทานเก็บรังนกนางแอ่น ประการที่สอง คือ การจัดการด้านการบริหารบุคลากรและงบประมาณ โดยการปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร และเสนอกรมป่าไม้ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมระดับสูง เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในกรรมสิทธิ์ที่ดิน และจัดให้มีระบบการทำแผนปฏิบัติงานประจำปี และทำแผนอัตรากำลังที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานรวมทั้ง ฝึกอบรมและปรับปรุงสวัสดิการของข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ประการสุดท้าย คือ การจัดการด้านประสานงานโดยการเสนอแต่งตั้งคณะอนุกรรมการอุทยานแห่งชาติตะรุเตา และขออนุมัติจ้างหรือบรรจุเจ้าหน้าที่ประสานงานประจำอุทยานเพื่อทำหน้าที่ประสานงานด้านต่าง ๆ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเสนออุทยานแห่งชาติตะรุเตาเป็นมรดกทางธรรมชาติของโลก (World Natural heritage Site) เพื่อความร่วมมือด้านการป้องกันรักษาทรัพยากร การจัดการและศึกษาวิจัยในอนาคต

0292

แสงไทย นรารายณ์. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก จังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2534.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป พัฒนาการและแนวโน้มของการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของจังหวัดภูเก็ต เพื่อศึกษาสภาพปัญหาแยกแยะผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น เพื่อกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดภูเก็ต เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก ของจังหวัดภูเก็ต โดยมีขอบเขตพื้นที่ศึกษาคือ พื้นที่จังหวัดภูเก็ต เน้นรูปแบบการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยวที่สำคัญ 4 บริเวณ คือ อำเภอเมืองภูเก็ต หาดป่าตอง หาดกะตะ - กระรน หาดราไวย์

การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยการศึกษาพื้นฐาน พัฒนาการท่องเที่ยวและสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของจังหวัดภูเก็ต จากข้อมูลทุติยภูมิต่าง ๆ และจากการสำรวจและศึกษาผลกระทบทางกายภาพของการท่องเที่ยวที่มีต่อพื้นที่ โดยอาศัยการศึกษา สำรวจวิเคราะห์พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ โดยทำการศึกษาในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต เน้นรูปแบบการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยว 4 บริเวณ คือ อำเภอเมืองภูเก็ต หาดป่าตอง หาดกะตะ - กระรน หาดราไวย์

จากการศึกษาพบว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ตขยายตัวในอัตราที่สูงมาก ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดภูเก็ตมีทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ บริการ และขนบธรรมเนียมประเพณีที่เอื้ออำนวยต่อการมาเยือนค่อนข้างสูง และได้มีการพัฒนาเพื่อสนองความต้องการและรสนิยมของผู้มาเยือน ซึ่งรูปแบบการพัฒนาได้ส่งผลทางด้านการใช้ที่ดิน ระบบชุมชน และสภาพเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต นอกจากนั้น ยังพบว่าชุมชนเทศบาลเมือง หาดป่าตอง หาดกะตะ - กระรน และหาดราไวย์ มีทำเลที่ตั้งและทำเลสัมพัทธ์เหมาะสมที่จะวางแผนพัฒนาให้เป็นชุมชนรูปแบบหลายศูนย์กลาง (Multiple Model or Poly Centric) เพื่อรองรับการขยายตัวในทุก ๆ ด้าน ซึ่งเหมาะสมกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก จังหวัดภูเก็ต พร้อมทั้งเสนอรูปแบบและองค์ประกอบการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ 4 แห่ง โดยกำหนดให้พื้นที่อำเภอเมืองภูเก็ตทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางพาณิชยกรรม ศูนย์ราชการ และบริการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ชุมชนหาดป่าตองทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว พักตากอากาศ แบบสนุกสันทนาการและสถานเริงรมย์ ชุมชนหาดกะตะ - กระรน ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว พักตากอากาศแบบสงบเงียบและเล่นน้ำทะเล ส่วนหาดราไวย์ควรกำหนดให้เป็นศูนย์

กลางการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังเสนอแนะมาตรการการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลักให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งประกอบด้วยมาตรการด้านการผังเมือง ด้านกฎหมาย ด้านการเงินและงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ รวมทั้งความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนทั้ง 4 พื้นที่ด้วย

0293

ไว จามรมาน และคนอื่น ๆ . โครงการศึกษากิจกรรมการตลาดการท่องเที่ยวของภาคเอกชน.

(กรุงเทพฯ) : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.

ในปัจจุบันธุรกิจการท่องเที่ยวต่างดำเนินกิจกรรมการตลาดด้วยนโยบายและทิศทางที่แตกต่างกันออกไป จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาหาทิศทางรวมเพื่อทำให้เกิดความสอดคล้องในการส่งเสริมและร่วมมือกันระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน ในภาคเอกชนของแต่ละประเทศให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมการตลาดในอัตราส่วนที่สูงขึ้น ซึ่งการศึกษาเปรียบเทียบแสดงให้เห็นทิศทางและภาพรวมของการแข่งขันได้ชัดเจนขึ้น การศึกษาดังกล่าวทำให้สามารถกำหนดนโยบายรวมและทิศทางร่วมกันของกิจกรรมการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกัน อันจะเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรม ในระยะกลางของการส่งเสริมการท่องเที่ยว

โครงการศึกษากิจกรรมการตลาดการท่องเที่ยวของภาคเอกชนมีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบถึงการดำเนินกิจกรรมการตลาดการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน ในเรื่องจำนวนประเภท ลักษณะและวิธีการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินกิจกรรมการตลาดการท่องเที่ยวพร้อมทั้งงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน และหน่วยงานรัฐบาลในปัจจุบัน และศึกษาแนวโน้มการดำเนินกิจกรรมการตลาดในระยะเวลา 3 ปีข้างหน้า และเพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการตลาดการท่องเที่ยว ระหว่างหน่วยงานภาครัฐบาลและภาครัฐกิจเอกชนให้มีความสอดคล้องประสานกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินการตลาดในแต่ละตลาดท่องเที่ยว

โดยเนื้อหาได้กล่าวถึงกรอบทฤษฎีเกี่ยวกับการตลาดการท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยวโลก และแนวโน้มการท่องเที่ยวไทย การวิเคราะห์กลยุทธ์ธุรกิจการท่องเที่ยว กิจกรรมการตลาดท่องเที่ยวของภาคเอกชนและภาครัฐบาล วิเคราะห์เปรียบเทียบกลยุทธ์การตลาดของไทยกับประเทศคู่แข่งคือ สิงคโปร์ มาเลเซีย ฮองกง และอินโดนีเซีย ซึ่งสามารถสรุปตามประเด็นที่ทำการวิเคราะห์ได้ 8 ประเด็นหลัก ประเด็นแรกคือ วิเคราะห์คู่แข่งของการท่องเที่ยวไทย ซึ่งในการศึกษานี้ คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฮองกง พบว่าคู่แข่งสำคัญของประเทศไทยในปัจจุบัน คือ สิงคโปร์ แต่เป็นไปในลักษณะการท่องเที่ยวต่างกันในตลาดเดียวกัน โดยมีอินโดนีเซีย เป็นคู่แข่งในอนาคต ประเด็นที่ 2 คือ วิเคราะห์กลยุทธ์การตลาดของประเทศคู่แข่งพบว่า ประเทศสิงคโปร์ ขยายตลาดในเอเชียแปซิฟิก โดยทำการโฆษณาไปยังผู้บริโภคร่วมกับบริษัทท่องเที่ยวขนาดใหญ่ รวมทั้งส่งเสริมการขายร่วมกับสายการบิน และ จัดงานเทศกาลนานาชาติ ส่วนฮองกง ได้ขยายตลาดเข้าไปยังเมืองรอง (secondary city) ในตลาดเป้าหมายมากขึ้น ทำ

การประชาสัมพันธ์และสร้างข่าวน่าสนใจเกี่ยวกับฮ่องกง จัด Road Show ในเมืองต่าง ๆ พร้อมทั้งเจรจากับบริษัทท่องเที่ยวให้จัดโปรแกรมในฮ่องกงมากขึ้น สำหรับประเทศมาเลเซีย ได้ขยายตลาดในต่างประเทศมากขึ้น โดยใช้การประชาสัมพันธ์และทัศนศึกษาสัมพันธ์ พร้อมทั้งเข้าร่วมในงานนิทรรศการและงานส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว และประเทศอินโดนีเซียได้ขยายตลาดในต่างประเทศมากขึ้น โดยใช้ธรรมชาติที่สวยงาม และวัฒนธรรมที่หลากหลายในการประชาสัมพันธ์ ส่วนประเทศไทยเองได้เน้นการตลาดเข้าสู่ผู้บริโภค ขยายสำนักงานในต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนนโยบายการบินพาณิชย์เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประตูเข้าสู่อินโดจีน ประเด็นที่ 3 คือ วิเคราะห์งบประมาณ เมื่อพิจารณางบประมาณการส่งเสริมการตลาดเปรียบเทียบระหว่างประเทศ คู่แข่งทั้ง 4 กับประเทศไทย พบว่า สิงคโปร์ ได้รับงบประมาณการส่งเสริมการท่องเที่ยวสูงสุด ประเด็นที่ 4 คือ กิจกรรมการตลาดของธุรกิจเอกชนไทย แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ โรงแรม บริษัทท่องเที่ยว ธุรกิจการบิน และธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ประเด็นที่ 5 คือ แนวโน้มในการดำเนินกิจกรรมการตลาดในระยะ 3 ปีข้างหน้า การท่องเที่ยวไทย ซึ่งมีแนวโน้มเติบโตเพิ่มขึ้น แต่มีปัญหาภาพพจน์จากการปฏิวัติรัฐประหาร และการค้ำคั่งของการจราจร ประเด็นที่ 6 คือ แนวโน้มในการดำเนินกิจกรรมการตลาด มีแนวโน้มว่าโรงแรมจะเสนอราคาเหมาะสมรวม (Package price) แก่ลูกค้า และการลดราคาต่าง ๆ อยู่ในการเสนอราคาต่อบริษัทท่องเที่ยวในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ประเด็นที่ 7 คือ แนวทางการดำเนินกิจกรรมการตลาดร่วมกันระหว่างภาครัฐบาลกับภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งแบ่งได้ดังนี้ คือ การโฆษณาร่วมกัน การจัดทัศนศึกษาสัมพันธ์ การจัดพิมพ์ร่วมกันและการส่งเสริมการขายร่วมกัน ประเด็นสุดท้ายคือ ข้อเสนอแนะ ซึ่งประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหาร งบประมาณ การส่งเสริมการตลาดต่างประเทศ การสร้าง Travel Trade Center และการเตรียมระบบ Destination Database.

0294

บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สถาบัน. ศูนย์บริการวิชาการ. ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการ
กระจายรายได้ของประชาชนในท้องถิ่น. ม.ป.ท., 2537.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณรายได้ที่ธุรกิจต่าง ๆ ได้รับเนื่อง
จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยพิจารณาทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงและธุรกิจต่อเนื่อง รวม
ถึงการกระจายตัวของผลประโยชน์ไปยังกลุ่มต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมให้รายได้จากการท่อง
เที่ยวมีการกระจายอย่างเป็นธรรม โดยทำการศึกษาค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่าง
ประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวใน 7 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี ชลบุรี (พัทยา)
นครราชสีมา เชียงใหม่ สงขลา (หาดใหญ่) และภูเก็ต ใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการใน 7 จังหวัด
ที่ทำการศึกษ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ ค่าห้องพัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่ายานพาหนะขนส่ง ค่า
บริการนำเที่ยว ค่าบันเทิงเริงรมย์ และค่าใช้จ่ายในการซื้อของที่ระลึก รวมทั้งจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ
ลักษณะสำคัญของนักท่องเที่ยว เช่น เชื้อชาติ เพศ อายุ อาชีพ วัตถุประสงค์ของการมาเยือน ฯลฯ
ข้อมูลพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเพื่อศึกษา เช่น ประเภทของธุรกิจที่ใช้บริการ ประเภท
สินค้าและบริการที่ได้รับ ปริมาณเงินและวิธีการจ่ายชำระเงินให้แก่ธุรกิจแต่ละประเภท ตลอดจน
ข้อมูลด้านการดำเนินการและด้านการผลิตของธุรกิจที่ให้บริการเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งโดย
ตรงและโดยอ้อม ด้วยการใช่แบบสอบถามอันประกอบด้วย แบบสอบถามนักท่องเที่ยว และแบบ
สอบถามธุรกิจและแรงงาน แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์และคำนวณหามูลค่าการ
กระจายเงินรายได้ของโครงการศึกษานี้ซึ่งประกอบด้วย รูปแบบและมูลค่าการแจกแจงรายได้รวม
ของท้องถิ่นและ รูปแบบและมูลค่าการแจกแจงรายได้ของธุรกิจแต่ละประเภทภายในท้องถิ่น นอก
จากนั้นผู้วิเคราะห์ยังได้ค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิ อันได้แก่ ข้อมูลต้นทุนการผลิตผลิตผลและผลิตภัณฑ์
เกษตร ต้นทุนการผลิตสินค้าและของที่ระลึก เพื่อนำมาประกอบการวิจัยครั้งนี้ด้วย

จากการศึกษาสามารถสรุปพฤติกรรมการใช้จ่ายของกลุ่มนักท่องเที่ยวพบว่า นัก
ท่องเที่ยวตัวอย่างในแต่ละจังหวัดที่ทำการศึกษ ใช้จ่ายเงินอย่างน้อย 3 หมวด อันได้แก่ ค่าห้องพัก
ค่าอาหารและค่ายานพาหนะ แหล่งการใช้จ่ายเงินจะกระจุกตัวอยู่ในตัวเมืองที่มีความเจริญมากกว่า
นอกเมือง และมักใช้จ่ายด้วยเงินสดเป็นส่วนใหญ่ สำหรับสินค้าและบริการที่เป็นที่นิยมในหมู่นัก
ท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างคือ สินค้าและบริการที่มีเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เช่น รถตุ๊กตุ๊ก เสื้อผ้า
อัญมณีและเครื่องประดับ ผ้าไหม ร่ม เครื่องจักสาน และไม้แกะสลัก

สำหรับการวิเคราะห์โครงสร้างและมูลค่าของรายได้ที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายเงิน
ของนักท่องเที่ยวในธุรกิจต่าง ๆ รวม 5 ประเภท (ที่พักแรม อาหาร บันเทิงและสันทนาการ ยาน

พาหนะขนส่ง สินค้าของที่ระลึก) เริ่มจากเงินที่ถูกจ่ายไปยังผู้ขายสินค้าและบริการโดยตรงของนักท่องเที่ยวและถัดมาเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการและกลุ่มบุคคลที่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตและวัตถุดิบต่าง ๆ ความเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจเหล่านี้ อาจเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่นเดียวกัน หรือเกิดขึ้นข้ามท้องถิ่นได้ และข้อมูลการกระจายเงินรายได้ที่ได้จากข้อมูล ภาคสนามเป็นบรรทัดฐานในการแสดงผลการกระจายรายได้ในแต่ละพื้นที่ศึกษา และพบว่ารูปแบบและมูลค่าการกระจายเงินรายได้ในแต่ละพื้นที่ค่อนข้างจำกัดอยู่ในกลุ่มต่าง ๆ คือ กลุ่มเกษตรกรปลูกผัก ผลไม้และดอกไม้ กลุ่มธุรกิจค้าส่งจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว กลุ่มเกษตรกรขายหนังสือ กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงไหม กลุ่มเกษตรกรปลูกไม้ไผ่ และกลุ่มเกษตรกรปลูกไม้ที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการแกะสลัก ส่วนกลุ่มธุรกิจและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างของโครงการศึกษานี้ประกอบด้วย กลุ่มเจ้าของธุรกิจ กลุ่มแรงงาน กลุ่มธุรกิจผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูปและบริการ กลุ่มเกษตรกร และสาธารณูปโภค

0295

วันทนี วุฒเคนัยราษฎร์. การวิเคราะห์เชิงภูมิศาสตร์ของธุรกิจนำเที่ยวในเขตเทศบาลนคร

เชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระเชิงวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาภูมิศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2535.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ ศึกษาพัฒนาการของการท่องเที่ยวและธุรกิจนำเที่ยว พิจารณารูปแบบ การกระจายตัว และทำเลที่ตั้งของธุรกิจนำเที่ยวในปัจจุบัน ศึกษาความเสี่ยงและความไม่แน่นอนกับพฤติกรรมในการตอบสนองต่อความเสี่ยงและความไม่แน่นอน และวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของธุรกิจนำเที่ยวด้วยกัน และธุรกิจนำเที่ยวกับธุรกิจอื่น

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีเชิงประวัติในการเรียบเรียงพัฒนาการการท่องเที่ยวและธุรกิจนำเที่ยวในเชียงใหม่ ในด้านการแบ่งประเภท ขนาด และบทบาทหน้าที่เป็นการสำรวจจากธุรกิจนำเที่ยวทั้งหมด 107 แห่ง ส่วนความเสี่ยงและความไม่แน่นอน รวมทั้งความเชื่อมโยงของธุรกิจนำเที่ยวกับธุรกิจอื่นเป็นการสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ตัวอย่างจำนวน 30 แห่ง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ส่วนการอธิบายการกระจายตัวของธุรกิจนำเที่ยวใช้วิธีดัชนีเพื่อนบ้านใกล้เคียง (Nearest Neighbor Index) การวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปของ ร้อยละ แบบจำลอง ตารางและแผนที่

ผลการศึกษาพบว่า พัฒนาการการท่องเที่ยวเป็นผลสืบเนื่องมาจากศักยภาพทางพื้นที่ที่เหมาะสมทั้งลักษณะของสภาพธรรมชาติและวัฒนธรรมที่โดดเด่น รวมทั้งการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นอย่างดี ทำให้เกิดธุรกิจนำเที่ยวเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ซึ่งธุรกิจนำเที่ยวที่เกิดขึ้นมีทั้งธุรกิจนำเที่ยวในท้องถิ่น และธุรกิจนำเที่ยวที่เป็นสาขาหรือเครือข่ายจากกรุงเทพฯ และต่างประเทศ รูปแบบของธุรกิจนำเที่ยวนั้นสามารถอธิบายได้ 3 ลักษณะ คือ ธุรกิจนำเที่ยวที่ให้บริการตามกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย รูปแบบการให้บริการ และขนาดของธุรกิจนำเที่ยว การกระจายตัวของธุรกิจนำเที่ยวมีการกระจายตัวแบบรวมกลุ่ม โดยธุรกิจนำเที่ยวขนาดใหญ่และขนาดกลางมีทำเลที่ตั้งอยู่ในบริเวณย่านศูนย์กลางการค้าและใกล้กับธุรกิจโรงแรม ในขณะที่ธุรกิจนำเที่ยวขนาดเล็กมีทำเลที่ตั้งใกล้ชิดกับธุรกิจบ้านรับรอง ธุรกิจนำเที่ยวขนาดกลางมีทำเลที่ตั้งอยู่ในบริเวณย่านศูนย์กลางการค้าและใกล้กับธุรกิจโรงแรม ในขณะที่ธุรกิจนำเที่ยวขนาดเล็กมีทำเลที่ตั้งใกล้ชิดกับธุรกิจบ้านรับรอง ธุรกิจนำเที่ยวขนาดใหญ่และขนาดกลางต้องเผชิญกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนที่ไม่สามารถคาดการณ์และควบคุมได้ จึงตอบสนองต่อความเสี่ยงและความไม่แน่นอนโดยการจัดองค์การภายในของธุรกิจ การจัดรายการนำเที่ยวและารสำรวจเส้นทางใหม่ ๆ และการคัดเลือกควบคุมมัคคุเทศก์ ส่วนธุรกิจนำเที่ยวขนาดเล็กรับรู้ความเสี่ยงและความไม่แน่นอนใน

เรื่องของการแข่งขันกับธุรกิจนำเที่ยวขนาดเล็กด้วยกัน ซึ่งมีการตอบสนองการรับรู้นี้โดยการดำเนินธุรกิจร่วมกับกิจการอื่น หรือแบ่งกับกิจการอื่นของตน การเน้นการบริการ การเพิ่มเติมรายการนำเที่ยว และการเปิดสาขาย่อย ในด้านความเชื่อมโยงกับธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นั้น ธุรกิจนำเที่ยวทั้ง 3 ขนาด มีลักษณะความเชื่อมโยงแบบการแข่งขันกัน การส่งเสริมกัน การร่วมสถานที่กันและการเป็นองค์ประกอบร่วมกัน ทั้งนี้ในธุรกิจนำเที่ยวขนาดใหญ่และขนาดกลางส่วนใหญ่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจอื่น ในลักษณะการเป็นองค์ประกอบร่วมกัน ขณะที่ธุรกิจนำเที่ยวขนาดเล็กนั้นมีความเชื่อมโยงในลักษณะการเป็นองค์ประกอบร่วมกันและการแข่งขันเป็นหลัก ถึงแม้ว่าแนวโน้มของธุรกิจนำเที่ยวจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในธุรกิจนำเที่ยวขนาดเล็ก ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในด้านคุณภาพการให้บริการ ดังนั้น รัฐบาลควรออกกฎหมายเพื่อควบคุมธุรกิจนำเที่ยวโดยเร่งด่วน เพื่อขจัดปัญหาธุรกิจนำเที่ยวที่มีพฤติกรรมในการหลอกลวงนักท่องเที่ยว ซึ่งคาดว่าจะการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการพิจารณาและพัฒนาคุณภาพของธุรกิจนำเที่ยว และอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจดังกล่าว นอกจากนี้ ททท. จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการสำรวจและจัดทำสถิติของธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ทุกปี พร้อมทั้งมีการแยกประเภทการให้บริการ เพื่อเป็นประโยชน์ในการทราบความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลงของธุรกิจนำเที่ยวประเภทต่าง ๆ ในขณะที่ยังไม่มีกฎหมายควบคุมธุรกิจนี้โดยตรงสำหรับสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมเพื่อให้ธุรกิจนำเที่ยวขนาดเล็กเข้ามามีส่วนร่วมกับสมาคมฯ เพราะในปัจจุบันธุรกิจนำเที่ยวที่เป็นสมาชิกทางสมาคมฯ จะเป็นธุรกิจนำเที่ยวขนาดใหญ่และขนาดกลางเท่านั้น และหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรมีการร่วมมือกันอย่างจริงจังในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ให้คงอยู่เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวตลอดไป

0296

นันทา อาจแย้มสรวล การศึกษาลักษณะภาษาในวารสารเพื่อการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2529

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2531.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาลักษณะภาษาวารสารเพื่อการท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2529 ข้อมูลที่นำมาใช้เป็นวารสารรายเดือน 7 เล่ม จำนวน 84 ฉบับ

ผลการศึกษการใช้คำในวารสารเพื่อการท่องเที่ยวผู้วิจัยพบว่า ในวารสารเพื่อการท่องเที่ยวมีคำต่อไปนี้ปะปนอยู่มากคือ คำภาษาพูด คำแสลง คำภาษาถิ่น อักษรย่อหรือคำย่อ คำภาษาต่างประเทศ คำเลียนเสียง และคำที่สร้างขึ้นใหม่

การใช้วลีในวารสารเพื่อการท่องเที่ยวมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ นามวลีและกริยวลี

การใช้ประโยคในวารสารเพื่อการท่องเที่ยวพบว่า มีประโยคความรวม นอกจากนี้ยังพบว่ามีประโยคที่บกพร่องปะปนอยู่ใน 2 ลักษณะคือ ประโยคไม่สมบูรณ์และประโยคที่มีหน่วยประโยคเกิน

จะเป็นได้ว่าลักษณะการใช้คำในวารสารเพื่อการท่องเที่ยวมีคำชนิดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ปะปนอยู่ ได้แก่ คำภาษาพูด คำแสลง คำภาษาถิ่น คำเลียนเสียง คำภาษาต่างประเทศ อักษรย่อหรือคำย่อ และคำที่สร้างขึ้นใหม่ ส่วนวลีก็พบว่ามีส่วนประกอบเป็นคำชนิดต่าง ๆ ดังกล่าวปะปนอยู่ด้วย และนอกจากนี้ก็พบว่าลักษณะการใช้ประโยคจะมีทั้งประโยคความเดียว ประโยคความซ้อน และประโยคความรวม ซึ่งก็พบว่ามีลักษณะของประโยคที่บกพร่องปะปนอยู่ ซึ่งลักษณะการใช้คำ วลี และประโยคดังกล่าวนี้จะไม่พบในงานเขียนที่เป็นทางการ

ข้อเสนอแนะ : ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรมีการศึกษาลักษณะภาษาในงานเขียนชนิดอื่น ๆ อีก

0297

จุลพร ไกรเวียง. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ของ
นักท่องเที่ยว ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
ศาสตราจารย์ สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักท่องเที่ยว และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กับปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ภูมิสำเนา และปัจจัยด้านการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง รูปแบบของการเดินทาง ลักษณะของกลุ่มเดินทาง ขนาดของกลุ่มเดินทาง ระยะทางจากที่อยู่อาศัยถึงอุทยาน ประเภทของที่พัก จำนวนวันที่พักค้างแรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำนวน 360 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่าง เดือนสิงหาคม 2530 การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยใช้แบบสอบถามให้นักท่องเที่ยวเป็นผู้ตอบเอง หลังจากนั้นได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และใช้โปรแกรมสำเร็จสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t - test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุตั้งแต่ 15 - 60 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 15 - 25 ปี มีจำนวนมากที่สุด ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและประกอบอาชีพนักเรียนนักศึกษามากที่สุด ส่วนมากมีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไป ลักษณะของกลุ่มเดินทางส่วนใหญ่เดินทางมากับกลุ่มเพื่อน และเป็นรูปแบบกลุ่มคณะท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการเดินทางอยู่ในช่วงระหว่างน้อยกว่า 1,000 บาท การเดินทางมักเดินทางเป็นกลุ่มใหญ่ มักพักค้างแรมที่บ้านพักและค่ายพักของอุทยาน ระยะเวลาที่พักค้างแรม ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2 วันขึ้นไป ด้านการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับสูง เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาสูงและมีรายได้ค่อนข้างดี

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้กับปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยมีการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับสูง นักท่องเที่ยวที่มีอายุมากมีการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับต่ำ ระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกัน และรายได้ต่อเดือนของ นัก

ท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองและในชนบทมีการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

ในการศึกษาความสัมพันธ์ ของการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้กับปัจจัยด้านการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่ต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ นักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายเงินเพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจเป็นจำนวนน้อย จะมีการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับสูง นักท่องเที่ยวที่มีรูปแบบการเดินทาง ลักษณะของกลุ่มเดินทาง ขนาดของกลุ่มเดินทาง ระยะทางจากที่อยู่อาศัยถึงอุทยาน ประเภทของที่พัก และจำนวนวันที่มาพักแตกต่างกัน จะมีการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้คือ การพัฒนาสิ่งก่อสร้างเพื่อการท่องเที่ยวควรจะมีการจัดการให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เพราะนักท่องเที่ยวที่มาที่มีการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นอย่างดี และในการจัดการเกี่ยวกับสื่อความหมายธรรมชาติควรคำนึงถึง อายุ และความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีอายุมาก เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุมากจะมีการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับต่ำ

0298

กรุณา คຸ້ມพร้อม. การศึกษาความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อการเพิ่มปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2534.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน กับภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจ ลักษณะพื้นที่ของเขตการท่องเที่ยวประเภทของบุคคลที่ก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และการให้ความร่วมมือของประชาชนและนักท่องเที่ยว และเพื่อศึกษาถึงปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้นำท้องถิ่นของอำเภอเกาะสมุยทั้งหมดจำนวน 229 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในระดับไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 54.1 และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเกิดจากคนในท้องถิ่นและคนนอกท้องถิ่น ส่วนใหญ่ผู้นำท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในระดับน้อย และมีความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา อยู่ในระดับปานกลาง ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าความร่วมมือของประชาชนและนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยภาพรวมปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา รายได้ รายจ่าย ลักษณะพื้นที่ของเขตการท่องเที่ยว ความไม่ปลอดภัยเกิดจากคนนอกท้องถิ่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพศ อายุ ตำแหน่ง ความไม่ปลอดภัยเกิดจากคนในท้องถิ่นและความร่วมมือของประชาชน และปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพหลักของกลุ่มสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง อาชีพหลัก

รายได้ จำนวนบุคคลในครอบครัวหรือความดูแล ลักษณะพื้นที่ของเขตการท้องที่ ความไม่ปลอดภัยเกิดจากคนนอกท้องถิ่น ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ความร่วมมือของประชาชน และความร่วมมือของนักท้องที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ควรส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ภายในชุมชนเพื่อช่วยให้เกิดความผูกพันระหว่างบุคคลในท้องถิ่น เกิดจิตสำนึก อุทิศตนในการแก้ไขปัญหาของชุมชนร่วมกัน ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างกำแพงในการป้องกันอาชญากรรมหรือระงับภัยจากบุคคลภายนอก
2. เจ้าหน้าที่ตำรวจและฝ่ายปกครอง ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บริการที่ดีแก่ประชาชนอย่างเต็มความสามารถ โดยประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาให้สูงขึ้น เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รวมทั้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจออกตรวจตราดูแล ได้ถามทุกข์สุขของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ สำหรับฝ่ายปกครองควรจัดทำทะเบียนคนต่างถิ่นที่อพยพเข้ามาอาศัยหรือทำมาหากินในพื้นที่เพื่อสะดวกต่อการปกครองดูแลรักษาความปลอดภัย
3. ควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ ฝ่ายปกครอง กับประชาชน โดยการจัดให้มีสายตรวจประชาชน หรือสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมประจำหมู่บ้าน ซึ่งนับเป็นมาตรการสำคัญต่อการเพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนศักยภาพในการพัฒนาการท้องที่ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ถูกต้องและเหมาะสม

0299

การท้องที่แห่งประเทศไทย และสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ. การสัมมนาเรื่อง
ผลกระทบของการท้องที่ต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท้องที่ชายทะเลเพชรบุรี

ณ โรงแรมริเจนท์ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 12 กรกฎาคม 2533 กรุงเทพฯ :
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2533.

การสัมมนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ให้เห็นถึงปัญหาของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพในแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลอันเกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไม่มีแบบแผนและไม่มีการควบคุม และเพื่อร่วมกันเสนอข้อคิดเห็น หาแนวทางตลอดจนความร่วมมือของทุก ๆ ฝ่ายในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลาย ผู้ร่วมอภิปรายประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการ ผู้แทนธุรกิจท่องเที่ยว ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ นักวิชาการและผู้แทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ผลการสัมมนาสรุปได้ว่า มีการขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากคนมีรายได้ดี การคมนาคมสะดวก ประเทศไทยในปี ค.ศ. 2000 จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามามากที่สุด ในเอเชีย ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาขึ้นมากมายในประเทศ สิ่งที่เราควรจะเน้นคืออุตสาหกรรมวัฒนธรรม และสถานที่สวยงามตามธรรมชาติ สำหรับเรื่องการรักษาทรัพยากรที่สวยงามนั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องมีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ มีกลไกที่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้ มีความร่วมมือร่วมใจกันในท้องถิ่นเพื่อดูแลรักษาและตรวจสอบการฝ่าฝืนกฎหมาย และสร้างระเบียบวินัยแก่คนในชาติ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทยมักต้องการมาชมทิวทัศน์ที่สวยงามตามชายหาด และริมทะเล ซึ่งเราจึงต้องมีแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม ผู้ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ต้องมีส่วนร่วมในทุกระดับคือ ทั้งในระดับหน่วยงานที่มีหน้าที่วางแผนโดยตรง และทั้งระดับของพื้นที่คือจังหวัด ควรจะมีกฎระเบียบควบคุมการสร้างอาคารในแหล่งท่องเที่ยว จัดการให้มีระบบกำจัดน้ำเสียและขยะมูลฝอย และควรให้จังหวัดมีบทบาทสำคัญในการวางแผนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติตามแผนได้ผลดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ประชาชนควรมีส่วนพิทักษ์สิ่งแวดล้อม ติดตามผลและเฝ้าดูแล

สำหรับปัญหาเรื่องเมืองพัทยา นั้น นายกเมืองพัทยาได้กล่าวว่าควรมีการแก้ไขกฎหมายให้ทางเมืองพัทยามีอำนาจเต็มที่ในการจัดการปัญหาต่าง ๆ ในปัจจุบันการแก้ปัญหาทางภาครัฐก็ค่อนข้างล่าช้า เช่น ปัญหาความไม่เพียงพอของน้ำ การต่อรองเรื่องการเวนคืนที่ดิน ควรจะดำเนินการโดยเร็วมิฉะนั้นจะทำให้ภาพพจน์ของประเทศเสียหาย

สำหรับบทบาทของสื่อมวลชนนั้น สื่อมวลชนต้องช่วยเหลือเรื่องสิ่งแวดล้อม หน่วยงานที่มีข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ควรให้ข้อมูลแก่สื่อมวลชน ควรมีการสนับสนุนเรื่องงบประมาณ ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ควรจัดการให้เด็ดขาดแก่ผู้ทำลายสิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่ตำรวจที่

สามารถใช้อำนาจได้นั้นควรมีการปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม และประชาชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ควรมีการประชาสัมพันธ์ในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นจิตสำนึกให้อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยว

แนวทางในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลนั้นควรมีวิธีการคือ ต้องมีการศึกษาศักยภาพในแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมทั้งหมด ศึกษาปัจจัยทางสาธารณูปโภคหรือสาธารณูปการทั้งหมด และใช้วิธีการหนึ่งวิธีการใดไม่ว่าจะเป็นแบบ Ratio Limit หรือ Currying Capacity Approach กำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามศักยภาพ ศึกษาความพอดี และออกแบบการใช้พื้นที่ ออกแบบการพัฒนาแหล่งนั้นให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และกำหนดองค์กรปฏิบัติที่ดี องค์กรที่เหมาะสม คือ เจ้าของพื้นที่นั่นเอง

ในแง่ของกฎหมายจัดการสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันนั้น มีส่วนบกพร่อง เนื่องจากกฎหมายล้าสมัย มีปัญหาทางปฏิบัติ คือ ข้ำซ้อน และขัดแย้งกัน ควรมีกฎหมายด้านการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ มีพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายในบางเรื่อง บางกิจกรรม เช่น กฎหมายควบคุมมลพิษ เป็นต้น

0300

นัทลี คารานันท์. ภาพพจน์ของการทำอาภาศยานแห่งประเทศไทยในทัศนะของผู้โดยสารชาวไทยที่ใช้บริการ ณ ทำอาภาศยานกรุงเทพ : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้โดยสารภายในประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2538.

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าในปัจจุบันผู้โดยสารชาวไทยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำอาภาศยานแห่งประเทศไทย (ทอท.) หรือไม่ โดยศึกษาถึงลักษณะทั่วไป และปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจที่ผู้โดยสารชาวไทยมีต่อ ทอท. และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ทอท. ของผู้โดยสารชาวไทย รวมทั้งศึกษาทัศนคติที่ผู้โดยสารชาวไทยมีต่อการให้บริการของ ทอท. ณ อาคารผู้โดยสารภายในประเทศ ทำอาภาศยานกรุงเทพ และมีต่อภาพพจน์ด้านต่าง ๆ ของ ทอท. สำหรับการทดสอบสมมติฐานจะเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้โดยสารชาวไทย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ทอท. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ทอท. และทัศนคติที่มีต่อภาพพจน์ด้านต่าง ๆ ของ ทอท. ตลอดจนศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ของการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ทอท. และทัศนคติที่มีต่อภาพพจน์ของ ทอท. เพื่อนำผลของการศึกษาไปพิจารณาวางแผนดำเนินการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับองค์กรต่อไป

ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้โดยสารในประเทศชาวไทย ที่ใช้บริการ ณ อาคารผู้โดยสารภายในประเทศ ทำอาภาศยานกรุงเทพ โดยสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลประกอบกับการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่กระจายตามความเป็นจริง สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การหาค่าร้อยละ และการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ในส่วนของการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม เพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้การหาค่าไคสแควร์ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.005$

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มากที่สุด ส่วนใหญ่จะมีความรู้ในระดับปริญญาตรี อาชีพข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ เดินทางเพื่อประกอบธุรกิจ และเดินทางโดยเครื่องบินโดยสารนาน ๆ ครั้ง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ทอท. แล้ว ร้อยละ 67.8 และยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ทอท. ร้อยละ 32.2 กลุ่มตัวอย่างเคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ทอท. เพียงร้อยละ 45.4 และในจำนวนนี้ ร้อยละ 58.7 ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับ ทอท. ทางหนังสือพิมพ์ และทางนิตยสาร ร้อยละ 21.8 อย่างไรก็ตาม

ตาม กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะให้ ทอท. โฆษณาและประชาสัมพันธ์ช่องทางสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ทักษะที่กลุ่มตัวอย่างมีต่อการให้บริการของ ทอท. ณ อาคารผู้โดยสารภายในประเทศ ท่าอากาศยานกรุงเทพ อยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างดี แต่บริการรถรับจ้างสาธารณะและลานจอดรถยนต์ สมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข ทักษะที่กลุ่มตัวอย่างมีต่อภาพพจน์ด้านต่าง ๆ ของ ทอท. อยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างดี โดยมีภาพพจน์ด้านความมั่นคงของหน่วยงานอยู่ในเกณฑ์ดี ในขณะที่ภาพพจน์ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม และภาพพจน์ด้านความซื่อตรงในการดำเนินงาน สมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ทอท. นอกจากนี้ เพศ และระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างยังมีความสัมพันธ์กับทักษะที่มีต่อภาพพจน์ด้านต่าง ๆ ของ ทอท. ด้วย สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ทอท. ของกลุ่มตัวอย่าง กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ทอท. และทักษะที่มีต่อภาพพจน์ด้านต่าง ๆ ของ ทอท. พบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวก

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้โดยสารชาวไทยมีความรู้ความเข้าใจในกิจการของ ทอท. บ้างพอสมควร และมีทัศนคติต่อภาพพจน์ของ ทอท. ด้านต่าง ๆ ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างดี อย่างไรก็ตาม ทอท. จะต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างภาพพจน์องค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อทั้งภายในบริเวณท่าอากาศยานในความรับผิดชอบของ ทอท. ทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานกรุงเทพ เชียงใหม่ หาดใหญ่ และภูเก็ต และสื่อภายนอก ที่มีประสิทธิภาพเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลายที่สุด และมีผลต่อการสร้างทัศนคติในเชิงบวก ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ ในการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างภาพพจน์ให้กับองค์กร และมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการวางแผนประชาสัมพันธ์ช่องทางให้เป็นที่รู้จัก และกล่าวถึงในทางที่ดี

0301

สุคนธ์ ประสิทธิ์วัฒนเสรี. สถิติวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในเขตภาคเหนือประเทศไทย.

การค้นคว้าอิสระเชิงวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาสถิติประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2538.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการท่องเที่ยวในเขตภาคเหนือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว และเพื่อสร้างรูปแบบที่ใช้ประมาณค่าใช้จ่ายของ นักท่องเที่ยวในแต่ละเขตของภาคเหนือ โดยใช้ข้อมูลจากโครงการสำรวจสถิติการท่องเที่ยวภายใน ประเทศ เขตภาคเหนือ ของกองสถิติและวิจัย ฝ่ายวิชาการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในแต่ละเขตการท่องเที่ยว คือ เขต ภาคเหนือตอนบน และ เขตภาคเหนือตอนล่าง จะมีลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม แตกต่าง กัน และส่วนใหญ่จะเดินทางโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน การเดินทาง มักจะเดินทางมาเองโดยใช้บริการระบบขนส่งมวลชนทางภาคพื้นดิน และมักจะค้างแรมในสถานบริการ ประเภทธุรกิจโรงแรม นักท่องเที่ยวจะพักแรมโดยเฉลี่ย ประมาณ 3 วัน และมักจะเดินทางมา ท่องเที่ยวประมาณ 3 ครั้งในรอบปี จากผลการวิเคราะห์ จะเห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว ในเขตภาคเหนือตอนบน กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตภาคเหนือตอนล่างจะมี ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางและพักแรมต่างกัน ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว เมื่อเปรียบเทียบ ตามประเภทนักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศจะเสียค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ลักษณะทาง ประชากร เศรษฐกิจและสังคม ของนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมาก คือ เพศหญิง เป็นชาวต่างประเทศ มีอาชีพเอกชน และมักใช้จ่ายเงินเพื่อการอุปโภค ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการ เดินทางและพักแรมของนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดคือ มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อ ท่องเที่ยวและพักผ่อน ใช้เครื่องบินในการเดินทาง ใช้บริการบริษัทนำเที่ยว ไม่ค้างแรม และมัก เดินทางท่องเที่ยวมากกว่า 3 ครั้งต่อปี ลักษณะของนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมาก คือ เป็นผู้ประกอบอาชีพเอกชน ใช้เครื่องบินเป็นพาหนะในการเดินทาง ใช้บริการบริษัทนำเที่ยว พัก ค้างแรมในสถานบริการประเภทธุรกิจโรงแรม มักใช้จ่ายเงินเพื่อการอุปโภค และเป็นผู้ที่เดินทางมา เที่ยวมากกว่า 3 ครั้งในรอบปี จากการพยากรณ์ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวโดยใช้เทคนิคการ วิเคราะห์การจำแนกหมู่ พบว่า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยรวม 1451.411 บาทต่อคนต่อวัน นักท่องเที่ยวใน เขตภาคเหนือตอนบนจะเสียค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวในเขตภาคเหนือตอน ล่าง แสดงว่าค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้ง 2 เขตแตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวในเขตภาคเหนือ

ตอนบนจะเสียค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในช่วง 785.95 - 2,955.06 บาท ต่อคนต่อวัน และ นักท่องเที่ยวในเขตภาคเหนือตอนล่าง จะเสียค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในช่วง 216.79 - 2,385.90 บาท ต่อคนต่อวัน เพราะเขตภาคเหนือตอนบนอยู่ไกลกว่าเขตภาคเหนือตอนล่าง จึงทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางสูงกว่า และที่สำคัญคือ เขตภาคเหนือตอนบนมีความเจริญและความพร้อมในด้านบริการมากกว่าเขตภาคเหนือตอนล่าง ทำให้นักท่องเที่ยวในเขตภาคเหนือตอนบนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสูงกว่าเขตภาคเหนือตอนล่าง

ผู้วิจัยได้เสนอแนะสำหรับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตภาคเหนือ ดังนี้คือ รัฐควรส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเขตภาคเหนือต่อไป โดยรัฐควรเพิ่มความสามารถในด้านการบริการ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ขยายตัวมากขึ้น ควรระวังผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหาโรคเอดส์ และปัญหาการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในการเสนอขายสินค้าและบริการของเอกชน

0302

สบธนา อันประเสริฐ. ปัญหาและความต้องการสื่อการฝึกอบรมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวใน
 เขตจังหวัดกรุงเทพมหานครและชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
 ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานภาพของสื่อ ความพอใจในการใช้สื่อ
 ความต้องการสื่อ ปัญหา และข้อเสนอแนะของสื่อ การฝึกอบรมบุคลากรในอุตสาหกรรม ท่อง
 เที่ยวเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร และจังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา
 ประสิทธิภาพของสื่อการฝึกอบรมบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและ เอกชน
 กลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ให้การฝึกอบรมบุคลากรจากหน่วยงานที่ผลิตบุคลากรในอุต
 สสาหกรรมท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครและชลบุรี จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 คือ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้สื่อในการฝึกอบรมเป็นประจำ และมีปริมาณการใช้สื่อ
 ประเภทสื่อวัสดุอุปกรณ์ในระดับปานกลาง สื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ประกอบคำบรรยาย แผ่นโปสเตอร์
 และเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ และวีดิทัศน์มีปริมาณการใช้มาก แต่เครื่องฉายภาพทึบแสง ภาพ
 ยนต์และเครื่องคอมพิวเตอร์มีปริมาณการใช้น้อย มีปริมาณการใช้สื่อประเภทเทคนิควิธีการและ
 กิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง การบรรยายประกอบสื่อ และการสาธิตมีปริมาณการใช้มาก และผู้
 ให้การฝึกอบรมมีความพึงพอใจในสื่อการฝึกอบรมระดับปานกลาง แต่มีความพอใจในด้านบ
 ประมาณเกี่ยวกับสื่ออยู่ในเกณฑ์น้อย ปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมและการจัดหาสื่อการฝึ
 กอบรม พบอยู่ในระดับปานกลางคือ ไม่ทราบแหล่งผลิตสื่อ ไม่มีความรู้ความสามารถและประสบ
 การณ์ในการผลิตสื่อ แต่พบปัญหาและอุปสรรคน้อยคือ ไม่มีเวลาคิดและเตรียมสื่อการฝึกอบรม
 ปัญหาและอุปสรรคในด้านการเลือกการผลิตและการใช้สื่อการฝึกอบรมพบอยู่ในระดับปานกลาง
 คือ สื่อขาดความสมบูรณ์ ไม่มีเวลาและใช้สื่อไม่เป็น และพบว่าเป็นปัญหาน้อยคือ เกรงว่าจะใช้
 สื่อแล้วได้เนื้อหาน้อย ปัญหาและอุปสรรคในด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการฝึกอบรม อยู่ใน
 เกณฑ์ระดับปานกลางคือ สื่อมีจำนวนจำกัด อยู่ในสภาพชำรุด สภาพห้องไม่เหมาะสมกับการใช้
 สื่อ และไม่มีสื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหา ปัญหาและอุปสรรคในด้านการให้บริการสื่อการฝึกอบรม
 พบปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือ ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้สื่อ ไม่มีเจ้าหน้าที่ช่วยบริการ
 และไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง สำหรับความต้องการสื่อในการฝึกอบรม ให้ผู้ให้การฝึกอบรม
 บุคลากรส่วนใหญ่มีความต้องการใช้สื่อการฝึกอบรมทั้งประเภทสื่อวัสดุอุปกรณ์ และสื่อเทคนิค
 วิธีการและกิจกรรมมีความต้องการในระดับมาก

บุคลากรผู้ให้การฝึกอบรมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อการฝึกอบรม ว่า สื่อส่วนใหญ่มีความเหมาะสมทั้งสื่อประเภทวัสดุอุปกรณ์ และสื่อประเภทเทคนิควิธีการและกิจกรรม แต่มีความเห็นว่าควรปรับปรุงในสื่อกระดานขาว กระดานดำ ของจำลอง รูปภาพ - รูปถ่าย ภาพยนตร์ และเครื่องฉายภาพทึบแสง สำหรับเทคนิค วิธีการและกิจกรรมที่ควรปรับปรุงได้แก่ การฝึกอบรมแบบบรรยาย เพียงประการเดียว

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าควรให้ผู้ให้การฝึกอบรมมีความรู้ทางด้านสื่อการฝึกอบรม ที่แท้จริง โดยเข้ารับการฝึกอบรมด้านสื่อการฝึกอบรมในเรื่องคุณค่าของสื่อ การเลือกและการใช้ ซึ่งอย่างน้อยที่สุดให้สามารถสื่อความหมายให้เจ้าหน้าที่ผลิตสื่อได้เข้าใจตรงกับความต้องการได้ก็เพียงพอ สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่พบนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการทำความเข้าใจกันเพื่อลดช่องว่างของปัญหาดังกล่าว จากผู้ใช้สื่อ ผู้ผลิตสื่อ และผู้บริหาร และจากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้การฝึกอบรมมีภาระที่ต้องให้การฝึกอบรมมากเกินไปถึง 18 ครั้งต่อปี ครั้งละประมาณ 10 - 100 วัน ดังนั้น การใช้สื่อการฝึกอบรมจึงสามารถแบ่งเบาภาระดังกล่าวได้ เป็นสิ่งที่ดีเพื่อที่จะได้ไม่ลดประสิทธิภาพของการฝึกอบรม ด้วยการใช้สื่อการฝึกอบรมที่เหมาะสม การที่จะให้ได้มาซึ่งสื่อที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีการประสานกันระหว่าง ผู้ให้การฝึกอบรม และผู้ผลิตสื่อ เพื่อที่จะหาจุดร่วมที่ลงตัวระหว่างเนื้อหาและคุณค่าของสื่อต่อไป

0303

มหาวิทยาลัยศิลปากร. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. คู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านกายภาพ

ประเภทวัด เล่มที่ 1 : วัดในเขตเกาะรัตนโกสินทร์และริมคลองฝั่งธนบุรี.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, ม.ป.ป.

การศึกษาเพื่อพัฒนาด้านกายภาพของวัด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาของวัด ทั้งด้านเศรษฐกิจ - สังคม ที่มีผลต่อรูปแบบทางกายภาพของวัดในปัจจุบัน โดยมีขอบเขตการศึกษารอบคลุมวัดในพื้นที่ทางฝั่งพระนคร 12 วัด และพื้นที่ทางฝั่งธนบุรี 20 วัด

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาทางด้านกายภาพของวัดส่วนใหญ่ คือ อาคารและสิ่งก่อสร้างเดิมชำรุดทรุดโทรม หรือปรับปรุงแล้วไม่เข้ากับของเดิม ความไม่ประสานของสิ่งก่อสร้างใหม่และเก่า ความไม่กลมกลืนกันระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ความไม่เหมาะสมของกิจกรรมที่มาใช้พื้นที่ของวัด ซึ่งเกิดจากความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจหรือสังคม การพัฒนาทางด้านกายภาพของวัดแบ่งลำดับขั้นของการพัฒนาดังนี้

การพัฒนาขั้นที่1 ในกรณีที่วัดยังไม่มีความพร้อมมากนัก แต่มีปัญหาต้องแก้ไขหลายประการ สิ่งที่ต้องทำ คือ การปรับปรุงผังบริเวณให้สอดคล้องกับกิจกรรม การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบ การซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดให้กลับคืนสภาพ

การพัฒนาขั้นที่2 ในกรณีที่วัดมีความพร้อม ต้องพิจารณาปัญหาในเรื่องสำคัญๆ แล้วแก้ไขปัญหาด้านนั้นอย่างเต็มที่ แล้วจึงพัฒนาไปสู่ขั้นตอนการประดับตกแต่ง เพื่อช่วยให้สภาพทางกายภาพดีขึ้น

0304

สุดแดน วิสุทธิลักษณ์. ความเปลี่ยนแปลงทางการผลิตผ้าพื้นเมืองชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีษะนาถ จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขามนุษยวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2534.

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงของการผลิตผ้าพื้นเมือง ชุมชนพวน บ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีษะนาถ จังหวัดสุโขทัย โดยพิจารณาถึงบทบาทและความสำคัญของผ้าในบริบทของชุมชนระยะก่อนที่ผ้าจะกลายเป็นสินค้า โดยเปรียบเทียบกับระยะเวลาปัจจุบัน การศึกษานี้เน้นในด้านของความเปลี่ยนแปลงทางรูปแบบ ลวดลายและกระบวนการผลิตผ้าตีนจกซึ่งเป็นผ้าชนิดหนึ่ง

จากการศึกษาพบว่า ผ้าพื้นเมืองในชุมชนหาดเลี้ยว มีความเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านกระบวนการผลิต ผู้ผลิต รูปแบบ ลวดลาย และกลุ่มผู้บริโภค รวมถึงความหมายที่ชุมชนมีต่อผ้าก็ได้เปลี่ยนแปลงไปด้วย การขยายตัวของความนิยมผ้าพื้นเมืองที่ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวนั้น เป็นผลมาทั้งในระดับนโยบายของรัฐ และจากบทบาทของบุคคลภายในชุมชนหาดเลี้ยวเอง

ในระดับนโยบายของรัฐนั้น จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำให้การคมนาคมสะดวกรวดเร็วมากขึ้น ชุมชนหาดเลี้ยวกลายเป็นเสมือนปากประตูสู่ภาคเหนือ และจังหวัดยังมีการจัดงานประจำปี เฝ้าเทียนเล่นไฟขึ้นเป็นการทำให้ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดได้รับความสนใจในวงกว้าง และจากการที่รัฐบาลได้ประกาศปีท่องเที่ยวเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ. 2530 ซึ่งเป็นปีท่องเที่ยวที่เน้นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ทำให้มีนโยบายการพัฒนาและฟื้นฟูของที่ระลึกซึ่งจำเป็นต้องผูกพันกับศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิม ในปีต่อมาจึงประกาศให้เป็นปีศิลปหัตถกรรมไทย (พ.ศ. 2531 - 2532) โดยที่ได้ส่งผลต่อการขยายตัวของความนิยมสินค้าพื้นเมืองโดยตรง นอกจากบทบาทของรัฐแล้ว จะเห็นได้ว่าบุคคลภายในชุมชนหาดเลี้ยวเองได้มีส่วนสำคัญต่อการขยายตัวของการผลิตผ้าพื้นเมืองด้วย บุคคลภายในชุมชนเองทั้งร้านค้าและผู้ทอได้พยายามจะปรับเปลี่ยนรูปแบบ ขนาดและลวดลายของผ้าที่ผลิตในชุมชนให้สอดคล้องกับรสนิยมของผู้บริโภคภายนอก เช่น การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ด้วยการนำมาจากภายนอกหรือดัดแปลงจากที่มีอยู่ในชุมชนหรือนำลวดลายจากชุมชนอื่นมาผสมผสานกับลวดลายเดิม แต่อย่างไรก็ตามภายในชุมชนเองก็ได้พยายามรักษารูปลักษณะทางชาติพันธุ์ไว้ไม่ให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมจนหมดสิ้น และบุคลากรในชุมชนยังได้พยายามสร้างสถาบันทางวัฒนธรรม

ธรรมของตน คือ พิพิธภัณฑผ้าพื้นเมือง ขึ้นเพื่อแสดงถึงความเป็นชาติพันธุ์ของชุมชนที่แตกต่างไปจากกลุ่มอื่นและมีสมบัติทางวัฒนธรรมเป็นของตนเอง

ความเปลี่ยนแปลงของการผลิตผ้าพื้นเมืองชุมชนบ้านหาดเสี้ยวในประเด็นแรกนั้นพบว่า การผลิตผ้าพื้นเมืองของชุมชนหาดเสี้ยวที่เคยผลิตใช้ภายในชุมชน หรือนำออกขายบ้างในบางโอกาส ได้เปลี่ยนมาเป็นการผลิตเพื่อขายตลอดเวลา โดยมีร้านค้าในชุมชนเป็นแหล่งใหญ่ของการแพร่กระจาย การเปลี่ยนแปลงแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ ผ้าพื้นเมืองบางชนิด ซึ่งเคยผลิตใช้ในพิธีกรรมบางอย่าง ได้เลิกผลิตหรือผลิตลดน้อยลงมาก บางอย่างยังมีการผลิตในรูปแบบเดิม แต่เป็นการผลิตเพื่อขายโดยเฉพาะ และผลิตขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใหม่ และผ้าพื้นเมืองที่ถูกผลิตเพิ่มขึ้น ในการผลิตผ้าของชุมชนหาดเสี้ยว นั้น ถึงแม้ว่าจะมีผ้าบางชนิดสูญไป แต่จำนวนประเภท และชนิดของผ้ากลับมีเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมเนื่องจากการคิดผ้าบางชนิดหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่ดัดแปลงมาจากของเดิมหรือนำเอารูปแบบมาผลิตใหม่ นอกจากนี้ผ้าพื้นเมืองที่เปลี่ยนรูปแบบไปจากเดิม การเปลี่ยนแปลงในลักษณะนี้นอกจากจะเป็นการปรับเปลี่ยน สีและลวดลายแล้ว ยังเป็นการผลิตแบบขยายส่วน ทั้งนี้เนื่องจากระบบนิยามของผู้บริโภคและการใช้เทคโนโลยีเพื่อประหยัดเวลา เช่น การผลิตผ้าขาวม้าตาใหญ่ เป็นต้น ในประเด็นที่ 2 นั้น พบว่าการเปลี่ยนแปลงของการผลิตผ้าพื้นเมืองได้ส่งผลกระทบต่อบริบททางสังคมของการทอผ้า กล่าวคือ การผลิตผ้าพื้นเมืองเพื่อขาย ก่อให้เกิดการขยายตัวของร้านค้าที่เพิ่มขึ้น ตามความนิยมบริโภคผ้าพื้นเมืองที่สูงขึ้น และปริมาณผู้ทอเพิ่มสูงขึ้น และอายุเฉลี่ยของผู้ทอก็ลดน้อยลง นอกจากนั้นผู้ทอยังขยายครอบคลุมไปถึงเด็กผู้ชาย และคนที่ทอผ้าไม่เป็นอีกด้วย ลักษณะดังกล่าวเกิดจากการนำเทคโนโลยีใหม่ (เขา) มาใช้ ทำให้กระบวนการทอง่ายขึ้นกว่าการผลิตแบบเดิมมาก การเข้ามาของเทคโนโลยีและการจ้างงานเป็นรายชิ้น ก่อให้เกิดการจัดแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะด้าน ความรู้เรื่องกระบวนการทอผ้า ซึ่งเคยถ่ายทอดและสืบเนื่องอย่างเป็นระบบ ถูกแบ่งแยกเป็นส่วน ๆ ผู้ทอไม่จำเป็นต้องรู้กระบวนการทอทั้งหมด

การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการผลิตและการใช้ผ้าพื้นเมืองของชุมชนหาดเสี้ยว นั้น มีความเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านของผู้ผลิต ผู้บริโภค รูปแบบ ลวดลาย และความหมาย ในขณะเดียวกัน วัฒนธรรมการผลิตและการใช้ผ้าบางชนิดก็ยังคงรูปแบบเดิม ทั้งด้านผู้ผลิต ผู้บริโภค รูปแบบลวดลาย และความหมาย ในแง่มุมของความเปลี่ยนแปลงจากศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่ปรับตัวไปสู่ความเป็นพื้นเมืองในสังคมสมัยใหม่นั้น ผ้าพื้นเมืองบ้านหาดเสี้ยวมิได้เปลี่ยนแปลงไปตามรสนิยมของผู้บริโภคภายนอกอย่างเต็มที่ หากแต่ยังมีความพยายามที่จะดำรงลักษณะทางชาติพันธุ์ของตนไว้ ในศิลปหัตถกรรมของตนด้วย

วชิษฐ พรหมบุตร. การศึกษาองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนเพื่อเสริมสร้างความเป็น

เอกลักษณ์ของเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการวางแผน
ภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและเสริมสร้างลักษณะทางด้านกายภาพ
ของเมืองพัทยา โดยการพัฒนาองค์ประกอบทางด้านกายภาพและองค์ประกอบทางด้านจินตภาพ
ให้อยู่ในดุลยภาพที่เหมาะสมกับชุมชนเมืองท่องเที่ยวชายทะเล ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ
สำรวจ สอดถามและสัมภาษณ์ บุคคลท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบ
ทางกายภาพที่ประกอบกันเป็นโครงสร้างของชุมชนเมืองพัทยา มี 6 ประการ คือ ทางเข้า เส้นทาง
เส้นขอบ ที่รวมกิจกรรมหรือศูนย์ชุมชน ย่านหรือละแวก และภูมิสัญลักษณ์หรือจุดหมายตา องค์
ประกอบทางกายภาพทางด้านบวกทั้ง 6 ประการ ประกอบด้วย ทางเข้า ได้แก่ ป้ายยินดี ต้อนรับสู่
เมืองพัทยานถนนสุขุมวิท เส้นทาง ได้แก่ แนวชายทะเล แนวเขาพระบาท ศูนย์ชุมชน ได้แก่
บริเวณชายหาด สถานีรถไฟโดยสารประจำทางปรับอากาศ ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น ย่าน ได้แก่
ย่านพักอาศัยพัทยาเหนือ ย่านการค้าและการบริการพัทยากลาง ย่านบันเทิงเริงรมย์พัทยาใต้ ภูมิ
สัญลักษณ์ ประกอบด้วย ภูมิสัญลักษณ์ที่สังเกตเห็นได้ในระยะไกล ได้แก่ เขาพระบาทพัทยา
อาคารโรงแรมและคอนโดมิเนียมที่ก่อสร้างในระดับสูง กลุ่มที่เห็นได้อย่างเด่นชัด คือ กลุ่มของ
อาคารโรงแรมในเชิงราบ ที่สังเกตเห็นได้อย่างเด่นชัด ได้แก่ อาคารโรงแรมคูลิตรีสอร์ท เป็นต้น
สำหรับโครงสร้างในด้านลบขององค์ประกอบทางกายภาพทั้ง 6 ประการ ได้แก่ ทางเข้า เป็นการ
ขาดจุดสังเกตที่มีความสมบูรณ์ โดยเฉพาะในบริเวณทางเข้าหลักของชุมชนทั้งบนเส้นทางสุขุมวิท
และบริเวณทางเข้าหลักแต่ละย่าน เส้นทาง ได้แก่ การขาดการ ควบคุมด้านการจราจรบนเส้นทาง
สายหลักของชุมชน เช่น ถนนพัทยาเหนือ ถนนพัทยากลาง ถนนพัทยาใต้ ถนนเลียบริมชายหาด
และถนนพัทยาสายสอง เส้นขอบ ได้แก่ การรุกรานแนวชายหาด ความหลากหลายในรูปแบบของ
แนวอาคารที่ไม่มีการเข้มงวดเรื่องการควบคุมการก่อสร้างและการต่อเติม ศูนย์ชุมชน ได้แก่ การ
ขาดแคลนศูนย์ชุมชนที่มีความเหมาะสมภายในย่าน เนื่องจากการขาดแคลนการควบคุมในการ
ใช้ที่ดินที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ บริเวณแหล่งบาร์เบียร์ในย่านพัทยาใต้ ภูมิสัญลักษณ์ เป็นความ
หลากหลายของกลุ่มอาคาร ป้ายโฆษณา ซึ่งเป็นต้นเหตุหลักของการทำลายทัศนียภาพ

การวิจัยครั้งนี้ มีการเสนอแนวทางการปรับปรุงองค์ประกอบทางด้านกายภาพของ
ชุมชนเพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ของเมืองพัทยา องค์ประกอบทางด้านกายภาพที่ควรปรับปรุง 6
ประการ ประกอบด้วย ทางเข้า ควรมีการปรับปรุงและเสริมสร้างทางเข้าพื้นที่ โดยเน้นการจัดทำ
ป้ายให้มีลักษณะเฉพาะตัวที่เด่นชัด สามารถสังเกตเห็นได้ในระยะไกล โดยเฉพาะบริเวณทางเข้า

บนถนนสายหลักและถนนสายรองที่มีการสัญจรอยู่เป็นประจำ เส้นทาง ควรมีการปรับปรุงพื้นผิวจราจร จัดเส้นแบ่งช่องจราจรที่ชัดเจน เพิ่มแสงสว่างในบริเวณจุดตัดของเส้นทาง และการจัดระเบียบการค้า ไม่ให้เกิดปัญหาต่อการจราจรภายในพื้นที่ เส้นขอบ ควรมีการปรับปรุงและ ควบคุม ไม่ให้เกิดการตั้งถิ่นฐานเพิ่มเติม กำหนดให้มีการรื้อถอนอาคารที่มีความเสื่อมโทรม การควบคุมและจัดระเบียบอาคารให้มีรูปแบบที่เข้ากันได้ดี ศูนย์ชุมชน ควรมีการจัดระเบียบภายในบริเวณศูนย์ชุมชน เช่น การจำกัดระยะเวลาในการสัญจรของยานพาหนะต่าง ๆ การจัดสถานที่จอดรถให้เหมาะสม และการห้ามไม่ให้ขายสินค้าบนทางเท้า ย่าน ควรมีการใช้มาตรการทางกฎหมายควบคุม โดยการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน รูปแบบทางสถาปัตยกรรม ความหนาแน่นของอาคารในพื้นที่ กำหนดแนวद्यรณ์ของอาคารจากแนวถนน การควบคุม รูปแบบของสิ่งก่อสร้างให้มีความกลมกลืนกัน ภูมิสัญลักษณ์ ควรมีการรักษาสภาพเดิมและ ส่งเสริมการพัฒนาในสิ่งที่ส่งเสริมและสอดคล้องกับสิ่งเดิมและองค์ประกอบอื่น ๆ ภายในพื้นที่โดยเฉพาะป้ายต่าง ๆ ทั้งป้ายบอกสถานที่ ป้ายบอกข้อมูลข่าวสาร ป้ายบอกข้อบังคับ ป้ายบอกทิศทาง และป้ายโฆษณา ควรมีความกลมกลืนทั้งรูปแบบ สี วัสดุที่ใช้ และควรนำเอกลักษณ์เฉพาะของบริเวณเป็นส่วนช่วยในการออกแบบ เพื่อสื่อให้ทราบถึงความหมายของสถานที่ ภูมิสัญลักษณ์ ควรมีการจัดวางอย่างเป็นระเบียบ เพื่อความชัดเจนในการสื่อสาร

วิบูลย์ วงศ์กุลธนกิจ. แนวทางการวางแผนและจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทแพ จังหวัด

กาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและวิเคราะห์สาเหตุ สภาพ
ปัญหาและเสนอแนะแนวทางในการวางแผนและจัดการแหล่งท่องเที่ยวแพ จังหวัดกาญจนบุรี ให้
สามารถแก้ปัญหาและอำนวยความสะดวกต่อชุมชนในท้องถิ่น ทำการรวบรวมข้อมูลโดยการประเมิน
สภาพปัญหาจากการสอบถามนักท่องเที่ยว และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการท่องเที่ยวแพในปัจจุบันสามารถให้ประโยชน์แก่ นัก
ท่องเที่ยว 2 รูปแบบ คือ การท่องเที่ยวแบบผ่อนคลายเป็นที่สงบเงียบและมีผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตให้ดีขึ้น และการท่องเที่ยวแบบกระฉับกระเฉง เป็นการพักผ่อนที่สนุกสนานทำให้จำนวนนัก
ท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากการที่มีการเพิ่มจำนวนของนักท่องเที่ยวทำให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยว
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด จึงเกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ท่อง
เที่ยวตามมา ได้แก่ ปัญหาน้ำเสียจากการทิ้งขยะและระบายน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำ ปัญหาเสียงรบกวน
ที่เกิดจากแพเรด การสูญเสียความงามทางด้านทัศนียภาพ ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมในแหล่ง
ท่องเที่ยว เช่น การขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน และปัญหาด้านความปลอดภัยจาก
ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ จึงได้มีการวางแผนและจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทแพ โดยมีองค์ประกอบ
สำคัญที่ต้องพิจารณาสำหรับวางแผนในการวางแผนและจัดการแหล่งท่องเที่ยว 5 ประการ
คือ สภาพทั่วไปของจังหวัดกาญจนบุรี พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวแพในจังหวัด การกำหนดมาตรฐาน
ท่องเที่ยวให้เป็นแพประจำที่มีรูปแบบสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ซึ่งต่างจากแพลากูง ที่เน้น
ด้านการบริการมากกว่าส่วนอื่น ระดับของการพัฒนา โดยกำหนดให้แพท่องเที่ยวในเขตเทศบาล
เป็นการพัฒนาแบบก้าวหน้า ที่เน้นการปรับปรุงที่พักแรม สถานที่ท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก
เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาใช้เวลาในการท่องเที่ยวยาวนานขึ้น สำหรับแพท่องเที่ยวใน
ส่วนอื่น กำหนดให้มีรูปแบบการพัฒนาที่ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ และการกำหนดแผนงานและ
โครงการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอปัญหาที่เป็นสืบเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวและ
ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น 2 ประการ ดังนี้

4. ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมและทัศนียภาพ ปัญหาเหล่านี้ ได้แก่ ปัญหาขยะ

และของเสีย ควรแก้ไขโดยการ จัดหาถังขยะให้เพียงพอกับกิจกรรมของนักท่องเที่ยว การจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียจากโรงครัว และน้ำเสียจากห้องน้ำ การตรวจสอบคุณภาพของน้ำในแหล่งน้ำเป็นระยะ ๆ และการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ รวมถึงการออกกฎควบคุมรูปแบบวิธีการปฏิบัติในการจัดการขยะและของเสีย ปัญหาเสียงอีกที่ทางเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้กำหนดมาตรฐาน และข้อกำหนดไว้ ให้เปิดเสียงได้ถึงเวลา 24.00 น. และในระยะ 50 เมตร ใช้ระดับเสียงได้ไม่เกิน 100 เดซิเบล ระยะ 7.5 เมตร ใช้ระดับเสียงได้ไม่เกิน 8.5 เดซิเบล นอกจากข้อกำหนดดังกล่าวแล้ว ควรที่จะได้มีการร่วมมือกับหน่วยงานธุรกิจเอกชนในการรับรู้ถึงผลเสียที่เกิดขึ้นดังกล่าวแล้ว ควรที่จะได้มีการร่วมมือกับหน่วยงานธุรกิจเอกชนในการรับรู้ถึงผลเสียที่เกิดขึ้น การเพิ่มการประชาสัมพันธ์และการชี้แจงให้เห็นถึงผลเสียที่เกิดขึ้น และการประเมินผลงานเพื่อนำไปใช้เป็นตัวอย่างและมาตรฐานที่ดีในการปฏิบัติ ปัญหาความขัดแย้งของสิ่งปลูกสร้างและทัศนียภาพ ทั้งในด้านรูปแบบของโครงสร้างและความแออัด ความไม่เป็นระเบียบในการจอดแพ ควรแก้ไขโดยการควบคุมแบบและขนาดของแพ การออกกฎข้อบังคับในการจอดแพ เช่น ห้ามจอดเรือนแพ ทุกชนิดบริเวณริมแม่น้ำหน้าเมือง การจอดรับส่งผู้โดยสารให้ใช้เวลาได้ไม่เกิน 30 นาที และการให้จอดรับส่งผู้โดยสารในจุดที่กำหนด

6. ปัญหาทางด้านกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาเหล่านี้ได้แก่

ปัญหาความขัดแย้งของกิจกรรม ควรแก้ไขโดยการจัดวางผังบริเวณแยกส่วนการใช้งานที่แตกต่างกันออกโดยเด็ดขาด กำหนดเส้นทางของแพเรค และจำกัดบริเวณเพื่อควบคุมการรบกวนพื้นที่ธรรมชาติ ปัญหาการขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ควรแก้ไขโดยการจัดวางผังบริเวณเพื่อจัดกิจกรรมออกเป็นสัดส่วน ซึ่งจะช่วยในการวางแผนและคาดการณ์ล่วงหน้าถึงปริมาณและความพึงพอใจในการรับจำนวนนักท่องเที่ยว ปัญหาด้านความปลอดภัย ได้มีการกำหนดมาตรฐานด้านความปลอดภัยของแพท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตาม หน่วยงานของรัฐผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ควรที่จะร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยที่เกิดขึ้นด้วย

0307

เมือง พรหมเกษา. ทักษณคติของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการให้บริการของตำรวจ

ท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีกองกำกับการ 2 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

จิตวิทยาลัษ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2539.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยว และปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 412 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t -test และค่า F -test โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมของนักท่องเที่ยวมีระดับทัศนคติต่อการให้บริการของตำรวจท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูง เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ด้านการรักษาความปลอดภัย ด้านการให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ นักท่องเที่ยวมีระดับทัศนคติอยู่ในระดับสูง และจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยว พบว่า เพศ อายุ ภูมิฐานะ อาชีพ จำนวนครั้งที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีผลต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยว ส่วนระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวนครั้งที่มาติดต่อกับแผนกรับคำร้องทุกข์ของตำรวจท่องเที่ยวไม่มีผลต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้เสนอแนะข้อคิดที่อาจเป็นประโยชน์ต่อกองบังคับการท่องเที่ยวดังนี้คือ ควรมีการฝึกอบรมตำรวจท่องเที่ยวในเรื่องของภาษา เพื่อให้การช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทำได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและคุ้มครองทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว เพื่อความสมบูรณ์และความน่าเชื่อถือ ในการนำผลการศึกษาไปอ้างอิงในทางวิชาการและทางปฏิบัติต่อไป กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวควรประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานราชการภายนอก เช่น สถานีตำรวจในกรุงเทพมหานคร สถานทูตของประเทศต่าง ๆ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยราชการอื่น ในการที่จะให้การบริการแก่นักท่องเที่ยว และกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวควรจะให้ข้อมูลข่าวสารแก่โรงแรม เกสเฮาส์ สถานที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว บริษัททัวร์ต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวอย่างปลอดภัย

0308

อิทธิพล สุวรรณสว่าง. การศึกษาแนวโน้มการท่องเที่ยวเมืองศรีเทพ. กรุงเทพฯ : กองโบราณคดี กรมศิลปากร, 2529.

จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคเหนือ ห่างจากกรุงเทพ 346 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดกับจังหวัดเลยทางด้านทิศเหนือ ทิศใต้ติดกับจังหวัดลพบุรี ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดชัยภูมิและขอนแก่น ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และนครสวรรค์ มีเนื้อที่ทั้งหมด 126,668.4 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอ 96 ตำบล 995 หมู่บ้าน 2 เทศบาล 1 สุขาภิบาล ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งเป็น 2 บริเวณ คือ บริเวณที่ลุ่มแอ่ง กระตะตอนกลางของจังหวัด มีลักษณะลาดชันจากเหนือลงใต้ และบริเวณเทือกเขาเพชรบูรณ์ มีลักษณะเป็นทิวเขาตามแนวเหนือได้ขนานจังหวัดเพชรบูรณ์ ลักษณะภูมิอากาศ มีการเปลี่ยนแปลงง่าย ฤดูร้อนอากาศร้อนมาก ฤดูหนาวอากาศหนาวจัด ฤดูฝนมีฝนตกปานกลาง จังหวัดเพชรบูรณ์มีประชากร 893,940 คน เป็นชาย 455,678 คน หญิง 438,262 คน ส่วนใหญ่เป็นชาวไทย นับถือศาสนาพุทธ จำนวนผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดมีมูลค่า 3,528.5 ล้านบาท แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการพัฒนาที่สูงพอ มี 14 แห่ง โดยแบ่งเป็นประเภทธรรมชาติ 9 แห่ง คือ อ่างเก็บน้ำห้วยป่าแดง สวนรุกขชาติผาเมือง ถ้ำน้ำบัว น้ำตกวังวนแสนสุข อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว น้ำตกวังชมภู อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ถ้ำฤๅษีสัมบัติ เขาค้อ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน และศาสนา มี 4 แห่ง คือ วัดมหาธาตุ หลักเมืองเพชรบูรณ์ วัดไตรภูมิ และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม 1 แห่ง คือ ไร่ บี เอ็น ในส่วนของการท่องเที่ยว จะมีทั้งนักท่องเที่ยวพักค้างแรม และนักท่องเที่ยวที่ไม่พักค้างแรม จำนวนนักท่องเที่ยวที่คาดว่าจะเดินทางมายังจังหวัดเพชรบูรณ์ในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2544 เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 655,288 คน นักท่องเที่ยว ต่างชาติ 4,374 คน นักท่องเที่ยวที่เคยเดินทางมาเพชรบูรณ์ เป็นชาย ร้อยละ 73.68 เป็นหญิง ร้อยละ 26.32 อายุ 16 - 25 ปี (ร้อยละ 65.79) เป็นนักศึกษา (ร้อยละ 57.89) ระดับการศึกษาระดับอุดมศึกษา (ร้อยละ 53.12) มีรายได้ 1,501 - 3,000 บาท (ร้อยละ 47.37) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาจากกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 36.84) มีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อน (ร้อยละ 71.05) เดินทางมากับกลุ่มเพื่อน (ร้อยละ 76.32) เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว (ร้อยละ 57.89) รูปแบบการใช้บริการการท่องเที่ยว เป็นการใช้บริการของตัวเองและจากเพื่อน (ร้อยละ 63.16) มีการพักค้างแรม (ร้อยละ 60.53) ใช้เวลาในการพักแรม 2 - 3 วัน สถานที่พักแรมที่นิยมมาก คือ โรงแรม บังกาโล และเต็นท์ ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เป็นค่าอาหารและบันเทิง แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางไป คือ ไร่ บี เอ็น

อุทยานแห่งชาติฉะเชิงเทรา และอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของจังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ บริการขนส่งสาธารณะ ส่วนใหญ่เป็นระบบขนส่งทางบกที่เป็นการบริการระหว่างพื้นที่ เช่น บริการรถโดยสารประจำทางระหว่างกรุงเทพ - เพชรบูรณ์ และบริการภายในพื้นที่ เช่น รถบรรทุกสองแถว ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ จังหวัดเพชรบูรณ์มีระบบเหล่านี้พร้อมไม่ว่าจะเป็น การไฟฟ้า การประปา การโทรศัพท์ การสื่อสารและระบบถนน สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการท่องเที่ยว ได้แก่ สถานที่พักผ่อน และสินค้าของที่ระลึก

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา ตั้งอยู่ในเขต ตำบลศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ห่างจากตัวเมืองเพชรบูรณ์ 107 กิโลเมตร เมืองศรีเทพ เป็นเมืองโบราณ อยู่ใกล้แม่น้ำป่าสัก มีเนื้อที่ 2,000 ไร่เศษ ลักษณะเป็นเมืองแฝดติดกัน 2 เมือง ภายในเมืองและบริเวณรอบนอกเมือง มีโบราณสถานกระจายอยู่โดยทั่วไป โบราณสถานที่มีขนาดใหญ่และมีความสำคัญ ได้แก่ ปราสาทศรีเทพ ปราสาทสองพี่น้อง และเขาค้าง นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ นักท่องเที่ยวทั่วไป ที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติในจังหวัดเพชรบูรณ์และแวะท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ และนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะด้าน โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่สนใจด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี การพัฒนาการท่องเที่ยวของอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ควรมีการจัดทำในแนวทางต่าง ๆ ดังนี้ คือ การพัฒนาเส้นทางคมนาคม เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางได้อย่างสะดวก ทั้งเส้นทางเข้าสู่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ระบบถนนภายในอุทยาน และโครงข่ายเส้นทางโดยรอบอุทยาน เชื่อมโยงกับโบราณสถานภายนอกเมืองและหมู่บ้านหัตถกรรมต่าง ๆ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอุทยาน ได้แก่ การจัดระบบไฟฟ้า น้ำประปา และโทรคมนาคม จัดบริเวณที่จอดรถ สถานที่พักผ่อน สถานที่บริการอาหารและเครื่องดื่ม สถานที่ขายของที่ระลึก ห้องน้ำ ห้องส้วม และระบบกำจัดขยะมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูล การพัฒนาสภาพแวดล้อม โดยการปรับปรุงภูมิทัศน์ การจัดจุดแวะชมโบราณสถาน ทั้งภายในเมืองและภายนอกเมือง และการสร้างกิจกรรมเสริมเพื่อให้สถานที่มีชีวิตชีวา การพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ เช่น การจัดทำป้ายชี้ทาง การจัดทำป้ายและวัสดุอุปกรณ์ในการสื่อความหมายของอุทยานประวัติศาสตร์และโบราณสถานแต่ละแห่ง และการโฆษณาประชาสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อแสดงถึงความสำคัญของเมือง โดยจัดสร้างพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง เพื่อเพิ่มความสนใจให้แก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

0309

แววตา ทองระอา และคนอื่น ๆ . รายงานการวิจัยเรื่องผลกระทบของโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเล
 ตะวันออกที่มีต่อคุณภาพน้ำในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล. ชลบุรี : สถาบัน
 วิทยาศาสตร์ทางทะเล มหาวิทยาลัยบูรพา, 2538.

โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ขยายตัว
 เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ปริมาณของเสียและน้ำเสียอันเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวจึงเพิ่มมากขึ้น
 ประกอบกับจังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งในพื้นที่เป้าหมายตามนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่
 ต้องการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา ให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของประเทศไทย
 และยังเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติอีกด้วย ทำให้คุณภาพของน้ำทะเลเสื่อมโทรม
 มากกว่าบริเวณอื่น ๆ จังหวัดอื่น ๆ แม้คุณภาพน้ำยังไม่เสื่อมโทรม แต่ก็ควรมีการป้องกันไว้แต่
 เน้น ๆ

การศึกษาครั้งนี้พบว่า คุณภาพน้ำในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญบริเวณชาย
 ฝั่งทะเลตะวันออกในปี 2537 ได้แก่ บริเวณหาดบางแสน หาดพัทยา หาดจอมเทียน อุทยานแห่ง
 ชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด และสวนรุกขชาติเพ - แหลมแม่พิมพ์ พบว่าคุณภาพน้ำส่วน
 ใหญ่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลเพื่อการว่ายน้ำ กล่าวคือ ตรวจพบ
 ปริมาณ โคลิฟอร์มแบคทีเรียรวมไม่เกินกว่า 1,000 เอ็มพีเอ็น ต่อ 100 มิลลิลิตร ยกเว้นชายหาดพั
 ทยาที่มีสภาพเสื่อมโทรม โดยเฉพาะพัทยาใต้ ซึ่งมีคุณภาพน้ำต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมาก ทั้งนี้
 เนื่องจากพัทยาคือแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก จึงทำให้อุตสาห
 กรกรรมการท่องเที่ยวในเมืองพัทยาได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมา

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจคุณภาพน้ำในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 บริเวณดังกล่าว
 ในปี 2537 กับการสำรวจในปีที่ผ่านมา ๆ มา พบว่าคุณภาพน้ำในบริเวณดังกล่าวมีแนวโน้มดีขึ้นกว่า
 ในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ยกเว้นหาดจอมเทียน ซึ่งมีแนวโน้มตรวจพบการปนเปื้อนของเชื้อโค
 ลิฟอร์มแบคทีเรียรวมสูงขึ้น แต่ก็ยังคงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

จากการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่าง
 รวดเร็ว มีผลทำให้คุณภาพน้ำชายฝั่งในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลมีความสกปรกมากขึ้น ดัง
 นั้นจึงควรที่จะต้องควบคุมและป้องกันการปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเล ตลอดจนควรติดตามตรวจสอบ
 คุณภาพน้ำทะเลบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คุณภาพน้ำเป็นไปตาม
 มาตรฐานที่กำหนดไว้ และเหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์เพื่อการว่ายน้ำตลอดไป

0310

สุนิสา ฐานพรอนันต์. ความคิดเห็นของเจ้าอาวาสที่มีต่อการส่งเสริมให้วัดพุทธศาสนาในเขต
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยว.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2540.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและสถานภาพในปัจจุบันของวัด
พุทธศาสนา ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของเจ้าอาวาส ที่มีต่อการส่งเสริมให้วัดพุทธ
ศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยว ประชากรที่ศึกษาคือ เจ้าอาวาสจากวัดพุทธศาสนา ในเขต
อำเภอเมือง เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 109 รูป เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ ผลการ
วิจัยสรุปได้ดังนี้

เจ้าอาวาสที่มีปัจจัยด้านอายุพรรษามาก การศึกษาธรรมสูง มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัด
เชียงใหม่ มีระยะเวลาในการอยู่วัดมาก และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมาก มีความ
คิดเห็นในเชิงบวกต่อการส่งเสริมให้วัดพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยว ส่วนปัญหาที่
เกิดจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวัดพุทธศาสนาที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาด้านความสกปรกของวัดที่เกิดจาก
การท่องเที่ยว การไม่เคารพสถานที่ ไม่รู้จักกาลเทศะ และไม่รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
และปัญหาด้านการแต่งกายที่ไม่เหมาะสมของนักท่องเที่ยวตามลำดับ สิ่งที่ดึงดูดให้มีนักท่องเที่ยว
มาเที่ยวชมวัดพุทธศาสนา ได้แก่ พระพุทธรูป พระธาตุเจดีย์ ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมล้านนา
ความเก่าแก่ของวัดและสภาพแวดล้อมของวัดเป็นต้น และเจ้าอาวาสได้ให้ข้อเสนอแนะ สำหรับ
การส่งเสริมให้วัดพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดภูมิทัศน์รอบบริเวณ
วัดให้มีความร่มรื่น สวยงามเป็นระเบียบ การรักษาความสะอาดบริเวณวัดอยู่เสมอ รวมทั้งความ
พร้อมของสถานที่พัก ห้องน้ำ ห้องส้วม การบูรณะซ่อมแซมโบราณสถานให้คงอยู่ในสภาพเดิม
การจัดทำประวัติความเป็นมาของวัดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร การพัฒนาและฝึกทักษะด้านภาษาต่าง
ประเทศ เป็นต้น

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะดังนี้คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ที่
ดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวควรขอความร่วมมือจากเจ้าอาวาสที่มีปัจจัยด้านอายุพรรษามาก มีการ
ศึกษาทางธรรมสูง มีภูมิลำเนาในท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีระยะเวลาอยู่วัดนานและมีความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมาก ซึ่งจะมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมให้วัดพุทธศาสนาเป็น
แหล่งท่องเที่ยวในเชิงบวก ให้เป็นผู้ให้ข้อความรู้ต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวจากวัดที่อาศัยอยู่ได้ถูกต้อง
ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ของเจ้าอาวาสเหล่านั้น ไปใช้เป็นแนวทาง

ในการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมให้พุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวได้และสามารถ
 ทราบปัญหาและความต้องการอันเกิดจากการท่องเที่ยววัดพุทธศาสนาได้ชัดเจนและตรงประเด็น
 ขึ้น ส่วนเจ้าอาวาสที่มีปัจจัยดังกล่าวน้อยก็ควรให้ความสนใจ โดยการชี้ให้เห็นถึงข้อดีหรือ
 ประโยชน์อันเกิดจากการท่องเที่ยวต่อวัด และท้องถิ่นและต่อประเทศชาติโดยรวมด้วย และจาก
 การศึกษาวิจัยพบว่า เจ้าอาวาสส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องภาษาที่ใช้ในการติดต่อ สื่อ
 สาร ทำให้ไม่สามารถให้คำแนะนำ หรือชี้แจงเรื่องใด ๆ แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติได้ แม้กระทั่งเรื่อง
 ของวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย การปฏิบัติตนที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญที่นัก
 ท่องเที่ยวต่างชาติ ต่างวัฒนธรรมพึงรู้และตระหนักอย่างยิ่ง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอความคิดเพื่อแก้
 ปัญหาไว้ 2 ประการ คือ ควรจัดให้มีการอบรม หรือ การเรียนเสริมทักษะด้านภาษาต่างประเทศแก่
 เจ้าอาวาสหรือพระภิกษุสามเณร โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารเบื้องต้น เพื่อให้สามารถนำความรู้ไป
 ประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้จริง โดยสามารถเป็นผู้ให้ข้อมูลในฐานะเจ้าของสถานที่ได้ และ
 สามารถตอบข้อสงสัยของนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งนับเป็นการเผยแพร่ประวัติศาสตร์ศิลปวัฒนธรรม
 ไทยให้แก่ชาวโลกได้ด้วย และควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาในกลุ่มมัคคุเทศก์ให้ตระหนักในเรื่อง
 ของมารยาทและวัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น โดยการให้มัคคุเทศก์เป็นผู้นำเป็นการชี้แนะ ข้อคิดเห็น
 ทั้ง 2 ประการนี้ควรพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชนควรมี
 ส่วนร่วมด้วย

0311

ศุภชัย มาตย์สร้อย. ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการบริหารงานในกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว
กรมตำรวจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2540.

วัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานและสภาพปัญหาในการบริหารงานของกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร และข้าราชการตำรวจท่องเที่ยวที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร จำนวน 344 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเอง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงาน และสภาพปัญหาในการบริหารงานของกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ตามความเห็นของผู้บริหารและข้าราชการตำรวจ กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว สังกัดส่วนกลาง 6 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านการจัดองค์การ ควรมีการปรับปรุงนโยบายการปฏิบัติงาน การมอบหมายงานในหน้าที่ การจัดสรรแบ่งส่วนงาน อำนาจการสั่งงาน 2) ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการบริหารงาน ซึ่งได้แก่ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง เป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานของกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว 3) ปัจจัยในลักษณะผู้นำ ผู้นำควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ในการมองปัญหา เป็นผู้ที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และควรเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย 4) การบริหารงานบุคคลควรปรับปรุงเรื่องระบบคัดเลือกผู้ปฏิบัติงาน ความไม่เพียงพอของอัตรากำลัง อัตราเงินเดือนที่ไม่เพียงพอ เกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ การลงโทษทางวินัย การขาดการฝึกอบรมบุคลากร ความไม่เพียงพอของสวัสดิการด้านเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พักอาศัย เป็นปัญหาอุปสรรคที่ต้องการการแก้ไข อันเป็นปัจจัยภายในที่มีผลต่อการบริหารงาน 5) การบริหารงานงบประมาณ ควรมีการเพิ่มงบประมาณ และมีหน่วยงานตรวจสอบภายใน 6) การประสานงาน พบว่า ขาดการประสานที่ดี ส่วนใหญ่เป็นการปฏิบัติงานตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้คือ ควรนำความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรง อันเป็นปัจจัยสำคัญในด้านทรัพยากรบุคคล มาคำนึงถึงในด้านสวัสดิการ ด้านที่พักอาศัย ความเป็นอยู่ สภาพจิตใจในเรื่องของ ขวัญและกำลังใจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น ควรพัฒนาทรัพยากรบุคคล คือ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน โดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาปลูกจิตสำนึกให้

เป็นผู้นำ ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ จัดโครงการฝึกอบรมเพิ่มเติม ความรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ รวมถึงปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมโดยส่วนรวมต่อไป

0312

ชนพรรณ ชินณะพงศ์. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทางกายภาพ
บริเวณอุทยานนกน้ำ บึงบรเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ 2535.

บึงบรเพ็ดเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ที่สุด เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด
และที่ตั้งเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ซึ่งได้พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัด
นครสวรรค์ ที่นักท่องเที่ยวทั่วไปรู้จักในนามของ อุทยานนกน้ำ บึงบรเพ็ด จากการวิจัยพบว่า
จำนวนนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ การวิจัยครั้งนี้เน้นเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มี
ต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพประเภทสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณอุทยานนกน้ำ
บึงบรเพ็ด ช่วงเดือน กรกฎาคม - กันยายน พ.ศ. 2532 จำนวน 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างและใช้
แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการให้มีการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
โดยเน้นความผสมกลมกลืนเป็นธรรมชาติ ปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และ
เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อรองรับการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยว
ในอนาคต รวมถึงความต้องการให้ขยายพื้นที่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้กว้างขึ้นอีก การจัดสวน
ของเขตพักผ่อน โดยกำหนดเขตสงวนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษาธรรมชาติและความสะดวก
เขตสงวนสำหรับนกชนิดต่าง ๆ ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่เดิมนั้น ความคิดเห็นโดยเฉลี่ย
ของนักท่องเที่ยวเห็นว่า เหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่กลุ่มคะแนนความคิดเห็นทางกายภาพ
แตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทอื่น ๆ ที่นักท่องเที่ยวเคยสัมผัสมา ทำให้บางครั้ง
นักท่องเที่ยวไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดเหมาะสมอยู่ในระดับใด แต่แนวโน้มของความ
ต้องการนั้นต้องการให้มีการพัฒนาสิ่งเหล่านี้ให้ดีขึ้นกว่าเดิม ตั้งแต่ถนนทางเข้าอุทยาน ควรมี
ทางเพื่อลดปัญหาฝุ่น เส้นทางสัญจรทางเรือควรขุดลอกใหม่ เพื่อให้เดินทางเข้าไปชมวิวาททัศน์
และนกชนิดต่าง ๆ ในบึงบรเพ็ดได้ทุก ๆ ฤดู ทำขึ้นปลา ควรจะเป็นสัดส่วน และสะอาดอยู่เสมอที่
จอดรถควรขยายให้กว้างขึ้น และแยกประเภทของรถที่จะเข้าไปจอด ห้องสุขาและถังขยะควรจัด
สร้างเพิ่มขึ้นอีก ร้านจำหน่ายของที่ระลึกควรมีของที่ระลึกของบึงบรเพ็ดจำหน่ายมากขึ้น ตลอดจน
ต้องการให้มีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำให้ความรู้ นอกเหนือจากป้ายประกาศในวันหยุด เสาร์ - อาทิตย์
ตามความเหมาะสม และจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อ

การพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้ผสมกลมกลืนเป็นธรรมชาติ โดยที่เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพและรายได้ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

แนวทางในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพบริเวณอุทยานนกน้ำ บึงบรเพ็ดนั้น ควรมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เป็นธรรมชาติ เน้นสิ่งอำนวยความสะดวก ขยายพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว สร้างที่พักเพิ่มเติม และการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองนโยบายการท่องเที่ยวของจังหวัดนครสวรรค์ได้อย่างยั่งยืน

0313

สมฤดี ทัทพรม. เอกสารประกอบการสัมมนาครั้งที่ 3 ปาณูรักษ์และป่าชายเลน เล่มที่ 1

“ปาณูรักษ์”. กรุงเทพฯ : สาขานโยบายและการจัดการทรัพยากรและ

สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก, 2539.

ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักทั่วโลก เพราะประเทศไทยมีสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวทั้งสิ่งที่เป็นธรรมชาติ ประวัติศาสตร์โบราณคดี รวมทั้งความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงประเทศไทย ประกอบกับความพร้อมของปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ระบบการคมนาคม สื่อสาร เป็นต้น นอกจากนี้คนไทยยังมีความเป็นมิตรต่อนักท่องเที่ยว และในปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ก็เป็นที่นิยมมากขึ้นในประเทศไทย ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบตามมาทั้งด้านสภาวะแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ดังนั้น การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะให้ดำเนินไปอย่างถูกต้องในทิศทางที่เหมาะสมและยั่งยืน นอกจากจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือมีจรรยาบรรณสำหรับการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแล้ว สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือการหลีกเลี่ยงไม่ส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ที่ไม่มีความพร้อม ในด้านการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งเชื่อว่าจะทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวได้อย่างสมดุล และก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด เนื่องจากกิจกรรมท่องเที่ยวนั้นเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคนเป็นส่วนใหญ่ทั้ง นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยราชการ เอกชนทุกฝ่าย ทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ที่จะรักษาสภาพแวดล้อมมีอุปสรรคขัดข้องหลายประการ จึงจำเป็นต้องหามาตรการในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่ออนุรักษ์สภาวะแวดล้อม ดังนี้

ในส่วนของรัฐบาล ควรจัดทำข้อกำหนดหรือมาตรฐานการออกแบบก่อสร้าง พร้อมระบบตรวจสอบขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่การท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ ออกกฎหมายในการควบคุมดูแลผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ร่วมมือกับธุรกิจการก่อสร้างภาคเอกชนในการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้น โดยจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีเอกชนเข้าร่วมด้วย และเพิ่มหลักสูตรการศึกษาและปลูกฝังจิตสำนึกของคนในชาติต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ในส่วนของเอกชน ควรดูแลไม่ให้เกิดผลกระทบทางด้านลบต่อการท่องเที่ยว เช่น การลบลบพิษจากการขนส่ง การติดตั้งเครื่องบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพในธุรกิจโรงแรมหรือภัตตาคาร จัดให้มีโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยอาจจัดเป็นการไปแคมป์นอก

สถานที่ และหมั่นตรวจสอบและประเมินผลเกี่ยวกับการรักษาสภาพแวดล้อมในหน่วยงานต่าง ๆ ภายในธุรกิจของตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะระบบกำจัดขยะและน้ำเสีย

ในส่วนของนักท่องเที่ยวนั้น ควรปฏิบัติตามกฎข้อบังคับและข้อแนะนำของแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด งดซื้อสินค้าหรือบริการที่ทำลายสภาพนิเวศวิทยาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่น สัตว์ป่า ปะการัง ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลและผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวในโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นที่ไปท่องเที่ยวและเลือกใช้บริการของผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือสนับสนุนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

0314

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจทัศนศึกษาสำหรับเยาวชน และ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. **แผนส่งเสริมการท่องเที่ยวทัศนศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน.** กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.

วัตถุประสงค์ของแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวทัศนศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน คือ เพื่อสร้างจิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับเด็กและเยาวชน เพื่อให้เกิดและเยาวชนใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ด้วยการท่องเที่ยวทัศนศึกษาอย่างถูกวิธี อันจะช่วยให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของภาวะเศรษฐกิจสังคมไทย และสร้างประสบการณ์ให้สามารถนำไปใช้พัฒนาตนเอง ชุมชน และประเทศชาติได้ และเพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น โดยใช้กิจกรรมการท่องเที่ยว ทัศนศึกษาเป็นสื่ออีกทางหนึ่ง กลุ่มเป้าหมายคือ เด็กและเยาวชนทั้งที่อยู่และไม่อยู่ในระบบการศึกษาทั่วประเทศ สถาบันการศึกษาทุกระดับ และกลุ่ม/ศูนย์เยาวชนทุกประเภท หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงาน และประชาชนทั่วไป โดยมีระยะเวลาดำเนินงาน 3 ปี (พ.ศ. 2532 - 2534) กำหนดดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) และดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจทัศนศึกษาสำหรับเยาวชน ตามคำสั่งคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ

มาตรการสำหรับแผนส่งเสริมการท่องเที่ยว ทัศนศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนมีดังนี้คือ

1. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน กับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกัน
2. สร้างความรู้ความเข้าใจและเพิ่มมาตรการในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทัศนศึกษาอย่างถูกวิธีให้กว้างขวาง และมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นในทางปฏิบัติ
3. ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ร่วมมือกับภาคเอกชนสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวทัศนศึกษา เพื่อสร้างสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รักธรรมชาติ รู้จักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีระเบียบวินัย และมีจริยธรรมอันควรให้กับเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น
4. สร้างผู้นำเยาวชนด้านการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

5. ส่งเสริมและขยายการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในประเทศให้กว้างขวางในหมู่เด็กและเยาวชน
 6. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสได้เดินทางท่องเที่ยวทัศนศึกษาให้มากขึ้น
 7. ส่งเสริมการประชุม สัมมนา ฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวทัศนศึกษาของเด็กและเยาวชน
 8. จัดทำเอกสาร โสตทัศนูปกรณ์และนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวทัศนศึกษาอย่างถูกวิธีให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
 9. ส่งเสริมการศึกษาวิจัยในเรื่องการท่องเที่ยวทัศนศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน
 10. แสวงหาความร่วมมือจากสื่อมวลชนทุกรูปแบบในการเผยแพร่ความรู้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทัศนศึกษาของเด็กและเยาวชน
 11. แสวงหาความร่วมมือจากภาครัฐ ธุรกิจเอกชน สื่อมวลชน และหน่วยงานระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมในด้านการเงิน การจัดการบริการ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและข้อมูลข่าวสารเพื่อการท่องเที่ยวทัศนศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชน
 12. จัดให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือให้บริการในเรื่องการท่องเที่ยวทัศนศึกษากับหน่วยงานที่ทำงานส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้การท่องเที่ยวทัศนศึกษาอย่างถูกวิธีเป็นสื่อในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น
- เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงกำหนดวิธีการดำเนินงานดังนี้
1. จัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวทัศนศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน โดยคณะกรรมการเฉพาะกิจ ทัศนศึกษาสำหรับเยาวชน นำเสนอคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบ
 2. จัดทำรายละเอียดแผนงานกิจกรรมและโครงการที่กำหนดในแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวทัศนศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับ
 3. รณรงค์ กระตุ้น เร่งเร้า และแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทัศนศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน ให้จัดกิจกรรมเพิ่มขยายขึ้นให้มีประสิทธิภาพและให้สื่อมวลชนเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือในเรื่องนี้ให้มากขึ้น

4. แสวงหาความช่วยเหลือ สนับสนุน ด้านการเงิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ บุคลากร และสถานที่จากหน่วยงานภาครัฐ และธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ

5. จัดทำคู่มือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทัศนศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มเป้าหมาย และสื่อมวลชนสาขาต่าง ๆ

0315

สุรพล ปธานวนิช , ศักดิ์ศรี บริบาลบรรพตเขตต์ และนฤมล นิราทร. รายงานการวิจัยแนวทาง
การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสวัสดิการสังคมของผู้ใช้แรงงาน.
กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2536.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางการตลาดการท่องเที่ยวของผู้ใช้
แรงงานและศักยภาพของตลาดในอนาคต ตลอดจนเพื่อแสวงหาแนวทางสำหรับการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวของกลุ่มผู้ใช้แรงงานให้เป็นที่นิยมและเป็นสวัสดิการของสังคมประเภทหนึ่ง

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดของการท่องเที่ยว ในส่วนที่สัมพันธ์กับ
แนวคิดด้านสวัสดิการสังคม การเปลี่ยนแปลงของสังคม และพฤติกรรมที่คล้อยมาสู่สังคมอุตสาหกรรม นอกจากนั้น ยังนำเสนอข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการท่องเที่ยวกับปัจจัย
ทางสังคมอื่น ๆ การศึกษาจากเอกสารที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งคือ การเปรียบเทียบสาระสำคัญของ
กฎหมายแรงงานที่เกี่ยวข้องกับโอกาสการท่องเที่ยวของผู้ใช้แรงงานในบางประเทศของภูมิภาคอา
เซียน ผลจากการศึกษาข้างต้นเป็นแนวทางของการสำรวจภาคสนามอันถือเป็นการวิจัยหลักของ
โครงการนี้

สำหรับการวิจัยภาคสนามนั้น ประชากรที่ศึกษาแบ่งเป็น 2 ภาค คือ ภาคอุปสงค์
ประกอบไปด้วยประชากรกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม คือ นายจ้าง สภาพแรงงานและลูกจ้าง ส่วนภาคอุปทาน
ได้แก่ บริษัทนำเที่ยวและบริษัทรถเช่า ทั้งนี้ขอบเขตของประชากรจะจำกัดอยู่ในพื้นที่
กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ปทุมธานี และนนทบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบ
สำรวจและการสัมภาษณ์

ผลการสำรวจปรากฏดังนี้คือ สถานประกอบการประมาณ 53.8 - 62.8 เปอร์เซ็นต์
จัดสรรเงินอุดหนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวของลูกจ้าง โดยการสนับสนุนดังกล่าว กระทำปีละ 1 ครั้ง
เป็นส่วนใหญ่ ปริมาณเงินที่สนับสนุนจะแตกต่างกันมาก แต่โดยเฉลี่ยแล้วจะประมาณ 118,764
บาทต่อครั้ง จากข้อมูลข้างต้นประมาณได้ว่าในปีที่สำรวจนั้น ปริมาณเงินจากฝ่ายนายจ้างในตลาด
ท่องเที่ยวมีมูลค่าประมาณ 825 - 964 ล้านบาท สำหรับสถานประกอบการที่ไม่ได้จัดสรรเงิน
อุดหนุนนั้นพบว่า หากรัฐจะให้การส่งเสริมอย่างจริงจังแล้วจะมีสถานประกอบการอีกประมาณ
1,085 - 1,800 แห่งที่พร้อมจะจัดสรรเงินอุดหนุน ข้อมูลในส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าศักยภาพของอุป
สงค์นายจ้างในแง่ปริมาณเงินจะขยายได้อีก 64 - 106 ล้านบาท นอกจากนี้ยังพบว่า สถานประกอบ
การขนาดใหญ่ จะมีความสามารถในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนได้มากกว่า สถานประกอบ
การที่มีผู้ร่วมลงทุนเป็นชาวญี่ปุ่น จะให้การสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่าสถาน

ประกอบการกลุ่มอื่น ๆ และสถานประกอบการในเขตสมุทรปราการและปทุมธานี จะมีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวมากกว่าในเขตกรุงเทพฯ และนนทบุรี นายจ้างส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยว และจังหวัดที่ได้รับความนิยมว่าสมควรจัดการท่องเที่ยวจะเรียงตามลำดับได้ดังนี้ คือ ระยอง เชียงใหม่ กาญจนบุรี ชลบุรี และภูเก็ต

สำหรับอุปสงค์ฝ่ายลูกจ้างนั้นพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วลูกจ้างแต่ละคนจะท่องเที่ยวโดยใช้จ่ายเงินของตนเอง ปีละ 1.8 ครั้ง และค่าใช้จ่ายครั้งละ 3,100 บาท และสำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ สำคัญสามารถจำแนกได้ดังนี้คือ เพศและอายุ โดยสรุปแล้ว คนงานที่มีอายุและคนงานหญิง จะมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกันคือ นิยมการท่องเที่ยวที่สะดวกสบายมากกว่า คนงานชายและคนงานที่มีอายุน้อย นอกจากนั้นยังให้ความสำคัญกับการเดินทางท่องเที่ยวที่ครอบคลุมมากกว่าเป็นต้น สำหรับปัจจัยด้านรายได้ ประเภทของงานและการศึกษา โดยสรุปคนงานในสำนักงานที่มีการศึกษาและรายได้สูงกว่าจะนิยมการท่องเที่ยวที่สะดวกสบายและมีความสามารถในการจ่ายได้มากกว่า และกลุ่มลูกจ้างที่มีทักษะในระดับดีเช่นเดียวกับนายจ้าง และแม้กลุ่มจังหวัดที่ลูกจ้างให้ความนิยมจะเป็นกลุ่มเดียวกับของนายจ้าง แต่อันดับความนิยมจะสลับตำแหน่งกัน

สหภาพยังมีบทบาทต่อการส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวที่น้อย โดยมีสหภาพเพียง 183 แห่งจาก 591 แห่ง เท่านั้นที่จัดสรรเงินอุดหนุน อย่างไรก็ตาม สหภาพอีกประมาณ 146 แห่ง ที่พร้อมจะจ่ายเงินสนับสนุนหากรัฐบาลจะส่งเสริมอย่างจริงจัง สิ่งที่จะมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของสหภาพคือ อัตราการเป็นสมาชิกโดยสหภาพที่มีอัตราการเป็นสมาชิกสูงจะสามารถส่งเสริมได้มากกว่า นอกจากนั้นสหภาพที่มีอายุการจัดตั้งปานกลางจะเป็นกลุ่มที่ให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวของลูกจ้างชัดเจนกว่ากลุ่มอื่น ๆ อย่างไรก็ตามกลุ่มสหภาพใหม่จะมีความตื่นตัวที่จะตอบสนองต่อการส่งเสริมของรัฐมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

บริษัทนำเที่ยวส่วนใหญ่ยังมีความรู้เกี่ยวกับจำนวนคนงานไม่ถูกต้องโดยส่วนใหญ่ประมาณการต่ำกว่าตัวเลขจริง แต่เกือบทั้งหมดได้แสดงความสนใจจะตอบสนอง หากรัฐให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวของลูกจ้างอย่างจริงจัง

คณะผู้วิจัย ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของลูกจ้างโดยมีสาระสำคัญคือ ด้านบทบาทของรัฐ รัฐควรจัดการรับรองสวัสดิการท่องเที่ยวของลูกจ้าง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตกลงในด้านนโยบายและหน้าที่ความรับผิดชอบ และเนื่องจากการกำหนดเป็นกฎหมายบังคับไม่มีความเหมาะสม จึงสมควรประมวลข้อตกลงของแนวทางการส่งเสริมในทางปฏิบัติเพื่อเผยแพร่สู่นายจ้าง ลูกจ้าง สหภาพและบริษัทท่องเที่ยว ด้วยวิธีการต่าง ๆ ควรกำหนดส่วนลดหย่อนค่าใช้จ่ายแก่สถานประกอบการเป็นอันดับแรก เพราะจะมีส่วนในการขยายอุปสงค์ ควรมี

การประชาสัมพันธ์เพราะจะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการส่งเสริม โดยประเด็นสำคัญคือ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่เป็นสวัสดิการสังคม ผลดีของการท่องเที่ยวต่อฝ่ายต่าง ๆ เป็นต้น และควรมีการเลือกสื่อและวิธีการเผยแพร่ให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการรับข่าวสาร ควรมีการปรับปรุงทรัพยากรการท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อช่วยการท่องเที่ยวของกลุ่มลูกจ้างให้มีความสะดวกและปลอดภัย รัฐต้องหาทางกระจายการท่องเที่ยวไปสู่สถานที่และช่วงเวลาอื่น ๆ นอกจากจะอาศัยการประชาสัมพันธ์แล้ว กลไกตลาดน่าจะยังคงใช้ได้ผลกับกลุ่มนี้ และสำหรับสถานประกอบการหรือคนงานที่ขาดความพร้อม รัฐควรหาวิธีให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนริเริ่มโปรแกรมท่องเที่ยวราคาถูก การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการท่องเที่ยวน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีทางหนึ่ง

สำหรับบทบาทของสถานประกอบการนั้น สถานประกอบการควรทำการประชาสัมพันธ์ควบคู่ไปกับรัฐ ทั้งนี้เนื่องจากคนงานส่วนใหญ่ยังไม่นิยมการท่องเที่ยวกับสถานประกอบการ ฝ่ายจัดการควรหาวิธีสอดแทรกความรู้ไปกับโปรแกรมการท่องเที่ยว แต่ทั้งนี้ควรยิด้วัตถุประสงค์ของการพักผ่อนเป็นสำคัญ ถ้ามีคนงานเป็นจำนวนมากและสถานประกอบการมีความพร้อมควรมีการจำแนกโปรแกรมท่องเที่ยวในแต่ละปีออกเป็น 2 ระดับคือ ระดับพื้นฐานซึ่งเปิดโอกาสทั่วไปและโปรแกรมเสริมซึ่งจะทำให้คุณภาพของการท่องเที่ยวดีขึ้นแต่ลูกจ้างต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มบางส่วน และเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของฝ่ายจัดการตลาดจนสร้างการมีส่วนร่วมของลูกจ้างควรเปิดโอกาสให้สหภาพหรือองค์กรลูกจ้างเข้ามามีส่วนในการจัดการตามความเหมาะสม

0316

วิโชค อ่างมณี. อุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2532.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เพื่อศึกษานโยบายการท่องเที่ยวของไทยในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงความเป็นไปของการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจริงกับนโยบายของรัฐที่วางไว้ รวมไปถึงการศึกษาตลาดการท่องเที่ยวของไทย ลักษณะของอุปสงค์การท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวจากตลาดที่สำคัญของไทย และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบในแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศและแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวในรูปค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ โดยจำแนกตามถิ่นที่อยู่รวม 6 ประเทศคือ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย เยอรมันตะวันตก และฝรั่งเศส

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้อาศัยข้อมูลทศวรรษปฏิทินรายปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2521 ถึงปี พ.ศ. 2530 รวมทั้งสิ้น 10 ปี ซึ่งนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้แบบจำลองในสมการถดถอยเชิงซ้อนนำมาทำการวัดขนาดผลกระทบจากตัวแปรต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นตามแนวคิดเชิงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์

ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยทั้งหมดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2530 เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวน อุปสงค์นักท่องเที่ยวในตลาดการท่องเที่ยวของโลกในระยะเดียวกันได้เพิ่มขึ้นโดยมีสัดส่วนระหว่างร้อยละ 0.56 ถึงร้อยละ 0.93 และเมื่อเปรียบเทียบกับตลาดเอเชียแปซิฟิก พบว่าสัดส่วน นักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นและลดลงอยู่ในระหว่าง ร้อยละ 8.60 ถึงร้อยละ 11.96 สำหรับตลาดอาเซียน ประเทศไทยมีส่วนการถือครองตลาดในจำนวนอุปสงค์นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเช่นกัน นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทยในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา พบว่า นักท่องเที่ยวจากกลุ่มตลาดเอเชีย และแปซิฟิก เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด ในจำนวนนี้ นักท่องเที่ยวมาเลเซีย ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฮองกง ออสเตรเลีย มีศักยภาพด้านจำนวนของ นักท่องเที่ยวในตลาดการท่องเที่ยวไทย และนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้นำรายได้การท่องเที่ยวให้กับประเทศไทยมากที่สุดเช่นกัน และในจำนวนนี้นักท่องเที่ยวญี่ปุ่น มาเลเซีย ฮองกง สิงคโปร์ ออสเตรเลีย มีศักยภาพการใช้จ่ายในตลาดการท่องเที่ยวไทย สำหรับตลาดสำคัญรองลงมาได้แก่ นักท่องเที่ยวจากกลุ่มทวีปยุโรป ซึ่งในจำนวนนี้นักท่องเที่ยวจากเยอรมันตะวันตก ฝรั่งเศส อิตาลี สหราชอาณาจักร มีศักยภาพด้านจำนวนนักท่องเที่ยวในตลาดการท่องเที่ยวไทย และนำรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับประเทศไทยเป็นอันดับรองลงมาเช่นกัน ในจำนวนนี้นักท่องเที่ยวเยอรมันตะวันตก สหราชอาณาจักร

จักร ฝรั่งเศส อิตาลี มีศักยภาพการใช้จ่ายในตลาดการท่องเที่ยวไทย ตลาดกลุ่มที่สาม คือนักท่องเที่ยวจากกลุ่มทวีปอเมริกา ในจำนวนนี้นักท่องเที่ยวสหรัฐอเมริกาเป็นลูกค้าที่มีศักยภาพทั้งในด้านจำนวน นักท่องเที่ยวและการใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวในตลาดการท่องเที่ยวไทย

ลักษณะทั่วไปของอุปสงค์นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยพบว่า ระดับอายุของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 26 - 35 ปี เพศชายมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากกว่าเพศหญิง และนักท่องเที่ยวประกอบอาชีพในกลุ่มแรงงานมากที่สุด มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อพักผ่อนมากที่สุด มีรูปแบบในลักษณะการจัดการเดินทางมาด้วยตัวเอง คิดเป็นสัดส่วนนักท่องเที่ยวร้อยละ 58 ถึงร้อยละ 68 นิยมการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยด้วยทางเครื่องบิน และพักแรมในสถานที่พักแรมประเภทโรงแรมมากที่สุด ใช้เวลาในการท่องเที่ยวหรือพำนักในประเทศไทยประมาณ 4 - 6 วัน นิยมการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยระหว่างเดือน ตุลาคม ถึงเดือน ธันวาคม มากที่สุด

จากการศึกษานักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในตลาดการท่องเที่ยวไทยโดยจำแนกตามถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว 6 ประเทศที่สำคัญ ในแง่ศักยภาพจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว พบว่า ในแง่ของจำนวนนักท่องเที่ยวสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นเข้ามาสูงสุด รองลงไปตามลำดับคือ นักท่องเที่ยวจากสหรัฐอเมริกา เยอรมัน ตะวันตก ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร และฝรั่งเศส ในแง่ของมูลค่าการใช้จ่ายของ นักท่องเที่ยวเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ปรากฏว่า ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นสูงสุด รองลงไปตามลำดับคือ สหรัฐอเมริกา เยอรมันตะวันตก ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร

จากผลการศึกษาอุปสงค์ในเชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยแปรอิสระของราคาค่าโดยสารเครื่องบินกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับจำนวนนักท่องเที่ยวจาก 6 ประเทศ และการสนองตอบของนักท่องเที่ยวจากประเทศทั้ง 6 ที่มีต่อปัจจัยผันแปรอิสระดังกล่าวมีความยืดหยุ่นต่ำ และอีกปัจจัยหนึ่งคือ ปัจจัยผันแปรอิสระของราคาโรงแรมเฉลี่ยต่อห้องกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับจำนวนนักท่องเที่ยวจาก 5 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย เยอรมันตะวันตก และฝรั่งเศส ซึ่งการสนองตอบของนักท่องเที่ยวทั้ง 5 ประเทศดังกล่าวที่มีต่อปัจจัยผันแปรอิสระนี้มีค่าความยืดหยุ่นต่ำในตลาดการท่องเที่ยวของไทย นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปัจจัยผันแปรอิสระนี้ และมีความยืดหยุ่นต่ำเช่นกันในตลาดการท่องเที่ยวของไทย

ผลการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวในรูปค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทยในเชิงปริมาณพบว่า ปัจจัยผันแปรอิสระของราคาค่าโดยสารเครื่องบินกับ

รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจาก 6 ประเทศ และมี 5 ประเทศที่มีการสนองตอบการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวคือ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย เยอรมันตะวันตก และฝรั่งเศส ที่มีต่อปัจจัยผันแปรอิสระดังกล่าวนี้มีความยืดหยุ่นสูง หรือปัจจัยผันแปรอิสระดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว 5 ประเทศในตลาดการท่องเที่ยวของไทย สำหรับความยืดหยุ่นอุปสงค์การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นนั้นมีความยืดหยุ่นต่ำ และอีกปัจจัยหนึ่ง คือ ปัจจัยผันแปรอิสระของราคาโรงแรมเฉลี่ยต่อห้อง กับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้ง 6 ประเทศ และมี 3 ประเทศที่มีการสนองตอบการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวคือ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย ที่มีต่อปัจจัยผันแปรดังกล่าวนี้มีความยืดหยุ่นสูง ส่วนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น เยอรมันตะวันตก และฝรั่งเศส มีความยืดหยุ่นต่ำในตลาดการท่องเที่ยวของไทย โดยสรุป สัดส่วนของราคาโรงแรมเฉลี่ยต่อห้องกับรายได้ต่อหัว ส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวให้เปลี่ยนแปลงไปน้อยกว่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผลวิเคราะห์ได้จากค่าความยืดหยุ่น

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังนี้คือ การวางแผนการท่องเที่ยวเพื่อเน้นรายได้จากการท่องเที่ยว ซึ่งเกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวรายประเทศนั้น ควรคำนึงถึงปัจจัยราคาค่าโดยสารเครื่องบิน ราคาโรงแรมในประเทศไทย และรายได้ของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญเพื่อที่จะชักจูงนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้เป็นตลาดเป้าหมายที่มีศักยภาพต่อไปในอนาคต นอกจากนี้การวางแผนชักจูงนักท่องเที่ยวด้วยการโฆษณาและเสนอขายสินค้าทางการท่องเที่ยว ควรคำนึงถึงประเทศหรือกลุ่มประชากรที่มีคุณภาพ จึงจะสามารถคาดหวังนักท่องเที่ยวและมูลค่าการใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวได้ผลอย่างมีนัยสำคัญ และควรดูแลเอาใจใส่อุปทานการท่องเที่ยว เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ไม่ให้เสื่อมโทรมมิฉะนั้นอุปสงค์การท่องเที่ยวก็จะลดน้อยลงเป็นเงาตามตัว

0317

พัชนี เชยจรรยา และ เมตตา วิวัฒนากุล. การประเมินผลสื่อการประชาสัมพันธ์และโฆษณาเพื่อ
การท่องเที่ยวภายในประเทศ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

การศึกษาการประเมินผลสื่อประชาสัมพันธ์และโฆษณาสื่อการท่องเที่ยวภายใน
ประเทศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่ทำการรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ การสนทนากลุ่ม
การสัมภาษณ์เจาะลึก และการศึกษาจากเอกสาร สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อต่างๆ พบว่ารายการทั่วไป สื่อที่มีการเปิดรับมากที่สุด
คือ โทรทัศน์ โดยส่วนใหญ่จะชมรายการโทรทัศน์ทุกวัน โดยรับชมรายการข่าวมากที่สุด ส่วนวิทยุ
ผู้ฟังเป็นกลุ่มเยาวชน / วัยรุ่น ที่รับฟังรายการเพลง การเปิดรับรายการด้านท่องเที่ยว มักเปิดรับจาก
โทรทัศน์ โดยมีเหตุผลของการรับชมเพื่อความเพลิดเพลิน สื่อที่มีผลต่อการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว
คือ คำแนะนำของคนรู้จัก การเปิดรับรายการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นการเปิดรับ
แบบนานๆครั้ง โดยรับชมรายการเที่ยวเมืองไทยในนาทีกี่มากที่สุด การรับข่าวสารทางวิทยุอยู่ใน
ระดับนานๆครั้ง และการรับสื่อโฆษณาทางนิตยสาร ผู้รับยังจดจำภาพที่ชัดเจนไม่ได้ แต่มีภาพเหมา
รวม (stereotype) ว่าภาพใดเป็นของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพราะมีลักษณะเฉพาะที่คุ้นเคย

2. ภาพรวมเกี่ยวกับสื่อเพื่อการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่ง
ประเทศไทย พบว่า ในด้านภาพลักษณ์ของสื่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นไปในด้านบวก
มากกว่าด้านลบ คนทั่วไปมีภาพเหมารวมเกี่ยวกับสื่อของ ททท. ในด้านเน้นความสวยงามของ
ทิวทัศน์และธรรมชาติ และเห็นว่าสื่อ ททท. เหมาะสมกับภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยว และมีส่วน
ส่งเสริมการท่องเที่ยว ภาพลักษณ์ในแง่ลบที่ควรระวัง คือ ลักษณะของการโฆษณาชวนเชื่อ ในด้าน
เอกลักษณ์ของสื่อ ททท. ไม่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น เนื่องจากเป็นการประชาสัมพันธ์สิ่งที่เป็น
สาธารณะทั่วไป ไม่ใช่สินค้าที่เฉพาะเจาะจง และมีหน่วยงานและบริษัทอื่นที่ผลิตสื่อด้านการท่องเที่ยว
และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลายสื่อ

ในด้านประสิทธิภาพของสื่อ ททท. คนส่วนใหญ่มีภาพพจน์และทัศนคติที่ดี และ
มีความชอบสื่อ ททท. และสื่อนี้บรรลุวัตถุประสงค์กว้างๆ แต่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจง
เนื่องจากมีเป้าหมายหลายอย่างพร้อมกัน เป้าหมายของสื่อทุกรายการคล้ายกัน ไม่มีการตั้งเป้าหมาย
อย่างเฉพาะเจาะจงและชัดเจนพอ ขาดจุดยืนหรือเกณฑ์ในการเข้าถึงและการวัดวัตถุประสงค์เฉพาะ
และขาดการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อให้สามารถผลิตสื่อได้ตรงกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริง
นอกจากนี้ สื่อ ททท. ยังไม่มีการใช้ให้คุ้มค่าในแง่ต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้มี 5 ประการ คือ

1. ควรมีการศึกษาและประเมินผลอย่างรอบด้าน ก่อนการวางหรือกำหนดนโยบายของการผลิตและใช้สื่อ ททท.ในแต่ละปี โดยศึกษาทั้งตัว ททท.เอง กลุ่มผู้รับ และสภาพแวดล้อมอื่นๆ
2. ควรนำผลจากการศึกษาและประเมินผลในข้อ 1 มาสร้างแผนแม่บท เพื่อสามารถผลิตสื่อให้ตรงกับปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง โดยต้องคำนึงถึง การนำทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาร่วมในการทำแผน การปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ การวางแผนการใช้สื่อร่วมกัน การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นระยะๆ การจัดตั้งฝ่ายประสานงาน การจัดตั้งคนกลางระหว่าง ททท.กับประชาชน และการสร้าง และใช้ฐานข้อมูลร่วมกันระหว่างฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง
3. ควรผลิตและใช้สื่อแต่ละประเภทให้มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงธรรมชาติ ข้อจำกัด และศักยภาพของสื่อแต่ละชนิด กำหนดวัตถุประสงค์ให้แคบและน้อยที่สุด กำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน เลือกสื่อ เวลา ความถี่ให้เหมาะสม แก้ไขข้อบกพร่องและเพิ่มเติมสิ่งที่ขาดหายไปในการสื่อแต่ละอย่าง และใช้สื่อให้คุ้มค่าที่สุด
4. ควรเพิ่มเอกลักษณ์ให้กับสื่อ ททท. เพื่อการรับรู้และจดจำ โดยพิจารณาในเรื่อง Logo Slogan เพลงประกอบ และพิธีกร
5. ควรมีการประเมินผลการใช้สื่อเป็นระยะๆ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

0318

ชนินทร์ รัตตสัมพันธุ์. อุปสงค์ของการนันทนาการกลางแจ้งของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2529.

วัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้คือ เพื่อวิเคราะห์อุปสงค์ของการนันทนาการกลางแจ้งของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย เพื่อหามูลค่าที่เป็นเงินตราอันเกิดจากการนันทนาการของอุทยานฯ โดยผลการวิจัยที่ได้จะช่วยในการประเมินค่า การตัดสินใจลงทุน การวางแผนการจัดการพื้นที่นันทนาการ เพื่อให้ใช้ทรัพยากรเกิดประโยชน์สูงสุด

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการคำนวณสมการถดถอยโดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย รวมทั้งหมดจำนวน 300 ราย โดยแบ่งช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากในเดือน เมษายน - พฤษภาคม 2528 และช่วงที่มีนักท่องเที่ยวน้อยในเดือน มิถุนายน - กันยายน 2528 ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีลักษณะเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของการท่องเที่ยว

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในวัยหนุ่มสาวและวัยกลางคน มีรายได้จัดอยู่ในระดับปานกลาง มีการศึกษาสูง และเป็นผู้ประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ นอกจากนี้ยังพบว่าเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนและตากอากาศมากที่สุด พาหนะที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในการมาท่องเที่ยวคือการใช้รถยนต์ส่วนตัวเนื่องจากมีความสะดวกสบายมากที่สุด และนิยมมากับกลุ่มเพื่อนมากที่สุด ในด้านค่าใช้จ่ายนั้นพบว่าจะแปรรวมไปกับระยะทาง คือระยะทางที่ใกล้ที่สุด ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งจะต่ำสุด และเขตที่อยู่ใกล้ที่สุดค่าใช้จ่ายต่อครั้งจะแพงที่สุด เช่นเดียวกัน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพอใจกับการนันทนาการภายในอุทยานฯ มากและคิดว่าในอนาคตจะต้องเดินทางมาเยือนอีกแน่นอน และส่วนใหญ่ต้องการให้พื้นที่ภายในมีสภาพเป็นธรรมชาติมากขึ้น หรือคงสภาพธรรมชาติที่สวยงามเอาไว้ให้นานที่สุด ส่วนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทั่ว ๆ ไป ของอุทยานฯ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่า ความสะอาด สะดวกสบายในการใช้และความปลอดภัยอยู่ในเกณฑ์ดี

จากการศึกษาพบว่า สมการของเส้นอุปสงค์ของการนันทนาการอยู่ในรูปสมการ $y = 0.38 - 0.004x$ โดยสามารถคำนวณหามูลค่าของการนันทนาการของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ

- ปุ๋ย ในรูปเงินตราในปีที่ศึกษาได้ 195 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2528 หรือเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณคนละ 475 บาท ต่อการนันทนาการ 1 ครั้ง โดยพบปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของการนันทนาการมากที่สุดคือ ค่าใช้จ่ายในการนันทนาการ ซึ่งจะเป็นปฏิภาคผกผันกับอัตราการเดินทางไปนันทนาการของอุทยานฯ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้เสนอแนะสิ่งที่ควรปรับปรุงทั่วไปเกี่ยวกับการนันทนาการภายในอุทยานฯ คือ การควบคุมจัดสภาพความเป็นระเบียบของร้านค้า สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และจัดแบ่งเขตให้เป็นสัดส่วนโดยจัดสร้างสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ให้เหมาะสมกลมกลืนกับสภาพพื้นที่ ควรจัดให้มีศูนย์นักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประโยชน์กับนักท่องเที่ยวมากที่สุดและเพื่อความปลอดภัยควรจัดเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมให้พอเพียงกับจำนวนนักท่องเที่ยวด้วย

ผู้วิจัยได้เสนอแนะดังนี้คือ ในการจัดพื้นที่นันทนาการทั้งของรัฐและเอกชน ควรคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการนันทนาการเป็นสำคัญ โดยการกระจายพื้นที่นันทนาการกลางแจ้งให้มีอยู่ทั่วถึง สะดวกในการใช้บริการและลดค่าใช้จ่ายในการนันทนาการด้วย ควรดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ให้เป็นแหล่งนันทนาการและท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรนันทนาการมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปพิจารณาเป็นแนวทางในการจัดการและการตัดสินใจลงทุนในด้านต่าง ๆ

0319

ปทุมพร แสนกล้า เอสดิงส์. การรับสารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2534.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาช่องทางการรับสารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีต่อการเผยแพร่สารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยว และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการเผยแพร่สารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ จำแนกตามภูมิฐานะ เพศและอายุ ประชากรประกอบด้วยนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เข้ามาเยือนประเทศไทยในช่วงเดือน พฤศจิกายน ถึง ธันวาคม 2533 และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนจากจำนวนประชากรข้างต้น โดยใช้สัดส่วนตารางการสุ่มของ เกรจซีและมอร์แกน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 396 คน เครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม

ผลการศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้คือ

ช่องทางการรับสารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศส่วนใหญ่ได้รับแรกสุดจากการแนะนำจากเพื่อน หรือญาติ และพบว่าเป็นสารนิเทศที่ละเอียด เป็นสารนิเทศที่แท้จริงได้ทราบทั้งส่วนดีและส่วนเสีย ซึ่งเป็นสารนิเทศที่นักท่องเที่ยวต้องการ และพบว่าการรับสารนิเทศที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศได้รับครั้งแรกส่วนใหญ่มีรายละเอียดเพียงพอ และถ้าไม่เพียงพอ นักท่องเที่ยวได้รับสารนิเทศเพิ่มเติมจากการติดต่อกับบริษัทนำเที่ยวด้วยตนเองมากที่สุด รองลงมาได้รับการติดต่อกับบริษัทสายการบินและจากหนังสือท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งหนังสือท่องเที่ยวต่าง ๆ นั้น สามารถติดต่อกับกลุ่มเป้าหมายได้ตรงตัวกว่า และมีลักษณะที่ผู้สนใจสามารถศึกษาข้อมูลนั้นได้ด้วยตนเอง

ความคิดเห็นที่มีต่อแหล่งโฆษณาเพื่อการท่องเที่ยวที่เหมาะสม พบว่า บริษัทนำเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หนังสือพิมพ์และนิตยสาร สยามบิสิเนส มีความเหมาะสมต่อการเป็นแหล่งโฆษณาเพื่อการท่องเที่ยวในระดับมาก เนื่องจากถ้านักท่องเที่ยวต่างประเทศที่อยากมาเที่ยวเมืองไทยแล้วมักจะไปหารายละเอียดและสอบถามข้อมูล จากบริษัทนำเที่ยว และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ส่วนหนังสือพิมพ์และนิตยสารมักเป็นแหล่งโฆษณาที่สามารถจูงใจกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกอยากท่องเที่ยว จึงนับว่าเป็นแหล่งโฆษณาที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเช่นกัน และเนื้อหาสารนิเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวพบว่า ด้านอำนวยความสะดวก เช่น การให้ข่าวสารต่าง ๆ ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านโรงแรมและสถานที่พัก เป็น

ประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะนักท่องเที่ยวต้องการรายละเอียดและข่าวสารรอบตัวเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ถ้ามีสิ่งเหล่านี้แล้วก็จะทำให้ตัดสินใจได้ถูกต้องมากขึ้น

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการเผยแพร่สารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยวจำแนกตามภูมิฐานะ เพศและอายุพบว่า ด้านความคิดเห็นที่มีต่อแหล่งโฆษณาเพื่อการท่องเที่ยวที่เหมาะสม กลุ่มตัวอย่างจากอเมริกา มีความเห็นว่าโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศูนย์การค้า สถานีขนส่ง สถานีรถไฟ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย บริษัทนำเที่ยว โรงแรม หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร บริษัทสายการบิน มีความเหมาะสมที่จะเป็นแหล่งโฆษณาเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มตัวอย่างจากยุโรป และเอเชีย - แปซิฟิก และกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง มีความเห็นว่า ศูนย์การค้า ป้ายจอรถประจำทาง บริษัทสายการบิน มีความเหมาะสมต่อการเป็นแหล่งโฆษณาเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชาย และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 36 ปีขึ้นไป มีความเห็นว่าโรงแรมเหมาะสมที่จะเป็นแหล่งโฆษณาเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 20 - 35 ปี ด้านความคิดเห็นที่มีต่อสารนิเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว พบว่า โดยส่วนรวมกลุ่มตัวอย่างที่มาจากภูมิฐานะแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสารนิเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างจากอเมริกา มีความเห็นว่าสารนิเทศด้านโรงแรมและสถานที่พัก แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านศาสนา ด้านอุตุนิยมวิทยา และด้านกีฬา มีประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มตัวอย่างจากยุโรป และเอเชีย - แปซิฟิก และโดยส่วนรวมกลุ่มตัวอย่างที่ต่างเพศกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสารนิเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีความเห็นว่า สารนิเทศด้านกีฬา ด้านโรงแรมและสถานที่พัก ด้านบันเทิงเริงรมย์ กิจกรรมท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิง ส่วนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีความเห็นว่า สารนิเทศด้านประวัติศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี และด้านศาสนา เป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชาย และกลุ่มตัวอย่างอายุ 20 - 35 ปี มีความเห็นว่าสารนิเทศด้านเกษตรกรรม ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มตัวอย่างอายุ 36 ปีขึ้นไป ส่วนกลุ่มตัวอย่างอายุ 36 ปีขึ้นไป มีความเห็นว่าสารนิเทศเกี่ยวกับห้างสรรพสินค้า ด้านบันเทิงเริงรมย์ ด้านกีฬา ด้านประวัติศาสตร์ ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น ด้านศาสนา ความเชื่อและด้านอุตุ-นิยมวิทยา เป็นประโยชน์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างอายุ 20 - 35 ปี ดังนั้น ในการพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การเผยแพร่สารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยว จึงควรจัดให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวจากแต่ละแห่ง เพศและวัยที่แตกต่างกัน เพราะจากการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการเผยแพร่

แพร่สารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีภูมิฐานะ เพศ และอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเผยแพร่สารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ในการเผยแพร่สารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยว ควรจัดเผยแพร่ให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวจากแหล่งต่าง ๆ และสารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยวควรให้รายละเอียดเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ให้มากที่สุด ควรเน้นการเผยแพร่สารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยวโดยผ่านทางนิตยสารและหนังสือพิมพ์ที่มีชื่อเสียงให้มากที่สุด นอกจากนั้นควรเพิ่มหน่วยงานด้านการให้ข้อมูลสารนิเทศ หรือจัดตั้งศูนย์บริการสารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยว ตามเมืองสำคัญ ๆ ในเอเชีย - แปซิฟิก ยุโรปและอเมริกา ให้มากยิ่งขึ้น เพราะในปัจจุบันนักท่องเที่ยวมักจะได้รับสารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยวจากบริษัทและเอกชนต่าง ๆ มากกว่าจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

0320

เยาวลักษณ์ แพ่งสภา. เอกสารวิจัยส่วนบุคคลเรื่อง การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว : การศึกษา
เฉพาะกรณีการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร, 2532.

วัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยวไทยว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง มีระดับความสำคัญมากน้อยเพียงใด และมีผลกระทบต่อ
การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างไร ในส่วนนี้เป็นการศึกษาระดับจุลภาคไทยว่าประกอบด้วย
อะไรบ้าง มีระดับความสำคัญมากน้อยเพียงใด และมีผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่อง
เที่ยวอย่างไร ในส่วนนี้เป็นการศึกษาระดับจุลภาค (micro) ซึ่งมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่อง
เที่ยวโดยตรง และเพื่อศึกษาในระดับมหภาค (macro) ว่าผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชื่อม
โยงถึงเศรษฐกิจและความมั่นคงแห่งชาติอย่างไร โดยมีขอบเขตการศึกษาวิจัยเฉพาะปัญหาและ
อุปสรรคที่ส่งผลต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศโดยตรง และมุ่งเน้นการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิด
กับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของไทย คือ กรุงเทพฯ พัทยา เชียงใหม่ ภูเก็ต และหาดใหญ่ โดยถือ
ว่าแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้คือผลิตผลทางการท่องเที่ยวสำคัญที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผลิตผลเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่ออุตสาห
กรมท่องเที่ยวทั้งหมด

ผลการศึกษาพบว่าแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มีปัญหาดังนี้ คือ

กรุงเทพฯ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของรายการนำ
เที่ยว ดังนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นที่กรุงเทพฯ ย่อมส่งผลกระทบอย่างกว้างขวาง ปัญหาที่พบคือ ปัญหา
ความปลอดภัยที่ท่าอากาศยานกรุงเทพ ปัญหาการขึ้นราคาค่าห้องพักและการบิดพลิ้วข้อสัญญาของ
โรงแรมบางแห่ง ปัญหาสถานที่จอดรถรับ - ส่งนักท่องเที่ยวที่ไปชมพระบรมมหาราชวัง และวัด
พระศรีรัตนศาสดาราม ปัญหาเกี่ยวกับอุปสรรคทางด้านภาษาและระบบการให้ข้อมูลและข่าวสาร
และปัญหาอื่น ๆ เช่น ความไม่สะอาดของสถานที่ ปัญหารายการนำเที่ยวที่สำคัญ ๆ เป็นต้น

พัทยาและภูเก็ต ปัญหาที่สำคัญคือ ปัญหามลภาวะและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปัญหา
ความปลอดภัย การเอารัดเอาเปรียบ เป็นต้น

เชียงใหม่ ปัญหาที่สำคัญคือ การเปลี่ยนแปลงของศิลปวัฒนธรรม และสังคมซึ่ง
เปลี่ยนแปลงเป็นสังคมเมือง ตามลำดับ และการเดินทางไปเที่ยวในชนบทห่างไกล อาจมีปัญหา
ด้านความปลอดภัย

หาคใหญ่ มีปัญหา คือ การเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้โดยทางบก เนื่องจากมีมาตรการบางอย่างจากประเทศเพื่อนบ้านกีดกันมิให้ประชาชนของตนเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวนี้ ทั้งนี้อาจจะใช้วิธีการยกเรื่องความปลอดภัยจากการท่องเที่ยวแหล่งบันเทิงเรียมย์มาปิดเบือนเป็นข่าวทางสื่อมวลชน

กล่าวโดยสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยวมี 3 ประการคือ ปัญหาด้านการจัดการ อันเกิดจากโครงสร้างทางการบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยวขาดประสิทธิภาพ ซึ่งหมายความว่า กลไกของรัฐในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดที่มีอำนาจและหน้าที่โดยตรงในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ประการที่สอง กฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ อาจล้าสมัย เพราะมีช่องโหว่ทำให้สามารถหลีกเลี่ยงได้หรือเกิดการปล่อยปละละเลยของผู้รักษากฎหมาย ทำให้มีการฝ่าฝืนได้อยู่เสมอ และปัญหาการขาดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบธุรกิจท่องเที่ยว นับเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพราะทำให้มาตรฐานของการบริการและความรับผิดชอบด้อยลง และประการที่สาม คือ การขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ของประชาชนต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งจะสร้างทัศนคติที่ดีและพฤติกรรมที่ดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวและต่อนักท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า รัฐบาลควรจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงทางด้านนี้ในระดับทบวง เพื่อให้มีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย ในการจัดการด้านการท่องเที่ยว ควรปรับปรุงโครงสร้างการบริหารขององค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีความเป็นอิสระมากขึ้น เพื่อที่จะมีบทบาทการบริหารงานท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ควรขยายหน่วยงานของตำรวจท่องเที่ยวเพื่อสามารถคุ้มครองความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ รัฐบาลควรมีนโยบายส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวขึ้น การแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางด้านภาษา และระบบการให้ข้อมูลและข่าวสารควรจะทำโดยการจัดให้มีสถานีโทรทัศน์ช่องใดช่องหนึ่งที่ออกอากาศเป็นภาษาอังกฤษ หรือสถานีวิทยุกระจายเสียงเป็นภาษาอังกฤษ รัฐบาลควรมีนโยบายสร้างความรู้ความเข้าใจทางด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้แก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง และรัฐอาจตั้งสถาบันการเงินให้เงินกู้แก่นักลงทุนทางการท่องเที่ยว โดยมีเงื่อนไขว่าโครงการที่นำมาเสนอประกอบการกู้ยืม จะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งแวดล้อมหรือมลภาวะหรืออื่นใดที่ทำความเสียหายต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว และการให้กู้ยืมนั้นควรคิดดอกเบี้ยต่ำและระยะเวลาส่งชำระคืนระยะยาว เพื่อจูงใจให้นักธุรกิจกู้เงินจากแหล่งนี้ อันจะเป็นการผูกมัดให้การลงทุนนั้นไม่สร้างปัญหาในอนาคตเป็นการควบคุมปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลภาวะทางการท่องเที่ยว และเป็นเรื่องคุ้มค่าต่อการลงทุนของรัฐบาล

0321

นฤมล สนธิถาวร. การประมาณการปริมาณนักท่องเที่ยวที่เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2534.

วัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ

เพื่อศึกษาหาแนวทางวิเคราะห์การประมาณการปริมาณนักท่องเที่ยวที่เกาะสมุย
ในช่วงแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 เพื่อให้การวางแผนการรองรับการ
ท่องเที่ยวของเกาะสมุยในอนาคตสอดคล้องกับอุปสงค์การท่องเที่ยวมากที่สุด เนื่องจากเกาะสมุย
เป็นแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลแหล่งใหม่ที่สำคัญ แห่งหนึ่งของประเทศไทย โดยมีกรอบในการ
วิเคราะห์ 3 แนวทางคือ แนวทางแรกใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน แนวทางที่สองใช้เทคนิค Pooling
cross - section and time - series data และแนวทางที่สามใช้ Shift and share Model ส่วนเครื่องมือ
ทางสถิติที่ใช้ในการคัดเลือกแบบจำลองเพื่อเสนอในการศึกษาได้ใช้ Root Mean Square Error (RMSE) และ Mean Percent Error (MPE)

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

การวิเคราะห์แบบจำลองโดยการใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน ด้วยวิธีกำลังสองน้อย
ที่สุด เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์ในการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ
ต่าง ๆ กับตัวแปรอิสระต่าง ๆ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ในการเดินทางมาเที่ยวเกาะสมุย ของ
นักท่องเที่ยวทุกสัญชาติมากที่สุดคือ รายได้ที่แท้จริงต่อหัวของนักท่องเที่ยว ตัวแปรที่สำคัญรองลง
มาคือ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ในการมาเที่ยวที่เกาะสมุยของ นัก
ท่องเที่ยวสัญชาติออสเตรเลีย เบลเยียม ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย ฮองกง ญี่ปุ่น นิวซี
แลนด์ ไต้หวัน มาเลเซียและสิงคโปร์ และตัวแปรสุดท้ายที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ในการมาเที่ยวที่
เกาะสมุยของนักท่องเที่ยว คือจำนวนประชากรของประเทศสหรัฐอเมริกา เดนมาร์ก และเยอรมัน
โดยตัวแปรอิสระทุกตัวมีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวที่เกาะสมุยในทิศทางเดียวกัน

การใช้แบบจำลอง Pooling Cross - Section and Time - Series Data ในการ
วิเคราะห์ได้แบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวออกเป็น 3 กลุ่มสัญชาติ ผลการวิเคราะห์พบว่าไม่มีสมการใดที่มี
ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถอธิบายการผันแปรของอุปสงค์การท่องเที่ยวได้ จึง
ตัดตัวแปรที่มีค่าการกระจายของค่าสัมประสิทธิ์ต่ำออกจากสมการ ทำให้ได้สมการที่แสดงความ
สัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์ของการท่องเที่ยวกับตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียว คือรายได้ที่แท้จริงต่อหัวมี

หน่วยเงินตราเป็นบาทของนักท่องเที่ยวทั้ง 3 กลุ่มสัญชาติ นอกจากนี้ตัวแปรอิสระดังกล่าวยังมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอุปสงค์การท่องเที่ยวเกาะสมุยด้วย

การใช้ Shift and Share Model จากการวิเคราะห์พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่เกาะสมุยเพิ่มขึ้นในระหว่าง พ.ศ. 2526 ถึง พ.ศ. 2532 จำนวน 195,072 คน เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน ดังนี้ Regional Share (RS) และ Proportional Shift (PS) จะมีผลทำให้นักท่องเที่ยวมากขึ้นจำนวน 130,563 คน และ 71,277 คน และ Differential Shift (DS) จะมีผลทำให้นักท่องเที่ยวลดลงจำนวน 6,768 คน โดยสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบดังกล่าวมาจากเกาะสมุยมีโครงสร้างของสัญชาติ นักท่องเที่ยวที่มีสัดส่วนในการมาเที่ยวเกาะสมุยสูง ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวสหรัฐอเมริกา ชาวเบลเยียม ชาวเดนมาร์ก ชาวเยอรมัน ชาวสวิสเซอร์แลนด์ ชาวอังกฤษ ชาวซาอุดีอาระเบีย ชาวมาเลเซียและชาวสิงคโปร์

จากการประมาณการปริมาณนักท่องเที่ยวที่เกาะสมุยในช่วงแผนฯ ฉบับที่ 7 ทั้ง 3 วิธี ปรากฏว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่ได้จากการประมาณการด้วยวิธี Pooling มีจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยที่สุด ส่วนวิธีการ Shift and Share Model ให้ผลการประมาณการสูงกว่า 2 วิธี เนื่องจากข้อมูลนักท่องเที่ยวที่นำมาใช้เป็นช่วงที่การท่องเที่ยวประเทศไทยกำลังเฟื่องฟูประกอบกับในแบบจำลองได้เลือกใช้ค่า Differential Shift เฉลี่ยระหว่างช่วง พ.ศ. 2526 - 2532 จึงทำให้ผลการประมาณการที่ได้สูงกว่า 2 วิธีข้างต้น ผลจากการทดสอบแบบจำลองทั้ง 3 แบบพบว่า การใช้สมการถดถอยเชิงซ้อนเป็นแบบจำลองที่เหมาะสมที่สุดที่จะนำไปประมาณการปริมาณนักท่องเที่ยวที่เกาะสมุย ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ซึ่งพบว่าใน พ.ศ. 2535 จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปเกาะสมุยทั้งสิ้นจำนวน 471,887 คน และใน พ.ศ. 2539 จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปเกาะสมุยทั้งสิ้นจำนวน 733,871 คน

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าเทคนิค Pooling น่าจะใช้ได้ดีในอนาคตเมื่อศึกษาแบบจำลองที่มีรายละเอียดมากขึ้น การใช้แบบจำลอง Shift and Share Model เพื่อใช้ในการประมาณการสำหรับกรณีอื่น ๆ ต่อไปนั้น ควรจะเป็นการใช้ Differential Shift ของแต่ละปีไปแทนการใช้ค่าเฉลี่ยของ Differential Shift เพื่อให้ผลของการประมาณการมีค่าใกล้เคียงกับค่าจริงมากขึ้น การใช้เทคนิคการวิเคราะห์ทั้ง 3 แบบมีข้อดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกันออกไป จึงควรมีการใช้เทคนิคเหล่านี้กับกรณีอื่น ๆ ต่อไป และการบันทึกข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศไทยควรมีความสมบูรณ์เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการนับซ้ำ และควรจัดเก็บสถิติข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวภายในประเทศไทยให้ครบทุกจังหวัดในทุก ๆ ปี เพื่อใช้ในการศึกษาในกรณีอื่นต่อไป นอกจากนี้ผลของการใช้เทคนิค Pooling วิเคราะห์แบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวกลุ่ม

ทวีปยุโรป และกลุ่มทวีปเอเชีย พบว่าตัวแปรรายได้ต่อหัวมีหน่วยเงินตราเป็นบาทของนักท่องเที่ยวชาวเบลเยียม ชาวเนเธอร์แลนด์ ชาวไต้หวัน มีค่าสัมประสิทธิ์ที่มีการกระจายน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับนักท่องเที่ยวสัญชาติอื่น ๆ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาต่อไปให้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรดังกล่าวมีค่าที่ดีกว่านี้

0322

นันทนา ลิมประยูร. มูลค่าของอุทยานแห่งชาติ : กรณีศึกษาเกาะเสม็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2537.

ในปัจจุบันการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการอนุรักษ์พื้นที่ธรรมชาติ เป็นปัญหาที่มีความสำคัญและไม่สามารถหาข้อยุติได้โดยง่าย เนื่องจากคุณประโยชน์ส่วนใหญ่ของพื้นที่อนุรักษ์ทางธรรมชาติ มีลักษณะเป็นสินค้าสาธารณะที่ไม่มีราคาหรือตลาดในการซื้อขายแลกเปลี่ยน การศึกษานี้จึงพยายามที่จะประเมินมูลค่าของพื้นที่อนุรักษ์ในประเทศไทยในส่วนของอุทยานแห่งชาติออกมาเป็นตัวเงิน (Monetary Value) โดยใช้เกาะเสม็ด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด เป็นกรณีศึกษา ผลการศึกษาที่ได้คาดว่าจะป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบาย หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติเกาะเสม็ดที่มีอยู่ในปัจจุบันได้

การศึกษานี้จะประเมินมูลค่าของอุทยานฯ 3 ส่วนคือ มูลค่าจากการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบัน มูลค่าของการสงวนเกาะเสม็ดไว้ใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวในอนาคต และมูลค่าความคงอยู่ต่อไป ด้วยวิธีการศึกษา 2 วิธีคือ วิธีต้นทุนการเดินทาง (Travel Cost Method , TCM) และวิธีการประเมินมูลค่าจากการสำรวจที่เรียกว่า Contingent Valuation Method (CVM) โดยใช้เทคนิคการถามคำถาม 5 แบบ ได้แก่ คำถามแบบ Open - ended คำถามแบบ Closed - ended Single low Value คำถามแบบ Closed - ended Single High Value คำถามแบบ Closed - ended Iterative Low Value และคำถามแบบ Closed - ended Iterative High Value กับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจำนวน 300 ตัวอย่าง แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวบนเกาะเสม็ด 150 ตัวอย่าง และนักท่องเที่ยวที่ไม่เคยเดินทางไปเที่ยวเกาะเสม็ดมาก่อน 150 ตัวอย่าง

ผลการประเมินมูลค่าของอุทยานฯ พบว่า เฉพาะมูลค่าการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบันของอุทยานฯ จากวิธี TCM มีมูลค่าประมาณ 27.15 ล้านบาทต่อปี และวิธี CVM ได้มูลค่าประมาณ 23.06 ล้านบาทต่อปี ส่วนมูลค่าการสงวนเกาะเสม็ดไว้ใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวในอนาคตมีมูลค่าประมาณ 108.53 ล้านบาทต่อปี และมูลค่าความคงอยู่ต่อไปของอุทยานฯ มีมูลค่าประมาณ 3,604.86 ล้านบาทต่อปี ทำให้ได้มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์รวมของอุทยานแห่งชาติเกาะเสม็ดประมาณ 3,738.88 ล้านบาทต่อปี

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความยินดีที่จะจ่ายเพื่อประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบันคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยว จำนวนวันที่นักท่องเที่ยวพักค้างคืนบนเกาะเสม็ด และจำนวนครั้งที่เคยเดินทางไปเกาะเสม็ด ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความยินดีที่จะจ่ายเพื่อสงวน

เกาะเสม็ดไว้ใช้ประโยชน์ในอนาคตคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยว ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความยินดีที่จะจ่ายเพื่อให้เกาะเสม็ดคงอยู่ต่อไปของนักท่องเที่ยวบนเกาะเสม็ด คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนวันที่นักท่องเที่ยวพักค้างคืนบนเกาะเสม็ด และจำนวนครั้งที่เคย เดินทางไปเกาะเสม็ด ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความยินดีที่จะจ่ายเพื่อให้เกาะเสม็ดคงอยู่ต่อไปของนักท่องเที่ยวที่ไม่เคยเดินทางมาเกาะเสม็ด คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

มูลค่าของอุทยานฯ ที่คำนวณได้นี้ จะให้เห็นว่าการอนุรักษ์เกาะเสม็ดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ เป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์ต่อสังคมอย่างยิ่ง ดังนั้นในอนาคตกรมป่าไม้จึงควรดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบนเกาะเสม็ด ให้มีสภาพที่ดีอยู่เสมอเนื่องจากความสวยงามตามธรรมชาติของเกาะ เป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเกาะเสม็ดทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

นอกจากนี้กรมป่าไม้ควรมีการจัดสรรงบประมาณมาดูแลอุทยานฯ เพิ่มมากขึ้นด้วย เพราะปัจจุบันงบประมาณที่ทางอุทยานฯ ได้รับนับเป็นมูลค่าน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าของอุทยานฯ รายได้ของภาคธุรกิจต่าง ๆ และรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมการเข้าชมอุทยานฯ โดยคิดเป็นร้อยละ 0.027 ของมูลค่ารวมของอุทยานฯ ร้อยละ 0.34 ของรายได้ของภาคธุรกิจต่าง ๆ และร้อยละ 17.43 ของรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมเท่านั้น โดยกรมป่าไม้สามารถหารายได้เพิ่มขึ้นจากการเก็บค่าธรรมเนียมการเข้าชมอุทยานฯ ให้ทั่วถึงและการขึ้นอัตราค่าธรรมเนียม ซึ่งข้อมูลจากการสำรวจพบว่าจำนวนเงินค่าธรรมเนียมที่นักท่องเที่ยวชาวไทยยินดีจ่าย เพื่อใช้ประโยชน์จากเกาะเสม็ดในปัจจุบันนี้มีค่าประมาณ 53.93 บาทต่อครั้ง และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประมาณ 178.86 บาทต่อครั้ง

ในด้านทิศทางการพัฒนาเกาะเสม็ดในอนาคตซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาความขัดแย้งที่กำลังมีอยู่บนเกาะเสม็ด คือ ปัญหาการถือครองที่ดินบนเกาะ ผลการศึกษาพบว่าในอนาคต กรมป่าไม้ไม่ควรเน้นการพัฒนาเกาะเสม็ดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสมัยใหม่ต่าง ๆ เพราะนักท่องเที่ยวมิได้มาเที่ยวเพื่อสิ่งเหล่านี้ กรมป่าไม้ควรทำการปิดเกาะเสม็ดเป็นประจำทุกปีประมาณ 2 - 3 เดือน เพื่อให้ธรรมชาติบนเกาะได้ฟื้นตัวและควรมีการศึกษาเพิ่มเติมว่าการกำหนดให้เกาะเสม็ดเป็นอุทยานแห่งชาตินั้นชาวบ้านที่อยู่อาศัยบนเกาะได้รับผลกระทบอย่างไรบ้างในอนาคตสมควรให้เอกชนหรือชาวบ้านเข้ามามีสิทธิครอบครองที่ดินบนเกาะเสม็ดหรือไม่ เป็นต้น

0323

บุษบา ศิวะสมบูรณ์. บทบาทของกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการจัดการทรัพยากร : ศึกษาเฉพาะกรณีกระเช้าลอยฟ้าดอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิเคราะห์สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2534.

การศึกษานี้มุ่งที่จะทำความเข้าใจกับบทบาทประชาชนในการจัดการทรัพยากรภายในท้องถิ่น ซึ่งบทบาทนี้แสดงออกมาโดยการรวมตัวกันขึ้นเป็นกลุ่มการเมืองที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งในที่นี้เรียกว่า กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งกลุ่มนี้พยายามที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายในการจัดการทรัพยากรของรัฐให้เป็นประโยชน์กับกลุ่มของตนและท้องถิ่น โดยอาศัยกรอบคิดเกี่ยวกับการรวมตัวในลักษณะกลุ่มการเมืองที่ไม่เป็นทางการ ตลอดจนทฤษฎีเสริมอื่น ๆ เพื่อตีความและอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้วิธีการในเชิงประวัติศาสตร์ในการศึกษา ข้อมูลปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นที่ได้จากการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงประวัติศาสตร์จากเอกสารต่าง ๆ นอกจากนี้ก็ยังได้มีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในผู้ให้ข่าวสารสำคัญ การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างแบบสอบถามกับชาวบ้านโดยทั่วไป

ผลของการศึกษาพบว่าในกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นกลุ่มที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวของคนในท้องถิ่นที่ไม่พอใจต่อการพัฒนาทางทางท่องเที่ยวที่ผ่านมาประกอบด้วยกลุ่มต่าง ๆ หลายกลุ่มซึ่งสามารถแบ่งตามแนวคิดในการเข้าร่วมกลุ่มเพื่อคัดค้านได้ 2 กลุ่มใหญ่ กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่มีปัญหาชนซึ่งก็คือนักวิชาการ นักศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในเชียงใหม่ กลุ่มที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ ชมรมเพื่อเชียงใหม่ที่เกิดจากการรวมตัวของนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และผู้นำท้องถิ่นบางคนที่มีประสบการณ์ในการคัดค้านกระเช้าลอยฟ้าในปี พ.ศ. 2518 ในชมรมเพื่อเชียงใหม่มีโครงสร้างแบบกลุ่มการเมืองที่ไม่เป็นทางการ มีลักษณะการรวมตัวที่หลวม ๆ ไม่มีกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้สมาชิกปฏิบัติอย่างเคร่งครัด การสรรหาสมาชิกมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัวของแกนนำของชมรม บทบาทที่สำคัญของชมรมฯ ในกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก็คือเป็นการได้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับวิชาการและนิเวศวิทยาและเผยแพร่ข้อมูลให้กับประชาชนได้ตัดสินใจว่าต้องการโครงการกระเช้าลอยฟ้าหรือไม่ กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่มีแนวคิดการจัดการทรัพยากรดอยสุเทพในเชิงวัฒนธรรมประกอบด้วยประชาชนในท้องถิ่นเชียงใหม่และพระสงฆ์ กลุ่มที่เป็นแกนนำก็คือพระสงฆ์ที่มีโครงสร้างกลุ่มเป็นทางการ กลุ่มนี้เข้าร่วมคัดค้านโครงสร้างกระเช้าลอยฟ้านั้นเป็นการไม่คำนึงถึงความหมายทางด้านจิตใจของดอยสุเทพที่มีต่อประชาชนและพระสงฆ์ที่อยู่ในท้องถิ่น

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ นั้นมีพื้นฐานอยู่บนความสัมพันธ์ส่วนบุคคลระหว่างสมาชิกของกลุ่มย่อยต่าง ๆ ซึ่งมีการช่วยเหลือระหว่างกันและกันอยู่เสมอ แต่ละกลุ่มนั้นมีอิสระในการตัดสินใจเคลื่อนไหวคัดค้านของตนเอง แต่เมื่อร่วมมือกันเคลื่อนไหวแล้ว กลุ่มที่เป็นแกนนำคือกลุ่มชมรมเพื่อเชียงใหม่และกลุ่มพระสงฆ์ซึ่งเป็นกลุ่มที่เลือกยุทธวิธีในการเคลื่อนไหวกำหนดวันเวลา ชักชวนให้กลุ่มต่าง ๆ เข้าร่วมในการเคลื่อนไหวคัดค้านครั้งสำคัญต่าง ๆ

ส่วนยุทธศาสตร์ที่กลุ่มใช้นั้นสามารถแบ่งตามจุดมุ่งหมายได้ 3 กลุ่ม คือ

1. ยุทธศาสตร์ต่อฝ่ายผู้เสนอโครงการ กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพยายามกดดันฝ่ายผู้เสนอโครงการ โดยคัดค้านสิ่งที่ผู้เสนอโครงการเสนอว่าเป็นผลดีซึ่งจะได้จากการสร้างกระเช้าลอยฟ้า โดยมีการโต้ตอบกันทางด้านข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในเรื่องผลกระทบต่อนิเวศวิทยา ดอยสุเทพ และโดยผ่านกลุ่มพระสงฆ์ซึ่งมีเครือข่ายสัมพันธ์โยงใยไปถึงประชาชนในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ได้พลังของประชาชนเข้าร่วมคัดค้านทำให้ฝ่ายผู้เสนอโครงการนั้นไม่กล้าที่จะลงมือสร้างเนื่องจากอาจเกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้นดังเช่นที่เกิดขึ้นที่ภูเก็ต

2. ยุทธศาสตร์ต่อประชาชน กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพยายามแสดงให้เห็นว่าเป็นกลุ่มที่เป็นตัวแทนของประชาชนในเชียงใหม่ โดยมีการรื้อฟื้นวัฒนธรรมเดิมขึ้นมาเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ดอยสุเทพให้เกิดขึ้นกับประชาชนเชียงใหม่

3. ยุทธศาสตร์ต่อรัฐ กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเข้าไปติดต่อกับกลุ่มพนักงานในรัฐ โดยอาศัยความสัมพันธ์เป็นส่วนตัวเพื่อให้เกิดพลังต่อรองกับรัฐ ทำให้รัฐหันมาสนองความต้องการของกลุ่มท้องถิ่นด้วย

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า การเล็งเห็นผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียวนั้นทำให้นโยบายการพัฒนาไม่ตอบสนองต่อมิติของชีวิตด้านอื่น ๆ เช่น สังคม วัฒนธรรม เป็นต้น ควรมีการให้ชุมชนเข้ามารับผิดชอบดูแลทรัพยากรภายในชุมชนของตนแทนที่รัฐจะดูแลเองทั้งหมดซึ่งมักจะดูแลไม่ทั่วถึง การเปลี่ยนแปลงนโยบายโดยกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นต่าง ๆ สามารถเข้าดูแลหรือมีส่วนในการจัดสรรทรัพยากรได้นั้น นับเป็นทางแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งให้หมดสิ้นไป และในการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมต่าง ๆ ควรควบคุมการปล่อยของเสียหรือคำนึงถึงระบบนิเวศน์ด้วย นอกจากนี้การให้ความสำคัญและฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่จะเป็นอีกทางหนึ่งที่จะทำให้คนในท้องถิ่นเกิดความรู้สึกสำนึกกว่าเป็นเจ้าของทรัพยากรต่าง ๆ จะช่วยกันดูแล ไม่ปล่อยให้เป็นที่หน้าของรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียวและสามารถรวมพลังมวลชนในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนได้

0324

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กongsติติและวิจัย. รายงานสถานการณ์ท่องเที่ยวภูเก็ตหลัง
เหตุการณ์จลาจลกรณีโรงงานแทนทาลัม และผลกระทบที่เกิดขึ้นในวงธุรกิจ
ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , 2529.

ภูเก็ตเป็นเมืองหลักทางการท่องเที่ยวของภาคใต้ เนื่องจากมีทรัพยากรทางการ
ท่องเที่ยวประเภทหาดทราย ชายทะเลที่สวยงามที่สุดของประเทศ และยังมีศักยภาพที่สามารถส่งเสริม
และพัฒนาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวประเภทหาดทรายชายทะเลระดับนานาชาติได้แต่เนื่องจากใน
วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2529 ได้เกิดมีเหตุการณ์ก่อการจลาจลสืบเนื่องมาจากการประท้วงการ
สร้างโรงงานถลุงแร่ตะกั่วในภูเก็ตไทยแลนด์แทนทาลัม ในจังหวัดภูเก็ต ทำให้โรงงานดังกล่าวรวม
ทั้งโรงแรมภูเก็ตเมอร์ลินได้รับความเสียหายอย่างมาก มีการคาดการณ์ว่า การจลาจลครั้งนี้จะส่งผล
กระทบในทางที่ไม่ดีต่อภาพพจน์และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของภูเก็ต ดังนั้นการท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย จึงได้ดำเนินการสำรวจผลกระทบจากการจลาจลดังกล่าว

ผลการศึกษาปรากฏว่าเหตุการณ์จลาจลนี้มีผลกระทบต่อตลาดมาเลเซียและสิงคโปร์บ้าง
เพราะมีนักท่องเที่ยวบางส่วนงดเดินทางหรือเลื่อนกำหนดการเดินทางแต่ก็นับว่าผลกระทบ
จากเหตุการณ์ครั้งนี้ต่อการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ตมีน้อยมาก เนื่องจากเดือนมิถุนายน
เป็นเดือนที่นักท่องเที่ยวจากยุโรปและอเมริกา ซึ่งมีสัดส่วนประมาณครึ่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ
ทั้งหมดเข้ามาน้อยกว่าทุก ๆ เดือน เพราะตรงกับเดือนที่อากาศในภาคพื้นยุโรปและ
อเมริกาอบอุ่นเหมาะแก่การท่องเที่ยวภายในภาคพื้นทวีป ประกอบกับข่าวจลาจลที่ภูเก็ตในยุโรป
และอเมริกาไม่ได้เป็นข่าวใหญ่ จึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่ค่อยสนใจติดตามข่าวหรือมีความรู้สึกที่ไม่
ดีต่อภูเก็ต เพราะการประท้วงครั้งนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการรักษาสภาพแวดล้อม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้สำรวจความคิดเห็นนักท่องเที่ยว 60 รายใน
จังหวัดภูเก็ต โดยเลือกสุ่มตัวอย่างในเมือง 15 ราย บริเวณชายหาดต่าง ๆ 20 ราย และสนามบิน
ภูเก็ต ณ ห้องพัสดุโดยสารขาออก 25 ราย โดยใช้เวลาเก็บรวบรวมแบบสอบถามเป็นเวลา 5 วัน นับ
ตั้งแต่วันที่ 20 กรกฎาคม - 24 กรกฎาคม 2529 นักท่องเที่ยวที่สุ่มนี้เป็นนักท่องเที่ยวทั้งจากในยุโรป
อเมริกา และเอเชีย พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณ 18 ราย ไม่ทราบถึงเหตุการณ์จลาจล ซึ่ง
ในจำนวนนี้เป็นนักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่ในฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ สหราชอาณาจักรญี่ปุ่น ฮอง
กงและเยอรมัน จึงทำให้พอประมาณได้ว่าข่าวเกี่ยวกับการจลาจลครั้งนี้ไม่ใช่ข่าวใหญ่ที่จะก่อให้เกิด
ความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ และเป็นที่น่าสังเกตว่านักท่องเที่ยวมาเลเซียและสิงคโปร์ ทุก
คนที่ได้รับการสุ่มตัวอย่างนั้นรู้เรื่องราวเกี่ยวกับการจลาจลครั้งนี้จากสื่อมวลชนภายในประเทศซึ่ง

ตรงกับคาดการณ์ว่าประเทศใกล้เคียงกับประเทศไทยย่อมจะทราบข่าวได้รวดเร็วและละเอียดกว่าประเทศอื่น ๆ ที่อยู่ห่างไกล และสื่อมวลชนที่มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข่าวกรณีจลาจลครั้งนี้ คือ หนังสือพิมพ์ รองลงมาตามลำดับคือ โทรทัศน์และวิทยุ รวมทั้งคำบอกเล่าของมิตรสหาย สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับกรณีเผาโรงงานไทยแลนด์ แทนทาลัมนี้มีเพียงร้อยละ 5 ของผู้ถูกสุ่มตัวอย่างที่คิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้ร้ายแรงมาก ภูเก็ตอีกหากมีโอกาส และการสุ่มตัวอย่างครั้งนี้ไม่พบนักท่องเที่ยวที่อยู่ในเหตุการณ์วันเกิดเหตุจลาจล จึงทำให้ไม่ทราบถึงความรู้สึกของนักท่องเที่ยว ดังนั้นผลการสำรวจความคิดเห็นที่ได้รับการประเมินข้อมูลในแบบสอบถาม ทำให้พอสรุปได้ว่าภาพพจน์ของภูเก็ตในสายตาของนักท่องเที่ยวต่างประเทศยังอยู่ในเกณฑ์ดี

สำหรับผลกระทบกรณีจลาจลต่อกิจการโรงแรมภูเก็ต โดยการสอบถามกิจการโรงแรม ทั้งในตัวเมืองและชายหาดต่าง ๆ ของภูเก็ตจำนวน 8 แห่ง ทำให้ทราบข้อมูลที่สามารถสรุปได้ว่า กรณีจลาจลครั้งนี้มีผลกระทบต่อกิจการโรงแรมประมาณร้อยละ 62 ของกิจการทั้งหมด ส่วนอีกร้อยละ 38 ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อกิจการเลยเนื่องจากโรงแรมเหล่านี้เป็นโรงแรมขนาดเล็กซึ่งอยู่ชายหาดรับลูกค้าที่เดินทางมาด้วยตนเองมิได้เดินทางมากับกรุ๊ปทัวร์ที่จะต้องมีการจองล่วงหน้า และบางส่วนเนื่องมาจากลูกค้าส่วนใหญ่เป็นลูกค้าชาวไทย ส่วนโรงแรมที่ได้รับผลกระทบนั้นส่วนใหญ่จะอยู่ในเมืองและรับลูกค้าจากบริษัทท่องเที่ยว ลักษณะผลกระทบส่วนใหญ่เป็นการยกเลิกและขอเลื่อนกำหนดการ แต่ส่วนใหญ่แล้วคาดว่าผลกระทบนั้นจะไม่กินเวลาเกินกว่า 1 เดือน และหลังจากนั้นจะเข้าสู่ภาวะปกติ ทั้งนี้ไม่ได้รวมความเสียหายโดยเฉพาะที่เกิดแก่โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน ซึ่งมีมูลค่ากว่าหลายล้านบาท

สำหรับผลกระทบกรณีจลาจลต่อผลการท่องเที่ยวโดยการสอบถามกิจการนำเที่ยวจังหวัดภูเก็ต โดยกระจายการสอบถามทั้งในตัวจังหวัดและบริเวณชายหาด ซึ่งได้สุ่มตัวอย่างมาทั้งหมด 10 แห่ง ประมาณว่ากิจการนำเที่ยวส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ได้รับผลกระทบจากการจลาจลอยู่ในระดับน้อยและปานกลาง ส่วนกิจการที่ได้รับผลกระทบมากมีเพียงร้อยละ 11 ของกิจการทั้งหมด อย่างไรก็ตามกิจการที่ได้รับผลกระทบมากเหล่านี้มักเป็นกิจการที่ค่อนข้างเล็กและพึ่งพิงตลาดประเทศใกล้เคียงเสียเป็นส่วนใหญ่หากขาดรายได้จากกลุ่มลูกค้าเพียง 3 - 4 ราย ก็นับว่าเป็นการขาดรายได้ที่เป็นสัดส่วนมากกว่ากิจการรายใหญ่อื่น ๆ ลักษณะผลกระทบนั้นส่วนใหญ่จะยกเลิกการขายการแต่ส่วนใหญ่ยังคงดำเนินการตามปกติ และลูกค้าที่ขอเลื่อนกำหนดการเดินทางและยกเลิกการเดินทางส่วนใหญ่เป็นชาวสิงคโปร์และมาเลเซีย แต่กิจการนำเที่ยวก็มีความคิดเห็นว่าผลกระทบจะเกิดในช่วงเวลาประมาณ 1 เดือน หลังจากเหตุการณ์เท่านั้น

สำหรับผลกระทบกรณีจลาจลต่อกิจการร้านค้าขายของที่ระลึกและภัตตาคารภูเก็ต จากการสุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 14 แห่ง และเกินกว่าครึ่งตอบว่าไม่มีผลต่อกิจการ

จากการสอบถามนักท่องเที่ยว กิจการนำเที่ยว กิจการโรงแรม กิจการร้านค้าและจากรายงานข่าวจากต่างประเทศ สรุปได้ว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจลาจลครั้งนี้เป็นผลเพียงระยะสั้น ภูเก็ตยังคงมีภาพพจน์ที่ดีเหมือนเดิม โดยเฉพาะในด้านความงามของธรรมชาติทางหาดทราย รวมทั้งอสังหาริมทรัพย์ของชาวภูเก็ต การแก้ปัญหาที่เกิดจากการจลาจลเป็นการแก้ไขที่รวดเร็วทันเหตุการณ์ ดังนั้นนักท่องเที่ยวยังคงตัดสินใจมาเที่ยวภูเก็ตเช่นเดิม ดังนั้นปัญหานี้จึงไม่ได้ขยายวงกว้างเท่าที่คาดไว้

ผู้ศึกษาได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงสนามบินให้รับกับจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาที่คับคั่ง และสร้างถนนรอบเกาะซึ่งจะเป็นปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ และรัฐควรเร่งกวาดล้างในเรื่องการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวให้มากที่สุด รักษาสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะความสะอาดของชายหาดและน้ำทะเล เพื่อรักษาภาพพจน์ของภูเก็ตให้คงอยู่ตลอดไป

0325

สรพล พงษ์วีระน้อย. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานตำรวจเกี่ยวกับ
การกระทำผิด ตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พุทธศักราช
2535 : ศึกษาเฉพาะ กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาอาชญวิทยาและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหิดล 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบังคับใช้ กฎ
หมายของเจ้าพนักงานตำรวจกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ในการใช้ดุลยพินิจตัดสินจับกุมผู้ที่
กระทำผิดตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 และส่งตัวผู้กระทำผิด ให้
พนักงานสอบสวนดำเนินคดี โดยกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ
ฝ่ายป้องกันและปราบปรามชั้นสัญญาบัตร เฉพาะระดับสารวัตร รองสารวัตร และชั้นประทวน
ซึ่งสังกัดในกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางที่ประจำการอยู่ทั้ง
ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ โดยการสุ่มตัวอย่าง โดยรวมประชากรที่นำมาศึกษาทั้ง
สิ้นจำนวน 229 คน

ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่มักจับกุมผู้กระทำผิดที่เป็นมัคคุเทศก์ที่เป็นชาย อายุ
เกินกว่า 18 ปี และไม่ได้เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามัคคุเทศก์ส่วนใหญ่จะ
เป็นเพศชาย ส่วนการไม่จับกุมผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี อาจเป็นเพราะว่าจะมีปัญหาในการปฏิบัติทาง
กฎหมาย เกิดความยุ่งยากและอาจเกิดความสงสัย และการที่ไม่จับกุมผู้กระทำผิดที่เป็น นักเรียน
หรือนักศึกษา อาจเนื่องมาจากมีความเห็นใจเกรงว่าจะเกิดอุปสรรคในการเรียนต่อไป เกี่ยวกับ
การที่เจ้าหน้าที่มักจับกุมมัคคุเทศก์โดยในเวลากลางวันมีนิสัยก้าวร้าว และแต่งกายสกปรก อาจเป็น
เพราะว่าอาชีพมัคคุเทศก์โดยส่วนใหญ่จะมีช่วงปฏิบัติงานเวลากลางวัน และการที่มัคคุเทศก์ที่แต่ง
กายสกปรกหรือนิสัยก้าวร้าว ก็เป็นการประพฤติปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมของผู้จะเป็นมัคคุเทศก์ที่ได้
มีระบุในกฎกระทรวงไว้อยู่แล้ว ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องควบคุมดูแลและการที่เจ้าหน้าที่มักจับกุม
มัคคุเทศก์เมื่อมีการแจ้งความหรือร้องเรียนนั้น เนื่องจากว่าการกระทำผิดในฐานะที่เป็นมัคคุเทศก์
โดยส่วนใหญ่แล้วจะตรวจพบค่อนข้างยาก และการใช้ดุลยพินิจพิจารณาในการจับกุมตามข้อกฏ
หมายนั้นบางครั้งต้องมีเจ้าหน้าที่เห็นการกระทำผิดซ้ำให้จับกุม เจ้าหน้าที่ฝ่ายป้องกันปราบปราม
ส่วนมากมักจับกุมดำเนินคดีผู้กระทำผิดที่เป็นธุรกิจนำเที่ยวที่มีขนาดใหญ่ไม่คำนึงว่าจะมีสัญชาติใด
และมักจับกุมดำเนินคดีเมื่อมีผู้แจ้งความหรือร้องเรียน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายป้องกันปราบปรามที่มี

ยานพาหนะต่างกัน ใช้ดุลยพินิจในการจับกุมผู้กระทำความผิดที่เป็นมัลลเทศก์ต่างกัน โดยผู้ใช้
ยานพาหนะส่วนตัวใช้ดุลยพินิจในการจับกุมมากที่สุด

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายป้องกันปราบปรามมียาน
พาหนะเป็นของตนเองในการปฏิบัติหน้าที่จะมีประสิทธิภาพในการจับกุมดำเนินคดีมากกว่า และ
ควรมีการประสานงานการปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายกับหน่วยที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติ
ธุรกิจนำเที่ยวและมัลลเทศก์ พ.ศ. 2535 เนื่องจากส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่มักจับกุมดำเนินคดีเมื่อมีผู้แจ้ง
ความหรือร้องเรียน

0326

ยุวดี นิรัตน์ตระกูล. ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียเมืองพัทยา.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียเมืองพัทยา และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายในเรื่องดังกล่าว ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ โดยการสุ่มตัวอย่างจากครัวเรือนและสถานประกอบการในเขตเมืองพัทยา แยกเป็นกลุ่มครัวเรือน จำนวน 163 ราย และสถานประกอบการโรงแรม/บังกาโล จำนวน 62 ราย รวม 225 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและครัวเรือน ในเมืองพัทยาส่วนใหญ่รับรู้และเห็นด้วยว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวที่เมืองพัทยาได้ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมนานาประการ และส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการแก้ไขปัญหามลภาวะจากน้ำเสีย โดยการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง ในเรื่องการเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย ประชาชนในพื้นที่ประมาณ 2 ใน 3 เห็นว่าเป็นเรื่องถูกต้องที่ผู้ก่อความสกปรกต้องจ่าย ส่วนที่เหลือประมาณ 1 ใน 3 เห็นว่าไม่ถูกต้องไม่เป็นธรรมเพราะได้เสียภาษีแล้วไม่ควรเก็บซ้ำอีก และจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 50 มีความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียดังกล่าว โดยกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวเต็มใจที่จะจ่ายมากกว่ากลุ่มครัวเรือน ส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ 30 ไม่เต็มใจที่จะจ่าย และร้อยละ 20 ยังลังเลที่จะจ่ายเงินดังกล่าว ผลการวิจัยได้พบว่าปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านการประกอบธุรกิจ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านน้ำทะเล และความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยว ตัวแปรแต่ละตัวดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับระดับความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียเมืองพัทยานั้น พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียเมืองพัทยา ได้แก่ รายได้ของกิจการเฉลี่ยต่อเดือน ความคิดเห็นต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยว การให้คุณค่าแก่น้ำทะเล และการรับรู้ด้านคุณภาพน้ำทะเล โดยที่รายได้ของกิจการเฉลี่ยต่อเดือน เป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายการผันแปรของความเต็มใจที่จะจ่ายได้ดีที่สุด รองลงมาคือการให้คุณค่าน้ำทะเลความคิดเห็นต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม การรับรู้ด้านคุณภาพน้ำทะเล และความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวตามลำดับ โดยกลุ่มตัว

อย่างทำให้คุณค่าแก่น้ำทะเล และรับรู้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำทะเลในอ่าวพัทยา ตลอดจนให้ความสำคัญกับสภาพการท่องเที่ยว จะมีความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ควรมีการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับน้ำเสีย เพราะประชาชนกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งคิดว่าภาครัฐมีหน้าที่และบทบาทที่จะต้องแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมถึงปัญหาด้านสภาพแวดล้อมด้วย และกลุ่มครัวเรือนและสถานประกอบการถึงร้อยละ 60 ยังไม่รู้ว่ามีการสร้างโรงบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง ดังนั้นเมืองพัทยาคควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการ ประโยชน์ วัตถุประสงค์ ตลอดจนรายละเอียดของโครงการเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ ได้รับข่าวสารที่ถูกต้องและควรเน้นกลุ่มครัวเรือนผู้ประกอบการโรงแรม/บังกาโล รวมทั้งกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ในเขตเมืองพัทยา และใช้สื่อมวลชนทุกแขนงให้ข่าวสารแบบเผชิญหน้า (Face to face) ด้วยวาจา เช่น อาจให้เจ้าหน้าที่เมืองพัทยาทำโครงการเคาะประตูบ้าน พูดคุยกับประชาชน ควรมีการสร้างความเข้าใจอันดีและถูกต้องให้กับประชาชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หากมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยเฉพาะด้านน้ำทะเลด้วยควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทของประชาชน เกี่ยวกับการแก้ปัญหาน้ำเน่าเสีย สร้างแรงจูงใจในการแก้ปัญหาน้ำเสีย เช่น กำหนดมาตรการในการลดภาษีเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการแก้ปัญหามลภาวะ เช่น ลดภาษีให้กับอุปกรณ์ที่ใช้ในการบำบัดน้ำเสีย กำหนดแนวทางในการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียเมืองพัทยา โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บค่าบริการ รูปแบบการจัดเก็บ พื้นที่จัดเก็บและอัตราค่าบริการ

0327

สาลี ศิลปกรรม. ความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2526 - 2528 ที่ทำงานในธุรกิจท่องเที่ยว. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถและเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษา ปีการศึกษา 2526 - 2528 ที่ทำงานในธุรกิจการท่องเที่ยว โดยการสัมภาษณ์ตัวอย่างประชากรที่จบชั้นประถมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และชลบุรี จำนวน 211 คน

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำงานในธุรกิจท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ 1 คือสามารถสื่อสารได้เข้าใจโดยใช้ภาษาและท่าทางประกอบแต่ไม่ถูกหลักไวยากรณ์ ซึ่งมีสาเหตุหลายประการเช่น ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรภาษาอังกฤษในปัจจุบันซึ่งยึดการสอนตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ครูขาดประสบการณ์และขาดความชำนาญในการสอนยังสอนแบบเดิม คือ เน้นการศึกษาไวยากรณ์ ขาดความรู้ด้านวิธีสอน และการจัดกิจกรรมโดยเฉพาะทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้งที่ครูเหล่านี้อยู่ในพื้นที่ที่เป็นเขตท่องเที่ยว ด้านเนื้อหาวิชา หลักสูตรภาษาอังกฤษเป็นหลักสูตรกลางทั่วไปมีโครงสร้างไวยากรณ์และเนื้อหาด้วยภาษาอังกฤษเกี่ยวกับชีวิตประจำวันไม่เน้นเรื่องใดโดยเฉพาะ จึงนำมาใช้กับสถานการณ์การท่องเที่ยวได้น้อย และภาษาที่ใช้สนทนาระหว่างกลุ่มตัวอย่างและชาวต่างประเทศก็มีหลายภาษา เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีหลายชาติ เช่น ญี่ปุ่น จีน ฝรั่งเศส เยอรมัน ฯลฯ กลุ่มตัวอย่างจึงไม่มีเวลาฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษอย่างเพียงพอ นอกจากนี้นอกฤดูท่องเที่ยวซึ่งมีนักท่องเที่ยวน้อย กลุ่มตัวอย่างบางส่วนก็กลับไปประกอบอาชีพอื่น ๆ ซึ่งอาจทำให้ลืมภาษาต้องกลับมาฝึกใหม่ และ ภาษาแม่คือภาษาไทยมีความแตกต่างจากภาษาอังกฤษทำให้เรียนรู้ได้ช้า

สำหรับความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีการศึกษา 2526 , 2527 และ 2528 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และพบว่าผู้ที่จบการศึกษาปีการศึกษา 2526 และ 2527 มีความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษสูงกว่าผู้ที่จบปีการศึกษา 2528 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เนื่องจากผู้จบการศึกษาก่อนจะมีอายุมากกว่าทำให้สามารถรับรู้ความรู้ต่าง ๆ ได้มากกว่า และผู้ที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2526 และ 2527 มีความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาควรมีการพิจารณาปรับปรุงเนื้อหาในหลักสูตร โดยเน้นสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นที่ครูผู้สอนสามารถนำไปดัดแปลงใช้ให้เข้ากับสถานการณ์จริงในแต่ละท้องถิ่น ผู้เกี่ยวข้องเช่นศึกษานิเทศก์จังหวัด อำเภอ ควรศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จากงานวิจัยมาดัดแปลงคิดหารูปแบบการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการจัดประชุมหารูปแบบการสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์จริง ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศภายในเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สำเร็จตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร ควรสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถโดยการส่งไปอบรมหรือเชิญวิทยากรมาให้ความรู้และฝึกทักษะต่าง ๆ ทางภาษาเป็นครั้งคราว นอกจากนี้ตัวครูผู้สอนภาษาอังกฤษควรทำความเข้าใจหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อสามารถสอนให้นักเรียนสามารถนำไปใช้งานได้ในชีวิตจริง ครูภาษาอังกฤษที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยว ควรแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเสมอทั้งด้านวิชาการ และแสวงหากิจกรรมเสริมการเรียนรู้ที่น่าสนใจเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสดูฝึกฝนทักษะและสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว คือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรมีการจัดการอบรมหรือนำเอกสารเผยแพร่ให้กับผู้ที่ประกอบอาชีพในธุรกิจการท่องเที่ยว

0328

สุนิสา พักตร์เพ็ญจันทร์. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และทัศนคติต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของ ประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และทัศนคติต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประชาชน ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการสุ่มตัวอย่างมาศึกษาเป็นจำนวน 286 คน เครื่องมือที่ใช้ใน การเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่มีทัศนคติค่อนข้างดี ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในระดับปาน กลาง ปริมาณการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ยกเว้นปริมาณการเปิดรับข่าวสารประเภทเกร็ดความรู้ และสารคดี จากวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นอกจากนี้ความรู้ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังมีความสัมพันธ์ทาง บวกกับปริมาณการเปิดรับข่าวสารประเภทข่าวสารบ้านเมืองจากสื่อบุคคล ปริมาณการเปิดรับข่าว สารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเฉพาะปริมาณการเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์และสื่อบุคคล นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ปริมาณการเปิดรับข่าวสารประเภทต่าง ๆ จากสื่อมวลชนและสื่อ บุคคลกับทัศนคติต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวพบว่า ทัศนคติต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความ สัมพันธ์ทางบวกกับปริมาณการเปิดรับข่าวสารประเภทเกร็ดความรู้และสารคดีจากโทรทัศน์และ ประเภทข่าวสารบ้านเมืองจากสื่อบุคคล ความรู้ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่มีความ สัมพันธ์กับทัศนคติต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ยกเว้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ได้ รับจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว และผลประโยชน์ที่ครอบครัวได้รับจากการประกอบกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะสำหรับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยดังนี้คือ ด้านสื่อที่ใช้ ควรเน้นการเผยแพร่ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวผ่านสื่อบุคคลไปสู่ประชาชนใน ท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวให้มาก ๆ โดยการแทรกลงไปในการประชุมเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง

ของจังหวัด การประชุมลูกเสือชาวบ้านเป็นต้น พยายามเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไปสู่ประชาชนโดยผ่านทางคอลัมภ์เกร็ดความรู้และสารคดีในหนังสือพิมพ์ให้มากขึ้นเนื่องจากมีผลต่อความรู้ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประชาชนเป็นอย่างมาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงควรคอยป้อนข้อมูลข่าวสารให้หนังสือพิมพ์ เช่น เขียนบทความไปลงเป็นประจำสำหรับสื่อวิทยุและโทรทัศน์ที่ประชาชนส่วนใหญ่เปิดรับแต่ไม่ค่อยมีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและโน้มน้าวใจชาวเชียงใหม่ให้มิตทัศนคติที่ดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเท่าที่ควรนั้นควรปรับปรุงแก้ไขโดยการเพิ่มรายการประเภทสาระ ความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มากขึ้นกว่าในปัจจุบัน ในด้านเนื้อหาของข่าวสารที่เผยแพร่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรเน้นให้ข่าวสารเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มากขึ้น ว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งโดยส่วนตัวส่วนรวม และโดยทางตรงทางอ้อมอย่างไรบ้าง และในด้านนโยบายและแผนการดำเนินงาน ควรมีความต่อเนื่องในเรื่องของการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแก่ประชาชน โดยเฉพาะประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวมิใช่ดำเนินการเฉพาะช่วงของการรณรงค์เกี่ยวกับโครงการปีท่องเที่ยวไทยเพียงช่วงเดียว ควรมีการดำเนินงานตลอดไปกำหนดเป็นแผนระยะยาว และมีการประเมินผลงานเป็นระยะ ๆ และควรมีการบรรจุเรื่องของการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแก่ประชาชน ไว้เป็นนโยบายหลักของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรดำเนินการจริงจังเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความพร้อมของคนในท้องถิ่น ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติและพฤติกรรมที่แสดงออกว่าเอื้ออำนวยต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพียงใด

0329

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์. แนวทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยสถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2537.

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแม้จะก่อให้เกิดประโยชน์อันดี แต่ถ้าหากการเตรียม
การและการจัดการไม่เหมาะสมก็อาจก่อให้เกิดโทษมหันต์เช่นกัน ดังที่ประเทศไทยกำลังประสบ
อยู่ในขณะนี้ ผลเสียจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่พบเห็นอยู่ทั่วไปได้แก่ ผลเสียต่อศิลปวัฒน
ธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ ผลเสียต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และการแพร่ขยายของเชื้อโรคเอดส์อันเกิดจากการขายบริการทางเพศเป็นต้น ดังนั้นแนวทางใน
การแก้ไขคือ การปรับปรุงอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนถาวร เป็นการท่องเที่ยวที่ก่อ
ให้เกิดประโยชน์ที่พึงปรารถนา โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
หรือเป็นการทำลายศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน จะต้องประกอบไปด้วยนโยบายที่ชัดเจน
ให้การส่งเสริมเฉพาะอุตสาหกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อประเทศทั้งทางทางเมือง เศรษฐกิจ และ
สังคม และจะต้องไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะจะต้องไม่
ก่อให้เกิดมลพิษต่าง ๆ ที่จะทำลายความบริสุทธิ์และความงดงามของสิ่งแวดล้อม ประการสำคัญจะ
ต้องไม่ก่อให้เกิดการทำลายศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมอันดีงามของสังคม รัฐบาลต้องมี
นโยบายชัดเจนในการควบคุม กำกับและตรวจสอบ กิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างเข้มงวดเพื่อให้ไม่
เกิดผลเสียที่ไม่พึงปรารถนา

แนวทางสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ได้แก่

1. การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน เกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของการ
ท่องเที่ยวทั้งในด้านที่เป็นประโยชน์และโทษอย่างชัดเจน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริม
การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนอย่างทั่วหน้า

6. พัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมการมี
บุคลากรที่มีคุณภาพจะส่งเสริมให้การประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวได้รับการควบคุมกำกับและ
ตรวจสอบให้มีความถูกต้องเหมาะสมอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาให้ประชาชนมีความรู้
พื้นฐานอย่างเสมอภาคทั่วถึงกัน

3. การวางแผนและพัฒนาโครงสร้างทางกายภาพให้เหมาะสม

7. การพัฒนาระบบบริหารเมืองท่องเที่ยวให้มีสมรรถนะที่จะรองรับภาระกิจจาก
การขยายตัวของการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

0330

มหิดล ,มหาวิทยาลัย. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. โครงการศึกษาต่อเนื่อง. **ประมวล
ความคิดเพื่อการสัมมนาเรื่อง แนวทางส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ณ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล วันที่ 23 - 25 มกราคม 2534. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยฯ,
2534.**

การสัมมนาครั้งนี้ได้รวบรวมบทบาทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่มีผลต่อ
การรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ซึ่ง ททท. ได้จัดทำการศึกษาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทั้งในพื้นที่
เฉพาะที่ และในพื้นที่ในระดับจังหวัดหรือกลุ่มของจังหวัดจัดสรรงบประมาณพัฒนา อนุรักษ์
แหล่งท่องเที่ยว การจัดประชุมสัมมนาแก้ปัญหาการท่องเที่ยว สนับสนุนการเสนอกฎหมายที่มีผล
สามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ เสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวที่
หน่วยงานต่าง ๆ ขอข้อคิดเห็นมา จัดการบรรยายให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวสำหรับประชาชนทั่ว
ไป นักเรียน นักศึกษา เยาวชน จัดให้มีการศึกษาวิจัยปัญหา ผลกระทบจากการท่องเที่ยว เพื่อหา
ผลสรุปและแนวทางการปรับปรุงแก้ไข พื้นฟู อนุรักษ์ประเพณีเพื่อการท่องเที่ยว สำหรับบทบาท
ของ ททท. ในการเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม คือ ควบคุมปริมาณนัก
ท่องเที่ยว ประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การวางแผนใช้ประโยชน์ที่ดิน บทบาทของภาคเอกชน
ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวมีดังนี้คือ การพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การพัฒนา
บริการของธุรกิจท่องเที่ยว การคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว การอนุรักษ์ศิลปวัฒน
ธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การส่งเสริมการประชุมนานาชาติในประเทศไทย การรวมตัว
ของหน่วยธุรกิจการท่องเที่ยวภาคเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวและ
การร่วมมือแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน

0331

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. โครงการสัมมนาพัฒนาท่องเที่ยวไทยในทิศทางที่ยั่งยืน ครั้งที่ 2

(2539) วิสัยทัศน์ท่องเที่ยวไทยสู่ก้าวใหม่ปี 2001 ณ อาคารประชุมสห
ประชาชาติ 1 เมษายน 2539. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ,
2539.

วัตถุประสงค์ของการสัมมนา คือ เพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน
องค์กรเอกชน ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะบทบาท
และแนวทางต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับ
ที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) และเพื่อระดมความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางและบทเรียนจากการ
พัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539)
สำหรับเป็นแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาอุตสาห
กรรมท่องเที่ยวตลอดจนแนวโน้มการพัฒนาในอนาคต ผู้ร่วมสัมมนา คือผู้ที่สนใจจากองค์กร
หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้ประกอบการด้านธุรกิจ
ท่องเที่ยว สื่อมวลชน นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วไป จำนวนทั้งสิ้น 500 คน

ผลจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่
7 ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าสนใจ โดยเฉพาะการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ส่ง
ผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นมาตลอด มีการลงทุนในธุรกิจการ
ให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวเหล่านี้แต่ในขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดปัญหาต่าง
ๆ ตามมาอีกมากมาย โดยเฉพาะปัญหาเก่า ๆ ที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ สำหรับทิศทางการพัฒนาใน
ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 เน้น “ คน “ เป็นจุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาประเทศ โดยให้ประชา
ชนทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในทุกระดับ เป้าหมายที่กำหนดคือ ทำรายได้เป็น
เงินตราต่างประเทศให้ขยายตัวโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 14 ต่อปี ในระยะ 5 ปีของแผนฯ เพิ่ม
จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้ขยายตัวโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 ต่อปี ในระยะ 5 ปี
ของแผนฯ และเพิ่มจำนวนชาวไทยให้เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศให้ขยายตัว โดยเฉลี่ยไม่ต่ำ
กว่าร้อยละ 2 ต่อปี ในระยะ 5 ปี ของแผนฯ และเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายจึงควรกำหนดนโยบาย
หลัก และมาตรการในการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ พัฒนา อนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว
และสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในระยะยาว
พัฒนากำลังคนที่เป็นคนไทยให้เข้ามาปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ส่งเสริม
ความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ผลัก

ดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน และอินโดจีน ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและส่งผลดีต่อการพัฒนาสังคม เน้นการเชิญชวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพให้เดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น และผลักดันให้มีการบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ ในการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสู่ทิศทางที่ยั่งยืน คือทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอันมีคุณค่าของไทย ถูกใช้อย่างชาญฉลาดก่อประโยชน์สูงสุด ในระยะเวลาที่ยาวนานที่สุดและก่อปัญหาผลกระทบน้อยที่สุด สามารถมีใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป เป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในทิศทางที่ยั่งยืน ซึ่งมีแนวทางการสร้างกรอบนโยบายและแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศก่อน ส่วนการพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างประเทศนั้น จะต้องเหมาะสมกับระบบสาธารณูปโภคที่รองรับเป็นสำคัญ
2. ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการต่าง ๆ ที่จะ มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่
3. ต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับทุก ๆ ด้านของจำนวนนักท่องเที่ยว ตัวสถานที่ท่องเที่ยว ชุมชน และสภาพแวดล้อมโดยรวม
4. มุ่งใช้วัสดุและผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น
5. เน้นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยมุ่งประโยชน์ในระยะยาวของชุมชน
6. คุณค่าของสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมนั้นเป็นคุณค่าที่มีอยู่ในตัวเองจึงมีค่ามากกว่าในฐานะเพียงเป็นแหล่งรองรับการท่องเที่ยวเท่านั้น ความอยู่รอดในระยะยาวจึงเป็นสิ่งที่ ไม่อาจละเลยได้
7. การปรับตัวเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นสิ่งจำเป็น แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับหลักการ ดังกล่าวข้างต้น
8. ภาครัฐกิจการท่องเที่ยว องค์กรท้องถิ่น องค์กรด้านสิ่งแวดล้อมและรัฐ มีหน้าที่จะต้องทำงานร่วมกันอย่างเสมอภาค และวางอยู่บนหลักการข้างต้น

สำหรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นความสำคัญทาง เศรษฐกิจควบคู่กับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม โดยมุ่งควบคุมคุณภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งการให้บริการนักท่องเที่ยว นับเป็นทาง ออกที่ดีที่จะก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างกระแสการพัฒนาและกระแสการอนุรักษ์ทางการท่องเที่ยว จึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันสนับสนุนส่งเสริมมากขึ้น แต่ความสำเร็จของการส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายรัฐบาล เอกชน และ

นักท่องเที่ยว เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ยังประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่ายทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

0332

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวในเรื่องการซื้อสินค้าของที่ระลึกปี 2533. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , 2534.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายโครงสร้างของความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อสินค้าของที่ระลึกในประเทศไทย และเพื่อการศึกษาหาลำดับความต้องการซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวสัญชาติต่าง ๆ ตลอดจนค้นหาแบบแผนของรสนิยมดังกล่าว การรวบรวมข้อมูลได้ใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศตามแหล่งท่องเที่ยวหลักของไทยจำนวนทั้งสิ้น 800 ตัวอย่าง โดยเป็นจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 600 ตัวอย่าง นักท่องเที่ยวชาวไทย 200 ตัวอย่าง นอกจากนี้ยังทำการสอบถามผู้ผลิต ผู้จำหน่ายในแหล่งสำคัญ ๆ ด้วย

ผลการศึกษาพบว่า สินค้าที่เป็นที่นิยมสูงในหมู่นักท่องเที่ยว และซื้อโดยนักท่องเที่ยวสามารถเรียงลำดับได้ดังต่อไปนี้ คือ สินค้าที่นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศซื้อบ่อยเป็นอันดับหนึ่งถึงห้า ได้แก่ ผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ผ้าไหม เสื้อผ้าสำเร็จรูป ผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย อัญมณีและเครื่องประดับ และเครื่องหนัง ตามลำดับ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย ให้ความสำคัญต่อการจ่ายเงินซื้อสินค้าประเภทหัตถกรรมจักสาน เสื้อผ้าสำเร็จรูป อัญมณีเครื่องประดับ เครื่องทองเหลืองและโลหะ ตลอดจนดอกไม้แห้งและดอกไม้ประดิษฐ์ ตามลำดับ สำหรับแบบแผนของรสนิยมของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมีรสนิยมต่อผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ผ้าไหม เครื่องหนัง เครื่องเงิน และดินเผา เฟอร์นิเจอร์ไม้แกะสลัก อัญมณีและเครื่องประดับ เป็น 5 อันดับแรก นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมผลิตภัณฑ์โลหะและดินเผา เฟอร์นิเจอร์ไม้แกะสลัก เครื่องเบญจรงค์ ทั้งที่เคลือบและไม่ได้เคลือบ ผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ผ้าไหม อัญมณีและเครื่องประดับเป็น 5 อันดับแรก นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านราคา รูปแบบ ความเป็นเอกลักษณ์ไทย และสีสรรเป็นหลักในการพิจารณาเพื่อการซื้อสินค้า สิ่งที่น่าสังเกตถึงการที่นักท่องเที่ยวไม่สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้ขายได้ เนื่องจากมีอุปสรรคด้านภาษา สำหรับผู้ไม่ได้ซื้อสินค้านี้มีเหตุผลว่า เนื่องจากไม่มีเวลา ไม่มีโอกาสได้เลือก เดินทางมาทำธุรกิจเป็นหลักจึงไม่ตั้งใจซื้อ และไม่ทราบข่าวสารเป็นเหตุผลหลัก เหตุผลรองลงมาได้แก่ ปัญหาของราคาที่ไม่ได้มาตรฐาน รูปแบบมีให้เลือกน้อยเกินไป สีสรรไม่ได้มาตรฐานและมีให้เลือกน้อย ขนาดและน้ำหนักไม่เหมาะในการพกพาตลอดจนการใช้วัสดุที่ไม่เหมาะสมกับคุณค่าของตัวสินค้า

ผู้วิจัยได้เสนอแนะด้านนโยบายเพื่อการพัฒนาสินค้าของที่ระลึก โดยให้พัฒนาองค์ประกอบทั้งด้านกายภาพ เช่นรูปแบบ สีสรร ขนาด การบรรจุหีบห่อ และด้านคุณภาพของตัวสินค้าเอง ด้านราคาของสินค้า ตลอดจนการบริหารและการให้ข่าวสารโดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความต้องการสินค้าของที่ระลึก ด้านการบริหารนโยบายการพัฒนาสินค้าของที่ระลึกให้ก้าวหน้าและรักษามาตรฐาน ควรจะทำการสะสมและจัดระบบมาตรฐาน ตลอดจนควบคุมคุณภาพ โดยผ่านขบวนการ ฝึกอบรมและควบคุมโดยใช้การให้สัญลักษณ์แก่ผู้ที่ปฏิบัติตามกติกาที่ตกลงกันในหมู่ผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรม ปกป้องนักท่องเที่ยวจากผู้ไม่ยึดกติกา โดยการประชาสัมพันธ์ที่กว้างขวาง สำหรับขั้นตอนการปฏิบัติขั้นที่ 1 ทำการสะสมเพื่อจัดระบบระหว่างกลุ่มของสินค้าต่างๆ ใหม่โดยให้ผู้มีมาตรฐานผ่านการรับรอง และมีตราเฉพาะพิเศษของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ขั้นที่ 2 ควบคุมคุณภาพโดยการจัดการตรวจสอบตรวจตราอย่างสม่ำเสมอว่าคุณภาพยังได้มาตรฐานหรือไม่ ขั้นที่ 3 ทำการรักษามาตรฐาน โดยการฝึกอบรมและจัดการแข่งขันการออกแบบและแข่งขันคุณภาพ (ด้านกายภาพ) ฝึกอบรมพนักงานขายให้เข้าใจสภาพและประวัติสินค้า ความหมายของการออกแบบ ประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องโดยสามารถสื่อสารอย่างดีกับลูกค้าได้ ขั้นที่ 4 ทำการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงร้านค้าที่มีมาตรฐานการพัฒนาออกแบบสินค้า การประกวดและแข่งขันการฝึกอบรมการสร้างสรรค์ความคิด โดยการจัดทำนิตยสารรายเดือนให้แพร่หลาย ทั้งในหมู่ผู้ผลิต ผู้ขายและตามโรงแรม เพื่อให้ชาวต่างประเทศรับทราบ ขั้นที่ 5 ทำการวิจัยและพัฒนาทั้งทางด้านการพัฒนาสินค้าและการตลาด

0333

จิราวดี อ่อนวงศ์. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว : กรณีศึกษา
เกาะพีพี จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผน
ภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อม ชุมชนเกาะพีพี เพื่อเป็น
แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยศึกษาประเด็นด้านการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ที่
มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมในพื้นที่ ด้านความคิดเห็นของคนกลุ่มต่าง ๆ ในพื้นที่เกี่ยวกับสภาพการ
ท่องเที่ยวในปัจจุบัน และแนวทางในการพัฒนาการวิจัยครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลจากเอกสาร และเก็บ
ข้อมูลภาคสนาม ด้านการใช้ประโยชน์อาคารและกิจกรรมในพื้นที่ นอกจากนี้ก็มีการเก็บข้อมูล
จากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มคือ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและชาวบ้าน รวมทั้ง
สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับพื้นที่โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และนักลงทุนจากภายนอก

ผลการศึกษาพบว่า พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของชุมชนมีความ
สัมพันธ์กับการพัฒนาการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพเศรษฐกิจและสังคม
ทั้งในแง่บวกและแง่ลบ การพัฒนาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผน ทำให้เกิดปัญหา
ตามมาโดยเฉพาะสภาพแวดล้อม และความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ในการศึกษา
ประเด็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถแยกประเด็นแผนงานหลักได้ 5 ประการคือ

1. แผนงานด้าน การจัดการสภาพแวดล้อมและธรรมชาติ
2. แผนการจัดการมลพิษ
3. แผนงานด้านส่งเสริมความเข้าใจทางการท่องเที่ยว
4. แผนพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
5. แผนหลักด้านคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม

ผู้วิจัยได้เสนอแนะการจัดองค์กรในการแก้ปัญหา โดยเสนอรูปแบบการปกครอง
ให้มีการแยกหมู่บ้านในพื้นที่ออกมาเป็นตำบลใหม่ นอกเหนือจากการควบคุมดูแลของตำบลอ่าว
นาง โดยมีการปกครองแบบสภาตำบล ในส่วนระดับชุมชนในพื้นที่มีองค์กร 2 ระดับ ด้วยกันคือ

5. ระดับองค์กรพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่มของระดับพื้นที่เพื่อแก้ไขสอดคล้องปัญหาใน
พื้นที่ของตน

3. องค์กรในระดับอาชีพ กลุ่มอาชีพเพื่อเป็นการรวมกลุ่มพัฒนามาตรฐานการอาชีพ เช่น กลุ่มเรือหางยาว
- และทั้ง 2 กลุ่มจะเป็นหน่วยงานที่คอยสอดส่องการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

0334

เกษีย ชอประเสริฐ. ตำรวจท่องเที่ยวกับปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว : ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2539.

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติของตำรวจท่องเที่ยว โดยมีสมมติฐานว่านโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวขาดความชัดเจน ขาดความสอดคล้องและการประสานงานที่เหมาะสมในการปฏิบัติ นโยบายซึ่งมีผลกระทบต่อนโยบายของรัฐ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

การวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีการศึกษาแบบบรรยายประกอบการศึกษาแบบสังเกตการณ์จริงในการปฏิบัติงานของตำรวจท่องเที่ยว รวมทั้งการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในการการปฏิบัติ นโยบายนี้ระหว่างเดือนเมษายน 2538 ถึงสิงหาคม 2539

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวมีสาเหตุสำคัญจากนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวไม่มีความสอดคล้องกับการป้องกันอาชญากรรมแก่นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทำให้ตำรวจท่องเที่ยวมีปัญหาในการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ ด้านการป้องกันอาชญากรรมเนื่องจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวขาดทิศทางที่ชัดเจน ทำให้การร่วมมือของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีอุปสรรคและเป็นปัญหาด้านการประสานงานกับตำรวจท่องเที่ยว รวมทั้งการสื่อสารระหว่างตำรวจท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยวยังไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นควรมีการปรับเปลี่ยนนโยบายของกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวให้มีความชัดเจนและรัดกุมมากขึ้น เพื่อที่จะให้ผู้ปฏิบัติสามารถนำไปปฏิบัติได้ และเกิดปัญหาน้อยที่สุด สำหรับกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานดังนี้คือ รับเรื่องร้องเรียนจากนักท่องเที่ยวที่มาติดต่อด้วยตนเองและทางจดหมาย ดำเนินการเสร็จสิ้นจนเป็นที่พอใจของผู้ร้องเรียน ให้บริการคำแนะนำและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางโทรศัพท์จัดทำแผ่นพับและบัตรคำเตือน แจกจ่ายนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานที่จำเป็นในการติดต่อ และข้อควรระวังต่าง ๆ เพื่อป้องกันการหลอกลวง หรือการถูกเอาเปรียบผ่านทางสำนักงาน ททท. สาขา ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหามาตรการอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว จัดทำรายงานและสถิติผลคดีที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว และควบคุม ประสานงานในการรักษาความปลอดภัยในงานกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการป้องกันอาชญากรรม เช่น จัดสายตรวจให้สามารถเข้าถึง

ที่เกิดเหตุ ด้านการปราบปรามอาชญากรรม มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนจับกุมผู้ต้องหา คดีอุกฉกรรจ์ สะท้อนขวัญนักท่องเที่ยว เป็นต้น ด้านการอำนวยความสะดวก มีการเร่งดำเนินการจัดระเบียบการสอบสวนคดีอาญาของกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว เป็นต้น ด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มีการปรับปรุงสถานที่ทำการ มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ ด้านการบริการสังคมและบริการนักท่องเที่ยว ได้ระดมกำลังกวาดล้างอาชญากรรมกลุ่มมิจฉาชีพ เป็นต้น

ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการทำงานของตำรวจท่องเที่ยวออกเป็น 2 ระยะคือ ในระยะเร่งด่วน ควรมีการพัฒนาระบบงานของกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถทำงานได้คล่องตัว เบ็ดเสร็จจัดระบบงานและจำแนกอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน สนับสนุนการทำงานซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง จัดบุคคลให้เหมาะสมกับตำแหน่งและหน้าที่ จัดอาคารสถานที่ให้เอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และมีการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นควรปรับสายการบังคับบัญชาให้สั้นลง กระจายอำนาจให้กับผู้บังคับบัญชาในระดับปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น เน้นการพัฒนาบุคลากรอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ปรับปรุงระบบการบริหารบุคคลให้มีประสิทธิภาพและมีความยุติธรรมมากขึ้น ปรับปรุงแบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวเสียใหม่ให้สามารถบอกรายละเอียดต่าง ๆ ได้มากกว่าที่เป็นอยู่ สำหรับในระยะยาวควรปรับปรุงโครงสร้างของกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวและโครงสร้างภายในกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว รวมถึงการแบ่งแยกงานในลักษณะต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับโครงสร้างใหม่ที่มีการปรับปรุงในอนาคต ได้แก่ การปรับปรุงโครงสร้างด้านบน (สายการบังคับบัญชา) ของตำรวจท่องเที่ยวเกี่ยวกับหน่วยงานที่อยู่ในระดับที่สูงกว่านั้นก็ คือ โครงสร้างระหว่างกองบังคับการกับกองบัญชาการและกรมตำรวจ และการปรับโครงสร้างภายในของกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวเอง และผู้วิจัยได้เสนอแนะให้โอนงานของตำรวจท่องเที่ยวไปอยู่ในสังกัดอื่น เช่น ให้งานของตำรวจท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งในงานตำรวจท่องเที่ยว เป็นต้น แต่ยังคงวางหลักการสำหรับตำรวจที่จะมาทำหน้าที่ เช่นเดียวกับตำรวจท่องเที่ยว (เดิม) เป็นงานอีกหน้าที่หนึ่งของตำรวจท่องเที่ยว

0335

สนิ นัยวินิจ. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับ
ความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่อง
กับธุรกิจแพท่องเที่ยวของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดกาญจนบุรี.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2538.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ และ พฤติ
กรรมการเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง จังหวัด
กาญจนบุรี รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับ
ความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยว
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบ
ถาม

ผลการวิจัยพบว่า เพศต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสื่อ
โทรทัศน์ นิตยสาร ครู สมาชิกในครอบครัว นิสิตนักศึกษา เอกสารสิ่งพิมพ์ ป้ายประกาศ คำ
ขวัญ และนิทรรศการต่างกัน อายุที่แตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสื่อ
วิทยุ โทรทัศน์ ทหาร พระสงฆ์ อาจารย์มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย และสื่อเฉพาะกิจทั้งหมดแตก
ต่างกัน การศึกษาต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสื่อวิทยุโทรทัศน์
หนังสือพิมพ์ ครู อาจารย์มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย และสื่อเฉพาะกิจทั้งหมดแตกต่างกัน อาชีพ
ต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ ตำรวจ พระสงฆ์
หอกระจายข่าว และนิทรรศการแตกต่างกัน พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
จากก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน นายอำเภอ ปลัดอำเภอ พระสงฆ์ และหอกระจายข่าว มีความสัมพันธ์กับ
ความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยว พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสื่อโทรทัศน์ นิตยสาร ก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน นายอำเภอ ตำรวจ ทหาร
พระสงฆ์ เพื่อนบ้าน และสื่อเฉพาะกิจทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยว ความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยว
เนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยว ความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยวไม่

มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยว และทัศนคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า หน่วยงานที่มีการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยวแก่กลุ่มคนที่มีอายุระหว่าง 17 - 25 ปี ซึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษามีการศึกษาอยู่ในระดับ ม.6 เพราะผลจากการวิจัยพบว่าเป็นกลุ่มประชาชนส่วนใหญ่ที่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประชาชนกลุ่มนี้จะได้เป็นตัวแทนในการเผยแพร่ความรู้นี้แก่บุคคลอื่น ๆ ต่อไป และควรมีการเร่งรัดพัฒนาให้ความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยวแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้เกิดทัศนคติที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยว และนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่สุด และจากการวิจัยพบว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่ทำให้ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากที่สุด แต่ผลการวิจัยกลับพบว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยว ดังนั้นสื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์จึงควรได้มีการพิจารณาเพื่อดำเนินการเพิ่มเนื้อหาสาระด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจแพท่องเที่ยวให้มากขึ้น และทำการเผยแพร่สู่ประชาชนให้ประชาชนได้เกิดความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นกว่าเดิม

0336

สมบัติ แซ่แฮ่. การศึกษาอุปสงค์ต่อการท่องเที่ยวชมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษา
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาเศรษฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2538.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประมาณการอุปสงค์ของการบริการท่องเที่ยวชมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรูปแบบใหม่ เพื่อประมาณการราคาค่าบริการที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายของการบริการแต่ละชนิด และเพื่อประมาณการระดับรายได้ที่จะได้รับจากจัดบริการใหม่ การบริการที่นำเสนอมี 5 ชนิด คือ บริการห้างดูสัตว์ บริการสะพานแขวน หรือสถานที่สำหรับดูนก บริการยานพาหนะนำเที่ยวอุทยาน บริการอุปกรณ์พักค้างแรมและบริการเจ้าหน้าที่นำทางเดินป่า กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ วิธีการประเมินคุณค่าจากความเป็นไปได้ (Contingent Valuation Method : CVM) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลปฐมภูมิด้วยแบบสอบถามระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2537 จำนวน 625 ตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

ผลการศึกษาพบว่าความต้องการบริการของนักท่องเที่ยวแต่ละคนที่มีต่อบริการแต่ละชนิดมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ตัวแปรที่มีผลต่อความน่าจะเป็นที่จะเลือกใช้หรือไม่เลือกใช้บริการ ได้แก่ ตัวแปรพฤติกรรมทางเลือกในอดีต (การมีข้อมูลเกี่ยวกับบริการเดิม และการประกอบกิจกรรมในอดีต) และตัวแปรส่วนบุคคล (ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้) ส่วนผลการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการบริการ ระดับราคาค่าบริการที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่าย และระดับรายได้จากการจัดบริการ พบว่า บริการห้างดูสัตว์ บริการสะพานแขวนสำหรับดูนก บริการยานพาหนะนำเที่ยวอุทยาน บริการอุปกรณ์พักค้างแรม และบริการเจ้าหน้าที่นำทางเดินป่า แต่ละบริการจะมีนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการใช้บริการประมาณร้อยละ 31.1 , 20.6 , 14.8 , 38.1 และ 36.3 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดตามลำดับระดับราคาค่าบริการแต่ละชนิดที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายอยู่ที่ระดับ 20 , 20 , 10 , 80 และ 50 บาท ตามลำดับ และรายได้จากการจัดบริการแต่ละชนิดประมาณ 6.22 , 4.12 , 1.48 , 30.48 และ 18.15 ล้านบาทต่อปี ตามลำดับ

ผู้วิจัยได้เสนอแนะเป็นนโยบายทางเลือกภายใต้กรอบแนวคิดข้างต้นดังนี้คือ ความเป็นไปได้ที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่จะขยายบริการการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และขณะเดียวกันที่ไม่มีผลทำลายสิ่งแวดล้อม ควรมีการปรับปรุงการบริหารอุทยาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว ก่อนที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้าไปในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นเป้าหมายที่สำคัญได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นครั้งแรก กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมากัน

แบบครอบครัว และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาทัศนศึกษา ควรได้รับการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ และกิจกรรมที่เหมาะสมแต่ละกลุ่ม การสร้างมิติแห่งความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์ ผ่านทางสื่อบุคคล เช่นการสร้างความสัมพันธ์จากกลุ่มกิจกรรมภายในครอบครัวเป็นต้น ควรมีการสร้างกิจกรรมที่ใช้เป็นเครื่องมือรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายที่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นสื่อในการอนุรักษ์และควรจัดตั้งหน่วยงานและสถาบันการศึกษา หรือสถาบันฝึกอบรมเพื่อการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ภายในอุทยาน นอกจากนี้บริการที่เสนอขึ้นในการศึกษามีลักษณะการจัดบริการเหมือนกับสินค้าเอกชน แตกต่างกันในส่วนของสถานที่ที่ใช้จัดบริการและการลงทุนที่ภาครัฐเป็นผู้ลงทุนเริ่มแรก และรัฐเป็นผู้เก็บผลประโยชน์จากค่าบริการ ราคาของบริการควรทำการเปรียบเทียบจากการลงทุนของสถานที่ท่องเที่ยวภาคเอกชน เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดขึ้นในอนาคต

0337

โสภพร สุทธิศักดิ์. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
กับระยะเวลาในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีของ
นักท่องเที่ยวชาวไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาการ-
ประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของนักท่องเที่ยวกับระยะเวลาในการตัดสินใจไปท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวคาดว่าจะได้รับและฐานะทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวกับระยะเวลาในการตัดสินใจไปท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี และเพื่อศึกษาสื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ สื่อใดมีอิทธิพลต่อระยะเวลาการตัดสินใจเร็วในการมาท่องเที่ยวมากกว่ากัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีในช่วงเดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 จำนวนทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าถดถอย พหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี จากสื่อบุคคลเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือสื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจตามลำดับ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการตัดสินใจเดินทางมาเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี ประโยชน์บางประการที่นักท่องเที่ยวคาดว่าจะได้รับมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับระยะเวลาในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนฐานะทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี และไม่มีสื่อใดมีอิทธิพลสามารถอธิบายความสัมพันธ์กับระยะเวลาการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ควรจะพิจารณาถึงความสอดคล้องของเนื้อหาที่หน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้เผยแพร่ออกไปว่าเผยแพร่มากเกินไปหรือไม่ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาปรับปรุงเนื้อหา และหาช่องทางในการนำเสนอให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป และจากการศึกษาพบว่า ประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวคาดว่าจะได้รับมากที่สุดในการเดินทางท่องเที่ยว คือ การได้พักผ่อน หย่อนใจ ดังนั้นผู้ที่มีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรมีการเผยแพร่ข่าวสารสู่ประเด็นจุดขายของตลาดการท่องเที่ยวในส่วนของการพักผ่อนที่มีรูปแบบที่หลากหลายมีความปลอดภัย

สะดวกสบาย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ ความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น การจัดทำกิจกรรมประเพณีเทศกาลส่งเสริมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เพื่อสร้างความต้องการในด้านการท่องเที่ยว สิ่งเหล่านี้น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งช่วยส่งเสริมและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจมาท่องเที่ยวได้ง่ายและเร็วขึ้น แต่อย่างไรก็ตามชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นอยู่ควรเป็นจริงตามที่ได้โฆษณาประชาสัมพันธ์ไปเพราะหากไม่เป็นไปดังกล่าว อาจจะส่งผลต่อทัศนคติทางลบต่อแหล่งท่องเที่ยวได้ ซึ่งก็มักจะมีผลต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้น ต่อไปในระยะยาว

0338

สิริกาญจน์ ปรับไต่จิตใจโย. การเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว
ต่างประเทศ. ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศ พฤติ
กรรมการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยว ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากรกับพฤติ
กรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวกับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยมุ่งศึกษาการเปิดรับข่าวสารของนักท่องเที่ยวชาวไทยในปี
พ.ศ. 2539 นักท่องเที่ยวที่ศึกษา คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่กำลังจะเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศ
จำนวน 400 คน โดยทำการสัมภาษณ์ที่สนามบินดอนเมืองที่แผนกผู้โดยสารขาออก

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพฯ เป็นส่วนใหญ่และ
เป็นหญิงมากกว่าชาย มีอายุในวัยทำงาน และเป็นโสดมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และเป็น
พนักงานบริษัท อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศ ในขณะที่
ปัจจัยทางด้านประชากรตัวอื่น ๆ คือ เพศอายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์
กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศปัจจัยทางด้านประชากร เช่น เพศ อายุ สถานภาพการสมรส
ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ แต่การเปิดรับข่าวสารด้านการ
ท่องเที่ยวจากนิตยสารด้านการท่องเที่ยวจากนิตยสารด้านการท่องเที่ยวของต่างประเทศ บริษัทนำ
เที่ยว/ตัวแทนจำหน่ายตั๋วเครื่องบิน สายการบิน เพื่อน/บุคคลในครอบครัว องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว
ต่างประเทศในประเทศไทย และนิทรรศการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่างประเทศมีความสัมพันธ์
กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศ และการเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวไม่มีความ
สัมพันธ์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวต่างประเทศ
เช่น นิตยสารด้านการท่องเที่ยวต่างประเทศ บริษัทนำเที่ยว/ตัวแทนจำหน่ายตั๋วเครื่องบิน สายการบิน
บริษัท องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวของต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยควรนำผลการวิจัยไป
พิจารณาประกอบการวางแผนการตลาดเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับสินค้าของตน ไม่ว่าจะเป็น
เป็นนิตยสาร การบริการทางการเงิน หรือการจัดทัวร์ เป็นการใช้ช่องทางการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ
และเพื่อเป็นการสงวนเงินตราและกระจายรายได้ให้อยู่ในประเทศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรเน้นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทัศนคติและความสวยงามของประเทศควบคู่ไป
กับรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศเพราะปัจจัยสำคัญสองประการแรก

ที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ คือ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่เหมาะสมและรายได้ หากสามารถทำให้ชาวไทยหันมาท่องเที่ยวในประเทศจะเป็นผลดีแก่เศรษฐกิจของประเทศ ทั้งยังเป็นการสร้างงานและรายได้แก่ท้องถิ่นต่าง ๆ และนักท่องเที่ยวก็ยังสามารถประหยัดเงินทองในการเดินทางท่องเที่ยวได้มากเข้าเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป ท่องเที่ยวต่างประเทศ

0339

รัตนภูมิ ศรีวิชัยมูล. ทักษะคตินักศึกษา ที่มีต่อการจัดการศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรม การ
 ทองเที่ยว : ศึกษากรณีสถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
 2539.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับทักษะคตินักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา สาขาวิชาอุตสาหกรรม การทองเที่ยวของสถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อทักษะคตินักศึกษา ในการจัดการศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรม การทองเที่ยว ได้แก่ สถาบันการศึกษา เพศ ภูมิฐานะ ระดับผลการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง ความสนใจข่าวสารเกี่ยวกับอุตสาหกรรม การทองเที่ยว นอกหลักสูตร และความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักศึกษา

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรม การทองเที่ยว ชั้นปีที่ 4 สถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2539 ทั้งหมด 4 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม 42 คน สถาบันราชภัฏสวนดุสิต 46 คน สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา 30 คน และสถาบันราชภัฏธนบุรี 40 คน รวม 158 คน ใช้วิธีการทำสำมะโนโดยสำรวจทั้งหมดของประชากรรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับทักษะคตินักศึกษาใช้ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละการทดสอบสมมติฐานใช้ค่า T - test และ F - test

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เรียนอยู่ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิตมากที่สุด มีอายุระหว่าง 20 - 21 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด ส่วนใหญ่จบการศึกษาสาขาศิลปะ (ภาษา) มีผลการเรียนอยู่ในระดับดี มีฐานะทางการเงินของครอบครัวอยู่ในระดับดี มีผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวมากที่สุดและเมื่อเปรียบเทียบปัจจัยทางด้านสถาบันการศึกษาและปัจจัยทางด้านบุคคล ได้แก่ เพศ ภูมิฐานะ ระดับผลการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว อาชีพของผู้ปกครองแล้ว พบว่าไม่มีผลต่อระดับทักษะคตินักศึกษาต่อการจัดการศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรม การทองเที่ยว ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ความสนใจข่าวสารเกี่ยวกับอุตสาหกรรม การทองเที่ยว ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ความสนใจข่าวสารเกี่ยวกับอุตสาหกรรม การทองเที่ยว นอกหลักสูตร และความคาดหวังในการประกอบอาชีพพบว่ามีผลต่อระดับทักษะคตินักศึกษาต่อการจัดการศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรม การทองเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทักษะคตินักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรม

สาขกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวมทุกด้านพบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดโดยแยกออกเป็นประเด็นย่อยพบว่า นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อด้านหลักสูตรและผู้สอนอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ห้องเรียน ห้องสมุด อุปกรณ์การเรียนการสอนพบว่า นักศึกษามีทัศนคติอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ผู้วิจัยได้เสนอแนะดังนี้คือ ด้านผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สถาบันการศึกษาควรเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมเพื่อให้เกิดทักษะส่งผลต่อการปฏิบัติงานในการให้บริการแก่นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้นักศึกษาได้รับทราบอยู่เสมอ นอกจากนี้ควรจัดเตรียม วารสาร ตำรา เอกสาร ไว้ให้นักศึกษาได้ค้นคว้าและฝึกปฏิบัติอย่างเพียงพอและควรจัดเตรียมห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการ ห้องเก็บวัสดุอุปกรณ์ ไว้ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติอย่างเพียงพอ รวมทั้งขอความร่วมมือจากภาคเอกชนในธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ให้เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในการจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ในด้านห้องเรียน ควรจัดให้มีจำนวนนักศึกษาอย่างเหมาะสมไม่แออัดจนเกินไป รวมทั้งบรรยากาศในห้องเรียน แสงสว่าง ความสะอาด เพื่อจูงใจให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการศึกษามากยิ่งขึ้น ด้านห้องสมุด ควรปรับปรุงระบบการบริการ เพื่อให้ นักศึกษาได้รับความสะดวกในการค้นหนังสือ วารสาร และเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาให้บริการเช่น คอมพิวเตอร์ จัดหาหนังสือที่สอดคล้องกับหลักสูตรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไว้ให้นักศึกษาได้ค้นคว้า เช่น นิตยสารด้านการท่องเที่ยว ทั้งในประเทศและต่างประเทศ อย่างเพียงพอ ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ควรจัดหาอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติ อุปกรณ์การเรียนการสอน ควรจัดหาอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและให้มีความทันสมัย เช่น ห้องฝึกปฏิบัติและอุปกรณ์ปฏิบัติการทางภาษา สถานที่ฝึกปฏิบัติการเกี่ยวกับโรงแรมและการท่องเที่ยว รวมทั้งตำราและเอกสารต่าง ๆ เพื่อการค้นคว้าให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและให้มีความทันสมัยต่อเหตุการณ์ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในปัจจุบันด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นในการเลือกแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รวมถึงติดตามให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในระหว่างที่นักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนอื่น ๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โรงแรม บริษัทนำเที่ยว เป็นต้น เพื่อให้นักศึกษาได้รับการฝึกทักษะทางด้านสาขาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มากขึ้นกว่าในปัจจุบัน

0340

สมชาย รัตนโกมุท. โครงการศึกษาความต้องการรถโดยสารไม่ประจำทาง เพื่อใช้ในอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , 2529.

เนื่องจากในปัจจุบัน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้ขยายตัวอย่าง
รวดเร็ว และกิจการขนส่งนักท่องเที่ยวก็ได้ขยายตัวมากขึ้นไปด้วย เห็นได้จากมีผู้ประกอบการที่
เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งที่อยู่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นจำนวนมากเสนอขออนุญาตจ
ทะเบียนรถยนต์โดยสารไม่ประจำทาง เพื่อให้การพิจารณาส่งเสริมธุรกิจการให้บริการอำนวยความสะดวก
สะดวกในด้านการเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปโดยสอดคล้องกับนโยบายควบคุมการขนส่งทางบก จึง
จำเป็นต้องมีการศึกษาถึงปริมาณความต้องการรถยนต์โดยสารไม่ประจำทาง เพื่อใช้ในอุตสาห
กรรมการท่องเที่ยวโดยเฉพาะขึ้น

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ในการนำข้อมูลการสำรวจและการศึกษาไปใช้เสริมใน
การกำหนดนโยบายของกรมการขนส่งทางบก เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการท่อง
เที่ยวของประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ทั้งนี้โดยการรวบรวม
ข้อมูลจากสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับรถโดยสารไม่ประจำทางอันได้แก่ โรงแรม บริษัทนำ
เที่ยว บริษัทรถเช่า เป็นต้น

จากการศึกษาพบว่า สภาพความต้องการรถโดยสารไม่ประจำทางตามแหล่งท่อง
เที่ยวต่าง ๆ มีลักษณะแตกต่างกันมาก ทั้งในประเภทรถและอัตราการใช้ ไม่ปรากฏว่ามีการวิ่งทับ
เส้นทางโดยรถโดยสารไม่ประจำทางตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ยกเว้นกรณี การที่รถโดยสารไม่
ประจำทางวิ่งรับส่งพนักงานในเขตกรุงเทพมหานคร นักท่องเที่ยวชาวไทยมักนิยมใช้รถโดยสาร
ไม่ประจำทางประเภทมาตรฐาน 3 ซึ่งเป็นรถโดยสารพัดลมและมีอัตราการใช้ที่นั่งอยู่ในระดับสูง
นักท่องเที่ยวดังประเทศมีอัตราการใช้ที่นั่งแตกต่างกัน กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชาวเอเชีย ยกเว้น
ญี่ปุ่น มีอัตราการใช้ที่นั่งสูงกว่านักท่องเที่ยวชาวยุโรปและอเมริกา ปัญหาที่สำคัญของการ
ประกอบการรถโดยสารไม่ประจำทางโดยเฉพาะอย่างยิ่งรถมาตรฐาน 3 คือ การที่รถประจำทางขอ
อนุญาตวิ่งออกนอกเส้นทางเพื่อบริการนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการแข่งขันกับการประกอบการรถ
โดยสารไม่ประจำทางโดยตรง ปริมาณความต้องการรถโดยสารไม่ประจำทางมาตรฐาน 1 และรถ
ปรับอากาศ 12 ที่นั่งพบว่าในระหว่างปี 2530 - 2534 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยที่ในปัจจุบันมีปริมาณ
ความต้องการมากกว่าปริมาณที่ได้รับอนุญาตอยู่ ทำให้เกิดปัญหาในช่วงที่ความต้องการสูง (peak)
ในแต่ละปี และปริมาณความต้องการรถโดยสารไม่ประจำทางมาตรฐาน 1 และปริมาณความ

ต้องการรถผู้ปรับอากาศ สำหรับบริการนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีการเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาลในอัตราสูง

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า รัฐบาลควรสนับสนุนให้มีการเพิ่มจำนวนรถโดยสารไม่ประจำทางให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาการขาดแคลนในช่วงที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการมาก แต่อย่างไรก็ตามควรให้เอกชนผู้ลงทุนในกิจการเองรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริการ และต้นทุน โดยรัฐฯ ควรสอดส่องดูแลในเรื่องความปลอดภัยต่อผู้ใช้บริการและสภาพรถโดยทั่วไป

0341

จำลอง อติกุล. การสร้างงานสาขาบริการ : ท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2534.

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเศรษฐกิจ ฉบับที่ 6 จะมีผู้เข้าสู่ตลาดแรงงาน
รวมประมาณ 4.0 ล้านคน หรือประมาณปีละ 0.8 ล้านคน ในขณะเดียวกันแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ยัง
กำหนดให้เป้าหมายการมีงานทำขยายตัวเพิ่มขึ้น 3.9 ล้านคน เป้าหมายนี้นับว่าเป็นเป้าหมายที่ค่อนข้าง
สูง แม้จะการทดสอบความเป็นไปได้ของเป้าหมายแล้วก็ตาม การให้ได้มาซึ่งเป้าหมายดังกล่าว
จำเป็นจะต้องมีการติดตามผลอย่างใกล้ชิด

เอกสารฉบับนี้ได้เสนอเครื่องชี้สำหรับการติดตามการจ้างงาน โดยเฉพาะในสาขา
บริการท่องเที่ยว และการดำเนินการเพื่อติดตามภาวะการจ้างงานในภาคบริการนี้

การติดตามภาวะการจ้างงานในสาขาการท่องเที่ยวจะต้องสร้างเครื่องชี้
(Indicators) เพื่อดูว่าการจ้างงานได้เพิ่มขึ้นตามเป้าหมายหรือไม่ การสร้างเครื่องชี้ภาวะการจ้างงาน
ที่เกิดจากสาขาการท่องเที่ยวจะอาศัยหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

1. ตัวแปรที่จะใช้เป็นตัวชี้จะต้องวัดได้ด้วยความแม่นยำพอสมควร
2. ตัวแปรจะต้องไม่ก่อให้เกิดการบิดเบือน แต่จะให้ภาพเกี่ยวกับการจ้างงานได้
ค่อนข้างเที่ยงตรง

3. ตัวแปรที่จะใช้ต้องสามารถอธิบายได้

เครื่องชี้ที่จะใช้ในการติดตามภาวะการจ้างงานอาจเน้นเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. เครื่องชี้ระดับมหภาคหรือระดับส่วนรวม ซึ่งจะบอกปริมาณการจ้างงานใน
ระดับส่วนรวมว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เครื่องชี้เหล่านี้ ได้แก่

- จำนวนนักท่องเที่ยวต่อปี
- ระยะเวลาพำนักรเฉลี่ยต่อคน
- จำนวนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน
- ค่าใช้จ่ายรวมของนักท่องเที่ยวต่อปี

4. เครื่องชี้ระดับส่วนย่อยหรือระดับจุลภาค ควรจะมีการเก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายของ
นักท่องเที่ยวแยกเป็นรายการ และควรมีการจำแนกรายละเอียด ของรายการซื้อของให้มากขึ้น โดย
เฉพาะอาจใช้การจำแนกตามการจัดกลุ่มในตารางปัจจัย - ผลผลิตด้วย ดังนั้นเครื่องชี้ระดับจุลภาค
จึงเป็นดังนี้

- ค่าที่พัก
- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม
- ค่าพาหนะเดินทางภายในประเทศ
- ค่าบันเทิง
- ค่าซื้อของ แยกตามรายการของตารางปัจจัย - การผลิต
- อื่น ๆ

สำหรับเครื่องชี้ภาวะการจ้างงานในสาขาการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีการจัดเก็บแล้ว โดย ททท. สิ่งที่จะต้องทำต่อไปคือ จัดให้มีการเก็บอย่างต่อเนื่อง และพิจารณาผลที่ได้เป็นครั้งคราว เครื่องชี้ที่มีอยู่ในปัจจุบันได้แก่

- จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
- จำนวนวันพักเฉลี่ย
- ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่อวัน
- ค่าใช้จ่ายรวมของนักท่องเที่ยวต่อปี
- ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่แบ่งเป็น

ค่าที่พัก

ค่าอาหารและเครื่องดื่ม

ค่าพาหนะเดินทางในประเทศ

ค่าบันเทิง

ค่าซื้อของ

อื่น ๆ

เครื่องชี้เหล่านี้ควรมีการจัดเก็บอย่างน้อยปีละครั้ง และงานที่ต้องทำเพิ่มเติมเพื่อให้ข้อมูลทันเหตุการณ์ ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ

- จำนวนนักท่องเที่ยว
- ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในการซื้อของบางประเภท เช่น เพชร พลอย
- จำนวนมัคคุเทศก์ที่เพิ่มขึ้น
- อัตราการเข้าพักแรมของโรงแรม และที่พักแรมอื่นๆ
- ฯลฯ

นอกจากนี้ควรมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชาวไทยเป็นประจำและ

ละเอียด

การติดตามภาวะการจ้างงานที่เกิดจากการท่องเที่ยวอาจติดตามโดยอาศัยเครื่องมือดังกล่าวข้างต้น คือ อาจติดตามโดยอาศัยการสำรวจค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ซึ่งถ้านักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายระดับที่ประมาณไว้ก็หมายความว่าจ้างงานที่เกิดขึ้นก็จะใกล้เคียงกับเป้าหมายที่วางไว้ การติดตามอีกลักษณะหนึ่งที่จะช่วยให้การจ้างงานเป็นไปตามเป้าหมาย คือ การติดตามการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ของ ททท. ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยว โดยขึ้นอยู่กับข้อสมมติว่า ถ้าโครงการเหล่านี้ดำเนินไปได้ด้วยดี ก็จะสามารถก่อให้เกิดการจ้างงานตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ อย่างไรก็ตามเมื่อได้มีการติดตามผลแล้ว การติดตามผลจะเกิดประโยชน์ก็ต่อเมื่อมีการนำผลการติดตามมาใช้ด้วย

0342

เอกราช ผลผลา. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดตั้งชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ และ กองทุน
 เงินกู้โครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ และพัฒนาชุมชนเกาะแตน
 อำเภอสุมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะ
 สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2538.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกาะแตนต่อ
 ข้อกำหนดของการจัดตั้งชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและกองทุนเงินกู้ รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ
 ความคิดของประชาชนเกาะแตนต่อการจัดตั้งชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและกองทุนเงินกู้ดังกล่าว
 กลุ่มประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ กลุ่มหัวหน้าครอบครัว และสมาชิกในครอบครัว 28
 ครอบครัว 67 คน เป็นชาย 34 คน หญิง 33 คน มีอายุระหว่าง 14 - 92 ปี อายุเฉลี่ย 48.8 ปี การ
 รวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมจากผู้รู้ เพื่อ
 ทราบ รายละเอียดเพิ่มเติมในเรื่อง สภาพของชุมชนเกาะแตนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ทั้งด้านเศรษฐกิจ
 สังคม ของชุมชนเกาะแตน

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อกำหนดของการจัดตั้ง
 ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและกองทุนเงินกู้เกือบทุกข้อ มีข้อกำหนดของการจัดตั้งชมรมฯ เพียงข้อ
 เดียวที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่เห็นด้วย คือ จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการชมรมฯ
 (2 ครั้ง/สัปดาห์) โดยประชากรทั้งหมดเห็นว่าเป็นการกระทบกระเทือนต่อการประกอบอาชีพ
 หรือการขาดรายได้ประจำวัน และประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยต่อข้อกำหนดของการจัด
 ตั้งกองทุนฯ เพียงข้อเดียวเท่านั้น คือ ข้อกำหนดที่ให้สมาชิกกู้เงินเพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการ
 ประกอบการท่องเที่ยวเท่านั้น ซึ่งในประเด็นนี้กลุ่มประชากรตัวอย่างเห็นว่าไม่ควรจำกัดขอบเขต
 ของการกู้ยืมเงิน แต่ควรเปิดโอกาสให้สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพอื่น ได้ตามความจำเป็นและ
 ความต้องการของสมาชิกมากกว่า สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดตั้ง
 ชมรมฯ และกองทุนเงินกู้ พบว่าปัจจัยที่กำหนดในการศึกษาครั้งนี้ คือ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้
 ได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดตั้งชมรมฯ ขณะที่ปัจจัยดังกล่าว
 บางประการ คือ เพศ อายุ และการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อกอง
 ทุนเงินกู้ ส่วนปัจจัยด้านรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดตั้ง
 กองทุนเงินกู้

ผู้วิจัยได้เสนอแนะต่อโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติและ การพัฒนา
 ชุมชนเกาะแตนให้พิจารณาความต้องการที่แท้จริงของประชาชนเกาะแตนในการจัดตั้งชมรม

อนุรักษ์ธรรมชาติและกองทุนเงินกู้ โดยการจัดหาที่ทำการชมรมฯ เพื่อการดำเนินกิจกรรมของชมรมฯ การอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนไม่ควรเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ประชาชน เช่น การเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม หรือวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนซึ่งทางโครงการควรพิจารณาอย่างรอบคอบ

0343

เนารัตน์ พลายน้อยและคณะ. พฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย.

กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล , 2538.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศในรอบปี พ.ศ. 2537 และเพื่อศึกษาพฤติกรรมในการท่องเที่ยวและความต้องการท่องเที่ยวในอนาคตของนักท่องเที่ยวชาวไทย นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการใช้สื่อที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพัฒนาขึ้นใช้ในกิจกรรมการตลาดท่องเที่ยวภายในประเทศด้วย

การวิจัยดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างประชากรไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไปในปี พ.ศ. 2537 พื้นที่วิจัยคือ กรุงเทพมหานคร และจังหวัดในภาคต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 13 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ แพร่ นครสวรรค์ ชลบุรี อ่างทอง ราชบุรี ขอนแก่น บุรีรัมย์ หนองคาย สงขลา ตรัง และสุราษฎร์ธานี ในการสุ่มตัวอย่างใช้กรอบแผนที่ตั้งครัวเรือน ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และดำเนินการสุ่มพื้นที่วิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญของกองวิชาการสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผลการวิจัยพบว่า จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 3,706 คน เมื่อนำข้อมูลที่ได้มาถ่วงน้ำหนัก (Weight) พบว่าชาวไทยที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 43.1 ได้เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศในรอบปี พ.ศ. 2537 โดยเฉลี่ยแล้วท่องเที่ยวประมาณ 2.7 ครั้งต่อปี ครั้งละ 3 - 4 วัน จำนวนวันต่อเที่ยวโดยเฉลี่ย 7.2 วัน ต่อปี และมีค่าใช้จ่ายประมาณคนละ 624 บาทต่อวัน หากพิจารณาโดยจำแนกตามเขตการปกครองพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลท่องเที่ยวภายในประเทศร้อยละ 60.9 และกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลท่องเที่ยว ร้อยละ 40.3 ตามลำดับ จากฐานข้อมูลประชากรไทย ปีพ.ศ. 2537 ทำให้สามารถประมาณได้ว่ามีประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ท่องเที่ยวภายในประเทศในปีดังกล่าวประมาณ 18,020,186 คน หรือเท่ากับ 49,195,107 คน - ครั้ง หรือเท่ากับ 129,925,540 คน - วัน และจากแบบแผนค่าใช้จ่ายต่อวันที่พบจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้สามารถประมาณค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในรอบปี พ.ศ. 2537 ได้เท่ากับ 81,086,530,000 บาท

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคมและประชากรที่แตกต่างกัน จะมีวัตถุประสงค์ พฤติกรรม ความต้องการ และรสนิยมในการท่องเที่ยวที่ต่างกัน กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยในปัจจุบันจึงมีความหลากหลาย จำแนกตามลักษณะกลุ่มและแบบแผนการท่องเที่ยวได้มาก มีทั้งนักท่องเที่ยวที่มีรสนิยมในการท่องเที่ยวในลักษณะที่เรียกว่า “ สมัยใหม่ ” ที่จะท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนและท่องเที่ยวอย่างแท้จริง ซึ่งมักใช้บริการตามโรงแรมและภัตตาคารที่ค่อนข้างมี

มาตรฐานขณะเดียวกัน ก็มีคนท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากที่ไปท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์แบบเดิม คือ เยี่ยมญาติ ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาที่ยังคงเน้นการพักผ่อน และรับประทานอาหารตามบ้าน ญาติ หรือ เพื่อน หรือตามวัดเป็นหลังบางครั้งกลุ่มท่องเที่ยวประเภทหลังนี้ไปท่องเที่ยวกันเป็นกลุ่มใหญ่ ที่เรียกว่า จิ้งจับทัวร์ ที่มีการพักค้างคืนและรับประทานอาหารในรถโดยสารที่ใช้เดินทางไปท่องเที่ยววัน

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 48.0 คาดหมายว่าจะไปท่องเที่ยวภายในประเทศปีพ.ศ.2538 จังหวัดที่กลุ่มตัวอย่างประทับใจในการท่องเที่ยวปีพ.ศ.2537 และต้องการจะไปท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2538 คือ เชียงใหม่ ภูเก็ต ชลบุรี (พัทยา) ฯลฯ ในด้านสื่อที่ ททท. พัฒนาขึ้นใช้บรรลุผลในแง่ของการกระตุ้น และสร้างการรับรู้เรื่องการท่องเที่ยวภายในประเทศได้พอสมควร

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ปัจจุบันเป้าหมายด้านจำนวน คน - วัน หรือ คน - ครั้ง ในการท่องเที่ยวภายในประเทศที่ ททท. ตั้งไว้นั้น บรรลุผลเกินเป้าหมายแล้ว แต่เป็นการบรรลุผลที่เกิดขึ้นจากคนอายุ 15 ปี ขึ้นไปในประเทศเพียงร้อยละ 43.1 ที่ไปท่องเที่ยวในรูปแบบที่หลากหลายดังกล่าวนั้นแล้ว ภารกิจต่อไปที่ควรพิจารณา คือ การกระตุ้นหรือการพยายามจัดหาโอกาสให้คนไทยอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่มีโอกาสไปท่องเที่ยวภายในประเทศ ได้มีโอกาสเข้าถึงการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการให้การศึกษาพัฒนาโลกทัศน์การรับรู้โลกภายนอก ความภาคภูมิใจในแผ่นดินเกิดอันเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศได้แนวทางหนึ่ง ควรมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และ ททท. ควรประสานและใช้กลไกความร่วมมือเพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจเรื่องความปลอดภัยในการเดินทาง เช่น ประสานงานกับกรมตำรวจหรือตำรวจท่องเที่ยวไม่ให้มีการฝ่าฝืนกฎจราจร การใช้จ่ายเป็นต้น สำนักงานสาขาของ ททท. ควรจัดรายการท่องเที่ยวทัศนารภายในประเทศที่มีปฏิทินการดำเนินงานแน่ชัดในแต่ละปี จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยว ควรมีการให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลการท่องเที่ยวควรเข้าไปสู่ชุมชนมากขึ้น ททท. ควรพัฒนาสื่อและระบบข้อเสนอแนะการท่องเที่ยวที่ทันสมัยทั้งระดับทั่วไปและระดับเฉพาะภูมิภาคขึ้นใช้หรือส่งเสริมให้แต่ละจังหวัดจัดทำสารคดีท่องเที่ยวของตนเองขึ้น มีการอบรมให้ความรู้ความสื่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น คนขับยานพาหนะ คนนำทางเป็นต้น และ ททท. ควรจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการวิจัยจะได้รับข้อมูลที่ทันสมัยถูกต้อง

0344

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ฝ่ายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. โครงการศึกษา
และจัดทำระบบข้อมูลติดตามสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ
: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , 2538.

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญ มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศถึง 6 ล้านคนต่อปี และมีรายได้จากการท่องเที่ยวกว่า 150,000 ล้านบาทต่อปี ดังนั้น การอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวให้ยั่งยืน จึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่งของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

การศึกษาและจัดทำระบบข้อมูลติดตามสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยว (Tourism Resources Monitoring System) มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อจัดระบบข้อมูลทรัพยากรท่องเที่ยวที่สามารถปรับปรุงให้ถูกต้องและทันสมัย สำหรับนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการประเมินศักยภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวทุกประเภทอย่างเป็นระบบเพื่อจัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว และจัดลำดับความเร่งด่วนในการเข้าไปดูแลทรัพยากรท่องเที่ยวเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับกำหนดแนวทางวางแผนควบคุม และกำหนดมาตรการในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นไปตามรูปแบบและแนวทางที่ถูกต้อง และเพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับหน่วยราชการ และธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้อง และจังหวัดเพชรบุรี

รายงานระบบข้อมูลเพื่อติดตามสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวมีองค์ประกอบดังนี้ คือ

5. โครงสร้างระบบข้อมูลและขั้นตอนในการติดตามสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยว ซึ่งเป็นข้อมูลที่จะเป็นพื้นฐานของการติดตามสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยว มี 2 ประเภท คือ ระบบเรียกดูข้อมูลหน้าจอคอมพิวเตอร์ และระบบติดตามข้อมูลนอกคอมพิวเตอร์

3. การวิเคราะห์ข้อมูลของระบบข้อมูลในคอมพิวเตอร์ จะแยกวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ การติดตามกำลังการรองรับนักท่องเที่ยวของสาธารณูปโภคระดับจังหวัดจะติดตามความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของสาธารณูปโภคที่สำคัญ ได้แก่ ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ ของแต่ละจังหวัด ซึ่งทำการวิเคราะห์ และประเมินความวิกฤติ และอีกส่วน คือ การวิเคราะห์ การจัดลำดับความเร่งด่วน ในการดูแลสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยว การวิเคราะห์ส่วนนี้จะอาศัยข้อมูล จากแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐาน (base - line) และแบบสำรวจข้อมูลประจำปี ของระดับแหล่งท่องเที่ยว สำหรับผลการวิเคราะห์ กองวางแผนโครงการสามารถรายงานสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวได้ทุกปี ว่ามีแหล่งท่องเที่ยวกี่แห่งในแต่ละภาค แต่ละจังหวัด ที่มีปัญหาด้าน

ความเสื่อมโทรม การรายงานเช่นนี้ ผ่านสื่อมวลชนและเครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์จะทำให้เกิดแรงผลักดัน ทางสังคม ที่จะทำให้หน่วยงานราชการ ภาคธุรกิจเอกชน ตลอดจนองค์กรเอกชน อิสระที่เกี่ยวข้องเข้าไปหามาตรการแก้ไข การวิเคราะห์การจัดลำดับความเร่งด่วนในการติดตามดูแลสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยว ได้อาศัยหลักเกณฑ์ 2 ประการคือ ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวและความวิกฤติและความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว

3. ระบบเรียกดูข้อมูล หน้าจอคอมพิวเตอร์ (TOURINFO) เป็นระบบที่ใช้งานง่าย ใช้ได้ทั้งเจ้าหน้าที่ในกองวางแผนโครงการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และยังสามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและภาคธุรกิจเอกชนด้วย ซึ่งผู้ใช้งานจะมีสิทธิ์ต่างกัน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ บุคคลทั่วไป (General Users) ได้แก่ นักท่องเที่ยว และนักธุรกิจ ซึ่งสามารถเรียกดูข้อมูลระดับจังหวัด และ ข้อมูลระดับแหล่งท่องเที่ยวได้ในบางหัวข้อเท่านั้น และเจ้าหน้าที่ติดตามสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยว (Resource Monitoring Users) หรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องใน ททท. ซึ่งจะสามารถเรียกดูข้อมูลได้ทั้งหมดทุกหน้าจอ

4. ระบบฐานข้อมูลเชิงแผนที่เพื่อการพัฒนาฐานข้อมูล โดยใช้ระบบข้อมูลเชิงแผนที่เพื่อการวางแผนและการพัฒนาโครงการ โปรแกรมที่ใช้คือ Arc View และโปรแกรมคำสั่งประยุกต์ที่สถาบันวิจัย เพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) พัฒนาคือ ARCTOUR ซึ่งเป็นโปรแกรมที่สามารถนำเข้าข้อมูลเชิงพื้นที่ และข้อมูลเชิงบรรยาย และเป็นโปรแกรมที่สอดคล้องกับระบบข้อมูลของหน่วยงานราชการหลายแห่ง

5. ระบบติดตามข้อมูลนอกคอมพิวเตอร์ เป็นการเก็บรวบรวมรายละเอียดของข้อมูลซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ทุกวันหรือเป็นประจำ ในการวางแผน การท่องเที่ยว เป็นข้อมูลเฉพาะเรื่อง เฉพาะกิจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหาขัดแย้ง หรือมีปัญหาบ่อย ๆ ระบบติดตามข้อมูลนอกคอมพิวเตอร์แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ข้อมูลรายละเอียดแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลจากการศึกษาที่ ททท. ได้เคยว่าจ้างที่ปรึกษาและข้อมูลจากสื่อมวลชน

6. การบริหารจัดการเก็บข้อมูลเพื่อติดตามสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวซึ่งมีรูปแบบการบริหารจัดเก็บข้อมูล 4 รูปแบบคือ จัดเก็บและนำเข้าข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่ของ ททท. จัดเก็บและนำเข้าข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ ททท. ร่วมกับสถาบันราชภัฏ จัดเก็บโดยเจ้าหน้าที่ ททท. ร่วมกับสถาบันราชภัฏ และจ้างเหมาพิมพ์ข้อมูลและ ททท. จัดจ้างบริษัทที่ปรึกษาให้ดำเนินการจัดเก็บและนำเข้าข้อมูลร่วมกับสถาบันราชภัฏ

7. irthแผนการบริหารงานติดตามสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

ติดตามสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยว ถือเป็นงานสำคัญเพราะจะมีผลต่อสุขภาพสิ่งแวดล้อมและการตลาดการท่องเที่ยว จึงควรมีการประสานงานภายในและจัดเตรียมองค์การดังนี้คือ จัดตั้งคณะกรรมการติดตามสภาพทรัพยากรสิ่งแวดล้อม โดยมีผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นประธานจัดสร้างเครือข่ายงานติดตามสภาพทรัพยากรท่องเที่ยว เช่นจัดตั้งเครือข่าย กลุ่มอนุรักษ์กับสถาบันการศึกษาเป็นต้น ติดตามหนังสือพิมพ์รายวัน ให้มีคอลัมน์ติดตามสภาพทรัพยากรท่องเที่ยว จัดตั้งหมายเลขโทรศัพท์ Hot line กับเครือข่ายอนุรักษ์

8. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลในอนาคต พัฒนาโปรแกรม TOURINFO โดยแบ่งการพัฒนาเป็น 3 ระยะคือ ระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว เพื่อให้สามารถดึงข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในทั้งในรูปแบบดีสเก็ตต์ ซีดี-รอม และโดยวิธีการออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สามารถปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยและประมวลผลข้อมูลได้ในลักษณะออนไลน์

0345

สดสงวน ไพรัตน์. การวิเคราะห์เชิงภูมิศาสตร์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา
ระหว่างปี พ.ศ. 2535 - 2538. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
ภูมิศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2538.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยภูมิศาสตร์ที่มีผลต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการใช้ที่ดินของประชากรในจังหวัดสงขลา เพื่อศึกษาอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากรในจังหวัดสงขลา เพื่อศึกษาบทบาทของเอกชนที่มีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลาและเพื่อผลิตแผนที่เพื่อการท่องเที่ยวบริเวณจังหวัดสงขลา

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดคือ ลักษณะที่ตั้ง ทรัพยากรนันทนาการ และความสะดวกในการเข้าถึง จังหวัดสงขลา เป็นศูนย์กลางของภาคใต้ตอนล่าง มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ จึงมีทรัพยากรนันทนาการด้านการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และมีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมต่าง ๆ ในจังหวัดทำให้การคมนาคมสะดวกรวดเร็ว เมื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวขยายตัวทำให้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินประเภทพื้นที่ลดลงจากเดิม แต่มีที่พักแรม คือ จำนวนห้องพักเพิ่มมากขึ้น จำนวนโรงแรมก็เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ธุรกิจเกี่ยวกับการจัดงานเที่ยวก็มีเพิ่มมากขึ้น ส่วนธุรกิจของที่ระลึกมีแหล่งจำหน่ายและแหล่งผลิตเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน โดยได้รับการส่งเสริมจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและกรมพัฒนาชุมชน สำหรับธุรกิจภัตตาคาร สถานบันเทิงเรีงรมย์ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในอำเภอหาดใหญ่ บริเวณถนนศรีภูวนาล เป็นต้น สำหรับด้านอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริการและมีสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลาพบว่านักท่องเที่ยวมีความต้องการที่ใกล้เคียงกันเป็นส่วนใหญ่ โดยต้องการให้มีการปรับปรุงและต้องการให้มีเพิ่มมากขึ้น ประเภทการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง คือที่ทิ้งขยะ รองลงมาคือห้องสุขาและรถ / เรือโดยสารนำเที่ยว ถึงแม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวจะมีการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่แล้วก็ตาม แต่อยู่ในระดับที่ต้องมีการปรับปรุงเพิ่มเติมเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ นั้น เมื่อมีการใช้บริการเพิ่มมากขึ้น จึงเกิดความเสื่อมโทรมลง อุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ขยายตัวมีความสัมพันธ์ต่อการเพิ่มรายได้ของประชากรในจังหวัดสงขลา และการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อการอพยพย้ายถิ่น

ของประชากรในจังหวัดสงขลา ดังนั้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากรในจังหวัดสงขลาที่เป็นเช่นนี้เพราะจังหวัดสงขลาเป็นศูนย์รวมของปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีการจดทะเบียนก่อตั้งนิติบุคคล ในปี พ.ศ. 2536 ถึง 527 ราย และจากผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลาในสาขาการบริการมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งมีผลให้เศรษฐกิจและสังคมของประชากรดีขึ้น รายได้ของประชากรเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีประชากรอพยพย้ายถิ่นเข้ามาในจังหวัดสงขลามากขึ้นเพื่อมาประกอบอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งอาชีพที่เกี่ยวกับกิจการการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลาได้ขยายตัวมากขึ้นทำให้มีผลต่อสิ่งแวดล้อมภายในจังหวัด เช่น ขยะ จึงควรมีการจัดเก็บที่ดีมีการตั้งถังขยะไว้ตามแหล่งต่าง ๆ ในด้านการรักษาความปลอดภัย ควรเพิ่มจุดบริการของตำรวจท่องเที่ยวให้มากขึ้นกว่าเดิม สำหรับลักษณะการใช้ที่ดินภายในจังหวัด รัฐบาลควรมีมาตรการควบคุมให้เต็มที่กว่าเดิม เพื่อมิให้เป็นการทำลายลักษณะทางนิเวศน์ภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการดูแลเอาใจใส่และควบคุมการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มิฉะนั้นจะเกิดความเสื่อมโทรมในทรัพยากรนั้นหนทางการด้านการท่องเที่ยวการพัฒนาไม่ถูกทิศทาง ขาดการควบคุม จะเป็นมูลฐาน ในการทำลายอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศ และควรมีการจัดฝึกอบรมและออกใบรับรองแก่มัคคุเทศก์เพื่อความเป็นมาตรฐานและเพิ่มความมั่นใจต่อนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรมีการกำหนดคุณภาพและมาตรฐานของการบริการที่เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่นการจัดนำเที่ยว การบริการขายสินค้าที่ระลึก และบริการที่พัก เพื่อเป็นการลดปัญหาการฉวยโอกาส เอาเปรียบ นักท่องเที่ยว และควรมีการพัฒนาและปรับปรุงทางด้านปัจจัยพื้นฐานของจังหวัด คือ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ อีกทั้งบางพื้นที่ของจังหวัดยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะพื้นที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง

0346

คงศักดิ์ ถ้วนโนมนต์. การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ในส่วนภูมิภาคกับความมั่นคง
ของชาติ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร , 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวกับ
ความมั่นคงของชาติ ศึกษาถึงวิธีการมาตรการที่จะช่วยในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวใน
ส่วนภูมิภาค และศึกษาถึงผลกระทบของการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาคกับ
ความมั่นคงของชาติ วิธีการวิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง
กับการท่องเที่ยวที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

6. การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศที่ทำได้เงินตราต่างประเทศให้แก่ ประเทศเป็นจำนวนมาก และการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก
เนื่องจากรายได้จากการท่องเที่ยวสามารถช่วยแก้ปัญหาการขาดดุลการค้าและการชำระเงินของ
ประเทศได้อย่างดี อีกทั้งยังช่วยให้การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญก้าวหน้าอีกด้วย การ
ท่องเที่ยวยังช่วยแก้ปัญหาทางสังคมของประเทศ เช่น ปัญหาความยากจน คนว่างงานการอพยพเข้า
มาในเมืองของคนในชนบท ปัญหาอาชญากรรม ตลอดจนปัญหาสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

2. การท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของชาติ เพราะความมั่นคงของ
ชาติเป็นเรื่องของความสามารถในการดำรงอยู่ของชาติ โดยมีเอกราช รัฐบาลมีเสรีภาพในการ ปก
ครองและการบริหาร และอิสระในการดำเนินนโยบายการเมืองภายในและการเมืองต่างประเทศ
ระบบเศรษฐกิจมีความมั่นคงก้าวหน้าและแน่นอน สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นสุขและม
ีความเสมอภาค ประชาชนสามารถคาดคะเนและไว้วางใจในอนาคตแห่งตน ทั้งยังวางใจได้ว่ากำลัง
อำนาจของชาติจะสามารถจัดปิดเป่าพยันตรายทั้งปวงได้ และการที่ประเทศจะมีความมั่นคงเกิด
ขึ้นได้จะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยดังนี้ คือ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางสังคม ความ
มั่นคงทางการเมือง และความมั่นคงทางการทหารและความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้า
ส่งเสริมให้ประชาชนมีผลประโยชน์จากรายได้ที่เป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในฐานะทางเศรษฐกิจ
ของบุคคลและระบบการเงินมีเสถียรภาพ สังคมมีความสุข เนื่องจากประชาชนมีรายได้ มีงาน
ทำ ซึ่งการท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญในการลดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างดี

7. การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาคทำให้เกิดความมั่นคงทาง
เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อันเป็นการสร้างให้เกิดความมั่นคงของชาติได้ทางหนึ่งทั้งนี้เนื่อง
มาจากทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ ของไทย ส่วนใหญ่อยู่ในส่วนภูมิภาคของประเทศและการ

พัฒนาการท่องเที่ยวส่วนภูมิภาคเป็นการกระจายรายได้ไปสู่ชนบท ทำให้ประชาชนมีรายได้มีงานทำ มีความรู้เพิ่มขึ้นมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น สำหรับวิธีการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาคมีดังนี้

3.1 การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในส่วนภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการปรับปรุงสิ่งสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ การปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ และสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้สวยงามตลอดจนการอนุรักษ์ฟื้นฟูงานเทศกาลและประเพณีของจังหวัดต่าง ๆ

3.2 การพัฒนาบริการท่องเที่ยว ได้แก่ การพัฒนาด้านการบริการ ข่าวดสาร ทางรถท่องเที่ยว บริการที่พัก การขนส่ง การนำเที่ยว บริการด้านภัตตาคารร้านอาหาร มัคคุเทศก์ และบริการของที่ระลึก เป็นต้น

3.3 ให้สำนักงานจังหวัดของจังหวัดต่าง ๆ เป็นศูนย์ประสานงานการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาคของทางราชการ

3.4 ให้หอการค้าของจังหวัดต่าง ๆ เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาคของภาคเอกชน และให้มีบทบาทร่วมกับ กรอ. ในระดับจังหวัดในการแก้ไขการท่องเที่ยวในระดับจังหวัดหากเกินขีดความสามารถให้เสนอ กรอ. ส่วนกลางพิจารณาแก้ไขในระดับประเทศ

3.5 ควรได้มีการบรรจุแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดต่าง ๆ เข้าไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและอำเภอ อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งการสนับสนุนด้านงบประมาณจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมตลอดถึงการสนับสนุนจากภาคเอกชนด้วย

3.6 ด้านการป้องกันและรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวนั้นควรได้มีการจัดตั้งหน่วยตำรวจท่องเที่ยวประจำกองกำกับการตำรวจภูธรทุกจังหวัด เพื่ออำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง

0347

พิเชฐ พิมพ์ศรี. ผลกระทบของการท่องเที่ยวเดินป่า : ศึกษาเฉพาะกรณีของอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536 .

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์ปัจจุบัน และผลกระทบของการท่องเที่ยว เดินป่าในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเดินป่า เช่น หน่วยงานราชการ บริษัทนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ เป็นต้น พร้อมทั้งการหารูปแบบจัดการท่องเที่ยวเดินป่า ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการท่องเที่ยวเดินป่า ใหม้มีผลกระทบต่อสภาพสังคม และสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่นให้น้อยที่สุด เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและสัมภาษณ์ โดยใช้กับบุคคล 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวเดินป่า กลุ่มนักท่องเที่ยวเดินป่า กลุ่มนโยบายระดับจังหวัด และกลุ่มประชาชนผู้อาศัยอยู่ในบริเวณเส้นทางท่องเที่ยวเดินป่า นอกจากนี้ยังนำข้อมูลอื่น ๆ ที่มีอยู่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเดินป่ามาใช้ประกอบการวิจัยนี้ด้วย การศึกษานี้ได้ทำในพื้นที่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่เดือน มกราคม 2536 ถึงเดือน กันยายน 2536

ผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวเดินป่าในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีแนวโน้มขยายตัวทุกปี เนื่องจากได้รับความนิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ชอบความสวยงามของธรรมชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่นและการผจญภัยและมีผลกระทบต่อสภาพสังคม วัฒนธรรมและจิตใจ เช่น มีการให้ความสำคัญกับเงินมากขึ้น มีปัญหาการปะทะทางวัฒนธรรม ส่วนทางด้านอื่น ๆ เช่น อาหารการกิน การแต่งกาย การใช้ภาษาท้องถิ่น และการพึ่งพาอาศัยกัน ยังไม่เปลี่ยนแปลงเด่นชัดนัก ด้านสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบคือ ทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลาย เช่น มีการตัดไม้ไปเผาทำแพ ผู้ประกอบการมักเป็นผู้กำหนดเส้นทางเดินป่าเอง บางครั้งก็มีการเปลี่ยนเส้นทางใหม่ เพื่อจูงใจนักท่องเที่ยว เส้นทางเดินป่าไม่ได้รับการบำรุงรักษา ทำให้สิ่งแวดล้อมถูกทำลายเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ สำหรับผลกระทบด้านบวก คือ ประชากรส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเดินป่ามีรายได้เพิ่มขึ้น และมีการขยายการลงทุนด้านต่างๆ เช่น การให้เช่าช้าง ล่องแพ มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้ดีขึ้น และสิ่งที่เกิดประโยชน์มากที่สุด ได้แก่ ชาวเขาที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวเดินป่าแล้วจะทำให้เขารักถิ่นฐาน ตั้งที่อยู่ถาวรและไม่อพยพเคลื่อนย้าย ไม่ถางป่าและบุกรุกทำไร่เลื่อนลอย นอกจากนี้ผลกระทบด้านอื่น ๆ คือ มีการทิ้งขยะมูลฝอย และการก่อกองไฟซึ่งอาจทำให้เกิดไฟป่าได้ ทั้งนี้เพราะขาดการควบคุมและกำหนดเส้นทางเดินป่า รวมทั้งกฎข้อบังคับและ

ระเบียบปฏิบัติอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังพบว่า ยังขาดนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เติมน้ำระดับจังหวัด และระดับชาติ

ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ควรให้มีการกำหนดนโยบายระดับชาติและระดับภูมิภาค ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ควรมีการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยว เติมน้ำให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแล และรัฐสามารถให้บริการได้ เช่น การรักษาความปลอดภัย และการอำนวยความสะดวกในด้านอื่น ๆ ควรเร่งรัด ให้มีการณรงค์เพิ่มความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่น นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบกิจการท่องเที่ยว ให้มีความตระหนัก และมีส่วนเกี่ยวข้อง ในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม และควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูล จดบันทึกและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเติมน้ำ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนปฏิบัติงานของทางราชการต่อไป

0348

ฐานเศรษฐกิจ. การสัมมนาเรื่องฟื้นฟูการท่องเที่ยว เหลียวมองการค้าล้นนาตะวันออก.

ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา 8 สิงหาคม 2535. กรุงเทพฯ :

ฐานเศรษฐกิจ , 2535.

วัตถุประสงค์ของการสัมมนา คือ เพื่อระดมความคิดในการแก้ปัญหาหรือแสวงหาแนวทางที่จะทำให้เกิดการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวในเขตล้นนาตะวันออก เพื่อวิเคราะห์ถึงสภาพข้อเท็จจริงในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวของล้นนาตะวันออก เพื่อนำข้อสรุปจากการสัมมนาครั้งนี้ เสนอไปยังภาครัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติ หรือแก้ไขปรับปรุงให้เกิดผลในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวในเขตล้นนาตะวันออก เพื่อเสริมสร้างและกระชับความสัมพันธ์อันดีในการทำกิจกรรมร่วมกันกับฝ่ายต่าง ๆ ในการพัฒนาจังหวัดและประเทศสืบไป และเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ บทบาทหน้าที่ ความสำคัญของหอการค้าในการทำกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศ ให้นักธุรกิจและประชาชนโดยทั่วไปได้เข้าใจและยอมรับองค์การหอการค้ามากยิ่งขึ้น

ผลการสัมมนาสรุปได้ว่า ล้นนาตะวันออกเป็นเขตการส่งออกแรงงาน มีทรัพยากรมากถ้าได้มีการปรับปรุงปัจจัยการผลิตแล้ว ดินแดนแถบนี้จะมีการตื่นตัวมาก ล้นนาตะวันออกในแง่การท่องเที่ยวจะเป็นดินแดนที่มีศักยภาพสูง มีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ แต่การลงทุนของไทยมีการชะลอตัว เนื่องจากมีจุดการแข่งขันมาก เช่น กลุ่ม NAFTA จีนใหม่ และอินโดนีเซีย และญี่ปุ่นเริ่มชะลอตัวในการลงทุนต่างประเทศ มีการดึงเงินทุนกลับประเทศ มิใช่เนื่องจากสถานการณ์ด้านการเมืองของไทยในขณะนั้น (พ.ศ.2535) สำหรับเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ในขณะนั้นเริ่มฟื้นตัว แต่ยังมีปัญหาบ้างคือ จำนวนห้องของโรงแรมมีจำนวนเกินความต้องการ สิ่งที่รัฐบาลกำลังดำเนินการคือ การฟื้นฟูภาพลักษณ์ของประเทศ และปรับเรื่องต่าง ๆ ให้เป็นเรื่องโปร่งใส เช่น เรื่องโทรศัพท์ เรื่องโครงการโฮปเวลล์ เป็นต้น สำหรับจังหวัดในล้นนาตะวันออกคือ เชียงราย พะเยา แพร่ อุตรดิตถ์และน่าน มีข้อด้อยคือ ท่าเลที่ตั้ง อยู่นอกพื้นเส้นทางหลัก การคมนาคมการสื่อสารไม่ดีพอ ทรัพยากรเป็นทรัพยากรด้านการเกษตรอย่างเดียว แต่จุดเด่นของ ล้นนาตะวันออกคือ มีการจัดทำความร่วมมือในรูปแบบแพคเกจทัวร์ แต่ขณะนี้ยังไม่ได้พัฒนาไปเท่าที่ควร จะต้องขอให้ ททท. เข้ามาช่วยพัฒนา อุตสาหกรรมการเกษตรมีศักยภาพค่อนข้างสูง และในระยะยาวถ้า

ถนน เอเชียไฮเวย์ ผ่านมาจากเชียงรายและพะเยาแล้วเชื่อมกับลาวและเขมรจนถึงเวียดนาม ก็จะทำให้ภูมิภาคนี้มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ ในปัจจุบันคนไทยมีฐานะดีขึ้นมีการท่องเที่ยวมากขึ้น ดังนั้นตลาดท่องเที่ยวไทยจึงเป็นตลาดที่สำคัญมาก แต่การพัฒนาการท่องเที่ยวของล้านนาตะวันออกควรพัฒนาในรูปแบบของการอนุรักษ์นิยมมีการรักษาขนบธรรมเนียม

ประเพณีของท้องถิ่น รักษาธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และต้องมีการพัฒนาอีกหลายด้าน โดยเฉพาะด้านคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ผู้ร่วมสัมมนาได้เสนอความคิดเห็นว่าควรพัฒนาอุตสาหกรรมในล้านนาตะวันออก เป็นอุตสาหกรรมดอกไม้ เพราะมีธรรมชาติที่เหมาะสม โครงการต่าง ๆ ของล้านนาตะวันออกต้องผลักดันต่อไปโดยนักการเมืองท้องถิ่น การพัฒนาการท่องเที่ยวในแถบนี้ไม่ควรจัดสร้างสิ่งก่อสร้างที่ใหญ่โต ควรทำในลักษณะรักษาธรรมชาติและประเพณี

ผลสรุปจากการอภิปรายเรื่อง “ พลิกฟื้นคืนชีวา ท่องเที่ยวล้านนาตะวันออก “ มีดังนี้คือ ล้านนาตะวันออกมีสภาพการท่องเที่ยวที่ด้อยกว่าล้านนาตะวันตก ฉะนั้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องใช้วิธีขอส่วนแบ่ง (Market share) จากล้านนาตะวันตก เป็นแบบพึ่งพาซึ่งกันและกัน ต้องอาศัยอิทธิพลของล้านนาตะวันตกหรือกลุ่มของนักท่องเที่ยวภาคเหนือตอนล่าง เพื่อที่ช่วยส่งมาให้ล้านนาตะวันออก และควรมีการอนุรักษ์ธรรมชาติ ไม่ให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากเกินไปและปรับปรุงทัศนียภาพ การพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคนี้นอกจากเชียงรายแล้ว จังหวัดอื่น ๆ จะพัฒนาขึ้นมาในระยะอันสั้นนั้นเป็นไปได้ยาก จุดดีของพื้นที่นี้คือ ทรัพยากรการท่องเที่ยวในภาคนี้มีอยู่มากมาย อย่างน้อยเรื่องธรรมชาติที่สวยงาม จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจมีชายแดนที่ติดพม่า ลาว มีศิลปวัฒนธรรม เป็นของตนเอง ประชากรมีอุปนิสัยที่เป็นมิตร โรงแรมได้มาตรฐานแต่ราคาถูก ค่าครองชีพต่ำ สำหรับจุดเสียคือ ขาดการประชาสัมพันธ์จุดท่องเที่ยวและยังไม่มีบริษัทนำเที่ยวที่มีมาตรฐานพอที่จะรับนักท่องเที่ยวต่อจากกรุงเทพฯ และปัญหาสำคัญที่กระทบกระเทือนการท่องเที่ยวอีกจุดหนึ่งคือ ขาดการแพร่ขยายของโรคเอดส์ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่กล้าเดินทางเข้ามา จุดสำคัญคือ ล้านนาตะวันออกยังขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวควรมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ นักท่องเที่ยวควรเน้นนักท่องเที่ยวจากกรุงเทพฯ และบริเวณใกล้เคียง ไม่นับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ และควรมีการจัดสร้างโรงแรมที่ดี สามารถรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ จังหวัดในภูมิภาคล้านนาตะวันออกต้องร่วมมือกันไม่แข่งขันกัน และสร้างสิ่งใหม่ เพื่อเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวและในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้น ภาคเอกชนควรจะเป็นผู้เริ่มต้น

การพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตล้านนา จะต้องดำเนินการดังนี้

1. สร้างจุดขายในการท่องเที่ยวในรูปแบบของสิ่งแปลกใหม่และดำเนินการเป็นประจำทุกปี จนสามารถที่จะกำหนดลงในปฏิทินการท่องเที่ยวได้
2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควรร่วมกันวางแผนว่าจังหวัดใดจะทำอะไรเพื่อจะได้ไม่ซ้ำซ้อนกัน
3. การพัฒนาการท่องเที่ยว ควรมุ่งเน้นเป็นเมืองพักผ่อน ศูนย์กลางการประชุม มากกว่าเป็นเมืองสวนสนุก แหล่งบันเทิง

0349

ซี.เอส.เอ็น. แอนด์ แอสโซซิเอท, บริษัท. ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ : โครงการศึกษาผลกระทบ
 พัฒนาการตลาดนักท่องเที่ยวสตรีในไทย. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 ไทย, 2539.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาศักยภาพในการพัฒนาและขยาย
 จำนวนนักท่องเที่ยวสตรี กำหนดกลยุทธ์การตลาดและโฆษณาที่สอดคล้องกับความต้องการของ
 กลุ่มเป้าหมาย การเก็บข้อมูลดำเนินการโดยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่อง
 เที่ยวของนักท่องเที่ยวสตรี การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวและกลุ่มผู้มี
 ประสบการณ์ในสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 8 ราย กลุ่มผู้
 ประกอบการทางการท่องเที่ยว (บริษัททัวร์) จำนวน 67 ราย และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นเพศหญิง
 อายุระหว่าง 17 - 65 ปี จากประเทศญี่ปุ่น มาเลเซีย สิงคโปร์ เยอรมัน สหราชอาณาจักร อิตาลี และ
 สหรัฐอเมริกา จำนวน 1,300 ราย

ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ภาพรวมตลาดนักท่องเที่ยวสตรี นับตั้งแต่ปีพ.ศ.2523-2524 เศรษฐกิจ
 โลกฟื้นตัวจากภาวะถดถอย ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมาโดย
 ตลอด ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกถือว่าเป็นผู้นำในการเจริญเติบโตนี้ โดยมีอัตราการเติบโตเร็ว
 กว่าอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวโลกถึง 2 เท่า ตลาดท่องเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดของโลก คือ ภูมิภาค
 ยุโรป ส่วนอเมริกามีอัตราการเติบโตลดลง ในตลาดเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก ประเทศที่มีศักย
 ภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวของโลก คือ สาธารณรัฐประชาชนจีนฮ่องกง มาเลเซีย สิงคโปร์
 ไทย อินโดนีเซีย และออสเตรเลีย โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวแบ่งตามภูมิภาคได้ดังนี้
 ภูมิภาคเอเชียตะวันออก คือ ญี่ปุ่น ไต้หวัน จีน สิงคโปร์ เกาหลี มาเลเซีย ภูมิภาคยุโรป คือ
 สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี ภูมิภาคอเมริกา คือ สหรัฐอเมริกา
 ตลาดนักท่องเที่ยวสตรีที่มาจากกลุ่มประเทศที่ทำการศึกษามีอัตราการเพิ่มขึ้นในแต่ละปีเมื่อเทียบกับ
 นักท่องเที่ยวชายที่เดินทางมาจากประเทศเดียวกันอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าเกือบเท่าตัว จากการพิจารณา
 สัดส่วนนักท่องเที่ยวสตรีต่อนักท่องเที่ยวชายเพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยว
 เพศหญิงเปรียบเทียบกับเพศชายของประเทศไทยและประเทศคู่แข่งอีก 4 ประเทศ ได้แก่ ฮ่องกง
 สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และออสเตรเลีย พบว่า

- กลุ่มนักท่องเที่ยวสหรัฐอเมริกา ประเทศไทยมีความสามารถในการดึงดูดนัก

ท่องเที่ยวสตรีได้ใกล้เคียงกับมาตรฐานเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวสหรัฐอเมริกาที่เดินทางมายัง 5 ประเทศที่ศึกษา โดยประเทศไทยด้อยกว่าออสเตรเลียและฮ่องกง ออสเตรเลียมีความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสตรีสหรัฐอเมริกาได้สูงที่สุด

- กลุ่มนักท่องเที่ยวมาเลเซีย ประเทศไทยมีความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสตรีได้ใกล้เคียงกับมาตรฐานเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวมาเลเซียที่เดินทางมายัง 5 ประเทศที่ศึกษา โดยประเทศไทยด้อยกว่าออสเตรเลียและฮ่องกง ออสเตรเลียมีความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสตรีมาเลเซียได้สูงที่สุด

- กลุ่มนักท่องเที่ยวสหราชอาณาจักร ประเทศไทยมีความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสตรีได้ต่ำกว่ามาตรฐานเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวสหราชอาณาจักรที่เดินทางมายัง 5 ประเทศที่ศึกษา โดยประเทศไทยมีความสามารถต่ำกว่าทั้ง 4 ประเทศ โดยเฉพาะออสเตรเลีย

- กลุ่มนักท่องเที่ยวเยอรมัน ประเทศไทยมีความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสตรีได้ต่ำกว่ามาตรฐานเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวเยอรมันที่เดินทางมายัง 5 ประเทศที่ศึกษา โดยประเทศไทยมีความสามารถต่ำกว่าทั้ง 4 ประเทศ โดยเฉพาะออสเตรเลีย

- กลุ่มนักท่องเที่ยวอิตาลี ประเทศไทยมีความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสตรีได้ต่ำกว่ามาตรฐานเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวอิตาลีที่เดินทางมายัง 5 ประเทศที่ศึกษา โดยประเทศไทยด้อยกว่าออสเตรเลียและอินโดนีเซีย ประเทศอินโดนีเซียได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวอิตาลีสูงที่สุด

- กลุ่มนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น ประเทศไทยมีความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสตรีได้ใกล้เคียงกับมาตรฐานเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นที่เดินทางมายัง 5 ประเทศที่ศึกษา โดยประเทศไทยมีความสามารถต่ำกว่าทั้ง 4 ประเทศ โดยเฉพาะออสเตรเลีย

- กลุ่มนักท่องเที่ยวสิงคโปร์ ประเทศไทยมีความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสตรีได้ต่ำกว่ามาตรฐานเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวสิงคโปร์ที่เดินทางมายัง 5 ประเทศที่ศึกษา โดยมีสัดส่วนใกล้เคียงกับอินโดนีเซีย แต่ด้อยกว่าออสเตรเลียและฮ่องกง ออสเตรเลียเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวสตรีสิงคโปร์มากที่สุด

ความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสตรีของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่นอีก 4 ประเทศ พบว่า ประเทศไทยมีความสามารถในการดึงดูดได้สูงกว่ามาตรฐานเฉลี่ยในกลุ่มนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น มาเลเซีย และเยอรมัน มีความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสตรีอเมริกาใกล้เคียงกับมาตรฐานเฉลี่ย ส่วนความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากสหราชอาณาจักร อิตาลี และสิงคโปร์ อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐานเฉลี่ย

ส่วนที่ 2 ทศนคติ พฤติกรรมและความคาดหวัง พบว่าจุดมุ่งหมายท่องเที่ยวที่ทำการเดินทางบ่อยที่สุดมีความสัมพันธ์โดยตรงกับระยะทางและความสะดวกในการเดินทาง รูปแบบการเดินทาง สามในสี่ของนักท่องเที่ยวจะเป็นการเดินทางเจาะจงมายังประเทศไทยประเทศเดียวและสองในสามเป็นการเดินทางมาครั้งแรก ระยะเวลาในการพำนักในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวสตรีชาวเอเชียมีระยะเวลาประมาณ 1 สัปดาห์ ส่วนนักท่องเที่ยวยุโรปและสหรัฐอเมริกาจะมีระยะเวลาประมาณ 2 - 3 สัปดาห์ มูลเหตุจูงใจที่ให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังประเทศไทย คือ ต้องการหาประสบการณ์ ได้สัมผัสสิ่งใหม่ ๆ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่สมเหตุสมผล ภาพลักษณ์ที่โดดเด่นของประเทศไทยในสายตานักท่องเที่ยว คือ ประวัติศาสตร์/โบราณสถาน วิถีชีวิต ประเพณีท้องถิ่น ศิลปหัตถกรรม ภัตตาคาร ร้านอาหารดี ๆ สถานที่จับจ่ายซื้อสินค้า และทะเลความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสตรีประเทศไทยอยู่ในอันดับ 2 เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง โดยเป็นรองฮ่องกงในด้านจำนวนนักท่องเที่ยวและเป็นรองอินโดนีเซียในด้านอัตราเพิ่มของนักท่องเที่ยว ประสิทธิภาพในการทำธุรกิจท่องเที่ยวของประเทศไทย พบว่า ในด้านความคุ้มค่าเงิน ประเทศไทยทำได้ดีกว่าทุก ๆ ประเทศ ในด้านสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ประเทศไทยทำได้ใกล้เคียงกับออสเตรเลีย ซึ่งเป็นอันดับ 1 ในด้านการให้ข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว ประเทศไทยทำได้ในระดับกลาง ๆ เท่ากับฮ่องกงและใกล้เคียงกับสิงคโปร์ และในด้านคุณภาพและการพัฒนา ประเทศไทยทำได้ในระดับกลาง ๆ รองจากออสเตรเลียและสิงคโปร์ ความประทับใจที่นักท่องเที่ยวสตรีมีต่อประเทศไทยเรียงลำดับความพอใจได้ดังนี้ ความเป็นผู้มีอัธยาศัยไมตรี อาหารรสชาติดีมีให้เลือกมาก แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรมไทย นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกไม่พอใจต่อสภาพการจราจร สภาพมลภาวะเป็นพิษ ความสามารถทางภาษาและการเอาใจเปรียบนักท่องเที่ยวนอกในการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่เข้าถึงนักท่องเที่ยวสตรี คือ การแนะนำโดยวิธีปากต่อปาก การโฆษณาทางทีวี นิตยสาร และบริษัทนำเที่ยว ประสิทธิภาพในการทำโฆษณาประชาสัมพันธ์ของประเทศไทยอยู่ในระดับที่ดีมาก ทั้งในด้านการเลือกซื้อสินค้า ถึงกลุ่มเป้าหมายได้ตรงจุด สามารถยกภาพพจน์ของประเทศไทยให้สูงขึ้นและสามารถชักชวนและสร้างความสนใจในการมาเยือนประเทศไทยได้ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งตามกลุ่มนักท่องเที่ยวสตรีที่ทำการศึกษาคือ เป็น 7 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มนักท่องเที่ยวสตรีญี่ปุ่น เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในกลุ่มนักท่องเที่ยว 7 ชาติ มีประเทศอินโดนีเซียเป็นคู่แข่งสำคัญของไทย สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้กลยุทธ์การตลาดที่ควรนำมาใช้ คือ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยเน้นที่นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 25 - 54 ปี เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือนเพื่อ

ให้กลับไปแนะนำคนรู้จัก และการโฆษณาทางนิตยสารสตรีและทีวี สิ่งที่ควรนำเสนอ คือ ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ประเพณีท้องถิ่น อาหารการกิน และสินค้าพื้นเมือง ควรนำเสนอในรูปแบบของความแปลก ความหลากหลายของสินค้า ความเป็นมิตรและค่าใช้จ่ายที่สมเหตุสมผล สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ การดูแลรักษาความสะอาดสถานที่ท่องเที่ยว การเพิ่มจำนวนและคุณภาพของบุคลากรที่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ การเพิ่มระเบียบวินัย และการลดการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว และการเน้นแหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหาการจราจรน้อย

2. กลุ่มนักท่องเที่ยวสตรีอเมริกัน เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากกลุ่มนักท่องเที่ยวสตรีญี่ปุ่น มีประเทศอินโดนีเซียและสิงคโปร์เป็นคู่แข่งสำคัญของไทย สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้กลยุทธ์การตลาดที่ควรนำมาใช้ คือ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยเน้นที่นักท่องเที่ยวที่เป็นนักธุรกิจและผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน อายุ 35 - 44 ปี การศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือนเพื่อให้กลับไปแนะนำคนรู้จัก และการโฆษณาทางนิตยสารสตรีและทีวี สิ่งที่ควรนำเสนอ คือ ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ประเพณีท้องถิ่น อาหารการกิน และแหล่งช้อปปิ้ง ควรนำเสนอในรูปแบบของการหาประสบการณ์ใหม่ๆ อาหารรสชาติดี ศิลปวัฒนธรรมเก่าแก่ ในบรรยากาศแห่งมิตรไมตรี สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ การเพิ่มบุคลากรและการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การลดการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว และการหลีกเลี่ยงแหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหาการจราจร

104. กลุ่มนักท่องเที่ยวสตรีสิงคโปร์ เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 มีประเทศอินโดนีเซียและออสเตรเลียเป็นคู่แข่งสำคัญของไทย สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้กลยุทธ์การตลาดที่ควรนำมาใช้ คือ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยเน้นที่นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ที่กำลังทำงาน มีรายได้ปานกลาง การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือนเพื่อให้กลับไปแนะนำคนรู้จัก และการโฆษณาทางนิตยสารสตรีและทีวี และทำการส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานการท่องเที่ยวของสิงคโปร์ สิ่งที่ควรนำเสนอ คือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย สินค้าราคาไม่แพง เดินทางสะดวก สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ การเพิ่มบุคลากรและการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพิ่มระบบการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว การลดการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว และการหลีกเลี่ยงแหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหาการจราจร

3. กลุ่มนักท่องเที่ยวสตรีอังกฤษ เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 4 มีประเทศอินโดนีเซียเป็นคู่แข่งสำคัญของไทย สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้กลยุทธ์การตลาดที่ควรนำมาใช้ คือ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยเน้นที่นักท่องเที่ยวที่เป็นนักธุรกิจและผู้ประกอบอาชีพอิสระ และผู้บริหาร อายุ 25 - 44 ปี การศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือนเพื่อให้กลับไปแนะนำคนรู้จัก และการโฆษณาทางนิตยสารสตรีและทีวี สิ่งที่ควรนำเสนอ คือ ความมีอัธยาศัยไมตรี วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ กลุ่มนักท่องเที่ยวสตรีอเมริกัน เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากกลุ่มนักท่องเที่ยวสตรีญี่ปุ่น มีประเทศอินโดนีเซียและสิงคโปร์เป็นคู่แข่งสำคัญของไทย สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้กลยุทธ์การตลาดที่ควรนำมาใช้ คือ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยเน้นที่นักท่องเที่ยวที่เป็นนักธุรกิจและผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน อายุ 35 - 44 ปี การศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือนเพื่อให้กลับไปแนะนำคนรู้จัก และการโฆษณาทางนิตยสารสตรีและทีวี สิ่งที่ควรนำเสนอ คือ ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ประเพณีท้องถิ่น อาหารการกิน และแหล่งช้อปปิ้ง ควรนำเสนอในรูปแบบของการหาประสบการณ์ใหม่ๆ อาหารรสชาติดี ศิลปวัฒนธรรมเก่าแก่ ในบรรยากาศแห่งมิตรไมตรี สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ การเพิ่มบุคลากรที่และการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การลดการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว และการหลีกเลี่ยงแหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหาการจราจร

5. กลุ่มนักท่องเที่ยวสตรีมาเลเซีย เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 5 มีออสเตรเลียเป็นคู่แข่งสำคัญของไทย สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้กลยุทธ์การตลาดที่ควรนำมาใช้ คือ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เน้นที่นักท่องเที่ยววัยเริ่มทำงาน ยังโสด อายุ 35 - 44 ปี รายได้ระดับปานกลาง กลุ่มที่ 2 เน้นที่นักท่องเที่ยวที่แต่งงานแล้ว อายุ 35 ปีขึ้นไป การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือนเพื่อให้กลับไปแนะนำคนรู้จัก การโฆษณาทางนิตยสารสตรีและทีวี และการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านบริษัทนำเที่ยว สิ่งที่ควรนำเสนอ คือ แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้ มีความหลากหลาย ราคาสมเหตุสมผล สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ การเพิ่มบุคลากรที่และการพัฒนาทักษะด้านภาษาของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การลดการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว การหลีกเลี่ยงแหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหาการจราจร สร้างความแปลกใหม่สำหรับแหล่งบันเทิง และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

6. กลุ่มนักท่องเที่ยวสตรีเยอรมัน เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 6 มีประเทศอินโดนีเซียเป็นคู่แข่งสำคัญของไทย สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้กลยุทธ์การตลาดที่ควรนำมาใช้ คือ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยเน้นที่นักท่องเที่ยวที่เป็นนักธุรกิจและผู้ใช้แรงงานที่เดินทางเป็นกลุ่มหรือเป็นคู่ ๆ การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือนเพื่อให้กลับไปแนะนำคนรู้จัก และการโฆษณาทางนิตยสารสตรีและทีวี สิ่งที่ควรนำเสนอ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรนำเสนอในรูปแบบของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอารยธรรม ให้ความแตกต่างจากชีวิตประจำวัน ความมีน้ำใจ และความมีอัธยาศัยไมตรี สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ การเพิ่มบุคลากรที่และการพัฒนาทักษะด้านภาษาเยอรมันของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การลดการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว และการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยวในประเด็นของเช็กส์ทัวร์

7. กลุ่มนักท่องเที่ยวสตรีอิตาลี เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีขนาดเล็กที่สุด มีอินโดนีเซียและออสเตรเลียเป็นคู่แข่งสำคัญของไทย สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้กลยุทธ์การตลาดที่ควรนำมาใช้ คือ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยเน้นที่นักท่องเที่ยวที่เป็นนักธุรกิจ ผู้ใช้แรงงาน และนักศึกษา อายุ 25 - 34 ปี 35 - 44 ปี และ 45 - 54 ปี ตามลำดับ การศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป และระดับอาชีวศึกษา การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือนเพื่อให้กลับไปแนะนำคนรู้จัก การโฆษณาทางนิตยสารสตรีและทีวี และการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านบริษัทนำเที่ยว สิ่งที่ควรนำเสนอ คือ ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ประเพณีท้องถิ่น อาหารการกิน และแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรนำเสนอในรูปแบบของ ความมีอัธยาศัยไมตรี อาหารรสชาติดี สถานที่ท่องเที่ยวสวยงาม และอุดมด้วยวัฒนธรรม สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ การหลีกเลี่ยงแหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหาการจราจร การดูแลรักษาสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความสะอาดเรียบร้อย พัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์และข้อมูล และปรับปรุงยานพาหนะให้มีความทันสมัยและสะดวกสบาย

0350

เข้าที่อีสเอเชียเทคโนโลยี จำกัด. โครงการพัฒนาท่าเรือและองค์ประกอบเพื่อรองรับเรือโดยสารเพื่อ
การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, มปป.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเล เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการใช้ท่าเรือเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด เพื่อเปิดตลาดนักท่องเที่ยวและวิธีการท่องเที่ยวใหม่ รวมทั้ง เพื่อเป็นตัวอย่างในการพัฒนา ตลอดจนชี้แนะเอกชนตามแนวคิดที่จะทำให้ภาคเอกชนเป็นแกนนำในการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว

พื้นที่ในการศึกษาในครั้งนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้ผู้ทำการศึกษาจะต้องศึกษาบริเวณที่เหมาะสมสำหรับสร้างท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวและแนวทางในการใช้ท่าเรือร่วมกับท่าเรือสินค้าในระยะแรก ระหว่างที่ยังไม่ได้ดำเนินการก่อสร้างท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ได้กำหนดพื้นที่ศึกษาไว้ 8 แห่ง คือกรุงเทพมหานคร ชลบุรี ภูเก็ต กระบี่ สมุทรปราการ (แม่น้ำบางปะกง) จันทบุรี ตรัง และสงขลา องค์ประกอบของการศึกษา ประกอบด้วย การศึกษาและวิเคราะห์ตลาดการท่องเที่ยวทางเรือ การศึกษาแนวทางและความเป็นไปได้ในการพัฒนาท่าเทียบเรือท่องเที่ยวในประเทศไทย การเลือกสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาท่าเทียบเรือท่องเที่ยว และการเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

ผลการศึกษาได้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับตลาดการท่องเที่ยวโดยเรือเดินสมุทร ในด้านสถานะการณ์การท่องเที่ยวทางเรือในระดับโลก ระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สถานะการณ์การท่องเที่ยวทางเรือของไทย สำหรับการคมนาคมที่สนับสนุนการท่องเที่ยวทางเรือเดินสมุทร ได้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของเรือโดยสารที่มีอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ของโลก ลักษณะเรือโดยสารที่เคยมาจอดแวะประเทศไทย ลักษณะโครงสร้างของท่าเรือที่มีอยู่ในพื้นที่ 8 จังหวัดของโครงการศึกษา ความแตกต่างระหว่างลักษณะของเรือโดยสารและลักษณะโครงสร้างของท่าเทียบเรือในแต่ละเขตพื้นที่ 8 จังหวัดดังกล่าว การคมนาคมขนส่งต่อการท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ 8 จังหวัด และเส้นทางท่องเที่ยวของเรือเดินสมุทรของไทย ซึ่งมีอยู่ 2 บริษัทที่ดำเนินการอยู่ บริษัทสยามครุยซ์จำกัด และบริษัทซีทรานทราเวลจำกัด การพัฒนาท่าเรือเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยเรือเดินสมุทรจะแสดงให้เห็นถึงศักยภาพและความเหมาะสมของพื้นที่ หรือท่าเทียบเรือที่จะพัฒนาเป็นท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวโดยเรือเดินสมุทร โดยเสนอข้อมูลสภาพคลื่นลมและสภาพทั่วไปของภูมิวิทยาชายฝั่งของประเทศไทย รวมทั้งความพร้อมและศักยภาพของท่าเทียบเรือในเขตศึกษาที่ทำเทียบเรือในเขตกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ชลบุรี สงขลา กระบี่ และภูเก็ต และสรุปด้วยพื้นที่และท่าเทียบเรือที่เหมาะสมในการที่พัฒนาเป็นท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยว โดยเรือเดินสมุทร

ที่บริเวณท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง และบริเวณท่าเรือน้ำลึกภูเก็ท ในพื้นที่ทั้ง 2 บริเวณได้กำหนดรูปแบบของการพัฒนาที่แตกต่างกัน ที่ท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบังกำหนดให้การใช้ประโยชน์ท่าเทียบเรือโดยสารเพื่อการท่องเที่ยวร่วมกับท่าเทียบเรือสินค้าชายฝั่งที่มีอยู่ สำหรับที่ท่าเรือน้ำลึกภูเก็ท ได้เสนอแนะให้ดำเนินการ 2 ทางคือ ให้ดำเนินการใช้ประโยชน์ท่าเทียบเรือน้ำลึกภูเก็ทที่อยู่ในปัจจุบัน โดยร่วมใช้ท่าเรือกับเรือสินค้าที่ใช้บริการอยู่ และให้ดำเนินการก่อสร้างท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวโดยเฉพาะขึ้นมาในบริเวณติดกับท่าเรือน้ำลึก ในทางเลือกนี้ วิศวกรที่ปรึกษาฯ ได้ดำเนินการปรับปรุงผังหลักของท่าเรือน้ำลึกภูเก็ท โดยดำเนินการออกแบบโครงสร้างท่าเทียบเรือท่องเที่ยวสำหรับเรือเดินสมุทร ออกแบบโครงสร้างสะพานสำหรับเรือส่วนบุคคลและเรือโดยสารขนาดเล็ก ออกแบบโครงสร้างอาคารสำนักงานและอื่นๆ รวมทั้งประเมินค่าใช้จ่ายในการพัฒนาสำหรับการสร้างท่าเทียบเรือขึ้นใหม่ เพื่อการท่องเที่ยวโดยเรือเดินสมุทร ได้ศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในประเด็นต่อไปนี้เป็นคือ ผลประโยชน์ที่จะได้รับการสร้างท่าเรือท่องเที่ยวทางตรงและทางอ้อม ต้นทุนที่เกิดจากค่าลงทุนและค่าดำเนินการ รวมทั้งความเหมาะสมทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการ ในด้านการบริหารจัดการ การจัดองค์กรและการประชาสัมพันธ์ท่าเรือเดินสมุทรเพื่อการท่องเที่ยว โดยนำเสนอภาพลักษณ์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางเรือเดินสมุทรในภูมิภาคต่างๆ ความเป็นไปได้และแนวโน้มต่างๆ และเสนอแนะแนวทางการบริหาร การจัดการ การจัดองค์กร และการประชาสัมพันธ์ท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวโดยเรือเดินสมุทร และสำหรับการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม เป็นงานที่มุ่งประเด็นที่จะหาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากการพัฒนาท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อเสนอแนะในการเตรียมการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม และหาแนวทางสนับสนุนและผลักดันโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยดำเนินการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับเบื้องต้น (Initial Environmental Evaluation) ในประเด็นผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ ด้านชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ คุณภาพชีวิต นอกจากนี้ ยังได้สรุปปัญหาสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปในระดับจังหวัดและทางด้านการบริหารการพัฒนาที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาโครงการท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยว พร้อมข้อเสนอแนะแนวทางวางแผนโครงการและแผนแก้ไขปัญห สำหรับในภาคผนวก ประกอบด้วย รายละเอียดของเรือเดินสมุทรเพื่อการท่องเที่ยว เปรียบเทียบการบริหารท่าเรือภูเก็ทกับสิงคโปร์ การศึกษาด้านกฎหมายของระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเดินเรือและการท่องเที่ยวทางเรือ การศึกษาด้านการจัดองค์กรและการบริหารท่าเรือท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม ในปัจจุบันของจังหวัดภูเก็ท การดำเนินงานของคณะกรรมการภูมิภาครัฐและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ. จังหวัดภูเก็ท) ปัญหาและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ท ภูเก็ทอนาคตที่ต้องพัฒนา นโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์ และแนวทางในการ

พัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต แผนงานและโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต 5 ปี (2535 – 2539) แบบสอบถามของโครงการฯ ที่ใช้สัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและบริษัทเรือท่องเที่ยว อัตราค่าบริการใช้บริการท่าเรือที่ทำเรือคลองเตยและท่าเรื่อน้ำลึกแหลมฉบัง รวมทั้งรายชื่อและที่อยู่บริษัทที่ดำเนินกิจการเรือเดินสมุทรเพื่อการท่องเที่ยว

0351

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. รายงานฉบับสุดท้ายการศึกษาแนวทาง
 การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำประเภทแม่น้ำลำคลอง
 (กรุงเทพมหานครและภาคกลาง). กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 2533.

วัตถุประสงค์ของโครงการคือ เพื่อศึกษาการตลาดของการท่องเที่ยวทางน้ำ โดย
 ศึกษาถึงความต้องการ ทักษะ ความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีต่อ
 การท่องเที่ยวประเภทนี้ เพื่อศึกษาถึงสภาพทางด้านภูมิประเทศ ภูมิทัศน์ ศิลปวัฒนธรรม สภาพทาง
 ด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในเขตอิทธิพล และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่
 มีอยู่ ตลอดจนเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำที่มีศักยภาพในการพัฒนา เพื่อศึกษาถึงผล
 กระทบของการท่องเที่ยวประเภทนี้ต่อภาวะแวดล้อมและต่อภาวะเศรษฐกิจสังคมของประชาชนใน
 พื้นที่ เพื่อจัดทำแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภททางน้ำ ตลอดจนเสนอแนะพื้นที่ที่มี
 ศักยภาพต่อการพัฒนาในอนาคต และเพื่อจัดทำแนวทางในการจัดรูปแบบการเสนอเส้นทาง
 (Route) และรายการท่องเที่ยวทางน้ำ (Activity) พื้นที่ศึกษาคือพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำใน
 กรุงเทพมหานครและจังหวัดภาคกลางรวม 21 จังหวัด ผลการศึกษาทางด้านกายภาพ พบว่าแม่น้ำลำ
 คลองในภาคกลาง ปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรกรรม การสร้างพลังงานไฟฟ้า และทาง
 ระบายน้ำทั้งเป็นหลัก รองลงมาคือ การเป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำเพื่อใช้ลำเลียงสินค้า และใช้เป็น
 เส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำ ในพื้นที่ศึกษามีการท่องเที่ยวทางน้ำเกิดขึ้นเฉพาะบางจังหวัด ซึ่งมีแหล่ง
 ท่องเที่ยวเด่นอยู่ริมน้ำและมีบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอเท่านั้น กลุ่มจังหวัดศึกษาที่มี
 ศักยภาพในการท่องเที่ยวทางน้ำแตกต่างกัน เพื่อการรักษาสภาพที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวและการใช้
 ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม จึงควรอนุรักษ์ไว้ให้อยู่ในสภาพเดิมตามธรรมชาติ โดยเพิ่ม
 การจัดการและมาตรการควบคุมเรื่องประเภท ขนาด ปริมาณ และความเร็วของเรือ ปัญหาทางกาย
 ภาพที่พบมากคือ ปัญหาน้ำเน่าเสีย พบมากในลำน้ำที่อยู่ในชุมชนเมือง ควรมีการแก้ปัญหาอย่างเข้ม
 จงวด ปัญหาด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญคือ เทียบเรือมีไม่เพียงพอและไม่ปลอด
 ภัยในการขึ้นลง ควรมีการพัฒนาท่าเรือเป็นอันดับแรก ป้องกันอันตรายจากการเดินทาง โดยการปัก
 ป้ายและสัญญาณเตือนภัยก่อนถึงช่วงลำน้ำที่มีอันตราย นอกจากนี้อาจบรรเทาความรุนแรงของ
 ปัญหาโดยการจัดการที่เหมาะสมและกำหนดมาตรการควบคุมอย่างเคร่งครัด เช่น การจำกัดช่วง
 เวลาของกิจกรรมการท่องเที่ยว การจำกัดความเร็ว ปริมาณและขนาดของเรือ เป็นต้น

การศึกษาด้านการตลาด เป็นการศึกษาในส่วนของนักท่องเที่ยว โดยพิจารณาถึงสภาพทั่วไปทางตลาดท่องเที่ยว ความต้องการ ทักษะ และความสนใจของนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีการท่องเที่ยวทางน้ำประเภทแม่น้ำลำคลอง ตลอดจนศึกษาถึงธุรกิจจันทนาการ โดยพิจารณาถึง สภาพทั่วไปของธุรกิจจันทนาการท่องเที่ยวทางน้ำ ทักษะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางน้ำของผู้ประกอบการ รวมตลอดถึงการส่งเสริมการตลาด โดยพิจารณาถึงรูปแบบและวิธีการที่จะส่งเสริม ผลการศึกษาทางด้านการตลาดพบว่า การท่องเที่ยวทางน้ำได้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมาไม่ต่ำกว่า 30 ปีมาแล้ว และจะได้รับความนิยมมากยิ่งขึ้น กลุ่มนักท่องเที่ยวจากยุโรปและอเมริกาเหนือมีมากที่สุด รองลงมาคือจากเอเชียและแปซิฟิก จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวถึงความต้องการ ทักษะ และพฤติกรรมพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวทางน้ำมีเหตุผลที่สนใจที่สำคัญคือ ความสวยงาม ธรรมชาติ ได้รับคำแนะนำและชักจูงจากบุคคลอื่น ๆ และสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ และนักท่องเที่ยวชาวไทยประทับใจแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติมากที่สุด ทักษะติดต่อเส้นทางท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับดี ข้อคิดเห็นและเสนอแนะคือควรมีระบบการเก็บขยะและป้องกันการทิ้งขยะในแม่น้ำลำคลอง ควรปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่อง คิวรถเช่าอาหาร เป็นต้น สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีเหตุผลที่สนใจมาเที่ยวทางน้ำเนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ริมแม่น้ำลำคลอง และสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนริมน้ำเป็นสำคัญ แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประทับใจมากที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนริมน้ำ ทักษะติดต่อเส้นทางท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมและค่าบริการจันทนาการในระดับดี สำหรับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะคือ ควรแก้ไขมลภาวะต่าง ๆ ควรมีการปรับปรุงคุณภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านภาษาและความรู้ในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ควรปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่อง จัดหาแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวไว้บริการมากขึ้น เป็นต้น ในส่วนการศึกษาส่งเสริมการตลาดนั้นพบว่ายังมีน้อย ภาพพจน์การท่องเที่ยวทางน้ำที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเคยชินมากที่สุดคือ ตลาดน้ำ การท่องเที่ยวประเภทนี้ยังขาดการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะบริเวณแม่น้ำลำคลองในกรุงเทพมหานคร

การศึกษาผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยว นั้น พบว่า การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยที่นักท่องเที่ยวชาวไทยใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนสูงกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สำหรับชาวต่างประเทศกลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายสูงสุดคือ นักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศเอเชียและแปซิฟิก แต่จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีมากกว่าชาวไทย และส่วนใหญ่มาที่บริษัทจันทนาการ ดังนั้นผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยรวมที่เกิดจากการท่องเที่ยวแล้ว นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาที่บริษัทจันทนาการเที่ยวจะมีมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวอิสระ จากการศึกษาถึงโครงสร้างการ

ประกอบอาชีพของครัวเรือนในพื้นที่ศึกษาพบว่า สัดส่วนของครัวเรือนที่มีอาชีพเกี่ยวข้องโดยตรงกับการท่องเที่ยวทางน้ำ เฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 19.40 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำประกอบด้วย แนวทางการพัฒนาลำนํ้า 30 เส้นทาง แนวทางการแก้ไข และลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง และแต่ละประเภท แนวทางการพัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางน้ำ เช่น ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ผู้ประกอบการให้เช่าเรือ เป็นต้น แนวทางการส่งเสริมการตลาด โดยการกำหนดเป้าหมายของแผนส่งเสริมการตลาด บทบาทของรัฐในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำ รัฐควรมีบทบาทในการดำเนินการเพื่อแนวทางการพัฒนาต่าง ๆ โดยอาศัยนโยบายสนับสนุน นโยบายควบคุม นอกจากนี้ยังกำหนดแนวทางการพัฒนาเส้นทาง รายการและกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำ ซึ่งเป็นการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำทั้งสิ้น 18 เส้นทาง

0352

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กองวางแผนโครงการ. รายงานสรุปคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
ทางด้านกายภาพ. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2539.

วัตถุประสงค์ในการจัดทำเอกสาร คือ เพื่อเป็นการสรุปแผนงานพัฒนาการท่องเที่ยวทางด้านกายภาพในทุกระดับ รวมถึงสภาพปัญหาในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน และการทำความเข้าใจร่วมกันในเรื่องของสถานะการท่องเที่ยวของประเทศ อันจะนำไปสู่การกำหนดแผนงานกลยุทธ์ที่แม่นยำเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ และเป็นการเผยแพร่ความรู้แก่คนทั่วไป โดยเฉพาะหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำแผนงานของหน่วยงานตนเอง และกำหนดการตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

รายงานสรุปฉบับนี้รวบรวมข้อมูลจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในเมือง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถาน ซึ่งมีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้ คือ

คู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว ได้สรุปคำจำกัดความของคำว่าเมือง กำหนดประเภทของแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ภายในเมือง นโยบายการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง ซึ่งต้องคำนึงถึงสิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดหวัง สิ่งที่ประชากรของเมืองคาดหวัง และผู้รับผิดชอบ และดำเนินการพัฒนาคาดหวัง นอกจากนี้ ยังต้องมีกระบวนการพัฒนาซึ่งดำเนินการตามลำดับขั้นตอน คู่มือได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองซึ่งรวมทั้งสิ่งปลูกสร้าง และส่วนประกอบ โดยเสนอข้อพิจารณาในการปรับปรุง การวางแผนและการจัดระบบ เสนอการออกแบบ การวางโครงการ ส่วนประกอบของโครงการ การจัดงบประมาณโครงการ ผู้เกี่ยวข้องในโครงการการจัดงบประมาณโครงการ

สำหรับคู่มือพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวทางด้านธรรมชาติ ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาสถานที่ดังต่อไปนี้ คือ

1. น้ำตก รวบรวมปัญหาสภาพน้ำตกในปัจจุบัน ความรู้ทั่วไปและความสำคัญของน้ำตกในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว แนวทางและนโยบายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก กิจกรรมบริเวณน้ำตก การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน รวมทั้งอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้ ยังเสนอแนะปัญหาที่ต้องแก้ไขด้วย

2. ถ้า สรุปลักษณะการท่องเที่ยวถ้า ความสำคัญของถ้าในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้า การกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

เที่ยว กำหนดกิจกรรมของการเที่ยวถ้ำ การส่งเสริมการท่องเที่ยวถ้ำ การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน และการวางผังบริเวณ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งข้อเสนอแนะเรื่องปัญหาที่เกิดขึ้นในการเที่ยวถ้ำ

3. เนินเขา ได้รวบรวมแนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเนินเขา การเลือกที่ตั้งที่พักนักท่องเที่ยว การกำหนดองค์ประกอบ (อาคารหรือพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ) การจัดวางผังบริเวณ การออกแบบสถาปัตยกรรม รายการประกอบแบบทางสถาปัตยกรรม การจัดและตกแต่งที่พักนักท่องเที่ยว รวมทั้งการกำจัดขยะ

4. อ่างเก็บน้ำ รวบรวมสภาพและปัญหาปัจจุบันที่พบบริเวณอ่างเก็บน้ำ แนวทางและกระบวนการในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำ รูปแบบและหลักเกณฑ์ในการกำหนดระดับการพัฒนา เกณฑ์ในการวางผังบริเวณ การกำหนดรายละเอียดกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ ได้เสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นบริเวณอ่างเก็บน้ำ การดำเนินโครงการพัฒนาอ่างเก็บน้ำและการจัดงบประมาณ

5. ชายทะเล รวบรวมวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเล การวางผังบริเวณ การเลือกที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวชายทะเล สภาพทั่วไปของพื้นที่ชายทะเล การพิจารณาเกี่ยวกับแปลงที่ดิน การจัดวางองค์ประกอบภายในบริเวณชายทะเล การจัดเส้นทางสัญจรภายในโครงการ การจัดทำแผนภูมิการใช้ที่ดิน และตัวอย่างการจัดผังบริเวณที่พักนักท่องเที่ยวชายทะเล

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านโบราณสถาน ได้รวบรวมแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านกายภาพประเภทโบราณสถาน โดยยกกรณีศึกษาของปราสาทหินพิมาย เมืองโบราณศรีสัตนาขัณฑ์ ถ้ำโพธิสัตว์ และบ้านเชียง โดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไป สภาพปัญหา และแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดในเขตรัตนโกสินทร์ และริมคลองผ่องมนุรี วัดในภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้ โดยเสนอแนวทางในการพัฒนาทางกายภาพ การแก้ไขปัญหา การกำหนดการใช้ที่ดิน การกำหนดเส้นทางสัญจร การอนุรักษ์สถาปัตยกรรม และการออกแบบครุภัณฑ์ประกอบผังบริเวณ

0353

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. รายงานชิ้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อ
กำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ : รายงานสรุป.
กรุงเทพมหานคร :การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2539.

การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุปสงค์และอุปทานในการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ เพื่อกำหนดนโยบายแผนงาน โครงการของการท่องเที่ยว เพื่อรักษาระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในระดับภาพรวมของประเทศ และเพื่อศึกษามาตรการการจัดการและรูปแบบการท่องเที่ยว เพื่อรักษาระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เป็นกรณีศึกษา สำหรับเป็นแม่แบบให้กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น สำหรับกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการ วท. ได้กำหนดหลักการดำเนินการภายใต้กรอบของ ททท. โดยกำหนดความชัดเจนของรูปแบบการท่องเที่ยวแบบ Ecotourism ระดมความคิดโดยใช้กระบวนการประชุม สัมมนา และออกแบบสอบถาม จากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งที่เป็นส่วนราชการ ภาคเอกชน รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องด้านพื้นที่ท่องเที่ยว ผู้เกี่ยวข้องด้านการพัฒนา ผู้เกี่ยวข้องด้านการลงทุน / ธุรกิจ ผู้เกี่ยวข้องด้านการอนุรักษ์ และผู้เกี่ยวข้องด้านการศึกษา / วิชาการ และผู้รักษามรดก นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ สืบค้นข้อมูลปฐมภูมิในพื้นที่ตัวอย่าง และทำการวิเคราะห์อย่างรอบคอบทุกด้าน เพื่อเสนอเป็นเอกสารนำก่อนการระดมความคิดเห็น

คณะกรรมการดำเนินการได้ศึกษาปรัชญา และแนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศในแง่ความหมาย โดยรวบรวมแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง และจัดทำเป็นตารางรูปแบบการท่องเที่ยว รวมทั้งสรุปแนวความคิดพื้นฐาน กำหนดศัพท์บัญญัติและคำจำกัดความสำหรับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้ศึกษาองค์ประกอบพื้นฐานของการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวในด้านประเภท แหล่งท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยว การบริการการท่องเที่ยว การให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึกชุมชน กับการมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังศึกษาการจัดทำแนวทางการปฏิบัติในแง่ลักษณะรูปแบบ และแนวความคิด

สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศไทย ได้ศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สรุปผลการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาตลาดการท่องเที่ยวโดยศึกษาตลาดการท่องเที่ยวในโลกและในประเทศไทย ตลาดการท่องเที่ยวพื้นที่อนุรักษ์เชิงอุทยานแห่งชาติ แหล่งประวัติศาสตร์ ศึกษาตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การบริการการท่องเที่ยวในด้าน

สถานที่พัก บริษัทนาเที่ยวและมัคคุเทศก์ ร้านอาหาร ร้านค้าและนันทนาการ บริการด้านการศึกษา และการสร้างจิตสำนึก

สำหรับนโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ได้ศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) นโยบายการท่องเที่ยวทั้งในอดีตและปัจจุบัน นโยบายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นโยบายด้านการจัดการป่าไม้ นโยบายวัฒนธรรม องค์การที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนรวมทั้งการจัดการสิ่งแวดล้อม

ในด้านนโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้กำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งนโยบายหลักและนโยบายด้านต่าง ๆ เช่น นโยบายด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม นโยบายด้านการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก เป็นต้น นอกจากนี้ยังกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กลยุทธ์การจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในด้านต่าง ๆ และการทำนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติ

สำหรับแผนงานการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้เสนอแผนงานเบื้องต้นไว้จำนวน 27 แผนงาน โดยเป็นแผนงานที่ตอบสนอง หรือสนับสนุนกลยุทธ์ต่าง ๆ มีระยะเวลาดำเนินการเน้นช่วงระยะ 5 ปีแรก ส่วนเป้าหมายโดยรวมมีระยะเวลา 10 ปี โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินการในระยะแรก ๆ และวิธีการดำเนินการ

0354

โสภา ศิริเกษ. การศึกษาลักษณะและที่ตั้งสัมพันธของรีสอร์ทกับการท่องเที่ยวจังหวัดเลย. วิทยา

นิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะและที่ตั้งสัมพันธของรีสอร์ทกับการท่องเที่ยวจังหวัดเลย โดยมีขอบเขตของการศึกษาคือ พื้นที่จังหวัดเลย เนื้อที่ 11,425 ตารางกิโลเมตร ประชากรและกลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม คือ ผู้ประกอบการรีสอร์ทในจังหวัดเลย จำนวน 26 คน และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาพักรีสอร์ทในจังหวัดเลย จากการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 370 คน ระยะเวลาในการศึกษา ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนพฤษภาคม 2540

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ คือ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีอาชีพหลักคือรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจมากที่สุด และกลุ่มนักท่องเที่ยวมีเพศชายและเพศหญิงในจำนวนที่ไม่แตกต่างกันนัก คือ เพศชายคิดเป็นร้อยละ 41.88 เพศหญิง 58.12 ช่วงอายุ 31-40 ปี มีจำนวนมากที่สุด ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและรับราชการและเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ ผู้ประกอบการรีสอร์ทและนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันคือ ลักษณะทำเลที่ตั้งของรีสอร์ทควรอยู่ในบริเวณที่สงบเงียบ สันโดษ ห่างไกลผู้คนพลุกพล่าน มีทิวทัศน์สวยงาม ที่พักมีหลายราคาให้เลือก ห้องพัก นิยมห้องพักเดี่ยวติดพัดลม ราคาอาหารเหมาะสมกับคุณภาพอาหาร มีอุปกรณ์เครื่องครัวพร้อมที่จะให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ในส่วนที่ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความเห็นแตกต่างกันคือ ผู้ประกอบการมีความเห็นว่า รีสอร์ทควรอยู่ห่างไกลจากเส้นทางคมนาคมหลัก อยู่ลึกเข้าไปในบริเวณเชิงเขา ราคาที่พักประมาณ 200-700 บาท ส่วนนักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าทำเลที่ตั้งรีสอร์ทควรอยู่ไม่ห่างจากเส้นทางคมนาคมหลัก และสามารถติดต่อกับตัวเมืองได้สะดวก ราคาที่พักประมาณ 200-500 บาท ลักษณะที่ตั้งสัมพันธของรีสอร์ทกับการท่องเที่ยวในจังหวัดเลย พบว่า รีสอร์ทในจังหวัดเลย ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม การคมนาคมสะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง สำหรับการเดินทางเข้าพักในรีสอร์ท นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาเป็นหมู่คณะ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวไม่สูงนัก อัตราค่าที่พักมีหลายราคาให้เลือก มีร้านอาหารบริการห้องพักที่นิยมพักมากที่สุด คือห้องเดี่ยวติดพัดลม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการควรตระหนักถึงการรักษาสภาพแวดล้อมของรีสอร์ท รัฐควรให้การสนับสนุนส่งเสริม และให้ความร่วมมือกับผู้ประกอบการรีสอร์ท เพื่อให้มีการสร้างรีสอร์ทให้มากขึ้น แต่ต้องตรวจสอบว่าอยู่ในเขตหวงห้ามของทางราชการหรือไม่ จังหวัดเลยควรร่วมมือกับผู้ประกอบการรีสอร์ท ประชาสัมพันธ์รีสอร์ทควบคู่กับการประชาสัมพันธ์

สัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเลย นักท่องเที่ยวที่มาพักในรีสอร์ท ควรช่วยกันรักษาความสะอาด ให้ความร่วมมือในการรักษาสภาพแวดล้อมในรีสอร์ทให้สะอาด สวยงามเสมอ

0355

เมตตา เสวตเลข. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการ : ศึกษา

เฉพาะกรณี สวนสัตว์ดุสิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์

และมนุษยศาสตร์ (สิ่งแวดล้อม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสวนสัตว์ดุสิต และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิต ตลอดจนปัญหาและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสวนสัตว์ดุสิต เฉพาะผู้ที่เสียค่าธรรมเนียมบัตรผ่านประตูประเภทบัตรผู้ใหญ่ จำนวน 400 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 18-36 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม / ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว รับจ้างทั่วไป / ลูกจ้าง มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 4,001-12,000 บาท และมีที่อยู่ปัจจุบันในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มาเที่ยวกับครอบครัวหรือญาติ และเดินทางโดยรถรับจ้าง รถมอเตอร์ไซด์หรือรถโดยสาร ระยะเวลาที่ใช้ในการพักผ่อน ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลา 5 ชั่วโมง และต่ำกว่า ผลการสำรวจความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิตในขณะนั้น ไม่รู้สึกรู้ว่ามีปัญหากับกลุ่มข้างเคียง ในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่ามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และเพื่อพิจารณาความพึงพอใจในภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจปานกลาง ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและรูปแบบการท่องเที่ยวกับความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิต โดยการวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว พบว่า ตัวแปรด้านระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ตัวแปรอายุแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ตัวแปรระยะเวลาในการพักผ่อนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ คือ เพศ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิลำเนาปัจจุบัน ประเภทของนักท่องเที่ยว พาหนะในการเดินทางที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการพิสูจน์สมมติฐาน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิตในระดับปานกลาง นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน และนักท่องเที่ยวที่ใช้เวลาในการพักผ่อนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน ซึ่งทั้งหมด

นี้สอดคล้องกับสมมติฐาน ประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานคือ ปัจจัยเรื่องเพศ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่อยู่ปัจจุบัน ประเภทนักท่องเที่ยว และพาหนะในการเดินทาง ไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิต

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย คือ ทางด้านกายภาพ ควรมีการปรับปรุงดูแล และตกแต่งให้ทันสมัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการเพิ่มร้านอาหารและร้านค้า ปรับราคาอาหารให้ย่อมเยา เพิ่มห้องสุขา เป็นต้น และสำหรับข้อเสนอแนะของผู้อำนวยการสวนสัตว์ดุสิต คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ และเพิ่มสวนสาธารณะประเภทสวนสัตว์ เพราะเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรในกรุงเทพฯ แล้ว ยังมีจำนวนไม่เพียงพอ

0356

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ศูนย์บริการวิชาการ. โครงการศึกษาเพื่อทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยว
ภาคอีสาน. กรุงเทพฯ ฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2539.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทบทวน แผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาค
อีสานที่ผ่านมา เพื่อวางกรอบและนโยบาย ตลอดจนกำหนดบทบาททางการท่องเที่ยวของจังหวัด
ต่าง ๆ ในพื้นที่โครงการ ให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7
และสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนแนวโน้มในอนาคต โดยคำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรในพื้นที่
เพื่อเป็นการกำหนดแนวทาง และแผนงานเพื่อรองรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับ
ที่ 8 เพื่อจัดทำรายละเอียดแผนงานและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยมีความสอดคล้องกับ
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่จะก่อให้เกิด
ประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่อส่วนรวม โดยไม่ขัดแย้งหรือทำลายสภาพแวดล้อม ตลอดจนสังคมของ
ท้องถิ่น เป็นแผนที่มีความเหมาะสม ที่หน่วยงานรับผิดชอบสามารถนำไปปฏิบัติการได้ และเพื่อให้
เกิดความร่วมมือ และมีส่วนร่วมในการวางแผนของกลุ่มบุคคล หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวัง
ให้เกิดการยอมรับ ร่วมเป็นเจ้าของแผน ร่วมดำเนินการและปฏิบัติตามแผน ตลอดจนร่วมติดตาม
ตรวจสอบผลการปฏิบัติ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมของรัฐและเอกชน
ในการมีส่วนร่วมดำเนินการดังกล่าว

ขอบเขตในการศึกษาเป็นการศึกษา ทบทวนแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของภาค
อีสานที่ผ่านมา ฯ มา โดยศึกษาด้านกายภาพของโครงการ การตลาดการท่องเที่ยว ศึกษาความพร้อม
ของแหล่งท่องเที่ยว แนวโน้ม และการประมาณความต้องการในอนาคต พร้อมทั้งเสนอข้อเสนอ
แนะ และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่โครงการ พื้นที่โครงการดำเนินการศึกษาพื้นที่
จังหวัดในภาคอีสานรวม 19 จังหวัด คือ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา
หนองคาย หนองบัวลำภู บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร
สุรินทร์ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี และอุบลราชธานี คณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษา และวิเคราะห์ข้อ
มูลที่เกี่ยวข้องในช่วงต้นปี 2539 และจัดทำรายงานเสนอ โดยรายงานฉบับสุดท้าย เป็นการผนวก
แนวความคิดของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เข้ามาวิเคราะห์และจัดทำเป็นแผนงาน / โครงการ
พัฒนาการท่องเที่ยวภาคอีสาน รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปี Amazing Thailand

ผลการศึกษาได้รวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้คือ สถานการณ์การท่องเที่ยวภาคอีสาน
โดยศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวของโลก ของประเทศไทย สถานการณ์ท่องเที่ยวเปรียบเทียบกับ
ภูมิภาค สถานการณ์ท่องเที่ยวในภาคอีสานโดยเปรียบเทียบ รายได้จากการท่องเที่ยว และสถิติการ

ท่องเที่ยวในภาคอีสาน การศึกษาอุปทานด้านการท่องเที่ยว จะศึกษาทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวในภาคอีสาน ประเภทแหล่งท่องเที่ยว งานเทศกาล และประเพณี รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ในการศึกษาแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคอีสาน ได้ศึกษาในด้าน แผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมา กลยุทธ์และมาตรการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคอีสานที่ผ่านมา แผนลงทุนจังหวัด อุปสรรคในการดำเนินการตามแผน การศึกษาผลกระทบในการท่องเที่ยวต่อภาคอีสาน ได้ศึกษาผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคม ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี สิ่งแวดล้อม และแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม นอกจากนี้ การศึกษาความสามารถรองรับการท่องเที่ยวภาคอีสาน ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถระดับจังหวัดโดยรวม ความสามารถรองรับเชิงกายภาพ และจัดลำดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ในการทบทวนแผนการท่องเที่ยวภาคอีสาน ได้ทบทวนบทบาทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทบทวนแผนการท่องเที่ยวภาคอีสาน และประเมินความเหมาะสม แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคอีสาน ในด้านกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวภาคอีสาน ได้ดำเนินการวิเคราะห์ศักยภาพเชิงธุรกิจของการท่องเที่ยวภาคอีสาน และกลยุทธ์เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย สำหรับแผนงานและโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคอีสานได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคอีสาน โดยลักษณะของแผนงานโครงการเป็นแผนงานสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ สร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอีสาน พัฒนาด้านกายภาพและการใช้ที่ดินในแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาและปรับปรุงเส้นทางท่องเที่ยว พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม พัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานและกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวอีสาน พัฒนาการท่องเที่ยวระดับจังหวัด รวมทั้งจัดกิจกรรมเพื่อเสริมกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวอีสาน นอกจากแผนงานและโครงการเหล่านี้แล้ว ยังมีแนวทางและมาตรการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่น ๆ เพิ่มเติม คือแนวทางและมาตรการบริหารแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคอีสาน และแนวทางและมาตรการด้านการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ กำหนดระยะเวลาของโครงการ รวมทั้งงบประมาณแผนงานโครงการ ซึ่งโดยสรุปแล้ว แผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคอีสาน เป็นการศึกษาที่ชี้ให้เห็นถึงสู่ทางและศักยภาพ ในด้านการลงทุนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวภาคอีสาน ในขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องมีการศึกษาข้อมูล และข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย เพื่อที่จะให้แผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคอีสานมีความเป็นไปได้ในด้านการปฏิบัติ คือต้องมีการสนับสนุนด้านมาตรการ สิ่งจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนองค์กรระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับประเทศ ต้องเข้ามารับผิดชอบการดำเนินงานติดตาม สนับสนุนส่งเสริมและปรับปรุงแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคอีสานให้ประสบผลสำเร็จ และในโครงการนี้ได้จัดทำโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในภาคอีสานเสริมแผนงานต่าง ๆ ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้กำหนดไว้

โดยเน้นจุดเด่นของภาคอีสานในเรื่องอาหารอีสาน ทรัพยากรธรรมชาติของภาคอีสาน ทรัพยากรท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลก แหล่งศิลปวัฒนธรรมชาวบ้าน แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ รวมทั้งแหล่งปฏิบัติธรรมและเจริญสมาธิภาวนาทางพุทธศาสนา ซึ่งทั้งหมดนี้ก็คือเป็นโครงการ Amazing Thailand ภาคอีสาน

0357

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม. รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

การศึกษาเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูชายฝั่งทะเล กรณีชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. กรุงเทพฯ :
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2539.

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์สาเหตุการพังทลายของชายหาดชะอำ เพื่อหาแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาการพังทลายของชายหาดชะอำ เพื่อเสนอแนวทาง และมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันการพังทลายของชายหาดชะอำ เพื่อดำเนินการศึกษาออกแบบแนวความคิด (Conceptual Design) การป้องกันและแก้ไขการพังทลายของชายหาดชะอำ และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการในพื้นที่และชายหาดอื่นๆ

สภาพปัจจุบันของชายหาดชะอำกำลังประสบปัญหาที่สำคัญคือ การพังทลายของชายหาดซึ่งเกิดจากสาเหตุที่สำคัญคือ คลื่นลมทะเล โดยเฉพาะช่วงมรสุม การกัดเซาะชายฝั่งจะมีความรุนแรงมาก ปัญหาการขยายตัวทั้งจากแนวตามยาวของชายหาด และรุกล้ำเข้ามาในตัวแผ่นดินมากขึ้นเรื่อยๆ ถ้าไม่มีการหามาตรการป้องกัน ผลที่เกิดขึ้นอาจกระทบกับธุรกิจท่องเที่ยว อันหมายรวมถึงเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมด้วย การศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมปัจจุบันของจังหวัดเพชรบุรี ระบบนิเวศทางทะเล การท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีในด้านอุปสงค์และอุปทานการท่องเที่ยว การคาดประมาณผู้มาเยี่ยมชมสถานทางสมุทรศาสตร์ของชายหาดชะอำ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การกัดเซาะชายหาดชะอำเกิดจากการพัดพาตะกอนทรายเคลื่อนตัวออกจากฝั่ง และความรุนแรงในการกัดเซาะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญสองประการ คือ ความรุนแรงของคลื่นและระดับน้ำทะเล

คณะผู้ศึกษาได้เสนอแนะแนวทางการฟื้นฟูและพัฒนาชายหาดชะอำเพื่อการท่องเที่ยว โดยพิจารณาทั้งในภาพรวมการใช้ที่ดิน ภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมรวม ซึ่งเป็นภาพพจน์ของแหล่งท่องเที่ยว จนถึงกำหนดกิจกรรมและการพัฒนาทางกายภาพเพื่อรองรับกิจกรรม แนวทางการฟื้นฟูและพัฒนาชายหาดชะอำประกอบด้วย การพัฒนาที่หมายตาเข้าสู่พื้นที่ชายหาดชะอำ พัฒนากนแยกเข้าสู่หาดชะอำ พัฒนาพื้นที่ชายหาดชะอำโดยเปิดมุมมองออกสู่ทะเล การปรับปรุงพื้นที่ชายหาดที่ถูกกัดเซาะ การปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณชายหาดและจัดระบบข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว เช่น เผยแพร่ข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบในบริเวณชายหาด การติดตั้งป้ายหรือซุ้มแสดงแผนที่เส้นทางแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

จากการศึกษาแนวทางเพื่ออนุรักษ์ และป้องกันการกัดเซาะชายหาดชะอำ โดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 3 แนวทางคือ การสร้างเขื่อนกันคลื่นนอกชายฝั่ง

(Offshore breaker) การสร้างกำแพงกันคลื่นขนานแนวชายฝั่ง (Sea Wall) และการถมทราย หรือ การถมหาด (Beach nourishment) ผลการศึกษาพบว่า การป้องกันการกัดเซาะโดยใช้วิธีการถมหาด เป็นแนวทางที่จะมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงสภาพชายหาดน้อยกว่าแนวทางอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันการผลกระทบให้น้อยที่สุด จึงทำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น และ เสนอแนะมาตรการป้องกันแก้ไขและลดผลกระทบ ซึ่งมุ่งเน้นการศึกษาผลกระทบจากโครงการที่ อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมที่สำคัญๆ เท่านั้น การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น สรุปได้ดังนี้คือ

ด้านทรัพยากรกายภาพ ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของชายฝั่ง จะไม่ก่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงของชายหาดในลักษณะที่เป็นการกัดเซาะ และความชุ่มชื้นของน้ำทะเล การถมหาด จะมีผลกระทบเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เพราะจะถมจากบริเวณในสุดและค่อยเกลี่ยทรายออกไป การถมหาดจะมีผลต่อการเคลื่อนตัวของมวลน้ำขนานกับชายฝั่ง และก่อให้เกิดผลบวกในบริเวณที่ทำการถม จะช่วยให้น้ำเสียหรือมลพิษอื่นบริเวณใกล้ชายหาดเคลื่อนตัวออกไปจากฝั่ง

ด้านทรัพยากรชีวภาพ คุณภาพน้ำทะเลขึ้นอยู่กับคุณภาพของทรายว่ามีการปนเปื้อนของดินตะกอนมากน้อยเพียงใด การปนเปื้อนของงิลหะหนักและสารพิษของทรายที่จะถม และเชื้อโรคที่ปนมากับทราย สำหรับนิเวศวิทยาทางทะเล ในด้านสิ่งมีชีวิตบริเวณชายหาด สิ่งมีชีวิตบริเวณที่จะทำการถมทรายอาจตาย และทำให้เกิดการเน่าเหม็น ชายหาดที่จะถมควรหลีกเลี่ยงบริเวณดังกล่าว ถ้ามีการฟุ้งกระจาย อาจมีการตายของสัตว์บริเวณชายหาด อาจทำให้สูญเสียที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารบ้างเล็กน้อย สำหรับการประมงมีผลกระทบน้อย เนื่องจากจะทำการประมงในทะเลน้ำลึก มีเพียงการทำประมงระดับครอบครัวในบริเวณชายหาดชะอำ

ด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ การคมนาคม การทำถมหาดจะหลีกเลี่ยงการขนส่งทราย มาถมในช่วงเทศกาลท่องเที่ยว ด้านการใช้ที่ดิน พื้นที่ที่พัฒนาเป็นพื้นที่สีเขียวอ่อนประเภทการใช้ที่ดินเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้นจึงสอดคล้องกับผังเมืองรวมของชะอำ และไม่มี การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

ด้านคุณภาพชีวิต ในเรื่องสังคมและเศรษฐกิจ จะเกิดการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น มีผลกระทบในทางบวก ด้านภูมิทัศน์ ความสวยงามและการพักผ่อนหย่อนใจ ควรใช้ทรายที่มีขนาดใกล้เคียงกับทรายชายหาดเดิม คือมีขนาด 0.2 มิลลิเมตร และควรใช้ทรายที่มีสีใกล้เคียงกับชายหาดเดิม

อาร์ชีเพลน จำกัด.รายงานฉบับสมบูรณ์ สำหรับ การศึกษาความเหมาะสม และออกแบบรายละเอียด

เพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก
บริเวณน้ำตกป่าละอู อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540.

การศึกษาครั้งนี้เกิดจากการประสานความร่วมมือระหว่างกรมป่าไม้กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยโดยคัดเลือกคณะที่ปรึกษาเพื่อศึกษาและพัฒนาน้ำตกป่าละอู ซึ่งเป็นสถานที่ตากอากาศที่มีศักยภาพสูง มีนักท่องเที่ยวมาใช้เป็นสถานที่เพื่อการพักผ่อนท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ผลการศึกษาจะนำเสนอเป็นเอกสารสองฉบับคือ รายงานการศึกษาความเหมาะสมเสนอรายละเอียดแนวทางการพัฒนาผังแม่บท องค์ประกอบ สิ่งอำนวยความสะดวก สถาปัตยกรรม วิศวกรรม ภูมิสถาปัตยกรรม และการบริหารและการจัดการ โดยเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวธรรมชาติในเชิงอนุรักษ์ รวมทั้งเสนอรายละเอียด การประเมินงบประมาณการก่อสร้างและตารางเวลาการพัฒนา สำหรับรายงานอีกฉบับคือ แบบรายละเอียดผังแม่บทและส่วนพัฒนาจะเตรียมแบบพิมพ์เขียวรายงานสถาปัตยกรรม วิศวกรรม และภูมิสถาปัตยกรรม เพื่อใช้เป็นงานต้นแบบในการก่อสร้าง

การศึกษาครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณน้ำตกป่าละอู ให้เป็นจุดหมายเสริมการท่องเที่ยวในอำเภอหัวหิน ซึ่งเน้นทางด้านการท่องเที่ยวธรรมชาติในเชิงศึกษาและอนุรักษ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาจัดผังแม่บทบริเวณ พัฒนาเส้นทางสัญจรและการไหลเวียนของพาหนะพัฒนาเส้นทางเดินเท้า สัญจร และนันทนาการ พัฒนาลานจอดรถขนาดใหญ่ และรถขนาดเล็ก พัฒนาพื้นที่พักผ่อนและพักผ่อน พัฒนาสิ่งก่อสร้างเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาโครงการตัวอย่าง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก ขอบเขตการศึกษาคือ ดำเนินการศึกษาพื้นที่ของโครงการคือ บริเวณน้ำตกป่าละอู อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยศึกษาผังบริเวณการพัฒนาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกตามหลักวิชาการ และแนวทางการพัฒนาที่ยังอยู่ได้แนวความคิดของการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ เสนอแนะแผนการพัฒนาเพื่อเป็นหลักการนำแนวทางคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก เสนอแนะการศึกษาและออกแบบรายละเอียดพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สอดคล้องจุดประสงค์ของการพัฒนาและงบประมาณการก่อสร้างของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งสามารถสรุปเป็นแต่ละพื้นที่ได้ดังนี้ คือบริเวณพื้นที่ทางเข้าโครงการ พื้นที่พักผ่อนกลางแจ้ง ที่จอดรถ พื้นที่รับประทานอาหารกลางแจ้ง ลานพัก

คอย และสะพานแขวน ทางเดินบริเวณน้ำตก และศึกษาและเสนอแนะการบริหารและจัดการภายใต้แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกตามหลักวิชาการ ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้านี้ได้รับจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรเชษฐ์ เชษฐมาลี และข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์ระบบสื่อความหมายธรรมชาติซึ่งท่านได้บันทึกลักษณะกายภาพ นิเวศวิทยา แหล่งท่องเที่ยว ของบริเวณพื้นที่ป่าละอูและสัมปทานหัวหน้ำอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ซึ่งดูแลรับผิดชอบพื้นที่โครงการฯ และศึกษาจากเอกสารของกรมป่าไม้ นอกจากนี้คณะที่ปรึกษาได้เดินทางสำรวจพื้นที่ เพื่อทราบถึงสภาพจริงของพื้นที่บริเวณน้ำตกป่าละอูที่จะพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

น้ำตกป่าละอูจัดเป็นน้ำตกที่มีการพัฒนาแล้ว และมีระดับความนิยมอยู่ในระดับจังหวัด ซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน กรมป่าไม้ โดยมีเกณฑ์ในด้านความสะดวกของการเข้าถึง คือ อยู่ห่างจากแหล่งชุมชน อำเภอหัวหิน ประมาณ 62 กิโลเมตร สภาพเส้นทางอยู่ในสภาพดีพอสมควรใช้เวลาเดินทางจากอำเภอหัวหินประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง สำหรับความสามารถในการรองรับกิจกรรมของพื้นที่บริเวณน้ำตกนั้นกำหนดให้พื้นที่ที่รองรับผู้พักแรมได้ประมาณ 40 คน สำหรับสภาพความลาดชันของพื้นที่นั้นมีความลาดชันระหว่าง 0-5 % จึงสามารถรองรับพื้นที่พักแรมได้ทั้งหมด ในการวางแผนโครงการนี้ได้เสนอแนวความคิดการพัฒนาและแบบผังแม่บทเบื้องต้น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานออกแบบรายละเอียดต่อไป โดยแบ่งพื้นที่ออกตามผังการใช้ประโยชน์ที่ดินเบื้องต้น คือ บริเวณทางเข้าโครงการ บริเวณที่พักแรม กลางแจ้ง บริเวณที่จอดรถขนาดใหญ่ บริเวณที่จอดรถขนาดเล็ก และลานปิกนิกกลางแจ้ง บริเวณลานพักคอย บริเวณน้ำตกป่าละอู นอกจากนี้ยังนำเสนอองค์ประกอบของพื้นที่แต่ละส่วนด้วย ในด้านการออกแบบคณะผู้ศึกษาได้เสนอแนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม การออกแบบภูมิทัศน์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (องค์ประกอบทางภูมิทัศน์) และการออกแบบวิศวกรรม โดยมีแผนภาพประกอบ สำหรับการบริหารและการจัดการได้วางแผนความคิดในการวางรูปแบบการบริหารและการจัดการ เป้าหมายและขอบเขตการศึกษา แนวทางการจัดการการบริหาร คณะผู้ดูแลบริหารโครงการ กิจกรรมด้านการบริหาร และศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการด้านการเงินและเศรษฐศาสตร์ ซึ่งจากการวิเคราะห์การประมาณรายรับและรายจ่ายนั้น ได้เห็นว่าความเป็นไปได้ในการจัดเก็บรายได้จากโครงการในเบื้องต้นมีแนวโน้มการจัดเก็บได้ในขีดจำกัด อันเนื่องมาจากวัตถุประสงค์ของการพัฒนาโครงการเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติน้ำตกในเชิงอนุรักษ์ อันมิได้มุ่งเน้นผลกำไรเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างรายรับรายจ่ายนั้น ในเบื้องต้นนี้ยอดรวมรายรับสามารถครอบคลุมรายจ่ายจากการดำเนินงานได้ระดับหนึ่ง อันหมายถึงการพัฒนานี้สามารถก่อให้เกิดรายได้มาหล่อเลี้ยงโครงการให้อยู่รอดได้ด้วยตัวเอง ถึงแม้จะมีค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการพัฒนาขึ้นมาเช่นกัน นอกจากนี้แล้วเดิมกรมป่าไม้มีงบ

ประมาณในการควบคุมดูแลสำหรับอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน น้ำตกป่าละอูอยู่แล้ว ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลจะต้องวางแผนแนวนโยบายโดยสำรองเผื่อในส่วนของค่าใช้จ่าย อันจะเกิดขึ้นเพิ่มเติมหลังการพัฒนา อันจะเป็นส่วนสนับสนุนให้โครงการได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติตามคู่มือ น้ำตกต่อไป สำหรับการประเมินงบประมาณก่อสร้างเบื้องต้นนั้นเป็นงบประมาณทั้งสิ้น 18,147,501.01 บาท

0359

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐ-
ประชาธิปไตยประชาชนลาว. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลในระบบการท่องเที่ยวสำหรับการพิจารณาศักยภาพโอกาสและข้อจำกัดการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อวางกรอบแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์และประเมินความอ่อนไหวต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมการลงทุนพัฒนาการท่องเที่ยว ภายใต้การรักษาสภาพสังคมวัฒนธรรม และขีดความสามารถในการรองรับของธรรมชาติ และเพื่อจัดเตรียมกระบวนการและขั้นตอนการจัดการขั้นพื้นฐานรองรับการเปิดปีการท่องเที่ยวหลวงพระบาง ปี พ.ศ. 2541 ตลอดระยะเวลาในการศึกษา โดยประสานงานและการแลกเปลี่ยนความเห็นกับบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้อง และคณะปกครองแขวงหลวงพระบาง สถาบันวิจัยฯ ได้จัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแขวงหลวงพระบาง ซึ่งมีรายงานผลการศึกษา 3 ส่วนดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 ความเป็นมาของโครงการ ได้กล่าวถึงความเป็นมา วัตถุประสงค์ของโครงการ เป้าหมายและผลงาน ขอบเขตการศึกษา ข้อมูลที่ศึกษาโดยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อการท่องเที่ยว สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม แหล่งท่องเที่ยวโดยศึกษาสำรวจและจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน ประเมินศักยภาพและสิ่งดึงดูดใจ รวมทั้งประวัติความเป็นมา เป็นต้น นอกจากนี้ยังศึกษา ตลาดการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน และการบริการของรัฐ บริการท่องเที่ยว องค์กร นโยบาย และกฎหมาย รวมทั้งการลงทุนของรัฐและเอกชน กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานศึกษาได้แบ่งเป็น 5 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนการพัฒนาแนวคิดของการศึกษา วิเคราะห์ประเด็นที่สำคัญที่เป็นองค์ประกอบของการจัดทำแผนการกำหนดกรอบทิศทาง กำหนดแผนรองรับการลงทุนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ และจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมของการเปิดปีการท่องเที่ยว แขวงหลวงพระบางอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2541

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ระบบการท่องเที่ยว ซึ่งได้ศึกษาข้อมูลสภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษาในด้านลักษณะทางกายภาพ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ในด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการโดยศึกษาภาพรวม การคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค การจัดหาด้านสิ่งแวดล้อม ระบบชุมชนเมือง และสินค้าของที่ระลึก สินค้าพื้นเมือง และแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม สำหรับแหล่งท่องเที่ยวได้ศึกษาภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยว และรวบรวมรายละเอียด

ผลการสำรวจแหล่งท่องเที่ยว ในด้านตลาดการท่องเที่ยวได้ศึกษาตลาดการท่องเที่ยวระดับประเทศ ตลาดการท่องเที่ยวแขวงหลวงพระบาง และสำรวจตลาดการท่องเที่ยวหลวงพระบาง ด้านนโยบาย กฎหมาย และการลงทุนได้ศึกษานโยบายของรัฐบาลสปป. ลาว นโยบายและแผนการพัฒนา นโยบายแขวงหลวงพระบาง กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและการคุ้มครองการลงทุนต่างประเทศ ในสปป. ลาว ปัญหาทางกฎหมายและทิศทางการพัฒนาในภูมิภาคอินโดจีนลุ่มแม่น้ำโขง และในการวิเคราะห์รูปแบบทางเลือกในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้เสนอรูปแบบทางเลือกในการพัฒนาการท่องเที่ยว และข้อพิจารณาของทางเลือกเหล่านั้น

ส่วนที่ 3 แผนหลัก ได้กำหนดแนวคิดพื้นฐานในการวางแผน แนวความคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยว นโยบาย จุดมุ่งหมายของการพัฒนา กลยุทธ์ทั่วไปในการพัฒนา รูปแบบและทางเลือกในการพัฒนา แนวทางการพัฒนารายสาขาและมาตรการรองรับ โครงการเปิดหมู่บ้านท่องเที่ยว กระบวนการดำเนินการตามแผน สำหรับแผนแม่บทเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแขวงหลวงพระบางได้กำหนดกิจกรรมหลักของแผนซึ่งเสนอให้ดำเนินการในช่วงของการพัฒนาระยะต่างๆ แผนงานและโครงการของแผนประกอบด้วย แผนงานอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 13 โครงการ แผนงานส่งเสริมการตลาด 2 โครงการ แผนงานจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 8 โครงการ 1 มาตรการ แผนงานพัฒนาบุคลากร 2 โครงการ แผนงานด้านองค์กร 3 โครงการ แผนงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน 10 โครงการ แผนงานปรับปรุงและส่งเสริมการลงทุนด้านบริการ 5 โครงการ และแผนงานการติดตามและประเมินผล 2 โครงการ สำหรับงบประมาณของโครงการประมาณการยอดงบประมาณ 2.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในท้ายบทได้มีการสรุปสาระสำคัญของโครงการในด้านต่างๆ คือ ที่ตั้งโครงการ ประเภทโครงการ ลักษณะโครงการ การลงทุน และความเร่งด่วนของโครงการ

0360

ที่ปริกษาวิจัยภาคใต้, บริษัท. โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทเพื่อปรับปรุงเมืองชายแดนทางการ
ท่องเที่ยว แม่สอด เชียงของ เบตง. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,
2540.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวทางโครงการและมาตรการในการปรับปรุงเมืองชายแดนให้สามารถรองรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวได้ เพื่อเป็นการกำหนดแนวทาง แผนงาน และโครงการ เพื่อการรองรับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540-2544) เพื่อจัดทำรายละเอียดแผนงานและโครงการพัฒนาต่างๆ ในพื้นที่ โดยให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่อส่วนรวม โดยไม่ขัดแย้งหรือทำลายสภาพแวดล้อมตลอดจนสังคมของท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องเป็นแผนที่เหมาะสมที่หน่วยงานรับผิดชอบสามารถนำไปปฏิบัติการได้ และประการสุดท้ายเพื่อให้เกิดความร่วมมือ และมีส่วนร่วมในการวางแผนของกลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องโดยมุ่งหวังให้เกิดการยอมรับ ร่วมเป็นเจ้าของแผน ร่วมดำเนินการและปฏิบัติตามแผนตลอดจนร่วมติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติ ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมของรัฐและเอกชน ในการมีส่วนร่วมดำเนินการดังกล่าว พื้นที่โครงการที่คณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาคือพื้นที่ของ 3 อำเภอชายแดนทางการท่องเที่ยวคือ อำเภอแม่สอด (จังหวัดตาก) อำเภอเชียงของ (จังหวัดเชียงราย) และอำเภอเบตง (จังหวัดยะลา) ซึ่งอำเภอทั้งสามแห่งตั้งอยู่คนละแนวเขตแดนของประเทศ สำหรับวิธีการศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของอำเภอพื้นที่ศึกษาในด้านต่างๆ สำนวความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ รวบรวมและศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่โครงการที่ผ่านมา รวบรวมและศึกษาแผนงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวบรวมและศึกษาโครงการที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ รวบรวมข้อมูลและศึกษาด้านกายภาพของพื้นที่ชายแดน รวบรวมข้อมูลศึกษาปัจจัยพื้นฐานเช่นการคมนาคม การสื่อสาร ระบบการประปา ระบบการไฟฟ้า ฯลฯ รวบรวมข้อมูลและศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการท่องเที่ยว รวบรวมข้อมูลและศึกษาการกำหนดการใช้ที่ดิน ศึกษาด้านตลาดการท่องเที่ยว วิเคราะห์ความพร้อม แนวโน้ม และประมาณการความต้องการในด้านต่างๆ รวมทั้งจัดทำแผนแม่บทเสนอแนะแนวทางการพัฒนาของพื้นที่ศึกษา

เมืองชายแดนมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากเมืองอื่นๆ เศรษฐกิจและสังคมของเมืองชายแดนมักจะมีความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของประเทศเพื่อนบ้านใน

ด้านต่างๆ เช่นความไม่สงบตามแนวชายแดน นโยบายเศรษฐกิจและนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ก็จะส่งผลกระทบต่อเมืองชายแดนไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง ผลการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ดังนี้

อำเภอแม่สอดเป็นอำเภอชายแดนของจังหวัดตากซึ่งตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่างมีอาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านของประเทศพม่า มีธรรมชาติที่สวยงาม จากข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเป็นผู้เยี่ยมเยือนแม่สอดในอนาคตทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ สรุปได้ว่า ปัจจัยที่สำคัญสิ่งหนึ่งในการตัดสินใจเดินทาง คือความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้โดยเฉพาะชาวต่างชาติสนใจแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและภูมิประเทศ ดังนั้นการดูแลแก้ปัญหาเรื่องความไม่ปลอดภัยทางชายแดนและภายในท้องถิ่น เป็นความจำเป็นเร่งด่วนของอำเภอแม่สอดเพื่อสร้างความรู้สึกลปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว สำหรับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต เมื่อพิจารณาจากศักยภาพ โอกาส และข้อจำกัดในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองแม่สอด ประกอบกับความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่แล้ว คณะผู้ศึกษาได้ข้อสรุปว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอแม่สอดควรเป็นการพัฒนาให้อำเภอแม่สอดเป็นศูนย์กลางบริการการท่องเที่ยวแถบตะวันตกของภาคเหนือ เนื่องจากมีทำเลที่ตั้งอยู่ในจุดที่เชื่อมโยงสู่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่ใกล้เคียง นอกจากนี้ยังมีโครงการโครงข่ายถนนเชื่อมแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Corridor) ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงการคมนาคมไปยังจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทย โครงการนี้จะส่งผลให้อำเภอแม่สอดเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงการคมนาคม และจะต้องมีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางบริการธุรกิจการท่องเที่ยวนานาชาติและในประเทศด้านตะวันตก ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอแม่สอด คณะผู้ศึกษาได้เสนอแนวทางการพัฒนา เป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนา จากนั้นเป็นการพัฒนาเฉพาะด้านทั้งทางด้าน Demand และ Supply ของการท่องเที่ยว และท้ายสุดได้เสนอการพัฒนาในระดับโครงการในรูป “แนวคิดโครงการ” (Project Idea) ทั้งประเภทโครงการระยะสั้นและโครงการระยะยาว

อำเภอเชียงของเป็นอำเภอชายแดน ตั้งอยู่ทางเหนือของประเทศไทยซึ่งติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีแม่น้ำโขงเป็นแนวกันเขตแดน สำหรับการท่องเที่ยวในอำเภอเชียงของที่ผ่านมายังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร ผลการวิเคราะห์ตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพจะเป็นผู้เยี่ยมเยือนอำเภอเชียงของ พบว่าสิ่งที่นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติให้ความสำคัญในการตัดสินใจที่จะเลือกไปจุดท่องเที่ยวคือ เรื่องความปลอดภัยในการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว ภูมิประเทศและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่จะรู้จักอำเภอเชียงของเป็นอย่างดี แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่มีใครเคยได้ยินเกี่ยวกับเชียงของเลยและไม่คิดจะไปเพราะไม่รู้จักและไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับเชียงของ หากจะต้องการดึงดูดนักท่องเที่ยว

ในอนาคตกลุ่มนี้ อำเภอเชียงของจะต้องประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติมากขึ้น และเตรียมพร้อมในด้านการอำนวยความสะดวกในด้านที่พัก และขยายแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านวัฒนธรรมและธรรมชาติ เมื่อพิจารณาจากศักยภาพ โอกาสและข้อจำกัดในการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองเชียงของประกอบกับความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่แล้ว คณะผู้ศึกษาได้ข้อสรุปว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงของนั้น ควรเป็นการพัฒนาให้เป็นประตูการท่องเที่ยวทางบกสู่ประเทศจีนตอนใต้ ผ่านประเทศลาว เนื่องจากทำเลที่ตั้งของเชียงของอยู่ตรงข้ามกับเมืองห้วยทราย ซึ่งเป็นที่ตั้งของด่านสากล นอกจากนี้อำเภอเชียงของยังเป็นจุดเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมทางบก ไทย-ลาว-จีน หากโครงการถนนเส้นทางห้วยทราย-หลวงน้ำทา-บ่อเต็นแล้วเสร็จ สามารถเชื่อมโยงถึงชายแดนจีนตอนใต้สู่เชียงรุ่งได้

อำเภอเบตงเป็นอำเภอชายแดนของจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ใต้สุดของประเทศไทย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสลับซับซ้อน ที่ราบสูง เนินเขา ลุ่มแม่น้ำ ป่าดงดิบ ผลการวิเคราะห์ตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพจะเป็นผู้เยี่ยมชมอำเภอเบตง พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนมากเคยได้ยินเกี่ยวกับอำเภอเบตง และส่วนมากคิดจะมาเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเช่นชาวยุโรป อเมริกาจะไม่เคยได้ยินเกี่ยวกับเมืองเบตงเลย นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความสนใจในการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ซึ่งน่าจะมีศักยภาพที่มาเยือนเบตงได้ ดังนั้นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จำเป็นต้องเน้นการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นและปรับปรุงคมนาคมให้สะดวกมากยิ่งขึ้น แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอเบตงนั้น อาจพิจารณาทางเลือก 2 แนวทางใหญ่ๆ ดังนี้คือ แนวทางแรกมุ่งเน้นการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวบันเทิงเรีงรมย์ที่ทันสมัย เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้มาใช้จ่ายในเมืองเบตงให้มากขึ้น การพัฒนาแนวนี้จะได้รับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูงในระยะสั้น ผลประโยชน์เหล่านี้มักไม่กระจายไปสู่ชุมชนในวงกว้าง และอาจจะต้องแลกกับต้นทุนทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งในระยะยาวแล้วเป็นการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน แนวทางที่สองคือ ใช้เอกลักษณ์หรือลักษณะเด่นอื่นของเมืองเบตงเป็นสิ่งที่ดึงดูดทางการท่องเที่ยว แนวทางนี้จะเน้นการท่องเที่ยวธรรมชาติและประวัติศาสตร์เชิงอนุรักษ์ ซึ่งผู้ศึกษาได้สนับสนุนทางเลือกนี้ การพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคตจะต้องเปลี่ยนภาพลักษณ์เดิมของเบตงให้เป็นเมืองที่มีจุดเด่นในด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ส่วนสถานบริการประเภทเรีงรมย์ต้องลดจำนวนลง และในระยะยาวต้องถูกทดแทนด้วยการท่องเที่ยวที่มีฐานมาจากธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม

ครรรชนีผู้แต่ง

กมล สุขกะสมบัติ

0187

กมลทิพย์ ล้อมลาย

0245

กรมป่าไม้

0082

กรมศิลปากร กองโบราณคดี

0085

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

0116

กรุณา คู่่มพร้อม

0298

กรุณา เดชาติวงศ์ ณ อยุธยา

0168

กฤติยาภรณ์ ไชยรัช

0049

กฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา

0036

กองแก้ว ภูลายคอก

0183

กันทิมา อินทรบุตร

0065

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

0023 0026 0038 0042 0086 0136 0169 0176 0261 0266

0271 0273 0277 0285 0290 0299 0314 0324 0331 0352

กัลย์ สายวิจิตร

0139

กำธร กันตังค์

0238

กิตติพงษ์ ประชุมแดง

0134

เกษย์ ซอประเสริฐ

0334

เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. คณะวนศาสตร์

0106

เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ

0008 0219

เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. ศูนย์วิจัยป่าไม้

0025

เกษม จันทรแก้ว

0194

ขวัญ สงวนเสริมศรี

0067

คณะกรรมการร่วมภาคเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ - ลำพูน

0249

ขวัญ สงวนเสริมศรี

0067

คมกริช ด้วงเงิน

0154

คอร์ แพลนนิ่ง แอนด์ ดีเวลลอปเมนต์ จำกัด, บริษัท

0020

คัศนา ธรรมเกษม

0215

คัศนางค์ แจ้งใจ

0232

โครงการพัฒนาที่สูง - ไทย เยอรมัน

0251

จงพิศ กนกโชติ

0138

จักร์ชัย อนุศาสน์อมรกุล

0142

จังหวัดสุโขทัย, สำนักงาน

0091

จินดารักษ์ แสงกาญจน์วนิช

0054

จิตติมา สุขผลิน

0114

จินตนา วีระปรียากร

0035

จิรภัทร อัครเสนา

0132

จิราวดี อ่อนวงศ์

0333

จิราวรรณ พิเศษสกุลกิจ

0064

จิรนุช ศิริรัตน์พิริยะ

0092

จิรวัลย์ ต่อศรี

0101

จุฑาพร สุรเชษฐกมลสัน

0289

จุฑามาศ ไชยศรี

0212

จุฑามาศย์ นิลเช่น

0214

จุฑาทิพ ชอบธรรม

0286

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

0182 0332 0357

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะนิติศาสตร์. ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา

0181

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะเศรษฐศาสตร์

0016 0024 0131 0186 0260

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม

0022

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม

0028 0117

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สถาบันวิจัยสังคม

0287

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ

0018 0030 0039 0042 0107 0111 0144 0263

ชนพรรชนี ชินณะพงศ์

0312

ชนินทร รัตตสัมพันธ์

0318

ชมพูนุท พุ่มท่าอิฐ

0157

ชยันต์ ผลโลก

0076

ชยันต์ วรรณะภูติ

0076

ชลาพรรณ ลิขิตวศินกุล

0155

ชาญชัย ควงจิตย์

0188

ชุลีพร ไกรเวียง

0297

ชูเกียรติ ลีสุวรรณ

0240

เชียงใหม่, มหาวิทยาลัย

0037

เชียงใหม่, มหาวิทยาลัย. คณะสังคมศาสตร์. โครงการสตรีศึกษา

0161

เชียงใหม่, มหาวิทยาลัย. ภาควิชาวิศวกรรมโยธา

0220

เชียงใหม่, วิทยาลัยครู. สหวิทยาลัยล้านนา

0272

ชินครอนกรุ๊ป จำกัด, บริษัท

0118

เซ้าส์ทีเอเซียเทคโนโลยี จำกัด, บริษัท

0013 0109 0350

ฐิติพร วินิจนัยกุล

0241

ฐานิศ กุลขจรพันธ์

0057

ณรงค์ พิระภิญโญ

0184

ณัฐฐา เกื้อหนุน

0200

ณัฐพงศ์ คิชฌบุตร

0228

ดาต้าเสิร์ช

0002 0104 0175

คารณี อารณพัฒนา

0061

คารากร เจียมวิจักขณ์

0208

เด่นพงศ์ เจริญทิพย์

0167

เดือนเพ็ญ ชีววรรณวิวัฒน์

0115

เดือนรัตน์ รัตนศิริ

0180

ถาวร เกียรติทับทิว

0185

ทวีเกียรติ กฤษณามระ

0207

ทวีสุข สายะศิลป์

0072

ทัศนัย สุนทรวิภาต

0140

ที่ปรึกษาวิจัยภาคใต้, บริษัท

0360

ธนาคารกสิกรไทย

0250

ธรรมบุญ ประจวบเหมาะ

0191

ธรรมบุญรัฐ ทวีกุล

0063

ธรรมรงค์ อุทัยรังษี

0141

ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย

0195

ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. สาขาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ

0003

รัชชัย อารุราษฎร์สุข

0274

ธารา วาณิชย์เจริญ

0278

ธีรพงศ์ คุรุชิตกานันท์

0128

ธีรยุทธ เกียรติพิริยะวงศ์

0197

นงคราญ อนุกุล

0112

นงนุช โรจนเวทย์

0150

นรินทร์ ทวยเจริญ

0133

นริวรรณ จินตกานันท์

0171

นฤมล นิราทร

0315

นฤมล สนธิถาวร

0321

นักวิชาชีพไทยในญี่ปุ่น, สมาคม

0041

นันทนา ลิ้มประยูร

0322

นันทลี คารานันท์

0300

นันทนา อนันต์ไทย

0075

นันทา อาจแย้มสรวล

0296

นันทิwa เกิดชื่น

0047

นิธนา เมลืองนนท์

0283

นิธิ เอียวศรีวงศ์

0099

นิธิดา ประยงค์

0046

นิพนธ์ พงศ์สุวรรณ

0259

นิติตปริญาโทสาขาสังคมวิทยาประยุกต์

0198

เนาวรัตน์ พลายน้อย

0262 0343

โนรี ใจใส

0211

บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

0121 0137 0164

บางกอก เอ็นอีเนียร์ริ่ง เซอร์วิส แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด, บริษัท

0109

บุญช่วย ศรีคำพร

0053

บุญลือ คชเสนีย์

0284

บุษบง กฤษณะโยธิน

0156

บุษบา ศิวะสมบุรณ์

0323

เบ็ญจา จิรภัทรพิมล

0050

ปทุมพร แสนกล้า เฮสติงส์

0319

ปนัดดา ปิ่นทะนา

0043

ประชาชาติธุรกิจ

0250

ประชุม สุวัตถิ

0115 0264

ประภัทร สุทธาวศ

0223

ประภาวดี เผ่าทองจีน

0088

ประเวศน์ คิคอ่าน

0239

ประสาร พันธุ์ลิมา

0143

ประเสริฐ พันธุ์ชาติ

0239

ประเสริฐ รักไทยดี

0174

ปริญญ์ เหลืองประเสริฐ

0151

ปราโมทย์ สุกใส

0124

ปรียาลักษณ์ ลำเพาพงศ์

0270

ปัญจมา เปมะโยธิน

0206

ปัญญาโชติ สอนคม

0089

ปานใจ สุมะตินันท์

0172

พจนา สวนศรี

0192

พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์

0185

พัชรินทร์ ยารณะ

0243

พันทิพา โคมประดิษฐ์

0097

พานิตชนัด ศิริพานิช

0115

พิชญ์สินี แสงขำ

0122

พิศมัย จารุจิตติพันธ์

0242

เพ็ชรรัตน์ คงเจริญ

0204

เพ็ญจันทร์ ลิขิตเอกราช

0268

ไพลินพันธุ์ สร้อยจาทูรงค์

0126

แฟรงค์ สมอลล์ แอนด์ อะโซซิเอทส์ จำกัด, บริษัท

0005 0087

ภมรรัตน์ สุธรรม

0060

ภิรมย์ บุญรอดพานิช

0048

มณฑา คลอวุฒิวัฒน์

0160

มนัส สุวรรณ

0190 0240 0241

มรดกโลก จำกัด, บริษัท

0069 0079 0100 0108 0256 0303

มหิดล, มหาวิทยาลัย

0330

มหิดล, มหาวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

0004 0113 0258

มหิดล, มหาวิทยาลัย ภาควิชาสังคมศาสตร์

0007 0010

มหิดล, มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

0077

มานิต ศิริมหาราช

0236

มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย

0235

มูลนิธิพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว

0273

มูลนิธิ ฟรีดิช - เนาว์มัน

0235

เมตตา เสวตเลข

0355

เมือง พรหมเกษา

0307

ยงยุทธ เกษสาคร

0090

ยุวดี นิรัตน์ตระกูล

0326

เย็นจิต สิงห์ทอง

0034

เยาวลักษณ์ แผงสภา

0320

รพีพล ยูวะนิยม

0233

ริชาร์ด แกซ

0056

ลลิตา โภชนพันธ์

0252

ละเอียด ศิลาน้อย

0199

ลำพอง ศรีทับทิม

0225

วงศ จันทพานิช

0234

วจิณี แสงสว่าง

0153

วลัยภรณ์ คาวสุวรรณ

0058

วศิน อิงคพัฒนากุล

0149

วัชรพงศ์ วราภรณ์

0071

วันทนีย์ วุฒคนัยราษฎร์

0295

วาที ทรัพย์สิน

0148

วาสนา งามภักตร์

0073

วิจิตรา ชัยศรี

0177

วิโชค อ่างมณี

0316

วิทยา บัณฑิตกฤษดา

0210

วิทยาลัยครูกาญจนบุรี

0193

วิบูลย์ วงศ์กุลธนกิจ

0306

วิภาวดี วงษ์บริสุทธิ์

0093

วิรินทร์ เตชะปณิต

0253

วิริยา คุลยสุข

0196

วิไลลักษณ์ สุวจิตตานนท์

0288

วิศิษฐ พรหมบุตร

0305

วิสุทธิ ศรีคง

0052

วีระ กระสินธุ์

0211

วีระพร วงษ์ประเสริฐ

0227

แววตา ทองระอา

0309

ไฉ จามรมาน

0293

ศรัณญา กิจสำนอง

0135

ศรัณญา ศรีวัฒนะ

0222

ศรีสุดา ลอยพา

0095

ศักดิ์ศรี บริบาลบรรพตเขตต์

0315

ศิริจันทร์ เชื้อสุวรรณ

0269

ศิริธร สุวรรณเลิศ

0213

ศิริพร ธรรมภักดี

0178

ศิริมา ปุรินทรภิบาล

0098

ศิริวรรณ ทาปัญญา

0066

ศิริ ศิริวัลย์

0068

ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. คณะมัณฑนศิลป์

0165

ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

0029 0078 0281 0282

สุภชัย มาดย์สร้อย

0311

สกรินทร์ โพธิวาสวริน

0267

สงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัย สำนักวิจัยและพัฒนา

0031

สถาบันการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยวนานาชาติ

0040 0257 0265

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

0070

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

0294

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ คณะสถิติประยุกต์

0009

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ศูนย์บริการวิชาการ

0103 0105

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

0021 0265

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

0001 0019 0027 0033 0080 0081 0084 0351 0353 0359

สถาปนิก 49 จำกัด, บริษัท

0014

สนิ นัยวินิจ

0335

สบธนา อ้นประเสริฐ

0302

สมจิต ปิยะศิลป์

0130

สมชาติ สุกกฤตยานันท์

0230

สมชาย รัตน์โกมุท

0145

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์

0329

สมฤดี ทัพพรหม

0313

สมศักดิ์ งามพาณิชย์

0229

สมาคมไทยอเมริกัน

0221

สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย

0193

สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์

0074 0162

สรณะ นายประเสริฐ

0254

สรพล พยุ่งวีระน้อย

0325

สว่างวิทย์ สุทธหลวง

0244

สัณฐาน ใจเอื้อ

0275

สันทัด จีระธรรมสุนทร

0279

สาธิต ประเสริฐ

0125

สาธิต แสงมหาชัย

0032

सानนท์ สุขศรี

0201

สามารถ ปือกตั้ง

0203

สายฤดี วรกิจโกศาการ

0056

สาลี ศิลปธรรม

0327

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

0120

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

0083 0166 0291

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ

0299

สิทธิรัตน์ ปาจิณบุรวรรณ์

0051 0202

สินธุ สโรบล

0239

สิริวิดี อินทรกำแหง ณ ราชสีมา

0059

สุขเกษม โยธาสุมุท

0280

สุคนธ์ ประเสริฐวัฒนเสรี

0301

สุจินต์พร จินตนา

0152

สุชาติ สัยละมัย

0158 0209

สุดแดน วิสุทธิลักษณ์

0304

สุทธิเกียรติ จิราธิวัฒน์

0276

สุเทพ ประเทืองโกจรินญ

0248

สุธิดา วนะชกิจ

0170 0317

สุนิสา ฐานพรอนันต์

0310

สุนิสา พักตร์เพ็ญจันทร์

0328

สุนิสา โพธิ์เตี้ย

0216

สุปิยะ ตันศรีสวัสดิ์

0163

สุพล ศิริพรรณพร

0246

สุภาพรรณ ขวัญศรีวงศ์

0102

สุภาภรณ์ มุสิกะโสภณ

0247

สุภาวดี คงเจริญ

0205

สุรพล ปธานวนิช

0315

สุรศักดิ์ ป้อมทองคำ

0146

สุริย์ ชัมเจริญ

0055

สุริย์ บุญญาพงศ์

0146 0218

สุริย์วรรณ นั ตรอนันทเวช

0217

สุวดี ศรีเบญจพลาญกูร

0226

เสรี วังสไพจิตร

0119

แสงไทย นราราชกูร

0292

โสภา ศิริเกษ

0354

โสภณ จงสมจิต

0147

เสาวณิต ตั้งตระกูล

0094

เสาเอก สถาปนิก จำกัด, บริษัท

0015 0017

หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ

0121 0137

หรรษา จรรย์แสง

0259

หอการค้าเขต 5

0250

หอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี

0121

หอการค้าไทย

0121 0137

อดิศร จรรย์จิตต์

0173

อนุชา เล็กสกุลดิถ

0189

อภิวรรณ เกียงขวา

0096

อรชร แก้วประสบ

0224

อรัญญ์ เลิศจิตติสุทธี

0237

อรรจน์ สีหะอำไพ

0062

อรรถสิทธิ์ อินทร์พิบูลย์

0123

อรัญญ์ ปาณินท์

0110

อรัญญา สุวรรณดี

0127

อัญชลี อินทรีย์วงศ์

0045

อาคม พัฒนิยะ

0179

อาร์ชีเพลน จำกัด, บริษัท

0358

อาร์ชีเพลน (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัท

0012

อารยา หุมนชนะเสวี

0129

อำนวย พิรุณสาร

0056

อิทธิพล สุวรรณสว่าง

0308

อิสระ ชาญศรี

0159

อุกฤต สดภูมินทร์

0259

อุดม เกิดพิบูลย์

0240 0241

อุไรวรรณ ศุภรสิทธิ์รังษี

0231

เอกอรัน - ออมนิแทร์ค จำกัด, บริษัท

0006 0010

เอี่ยมพร เสนะเกษตร

0255

ครุฑนี้หัวเรื่อง

กฎหมาย

0181

กระบี่

0077 0333

กรุงเทพมหานคร

0024 0036 0079 0108 0139 0226 0255

กรุงเทพมหานคร

0118 0147

กว๊านพะเยา

0190 0244

กาญจนบุรี

0082 0149 0151 0172 0193 0224 0225 0306 0335

การกระจายรายได้

0053 0103 0294

การกำจัดขยะ

0117 0130 0153

การขนส่ง

0009 0340

การค้าประเวณี

0185

การจลาจล

0324

การใช้ที่ดิน

0071 0088 0141 0215 0216 0253

การใช้สารนิเทศ

0255

การเดินทาง -- แบบแผน

0150 0172

การตลาด

0105 0293

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

0004 0025 0026 0073 0192 0251 0252 0273 0342 0347

0353 0360

การท่องเที่ยวทางทะเล

0007 0261

การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา

0087

การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล

0002 0175

การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ

0113

การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ - การตลาด

0005

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

0233

การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย

0300

การบริหารงานบุคคล

0247

การบำบัดน้ำเสีย

0326

การบินไทย

0279 0283

การปกครอง

0228

การประชาสัมพันธ์

0006 0114 0122 0140 0142 0180 0199 0205 0208 0231

0233 0280 0288

การประเมินผลโครงการ

0262

การพัฒนาการท่องเที่ยว

0018	0019	0038	0084	0086	0136	0138	0143	0157	0162
0174	0184	0188	0193	0207	0211	0213	0214	0244	0249
0250	0256	0257	0263	0265	0292	0314	0320	0329	0331
0333	0346	0348	0351	0352					

การพัฒนาการท่องเที่ยว - การวางแผน

0075	0145	0219

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

0017

การเมืองและการท่องเที่ยว

0119	0223	0234

การรับข่าวสาร

0140	0319	0328	0335	0337	0338

การเรียนการสอน

0090	0339

การลงทุน

0287

การวางแผน

0306

การศึกษาและการท่องเที่ยว

0275

การส่งเสริมการท่องเที่ยว

0131	0186	0188	0195	0197	0224

การสื่อสาร

0168	0283

การแสดงแสงสีเสียง

0040

การให้แสงสว่างโบราณสถาน

0069	0108

การอนุรักษ์ชายฝั่ง

0060 0357

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

0017 0060 0067 0120 0129 0243 0297 0323 0330 0342

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

0037 0058 0060 0126 0129 0155 0196 0198 0235 0284

0335

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

0061 0065 0067

กิจกรรมทางน้ำ

0007

เกาะ

0033 0081

เกาะตะรุเตา

0291

เกาะเต่า

0019

เกาะนางยวน

0019

เกาะพะงัน

0033 0060 0189

เกาะพีพี

0027 0333

เกาะลันตา

0077

เกาะสมุย

0001 0046 0049 0052 0070 0071 0080 0130 0133 0141

0196 0242 0275 0278 0321

เกาะเสม็ด

0047 0194 0209 0284 0322

ของที่ระลึก

0034 0043 0057 0133 0176 0304 0332

ขอนแก่น

0013

ข่าวสาร

0279

ขีดความสามารถทางสังคม

0047 0051 0054 0202

ขีดความสามารถในการรองรับ

0001 0027 0081 0125 0135 0154 0274

เขาตะเกียบ

0109

เขาสามมุข

0012 0014

เขาแหลม

0082

เขาใหญ่

0096 0097 0154 0208 0252 0336

เขื่อนกั้วลม

0016

เขื่อนเขาแหลม

0260

เขื่อนศรีนครินทร์

0172 0260

คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ

0224

ค่าใช้จ่าย

0158 0209 0222 0226 0227 0266 0267 0294 0301

ค่านิยม

0185

คุณภาพชีวิต

0174

โครงสร้างการท่องเที่ยว -- การวางแผน

0071

งานมหกรรมไม้ดอกไม้ประดับ

0268

จอมเทียน

0093

จันทบุรี

0156 0263

ชลบุรี

0015 0140 0167 0184 0203 0231 0253 0257 0263 0265

0305 0326

ชะอำ

0051 0143 0158 0166 0202 0215 0357

ชัยนาท

0068

ชายหาด

0360

ชายหาด

0047 0070 0081 0089 0093 0094 0202 0357

ชาวเขา

0243

ชุมพร

0213

เชียงใหม่

0360

เชียงราย

0107 0111 0186 0240

เชียงใหม่

0010	0050	0057	0066	0069	0076	0124	0126	0198	0235
0236	0245	0247	0248	0249	0266	0267	0268	0269	0272
0274	0295	0310	0323	0328					

ชุมพร

0213	0258

ญี่ปุ่น

0006

ฐานข้อมูลการท่องเที่ยว

0072	0123	0344

คอยตุง

0106

คอยสุเทพ

0323

คอยสุเทพ - ปุย

0235	0318

คอยอินทนนท์

0216	0274

ไคโนเสาร์

0013

ครึ่ง

0031	0105

ตราด

0081	0263

ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

0153

ตำรวจท่องเที่ยว

0163	0229	0286	0307	0311	0325	0334

ถนนสีลม

0059

ถ้ำน้ำลอด

0037

ทรัพยากรใต้ทะเล

0007 0258 0259

ทรัพยากรธรรมชาติ

0017

ทางเดินเท้า

0036 0059

ท่าเรือ

0350

ที่จอดรถ

0024

ที่ตั้งสัมพันธ

0354

ที่พักแรม

0008 0096

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

0210

เทคโนโลยีสารสนเทศ

0072 0123 0139 0232 0344

ธุรกิจการท่องเที่ยว

0053 0137 0234 0293

ธุรกิจนำเที่ยว

0103 0295

ธุรกิจโรงแรม

0103

นครราชสีมา

0168 0208

นครศรีธรรมราช

0095 0105 0148

นโยบายการเงินการคลัง

0207

นราธิวาส

0018 0287

นวดแผนโบราณ

0113

นักท่องเที่ยว -- การประมาณ

0321

นักท่องเที่ยว -- พฤติกรรม

0343

นักท่องเที่ยวญี่ปุ่น

0006 0199

นักท่องเที่ยวญี่ปุ่น -- พฤติกรรม

0041

นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

0102 0140 0152 0197 0201 0222 0229 0231

นักท่องเที่ยวต่างประเทศ -- ทักษะ

0277

นักท่องเที่ยวมาเลเซีย

0104

นักท่องเที่ยวสตรี

0056

นักท่องเที่ยวสูงอายุ

0011

นักธุรกิจท่องเที่ยว

0223

น่าน

0219

น้ำตกป่าละอู

0358

น้ำตกพลั่ว

0156

น้ำพุร้อน

0005 0113

นิทรรศการ

0175

บางแสน

0012 0015 0089

บึงขุนทะเล

0058

บึงบรเพ็ด

0312

บุคลากร - การพัฒนา

0285 0290

บุคลากร - การศึกษา

0254

บุญบั้งไฟ

0099

เบตง

0360

โบราณสถาน

0040 0054 0061 0064 0066 0069 0085 0108 0147 0256

0272 0303 0308

ประจวบคีรีขันธ์

0084 0094 0109 0143 0158 0166 0216

ประจวบคีรีขันธ์

0175

ปราจีนบุรี

0030

ป้อมมหากาฬ

0064

ปะการัง

0192 0258 0259

ปักยี่วิทยา

0149

ปัตตานี

0018

ปีการท่องเที่ยวไทย 2530

0169

ผลกระทบ

0141 0164 0178 0218 0245 0262

ผลกระทบ -- การศึกษา

0242

ผลกระทบ -- ความมั่นคง

0191

ผลกระทบ -- ประชากร

0157 0241

ผลกระทบ -- วัฒนธรรม

0010 0076 0177 0179

ผลกระทบ -- ศาสนา

0049

ผลกระทบ -- เศรษฐกิจ

0102 0127 0133 0134 0181 0203 0236 0237 0242 0267

0294

ผลกระทบ -- เศรษฐกิจและสังคม

0046 0076 0177 0240

ผลกระทบ -- สังคม

0010 0127 0133 0134 0146 0347

ผลกระทบ -- สิ่งแวดล้อม

0004 0076 0106 0144 0166 0194 0221 0238 0246 0299

0309 0313 0347

ผลกระทบ -- อาชญากรรม

0048 0298

ผลกระทบ -- อุทกภัย

0128

ผังเมือง

0167

ผ้าฝ้ายทอมือ

0057

ผู้ใช้แรงงาน

0003 0315

แผนการลงทุน

0042

แผนพัฒนาการท่องเที่ยว

0182 0356

แผนแม่บท

0020 0021 0082 0085 0118 0291 0359 0360

แผนแม่บท -- ภาคตะวันตก

0028

พระนครศรีอยุธยา

0078 0085 0165 0256 0303

พฤติกรรม

0202 0252

พฤติกรรมกรรมการบริโภค

0197

พฤติกรรมการสื่อสาร

0168

พฤษภามิพ

0178

พะเยา

0190 0219 0244

พัทยา

0083 0093 0140 0167 0231 0253 0257 0263 0265 0305

0326

พัทลุง

0095 0105

พิธีปอยส่างลอง

0146

พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์

0013

พิพิธภัณฑ์ฝิ่น

0107

พิษณุโลก

0110

เพชรบุรี

0065 0073 0084 0088 0143 0158 0166 0202 0215 0357

เพชรบูรณ์

0020 0308

แพ

0306 0335

แพร่

0219

ภาคตะวันตก

0137

ภาคตะวันออก

0180

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

0121 0136 0150 0282

ภาคใต้

0018 0138 0179 0287

ภาคเหนือ

0239 0240 0241 0249 0250 0281 0348

ภาษาฝรั่งเศส

0098 0160 0200 0206 0270

ภาษาและการท่องเที่ยว

0032 0035 0062 0098 0112 0132 0160 0183 0200 0204

0206 0217 0207 0296 0327

ภาษาอังกฤษ

0062 0204 0217 0327

ภาษาอังกฤษ -- การเรียนการสอน

0032 0035 0112 0132 0183

ภูกระดึง

0125 0159

ภูเก็ต

0007 0056 0135 0142 0144 0157 0185 0228 0286 0287

0289 0292 0324

ภูมิทัศน์เมือง

0022 0162 0305

ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว

0193 0201 0295 0345

มรดกโลก

0040 0085 0303

มลพิษทางน้ำ

0083

มัคคุเทศก์

0062 0155 0255 0325

มุกดาหาร

0034

แม่น้ำ

0351

แม่สอค

0360

แม่ฮ่องสอน

0029 0037 0038 0146 0177 0212 0218

ไม้แกะสลัก

0043

ยะลา

0018

ย่าวชน

0086 0314

รถโดยสารไม่ประจำทาง

0340

ระบบสารสนเทศ

0139

ระยอง

0047 0144 0194 0209 0246 0263 0284

ราชบุรี

0153

รายได้จากการท่องเที่ยว

0317

รายได้ประชาชาติ

0170

รีสอร์ท

0354

เรือโดยสาร

0350

แรงงาน

0115 0171 0264 0269 0285 0341

แรงงานเด็ก

0050

แรงงานสตรี

0050 0161 0266

ไร่แม่ฟ้าหลวง

0111

โรคเอดส์

0056

โรงแรม

0008 0187 0236 0239 0247 0248 0266 0269 0276

ลพบุรี

0214

ลำคลอง

0351

ลุ่มน้ำกก

0220

เลย

0125 0159 0368 0354

วัฒนธรรม

0114 0100

วัฒนธรรมขอม

0100

วัด

0281 0282 0310

วัด -- การอนุรักษ์

0271

วัด -- ภาคใต้

0023

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร

0110

วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

0054

ศูนย์ประชุม -- การออกแบบ

0014

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทย

0079

ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

0078 0165

สกลนคร

0039

สงขลา

0018 0095 0185 0201 0287

สตูล

0018

สถานพักฟื้นพยายาล

0113

สถาปัตยกรรม

0074 0162 0281 0282

สนามบิน

0210

สภาพแวดล้อม

0093 0094 0147 0225

สระแก้ว

0030

สระบุรี

0214

สวนนกชัยนาท

0068

สวนสัตว์ดุสิต

0055 0226 0355

สวนสาธารณะ

0063 0068 0101 0248

สวนหลวง ร. 9

0101

สวัสดิการสังคม

0003 0278 0315

สะพานข้ามแม่น้ำแคว

0151 0225

สาธารณูปโภค

0253 0278

สามเหลี่ยมทองคำ

0107

สิ่งแวดล้อม

0166 0189 0221 0274

สิ่งอำนวยความสะดวก

0012 0015 0016 0077 0092 0097 0101 0261

สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ

0236 0245

สื่อความหมาย

0101 0156 0159 0208

สื่อมวลชน

0231

สื่อและการท่องเที่ยว

0122 0140 0142 0180 0199 0205 0230 0279 0288 0296

0302 0328

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

0359

สุโขทัย

0040 0045 0091

สุราษฎร์ธานี

0049 0052 0070 0080 0130 0133 0141 0189 0196 0211

0242 0258 0275 0278 0287 0321

หนองหาร

0039

นันทะสูง

0148

หลวงพระบาง

0359

หลักสูตร

0090

ห้องอาบนํ้าจืด

0015

หัตถกรรม

0099 0148 0304

หัวหิน

0094 0109 0143 0158 0166 0216

หาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี

0116

หาดใหญ่

0128

แหล่งท่องเที่ยว -- การปรับปรุง

0257

แหล่งท่องเที่ยว -- การพัฒนา

0023 0031 0070 0089 0143 0165 0184 0189 0212 0220

0281 0282 0292 0312

แหล่งท่องเที่ยว -- การอนุรักษ์

0029 0106 0262

แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล

0070 0109 0167 0246 0299 0309

แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ

0351

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

0272

แหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการ

0355

แหลมแท่น

0012

อันดามัน

0009

อาคารชุด

0238

อาชญากรรม

0052

อ่าวไทย

0009

อินโดจีน

0034 0131

อีสาน

0121 0136 0150 0282 0356

อุตรดิตถ์

0219

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

0119 0124 0152 0164 0170 0171 0182 0191 0201 0232

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว -- ปัญหา

0173

อุทยานประวัติศาสตร์

0040 0045 0256 0303 0308

อุทยานแห่งชาติ

0082 0092 0096 0097 0116 0126 0129 0149 0154 0156

0159 0208 0252 0274 0291 0322 0336 0358

อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์

0149

อุบลราชธานี

0075 0134

อุปสงค์การท่องเที่ยว

0227 0289 0316

อุปสงค์การนันทนาการ

0318

ครุฑนิชือเรื่อง

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0133	กระบวนการประกอบธุรกิจจำหน่ายอาหารและของที่ระลึกอีสานในแหล่งท่องเที่ยว อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	วิทยานิพนธ์	38
0349	กลยุทธ์การพัฒนาตลาดนักท่องเที่ยวสตรีในไทย 7 ประเทศ (อเมริกา,เยอรมัน, อิตาลี, ญี่ปุ่น, สิงคโปร์, มาเลเซีย, อินโดนีเซีย)	วิจัย	39
0126	กลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แนวอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติ ดอยอินทนนท์ โดยใช้คู่มือแนะนำเชิงระบบนิเวศ : กรณีศึกษานักศึกษาชมรมอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมสถาบันราชภัฏเชียงใหม่	วิทยานิพนธ์	38
0190	กวี้นพะเยาเนิเวศวิทยาและศักยภาพในการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว	วิจัย	34
0268	การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว : กรณีศึกษางานมหรหรรรมไม้ดอกไม้ประดับใน จ.เชียงใหม่	วิทยานิพนธ์	35
0103	การกระจายและการไหลออกของรายได้จากการท่องเที่ยวในธุรกิจโรงแรมและธุรกิจ นำเที่ยว	วิจัย	32
0288	การกำหนดนโยบายและแผนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว "ศึกษาเฉพาะกรณี พฤติกรรมกรับข่าวสารของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาเที่ยว จ.พระนครศรี อยุธยา"	วิทยานิพนธ์	32
0009	การขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวระหว่างเกาะชายฝั่งทะเลในอ่าวไทย และทะเล อันดามัน	วิจัย	33
0130	การจัดการมูลฝอยในพื้นที่ท่องเที่ยว : กรณีศึกษาในเกาะสมุย	วิทยานิพนธ์	38
0192	การจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน	วิจัย	39
0210	การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางเพื่อพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ	วิทยานิพนธ์	38
0062	การใช้ภาษาของมัลลเทศก์ : การสับเปลี่ยนภาษาระหว่างไทยและอังกฤษ	วิทยานิพนธ์	30
0158	การใช้โมเดลอุปสงค์ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง วิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยว หัวหิน-ชะอำ	วิทยานิพนธ์	31
0050	การใช้แรงงานเด็กและผู้หญิง : ทิศทางการพัฒนาชนบทและการขยายตัวของเมือง เชียงใหม่บนพื้นฐานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	วิจัย	31
0090	การใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยวระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยครู	วิทยานิพนธ์	30
0353	การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ	วิจัย	39
0169	การติดตามและประเมินผลโครงการปีการท่องเที่ยวไทย 2530 : 1 มค. - 31 ธค. 2530	วิจัย	31

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0148	การท่องเที่ยวกับการพัฒนาหัตถกรรมการทำรูปหนังตะลุง : ในเขตอำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช	วิทยานิพนธ์	38
0099	การท่องเที่ยวในงานบุญบั้งไฟ และการแกะสลักไม้	วิจัย	35
0279	การบริการข้าวสารบนเครื่องบินของบริษัทการบินไทยจำกัด	วิทยานิพนธ์	33
0247	การบริหารงานบุคคลของโรงแรมใน จ.เชียงใหม่	วิทยานิพนธ์	36
0233	การประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	วิทยานิพนธ์	37
0152	การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย : กรณีศึกษานักท่องเที่ยวจากบางประเทศที่สำคัญ	วิทยานิพนธ์	38
0321	การประมาณการปริมาณนักท่องเที่ยวที่เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7	วิทยานิพนธ์	34
0194	การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวต่อเกาะเสม็ด จ.ระยอง	วิทยานิพนธ์	31
0199	การประเมินผลการใช้สื่อของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในตลาดญี่ปุ่น	วิทยานิพนธ์	34
0040	การประเมินผลโครงการจัดงานฉลองมรดกโลก ณ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ปี 2537	วิจัย	38
0262	การประเมินผลโครงการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) พ.ศ.2530-2536	วิจัย	37
0317	การประเมินผลสื่อการประชาสัมพันธ์และโฆษณาเพื่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของ ททท.	วิจัย	38
0095	การประเมินมูลค่าของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จ.พัทลุง, สงขลา, นครศรีธรรมราช กรณีเป็นแหล่งท่องเที่ยว	วิทยานิพนธ์	32
0226	การประเมินมูลค่าประโยชน์ของแหล่งนันทนาการในเขตเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีสวนสัตว์ดุสิต กทม.	วิทยานิพนธ์	29
0143	การประสานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ห้วยหิน-ชะอำ	วิทยานิพนธ์	37
0046	การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ-สังคม เนื่องจากการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาอำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	วิทยานิพนธ์	30
0246	การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษาบริเวณชายฝั่งทะเลระยอง	วิทยานิพนธ์	38
0338	การเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวกับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ	วิทยานิพนธ์	39
0198	การพัฒนาการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : จ.เชียงใหม่	วิทยานิพนธ์	39

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0150	การพัฒนาโครงข่ายและแบบแผนการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ : ศึกษาเฉพาะเส้นทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	วิจัย	29
0346	การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาคกับความมั่นคงของชาติ	วิทยานิพนธ์	32
0320	การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว : การศึกษาเฉพาะกรณีการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบเชิงนิเสธ	วิทยานิพนธ์	32
0151	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ : กรณีศึกษาสะพานข้ามแม่น้ำแคว จ.กาญจนบุรี	วิทยานิพนธ์	38
0058	การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบึงขุนทะเล (สุราษฎร์ธานี)	วิทยานิพนธ์	33
0196	การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการสถานที่พักตากอากาศในการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	วิทยานิพนธ์	35
0319	การรับสารนิเทศเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ	วิทยานิพนธ์	34
0328	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารความรู้ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและทัศนคติต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	วิทยานิพนธ์	30
0295	การวิเคราะห์เชิงภูมิศาสตร์ของธุรกิจนำเที่ยวในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	วิทยานิพนธ์	35
0345	การวิเคราะห์เชิงภูมิศาสตร์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวใน จ.สงขลา ระหว่างปี พศ.2535-2538	วิทยานิพนธ์	38
0333	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาเกาะพีพี จ.กระบี่	วิทยานิพนธ์	39
0043	การศึกษาการดำเนินธุรกิจไม้แกะสลักของบ้านถวาย อ.หางดง จ.เชียงใหม่	วิทยานิพนธ์	39
0026	การศึกษา : การท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศภาคเหนือ	วิจัย	37
0019	การศึกษากำหนดแนวทางการควบคุมพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเต่าและเกาะนางยวน	วิจัย	37
0270	การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับศัพท์ภาษาฝรั่งเศส สำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย	วิทยานิพนธ์	31
0154	การศึกษาขีดความสามารถทางจิตวิทยาในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการ : บริเวณน้ำตกเหวสุวัต อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	วิทยานิพนธ์	34
0001	การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเกาะสมุย	วิจัย	31

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0081	การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวและจัดทำแผนปฏิบัติการ การพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่เกาะและชายฝั่งทะเล จ.ตราด	วิจัย	37
0298	การศึกษาความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อการ เพิ่มปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขต อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	วิทยานิพนธ์	34
0124	การศึกษาความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวบริเวณที่ราบ ตอนกลาง จ.เชียงใหม่	วิทยานิพนธ์	38
0077	การศึกษาความเป็นไปได้ ในการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก เกาะ ลันเตา จ.กระบี่	วิจัย	35
0079	การศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทย กรุงเทพมหานคร	วิจัย	37
0182	การศึกษาความเหมาะสมแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชียงใหม่และภาคเหนือตอนล่าง ฉบับย่อ	วิจัย	35
0069	การศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดการให้แสงสว่างโบราณสถานใน ตัวเมืองเชียงใหม่	วิจัย	37
0107	การศึกษาโครงการพิพิธภัณฑสถานสามเหลี่ยมทองคำ จ.เชียงราย	วิจัย	36
0111	การศึกษาโครงการไร่แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย	วิจัย	36
0257	การศึกษาจัดทำแผนการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว เมืองพัทยา	วิจัย	37
0165	การศึกษาจัดทำแผนพัฒนาศูนย์ศิลปาชีพบางไทร : ด้านการออกแบบและฝึกอบรมงาน ศิลปหัตถกรรม	วิจัย	34
0104	การศึกษาตลาดนักท่องเที่ยวมาเลเซีย	วิจัย	34
0011	การศึกษาตลาดนักท่องเที่ยวสูงอายุ	วิจัย	37
0237	การศึกษาตัวชี้วัดการเจริญเติบโตของเมืองจากการพัฒนาอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว : กรณีศึกษา จ.ชลบุรี และระยอง	วิทยานิพนธ์	37
0028	การศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคกลางฝั่งตะวันตก กาญจนบุรี อุทัยธานี สุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์	วิจัย	39
0018	การศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคใต้ตอนล่าง จ.สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส	วิจัย	36
0163	การศึกษาทัศนะของผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อการปฏิบัติงานของ ตำรวจท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีพัทยา จ.ชลบุรี	วิทยานิพนธ์	34

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0351	การศึกษาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำประเภทแม่น้ำลำคลอง	วิจัย	33
0308	การศึกษาแนวโน้มการท่องเที่ยวเมืองศรีเทพ	วิจัย	29
0248	การศึกษาบทบาทและผลกระทบของโรงแรมชั้นหนึ่งในกรุงเทพมหานคร	วิทยานิพนธ์	36
0073	การศึกษาเบื้องต้นเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว จ.เพชรบุรี โดยระบบเส้นทางนิเวศน์ สัตยูจร	วิทยานิพนธ์	31
0101	การศึกษาประเมินความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการสื่อความหมายของ ผู้มาพักผ่อนที่สวนหลวง ร.9	วิทยานิพนธ์	34
0125	การศึกษาประเมินศักยภาพทางกายภาพและสังคมในการรองรับนักท่องเที่ยวของ อุทยานแห่งชาติภูกระดึง	วิทยานิพนธ์	38
0222	การศึกษาปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการใช้จ่าย และระยะเวลาพำนักรักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศ	วิทยานิพนธ์	35
0024	การศึกษาปัญหาที่จอดรถของแหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร	วิจัย	36
0167	การศึกษาผังเฉพาะเมืองท่องเที่ยวชายทะเล : กรณีศึกษาเมืองพัทยา	วิทยานิพนธ์	32
0033	การศึกษาแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว เกาะพะงัน	วิจัย	38
0039	การศึกษาแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวหนองหาร จ.สกลนคร	วิจัย	35
0197	การศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการร้านอาหารและภัตตาคารของนักท่องเที่ยวชาวต่าง ประเทศในประเทศไทย	วิทยานิพนธ์	29
0071	การศึกษาเพื่อการวางแผนโครงสร้างด้านการท่องเที่ยวและการเกษตร ชุมชนเกาะสมุย	วิทยานิพนธ์	34
0214	การศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จ.สระบุรีและพื้นที่ใกล้เคียง (ลพบุรี)	วิทยานิพนธ์	31
0037	การศึกษาเพื่อจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติบริเวณถ้ำน้ำลอด จ.แม่ฮ่องสอน	วิจัย	38
0036	การศึกษาเพื่อพัฒนาเส้นทางเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร	วิจัย	31
0030	การศึกษาเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยว จ.ปราจีนบุรี และ จ.สระแก้ว	วิจัย	36
0215	การศึกษาเพื่อวางแผนใช้ที่ดินเมืองท่องเที่ยว : เทศบาล ต.ชะอำ	วิทยานิพนธ์	31
0219	การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จ.แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ พะเยา	วิจัย	30
0075	การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จ.อุบลราชธานี	วิทยานิพนธ์	37
0184	การศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาชุมชนสุขภาพดีและสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี	วิทยานิพนธ์	29
0086	การศึกษาเพื่อหาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเยาวชน	วิจัย	33
0357	การศึกษาเพื่ออนุรักษ์พื้นที่ชายฝั่งทะเล กรณีชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	วิจัย	39

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0216	การศึกษารูปแบบการพัฒนาการของชุมชนหัวหิน อันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว	วิทยานิพนธ์	35
0296	การศึกษาลักษณะภาษาในวารสารเพื่อการท่องเที่ยวปี พศ. 2529	วิทยานิพนธ์	31
0354	การศึกษาลักษณะและที่ตั้งสัมพันธ์ของรีสอร์ทกับการท่องเที่ยว จ.เลย	วิทยานิพนธ์	39
0189	การศึกษาและวางแผนพัฒนา อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	วิทยานิพนธ์	32
0220	การศึกษาศักยภาพการพัฒนาหมู่บ้าน (เชียงใหม่)	วิจัย	37
0212	การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	วิทยานิพนธ์	36
0147	การศึกษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์ประวัติศาสตร์สถานที่เกาะเมืองรัตนโกสินทร์ ชั้นใน	วิทยานิพนธ์	30
0100	การศึกษาเส้นทางวัฒนธรรมขอมเพื่อการท่องเที่ยว	วิจัย	35
0305	การศึกษาองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนเพื่อเสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของ เมืองพัทยา	วิทยานิพนธ์	39
0289	การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวใน จ.ภูเก็ต	วิทยานิพนธ์	32
0336	การศึกษาอุปสงค์ต่อการท่องเที่ยวชมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาอุทยาน แห่งชาติเขาใหญ่	วิทยานิพนธ์	38
0188	การส่งเสริมการท่องเที่ยวและองค์การเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของ ประเทศไทย	วิทยานิพนธ์	29
0341	การสร้างงานสาขาบริการ : ท่องเที่ยว	วิทยานิพนธ์	34
0183	การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ (ECO-TOURISM) ใน จ.มหาสารคาม เน้นเนื้อหาด้านการทำข้าวปุ้น (ขนมจีน)	วิทยานิพนธ์	39
0035	การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ (ECO-TOURISM) ใน จ.มหาสารคาม เน้นเนื้อหาด้านการปั้นหม้อ	วิทยานิพนธ์	39
0112	การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ (ECO-TOURISM) ใน จ.มหาสารคาม เน้นเนื้อหาด้านการแสดงหมอลำ หมู่บ้านโนนค้อ	วิทยานิพนธ์	38
0132	การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ (ECO-TOURISM) ใน จ.มหาสารคาม เน้นเนื้อหาด้านโบราณสถานและ โบราณวัตถุ	วิทยานิพนธ์	39

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0032	การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ECO-TOURISM) ใน จ.มหาสารคาม เน้นเนื้อหาด้านพิธิบายศรีสู่ขวัญ	วิทยานิพนธ์	39
0098	การสำรวจความต้องการเรียนภาษาฝรั่งเศสและปัญหาในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาและครู ใน โปรแกรมวิชาการท่องเที่ยวในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	วิทยานิพนธ์	35
0149	การสำรวจทางปักษีวิทยาเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ จ.กาญจนบุรี	วิทยานิพนธ์	38
0171	จ.กาญจนบุรีการสำรวจแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวปี 2530	วิจัย	31
0277	การสำรวจและศึกษารายละเอียดและทัศนคติที่มีต่อประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามายังราชอาณาจักรไทย	วิจัย	29
0038	การสำรวจศักยภาพเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จ.แม่ฮ่องสอน	วิจัย	29
0122	การสื่อความหมายในการจูงใจนักท่องเที่ยวด้านเนื้อหาในแผ่นพับเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ขององค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวในปี พ.ศ.2536-2537	วิทยานิพนธ์	38
0231	การให้บริการข่าวสารผ่านสื่อมวลชนแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศภายในเขตเมืองเมืองพัทยา	วิทยานิพนธ์	36
0239	ข้อมูลในการศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมและการท่องเที่ยว	วิจัย	31
0051	ขีดความสามารถทางสังคมสำหรับการท่องเที่ยวชายหาดชะอำ	วิทยานิพนธ์	31
0047	ขีดความสามารถทางสังคมของแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด : ศึกษาเฉพาะกรณีเกาะเสม็ด จ.ระยอง	วิทยานิพนธ์	33
0054	ขีดความสามารถทางสังคมของแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานคร	วิทยานิพนธ์	34
0206	ความเข้าใจในเอกสารจริงภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวของนักเรียนชั้น ม.6 ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 8	วิทยานิพนธ์	29
0275	ความคาดหวังของผู้นำท้องถิ่นต่อการศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวของ อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	วิทยานิพนธ์	38
0254	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน	วิทยานิพนธ์	30
0096	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่พักแรมที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	วิทยานิพนธ์	34

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0312	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพบริเวณอุทยานนกน้ำ บึงบรเพ็ด จ.นครสวรรค์	วิทยานิพนธ์	35
0092	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อแผนนโยบายของรัฐให้เอกชนรับสัมปทานพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆในเขตอุทยานแห่งชาติ	วิทยานิพนธ์	34
0097	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	วิทยานิพนธ์	30
0342	ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดตั้งชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและกองทุนเงินกู้โครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติและพัฒนารวมชนเกาะเตนะ อ.สมุย จ.สุราษฎร์ธานี	วิทยานิพนธ์	38
0064	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโบราณสถาน : ศึกษากรณีป้อมมหากาฬ กทม.	วิทยานิพนธ์	34
0055	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสวนสัตว์ดุสิต	วิทยานิพนธ์	32
0255	ความต้องการและการใช้สารสนเทศของมัลลิกูเทศก์	วิทยานิพนธ์	35
0045	ความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน ในพื้นที่โครงการอุทยานประวัติศาสตร์ : ศึกษากรณีชุมชนเมืองเก่า จ.สุโขทัย	วิทยานิพนธ์	34
0304	ความเปลี่ยนแปลงทางการผลิตผ้าพื้นเมืองชุมชนบ้านหาดเสี้ยว อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย	วิทยานิพนธ์	34
0225	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จ.กาญจนบุรี	วิทยานิพนธ์	35
0355	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการ : ศึกษาเฉพาะกรณีสวนสัตว์ดุสิต	วิทยานิพนธ์	39
0094	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน	วิทยานิพนธ์	33
0068	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชัยนาทต่อสวนนกชัยนาท	วิทยานิพนธ์	32
0059	ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปิดถนนสี่ลม เพื่อเป็นทางเดินเท้าในวันอาทิตย์	วิทยานิพนธ์	38
0269	ความพึงพอใจของพนักงานโรงแรมใน จ.เชียงใหม่	วิทยานิพนธ์	36
0067	ความรู้และความตระหนักของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม : ศึกษากรณีอำเภอไทรโยค จ.กาญจนบุรี	วิทยานิพนธ์	29
0061	ความรู้และความตระหนักของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์พระปฐมเจดีย์ จ.นครปฐม	วิทยานิพนธ์	33

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0284	ความรู้และความตระหนักของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวชายทะเล : ศึกษาเฉพาะกรณีเกาะเสม็ด จ.ระยอง	วิทยานิพนธ์	32
0060	ความรู้และทัศนคติของประชาชน อ.เกาะพะงัน ที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง	วิทยานิพนธ์	33
0230	ความสัมพันธ์ของการแสวงหาข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวไทย	วิทยานิพนธ์	33
0157	ความสัมพันธ์ระหว่างการย้ายถิ่นและการเคลื่อนฐานะทางสังคมของประชาชนในจ.ภูเก็ต อันเป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว	วิทยานิพนธ์	34
0172	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคมกับระยะทางในการเดินทางของนักท่องเที่ยวในประเทศ : ศึกษากรณีเขื่อนศรีนครินทร์ จ.กาญจนบุรี	วิทยานิพนธ์	32
0335	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับความรู้ ทัศนคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยวของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง จ.กาญจนบุรี	วิทยานิพนธ์	38
0337	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกี่ยวกับระยะเวลาในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว จ.เพชรบุรี ของนักท่องเที่ยวชาวไทย	วิทยานิพนธ์	39
0168	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสาร ความทันสมัย และความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่กับทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวตัวอย่างของชาวบ้านปราสาท ต.ธารปราสาท อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา	วิทยานิพนธ์	39
0327	ความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่การศึกษา 2526-2528 ที่ทำงานในธุรกิจการท่องเที่ยว	วิทยานิพนธ์	32
0174	คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว	วิจัย	39
0110	คู่มือการพัฒนาทางด้านกายภาพของวัดพระศรีรัตนมหาธาตุมหายาวาร จ.พิษณุโลก	วิจัย	31
0265	คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว "หมู่บ้านช้าง" จ.สุรินทร์	วิจัย	35
0070	คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเล : กรณีตัวอย่างเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	วิจัย	38
0281	คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านกายภาพประเภทวัด เล่มที่ 2 : วัดในภาคเหนือ	วิจัย	29
0282	คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านกายภาพประเภทวัด เล่มที่ 3 : วัดในภาคอีสาน	วิจัย	30
0023	คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านกายภาพประเภทวัด เล่มที่ 4 : วัดในภาคใต้	วิจัย	29
0022	คู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว	วิจัย	31
0025	โครงการการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ : กรณีภาคใต้	วิจัย	38

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0105	โครงการการศึกษาเพื่อวางแผนทางการตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้ตอนกลาง กรณีศึกษา จ.นครศรีธรรมราช พัทลุง และตรัง	วิจัย	37
0015	โครงการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่อาคารห้องอาบน้ำจืดบางแสน จ.ชลบุรี	วิจัย	39
0117	โครงการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของเมืองหลัก : เล่ม 3 รายงานหลักการศึกษาและ จัดทำแนวการจัดการมูลฝอยสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่ห่างไกลชุมชน	วิจัย	34
0356	โครงการศึกษาเพื่อทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคอีสาน	วิจัย	39
0350	โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาท่าเรือและองค์ประกอบเพื่อรองรับเรือโดยสารเพื่อการท่องเที่ยว	วิจัย	34
0013	โครงการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ จ.ขอนแก่น	วิจัย	38
0145	โครงการวิจัยการศึกษาข้อมูลเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ.2530-2534	วิทยานิพนธ์	29
0175	โครงการศึกษาการจัดประชุมนานาชาติ นิทรรศการและการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล ในประเทศไทย ปี 2537	วิจัย	37
0087	โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาในประเทศไทย	วิจัย	37
0293	โครงการศึกษากิจกรรมการตลาดการท่องเที่ยวของภาคเอกชน	วิจัย	36
0340	โครงการศึกษาความต้องการรถโดยสารไม่ประจำทางเพื่อใช้ในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว	วิจัย	29
0274	โครงการศึกษาความสามารถในการรองรับได้ด้านการท่องเที่ยวบริเวณน้ำตกแม่กลาง ยอดดอย น้ำตกจิรัชธาร น้ำตกสิริภูมิ กม.31และน้ำตกแม่ยะ อุทยานแห่งชาติดอย อินทนนท์	วิจัย	36
0108	โครงการศึกษาความเหมาะสม และออกแบบรายละเอียดการให้แสงสว่างโบราณ สถานใน กทม.	วิจัย	31
0109	โครงการศึกษาความเหมาะสมในการพัฒนาศูนย์ท่องเที่ยวทางทะเล เขาตะเกียบ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์	วิจัย	38
0012	โครงการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดเพื่อปรับปรุงพื้นที่บริเวณชาย หาดบางแสน แหลมแท่น เขาสามมุข	วิจัย	37
0360	โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทเพื่อปรับปรุงเมืองชายแดนทางการท่องเที่ยว แม่สอด เชิงของ เบตง	วิจัย	40
0004	โครงการศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวเดินป่าต่อสภาวะแวดล้อมและประชาชน ในท้องถิ่น	วิจัย	35

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0144	โครงการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมหลังการดำเนินโครงการโรงแรม และอาคารขนาดใหญ่ ใน จ.ภูเก็ต และระยอง	วิจัย	37
0016	โครงการศึกษาเพื่อปรับปรุงการจัดการสถานที่ท่องเที่ยวประเภทเขื่อน (กรณีศึกษาเขื่อนกั้วลม)	วิจัย	37
0260	โครงการศึกษาเพื่อปรับปรุงการจัดการสถานที่ท่องเที่ยวประเภทเขื่อน (กรณีศึกษาเขื่อนเขาแหลมและเขื่อนศรีนครินทร์)	วิจัย	34
0344	โครงการศึกษาและจัดทำระบบข้อมูลติดตามสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยว	วิจัย	38
0113	โครงการสำรวจข้อมูลและศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ (น้ำพุร้อน, นวด, สถานพักผ่อน)	วิจัย	35
0332	โครงการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวในเรื่องการซื้อสินค้าของที่ระลึกปี 2533	วิจัย	34
0072	โครงสร้างและการประมวลผลฐานข้อมูลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	วิทยานิพนธ์	37
0280	งานบริการข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลในต่างประเทศ : ศึกษาโครงสร้างและการปฏิบัติงานของสถานเอกอัครราชทูตไทยสำนักงานแถลงข่าวไทยและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประจำกรุงลอนดอน	วิทยานิพนธ์	30
0119	จุดหักเหของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ชนวนให้เกิดขบวนการนิเวศวิทยาทางการเมือง	วิทยานิพนธ์	34
0200	ชุดการสอนภาษาฝรั่งเศส เพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเรื่องการนำเที่ยววัดสำหรับนักเรียน ม.6 โรงเรียนเซนต์จอห์น กรุงเทพมหานคร	วิทยานิพนธ์	32
0160	ชุดการสอนภาษาฝรั่งเศส เพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมสำหรับนักเรียน ม.6 โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ จ.พระนครศรีอยุธยา	วิทยานิพนธ์	30
0334	สำรวจท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว : ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	วิทยานิพนธ์	39
0229	ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการส่งมอบบริการของตำรวจท่องเที่ยว	วิทยานิพนธ์	36
0307	ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการให้บริการของตำรวจท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีกองกำกับการ 2 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว	วิทยานิพนธ์	39
0339	ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว : ศึกษากรณีสถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร	วิทยานิพนธ์	39
0177	ทัศนคติของประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณี จ.แม่ฮ่องสอน	วิทยานิพนธ์	37
0065	ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น : ศึกษากรณีในเขตเทศบาลเมืองจ.เพชรบุรี	วิทยานิพนธ์	38

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0244	ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อแผนพัฒนาทิวบ้านพะเยา	วิทยานิพนธ์	38
0052	ทัศนคติของผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่อปัญหาอาชญากรรม ต่อนักท่องเที่ยวบนเกาะสมุย	วิทยานิพนธ์	35
0205	ทัศนคติของผู้ใช้เอกสารภาษาไทยด้านการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	วิทยานิพนธ์	36
0034	ทัศนะของนักท่องเที่ยวต่อสินค้าในตลาดอินโดจีน จ.มุกดาหาร	วิทยานิพนธ์	39
0286	ทัศนะของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวต่อบทบาทของตำรวจท่องเที่ยว (ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยว จ.ภูเก็ต)	วิทยานิพนธ์	31
0224	นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีของกรอ. จ.กาญจนบุรี	วิทยานิพนธ์	32
0187	นโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว : ศึกษาผลกระทบที่มีต่ออุตสาหกรรมโรงแรม	วิทยานิพนธ์	37
0041	นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นกับโอกาสในการยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวไทย	วิจัย	39
0207	แนวทางการดำเนินนโยบายการเงินและการคลังเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว	วิทยานิพนธ์	29
0005	แนวทางการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อน	วิจัย	38
0213	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวใน จ.ชุมพร	วิทยานิพนธ์	33
0258	แนวทางการพัฒนาทรัพยากรใต้ทะเลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว : กรณีศึกษา จ.ชุมพรและสุราษฎร์ธานี	วิจัย	30
0007	แนวทางการพัฒนาทรัพยากรใต้ทะเลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว : กรณีศึกษา จ.ภูเก็ต	วิจัย	29
0003	แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสวัสดิการสังคมของผู้ใช้แรงงาน	วิจัย	36
0002	แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อเป็นรางวัล	วิจัย	35
0008	แนวทางการพัฒนาสถานบริการที่พักแบบประหยัดสำหรับนักท่องเที่ยว	วิจัย	32
0089	แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน	วิทยานิพนธ์	38
0306	แนวทางการวางแผนและจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทแพ จ.กาญจนบุรี	วิทยานิพนธ์	39
0253	แนวทางการศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินเมืองพักตากอากาศกับการให้บริการน้ำประปา	วิทยานิพนธ์	36
0186	แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทย-พม่าและจีนตอนใต้	วิจัย	37
0131	แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทยและอินโดจีน	วิจัย	36
0114	แนวทางการกำหนดแผนการประชาสัมพันธ์งานการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านวัฒนธรรม	วิจัย	39
0006	แนวทางพัฒนากลยุทธ์การตลาดและการโฆษณาของตลาดนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น	วิจัย	38

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0329	แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	วิทยานิพนธ์	37
0323	บทบาทของกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการจัดการทรัพยากร : ศึกษาเฉพาะกรณีกระเช้าลอยฟ้า ดอยสุเทพ จ.เชียงใหม่	วิทยานิพนธ์	34
0276	บทบาทธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมที่มีผลต่อความมั่นคงและความมั่งคั่งของประเทศ	วิทยานิพนธ์	32
0223	บทบาทในทางการเมืองของนักธุรกิจท่องเที่ยว ในฐานะกลุ่มผลประโยชน์	วิทยานิพนธ์	34
0146	ประเพณีเพื่อการท่องเที่ยว : จุดเปลี่ยนของระบบความสัมพันธ์ทางสังคม	วิจัย	39
0156	ประสิทธิภาพของตัวกลางในการสื่อความหมาย การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยวบริเวณอุทยานแห่งชาติน้ำตกพริ้ว จ.จันทบุรี	วิทยานิพนธ์	34
0208	ประสิทธิภาพของสื่อความหมายธรรมชาติ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จ.นครราชสีมา	วิทยานิพนธ์	32
0159	ประสิทธิภาพของสื่อความหมายธรรมชาติในการให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพพื้นที่และนันทนาการแก่นักท่องเที่ยวบริเวณอุทยานแห่งชาติภูกระดึง จ.เลย	วิทยานิพนธ์	33
0283	ปัจจัยการสื่อสารที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการของการบินไทย : ศึกษากรณีผู้โดยสารขึ้นธุรกิจในเส้นทางบินระหว่างประเทศ	วิทยานิพนธ์	34
0201	ปัจจัยทางภูมิศาสตร์บางประการที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศใน จ.สงขลา	วิทยานิพนธ์	32
0297	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	วิทยานิพนธ์	31
0180	ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียง	วิทยานิพนธ์	34
0066	ปัจจัยที่มีผลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งโบราณสถาน : กรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีถิ่นพำนักใกล้แหล่งโบราณสถาน อ.เมือง จ.เชียงใหม่	วิทยานิพนธ์	39
0155	ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของมัคคุเทศก์อาชีพ	วิทยานิพนธ์	32
0326	ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียเมืองพัทยา	วิทยานิพนธ์	32
0325	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานตำรวจเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535 : ศึกษาเฉพาะกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว	วิทยานิพนธ์	39

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0204	ปัญหาการนำความรู้ภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกอบรมวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้างาน	วิทยานิพนธ์	34
0176	ปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอันเนื่องมาจากการซื้อสินค้าของที่ระลึก	วิจัย	32
0302	ปัญหาและความต้องการสื่อการฝึกอบรมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพฯ และชลบุรี	วิทยานิพนธ์	39
0347	ผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : ศึกษาเฉพาะกรณีของ อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่	วิทยานิพนธ์	36
0294	ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการกระจายรายได้ของประชาชนในท้องถิ่น	วิจัย	37
0010	ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรม : กรณีศึกษา จ.เชียงใหม่	วิจัย	29
0049	ผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม : ศึกษาเปรียบเทียบกรณีชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	วิทยานิพนธ์	33
0242	ผลกระทบของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจและการศึกษาในเกาะสมุย	วิทยานิพนธ์	36
0309	ผลกระทบของโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกที่มีต่อคุณภาพน้ำในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล	วิจัย	38
0241	ผลกระทบของโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (แบบใหม่) ที่มีต่อวิถีชีวิต (ปัจจุบัน) ของประชากรในภาคเหนือ	วิจัย	39
0048	ผลกระทบของปัญหาอาชญากรรมต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย (ศึกษาเฉพาะกรณีความรู้สึกของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ)	วิทยานิพนธ์	31
0178	ผลกระทบของวิกฤติการณ์ทางการเมืองต่อการท่องเที่ยวของไทย : กรณีศึกษา พฤษภาทมิฬ	วิทยานิพนธ์	39
0128	ผลกระทบของอุทกภัยปี 2531 ที่มีต่อพื้นที่พานิชยกรรมและการท่องเที่ยวเมืองหาดใหญ่	วิทยานิพนธ์	33
0088	ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดิน จ.เพชรบุรี	วิทยานิพนธ์	38
0218	ผลกระทบจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว : กรณีศึกษา จ.แม่ฮ่องสอน	วิทยานิพนธ์	39
0179	ผลกระทบจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อวัฒนธรรมภาคใต้	วิจัย	33
0236	ผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมเศรษฐกิจที่มีต่อธุรกิจโรงแรมใน จ.เชียงใหม่	วิทยานิพนธ์	39
0181	ผลกระทบต่อการค้าบริการจากการเปิดเสรีภายหลังจากการเจรจาการค้าหลายฝ่าย-รอบอุรุกวัย	วิจัย	38

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0267	ผลกระทบทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวใน จ.เชียงใหม่ เปรียบเทียบกับระดับประเทศ	วิทยานิพนธ์	36
0102	ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยจากวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซีย : ศึกษากรณีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ	วิทยานิพนธ์	35
0127	ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการท่องเที่ยว แก่งคุศคู บ้านน้อย ต.เขียงคาง อ.เขียงคาง จ.เลย	วิทยานิพนธ์	38
0134	ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม จากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อชาวบ้านภูเดื่อ ต.แจระแน อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	วิทยานิพนธ์	33
0287	ผลการศึกษาและวิเคราะห์สถานะการลงทุนของธุรกิจการท่องเที่ยวภาคใต้ (สุราษฎร์ธานี สงขลา ภูเก็ต นราธิวาส)	วิจัย	33
0203	ผลของการท่องเที่ยวต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตสุขาภิบาลแสนสุข จ.ชลบุรี	วิทยานิพนธ์	32
0217	ผลของกิจกรรมฟัง-พูดภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยการใช้การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในห้องเรียน	วิทยานิพนธ์	37
0116	แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติ หาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี จ.กระบี่ (พ.ศ.2533-2537)	วิจัย	33
0091	แผนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว จ.สุโขทัย	วิจัย	29
0314	แผนส่งเสริมการท่องเที่ยวทัศนศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน	วิจัย	39
0084	แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว จ.เพชรบุรี และจ.ประจวบคีรีขันธ์	วิจัย	30
0252	พฤติกรรมกรการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศน์สัญจรของนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	วิทยานิพนธ์	39
0343	พฤติกรรมกรท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย	วิจัย	38
0140	พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยกับการมาท่องเที่ยวเมืองไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ณ เมืองพัทยา	วิทยานิพนธ์	32
0202	พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเพื่อกำหนดสมรรถนะทางสังคมที่ยอมรับได้ของพื้นที่ชายหาด : กรณีศึกษาชายหาดชะอำ	วิจัย	30
0153	พฤติกรรมของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการรักษาความสะอาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี	วิทยานิพนธ์	35
0056	พฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ ในกลุ่มนักท่องเที่ยวสตรี : การศึกษาใน จ.ภูเก็ต	วิจัย	39

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0300	ภาพพจน์ของการทำอาภาศยานแห่งประเทศไทยในทรรศนะของผู้โดยสารชาวไทย	วิทยานิพนธ์	38
0129	ที่ให้บริการ ณ ทำอาภาศยานกรุงเทพ : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้โดยสารภายในประเทศ	วิทยานิพนธ์	38
0173	มาตรการทางกฎหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีระบบอุทยานแห่งชาติทางบก	วิทยานิพนธ์	36
0322	มิติใหม่ของการท่องเที่ยวไทย	วิทยานิพนธ์	37
0123	มูลค่าของอุทยานแห่งชาติ : กรณีศึกษาเกาะเสม็ด	วิทยานิพนธ์	38
0256	ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์แบบโต้ตอบสำหรับการท่องเที่ยว : กรณีศึกษา จ.กาญจนบุรี	วิทยานิพนธ์	38
0359	รายงานโครงการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา	วิจัย	38
0358	รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	วิจัย	40
0228	รายงานฉบับสมบูรณ์ สำหรับการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก บริเวณน้ำตกป่าละอู อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	วิจัย	40
0264	รูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับการบริหารเมืองท่องเที่ยวในทัศนะของประชาชนชาวจ.ภูเก็ต	วิทยานิพนธ์	35
0115	แรงงานที่มีและที่ขาดแคลนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	วิจัย	36
0211	แรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	วิจัย	35
0324	ศักยภาพและแนวโน้มการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของ จ.สุราษฎร์ธานี	วิทยานิพนธ์	38
0083	สถานการณ์ท่องเที่ยวภูเก็ตหลังเหตุการณ์จลาจลกรณีโรงงานแทนทาลัมและผลกระทบต่อที่เกิดขึ้นในวงธุรกิจท่องเที่ยวจ.ภูเก็ต	วิจัย	29
0232	สถานภาพและแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำ เมืองพัทยา	วิจัย	32
0301	สถานภาพและแนวโน้มการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	วิทยานิพนธ์	33
0164	สถิติวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในเขตภาคเหนือประเทศไทย	วิทยานิพนธ์	38
0170	อนาคตอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย	วิจัย	35
0191	อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย	วิทยานิพนธ์	30
	อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ	วิทยานิพนธ์	29

ลำดับที่	รายชื่องานวิจัย	ประเภท	ปี
0316	อุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ในประเทศไทย	วิทยานิพนธ์	32
0318	อุปสงค์ของการนันทนาการกลางแจ้งของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย	วิทยานิพนธ์	29